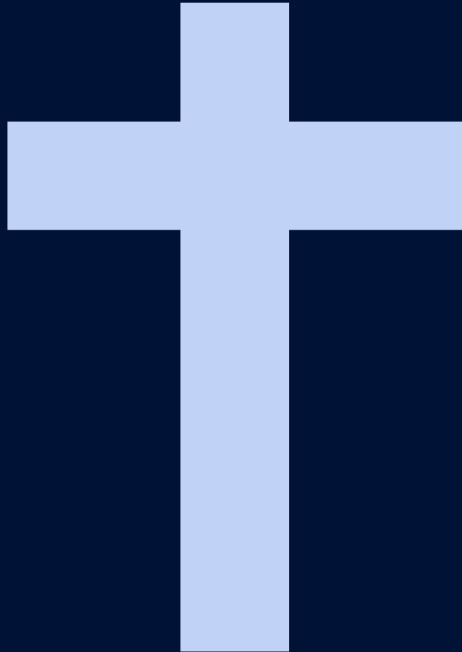

Topa Yõg Tappet

New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

Topa Yõg Tappet
New Testament in Maxakalí (BR:mbl:Maxakalí)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Maxakalí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Maxakalí

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

MĀTEO	1
MĀ'AK	46
NOK	74
YOĀM	124
'AT	162
HŌMĀN	204
1 KONĪN	225
2 KONĪN	244
GAT	257
'EPEX	265
PINIPĒN	272
KONOXĒN	277
1 TEXANŌN	282
2 TEXANŌN	287
1 TĪMŌN	290
2 TĪMŌN	296
TIT	300
PINĒM	303
'EMEO	304
TIK	320
1 PET	325
2 PET	332
1 YOĀM	336
2 YOĀM	341
3 YOĀM	342
YOT	343
APOKALIPSE	345

MĀTEO TE HĀM'ĀPAK MAX'AX 'ĀKTUX

Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop

¹ Yeyox Kunnix yōg mōnāyxop xohix xop te tik hittap Namix hā' mōkputox, ha mōnāyxop hittap 'Amanām hā' mōkputox.

² 'Āmanām te 'Iyak mūg tak, ha 'Iyak te Yako mūg tak, ha Yonah mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak. ³ Ha Yonah te Pet mūg tak, xix Yet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Tām. Ha Pet te 'Exnōg mūg tak, ha 'Anām mūg tak, ⁴ ha 'Āmīnānap mūg tak, ha Nāy mūg tak, ha Xanmōm mūg tak, ⁵ ha Moax mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hap. Ha Moax te 'Omet mūg tak, ha' mūg tut 'āxet'ax Hot, ha 'Omet te Yexe mūg tak, ⁶ ha Namix mūg tak. Yā hōmā Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat.

Ha Namix te 'Onit xetut mūg, ha Xanomām put, ⁷ ha Homo'ām mūg tak, ha 'Amit mūg tak, ha 'Axa mūg tak, ⁸ ha Yoxapah mūg tak, ha Yonām mūg tak, ha 'Oyit mūg tak, ⁹ ha Yotām mūg tak, ha 'Akax mūg tak, ha 'Eyekit mūg tak, ¹⁰ ha Mānāxex mūg tak, ha 'Āmōm mūg tak, ha Yoyit mūg tak, ¹¹ ha Yekōnīn mūg tak, xi' taknōy xop mūg tak, 'ihā puknōg xop te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōgāhā', nūy hām puknōg ha' mōgā', tu hāpxexka Maminōn tu' mōgāhā', pu tu pi'.

¹² Tu Maminōn tu' pip, 'ihā Yekōnīn te Xanatit mūg tak, ha Yonomameo mūg tak, ¹³ ha 'Amiot mūg tak, ha 'Enitkīy mūg tak, ha 'Ayoh mūg tak, ¹⁴ ha Xanok mūg tak, ha 'Akīy mūg tak, ha 'Eniot mūg tak, ¹⁵ ha Mātā mūg tak, ha Yako mūg tak, ¹⁶ ha Yoye mūg tak, ha Mānix mūtik yāytaha', ha' put Yeyox 'āxet'ax Kunnix.

¹⁷ Kaxīy 'Amanām mōkputox te homik-tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 14, tu mōktu Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat, ha tehomik-tok put xohix te 14, tu mōktu 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxexka Maminōn tu' mōg, ha mōkputox nōy xohix te 14 kamah, ha mōktu Yeyox Kunnix mūg tut te' put.

Yeyox mūg tut te' put

¹⁸ Tu' put hā xīy: Tute yāytap-tup Yoye mūtik, pa nōm mūtik nōm 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk tek-tok putnāhā'. ¹⁹ Ha Mānix te yāy kutok xuk, ha Yoye te' yūmmūg, yā hāmyok mīy, tu' yīy 'ohnāg, tu hāmpē'paxex, hu: "Pūyā tikmū'ūn Mānix kummuk 'āktux hok!" Kaxīy. Tu' xaptop tu' nīm putup, ²⁰ tu hāmpē'paxex, 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, Yoye mō'yōn 'ihā' nūn, tu' yōtkup tu hām'āktux, hu:

—Yoye, 'āmūn yā Namix hā 'āmōkputox, hu 'ākuxanōg hok, nūy Mānix mūy, nūy nū mūtik yāytax. Yā' max Mānix, ha Topa Koxuk tek-tok putnāp-tup, ²¹ hak-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mīy putup Yeyox, ha yāy yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.

²² Topa te hāpxopmā ka'ok, yā hōmā tik te Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', yīy: ²³ "Ūn hok yūm tek-tok xuk putup, hak-tok 'āxet'ax te: 'Ēmānēo." Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Topa te yūmmūg mūtik tihi'." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Mānix te yāy kutok xuk nōmhā.

²⁴ Ha Yoye yāy koxak, tu' yīpkox pip, tu Mānix mūg, ²⁵ pa nōm mūtik nōm 'ohnāg, mōktuk-tok put, ha Yoye te' xuxet'ax mīy Yeyox.

2

Tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn

¹ Yeyox mūg tut te' put kōmēn Menēg tu', yā hāpxexka Yonex yōg kōmēn, ha 'Enot te hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix xat, 'ihā Mānix tek-tok put, ha tik puknōg xop te hāmyūmmūg nūn, māyōn xupep'ax ha' nūn, tu māyōnnāg xop yūmmūg, tu Yenoyanēn ha' nūn, tu' nūn tu nūktu mōxaha', ² nūy kaxxop pit xax, tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā' xip tik te tikmū'ūn xat'ax ku-tok? Yā' tut te' put nōmhā, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat. Hāptox tukmūg tihi', tu kaxxop yōg māyōnnāg pēnāhā pepi pexkox tu', tu māyōn xupep'ax ha māyōnnāg pēnāhā', tuk nūn tu nūktu nūk-tettex kaxxop pu'. Kaxīy.

³ Ha 'Enot te' xupak, tu' xutīgāhā', xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix xutīgāhā', ⁴ yīy 'Enot te' āmānex xexka xop xānāhā', xix

hāmyūmmūg xop xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha', ha 'Enot te:

—Tep mūn 'āktux Topa yōg tappet te'? Pi'yā' xip putup 'ūtut 'īhāk-tok put, Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha:

—Kōmēn Menēg kopa' put putup, hāpxexka Yonex tu'. Yā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu kaxxop nā'ax 'āktux, hu:

⁶ “Menēg mūn kōmēn kutōgnāg, pa Topa te' xexkānāp-tup, 'ūyāy kutnā'ax yōg kōmēn hah, yīy Topa te kōmēn xexkānāp-tup, ha yāy kutnā'ax te yōgnū tikmū'ūn xat max putup, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat putup.” Kaxīy.

⁷ Ha ta 'Enot te tik xop xānāhā', nōm tik te hāmyūmmūg xop te hāptox tu' nūn, ha' xānāhā', pu nū', ha' xaptop tu' nūn, pu tikmū'ūn 'ūpēnā hok, ha 'Enot te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'īhā 'āxop te nō māyōnnāg pēnāhā'? Kaxīy.

Ha' xuktux, ⁸ yīy 'Enot te mō'pok Menēg hah, tu:

—Mōy kaxxop pit xax, nūy xipi', nūy nūy 'ā' xuktux, 'ūyīy kama nūk xup kaxxop kep-pah. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha ta tik xop mōg, tu ta' mōg putat hā, tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu māyōnnāg pēnāhā 'ūxeheh. Hōmā māyōnnāg te māyōn xupep'ax tu' xip hāmnoğnōy tu', yā hōnhā pepi' xip, tu tik keppa' mōg, nūy tik xop mōgā', tu mōktu mīptut tu' xupep, ha kaxxop pit xip, yīy māyōnnāg hup, tu' xup pepi' tu pexkox yokama' xup, ¹⁰ ha tik xop kuxa hittup xexkah, māyōnnāg pēnāhā tu' kuxa hittup, ¹¹ tu mīptut hā' mōxakux, tu kaxxop pēnāhā', 'ūtut Mānix mūtik tihi', yīy nūktettex kaxxop keppah, tu' kuxa te' yēy. Hak-nāy tu hāpxop max popmāhā', ha takat xexkah, yā pipkup yānām 'āta popmāhā', xix hāpxop puk haxnāg tu' hōm xix mīxux hep 'ūhaxnāg mīha tu' hōm.

¹² Tu mō'yōn 'īhā Topa te' yōtkup hā hāmyūmmūgāhā', puyīy 'Enot ha putpu' mōg hok, yīy ta' mōg, putat nōy hā' mōg, tu mōktu yāy yōg hām tu' mōxaha'.

Hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'

¹³ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye ha' mōg, 'īhā mō'yōn, tu' yōtkup hā hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyok, nūy 'āknīhā xihip. 'Āk-tok put, xi' tut mōgā', nūy hāpxexka 'Eyit tu mōy 'āmōxān, nūy nō te nox pi', ha mōktu 'āte xa hām'āktux. Yā 'Enot te kaxxop xak, 'ūp-tex putup tu'. Kaxīy.

¹⁴ Yīy Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', tu hāpxexka 'Eyit 'ūnūpa tu' mōg 'īhā 'āmniy, ¹⁵ tu' ti ka'ok, ha mōktu 'Enot tu' xok. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu: “Ātek kutok xānāhā', 'īhā hāpxexka 'Eyit ta tu' xip.” Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox nox xip hāpxexka 'Eyit kopa nōmhā'.

'Enot te xonat xop xat pu kaxxop kix

¹⁶ Ha ta 'Enot te' hip, tu tik puknōg te hāmyūmmūg xop hip, pa 'ap nūn'ah, tu yā mō'āmā'. Yīy 'Enot gāy xexkah, tu' xat, pu kōmēn yōg kaxxop pit xohix xexka kix, nūy kaxxop yōg hāmyāxatamuk 2 xohix kix Menēg kopah, xix kōmēn kūnāpa' pip kaxxop pit kix. Yā hōmā, hāmyāxatamuk 2 'īhā tik puknōg te hāmyūmmūg xop te māyōnnāg pēnāhā', hu' nūn, nūy kaxxop xax, yīy 'Enot te' xat, pu kaxxop pit kutōgnāg xohix kix, nūy kaxxop puxet putex. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix xexka 'īhā, tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, nūy tappet tu kax'āmi', yīy:

¹⁸ “Kōmēn Hāmā yōg tikmū'ūn potaha', yā Haket potaha', 'ūk-tok xak tu', tu' kuxa teknōg, 'ūk-tok xakix hah.” Kaxīy.

Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā' xat'ax gāy te kaxxop kix nōmhā'.

Yāy yōg hām tu' putpu' nūn

¹⁹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā 'Enot xok, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'Eyit ha' mōg, tu Yoye ha' mōg, tu hām'āktux 'īhā Yoye mō'yōn, 'ūyōtkup hā hām'āktux, ²⁰ hu:

—Āpu, 'āyok, kaxxop put, xi' tut mōgā', nūy 'Iyaet yōg hām ha putpu mōg. Yā tik kummuk xok, nōm te kaxxop xak, nūy putex. Yīy mōg. Kaxīy.

²¹ Ha Yoye yok, tu kaxxop put, xi' tut mōgāhā', ha ta' mōg 'Iyaet ha', tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²² ha tikmū'ūn te

hāmyūmmūgāhā', tu 'Enot kutok 'Akenap 'āktux, ha Yonex yōg tikmū'ūn xat, yāy tak yānān tu' xat, yīy Yoye kuxānōg, pa Topa te hāmyūmmūgāhā', 'īhā mō'yōn, 'ūyōtkup hā hāmyūmmūgāhā', yīy Yoye mōg hāpxexka Ganinet tu', xix kakxop mōg, xi' tut mōg, ²³ nūy tu ti ka'ok kōmēn Nāyane kopah. Yā hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux, hu: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy putup, tu Nāyane yōg tik 'āxet'ax putup.” Ūkux. Kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox xip ka'ok kōmēn Nāyane tu' nōmhā'.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

¹ Hāpxip 'īhā Yoām tep-tox pix, tu hāpxexka Yonex yōg hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pupi hām'āktux, ² tu:

—Mā', yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Yā hōnhā Topa te 'āxat nūnte' Kaxīy.

³ Yā hōmā tik hittap 'Iyait te Yoām 'āktux, 'īhā Topa pupi hām'āktux, yīy:

“Tik xip hām panip xexka tu', tu' yīy ka'ok, tu:

‘Āpu, Topa yōg putat max mīy, nūy Topa pu putat kohe tu' yoa'.”

Ūkux. Kaxīy.

⁴ Yoām te kāmēn xeh hā topixxax mīy, nūy tu xokxop xax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', xix puk hep xup. ⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix nūn, xix hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix tikmū'ūn te kōnāg xexka Yohnām yīka' pip, tu' nūn, ⁶ ha Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, 'īhā tikmū'ūn te yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, tu yāyhāhup tu hām'āktux, nūy nōm kuxyā'.

⁷ Ha Paniye xop nūn kamah, xix Xanoxeo xop nūn, puyīy Yoām kamap-tox pix. Pa Yoām te:

—‘Āxop kummuk xop te kāyāk-tok putuk! Piyā 'āxat, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax tu kux, puyīy Topa 'āha gāy hok, nūy 'ākummugā hok? ⁸ ‘Āpu hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix xate yāyhāhup yūmmūg. ⁹ Hām'āktux hok, hu: “Yā mōnāyxop 'Amanām yā yūmū'ā hā mōnāyxop xe'e', 'a Topa te 'ūgkummugāp-tup'ah,” Kaxīy. Ūxuktux hok! Yā Topa mūn ka'ok, tu mīkax xap hā 'Amanām mōkputox mīy'ax.

¹⁰ Tikmū'ūn te mīm kup kummuk xak, kupuk hā' xak, tu kuxap hā mō'hap, pu tu nōg, ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk kix putup, tu' nōa'. ¹¹ ‘Āte 'āp-tox pix, tu kōnāg hā 'āp-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy hok 'ūxeheh, pa tik puxet tek pe' nūn putup, tu' ka'ok, ha tak pu'uk. 'Ap max'ah 'āte nō pataxax tat, yāk mūn kutōgnāg. Hamūn te Topa Koxuk xa mō'kutnāp-tup puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā'. ¹² Yā pēnēn paha', nūy xuxnāg xetox xap mōy mīxux kopah, nūy xap xix mīptut kopah, 'īhā mīxux naknāg mō'hap kuxap tu', ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xex max, pa' yīpkox 'ohnāg xop xūygāp-tup, kuxap hā' puk putuk nō xūygāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Ūkux. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg, tu ta hāpxexka Ganinet tu' xip, tu kōnāg xexka Yohnām ha' mōg, pu Yoām putox pix, ¹⁴ pa Yoām te:

—‘Āmhok! Kaxīy hok! Pak mūn putox pix 'ūyānān tu'! 'Āxexka, hak mūn kutōgnāg. Teptu xatek xat, 'ūg 'āp-tox pix? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te:

—Topa te 'āp-tup, xak putox pix. Yā puxi'. Kaxīy.

Ha: —Ya hamūn. Kaxīy. Tup-tox pix.

¹⁶ Ha' pix kux, 'īhā Yeyox te kōnāg kox tu' xupep, ha pexkox xōn, ha Yeyox te Topa Koxuk pēnāhā', ha ta tu' yīxohoh kuxxuxtut putuk, tu mōktu Yeyox putox tonnok, tu yīmū' xip, ¹⁷ ha ta Topa yīy, tu hām'āktux pexkox tu', hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit. 'Āte nōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'! Kaxīy.

4

Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpkummuk mīy

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox mōgāhā hām panip tu', ha Hāmāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mīy. ² Yā 'āmniy xohix te 40 hā 'ap xit'ah Yeyox, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te' yīka xupep, tu:

—Pax xa yā Topak-tok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām xe'e', xayī' mā'. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te tikmū'ūn xat, pu pām puxet hā tu hi ka'ok hok, pāyā' xat, pu Topa yōg hām'āktux hā tikmū'ūn kuxa hi ka'ok. Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', yā Topa yōg kōmēn, ha Topa pet xexka tu' mōgāhā', pu' pet tox xanep yīmū 'āti', ⁶ ha:

—Pax xa Topak-tok, xa nūy nūhāy hām tu'. Yā Topa yōg tappet te:

“Topa te pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy 'āpēnā max,

tu 'ātat putup, 'ūyīm hā 'ātat putup, ka mīkaxxap 'āpata xūy.”

Ūkux. Kaxīy.

⁷ Ha:

—Pa Topa yōg tappet te hām'āktux kamah, hu: “Ōgnū Topa hā hāpkutex'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

⁸ Ha Hāmgāyāgnāg te' mōgāhā yīktix tox xanep yīmū', tu hām xexka max xohix tu' mūg, tu hāpxopmā'ax max xohix tu' mūg, ⁹ tu:

—Pēnā! 'Ūgmūn pu nū'āxup, kopxix xa' hōm hāpxop xohix. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ākmūn'ah. Mōg, nūy 'āpep. Yā Topa yōg tappet te: “Topap-xehnāg pu nū'āxup, nūy 'ākuxa' yēy.” Kaxīy.

¹¹ Yīy Hāmgāyāgnāg te' nīm, ha pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy Yeyox pēnā max.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā'

¹² Ha ta' nūn xonat xop, tu Yoām mūg, tu kanet hā mō'tat, ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāpxexka Ganinet tu' mōg, ¹³ tu kōmēn Nāyane nīm, nūy kōmēn Kapānān tu' xip, ha kōnāg xexka Ganinet te' yīka' xup, yā' xip hāpxexka Yemonōm xix Nāptanix tu'. ¹⁴ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā Topa te hām'āktux, ha tik hittap 'Iyait te nōm pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā', nūy Yeyox xip'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te kōmēn Kapānān tu' nox xip, yīy:

¹⁵ “Yemonōn yōg hahām, xix Nāptanix yōg hahām, yā kōnāg xexka kux tu' pip, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' pip,

nō'ōm puknōg yōg Ganinet.

¹⁶ Yā' puknōg xop te hāpkoxtap kopa' pip, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu kuyānām xexka pēnāp-tup, puyīy hāptupmā',

puyī' puknōg xop hāmyūmmūg, ha kuyānām te hāpkoxtap tu māp-tup, nūy nōm puknōg xop kuxa hittupmā'.” Ūkux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, hu:

—'Āpu, yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk kux! Yā hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpu 'īpkox pi'! Kaxīy.

Yeyox te tik te 4 xānāhā'

¹⁸ 'Āmnīy 'ūm 'īhā Yeyox te hāpkumep, tu kōnāg xexka Ganinet yōg hāpkux tu' hāpkumep, 'īhā tik taknōy 2 pēnāhā', ha mām xuk, tu' xuxet'ax Xīmām, yā' xuxet'ax nōy te: Pet, xi' taknōy 'āxet'ax 'Ānene', tu mō tut panip yōn, tu mām xuk pax, ¹⁹ ha Yeyox te:

—'Āpu, 'ūkpe mōg 'ūg 'āyūmmūgā', xayīy tikmū'ūn tuk ha nūnnā'. Kaxīy.

²⁰ Yīy tut panip nīm, nūy Yeyox mūtik hāpkumep.

²¹ Ha' mōg 'īhā tik taknōy 2 nōy pēnāhā', ha' xuxet'ax Tiak, xi' taknōy 'āxet'ax Yoām, yā Yemeneo kutok, tu yāy tak yōg mīpkox kopa' mām, nūy tut panip mīy. Ha Yeyox te' xapit, puyīy nū mūtik hāpkumep, ²² ha hāpxip 'ohnāg 'īhā' mōg, tu yāy tak nīm, xix mīpkox nīm, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha Yeyox pe' mōg.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā xix hittupmāhā'

²³ Ha Yeyox te hāpkumep punethok, tu ta Ganinet yōg hāpxexka xohix hā hāpkumep, tu Topa pet xohix kopa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut xop hittupmāhā', ²⁴ ha hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, hu' pakut xop tat Yeyox hah, yā hāmpakut xohix te tikmū'ūn pakutnāhā', xix yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha nōm tikmū'ūn te yāy pu xu'ux xop tat, xix hāpkumep hok xop tat, ha Yeyox te' xohix hittupmāhā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, yā Ganinet yōg tikmū'ūn, xix kōmēn te 10 yōg

tikmū'ūn, xix Yenoyanēn yōg tikmū'ūn, xix Yonex yōg, xix Yohnām xatapa' pip xop. Yā' xohix te Yeyox pe' mōg.

5

Yeyox te hām'āktux yīktix yīmū'

¹ Jesus te tikmū'ūn xohix pēnāhā', tu yīktix tu' mōg, tu mōktu pepi' xip, tu' yūm. Ha yāy yōg tik xop te' yīka' mām, ² ha hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

³ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa kopa' hok xop.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn xat xe'e', hu' kuxa hittupmāhā'.

⁴ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn pota punethok xop.

Yā Topa te' kuxa hittupmāp-tup.

⁵ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāy kutōgnāg pe'paxex.

Yā Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg, yīy pexkox yōg hāpxop pop putup.

⁶ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn yīpkox pip xop, nōm te' xak, nūy Topa pu' yīpkox pi', tu hāmyok mīy putup xūy.

Yā Topa te' kuxa māmāhā'.

⁷ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te' nōy kuxa ka'.

Yā Topa te nōm tikmū'ūn kuxa ka'.

⁸ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn kuxa tup xop.

Yā nōm te Topa pēnāp-tup.

⁹ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn te yāykix kuxyāhā'.

Yā 'ōm te Topa hāk-tok xe'e'.

¹⁰ —'Ūkuxa hittup'ax tikmū'ūn xūy, nōm tikmū'ūn xūy nūy hāpxopmā max.

Yā Topa te' xexkānāp-tup 'īhā' hep xop xohix xat.

¹¹ —'Ākuxa hittup'ax 'īhā' gāyxop te 'āxūygāhā', xix 'āmānōg, xix 'ākte'ex kummuk, xix 'ākupep, 'ūkpe 'āmōg hah. ¹² 'Ākuxa hittup'ax, yā Topa te xa popmāp-tup pexkox yōg hāpxop xohix. Yā hōmā tik gāy xop te Topa yōg tik hittap xop xūygāhā', tu' pupi hām'āktux xop xūygāhā kamah, 'āmūn putuk.

Yeyox te 'āmot xuxpex 'āktux xix kuyānām

¹³ —'Āmot xuxpex te' xit'ax xuxpexgāhā', ha xogyīn kutnat, puyīy tuk-tox hok. Ha kaxīy 'āxop te Topa hā' puknōg xop pu hāmmaxnāhā'. Pax pu 'āmot ku'uk kummuk hāk-tox, puxix tikmū'ūn xep-tup nōg, nūy hāptopa putyōn, ha' xohix te' tonnok.

¹⁴ —Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa pupi hām'āktux, tu' kuxa hittupmāhā'. Tikmū'ūn xohix te kōmēn pēnāhā', yā kōmēn te yīktix yīmū' pip. ¹⁵ Piyā kuyānām tat'ax paha', nūy nō manax kopa' yūm, tu mō'nīy? 'Ap yūm'ah, pāyā mīmpe yīmū' yūm, puyīy mīptut xohix tupmā', puyīy tikmū'ūn nō hāmpēnā max.

¹⁶ Ha kaxīy 'āxop te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, pu tu hittup, ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, pu tikmū'ūn pēnā', nūy 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Yā 'āmax xe'ēgnāg"! Kaxīy.

Tu Topa yōg xat'ax 'āktux

¹⁷ —'Ūpe'āpaxeh hok, hu: "Yeyox nūn, nūy Mōyyex yōg xat'ax nōa'." Kaxīy. 'Āmhok. 'Aknūn'ah 'ūg tik hittap xop yōg hām'āktux nōa', nōm hittap xop te Topa pupi hām'āktux, 'ap nōāp-tup'ah, pak nūn nūy hām'āktux yūmmūgā max. ¹⁸ 'Ūxaxok hok. Yā' xat'ax xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Yā Topa yōg tikmū'ūn te' xuktux putup mō'kuma' mōg. Yā kax'āmi'ax kutōgnāg xut 'ohnāg, 'īhā pexkox xip, 'īhā' xip hahām. 'Ūnōg 'ohnāg. ¹⁹ Yīy tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', xi' nōy yūmmūgā'ax, pu' yīpkox hok, puxix 'ōm kutōgnāg. Yā Topa te nōm kutōgnāg 'āktux putup 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat. 'A xexkānāp-tup'ah. Pa tikmū'ūn yīpkox pip, tu' nōy yūmmūgā'ax, pu yīpkox pi', puxix Topa xexka 'āktux putup, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Yīy hāpxopmā max Topa pu', tu 'āyīpkox pip pax Topa pu', puyīy Topa 'āxop pu pexkox xōn, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn xat, nūy: Mōnāy! Kaxīy. Pa hāmyūmmūg xop yīpkox 'ohnāg xop, xix Paniye xop te' mōxakux 'ohnāg.

Tu tep-tup nōg 'āktux

²¹ —Tik hittap te mōnāyxop pu hām'āktux, tu' xat, hu: "Ūp-tex hok. Tikmū'ūn te' nōy putex, puxi' mōgā tik pa te hāmyūmmūg

keppah, puyī' yōg hāpkummuk mīy'ax kopit." Kaxīy. ²² Pa 'āte 'āxat, hu: Tikmū'ūn te' nōy hā' gāy, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy pu hām'āktux, hu: "Ākummuk," kaxīy, puxix tik xexka xop hāpkummuk mīy'ax kopit. Ha tikmū'ūn te' nōy putup nōg, hu nōm pu hupmāhā', hu: "Āp-tox kummuk!" kaxīy, puxix nōm mōgā Hāmgāyāgnāg Pet hah. ²³ Āmōg Topa pet hah, nūy Topa pu hāpxop mō'hap, nūy tu' haxyā', tu hāmpē'paxex, hu: "Hamūn, 'ūgnōy gāy, tute 'ā tu' gāy," kaxīy. ²⁴ Āpu, 'ōg hāpxop mō'hap'ax nīm, nūy mōg mō'ka'ok 'ānōy hah, pu 'ānōy mūtik yāyhā 'āxape 'ūxeheh, haknāy tu 'ōg hāpxop mō'hap Topa pu'.

²⁵ —Tikmū'ūn te xa tu' gāy, xix 'ākupex, tu 'āmōgā'ax tik pa te hāmyūmmūg hah, 'āpu nū mūtik yāyhā 'āxape, ka 'āmōgā tik pa te hāmyūmmūg hah, ha' xat pu 'āmūy, nūy kanet kopa mō'ātat. ²⁶ Pax xa kanet kopa 'āxip, hu ta 'āxupa hok, tu mōktu tayūmak xexka hā pago, xayīy 'āpep.

Ūnōy hā' xupxet 'āktux

²⁷ —Āxop te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha: "Ānōy hā xupxet hok!" Kaxīy. ²⁸ Pa 'āte 'āxat, hu: 'Ūn 'āpa hā pēnā hok, nūy 'ūn putup hok. Tikmū'ūn te 'ūn pēnāhā' puxi' kuxa kopa' xonnix. ²⁹ Pax xa 'āpa xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āpa xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpap-xet, ha ta' kummuk, xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg. ³⁰ Pax xa 'āyīm xe'e xa hāpxopmā kummugā', 'āpu 'āyīm xax mīkax hā, nūy putyōn. Yā' max 'āyīm puxet, ha ta' kummuk xa Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg.

Tik te yāy xetut nīm 'āktux

³¹ —Tikmū'ūn te 'āxat kamah, hu: "Tik te' xetut nīm putup, puxix tappet mīy, pu tu' nīm." Kaxīy. ³² Pa 'āte 'āxat xe'e': 'Āxetut nīm hok. Pēyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix, 'ūtux hok pu nīm, pāyā' xetut te tik nōy mūtik xonnix hok, 'ūtux hok pu nīm hok, ka tik nōy mūy, nūy nū mūtik tu' xonnix. Yā tik te' nōy xetut mūg, tu nōm hā' xupxet, yā hāpkummuk mīy.

Tute hām'āktux xex'ax 'āktux

³³ —Mōnāyxop hittap te Topa yōg hām'āktux 'āpak, hu 'āxat, hu: "Xate Topa

pu hām'āktux xex, 'āpu' xaxok hok, nūy mīy." Kaxīy. ³⁴ Pa 'āte: Topa 'āxet'ax 'āktux hok 'īhā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok. Pexkox yā Topa xip'ax xe'ēgnāg hah, ³⁵ xix hām xexka 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. Yā hām xexka xohix Topa yōg, yā' yōg hāptonnok'ax. Ha Yenoyanēn 'āktux hok. Yā Topa te' xat xe'ēgnāg, yā' yōg kōmēn xe'e', ³⁶ xix 'āxe 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. Pi'yā' yāy xe yāyhā yām-nok, xip-nīy? 'Ap yāyhā yā yūmmūg'ah, yīy 'āxe 'āktux hok, 'īhā hām'āktux xex. ³⁷ Hu hām'āktux kutōgnāg, hu: "Āmhok," kaxīy, xix: "Hamūn," kaxīy. Puxi'. Yā Hāmgāyāgnāg mūn te tikmū'ūn yūmmūgāhā, pu hām'āktux tox. Hām'āktux tox hok!

Ūnōy pu hāpkummuk hā' yānān 'āktux

³⁸ —Tikmū'ūn te: "Yā' max tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā 'ūyānān tu', nūy tu pago." Kaxīy. ³⁹ Pa 'āte: Tikmū'ūn kummuk pu hāpkummugā hok, nūy tu pago hok, pa tik te 'āpayīn kix, 'āpu' tux hok pu 'āpayīn nāg nōy kix kamah. ⁴⁰ Tikmū'ūn te 'ōg topixxax xut, 'āpu 'ōg kayak tu' hōm kamah, ha tu paxmōg. ⁴¹ Xonat puknōg te 'āxat, xayīy 'ūyōg hāpxop putux tat, 'āpu' tat. Ha 'āxat pu kinōm puxet hā' tat, 'āpu kinōm 2 hā' tat. ⁴² Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm xak, nūy ta putpu xa' hōm, 'āpu tu' hōm. Tikmū'ūn te' hok xak hāpxop 'ūm, 'āpu tu' hok hōm.

Āhā' puknōg xop putup pax

⁴³ —Tikmū'ūn te: "Āxapep-tup pax, pa' puknōg xi' gāy xop putup hok." Kaxīy. ⁴⁴ Pa 'āte': Gāy xop putup pax, xi' puknōg xop, xix Topa tu' xax, pu nōm hā hāmmaxnā', ⁴⁵ xa 'āxop yāyhā Topa hā 'āk-tok xop xe'e'. Yā Topa te māyōn xat, pu' hep xop xohix pu hām pukgā', yā hāpxopmā kummuk xop pu' mīy, xix hāpxopmā max xop pu' mīy kamah. Tute tex nū'kutnāhā' hep xop xohix pu. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop pu nū'kutnāhā', xix tikmū'ūn te hāpkohe' mīy xop pu tex nū'kutnāhā kamah. ⁴⁶ Āxop te 'āxapep-tup xix tikmū'ūn gāy xop putup nōg, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm hok. Yā tik kummuk xop te gohet pupi tayūmak pop, tute yāy xape xop mūn putup pax, xi' puknōg xop putup nōg. ⁴⁷ Āxop te 'āxape xop mūtik hām'āktux puxehnāg, ha

ta' puknōg xop te yāy xape mūtik hām'āktux kamah, nōm xop te Topa hā' puknōg xop.

48 —Āpu hāpxopmā max xe'ēgnāg, nūy Ātak Topa putuk, ha pexkox kopa' xip, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg mō'kuma' mōg.

6

Ānōy pu hāmmāxnāhā'

1 —'Ōg pa 'āti! Hāpxopmā max hok, nūy mō'āmā hok, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āmhok. Pa Topa pu hāpxopmā max xe'e, puyīy Topa pēnā'. Pāyā xate' mīy puyīy tikmū'ūn pēnā', puxix Topa yūmmūg Tak xa pexkox yōg hāpxop 'ūm hōm putup hok.

2 —Xate tikmū'ūn hok xop pu hāpxop hok hōm, 'āpu 'īy hok. Yā mō'āmā'ax xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu yāy yōg hāpxopmā max'ax 'āktux, tu Topa pet kopa hām'āktux, xix kōmēn kopa hām'āktux, pu tikmū'ūn hāpxopmā'ax yūmmūg, tu: “Yā tik max, 'ōhōm!” Kaxīy. Yā Topa tep-tup nōg, tu: “Puxi!” Kaxīy. Tu pexkox yōg hāpxop 'ap hōm putup'ah, mō'āmā pax xop pu' hōm putup'ah. 3 Xate tikmū'ūn hok hā nō teheh, 'āpu hām'āktux hok, pu tikmū'ūn 'ūm yūmmūg hok, pu 'āxape xe'e yūmmūg hok. 4 Tikmū'ūn 'ūm pu' xuktux hok, puxix Topa xa pexkox yōg hāpxop hōm. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

Tute Topa pu hām'āktux 'āktux

5 —Tikmū'ūn te mō'āmā, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Topa pu hām'āktux hitop, tu kōmēn yōg putat hā' xuktux, xix Topa pet kopa' xuktux, pu tikmū'ūn pēnā', nūy tu: “'Ūmax nō'ōm! Yā Topa pu hām'āktux pax!” Kaxīy. Pāyā yā' koit. 6 Pa 'āpet ha mōg, nūy mōhāmyīnnīn, nūy 'āp-xehnāg hā 'ōg Ātak Topa pu hām'āktux, 'ihā xate nōm pēnā 'ohnāg, ha' xupak, tu xa' hōm pexkox yōg hāpxop. Yā Topa 'ōg Ātak te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā'.

7 —Topa pu 'āp-xehnāg hā hām'āktux, tu hām'āktux 'āhīynāg hok, 'ūpuknōg xop putuk. Nōm te Topa pu hām'āktux tox, tu hām'āktux 'āhīynāg, puyīy Topa' xupax. 8 Kaxīy mīy hok! Topa yā 'ōg Ātak, tu hāmyūmmūg xe'ēgnāg, tu xatep-tup

yūmmūg tap. 9 Yīy Topa pu hām'āktux kaxīy, hu:

“Yūmmūg Ātak, nōm te pexkox tu' xip, pūyā' xohix kuxa' yēy 'ākeppah, tu 'āmax xe'ēgnāg 'āktux.

10 Pūyā tikmū'ūn xohix 'ōg xat'ax pu' yīpkox pi' nūhū hāhām tu'.

Yā pexkox yōg xop xohix yīpkox pip nōmhā.

11 Āmnīy xohix 'ihāk mū'ā hāpxop 'ūm nū'kutnā', 'ūyī' mā',

12 hak mū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux.

Tikmū'ūn tek mūg kummugāhā', hak mū'āte nōm mīy'ax xaxogāhā kamah, ha' kux.

13 Ūtux hok puk mūg kopit hok, 'ūgmū'ā hāpxopmā kummuk hok, pak mūg ka'ōgā', 'ūyīy hāpxopmā max.

Yā 'āxexka xe'ēgnāg, hu tikmū'ūn xohix xat, xix hāpxop xohix xat, ha' xat kuxyā 'ohnāg, 'āka'ok xe'ēgnāg hah, xix 'āmax xe'ēgnāg kamah. Hamūn.”

14 —Ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', puxix Ātak Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 15 pa 'ānōy yōg mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg mīy'ax xaxogā 'ohnāg.

Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux

16 —Āxit hok nūy Topa pu hām'āktux, hu ta 'āpa hittup. Tikmū'ūn te mō'āmā', yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu' xit hok 'ihā pa kummuk, puyīy tikmū'ūn pa kummuk pēnā', tu' xit hok yūmmūg, pa Topa te nōm xop pu pexkox yōg hāpxop hōm 'ohnāg.

17 Āxit hok, nūy Topa pu hām'āktux, 'āpu 'āpayīn pix, xix 'āxe yoa', 18 puyīy tikmū'ūn 'āxit hok yūmmūg hok. Yā Ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg, ha tikmū'ūn te Topa pēnā hok, ha hāpxopmā'ax xohix pēnāhā', tu xa pexkox yōg hāpxop hōm putup.

Pexkox yōg hāpxop 'āktux

19 —Hāpxop xohix pop hok, xix tayūmak xexka pop hok, nūy yāy tu nū'xok, tu mōktu 'ōg tayūmak xohix nūnte hām xexka tu'. Yā' kut te' māhā', hak-nox, ha' nōg, ha tik kummuk te' nōy yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ōg tayūmak hā' xupxet'ax, yīy pop hok, 20 pa pexkox yōg hāpxop pop, tik 'ūm te nōm hāpxop hā' xupxet hok, xik-nox 'ohnāg. 21 Tikmū'ūn kuxa te yāy yōg hāpxop xak,

yīy pexkox yōg hāpxop xax, puyīy 'ākuxa hittupmā'.

Kuyānām 'āktux

²² —Kuyānām te tikmū'ūn pa putuk, tu hāptupmāhā', ha tikmū'ūn te hāmpēnā max. 'Ūpa max, puxix nōmhā hāmpēnā max kamah. ²³ 'Ūpa kummuk, puxix hāmpēnā kummuk. Pax xa 'āpa hok, puxix hāmpēnā 'ohnāg. Yā 'āmnīy koxtap pax!

Tute 'ūptexop xexka 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te' xuxyā 2 pu hām hok. Yā' xuxyāp-xet putup nōg, tu ta' nōy putup pax. Kaxīy tikmū'ūn te Topa pu hām hok 'īhā tayūmak xak pax.

²⁵ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: Xutigā hok, nūy tu: “Ātep-tep mā'ax?” Kaxīy. Xix: “Ātep-tep mūn xo'op'ax?” Kaxīy. Xix: “Pi'a 'āte mō'tat'ax?” Kaxīy. Yūmmūg. Tikmū'ūn yīn max hāmāxap, hak-nāy tu hāpxop xit'ax xix topixxax. ²⁶ Putuxnāg pēnā', ha' topaha'. 'Ap hāpxop xap xok'ah, xix hāpxop ta nūnā 'ohnāg, tu' pet kopa' xex 'ohnāg, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu pēnānā' xip, puyīy putuxnāg xit. Pi'yā Topa tep-tup? Yā Topa te tikmū'ūn putup xexkah, tu putuxnāg xop putup kutōgnāg. ²⁷ Pax pu tikmū'ūn 'ūm yāykuxop xexkah, puxi' xutigā'ax hā' hi tox 'ohnāg.

²⁸ —Teptu hāmpē'āpaxex, hu: “Tep tek mō'tat'ax?” Kaxīy. Pēnā mīnnut. 'Ūtuk max, tu' hām 'ohnāg, tu topixxax xap 'ohnāg yāy pu', ²⁹ pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāy xop hittap Xanomām yā' xexkah, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix xat, tup-texop xexkah, tu topixxax max mō'tat, pa Xanomām xax 'ānuk max, ha mīnnut xax 'ānuk māynāg. ³⁰ Yā Topa te mīnnut xop xax mīy, xix mīxux xop xax, ha hōnhā' xip, tu hāptup 'īhā' tap, ha kuxap hā mō'xut, ha' nōg, yīy Topa te xa topixxax mō'tatnāhā kamah, pa 'ākuxa mām pu'uk Topa kopah. ³¹ Yīy yāy xutigā hok, nūy 'āxit'ax xax hok, nūy xo'op'ax xax hok, nūy topixxax xax hok. 'Āmhok. Kaxīy hok. ³² 'Ūpuknōg xop te Topa yūmmūg 'ohnāg, hu' yāykuxop punethok, pa Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu pexkox tu' xip, tu 'āpēnānā' xip, nūy xa hāpxop xohix mō'pok, ³³ yīy Topa xax hāmāxap, tu nōm pu 'āyīpkox pi', nūy nō

xat'ax mīy, ha xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ³⁴ Yīy xutigā hok 'īhā hāptup pe'āpaxex. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha xate hāpxop xak putup punethok, nūy yāykuxop. Pa hōnhā yā yāykuxop punethok. Yā' puxi'.

7

'Ūnōy yōg hāpxopmā'ax 'āktux kummuk

¹ Tikmū'ūn nōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō kummuk 'āktux hok, ka Topa 'ōg hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ākummuk 'āktux kamah. ² 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, ha kaxīy Topa te 'ākopit putup; 'ōg panat hā 'ānōy pu hāpxop xap hāmenex, puxix nōm panat hā xa hāmenex hāpxop xap kamah 'ūyānān tu'. 'Ānōy puk-tōgnāg hōm, puxix xa' hōm 'āk-tōgnāg kamah. 'Ānōy pu punethok hōm, puxix xa' hōm punethok 'ūyānān tu'. ³ Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk pēnāhā'. Teptu xate pēnā hok yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk? ⁴ Xate 'ānōy pu hām'āktux, hu: “Nāy, tux hok 'ū xa hāmyūmmūgā',” kaxīy, 'īhā 'āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āpa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā mō'āmā'. Yāy yōg hāpxopmā kummuk kux hāmāxap, xayīy kunāy tu 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'.

⁶ —Topa yōg hāpxop max hōm hok kokex putuk xop pu', ka gāy ha 'āp-top. 'Ōg kupxat xap max hōm hok xapup putuk xop pu', ka' gāy ha nōm tonnok. Kaxīy Topa yōg hām'āktux 'āktux hok hāmgāy xop pu', ka 'āp-tex 'ūgāy tu'.

Topa mūn max

⁷ —Topa tu' xax, puxix xa' hōm. 'Ūxax, hu ta' xipi', hāptopa 'āxip, tu' xānā', puxix xa' xōn. ⁸ Tikmū'ūn te ta tu' kax, puxi' pop, ha tikmū'ūn te' xak, puxi' xipi', ha Topa te hāpxōn putup 'īhā tikmū'ūn te hāptopa xānāhā', hu: “Hāpxōn!” Kaxīy. ⁹ 'Āk-tok te pām xak. 'Ok hōm putup mīkaxxap, nūy tu yānān? 'Āmhok! ¹⁰ 'Āk-tok te mām xak. 'Ok hōm putup kāyā gāy, nūy tu yānān? 'Āmhok. 'Ap yānān putup'ah. ¹¹ Tikmū'ūn kuxa kummuk, tu hāpxopmā kummuk, pak-tok putup pax, tu tu hāpxop max hōm, ha 'Ātak Topa kuxa max xe'ēgnāg, tu pexkox tu' xip, tu' yāy kutok xop pu hāpxop max xe'e

popmāhā', 'ihāk-tok xop te ta tu' kax, pu' popmā'.

¹² —Xatep-tup tikmū'ūn xa hāmmāxnā', yīy nōm pu hāpxopmā max hāmāxap. Yā Mōyyex te' xat, xix tik xop hittap te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

Tute putat 2 'āktux

¹³⁻¹⁴ —Hāmpak'ax yīkox kutōgnāg hā mōy mōnāy. Ha ta' xip hāmpak'ax yīkox xexkah, 'ūyōg putat te Topa yōg putat xakgāhā', ha tikmū'ūn punethok te putat xexka hā' mōg, yīy mōnāy hok, pak-tōgnāg nōm hāmpak'ax yīkox hā mōnāy, nūy Topa yōg putat xe'e hā mōg, xayīy 'āhi xe'ēgnāg mōkuma mōg.

Tute tik xop te mō'āmā'ax 'āktux

¹⁵ —'Ōg pa 'āti! Yā tik xop te mō'āmā', tu Topa pupi hām'āktux xop putuk, pāyā hamūn'ah. Yā' koit. 'Ūpa te kahnēn pa putuk, pāyā' kuxa kopa kokex gāynām putuk. ¹⁶ Tu hām'āktux max, pa hāpxopmā kummuk. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūg. Mīm kup te xāpxox taha', pāyā 'a xupxak ta'ah, xix gōyap ta'ah. ¹⁷⁻¹⁸ Kaxīy mīm kup max xohix te mīnta max taha', 'ap kummuk 'ūm ta'ah, ha mīm kup kummuk te mīnta kummuk taha', 'ap max mūn ta'ah, ¹⁹ ha tikmū'ūn te' kup kummuk xak, pu hām tu nāy, pu kuxap hā mō'xut, ha' nū' nī' nūy nōg. ²⁰ Ha kaxīy 'āxop te tik te mō'āmā'ax pēnāhā', tu' yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg.

Tikmū'ūn te Yeyox pu' yīpkox pip

²¹ —Tikmū'ūn tek xānāhā', hu 'ātu: “Yāyā', Yāyā',” kaxīy, pa 'ūyāg yīpkox 'ohnāg, ha yōgnū 'Ātak Topah, tu pexkox tu' xip, tu nōm yīpkox hok xop xat putup 'ohnāg. Pa tikmū'ūn yāg yīpkox pi', puxix Topa nōm xat. ²² Yā' yōg hāptup xe'e mō'nā'ax, 'ihā tikmū'ūn punethok te: “Yāyā', Yāyā', 'ūgmū'āte 'āxuxet'ax 'āktux nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kuxa kopah, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te' mīy hok,” kaxīy, ²³ koxix hām'āktux putup, nūy tu nōy yānān, hu: “Āte 'āyūmmūg 'ohnāg. Mōy, mōg, nūy 'āpep, 'āte 'āp-tup'ah, 'āxop te hāpxopmā kummuk punethok hah.” Kaxīy.

Tute mīptut mīy'ax 'āktux

²⁴ —Tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pi', puxix ta tu hāmyūmmūg, yā tik pet max putuk, ha mīkaxxap xexka yīmū' yā' pet, ²⁵ ha tex gāy mō'yūm, tu' xupep, tu yā kōnāg xet, ha 'āmuuh gāy te mō'kouk xexkah, pa mīptut yūm ka'ok mīkaxxap xexka hā.

²⁶ —Ha tikmū'ūn te yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox 'ohnāg, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tik pet kummuk putuk, ha 'āmot yīmū' yā' pet. ²⁷ Ha tex gāy ka'ok, ha mīptut te 'āmot tu mō'yūm, tu' pu'uk, tu yāy koxyōy, tu nū'nānām. Ta tu' kux.

Yeyox te hām'āktux ka'ok

²⁸ Tu hām'āktux kux, ha tikmū'ūn kuxānōg. Yā hām'āktux ka'ok hā Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. ²⁹ Tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux pu'uk, pāyā Yeyox mūn te hām'āktux ka'ok, 'ūxat tu'.

8

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

¹ Yeyox te yīktix tu' yīxohoh, 'ihā tikmū'ūn xohix punethok te' pe' mōg, ² ha tik pakut nūn, tu' xax kunut, tu Yeyox keppa' kopaxux hā' nāhā', tu tu nū' xup, tu:

—Yāyā', 'ok xatek putup 'ūg hittupmā'? Kaxīy.

³ Ha Yeyox mō'yīm kutit, tu tik 'āpit, tu:

—Hamūn. Āte 'āp-tup. Āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik xax max xupep, ⁴ ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn pu 'āktux hok, pa 'āmānex ha mōg hāmāxap, pu 'āxax pēnā', nūy 'āhittup yūmmūg, hak-nāy tu Topa pu hāpxop mō'hap, pu tu hax. Yā hōmā mōnāyxop Mōyyex te hāpxop mō'hap xat, pu tikmū'ūn pu yāy hittup'ax yūmmūgā'. Kaxīy.

Yeyox te kāmānat hittupmāhā'

⁵ Tu ta' mōg, Yeyox mōg kōmēn Kapānān ha', tu' mōg tu mōktu' xupep, pa' xip tik te Hōm yōg gohet puknōg pu' hām, tu Yeyox ha' nūn, tu ta tu' xak, pu' yōg kāmānat hit-tupmā', ⁶ hu:

—Notot, yōgnū kāmānat tek pet tu' xip, tu pakut xexkah, tu hāpkumep hok. Yā' xūy xexkah. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmōg, nūy nō' hittupmā'. Kaxīy.

⁸ Ha gohet yōg tik te:

—'Āmhok! 'Āmōg hok! Nāy. 'Āxexkah, hakmūn kutōgnāg, yīk pet ha mōg hok. 'Āpu, hāmpakut'ax xat, pu kāmānat nīm, ha' hittupmāp-tup. ⁹ 'Ūgmūn yīpkox xip yōgnū xexka xop pu', tu xonat xop xat 'ūyānān tu', hakmūn pu yīpkox pip. 'Āte xonat puxet xat, hu: “Mōg,” kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy xat, hu: “Mā’,” kaxīy, ha' nūn. Ha' nōy xat, hu: “Mōy mīy!” kaxīy, ha' mīy. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu' kuxa hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Nūhū tik kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. ¹¹ 'Ūxaxok hok! Hāmpuknōg xop nūn putup, tu hām xexka xohix tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mā Yoneo xop mūtik, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap 'Iyak mūtik xit putup, xix mōnāyxop hittap Yako mūtik xit putup, ¹² ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'pok putup hāptopa', tu' papuk putup, hāpkoxtap kopa' pip putup, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah. Tu' xūy xexkap-tup, hu potaha hāptopa' pip tu'. Kaxīy.

¹³ Tu gohet yōg tik pu hām'āktux, hu:

—'Āpet ha mōg. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yīy Topa te 'ōg kāmānat hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā kāmānat hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu Pet xetut mūg tut ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', pa' xetut mūg tut pip, 'ūpakut tu', tu' xax pukpex, ¹⁵ ha Yeyox te 'ūn yīm 'āpit, ha' xuxi', ha' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk, ha nō' xit.

¹⁶ Ha 'āmāxak 'ihā tikmū'ūn te' pakut xop nūnnāhā Yeyox hah, puyīy yāmīy kummuk mōy, puyīy hittupmā', tu' xat, tu' yīy'ax hā yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā'. ¹⁷ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā, tik hittap 'Iyai te Topa pupi hām'āktux, tu Topa yōg yāyutnā'ax 'āktux, yā Yeyox 'āktux, tu: “Tik te yūmū yōg hāmpakut hā' tot, tu yūmūg xūy'ax hā' tot.” Kaxīy. Yā Topa

yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā nōmhā'.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep

¹⁸ Ta Yeyox te tikmū'ūn xohix xexka pēnāhā', hu' xat, pu yāy tik xop mōg, ha kōnāg xexka xak. ¹⁹ Ha tik te hāmyūmmūg nūn, tu:

—Notot, 'āte 'āmūtik hāpkumep putup. Yā hām 'ūm hā 'āmōg'ax, kamak mōg'ax 'āpehe'. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—Kokexmax hex te hāpkox kopa' pet, ha putuxnāg te mīm yīpkok tu' pet, pak mūn Tikmū'ūn Kutok, 'ak pet 'ūm xip'ah, nūy 'ūkpihi'. Kaxīy.

²¹ Ha ta tik nōy te Yeyox mūtik hāpkumep, tu:

—Yāyā', tux hok 'ūktak nō hāpkot hāmāxap. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—'Ūgmūtik hāpkumep. Pūyā' xakix xop 'ūxakix nōy xop nō 'āpkot. Kaxīy.

Yeyox te 'āmuuh gāy 'āxi'

²³ Tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg xexka yīmū' mōg, ha yāy yōg tik xop te nū mūtik mōg. ²⁴ Hāpxip 'ohnāg 'ihā kōnāg gāy, ha 'āmuuk gāy kamah, tu mīpkox mō'yōn, ha yāy mahamnām kōnāg yīmū', ha kōnāg te mīpkox hā mō'yūm, pa Yeyox mō'yōn. ²⁵ Ha tik xop te Yeyox yīkāgnāg hā' mōg, tu tuhuk, ha yāy koxak, ha:

—Yāyā'! Mō'ōn hok, ka yūmūg xakix! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Teptu yā 'ākuxānōg? 'Ākuxa mām pu'ūgnāg 'ūgkopah! Kaxīy.

Tu' yok, tu 'āmuuh gāy tu' xat, xix kōnāg gāy tu' xat, pu tu xuxi', ha' xuxi'. ²⁷ Ha tik xop te' pēnā ka'ok, 'ūkuxānōg tu', tu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Yā 'āmuuh gāy xat, xix kōnāg gāy xat, ha' yīpkox pip, hu' xuxi'! Kaxīy.

Yeyox te yāmīy kummuk mōy

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu hāpxexka Ganat tu' mōg, tu' mōg Ganinet yōg kōnāg xexka xatapa', tu mōktu' xupep, pa tik 2 nūn, ha yāmīy kummuk tek-te'ex kummuk, yīy xukpot tu' tihi'. Ha yāmīy te' gāyāhā', yīy tikmū'ūn xohix te' yīpkutuk, tu xukpot

yōg putat nōā'yēn, hu yīmmap hā' mōg.
²⁹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik yīy ka'ok, tu:

—Xate tep mūn putup? 'Āmūn yā Topak-tok. 'Ok nūn, nūy 'ūgmūg kummugā hāmāxap? Kaxīy.

³⁰ Ha ta' pip xapup, tu mīxux māhā', ³¹ ha yāmīy te:

—Pēyā xatekmūg mōy, 'āpu' xat 'ū xapup kopak mūg mōxakux. Kaxīy.

³² Ha:

—Mōg, nūy mōxakux. Kaxīy.

Ha' mōg, tu xapup xop hā' mōxakux, ha yīktix yīmū' pip, tu yīxo mō'ka'ok, tu kōnāg xexka tu' mōxaha', tu kōnāg hā' mōxakux, tu' xakix kōnāg xexka kopah.

³³ Ha tik xop te xapup pēnāhā', tu nū'paha', tu kōmēn ha' mōg, tu mōktu mōxaha' kōmēn tu', tu hām'āktux, tu yāmīy kummuk 'āktux, xix tik 2 'āktux, yāmīy te nōm gāyāhā'. ³⁴ Ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix, tu Yeyox ha' nūn, tu' pēnāhā', 'īhā tu' xak, pu nōm hāpxexka nīm, nūy mōg, ha' mōg.

9

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ Ha ta mō'nāhā' Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu' mōg, tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep. ² Ha ta tikmū'ūn te tik nūnnāhā', ha hāpkumep hok, yīy tikmū'ūn te tutpe hā mō'tat. Ha Yeyox te' pēnāhā', tu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok pēnāhā', tu tik te hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnix 'āhittup. Yā Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' pu tu kux. Kaxīy.

³ Ha tik xop te hāmyūmmūg 'ūm te:

—Nūhū tik te yāy 'āktux Topah! Yā' koit. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te tik xop yōg hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Teptu 'āxop te hāpkummuk pe'āpaxex? ⁵ Piyā' ka'ok, pe hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax 'āktux, pe' yok nūy hāpkumep'ax 'āktux? ⁶ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. Yā Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy hām xexka tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'. Kaxīy.

Tu' yōkānām, tu tik te hāpkumep hok xat, hu:

—'Āyok, nūy 'āknīhāxip, tu tutpe pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy.

⁷ Ha' yok, tuknīhā' xip, tu yāy pet ha' mōg. ⁸ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu kuxānōg, tu Topa max 'āktux. Yā Topa te tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu' nōy hittupmā'!

Yeyox xix Māteo

⁹ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep, 'īhā tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet puknōg pu' hām, nūy nōm pupi tayūmak pop, tu' xuxet'ax Māteo, tu gohet yōg petnāg kopa' xip, nūy tayūmak pop, ha Yeyox te:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

Ha Māteo yok, tuknīhā' xip, tu ta' mōg Yeyox mūtik, ¹⁰ tu'yāy xip'ax ha' mōg, nūy tu' xit, ha Yeyox te nōm mūtik mōg, tu' xit, 'īhā Māteo xape xop nūn, xix tik te nōm mūtik tayūmak pop nūn, xix tikmū'ūn kummuk nūn, tu Yeyox mūtik xit, xix 'ūyōg tik xop mūtik xit, ¹¹ ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox yōg tik xop yīkopit, hu:

—Teptu 'ōgnū Notot xit tayūmak pop xop mūtik, xix tikmū'ūn kummuk mūtik xit? 'Ap max'ah. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup te notot xak 'ohnāg, pa 'ūpakut xop te' xak. ¹³ Mōg, nūy Topa yōg tappet mō'kupix, nūy hāmyūmmūg, ha: “A 'ātep-tup'ah xokxop mō'hap 'ūg hax. 'Āmhok. Pa 'āte tikmū'ūn te hāpxopmā maxp-tup.” Kaxīy. Yāk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xānā', 'ūyīy tu hupmā', ha 'āte' xānā' ohnāg tikmū'ūn te yāy max pe' paxex. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoām yōg tik xop nūn, nōm tep-tox pix yōg tik xop nūn, tu Yeyox ha' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ūgmūg xit hok punethok, xix Paniye xop xit hok punethok. Teptu 'ōg tik xop xit hok'ah? Kaxīy.

¹⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik te yāytaha', tu 'āmuk xexka mīy, tu' xape xop xānāhā', puyīy nū mūtik tu hittup. 'Ok potaha 'ūxape xop 'īhā tik te yāyta'ax te nū mūtik xip? 'Ap pota'ah. Yā' hittup! Pa tik te yāyta'ax mōg, tu 'āmuk xexka kuxyāhā',

ha nōmhā' xape xop hittup 'ohnāg. 'Ap xit putup'ah. 'Ūgmōg, puxik yōg tik xop xit hok kamah.

¹⁶ –Tikmū'ūn te topixxax kutut tu nō yāg xex, tu' xap, 'ap yāg tup xap'ah topixxax kutut tu', ka yāy pot. Kaxīy Yoām yōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat, ha' yōg tik xop te yōgnū hāpxopmā'ax tup tat. ¹⁷ Ha tikmū'ūn te xupyāg hep mīy, tu' xokxax kutut kopa' xuk 'ohnāg, ka nō xax kutut tu yāy pot, ha' hep te hām tu nū'nāhā', ha' nōg. 'Āmhok. Pa xupyāg hep tup xuk xokxax tup kopah, nūy ti ka'ok. Kaxīy Yoām yōg tik xop te hāpxopmā'ax hittap tat putup, tu nōm tup putup nōg. Kaxīy.

Yeyox te 'ūn xix kakxop hex hittupmāhā'

¹⁸ Yeyox te hām'āktux 'ihā Yoneo xop yōg tik te' xat'ax nūn, tu nūktu' kopaxux hā'nāhā', tu:

–Hōnhāk-tok hex xok. Mā', nūy 'ūkpet ha mōg, nūy tu tukūm yīmū yīm xeh, nūy putpu' hīnnā'. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox mōg, ha ta tik pe' mōg, ha tik xop te nū mūtik mōg kamah.

²⁰ Ha 'ūn nūn, tu hāmyāxatamuk xohix te 12 hā' pakut, ha 'ūn yōg hāmpakut'ax hā' pakut, tu Yeyox xāmpa' xip, tu' xax kuxyā 'āpit, hu: ²¹ “'Āte' xax 'āpit putup mō'ka'ok, 'ūghittupmā'.” Kaxīy.

²² Ha yōkānām, tu 'ūn pēnāhā', tu:

–'Ākuxānōg hok, Nixix! 'Āhittup, 'ākuxa yūm ka'ok tu'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'ūn hittup.

²³ Ha ta' mōg Yeyox, Yoneo xop yōg tik te' xat'ax pe' mōg, tu mōktu mōxa tik pet tu', tu' mōxakux, tu nō hāpkot yōg kax 'āpak, ha tikmū'ūn xohix te mīptut kopa' pip, ²⁴ ha Yeyox te:

–Mōg, nūy 'āpep hāptopa'. 'A kakxop 'ūm xok'ah, yā mō'yōn! Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te nō yīxix, ²⁵ tu' mōg, 'ihā Yeyox te kakxop hex pet ha mō'nāhā', tu' yīm mūg, ha' yok, tuknīha' xip, ²⁶ ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, tu' xe' xuktux hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn pu'.

Yeyox te tik pa hok 2 pa nāhā'

²⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu putat hā' mōg, pa tik pa hok 2 tihī', tu' pe' mōg, tu' yīy ka'ok, tu:

–'Āmūn yā mōnāyxop Namix mōkputox, yīk mūg kuxa ka'! Kaxīy.

²⁸ Ha Yeyox te mīptut hā mō'nāhā', ha tik pa hok te' yīka' tihī', ha:

–'Ok 'ākuxa mām ka'ok 'ūgmūn kopah? 'Ok 'āhittupmā'ax 'āte'? Kaxīy.

Ha:

–Hamūn! Kaxīy.

²⁹ Yīy Yeyox te' pa 'āpit, tu:

–Hāmpēnā! 'Ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. Yā' puxi'. Kaxīy.

³⁰ Tu' pa maxnāhā', ha hāmpēnā max. Ha Yeyox te:

–Tikmū'ūn xop pu' xuktux hok! Kaxīy.

³¹ Pa tu ta' mōg, tu Yeyox 'āktux hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix pu'.

Yeyox te tik yīy hok yīgāhā'

³² Tu' mōg, 'ihā tikmū'ūn te tik yīy hok nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te tik kummugāhā', pu tu yīy hok, ³³ ha Yeyox te yāmīy xut, tu tu' mō'kutnāhā', tu' xat pu mōg, 'ihā tik yīy, tu hām'āktux. Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu:

–Tep te 'ūm nūhū'? Yā hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnā hāmāxap. Hōmā 'ap pēnā'ah. Kaxīy.

³⁴ Pa Paniye xop gāy, tu:

–Yā Hāmgāyāgnāg mūn te Yeyox ka'ogāhā pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn kuxa ka'

³⁵ Ha ta Yeyox te hāpkumep, tu kōmēn xohix ha' mōg, xix xip tu xexka xohix ha' mōg, tu hāmyūmmūgāhā Topa pet kopah, tu hām'āpak max'ax 'āktux, xix Topa te tikmū'ūn xat'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pakut hittupmāhā', yā hāmpakut'ax xohix mōy, nūy nō tu hittupmā', ³⁶ 'ihā tikmū'ūn pēnāhā', tu' kuxa ka', 'ūp-xehnāg pip hah, tu kahnēn xop putuk, tik te nōm pēnā 'ohnāg putuk, ³⁷ yīy yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

–Yā hāpxop ta punethok, puyīy pet ha yīkūy, nūy kopa nū' xok, pa tikmū'ūn kutōgnāg pip nūy nō yīkūy. ³⁸ 'Āpu, hāpxa xuxyā tu' xax, pu tikmū'ūn xānā', puyīy hāpxop ta nūnnā'. Kaxīy. Ha kaxīy Yeyox te tikmū'ūn 'āktux. Yā punethok te Topa xak, pāyā 'a' xipi yūmmūg'ah. 'Āpu Topa tu' xax,

pu tik nũ'pok, puyĩy tikmũ'ũn yũmmũgã max, nũy Topa ha mōgã'.

10

Yeyox yōg tik xop te 12

¹ Tu ta yāy yōg tik xop xānāhā', nũy mō'pok, tu yāy 'āxet'ax hōm pu yāmĩy kum-muk tu mōy, nũy tikmũ'ũn pakut xohix hittupmā', ² ha tik xohix te 12 mō'pok, ha' xuxet'ax te: Xīmām, yā' xuxet'ax nōy Pet, xi' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xi' taknōy Yoām. Yā Yemeneo kutok 2, ³ xix Pinip, xix Matōmēo, xix Tōmē, xix Máteo, nōm te gohet pupi tayūmak pop, xix 'Appeo kutok 'āxet'ax Tiak kamah, xix Tanep, ⁴ xix nōm tik te Yoneo xop xexkanāp-tup, tu' xuxet'ax Xīmām kamah, xix Yot 'Ixkanot, nōm te mō'āmā', nũy gāyxop mōgã Yeyox hah.

Yeyox te tik te 12 mō'pok

⁵ Ha Yeyox te mō'pok, tu:

—Hāmpuknōg xop ha 'āmōg hok, xix Xāmānit yōg kōmēn ha 'āmōg hok, ⁶ 'āmhok. Pa 'Iyaet yōg tikmũ'ũn xax, yā Yōneo xop, yā kahnēn te hāmyũmmũg hok putuk nō'ōm, tikmũ'ũn te nōm xaxok hah. 'Ūxax, nũy 'ũm pipi', ⁷ nũy hām'āpak māx'ax 'āktux, hu: “Hōnhā Topa te yāy yōg tikmũ'ũn xat, puyĩy tu yĩpkox pi'.” Kaxĩy. ⁸ Tikmũ'ũn hittupmā', xi' xax kunut xop pu' xax tapmā', xix hāmpakut xop xohix tupmā'. Tikmũ'ũn xakix xop hīnnā putpu', xix yāmĩy kummuk mōy tikmũ'ũn kopah, pu tu hittup. Topa te xa' hok hittupmāhā', yĩy tayūmak pop hok 'ūyānān tu', 'ĩhā 'ānōy hittupmā'. Yā' hok hittupmā'. ⁹ Tayūmak xexka ta hok, ¹⁰ xix tut ta hok, nũy hāpxop xuk, xix topixxax punethok ta hok, xix pataxax, xi' kuptōy ta hok. 'Āmhok. Tikmũ'ũn hām, puxix tu xit max, puxix tu' pip max kamah, yĩy hāpxop punethok ta hok. Pūyā tikmũ'ũn xa' popmā hāpxop xohix.

¹¹ —Kōmēn xix xip tu xexka ha mōxakux, 'āpu tikmũ'ũn max xax, xayĩy 'ūpet kopa 'āpi', 'āpihi nũy nox pi', 'ĩhā kōmēn kopa hām'āpak māx'ax 'āktux, tu mōktu putpu 'āmōg. ¹² Tikmũ'ũn pet ha mōxakux, 'āpu' xuxyā pu hām'āktux, hu: “Pūyā tikmũ'ũn kuxa mām, nōm te 'āpet kopa' pip,” Kaxĩy. ¹³ Tikmũ'ũn te 'āxop pu: “Mōnāy, nũy pihī'

nūnteh,” kaxĩy, yĩy ta' pi', ha nōm tikmũ'ũn kuxa mām putup. Pa tikmũ'ũn te: “Mōnāy hok, pa mōg!” kaxĩy, hu ta nōm tikmũ'ũn kuxa mām 'ohnāg. ¹⁴ Pēyā kōmēn yōg tikmũ'ũn 'āp-tup nōg, tu 'āxīnnā hok, 'āpu mōy, tu hāpkōnōn xit 'āpata tu', pu tikmũ'ũn xohix pēnā', nũy yũmmũg. Yāp-tup nōg xop yĩpkox 'ohnāg. ¹⁵ 'Ūxaxok hok: hāptup mō'nāp-tup 'ĩhā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn Xonōm yōg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, xix kōmēn Gōmōg yōg tikmũ'ũn kuxa kap-tup, pa tikmũ'ũn yĩpkox hok xop kuxa ka 'ohnāg.

Tute hāpkummugã'ax 'āktux

¹⁶ —'Ūg 'āpax: 'Āte mō'āpok tikmũ'ũn gāy kopah. Pa mōxip, nũy hāmyũmmũg, pu 'ākix hok, nũy hām-gāy te kahnēn kix putuk hok. Kāyā gāy xop te hāmyũmmũg, xix kuxxuxtut gāy 'ohnāg. Xapi 'āxop gāy hok kamah, pāyā hāmyũmmũg, nũy hāpkummuk mĩy hok. ¹⁷ 'Ōg pa 'āti'! Tikmũ'ũn gāy te 'āmũg putup, nũy 'āhĩy, nũy 'āmōgā tik pa te hāmyũmmũg keppah, tu xikot hā 'ākix putup Topa pet kopah. ¹⁸ Yā 'āxop mōg 'ūgmūtik, yĩy tikmũ'ũn te 'āmōgāp-tup gohenanok xop keppah, xix hāpxexka yōg tik te' xat'ax keppah, pu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yĩy 'āxop te hām'āpak māx 'āktux putup 'ūxat'ax xop pu', xi' puknōg xop pu'. ¹⁹ 'Āmōgā', 'āpu 'āxutigā hok, hu: “Āte putep 'āktux'ax?” kaxĩy, xix: “Āte hām'āktux 'ũm 'āktux'ax?” kaxĩy. 'Āxutigā hok. Hāpxip 'ĩhā Topa te xa hām'āktux yũmmũgāp-tup, xa hām'āktux. ²⁰ Yā yāy yōg hām'āktux xa yũmmũgāp-tup, xayĩy hām'āktux, tu 'ōg 'Ātak Topa Koxuk pupi hām'āktux.

²¹ —Ha tikmũ'ũn punethok te yāy xape mōgāp-tup pu gāyxop tu kix, ha' tak xop tek-tok xop mōgāp-tup pu' kix, hak-tok xop te' tak mūtik yāytukmĩy putup, tu' kix putup, ²² yā tikmũ'ũn xohix te 'āp-tup nōg putup, 'āmōg 'ūgmūtik hah, pa 'āpu nōā' tot, ha mōktu' kux. Yā Topa te' gāyxop nōāp-tup, tu 'āmōy putup hāpkummuk mĩy xop kopah, xa mōg. ²³ Tikmũ'ũn te xa hāpkummugã', 'āpu nūmān, nũy kōmēn nōy ha mōg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'A 'āxop te hām'āktux kux putup'ah 'Iyaet yōg kōmēn xohix kopa, 'ĩhāk

nūn, 'a xate hāpxopmā kux putup'ah, 'ihāk nūn, 'ihā 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok nūn.

²⁴—Tik te hāmyūmmūgāhā', tu hāmyūmmūg max, pa tik nōy te hām'āpak, tu hāmyūmmūg kutōgnāg. Ha' xuxyā te' xat, hu' ka'ok, pa kāmānat yīpkox pip, hu' pu'uk. ²⁵Yā' max tik te hāmyūmmūgā'ax yōg hām'āktux 'āpak, tu mōktu hāmyūmmūg, nūy 'ūyōg yūmmūgā'ax putuk. Ha kāmānat max hām, nūy māynāg mīy, tu' xuxyā putuk. Pax pu' xuxyā yā Meyemo', puxix tu kummuk nām, ha' yōg kāmānat kummuk xexka kamah.

²⁶—Yīy tikmū'ūn yīpkutuk hok. Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop, pa Topa te hāpxopmā xaptop'ax tu' mūg putup, puyī' xohi' pēnā'. ²⁷Āte xa hām'āktux 'āmnīy 'ihā', nūy xe' xuktux hāptup 'ihā'. Āte 'āxop 'āp-xet pu hām'āktux, ha 'āxop te hām'āktux ka'ok putup, puyī' xohi' yūmmūg. ²⁸Tikmū'ūn yīpkutuk hok. Yā 'āyīn putex'ax, pa 'ākokuk putex hok. Āpu Topa yīpkutuk. Tute 'āyīn nōā'ax xix 'ākokuk, nūy kuxap hā mō'hap Hāmgāyāgnāg Pet tu', ha 'āxūy xuxi 'ohnāg. ²⁹Putuxnāg ta manat, yā tayūmak kutōgnāg hā hāmenax, pa Topa te nōm xop putup pax, tu' pēnā max, pu hām tu tu nā hok, ha' xaxok 'ohnāg, ³⁰tu 'āxop mō'āyāy xe'ēgnāg, tu mō 'āxe kupix, nūy 'āxe xohix te xīy yūmmūg, 'āp-tup pax tu'. ³¹Yā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy 'ākuxānōg hok!

Yeyox yūmmūg hok 'āktux

³²—Tikmū'ūn xohix te: “Ūgmūn yā Yeyox yōg,” kaxīy, puyīy tikmū'ūn xupax, kopxix Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, nōm te pekkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm yōgnū!” Kaxīy. ³³Pa tikmū'ūn te' nōy xop keppa hām'āktux, hu: “Ūgmūn 'ā Jesus yōg'ah,” kaxīy, kopxix Ātak Topa pu' yānān tu hām'āktux, yā yōg Ātak te pekkox tu' xip pu hām'āktux, hu: “Ōhōm 'ap yōg'ah.” Kaxīy.

Tute yāytukmīy 'āktux

³⁴—'Ak nūn'ah, nūy 'ūhep xop xohix kuxa māmā'. Āmhok. Pak nūn, hām tuk nūn, pu tikmū'ūn yāytukmīy, ³⁵xik nūn puk-tok pit xop yāy tak xop mūtik yāytukmīy, xik nūn puk-tok hex xop yāy tut xop mūtik yāytukmīy, puk-tok xetut xop yāy yīpxox

mūk tut mūtik yāytukmīy. ³⁶Yā tikmū'ūn te yāy xape hā' puknōg, 'ūgāy tu'.

³⁷—Tikmū'ūn te' tak putup pax hāmāxap, pe' tut putup pax hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. Ha tikmū'ūn tek-tok pit putup hāmāxap, pek-tok hex putup hāmāxap, tuk-nāy tuk putup, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep hok. ³⁸Pa tikmū'ūn tek putup hāmāxap, nūy 'ūgmūtik xok, puxix 'ūgmūtik tu hāpkumep mō kuma' mōg. ³⁹Tikmū'ūn xok 'ohnāg putup, puxix tu xok, ha tikmū'ūn te Topa tu' xok, puxix tu hi mōkuma' mōg.

Topa te hāpxopmā max hā' yānān

⁴⁰—Tikmū'ūn te 'āp-tup, puxix 'ūkputup, ha Topap-tup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. ⁴¹Tikmū'ūn te Topa yōg nū'kutnā'ax putup, Topa te nū'kutnāhā' puyīy yāy pupi hām'āktux, puxix pekkox yōg hāpxop pop, nū'kutnā'ax mūtik pop putup. Ha tikmū'ūn te tik max putup, 'ūmax hah, yā tik max xop mūtik pop putup pekkox yōg hāpxop.

⁴²—Ūxaxok hok: Tikmū'ūn te Topa yōg tik kutōgnāg pu kōnāg tat, puyīy xo'op, tu' tat tik tek mūtik mōg hah, puxix pekkox yōg hāpxop pop xe'e. Tu ta tu' kux.

11

Yoām nōm tep-tox pix te Yeyox ha mō tik pok

¹Tu hām'āktux kux, tu yāy yōg tik xop pu' xat kux, tu ta' mōg Yeyox, nūy hāmyūmmūgā', nūy kōmēn xohix yīkāgnāg hā hām'āktux. ²Ha ta' xip Yoām kanet kopah, Yoām nōm tep-tox pix, tu Kunnix 'āpak, hu yāy yōg tik xop mō'pok, ³pu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ok 'āmūn yā Topa yōg yāy kutnā'ax xe'e', pe tik nōy nūn? Kaxīy.

⁴Ha Yeyox te:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, nūy hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, 'āte nōm hāpxopmāhā'. Yā 'āxop te' pēnāhā', tu' xupak. ⁵Hām'āktux te kaxīy: Tikmū'ūn pa hok te hāmpēnā max, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop xax tup, xix hām'āpak hok xop te hām'āpak max, xi' xakix xop te putpu' hi', xi' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ⁶Yā tikmū'ūn kuxa

hittup, nōm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, tuk yīkopit 'ohnāg. Kaxīy.

⁷ Ha Yoām yōg tik xop mōg, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn pu Yoām 'āktux, hu:

—'Āmōg hām panip xexka hah, nūy Yoām pēnā'. Tep-tep pēnāhā? 'Ok mītkup pēnāhā', 'āmuuh te nōm mahap? ⁸ Tep-tep pēnāhā? 'Ok pēnāhā tik te topixxax max tat? 'Āmhok! 'Ūptexop mūn te mīptut xexka tu' pip. ⁹ 'Āpu, 'āyīy: Xatep-tep pēnāhā? 'Ok pēnāhā tik te Topa pupi hām'āktux? Hamūn! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yoām te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te Yoām 'āktux, yā Topa te Yoām 'āktux, hu: “'Āte mō tik kutnāhā', 'āte nōm mō'kutnāp-tup 'ākeppah, nūy 'ōg putat maxnā'.” Kaxīy. ¹¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik xop hittap yā' xexka miāx, ha ta Yoām xexka xe'e'. Pāyā tikmū'ūn yīpkox pip xop xexka xe'ēgnāg. ¹² Hōmā Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix hōnhā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā xe'ēgnāg, Topa te' ka'ogā hah, ha' yīpkox pip. ¹³ Yā tik xop te Topa pupi hām'āktux xop xohix te hām'āktux, tu Topa te tikmū'ūn xat 'āktux, ha Mōyyex yōg xat'ax te' xuktux kamah. ¹⁴ Ha Topa yōg tappet te mōnāyxop hittap 'Enit 'āktux, yā Topa pupi hām'āktux nō'ōm, yā Yoām xix 'Enit te yāy putuk, Topa te nōm nū'pok hah. ¹⁵ 'Āyīpkox pi', nūy hām'āpax.

¹⁶ —Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? Tute kakxop putuk. Kakxop te hāmnuhnōg tu' mām, ha yā' yīy ka'ok 'ūnōy xop pu', hu: ¹⁷ “'Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, pa 'āxop te hāmyā 'ohnāg. Ha ta kāyāhā nō 'āpkot kāyā'ax putuk, pa 'āxop pota 'ohnāg.” Kaxīy. ¹⁸ Kaxīy Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, xix xupyāg xo'op hok, ha' xohix te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ¹⁹ Hak mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha' xohix te: “Pēnā! 'Ōhōm xit xexka nām, xi' xo'op xexka nām, tu tik kummuk hā' xape, xix nōm xop te gohet pupi tayūmak pop hā' xape,” kaxīy. 'Ok max, pe' kummuk nō'ōm? Xate' yōg hāpxopmā'ax kopit, hu' yūmmūg. 'Ūkux. Kaxīy.

Kōmēn yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

²⁰ Tu ta xe kōmēn yōg tikmū'ūn 'āktux kummuk, ha kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, tu yāyhāhup 'ohnāg. Yīy Yeyox te:

²¹ —Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy putup. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, ha yāyhāhup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux. Pax pu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn pēnā', pax pu kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn pēnā', puxix yāyhāhup, nūy xagok hā mō'tat, tu putok nū'xok yāy putox yīmū', puyī' xohix yāyhāhup yūmmūg. ²² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pāyā kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. ²³ Ha Kapānān yōg tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: “'Ūgmūg mōg pexkox hah.” Kaxīy. Pāyā' mōg 'ohnāg. Yā Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg. Tu hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pāyā' kuxa mām 'ohnāg. Pax pu Xonōm yōg tikmū'ūn hittap pēnā', puxi' kuxa mām ka'ok, nūy kōmēn tu tu' pip nōmhā. ²⁴ 'ūxaxok hok: 'Āmnīy 'ūm mō'nāp-tup 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa kap-tup, pa Kapānān yōg tikmū'ūn kuxa ka 'ohnāg. 'Ūkux.

Tute tikmū'ūn xapit pu tu' kuxa mām

²⁵ Ta xe Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'āmūn yā pexkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā! 'Āmax, tu tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok xop yūmmūgāhā', puyīy hāmyūmmūg, 'ihā tikmū'ūn te hāmyūmmūg pu' xaptop, puyī' yūmmūg hok. ²⁶ Hamūn. Yā kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

²⁷ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Yōgnū 'Ātak te 'ā' popmāhā' hāpxop xohix. Yāk tak puxehnāg tek-tok yūmmūg, hak puxet te 'Ātak Topa yūmmūg, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'.

28 —Mā', 'ūg ha nū', 'īhā 'āteknōg, 'īhā 'ōg hāp̄xop xak hā' tot hok, ha 'āte 'ākuxa yūmmāp-tup. 29 'Ūg pe mōg, 'ū xa hāmyūmmūgā', 'ūgmūn yāg max, tu yāy kutōgnāg pek̄paxex, yīy 'ākuxa yūm putup, 30 ha 'āte 'āxat'ax, xayīy mīy, ha' ka'ok 'ohnāg yōg xat'ax, yīy 'āyīpkox xip, nūy yōgnū hāp̄xop xak'ax tat, hap-tux 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

12

Yeyox te nit xap 'āktux

1 'Āmnīy xohik-tōgnāg nōg, 'īhā nit xap, ha Yeyox te hāpkumep, tu ta hāp̄xa xexka xak, ha xuxnāg xetox xap ta', ha tik xop te' pe' mōg, tu' xap mōy, nūy mā', 'ūp-tup te' kix hah, 2 ha Paniye xop te' pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā'! 'Ōg tik xop te xuxnāg ta xetox xap mōy, ha yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu' xut hok nit xap 'īhā'. Kaxīy.

3 Ha:

—'Ok mō'kupix Topa yōg tappet? Hōmā putup te mōnāyxop hittap Namix putex, ha putup te' kix tik te nū mūtik mōg, 4 yīy Topa pet xexka hā' mōxakux, tu pām pop, nōm pām te Topa keppa' pip pop, tu' māhā', ha Topa te' xat hok, pu tikmū'ūn mā hok. Yā 'āmānex xop puxet te' mā'ax. 5 'Ok mō'kupix hok xate'? Mōyyex te' xat, pu 'āmānex xop hām nit xap 'īhā', Topa pet xexka kopa hāp̄xopmāhā', tu hāp̄xopmā max. 6 'Āte xa hāp̄xe'e 'āktux: Topa pet xexkah, pak mūn xexkah xe'ēgnāg. 7 'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, tu Topa yōg tappet mō'kupix, 'īhā hāmyūmmūg 'ohnāg, ha: "Ātep-tup xa hāp̄xopmā max, pa hāp̄xop mō'hap'ax 'ūyīy hax 'ātep-tup nōg." Kaxīy. Pax xa 'āxop nōm hām'āktux'ax yūmmūg, puxix yōg tik xop 'ūhitop kopit 'ohnāg. 8 Yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tu nit xap hāk xuxyā kamah. 'Ūkux. Kaxīy.

Tik yīm nīā hittupmāhā'

9 Tu ta' mōg, tu Topa pet ha' mōg, 10 pa tik xip, tu' yīm nīā', ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hāp̄xopmā'ax kopit putup, nūy kupeh, nūy nit xap 'īhā hām hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat, 'ok pe' xat hok, 'ūhittupmā nit xap hā? Kaxīy.

11 Ha:

—Tikmū'ūn yōg kahnēn puxet, tu nit xap 'īhā hāpkox kopa' nāhā', puxix tik xut, mō'ka'ok, 12 ha kahnēn kutōgnāg yā manat, ta tikmū'ūn xexkah, Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, tu te takat putuk. Yīy yūmū yōg xat'ax te' xat 'ū yūmūg nōy hā tehet nit xap 'īhā'. Kaxīy.

13 Tu tik yīm nīāa pu hām'āktux, hu:

—' hu:

—'Āyīm koa'! Kaxīy

Ha' koa', tu' hittup, ha' yīm te' yīm nōy putuk.

14 Yīy ta' mōg Paniye xop, tu yāy mūtik hām'āktux, Yeyox putex putup tu'.

Topa te yāy tik yāy kutnāhā'

15 Ha Yeyox te hāmyūmmūg, hu ta' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg, ha' pakut xop xohix hittupmāhā', 16 tu' xat, pu tikmū'ūn nōy pu' xuktux hok, nūy Yeyox 'āktux hok.

17 Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu tikmū'ūn mō'kupix, ha Yeyox 'āktux, yīy:

18 —Topa te hām'āktux, hu: "Āte nūhū tik yāy kutnāhā', nūy mō'kutnā',

tu mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'.

'Ūgkoxuk te nōm kopa' xip putup, nūy 'ūgmūn 'āktux,

pu yōgnū putat 'āktux 'ūhep xop xohix pu', tu hāp̄xe'e 'āktux putup.

19 Tu hām'āktux hā' nōy yānān putup 'ohnāg, tu' yīy ka'ok putup 'ohnāg, tu kōmēn yōg putat hā hām'āktux 'āhīynāg putup'ah.

20 Tu tikmū'ūn hok xop kuxa kap-tup, tu' pu'ūgnāg xop mō'nīynām putup, puyīy tu ka'ok,

tu hāp̄xopmā ka'ok putup, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā mō'kuma' mōg.

21 Ha' hep xohix xop kuxa mām ka'ok 'ūkopah, tu hāmmax hip."

'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox xix Meyemo

22 Ha ta' xip tik pa hok, ha' mōgāhā Yeyox hah, ha' yīy hok kamah, yā yāmīy kummuk te tik kopa' xip. Yeyox te' hittupmāhā', ha hāmpēnāhā', tu hām'āktux. 23 Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ok nū tik mōnāyxop Namix hā' mōkputox? Kaxīy.

²⁴ Ha Paniye xop te' xupak, tu:

—Meyemo te yāmīy xop xohix xat, tu Yeyox ka'ogāhā' pu yāmīy kummuk xop mōy. Kaxīy.

²⁵ Pa Yeyox te nōm xop te hāmpē'paxex yūmmūg, hu:

—Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāytukmīy, puxix tu nōg, xi' xape xop nōg'ax, 'ūyāytukmīy tu'. ²⁶ Pax pu Hāmgāyāgnāg xop yāytukmīy, tu yāy mōy, puxix tu nōg kamah.

²⁷ 'Āxop te: Meyemo te Yeyox ka'ogāhā' pu yāmīy kummuk mōy. Kaxīy. Xate' koit.

'Ū 'ūm te 'ōg tik xop ka'ogāhā' pu' mōy? 'A' Meyemo'ah. Ha kaxīy 'ūxohix te xate yā' koit yūmmūg. ²⁸ Pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā' 'ū yāmīy mōy, xa 'āxop yūmmūg. Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn xat nūnte'.

²⁹ —Tik 'ūm ka'ok xip, yīy tik te hāpxop hā' xupxet te' pet hā 'ā mō'nā'ah, nūy tu' xupxet. Pa tik ka'ok kīy, puxix hāpxop xohix hā tu xupxet, yīy 'āte Hāmgāyāgnāg kīy hāmāxap, nūy kūnāy tu yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah.

³⁰ —Tik tek mūtik mōg hok, puxik tukmīy. Ha ta tik te 'āhā te hok, puxik kummūgā',

³¹ yīy 'āte xa hām'āktux xe'e': Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa timū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg, pu tu xip.

³² Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok 'āktux kummuk, puxix Topa' xaxogā pu tu kux, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, puxi' xaxogā 'ohnāg mō kuma' mōg.

Mīpkup max xix mīnta max

³³ —Mīpkup max te mīnta ta max taha', ha ta mīpkup kummuk te mīnta ta kummuk taha', yīy tikmū'ūn te mīnta pēnāhā', tu' kup yūmmūg kamah, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ³⁴ 'Āxop yā kāyā gāy kutok xop! 'Ākummuk, hu hām'āktux kummuk.

'Ap hām'āktux max yūmmūg'ah. Tik kuxa kummuk, puxix tik hām'āktux kummuk, pa tik kuxa max, puxix tik hām'āktux max.

³⁵ Tikmū'ūn max te' kuxa max tu hāmmax 'āktux, ha ta tikmū'ūn kummuk te' kuxa kummuk tu hāpkummuk 'āktux.

³⁶ —'Āte xa hāpxe'e' 'āktux: Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā Topa te tikmū'ūn

yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' yōg hām'āktux hitop kopit putup, 'ok pe yā' max, 'ok pe yā' kummuk. ³⁷ Yā 'ōg hām'āktux hā Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe 'āmax, 'ok pe 'ākummuk. Kaxīy.

Yoneo xexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

³⁸ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu Yeyox pu hām'āktux, ha Paniye xop 'ūm te:

—'Ūgmū'āte 'āp-tup xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn te nōm mīy hok, 'ūgmūg pēnā'. Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Hōnhā tikmū'ūn kuxa kummuk, tu' mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah. 'Āxop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, 'a' mīy 'ātep-tup'ah. 'Āxop te Topa yōg tappet mō'kupix, ha tik hittap Yōn 'āktux, nōm te Topa pupi hām'āktux, yīy 'āxop te mōnāyxop Yōn yōg hāpxopmā'ax puxet pēnāp-tup.

⁴⁰ Yōn te mām xexka tex kopa' xip, tu 'āmnīy tikoxyuk hā' kopa' xip, ha kaxīy 'ūgmūn te hāpkox kopak xip putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu' āmnīy tikoxyuk hā hāpkox kopak xip putup. ⁴¹ Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, ha Nīn yōg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux'ax kummuk.

Yā nōm te Yōn yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, tu yāyhāhup, nūy kuxyā hāpxopmā'ax kummuk, ha Yōn 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexkah, pa xate yāyhāhup 'ohnāg. ⁴² Topa yōg hāptup mō'nāp-tup, 'ihā hāpxexka Xamah yōg 'ūn tu yok, nōm te hāpxexka yōg tikmū'ūn hittap xat, tu' yok putup, nūy 'āxop kummuk 'āktux. Yā hāptox tu' nūn, nūy tik te' xat'ax hittap Xanomām pēnā', ha ta Xanomām 'ūk-tōgnāg, ha tak mūn xexka'.

Yāmīy kummuk te put pu' mōg

⁴³ —Yāmīy kummuk te tikmū'ūn 'ūm kopa' xip, tu' nīm, tu hām panip ha' mōg, tu' xak, nūy ta pihi'. 'Ūxip hok, ⁴⁴ puxix tute: "Ūkpet ha putpuk mōg." Kaxīy. Tu' mōg, tu mōktu tikmū'ūn tu' xupep, tu' mō'nāhā', ha' hok yūm, ha hāpkunut xit, ha mōktu yā' max, ⁴⁵ ha xe' mōg, tu yāmīy kummuk xop nōy xānāhā pu nū mūtik mōg, tu' tihī',

yīy tikmū'ūn xūy xexkah. Ha kaxīy nōm tikmū'ūn kummuk xūy'ax nōmhā. Kaxīy.

Yeyox xape nūn

⁴⁶ Tu hām'āktux ha ta' tut nūn, xi' taknōy xop nūn, tu hāptopa' pip, tu' xak, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, ⁴⁷ yīy tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pēnā'! 'Ātut xix 'ātaknōy xop te hāptopa' pip, nūy 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

⁴⁸ Ha:

—Pi'yāk tut? Pi'yāk taknōy xik hex? Kaxīy.

⁴⁹ Tu tikmū'ūn te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu' yīm xix, tu:

—Pēnā'! Nū xop yāk tut, xik taknōy xop xe'e'! ⁵⁰ Yā tikmū'ūn xohix te 'Ātak Topa pu' yīpkox pip, nōm te pexkox tu' xip, puxix yāk xape, tuk taknōy, xik hex, xik tut. Kaxīy.

13

Tik te hāpxop xap xok

¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yeyox mōg hāptopa', tu kōnāg xexka ha' mōg, tu ta' mōg tu mōktu hāpkux tu' xupep, tu' yūm, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xakot, nūy xupax. ² Yā' xohix xexkah, yīy Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu mō'nāhā', tu' yūm, ha tikmū'ūn te yāykote' pip, tu' xakot hāpkux tu', ³ ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik mōg, nūy hāpxop xap xok, ⁴ tu hāpxa xexka tu' xok, ha' yāg te putat yīka te tu' nāhā', ha putuxnāg te' mānām, ha' nōg.

⁵ Ha ta' yāg nōy te mīkax xap tu' nāhā', ha hām xet kutōgnāg, tu mīkaxxap yīmū' pip, ha' xap xokax mō'ka'ok, ⁶ ha māyōn xupep, tu' nakgāhā', 'ūyīpxatit kutōgnāg pip tu' nakgāhā', ⁷ ha ta' yāg nōy te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' tuk mīmyām xop mūtik, pa' xupep 'ohnāg, mīmyām kopa' pip tu', ha' nōg. ⁸ Ha ta' yāg te hām max tu' nāhā', hu' tuk max, tu mōktu xexkah, tu' xap xohix xexka popmāhā', yā' xap puxet te 30 popmāhā', ha ta' xap nōy te 60 popmāhā', ha ta' xap nōy te 100 popmāhā', 'Ūkux. Kaxīy.

⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Teptu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, tu:

—Teptu xate hām'āktux'ax hā tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Topa te 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', xayīy hāmyūmmūg. 'Ap nōy xop pu' xuktux'ah, tu yāy yōg tikmū'ūn xat, pa tikmū'ūn nōy te pexkox yōg hāpxopmā'ax yūmmūg'ah, yīy hām'āktux'ax hā 'āte hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'.

¹² Yā 'āxop te hāmyūmmūg tap, yīy xa 'ā 'ūm yūmmūgāp-tup, ha mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, tu hāpxaxok putup, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ Yīy 'āte hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā'. Yā pa mām, pāyā' pēnā 'ohnāg, tu hām'āktux'ax 'āpak, pāyā' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Yīy tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu:

“'Āxop te hām'āpak, pāyā 'a hām 'ūm 'āpak 'ohnāg,

tu' pēnāhā', pāyā hām 'ūm pēnā 'ohnāg.

¹⁵ Yā tikmū'ūn putox ka'ok, tu mō'yāy yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, xi' pa kīy ka'ok, nūy hāmpēnā hok, ka hāmyūmmūg, xix yāyhāhup, ka Topa yōg putat hā' mōg 'ūxeheh.

Yā 'āte nōm hittupmā'ax, pāyāp-tup nōg.

Yā Topa te' xuktux tap.” Kaxīy.

¹⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—Pa 'āxop kuxa hittup xop, hāmpēnā max tu', xix hām'āpak max tu'! ¹⁷ 'Ūxaxok hok: Tik xop te Topa pupi hām'āktux, pu tikmū'ūn yūmmūgā', tu' xak, nūy pexkox yōg hāpxop pēnā', 'āxop te nōm pēnāhā nōmhā, xix Topa yōg tikmū'ūn punethok te' xak, nūy pēnā', nūy xupax, pāyā' pēnā 'ohnāg, xi' xupak 'ohnāg.

Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Yīy 'ūg 'ūm 'āpax, nūy yōg hām'āktux 'ūm yūmmūg max, nūy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. ¹⁹ Hāpxop xap te putat kuxyā' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te yōg hām'āktux'ax 'āpak, ha 'āte Topa te tikmū'ūn xak'ax 'āktux, ha' xupak, pa

hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāmgāyāgnāg nūn, tu yōg hām'āktux xaxogāhā', pu tikmū'ūn yīpkox pip hok. ²⁰ Ha ta hāpxop xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa hittup. ²¹ Pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' xūy, ha' gāy xop te' kummugāhā', yīy Topa yōg hām'āktux'ax xaxok mō'ka'ok, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'. ²² Ha ta' yāg nōy te mīmyām xox xop kopa' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, pa hāpxip kutōgnāg 'ihā' yāykuxop punethok, ha tayūmak nōg, ha hām'āktux xaxok, ha' nōg. ²³ Ha' yāg nōy te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu hāmyūmmūg, tu' yīpkox pip, tu Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg. Tu ta tu' kux.

²⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxop xap xuxnāg xetox xok, ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat.

²⁵ 'Āmnīy 'ūm 'ihā' nūn tik gāy, tu' xap kummuk xok hāpxop xap max kotīnnāhā', tu' xok kux, tu' mōg, ²⁶ ha' xap xokax, tu' tuk, ha mīxux kummuk punethok te nōm max kotīnnāhā', ²⁷ yīy kāmānat xop te hāpxa xexka xuxyā xānāhā', tu: “Yāyā', xate hāpxop xap max xok nūhū hām tu'. Teptu' mām mīxux kummuk kamah?” Kaxīy.

²⁸ —Ha: “Yā tik gāy te' xap kummuk xok,” kaxīy.

—Ha: “Xatek mū putup 'ū mōy?” kaxīy.

²⁹ —Ha: “Ūmōy hok, pūyā' pi', ka hāpxop mōy kamah mīxux kummuk mūtik. ³⁰ 'Ūtux hok pu tu' tuk, nūy mōy yā tu ta', 'ihā 'āte' xat, pu mō' yāy pot, tu mīxux kummuk putyōn hāmāxap, nūy nō kuxap hā mō'xut, nūy xuxnāg ta xetox nūnnā', tuk pet kopa' xex.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tute mōydat xap 'āktux

³¹ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', yā Topa te tikmū'ūn xat,

—Hāpxop xap mōydat yāk-tīgnāg, ha tik te' xap xok hām kopah, ³² ha' xokax, tu' tuk tu mōktu yā' kup xexkah, ha putuxnāg xop te' mīmmāg tu' pet. Kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha tikmū'ūn nōy nā' mōg, tu mōktu tikmū'ūn xohix te Topa pu' yīpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Pām yōg tokatogā'ax 'āktux

³³ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūn te pām yōg tokatogā'ax paha', xix xuxnāg ta xetox xap kōnnōn, tu' yōg xox tix paha', nūy 'ūyōg kānēy 3 tu nōm kanop, tu mōktu 'ūpohot, ha' tokatogā'ax te' mōmmāhā', ha kaxīy Topa te tikmū'ūn kutōgnāg xat hāmāxap, ha' mōg, nūy nōy pu' xuktux, hak-nāy tu tikmū'ūn xohix xexka xat. 'Ūkux. Kaxīy.

Teptu Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'?

³⁴ Yā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā' tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux nōy hā' xuktux 'ohnāg. ³⁵ Topa yōg hām'āktux hittap hā Yeyox te hāmyūmmūgāhā', yā Topa yōg tappet hittap te' xuktux. Hōmā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', tu Yeyox 'āktux, hu:

“Āte yāy pupi hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy tikmū'ūn yūmmūgā',

nūy hāpxopmā'ax hittap xop 'āktux, yā hōmā Topa te hām xexka xohix mīy xix hōnhā, ha tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax ka'ok yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy

Yeyox te hām'āktux hā' yānān

³⁶ Ha ta Yeyox mōg, tu tikmū'ūn nīm, nūy yāy xip'ax ha' mōg, ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīgāhā' mōg, tu' yīkopit, hu:

—'Ūgmū'ā hām'āktux. Putep yūmmūgāhā' xate', 'ihā mīxux kummuk 'āktux? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok Pit, tu tik putuk, nōm te hāpxop xap max xok, ³⁸ tu hāpxa xexka tu' xok, ha hām xexka putuk, ha hāpxop xap max te tikmū'ūn max putuk, Topa te nōm xat, ha mīxux kummuk te Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn kummuk putuk, ³⁹ ha tik gāy te Hāmgāyāgnāg mūn putuk. Yā tikmū'ūn te hāpxop ta nūnnāhā', ha kaxīy hām xexka nōg putup, 'ihā pexkox yōg nū'pok xop nūn, nūy mō'pot. ⁴⁰ Kāmānat xop te mīxux kummuk mōy, nūy kuxap kopa mō'pok, pu mō'xut, ha kaxīy pexkox yōg nū'pok xop te hāpxopmā kummuk xop mōy putup, nūy kuxap xe'ēgnāg kopa

mō'pok. ⁴¹ Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu pekkox yōg xop nū'pok putup, nūy tikmū'ūn kummuk xeh ya'oma', 'ūp-tup nōg tu', yā mō'pok putup, pu tu pip hok, 'ihā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xat. Yā nōm kummuk xop te' nōy pu hāpkummuk yūmmūgāhā'. Yā' kummuk xop xohix te hāpxopmā kummuk ya'oma'mōg, ⁴² nūy kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok. Tu potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. ⁴³ Ha Topa yōg tikmū'ūn xexkanāp-tup xe'ēgnāg, māyōn putuk, tu' yōg 'Ātak Topa mūtik pip putup pekkox tu'. 'Āxop te hām'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Tu hāpxop takat xexka 'āktux

⁴⁴ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tik te hāpxaha 'ihā hāpxop te takat xipihī hāpkox kopah, tu xe' xaptop, tu' kuxa hittup xexkah, hu' mōg mō'ka'ok, tuyāy hāpxop xohix hāmenex hāmāxap, nūy tayūmak punethok pop, tuk-nāy tu hāpxa pa yāy pu'. Ha kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tuyāy yōg hāpxop xohix xaxok, 'ūhittup tu', nūy Topa pu tu' yīpkox pi'. Ha kaxīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Ūkux.

Tute kupxat xap max 'āktux

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy tu tikmū'ūn xat 'āktux, hu:

—Tik te' xap max pop, yā kupxat xap max pop, nūy xe nōmenax, tayūmak xexka hā' nōy yānān, ⁴⁶ tu nōm xap max xipihī', hu' mōg, tu yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak xexka pop, nūy ta tu' xap max pa'. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāpxop xohix xaxok, nūy Topap-xehnāg pu' yīpkox pi'. 'Ūkux.

Tute māpxamut 'āktux

⁴⁷ —Topa te hāpxopmāhā', tuyāy yōg tikmū'ūn xat hā kaxīy: Tikmū'ūn te māpxamut kōnāg xexka kopah, tu mām xohix pop, ⁴⁸ ha nū'xip 'ihā hāpkux ha' nūnnāhā', tu hām tu' mām, nūy mām mō'pot. Tu' yīy max ya'oma'mōg manax kopah, tu' yīy kummuk ya'oma'mōg kōnāg kopah. Ha kaxīy Topa te' hep xop xohix mō'pot putup, ⁴⁹ ha kaxīy mō'āgmūg xohix kux putup, 'ihā pekkox nū'pok xop te' hep xop xohix mō'pot, ⁵⁰ tu' yīy kummuk xop ya'oma'

mō'pok, tu kuxap xe'ēgnāg kopa mō'pok putup, ha potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. 'Ūkux. Kaxīy.

Tute hām'āktux xe'e 'āktux

⁵¹ Ha Yeyox te yāy yōg tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Ok yūmmūg hāpxopmā'ax 'āte xa' xuk-tux? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' yūmmūg. Kaxīy.

⁵² Ha:

—Yā tik te hāmyūmmūg xop tek mūtik hāpkumep, nūy 'ūgmūn puxehnāg pu tu yīpkox pi', puxix mīptut xuxyā putuk, tu hāpxop kutut xex, yāy pet kopa' xex, xix hāpxop tup xex, nūy kūnāy tu' mōy. Kaxīy.

Yeyox te kōmēn Nāyane tu' xip

⁵³ Tu hām'āktux kux, tu ta' mōg, ⁵⁴ tuyāy yōg kōmēn ha' mōg, tu' mōg tu mōktu' xupep, tu Topa pet kopa tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te hām'āpak, tu' yēy, tu:

—'Ok hāmyūmmūg 'ūm 'ōhōm? Tute xīy 'ōhōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ⁵⁵ Yā Yoye kutok, nōm te mīmpe mīy'ax, ha' tut Mānix, ha' taknōy xop yūmmū'āte' yūmmūg. 'Ūxohix te: Tiak, xix Yoye, xix Xīmām, xix Yot. ⁵⁶ Yā' hex xop nūnte 'āti kamah. 'Ū 'ūm te Yeyox ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok. 'Īntu'. Kaxīy.

⁵⁷ Tup-tup nōg, yīy Yeyox te:

—Tik te Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix te' xexka 'āktux, pāyā yāy xape xop tek-tōgnāg 'āktux, xix kōmēn yōg tikmū'ūn tek-tōgnāg 'āktux kamah. Kaxīy.

⁵⁸ 'Ap hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg'ah, tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ohnāg hah.

14

'Enot te Yoām putex, nōm tep-tox pix

¹ Hāpxip 'ihā 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn hā gohenanok, tu nōm tikmū'ūn xat, ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'Enot te' xupak, ² yīy kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—Hamūn! 'Ūhōm yā Yoām, nōm tep-tox pix! Yā' xok, pa' putpu' hi', hu hāpxopmā

ka'ok xe'ēgnāg nōmhā, tikmū'ūn te nōm mīy hok. Kaxīy.

³⁻⁴ Hōmā 'Enot te yāy taknōy Pinip xetut mūg, ha' xuxet'ax 'Enonit, ha Yoām te' mǎnōg pax, tu: “Yāyta hok! Topa yōg xat'ax te' xat hok, pu yāy taknōy xetut mūy hok!” Kaxīy. Ha 'Enot gāy, 'ūyāy tap-tup tu', hu' xat, pu xonat xop Yoām mūy, ha' mūg, tu' yīm kīy, tu kanet ha mō'tat, ha' kopa' xip.

⁵ Yā 'Enot tep-tex putup, pa Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkutuk, tikmū'ūn te Yoām 'āktux max hah, tu: “Ōhōm te Topa pupi hām'āktux!” Kaxīy. Tu' xexka pe'paxex.

⁶ Āmnīy puxet 'ihā 'Enot te 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg hāmyāxatamuk xohix hā' hittup, ha 'Enonit kutok hex te hāmyāg, 'ūxexka xop keppa' hāmyāg, ⁷ ha 'Enot tep-tup pax, hu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux nūy hām'āktux xeh 'ūtuk tup hex pu', hu:

—Topa tek yūmmūg, 'āte xa' hōm hāpxop xohix xatep-tup. Kaxīy.

⁸ Ha tukūm te' tut tu' xak, pu tu hāmyūmmūgā', ha' tut te hāmyūmmūgāhā', yīy putpu' nūn 'Enot keppah, tu:

—Āte Yoām putox putup, tu nōm tat putup kǎnēy pet xax yīmū nōmhā'. Kaxīy.

⁹ Ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pāyā yāyhāhup, hām'āktux xex tu', ¹⁰ hu' xat, pu Yoām putox xax, ¹¹ ha' xak, tu kǎnēy pet xax yīmū' yūm, tu' tuk tup hex pu' hōm, ha homi' tut pu' hōm. ¹² Ha Yoām yōg tik xop te' xokxax paha', tu' mōgāhā', tu mōktu nō hāpkot, tu hāpkot kux, 'ihā' mōg, nūy Yeyox pu' xuktux.

Yeyox te tikmū'ūn xīnnāhā'

¹³ Ha' xupak, tu ta' mōg, tu mīpkox hā mō'nāhā', nūy kōnāg yīmū' mōg, tu yāp-xehnāg mōg, hām panip ha' mōg, tu mōktu' xupep, pa tikmū'ūn te' yūmmūg, tuyāy pip'ax nīm, tu hāmnak hā' pe' mōg, ¹⁴ ha Yeyox te mīpkox mōktu' xupep, tu ta tikmū'ūn pēnāhā', yā tikmū'ūn xohix xexkah, ha' kuxa ka', tu' pakut xop hit-tupmāhā'. ¹⁵ Ha 'āmāxak 'ihā' yōg tik xop nūn, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mog, ha hām panip tu yūmmūg pip. Āpu tikmū'ūn mō'pok, pu' xip tu xexka ha mōg, nūy tu' xit'ax pop kōmēn tu'. Kaxīy.

¹⁶ Pa Yeyox te:

—'A' mōg putup'ah. Āpu, nōmhā xīnnā'. Kaxīy.

¹⁷ Ha:

—'Ūxit'ax yāk-tōgnāg: yā pām te 5 pip, xix mām 2 mām. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Paxnū'! Kaxīy.

¹⁹ Tu' xat pu tikmū'ūn te mīxux yīmū' mām, tu pām pop, xix māhām, tu pexkox tu' pēnāhā', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Āmax Topah. Xate tikmu'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'. Yā' puxi'! Kaxīy.

Tu pām koxip, tuyāy yōg tik xop pu' popmāhā', ha tikmū'ūn xohix xexka pu' popmāhā', ²⁰ ha' māhā', tu nō hi ka'ok, pāyā' pip xit'ax punethok, yīy tik xop te manax hā' tat, tu mōktu manax te 12 nū' tihigāhā', ²¹ ha tikmū'ūn xohix xexka te' māhā', tik xohix te 5.000 te' māhā', ha 'ūn xit kamah, xix kakxop, pāyā 'ap tikmū'ūn te nōm mō'kupix'ah.

Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep

²² Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te' xat, pu yāy yōg tik xop mīpkox hā mōxakux, nūy tu mōg hāmāxap, nūy kōnāg xexka xak, 'ihā Yeyox te tikmū'ūn xat pu yāy pet ha mōg, ²³ ha' mōg, ha Yeyox te yīktix tu' mōg, tu mōktu yīmū' xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūp-xehnāg hā, ha mōktu yā 'āmnīy, hap-xet xip, ²⁴ 'ihā mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, tu kōnāg xexka kote' xup, ha 'āmuuh ka'ok, tu kōnāg mahapnām, ha' mōg putux, ²⁵ ha hāptup 'ihā māyōn xupep putup, 'ihā Yeyox te kōnāg xexka yīmū hāpkumep, ²⁶ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxānōg xexkah, tu:

—Yā' koxuk 'ohōm! Kaxīy.

Tu' yīy ka'ok, 'ūkuxānōg tu', ²⁷ 'ihā Yeyox te:

—Ākuxānōg hok! Yākmūn xe'e'! 'Ūkyīpkutuk hok! Kaxīy.

²⁸ Yīy Pet te:

—Āmūn xe'e', 'āpuk xat, 'ū kōnāg xexka yīmū hāpkumep kamah, nūy 'āhakmōg! Kaxīy.

²⁹ Ha:

—Mā'! Kaxīy.

Ha' mōg, pa 'āmuuh gāy te mō'ko'uk, ³⁰ yīy Pet te' yīpkutuk, tu kōnāg hā mō'nā'ax, hu' yīy ka'ok tu:

—Yāyā', 'ūkxut! Kaxīy.

³¹ Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox yīm yok, tu Pet yīm tu' mūg, tu' xut, tu:

—'Ākuxa yūm pu'uk 'ūgkopah. Teptu 'ākuxa tek yīkopit, 'ākuxānōg tu'? Kaxīy.

³² Tu mīpkox hā' mōxakux, ha 'āmuuh kux,

³³ ha tik xop kuxa te' yēy, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Yeyox te hāpxexka Gēnēyane tu hāpxopmā'ax

³⁴ Tu kōnāg xexka xak, tu hāpkux tu' mōxaha', tu hāpxexka Gēnēyane tu' mōxaha',

³⁵ ha' yōg tikmū'ūn te Yeyox pēnāhā', tu' yūmmūg, tu' pakut xop xohix pu' xuktux, nōm te hāmhūmnāg tu' pip, ha' pakut xop nūmnāhā Yeyox hah, ³⁶ tu' xak, pu tux hok, pu topixxax 'āpit. Ha tikmū'ūn te' xupit, hu' hittup.

15

Yeyox te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āktux

¹ Ha Paniye xop xix tik xop te hāmyūmmūg nūn, tu ta Yenoyanēn tu' nūn, nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu' yīkopit, hu:

² —Teptu 'ōg tik xexka xop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok? 'Ap yāy yīm pix'ah, nūy kūnāy tu tu' xit, tu kaxīy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha:

—Teptu 'āxop te Topa yōg hām'āktux tu 'āyīpkox hok, pa mōnāyxop yōg hām'āktux tu 'āyīpkox pip? ⁴ Yā Topa te: “'Ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu'.” Kaxīy. Tu xe: “Pūyā tu xok tik te' tak 'āktux kummuk, xi' tut 'āktux kummuk.” Kaxīy. ⁵ Pa 'āxop te tikmū'ūn yūmmūgāhā', hu: “Tikmū'ūn 'ūm yōg tayūmak pip, tu' tak 'ūm hā tu te hok, xi' tut hā tu te hok, nūy Topa pu' hōm, puxix hāpxopmā max, ⁶ 'īhā' tak, pe' tut hā te 'ohnāg. Kaxīy. Yā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux putup nōg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁷ 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā tik hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu 'āxop 'āktux, hu:

⁸ “Topa te hām'āktux, tu tikmū'ūn 'āktux, hu: 'Nūhū tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pāyā' kuxa tek nīm pax.

⁹ Tu yā hitop hā hām'āktux, nūy nūk-tetex 'ūgkeppah.

Yā Topa yōg hām'āktux xaxogāhā',

nūy yāy yōg hām'āktux 'ūyānān tu hāmyūmmūgā'.' Kaxīy. Tu ta tu' kux.” Kaxīy.

Yeyox te' kuxa kummuk 'āktux

¹⁰ Tu xe tikmū'ūn xānāhā', hu:

—'Ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg: ¹¹ 'Ūxit'ax te tikmū'ūn kuxa kummugā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa yāy yī'ax te' kuxa kummugāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tik xop te nū mūtik hāpkumep, tu' nūn, tu' yīkāgnāg hā' pip, tu:

—Yāyā', 'ok xate hāmyūmmūg? Yā Paniye xop te 'ōg hām'āktux putup nōg, tu' gāy. Kaxīy.

¹³ Ha:

—Yōgnū 'Ātak te pexkox tu' xip, tu mīxux puknōg xohix mōy putup, nōm xok 'ohnāg tu'. ¹⁴ Pūyā' pi'! 'Ōm te' pa hok xop putuk, tu' nōy mōgāp-tup, pāyā hāmpēnā 'ohnāg, hāmyūmmūg 'ohnāg tu', hu' pēnā hok nōy mōgā', puxi' pēnā hok 2 te hāpkox kopa nā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha Pet te:

—'Āpu hām'āktux 'ūgmū'a yūmmūgā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tikmū'ūn nōy putuk. ¹⁷ Hāpxop te' yīkox hā mō'nāhā', tu' tex ha' mōg, ha mōktu mō'yōn, ha' kux, ¹⁸ pa' yī'ax te' kuxa kopa pip hāpxopmā'ax 'āktux, tu' kummugāhā', ¹⁹ yā' kuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te' nōy hā' xupxet, xi' nōy putex, xix hāpxopmā kummugāhā', yā hāmpē'paxex kummuk te' xupxetnāhā', xi' koitnāhā', xi' kupexyāhā'. ²⁰ Hā kaxīy 'ūkuxa kopa' pip hāpxopmā'ax te tikmū'ūn kummugāhā', pa tu yīm pix hok, nūy tu xit, yā hāpkummugā 'ohnāg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Tu yā 'ūn puknōg 'āktux

²¹ Tu ta' mōg, tu kōmēn Tinok ha' mōg, xix kōmēn Xinōm ha' mōg, ²² ha hāpxexka Kānā'āg yōg 'ūn xip, tu ta' nūn tu nūktu Yeyox yīka' xip, tu' yīy ka'ok, tu:

—Notot! Mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox xe'ēgnāg, tuk kuxa ka'! Yāmīy kummuk tek kutok hex kopa' xip, ha' xok putūmnāg. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox yīy 'ohnāg, yīy tik xop te' yīka' nūn, tu:

—'Āpu' xat, pu mōg. Yak mūk pe' nūn, tu yīy ka'ok! Kaxīy.

²⁴ Ha:

—Topa te nūgkutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn puxehnāg hah, nūy nōm tikmū'ūn xaxok xop xax. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te' kopaxux hā' nāhā' Yeyox keppah, tu:

—Notot, 'āhā 'ātehet! Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'A' max'ah 'ūk-tok yōg xit'ax xut, nūy kokex pu mō'yōn. Kaxīy.

²⁷ Ha 'ūn te:

—Hamūn. 'Ap koit'ah, pāyā pāmnāg te hām tu' nāhā', 'īhā kaxxop xit, puxix kokex mā'. Kaxīy.

²⁸ Ha:

—Xok 'ūm, 'ākuxa yūm ka'ok xexka 'ūgkopah. Pūyā Topa' mīy xate nōm putup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā kaxxop hex hittup.

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

²⁹ Ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu mō'kanīn, tu' yūm, ³⁰ ha tikmū'ūn punethok te hāpkumep hok xop nūnnāhā', xi' pa hok xop, xi' yīy hok xop, xi' pakut xop xohix nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū'xok, ha' xohix hittupmāhā'. ³¹ Ha tikmū'ūn te' yēy, 'īhā hāpkumep hok xop te hāpkumep, xi' pa hok xop te hāmpēnāhā', xi' yīy hok xop te hām'āktux, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax, 'āmūn yā 'Iyaet yōg Topah, tu tikmū'ūn hittupmāhā'. Kaxīy.

³² Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte tikmū'ūn kuxa ka'. Yā' pip 'āmñīy tikoxyuk hā, 'ap hāpxop 'ūm pip'ah, puyī' mā'. 'Āte' xat putup'ah, pu mōg, ka puāthaāt kopa' xakux, 'ūpu'uk tu'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Pi'yā' xip 'ūxit'ax xohix, puyīy tikmū'ūn xohix xīnnā'? Yā kōmēn tu hāptox tu' pip. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Ōg pām xohix te xīy? Kaxīy. Ha: —Pām xohix te 7, xix māhām. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, pu hām tu' māhām, ha' mām, ³⁶ ha pām pop, xix māhām, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topah, yā 'āmax. Xatek mū'ā 'ūkxit'ax punethok hōm. Yā' puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip xix māhām, tu tik xop pu' popmāhā', pu tu tikmū'ūn xohix pu' nīm. ³⁷ Ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok. Yā' pip pām punethok, yīy tik xop te' xuk manax xohix te 7 kopah, ha nū' tihi'. ³⁸ Yā tik xop te' māhā', 'ūxohix te 4.000, ha 'ūn te' māhā kāmah, xix kaxxop, 'ap nōm xop mō'kupix'ah.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat pu mōg, ha' mōg, ha Yeyox te mīpkox hā mō'nāhā', tu kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu hāpxexka Māganāg tu' xupep.

16

'Ūxexka xop te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak

¹ Paniye tik xop xix Xanoxeo tik xop te Yeyox ha' mōg, nūy nū mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, tu ta tu' xak pu pexkox yōg hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, pu' xexka xop hāmyūmmūg, nūy Topa Yeyox ka'ogā' yūmmūg, ² pa Yeyox te:

—'Āmnīy hā 'āxop te: “Hāptup 'īhā' max. Yā hōnhā pexkox xax 'āta'.” Kaxīy. ³ Tu hāptup 'īhā pexkox pēnāhā, tu: “Tex tip-tup. Yā pexkox xax 'āta xim-nīy.” Kaxīy. 'Āxop te pexkox pēnāhā', xayīy yūmmūg, pa hōnhā Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha 'āxop te' pēnāhā', tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁴ Hōnhā' kummuk tikmū'ūn, tu' kuxa mām 'ohnāg. 'Āxop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xak, pa Yōn yōg hāpxopmā'ax puxehnāg pēnāp-tup. Kaxīy.

Tu' mōg, tu tikmū'ūn nīm.

Yeyox te Paniye xop xix Xanoxeo xop 'āktux

⁵ Ha tik te nū mūtik hāpkumep te mīpkox hā kōnāg yīmū' mōg, tu pām xaxok, tu' paxmōg 'ohnāg.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop yōg pām yōg tokatogā'ax pa hok, xix Xanoxeo xop yōg. Kaxīy.

⁷ Ha tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

—Tu te' xuktux, yūmū'āte pām xaxok hah. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te' xupak, tu' yīkopit, hu: Tep tu yāy tukmīy hām'āktux hā, pām xaxok tu?' 'Ākuxa mām pu'uk! ⁹ 'Ok hāmyūmmūg hok? 'Ok xaxok? Yā 'āte pām te 5 koxip, nūy tik xohix te 5.000 xīnnā', ¹⁰ xix 'āte' koxip pām te 7, nūy tik xohix te 4.000 xīnnā'. 'Ok xate' xaxok? Manax xohix te xīy nū'tihi pām hā? ¹¹ 'Ok hāmyūmmūg hok xate'? 'A pām 'āktux 'ohnāg. 'Ōg pa 'āti', nūy Paniye xop xix Xanoxeo xop yōg tokatogā'ax pa hok! Kaxīy.

¹² Ha tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Paniye xop yōg hāmyūmmūgā'ax 'āktux, xix Xanoxeo yōg, tu pām xe'e 'āktux 'ohnāg.

Pet te Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, Pinip yōg kōmēn Xeyanet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu kōmēn kūnāpa' xip, ha' pip tik xop te nū mūtik hāpkumep xop, ha Yeyox te' yīkopit, hu:

–Tikmū'ūn tep-tep 'āktux 'ā'? 'Ū 'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

¹⁴ Ha:

–Tikmū'ūn 'ūm te: “Ōhōm Yoām, nōm tep-tox pix,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm 'Enit,” kaxīy, ha ta' nōy te: “Ōhōm yā Yenemīn, 'ok pe tik nōy te Topa pupi hām'āktux,” Kaxīy.

¹⁵ Ha:

–Xix 'āxop? 'Āxop tep-tep 'āktux? 'Ū 'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

¹⁶ Ha Xīmām Pet te:

–'Āmūn yā Kunnix, Topa yōg hāmyāyikutnā'ax yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁷ Ha:

–'Ākuxa hittup Xīmān, Yoām kutok. Yā tikmū'ūn te xa nōm tup yūmmūgā 'ohnāg. 'Āmhok, pa 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', ¹⁸ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āmūn Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: Mīkaxxap. Kaxīy. Tikmū'ūn te mīkaxxap yīmū' pet, nūy mīptut ka'ogā', ha kaxīy 'āte 'ōg hām'āktux'ax hā tikmū'ūn kuxa mām māhāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop nōy nā' mōg, tu mōktu yā' xohix xexkah, ha yāmīy kummuk xop xohix te' kuxyā 'ohnāg, yā' pip ka'ok, tu nōāp-tup 'ohnāg. ¹⁹ 'Āte xa pipkup mōhāmyīnnīn'ax hōm putup, xayīy pexkox mō'yīnnīn xi' xōn, xayīy Topa mūtik xat. Xate' tux hok pu

mōnāy hām xexka hā, hu ta kama mō'nā pexkox hā. Xate' tux hok puyīy mōtutnā hok hām xexka hā, hu ta mō'nā hok kama pexkox hā. Kaxīy.

²⁰ Tu tik xop xat, puyīy tikmū'ūn pu hām'āktux hok, puyīy Topa Yeyox yāyikutnā yūmmūg hok.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Nōm 'āmnīy 'īhā Yeyox te hām'āktux xe'e', 'ūyōg tik xop pu hām'āktux xe'e', hu:

–'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha 'ōnte Yoneo xexka xop tek xūygāp-tup, xix 'āmānex xexka xop tek xūygāp-tup, xix tik te hāmyūmmūg xop tek xūygāp-tup. 'Ūkxok putup, ha 'āmnīy tikoxyūk nōg, 'īhā Topa tek hīnnāp-tup putpu'. Kaxīy.

²² Ha Pet te Yeyox xapit, tu' mōgāk-tōgnāg, nūy yā tup-xet hā hām'āktux, tu:

–Pūyā Topa 'ātux hok xa 'āxok hok! Kaxīy hok! Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te yōkānām, tu Pet mānōg, hu:

–Mōy, 'ūkxāmpa mōg, nūy 'āpep! Xate Hāmgāyāgnāg! Xatek putup 'ūxax Topa yōg putat. Xate hāmpē'āpaxex tikmū'ūn putuk, pa Topa te hāmpē'paxex nōy. Kaxīy.

²⁴ Tu yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

–Tikmū'ūn 'ūgmūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe tu paxex kutōgnāg, tu mōktu yā yāy putup'ax xaxok, kaxīy xate yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep.

²⁵ Tikmū'ūn te yāy xaxok hok, puxi' kuxa tu hi 'ohnāg, pāyā yāy xaxok pax, puxi' kuxa tu hip-tup mō kuma' mōg. ²⁶ 'Ok max tikmū'ūn putexop, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pāyā' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu yā' hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu hīnnā hok. ²⁷ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu', 'Ūkxexkap-tup 'Ātak Topa putuk, tu pexkox yōg nū'pok xop mūtik nūn putup, tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yūmmūg, 'ok pe hāpxopmā max 'ok pe hāpxopmā kummuk. ²⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn tihi', tu' xakix putup'ah 'īhāk nūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk

nūn putpu', nūy 'ūhep xop xohix xat. 'Ūkux. Kaxīy.

17

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

¹ Āmnīy te 6 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, pa' nōy xop mōgā hok, tu yīktix tox mō'kanīn, tu mōktu mōxaha', ² ha Yeyox tu' pēnāhā', ha' pa te yāyhā yānām putuk, māyōn yānām putuk, ha' yōg topixxax te yāyhām-nok, kūyānām putuk. ³ Ha tik tikoxyuk te mōnāyxop hittap Moyyex pēnāhā', xix mōnāyxop hittap 'Enit pēnāhā', ha Yeyox mūtik hām'āktux hā' nōy yānān. ⁴ Ha Pet te:

—Yāyā', yā' max yūmūg pip nūnte! 'Ok xate putup, 'ūnūnteh 'āte 'āpet 3 mīy? 'Āpet puxet, xi' nōy mōnāyxop Mōyyex pet puxet, xi' nōy mōnāyxop 'Enit pet puxet. Kaxīy.

⁵ Pet te hām'āktux, 'īhā hāmgōy xexka te kūyānām mō'nīy, ha ta Topa yīy, tu:

—'Ōhōm 'ūgkutok, 'āte 'ōm mō'yāy xe'ēgnāg, hak kuxa hittupmāhā'. 'Ūxupax! Kaxīy.

⁶ Ha tik xop te Topa yīy'ax 'āpak, 'īhā' kuxānōg xexkah, tu hām tu' xakux, ha' kuxa te' yēy, ⁷ ha Yeyox nūn, tu nōm hā' xupit, tu:

—'Āpu, 'āyok, 'ākuxānōg hok. Kaxīy.

⁸ Ha' yok, tu' yōkānām, tu hāmpēnāhā', tu Yeyox puxet pēnāhā'.

⁹ Ha' xat, pu yīktix tu yīxox, ha ta' mōg, 'īhā Yeyox te' xat pu tikmū'ūn pu' xuktux hok. Yā Yeyox te' putpu' hi, 'īhā yāy tik xop te hāpxopmā'ax xohix 'āktux. ¹⁰ Yīy tik xop te' yīkopit, hu:

—Teptu tik xop te hāmyūmmūg te 'Ēnit 'āktux, tu nōm nūn putup hāmāxap 'āktux? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Hamūn. Mōnāyxop 'Enit nūn hāmāxap, nūy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax keppa mōg, ¹² pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop 'Ēnit nūn tap, 'ap tikmū'ūn te' yūmmūg'ah, tuk-tex'ex kummuk, tu Tikmū'ūn Kutok kute'ex kummuk putup kamah, hak xūy xexkap-tup. Kaxīy.

¹³ Yīy tik xop te hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix.

Yeyox te tik kutok hittupmāhā'

¹⁴ Ta putpu' mōg tikmū'ūn hah, tu' mōxaha', 'īhā tik te Yeyox ha' nūn, tu' kakak hā' nāhā', ¹⁵ tu:

—Yāyā', 'āpu xōnnū kuxa ka! 'Ūpakut, tu hām tu' nāhā', xix kuxap kopa' nāhā', xix kōnāg kopa' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te' yīkox hā' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep, ¹⁶ ha' nūnnāhā' 'ōg tik xop hah, pāyā' hittupmā yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āxop kummuk xop! 'Ākuxa mām 'ohnāg! Yā 'āmnīy xohix hā 'āte 'āxop hā' tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? 'Āk-tok nūnnā'. Kaxīy. Ha' nūnnāhā'.

¹⁸ Ha Yeyox te' xat, ha yāmīy kummuk mōg, 'īhā tik tup hittup.

¹⁹ Ha tik xop te Yeyox yīka' nūn, tup-xet hā' pip, 'īhā' yīkopit, hu:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut hok? Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ākuxa mām pu'uk, hu' xut hok. 'Ūxaxok hok: Tikmū'ūn kuxa mām kutōgnāg, mīpkup mōytat xap kutīgnāg putuk, puxi' xat, pu yīktix mōg, nūy kōnāg xexka kopa yūm, hu' yūm'ax. Yā kaxīy 'āxop ka'ok, nūy hāpxopmā ka'ok xohix. ²¹ Topa mūtik hām'āktux pax, 'īhā xit hok, hu ta nū yāmīy kummuk paxux. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux, tu yāy xok'ax 'āktux

²² Ha ta 'āmnīy 'ūm 'īhā nōm tik xop te yāy tu nū'nāhā hāpxexka Ganinet tu', ha Yeyox te:

—Timū'ūn te' gāyxop mōgāp-tup 'ūghah, ²³ hak putex putup, yāk mūn Tikmū'ūn Kutok. 'Āmnīy tikoxyuk nōg putup, 'īhāk hip-tup putpu'. Kaxīy.

Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox te Topa pet tu pago

²⁴ Tu ta' mōg kōmēn Kapānān tu', Yeyox mūtik mōg, ha tik tihi', tu Topa pet pupi tayūmak pop, tu Xīmām Pet yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop xuxyā te Topa pet tu tayūmak hā pago? Kaxīy.

²⁵ Ha:

—Yā' pago. Kaxīy.

Tu mīptut hā mō'nāhā', 'īhā Yeyox te hām'āktux hāmāxap, hu:

—Xīmām, xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ū 'ūm te gohet pu tayūmak hā pago? 'Ok pe tikmū'ūn, 'ok pe puknōg xop?

²⁶ Ha:

—Puknōg xop. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Yīy tikmū'ūn te pago hok, ²⁷ pa yūmū'āte tikmū'ūn gāyāp-tup'ah, yīy mōg, nūy māpxamut. Yā mām te māxap mō'xuk, puxi' yīkox tu' xut'ax tayūmak, nūy Topa pet tu tayūmak hā pago. Mōg, nūy yūmūg pupi pago. Kaxīy.

18

Pi'yā tik xexka nām?

¹ Tu hām'āktux kux, 'ihā tik xop nūn, tu Yeyox yīkopit, hu:

—'Ū 'ūm yā Topa yōg tikmū'ūn xat'ax, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat? Kaxīy.

² Ha kaxxop xānāhā', tu tik xop keppa' nūnnāhā', ³ tu:

—'Ūxaxok hok: 'Āxop kuxa te kaxxop kuxa putuk hok, hu ta pexkox hā mōxakux 'ohnāg, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat.

⁴ Topa yōg tikmū'ūn xe'e kuxa te kaxxop kuxa putuk, tu yāy kutōgnāg pe'paxex, tu Topa pu' yīpkox pip, yā nū kaxxop putuk.

⁵ Ha tikmū'ūn te kaxxop putup, 'ūgmūn putup tu', kopxik xip nōm tikmū'ūn mūtik kamah.

Hāpkummuk mīy'ax hā'yāy pu hāpkummūgāhā'

⁶ —Kaxxop kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, ha tikmū'ūn te' mōgāhā', nūy Topa yōg putat xax, puxix Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup 'ūyānān tu'. Yā' max māykok hīy, xix mīkaxxap putux, nūy nō kōnāg kox kopa nū'xok, puyīy tu xok. ⁷ Yā' kummuk tikmū'ūn te kaxxop mōgā kummuk! Topa te nōm tikmū'ūn kummugāp-tup xe'e'!

⁸ —Pax xa 'āyīm 'ākummugā, xa hāpkummuk mīy, pax xa 'āpata 'ākummūgā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy xak, nūy putyōn. Yā' max pexkox hā mōnāy 'āyīm hok xix 'āpata hok hā. Pāyā' kummuk 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm 2, xix 'āpata 2. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg. ⁹ Pax xa 'āpa 'ākummugā', xa hāpkummuk mīy, 'āpu' xut, nūy putyōn. Yā' max 'āpap-xet hā pexkox hā mōnāy, tu ta' kummuk 'āpa 2

hā Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg, ha 'āputyōn kuxap kopah. Yā nōm kuxap xok 'ohnāg.

Yeyox te kahnēn te yāyxaxogāhā' āktux

¹⁰ —'Ūg pa 'āti!' Kaxxop pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūyōg nū'kutnā'ax te 'āmnīy xohix hā 'Ātak Topa keppa' xip pexkox tu'. ¹¹ Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn kummuk xop xax, nūy pipi', puyīy tu kuxa hi xe'ēgnāg.

¹² —'Āxop tep-tep pe'āpaxex? Tikmū'ūn yōg kahnēn xohix te 100, ha ta kahnēn puxet te yāy xaxok. Putep mūn mīy'ax 'ūxuxyā'? Tu kahnēn te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xax. ¹³ 'Āte xa xe hāpxe'e 'āktux: 'Ūxipihi', 'ihā' xuxyā kuxa hittup xexka kahnēn puxet hā, tu' hittup kutōgnāg kahnēn te 99 hā. ¹⁴ Hā kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tup-tup nōg, pu tikmū'ūn kutōgnāg yāy xaxok, kahnēn putuk, nūy hāpkummuk mīy.

¹⁵ —'Ānōy te xa hāpkummugāhā', 'āpu, mōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā'. 'Āp-xet hā mōg, nūy nū mūtik hām'āktux. 'Ānōy yīpkox pip, puxix 'āmūn hā 'āxape 'ūxeheh. ¹⁶ 'Ānōy yīpkox hok, 'āpu mōg, 'ānōy puxet mūtik 'āmōg, nūy hāpkummugā'ax yūmmūgā', xa hām'āktux hā nōy yānān. Yā Topa tappet te: "Ok pe tikmū'ūn 2 tihi", 'ok pe tikmū'ūn 3 tihi', tu hām'āktux puxet, puxix tik pa te hāmyūmmūg kopit max, tu nōm tikmū'ūn hām'āktux puxet ha' kopit max." Kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn yīpkox hok, 'āpu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. 'Ūkuxa mām ka'ok xop pu' yīpkox hok, puxix 'ōm 'āxop hā tu puknōg, 'āyuhuk putuk, xix tik te gohet puknōg pupi tayūmak pop putuk, yā' puknōg.

Tu' xat pu mīy, xi' xat hok puyīy mīy hok

¹⁸ —Yīy 'āte xa hām'āktux, hu: 'Āxop te' xat hok pu mīy hok hām xexka tu', puxix Topa' xat hok pu mīy hok pexkox tu' kamah. 'Āxop te' xat pu mīy, puxix Topa' xat pu mīy kamah pexkox tu'.

¹⁹ —'Āte kama xa hām'āktux, hu: Xatix te Topa ta tu' xak pu hāpxopmā', tup-tox puxet hā' xax, xix kuxap-xet hā' xax, puxix 'Ātak Topa xip pexkox tu', tu hāpxopmāp-tup

xa'. ²⁰ Yā tikmū'ūn 2 pe 3 te yāy tu' xakux, koxpik xip nōm tikmū'ūn mūtik. Kaxīy.

Kāmānat kummuk 'āktux

²¹ Ha ta Pet te Yeyox yīka' nūn, tu:

—Yāyā', hāpkummuk mīy'ax xohix te xīy 'āte' xaxogā'ax, pu tu kux? Yāk taknōy tek kummugāhā', tu xek kummugāhā', tu mōktu yā' xohix. Hām 'ūm hā 'āte' xaxogā kux'ax? 'Ok xaxogā'ax xohix te 7? Kaxīy.

²² Ha:

—'Āmhok. 'Ūxaxogā 'ūxohix te 7, tu xe xaxogā 'ūxohix te 7, tu' xe xaxogā', tu mōktu xe xaxogā te homi' 70, yā' xohix te 490 xate xaxogāp-tup. ²³ Yā Topa te' xat kaxīy, yīy 'āte xa hāmūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu: Hāpxexka yōg tik te' xat'ax, tu kāmānat xop xānāhā' pu nū', pu tayūmak te ta nemēn hā pago, ²⁴ yīy kāmānat puxet nūnnāhā', ha ta nemēn tayūmak xohix xexka punethok, ²⁵ pāyā' hok, 'ap xip'ah tayūmak, yīy tik te' xat'ax te' xat pu nōm kāmānat hāmenax, xi' xetut, xiktok xop, xi' yōg hāpxop xohix, pu tu' hok hā' hām, nūy tayūmak xexka hā' yānān, nūy tu pago. ²⁶ Pa kāmānat kopaxux hā' nāhā', tu' xat'ax tu' xak, pu mīy hok, tu: “'Ūgmūn hā tot, nūy 'ūghip, 'ū xa pago. Yā 'āte tayūmak xohix xexka hā xa pagop-tup. Kaxīy.

²⁷ —Ha' xat'ax te kāmānat kuxa ka', tu te ta nemēn'ax yōg tayūmak xaxogāhā', ha' mōg, ²⁸ pa kāmānat nōy pēnāhā', 'l'hā' mōg, ha ta nemēn tayūmak kutōgnāg te 10 'ūnōy pu', yī' nōy māykox mūg, tu' nuhuk, tu: “Hōnhā 'ā' pago. 'Āte hōnhā yāy yōg tayūmak putup!” Kaxīy.

²⁹ —Ha' nōy te' kopaxux hā' nāhā', tu tu' xak, hu: “'Ūgmūn hā' tot, nūy 'ūghip, xa pago, yā 'āte xa tayūmak xohix hā pagop-tup.” Kaxīy

³⁰ —Pap-tup nōg, tu' mōg, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa' xix, puyīy tayūmak xohix hā pago. ³¹ Ha ta kāmānat xop te' pēnāhā', tup-tup nōg, tu' gāy, hu tik te' xat'ax ha' mōg, tu tu' xuktux, ³² ha' xat'ax te kāmānat kummuk xānāhā', tu:

—“'Āxupkumīy, 'ākummuk! 'Āte 'ōg ta nemēn xaxogāhā', ha' kux, xate 'ā' xak hah, ³³ pa 'ākummuk, tu 'ānōy kuxa ka 'okpa 'āte 'ākuxa ka'.” Kaxīy.

³⁴ —Tu' gāy xexkah, tu' xat, pu kāy mōgā kanet hah, nūy nō kummugā kanet kopah, ha mōktu tayūmak xohix ta nemēn hā' pago. 'Ūkux. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu:

—Ha kaxīy 'Ātak Topa te pexkox tu' xip, tu' pēnānā' xip. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, puxix Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā hok kamah. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

19

Yeyox te' yīpxox xop 'āktux, nōm te yāy xetut nīm

¹ Tu hām'āktux kux, tu' mōg, tu hāpxexka Ganinet nīm, tu ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' xupep, tu kōnāg xexka Yohnām xatapa' xip, ² ha tikmū'ūn xohix te' pe' mōg, ha' pakut xop hittupmāhā', ³ ha Paniye yōg tik xop mōxaha kamah, tu' yīkopit, nūy hām'āktux 'ax hā' kupeh, hu' yīkopit, hu:

—'Ok yūmū yōg xat'ax te' tux hok, pu tik yāy xetut nīm? Kaxīy.

⁴ Ha:

—'Ok 'āxop te mō'kupix hok Topa yōg tappet? Ha kax'āmi', hu: “Topa te tik mīy hāmāxap, xik-nāy tu 'ūn mīy.” Kaxīy. ⁵ Ha Topa te: “Pūyā tik yāy tak nīm, xix yāy tut nīm, nūy tu' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, ha yāyhā' yīn puxet.” Kaxīy. ⁶ Ha kaxīy Topa te yāyta tix hā' mīy yāp-xet, yā' yīpxox xi' xetut yāyhāp-xet. Yīy Topa te' xat hok puyīy tu yāyxatat hok. Kaxīy.

⁷ Ha Paniye xop te:

—Teptu Mōyyex te' tux hok pu mōnāyxop tu xetut nīm? Teptu' tux hok pu' xetut pu tappet hōm hāmāxap, nūy kūnāy tu' nīm? Kaxīy.

⁸ Ha:

—Mōyyex te' tux hok 'āxop kuxa kummuk hah. Pa Topa te tik mīy xi' 'ūn, puyīy yāy mūtik nox tu ti ka'ok. ⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxetut xonnix hok, ha' yīpxox te' nīm, puxix tik te hāpkummuk mīy, 'ūhūn nōy mūg tu'. Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tik te yāy xetut nīm hok, puxi' max tu yāyta hok. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te' yānān, hu:

—Topa te tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgā'axayīy pexkox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', pa' yāg kutōgnāg pu hāmyūmmūgāhā'. ¹²Tik xop yāg te yāyta 'ohnāg. 'Ūtut te' put kaxīy hah, 'ap yāyta'ah. Ha tikmū'ūn yāg yāyhā 'Ennōk, hu' yāyta 'ohnāg. Ha' yāg kutōgnāg yāyta 'ohnāg, nūy Topa pu' yīpkox pi', Topa te' xat hah. Tikmū'ūn hām'āpax, puxi' yōg hām'āktux yūmmūg. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip kutōgnāg ha ta tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā', tu Yeyox ha' nūnnāhā', pu tup-tox yīmū' yīm nōm, nūy Topa pu hām'āktux kaxxop pupi', pa tik xop te' mānōg, tu' xat hok, pu Yeyox ha nūnnā hok, ¹⁴yīy Yeyox te:

—'Ūtux hok pu kaxxop nūnnā', 'ūmānōg hok. Yā Topa te kaxxop kuxa tu' xat putup, puyī' yīpkox pi'. Ha' yīpkox pip xop xohix xat putup, nōm te kaxxop putuk tu hām'āpak. Kaxīy.

¹⁵ Tup-tox yīmū' yīm nōm, tu ta' mōg.

Tu tep-texop xexka 'āktux

¹⁶ 'Āmmīy nōy 'īhā tik nūn, yā Yeyox ha' nūn, tu' yīkopit, hu:

—Notot, 'ātep-tep mīy'ax, nūy tuk kuxa hi xe'ēgnāg mō' kumak mōg? 'Āte hāpxopmāhā hā xīy? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te hām'āktux hā' yānān, hu:

—Teptuk yīkopit, nūy hāmmax 'ūm yūmmūg? Topap-xehnāg max. 'Āhi xe'ēgnāg putup, 'āpu, Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—'Ūxat'ax 'ūm? Kaxīy.

Ha:

—“'Ūp-tex hok,” xix “'ānōy hā' xupxet hok,” xix “'ānōy yōg hāpxop hā' xupxet hok,” xix “koit hok,” ¹⁹ xix “'ōg 'ātak pu 'īpkox pi', xix 'ātut pu 'īpkox pi',” xix “'ānōy putup pax, xate yāy putup'ax putuk.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Yā 'āte' xat'ax xohix puk yīpkox xip tap. 'Ātep-tep mīy'ax homi', nūy hāpxopmā max? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Mōy, 'ōg hāpxop xohixnāg hāmenax hāmāxap, xayīy Topa hā 'āmax xe'ēgnāg, tu 'ōg tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm,

ayīy pexkox yōg hāpxop pop 'ūyānān tu', nūy kūnāy tuk pe mōg. Kaxīy.

²² Ha tik te hām'āpak, tu' mōg, tu Yeyox nīm, 'ūkuxa hittup 'ohnāg tu'. Yā 'ūptexop xexkah, ²³ yīy Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūptexop kutōgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, 'ūyōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. ²⁴ Yā xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox ha mō'tat hok, ha tap-texop 'ūm te Topa pu' yīpkox pip hok kamah. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep xop te' xupak, tu' yēy, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm mō'nā hok pexkox kopah! Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu:

—Hamūn. Tikmū'ūn 'ūm mō tu nā hok, pa Topa te' ka'ogā'ax pu mōnāy. Kaxīy.

²⁷ Ha Pet te:

—'Ūgmū'āte' xohix nīm, nūy 'āpek mōg. 'Ok mū'āte hāpxop 'ūm popmāp-tup 'ūyānān tu'? Kaxīy.

²⁸ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmnīy xe'e mō'nāp-tup, 'īhāk yūm putup, tik te' xat'ax yōg mīmpe max yīmūk yūm putup, nūy 'Iyaet xop te 12 yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, ha 'āxop mām putup kamah, mīmpe max te 12 yīmū 'āmām putup, nūy kama' kopit. ²⁹ Tikmū'ūn xohix tek mūn hā mīptut 'ūm nīm, xi' taknōy nīm, xi' hex nīm, xi' tutnōy nīm, xi' pit nīm, xi' tak nīm, xi' tut nīm, xik-tok nīm xix hām nīm, puxi' xohix pop, tu mōktu tehomip te 10 pop, tu' kuxa hip-tup xe'ēgnāg, ³⁰ pa tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta' ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

20

Yeyox te kāmānat xop 'āktux

¹ Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu hāpxa xuxyā 'āktux, nūy Topa yāy yōg kāmānat pu pago 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat yūmmūgāhā', hu:

—Tik yōg mīnta 'op kup punethok, ha' ta mīnta', yī' mōg hāptapkoa 'īhā', nūy kāmānat xop xax, nūy nō nūnnā', pu mīnta ta put, nūy nūnnā'. ² Yā 'āmnīy xohix 'īhā' mōg, tu

tayūmak 'ānuk puxet hā' pago kāmānat pu', 'āmnīy puxet yōg tayūmak te takat hā' pago kāmānat pu', hu hōnhā' mōg kamah, nūy kāmānat xop xānā'. ³ Ha māyōn te pekkox puka' yūm 'ihā' mōg, tu' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, ha kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' tihī', yāmhok tu' pip, ⁴ yīy hāpxa xuxyā te: “Mōg, nūy 'āhām yōg hām tu', ha 'āte xa pago maxp-tup.” Kaxīy.

⁵ —Ha' mōg. Māyōn yāykote' yūm 'ihā' xuxyā mōg 'ūxeheh, xix māyōn he 'ihā' putpu' mōg, nūy kāmānat xop nōy xānā', pu nūy tu hām, tu' nūn, ⁶ ha xe' mōg 'āmāxak 'ihā', tu kōmēn yōg hāmnuhnōg tu' mōg, tu tik xop nōy pēnāhā', ha yāmhok pip, yīy: “Tep tu 'āpip 'ihā māyōn mōg? 'E 'āhām 'ohnāg.” Kaxīy.

⁷ —Ha: “Yā tik tek mūk xānā 'ohnāg,” kaxīy. Ha' xuxyā te: “Mōy, nūy 'āhām kamah yōg hām tu', nūy mīnta nūnnā'.” Kaxīy.

⁸ —'Āmnīy 'ihā' xuxyā te kāmānat te māxap xat, nōm te kāmānat xohix xat 'ūxuxyā pupi', yīy: Kāmānat xohix xop xānā', nūy tu pago. Kāmānat nōm hām ka'ax pu' pago hāmāxap, tuk-nāy tu kāmānat nōy xohix hām'ax pu' pago, tu mōktu kāmanat hām hāmāxap pu' pago 'ūka'ax hā.” Kaxīy.

⁹ —Ha kāmānat xop te 'āmāxak 'ihā' nūn, nūy tu hām. 'Ūxohix te tayūmak 'ānuk puxet paha', ¹⁰ yīy kāmānat xop te māxap hittup, tu' hipnām, nūy tayūmak xexka tu pop, pa' xohix te tayūmak 'ānuk puxet paha kamah. ¹¹ Tu' paha', tu' gāy, tu' xuxyā pu hām'āktux, ¹² hu: “Nū xop te ka'ax hā' nūn, nūy tu hām, tu 'ot puxet hā' hām, pak mūg hām xexkah, māyōn tox hāk mūg hām, ha māyōn pukpex tek mūg mō'hap koxūgnāg, 'ihāk mūg hām, pāyā yūmū'āte tayūmak kutōgnāg pop, nōm xop te' ka'ax hā' nūn putuk.” Kaxīy.

¹³ —Ha' xuxyā te: “Nāy. 'Ūg'āpax. 'Āte hāmyok mīy, 'ūyā tu 'āxop pu pago max. 'Āte 'āxānāhā', tu xa hām'āktux, tu tayūmak 'ānuk puxet hā pagop-tup, ha 'ānūn, tu 'āhām, nūy pa tayūmak, ¹⁴ hu pa 'ōgnū tayūmak, nūy ta 'āpet ha mōg. Yā 'āte kāmānat xohix pu tayūmak puxet hā pagop-tup, 'āxop pu pago putuk. ¹⁵ Yā tayūmak yōgnū', 'āte 'āxop xohix pu pagop-tup, 'āxop hā yāyputuk, 'ūyīy

pago. 'Ok xate 'ānōy yīpkumīy, 'āte nōm xop ha hāmmāxnāhā', ha' yīpkumīy?” Kaxīy. 'Ūkux.

¹⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yā kaxīy tikmū'ūn te māxap xop yāyhāp-tup 'ūka'ax xop, ha ta tikmū'ūn ka'ax xop yāyhāp-tup hāmāxap xop, Kaxīy.

Yeyox te yāy xok'ax 'āktux 'ūxeheh

¹⁷ Tu putat hā pepi' mōg, nūy kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, yāy yōg tikmū'ūn mūtik mōg, ha nōm mōg putat tu', nūy tup-xet hā hām'āktux, 'ihā hāpkumep, tu:

¹⁸ —Pēnā! Kōmēn Yenoyanēn ha yūmū mōg. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak mōgāp-tup 'āmānex xexka xop hah, xix tik te hāmyūmmūg xop hah, ha tak putex putup, ¹⁹ tuk mōgāp-tup 'ūpuknōg xop hah, hak kute'ex kummuk putup, tuk kix putup, tuk xup putup mīpkupnix tu', nūy 'ūkputex, pa 'āmnīy tikoxyuk hā' nōg putup, 'ihā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak xix Yoām mūg tut te Yeyox pu hām'āktux

²⁰ Hāpxip kutōnāg ha ta Yemeneo xetut nūn, tuk-tok pit 2 nūnnāhā', tu Yeyox keppa nū' xup, nūy ta tu' xax, yīy Yeyox te:

²¹ —Xatep-tep putup? Kaxīy.

Ha:

—Āpu, hām'āktux xeh 'ūgmūtik, puk kutok pit puxet 'āyīm xe'e hā' yūm, xi' nōy 'āyīm xax hā' yūm, 'ihā xate yāyhā 'āxexka xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xohix xat. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te 'ūn kutok 2 pu hām'āktux, hu:

—Xate hāmyūmmūg 'ohnāg, tu 'ā' xak pu 'āxexkānā'. Tikmū'ūn te' hep kohāgnāg xo'op, ha kaxīy 'ūkxūy xexka putup. 'Ok xatix 'āxūy xexka hā' tot? Kaxīy.

Ha:

—'Ūgmū'āte nōā'tot. Kaxīy.

²³ Yīy Yeyox te:

—Yā' xo'op putup hep xūy, hu 'āxūy putup, 'ūkxūy putuk, pa 'āte yāyutnā hok, xak yīm xe'e hā' yūm, xix yīm xax hā' yūm. Yōgnū 'Ātak te' yīmōgātux, pu' mām. Kaxīy.

²⁴ Ha tik xop te 10 te hām'āpak, hu' gāy 'ūtahnōy 2 tu', ²⁵ yīy Yeyox te' xohix xānāhā', pu' yīkahnāg nū', ha:

—Gohenanok xop te tikmū'ūn xat, ha' xexka xop te tikmū'ūn xat, ²⁶ pa 'āxop kopa

kaxīy mīy hok. 'Āmhok. Tikmū'ūn 'ūm te yāy xexkānāp-tup, puxi' nōy hā tu' tehet, 'ūyōg kāmānat putuk, ²⁷ ha tikmū'ūn te yāyhāp-tup hāmāxap, puxi' nōy xop tu hok hā' hām. ²⁸ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, pak nūn hok, puyīy tikmū'ūn 'ā' hāpxopmā'. 'Āmhok. Yāk nūn 'ūhep xohix xop pu hāpxopmā', nūy 'ūkxok, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik pēnā hok pu' pa max nāhā'

²⁹ Tu hāpxip 'īhā' mōg, tu kōmēn Yenikot nīm, ha tikmū'ūn xohix xexka te' pe' mōg, ³⁰ ha tik 2 pa hok mām, putat yīka te tu' mām, tu tikmū'ūn yīy 'āpak, tu Yeyox nūn yūmmūg, hu' yīy ka'ok, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'! Kaxīy.

³¹ Ha tikmū'ūn te' mānōg, tu:

—'Āhup, 'āyīy hok! Kaxīy. Pāyā' yīy ka'ok 'ūxeheh, tu:

—Notot, yā mōnāyxop Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'! Kaxīy.

³² Yīy Yeyox hup, tu tik pa hok xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Xatep tek mūn putup, 'ūmīy xa'? Kaxīy.

³³ Ha:

—Notot, 'ūgmūg 'ūm pa nā', 'ūgmūg hāmpēnā'! Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' kuxa ka', tu' pa 'āpit, ha hāpxip 'ōhnāg 'īhā' pa', tu hāmpēnāhā', tu Yeyox pe' mōg.

21

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

¹ Ha ta' mōg, tu mōktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip, 'īhā' pip'ax Metpaye tu' mōxaha', ha yīktix 'Onimet yīka' yūm, tu' yōg tik 2 mō'kutnāhā', pu' keppa mōg, ² tu' xat, hu:

—Mōg, nōm xip tu xexka ha mōg, tu mōktu mōxaha', ha yohmēn hex pēnāp-tup, hak-tok te nū mūtik tihī', ha' mīm tu' hīy, ha mōy hīy'ax koa', nūy nūnnā'. ³ Tikmū'ūn te xa' yīkopit, 'āpu yīy, tu: “'Ūgmūg xuxyā te yohmēn putup, tu' putpu' nūnnāp-tup,” kaxīy, ha 'ātux hok putup xa yohmēn 2 nūnnā'. Kaxīy.

⁴ Ha hāpxopmāhā', tu Topa yōg hām'āktux hittap hā yohmēn nūnnāhā'. Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ⁵ hu:

“Pu, Xiām yōg kōmēn kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

Hōnhā tik te tikmū'ūn xat'ax xupep, tu yāk-tōgnāg, tu yohmēn yīmū' yūm, tu yohmēn kutok yīmū' yūm.” Kaxīy.

⁶ Ha ta tik xop mōg, tu Yeyox keppa' mōg, tu' xat'ax mīy, ⁷ tu yohmēn nūnnāhā', xik-tok nūnnāhā', tu yāy kap xix yohmēn yīmū', pu Yeyox yīmū' yūm, ha' yūm, ⁸ ha tikmū'ūn xohix yāy yōg kap mō'yōn hām tu', pu yohmēn mōy yīmū' mōg, ⁹ ha mōktu tikmū'ūn te' keppa' mōg, xix tikmū'ūn te' pe' mōg, yīy ka'ok, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Pūyā Topa xa hāmmaxnā'! Yā xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa nū'! Yā Topa mūn xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

¹⁰ Tu kōmēn Yenoyanēn tu' mōxaha', 'īhā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu:

—Putep mūn mīy? 'Ū'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

¹¹ Ha tikmū'ūn te' Yeyox mūtik mōxaha, tu:

—Yā nō'ōm Yeyox, tu Topa pupi hām'āktux, yā hāpxexka yōg kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā'

¹² Yeyox te Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn papuk, nōm te' kopa hāpxop hāmenax, tu tayūmak yānān'ax xop yōg mīmpe putxok, xix yāy yūm'ax putxok kamah, tu tik xop te putuxnāg hāmenax yōg yūm'ax putxok. ¹³ Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha: “'Ūkpet xexka 'āxet'ax Topa pu hām'āktux'ax pet,” kaxīy, pa 'āxop te Topa pet xexka kummugāhā', ha yāyhā hāpxupxet pet! Kaxīy.

¹⁴ Ha tikmū'ūn pa hok xop nūn, xix tikmū'ūn te hāpkumep hok xop nūn, Topa pet xexka ha' nūn, puyīy Yeyox hittupmā', ha' hittupmāhā', ¹⁵ yīy 'āmānex xexka xop gāy, xix tik te hāmyūmmūg xop gāy, 'īhā Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg, ha' pēnāhā', ha kaxop yīy ka'ok Topa pet xexka kopah, tu:

—Mōnāyxop hittap Namix mōkputox xexka xe'ēgnāg! Kaxīy. Ha' xexka xop te' xupak.

¹⁶ Tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate kakxop yīy 'ūm 'āpak? Kaxīy.

Ha:

—Yā 'āte' xupak. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā: “Topa te kakxop pu hāmyūmmūgāhā', pu tu Topa 'āktux māynāg.” Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' nīm, tu kōmēn nīm kamah, tu' pip'ax Metān ha' mōg, tu mōktu' pip'ax tu' xip 'āmnīy tox hā.

Yeyox te piget kup mānōg

¹⁸ Hāptup 'īhā' mōg, Yenoyanēn tu putpu' mōg, ha putup te Yeyox putex, ¹⁹ ha ta mīnta kup piget pēnāhā', ha putat puka' yūm, yī' mōg, pa mīnta 'ūm ta 'ohnāg, 'ūxux puxet mō'tat, yīy Yeyox te' kup xat, hu:

—Mīnta 'ūm ta hok! Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā mīnta kup yā tāmnāg, ²⁰ ha tik xop te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu:

—Yā' kup tāmnāg mō'ka'ok! Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ākuxa mām ka'ok xix yāy kuxa yīkopit hok, hu ta mīnta kup nakgā kamah, tu' xat'ax hā' nakgāhā', pāyāp-xet'ah. 'Āxop te yīktix xat'ax, pu 'āpep, nūy kōnāg xexka kopa mō'yāyikutnā', puxix mō'kutnā'. ²² 'Ākuxa mām ka'ok, puxix Topa xa' hōm hāpxop 'ūm 'āxop te ta tu 'ākax. Kaxīy.

Yeyox te' xat'ax

²³ Tu Topa pet xexka ha' mōg putpu', tu hāmyūmmūgāhā', 'īhā 'āmānex xexka xop nūn, xix Yoneo xexka xop nūn, tu Yeyox yīka' pip, tu' yīkopit, hu:

—Tep te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xayīy hāpxopmā ka'ok xix hāmyūmmūgā'? Kaxīy.

²⁴ Ha:

—'Āte 'āyīkopit'ax kamah, xa 'āxop hām'āktux 'ūyānān tu', kopxix xa hām'āktux, tup-tep te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, ha xa' xuktux.

²⁵ 'Āyīy! Tep te Yoām pu 'āxet'ax hōm, pu tup-tox pix? 'Ok pe Topa te tu' hōm? 'Ok pe tikmū'ūn te tu' hōm? Kaxīy.

Ha' xexka xop te yāy pu hām'āktux hā' nōy yānān, hu:

—Pax 'ū yūmū'āte: Topa te tu 'āxet'ax hōm,” kaxīy, puxi' yānān tu' yīkopit, hu: “Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?” kaxīy. ²⁶ Pax 'ū yūmū'āte: “Tikmū'ūn te' xuxet'ax tu' hōm,” kaxīy, puxix tikmū'ūn gāy, ha yūmū'āte' yīpkutuk. Yā' xohix te Yoām pe'paxex 'ūxexkah, tu pe'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

²⁷ Hu' yānān tu hām'āktux, hu:

—'Ap yūmmūg'ah 'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'A 'āte xa hām'āktux putup'ah kamah, tu yāy 'ūm 'āxet'ax 'ā' hōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Tik kutok 2

²⁸ Tu xe hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Xatep tep pe'āpaxex? Tik kutok pit 2, tuk-tok hāmāxap xat, nūy: “Xōnnū', mōy nōmhā nūy yōgnū mīnta 'op yōg hāpxa'ax tu 'āhām.” Kaxīy.

²⁹ —Hak-tok te māxap te: “'Ap 'ūgmōg putup'ah.” Kaxīy.

—Pa hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyhāhup, tu' mōg.

³⁰ —Ha' tak tek-tok kuhnōy xat kamah, pu mōy tu hām, hak-tok te kuhmōy te: “Yāk mōg.” Kaxīy.

—Pa' mōg 'ōhnāg. Kaxīy.

³¹ Tu hām'āktux kux, tu' xexka xop yīkopit, hu:

—'Ūk-tok te xīy te' tak pu' yīpkox xip? Kaxīy.

Ha:

—Yāk-tok te māxap. Kaxīy. Yīy Yeyox te:

—Gohet pupi tayūmak pop xop xi' xotit xop te Topa pu' yīpkox pip, pāyā 'āyīpkox 'ohnāg. ³² Yā Yoām tep-tox pix, tu 'ākeppa' mōg nūy xa Topa yōg putat mūg, ha 'ākuxa mām 'ōhnāg Yoām kopah, pāyā tayūmak pop xop xi' xotit xop kuxa mām ka'ok. Ha 'āxop te' yūmmūg, tu yāyhāhūp 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy kux, nūy 'ākuxa mām ka'ok Yoām kopah. Kaxīy.

Tute kāmānat kummuk 'āktux

³³ Tu xe:

—'Ūg 'āpax! Hām'āktux'ax nōy hā 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax xa hāmyūmmūgā', hu: Tikmū'ūn te hāpxaha', tu mīnta 'op xok,

tu hāmpak'ax hā' yīmmap, tu mīkaxxap xox tix hā' tat'ax mīy, pu tox hep 'op tonnok, nūy' hep xut, nūy ta hep xupyāg mīy, xix mīptut tox mīy, nūy hāp̄xa xexka pēnā', ha tikmū'ūn nōy pu' nīm, tayūmak hā' nōy yānān tu', tu ta hāpkumep hāptox tu'. ³⁴ Ha ta hāmyāxatamuk 'ihā' xuxyā te kāmānat tikoxyuk nū'pok, pu tu' xuxyā yōg tayūmak nōm pupi pa'. ³⁵ Pa hāp̄xa xexka yōg kāmānat te' mūg, tup-xet kix, xi' nōy putex, xi' nōy mīkaxxap hā' tux. ³⁶ Hāp̄xip 'ihā' xuxyā te xe kāmānat xop nū'pok, tu ta kāmānat punethok nū'pok, pu tu' xuxyā pupi tayūmak pop, ha hāp̄xa xexka yōg kāmānat xop te xe hāp̄xopmā kummuk. ³⁷ Yīy hāp̄xip 'ihā' xuxyā te nū yāy kutok kutnāhā', tu hāmpē'paxex, hu: “Yāk kutok xexka pe'paxex'ax, 'ap kummugāp-tup'ah.” Kaxīy. ³⁸ Ha ta' nūn, pa hāp̄xa xexka yōg kāmānat te' pēnāhā', tu: “Yā' xuxyāk-tok xe'e'! 'Āpu yūmūp-tex, nūy hāp̄xa xexka pa'!” Kaxīy.

³⁹ —Tuk-tok mūg, tu hāp̄xa xexka kūnāpa ha' mōgāhā', tu' mōg, tup-tex, ha' xok. 'Ūkux. Kaxīy.

⁴⁰ Yeyox te' yīkopit, hu:

—Tep mūn mīy'ax 'ūxuxyā', 'ihā' putpu' nūn, nūy hāp̄xa xexka yōg kāmānat xop 'ūyānān tu' kummugā'? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te:

—Ya' kix'ax, nūy hāp̄xa xexka hōm tikmū'ūn nōy pu', pu tu' xuxyā pu hāp̄xa yōg tayūmak hā pago hāmyāxatamuk xohix 'ihā'. Kaxīy.

⁴² Yīy Yeyox te xe' yīkopit, hu:

—'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Ha: “Tikmū'ūn pet, tu mīm xexka putup nōg, pa hōnhā yāyhā mīptut māykup xix mīptut koxuk, yā mīm xexka xe'ēgnāg. Topa mūn te' xexkānāhā', ha yūmūg kuxa te' yēy.” Kaxīy.

⁴³ Tu hām'āktux kux, tu:

—'Āte xa hāp̄xe'e 'āktux: 'A Topa te 'āxop 'ūm xat putup'ah, pāyā' nōy xat putup, nōm te Topa pu' yīpkox pip, tu hāp̄xopmā max.

⁴⁴ Tikmū'ūn te mīkaxxap hā' nā', puxix tu yāy koxyōy. Mīkaxxap te tikmū'ūn yīmū' nā', puxix yā' xohix koxyōynām. Kaxīy.

⁴⁵ Ha 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu

hāmyūmmūg. Yā' xexka xop 'āktux 'ihā hām'āktux hā hāmyūmmūgāhā', ⁴⁶ yī' gāy, tu' mūg putup, pa tikmū'ūn yīpkutuk, ha Yeyox yā' xexka pe'paxex, tu: “Yeyox te Topa pupi hām'āktux xe'e'.” Kaxīy.

22

Tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy

¹ Yeyox te xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāp̄xopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa yā' hep xop xohix xānā 'āktux, tu:

² —Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip, ha kaxīy hāp̄xexka 'ūm yōg tik te' xat'ax te 'āmuk xexka mīy, 'ūk-tok pit te yāy tap-tup hah, ³ yī' tak te kāmānat mō'pok pu tikmū'ūn xānā', pāyā 'ap nūn putup'ah, ⁴ yīy kāmānat nōy mō'pok, pu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu: “'Āte 'āmuk xexka mīy tap, tu mūnūytut tak kix, xix mūnūytut kutok kix, xa nū', nūy 'āxit!” Kaxīy.

⁵ —Pāyā tikmū'ūn tep-tup nōg, tu yāy kuxop punethok, tup-tup-nōg. 'Ūpxet te' yōg hāp̄xa xexka ha' mōg, xi' nōy te' yōg mēn ha' mōg, ⁶ ha tikmū'ūn nōy te kāmānat xop mūg, tu' kix kakixnāg, tu' kix ha mōktu' xakix. ⁷ Ha hāp̄xexka yōg tik te' xat'ax gāy xexkah, hu' xat, pu tu kummuk xop kix 'ūyānān tu', xi' yōg pip'ax mō'xut kuxap hā', pu tu nōg. ⁸ Ha' xat'ax te kāmānat xop xe xānāhā', tu: “Xōnnū te yāytaha', ha 'āte' mīy 'amuk xexka, tu tikmū'ūn xānāhā' put nū', pāyā' kummuk, tu' nūn 'ohnāg, ⁹ pa hōnhā mōg, putat hā mōg, nūy tikmū'ūn xohix xānā'.” Kaxīy.

¹⁰ —Ha putat hā' mōg, tu tikmū'ūn xohix xānāhā' put nū', tu tikmū'ūn max xānāhā', xix tikmū'ūn kummuk xānāhā', yā' xohix xānāhā', ha' xat'ax yōg mīptut max ha' mōg tikmū'ūn xohix, nūy 'āmuk xexka mā', ha mōktu mīptut xexka nū'xīmānāg.

¹¹ Ha tik te' xat'ax xexka te hām'āta kox hā mō'nāhā', nūy nūy tikmū'ūn pēnā', tu tik puxet pēnāhā', 'a 'āmuk xexka yōg topixxax max mō'tat'ah. Yā mōnāyxop yōg hāp̄xopmā'ax tat 'ōhnāg, ¹² yīy tik te' xat'ax te: “Tep te xīy hā mō'ānāhā', pa 'āmuk xexka yōg topixxax mō'tat hok?”

—Ha tik yīy kīy ka'ok, tu' yīy 'ōhnāg, ¹³ yīy tik te' xat'ax te kāmānat xat, tu: “'Ūyīm kīy,

xi' kup kīy, tu' putyōn hāpkoxtap kopah, ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'." Kaxīy. 'Ūkux.

¹⁴ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Topa te tikmū'ūn punethok xānāhā', pak-tōgnāg hā yīmōgatux. Kaxīy.

Tik xop te' puknōg yōg gohet 'āktux

¹⁵ Ha Paniye xop mōg, tu yāy mūtik hām'āktux, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax hā' yīkopit, nūy tu' kummugā', ¹⁶ hu yāy tik xop nū'pok 'Enot xop mūtik, nūy Yeyox tu yīkopit. Yā tik xop pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu:

—Notot, yūmū'āte 'āyūmmūg, ha hāpxe'e 'āktux, tu hāmyūmmūgā max, pu tu tikmū'ūn Topa yōg hāmputup'ax yūmmūg. Yā tikmū'ūn 'ūm pu 'āyīpkox 'ohnāg, nūy hāpxopmā'ax hitop hā' kopit hok, yīy yūmū'āte 'āyīkopit, ¹⁷ hu: Xatep-tep mūn pe'āpaxex? 'Ok yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hā pago hok gohet puknōg pu? 'Ok pe' xat pu pago? Xatep-tep mūn pe'āpaxex? Kaxīy.

¹⁸ Tu yā mō'āmā', pāyā Yeyox te' yūmmūg, hu:

—'Āxop pa max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Tep tuk yīkopit putup xate'? ¹⁹ Paxnū tayūmak! Kaxīy.

Ha ta' paxnūn, tu tu' mūg, ²⁰ yīy Yeyox te' yīkopit, hu:

—'Ūxuxet'ax nūhū tik koxuk? Kaxīy.

²¹ Ha:

—Yā' puknōg yōg gohet te tikmū'ūn xat'ax koxuk. Kaxīy.

Yīy Yeyox te:

—Gohet pu' hōm gohet yōg yā hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

²² Ha' xupak, tu' yēy, tu' yīkopit kux, tu ta' mōg.

Xanoxeo xop te put pu' hi'ax 'āktux

²³ Hāpxip 'ihā Xanoxeo xop nūn, tu' kuxa mām 'ohnāg putpu' hi'ax kopah, tu nūktu Yeyox yīka' nūn, ²⁴ tu:

—Notot, Mōyyex te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā' hu: "Tik 'ūm xok, 'ihā' xetut tek-tok put hok, puxix tik taknōy xe' xetut mūy, nūy nū mūtik yāytax, pu ta tu tuk-tok put, pūyīk-tok 'ūyīpxox nōm te māxap yōg hāpxop pop." Kaxīy. ²⁵ Yā yūmūg tikmū'ūn kopa' pip taknōy 'ūxohix te' 7 'axa', ha' taknōy nōm

hāmāxap te yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok, ha ta' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, ²⁶ tu nū mūtik yāytaha', ha' xetut tek-tok put 'ohnāg, ha' yīpxox xok kamah, ha' taknōy tu' kuhmōy te' mūg, tu nū mūtik yāytaha', ha mōktu' taknōy xohix te 7 te 'ūn mūtik yāytaha', tu' xok, ha' xetut tek-tok put 'ohnāg. ²⁷ Yā 'ūn te ka'ax ha' xok kamah. ²⁸ 'Ūtaknōy 'ūm yā 'ūn hā' xetut xe'e? Pax pu tikmū'ūn putpu hi, puxi' taknōy 'ūm 'ūxetut mūy? Yā' taknōy xohix te 'ūn mūtik yāytaha'. Yā yāyta xohix. Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te' yānān hā hām'āktux, hu:

—'Āxop te yā yāy pu mō'āmā', 'ap Topa yōg tappet 'ūm yūmmūg'ah, xix Topa yōg hāpka'ok'ax yūmmūg 'ohnāg. ³⁰ 'Ūxakix xop te' putpu' hip-tup, hu ta pexkox yōg nū'pok xop putuk, tu yā yāyta 'ohnāg. ³¹ 'Āte yā xa putpu yāy hi'ax yūmmūgā'ax. 'Ok 'āxop te Topa yōg tappet 'ūm mō'kupix hok? Yā Topa te: ³² "Ūgmūn yā mōnāyxop 'Amanām yōg Topa, xix mōnāyxop 'Iyak yōg Topa, xix mōnāyxop Yako yōg Topah." Kaxīy. Yā' hi xop mūn hā Topah, pa' xakix xop 'ap hā Topa'ah. Kaxīy.

³³ Ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpak, tu' yēy.

Topa yōg xat'ax te māxap

³⁴ Ha Paniye xop te hām'āpak kamah, tu yāy tu nū' nāhā', 'ihā hāmyūmmūg. Yā Yeyox te Xanoxeo xop pu hām'āktux hā tu' hupmāhā', ³⁵ ha Paniye xop yōg tik 'ūm te' xat'ax yūmmūg max, tu Yeyox yōg hāmyūmmūgā'ax yīkopit putup, hu:

³⁶ —Notot, pi'yā' mūn 'ūxat'ax xohix hā' māxap? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—"Ōgnū Topa mūn putup pax, 'ākuxa xexka hāp-tup pax, xix 'āp-tox xexka hāp-tup pax." ³⁸ Yā' xat'ax xohix hā' māxap.

³⁹ Ha' xat'ax kūnāy tu te' nōy putuk, tu: "Ānōy putup pax, xate yāy putup pax putuk." Kaxīy. ⁴⁰ Yā' xat'ax 2 te Mōyyex yōg xat'ax xohix yūmmūgāhā', ha tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yūmmūgāhā kamah. Kaxīy.

Yeyox te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

41 Ha Paniye xop te yāykotīnnāhā', 'ihā Yeyox te' yīkopit, hu:

42 —'Āxop tep-tep mūn pe'āpaxex Topa yōg hāmyāykutnā'ax tu'? Tik 'ūm mūn hā 'ūmōkputox 'ōhōm? Kaxīy.

Ha:

—Yā mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox. Kaxīy.

43 Ha xe' yīkopit, hu:

—Tep tu Topa Koxuk te mōnāyxop hit-tap Namix pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāmyāykutnā'ax 'āktux, hu: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. 44 Yā Namix te: "Topa tek xuxyā pu hām'āktux, hu: 'Yūhūm 'ūgyīm xe'e hā, 'ihā 'āte' gāyxop nōā'." Kaxīy. 45 Yīy mōnāyxop Namix te hāmyāykutnā'ax pu: "'Ūkxuxyā'." Kaxīy. 'Ok yāykutnā'ax yā mōnāyxop Namix hā' mōkputox xe'e'? Kaxīy.

46 'Ap yānān tu hām'āktux yūmmūg'ah, hu' yēy, tu xep yīkopit 'ohnāg.

23

Yeyox xix Yoneo xexka xop

1 Ha Yeyox te hām'āktux yāy mūtik hāpkumep xop pu', xix tikmū'ūn xohix pu', tu:

2 —Tik xop te hāmyūmmūg, xix Paniye xop te Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha Topa te yāy 'āxet'ax hōm puyīy hāmyūmmūgā', 3 yīy 'āyīpkox pi', nūy tu 'ūm hāpxopmā max, pāyā' xexka xop yōg hāpxopmā'ax hitop tat hok, 'ūyāy yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah. 4 Yā' xat, pu tikmū'ūn hāpxop putux tat, ha hā tu te 'ohnāg. 5 Tu hāpxopmāhā', pu tikmū'ūn pēnā', tu Topa yōg tappet tox kax'āmi', nūy kux tu' tat, xi' yīm kō'ō tu tu mō' tat. 'Ok 'āxop te' pēnā hok? Ha kayak xexka mō'tat, 6 tu 'āmuk xexka ha' mōg pax, tu yāy mām'ax max xak, nūy ta tu' mām, tu Topa pet kopa' xexka xop yōg mām'ax yīmū' mām. 7 Tup-tup tikmū'ūn te: "Notot!", kaxīy, kōmēn kopah, nūy tu' xexkānā'. 8 'Ūtux hok pu tikmū'ūn 'āxānā hok, hu: "Notot," kaxīy. Yā 'āxop te 'ānōy hā yā 'āxape', hak mūn puxet te 'āxop yūmmūgāhā'. 9 'Ūg 'Ātak xe'e te pexkox tu' xip, yīy hām tu' xip tik xānā hok, hu: "'Ātak," kaxīy. 10 Tu 'ānōy xānā hok, hu: "Yā yūmmūg xuxyā'," kaxīy. Yā Kunnix mūn puxet 'āxop hā' xuxyā'. 11 Tikmū'ūn te

hāpxopmāhā', nūy tu' nōy hā tu tehet, puxix yā 'ākopa 'ūxexkah. 12 Tikmū'ūn te yāy xexka pe'paxex, pūyā yāy yāyhāhup kutōgnāg, ha Topa te' xexkānāp-tup.

Yeyox te' xat hok pu mō'āmā hok

13 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'ākux mūn kummuk. Tikmū'ūn kuxa te Topa xak, puyīy yōg putat hā mōg, pa 'āxop te' xat hok, pu mōg hok, 'ihā kama 'āmōg 'ohnāg.

14 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa hitop tu max, pāyā 'āktux mūn kummuk. 15 Yā 'āxop te hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu kōnāg xexka xohix mep, puyīy tikmū'ūn puxet 'ōg hāpxopmā'ax tat, tu' tat, puxix yā tu' kummuk xexkah, ha ta 'āxop kummuk miāx, nūy yā 'āxohix 'āpet Hāmgāyāgnāg mūtik.

16 —Yā 'ākuxānōg 'āpa hok xop, tu tikmū'ūn pa hok xop mōgāhā', yā tikmū'ūn yūmmūgā kummuk, tu: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy nōy pu hām'āktux xeh, puxix yā' hitop hā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Yā' max tu' mīy hok. Pāyā tikmū'ūn te Topa pet xexka yōg pipkup yānām 'āta 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix hām'āktux xex ka'ok, tu ta nemēn. Pūyā tu' mīy," kaxīy. 17 'Āxop putox kummuk xix 'āpa hok! Pi'yā' mūn yā' xexkah, 'ok pe pipkup yānām 'āta', 'ok pe Topa pet xexkah? Yā' pet yā' xexkah! 18 'Āxop te hāmyūmmūgāhā kamah, hu: "Tikmū'ūn te mīmpe pipkup mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu' hitop hā yā' xex, 'ap ta nemēn'ah. Pa tikmū'ūn te xokxop mō'hap'ax 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix tu ta nemēn, nūy tu' mīy," kaxīy. 19 'Āpa hok xop! Pi'yā' mūn te māxap, 'ok pe xokxop mō'hāp'ax, 'ok pe mīmpe mō'hāp'ax, nūy Topa pu' haxyā'? Yā mīmpe te māxap! 20 Yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te mīmpe 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix xokxop mō'hap'ax xohix 'āktux, tikmū'ūn te mīmpe yīmū mō'hāp tu'. 21 Tikmū'ūn te Topa pet xexka 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix kama Topa 'āktux, yā' xip yāy pet tu'. 22 Tikmū'ūn te pexkox 'āktux, nūy hām'āktux xeh, puxix Topa xip'ax xe'ēgnāg 'āktux kamah, xix Topa mūn 'āktux, yā' xip pexkox tu'.

23 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āxop te Topa pu mīxux kutīgnāg popmāhā', 'ūyāg te 9 'ōgnū', tu' yāg puxet hōm Topa pu', tu mīxux 'otāg yōg yāg hōm, xix mīxux 'emanox yōg yāg hōm, xix mīxux kōmīn yōg yāg hōm Topa pu', tu yā tu' hōm māynāg, pāyā hāpxopmā max'ax xaxok, xix hāmyok mīy'ax xaxok, xix hāmmāxnā'ax xaxok, xix 'āyīpkox pip'ax Topa pu xate' xaxok. 'Āpu hāpxopmā max, xix hāpxop hōm Topa pu kamah, xayīy hāpxopmā max xohix xaxok hok!

24 'Āpa hok xop te tikmū'ūn mōgā kummuk! Tikmū'ūn te kumāyōynāg xut nūy putyōn, pāyā' xok xexka kāmēn tōmāhā', ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax kutīgnāg mīy māynāg, pāyā hāpxopmā'ax max 'āxop te' xaxok!

25 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā 'āxop te kānēy pet xax pix, xix kānēy xām pix, pāyā kānēy kox kopa yā' īgā', ha kaxīy 'ākuxa kummuk. Yā 'āxop te 'ānōy hā yīpkumīy, xi' yōg hāpxop hā' xupxet, xix 'ānōy yōg hāpxop hā xupkumīy kamah. 26 Paniye pa hok 'āxop! Kānēy kox pix hāmāxap, puxix tu xām max kamah.

27 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniye xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! Yā' xukpot putuk, hāptopa mūn max, pāyā' kopa' xuk xokxax, xi' kup, yāk-tox xe'ēgnāg. 28 Ha kaxīy 'āxax max, pāyā 'ākuxa kopa 'ākummuk, yā 'āxop te koit, tu hāpxopmā kummuk xohix.

Topa te' kuxa kummuk xop nōāp-tup

29 —Yā 'ākuxānōg hāmyūmmūg xop xix Paniy xop! 'Āpa mūn max, pāyā 'ākuxa mūn kummuk! 'Āxop te xukpot māynāg 'āhā mīy, nūy Topa pupi hām'āktux xop no hāpkot, ha tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu' max, ha 'āxop te xukpot maxnāhā', 30 tu: "Pax 'ūgmūg pip hōmā', 'īhā tik xop te Topa pupi hām'āktux, kopxix tu mōnāyxop yōg hāpxopmā kummuk tat hok, nūy tu tik max xop kix. 'Āmhok!" kaxīy. 31 Hamūn. 'Āxop yā mōnāyxop kummuk hā 'āmōkputox, ha Topa pupi hām'āktux xop kix, 32 ha 'āxop te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, nūy tu' mīy kamah. 33 'Āxop te kāyā gāynām xop putuk, xix kāyā gāy hā 'āk-tok! Ha Topa

te 'ākummugāp-tup 'ūyānān tu', xa' xupmā hok Hāmgāyāgnāg Pet tu'. 34 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte xa ha mō'pok putup, tik te Topa pupi hām'āktux xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix tik te hāmyūmmūgā'ax xop, ha 'āxop te' yāg kix putup, xi' yāg xupmāp-tup mīpkupnix tu', xi' yāg kix kakixnāg putup Topa pet kopah, tu kōmēn xohix tu 'ūpapuk putup. 35 Yīy Topa te 'āxūygāp-tup, xix 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā 'āxūygāp-tup. Ha mōnāyxop hittap max 'Ameo putex, hōmā, hāmyāxatamuk hittap 'īhāp-tex, xix mōnāyxop Manakit kutok Yakanit putex, 'īhā Topa pet xix mīmpe mō'hāp'ax tu yāy kote' xip, tu hāpkummuk mīy 'ōhnāg, yīy Topa te 'āxūygāp-tup. 36 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā Topa te yā hōnhā' pip xop xūygāp-tup 'ūyānān tu', nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax kummuk hā pago. Kaxīy.

Yeyox te mō tikmū'ūn yāy xe'ēgnāg

37 Yeyox te hām'āktux kux, tu kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax! Topa te xa mō tik xop pok, pu xa Topa pupi hām'āktux, ha 'āxop te' kix, tu mīkaxxap hā' tux, pāyā 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka', ha kaxīy 'āte tikmū'ūn xānāhā', pāyāk ha 'ānūn putup 'ohnāg! 38 Yīy 'āpet hōgnāg putup. 39 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'īhāk mūn 'āktux, hu: "Pūyā Topa tu hāmmāxnā'! Yā tu yāy 'āxet'ax hōm pu nū'!" Kaxīy

24

Yeyox te Topa pet xexka nōg'ax 'āktux

1 Hāpxip 'īhā Yeyox te Topa pet xexka kopa' xupep, tu' nīm, tu ta' mōg, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn mōxaha', tu' yīka' pip, tu tu' mūg Topa pet xexkah, 2 yīy Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' pēnāhā'? 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Yā' koxyōy putup Topa pet, tu mōktu yōg mīkaxxap xohix hām tu nū'nāp-tup. Kaxīy.

Yeyox te hāpkummugā'ax 'āktux

3 Hāpxip 'īhā Yeyox te yīktix 'Onimet yīmū' yūm, ha yāy yōg tikmū'ūn nūn, nūy yā tup-xet hā hām'āktux hā' nōy yānān, ha:

—Hām 'ūm hā Topa pet koxyōy putup? Hāpxopmā'ax 'ūm te xīy pēnā'ax, 'īhā' putpu 'ānūn, nūy hāpxopmā xe'ēgnāg xohix tu kuxyā'? Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa mōxip, pu tikmū'ūn yā 'āmō'āmā hok! ⁵ Yā tik punethok nūn putup, tuk 'ūm 'āxet'ax 'āktux putup, nūy yā tu' koit, hu: “'Ūgmūn yā Kunnix. Yā Topa tek mūn yāykutnāhā', 'ūnū'.” Kaxīy. Tu tikmū'ūn xohix mōgāp-tup kummuk. ⁶ Xate yāykix'ax 'āpak putup, ha tikmū'ūn te xa yāykix'ax 'āktux putup. Yā 'ākuxānōg hok. 'Ūyāykix xexkap-tup, pāyā 'a hāmyāxatamuk xohix xox putox'ah. ⁷ Ha hāpxexka 'ūm yōg xonat xop te hāpxexka nōy yōg xonat mūtik yāykix putup, ha' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāykix putup, ha hām yāynuhuk putup, xix hāmhōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. ⁸ Yā nōm xūy hāmāxap, tu 'ūn tek-tok put xūy putuk.

⁹ —Hak-nāy tu' gāy xop te 'āxop mūg putup, nūy 'ākix kakixnāg, tu' xat putup, pu 'ākix. Yā' xohix te 'āp-tup nōg 'ūgmūn hā. ¹⁰ Yīy tikmū'ūn punethok tek nīm putup, tu Topa yōg putat xak putup, tu yāy xape kummugāp-tup, 'ūp-tup 'ohnāg tu', ¹¹ 'īhā yā tik xop nūn, nōm te yā mō'āmā', nūy Topa pupi hām'āktux, pāyā' mō'āmā', yā yāy pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn punethok mōgāp-tup kummuk, tu yā' koit tu'. ¹² Ha tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk putup, tu mōktu hāpxopmā kummuk xexkah, yī' kuxa mām ka'ok xop kuxa teknōg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu yā' nōy putup pax xaxok putup. ¹³ Pa tikmū'ūn te Topa yōg putat hā' mō kuma' mōg, puxix Topa' mōy hāpkummuk mīy'ax xop kopah, tu' hīnnāp-tup xe'ēgnāg. ¹⁴ Yīy hām'āpak max'ax 'āktux putup hām xexka xohix tu', puyī' hep xop xohix hām'āpax, nūy tu hāmyūmmūg. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Ha hāmyāxatamuk xohix xox putox mō'nā'ax. Kaxīy.

Tute hāpxūy xexka 'āktux

¹⁵ Tu xe hām'āktux, hu:

—Topa pet kopa' xip hām'āta yīkox 'āxet'ax Topa xip'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Nanī'eo te Topa pupi hām'āktux, tu Topa

yāy xip'ax 'āktux, tu yā hāpxop yāy 'īgā xexka 'āktux, ha Topa yāy xip'ax kopa' xip putup. (Pūyā tikmū'ūn mō'kupix, nūy hāmyūmmūg.) ¹⁶ Tikmū'ūn te hāpxexka Yonex tu' pip, puxix yīktix tu nūmān. ¹⁷ Tikmū'ūn te mīptut pepi tu' pip, puxix tu nūmān, yā' hok tu 'ānūmān, pāyā hāpxop 'ūm pa hok, nūy mōg mō'ka'ok. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxa xexka tu' pip, puxix yāy pet ha tu mōg hok, nūy yāy xax pa'. 'Āmhok. ¹⁹ Ha 'ūn mūnōp xop xūy xexkap-tup, 'ok pek-tok xuk, 'ok pek-tok yāy yōgtat hep xo'opmāhā'. ²⁰ Topa tu' xax, xayīy hām 'āxi hok 'īhā 'ānūmān, nūy nit xap 'īhā 'ānūpa hok. ²¹ Yā' xūy xexka nām putup nit xap 'īhā', xix hām 'āxi 'īhā'. Hōmā Topa te hām xexka mīy, xix hōnhā, 'ūxūy kutōgnāg, pāyā nōm xūy xexkanām. ²² Yīy Topa te' xūy'ax yōg 'āmnīy xohix kuxyāhā', pu tikmū'ūn nōā'tot. Pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux, pu tu kuxa hi xe'ēgnāg, yīy 'āmnīy xohix hā' kuxyāhā'.

²³ —Tikmū'ūn 'ūm te xa: “'Ūpēnā! Topa yōg hāmyāykutnā'ax xip!” kaxīy, xix: “Nāy, yā 'ōnte' xip!” kaxīy, 'āpu 'āyīpkox hok. ²⁴ Yā tik te mō'āmā'ax xop punethok nūn putup, tu Topa pupi hām'āktux 'ohnāg, xix yā hāmyāykutnā'ax 'ohnāg. Pāyā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup, tikmū'ūn puxet te nōm mīy hok, tu' mīy pu tikmū'ūn pēnā', puyīy nō tikmū'ūn mōgā kummuk. Yā' xak, nūy Topa yōg tikmū'ūn mōgā kummuk kamah, mō'āmā'ax hā', puyīy Topa yōg putat xax. ²⁵ 'Ūg'āpax, nūy hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax yūmmūg tap.

²⁶ —Tikmū'ūn te: “'Ūpēnā! Hām panip tu' xip!” kaxīy, 'īhā 'āmōg hok. Yā' koit. Xix: “'Ūpēnā! Tute yāy xaptop 'ōnte'!” kaxīy, 'īhā 'āyīpkox hok. 'Āmōg hok. Yā' koit. ²⁷ Tex yānām te pexkox xexka tupmā mō'ka'ok, ha kaxīy 'ūgnūn putup, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup.

²⁸ —Kuptap xop te yāy tu nū'nāhā', nūy xok yīn xakot. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok nūn putup

²⁹ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūxūy'ax yōg 'āmnīy xohix nōg putup, 'īhā māyōn xok putup, xix māyōnhex. Māyōnnāg xop te hām tu nū'nāp-tup, ha

hāmnōgnōy yōg xexka xop yāynuhknām putup, ³⁰ 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnāp-tup pexkox tu', hak nūn'ax 'āktux. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn. Ha Topa hā' gāy xop tek pēnāp-tup, hu 'ātu potap-tup, ha hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, 'ūkxexka xe'ēgnāg tu', ³¹ ha mīxuxxop tut kāyāp-tup, ha yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu pexkox yōg xop nū'pok putup, nūy Topa yōg tikmū'ūn yīmōgatux'ax nūnnā', ha hām xexka tu' xexka xop xohix mōxap-tup, nūy yāy tu nūnnāy. Kaxīy.

Yeyox te piget kup 'āktux

³² Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā hu:

—Mīnta kup piget te xa hāmyūmmūgāhā', 'Ūmīxux xokax, yā mīxux puk 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg. Yā hāmpukpex mō'nāp-tup. ³³ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā'ax xexka pēnāhā', 'īhā hāmyūmmūg kamah. Yā' xūy'ax yōg 'āmnīy mō'nāp-tup. ³⁴ Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūxaxok hok: Tikmū'ūn 'ūm pip nōmhā, 'ap xakix putup'ah, 'īhā nōm 'āmnīy mō'nāhā'. ³⁵ Pexkox te yāyxaxogā'ax, xix hām xexka te yāyxaxogā'ax, pāyā yōgnū hām'āktux xip ka'ok, tu' nōg 'ohnāg. Kaxīy.

Hām 'ūm hā Tikmū'ūn Kutok nūn putup

³⁶ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āmnīy 'ūm 'īhāk nūn putup, yā Ātak Topa puxet te' yūmmūg. Pexkox yōg nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, xik mūn yā Topak-tok, pāyā 'ātep yūmmūg'ah kamah. ³⁷ Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu putpuk nūn putup, 'īhā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax. Hōmā hāmyāxatamuk xohix 'īhā mōnāyxop hittap Nōe xip, ³⁸ 'īhā tikmū'ūn hittap xit pax, xix yā' xo'op pax, xix yāyta pax, tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm te kōnāg yīmū' mōg, ³⁹ ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' yīpkox 'ohnāg, ha tex xexka nāhā', ha kōnāgkox xet xexkah, tu hāmnak hā' xupep, tu tikmū'ūn xohix kopugnām, ha' xakix. Hā kaxīy putpuk nūn putup, yākmūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn 'īhā ⁴⁰ tik 2 te hāpxa xexka tu' hām, hap-xet mōgāp-tup, ha ta yā' nōy te nox xip. ⁴¹ Ūn 2 te xuxnāg xetox xap kōnōnnāhā', hap-xet mōgāp-tup, ha ta' nōy te' nox xip. ⁴² Ōg pa mōxip! Yāy 'ūm

pupi hāmpēnā max. 'A 'āxop te 'āmnīy 'ūm yūmmūg'ah 'īhā 'āxuxyā nūn. ⁴³ Ūxaxok hok. Pax pu tikmū'ūn te hāpxop hā' xupxet'ax nūn yūmmūg, puxix tu pēnānā' pi' kamah, puyīy tu' xupxet hok. ⁴⁴ Yīy 'āxop pēnānā' pi' kamah. 'A' yūmmūg'ah 'āmnīy 'ūm 'īhāk nūn. Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup, 'īhā yā 'āxop tek hip 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat max xix kāmānat kummuk 'āktux

⁴⁵ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tep te kāmānat max? Kāmānat max yā tik te hāmyūmmūg, tu yā hāmyōk mīy pax. Ha' xat, pu kāmānat xop tu pēnānā' pi', nūy tu xīnnā max. ⁴⁶ Ha' xuxyā nūn, 'īhā hām max, yī' kuxa hittup. ⁴⁷ Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūxuxyā te kāmānat max xexkānāp-tup, pu tu hāpxa xexka yōg hāpxop xohix pēnā'. ⁴⁸ Pa kāmānat kummuk te hāmpē'paxex, hu: “Ak xuxyā nūn putup'ah,” kaxīy, ⁴⁹ tu yā hāpkute'ex kummuk, tu kāmānat nōy kix, tu yā' xit xexkah, tu yā' xo'op xexkah, tu mōktu yā' paptux, tikmū'ūn paptux xop mūtik. ⁵⁰ Ha' xuxyā nūn, ha ta kāmānat te' hip 'ohnāg, tu yā' nūn yūmmūg 'ohnāg, ⁵¹ puxi' xuxyā gāy nām, tu kāmānat xūygā'ax 'ūyānān tu', tu' mōgā'ax, nūy tu kummugā tikmū'ūn kummuk mūtik, nōm pa max, pāyā' kuxa kummuk. Ha' potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

25

Ūn te yāyta hok te' 10

¹ Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu 'ūn tuk tup xop te yāyta hok 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā', puyīy tu' xuxyā nūn'ax hip, ha:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup hā kaxīy. 'Ūn te yāyta hok te 10 te 'āmuk xexka ha' mōg, 'āmnīy 'īhā' mōg, tu kuyānām tat'ax pop, nūy tik te yāyta'ax hip putat kopah, puyīy tik yāyta'ax mōgā 'āmuk xexka hah, ² ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'ūn te 5 pa te hāmyūmmūg, ³ ha 'ūn xop pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te kuyānām tat'ax pop, pāyā' hep tox xaxok, ⁴ pa' nōy xop te

kānēy tat kamah, ha yā' hep tox kopa' xup, nūy tat'ax hā' pux.

⁵—'A tik te yāyta'ax 'ūm nūn'ah, yīy kūmīm tetet' kix, ha mō'yōn putat pukah.

⁶—'Āmnīy kote 'ihā tikmū'ūn yīy ka'ok, hu: "Tik te yāyta'ax nūn! Mā', yūmū nū mūtik mōg!" Kaxīy.

⁷—Ha 'ūn xop yāykokak mō'ka'ok, tu kuyānām mō'xup. ⁸ Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg te' nōy xop pu hām'āktux, hu: "'Ā' hōm 'ōg hep tox, 'ū mōy yāy yōg ta'ax hā' pux. Yāk mū yōg kuyānām xakix." Kaxīy.

⁹—Ha:

—"Ak mū'āte xa popmāp-tup'ah. Yāk-tōgnāg 'ūm hep tox. 'Āxop putup, mōy mōg kōmēn hah, nūy 'ūm pa.'" Kaxīy.

¹⁰—Ha' mōg, tu' paha', 'ihā tik te yāyta'ax xupep. Ha 'ūn pa te hāmyūmmūg te nū mūtik mōg 'āmuk xexka hah, tu mōktu' mōxaha', tu' mōxakux, ha ta mō'yāy yīnnīn.

¹¹—Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ūn xop nōy mōxaha 'ūyānān tu', tu hāptopa' pīp, tu' xānāhā', hu: "Yāyā', Yāyā', hāpxōn! Yāk mūg nūn!" Kaxīy.

¹²—Ha tik te yāyta'ax te: "'A 'āte 'āxop 'ūm yūmmūg'ah. Mōy, nūy 'āpep! Kaxīy. 'Ūkux.

¹³ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Yīy 'āpa mōxip! Yā hām 'ūm hāk nūn 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Kāmānat tikoxyuk 'āktux

¹⁴ Tu xe hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy yūmūg hām max 'āktux, nūy Topa pu yūmūg hām max 'āktux, hu:

—Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat kaxīy: Tik te hāpkumep putup, ha kāmānat xop xānāhā', pu hāpxa xexka pēnānā 'āti', ¹⁵ tu tu tayūmak popmāhā', tu tik te hāmyūmmūg xexka pu' hōm tayūmak te 5.000, tu' nōy te hāmyūmmūg miāx pu tayūmak te 2.000 hōm, tu tik te hāmyūmmūg kutōgnāg pu tayūmak te 1.000 puxet hōm, tu ta' mōg.

¹⁶ Ha kāmānat te 5.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 5.000 paha'. ¹⁷ Ha kāmānat nōy te 2.000 paha', tu' mōg, tu hāpxop hāmenax, tu mōktu tayūmak nōy te 2.000 paha'. ¹⁸ Pa tik te

1.000 paha', tu' mōg, tu hāpkot, tu' xuxyā yōg tayūmak xaptop hām kopah.

¹⁹—Hāpxip punethok tap 'ihā' xuxyā nūn, nūy ta yāy yōg tayūmak pop, ²⁰ ha kāmānat te 5.000 paha', tu' nūn hāmāxap, tu tayūmak te 10.000 hōm 'ūxuxyā pu', tu: "'Ūpēnā'! Xate 'ā' hōm tayūmak te 5.000. 'Āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 5.000 nōy paha'." Kaxīy.

²¹—Ha: "Yā' max! 'Āhām max. Xate hāmyok mīy tayūmak kutōgnāg hā, yīy 'āte 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop punethok pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²²—Ha kāmānat te 2.000 paha', tuk-nāy tu' nūn, tu: "Xate 'ā' hōm tayūmak te 2.000. Yā 'āte hāpxop nōy yānān hā tayūmak te 2.000 nōy paha'. 'Ūpēnā'!" Kaxīy.

²³—Ha' xuxyā te: "Yā' max! 'Āhām max! Tayūmak kutōgnāg hā xate hāmyok mīy, yīy 'āxexkānāhā', xayīy hāpxop 'ūm xexka pēnā max. 'Āpu yūmū'āte 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

²⁴—Ha kāmānat te 1.000 puxet paha', tu' nūn, tu: "'Āte 'āyūmmūg. Xate 'ūm kuxa ka 'ohnāg. 'Ūnōy te hāpxop xap xok, ha xate' nūnnāhā', ²⁵ yīy 'ūgkuxānōg, tu 'ōg tayūmak xaptop hāpkox hā mō'tat. 'Ūpēnā 'ōgnū tayūmak, nūy pa.'" Kaxīy.

²⁶—Ha' xuxyā te: "'Āhām kummuk, 'āteknōg tu'. Xatek yūmmūg, ha 'āte hāpxop xap xok 'okpa hāpxop ta nūnnāhā'. ²⁷ Teptu xate tayūmak xex hok tayūmak xut'ax pet kopah? 'Ūyīy putpu nū', tu yōgnū tayūmak paha', 'ūnōg nōy nā' mōg, tu mōktu yā' kux." Kaxīy. Tu yōkāmā' tu kāmānat nōy pu' xat, hu:

²⁸—"Kāmānat kummuk yōg tayūmak xut, nūy kāmānat nōy pu' hōm, nōm te tayūmak te 10.000 pop. ²⁹ Yā tikmū'ūn te punethok pop, puxix tu xe' pop, tu mōktu yā' xohix pop, pa tikmū'ūn te' pa hok, puxi' yōg hāpxop kutōgnāg xut kamah, pu tu' hok xip. ³⁰ Yā kāmānat kummuk, tu' hitop hā' hām. 'Āpu, nōm mō'yōn hāptopa', puyīy hāpkoxtap kopa tu xip ka'ok. 'Ōnte potap-tup, 'ūxūy xexka tu'. Kaxīy. 'Ūkux.

³¹ Yeyox te hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā kux, tu:

—Yāk mūn Tikmū'ūn Kutok, tu yā putpuk nūn putup, tu' xat xe'ēgnāg putup, 'ihāk nūn, ha pexkox yōg nū'pok xop te nū mūtik nūn putup, hāk yūm putup, nūy tu hep xop xohix xat. ³² Ha' hep xop xohix te yāy tu nū'nāp-tup 'ūgkeppah, ha 'āte tikmū'ūn yāg mō'pot putup. Yā kaxīy tik pēnā'ax te kahnēn mō'pot xix mot, ³³ tu kahnēn mō'pot, pu tu yīm xe'e hā mō'xip, xix mot mō'pot, pu tu yīm xax hā mō'xip, ha 'āte' yīpkox pip xop mō'xip putup 'ūgyīm xe'e hā, tu' yīpkox hok xop mō'xip putup 'ūgyīm xax hā, ³⁴ ha 'āte hām'āktux putup, tikmū'ūn tek yīm xe'e hā' pip pu hām'āktux putup, hu: “Mā'! 'Ōgnū 'Ātak te 'āxop ha hāmmāxnhā'. Mā', nūy pexkox yōg hāpxop xohix pop. Yā Topa te xa' xex tap 'ihā hām xexka xip 'ohnāg. ³⁵ Yā 'āxop tek xīnnāhā 'ihā putup tek putex, tu 'ā' xo'opmāhā', 'ihā 'āte kōnāg tat xak, tuk xānāhā', 'ūxihip 'āpet kopa, 'ihā 'āte xa hak puknōg. ³⁶ Ak xax 'ūm xip'ah, ha 'ā' āxax 'ūm hōm, 'ūyīy mōktat, tuk pakut, hak pēnā max. Kanet kopak xip, ha 'āxop 'ūg ha mōg, nūy mōy mōgnīynām.” Kaxīy.

³⁷ —Ha tikmū'ūn max te: —Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', 'ihā putup te 'āp-tex, ha 'āxīnnāhā'? ³⁸ Hām 'ūm hā 'āmūn 'ūgmū'ā hā puknōg, ha 'āxānāhā', xa 'ūgmūg pet kopa xhip? Hām 'ūm hāk mū'āte xa topixxax 'ūm nīm, xa mō'tat? ³⁹ Hām 'ūm hā 'āpakut, hak mū'āte 'āpēnā max? Hām 'ūm hā kanet kopa 'āxip, hak mūg mōg, nūy mō'ānīynām?” Kaxīy.

⁴⁰ —Ha 'āte hām'āktux'ax hā' nōy yānān putup, tu: “Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape 'ūm kutīgnāg hā 'ā tehet, huk mūn yā 'ātehet kamah. Kaxīy.

⁴¹ —Tu tikmū'ūn kummuk pu hām'āktux putup, nōm tek yīm xax hā' pip, hu: “Mōy, nūy 'āpep! Yā Topa te xa hāpkummugāhā'. Mōg, pu kuxap xe'e mō'āhap mō kuma mōg. Topa te kuxap mīy tap nūy Hāmgāyāgnāg xūygā', nūy 'ūyōg nū'pok xop kummuk xūygā'. ⁴² Ya putup tek putex, pak xīnnā 'ohnāg, ha 'āte kōnāg tat xak, pa 'ām xo'opmā 'ohnāg. ⁴³ 'Ūgmūn xa hāk puknōg, pa 'āxop te 'ūkxānā 'ohnāg, 'ūxihip 'āpet kopah. 'Ak xax 'ūm xip'ah, 'a 'āxax 'ūm nīm'ah, 'ū mōktat. 'Ūkpakut, xix kanet kopak xip, pāyā 'āxop tek pēnā 'ohnāg.” Kaxīy.

⁴⁴ —Yīy tikmū'ūn te: “Yāyā', hām 'ūm hāk mū'āte 'āpēnāhā', ha putup te 'āp-tex, ha xate kōnāg tat xak, xikmū'ā hā 'āpuknōg, xix 'āxax hok, xix 'āpakut, xix kanet kopa 'āxip, hak mū'āte xa hā te 'ohnāg?” Kaxīy.

⁴⁵ —Ha 'āte: “Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop tek xape kutīgnāg hā 'ā te 'ohnāg, hu tu 'ā te 'ohnāg kamah.” Kaxīy. Tu ta tu' kux.

⁴⁶ Yeyox te hām'āktux kux, tu:

—Tikmū'ūn kummuk xūy putup mō'kuma' mōg, ha' kuxyā 'ohnāg, pāyā tikmū'ūn max hi xe'ēgnāg mō'kuma' mōg, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

26

'Ūxexka xop te hāpxopmā kummuk 'āktux

¹ Yeyox te hāmyūmmūgā kux, tu ta yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

² —'Āxop te hāmyūmmūg, yā 'āmñīy 2 nōg, puxix tikmū'ūn 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, ha tikmū'ūn tek mōgāp-tup, nūy mīpkupnix tu Tikmū'ūn Kutok putex, yāk putex putup. Kaxīy.

³ Tu hām'āktux, 'ihā 'āmānex xexka xop yāy tu nū'nāhā', xi' xexka xop yāy tu nū'nāhā', tu ta 'āmānex xat'ax Kaxpax pet xexka kopa yāy tu nū'nāhā', ⁴ nūy hāmpe tu paxex, nūy putep te xīy Yeyox putex'ax yūmmūg, nūy xaptop hā' mūy, ⁵ tu:

—'Āmuk xexka mīy 'ihā 'ap putex putup'ah. Nāy, pu 'āmuk xexka tu kux, kopxi' xat, nūy 'ūp-tex, nūy ta tu tikmū'ūn gāyā hok. Kaxīy.

Yeyox te' pip'ax Metān tu' xip

⁶ Hāpxip 'ihā Yeyox te xip tu xexka Metān kopa' xip, tu Ximām pet kopa' xip, ha' xuxet'ax nōy te: 'Ūyāy xax kunut nām. Kaxīy. ⁷ Ha 'ūn te nōm mō'nāhā', tu Yeyox yīka' mōg. Ha naxnāg 'anamax tat, ha' hep haxyā max xup, takat xexkah. Ha Yeyox xit 'ihā 'ūn te' hep pux, yā Yeyox putox yīmū' pux. ⁸ Ha' yōg tik xop te' pēnāhā', tu' gāy, tu' māmōg, hu:

—Teptu 'ūn te' hep haxnāg xaxogāhā'? Yā takat xexkah! ⁹ 'Ūyōg naxnāg hāmenax, puxix tayūmak xexka pa', nūy tu tikmū'ūn hok xop pu' nīm. Kaxīy.

¹⁰ Pa Yeyox te hāmyūmmūg, tu:

—Teptu xate 'ūn hā 'āgāy? Yā tute hāpxopmā māynāg! ¹¹ Hāmyāxatamuk xohix hā' hok xop te 'āmūtik pip, pāyāk mūn'ah, ¹² yīy 'ūn te' pux, nūy 'ūgyīn haxyā max, puyīy nō hāpkot. ¹³ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu hām xexka xohix tu' xuktux putup, yā kama 'ūn yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup, nūy 'ūn xaxogā hok. Kaxīy.

Yot te hāpkummugāhā'

¹⁴ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox yōg tik 'āxet'ax Yot 'Ixkanot mōg, nūy 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ tu:

—Tayūmak xohix te xīy 'ā' hōm putup, 'ūyīy 'āxop mōgā', xayīy Yeyox mūy? Kaxīy.

Ha' xexka xop te' yōg tayūmak mō'kupix, tu tayūmak te 30 xut, tu tu' hōm. ¹⁶ Yīy Yot mōg, tu hāmpe'paxex, tu' xak, nūy gāy xop mōgā', pu ta Yeyox mō'tat kanet hah.

Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy

¹⁷ 'Āmnīy nōg 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu pām tokatok hok māhā', ha 'āmnīy te māxap Yeyox yōg tik xop te Yeyox ha' mōg, tu' yīkopit, hu:

—Xatep-tep putup? Piyā' mīy'ax 'āmuk xexkah, nūy tu pām tokatok hok mā 'āmnīy hā? Kaxīy.

¹⁸ Ha:

—Kōmēn ha mōg, tu tik 'ūm xax, nūy tu' xax, hu: “'Ūgmūg xuxyā te' xat, 'ū xa hām'āktux, hu: Yā hōnhā yōgnū tik xop xik mūn te 'āmuk xexka mīy putup, tu 'āpet kopa 'āte' mīy putup.” Kaxīy.

¹⁹ Ha' yōg tik xop te hām'āpak, tu' mīy, tu 'āmuk xexka mīy tik pet kopah.

²⁰ Ha 'āmnīy hā Yeyox xix tik xop mām, 'āmuk tu' xakot, nūy tu xit, ²¹ tu' xit, 'ihā Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āp-xet 'ūm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūghah. Kaxīy.

²² Ha tik xop kuxa hittup 'ohnāg, yā' xohix te yāy yīkopit, tik puxet hāmāxap te' yīkopit, hak-nāy tu' nōy, xi' nōy te' yīkopit, tu mōktu xohix, tu:

—'Ū 'ūm? Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok 'ūgmūn tik kummuk? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tik te' gāy xop mōgā'ax, tu pām xup kānēy pet xax kopah, 'ūgmūtik tu pām xup nōmhā. ²⁴ 'Ūkxok putup, yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, pāyā tik kummuk xūy putup, nōm tek kummugāp-tup! 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, hak kummugāp-tup, yā hāpxopmā'ax kummuk. Pax pu' tut te nōm put hok, puxix hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

²⁵ Ha Yot te' yīkopit kamah, tik te' mōgā'ax kummuk te hām'yīkopit, hu:

—Yāyā', xatep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate' xuktux. Kaxīy.

Yūmūg xuxyā xit'ax

²⁶ Ha' xit, 'ihā Yeyox te pām paha', tu Topa tu:

—'Āmax Topah! Xatek mū'ā hāpxop xit'ax hōm. Puxi'. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tik xop pu' popmāhā', tu:

—'Ūpa', nūy mā'. Yāk yīn. Kaxīy.

²⁷ Tuk-nāy tu kānēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax Topah! Xatek mū'ā' hep max hōm, 'ū xo'op. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg tik xop pu' hōm, tu:

—'Ūpa', nūy 'āxop xohix xo'op. ²⁸ Yāk hep 'āta', ha yā' xohix pupi nū'nāhā', pu Topa te hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. 'Ūghep 'āta hā Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik. ²⁹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte mīnta hep xupyāg xe' xo'op hok, pāyā yōgnū 'Ātak mūtik 'ūkti', kopxi' xo'op, 'ihā 'Ātak te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e'. Kaxīy.

³⁰ Ha Topa puk-tex, tuk-tex kux, tu ta' mōg 'Onimet yōg yīktix hah.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

³¹ Tu ta' mōg, 'ihā Yeyox te tik mūnōm xop pu hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āmnīy 'ihā', 'āxop xohix nū'pap-tup, tuk nīm putup. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux tap, tu: “'Āte kahnen yōg pēnā'ax putex, yīy kahnen nū'paha'.” Kaxīy. Yīy hām'āktux hittap hā 'āxop tek nīm putup nōmhā, ³² pāyā putpuk hi', kopxix 'ākeppak mōg hāpxexka Ganinet hah. Kaxīy.

³³ Yīy Pet te:

—'Ak mün'ah! 'Áte 'ānīm 'ohnāg. 'Ūnōy xohix te 'ānīm, kopxix 'ānīm hok. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ūg 'āpax, nūy tu xaxok hok! 'Áte xa hāpxe'e 'āktux: Yā hōnhā, 'āmnīy 'īhā, xate koit putup, tuk yūmmūg hok 'āktux, tu' xuktux putup tikoxyuk, 'īhā xokakkak tak xatap-xet. Kaxīy.

³⁵ Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Áte koit 'okpa 'āmūtik 'ūkxok! Pāyā 'āyūmmūg hok 'āte hām'āktux 'ohnāg! Kaxīy.

Ha tik xop xohix te:

—Ya hamūn! Kaxīy.

Yeyox te Topa pu hām'āktux Yetxēm tu'

³⁶ Ha ta' mōg tu mōktu Yetxēm tu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Nāy, māhām, 'īhāk mōg 'ākeppah, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

³⁷ Tu Pet mōgāhā nū mūtik, xix Yemeneo kutok 2, tu' kuxa teknōg, 'ūxūy xexka tu', ³⁸ tu:

—'Ūgkuxa xūy xexka tu mōktuk kuxa teknōg, tuk xok putūmnāg. Nūnte' tihi', nūy pēnānā 'āti 'ūgmūtik. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' keppa' mōg kutōgnāg, tu nū'xup hām tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ātak, 'ūkxūy xexkah, 'ap hā' tot'ah. 'Ūktux hok 'ūkxūy hok, kopxix hittup. Pāyāk tux hok 'ūkxūy, kopxix xūy. 'Āpuk xat, yāk yīpkox xip 'āmūn pu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu put pu' nūn, tu tik tikoxyuk pēnāhā', ha mō'yōn, kūmīm te' kix hah, yīy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop te pēnānā 'āti hok, nūy yāk mūtik pēnā kutōgnāg? ⁴¹ Mō'ōn hok, pāyā Topa pu hām'āktux pax, xayīy hāpkummuk mīy hok. 'Ākuxa te hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

⁴² Tu xe' mōg, tu:

—'Ātak, xatek putup 'ūkxūy, kopxix xūy. Yāk yīpkox xip. Kaxīy.

⁴³ Tu xe putpu' nūn, ha tik xop mō'yōn 'ūxeheh, yā kūmīm xūy xexkah, tu' pa xax mōm. ⁴⁴ Yīy Yeyox xe' mōg, tu Topa pu hām'āktux.

⁴⁵ Tu putpu' nūn tik xop hah, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ok 'ūm yāykokak hok, 'āteknōg tu'? Hāmpēnā! Yā hōnhā' gāy xop nūn, nūy 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok mūy, nūy tikmū'ūn kummuk mōgā 'ūghah. ⁴⁶ 'Āyok, 'āpu yūmū mōg. Yā tik kummuk nūn nōmhā. Kaxīy.

'Ūgāy xop te Yeyox mūg

⁴⁷ 'Ap hām'āktux kux'ah, 'īhā Yot nūn, yā Yeyox yōg tihik, tu tikmū'ūn punethok nūnnāhā', ha mīkax xexka taha', xix mīm kix'ax taha'. 'Āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te mō'pok. ⁴⁸ Yā Yot te' xexka xop pu hām'āktux tap, tu: "Áte tik puxet yāy kep ha' mūg putup, nūy tu 'āneo, xayī' mūy. 'Áte Yeyox mūn kep ha' mūg putup, xayī' pēnā', nūy mūy. Kaxīy. ⁴⁹ Tu' xupep, tu Yeyox ha' nūn, tu:

—Yāyā', pūyā Topa 'ākuxa yūmmā! Kaxīy.

Tu yāykep ha' mūg. ⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape', xate hāpxopmā'ax. Pūyā hāpxopmā mō'ka'ok, nūy ta tu kuxyā'. Kaxīy.

Ha' gāy xop te' mūg, tu' yīm kīy. ⁵¹ Pa tik puxet te Yeyox mūtik hāpkumep, tu mīkax xexka xut, tu 'āmanex xat'ax yōg kāmānat yīpkox xak, ⁵² ha Yeyox te:

—'Ōg mīkax mō'xix 'ūxax kopah. Yā tik te mīkax xexka hāp-tex, puxi' nōy putex mīkax xexka hā 'ūyānān tu'. ⁵³ 'Áte yāy yōg 'Ātak tu' xax, puxix nū'pok pexkox yōg xonat xop xohix, pu tu 'āhā tu tehet. ⁵⁴ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux tap, yī' tux hok pu tu hāpxopmā nōmhā, nūy hām'āktux hittap hā hāpxopmā'. Kaxīy.

⁵⁵ Tut xexka xop yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Āxop nūn, tu mīkax xexka taha', xix mīm topnāg paha', nūy tuk mūy. 'Āxop tep-tep pe'āpaxex? 'Ok yākmūn tik kummuk, tik te hāpxop hā' xupxet putuk? Yā 'āmnīy xohix 'īhā Topa pet xexka kopak xip, nūy hāmyūmmūgā', ha 'āxop te 'ūgmūg 'ohnāg. ⁵⁶ Pāyā hōnhā Topa te' tux hok pu hāpxopmā kummuk, yā Topa pupi hām'āktux xop te tappet tu kax'āmi tap, yīy Topa yōg hām'āktux hittap hāk mūg nōmhā. Kaxīy.

Ha yāy yōg tik xop te hām'āpak, tu nū'paha'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yīkopit

⁵⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu Kaxpax pet ha' mōgāhā', ha Kaxpax yā 'āmānex xop xat'ax, ha tik xop te hāmyūmmūg pip, xix Yoneo xexka xop nūn, tu yāy tu nū'nāhā Kaxpax pet kopah. ⁵⁸ Ha Pet te Yeyox pe' mōg, hāptox tu' pe' mōg, tu' pet yōg hāmnuknōg tu mōktu' xupep, tu mō'nāhā', tu mōktu' yūm xonat xop mūtik, nūy 'ūyōg hāpxopmā'ax pēnā', ⁵⁹ ha' xexka xop xak nūy Yeyox kupeh, nūy tup-tex, tu' koit'ax hā' kupex, ⁶⁰ pāyā tep tup-tex'ax 'ūm yūmmūg 'okpa tik punethok te koit, ha hām'āktux hā' nōy yānān punethok. Hāpxip 'īhā tik 2 te hām'āktux, ⁶¹ tu:

—Yeyox te yāy ka'ok'ax 'āktux, tu: “Āte Topa pet xexka koxyōy'ax, tu xe' pet'ax 'āmñy tikoxyuk hā.” Kaxīy.

⁶² Ha Kaxpax yok, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yā tik te 'ākupex. 'Ok xate yāy 'āktux hok, nūy yūmūg yūmmūgā'? 'Ok pe tik te hāpxe'e 'āktux, 'ok pe yā xa' koit? Kaxīy.

⁶³ Pa Yeyox yīy 'ohnāg, yīy 'āmānex xop xat'ax te hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—Topa te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax 'ūyīy 'āyīkopit, hu 'āxat. 'Āyīy. 'Ok Topa xe'ēgnāg te 'āyāyikutnāhā'? 'Ok yā 'āmūn Topak-tok xe'e'? Kaxīy.

⁶⁴ Ha Yeyox te:

—Ya hamūn. Xate' xuktux. Pāyā 'āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop te Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup, ha Topa xe'ēgnāg yīm xe'e hak yūm putup pexkox tu', tuk yīxop-tup, hāmgōy xexka hāk yīxop-tup. Kaxīy.

⁶⁵ Ha 'āmānex xop xat'ax te yāy xax pot, nūy yāy kuxa xūy'ax tu' mūg, tu:

—Puxi'! Yā Topa 'āktux kummuk pax 'ōhōm! 'Āxop te' xupak nōmhā. ⁶⁶ Hu putep 'āktux'ax? Kaxīy.

Ha:

—Yā hāpkummuk mīy xexka! Pūyā tu' xok! Kaxīy.

⁶⁷ Tu mō yīy hep yōn, xi' payīn kix, 'īhā' yīkopit, ⁶⁸ hu:

—'Āmūn yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax. 'Āpu, Topa pupi hām'āktux, nūy 'āyīy: 'Ū 'ūm te 'ākix? Kaxīy.

Pet te Yeyox yūmmūg hok 'āktux

⁶⁹ Ha ta' xip Pet hāptopa', ha ta kāmānat hex te:

—'Āxip kama Ganinet yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷⁰ Ha:

—Xatep-tep mūn 'āktux? 'A 'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷¹ Tu hāmyīkox tu' mōg, ha ta kāmānat hex nōy te' pēnāhā', tu xonat xop pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm xip Nāyane yōg Yeyox mūtik. Kaxīy.

⁷² Ha Pet te xe:

—'Ak mūn'ah. Topa tek yūmmūg. 'Ap 'ūkxip'ah. Yā 'āte 'a kāy yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁷³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tik xop te Pet yīka' nūn, tu:

—'Āyīy'ax te Ganinet xop yīy'ax putuk! Yā Yeyox mūtik xate hāpkumep. Kaxīy.

⁷⁴ Yīy Pet te:

—Topa tek yūmmūg. 'Āte nōm kāy yūmmūg 'ohnāg. Pax 'ū koit 'āte', puxix Topa 'ūkxūygā'. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak tak xataha', ⁷⁵ ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigāhā', ha: “Xate yā koit putup 3, xate hām'āktux putup 'ūgyūmmūg hok te 3, 'īhā xokakkak tak xatap-xet.” Kaxīy.

Tu ta' mōg, tu pota punethok.

27

Xonat xop te Yeyox mōgāhā Pinat keppah

¹ Hāptup, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'īhā', 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop xohix te yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox putex, ² tu' kīy, tu Gohenanok Pinat ha' mōgāhā'.

Yot te yāy putex

³ Hōmā Yeyox yōg tik Yot te' mōgā kummuk, nūy tu tayūmak pa', tu' xexka xop yōg hāmp'e'paxex yūmmūg nōmhā, yā Yeyox putex putup, ha yāyhāhup xexkah, tu tayūmak te 30 paxmōg, nūy mōy putpu' hōm 'ūxexka xop pu', tu' xexka xop pu hām'āktux, ⁴ hu:

—'Āte hāpkummuk mīy 'īhā 'āxop mōgāhā tik max, xa tup-tex. Kaxīy.

Ha:

—Patīy! 'Āpu, yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

⁵ Ha Yot te tayūmak hā putnū Topa pet xexka kopah, tu ta' mōg, tu yāy māy hīy, tu' xok xe'e'.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te tayūmak paha', tu:

—'Ap max'ah, yūmū yōg xat'ax te' xat hok, pu tayūmak hōm hok Topa pu'. Yā nūhū tayūmak tu tik putex. Yūmū'ātep-tep mūn mīy'ax? Kaxīy.

⁷ Hu tayūmak paha', tu 'Onet yōg hām xexka paha', puyī' xukpot mīy, pu tu' puknōg xop nō hāpkot. ⁸ Yīy tikmū'ūn te' xukpot 'āxet'ax, hu: “'Ūhep 'āta'ax tu hahām.” Kaxīy. Yā hōmā 'ūxuxet'ax 'ūhep 'āta, xix hōnhā'. ⁹ Hōmā tik hittap Yenemīn te Topa pupi hām'āktux, yīy: “Tikmū'ūn te tayūmak te 30 paha', tu te tik hāmenax tayūmak te 30 hā, 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te yā pagop-tup, ¹⁰ tu tayūmak hā' nōy yānān, nūy 'Onet yōg hām paha'. Yā Topa tek xat tap, yīy 'āte' mīy.” Kaxīy. Ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' xexka xop te hām paha nōmhā.

Yeyox te Pinat keppa' xip

¹¹ Ha Yeyox te Gohenanok Pinat keppa' xip, ha' yīkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Kaxīy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxīy.

¹² Pāyā' yīy 'ohnāg 'īhā 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te' kupex, ¹³ yīy Pinat te:

—'Ok xate hām'āpak hok? Yā 'āxat'ax xop te 'ākupex! Kaxīy.

¹⁴ Pāyā 'ap yīy'ah, ha Gohenanok kuxa te' yēy.

Pinat te' xat, pu Yeyox putex

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix 'īhā', 'āmūk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy 'īhā', Pinat te tik kummuk xut kanet kopah, tikmū'ūn te ta tu' xak, ha' xut. ¹⁶ Ha tikmū'ūn xohix te tik kummuk Mahamax yūmmūg, ¹⁷ tu yāy tu nū'nāhā Gohenanok pet tu', ha Pinat te tikmū'ūn yīkopit, hu:

—'Āxop tep-tep putup? Piyā' mūn 'āte' xut'ax? 'Ok pe Mahamax xut'ax, 'ok pe Yeyox xut'ax? Yā' xuxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

¹⁸ Ha' xexka xop te Yeyox yīpkumīy, tup-tex putup, ha Pinat te' yūmmūg. ¹⁹ Tu yāy yōg yūm'ax xexka yīmū' yūm, nūy tu' xat, nūy tu' yīkopit, ha yāy xetut te hām'āktux nū'kutnāhā', tu:

—Tik max koa pu mōg. Yā 'āmnīy kote 'īhāk yōnkup, tuk xūy xexkah nōm tik max hah. Yī' xut, pu mōg. Kaxīy.

²⁰ Ha 'āmānex xexka xop xix Yoneo xexka xop te tikmū'ūn hām'āktux hā' gāyāhā', puyīy tikmū'ūn Pinat tu' xax pu Mahamax xut, nūy tu' xax, pu Yeyox putex. ²¹ Ha Gohenanok te:

—Tik 'ūm 'āte' xut'ax pu mōg? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu, Mahamax xut. Kaxīy.

²² Ha xe' yīkopit, hu:

—'Ātep-tep mūn mīy'ax Yeyox hā? Yā yāy 'āxet'ax nōy Kunnix. Kaxīy.

Ha:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²³ Ha Pinat te xe' yīkopit, hu:

—'Ūyōg hāpkummuk mīy'ax 'ūm texīy? Kaxīy.

Pāyā tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Mīpkupnix tup-tex! Kaxīy.

²⁴ Yīy Pinat kuxa teknōg tikmū'ūn gāy hah, tu' xat, pu kōnāg tat, pu tu' yīm pix tikmū'ūn keppah, tu:

—'Āxop te tik max putex putup. 'Ak mūn'ah! 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. 'Āpu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat! Kaxīy.

²⁵ Ha' yānān, tu:

—Pūyā Topa 'ūgmūg kummugā 'ūyānān tu', xik mūk kutok xupep tup xop kummugā kamah! Kaxīy.

²⁶ Yīy Pinat te Mahamax xut tikmū'ūn pu', tu' xat, pu tu' Yeyox kix xikot hā, ha' mōgāhā', nūy mīkupnix tup-tex.

Xonat xop te Yeyox kute'ex kummuk

²⁷ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Pinat yōg xonat xop te Yeyox mōgāhā Gohenanok Pinat pet xexka hah, ha xonat xop te yāy tu nū'nāhā', tu Yeyox yīmmap hā' pīp, ²⁸ tu Yeyox xax xut, tu kap 'āta hā mō'tat, ²⁹ tu mīmyām xox hā' kux xax mīy, tup-tox yīmū' yūm, tu mīm xahix Yeyox yīm xe'e kopa' hōm, tu nūktu nūktettex Yeyox keppah, nūy tuk-tex'ex kummuk, tu:

—Pūyā Yoneo xop tu xat mō'kuma' mōg' Kaxīy.

³⁰ Tu yāy yīy hep mō'yōn, nūy tu hupmā', tu mīm xahix paħa', tu nōmp-tox hā' tak, ³¹ tuk-te'ex kummuk kux, tu kap xut, tu xe yāy xax hā mō'tat, tu' mōgāhā', nūy mīpkupnix tup-tex.

Yeyox te mīpkupnix tu' xup

³² Tu ta' mōg, 'ihā tik nūn, 'ūxuxet'ax Xīmām, yā Xīnēn yōg tihik, ha' xat, pu mīpkupnix tat, tu' taha'. ³³ Ha' mōg, tu mōktu' xip'ax tu' mōxaha', ha' xuxet'ax Gok, tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “'Ūp-tox kup.” Kaxīy. ³⁴ Tu xupyāg kanop peo mūtik, tu Yeyox pu' xo'opmāhā', ha yā xo'op kutōgnāg, tup-tup nōg. ³⁵ Ha xonat te Yeyox xup mīpkunix tu', tu' xax koxip, tu mō'xap yōn, nūy xonat puxet te' xax max pa', ³⁶ tu' mām, tu' pēnānā' pip, ³⁷ tu mīmpehnāg yīmū kax'āmi', tu mīpkupnix tu' xup, nūy Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūgā', ha: “Nūhū Yeyox, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix xat.” Kaxīy. ³⁸ Ha tik kummuk 2 xup kamah, nūy mīpkupnix tu' kix, ha hāpxop hā' xupxet pax. 'Ūp-xet te Yeyox yīm xe'e hā' xup, xi' nōy te' yīm xax hā' xup.

³⁹ Ha tikmū'ūn te putat hā' mōg, tu mōktu' pēnāhā', tuk-te'ex kummuk, tup-tox maħap, tu Yeyox 'āktux kummuk, tu:

⁴⁰ —Kāy te yāy 'āktux ka'ok, nūy Topa pet xexka koxyōy, tuk-nāy tu' pet 'āmny 2 hā'! Paxpu Topak-tok xe'e', puxix tu mīpkupnix tu' yīxox, nūy yāy hā tu' tehet, nūy tu xok hok! Kaxīy. ⁴¹ Ha 'āmānex xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xexka xop tek-te'ex kummuk kamah, tu:

⁴² —Hamūn te tikmū'ūn punethok mōy, pāyā yāy mūn xut yūmmūg'ah. 'Ok 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat xe'e'? Paxpu mīpkupnix tu' yīxox, puxix 'ūgmū kuxa mām ka'ok 'ōm kopah! ⁴³ 'Ūkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu yā Topak-tok 'āktux. Nāy! 'Āpu yūmū' hip, puyīy Topa' xut nōmhā'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha tik te hāpxupxet'ax 2 te hāpkute'ex kummuk kamah, tu hām'āktux kummuk.

⁴⁵ Māyōn te nūktu yāy kote' yūm, tu ta' xok, ha hām xexka xohix hāpkoxtap. ⁴⁶ Ha māyōn he tu ta' putpu' hi 'ūxeheh, ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—“Enix, 'Enix, nēmā xamatān!” Kaxīy. Tu tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yā yōgnū Topah, tep texīy hā xatek nīm?” Kaxīy.

⁴⁷ Ha tikmū'ūn 'ūm te' xupak, tu:

—Yā 'Enit mūn xānāhā'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tik mōg mō'ka'ok, tu hāpxop patok, 'ūhep xupyāg kummuk hā' patok, nūy Yeyox pu' xo'opmā', ⁴⁹ pa tikmū'ūn nōy te:

—Nāy! Pa nū 'Enit, puyī' xut! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yīy ka'ok 'ūxeheh, tu' xok xe'e'.

⁵¹ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa pet xexka yōg topixxax mō'yīnnīn'ax te yāy pot, 'ūxax pepi yāy pot hāmāxap, tu mōktu kakak yāy pot mōg. Ha hām yāynuhuk, ha mīkaxxap xexka yāy pot, ⁵² ha' xukpot te yāy xōn, ha Topa yōg tikmū'ūn xakix hittap xop punethok te putpu' hi', ⁵³ tu hāpkox kopa' mōxaha', tu hāpkumep, ha Yeyox te putpu' hi, 'ihā' nōm xop te kōmēn Yenoyanēn hā' mōxakux, yā Topa yōg kōmēn, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'.

⁵⁴ Hāpxexka Hōm yōg kapitām xip, yā' puknōg, xix xonat xop te pēnānā' pip, tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xohix pēnāhā', xix hām yāynuhuk pēnāhā', tu kuxānōg, tu:

—Yā hamūn yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

⁵⁵ Ha ta 'ūn xop te hāptox hā yā' pēnāhā', yā nōm te Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu Ganinet tu' mōxaha', tu Yēyox hā' tehe'.

⁵⁶ 'Ūxohix te: Mānix Mānanēn, xix Mānix yā Tiak xix Yoye hā' tut, xix Yemeneo xetut, yāk-tok pit 2 te Yeyox yōg tik xop kopa' tihi'.

⁵⁷ Hāpxip kutōgnāg yā 'āmāxak, 'ihā Yoye nūn, tuptexop xexkah. Yā kōmēn 'Ānimātex yōg tihix, tu kama' mōg Yeyox pehe', ⁵⁸ tu' mōg, tu Pinat tu' xak, puyī' tux hok pu Yeyox xokxax hā hāpkot, ha' tux hok, ⁵⁹ yīy Yoye te' xokxax kīy topixxax xexkap-nok hā', yā' xax tūmnāg. ⁶⁰ Ha Yoye te yāy yōg mīkaxxap kox xexka hā mō'tat, tu nō kopa hāpkot, ha mīkaxxap putux yīkūy, nūy nō kox mō'yīnnīn, tu ta' mōg, ⁶¹ 'ihā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mām, tu mīkaxxap kox xexka yīka' mām.

Xonat xop te' xukpot tu pēnānā' pip

⁶² Hāptup nōy yā nit xap, 'ihā 'āmānex xexka xop xix Paniye xop te yāy tu nū'nāhā Pinat mūtik, tu:

⁶³—Gohenanok: hōmā kāy te koit pax, tu: “Āmnīy 3 nōg, 'īhā putpuk hip-tup.” Kaxīy.
⁶⁴Yīy xa' xak, xa xonat xop mō'pok xukpot ha, 'āmīy 3 hā', ka' yōg tik xop te' xokxax xut, nūy nō tu' xupxet, nūy tikmū'ūn pu: “Yā' hi putpu!” Kaxīy. Yā' koit'ax xexka nō'ōm. Kaxīy.

⁶⁵Ha Pinat te:

—Xonat xop mōgā pu pēnānā' pi', pu hāpxopmā kummuk hok. Kaxīy.

⁶⁶Ha ta' mōg, tu puk hi hā mīkaxxap hāmyīnnīn'ax muk, puyīy tikmū'ūn yīkūy hok, nūy tu' xōn hok, ha xonat xop te' pēnānā' pip.

28

Yeyox te putpu' hi'

¹Hāptup nōy yā ye nomīn, ha māyōn xupep 'īhā Mānix Mānanēn xix Mānix nōy mōg, mīkaxxap koxx xexka ha' mōg, nūy pēnā'.
²Hāpxip 'ohnāg 'īhā hahām yāynuhuk, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu mīkaxxap xexka xut, nōm te mīkaxxap koxx mō'yīnnīn, ha' xut, tu mīkaxxap yīmū' yūm. ³Tu tex yānām putuk, yā topixxax tūmnāg ponnok, yā hām 'āxi yōg hāpxop xapxūy'ax putuk.
⁴Ha xonat xop te yā yīpkutuk xexkah, tu' yāy pu xu'uxnām, tu' xakix kōmnāg, ⁵ha nū'kutnā'ax te 'ūn xop pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok! 'Āxop te Yeyox xak, nōm te mīpkupnix tu' xok. 'Āte' yūmmūg.
⁶'Ap xip'ah. Yā' hi putpu', tu xa hām'āktux tap. Mā', nūy pēnā'! Yā hōmā' xip mīkaxxap xexka koxx kopah, pāyā 'ap xip'ah nōmhā. ⁷Yīy mōg mō'ka'ok, nūy tik xop pu hām'āktux, hu: “Yā putpu' hi', tu 'ākeppa' mōg hāpxexka Ganinet hah. 'Ōnte 'āxop te' pēnā'ax.” Kaxīy. 'Āxutigā max, xayī' xaxok hok! Kaxīy.

⁸Ha ta' mōg 'ūn xop, tu' mōg mō'ka'ok, tu kuxānōg, pāyā' kuxa hittup xexkah, tu tik xop ha' mōg, nūy tu' xuktux. ⁹Hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox te 'ūn mūtik yā' tihī', tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

Ha' yīkahnāg ha' mōg, tu tu nūktettex, tu' nōy pata mūg, tu' kuxa te' yēy.

¹⁰Ha Yeyox te:

—Ākuxānōg hok. Mōg, nūy mōy 'ūkxape xop pu hām'āktux, pu Ganinet ha mōg, nūy 'ūgmūn pēnā'. Kaxīy.

Xonat xop te xupmāhīy hā mō'āmā'

¹¹Ha 'ūn xop mōg, ha xonat xop te kōmēn ha' mōg, nūy 'āmānex xexka xop pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux.

¹²Yīy yāytu nū'nāhā Yoneo xexka xop mūtik, nūy hāpxopmā'ax 'ūm te xīy 'āktux, tute tayūmak xexka popmāhā xonat xop pu', ¹³tu' xat, hu:

—Mōg, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy yā tu te mō'āmā', hu: “Yeyox yōg tik xop te' xokxax hā' xupxet 'āmīy koxtap hā, hak mūg mōkyōn.” Kaxīy. ¹⁴Gohenanok te 'ōg hām'āktux 'āpax, kopxik mūg hām'āktux, puyīy 'āxop kummugā hok. Yā 'āxutigā hok! Kaxīy.

¹⁵Ha xonat xop te tayūmak pop, tu' mōg, tu nōm hām'āktux'ax 'āktux 'ūxohix pu', yīy hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' xuktux pax.

Tik xop te Yeyox pēnāhā'

¹⁶Ha ta' tik xop te Ganinet ha' mōg, tu mōktu yīktix tu' mōxaha', yā Yeyox te' xat tap, puyīy yīktix ha mōg, yī' mōg, ¹⁷tu Yeyox pēnāhā', tu nūktettex, ha' kuxa te' yēy, pa tik 'ūm kuxa te yāy yīkopit. 'Ap mām'ah, ¹⁸yīy Yeyox te:

—Topa tek ka'ogāhā 'ū xat pexkox tu', xix hām xexka xohix tu xat. ¹⁹'Āmōg, nūy hep xop xohix ha 'āmōy, nūy hāmyūmmūgā', puyī' yōgnū tikmū'ūn. 'Āpup-tox pix kamah. Yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy 'āxet'ax, xa yōgnū tikmū'ūn putox pix, ²⁰tu hāmyūmmūgā', puyīy tu yīpkox pi' yōgnū xat'ax pu'. 'Ūxaxok hok. Yā 'āxop mūtik 'ūkxip mō'kumak mōg putup. Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā 'āmūtik 'ūkpi'putup, nūy 'ānīm hok. Kaxīy. Tu ta tu' kux.

MĀ'AK TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'ĀKTUX

Yoām tep-tox pix, tu hām'āktux

¹ Nūhū', yā Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax, yā Topak-tok yōg. ² Hōmā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, hu Yeyox Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, hu nō kax'āmix tappet tu, hu:

“Topa te: 'Āte tik mōkutnāp-tup, puyīy 'ūg pupi hām'āktux, puyīy 'ākeppa mōg, puyīy xa hāmmaxnā'. ³ Tute hām'āktux ka'ok putup hām panip xexka tu', hu hām'āktux, hu: Yūmūg xuxyā nūn putup. 'Āpu yā tu hāmmaxnā'. 'Āpu yā hāmmax mīy.” Kaxīy.

⁴ Hāpxip 'īhā' nūn Yoām, nōm tep-tox pix. 'Ūnūn, tu nūktu' xupep hām panip xexka tu', tu tikmū'ūn putox pix, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, ha 'āte 'āp-tox pix putup, puyīy Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. Kaxīy.

⁵ Ha ta' nūn hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xohix xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix, nūy Yoām yōg hām'āktux 'āpax. 'Ūnūn xohix, nūktu' mōxaha', tu Yoām yōg hām'āktux 'āpak, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, ha Yoām tep-tox pix kōnāg kox Yohnām kopah. ⁶ Yoām te' tat topixxax, yā kāmēn xe hā' mīy, tu xokxax hāg-nāy hīy, tu kunit māhā', tu puk hep xup. ⁷ Yoām te:

—Hāpxip 'īhā' nōy tek pe' nūn putup. Yā' ka'ok nō'ōm, ha tak pu'uk. 'Ūxexka xop te' yōg pataxax ko'a, pu' max, pak pu'uk, hu yōg pataxax ko'a, pu' kummuk. ⁸ 'Āte 'āp-tox pix kōnāg hā, pa tute 'āxop ha Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, nūy 'āxop ka'ogā'. Kaxīy.

Yoām te Yeyox putox pix

⁹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Nāyane tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu ta' nūn, tu nūktu' xupep Yoām tu', ha Yoām te Yeyox putox pix kōnāg kox Yohnām kopah, ¹⁰ tup-tox pix kux, ha kōnāg kopa' xupep Yeyox, tu' pēnāhā', ha ta' pexkox xōn, ha ta' yīxohoh Topa Koxuk, yā kuxxuxtut putuk. 'Ūnūn, tu

nūktu Yeyox yīmū' xupep. ¹¹ Ha ta' pexkox kopa Topa te:

—Xōnnē', 'āte mō'āyāy xe'ēgnāg. Xatek kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit

¹² Hāpxip 'īhā Topa Koxuk te Yeyox mōkutnāhā hām panip xexka tu', ¹³ ha ta' mōg, tu' xip, ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit, puyīy hāpkummuk mūn mīy, pa' mīy 'ohnāg, ha ta' pip xokxop gāy, pa' pexkox yōg nū'pok xop te Yeyox pēnā max. Yā' xip Yeyox 'āmnīy xohix te' 40 hā.

Yeyox te hāpxopmā kōnāmāhā hāpxexka Ganinet tu'

¹⁴ Hāpxip ha ta' xonat te Yoām mūg, tu kanet ka'ok kopa' xix, 'īhā putpu' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁵ tu:

—Hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip putup. 'Āpu yā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. 'Āpu yā 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah, puyīy Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹⁶ Ta' mōg Yeyox kōnāg xexka Ganinet kux tu', pa' pip tik tix, yā Xīmām Pet xix taknōy 'ūxuxet'ax 'Ānene', ha kōnāg xexka tu mō tutpanip yōn. Yā māpxexex putuk, hu mām xukpax. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'ūg pe mōg. 'Āxop te mām xuk, pa 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, xayīy 'ūg ha tikmū'ūn nūnnā'. Kaxīy.

¹⁸ Ha tik te tutpanip nīm, tu ta' mōg Yeyox peheh,

¹⁹ tu' mōg, pa' pip tik tix nōy, yā Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, tu mīpkox kopa' mām, tu tutpanip māynāg mīy, ²⁰ ha Yeyox te tik xānāhā', ha' tak nīm xix kāmānat xop nīm mīpkox kopah, tu Yeyox pe' mōg.

Tik kopa' xip yāmīy kummuk

²¹ Tu' mōg Yeyox xix yōg tihik, tu mōktu' mōxaha kōmēn Kapānām tu', tu' nox pip. Nīt xap ha ta' mōg Yeyox, tu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ²² ha tikmū'ūn te' xupak, tu hāmyūmmūg'ax putuppax. Yā Yeyox

'ūka'ok, tu hāmyūmmūg, tu hāmyūmmūgā max, 'ap tik te hāmyūmmūg xop putuk'ah.

²³ Ha ta' nūn tihik, ha' kopa' xip yāmīy kummuk, ha tik te hām'āktux ka'ok, hu:

²⁴ —Kōmēn Nāyane yōg Yeyox, putep mūn mīy putup? 'Ok 'ānūn, nūy 'ūkputex? 'Āte 'āyūmmūg. Topa te 'āyāyikutnāhā'! Kaxīy.

²⁵ Pa Yexox te yāmīy kummuk xat, hu:

—Hām'āktux hok, nūy ta 'āpep! Kaxīy.

²⁶ Yāmīy kummuk te tik yāy nuhugāhā', tu hām'āktux ka'ok, tu ta hāptopa' xupep, ²⁷ ha tikmū'ūn kuxa te' yēy, tu' yīkopit, hu:

—Pute 'ūm? 'Ok tute hāpxop tup yūmmūgāhā'? Tute yāmīy kummuk xat, ha' yīpkox pip, nūy xupep. Kaxīy.

²⁸ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg hāpxexka Ganinet xexka tu', Yeyox te hāpxopmā max xe'ēgnāg.

Yeyox te Xīmām Pet xetut mūktut hittupmāhā'

²⁹ Tu ta' mōg Jesus xix Tiak xix Yoām, tu mōktu' mōxaha Xīmām Pet pet hā, yā 'Ānene pet kamah. ³⁰ 'Ūxip Xīmām Pet xetut mūktut, tu' pip, tu' xax pukpex, ha tikmū'ūn te nōm 'āktux mō'ka'ok, ³¹ ha ta' mōg Yeyox 'ūn yīkāgnāg, tu' nōy yīm mūg, tu' yīm xīnnāhā', ha' yūm, tu' xuxi', tu' nōy pu' hām mīptut kopah.

Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā'

³² 'Āmāxāgnāg, ha ta tikmū'ūn te' nūnnāhā tikmū'ūn pakut xohix xix yāmīy kummuk te tikmū'ūn kopa' pip xop nūnnāhā Yeyox tu' ³³ ha ta' nūn kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xexka', tu nūktu mīptut yīkāgnāg tu' pip, nūy pēnā', ³⁴ ha Yeyox te tikmū'ūn pakut xohix hittupmāhā', tu hāmpakut xohix mōy, tu yāmīy kummuk xohix mōy, ha yāmīy kummuk xohix te Yeyox yūmmūg, yīy Yeyoy te nōm xat, pu hām'āktux hok.

Yeyox xip hāpxexka Ganinet tu'

³⁵ Hāptup nūn, ha ta Yeyox yāy koxak, tu ta' mōg, tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, tu Topa pu hām'āktux, ³⁶ pa Xīmām Pet te Yeyox xak xi' xape xop te' xak punethok, ³⁷ tu' nūn, tu nūktu' xipihī', tu:

—Tikmū'ūn xohix te 'āxak. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu yūmū mōg xiptuxexka xohix mōyāykoxip, tu' tikmū'ūn nōy hah, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hato'a kamah. Yā 'ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn xohix pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Kaxīy.

³⁹ Tu ta' mōg, tu hāpkumep punethok hāpxexka Ganinet xexka tu', tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux punethok Yoneo xop yōg Topa pet xohix kopah, tu yāmīy kummuk mōy.

Yeyox te tik xax kunutnām tapmāhā'

⁴⁰ Ha ta' nūn tihik, tu' xax kunutnām, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg 'ūkopaxux hā' xip, tu ta tu' xak, hu:

—'Āte' yūmmūg. Xatep-tup, nūy ta 'ūkxax tapmā yūmmūg. Kaxīy.

⁴¹ Ha' kuxa ka' punethok, tu' nōy yīmū yāy yīm xix, hu:

—Hamūn, 'ātep-tup. 'Āxax tap. Kaxīy.

⁴² Hāpxip 'ohnāg 'īhā' xax kunutnām tap. Yā' hittup.

⁴³⁻⁴⁴ Ha Yeyox te' xat ka'ok, hu:

—'Ūxupax. Tikmū'ūn pu nū hāpxopmā'ax 'āktux hok. Mōg 'āmānex hah, puyīy 'āxax pēnā'. 'Āpu 'āmānex pu hāpxop hōm, puyīy Topa pu nōm hōm, xayīy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg, 'āxax tap. Kaxīy.

Tu tik xat, pu mōg. ⁴⁵ Ha ta' mōg tihik, tu' xohix pu hām'āktux kōnāmāhā', hu:

—Pēnā', Yeyox tek xax tapmāhā'. Kaxīy.

Hā kaxīy Yeyox te kōmēn xohix hā' mō'nā xaptop 'ohnāg. Yā tikmū'ūn te Yeyox yūmmūg, yīy ta' nox xip hām panip xexka tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox xax.

2

Yeyox te tik hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ 'Āmnīy xohix nōg, 'īhā putpu' mōg Yeyox kōmēn Kapānām tu', tu nūktu mīptut hā mō'nāhā'. Pa hāpxip 'īhā tikmū'ūn te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, 'ūxip Yeyox, ² tu ta' nūn tikmū'ūn, yā yāytunū'nāhā 'ūxohix, ha mōktu mīptut hā nū'xīmnāg xix hāmyīkox yīka nū'xip kama hāptopah, ha Yeyox te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ³ ha ta' nūn tik te' ⁴, tu tik hāpkumep hok nūnnāhā', yā tutpe hā

mō'tat. ⁴ Ūnūn pa' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta Yeyox ha' mōg 'ohnāg mīptut kopah, hu ta pepi' mōg, tu mōktu mīptut yīmū' mān, tu hāpxax mōy Yeyox xuka', tu ta hām tu tutpe hā tik pakut xix Yeyox keppa', ⁵ ha Yeyox te' yūmmūg tik kuxa mān ka'ok. Yeyox te tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

—Ūgnix, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip tik te hāmyūmmūg xop, tu' kuxa kopa' yīkopit, hu: ⁷ “Texīy hām'āktux? Tute Topa 'āktux kummuk! Tep te hāpkummuk mīy'ax xaxogā yūmmūg? Yā Topa-xehnāg te'!” Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te tik yōg hāpe'paxex'ax yūmmūg, tu:

—Texīy 'ākuxa kopa 'āyīkopit? ⁹ Hām'āktux 'ūm yāyxat 'ohnāg? 'Ok pe tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu: “Āte 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux,” kaxīy, 'ok pe hām'āktux, hu: “Āpu 'āyīpxit, nūy pepix xihip, nūy 'ōg tutpe pepix xup, nūy ta mōg?” Kaxīy. ¹⁰ Āte hāpxopmā putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, hu' yūmmūg, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Tu tik hāpkumep hok pu hām'āktux, hu:

¹¹ —Āpu 'āyīpxit, nūy pepi xihip, nūy 'ōg tutpe pepi' xup, nūy ta mōg yāy pet hah. Kaxīy.

¹² Hāpxip 'ohnāg 'ihā tik te hāpkumep hok yīpxit, nūy pepi' xip, nūy yāy yōg tutpe pepi' xup, tu ta' mōg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max, hu:

—Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax nōy hā kaxīy pēnā 'ohnāg! Kaxīy.

Yeyox xix Nemi'

¹³ Ta xe' mōg Yeyox, tu mōktu' xu-pep kōnāg xexka Ganinet tu', ha ta' nūn tikmū'ūn xohix Yeyox hah, ha' xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁴ Tu ta' mōg, pa' xip Nemi', yā Āpeo kutok, tu' yūm gohet pupi tayūmak pop'ax pet kopah, ha Yeyox te Nemi pu hām'āktux, hu:

—Mā, nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Nemi pepi' xip, tu ta pe' mōg, tu mōktu Nemi pet hā' mōxaha', ¹⁵ ha hāpxip 'ihā' xit Yeyox xix yāy yōg tik xop xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop xix hāpkummuk mīy'ax xop nōy, ¹⁶ ha ta' nūn tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop nūn, tu nūku' pēnāhā', Yeyox xit tik mūtik xix gohet pupi tayūmak pop'ax xop mūtik, tu Yeyox yōg tik xop pu' yīkopit, hu:

—Teptu Yeyox xit 'ūkummuk xop mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu tik te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, hu:

—Nonot xop te' hittup xop hā te 'ohnāg, pa pakut xop hā tehet. Hā kaxīy 'ūgnūn, nūy hāpkūmmuk mīy'ax xop xānā', pa' max xop xānā 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox te' xit hok 'āktux

¹⁸ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg xop xix Paniye xop, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux.

Ha ta' xip Yeyox, ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—Yoām mūtik mōg xop xit hok, nūy Topa pu hām'āktux xix Paniye xop te' kamah. Texīy 'ōg tik te' 12 xop xit hok 'ohnāg, nūy Topa pu hām'āktux? Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāyta pēnāhā', ha' xip tik te yāy tap-tup. 'Ok tikmū'ūn xit hok nōmhā'? Āmhok, yā' xit. ²⁰ Nāy, pu tik te yāyta mōg, ha tikmū'ūn xit hok nōmhā'. Hā kaxīy 'ūkxip, 'ihā yāy yōg tik te' 12 xit hok 'ohnāg. Nāy, 'ūgmōg putup, 'ihā' xit hok putup. Kaxīy.

²¹ Tu Yeyox te xe:

—Tikmū'ūn te' xap 'ohnāg topixxax yāg tup, yā' pix 'ohnāg, xix topixxax kunox. Ka' xap, ha' pix, puxix yāg yāy nū'nā', ha topixxax yāy pot. ²² Ha ta' pux 'ohnāg tikmū'ūn te xupyāg tup xokxax kox kutut kopah. Ka' pux, puxix xupyāg xokxax kox koxyōy, ha' xaxok xupyāg, ha' kummuk xokxax kox. Pa' pux xupyāg tup xokxax kox tup kopah, pu' max. Hā kaxīy tikmū'ūn te mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat, xix kama yōgnū hāpxopmā'ax tat, pu' kummuk. Kaxīy.

Yeyox te 'āmnīy hām hok 'āktux

²³ Nit xap, yā 'āmnīy hām hok, ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu

xuxnāg ta xe tox yōg hām mep, tu xuxnāg ta xe tox mep, nūy mā', ²⁴ ha ta' nūn Paniye xop tu' yīkopit, hu:

—Teptu 'ōg tik xop te' mep 'āmnīy hām hok 'ihā'? Yā' kummuk. Yūmū yōg xat'ax kax'āmi tappet tu', tu' xat, pu hām hok 'āmnīy hām hok 'ihā'. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te' mōkupix tappet tu'? Putep mūn mīy Namix? Yā putup tep-tex Namix xix yāy yōg tihik. ²⁶ Namix mōg, tu mōktu Topa pet hā mō'nāhā', pa' mām pām, yā Topa keppa' mām, ha Namix te' pām pop tu' māhā', tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy mā', 'ihā' 'āmānex yā 'Amit, tu 'āmānex xop xohix xat 'ūkax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu'. 'Ūxat, pu 'āmānex te nōm pām mā', pa' nōy mā hok, pa Namix te' māhā'. Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te xe:

—Topa te tikmū'ūn pu 'āmnīy hām hok mīy, pa 'ap 'āmnīy hām hok pu tikmū'ūn mīy'ah. Yā 'āmnīy hām hok te tikmū'ūn yōg kāmānat putuk, pa tikmū'ūn te 'āmnīy hām hok yōg kāmānat putuk 'ohnāg, ²⁸ ha tak mūn Tikmū'ūn Kutok te' xat 'āmnīy hām hok yōg hāpxopmā'ax. Kaxīy.

3

Yeyox xix tik yīm te nū' yāy nūnnāhā'

¹ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā xe mō'nāhā', pa' xip tihik, tu' yīm te nū' yāy nūnnāhā', ² ha ta' pip tikmū'ūn, tup-tup, nūy Yeyox hāpkummuk mīy pēnā' nit xap 'ihā', nūy hām'āktux, hu:

—Yeyox te' xat'ax mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Mā'. Kaxīy.

⁴ Tu ta tikmū'ūn pu hām'āktux hu:

—Putep xat Topa yōg xat'ax yōg tappet? Putep xat, puyīy tikmū'ūn hāpxopmā nit xap 'ihā', yā 'āmnīy hām hok 'ihā': 'ok pe hāpxopmā max, 'ok pe hāpxopmā kummuk? 'Ok pe tikmū'ūn hīnnāhā, 'ok pe tikmū'ūn nīm, puyīy xakix? Kaxīy.

Pa tikmū'ūn te hāmaāktux 'ohnāg. ⁵ Ha' gāy Yeyox, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup 'ohnāg hah.

Ta Yeyox te tik pu:

—'Āpu yā 'ūyoa 'āyīm. Kaxīy.

Ha' yoa', ha' yīm hittup.

⁶ Hāpxip ha ta' mōg Paniye xop, tu mōktu xat'ax xexka 'Enot yōg xop mūtik hām'āktux, tu hām'āktux texīy Yeyox putex putup.

Yeyox te pakut xop nōy hittupmāhā'

⁷ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu'. Ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, yā hāpxexka Ganinet yōg xop, xix hāpxexka Yonex yōg, ⁸ xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix hāpxexka 'Inumēn yōg, xix kōnāg kox Yohnām kūnāpa yōg xop, xix kōmēn Tinok yōg, xix Tinok yīmap pip xop, xix kōmēn Xinōm yōg, xix Xinōm yīmap pip xop. Yā' xohix te Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āpak, hu' nūn, nūy Yeyox pēnā', ⁹ ha ta yāy yōg tik xop mō'pok Yeyox te, puyīy mīpkox nūnnā', puyīy tikmū'ūn xohix Yeyox mō'yōn hok.

¹⁰ Yā tikmū'ūn xohix hittupmāhā Yeyox te', yīy ta tikmū'ūn pakut xohix nūn, nūy yāy mō'yōn, nūy Yeyox 'āpit, puyīy hittupmā'.

¹¹ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' kopa' pip yāmīy kummuk, tu' nūn, tu nūktu kup tomāhā Yeyox keppah, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmūn yā Topak-tok! Kaxīy.

¹² Pa Yeyox te yāmīy kummuk xat ka'ok, hu:

—Hām'āktux hok, yāg-mūn yā Topak-tok 'āktux hok. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik te 12 yīyōgātux

¹³ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu yīktix tu' pūnānep, tu' nōy xānāhā', ha ta' nūn, ¹⁴ ha Yeyox te tik te 12 yīyōgātux, puyīy Yeyox mūtik mōg, puyīy Yeyox tik mō'pok, puyīy tik Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yā' xuxet'ax Yeyox yōg mō'pok xop. ¹⁵ Yeyox te nōm ka'ogāhā, pu yāmīy kummuk mōy. ¹⁶ Tik te 12 xop kopa' pip yā Xīmām, kama' xuxet'ax Pet, ¹⁷ xix Tiak xi' taknōy Yoām, yā Yemeneo kutok, yā Tiak xix Yoām 'āxet'ax nōy Motnēy, yā tikmū'ūn yīy'ax kopa yā' yāy no'ok kutok, ¹⁸ xix 'Ānene', xix Pinip, xix Matōmēo, xix Māteo, xix Tōmē', xix 'Appeo kutok Tiak, xix Tanep, xix Xīmām, yā tuteptup, puyīy 'Iyaet xop yāyhā xexkah, ¹⁹ xix Yot 'Ixkanot, yā tute' gāy xop mōgāhā Yeyox hah, puyīy xūygā'.

Yeyox xix Hāmgāyāgnāg

²⁰ Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu mīptut hā mō'nāhā', ha tikmū'ūn xohix nūn, ha Yeyox xit putup, pa yā' xit 'ohnāg, yā tikmū'ūn xohix pip. ²¹ Ha ta' nūn Yeyox xape xop, nūy Yeyox mōgā', yā' xupak tikmū'ūn te' xuktux Yeyox putox kummuk, ²² ha kōmēn Yenoyanēn yōg tik te hām yūmmūg xop te:

—Yeyox kopa' xip Meyemo', yā yāmīy kummuk xop yōg xat'ax, ha Meyemo te Yeyox ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te tikmū'ūn xohix xānāhā', nūy hāmyūmmūgā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'. Tute:

—Texīy Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn kopa yāy xut? ²⁴ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'ihā' xakix 'ūxohix. ²⁵ 'Ūxape xop te yāy pot, nūy yāy kix, tu hāpxip 'ihā' nōg 'ūxape xop. ²⁶ Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg xop te yāy pot, nūy yāy kix, puxix xakix 'ūxohix.

²⁷ —'Ūxupxet te hāpxop hā' xupxet putup mīptut kopah, pa' xip tik ka'ok mīptut kopah. Texīy hāpxop xupxet putup? Yā tik ka'ok poxit hā' hīy hāmāxap, tu nōmhā' xupxet. Hā kaxīy 'āte Hāmgāyāgnāg hīy, nūy tikmū'ūn kopa yāmīy kummuk mōy.

²⁸ —'Āpu 'ūxaxogā hok. Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xohix xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. Tikmū'ūn te Topa 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg, pu tu' kux. ²⁹ Pa tikmū'ūn te Topa Koxuk 'āktux kummuk, ha Topa te' xaxogā yūmmūg 'ohnāg. Yā' xip 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax mōkuma' mōg, tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox. Hamūn, tikmū'ūn te hām'āktux, 'ūxip yāmīy kummuk Yeyox kopah. Pa 'āmhok, yā Topa Koxuk te' kopa' xip.

Yeyox mūktut xi' taknōy xop

³¹ Ha ta' nūn Yeyox mūktut xi' taknōy xop, tu nūktu hāptopa' pip, tu' nōy mō'kutnāhā', puyīy Yeyox xānā'. ³² Ha ta kopa' mām tikmū'ūn Yeyox mūtik, tu hām'āktux, hu:

—Hāptopa' pip 'ātut xix 'ātaknōy xop, tu 'āxānāhā'. Kaxīy.

³³ Ha:

—Tep-te 'ūktut putuk xik taknōy xop putuk? Kaxīy.

³⁴ Tu' yāy yīmap xop pēnāhā', tu:

—Pēnā nūhū', yāg tut xik taknōy xop.

³⁵ Nōm te' mīy Topa te nōm putup, yāg taknōy xop xik hex xik tut yāg xape xop. Kaxīy.

4

Hāpxopxap

¹ Ta xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā Yeyox te kōnāg xexka Ganinet kux tu', ha ta' pip tikmū'ūn xohix, yīy ta' mō'nāhā mīpkox hā, tu' yūm, ha' pip tikmū'ūn hāmhūmnāg hām kux tu', ² ha Yeyox te hām'āktux'ax hā hāpxop xohix yūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', tu:

³ —'Ūgxupex, 'ūmōg tihik, nūy hāpxopxap mō'pok, ⁴ tu hāpxopxap mō'pok, ha yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' xohix māhā', ⁵ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu hāpxip kutōgnāg 'ihā' xokax hām tūnēmnāg tu', ⁶ pa māyōn xip, ha mō'hap, tu' nak, yā' yīpxatit kutōgnāg, hu' nak, ⁷ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, tu' tuk, ha mīmyām kup tuk, tu' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg, ⁸ ha ta' yāg nōy te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' ³⁰ popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta tu 100. Kaxīy.

⁹ Tu xe:

—'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

Yeyox te hāpxopxap 'āktux

¹⁰ Ha ta' mōg tikmū'ūn punethok, ha ta' yāg xip Yeyox mūtik xix Yeyox yōg tik te ¹² xop mūtik, tu yāy tu nū'nāhā', nūy Yeyox mūtik hām'āktux, tu:

—Hāmyūmmūg'ax 'ūm yūmmūgāhā xate? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Topa te xa' mūg. Pa Topa te 'āxop kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, ¹² puyīy hāmpēnā', pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy hām'āpak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, puyīy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax nīm hok, puyīy Topap-tuppax hok, puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā hok, pu tu' kux 'ohnāg. Kaxīy.

13 Tu xe:

—'Āxop te hām'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. Texīy 'āxop kūnāpa pip xop te nōm yūmmūg? Kaxīy.

14 Tu xe:

—Tik te hāpxopxap mō'pok. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha hāpxopxap te Topa yōg hām'āktux putuk, 15 ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā putat kopah, ha ta' nūn putuxnāg, tu' māhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, pa Hāmgāyāgnāg nūn, tu Topa yōg hām'āktux'ax xut. 16 Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām kutōgnāg kopa mīkaxxap yīmū' yūm, tu' xokax, tu' nak mō'ka'ok 'ūyīpxatit kutōgnāg hah. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, 17 pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn te' kuxa mām xop kute'ex kummuk, ha' kuxa mām kux. 18 Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā mīmyām kup kakak, tu' xokax, ha mīmyām te' nōy mō'nīy, ha' ta 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux 'āpak, 19 pa hām xexka yōg hāpxopmā'ax pe'paxex punethok, tu 'ūp-texop xexkap-tup, tu hāpxop xohix putup, hu Topa yōg hām'āktux xaxok, tu hāpxopmā max mīy'ah. 20 Ha ta hāpxopxap yāg te nū'nāhā hām max kopah, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup puxet te mīnta te' 30 popmāhā', ha ta kup nōy ta' tu 60, ha ta kup nōy ta' tu 100. Hā kaxīy tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām nōm kopah, tu hāpxopmā max punethok. Kaxīy.

Kuyānām

21 Tu Yeyox te xe:

—'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex manax kopah? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te kuyānām tat'ax xex mīmpe mō'yōn'ax kakak? 'Āmhok. Pa tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yōg yūm'ax yīmū' xex, ha nōmhā kuyānām max, ha tikmū'ūn te hāpxop pēnāhā'. 22 Hā kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmā xaptop hōnhā', ha tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, pa hāpxip 'ihā tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup. 23 'Āyīpkox pip, nūy ta 'āpu yā xupax. Kaxīy.

24 Ta Yeyox te xe:

—'Āpu 'ākuxa hā' xupax. Xate 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit, puxix Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit, yā' yāy putuk, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit xe'ēgnāg putup.

25 Tikmū'ūn yōg hāpxop pip, puxix hāpxop nōy pop putup. Tikmū'ūn yōg hāpxop kutōgnāg pip, puxix nōm xaxok putup.

Hāpxopxap

26 Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Yā' putuk, tik te hāpxopxap mō'pok, ha' xokax, tu' tuk. 27 Texīy 'ūxokax? Texīy 'ūtuk? Tik te' yūmmūg 'ohnāg. 'Āmnīy hā mō'yōn, tu hāptup hā hāpkumep, 'ihā' tuk. 28 Hāpxopxap te hām hā' mōxaha', tu' xokax, tu' tuk, ha' tut pip, ha' xap ta punethok. 29 Yā' ta, ha tik te' mep kupukhe hā, tu' nūnnāhā'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xohix nōy nā' mōg, Topa te nōm xat. Kaxīy.

Mōytat xap

30 Tu Yeyox te xe:

—Texīy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip? Texīy 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup? 31 Yā hāpxopxap putuk, yā mōytat xap putuk. Yā' kutōgnāg mōytat xap, pa hāpxopxap nōy xohix 'ūxexkah. 32 Tikmū'ūn te mōytat xap xok, tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu kup tox, ha ta' kup nōy kutōgnāg, ha mōytat kup māg xexkah, ha ta' nūn putuxnāg, tu yāy pet mīy mīm māg tu'. Hā kaxīy Topa yōg tikmū'ūn xop kutōgnāg hāmāxap, pa' xohix nōy nā'mōg tu mōktu' xohix. Kaxīy.

33 Hā kaxīy Yeyox te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā punethok hām'āktux'ax hā, yīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg. 34 Yā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pa yāy yōg tik te 12 xop mūtik hām'āktux nōy, nūy hāmyūmmūgā'.

Yeyox te 'āmuuh xat xix kōnāg tot

35 'Āmnīy ha ta yāy yōg tik xop pu Yeyox te:

—'Āpu yūmū kōnāg xexka xak, nūy kūnāpa mōg. Kaxīy.

36 Ha Yeyox yōg tik xop te tikmū'ūn mō'pok hato'ah, ha' mōg, ha ta' mōg tihik Yeyox hah, tu yōg mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg Yeyox mūtik, ha ta mīpkox xape mōg kama nūmūtik, 37 pa hāpxip 'ihā 'āmuuh xexka nūn, ha ta' nūn kōnāg tot xexka', tu nūktu mīpkox hā' mōxaha', ha mīpkox te kōnāg hā nū'xip, 38 ha Yeyox mō'yōn mīpkox xahixpa tu', tup-tox tep-tox yūm'ax yīmū'

yūm, ha Yeyox yōg tik xop te' nuhuk, ha' koxak, ha hām'āktux, hu:

—Yāyā, yūmūg xakix putup. 'Ok 'ūgmūg kuxa ka'? Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox yok, tu 'āmuuh xat xix kōnāg tot, puyīy tu xuxix, ha' xuxix, tu nū'yēy.

⁴⁰ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu yīkopit, hu:

—Texīy 'ākuxa nōg? 'Ok 'ākuxa mām 'ohnāg? Kaxīy.

⁴¹ Ha tik kuxanōg, tu:

—'Ū'ūm tihik? Yā tute 'āmuuh xat xix kōnāg tot, ha' xuxix, tu nū'yēy! Kaxīy.

5

Tik kopa' pip yāmīy kummuk

¹ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mīpkox hā, tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka Ganinet kux tu' hāpxexka Yenax tu', ² tu mīpkox nīm, tu ta' mōg, pa' xip tihik, ha tik kopa' pip yāmīy kummuk. ³ Yā tik pet yūm xukpot tu', ha' nūn. Yā' gāy, ha tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg māxap hā. ⁴ Yā tikmū'ūn te' mūg punethok, nūy māxap hā' hīy 'ūyīm xi' pata', pa tik te' koxyōy 'ūxohix, tu' mōg. Yā tikmū'ūn te' hīy yūmmūg 'ohnāg. ⁵ Hāptup 'īhā' xip tihik yīktix tu' xix xukpot tu' xix 'āmnīy 'īhā kamah, tu' xahok ka'ok, tu yāy po'oxnām mīkaxap hā. ⁶ Ta Yeyox pēnāhā hāptox tu, tu ta' nōy ha' nūn mō'ka'ok, nūktu Yeyox pu nū'xup, ⁷ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Topa xexka xe'ēgnāg kutok, 'āte xa tatu' xak: 'Āpu yā 'ūgkummugā hok! Kaxīy.

⁸ Yā hamūn, Yeyox te: “Yāmīy kummuk, tik kopa 'āpep!” Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te:

—'Āxuxet'ax texīy? Kaxīy.

Ha:

—'Ūkxuxet'ax 'Ūxohix Xop, yā 'ūgmūgmūn punethok. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe:

—'Āpu 'ūgmūg mō'pok hatō'a hāptox tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha ta' pip xapup xohix, tu' xit yīktix tu' hāmhūmnāg.

¹² Ha yāmīy kummuk te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmūg xat, 'ūyīy xapup hā mōxān' Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te' xat, ha tik nīm, tu ta' mōg, tu mōktu xapup hā' mōxaha'. Yā' xohix xapup, yā' xohix te' 2000 kōmnāg, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mō'yīyxoho', tu mōktu kōnāg xexka hā' mōxaha', tu' xakix xit hā.

¹⁴ Ha ta' nū'paha xapup pēnā'ax xop, tu nōm 'āktux kōmēn yōg tikmū'ūn pu xix hām panip yōg tikmū'ūn pu', ¹⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy hām pēnā', tu' nūn, tu nūktu Yeyox yīka' pip, tu tik pēnāhā', pa' pip'ah yāmīy kummuk tik kopah, ha tikmū'ūn kuxa te' yēy. Yā tik yūm, tu' xax taha', tup-tox max. ¹⁶ Ha ta tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax xohix 'āktux nōm te tik pēnāhā xix xapup, ¹⁷ tu Yeyox pu tatu' xak, puyīy mōg hatō'ah, ¹⁸ ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkox hā mō'nāp-tup, ha tik nūn, tu:

—'Ūgmōg putup 'āmūtik. 'Ok max? Kaxīy.

¹⁹ Pa Yeyox te:

—'Āmhok. 'Āpu mōg yāy pet hah, nūy 'āxape xop pu' xuktux yūmūg xuxyā Topa te xa' mīy. Kaxīy.

²⁰ Ha ta' mōg tihik, tu mōktu hām'āktux Kōmēn te' 10 tu', xix kōmēn yīkak, yā' xuktux Yeyox te' mīy, ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

Yax te Yeyox xānāhā'

²¹ Ha ta' mōg Yeyox mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak putpu', tu mōktu' xupep, ha ta' nūn tikmū'ūn xohix, nūy Yeyox pēnā', ²² ha ta' nūn tihik 'ūxuxet'ax Yax, yā Yoneo xop yōg Topa pet yōg tik xat'ax, 'ūnūn, tu nūktu Yeyox pata yīka' mōhāmnīy, ²³ tu:

—'Ūk-tok hex xok putūmnāg. 'Āpu mōg, nūy 'ūyīmū 'āyīm nōm, puyīy xuxix, puyīy hi'! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg Yeyox tik mūtik xix tikmū'ūn xohix mūtik. Yā tikmū'ūn xohīynāg, hu yāy mō'yōn.

Yeyox te 'ūn pakut hittupmāhā'

²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, yā' pakut, yā 'ūn hep kux 'ohnāg hāmāxatamuk xohix te' 12 hā. ²⁶ Yā nonot punethok te tu' popmāhā hehmēn, yīy tayūmak noa'. Yā' hittup 'ohnāg, pa' pakut xexka nōy nā' mōg. ²⁷ Tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, tu ta' mōg, tu tikmū'ūn xohix kopa' mōg, tu Yeyox pe' mōg, tu' topixxax 'āpit.

²⁸ Yā 'ūn te hāmpē'paxex, hu: “Āte 'ūyōg top-ixxax 'āpit, kopxix hittup.” Kaxīy. ²⁹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' hep kux, ha 'ūn te' yūmmūg 'ūhittup xe'e', ³⁰ ha Yeyox te' yūmmūg yāy kopa' xupep hāpka'ok. Yeyox yōkânām, tu tikmū'ūn pu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm te yōg topixxax 'āpit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox yōg tik te 12 xop te:

—Tikmū'ūn xohix te yāy mō'yōn 'āyīmap. Texīy xate' yīkopit? Kaxīy.

³² Pa Yeyox yōkânām, nūy pēnā nōm te' xupit,

³³ ha 'ūn te' yūmmūg, hu' nūn, tu nūktu Yeyox pata yīka mōhāmnīy, tu' yīpkutuk, hu yāy puxu'ux, tu hāpxopmā xohix 'āktux.

³⁴ Ha Yeyox te:

—Tukūm, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hu 'āhittup. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Mōg! 'Āhittup! Kaxīy.

Yeyox xix Yax kutok

³⁵ Yeyox te 'ūn mūtik hām'āktux, ha ta' nūn Yax yōg kāmānat, yā Yax pet tu' nūn, nūktu:

—Yax, 'āk-tok hex xok. 'Āpu notot Yeyox xānā hok. Kaxīy.

³⁶ Pa Yeyox te nūmūtik hām'āktux 'ohnāg, pa Yax pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa yūm ka'ok! Kaxīy.

³⁷ Yeyox te tikmū'ūn xohix xat, pu mōg hok yāy mūtik, pa' xat, pu mōg Pet xix Tiak xix Yoām, ³⁸ tu ta' mōg, tu mōktu Yax pet hā' mōxaha', pa' pip tikmū'ūn, tu' potaha', tu' xaho ka'ok, ³⁹ ha Yeyox te:

—Texīy 'āxop potaha', nūy xaho ka'ok? 'Ūk-tok hex xok tāmnāg 'ohnāg. Yā mō'yōn. Kaxīy.

⁴⁰ Ha tikmū'ūn yīxix, pa Yeyox te xohix xat, pu hāptopa mōg. Yā' mōg 'ūxohix. Ha ta' mōxaha Yeyox xix yāy yōg tik te' 3 xik-tok hex mūktak xi' tut 'ūk-tok hex yōg mīptut kox hā, ⁴¹ ha Yeyox tek-tok yīm mūg, tu:

—“Tanita kōmīy” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Nixix, 'āpu 'āk-nīhāxip!” Kaxīy.

⁴² Yā hāpxip 'ohnāg 'īhāk-tok hex yīpxit, nūy pepi' xip, nūy hāpkumep, ha tikmū'ūn te' yēy. Yāk-tok hex yōg hāmyāxatamuk xohix te 12, ⁴³ ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy

tikmū'ūn pu nōm 'āktux hok, tu' xat, puk-tok hex pu xit'ax hōm.

6

Yeyox xip Nāyane tu'

¹ Tu ta' nūn putpuk Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn Nāyane tu', tu nūktu kōmēn hā' mōxaha'. ² Nit xap 'īhā' mōg, tu mōktu Yoneo xop yōg Topa pet hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu:

—Texīy tik te hāpxop xohix yūmmūg? Tep te tik pu hāmyūmmūgāhā'? Texīy tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? ³ Yūmū'āte tik yūmmūg. Yā mīmpe mīy, yā Mānix kutok, yā taknōy 'ūxuxet'ax Tiak, xix Yoye', xix Yot, xix Xīmām. Yā' hex tihi nūnteh kamah. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup'ah, Yeyox yā Topak-tok. ⁴ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te yāy xape 'āpak 'ohnāg nōm te Topa pupi hām'āktux. Kaxīy.

⁵ Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' mīy kutōgnāg. Yā' pakut xop yīmū' yīm xex, nūy hittupmā' yā 'a' xohix'ah hittupmāhā' kōmēn Nāyane tu'. ⁶ Yā tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, ha Yeyox kuxa hittup 'ohnāg.

Yeyox yōg tik te 12 xop mōg

Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōmēn Nāyane yīkak. ⁷ Tu ta' xānāhā yāy yōg tik te 12 xop, ha' nūn, ha Yeyox te nōm ka'ogāhā', puyīy yāmīy kummuk mōy. Tute tik mō'pok, pu mōg 'ūtix tu pe' tix hā kaxīy, puyīy yāmīy kummuk mōy. ⁸ Yeyox te:

—Hāpxop tat hok, yā xit'ax tat hok, xix tayūmak tat hok, pa mīm hām tonnognā 'āmōg. ⁹ 'Āpu pataxax tat. 'Āpu kāmīn pux-ehnāg mō'tat. Kaxīy. ¹⁰ Tu xe:

—'Āxop mōg putup, tu kōmēn hā 'āmōxap-tup, tu mīptut hā' 'āmōxap-tup. 'Āpu nox pi' mīptut puxet kopah, tu mōktu 'āmōg, tu kōmēn nīm. ¹¹ Pa kōmēn yōg tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu hām'āktux'ax putup nōg, nūy ta mōg. 'Āpu nox pi' hok. 'Āxop te yāy pataxax tu hāpxut nuhuk putup, xayīy hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Āpu 'āyāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹³ Tik te yāmīy kummuk mōy, tu tikmū'ūn punethok pakut putox pix heptox hā, tu nōm hittupmāhā'.

Yoām xok

¹⁴ Ha ta' xip 'Enot, yā tikmū'ūn yōg xat'ax xexkah, tu nōm hāpxopmā'ax 'āpak, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox yūmmūg, tu hām'āktux punethok. Tikmū'ūn yāg te:

—Yā' putpu' hi Yoām nōm tep-tox pix, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha ta yāg te:

—Yā 'Enit. Kaxīy.

Ha ta yāg nōy te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux, yā Topa pupi hām'āktux xop hittap putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha 'Enot te' xupak, tu:

—Yā Yoām nōm tep-tox pix. Hōmā 'āte' xat, pup-tox xax, hā' kuyut, pa hōnhā putpu' hi! Kaxīy.

¹⁷ Hamūn, hōmā 'Enot te' xat, puyīy xonat Yoām mūy, puyīy 'ūyīm hīy, puyīy kanet ka'ok kopa' xix. Texīy? Yā hōmā 'Enot xix 'Enonit te yāy taha', pa 'Enonit yā 'Enot taknōy Pinip xetut, ¹⁸ yīy ta Yoām te 'Enot pu hām'āktux, hu: “Yā' max'ah. Topa yōg xat'ax kax'āmīx tappet tu, tu' xat, xayīy yāyta hok 'ātaknōy xetut mūtik!” Kaxīy.

¹⁹ Yīy ta' gāy 'Enonit, tu Yoām putup nōg, hup-tup, puyīy Yoām putex. Pa 'āmīhok, ²⁰ yā 'Enot te Yoām yīpkutuk, yā tute' yūmmūg yā' max xe'ēgnāg Yoām, ha Yoām putex putup'ah. Yoām te 'Enot pu hām'āktux punethok, ha 'Enot kuxa hittup 'ohnāg, pa 'Enot te 'nōy yōg hām'āktux'ax putuppax.

²¹ Pa hāpxip 'īhā 'Enot te yāy yōg hāmyāxatamuk yōg 'āmīk xexka mīy, ha ta' nūn gohet yōg xexka xop, yā' xat'ax xexka xop, xix xonat yōg xat'ax xop, xix hāpxexka Ganinet yōg xat'ax xop. ²² Ha ta' nūn 'Enonit kutok hex, nūktu' hāmyā max, ha 'Enot tep-tuppax xexka', yā hāmyā max. 'Enot tek-tok hex pu hām'āktux, hu:

—Xate putep-tup? 'Āte xa' hōm putup. Kaxīy.

²³ Tu xe hām'āktux xex, hu:

—Xate putep-tup? Yā 'āte xa popmāp-tup hāpxop xohix, tu mōktu yōg hāpxop xahix,

yā' xahix yōgnū hāhām, xi' xahix yōgnū tikmū'ūn! Kaxīy.

²⁴ Ha ta' mōg 'ūk-tok hex, nūy tut mūtik hām'āktux, nūy yīkopit, ha' tut te:

—Āpu tatu' xax Yoām putox nōm tep-tox pix. Kaxīy.

²⁵ Ha putpu' nūn 'ūxat'ax tu', tu:

—Ā' hōm mō'ka'ok Yoām putox kănēyepxax yīmū' yūm! Kaxīy.

²⁶ Ha ta' kuxa hittup 'ohnāg 'Enot, pa yā hām'āktux xex tu Topa 'āxet'ax 'āktux ha tikmū'ūn xohix te' xupak, yīy ta' hōm putup, ²⁷ hu hāpxip 'ohnāg 'īhā xonat mō'kutnāhā', puyīy Yoām putox nūnnā', ha ta' mōg xonat kanet ka'ok tu', tu Yoām putox xak, ²⁸ tu kănēyepxax yīmū' nūnnāhā', tuk-tok hex pu' hōm, ha ta' mōg, tu' tut pu' hōm. ²⁹ Ha ta' yūmmūg Yoām mūtik mōg xop, tu ta' nūn, tu nūktu Yoām xokxax paha', tu ta' mōg, tu mōktu mīkaxxap kox kopa' xix xukpot tu'.

Yeyox te tikmū'ūn xohix pu' xit'ax popmāhā'

³⁰ Ha ta' nūn Yeyox yōg tik te 12 xop Yeyox hah, tu nūktu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xix yōg hāmyūmmūg'ax xohix, ³¹ pa' pip tikmū'ūn xohix, tu xohix te hāpkumep, yīy ta' xit 'ohnāg Yeyox yōg tik xop, yā tikmū'ūn xohix pip. Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Āpu yūmū mōg hām panip xexka tu', nūy hām hok. Kaxīy.

³² Tu ta' mōg, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xak. ³³ Pa tikmū'ūn punethok te mōg'ax pēnāhā', yā' Yeyox pēnāhā xix tik xop. Ha ta' nūn xiptuxexka xohix yōg tikmū'ūn, tu pata hā' nūpaha hām kux tu', tu nūktu' mōxaha', tu' nōy hip. ³⁴ Ha ta' xupep mīpkox kōnāg xexka kux tu', ha Yeyox te' pēnāhā tikmū'ūn xohix, tu' kuxa ka'. Kahnēn yōg pēnā'ax xip'ah. Hā kaxīy tikmū'ūn putuk. Yā' hittup 'ohnāg, yīy' kuxa ka', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā hāpxop punethok.

³⁵ Māyōn mō'nāp-tup 'īhā' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Māyōn mō'nāp-tup, yā hām panip xexka nūnteh, yā xit'ax pip 'ohnāg. ³⁶ Āpu yā

tikmū'ūn xat, pu mōg hāpaxa'ax tu' xix xip-tuxexka tu', puyīy xit'ax pop. Kaxīy.

³⁷ Pa Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu xit'ax popmā'. Kaxīy.
Ha tik xop te:

—Texīy pām popmā tikmū'ūn xohix pu'.
'Ūyōg tayūmak xohix, yā tayūmak 'ānuk xohix te' 200, yā tayumak yānām ponnok. Kaxīy.

³⁸ Ha:

—Pām xohix texīy pip 'ōhnū'? Mōy pēnā'
Kaxīy.

Tik mōg, tu putpu' nūn, tu:

—Yā pām te' 5 xix mām tix. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat, puyīy xux yīmū' mām, puyīy yānōm xohix hā' mām,
⁴⁰ ha' yānōm hā' mām, yā' yānōm kopa' mām xohix te' 100 xi' nōy kopa' mām xohix te' 50 hā kaxīy. ⁴¹ Ha Yeyox te' pām te' 5 pop xix mām tix, tu pexkox pēnāhā', tu:

—Topa, xate nū' popmāhā'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. Tik te' popmāhā'. Ha ta mām tix koxip, tu' popmāhā kamah, ⁴² ha tikmū'ūn xohix te' māhā', tu mōktu xe xit putup'ah. Puxix.

⁴³ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu pām yāg pop xix mām yāg. Yā pām yāg hā nū'xip manax xohix te' 12 xix mām hā, ha' nūnnāhā'. ⁴⁴ Hamūn, yā' xohix te pām māhā', yā' tik xohix te' 5000.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

⁴⁵ Hāpaxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux hu:

—'Āpu mīpkox hā mōxakux, nūy mōg kūnāpa hāpkux nōy tu' xiptuxexka Metxax tu', ha 'āte tikmū'ūn mō'pok putup. Kaxīy.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, ha ta' mōg Yeyox, tu yīktix yokoma', nūy Topa pu hām'āktux. ⁴⁷ 'Āmnīy 'ihā' pip Yeyox yōg tik xop mīpkox kopa kōnāg xexka kote', ha ta yāp-xehnāg xip Yeyox hāpkux tu', ⁴⁸ tu yāy yōg tik xop pēnāhā'. Tik te mīpkox hā mōgāhā', pa yā mōg putux, yā 'āmuuh te ha' nūn. Hāmyāykuhmōy ha ta' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka yīmū' mōg pata hā, tu nōā' yēn putup.

⁴⁹ Ha tik te' pēnāhā yā Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā, ha hāmpe'paxex yā

yāmīy putuk, tu' xahok. ⁵⁰ Yā' xohix te' pēnāhā', tu' yīpkutuk. Pa hāpaxip 'ihā Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok! Yāg mūn. 'Ūgyīpkutuk hok! Kaxīy.

⁵¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, tu' xip yāy yōg tik xop mūtik, 'ihā' kux 'āmuuh. Ha tik xop kuxa te' yēy, ⁵² yā tik te' yūmmūg 'ohnāg texīy Yeyox te tikmū'ūn te' 5000 xitnāhā', yā tik putox ka'ok.

Yeyox te tikmū'ūn hittupmāhā Yēnēyane tu'

⁵³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu kōnāg kox kux tu' mōxaha' hāpexka Yēnēyane tu', tu mīpkox tutxit hā hīy kōnāg kux tu', ⁵⁴ tu ta' mōg, pa tikmū'ūn pip, tu Yeyox pēnāhā', ⁵⁵ tu ta' mōg, tu' pet xohix ha' xupaha', tu tikmū'ūn pakut tutpe hā' put nūn, tu nūktu Yeyox ha' nūnnāhā', ha Yeyox te nōm hittupmāhā'. ⁵⁶ Tu ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep xiptuxexka xohix tu' xix kōmēn xohix tu' xix yānōm xohix tu', pa' pip tikmū'ūn xohix, tu' nūnnāhā tikmū'ūn pakut, tu nūktu nāpet hām tu' xex, tu Yeyox tu' xak, pu tux, puyīy pakut xop Yeyox yōg topixxax kuyāg 'āpit, ha pakut xohix te' xupit, tu' hittup.

7

Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpaxopmā'ax tat

¹ Ha ta' nūn Paniye xop xix tik te hāmyūmmūg xop, yā kōmēn Yēnoyanēn tu' nūn, tu nūktu Yeyox ha yāy tu nū'nāhā'. ² Yā hōmā nōm te' pēnāhā Yeyox yōg tik xop xit 'ūyīm xut putūynāg hā, yā 'ap yīm pix'ah. Yā Paniye xop te tikmū'ūn xat, pu yāy yīm pix. ³ Yā Yoneo xop te mōnāyxop yōg hāpaxopmā'ax tat, ha Paniye xop te Yoneo xop kopa' xip, tu mōnāyxop yōg hāpaxopmā'ax tat punethok, tu yāy yīm pix max, tu nōmhā' xit, ⁴ tu nāpet tu' nūnnāhā hāpaxop, tu nōm pix 'ūxohix, tu mōnāyxop yōg hāpaxopmā'ax nōy tat. Yā kōnāg xo'op'ax pix xix nax xix kanenām.

⁵ Tu ta' yīkopit Paniye xop te xix tik te hāmyūmmūg xop te', hu:

—Texīy 'ōg tik xop te mōnāyxop yōg hāpaxopmā'ax tat 'ohnāg, hu yāy yīm xut putūynāg hā' xit? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—Āpa max, pa yā 'ākuxa kummuk. Hōmā 'Iyait te 'āxop 'āktux! Tute kax'āmi, hu: "Topa te: 'Tikmū'ūn tek mūn 'āktux max, pa yā' kuxa tek mūn xak 'ohnāg. ⁷ Tikmū'ūn tek mūn pu nūktettex, pa yā' kummuk. Yā tikmū'ūn te yāy yōg hām'āktux'ax 'āktux, tu: Yā Topa yōg xat'ax nūhū'." Kaxīy.

⁸ Tu Yeyox te xe:

—Āxop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg, nūy mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Kaxīy.

⁹ Tu Yeyox te xe:

—Āxop te Topa yōg xat'ax nīm pax, nūy yāy yōg xat'ax mīy. ¹⁰ Yā hōmā Mōyyex te' xat, hu: "Āpu 'ātak mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max. 'Āpu 'ātut mō'yāy xe'ēgnāg, nūy nōm pu hāpxopmā max." Kaxīy. ¹¹ Pa 'āxop te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu: "Ūxip tikmū'ūn yōg hāpxop, tu Topa pu' hōm, tu yāy 'ātak pu' hōm 'ohnāg xī' tut pu' hōm 'ohnāg. Nōmhā' max. ¹² Nōmhā' hōm hok." Kaxīy. ¹³ Pa 'āmhok, hām'āktux kummuk. Hā kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux 'āpak 'ohnāg, pa yāy yōg hām'āktux 'āpak, tu 'āk-tok pu nōm yūmmūgāhā', tu 'āxop te hāpxopmā kummuk nōy punethok hā kaxīy. Kaxīy.

Tep te hām kummugāhā'?

¹⁴ Yeyox te xe tikmū'ūn xānāhā', ha' nūn, ha hām'āktux, hu:

—Āpu yōg hām'āktux'ax 'āpax max, nūy hāmyūmmūg: ¹⁵⁻¹⁶ Tikmū'ūn hāptopa' pip hāpxop, tu tikmū'ūn hā' mōxaha', tu kopa' pip nōmhā. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. Pa hāpxop pip tikmū'ūn kopah tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

¹⁷ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax yīkopit, ¹⁸ ha Yeyox te:

—Āxop te tikmū'ūn xohix putuk, yā hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxop te hāptopa' pip, tu tikmū'ūn yīkox hā' mōxaha', tu kopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugā 'ohnāg. ¹⁹ Yā' kuxa hā' mōxa 'ohnāg, pa yā' tex hā' mōxaha', tu hāpxip 'ihā' mōg hāptopah. Kaxīy. Yā Yeyox te' xuktux, yā' max xit'ax xohix.

²⁰ Yeyox te xe:

—Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kummugāhā'? Hāpxop 'ūm te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu' mōg hāptopah? ²¹ Yā' pip hāpxop kummuk tikmū'ūn kuxa kopah, yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex kummuk, nūy hāpxop kummuk mīy, yā' xupxet, tu tikmū'ūn putex, ²² tu' nōy hā' xupxet, tu' xupkūmīy, tu hāpkummugā pax, yā' koit, tu hām kute'ex pax, tu' yīpkumīy, tu' māmōg kummuk, tu yāy xexka pe'paxex, tup-tox kummuk. ²³ Yā nōm xohix hāpxop kummuk te tikmū'ūn kopa' pip, tu' mōxaha', tu mōktu hāptopa' pip. Yā hāpxop te kaxīy te tikmū'ūn kummugāhā'. Kaxīy.

'Ūn puknōg

²⁴ Tu ta' mōg Yeyox, tu mōktu hāpxexka tu' mō'nāhā' kōmēn Tinok yīkak, tu mīptut hā mō'nāhā', tu yāy xaptop putup, pa 'ām hok, yā tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁵ Ha ta' nūn 'ūhūn, hak-tok hex kopa' xip yāmīy kummuk. Yā tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, ha 'ūn te' xupak, hu' nūn, tu nūktu' kopaxux hā' xip Yeyox yīkak. ²⁶ Yā 'ūn puknōg, yā hāpxexka Xitpenīy yōg, tu Yeyox tu' xak, puyīy yāmīy kummuk xut 'ūk-tok hex kopah. ²⁷ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek-tok pu xit'ax hōm hāmāxap. 'Āp max'ah kakxop yōg xit'ax paha', tu kokex pu' hōm. Hā kaxīy Yoneo yōg hāpxop hōm hok puknōg xop pu'. Kaxīy.

²⁸ Pa 'ūn te:

—Yāyā, hamūn, pa kokex kutok te mīmpe xit'ax kaka' pip, ha kakxop yōg pām yāgnāg xaha', ha' māhā'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xate hām'āktux max. 'Āpu mōg yāy pet hah. Xip'ah yāmīy kummuk 'āk-tok kopah. Yā' mōg. Kaxīy.

³⁰ Tu ta' mōg 'ūhūn yāy pet hah, tu nūktu' xupep, pa' xip 'ūk-tok hex, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip, ha yāmīy kummuk xip'ah 'ūkopah.

Tik yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg

³¹ Ha ta' xip Yeyox kōmēn Tinok yīkak, tu ta' mōg, tu kōmēn Xinōm hā' tep, tu Kōmēn te' 10 yōg hāpxexka tep, tu mōktu kōnāg xexka Ganinet tu' xupep. ³² Ha ta' nūn

tikmū'ūn, tu' nūnnāhā tihik, yā' yīpkox hok, tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Yeyox pu' xak, puyīy tik yīmū' yīm xex, puyīy hittupmā'. ³³ Ha ta' mōg Yeyox xix tihik tikmū'ūn xohix kūnāpah. Yeyox te yāy yīpkutok hā' nōy yīpkox 'āpit, tu' yīynīn, tu' yīkox hep hā' nōy yōyxōg 'āpit yāy yīpkutok yā, ³⁴ tu pexkox pēnāhā pepix, tu xit xut xexkah, tu:

—“Epatah!” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Pu yā 'āyīpkox xōn, nūy hām'āpax!” Kaxīy. ³⁵ Ha' yīpkox max, tu hām'āpak, ha' yōyxōg max, tu hām'āktux max.

³⁶ Ha Yeyox te tikmū'ūn xat puyīy nōm 'āktux hok. Yeyox te' xat punethok hā kaxīy, pa tikmū'ūn te nōm 'āktux punethok, ³⁷ ha tikmū'ūn te' xupak, tu' kuxa te' yēy, tu:

—Tik te hāpxopmā max xe'ēgnāg' Tute tik yīpkox hok xupakgāhā', tu tik te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg xat, puyīy hām'āktux! Kaxīy.

8

Yeyox te tikmū'ūn te' 4,000 pu xit'ax popmāhā'

¹ Hāpxip ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix, tu yōg xit'ax pip'ah. Ha' xip Yeyox, tu yāy yōg tik te 12 xop xānāhā', tu:

² —'Āte tikmū'ūn kuxa ka', yā 'āmnīy tikoyuk hā' pip tikmū'ūn 'ūgmūtik, ta hōnhā 'ūyōg xit'ax 'ūm pip'ah. ³ 'Ūmā hok, ha 'āte tikmū'ūn mō'pok 'ūpet hah, puxix xakux putat kopah, 'ūpu'uk tu'. Yā hāptox tu' nūn tikmū'ūn. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Tep-te tikmū'ūn pu xit'ax hāmenex nūnte hām panip xexka tu'? Yā' pip'ah xit'ax. Yā tikmū'ūn xohix. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Pām xohix texīy 'ōgnū? Kaxīy.

Ha:

—'Ūxohix te' 7. Kaxīy.

⁶ Ha tikmū'ūn xat, pu hām tu' mām, tu pām te' 7 pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xate 'ūgmū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu popmā'. ⁷ Ha ta' pip mām kamah, yā' xohix'ah, ha Yeyox te Topa pu mām 'āktux, tu yāy yōg

tik xop pu' popmāhā', puyīy tikmū'ūn pu' popmā', ⁸ ha tikmū'ūn te' māmā', tu mōktu xe xit putup'ah, yā puxix, ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāgnāg yāy tu nū'xok manax te' 7 hā nū'xip. ⁹ Yā tikmū'ūn xohix te' 4.000 te' māmā pām xix māmām.

Ha ta tikmū'ūn mō'pok hato'a Yeyox te', ¹⁰ tu ta' mōg yāy yōg tik xop mūtik, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg tu mōktu' mōxaha hāpxexka Namānot tu'.

Peniye xop te Yeyox tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg

¹¹ Ha ta' nūn Paniye xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, tup-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, hu ta tu' xak, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa te Yeyox ka'ogāhā', ¹² ha Yeyox te xit xut xexka, tu:

—Teptu tikmū'ūn te hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg xak, puyīy tikmū'ūn pēnā'. 'Āte xa hām'āktux, 'āte xa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg putup'ah, xayīy pēnā'. Kaxīy.

¹³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mīpkox hā' mōxaha', tu ta' mōg, tu kōnāg xexka xak.

Paniye xop yōg pām tokatokgā'ax xix 'Enot yōg

¹⁴ Ha Yeyox yōg tik xop yōg pām 'ūm xip'ah, yā' xaxok. Yā pām puxet xip mīpkox kopah, ¹⁵ ha Yeyox te:

—Pa 'ātix. 'Ūkummuk Paniye xop yōg pām yōg tokatokgā'ax xix 'Enot yōg. Kaxīy.

Yā 'ap tokatokgā'ax 'āktux'ah, pa yā 'ūyōg hāmyūmmūgā'ax.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux punethok, tu:

—Hamūn. Yūmū yōg pām 'ūm xip'ah, yīy ta nōm 'āktux. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te' xupak, tu:

—Teptu yāy mūtik hām'āktux pām 'ūm xip'ah? 'Ok 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux? Texīy 'āp-tox ka'ok? ¹⁸ 'Āpa te hāmpēnā 'ohnāg, xix 'āyīpkox te hām'āpak 'ohnāg. 'Ok 'ūxutigāhā ¹⁹ 'āte pām te' 5 koxip, nūy tikmū'ūn te' 5.000 pu' popmā'? 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—12. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox te xe:

—'Āte pām te' 7 koxip, nūy tikmū'ūn te' 4.000 pu' popmā'. 'Ūmā kux, ha pām yāgnāg xe' pip, manax hā nū'xip. 'Āxop te manax xohix texīy pop? Kaxīy.

Ha':

—7. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āxop te hāmyūmmūg nōmhā'? Kaxīy.

Yeyox xix tik pa hok Metxax tu'

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu' mōxaha xiptuxexka Metxax tu', ha ta' nūn tikmū'ūn, tu tik pa hok nūnnāhā', tu Yeyox tu' xak, puyīy 'ūyīm xex tik yīmū', nūy hittupmā'. ²³ Ha Yeyox te' nōy yīm mūg, tu ta' mōg tik mūtik tikmū'ūn xohix kūnāpa', tu yīy pu'īn tik pa kopah, tu nōy yīmū yāy yīm xex, tu:

—'Ok hāpxop pēnāhā'? Kaxīy.

²⁴ Ha tik te hāmpēnāhā', tu:

—'Āte' pēnāhā' tihik, pa yā mīm te hāpkumep putuk. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te xe yāy yīm xex tik pa yīmū', ha tik te hāmpēnā mō'ka'ok, tu hāmpēnā max xe'ēgnāg. Yā' hittup. ²⁶ Ha Yeyox te tik xat, pu' pet ha mōg, puyīy xiptuxexka tu mōg hok.

Pet te hām'āktux max

²⁷ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop tu xiptuxexka Pinip yōg Xeyanet tu'.

Yeyox te tik pu hām'āktux, hu:

—Putep xuktux tikmū'ūn? 'Ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

²⁸ Ha tik te:

—Yā' yāg te: “Yā Yoām, nōm tep-tox pix.” Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: “Yā 'Enit.” Kaxīy. Ha ta' yāg nōy te: “Yā nōm te Topa pupi hām'āktux.” Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Xix 'āxop, putep xuktux 'āxop, 'ū'ūm 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yā Topa te 'āyāy kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha Yeyox te tik xat, puyīy nōm 'āktux hok.

Yeyox te' xuktux 'ūxok putup, tu putpu' hip-tup

³¹ Tu ta hām'āktux Yeyox te yāy yōg tik xop pu, tu:

—'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, yā Yoneo xop yōg xexka xop tek putup nōg putup, xix 'āmānex xexka xop te', xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu' nōy xat putup, puyīy 'ūkputex. 'Ūkxok xe'e putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

³² Yā hām'āktux xe'e Yeyox te', ha Pet te:

—'Āmhok. Kaxīy hok! Kaxīy.

³³ Ha Yeyox yōkānām, nūy yāy yōg tik xop pēnā', nūy Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ōg hām'āktux'ax yā Hāmgāyāgnāg yōg. 'Āpu 'ūkxāmpa mōg! Xate hāmpē'āpaxex, yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex putuk, yā 'ap Topa te hāmpē'paxex putuk'ah. Kaxīy.

³⁴ Tu ta tikmū'ūn xānāhā' Yeyox te, xix yāy yōg tik xop xānāhā', ha' nūn, ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy kutōgnāg pe'paxex, puxix yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūkxūy putuk, tuk mūn mūtik hāpkumep putup nōmhā'. ³⁵ Ha tikmū'ūn te' yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmū'ūn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mōkuma' mōg, tu hi kux 'ohnāg. ³⁶ Teptu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix' hok xe'ēgnāg. ³⁷ 'Ok max, pu tikmū'ūn putexop xexkah, tu hām xexka yōg tayūmak xohix xexka pop, pa' xok? 'A' max'ah. Yā' xok, tu tayūmak xohix xaxok, tu hok xe'ēgnāg, ha tayūmak xohix te tikmū'ūn putpu' hīnnā hok. ³⁸ Tikmū'ūn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux ha yāyhāhup, yā 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: “'Agmūn Yeyox yōg'ah.” Kaxīy. Kopxix 'āte nōm hā yāyhāhup, 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāg nūn, tu: “'Ōhōm 'a' yōg'ah.” Kaxīy. 'īhāg xexka xe'ēgnāg nūn 'ātak Topa putuk, xix pekkox yōg nū'pok xop putuk.

9

¹ Tu ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hām'āktux, yā' pip tikmū'ūn nūnteh, tu xakix hāmāxap'ah, pa' pēnāp-tup hāmāxap Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'e putup, ha' yīpkox pip putup. Kaxīy.

Yeyox, xix Mōyyex, xix 'Enit

² Ta 'āmnīy xohix te' 6 nōg, 'ihā' mōg Yeyox, tu Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, tu' nōy mōgā 'ohnāg, tu' mōg yīktix tox tu', tu' mōxaha', ha' xip Yeyox tik keppah, tu yāyhā kuyānām putuk, ³ ha' topixxax yāyhā 'ūmnok tūmnāg, tu yōg kuyānām pip. Yā tikmū'ūn te topixxax pix hā kaxīy yūmmūg 'ohnāg. ⁴ Ha tik tikoyuk te' pēnāhā 'Enit te Yeyox mūtik hām'āktux, xix Mōyyex te', ⁵ ha Pet te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, yā' max yūmūg pip nūnteh. 'Ūgmū'āte xa' mīy putup 'āpetnāg, yā 'ōgnū', xix Mōyyex yōg, xix 'Enit yōg. Kaxīy.

⁶ Yā' kuxa nōg tihik, yīy hām'āktux hitop Pet te'. ⁷ Hāpxip 'ihā' nūn hāmgōy xexkah, nūktu kūyānām mō'nīy, ha Topa te hām'āktux hāmgōy xexka kopah, hu:

—Yā 'ūgkutok pit nō'ōm. 'Āte mō'yāy xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūyōg hām'āktux 'āpax! Kaxīy.

⁸ Ha tik te yāy yīmap pēnāhā mō'ka'ok, pa Yeyox puxet pēnāhā'. Yā' nōy pip'ah.

⁹ Tu ta yīktix hā kukpa yīxohoh Yeyox xix tihik, ha Yeyox te:

—'Āpu hāmpēnā'ax 'āktux hok. Nāy. 'Ūgmūn Tikmū'ūn Kutok te putpuk hip-tup, ha nōmhā nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁰ Ha tik te nōm 'āktux 'ohnāg, pa yāy yīkopit, hu:

—Putep xuktux 'ūputpu' hip-tup? Kaxīy.

¹¹ Tu Yeyox pu yīkopit, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te hām'āktux 'Enit nūn putup hāmāxap? Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'Enit nūn hāmāxap, nūy hāmmaxnā'. Pa Topa tappet tu hām'āktux 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūy putup, ha tikmū'ūn tek putup nōg putup, ¹³ pa 'āte xa hām'āktux, hōmā yā' nūn 'Enit nūnteh, ha tikmū'ūn te' kute'ex kummuk pax. Yā hōmā Topa tappet tu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'Enit kute'ex kummuk putup. Kaxīy.

Yeyox te kakxop hittupmāhā'

¹⁴ 'Ūpip Yeyox yōg tik xop, tu tik te hāmyūmmūg xop mūtik hām'āktux, ¹⁵ ha tikmū'ūn xohix pip 'ūyīmap, tu Yeyox pēnāhā', hu' nūn, nūy Yeyox mūtik

hām'āktux. ¹⁶ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—Putep 'āktux 'āxop yāy mūtik? Kaxīy.

¹⁷ Ha ta' xip tihik tikmū'ūn kopah, tu:

—Notot, 'āte yāy kutok pit nūnnāhā', yā' kopa' xip yāmīy kummuk, ha 'ūgkutok te hām'āktux yūmmūg 'ohnāg. ¹⁸ Yāmīy kummuk te' mūkpax, tu hām tu mō'yōnpax, ha' yīkox hā' konnoppax, tu' xox hā' nōy nahatpax, hu' pu'uk 'ūgkutok. Ha 'āte yāy kutok nūnnāhā, puyīy 'ōgnū tik xop yāmīy kummuk xut, pa' xut yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—Yā tik kuxa mām kutōgnāg 'ūgkopah! 'Āmnīy xohix texīy hāg nox xip'ax 'āxop mūtik, xayīy 'ākuxa mām? 'Āmnīy xohix texīy hā 'āte 'ōg hāpkummuk hā tot putup? 'Āpu' nūnnā 'āk-tok. Kaxīy.

²⁰ Yā' nūnnāhā', ha yāmīy kummuk te Yeyox pēnāhā', tu kakxop yāy nuhugā ka'ok, ha' nāhā', tu' yōkanām nā' mōg, tu' yīkox hā konnop. ²¹ Ha Yeyox te 'ātak pu hām'āktux, hu:

—Hāmyāxatamuk xohix texīy hā' kummuk hā kaxīy? Kaxīy.

Ha 'ātak te:

—Yā hōmā yā' pu'ūgnāg xix hōnhā'. ²² Yā yāmīy kummuk te mō nōy yōn punethok kuxap kopah, xix kōnāg kopah, nūy putex. Xate hāpxopmā yūmmūg, hu tak mū'ā teh. 'Āpu 'ūgmūg kuxa ka'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hāpxopmā yūmmūg? 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok? Yā 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmā xohix yūmmūg. Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā 'ūgkuxa yūm 'ākopah. 'Āpu 'ūgka'ogā', 'ūyīy 'ūgkuxa yūm ka'ok punethok. Kaxīy.

²⁵ Ha tikmū'ūn xohix yīnnāhā' tu' nūn, ha Yeyox te yāmīy kummuk xat, hu:

Yāmīy kummuk, xate' nōy yīpkox hogāhā'. Yāmīy kummuk, 'āpep, nūy putpu mōnā hok. Kaxīy.

²⁶ Ha yāmīy kummuk te hām'āktux ka'ok, tu kakxop yāy nuhugā xexkah, tu ta' mōg, ha ta' pip kakxop, ha tikmū'ūn te:

—Yā' xok. Kaxīy.

²⁷ Pa Yeyox te' nōy yīm hā' mūg, tu' yīm xīnnāhā', hak-nīhā' xip.

²⁸ Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu mīptut hā mō'nāhā', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Teptuk mū'āte yāmīy kummuk xut yūmmūg 'ohnāg?

²⁹ Ha:

—Tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux. Hā kaxīy nōm yāmīy kummuk xut. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu'hip-tup

³⁰ Tu ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu hāpxexka Ganinet tu hāpkumep. Yeyox te yāy xaptop putup, puyīy tikmū'ūn pēnā hok, ³¹ yā yāy yōg tik xop pu hāmyūmmūgāhā', tu:

—Tik te' gāy xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūy, nūy 'ūkputex, yā Tikmū'ūn Kutok putex, hak xok putup, pa 'āmnīy tikoyuk nōg 'ihā put-puk hip-tup. Kaxīy.

³² Pa tik te Yeyox yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, pa' kuxa nōg, hu xe yīkopit 'ohnāg.

Tik 'ūm xexkanām

³³ Ta' mōg Yeyox yāy yōg tik xop mūtik, tu mōktu kōmēn Kapānām tu' mōxaha', tu mīptut hā' mōxaha'. Yeyox te tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te putep yāy mūtik hām'āktux putat kopah? Kaxīy.

³⁴ Pa yā' yēy. Yā tik te hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xexkanām Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

³⁵ Yeyox yūm, tu' xānāhā yāy yōg tik xop, ha' nūn, ha:

—'Ok xatep-tup, xayīy xexkah? 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy pu 'āhām, yā' xohix yōg kāmānat. Kaxīy.

³⁶ Yeyox te kaxop paha', tu tik xop kopa' xix, tu' nōy yīmū' yīm xex, tu:

³⁷ —Tikmū'ūn 'ūm te kaxop te kaxīy putup, nūy kaxop pēnā', 'ūkputuppax tu'. Yā nōm tek putup kamah. Tikmū'ūn 'ūm tek putup, yā Topap-tup kamah, yā nōm te nūgkutnāhā'. Kaxīy.

Tikmū'ūn te yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape'

³⁸ Ha Yoām te:

—Yāyā', 'Ūgmū'āte' pēnāhā tihik, ha yāmīy kummuk mōy. Tute:

“Yeyox te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk mōy. Yāmīy kummuk, 'āpep!” Kaxīy.

Hak mū'āte:

“Āmhok! 'Ūmōy hok!” Kaxīy.

Yā tik xip'ah 'ūgmūg xop kopah. Kaxīy.

³⁹ Ha Yeyox te:

—Kaxīy hok. Yā' max. 'Āte yāy 'āxet'ax hōm, puyīy yāmīy kummuk mōy, puxix tik 'ūgmūn 'āktux kummuk putup'ah. ⁴⁰ Yā yūmūg hā' gāy 'ohnāg, puxix yūmūg hā xape tikmū'ūn. ⁴¹ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te xa kōnāg tat, 'ūkuxa mām 'ūgkopah tu', puxix Topa nōm hā maxnā'. Kaxīy.

Pa 'ātix. Hāpkummuk mīy hok

⁴² Tu xe:

—Tikmū'ūn 'ūm te' kuxyāhā kaxop kutōgnāg kuxa yūm'ax 'ūgkopah. Yā' max, pu nōm kummuk xop xuknīkup tu mīkaxxap xexka hīy poxit hā, nūy kōnāg xexka kopa mō'yōn. ⁴³ Paxpu 'āyīm te 'ākummugā', xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āyīm puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āyīm tix pip. Yā kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁴ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁵ Paxpu 'āpata te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu kuyut, nūy 'ūxak, nūy putyōn. Yā' max, pexkox hā mōnāy 'āpata puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpata tix pip. ⁴⁶ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg. ⁴⁷ Paxpu 'āpa te 'ākummugā, xayīy hāpkummuk mīy, 'āpu 'ūxut, nūy putyōn. Yā' max, Topa yōg xop hā mōnāy 'āpa puxet hā. Pa' kummuk, 'ūnōy te 'āxix kuxap kopah, ha 'āpa tix pip. ⁴⁸ Yā 'ūk-tox nōy nā' mōg putup hāpxop xohix, ha kuxap xok 'ohnāg.

⁴⁹ Kuxap te pipkup kopit, pe' max pe' kummuk. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁵⁰ Tikmū'ūn te' putyōn 'āmotxuxpex kummuk. Hā kaxīy Topa te hāpkummuk mīy xop putyōn putup. Pa 'āpu hāmmax mīy, nūy tikmū'ūn pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

10

'Ok ĭpxox te' xetut nīm, pu' kummuk

¹ Tu ta' mōg Yeyox hāpxexka Yonex tu', tu kōnāg kox Yohnām xak. Ha ta' yāy tu nū'nāhā tikmū'ūn xohix Yeyox yīmāp 'ūxehet, ha xe tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Yā Yeyox te hāmyūmmūgā pax. ² Ha ta' nūn Paniye xop, tup-tup, puyīy Yeyox koit, tu:

—Putep kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tap-pet tu? Topa te putep xat? 'Ok xat, pu tik xetut nīm? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—Mōyyex te putep xat? Kaxīy.

⁴ Ha:

—Mōyyex te' xat, pu tik tappet kax'āmi, nūy xetut nīm, puyīy xetut mōg. Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn. Hōmā tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, yīy' xat'ax te kaxīy kax'āmi'. ⁶ Pa 'āmhok. Hōmā Topa te' mīy hāhām xix hāpxop xohix, 'īhā Topa yōg tappet te: “Topa te' mīy tihik xix 'ūhūn, ⁷ yīy ta tik te' tak nīm xi' tut, nūy xetut mūtik yāytax, ⁸ ha nōmhāp-xet. Yā' tix'ah ĭpxox xix xetut, yāp-xet. ⁹ Yā Topa te yāytagāhā', ha tikmū'ūn te nōm nīmāhā', pu' kummuk. Kaxīy.

¹⁰ Ta' mōg Yeyox xix yāy yōg xop, tu nūktu mīptut hā' mōxaha', ha Yeyox yōg tik xop te:

—Putep xuktux hatoh'ah? Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—'ĭpxox te' xetut nīm, nūy nōy mūy, yā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. ¹² Ha ta' xetut te 'ĭpxox nīm, nūy nōy mūy, hā hāpkummuk mīy. Yā' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Yeyox xix kaxxop

¹³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te kaxxop nūnnāhā Yeyox tu', puyīy Yeyox kakop pu hāmmaxnā', pa Yeyox yōg tik xop te:

—'Āmhok, 'ūnūnnā hok. Kaxīy.

¹⁴ Pa Yeyox te' xupak, tup-tup nōg, tu:

—'Ūtux, puk ha nū' kaxxop. Hām'āktux hok, hu: “'Ūnūnnā hok.” Kaxīy. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā nōm xop te kaxxop putuk. ¹⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kaxxop yīpkox pip Topa xat'ax pu', ha Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yīpkox pip kamah, kaxxop putuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn kopa' pi'. Kaxīy.

¹⁶ Yeyox te kaxxop yīmū' yīm xex, tu kaxxop pu hāmmaxnāhā'.

Tik 'ūp-texop xexka'

¹⁷ Tu ta xe' mōg Yeyox, tu' mōg kutōgnāg, ha ta nū'xupaha tihik, tu nūktu Yeyox keppa' kopaxux hā' xip, tu:

—Notot max, 'āte putep mūn mīy putup, nūy hi xe'ēgnāg mōkumakmōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁸ Ha Yeyox te

—Teptu xate: “Notot max”? Kaxīy. Yā Topa 'ūmax, yāp-xet 'ūmax, ha ta' nōy max 'ohnāg. ¹⁹ Xate' yūmmūg Topa te' xat, hu: “Tikmū'ūn putex hok, 'ānōy hā xupxet hok, hām xupxet hok, 'ānōy hā kupex kummuk hok, koit hok, 'ōg 'ātak tu 'āyīpkox pi' xix 'ātut tu.” Kaxīy.

²⁰ Ha tik te:

—Notot, 'āte' mīy xohix. Yā hōmā 'ūgmūn yā kaxxop xix hōnhā hā' mīy xohix. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te tik pēnāhā', tu mō'yāy xe'ēgnāg, tu:

—Xate hāpxopmā'ax puxet xip'ax hok. Mōg, nūy 'ōg hāpxop xohix hāmenex, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu' nīm, nūy pi' 'ōg hāpxop max xe'ēgnāg pexkox kopah, nūy nū', nūy 'ūkpe mōg. Kaxīy.

²² Yā tik te hām'āktux 'āpak, tu' yēy, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu ta' mōg nūpeheh. Yā 'ūp-texop xexkānām.

²³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop te' yīmap pēnāhā', tu:

—Yā 'ūp-texop xexka kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip hok tu'. Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox yōg tik xop te' yēy, ha Yeyox te:

—'Ūgnix mūnōm xop, yā tikmū'ūn kutīgnāg te Topa yōg putat hā' mōg, nūy Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pi'. Yā hāpxopmā ka'ok. ²⁵ Xok xexka kāmēn te 'āmuxnāg ta kup kox hā mō'tat hok, ha tap-texop xexka xop te Topa yōg putat hā mōg 'ohnāg, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox pip 'ohnāg.

²⁶ Ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg? Kaxīy.

²⁷ Ha Yeyox te' nōy pēnāhā', tu:

—Hamūn, Topa tep-texop xexka xop kuxa kummuk xit yūmmūg, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', pa yā tikmū'ūn te kuxa kummuk xit yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

²⁸ Ha Pet te:

—Xate' yūmmūg, 'ūgmū'āte yāy yōg hāpxop xohix nīm, nūy 'āpek mūg mōg. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn te' yāy pet nīm, nūy 'ūkpe mōg, pe' taknōy nīm, pe' pit, pe' tutnōy, pe' hex, pe' tut, pe' tak, pek-tok, nūy 'ūkpe mōg, nūy 'ūkpupi hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³⁰ Ha Topa te nōm pu popmāp-tup nūnte hām xexka tu', yā' popmāp-tup 'ūpet xohix te' 100, xi' taknōy 100, xi' pit 100, xi' tutnōy 100, xi' hex 100, xi' tut 100, xik-tok 100, xix hām te' 100, ha tikmū'ūn te nōm kute'ex kummuk xexkap-tup. Hāpxip 'īhā Topa te nōm hīnnāp-tup, puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ³¹ Yā tikmū'ūn te māxap yāyhā ka'ax putup, ha ta ka'ax xop yāyhā māxap putup. Kaxīy.

Yeyox te xe hām'āktux 'ūxok putup, tu putpu'hip-tup

³² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu putat hā' mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox pe' mōg, ha tikmū'ūn te' pe' mōg kamah, ha Yeyox yōg tik xop kuxa te' yēy, ha tikmū'ūn kuxa nōg, ha Yeyox te yāy yōg tik xop mōgāhā', tu tikmū'ūn nīm, tu:

³³ —'Ūyūmmūg? Yūmmūg mōg kōmēn Yenoyanēn tu', ha ta 'ōnte tik te 'āmānex xexka xop mōgāp-tup xix tik te hāmyūmmūg xop mōgāp-tup, puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok mūy, tu hām'āktux putup, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

Tu puknōg xop puk hōm putup, ³⁴ hak mūn 'āktux kummuk putup, tu' yīy'pu'īn putup, tuk kix putup, tuk putex putup, hak xok putup. Pa 'āmñīy tikoyuk nōg putup, 'īhā putpuk hip-tup. Kaxīy.

Tiak tep-tup hāpxop xix Yoām te'

³⁵ Hāpxip 'īhā' nūn Yemeneo kutok Tiak xix Yoām, nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, xayīy hāpxopmā'. Kaxīy.

³⁶ Ha Yeyox te:

—Putep putup? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Hāpxip 'īhā 'āyūm putup 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū', nūy yāy yōg tikmū'ūn xat. 'Āpuk mūg xat, 'ū mām yāpxet 'āyīm xe'e ha xi' nōy 'āyīm xax ha 'ōnteh. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg 'āxop te nōm putup. Hāpxip 'īhā tikmū'ūn tek xūygāp-tup, tuk kute'ex kūmmuk putup, tup-tex putup. 'Ok 'āxop te' xūy hā kaxīy tot kamah? Kaxīy.

³⁹ Ha:

—Yā hamūn. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, tu 'āxop kix putup, ⁴⁰ pa 'a 'āte' xat'ah, pa Topa te' xat, pu tikmū'ūn mām 'ūgyīm xe'e ha xix 'ūgyīm xax hah, yā 'ūnōy yōg xip'ax. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' xupak Yeyox yōg tik te 10 te', hu' gāy.

⁴² Ha Yeyox te yāy yōg tik xohix xānāhā', yīy ta' nūn. Yeyox te:

—'Āxop te' yūmmūg, 'ūxat'ax xop te' xat pax 'ūkuxa mām kūnāpa pip xop. ⁴³ Pa 'āxop kopa hā kaxīy yā' kummuk. 'Āpu Topa kopa kuxa mām xop xat pax hok. 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat max putuk.

⁴⁴ 'Ok xatep-tup, xayīy 'āxexka'? 'Āpu tikmū'ūn xohix yōg kāmānat putuk. ⁴⁵ Yā 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok nūn nūnte hām xexka tu', nūy tikmū'ūn pu hāpxopmā max, yā tikmū'ūn yōg kāmānat putuk. 'Ūgnūn, nūy tikmū'ūn pupik xok, nūy tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox xix Matimēo yā pa hok

⁴⁶ Tu ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenikot tu'. 'Ūpip kōmēn tu', tu ta' mōg kōmēn kūnāpa', ha ta' mōg tikmū'ūn xohix kamah, pa' xip ti-hik, yā pa hok, yā' xuxet'ax Matimēo, yā Timeo kutok. Tik yūm putat pukah, tu tayūmak xak, puyīy tikmū'ūn tayūmak nīm. ⁴⁷ Ha tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox te kōmēn

Nāyane tu' nūn, ha Matimēo te' xupak, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Yeyox, yā Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ūn te:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Pa tik yīy ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—Namix mōkputox, 'āpu 'ūgmūn kuxa ka'! Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox hup, tu:

—'Āpu tik pa hok nūnnā'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te tik pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'āyok. Tute 'āxānāhā', xa nū'! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Matimēo te yāy kayak putxok, tu pepi' xip, tu ta' mōg Yeyox hah, tu mōktu' xupep.

⁵¹ Ha Yeyox te:

—Putep putup, 'ū mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'ātep-tup, 'ūyīy hāmpēnā 'ūxeheh. Kaxīy.

⁵² Ha Yeyox te:

—Mōg! 'Āpa hittup, 'ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopa hah. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'ihā Matimēo te xe hāmpēnāhā', tu ta' mōg Yeyox peheh.

11

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' nūn

¹ Ta xe' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu kōmēn Yenoyanēn yīka' pip yīktix 'Onimet Kup tu' xiptuxexka Metpaye yīka' xix xiptuxexka Metān yīka'. Ha Yeyox te yāy yōg xop xat, ² hu:

—Mōg xiptuxexka tu'. Xiptuxexka tu 'āmōxap-tup, pa' xip putup yomēnnāg, yā' hīy, yā tikmū'ūn te nōm yīmū' yūm 'ohnāg. 'Āpu 'ūko'a', nūy nūnnā'. ³ Ka tikmū'ūn te: “Teptu 'ūmōgāhā?” Kaxīy. Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'ihā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'.” Kaxīy.

⁴ Ha ta' mōg, pa' xip yomēnnāg, 'ūhīy hāmyīkox yīka'. Tik te' ko'a', ⁵ ha ta' nūn tikmū'ūn, tu:

—Teptu yomēn ko'a'? Kaxīy.

⁶ Ha tik te:

—Yā 'ūgmūg xuxyā tep-tup. Hāpxip 'ihā' nūnnāp-tup 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu yomēnnāg mōgā'. Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg tihik, tu yomēnnāg nūnnāhā Yeyox tu', tu yāy yōg kayak xex yomēnnāg yīmū', ha Yeyox te nōm yīmū' yūm. ⁸ Ha ta tikmū'ūn xohix te putat yīmū' yāy yōg kayak xatat ha' mōg, ha ta tikmū'ūn xohix nōy te mīm tu' mep mīmmāg, tu nōm putat yīmū' xatat ha' mōg. ⁹ Ha ta' mōg tikmū'ūn Yeyox keppah, ha ta' mōg tikmū'ūn nōy Yeyox peheh. 'Ūxohix te hām'āktux ka'ok, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg Topah! Topa te nū'ākutnāhā', tu 'āka'ogāhā'! ¹⁰ Yā' max xe'ēgnāg, xate yāy yōg tikmū'ūn xat kōnāmāhā', hā yīpkox pip. Xate mōnāyxop Namix putuk, yā tikmū'ūn xat putup. Yā' max xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

¹¹ 'Ūnūn Yeyox, tu nūktu' xupep kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu hāpxop xohix yīmap pēnāhā'. 'Āmāxak'ax ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik te 12 xop, tu nūktu xiptuxexka Metān hā' moxaha'.

Piget kup

¹² Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox putup xūy, ¹³ pa hāptox tu' pēnāhā piget kup, ha yōg mīxux punethok, ha ta' mōg, nūy piget ta pēnā', tu' mōg, pa piget ta pēnā 'ohnāg, yā mīxux pēnāhā', yā piget ta yōg mō'āgmūg'ah, ¹⁴ ha Yeyox te piget kup pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg mīnta xe māp-tup'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox yōg tik xop te' xupak.

Yeyox xip Topa pet xexka tu'

¹⁵ 'Ūnūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg Topa pet xexka tu', ha' nūn Yeyox, pa' pip tikmū'ūn, tu' nōmenex, tu' pop tayūmak Topa pet xexka kopah, ha Yeyox te' xohix papuk, ha ta' mōg hāptopah, ha ta' mām tikmū'ūn, tu tātūmak nōy yānān, ha Yeyox te yōg mīmpe xit'ax putxok, ha ta' mām tikmū'ūn, tu kuxxuxtut hāmenex, ha Yeyox te yōg mīmpe yūm'ax putxok, ¹⁶ tu' xat, pu Topa pet xexka kopa hāpxop tat hok, ¹⁷ tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Topa yōg tappet tu' kax'āmi Topa yōg hām'āktux. Yā Topa te: “'Ūkpet 'āxet'ax

putup 'ūhep xop xohix yōg Topa pu hām'āktux'ax pet." Kaxīy. Pa 'āxop te' mīy xupxet'ax pet, nūy yāy xaptop! Kaxīy.

¹⁸ Yā 'āmānex xexka xop te' xupak xix tik te hāmyūmmūg te', tu hāmpē'paxex texīy Yeyox putex, pa' yīpkutuk, yā tikmū'ūn tep-tup pax Yeyox yōg hāmyūmmūg'ax.

¹⁹ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop kōmēn kūnāpa'.

'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah

²⁰ Hāptup ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu piget kup yīka' mōg, tu' pēnāhā', yā' nak piget kup, yā' xexka 'ūnak, ²¹ ha Pet te' xutigāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, pēnā'. Hōmā xate piget kup mānōg, ha ta hōnhā' nak. Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

'Ākuxa mām Topa kopah, ²³ hu ta yīktix pu hām'āktux, hu: "Āpep, nūy mōg kōnāg xexka tu", kaxīy, puxix' mōg putup kōnāg xexka tu'. 'Ākuxa mām ka'ok Topa kopah, puxix mōg kōnāg xexka tu'. ²⁴ Yā 'āte xa hām'āktux: 'Āxop te Topa pu hām'āktux, nūy tatu hāpxop 'ūm xak. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy yūmmūg xe'e Topa te xa' popmāp-tup, ha Topa te xa' popmāp-tup 'ūxohix. ²⁵ 'Āxop te Topa pu hām'āktux. 'Āpu 'ūxaxogā', 'ūnōy te 'ākute'ex kummuk. 'Āpu 'ūxaxogā', putu' kux, ha ta pexkox tu Topa te' xaxogap-tup 'ōg hāpkummuk mīy'ax, putu' kux. ²⁶ Xate tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg, puxix 'Ātak pexkox yōg te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'ohnāg. Kaxīy.

Tep-te Yeyox pu yāy 'āxet'ax hōm

²⁷ Ta' nūn Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu nūktu' mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', tu ta' mōg tu mōktu Topa pet xexka hā' mōxaha', ha ta' nūn 'āmānex xexka xop xix tik te hāmyūmmūg xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux, hu:

²⁸ —Tep-te xa yāy 'āxet'ax hōm, xayīy hāpxopmā nūhū? Tep-te' xat, xayīy mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Āte xa yīkopit kamah. 'Āxop te hām'āktux xe'e', kopxix xa nōm 'āktux.

³⁰ 'Āpu hām'āktux: Tep-te Yoām pu yāy

'āxet'ax hōm, puyīy tikmū'ūn putox pix? 'Ok pe Topa te 'ok pe tikmū'ūn te'? Tep-te' xat? Kaxīy.

³¹ Ha yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yūmū'āte hām'āktux yā Topah, puxix yīkopit putup, hu: "Tep-tu 'ākuxa mām 'ohnāg Yoām kopah?" ³² Pa yūmū'ate hām'āktux yā tikmū'ūn, puxix xok 'ūm? Kaxīy.

Yā nōm te tikmū'ūn yīpkutuk. Yā tikmū'ūn te hāmpē'paxex Yoām te Topa pupi hām'āktux. ³³ Ha:

—'Īntu', 'ap yūmmūg'ah 'ūgmū'āte'. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Tep-te 'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ūyīy hāpxopmā nūhū? 'Āte xa nōm 'āktux putup'ah kamah. Kaxīy.

12

Kāmānat kummuk

¹ Hāpxip 'īhā Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu:

—Tik yōg mīnta 'op tox pip hām xa'ax xexka kopah, tu hām pak'ax mīy tu' yīmap, tu hep tat'ax xexka mīy, nūy nōm kopa xupyāg mīy, tu mīptut tox mīy, nūy nōm kopa tik xix, puyīy hāpxop xohix pēnā'. Tik te kāmānat pu' hōm hām xa'ax, puyīy pēnā', tu ta' mōg hato'a'. ² Hāpxip 'īhā mīnta yāy koxuk, ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nū'kutnāhā', puyīy mīnta yōg tayūmak pop, ³ ha ta' mōg, pa kāmānat te tik mūg, tu' kix, tu nū'kutnāhā', 'ūhok tat. ⁴ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te xe tik nōy nū'kutnāhā', pa kām'ānat xop te nōm hāpkute'ex kummuk kamah, tu tik putox kix. ⁵ Ha hām xa'ax yōg xuxyā te tik nōy nū'kutnāhā', pa kāmānat xop tep-tex. Ha xe' punethok mō'pok, pa kāmānat xop te yāg kute'ex kummuk, tu' yāg kix, ha' xakix. ⁶ Nōmhā' xip yāp-xet, puyīy mō'kutnā', yā hām xa'ax yōg xuxyā kutok pit, ha hām xa'ax yōg xuxyā te hāmpē'paxex hu: "Kāmānat tek-tok 'āpak putup." Kaxīy, tuk-tok nū'kutnāhā', ⁷ pa kām'ānat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: "Yā hām xa'ax yōg xuxyāk-tok. 'Āpu yūmūp-tex, nūy pa hām xa'ax, nūy yūmū yōg hām xa'ax." Kaxīy.

⁸ —Kāmānat tek-tok mūg, tuptex, tu xok-xax putyōn hām xa'ax nāpah. Kaxīy.

⁹ Tu Yexox te xe:

—Putep mūn mīy putup hām xa'ax yōg xuxyā nōmhā? Yā' mōg putup, nūy kāmānat kix, ha' xakixp-tup, ha kāmānat nōy pu hām xa'ax hōm putup. ¹⁰ 'Ok 'āxop te mō'kupix Topa yōg tappet tu'. Yā' kax'āmi, hu: “Mīptut mīy'ax te mīkaxxap paha', tu hāmpe'paxex, yā' kūmmuk, tu' putyōn. Pa 'āmhok, yā' max xe'ēgnāg mīkaxxap, ¹¹ Yā Topa te' mīy, yā' max xe'ēgnāg!” Kaxīy.

¹² Ha ta' yūmmūg nōmhā Yoneo xop yōg xexka xop te', yā Yeyox te nōm xop 'āktux. Yā nōm tep-tup, nūy Yeyox kute'ex kummuk, pa 'āmhok, 'ūmīy 'ohnāg, yā tikmū'ūn yīpkutuk. Yā hāpxop mīy 'ohnāg, tu ta' mōg hato'a'.

'Ok max gohet pu tayūmak pagok

¹³ Hāpxip 'ihā tik te nū'pok Paniye xop xix 'Enot xop, puyīy Yeyox koit'ax xak. ¹⁴ 'Ūnūn tu nūktu:

—Notot, 'ūgmū'āte' yūmmūg xate hāpxe'e 'āktux, tu tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg. Xate' xexka xop yīpkutuk 'ohnāg, pa xate tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa te nōm putup. 'Āpu hām'āktux: putep xuktux yūmū yōg Topa yōg tappet tu'. 'Ok pe' max gohet pu tayūmak tanemēn'ax pagok, yā Hōm xop yōg xat'ax Xet pu pagok? 'Ok pe' kummuk? Kaxīy.

¹⁵ Pa Yeyox te' yūmmūg, tik pa max, pa yā' kuxa kummuk. Yeyox te:

—Teptu 'āxop te' xak 'āte' koit. Paxnū tayūmak 'ānuk, 'ū pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' mōg, tu putpu' nūnnāhā, ha Yeyox te:

—'Ū'ūm yōg 'āxet'ax kax'āmi tayūmak 'ānuk tu'? Xix 'ū'ūm yōg xumix xip tayūmak 'ānuk tu'?

Ha:

—Yā gohet yōg xat'ax Xet yōg. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu gohet yōg xat'ax pu gohet yōg xat'ax yōg hāpxop pagok. 'Āpu Topa pu Topa yōg hāpxop pagok kamah. Kaxīy.

Ha' kuxa te' yēy.

Texīy tikmū'ūn te putpu' hix

¹⁸ Ha ta' nūn Xanuxeo xop, yā Xanuxeo xop te hāmpe'paxex tikmū'ūn putpu' hip-tup'ah. 'Ūnūn, tu nūktu Yeyox pu hām'āktux hu:

¹⁹ —Notot, hōmā Mōyyex te yūmū'ā tappet kax'āmi, hu: “'Ūxok tihik, ha ta' xip xetut, pak-tok 'ūm xip'ah. Mōyyex te' xat, tik taknōy te xetut hokyūm mūtik yāytaha', pu' max, nūy nōy xok pu' pop kakxop. ²⁰ Hōmā' pip 'ūtaknōy xohix te' 7. Tik māxap te 'ūn mūtik yāytaha', pak-tok 'ohnāg, tu' xok. ²¹ Ha' taknōy 'ūg-nāy tu te' yāytaha', tuk-tok put 'ohnāg, tu' xok, ha' taknōy yāykote hā kaxīy kama'. ²² Hā kaxīy 'ūxohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik, 'ūk-tok 'ūm pop 'ohnāg, tu' xakix 'ūxohix. Hāpxip 'ihā' xok kama 'ūhūn. ²³ Hāpxip 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix putpu' hīnnāp-tup, 'ū'ūm yōg xetut nōmhā'? Yā xohix te' 7 te yāytaha 'ūn mūtik! Kaxīy.

²⁴ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! Texīy? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa yōg tappet. 'Āxop te' yūmmūg 'ohnāg Topa 'ūka'ok xexka'. ²⁵ Yā xakix xop putpu' hip-tup. Topa yōg nū'pok xop te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. Hā kaxīy tikmū'ūn te yāyta 'ohnāg pexkox tu'. ²⁶ Hōmā Mōyyex te' kax'āmi tappet tu', tu putpu' hīnnā'ax kax'āmi'. 'Ok 'āxop te nōm mōkupix 'ohnāg? Yā 'ūkax'āmi Topa te mīm pahok kup puk kopa Mōyyex pu hām'āktux, hu: “'Ūgmūn yā 'Amanām yōg Topah, xix 'Iyak yōg, xix Yako yōg.” Kaxīy. ²⁷ Hā kaxīy Topa te' xuktux 'ap xakix xop yōg Topa'ah, pa yā hi xop yōg. 'Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Topa yōg xat'ax xexkanām

²⁸ Ha ta' xip tihik, tu' xip tik te hāmyūmmūg xop kopah, tu hām'āktux 'āpak, tu' yūmmūg Yeyox te hām'āktux max. Tik te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Topa te tikmū'ūn xat. Xat'ax 'ūm xexkanām? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Yā Topa te tikmū'ūn xat, hu: “'Iyaet xop, 'āpu 'ūxupax. Yūmūg xuxyā yā yūmū yōg Topa yāp-xet, yā' nōy xip'ah. ³⁰ 'Āpu 'āxuxyā Topap-tuppax 'ākuxa xexka hā xix 'ākoxuk xexka hā xix 'āp-tox xexka hā xix 'ōg ka'ok'ax xexka hā'.” Kaxīy. ³¹ Ha Topa te xe tikmū'ūn xat, yā xat'ax 'ūk-nāy tu'. Topa te: “'Āpu 'ānōy putup pax xate yāy putup pax putuk.” Kaxīy. Yā' xat'ax tix 'ūxexkanām, ha ta xat'ax nōy 'ūxexka'. Kaxīy.

³² Ha tik te:

—Notot, yā hām'āktux max! 'A' koit'ah. Yā' xip Topap-xet, ha ta' nōy 'ūm 'ap xip'ah.

³³ Yā' max yūmū'āte Topap-tuppax yāy kuxa xexka hā xix yāy putox xexka hā xix yāy ka'ok'ax xexka hā. Yā' max kama yūmū'āte yāy nōy putup pax yūmū'āte yāy putup pax putuk. Yā' max xexka yūmū'āte xat'ax tix mīy nō'ōm, ha ta' max miāx yūmū'āte xokxop mō'hap, nūy Topa pu haxyā'. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te' yūmmūg tik te hāmyūmmūg, yā hām'āktux max. Yeyox te:

—'Āxip Topa yōg xop yīka' Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip. Kaxīy. Ha tikmū'ūn kuxa nōg, hu xe hāpxop nōy yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg yāykutnā'ax

³⁵ 'Ūxip Yeyox Topa pet xexka tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Teptu tik te hāmyūmmūg xop te tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox? ³⁶ Pa Topa Koxuk te Namix kax'āmiyāhā', ha tute kax'āmi', hu: “Yūmūg xuxyā Topa te 'ūgxuxyā pu hām'āktux, hu: Yūhūm 'ūgyīm xe'e tu', ha 'āte puknōg gāy xop xix putup 'āpata yīkāgnāg.” Kaxīy. ³⁷ Yā Namix te: “'Ūkxuxyā.” Kaxīy. Yā Topa yōg yāykutnā'ax xānāhā, hu: “'Ūkxuxyā.” Kaxīy. Texīy Topa yōg yāykutnā'ax yā Namix mōkputox? Kaxīy.

Yeyox xix tik te hāmyūmmūg xop

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox yōg hām'āktux putup pax. ³⁸ Ha Yeyox te:

—Pa 'ātix, tik te hāmyūmmūg xop tep-tup pax, nūy hāpkumep, nūy topixxax xe'ēgnāg ta', puyīy tikmū'ūn nōm 'āktux max, yā nōm 'āpak nāpet tu'. Tik te hāmyūmmūg xop te' pop 'ūxexka xop yōg pip'ax Yoneo xop yōg Topa pet kopa ³⁹ xix 'āmuk xexka tu', ⁴⁰ tu hokmām xop yōg hāpxop pop, tu' xupxet, tu Topa pu hām'āktux, puyīy tikmū'ūn hāmp'e'paxex yā' max. Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān xexkap-tup! Kaxīy.

'Ūn hok yūm te tayūmak nīm

⁴¹ 'Ūxip Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopa tayūmak tat'ax mīpkox yīkak, tu' pēnāhā tikmū'ūn nūn, nūy tayūmak nīm tayūmak

tat'ax kopah. Tikmū'ūn punethok 'ūp-texop xexka te tayūmak xohix nīm, ⁴² ha ta' nūn 'ūhūn, yā hok yūm, yā hām hōgnāg. 'Ūnūn, tu nūktu tayūmak 'ānuk tix mō'tat mīpkox kopah, yā tayūmak kutōgnāg. ⁴³ Ha Yeyox te yāy yōg tik xop xānāhā', tu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, nū 'ūn hok yūm, yā hām hōgnāg, pa yā hāpxop xohix mō'tat, pa nōm nōy xohix te hāpxop kutīgnāg mō'tat. ⁴⁴ Yā 'ūp-texop xexka xop yōg hāpxop punethok, tu tayūmak yāgnāg xut, nūy mō'tat, ha yōg hāpxop punethok pip, pa 'ūn hok yūm te yāy yōg hāpxop xohix mō'tat, ha' nōg. Kaxīy.

13

Topa pet xexka kōyyōy putup

¹ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha tik xop te:

—Yāyā, pēnā Topa pet xexka 'ūmax xe'ēgnāg, yā mīptut max!

² Ha Yeyox te:

—'Ok mīptut max xe'ēgnāg pēnāhā'? Hāpxip 'īhā yōg mīkaxxap te' nōy yīmū' mām putup'ah, yā' xohix xexka koxyōy putup! Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop xūygāp-tup

³ Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu yīktix 'Onimet yīmū' mām, ha Pet te' yīkopit, xix Tiak te, xix Yoām te, xix 'Ānene te', hu:

⁴ —Hām'ūmhā nōm hāpxopmāp-tup? Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax 'ūm pēnāp-tup, 'īhā nōm hāpxopmāp-tup? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', hu:

—Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, nūy 'ākuxa mām hok koit'ax kopah. ⁶ Yā' nūn putup 'ūxohix, tu hām'āktux putup, hu: “'Ūgmūn nō'ōm, Topa tek mūn yāy kutnāhā', yā Yeyox 'ūgmūn!” Kaxīy. Ha tikmū'ūn xohix kuxa mām putup koit'ax kopah.

⁷ 'Āxop te' xupak putup hāmnūhūn xexka hāmhūmnāg, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg. Ha tikmū'ūn nūn putup, tu: “Yā yāy kix kakīynāg tikmū'ūn hāptox tu'.” Kaxīy. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. Yā tikmū'ūn te yāy kix putup te kaxīy, pa hāpkux 'ohnāg.

⁸ Hāpxexka yōg tikmū'ūn te hāpxexka nōy

yōg tikmū'ūn mūtik yāykix putup, ha ta' hep xop te' hep xop nōy mūtik yāy kix putup, ha ta hām xexka yāy nuhuk nām panip putup, ha ta hām hōgnāg, ha putup te tikmū'ūn kix putup. 'Ūn tek-tok put putup, tu' xūy xexka'. Hā kaxīy tikmū'ūn xūy putup, ha mōktu hāpkux.

⁹ Pa 'ātix, tikmū'ūn te 'āxop mōgāp-tup 'ūpa te hāmyūmmūg xop tu', puyīy 'āxop kopit, yā 'āxop kummugāp-tup. Ha tikmū'ūn nūn putup kamah, nūy 'āxop kix xikot hā Yoneo xop yōg Topa pet kopah. Yā 'ākuxa mām 'ūgkopah, yīy ta' nūn putup tikmū'ūn, nūy 'āxop mōgā gohenanok tu' xix gohet yōg xat'ax xexka tu', puyīy 'āxop kopit, ha 'āxop te nōm pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ¹⁰ ha tikmū'ūn te' hep xop xohix xexka pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāmāxap, hak-nāy tu hāpkux. ¹¹ Tikmū'ūn te 'āxop mūg, nūy 'āxop mōgā gohet yōg xexka xop tu'. 'Āpu 'ākuxa nōg hok. 'Āpu hāmpe'āpaxe hok, hu: "Āte putep xuktux putup?" Kaxīy. Pa 'ām hok, 'āmōg putup gohet yōg xexka tu', ha Topa te xa hām'āktux'ax hōm putup, xayīy hām'āktux, yā 'ōg hām'āktux 'ohnāg, pa yā Topa Koxuk mūn yōg. ¹² Tikmū'ūn punethok te yāy taknōy mōgāp-tup gohet yōg xexka xop tu', puyīy nōm kix, ha ta 'ātak te yāy kutok mōgāp-tup kamah xi' tut te', puyīy nōm kix. Ha tak-tok te 'ātak mōgāp-tup kama xi' tut, puyīy nōm kix, ha' xakix putup 'ūxohix. ¹³ 'Ākuxa mām 'ūgkopah, yīy tikmū'ūn te 'āp-tup nōg putup, pa 'āpu 'ākuxa mām ka'ok mōkuma'āmōg, ha Topa te 'āhīnnāp-tup. Kaxīy.

Ūxūy xexka'

¹⁴ Yeyox te xe:

—'Āxop te' pēnāp-tup hāpxop yāy 'īgā xexka 'ūnōy yōg xip'ax tu'—xate nū mōkupix, 'āpu hāmyūmmūg —'āxop pip hāpxexka Yonex tu', nūy ta mōg mō'ka'ok yīktix tu'. ¹⁵ 'Āxop mām mīptut yīmū, nūy ta mōg mō'ka'ok. Mīptut hā mōxa hok, nūy hāpxop pa'. ¹⁶ 'Āxop pip hāpxa tu', nūy ta mōg mō'ka'ok, yāy pet hā mōxa hok, nūy topixxax pa' ¹⁷ Yā' kummuk xexkap-tup 'ūn tek-tok xuk xop pu' xix 'ūn tek-tok put xop pu'. ¹⁸ 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy

ta tu' xak, puyīy tikmū'ūn 'āxop kummugā mō'āgmūg pukpex 'ihā'. ¹⁹ Yā nōm 'āmnīy hā 'āxop xūy xexkap-tup, pa hōmā Topa te' mīy hām xexka xix hōnhā' xūy kutōgnāg. ²⁰ Topa te' xat, xayīy 'āmnīy xohix'ah hā 'āxop xūy putup. Topa te' xat hok, puxix xakix xohix xexka'. Pa' pip Topa kopa kuxa mām ka'ok xop, yā Topa te nōm yīmōgātux, nūy nōm hīnnā', hu' xat putup, puyīy 'āmnīy xohix'ah hā' xūy.

²¹ —Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Mū, nūy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip nūnteh." Kaxīy. Ha ta' nōy te hām'āktux putup, hu: "Mōg, nūy pēnā', Topa yōg yāy kutnā'ax xip 'ōnteh, yā' xip Yeyox." Kaxīy. 'Āpu 'āyīpkox pip hok. Yā' koit. ²² Yā nōm koit xop te Topa pupi hām'āktux xop putuk putup, tu Topa yōg yāy kutnā'ax putuk putup, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, nūy Topa putuk, puyīy tikmū'ūn kuxa' yēy. Nōm tep-tup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop kuxa mām koit'ax kopah. ²³ Pa 'ātix. 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā' hōnhā'. Hāpxip 'ihā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup, tu' yūmmūg putup. Kaxīy.

Tikmū'ūn Kutok putpu' nūn

²⁴ Yeyox te xe:

—Yā' xūy xexka nōg putup, ha ta māyōn yāyhāp-tup hāpkoxtap, ha ta māyōn hex yānām pip putup'ah, ²⁵ ha ta māyōnnāg pip pexkox yo'oma', pa xakux putup, ha ta hāpxop xohix ka'ok nuhuk putup pexkox yo'oma' xix pexkox kopah, ²⁶ ha ta pexkox tuk yīxop-tup, yā Tikmū'ūn Kutok, tu hāmgōy xexka kopak yīxop-tup, yā' max xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāp-tup, ²⁷ ha 'āte yāy yōg pexkox yōg nū'pok xop mō'pok putup hāpxexka xohix tu'. 'Ūmōg putup, nūy Topa yōg yīmōgātux xop nūnnā', puyīy xohix yāy tu nū'nā'. Kaxīy.

Piget kup

²⁸ Yeyox te xe:

—'Āpu hāmyūmmūg. 'Ūxip piget kup, tu yōg mīmmāg tup, tu yōg mīxux xupep. 'Āxop te' pēnāhā' tu' yūmmūg mō'āgmūg pukpex, yā tex tihix. ²⁹ Hā kaxīy xate nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup 'āte xa nōm 'āktux, tu' yūmmūg putup 'ūgnūn putup putpu'. ³⁰ 'Āpu hāmyūmmūg, hōnhā' pip tikmū'ūn,

ha ta' yāg te nōm hāpxopmā'ax xohix pēnāp-tup, pa yā' yāg te' pēnāp-tup 'ohnāg, pa xakix putup hāmāxap. ³¹ 'ūnōg putup hāmnoğnōy xix hām xexka', pa yōgnū hām'āktux pip mōkuma'mōg, tu' nōg putup 'ohnāg. Kaxīy.

Hām'ūmhā

³² Yeyox te xe:

—Hām'ūmhā tikmū'ūn te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Hāptup 'ūm, pe 'āmnīy 'ūm? Māyōn yūm 'ūm? Yā pexkox nū'pok xop te' yūmmūg 'ohnāg, ha Topak-tok te' yūmmūg 'ohnāg, pa 'ātak Topa puxehnāg te' yūmmūg. ³³ Pa 'ātitx. 'Āpu 'ūkhip, nūy hāmpēnā'. Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Hām'ūmhā nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup? Yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Yā hā kaxīy putuk. Tik mōg putup hāptox tu', tu kāmānat xex, puyīy hām, tu hāmīkox pēnā'ax xat, puyīy hāmpēnā', tu ta' mōg tihik. ³⁵ Hām'ūmhā putpu' nūn putup tihik, 'ok pe 'āmāxak, 'ok pe 'āmnīy kote hā, 'ok pe xokakkak tak xata hā, 'ok pe hām yāy kuhmōy hā? Yā kāmānat te' yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg, hām'ūmhā 'ūgnūn putup putpu'. ³⁶ 'Ūgnūn putup, pa tikmū'ūn mō'yōn, yā' kummuk. ³⁷ 'Āte xa hām'āktux, xix tikmū'ūn xohix pu nōm 'āktux, hu: “Pa 'ātitx!” Kaxīy.

14

'Ūp-tup, nūy Yeyox putex

¹ Hōnhā 'āmnīy tix 'īhā 'āmuk xexka xip'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xix Pām Tokatok Hok. Ha 'āmānex xexka xop tep-tup xix tik te hāmyūmmūg xop tep-tup, puyīy xonat xop Yeyox mūy, puyīy kīy, 'ūp-tex putup hah, ² tu yāy mūtik hām'āktux, hu: —Pa 'āmhok hōnhā'ah. Yā 'āmuk xexka xip. Hōnhā yūmū'āte Yeyox putex, puxix tikmū'ūn gāy xexkah. Nāy, pu 'āmuk xexka mā kux. Kaxīy.

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

³ 'Ūxip Yeyox xiptuxexka Metān tu' Xīmām pet kopah, yā Xīmām xax kunutnām. Ha ta' nūn 'ūhūn, tu mīkaxxap koxnāg max nūnnāhā', yā mīkaxxap 'ana-max hā' mīy, ha' kopa' xip hep haxnāg max 'ūxuxet'ax nān, yā takat xexkah. 'Ūn nūn, tu nūktu mīkaxxap koxnāg koxyōy, tu Yeyox

putox yīmū hep pux. ⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn, tu' gāy, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Yā' kummuk. Teptu hā kaxīy hep haxnāg max putyōn? ⁵ Yā hep nōmenex, pu' max, nūy tayūmak pop, nūy 'ūhok xop pu nōm popmā'. Yā yōg tayūmak xexkah, yā yōg tayūmak 'ānuk, yā yānām ponnok hā mīy, yā xohix te' 300 'ūyōg tayūmak 'ānuk. Kaxīy.

Yā tikmū'ūn te 'ūn mānōg, ⁶ pa Yeyox te:

—'Ūmānōg hok' Teptu 'āxop gāy xexkah? 'Ūn te hāpxopmā max. ⁷ Yā' hok xop pip mōkuma'mōg 'āxop kopah. 'Āxop tep-tup, nūy ta nōm hā tehet, pak xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. ⁸ 'Ūn te hāpxopmā max yūmmūg, hu' mīy. 'Ūkxok putup, hak hāpkot putup, yīy ta hōnhā 'ūn tek yīn muk, nūy haxyā max, xokxax putuk. ⁹ 'Āte xa' hāpxe'e 'āktux tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup, tu nū'ūn 'āktux putup kamah.

Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha

¹⁰ Ha ta' mōg Yot 'Īxkanot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, tu' mōg, tu mōktu 'āmānex xexka xop mūtik hām'āktux, nūy gāy xop mōgā Yeyox ha, puyīy xūygā', ¹¹ ha 'āmānex xexka xop te' xupak, hu' kuxa hit-tup, tu:

—'Ūgmū'āte xa tayūmak popmāp-tup. Kaxīy.

Hā kaxīy Yot te gāy xop mōgāp-tup Yeyox ha, puyīy xūygā'? Yā Yot te hāmpe'paxex.

'Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn

¹² 'Āmuk xexka xip 'āxet'ax Pām Tokatok Hok, yā 'āmnīy māxap, 'īhā Yoneo xop te kahnēn kutok kix 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn pu'. Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā xatep-tup? Pi'yā 'ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yōg tik mō'pok, tu' xat, hu:

—Mōg kōmēn tu'. 'Āmōg putup, pa' mōg putup tihik, tu naxtox hā kōnāg tat putup. 'Āpu nōm pe mōg. ¹⁴ Tik te mīptut hā mō'nāp-tup. 'Āpu nōm hā mōxā kamah, nūy xuxyā pu hām'āktux. 'Āpu hām'āktux, hu: “Yāyā te' yīkopit. Pi'yā' yūm hām'āta kox?”

'Ūgmū'āte 'āmuk xexka Nōa' Yēn mīy putup 'ōnteh, 'ūgmūn xix yāy yōg tik xop." Kaxīy.
 15 Ha tik te xa' mūg hām'āta kox max, yā pepi' yūm, ha' pip mīmpe max. 'Ōnte 'āxop te' mīy putup 'āmuk xexkah. Kaxīy.

16 Ha ta' mōg Yeyox yōg tik tix, tu mōktu hāpxop xohix pēnāhā Yeyox te nōm xuktux, tu 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn mīy.

17 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hām'āta kox hā' mōxaha',
 18 tu mīmpe xit'ax tu' mām, tu' xit, ha Yeyox te:

—Hamūn, 'āte xa hām'āktux. 'Ūxip tihik 'āxop kopah, tuk mūtik xit. Tute' gāy xop nūnnāp-tup, puyīy 'ūgxūygā'. Kaxīy.

19 Ha Yeyox yōg tik xop kuxa hittup 'ohnāg, ha yāp-xet te:

—Yāyā, 'ū'ūm? 'Ok 'ūgmūn? Kaxīy.

Ha ta' nōy te yīykopit, ha' nōy te, tu mōktu xohix te' yīykopit kamah.

20 Ha Yeyox te:

—Yā tik puxet 'āxop kopah, yā nōm te pām pix putup kānēy pet xax kopah. 21 Yā 'ūkxok putup, yā Tikmū'ūn Kutok xok putup. Yā hā kaxīy Topa yōg tappet te nōm 'āktux. Tik te gāy xop mōgāp-tup Tikmū'ūn Kutok ha, puyīy xūygā'. Yā' kummuk xexka nōm pu'. 'Ūtut te nōm put 'ohnāg, pu' max! Kaxīy.

Pām māhā', tu xupyāg xo'op, nūy Yeyox pe'paxeh

22 'Ūxit Yeyox xix yāy yōg tik xop, ha Yeyox te pām paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Xatek mū'ā pām popmāhā'. 'Āmax. Yā' max. Kaxīy.

Yeyox te pām koxip, tu yāy yōg tik xop pu nōm popmāhā', tu:

—'Āpu 'ūpop. Nūhū yā 'ūgyīn. Kaxīy.

23 Tu kānēy xo'op'ax paha', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, yā' max, 'āmax. Kaxīy.

Tu ta yāy yōg tik xop pu' hōm, ha' xo'op.

24 Ha Yeyox te:

—Nūhū yā 'ūkhep 'āta. 'Āte yāy hep 'āta tikmū'ūn xohix pupi nū'nāp-tup. 'Ūkhep 'āta yā pa'ax tup Topa yōg xix tikmū'ūn yōg.

25 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'āte xe xupyāg xo'op putup'ah. Nāy, pu Topa yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pīp, 'īhā xe'

xo'op. 26 Ha' xohix te Topa puk-tex, tu ta' mōg yīktix 'Onimet tu'.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

27 Ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop xohix tek nīm putup. Yā Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn te kahnēn pēnā'ax putex putup, ha ta kahnēn xumāp-tup." Kaxīy. 28 Pa putpuk hip-tup 'ūgmūn, tu tak mōg putup 'āxop keppa hāpxexka Ganinet tu'. Kaxīy.

29 Ha Pet te:

—'Āmhok! 'Āte 'ānīm putup'ah. Nōm xohix te 'ānīm putup, kopxix 'ānīm putup'ah. Kaxīy.

30 Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux xe'e: 'āmnīy ha ta hām'āktux tikoyuk xate, hu: "Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg!" Kaxīy. Hāpxip 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix. Kaxīy.

31 Pa Pet te xe hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmhok! 'Āte nōm 'āktux putup'ah, 'āyūmmūg 'ohnāg. 'Ūkxok 'āmūtik, kopxix nōm 'āktux putup'ah. Kaxīy.

Ha ta nōm 'āktux kamah Yeyox yōg tik xohix xop.

Yeyox xip mīm mātiknāg Yetxēm tu'

32 Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop mūtik mīm mātiknāg tu' 'ūxuxet'ax Yetxēm, tu' mōg, tu mōktu' mōxaha', ha Yeyox te:

—Māhām nūnteh, 'īhāg mōg, nūy Topa pu hām'āktux. Kaxīy.

33 Tu ta' mōg Yeyox, tu' mōgāhā Pet, xix Tiak xix Yoām, tu hāpxip 'īhā Yeyox kuxa hittup 'ohnāg kōnāmāhā', tu' kuxanōg xexkah, 34 tu:

—'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāg xok putup putuk. 'Āpu nox 'āti nūnteh, nūy 'ūkhip. Pa 'ātix. Kaxīy.

35 Tu ta' mōg kutōgnāg, tu mō hām nīy, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Topa, xate' xat, kopxix xūy putup'ah.

36 Tak yōgnū 'ātak, xate hāpxopmā xohix yūmmūg. 'Āpu xat, 'ūyīy xūy hok. Pa 'ātep-tup'ah 'āte nōm putup, pa 'ātep-tup xate nōm putup. Kaxīy.

37 Tu ta' nūn putpu', tu nūktu yāy yōg tik tikoyuk pēnāhā', ha mō'yōn, ha Yeyox te Pet pu:

—Xīmām, 'ok mō'ōn? 'Ok māyōn mōg kutōgnāg hāg hip 'ohnāg? ³⁸ Āpu 'āpa ka'ok, nūy Topa pu hām'āktux, puyīy nōy 'āxapit hok, xayīy hāpkummuk mīy. 'Ākoxuk tep-tup, nūy mō'yōn hok, pa 'āyīn tep-tup, nūy mō'yōn, yā 'ākoxuk ka'ok, pa 'āyīn pu'uk. Kaxīy.

³⁹ Tu ta xe' mōg Yeyox, nūy Topa pu hām'āktux, tu yōg hām'āktux 'āktux 'ūxehet, yā' yāy putuk, ⁴⁰ tu ta xe' nūn putpu', pa' pip yāy yōg tik xop, tu mō'yōn. Yā kūmīm tep-tex xexkah, tu' pa ka'ok yūmmūg 'ohnāg, tu yānān hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

⁴¹ Ha ta' xe' mōg Yeyox, tu xe' nūn putpu', yā' nūn tikoyuk, tu:

—'Ok mō'ōn kux'ah, 'ok kūmīm te 'āp-tex? Puxix! Yā nōmhā'! Yā nōmhā tik nūn, nūy hāpkummuk mīy xop nūnnā', puyīy 'ūgmūn Tikmū'ūn Kutok xūyāgā'. ⁴² Pepix 'āpip. 'Āpu yūmū mōg. Pēnā', 'ūnūn tihik, tu' gāy xop nūnnāhā, puyīy 'ūkxūyāgā'! Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūg

⁴³ Yeyox te hām'āktux, 'īhā' xupep Yot, yā nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, ha nūmūti' mōxaha tikmū'ūn, ha' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok, xix tik te hām yūmmūg xop te', xix Yoneo xop yōg xexka xop te'.

⁴⁴ Yā Yot tep-tup, nūy gāy xop mōgā', puyīy Yeyox xūyāgā', hu nūmūtik hām'āktux, "Āte tik kep hā' mūg putup. 'Āpu nōm mūy, nūy mōgā'. Yā nō'ōm." Kaxīy.

⁴⁵ Hāpxip 'īhā' nūn Yot, tu nūktu Yeyox yīkāgnāg xip, tu:

—Yāyā'! Kaxīy.

Tu' nōy kep hā' mūg, yā xape xop putuk.

⁴⁶ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūg, tu' hīy. ⁴⁷ Ha ta' xip tihik, tu mīkaxxexka xut, tu tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat yīpkox xak, ⁴⁸ ha Yeyox te tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxop nūn, tu' taha mīkaxxexka xix mīptopnāg, nūy xupxet hīy? Yā' putuk.

⁴⁹ Hōmāg xip ka'ok 'āxop kopah, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā' Topa pet xexka tu', pa 'āxop tek hīy 'ohnāg. Pa hōmā 'ūhittap nōm te kax'āmi Topa yōg tappet tu', ha ta hōnhā nōm putuk. Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox yōg tik xop te Yeyox nīm, tu hāpxūmānām.

⁵¹ Yā' xip tik tuktup, tu komenok pon-nok hā' taha', ha tikmū'ūn te' hīy putup, ⁵² pa tik te' nīm komenok, tu' xaxtop, tu ta' mōxupaha'

Yoneo xop yōg xexka xop te Yeyox kopit

⁵³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te Yeyox mōgāhā tik te 'āmānex xop xat pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha' pip 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop.

⁵⁴ Ha ta' xip Pet, tu hāptox tu Yeyox pe' mōg, tu mōktu' xupep tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg tu', tu' yūm kuxap yīkak xonat xop mūtik, nūy xapuk.

⁵⁵ Ha ta' pip 'āmānex xexka xop, xix tik pa te hāmyūmmūg xop te hāmpē'paxex, texīy Yeyox 'āktux kummuk putup, puyīy putex. Pa 'āmhok, 'ap yūmmūg'ah. ⁵⁶ Tikmū'ūn xohix te' kupex, tu' koit, pa' yāy yōg hām'āktux te' nōy yōg putuk 'ohnāg.

⁵⁷ Yā tikmū'ūn tek-nīhā' pip, tu' koit, hu:

⁵⁸ —'Ūgmū'āte Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, yā tute: "Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy, ha ta 'āte' koxyōy putup, pa 'āte xe' mīy putup 'āmñiy tikoyuk hā. Yā tikmū'ūn te nōm mīy putup 'ohnāg." Kaxīy.

⁵⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, pa' yōg kupex'ax te yāy putuk 'ohnāg.

⁶⁰ Ha tak-nīhā' xip tik te 'āmānex xop xat tikmū'ūn kopah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate hām'āktux yānān 'ohnāg? Kaxīy.

⁶¹ Pa' yēy. Yā hām'āktux yānān 'ohnāg, ha tik te 'āmānex xop xat te xe:

—'Ok Topa te 'āyāyikutnāhā'? 'Ok Topa xe'ēgnāg kutok? Kaxīy.

⁶² Ha Yeyox te:

—Yā hamūn. 'Āxop xohix tek pēnāp-tup, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāp-tup. 'Ūgyūm putup Topa ka'ok yīm xe'e tu'. 'Āxop te kamak pēnāp-tup, 'ūkxip putup pexkox kopah, tu ta yīxop-tup hāmgōy xexka kopah! Kaxīy.

⁶³ Ha tik te 'āmānex xop xat te yāy topixxax pot, yā' gāy, tu:

—Puxix. Yā hām'āktux kummuk! ⁶⁴ Tute Topa 'āktux kummuk. 'Āxop te' xupak. Putep hāmpē'āpaxex nōmhā'? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox putup nōg, tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūp-tex! Kaxīy.

⁶⁵ Ha tikmū'ūn te yīynīn xōn kōnāmāhā Yeyox tu', tu' nōy putox mō'nīy, tu' kix, tu:

—'Āpu hām'āktux. Tep-te 'ākix? Kaxīy.

Ha ta' pip xonat, tu Yeyox kix yāy yīm hā.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

⁶⁶ Ha ta' xip Pet kukpa hāmnuhnōg tu', ha' nūn tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat hex, ⁶⁷ tu nūktu Pet pēnāhā', tu:

—Hōmā 'āxip kōmēn Nāyane yōg Yeyox mūtik, yā yōg xop kopa 'āxip. Kaxīy.

⁶⁸ Pa Pet te:

—'Ap 'āte nōm yūmmūg'ah. Putep 'āktux? Kaxīy. Tu ta' mōg Pet hāmpak'ax mō'nīnyīn'ax tu', 'īhā xokakkak tak xataha'.

⁶⁹ Ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', ha yīka' nōy pip, ha kāmānat hex te:

—Hamūn, tihik 'ōhōm yā Yeyox yōg xop kopa' xip. Kaxīy.

⁷⁰ Pa Pet te:

—'Āk mūn'ah. Kaxīy.

Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te:

—Hamūn. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e. 'Āxip Yeyox yōg tik xop kopah. Hamūn, 'āmūn yā hāpxexka Ganinet yōg tihik kamah. Kaxīy.

⁷¹ Ha Pet te:

—'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak, tu' yūmmūg. 'Āxop te tik 'āktux, pa 'āte nōm yūmmūg 'ohnāg! 'Āte' koit, puxix Topa 'ūgkix! Kaxīy.

⁷² Hāpxip 'ohnāg 'īhā xe' xataha xokakkak tak, ha Pet te' xutigāhā', yā hōmā Yeyox te: "Xate hām'āktux tikoyuk, hu: 'Āte Yeyox yūmmūg 'ohnāg! Kaxīy. 'īhā xokakkak tak xatap-tup tix." Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, hu' potaha'.

15

Yeyox xip Pinat keppah

¹ Māyōn xupep 'īhā yāytunū'nāhā 'āmānex xexka xop, xix Yoneo xop yōg xexka xop, xix tik te hāmyūmmūg xop, tu hām'āktux tik pa te hāmyūmmūg xop mūtik.

Ha ta xonat xop te Yeyox hīy, tu ta' mōgāhā Pinat hah, tu mōktu Pinat pu Yeyox hōm. ² Ha Pinat te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn. Xate hām'āktux. Kaxīy.

³ Ha 'āmānex xexka xop te Yeyox 'āktux kummuk punethok. ⁴ Ha Pinat te xe yīyokopit, hu:

—'Ok xate hām'āktux hā yānān 'ohnāg?

'Āpu 'ūxupax, nōm xop te hām'āktux 'ākummuk! Kaxīy.

⁵ Pa Yeyox te xe hām'āktux yānān 'ohnāg, yīy Pinat kuxa kopa' yēy.

Tikmū'ūn te hām'āktux Yeyox 'ūkummuk

⁶ Āmuk xexka 'āxet'ax Nōa' Yēn xip, ha tikmū'ūn te ta tu' xak, yīy ta Pinat te tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg. Yā hāmyāxatamuk xohix hā kaxīy. ⁷ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Mahamax kanet ka'ok kopa yāy xape xop mūtik. Yā hōmā tikmū'ūn te gohet yōg xop mūtik yāy kix, ha Mahamax te tikmū'ūn kix, ha' xakix.

⁸ Ha ta' nūn nōmhā tikmū'ūn, nūy ta tu' xak, puyīy tik xut kanet ka'ok kopah, pu mōg, Yā hāmyāxatamuk nōy xohix putuk.

⁹ Ha Pinat te:

—'Ok 'āxop tep-tup, 'ūyīy xut, pu mōg Yoneo xop yōg xat'ax Yeyox? Kaxīy.

¹⁰ Yā Pinat te' yūmmūg 'āmānex xexka xop Yeyox hā yīpkumīy, hu Yeyox nūnnāhā Pinat hah, ¹¹ tu hām'āktux hā tikmū'ūn gāyāhā', puyīy ta tu' xak, puyīy Pinat Mahamax xut pu mōg, 'ap Yeyox'ah, ¹² ha Pinat te:

—'Āxop te putep-tup, 'ū mīy tik mūtik? Yā 'āxop te nōm xānāhā nōm te Yoneo xop xat. Kaxīy.

¹³ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu mīpkup nix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

¹⁴ Ha Pinat te:

—Teptu, putep kummuk mīy? Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te hām'āktux ka'ok nōy nā' mōg, hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! 'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex! Kaxīy.

¹⁵ Ha Pinat tep-tup, nūy tikmū'ūn kuxa hittupmā', hu Mahamax xut, pu mōg, tu hāpxip 'īhā xat, puyīy xonat Yeyox kix xikot hā, tu xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex.

Xonat te Yeyox kute'ex kummuk

¹⁶ Ha ta' mōg xonat xop, tu Yeyox mōgāhā gohenanok pet tu', tu mōktu' mōxaha', ha

xonat xohix te yāy tu nū'nāhā'. ¹⁷ Hāpxip 'ihā xonat te Yeyox pu mō xax tat, yā topixxax tox 'āta', puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox putox yīmū' xix kuxxax, puyīy xexka xop putuk, yā mīmyāmtoxmāg hā' mīy. ¹⁸ Xonat te:

—'Āmax xe'ēgnāg! Xate Yoneo xop xat! Kaxīy.

¹⁹ Xonat te Yeyox putox kix mīm xahix hā, tu mōg yīyhep yōn, tu kopaxux tu' pip Yeyox keppah, yā' xexka xop keppa putuk, yā' xexka xop 'āpak putuk, ²⁰ tu Yeyox kute'ex kummuk kux, tu topixxax tox 'āta xut, tu mō xax tat, yā Yeyox yōg, tu Yeyox mōgāhā hāptopah, nūy mīpkupnix yīmūp-tex.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

²¹ Tu ta' mōg, tu putat hā' mōg, pa' xip tihik 'āxet'ax Xīmām, yā hām panip tu' nūn, tu kōmēn tu' mōg, yā kōmēn Xinēn yōg tihik, yā 'Anexān mūktak xix Hop mūktak. Ha ta' xat xonat te, pu Xīmām mīpkupnix tat, ha' taha', ²² ha xonat xop te Yeyox mōgāhā hām tu 'āxet'ax Gok, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: "Hām tu' xip putox kup." Kaxīy. Tu' mōg tu mōktu' mōxaha', ²³ ha xonat te Yeyox pu' hōm xupyāg xix hehmēn, yā xupyāg hā' kanop hehmēn, pa yā' xo'op'ah, ²⁴ ha xonat te Yeyox xix mīpkupnix yīmū' pipkup hā, tu mō' xap yōn, nūy xonat puxet pu Yeyox xax hōm, ha ta' nōy pu' nōy hōm hā kaxīy. ²⁵ Yā māyōn te pexkox puka' yūm 'ihā mīpkupnix yīmū' xup Yeyox pipkup hā.

²⁶ Ha ta' 'ōm xip, tu' kax'āmi, hu: "Tik te Yoneo xop xat". Kaxīy. Tu nōm xix mīpkupnix yīmū'.

²⁷ Ha xonat xop te mīpkupnix yīmū xupxet tix kix pipkup hā, yāp-xet xup Yeyox yīm xe'e tu', ha ta' nōy xup 'ūyīm xax tu'. ²⁸ Hā kaxīy Topa yōg tappetxax te hām 'āktux xe'e'. Yā Topa yōg tappetxax te, "Yā' xip 'ūkummuk xop mūtik."

²⁹ Ha ta' nūn tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox mānōg, tup-tox mahap, tu:

—'Ūgāynām! Tute hām'āktux Topa pet xexka koxyōy yūmmūg, tu xe' mīy yūmmūg 'āmñīy tikoyuk hā' ³⁰ Pu yā yīyxox mīpkupnix tu', nūy xok hok. Kaxīy.

³¹ Ha ta' Yeyox mānōg kama 'āmānex xexka xop te' xix tik te hāmyūmmūg xop te', tu:

—Tute tikmū'ūn hīnnā yūmmūg, pa yāy hīnnā yūmmūg 'ohnāg! ³² Topa te 'āyāykutnāhā, ha xate Yoneo xop xat. 'Āpu mīpkupnix tu yīyxox. 'Ūgmū'āte' pēnāp-tup, huk mūg kuxa mām putup 'ākopah! Kaxīy.

Ha ta xupxet te Yeyox kute'ex kummuk kamah.

Yeyox xok

³³ Māyōn te yāykote' yūm, pa hām xohix tu hāpkoxtap, tu mōktu māyōn he'.

³⁴ Ha māyōn he 'ihā Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—“'Enix, 'Enix, nēmā xamatān?” Kaxīy. Yā tikmū'ūn yīy'ax hā: “Yōgnū Topa, yōgnū Topa, teptuk nīm?” Kaxīy.

³⁵ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu:

—'Ūxupax! Tute 'Enit xānāhā! Kaxīy.

³⁶ Ha 'ōm xip, tu ta' mōg, tu tohok hā xupyāg kummuk xup, tu mīm hā' xuhmīy, tu' nūnnāhā', tu Yeyox pu' hōm, pu xo'op. Tute:

—'Āpu yūmū'āte pēnā'. 'Ok 'Enit nūn, nūy mīpkupnix tu' xut? Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te hām'āktux ka'ok, tu' xok xe'e'.

³⁸ Ha ta Topa pet xexka yōg topixxax mōhāmñīnyīn'ax pot 'ūpepix mōktu' kakak.

³⁹ Ha ta' xip xonat yōg kapitām Yeyox keppah, tu Yeyox te hām'āktux ka'ok 'āpak, tu Yeyox xok pēnāhā', tu:

—Hamūn, tihik nūhū' yā Topak-tok! Kaxīy.

⁴⁰ Ha ta' pip 'ūhūn hāptox miāx tu', tu' pēnāhā', yā 'ūn xop kopa' pip Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Manix, yā Yoye mūktut xix Tiak mūktut, yā Tiak yā tuktup.

⁴¹ Yā hōmā 'ūn te Yeyox mūtik mōg pax tu hāpxexka Ganinet tu', tu Yeyox pu hāpxop max mīy. Ha ta' pip kama 'ūn nōy xohix. Yā' nūn Yeyox mūtik kōmēn Yenoyanēn tu'.

Yeyox yīn xix mīkaxxap kox kopah

⁴²⁻⁴³ 'Āmāxak 'ihā' nūn Yoye', yā kōmēn 'Animātex yōg tihik, yā' xexkah, tu tik pa te hāmyūmmūg xop kopa' xip. Yā tute' hip Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha' yīpkox pip. Yā xexta pet 'āmāxak 'ihā Yoneo xop te hāmmaxnāhā nit xap pu', yīy ta Yoye kux-anōg 'ohnāg, hu ta' mōg Pinat hah, nūy ta tu Yeyox xokxax xax. ⁴⁴ Pinat te' xupak Yeyox

xok xe'e nōmhā, tu' yēy, yā' xok mō'ka'ok. Pinat te' xānāhā Hōm yōg xonat xop yōg xat'ax, yīy ta' nūn, tu' nūktu' xupep. Ha Pinat te:

—'Ok xok tāmnāg Yeyox? Kaxīy.

⁴⁵ Ha:

—Hamūn. Kaxīy.

Ha Pinat te Yoye pu xokxax hōm.

⁴⁶ Ha ta' mōg Yoye, tu' topixxax paha', tu' ta' mōg, tu' mīpkupnix tu' Yeyox yīn putxok, tu' topixxax hā' kīy, tu' nūn, tu' nūktu' mīkaxxap kox kopa' xix, tu' mīkaxxap xexka yōkānāmāhā hāmyīkox kopah, ⁴⁷ ha Mānix Mānanēn te' pēnāhā xix Mānix te', yā Yoye mūktut. Yā Yeyox yīn pēnāhā' xix mīkaxxap kox.

16

Yeyox te putpu' hix

¹ Nit xap 'āmnīy tuknōg nōg 'ihā' mōg Mānix Mānanēn, xix Xanomē', xix Mānix, yā Tiak mūktut, tu' hep hāynāg max paha', nūy Yeyox yīn muk. ² Yenomīy māyōn xupep 'ihā' mōg mīkaxxap kox tu', ³ tu' putat kopa yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ū'ūm tek mū'ā mīkaxxap xexka yōkānāmāp-tup, nūy xut hāmyīkox tu'? Kaxīy.

⁴ Yā' xexkanām mīkaxxap, yīy nōm 'āktux. Pa' pēnāhā', pa' xip'ah hāmyīkox tu'. Tep-te' yōkānāmāhā'? ⁵ 'Ūn te' mīkaxxap kox hā' mōxaha', pa' yūm tihik, tu' yōg topixxax tox ponnok, yā' yūm 'ūn yīm xe'e tu', yīy 'ūn te' yīpkutuk xexkah. ⁶ Pa' tik te:

—'Ākuxanōg hok! 'Āte' yūmmūg, 'āxop te' xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. 'Ap xip'ah nūnteh. Yā putpu' hi'. Pēnā 'ūyōg xip'ax nūnteh. ⁷ Mōg, nūy Pet pu hām'āktux xix Yeyox yōg tik nōy pu'. 'Āpu hām'āktux, hu: "Yeyox te' ākeppa mōg hāpxexka Ganinet tu'. 'Āxop te' pēnāp-tup 'ōnteh. Yā Yeyox te' xa nōm 'āktux hōmā." Kaxīy.

⁸ Ha ta' mōg 'ūhūn, tu' mōg mō'ka'ok, yā' yīpkutuk, yā' kuxanōg, hu' yēy, yā hām'āktux 'ohnāg.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu yāy mūg

⁹ Hāptup yenomīy 'ihā putpu' hix Yeyox, tu' Mānix Mānanēn pu yāy mūg hāmāxap. Yā hōmā Yeyox te' mōy yāmīy kummuk te' 7

Mānix Mānanēn kopah, ¹⁰ ha ta' mōg, pa' pip Yeyox mūtik mōg xop, tu' kuxa hittup 'ohnāg, tu' potaha', ha Mānix Mānanēn te:

—'Ūputpu' hix Yeyox. Kaxīy.

¹¹ Ha' xupak, yā putpu' hi', tu' tikmū'ūn pu yāy mūg, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg

¹² Hāpxip 'ihā Yeyox te yāy yōg tik tix pu yāy mūg. Yā tik mōg hām panip tu', tu' Yeyox pēnāhā', ¹³ tu' putpu' nūn, tu' nūktu' Yeyox yōg tik nōy pu nōm 'āktux, pa' kuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah.

Yeyox te yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg

¹⁴ Ha ta' mōg Yeyox, tu' yāy yōg tik te 11 xop pu yāy mūg. Yā' xit tihik, ha' nūn Yeyox, tu' tik pu yāy mūg, tu:

—Teptu 'ākuxa mām 'ohnāg. Tikmū'ūn te: "'Ūgmū'āte' pēnāhā Yeyox. Yā putpu' hi'". Kaxīy. Pa' ākuxa mām 'ohnāg hām'āktux kopah. Yā' kummuk. Kaxīy.

¹⁵ Tu' xe:

—'Āpu mōg hāpxexka xohix xexka tu', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix xexka pu'. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, hap-tox pix, puxix Topa kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁷ Topa te' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā yāmīy kummuk mōy putup, tu' yīy'ax tup punethok hā' xuktux putup. ¹⁸ Kāyā gāy tep-top, puxix xūy 'ohnāg. Hep kummuk xo'op nōm te tikmū'ūn kix, puxix xūy 'ohnāg, tu' pakut xop yīmū yāy yīm xex, puxix hittup.

Yeyox mōg pexkox tu'

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox te hām'āktux kux, ha' nōy te' mōgāhā pepix pexkox tu', ha' yūm Topa yīm xe'e tu'. ²⁰ Ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu' tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu'. Ha yūmamūg xuxyā te yōg hām'āktux ka'ogāhā', yā nōm mō'nīgnām, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg 'ūxe'e yōg hām'āpak max'ax.

Tu' ta tu' kux.

NOK TE YEYOX 'ÄKTUX

Nok te Teop pu kax'ãmi'

¹ Teop: —Hõmã tikmũ'ün te hãpxopmã ka'ok pënãhã', tu' pënã hãmãxap, tu nõm hãpxopmã'ax 'äktux, ² ha tik xop te nõm hãm'äktux kax'ãmi tappet tu', ³ yïy 'äte mõ'kupix punethok, tu hãm'ãpak, tu' yïkopit, nũy nõmhã yümmüg max, tu hãmpe'paxex, hu: Yã' 'äte hãpxopmã'ax xohix kax'ãmi', tu tappet tu kax'ãmi', nũy xa mõ'kutnã', ⁴ xa 'äkuxa yüm ka'ok, nũy hãpxopmã'ax kopa' yüm ka'ok, tikmũ'ün te xa nõm yümmügãhã'.

Pexkox yög nü'kutnã'ax te Yakanit pu hãm'äktux

⁵ Hõmã 'Enot te hãpxexka Yonex yög tikmũ'ün xat, 'ihã Yakanit xip, tu 'Amit xop yög 'ãmanex, 'üxetut 'ãxet'ax 'Iyamet, ha 'Iyamet pa 'ãmãnex kutok hex. ⁶ Yã' max Yakanit xi' xetut, tu hãpxopmã max, ha Topa te' pënãhã', tu' xat, ha' yïpkox pip xi' xetut, 'ümĩnãg hu' mĩy, ⁷ pa 'Iyamet ka'ok, tuk-tok 'ohnãg, 'ük-tok pip 'okpa kutut 'Iyamet xi' yïpxox.

⁸ 'Ämnĩy 'üm 'ihã Yakanit te 'ãmãnex yög hãm hã' hãm, tu Topa pet kopa' hãm, ha 'Amit yög xop xohix hãm, ha nõm xop te mõ' xap yõn, tu' xap tu' yümmügãhã', ha' xut Yakanit, nũy hãm, 'ünõy yãnan tu', ⁹ pu mĩm xax 'üm puk, nũy haxyã, xix mĩm hep 'üm puk, nũy Topa pu' haxyã', ha Yakanit te Topa pet xexka ha' mõ'nãhã', ¹⁰ ha Yoneo yög tikmũ'ün tek-nĩhã' pip hãptopa', tu Topa pu hãm'äktux pax, 'ihã 'ãmãnex xop te mĩm hep puk, mĩmpe yĩmũ' yüm ha' puk, nũy Topa pu' haxyã'. ¹¹ Hãpxip 'ohnãg 'ihã Yakanit te pexkox yög nü'kutnã'ax pënãhã, ha mĩmpe puk'ax yĩka' xip, 'üyĩp xe'e hã' xip, ¹² ha' kuxãnõg, tu' kuxa te' yëy, ¹³ pa nõm nü'kutnã'ax te:

—'Äkuxanõg hok, nũy 'ãka'ok. Topa te 'ög hãm'äktux'ax 'ãpak, ha 'ãxetut te 'äk-tok pit put putup, ha xate' xuxet'ax mĩy putup Yoãm. ¹⁴ 'Äk-tok put 'ihã 'äkuxa hittup putup, ha tikmũ'ün hittup putup kamah, ¹⁵ yã Topa te 'äk-tok pit xexka mĩy putup, 'ütut tex kopa' xip 'ihã Topa

Koxuk te 'äk-tok ka'ogãp-tup, yïy xupyãg xat hok puyïy xo'op hok, ¹⁶ tu 'Iyaet yög tikmũ'ün punethok mõgãp-tup, tu 'Iyaet yög Topa ha mõgãp-tup. ¹⁷ Yã Topa te 'äk-tok nü'kutnãp-tup tikmũ'ün hah, pu yãy pupi hãm'äktux. Hõmã mõnãyxop hittap 'Enit te Topa pupi hãm'äktux, tu' ka'ok, ha kaxiy 'äk-tok ka'ok putup, tu' tak xop pu: “'Äpu, yãyhãhup,” kaxïy, puk-tok tu gãy kuxyã', nũy nõm putup pax 'üxeheh, ha 'äk-tok te' yïpkox 'ohnãg xop pu hupmãp-tup, pu hãmpe'paxex, nũy yãy hãmyoa', 'Iyaet yög tikmũ'ün xat'ax nün ha hãmyoa'. Kaxïy.

¹⁸ Ha Yakanit te:

—'Intu'. 'Atep yümmüg'ah. 'Ügkuxa yüm 'ohnãg hãm'äktux kopah. 'Ügkuxa te xa tu' pa yüm ka'ok, 'ügkutut xik xetut hah. Kaxïy.

¹⁹ Ha nõm nü'kutnã'ax te:

—'Ügmün Gamineo. Topa keppak xip, tu Topa puk hãm, ha xa nügkutnãhã', 'üyïy xa hãm yümmügã', tu xa hãm'ãpak max 'äktux, ²⁰ pãyã xate 'ätu 'ãpa yüm ka'ok, tu kuxa yüm 'ohnãg. Xapi 'äyïy hok, tu mõktu 'ãxetut te 'äk-tok put, yïy ta 'äyiy'ax 'üxeheh, ta tu 'äte' koit 'ohnãg hah. Kaxïy. Tu' mög pexkox ha' put pu'.

²¹ Ha tikmũ'ün te hãptopa' pip, tu Yakanit hip, tu' hip, tu xe' hip, pa' nün 'ohnãg, ha' yëy. ²² Ha ta Yakanit te Topa pet xexka kopa' xip, tu hãptopa' mög, tu' yöyxõg ka'ok, tu' yïy tapax 'ohnãg, ha tikmũ'ün te:

—'Üpënã', Yakanit te Topa pet kopa' xip, 'ihã hãm yãy koxuk pënãhã'. Kaxïy. Ha' yĩm xix, 'üyïy hok tu'.

²³ Tu 'ãmãnex yög hãm'ax kux, tu ta' mög, tu mõktu yãy pet tu' xupep. ²⁴ Hãpxip kutõgnãg 'ihã' xetut te kopak-tok yüm, tu mēy te 5 hã' yãy pet kopa' xip, tu hãpkumep 'ohnãg, tu:

²⁵ —Hõmã 'äte yãyhãhup, 'ügkutok 'ohnãg tu', pa Topa tek pënãhã', tuk kuxa ka', tu yõgnũ yãyhãhup nõah, yã hõnhãk kutok yüm 'ügkopah. Kaxïy.

Pexkox yög nü'kutnã'ax te Mãnix pu hãm'äktux

²⁶ Tuk-tok xuk mēy te 6 'ihã Topa te nü Gamineo kutnãhã', tu hãpxexka Ganinet yög kãmēn Nãyane tu nü'kutnãhã', ha ta' nün pexkox yög nü'kutnã'ax, tu nüktu Nãyane tu' xupep, ²⁷ tu 'ün yãyta hok ha' mög, ha'

xuxet'ax Mānix, tu mōnāyxop Namix xop yōg Yoye mūtik yāy tap-tup, pāyā' hok yūm.

²⁸ Ha Gamineo te Mānix pet ha mō'nāhā', tu: –'Āneo. Topa te xa hāmmaxnāhā', tu nū mūtik tihi'. Kaxīy.

²⁹ Pa Mānix kuxānōg, tu yāy pu hām'āktux, hu: Putep mūn 'āktux nō'ōm? Kaxīy. ³⁰ Ha nū'kutnā'ax te:

–Mānix, Topa te xa hāmmaxnāhā', yīy 'ākuxānōg hok. ³¹ Xate 'āk-tok pit put putup, tu' xuxet'ax mīy putup Yeyox. ³² Ha tikmū'ūn xohix xat putup, yā' xuxet'ax nōy te: Topa Xe'ēgnāg kutok pit. Kaxīy. Hōmā mōnāyxop Namix te tikmū'ūn xat, ha kaxīy 'āk-tok te tikmū'ūn xat putup, ³³ tu mōnāyxop hittap Yako mōkputox xat putup, tu hāmyāxatamuk xohix hā tikmū'ūn xat putup mōg kuma' mōg, 'ap xat kux putup'ah Yeyox. Kaxīy.

³⁴ Pa Mānix te:

–'Īntu'. 'Ātep yūmmūg'ah. 'Ūgkutok put te xīy? Yāk hok yūm. 'Āte tik 'ūm mūtik 'ūgnōm 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha nōm nū'kutnā'ax te:

–Topa Koxuk ka'ok, tu 'āk-tok putnāp-tup, 'ihā hok yūm, yīy 'āk-tok max xe'ēgnāg, yā Topak-tok xe'ēgnāg. ³⁶ Yūmmūg. 'Āxape Iyamet kutut, tuk-tok te' kopa' yūm, ha mēy te 6 'ūk-tok xuk, 'ūk-tok nōm hāmāxap xuk. ³⁷ Topa te hāpxopmā'ax xohix. Kaxīy.

³⁸ Ha Mānix te:

–Hamūn. 'Āte Topa puk kopaxux hāk xip, tu nūk xup, tu Topa tu hāpxopmāhā'. Xate hām'āktux max. Kaxīy.

Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg.

Mānix mōg 'Iyamet pet hah

³⁹ 'Āmnīy kutōgnāg 'ihā Mānix yok, tu ta' mōg mō'ka'ok, tu hāpxexka Yonex yōg kōmēn tu' mōg, tu hām xanep tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu Yakanit pet tu' xupep, tu mō'nāhā', tu 'Iyamet pu 'āneo, ⁴¹ ha' xupak, tuk-tok te' tut tex kopa' hittup, tu yāy xit, ⁴² ha 'Iyamet yīy ka'ok, hu:

–Topa te 'ūn xop pu hāmmaxnāhā', ha xa hāmmaxnā xexkah. Xate 'āk-tok put putup, ha Topa te nōm pu hāmmaxnāp-tup kamah.

⁴³ Tik tek xat mūk tut nūn. Putep tuk ha 'ānūn? 'Ap yūmmūg'ah 'āte pute 'ūm. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁴⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āte 'ōg 'āneo

'āpak, 'ihāg kutok tek tex kopa' kuxa hittup, tu yāy xit. ⁴⁵ Topa te hām'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, hu' hip, pu Topa hāpxopmā', ha 'ākuxa hittup. Kaxīy.

Mānix tek-tex

⁴⁶ Ha Mānix te:

–'Ūgkuxa te 'ā Topa xexka 'āktux,

⁴⁷ tuk koxuk te Topa tu' hittup kamah, hak hīnnāhā',

tuk pēnā max, ⁴⁸ 'ihāk mūn kutōgnāg,

yā Topa hā kāmānat hex,

yīy tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup mō'kuma' mōg, hu:

“Topa te Mānix pu hāmmaxnāhā'.” Kaxīy.

⁴⁹ Ha Mānix te xe':

–Topa ka'ok xe'ēgnāg, tu tek mūn pu hāpxopmāhā',

yā Topa max xe'ēgnāg,

⁵⁰ tu yāy yōg tikmū'ūn kuxa ka', nōm xop yīpkox pip Topa pu',

ha tikmū'ūn kuxa ka', xik-tok xop,

xik mōkputox kuxa ka' Topa te',

nōm xop yīpkox pip Topa pu' kuxa ka',

⁵¹ ha hāpxopmā max xe'ēgnāg, tu' gāy nām xop hā hāpxummāhā',

nōm xop te hāmpe'paxex, hu: “Ūgmūn xexkah.” Kaxīy.

⁵² Topa te' xexka xop xupepmāhā, puk-tōgnāg xop yāyhā tu xexkah,

⁵³ ha' hok xop pu hāpxop punethok popmāhā',

tup-texop xexka pu hāpxop popmā 'ohnāg, tu': “Mōg, mōg!” Kaxīy. Tu' xupepmāhā'.

⁵⁴ Tu hām'āktux xex mōnāyxop pu', tu' xutigāhā',

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mō'nīynām,

tu' yōg kāmānat xop xaxok 'ohnāg, tu mō'nīynām.

⁵⁵ Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā',

Topa te mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg.

Ta tu' kux. Kaxīy.

⁵⁶ Mēy 3 hā Mānix te 'Iyamet mūtik tihi', ha mēy 3 kux, 'ihā yāy pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu xupep 'ūyāy pet tu'.

'Iyamet tek-tok 'āxet'ax Yoām put

⁵⁷ 'Āmnīy xohix nōg 'ihā 'Iyamet tek-tok put, ha' pit, ⁵⁸ ha' xape xop xix tikmū'ūn te' yīmap hā' pip te' xupak, tu Topa te nōmhā

hãmmax mĩy yũmmũg, ha 'Iyamet kuxa hitup xix tikmũ'ũn.

⁵⁹ Tikmũ'ũn nũn, 'ãmnĩy te 7 nõg 'ĩhã' nũn, 'Iyamet pet ha' nũn, nũy 'ũk-tok pit yã yax xak kutõgnãg, tu' xuxet'ax mĩy putup Yakanit, 'ũtak 'ãxet'ax hã xanãp-tup, ⁶⁰ pãyã' tut tep-tup nõg, tu:

—'Ãmhok, kaxĩy hok! 'Ãte' xuxet'ax mĩy'ax yã yã xe'e tu Yoãm. Kaxĩy.

⁶¹ Ha tikmũ'ũn te:

—Putep xuktux? Yoãm te xĩy? 'Ãxape 'ũm 'ãxet'ax Yoãm? 'Ap xip'ah. Teptu' xuxet'ax mĩy putup Yoãm? 'Õ 'ũm te nõ Yoãm? Kaxĩy.

⁶² Tu' yĩm xix, pu Yakanit tek-tok 'ãxet'ax yũmmũgã',

⁶³ ha Yakanit kax'ãmi putup, yĩy tik 'ũm te tappet tu' hõm, xix tappet kup, ha Yakanit kax'ãmi', hu: “'Õxuxet'ax pi' Yoãm.” Kaxĩy. Ha tikmũ'ũn kuxa te' yẽy. ⁶⁴ Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã Yakanit yõyxõg pu'uk, tu hãm'ãktux, tu Topa max 'ãktux, hu:

—'Õmax Topah. Kaxĩy.

⁶⁵ Ha tikmũ'ũn te Yakanit pet tu' yĩmap hã' pip, tu kuxãnõg, tu tikmũ'ũn pu' xuktux, tu Yonex yõg hãm xanep tu tikmũ'ũn pip xop pu' xuktux, ha' xohix te nõmhã yũmmũg, ⁶⁶ hu' kuxa te' yẽy, tu hãmpe'paxex, hu:

—Kaxxop xe'e', tu' tuk kux, 'ĩhã tik xexka putup. Kaxĩy.

Yã Topa te nõm ka'ogãhã', tu nũ mũtik tihĩ'.

Yakanit te Topa pupi hãm'ãktux

⁶⁷ Ha' tak Yakanit te Topa Koxuk hã nũ' xip, tu Topa pupi hãm'ãktux, hu:

⁶⁸ —'Ãpu yũmũ'ãte Topa max 'ãktux, yã 'Iyaet yõg Topa max,

tu' nũn, nũy yã yõg tikmũ'ũn mõy pu mõg,

⁶⁹ tu tik xe'ẽgnãg yãykutnãhã', tu nũ' kutnãhã',

ha' ka'ok, hamũn yã mõnãxop Namix hã mõkputox,

tu yũmmũg yõg tikmũ'ũn mõy gãy xop kopah, 'ũmõg.

⁷⁰ Hõmã, hãmãxatamuk xohix 'ĩhã' Topa te tik max xop yĩymõgãtux,

puyĩy yã pupi hãm'ãktux, pũyĩy mõnãyxop pu hãm'ãktux,

tu Topa te' mõy putup 'ãktux,

⁷¹ tu Topa te hãm'ãktux xex 'ãktux, hu:

Topa te 'ãmõy putup gãy xop kopah, nõm xop te 'ãxop putup nõg. Kaxĩy.

⁷² Topa te mõnãyxop kuxa ka', tu yã yõg hãm'ãktux xex,

tu' pa'ax max xutĩgãhã',

⁷³ tu mõnãyxop hittap 'Amanãm mũtik hãm'ãktux,

tu nõm pu hãm'ãktux xex,

yã yã 'ãxet'ax hã hãm'ãktux xex,

⁷⁴ nũy gãyxop kopa yũmmũg mõy, pu Topa keppa yũmũk pip,

nũy 'ãktettex, nũy Topa pu hãpxopmã', tu' yĩpkutuk 'ohnãg,

⁷⁵ 'ũyĩy hãm̃yok mĩy, 'ũyĩy tu max xe'ẽgnãg, Topa putuk,

yũmmũg hĩ'ax tox hã yũmmũg max, mõg kuma' mõg.

⁷⁶ Ha 'ãmũn, xõnnũ', 'ãxuxet'ax nõy mĩy putup, hu:

Topa xe'ẽgnãg pupi hãm'ãktux'ax. Kaxĩy.

Xate Topa keppa 'ãmõg, nũy 'ũyõg putat max mĩy,

⁷⁷ nũy yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, hu:

“Topa te 'ãkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnãn tu',

tu 'õg kummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu kux.”

⁷⁸ Yã Topa te yã yõg tikmũ'ũn kuxa ka',

hu tik nũ'kutnãhã', ha yũmmũg ha' nũn,

tu yũmmũg yũmmũgãhã'.

⁷⁹ Tu' nũn putup, tu hãm̃yũmmũg hã tikmũ'ũn kuxa hittupmãhã',

tu tikmũ'ũn te hãpkoxtap ta ka' mãm xop pu hãptupmãhã',

ha kaxĩy Topa te yã yõg putat yũmmũgãhã', tu yũmmũg kuxa mãmãhã'. Ta tu' kux.

Kaxĩy.

⁸⁰ Ha Yakanit kutok pit 'ũtuk, tu mõktu xiptap ka'ok, tu' tuk kux, tu hãm panip xexka kopa' xip, tu mõktu' xupep, pu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn pẽnã'.

2

Mãnix tek-tok put

¹ Hãm̃yãxatamuk 'ũm 'ĩhã hãpxexka Hõm yõg xat'ax xexka 'ãxet'ax 'Agõy, tu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix xat, pu yã yõg kõmẽn tu mõg, puyĩy gohet te tikmũ'ũn mõ'kupix, nũy tikmũ'ũn xohix te xĩy yũmmũg, ² ha Hõm yõg gohet te tikmũ'ũn mõ'kupix

hāmāxap, 'ihā Kinīn te hāpxexka Xit yōg tikmū'ūn xat. ³ Ha tikmū'ūn mōg, pu tu mō'kupix, ha yāy yōg kōmēn tu' mōg.

⁴ Yoye xip, tu hāpxexka Ganinet yōg kōmēn Nāyane tu' xip, tu' mōg, tu mōktu hāpxexka Yonex yōg kōmēn Menēg tu' xupep. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā, mōnāyxop hittap Namix mūk tut te' put, tu Menēg kopa Namix put, ha Namix mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap xat, yīy hōnhā Yoye mōg Menēg tu', Namix mōkputox 'ūm tu', tu' mōg, ⁵ tu' xetut mūtik mōg, ha Mānix tek-tok xuk xexka, ha' mōg. ⁶ Yoye mōg, xix Mānix, tu ta' mōg, tu mōktu Menēg tu' mōxaha', tu tihi 'ihāk-tok nāhā'. ⁷ Kōmēn yōg 'āmuk nū'xip, yīy Mānix tek-tok pit māxap put, tu mūnūytut pet kopa' put, tu topixxax hā' kīy, tu mūnūytut yōg mīpkox xit'ax kopa' xex.

Tik xop te kahnēn pēnā max 'ihā pexkox yōg nū'pok xop nūn

⁸ Ha kōmēn kūnāpa' pip tik xop te kahnēn pēnāhā', 'āmnīy tox ka'ok hā' pēnāhā', ⁹ 'ihā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, ha Topa yōg kuyānām te' yīmap 'ūxakot, ha kuxānōg xexkah, ¹⁰ ha nū'kutnā'ax te:

—'Ākuxānōg hok! 'Ūg 'āpax! 'Āte xa hām'āpak max 'āktux, nūy tikmū'ūn kuxa xohix hittupmā': ¹¹ Yā hōnhā, 'āmnīy 'ihā, Namix yōg kōmēn Menēg kopa' nāhā' Kun-nix, nō'ōm 'axop hā 'āxuxyā'. Topa te nōm yāykutnāhā', tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā'. Hamūn te tikmū'ūn kuxa kummuk xit putup, nūy 'ūyānān tu' kuxa max mō'tat nō'ōm. ¹² 'Āmōg, nūy xax, nūy xipi'. Pēnā! Kaxxop te mūnūytut yōg mīpkox kopa' pip, ha topixxax hā' kīy, ha kaxīy xate nō kaxxop yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg nū'pok xohix pip, 'ūnōy mūtik pip, tu Topa 'āktux max, hu:

¹⁴ —Topa mūn xexka xe'ēgnāg pexkox kopah,

tu tikmū'ūn kuxa māmāhā hām tu', mō'yāy xe'ēgnāg tu' kuxa māmāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'pok xop mōg, tu pexkox ha' mōg putpu', ha kahnēn pēnā xop te yāy pu hām'āktux hu:

—Topa te yūmūg yūmmūgāhā'. 'Āpu mōg, yūmūg mōg kōmēn Menēg tu', nūy pēnā'. Kaxīy.

¹⁶ Tu ta' mōg mō'ka'ok, tu mōktu mōxaha kōmēn Menēg tu', tu Mānix pēnāhā', xix Yoye pēnāhā', xix kaxxop, ha kaxxop te mūnūytut yōg xit'ax kox kopa' pip. ¹⁷ Ha' pēnāhā', tu hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux, tu kaxxop 'āktux, ¹⁸ ha tikmū'ūn te' xupak, tu kahnēn pēnā xop yīy'ax 'āpak, tu' kuxa te' yēy, ¹⁹ ha Mānix hāmpe'paxex nām, tu' xutīgāhā'. ²⁰ Ha kahnēn pēnā'ax xop put pu' mōg, tu Topa 'āktux, hu:

—Topa mūn 'ūxexkah. Kaxīy. Tu Topa 'āktux max, tu:

—Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux hāmāxap, hāpxip 'ihāk mū'āte' pēnāhā'. Yā xexka xe'ēgnāg Topah! Kaxīy.

Yā' xuxet'ax mīy Yeyox

²¹ Ha 'āmnīy te 8 nōg, 'ihā kaxxop pit yāy xax xak kutōgnāg, tu' xuxet'ax mīy Yeyox. Hōmā pexkox yōg nū'kutnā'ax te Yoye pu' xat, 'ihā Mānix te yāy kutok xuk, ha' xat tap pu' xuxet'ax mīy Yeyox, yīy hōnhā' mīy.

Yoye xix Mānix te Yeyox tat Topa pet xexka tu'.

²² Ha 'āmnīy te 40 hā Mānix yīpkox pip, tu Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox pip, 'ap Topa pet xexka kopa mō'nā'ah, ha 'āmnīy te 40 nōg, 'ihā' mōg, Yoye mūtik mōg, tu kaxxop tat, tu kōmēn Yenoyanēn tu' xupep, nūy xōnnū hōm Topa pu'. ²³ Yā Topa te' xat, hu: “Iyaet yōg tikmū'ūn kutok māxap 'ūpit, puxix 'ūktok yā Topa xe'ēgnāg yōg.” Kaxīy. ²⁴ Yīy putuxnāg 2 popmāhā', 'ūk-tok tu' yānān popmāhā', yā Topa te' xat.

²⁵ Ha Xīmēām te Yenoyanēn tu tihi', 'ūkutut, tu' max, tu hāpxopmā max, tu Topa xak, tu hāmmax hip, pu Topa 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy puknōg xop kopah, ha' hip, ha Topa Koxuk te Xīmēām ka'ogāhā', ²⁶ tu' kuxa pu hāmyūmmūgāhā', hu: “Ap 'āxok putup'ah tu mōktu Topa te yāy yōg tik nū'kutnāhā', hak-nāy tu 'āxok putup.” Kaxīy. Hāmyāxatamuk xohix punethok hā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg hāmyāykutnā'ax hip, ha Topa te hām'āktux xex mōnāyxop hittap pu', ²⁷ ha Topa Koxuk te Xīmēām mōgāhā', Topa pet xexka ha' mōgāhā', ha' mōg, tu mōktu Topa pet xexka tu' xupep, ha

Yoye xix Mānix te kakxop putmōg, tu Topa pet xexka tu' mōxakux kamah, Topa te' xat ha. ²⁸ Ha Xīmēām te kakxop put, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Āmax Topah!

²⁹ Hōmā xate hām'āktux xex, tu hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā, hak kuxa hittup yīk mōg putup, yīk tux hok 'ū mōg,

yāk kuxa yūm hāk mōg.

³⁰ Āte nō kakxop pēnāhā', xate nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' max tat,

³¹ ha tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik pēnāp-tup,

xix' hep xohix xop te' pēnāp-tup,

³² ha Xate nōm nū'kutnāhā puknōg xop hah, nūy nōm kuxa kummuk tupmā', pu puknōg xop xohix 'ōg putat max hā mōg, pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

³³ Ha Yeyox mūg tak te' xupak, xix' tut te' xupak, tuk-tok pit ha kuxānōg, tu' yēy. ³⁴ Ha Xīmēām te:

—Pūyā Topa 'āxop ka'ogā', yā' max xe'e Topah! Kaxīy.

Tu Yeyox mūg tut Mānix pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'āk-tok pit nū'kutnāhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, ha' yāg tep-tup putup, ha' yāg tep-tup nōg putup, ³⁵ ha Topa te 'āk-tok hā tikmū'ūn yāy kuxa kummuk yūmmūgāp-tup, ha yāy yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup. Tikmū'ūn te mīkax xexka hā' xuhmīy, ha' xūy, ha kaxīy tikmū'ūn te 'ākuxa xūygāp-tup, yīy 'ākuxa teknōg putup. Kaxīy.

³⁶ Ha 'ūn xip, 'ūxuxet'ax 'Ān, tu Topa pupi hām'āktux. 'Ūkutut 'Ān, tu 'Axeh yōg Pānēo hāk-tok hex. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā 'Ān te yāytaha', tu' yīpxox mūtik tihi hāmyāxatamuk te 7 hā, ha' xok, ha 'Ān hok yūm, ³⁷ tu hāmyāxatamuk te 84 hā āyā' hok yūm, xix hōnhā' hok yūm, tu kōmēn Yenoyanēn kopa' xip, tu Topa pet xexka kopa' xip, tu 'āmnīy hā' xip, xix hāptup, tu hāpkumep'ohnāg, tu Topa max 'āktux, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux. ³⁸ Tu hōnhā kakxop 'āktux Yenoyanēn yōg tikmū'ūn pu',

tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanā'ax 'āktux, tu tikmū'ūn pu hām'āktux, nōm te Topa yōg hāmyāyikutnā'ax hip pu' xuktux.

Yoyex xix Mānix te' putpu' mōg Nāyane tu'

³⁹ Ha Yoye te Topa yōg xat'ax mīy, xix Mānix te' mīy, tu' mīy kux, tu ta Ganinet tu putpu' mōg, tu mōktu yāy pet tu' mōxaha', ha' pet te kōmēn Nāyane kopa' yūm.

⁴⁰ Ha kakxop tuk tu mōktu ka'ok, tu hāmyūmmūg, ha Topa te nōm pu hāmaxnāhā'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

⁴¹ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā' mōg, nūy Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōa'yēn mīy, tu' mōg, 'ūtak xix' tut te kōmēn Yenoyanēn tu mōg, ⁴² ha kakxop yōg hāmyāxatamuk te 10 xix' 2 mīy, 'īhā Yoneo xop yōg kakxop pit tuk tup mōg, tu Yenoyanēn tu' mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, nūy 'āmuk xexka mīy, nūy yāy yōg tikmū'ūn mūtik mīy, ha Yeyox mōg kamah, ⁴³ ha ta' mōg, tu' pip, ha 'āmuk xexka mīy, tu 'āmnīy xohix hā' mīy, ha' kux, ha ta' mōg, tu yāy pet ha' mōg. 'Ap Yeyox mōg'ah, pāyā' tak xix' tut te' yūmmūg'ah, ⁴⁴ hu hāmpe'paxex, hu: “Yeyox tek xape mūtik mōg.” Kaxīy. Tu' mōg 'āmnīy puxet hā', tuk-tok pit xak, tu' xape xop kopa' xak, xix' nōy xop kopa' xak, ⁴⁵ pāyā' a' xip'ah, ha putpu' mōg Yenoyanēn tu', nūy xax, ⁴⁶ tu 'āmnīy tikoyuk hā' xak, tu' xipihī', ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' yūm, ha hāmyūmmūgā xop te' xakot, ha Yeyox te hām'āpak, tu' yīkopit, ⁴⁷ ha nōm xop te hām'āpak hā' yānān, tu' yōg hām'āktux ka'ok 'āpak, yā hāmyūmmūg xexkah, yī' yēy. ⁴⁸ Ha Yeyox mūk tak te' pēnāhā', xix' tut, ha' yēy, ha Mānix te:

—Xōnnū', teptu' mīy xate'? Pēnā', 'ātak xik-mūn te 'āxak, yāk kuxa hittup 'ohnāg xa tu'. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—Teptu' āxop tek xak? Topa yā yōgnū 'Ātak xe'e', yīy 'āte yōgnū 'Ātak pet xexka kopak xip. 'Ūyūmmūg hok xate'? Kaxīy.

⁵⁰ 'A' tak tek-tok pit hām'āktux yūmmūg'ah, xix' tut te' yūmmūg'ah.

⁵¹ Ha Yeyox mōg, 'ūyāy tak mūtik mōg, xix' tut mūtik mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāyane tu' mōxaha', tu nōm pu'

yīpkox pip, ha' mūg tut te hāmpē'paxex, tu' xutīgāhā'.

⁵² Ha Yeyox tuk tu mōktu xexkah, tu hāmyūmmūg tu mōktu hāmyūmmūg xexkah, ha Topa tep-tup pax, xix tikmū'ūn xohix tep-tup pax.

3

Yoām te Topa pupi hām'āktux

¹ Ha Hōm yōg tik te tikmū'ūn xat'ax yā 'āxet'ax Timet Xex, tu' xat hāmyāxatamuk xohix te 15 hā, 'ihā Pōn Pinat mūn te hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn xat, ha 'Enot te hāpxexka Ganinet yōg tikmū'ūn xat, ha' taknōy Pinip te hāpxexka 'Itonet xix Tanakōnit yōg tikmū'ūn xat, 'ihā Nixān te 'Aminēn yōg tikmū'ūn xat. ² Tu' xat 'ihā 'Anān yā Topa yōg 'āmānex xexkah, xix Kaxpax kamah, ha Topa te Yoām mō'kutnāhā', tu hām panip xexka tu mō'kutnāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, ha Yoām yā Yakanit kutok. ³ Tu' mōg, tu kōnāgkox xexka Yohnām yīka' mōg, tu hām'āktux, tu Topa te hām'āktux 'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tup-tox pix 'āktux, hu:

—'Āpu yāyhāhup, nūy kummuk mīy kux, ha 'āp-tox pix, pu Topa 'ōg kummuk mīy'ax xaxogā, pu tu kux. Kaxīy.

⁴ Hōmā mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, tu tappet tu' kax'āmi', hu:

“'Ūg'āpax. Tik yīy ka'ok, tu hām panip xexka kopa' yīy ka'ok, hu: 'Āpu Topa yōg putat max mīy, tu' yōg putat yoa',

⁵ yīktix tu mōm yūm, ha' xut, nūy kox kotit kopa mōm tox yūm,

'ūkohe xit, nūy ta' yoa',

'hāpkummuk xit tap, nūy ta tupmā'.

⁶ Ha' hep xop xohix te nōm pēnāp-tup,

Topa te nōm tik nū'kutnāp-tup,

pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'.” Kaxīy.

⁷ Ha hāpxexka yōg tikmū'ūn punethok nūn nūktu Yoām hah, puyīy Yoām putox pix, pāyā' mānōg, tu:

—'Āxop yā kāyāk-tok xop putuk! 'Ākummuk! Pīyā' xat, xa nū, nūy hāp kummuk mīy tu kux, xayīy xupmān, ka Topa xatu' gāy, hu 'ākummugā 'ūyānān tu'?

⁸ 'Āpu yāyhāhup, tu 'ōg hāpxopmā kummuk kux, nūy hāpxopmā max, pu tikmū'ūn xohix' pēnā', nūy xate yāyhāhup yūmmūg, ha hāmpē'āpaxeh hok, hu: 'Amanām mūn yā 'ūgmū'ā hā mōnāyxop, yīy Topa tekūg kummugāp-tup'ah. Kaxīy. Yā' koit. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa mūn yā' ka'ok, nū mīkaxxap hā 'Amanām mōkputox xop mīy'ax! ⁹ Mīnta kup 'ūm te mīnta pip hok, puxix tikmū'ūn 'ūkup xax, tu kuxap kopa mō'pok, nūy mō'hap, ha kaxīy Topa te nōm tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', yā hōnhā' kummugāp-tup, ha' xūy xuxix tapax 'ohnāg. 'Āpu hōnhā yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te Yoām pu hām'āktux, hu: —Putep mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Tikmū'ūn xax 2 pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' xax nīm, 'ūnōy hok hōm. Ha tikmū'ūn xit'ax pip, pūyā' koxip, nūy 'ūnōy pu' hōm, 'ūnōy hok pu' xit'ax hōm. Kaxīy.

¹² Ha tik te Hōm yōg gohet pupi tayūmak pop, tu' nūn, pup-tox pix, ha Yoām pu hām'āktux, hu:

—Notot, putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

¹³ Ha:

—'Ōg kapitām te 'āxop xat, 'āpu' mīy, tu nōm tayūmak pop puxehnāg, pāyā tayūmak te xexka nōy pop hok, ka tikmū'ūn yōg tayūmak hā xupxet. Kaxīy.

¹⁴ Ha xonat xop te kama' yīkopit, hu:

—Putep mūn mīy'ax 'ūgmū'ūg? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Ānōy xop yōg tayumak mōy hok 'āgāy tu', tu kupex hā' yōg tayūmak xut hok. 'Ōg yāy yōg tayūmak pa', ha puxi'. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' hip, 'ihā Yoām pe'paxex, hu: “'Ok nō'ōm Kunnix? 'Ok Topa te nōm yāy kutnāhā xe'e'?” Kaxīy.

¹⁶ Ha Yoām te tikmū'ūn pu hām'āktux 'ūxeheh, hu:

—'Āte 'āp-tox pix, pa' nōy nūn putup, tu' ka'ok, hak mūn pu'uk, tuk kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koah, pāyāk-tōgnāg, huk yāyhāhup. Nō'ōm te Topa Koxuk yīxōnnāp-tup, puyīy 'ākuxa ka'ogā', nūy 'ākuxa kummuk tupmā', tu' yīpkox 'ohnāg xop nōap-tup kuxap hā. ¹⁷ Tu pēnēn

pa', nūy xap mō'po'ok, nūy xuxnāg xetox xap xeh miptut kopah, tu' xux puk putup, tu kuxap hā' puk putuk, ha nōm kuxap xok 'ohnāg, yī' xūy xuxix tapax 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁸ Tu hām'āktux punethok, nūy tikmū'ūn ka'ogā', tu hām'āpak max 'āktux. ¹⁹ Pa Yoām te' xexka 'Enot mānōg, yī' gāy. Hōmā 'Enot te' taknōy xetut 'Ēnonit mūg, ha Yoām te' yūmmūg, tu:

—Āmhok. Xate hāpxopmā kummuk! Topa tep-tup nōg, xix hāpxopmā kummuk xohix xate' mīy Topa tep-tup nōg. Kaxīy.

Ha 'Enot gāy, tu' xat pu' mūy, tu kanet kopa' xix. ²⁰ Ha 'Enot te hāpxopmā kummuk tu mōktu xohix nōg nōy nā' mōgāhā', tu Yoām xix kanet kopah.

Yoām te Yeyox putox pix

²¹ Yoām te tikmū'ūn xohip-tox pix, tu Yeyox putox pix kamah, ha Yeyox te Topa pu hām'āktux, 'īhā pexkox xōn, ²² ha Topa Koxuk yīxohoh Yeyox hah, putuxnāg putuk tu' yīxohoh, ha Topa yīy, tu pexkox kopa' yīy, tu:

—Āmūn 'ūgkutok, yā mō'āyāy xe'ēgnāg, yā xatek-kuxa hittupmāhā'. Kaxīy.

Yeyox yōg mōnāyxop xohix

²³ Ha Yeyox yōg hāmyāxatamuk te 30, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn hāmpē'paxex, hu: Nō'ōm Yoye kutok, kaxīy. Ha Yoye te 'Enix kutok, ²⁴ ha Mātāt kutok, ha Nemi' kutok, ha Mākix kutok, ha Yānāy kutok, ha Yoye kutok, ²⁵ ha Mātātīt kutok, ha Āmōy kutok, ha Nāōm kutok, ha 'Exnix kutok, ha Nāgax kutok, ²⁶ ha Māt kutok, ha Mātātīt kutok, ha Xēmēy kutok, ha Yoye kutok, ha Yot kutok, ²⁷ ha Yoānāg kutok, ha Hex kutok, ha Yonomameo kutok, ha Xanatīt kutok, ha Nenix kutok, ²⁸ ha Mēkix kutok, ha 'Anix kutok, ha Koxāg kutok, ha 'Enmānāo kutok, ha 'Eh kutok, ²⁹ ha Yoyoe' kutok, ha 'Eniex kutok, ha Yōy kutok, ha Mātāt kutok, ha Nemi' kutok, ³⁰ ha Ximeām kutok, ha Yona kutok, ha Yoye kutok, ha Yonāg kutok, ha 'Enitkīy kutok, ³¹ ha Mēnea' kutok, ha Mēnā' kutok, ha Mātāt kutok, ha Nātāg kutok, ha Namix kutok, ³² ha Yexe' kutok, ha 'Omet kutok, ha Moax kutok, ha Xat kutok, ha Nāxōg kutok, ³³ ha Āmīnanap kutok, ha 'Atmīy kutok, ha 'Ahnīy kutok, ha 'Exnōg

kutok, ha Pet kutok, ha Yonah kutok, ³⁴ ha Yako' kutok, ha 'Iyak kutok, ha 'Amām kutok, ha Tet kutok, ha Nākoh kutok, ³⁵ ha Xenok kutok, ha Haga'ok kutok, ha Panek kutok, ha 'Ep kutok, ha Xat kutok, ³⁶ ha Kaxnāg kutok, 'Ahpaxat kutok, ha Xēy kutok, ha Nōe' kutok, ha Namēk kutok, ³⁷ ha Mētoyānēg kutok, ha 'Ēnōk kutok, ha Yanet kutok, ha Māneneo kutok, ha Kaxnāg kutok, ³⁸ ha 'Enōy kutok, ha Xet kutok, ha 'Anāo kutok, ha Topak-tok.

4

Yeyox te hām panip xexka tu' xip

¹ Ha Topa Koxuk te Yeyox kuxa ka'ogāhā', ha' xip kōnāg xexka Yohnām tu', ha Topa Koxuk te' mōgāhā', ha ta' mōg tu mōktu hām panip xexka tu' xupep, ² ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox xapit puyīy hāpxopmā kummuk, 'āmnīy te 40 hā' xapit, ha Yeyox xit 'ohnāg, ha putup tep-tex, ³ yīy Hāmgāyāgnāg te:

—'Ok 'āmūn yā Topak-tok xe'e'? Pax xa Topa hā 'āktok, 'āpu' xat, pu nūhū mīkaxxap yāyhā pām, xayī' mā, nūy 'āhi'. Kaxīy.

⁴ Pa Yeyox te:

—'Ap xat putup'ah 'āte'. Yā Topa tappet te: “A tikmū'ūn kuxa te pām puxet hā' hi'ah, yā pām puxet hā' kuxa hi 'ohnāg.” Kaxīy.

⁵ Ha Hāmgāyāgnāg te Yeyox mōgāhā yīktix yīmū', tu hām xexka xohix tu' mūg, ⁶ tu:

—Hām xexka xohix 'āte xa' hōm'ax xix tayūmak xohix xa' hōm'ax, xa' xat tikmū'ūn xohix, 'ūgmūn te hām xexka yōg xop xohix xat hah, yā hām xexka xohix yōgnū, hu 'āte xa' hōm'ax. ⁷ Ākopaxux hā' nū' 'āxup 'ūgmūn pu', xik mūn xexka 'āktux, hata hām xexka xohix 'ognū'! Kaxīy.

⁸ Pa Yeyox te:

—'A nūk xup putup'ah. Topa tappet te: “Topa tu nū 'āxup, tu nōm tu hāpxopmā'. 'Ūnōy tu nū 'āxup hok, nūy nōm pu 'āyīpkox pip hok.” Kaxīy.

⁹ Ha Hāmgāyāgnāg te kōmēn Yenoyanēn ha' mōgāhā', tu Topa pet xexka tu' mōgāhā', tu' mōg tu mōktu Topa pet xexka yīmū' pip, tu:

—Pax xa yā Topa-tok xe'e', 'āpu, mō'āyōn, nūy hahām tutnāy. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te: “Topa te pexkox yōg xop nū' pok'ax 'āha, puyīy 'āpēna max, ka mīkaxxap hā 'āpata

xūy.” Kaxīy. ¹¹ Topa tappet te xe hām'āktux, hu: “Pexkox yōg nū'pok xop te 'ātat'ax yāy yīm hā, xayīy 'āpata xūy hok mīkaxxap tu'.” Kaxīy.

¹² Ha Yeyox te:

—Topa yōg tappet te: “Ōgnū Topa hā hāpkute'ex hā gāyā hok.” Kaxīy.

¹³ Ha Hāmgāyāgnāg te' xapit kux, hu' mōg, tu Yeyox nīm nōmhā.

Yeyox mōg hapxexka Ganinet tu', tu hāpxopmā kōnāmāhā'

¹⁴ Ha Yeyox mōg, tu ta putpu' mōg, Ganinet tu', tu mōktu xupep, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux hāpxexka xohix tu', ¹⁵ ha Yoneo yōg Topa pet kopa hāmyūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix te nōm 'āktux max.

Yeyox xip kōmēn Nāyane tu'

¹⁶ Ha Yeyox mōg, tu ta tu' mōg, tu mōktu kōmēn Nāyane tu' xupep, tu yāy yōg hām tu' xupep, tu nit xap xohix 'īhā' mōg, tu Topa pet ha' mōg, tu hōnhā' mōg, tu mōktu xupep, tu mō'nāhā', tuknīhā' xip, nūy Topa tappet mō'kupix, ¹⁷ ha tik te mōnāyxop hittap 'Iyait yōg tappet paha', tu Yeyox pu' hōm, pu mō'kupix. Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu' kax'āmi, ha hōnhā Yeyox te tappet paha', tu hām'āktux xak tappet kopah, tu' xipihī', tu mō'kupix, hu:

¹⁸ “Topa Koxuk tek mūn ka'ogāhā', tuk yāykutnāhā', 'ū hām'āpak max 'āktux, 'ū 'hok xop pu hām'āktux, hak mūn tu' xat, 'ū kanet kopa' pip xop pu hām'āktux, hu:

“Topa te kanet xōn xa 'āmōg.” Kaxīy.

Hak mūn nūgkutnāhā 'ūpa hok xop pu',

'ū hām'āktux, pu hāmpēnā max. Kaxīy.

Ha nūgkutnāhā 'ū kuxa hittup 'ohnāg xop pu hām'āktux, hu: 'Ūnīm, 'ūkummuk xop nīm. Kaxīy.

¹⁹ Yā hōnhā Topa te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg,

tu hāpxopmā max tikmū'ūn pu', tu 'kuxa kummuk xit,

nūy kuxa max tat ūyānān tu'.”

Ta tu' kux. Kaxīy.

²⁰ Ha Yeyox mō'kupix kux, tu tappet mō'xex, tu Topa pet yōg tik pu' hōm, tu' yūm, ha tikmū'ūn xohix te' pēnā ka'ok, ²¹ ha Yeyox te:

—'Āxop te Topa te hām'āktux 'āpak, 'āte xa mō'kupix nōmhā, yā hōmā Topa te' xuktux, tuk mūn 'āktux, tu Topa tappet hā 'ūgmūn 'āktux, yā hōnhāk nūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' yēy, tu Yeyox 'āktux max, hām'āktux max hah, tu:

—'Ok hamūn yā Yoye kutok pit? Yamūn. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Pe 'āxop tek mūn pu hām'āktux'ax, tu tikmū'ūn yāy yōg hām'āktux hā' xuktux'ax, hu: Notot, 'ōg yāy yōg hehmēn xo'op. Kaxīy. Tu xe': Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kōmēn Kapānān kopah. 'Āpu, 'ōg kōmēn kopa' mīy kamah. Kaxīy.

²⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn xohix te Topa yōg tik xop putup pax, nōm te Topa pupi hām'āktux, pāyā yāy xape 'ūm putup nōg, xix nōm xop te kōmēn kopa tihī tep-tup nōg, 'īhā nōm tik te Topa pupi hām'āktux. ²⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā 'ūn hok mām punethok hāpxexka 'Iyaet kopah, 'īhā mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, yā 'Iyaet yōg tihik, ha tehax 'ohnāg, yā hāmyāxatamuk tikoyuk hā hāmhōgnāg, ²⁶ pa Topa te nū 'Enit kutnā 'ohnāg 'Iyaet yōg hāpxexka tu', tu 'Iyaet yōg 'ūn hok mām ha nū'kutnā 'ohnāg. 'Āmhok. Topa te' puknōg 'ūn hok yūm hah mō'kutnāhā', tu kōmēn Xanep yōg 'ūn ha mō'kutnāhā', ha Xanep te hāpxexka puknōg Xinōm tu' yūm, ²⁷ ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn yāy xax kunut punethok, 'īhā mōnāyxop 'Eniyeo te Topa pupi hām'āktux, tu 'Iyaet yōg tihik kamah, pa Topa te nōm hittupmā 'ohnāg. 'Āmhok. Pa hāpxexka Xit yōg tik puknōg 'āxet'ax Naamā, tu yāy xax kunut nām, ha Topa te' hittupmāhā'. Hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te' xupak, hu' gāy,

²⁹ tuknīha' pip, tu Yeyox mūg, tu' yīkūy, tu kōmēn kūnāpa hā' yīkūy, tu yīktix pepi' mōgāhā', ha kōmēn te yīktix yīmū' yūm, ha tikmū'ūn te hām tu Yeyox putyōn putup.

³⁰ Pāyā Yeyox te tikmū'ūn xop kotit hā' mōg, tu' mōg, tu' xupaha',

Yāmīy kummuk te tik kummugāhā'

³¹ Tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Kapānān tu' xupep, ha Kapānān te hāpxexka Ganinet kopa' yūm, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', nit xap 'lhā' yūmmūgāhā',
³² ha tikmū'ūn kuxānōg, Yeyox te hāmyūmmūgā hah. Tikmū'ūn xexka xop te hām'āktux ka'ok, ha kaxīy Yeyox te hām'āktux ka'ok kamah, 'ūxat'ax tu'.
³³ Ha tik xip, tu Topa pet kopa' xip, ha yāmīy kummuk te tik kopa' xip, yīy tik yīy ka'ok, tu:

³⁴ —Nāyane yōg Yeyox, 'ok xatek mūp-tex putup? 'Āte 'āyūmmūg. 'Āmūn yā Topa yōg nū'kutnā'ax xe'e'! Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te' mǎnōg, tu:

—'Āyīy hok, nūy tik nīm, nūy 'āpep! Kaxīy.

Ha yāmīy kummuk te mō tik yōn hām tu', tu' xupep, tu tik xūygā 'ohnāg, ³⁶ ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, tu' yēy, tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux 'ūm nūhū'? Yeyox te yāmīy xat, tu' xupepmāhā', yāy yōg hām'āktux'ax hā' xupepmāhā', tik te tikmū'ūn xat'ax putuk. Kaxīy.

³⁷ Ha tikmū'ūn te Yeyox 'āktux punethok, tu kōmēn Kapānām yīka' xuktux,

Yeyox te tikmū'ūn punethok hittupmāhā'

³⁸ Ha Topa pet tu' xip, tu ta' mōg tu mōktu Xīmām pet tu' xupep, ha' xetut mūg tut pakut, tu' xax pukpex nām, ha Yeyox tu' xax pu tu hittupmā', ³⁹ yīy' mōg, tu mīmpe yīka' xip, tu' xat pu tu xax 'āxi', ha xuxi', ha 'ūn yok, tuknīhā' xip, tu hāpxop xit'ax puk.

⁴⁰ Ha māyōn mō'nāhā 'lhā tikmū'ūn te pakut xop popnūn Yeyox hah, ha' xape xop te tikmū'ūn pakut popnūn, ha Yeyox te pakut xop yīmū' yīm nōm, tu' xohix hit-tupmāhā', ⁴¹ tu yāmīy kummuk xop xupepmānām, ha' yīy ka'ok, tu:

—'Āmūn yā Topak-tok xe'e'! Kaxīy.

Ha Yeyox te' xat, hu:

—'Āyīy hok! Kaxīy.

Tu' tux hok pu hām'āktux hok, yāmīy kummuk te Yeyox yūmmūg hah, tu Yeyox yā Kunnix yūmmūg, yā Topa te' yāyutnāhā xe'e, ha' yūmmūg, yīy Yeyox te' tux hok pu yīy hok.

Yeyox te hām'āpak max'ax 'āktux

⁴² Hāptup 'lhā Yeyox te kōmēn kopa' xip, tu ta' mōg tu mōktu hām panip tu' xupep, ha tikmū'ūn te' xak, tu' xipihi', tu:

—'Āmōg hok 'ūxeheh! Kaxīy.

⁴³ Pāyā Yeyox te:

—Topa te nūgkutnāhā pu hām'āpak max 'āktux, puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', yā Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg, ha kōmēn nōy yōg tikmū'ūn pu 'āte' xuktux putup, huk mōg. Kaxīy.

⁴⁴ Tu ta' mōg, tu 'Iyaet yōg hāpxexka Ganinet ha hāpkumep, tu Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, tu hām'āpak max 'āktux Topa pet kopah.

5

Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux

¹ 'Āmnīy 'ūm 'lhā Yeyox te kōnāg xexka Gēnēyane yōg hāpkux tu' xip, tu hām'āktux, ha tikmū'ūn punethok pip, tu' xupak xūy, hu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, nūy xupak max,
² ha Yeyox te' pēnāhā', tu kōnāg tu mīpkox hā' mōg pēnāhā', tu nōm mīpkox 2 pēnāhā', ha tikmū'ūn te mīpkox hā mōxakux, nūy kōnāg yīmū mōg, nūy māpxamut, tu' nīm nōmhā, nūy māpxamut'ax pix, ³ ha Yeyox mōg, tu mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām yōg mīpkox kopa' yūm, tu Xīmām tu' xak, pu mīpkox te kōnāg xet hā' mōg kutōgnāg. Ha' mōg, ha Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā'.

⁴ Tu hāmyūmmūgā kux, tu Xīmām pu':

—Mōg, kōnāg xexka tu' mōg, xayīy mām pop, pu 'āxape xop māpxamut. Kaxīy.

⁵ Ha:

—Yāyā', 'āmnīy tox hāk mūg mām xut 'ohnāg, pāyā xate' xat, yīk mū'āte māpxamut'ax putyōn kōnāg kopah. Kaxīy.

⁶ Tu' mīy, tu mām xohix punethok pop, māpxamut hu' pop, ha mām putux ha' koxyōy, ⁷ yīy' xape xop xānāhā', pu mō'nīynām, ha mō'nīynām, tu mām pop, tu mīpkox nōy te kōnāg yīmū' mōg kopa' xex, ha mīpkox putux nām, yīy mō'nāhā 'ūptux hah. ⁸ Ha Xīmām te' pēnāhā', 'lhā' kopaxux hā' nāhā', nūy Yeyox keppah 'ūxup, tu:

—Yāyā', 'āmōg, tuk nīm, 'ūgkummuk hah! Kaxīy.

⁹ Tu kuxānōg, xi' xape xop kuxānōg māpxamut xexka hah, ¹⁰ ha Yemeneo kutok Tiak xi' taknōy Yoām, tu kuxānōg kamah, tu

Xīmām mütik mām pop, ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—Ākuxānōg hok. Hōmā xate mām pop. Hōnhā xix hāptup 'īhā xate tikmū'ūn nūnnāp-tup pax 'ūgmūn hah. Kaxīy.

¹¹ Ha mīpkox yīkūy, tu hāpkux ha' yīkūy, tu' nīm, tu ta Yeyox mütik mōg.

Yeyox te tik xax tapmāhā'

¹² Ha 'āmniy 'ūm 'īhā Yeyox te kōmēn 'ūm tu' xip, ha tik xip, yā yāy xax kunut, tu Yeyox pēnāhā', tu' kopaxux ha' nāhā', tu:

—Notot, 'ok xatek putup 'ūghittupmā'? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te yāy yīm yok, tu' xupit, tu:

—Āte 'āp-tup, 'āhittup. Kaxīy.

Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik hittup, ha' xax tup.

¹⁴ Ha Yeyox te' xat, hu:

—Tik 'ūm pu 'īy hok, pa mōg 'āmānex hah, pu 'āxax pēnā', ha xokxop 'ūm Topa pu mō'hap. Hōmā Mōyyex te' xat, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg'ax, tu Topa te 'āhittupmā yūmmūg'ax. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā tikmū'ūn xohix te' xupak, tu' nūn, pu Yeyox yōg hām'āktux 'āpax, pu Yeyox hittupmā', ¹⁶ pāyā Yeyox mōg, tu hām panip xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux.

Yeyox te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹⁷ Āmniy nōy 'īhā Yoneo yōg Paniye xop, xix hāmyūmmūg xop te hāpxexka Ganinet yōg kōmēn xohix tu' pip, xix hāpxexka Yonex yōg kōmēn xohix tu' pip, xix kōmēn Yenoyanēn tu' pip, tu' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu' mām, nūy Yeyox 'āpax, ha tikmū'ūn yūmmūgāhā', ha Topa te Yeyox ka'ogāhā pu pakut xop hittupmā', ¹⁸ ha tik xop nōy nūn, tu tik pakut tat, tu tutpe hā tat, yā tik te hāpkumep hok, ha' nūn tu nūktu mōxaha mīptut tu', tu mōxakux putup, nūy tik pi Yeyox keppa', pāyā mīptut nū'xip, ¹⁹ tu' xak, pāyā' mōxa 'ohnāg, hu mīptut tu pepi' mōg, tu hāpxax mōy, tu tik pakut te hām tu' nāhā', tu mīptut kopa' nāhā', ha Yeyox keppa' pip, ²⁰ ha' pēnāhā', ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, yīy tik pakut pu hām'āktux, hu:

—Āmūn, 'āte xa hām'āktux, Topa te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. Kaxīy.

²¹ Ha hāmyūmmūg xop xix Paniye xop tep-tup nōg, tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu' yāy pu yīkopit, hu:

—Tik 'ūm 'ōhōm? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux, pāyā Yeyox te yāy 'āktux, hu Topa 'āktux kum-mugāhā'. Tik 'ūm 'ōhōm? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te' yūmmūg, tu hāmp'e'paxex yūmmūg, hu:

—Putep mūn tu 'āpe'āpaxex 'ākuxa kopah?

²³ Pi'ya xatep-tup, pe 'āte mīy'ax kummuk xaxogā 'āktux, pe 'āte' kup yok, nūy hāpkumep 'āktux. Pi'ya xatep-tup? ²⁴ Āte xa hām'āktux, xa hāmyūmmūg. 'Ūgmūn yā tikmū'ūn kutok pit. 'Ūgka'ok, ha Topa te' yāy 'āxet'ax hōm 'ā', 'ūyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. 'īy hok, nūy tak 'āpax. Kaxīy.

Tu tik te hāpkumep hok pu:

—Āyok, nūy 'āgnīhāxip, tutpe tu pepi' xup, nūy 'āpet ha mōg. Kaxīy. Tu' xat'ax hā hittupmāhā'.

²⁵ Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā' yok, tuknīha' xip, tu tutpe pepi' xup, tu yāy pet ha' mōg, tu Topa max 'āktux. ²⁶ Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu Topa max 'āktux, hu:

—Hōnhā yūmū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā'! Kaxīy.

Yeyox xix Nemix

²⁷ Ha ta' mōg, Yeyox mōg, tu tik nōy pēnāhā', ha tik te gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tu' xuxet'ax Nemix, tu gohet yōg pet kopa' yūm, ha Yeyox te nōm pu:

—'Ūkpe mōg. Kaxīy.

²⁸ Ha' yok, tuknīhā'xip, tu hāpxop xohix nīm, nūy Yeyox mütik mōg. ²⁹ Tu 'āmuk xexka mīy yāy pet tu', Yeyox tu' mīy, ha tik punethok pip, tu gohet pupi tayūmak pop, tu mīmpe xit'ax yīmap mām, ³⁰ ha Paniye xop tep-tup nōg, xix hāmyūmmūg xop tep-tup nōg kamah, tu tik xop yīkopit, nōm xop te Yeyox mütik hāpkumep xop, hu:

—Tep tu 'āxit nōm tayūmak pop xop mütik, xix tik kummuk xop mütik xit? Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te' xupak, hu:

—Tikmū'ūn hittup xop 'a' hehmēn putup'ah, 'ap notot xānā'ah, pāyā pakut xop mūn te hehmēn putup, hu notot xānāhā'.

³² Ha kaxīy 'ūgnūn nūy tikmū'ūn kummuk xop xānā', pu nū', nūy yāyhāhup, nūy

hâpkummuk mÿ'ax nÿm, pâyâ tikmũ'ün 'üm te yây pe'paxex, hu: “'Ûgmax.” Kaxÿ. 'A 'âte xop xânâ'ah pu nũ'. Kaxÿ.

Yeyox te' xit hok 'âktux

³³ Ha tikmũ'ün te:

—Tik xop te Yoãm mütik hâpkumep, Yoãm nôm tep-tox pix, ha 'âmñÿ punethok hã' xit hok, nÿy Topa pu hãm'âktux, ha Paniye xop yôg mütik hâpkumep xop xit hok kamah, pâyâ 'ôg tik xop xit hok'ah, xi' xo'op. Kaxÿ.

³⁴ Ha Yeyox te hãmyümmũgãhã', nÿy Topa yôg hâpxopmã'ax yümmũgã', tu:

—Tik te yãytaha', ha' xape xop hittup, tu 'ãmuk xexka mÿ, ha' xape xop xit punethok, 'ihã' xip, 'ihã tik te yãyta' xip, ³⁵ pâyâ hâpxip 'ihã tik nÿy te nôm mÿgãhã', ha' mÿg, 'ihã' xape xop kuxa teknôg, tu' xit 'ohnãg. 'Ûgmôg, puxix yôg tik xop xit hok kamah. Kaxÿ. ³⁶ Tu xe hãmyümmũgãhã', tu hãm'âktux'ax hã hãmyümmũgãhã', nÿy Topa yôg hâpxopmã'ax 'âktux, tu hãm'âpak'ax tup 'âktux, hu:

—Tikmũ'ün xax kunox. 'Ok 'ün te ta tu mÿ'yãg nôm, tu 'ün 'üm tu' yãg tup paha', pu tu xax kunox tu mÿ'xeh? 'Ap pa'ah. Topixxax tup ka'ok, ha' xax kunox pu'uk, tu yãy pot'ax. Kaxÿ Yoãm yôg tik xop te mÿnãyxop yôg hâpxopmã'ax hittap tat, ha yôg tik xop te yôgnũ hâpxopmã'ax tat, yã hâpxopmã'ax tup tat. ³⁷ Ha tikmũ'ün te' hep xupyãg mÿy, tu xokxax tup hã' xuk, pâyâ 'ü 'üm te xupyãg tup xuk, tu xokxax kutut hã' xuk? Yãmhok. Xokxax tup ka'ok, ha' xax kutut pu'uk, tu' yãy pot'ax, ha xupyãg nũ'nã'ax, tu mÿktu nôg, ³⁸ yÿy tik te' hep xupyãg tup mÿy, mÿy xokxax tup hã' xuk. ³⁹ Ha tik te xupyãg kutut putup, tu ta' hep tup putup nôg, tu: “Nôm kutut nôm 'ümax. 'A' tup max'ah.” Kaxÿ Yoãm yôg tik xop te hâpxopmã'ax hittap tat putup, tu nôm tup putup nôg. Ta tu' kux. Kaxÿ.

6

Yeyox te nit xap 'âktux

¹ 'Nit xap te Yoneo yôg tikmũ'ün hã hãptup xe'e', ha nit xap 'üm 'ihã Yeyox hâpkumep, tu hâpxop yãy koxuk mep, ha xuxnãg xetox ta', xi' xap te' kopa' xip, ha tik xop te Yeyox mütik hâpkumep, tu' xap mÿy, tu' xap yôg xax nak mÿy, tu' yÿm hã

kuyônnãhã', tu' xap xut, tu' mãhã'. ² Ha Paniye xop pip, tu' yÿkopit, hu:

—Tep tu xate xuxnãg ta xetox xap mÿy nit xap 'ihã'? Mÿnãyxop hittap Mÿyyex te' xat hok pu yÿmũg xut hok nit xap 'ihã'. Nÿ'ôm yã Topa yôg hãptup xe'e'. Kaxÿ.

³ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ãxop mÿ'kupix Topa yôg tappet? Hÿmã putup te mÿnãyxop hittap Namix putex, xix tik xop te Namix mütik hâpkumep kix kamah, ⁴ tu Topa pet xexka hã mÿ'nãhã', tu pãm pop, ha pãm te Topa keppa' mãm, ha Topa te' tux hok pu tikmũ'ün nôm mã hok, 'ãmãnex xop yãp-xet te' mãhã', pâyâ mÿnãyxop hittap Namix te' mãhã', tu nôm xop te mütik hâpkumep pu' popmãhã', ha' mãhã'. 'Ûkux. Kaxÿ.

⁵ Tu xe':

—'Ûgmün yã Tikmũ'ün Kutok, hu nit xap xohix hãk xuxyã'. Kaxÿ.

Tik yÿm xe'e nã'

⁶ Ha nit xap nÿy 'ihã Yeyox te Topa pet ha' mÿg, tu' mÿg, tu mÿktu xupep Topa pet tu', tu mÿ'nãhã', tu hãmyümmũgãhã', ha tik 'üm xip, ha' yÿm xe'e nã', tu' pu'ügnãg, ⁷ ha tik xop te hãmyümmũg te' pënãhã', xix Paniye xop te' pënãhã', nÿy Yeyox pënã', nÿy tik hittupmã pënã', 'ok pe nit xap 'ihã' hittupmã', pu Yeyox kupeh, ⁸ pâyâ Yeyox te nôm pe'paxex yümmũg, hu tik te yÿm nã' pu hãm'âktux, hu:

—'Ëyok, nÿy 'ã'kihãxip, pu tikmũ'ün 'ãxakot. Kaxÿ.

Ha' yok, tuk-nÿhã'xip, ⁹ ha Yeyox te:

—'Äte 'ãyÿkopit, putep xat Mÿnãyxop Mÿyyex? Mÿyyex te putep tux hok pu mÿy hok nit xap hã? 'Ok xat pu hâpxopmã max, 'ok pe hâpxop mã kummuk? 'Ok xat pu tik kÿnãg kopa tu' xut pu tu xok hok, pe tik nÿm pu tu xok? Kaxÿ.

¹⁰ Tu' pënã ka'ok, tu tikmũ'ün yÿmmap xop pënã ka'ok, tu tik yÿm nã' pu hãm'âktux, hu:

—'ÿm yoah. Kaxÿ.

Ha' yok, ha' hittupmãhã'. ¹¹ Ha tikmũ'ün xexka xop gãy, tu hãm'âktux hã' nÿy yãnãn, tu Yeyox kummugãp-tup 'âktux.

Yeyox te yãy yôg tik xop te 12 yÿmôgatux

¹² Ha 'ãmñÿ 'üm 'ihã Yeyox te yÿktix tox tu' mÿkãñÿn ha' mÿg, nÿy Topa pu hãm'âktux,

ha 'āmnīy tox hā Topa pu hām'āktux. ¹³ Ha hāptup, tu tik te mūtik hāpkumep xop xānāhā', tu tik te 12 yīmōgātux nūy mō'pok, tu' xuxet'ax mīy yāy yōg mō'pok xop. Kaxīy. ¹⁴ Ha' xohix te: Xīmām, 'ūxuxet'ax nōy Pet xix' taknōy 'Ānene', xix Tiak, xix Yoām, xix Pinip, xix Matōmēo, ¹⁵ xix Māteo xix Tōmē, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām nōy, nōm te yāy yōg Yoneo xop xexkanāp-tup, ¹⁶ xix Tiak kutok Yot, xix Yot nōy, 'ūxuxet'ax nōy 'Ixkanot, nōm te' gāy xop mōgāhā Yeyox hah.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā' xix hittupmāhā'

¹⁷ Ha Yeyox te yīktix yīxohoh, xix' yōg tik xop yīxohoh, tu hām yok tu' mōg, ha tikmū'ūn punethok te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pip, yā hāpxexka Yonex yōg tikmū'ūn, xix kōmēn Yenoyanēn yōg, xix kōmēn Tiro yōg, xix Xinōm yōg, nōm kōmēn 2 te kōnāg kox xexka hūmnāg tu' mām, ¹⁸ ha' nūn, tu Yeyox te hām'āktux 'āpak, pūyī' pakut xop hittupmā', ha tikmū'ūn te yāmīy kummuk kopa' pip xop nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁹ Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox 'āpit putup, Yeyox mūn ka'ok hah, yīy tikmū'ūn kuxa hittup.

Tikmū'ūn kuxa hittup xi' teknōg

²⁰ Yeyox te yāy mūtik hāpkumep xop pēnāhā', tu:

—'Ākuxa hittup 'āhok xop nōmhā. Yā Topa te 'āxop xat, ha Topa yōg tikmū'ūn xe'e'.

²¹ —'Ākuxa hittup 'āp-tup xūy xop nōmhā. Topa te 'ātex hi ka'ok putup.

—'Ākuxa hittup 'āpota xop nōmhā. Topa te 'āxop kuxa hittupmāp-tup.

²² —'Ākuxa hittup 'ihā tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, tu 'āxop mānōg, 'ūkpe 'āmōg hah, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, tu 'ākeppak mōg.

²³ 'Ākuxa hittup 'ihā 'āp-tup nōg. Yā pūn, pūn 'ākuxa hittup tu', yā Topa te xa' hōm putup pexkox yōg hāpxop xohix. Hamūn. Hōmā mōnāyxop kummuk tep-tup nōg Topa pupi hām'āktux xop kamah.

²⁴ —Pa 'ākuxānōg 'āptexop xexka tu'. Hōnhā xate hāpxop xohix pip, yā' puxi'.

²⁵ —'Ākuxānōg 'āxop hi ka'ok nōmhā, putup te 'ākix putup hah.

—'Ākuxānōg 'āxop yīxix nōmhā, 'āpotap-tup tu'.

²⁶ —'Ākuxānōg 'ihā tikmū'ūn xohix te xa 'āktux max. Hōmā mōnāyxop kummuk te' koit'ax xop 'āktux max kamah.

Xatu' gāyxop putup pax

²⁷ —'Ūg 'āpax. 'Āte xa hapxe'e 'āktux. 'Āpu, tikmū'ūn gāy xop putup pax, tu hāpxopmā max 'āp-tup nōg xop pu', ²⁸ nōm xop te xa hāpkummugāhā', yīy 'āxop te nōm pu hāmmaxnā', tu Topa tu' xak pu nōm hā hāmmaxnā', nōm xop te 'āxūygā pu hāmmaxnāhā'. Nōm xop te xa': "Pūyā Topa xa hāpkummugā'." Kaxīy. Pāyā 'āxop te nōm pu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā'." Kaxīy. ²⁹ Tik 'ūm te 'āpayīn kix, 'apu tux hok pu 'āpayīnnag nāg nōy kix kamah, ha tik 'ūm te 'ōg kāmīn xut, 'āpu' tux hok pu 'ōg kayak xut nūy paxmōg kamah. ³⁰ Tik 'ūm te 'āxak pu hāpxop 'ūm hok hōm, 'āpu, tu' hōm, ha tik te 'ōg hāpxop xut, 'āpu' tux hok pu' xut, yīy putpu' xak hok 'ōg hāpxop. ³¹ Xatep-tup, pu 'ānōy xa hāmmaxnā', yīy 'ānōy pu hāmmaxnā hāmāxap.

³² —'Āxop te 'āxape xop putup pax, tu' puknōg xop putup nōg. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa tek mūn pu hāmmaxnāp-tup, 'ūgmūn max hah? Kaxīy. 'Āmhok, yā' koit. Tikmū'ūn kummuk te yāy xape xop putup pax kamah, pa Topa te nōm hā hāmmaxnā 'ohnāg. ³³ Tikmū'ūn te xa hāpxopmā max, ha xate nōm pu hāpxopmāhā' 'ūyānān tu'. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, 'ūgmūn max hah. Kaxīy. 'Āmhok. Tikmū'ūn kummuk te' xapep-tup pax kamah, tu hāpxopmā max 'ūyānān tu', pa Topa te nōm xop pu hāmmaxnā 'ohnāg. ³⁴ Xate hāpxop 'ūm hōm, tu ta' putpu' paha', tu 'āmpē'āpaxex, hu: Tik te pagop-tup. Kaxīy. Teptu 'āmpē'āpaxex, hu: "Topa te 'ā hāmmax nāp-tup, yāk mūn te hāpxopmā max." Kaxīy. 'Āmhok. Tik te hāpkummuk mīy, tu hāpxop 'ūm hōm kamah, tu' nōy xop pu' hōm, nūy ta put pu pa'. ³⁵ 'A 'āmūn'ah. 'Ōg hāpxop xak hok, nūy put pu pa'. 'Āpu' puknōg xop putup pax, tu hāmmaxnā', tu hāpxop hōm, pāyā' xak hok 'ūyānān tu', ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup, yīy 'āxop yā Topa xe'ēgnāg hā 'āktok xop, yā Topa mūn max, tu hāmmaxnāhā tik max xop pu', xix tik kummuk xop pu'. ³⁶ Topa yā 'Ātak, tu

tikmũ'ün kuxa ka', 'äpu tikmũ'ün nõy kuxa ka kamah, 'Ätak Topa putuk 'ükuxa ka', yä Topa max xe'ëgnäg.

Topa te hãpxopmã'ax xohix kopit putup

³⁷ –Änõy yõg hãpxopmã'ax kopit hok, nõy hãm'äktux kummuk, puyiy Topa 'õg hãpxopmã'ax kopit hok. 'Änõy yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', ha Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, pu tu' kux.

³⁸ 'Änõy pu' hõm, ha Topa te xa' hõm putup, ha xate hãpxop punethok pop putup, yä Topa te hãpxop punethok xa popmãhã', yiy 'äyım 2 nõ'xip putup. 'Õg panat hã 'änõy pu hãpxop xap hãmenex, puxix nõm panat hã xa hãmenex hãpxop xap kama 'üyãnãn tu'. 'Änõy puk-tõgnäg hõm, puxix xa' hõm 'ük-tõgnäg kamah. 'Änõy pu punethok hõm, puxix xa' hõm punethok 'üyãnãn tu'. Kaxiy.

³⁹ Tu xe hãm 'äktux, hu:

–Tik pa hok te' nõy pa hok mũg, puyiy mögã', puxix tik 2 hãpkox ha' mõnãy. ⁴⁰ Tik te hãmyümmũgã'ax, tu hãmyümmũg xexkah, ha tik te tappet mĩy yä hãmyümmũg kutõgnäg, päyã tappet mĩy kux, tute hãmyümmũg xexkap-tup, nõy hãmyümmũgã kamah. ⁴¹ Xate 'änõy yõg hãpxopmã'ax kummuk pënãhã'. Teptu xate' pënã hok yäy yõg hãpxopmã'ax kummuk? ⁴² Hu hãm'äktux hok 'änõy pu', hu: “Nãy, 'äte xa hãmyümmũgãp-tup.” Kaxiy, 'ihã 'äpa te hãmyümmũg 'ohnäg. Xate' yümmũg hok? Yäy yõg hãpxopmã kummuk kux hãmãxap, xayiy künãy tu 'änõy yõg hãpxopmã kummuk kuxyã'.

Mĩm kup max xix mĩm kup kummuk 'äktux

⁴³ –Mĩm kup max te mĩnta max taha', 'ap mĩnta kummugã'ah, ha' kup kummuk te mĩnta max ta 'ohnäg. ⁴⁴ Tikmũ'ün te mĩnta pënãha', nõy tu' kup kopit. Mĩnta tu max, puxix' kup tu max, ha mĩnta tu kummuk, puxix' kup tu kummuk. 'A tikmũ'ün te tepta xut'ah mĩmyãm kup tu', tu xupxak xak 'ohnäg mĩmyãm kup tu'. ⁴⁵ Tik max te hãpxopmã max, 'ükuxa max tu' mĩy, ha tik kummuk kuxa kummuk, tu hãpxopmã kummuk. 'Üyiy'ax te yäy kuxa kopa hãpxop yümmũgãhã'.

Tikmũ'ün pet max xix' kummuk 'äktux

⁴⁶ –Äxop te: “Ämũn yäk xuxyã',” kaxiy, päyã 'äyĩpkox 'ohnäg. 'Äte 'äxat, päyã xate' mĩy 'ohnäg. ⁴⁷⁻⁴⁸ 'Äte xa hãmyümmũgã'ax, nõy Topa yõg hãpxopmã'ax yümmũgã', nõy ta tikmũ'ün yĩpkox pip 'äktux. Tikmũ'ün te yõg hãm'äktux 'äpak, püyã' yĩpkox pi', puyiy tu ta hãmyümmũg, tu tik pet max putuk. Ha hãpkot, tu mĩkaxxap tu' xupep, pu tu kox tox tu nõm mõ'tat, tu nõ mäykup mõ'xix mĩhĩm, ha' ka'ok, ha tex mõ'yüm tu' xupep, tu nõ'xip, tu mĩptut kopa' xup, tu' xet xexkah, päyã mĩptut kopa mõ'yüm hãm hã, tu' nak, tu' ka'ok, ha kaxiy tik nõn, 'ügha' nõn, nõy yõgnũ hãm'äktux 'äpax, tuk xupak, tu' yĩpkox pip, tu' ka'ok kamah, mĩptut max mõ'yüm hãm hã putuk. ⁴⁹ Päyã tik nõy pet, tu 'ap hãpkot'ah, tu mõ'tat mĩhĩm hãm pepi', tu mõ'xix hãm tu', ha' pu'uk, ha tex gäy te mĩptut xit, ha' topaha', tu hãpxop patõnnãhã', tu' koxyõy mĩptut. Ha kaxiy tik te yõgnũ hãm'äktux 'äpak, tu' yĩpkox 'ohnäg, tu pu'uk kamah, mĩptut kummuk putuk. Ta tu' kux. Kaxiy.

7

Yeyox te kãmãnat hittup mãhã'

¹ Ha Yeyox te hãm'äktux kux, tu tikmũ'ün pu hãm'äktux kux, tu ta' mög tu mõktu xupep kõmẽn Kapãnãn tu', ² ha tik puxet yä Hõm yõg gohet hã kãmãnat, ha' hãm max, yiy' xat'ax tep-tup pax, ha' pakut, tu' xok putümnäg, ³ ha tikmũ'ün te Yeyox 'äktux, yiy gohet yõg tik te Yoneo xexka xop tu' xak, pu nõ', pu Yeyox tu' xax, pu mög, nõy tik pakut hittupmã'. ⁴ Ha Yeyox ha' nõn, tu' mõxaha', tu tu' xak, hu:

–Gohet yõg tihik max, 'äpu, nõm mõ'nĩynãm. ⁵ Tute yümũ yõg tikmũ'ün putup pax, tu Topa pet mĩy yümũ yõg tikmũ'ün pu'. Kaxiy.

⁶ Ha ta' mög, 'üxexka xop mütik mög, tu gohet yõg kãmãnat ha' mög, ha' pet hũmnäg tu' yüm, ha gohet yõg tik te' xape nõ'pok, tu Yeyox ha nõ'pok, nõy yäy pupi hãm'äktux, nõy Yeyox pu' hãm'äktux, hu:

–Änũn hok, 'äxexka tu', hak-tõgnäg, hu 'äte yäyhãhup 'äkeppah. ⁷ 'Äte hãm'äktux yümmũg'ah. 'Äka'ok, nõy hãmpakut'ax mãnõg, pu mög. 'Äpu, hãmpakut'ax xat,

puyīy kāmānat hittup, nūy xat'ax hā' hittup.
⁸ Yūmmūg, gohet yōg xexka xop tek xat kamah, ha 'āte yōgnū xonat xop xat, ha' yīpkox pip. 'Āte xonat pu: "Mōg, mōg," kaxīy, ha' mōg, ha xonat nōy pu: "Mā', 'ānū'!" kaxīy, ha' nūn, ha 'āte kāmānat pu' xat, hu: "Ūmīy," kaxīy, ha' mīy. Puxi'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox hup, tu tik pakut ha' mōg'ah, tu gohet yōg tik te hām'āktux 'āpak, tu' hittup, tu tikmū'ūn te' pe' mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tik kuxa yūm ka'ok yōgnū hām'āktux'ax kopah. Yā' puknōg, pāyā Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk, yūmū yōg tikmū'ūn kuxa mām pu'uk. Kaxīy.

¹⁰ Ha gohet yōg tik xape xop putpu' mōg, kāmānat pet ha' mōg, tu' mōg tu mōktu mōxaha', ha kāmānat xip, tu' hittup nōmhā, 'ūxat'ax hā Yeyox te nōm hittupmāhā'.

Yeyox te' putpu hīnnāhā 'ūn kutok pit

¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'Īhā Yeyox mōg, tu ta' mōg tu mōktu kōmēn Nāīy tu', ha' xop te Yeyox mūtik hāpkumep xop pip, xix tikmū'ūn punethok pip, ¹² tu kōmēn yīka' pip, 'Īhā tikmū'ūn nūn, tu kōmēn yīka' nūn, nūy tik nō hāpkot. 'Ūn hok yūm, tuk-tok pit puxehnāg, ha' xok, ha tikmū'ūn punethok te 'ūn mūtik nūn, nūy tuk-tok nō hāpkot, ¹³ ha Yeyox te' pēnāhā', tu 'ūn kuxa ka', hu:

—'Āpota hok, 'ūxak hok. Kaxīy.

¹⁴ Tu' mōg, tu tik xok yōg mīpkox 'āpit, ha tikmū'ūn hup, tu' mōg 'ohnāg, yīy Yeyox te:

—'Ūgnix! 'Āte 'āxat, hu: 'Āyok. Kaxīy.

¹⁵ Ha put pu hi', tu' yoah, tu' yūm, tu hām'āktux, ha Yeyox te' mūk tut pu' hōm, ha' hittup. ¹⁶ Ha' xohix kuxānōg, tu Topa 'āktux max, hu:

—Topa te nū tik yāy kutnāhā', puyīy yāy pupi hām'āktux, tu' nūn, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, ha' xexkah! Topa nūn, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām. Kaxīy.

¹⁷ Ha kaxīy tikmū'ūn te Yeyox 'āktux, tu hāpxexka xohix kopa hām'āktux, xix hāpxexka hām'ūmnāg tu hām'āktux.

Yoām te mō tik pok

¹⁸ Tik xop te Yoām mūtik hāpkumep, tu nōm tep-tox pix mūtik hāpkumep, ha tik xop te Yoām pu hām'āktux, tu Yeyox te tik

xok putpu' hīnnā 'āktux, ha Yoām te' yōg tik 2 mōg yīmōgatux, ¹⁹ tu Yeyox ha mō'pok, nūy yīkopit, hu: "Ok 'āmūn tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnā'ax?" Kaxīy. ²⁰ Ha tik xop te Yeyox ha' mōg, tu hām'āktux, tu Yoām te hām'āktux 'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā tihik, Topa te nōm yāy kutnāhā'? 'Ok pe Topa te' nōy nū'kutnāp-tup? 'Ūkux. Kaxīy.

²¹ 'Īhā Yeyox te tikmū'ūn punethok hit-tupmāhā nōmhā, tu yāmīy kummuk kopa' pip xop hittupmāhā', xi' pa hok xop hit-tupmāhā', ²² tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoām yōg tik xop mūtik, hu:

—Putpu mōg, nūy Yoām pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix pēnā'ax 'āktux, hu: 'Ūpa hok xop te hāmpēnāhā, xix hāpkumep hok xop te hāpkumep, xix yāy xax kunut xop yā' xax tup, xi' yīpkox hok xop te hām'āpak, ha' xok tihik, tu putpu hi', ha' hok xop te hām'āpak max'ax 'āpak. ²³ Ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, tu' kuxa hittup, tuk yīkopit 'ohnāg. 'Ūkux. Kaxīy.

²⁴ Ha Yoām yōg tik xop mōg, ha Yeyox te Yoām 'āktux tikmū'ūn pu', hu:

—'Āmōg hām panip tu', nūy Yoām pēnā'. Putep xate pēnāhā'? 'Ok mōg nūy mīxux tox pēnā'? 'Ok 'āmuuh te nōm mīxux nuhuknām? 'Ap pēnā'ah. ²⁵ Xatep-tep pēnāhā'? 'Ok mōg nūy tik pēnā', tik te top-ixxax maxnāg mō'tat? 'Āmhok. Yoām te xok-tut xax mō'tat, 'ap xax max'ah. Yūmmūg. Tikmū'ūn nōy te topixxax max xe'e mō'tat, tu mīptut max xe'e kopa tihi', tu 'āmuk xexka mīy pax, tu' xexka xop mūtik tihi', pāyā panip xexka tu' ti'ah xexka xop, ha Yoām hok xip, tu panip xexka tu' pet. ²⁶ Pāyā xatep-tep pēnāhā'? 'Ok tik te Topa pupi hām'āktux pēnāhā'? Hamūn. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yoām mūn te Topa pupi hām'āktux xe'e'. ²⁷ Xate' yūmmūg. Hōmā tik hittap te Yoām 'āktux, tu Topa yōg tap-pet tu kax'āmi', hu: "Topa te hām'āktux, ha tik te' nōm pupi hām'āktux. Topa te nōm tik 'ākeppa mō'kutnāp-tup, nūy 'ōg putat maxnā'." Kaxīy.

²⁸ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tik xop hittap xexkak-tōgnāg, ha Yoām xexka xe'e', pāyā

tik kutōgnāg, tu' yīpkox xip, Topa te nōm xat hah, nō'ōm xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

²⁹ Ha tik xop te gohet pupi tayūmak pop, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak. Hōmā Topa te nōm xat, ha' yīpkox pip, ha Yoām tep-tox pix.

³⁰ Pāyā Paniye xop xix yūmmūgā xop yīpkox 'ohnāg, yīy Yoām tep-tox pix 'ohnāg kamah.

³¹ Ha Yeyox te xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', hu:

—Hōnhā tikmū'ūn tep-tep putuk? ³² Tu kaxxop putuk, nōm te hāmnuhnōg tu' mām, ha hām'kute'ex, tu' nōy pu' yīy ka'ok, hu: “Ūgmū'āte kāyāhā', yāyta'ax kāyā putuk, payā 'āxop te hāmyā 'ohnāg, hakmū'āte kāyāhā, nō hāpkot kāyā'ax putuk, pāyā 'āxop tek mū' mūtik pota 'ohnāg.” Kaxīy.

³³ Yoām tep-tox pix, tu' xit hok, nūy Topa pu hām'āktux, tu' hep xupyāg xo'op hok, ha 'āxop te: “Yāmīy kummuk te nōm kopa' xip.” Kaxīy. Pāyā' koit. ³⁴ Ūgnūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, tuk xit xi' xo'op, ha 'āxop tek mūn kummuk 'āktux, hu: “Pēnā', 'ūxit xexka nām, tu xo'op xexka nām kamah, tu tix kummuk hā' xape, xix tik xop te gohet pupi tayūmak pop xop hā' xape.” Kaxīy. ³⁵ Tukmūn 'āktux kummuk, pāyā Topa te hāmyūmmūg, ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg putup, tu nōm max 'āktux, tu' hāpxe'e 'āktux. Ta tu' kux. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te Paniye tik pet ha' mōg

³⁶ Āmnīy 'Ūm 'ihā Paniye xop yōg tik te Yeyox xānāhā, pu yāy pet tu' xit, ha' mōg, tu mō'nāhā', tu' yūm, tu' xit, ³⁷ ha kōmēn yōg xotit xip, ha tikmū'ūn te nōm pu hām'āktux, hu: 'Ok yūmmūg xate'? Yeyox te tik pet kopa' xit. Kaxīy. Yīy nax tōynāg paha', yā naxnāg max, takat xexkah, ha hāpxop hax max kopa' xuk, tu kamah takat, ³⁸ ha Yeyox yīkāgnāg hā' xip, tu potaha', ha' pa hep te Yeyox pata tu' nāhā', tu' pa hep hā' pata pix, hu Yeyox pata nakgāhā', tu yāy xetox hā 'ūktux tu' nakgāhā', tu Yeyox pata hax, tu hāpxop hax max pux, tu Yeyox pata tu' pux. ³⁹ Ha Paniye yōg tik te' pēnāhā', tu hāmp'e'paxex, hu: “Ok yūmmūg hok Yeyox te'? Paxpu tu Topa pupi hām'āktux xe'e',

puxix 'ūn xotit yūmmūg, hu' tux hox pu tu' xupit hok.” Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu:

—Xīmām, 'āte xa hām'āktux putup. Kaxīy.

Ha:

—'Āyīy. Kaxīy.

⁴¹ Ha hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hōmā tik 2 ta nemēn tik nōy pu', tu' nōy pu ta nemen tayūmak hā, ha tik 'ūm ta nemēn tayūmak te 500, ha' nōy ta nemēn tayūmak te 50. ⁴² Pāyā' nōm tik te tayūmak 'ūm xip'ah, 'ap pagok yūmmūg'ah, ha tik max te' homip tu' kax 'ohnāg, ha' kux. 'Āte xa yīkopit, hu: Tik 'ūm kuxa hittup xe'e', nūy tik max tup-tup pax xexkah, pe tik ta nemēn tayūmak te 50, pe tik ta nemēn tayūmak te 500? Putep pe'āpaxex? Kaxīy.

⁴³ Ha Xīmām te:

—Nōm tik ta nemēn kutōgnāg 'ūkuxa hit-tup kutōgnāg, ha tik ta nemēn xexka kama' kuxa hittup xexkah, hu tik max tup-tup pax xexkah. Kaxīy.

Ha:

—Hamūn. ⁴⁴ Nū 'ūn pēnā'. 'Āpet tu mōknāhā', ha kōnāg 'ūm xate tat'ah, puk pata pix, ha 'ūn tek pata pix, yāy pa hep hā' pix, tu xetox hā' nakgāhā', ⁴⁵ hak mūg 'ohnāg yāy kep ha, nūy 'aneō, pāyā 'ūn tek pata hax punethok. ⁴⁶ Xate 'ā' hōm'ah mīxux hep tox, puk xe 'ānnut, pāyā 'ūn te hāpxop hax max hep pux 'ūkpata tu', ⁴⁷ yīy 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te 'ūn kuxa kummuk xit nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yīy ha Topap-tup pax xexkah. Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax xexka 'ūyānān tu', ha Topa te tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax kutōgnāg xaxogāhā', yīy ha Topap-tup pax kutōgnāg. Kaxīy.

⁴⁸ Tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Topa te 'ōg kummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Kaxīy.

⁴⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik mām te:

—'Ū 'ūm nūhū'? Topap-xehnāg te hāpkummuk mīy'ax xaxogā 'āktux. Yeyox te' xaxogā 'āktux hok! Kaxīy.

⁵⁰ Ha Yeyox te 'ūn pu hām'āktux, hu:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūn kopah, yā' puxi'. Mōg. Pūyā 'ākuxa yūm. Kaxīy.
Ha' mōg.

8

Ūn xop te Yeyox mūtik hāpkumep

¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox hāpkumep, tu kōmēn xohix kotit hā' mōg, xi' xip tu xexka xohix kotit hā' mōg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nōm xop yīpkox pip 'āktux, ha tik te 12 nū mūtik mōg, ² ha 'ūn xop mōg kamah. Hōmā Yeyox te nōm xop hit-tupmāhā', tu yāmīy kummuk mōy 'ūkopah, ha 'ūn xohix te: Mānix 'āxet'ax Mānanēn, ha Yeyox te yāmīy kummuk te 7 mōy 'ūkopah, ³ ha 'ūn nōy Yoān, tu Koy xetut, ha' xat'ax 'Enot yōg kāmānat te māxap, tu nōm yōg hāpxop pēnāhā', ha 'ūn nōy Xoyān, xix 'ūn punethok te Yeyox mō'nīynām, tu tik te 12 mō'nīynām kamah, tu yāy yōg hāpxop tu popmāhā'.

Tik te hāpxop xap xok

⁴ Ha tikmū'ūn punethok nūn, yā kōmēn xohix yōg tikmū'ūn, tu Yeyox ha' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', ha Yeyox te' yūmmūgāhā', tu hām'āktux hā' hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', hu:

⁵ —Tik 'ūm mōg nūy hāpxop xap xok, tu' xap nāhā hām kopah, nūy tu' xok, ha' yāg te putat yīka tu' xok, yīy tikmū'ūn te pata hā' totnok, tu' koxyōy, ha putuxnāg te' mānām, ⁶ ha' xap yāg te mīkax xap tu' nāhā', tu' xokax, pāyā hāmnak, ha' tap, tu yāy xaxogāhā'. ⁷ Ha' xap yāg te mīmyām xop kopa' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mīmyām mūtik tuk, tu mōktu xexkah, pāyā' xut 'ohnāg, mīmyām kopa' xip tu'. ⁸ Ha' xap yāg te hām max tu' nāhā', tu' xokax, tu' tuk, tu mōktu xohix xexkah, tu' xap max xohix punethok hōm. Yā' xap puxet te' xap te 100 popmāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy. Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūg'āpax, xa 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

Yeyox te hāmyūmmūgāhā'

⁹ Ha tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' yīkopit, hu:

—'Ok hām'āktux 'ūm nūhū'? Teptu xate hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā'? Kaxīy.
¹⁰ Ha Yeyox te:

—Topa te xa hāmyūmmūgāhā', tu yāy yōg tikmū'ūn xat, hu' yūmmūgāhā', puyīy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, pāyā 'a' tikmū'ūn nōy pu hāmyūmmūgā'ah, yīy Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a yūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, pu tu pa pip, pāyā 'a' hāmpēnā'ah, xix hām'āpak, pāyā 'a' yūmmūg'ah.

¹¹ —Nōm hām'āktux te 'āyūmmūgāhā kaxīy: Mīxux xap te Topa yōg hām'āktux 'āktux. ¹² Hāpxop xap te putat yīka tu' nāhā', hā kaxīy tik 'ūm te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, pāyā Hāmgāyāgnāg te hām'āktux putup nōg, tu' kuxa kopa' xut, yīy' kuxa yūm 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, ha Topa te' kuxa kummuk xit 'ohnāg. ¹³ Ha hāpxop xap te mīkaxxap tu' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux 'āpak, tu' kuxa hittup, pāyā' kuxa yūm kutōgnāg, tu mōktu' xūy, hu' xaxok, tu Topap-tat xak. ¹⁴ Ha' xap te mīmyām xop kopa' nāhā', hā kaxīy tikmū'ūn te nōm hām'āktux'ax 'āpak, pāyā yāy yōg hāpxop xak punethok, tu hāpkute'ex punethok, tu' kuxa yūm 'ohnāg, hu Topap-tat hā' mōg pu'ūgnāg. ¹⁵ Ha hāpxop xap te hām max tu' nāhā', ha kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip hām'āktux xe'e pu', tu' kuxa yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu' xaxok 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg, yā' mōg kumak mōg. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

Kūyānām 'āktux

¹⁶ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Tikmū'ūn te kuyānām tat'ax yūm mīpe yīmū', pu tikmū'ūn xohix pu tupmā', 'ap mīmpe kaka' yūm'ah, xix mana kopa' yūm 'ohnāg. ¹⁷ Ha kaxīy Topa te hāpxopmā'ax xaptop'ax yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn xohix yūmmūgāp-tup.

¹⁸ —Paxip, 'ūg'āpax max. Tikmū'ūn te hāmyūmmūg, Topa te nōm pu hāmyūmmūgāp-tup, pu tu hāmyūmmūg xohix, pāyā tikmū'ūn nōy te hāmyūmmūg 'ohnāg, Topa te nōm pu hāpxaxogāp-tup. Kaxīy.

Yeyox mûg tut nûn xi' taknõy xop

¹⁹ Yeyox mûg tut nûn, xi' taknõy xop nûn tu nûktu Yeyox tu' mõxaha', pâyâ 'ã' pênã'ah, tikmû'ûn punethok hah, ²⁰ ha tik te Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

—'Ãtut nûn xix 'ãtaknõy xop nûn, tu nûktu hãptopa' tihî', tu 'ãhip, nûy 'ã mûtik hãm'ãktux. Kaxîy.

²¹ Pa Yeyox te:

—Yã tikmû'ûn te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yîpkox pip, yãk tut, xik taknõy, xik hex, tuk mûn hã' xape'. Kaxîy.

Yeyox te 'ãmuuh xat, pu tu' xuxi'

²² 'Ãmnîy 'ûm 'îhã Yeyox te kônãg xexka ha' mõg, tu ta mîpkox xup hã nõm mõ'nãhã', xix yãy mûtik hãpkumep xop te' mõxakux, nûy kônãg yîmû' mõg, ha Yeyox te:

—'Ãpu, yûmû mõg nûpehe, kônãg xexka xatapak hãpkux nõy tu'. Kaxîy.

Tu' mõg, ²³ 'îhã Yeyox pip mîpkox kopah, tu mõ'yõn, ha 'ãmuuh ka'ok mõ'ko'uk kônãg xexka tu', ha kônãg te mîpkox mahap, tu' mõm tu mîpkox kopa mõ'nãhã', ha mîpkox putux, tu kônãg kopa mõ'nãp-tup, yîy tik xohix xok'ax, tu kuxãnõg, ²⁴ tu Yeyox yîka ha' mõg, tu' tuhuk, ha' yãy koxak, yîy:

Yãyã', Yãyã', yûmûg xakix putup! Kaxîy.

Ha yãy koxak, tu 'ãmuuh xat, xix kônãg gãy xat, pu tu xuxi', ha' xuxi', ²⁵ ha Yeyox te tik xop pu hãm'ãktux, hu:

—Piya' kuxa mãm 'ûgkopah? Kaxîy.

Ha Yeyox yîpkutuk, tu yãy pu hãm'ãktux, hu:

—'Û 'ûm nõ'õm? Tu 'ãmuuh gãy xat, xix kônãg gãy xat, ha' yîpkox pip, tu' kux. Kaxîy.

Yeyox te yãmîy kummuk xupepmãhã'

²⁶ Yeyox mõg, xix' yõg tik xop te nõm mûtik mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka Yenax tu, ha Ganinet yõg kônãg xexka kux tu' yûm, ²⁷ ha Yeyox te mîpkox kopa' xupep, tu' mõg hãm nak ha', ha kõmën yõg tihik nûn tu nûktu Yeyox hah, tu 'ãmnîy xohix hã xax top, tu' pet xip 'ohnãg, pâyã' xukpot tu' xip, yãmîy kummuk xop te' kuxa kopa' pip hah. ²⁸⁻²⁹ Hãpxip punethok 'îhã yãmîy kummuk xop te' kummukgãhã', ha' gãy, yîy tikmû'ûn te tik yîm hîy, xi' kup hîy, pip kup mûg xap hã' hîy, pâyã tik te' koxyõy, ha yãmîy kummuk te panip xexka tu' mõgãhã',

yîy Yeyox te yãmîy xat pu mõg, ha tik te Yeyox pênãhã' tu' yîy ka'ok, tu kopaxux ha' nãhã', tu nû'xup, tu:

—Yeyox, 'ãmûn yã Topa xe'ëgnãg kutok. Xatep-tep tup? 'Ãte xa tu' xak 'ûgkummugã hok. Kaxîy.

³⁰ Ha Yeyox te' yîkopit, hu:

—'Ok 'ãxuxet'ax te xîy? Kaxîy.

Yã yãmîy punethok te tik kopa tihî', hu' yãnãn tu hãm'ãktux, hu:

—'Ûkxuxet'ax 'Ûxohix Xop. Kaxîy. ³¹ Tu Yeyox tu' xak pu Hãmgãyãgnãg Pet ha mõ'pok hok.

³² Ha xapup punethok te yîktix tu' pip, tu hãmhumnãg, yîy yãmîy te tu' xak, pu' tux hok pu tu xapup xop kopa' mõg, ha' tux hok pu mõg, ³³ tu tik nîm, tu mõktu xapup xop hã mõxakux, ha xapup xop te yîktix tu' yîxo mõ'ka'ok, tu kônãg xexka tu' mõxaha', tu kônãg kopa nãm, tu' xakix.

³⁴ Ha tik xop te xapup pênãhã', tu xapup xakix pênãhã', tu nû'paha', tu' mõg, tu kõmën ha' mõg, nûy 'ûkopa hãm'ãktux, xix hãpxexka tu' hãm'ãktux, ³⁵ ha tikmû'ûn nûn nûy tu pênã', tu Yeyox ha' nûn, tu tik pênãhã', yãmîy kummuk te' nîm, ha' nûn, ha topixxax mõ'tat, tu' Yeyox yîkãgnãg hã' yûm, ³⁶ ha tik xop te xapup xop pênã'ax mõg, tu tikmû'ûn nõy pu hãm'ãktux, tute tik hittup 'ãktux, ³⁷ ha Yenax yõg tikmû'ûn te xapup tu Yeyox yîpkutuk, hu nõm xat pu mõg, pu hãpxexka nîm, ha Yeyox 'ûpapuk ha' mõg, tu kônãg xexka ha' mõg, tu mîpkox tu mõ'nãhã', nûy mõg, ³⁸ ha tik hittup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ûktux hok 'û mõg 'ãxop mûtik. Kaxîy.

Pâyã Yeyox te:

³⁹ —Yãy pet ha mõg, Topa te xa hãmmaxnãhã', yîy tikmû'ûn pu hãm'ãktux, Kaxîy.

Ha ta' mõg, tu tikmû'ûn xohix pu hãpxopmã'ax xe'ëgnãg 'ãktux, Yeyox te nõm hãpxopmãhã.

Yeyox te 'ûn hittupmãhã' xix kakxop hex

⁴⁰ Ha ta' mõg Yeyox, tu hãpkux nõy ha' mõg put pu', tu mîpkox hã' mõg, tu kônãg xexka yîmû' mõg, tu mõktu xupep hãpkux tu', xix yãy mûtik hãpkumep xop mõxa

kamah, ha tikmũ'ũn xohix te' hip, hu' hit-tup, ⁴¹ ha tik nũn, 'ũxuxet'ax Yax, 'ũxexkah, tu Yoneo yõg tikmũ'ũn xat, tu kõmẽn yõg Topa pet kopa' xat'ax, tu' kopaxux ha' nãhã', tu Yeyox tu' xak, pu' pet ha mõg, ⁴² hak-tok hex puxehnãg, 'ũyõg hãmyãxatamuk xohix te 12, 'ũtuk tup, tu' pakut, tu' xok putũmnãg, yĩy Yeyox mõg.

Ha tikmũ'ũn xohix te nũ mũtik mõg, yã' xohix punethok, tu yãy tu nũ'nãhã', tu' mũg ka'ok, ⁴³ 'ĩhã 'ũn nũn, tu' pakut, yã 'ũn yõg hãmpakut'ax, ha yãy hep 'ãta xupep, ha hãmyãxatamuk xohix te 12 hã' pakut, 'ĩhã 'ũn te notot xop xohix tu' kax, pu tu hittupmã', ha 'ũn te tayũmak xohix hã pago, tu' hitop popmãhã notot xop pu', pãyã hit-tup 'ohnãg, ⁴⁴ hu Yeyox pe' mõg, tu' yõg topixxax 'ãpit, tu' hittup, ⁴⁵ ha Yeyox te:

—'Ũ 'ũm tek 'ãpit? Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn xohix te:

—'İntu. 'Ăkmũn'ah. Kaxĩy.

Ha Pet te:

—Yãyã', tikmũ'ũn xohix te 'ãyĩmap pip, tu 'ãmũg ka'ok. Kaxĩy.

⁴⁶ Pa Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'ũm nõm tek 'ãpit, 'a' yũmmũg. Topa tek ka'ogãhã' 'ũ hittupmã', ha tikmũ'ũn 'ũm nõm tek 'ãpit xe'e', 'ũyĩy hittupmã'. Kaxĩy.

⁴⁷ 'Ap 'ũn te yãy xaptop yũmmũg'ah, hu' nũn, tu kuxãnõg, tu yãy nuhuk, tu' kopaxux ha' nãhã' Yeyox keppah, tu hãm'ãktux, tu Yeyox xax 'ãpit 'ãktux, ha tikmũ'ũn xohix te' xupak. ⁴⁸ Ha Yeyox te:

—Nixix, 'ãkuxa yũm ka'ok 'ũgkopah, yĩy Topa te 'ãhittupmãhã', Mõg 'ãpet hah, 'ĩhã 'ãkuxa yũm. Kaxĩy.

⁴⁹ Tu hãm'ãktux 'ĩhã tik nũn, yã Yax yõg kãmãnat, tu nõm pu hãm'ãktux, hu:

—Yax, 'ãk-tok hex yã' xok. 'Ūtux hok pu Notot put pu mõg, mõ'kutnã' pu yãy xip'ax tu xihip. Kaxĩy.

⁵⁰ Ha Yeyox te' xupak, tu Yax pu hãm'ãktux, hu:

—'Ăkuxãnõg hok, 'ãkuxa yũm ka'ok, ha Topa te 'ãk-tok hittupmãp-tup hok'ah. Kaxĩy.

⁵¹ Tu' mõg tu mõktu Yax pet tu' xupep, ha tikmũ'ũn mõxaha kamah, ha Yeyox te' tux hok pu tikmũ'ũn mõxakux hok, tu Pet

yĩmõgatux, xix Tiak, xix Yoãm, pu yãy mũtik mõg, ha' mõxakux Yeyox mũtik, xix kakxop hex mũg tak xi' mũg tut mõxakux.

⁵² Pa tikmũ'ũn nõy 'ap mõxakux'ah, tu hãptopa' pip, tu kakxop hex hã' potaha', ha Yeyox te:

—'Ăpota hok. Kakxop hex 'ap xok xe'e'ah, yã mõ'yõn. Kaxĩy.

⁵³ Ha tikmũ'ũn yĩxix kummuk, tu Yeyox 'ãktux kummuk, tu:

—Yã' xok xe'e'! 'Ūgmũ'ãte' yũmmũg! Kaxĩy.

⁵⁴ Pa Yeyox mõg, tu kakxop yĩm mũg, tu' yĩy ka'ok, tu:

—Nixix, 'ãyok nũy 'ãknĩhã xihip! Kaxĩy.

⁵⁵ Ha' put pu hi', tu' yok, tuknĩhã'xip, ha' xat, pu xit'ax hõm kakxop pu', puyĩy mã'.

⁵⁶ Ha' tak xi' tut kuxãnõg, tu tu' kuxa hittup, pa Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'ũm pu' xuktux hok! Kaxĩy.

9

Yeyox te tik te 12 mõ'pok

¹ Yeyox te yãy yõg tik xop te 12 xãnãhã', tu yãy 'ãxet'ax hõm pu yãmĩy kummuk xohix xit tikmũ'ũn kopah, nũy tu tikmũ'ũn pakut xop hittupmã', ² Ha' xat, pu Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux, xi' xat, pu 'yĩpkox pip 'ãktux, xi' xat pu tikmũ'ũn pakut xop hit-tupmã', ³ tu:

—'Ăhok mõg, tu hãpxop 'ũm ta hok, xi' kup hã tu 'ãmõg hok, xi' tut ta hok, xix topixxax nõy ta hok. ⁴ Ha tikmũ'ũn te: "Ūkpet kopa 'ãxip'ax," kaxĩy, 'ãpu xihip ka'ok, tu' nĩm hok, 'ĩhã kõmẽn kopa 'ãti'. ⁵ Pa tikmũ'ũn te: "Mõg, mõg," kaxĩy, 'ãpu mõg mõ'ka'ok, tu nõm tikmũ'ũn nĩm, tu hãpkõnõn 'ãpata ha' xit, nũy tikmũ'ũn kummuk 'ãktux. Ta tu' kux. Kaxĩy.

⁶ Tu mõ'pok, ha' mõg, tu hãpkumep, tu' xip tu xexka xohix kotit kopa' mõg, tu hãm'ãpak max 'ãktux, hu Topa te tikmũ'ũn xat 'ãtux, ha yĩpkox pip 'ãktux, tu kõmẽn yõg pakut xop hittupmãhã', ⁷ tu hãpxopmã ka'ok.

'İhã tikmũ'ũn nõy te Ganinet yõg gohenanok pu Yeyox 'ãktux, tu' yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, ha gohenenaok 'ãxet'ax 'Enot, tu:

—Pi'ya nõ'õm? Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn yāg te Yōam putpu hi 'āktux, nōm tep-tox pix, ⁸ ha' yāg te:

–Mōnāyxop hittap 'Enit te put pu hi 'āktux. Yā' xohix te hāmpe'paxex, hu: “'Ū'ũm nōm Yeyox?” Kaxīy. ⁹ Yīy 'Enot te:

–'Āte' xat pu mōy Yoām putox xak, pu tu xok, hap-tex, pa 'ũ'ũm nō'ōm, tu hāpxopmā ka'ok? Kaxīy.

Tu' xak, nūy Yeyox pēnā'.

Yeyox te tikmũ'ũn xohix xexka xīnnāhā'

¹⁰ Ha Yeyox yāy yōg mō'pok xop nūn, tu putpu' nūn, tu nūktu hām'āktux Yeyox pu', tu hāpxopmā ka'ok 'āktux, ha Yeyox te tik xop te 12 mōgāhā', 'ap nōy mōgā'ah, tu' mōg tu mōktu kōmēn kutōgnāg Metxax tu' mōxaha', ¹¹ pa tikmũ'ũn te' yūmmūg, tu' pe' mōg, ha Yeyox kuxa hittup, tu:

–'Ok 'āxop nūn? Kaxīy.

Tu hāmyūmmūgāhā', hu:

–Topa te yāy yōg tikmũ'ũn xat. Kaxīy.

Tu' pakut xop hittupmāhā'.

¹² Ha 'āmnīy, yīy mō'pok xop te 12 te:

–Putup te' kix tikmũ'ũn, 'āpu mō'pok pu mōg putpu', nūy xip tu xexka kopa hāpxop pop, nūy mīptut 'ũm kopa nū'xok, nūnte hām panip hah. Kaxīy.

¹³ Pa Yeyox te:

–'Āpu, 'ūxīnnā', puyīy tu hi ka'ok. Kaxīy. Ha:

–'Ūxit'ax 'ũm? 'Ap xip'ah. 'Ūgmũ'āte pām xohix te 5 pip, xix mām tix mām, ha tikmũ'ũn xohix xexka punethok. Pi'yā' mōg putup, nūy pām xohix pop, nūy tikmũ'ũn pu popmā', nūy tu' xīnnā'? 'Ap kōmēn xexka yūm'ah. Kaxīy.

¹⁴ Ha tikmũ'ũn yōg tik xop xohix te 5.000, ha Yeyox te yāy yōg mō'pok xop xat, pu tikmũ'ũn hām tu mō'xip, ha' yāg puxet te 50 mō'xip, xi' nōy te 50 mō'xip, tu mōktu xohix.

¹⁵ Ha mō'pok xop yīpkox pip, ha tikmũ'ũn xohix te hām tu' mām, ¹⁶ ha Yeyox te pām xohix te 5 pop, xix mām 2, tu pexkox ha' pēnāhā', tu Topa 'āktux max, hu:

–Topa 'āmax. Xatek mūg hāpxop max xohix popmāhā'. Puxi'. Kaxīy.

Tu yāy yōg mō'pok xop pu pām koxip, tu xe' koxip, tu nōg nōy nā' mōg tu mōktu xohix, nūy tikmũ'ũn xohix xīnnā', ¹⁷ ha' xohix te' māhā', tu' hi ka'ok, pāyā pām pip

punethok, ha tikmũ'ũn xit tap 'īhā tik xop te pām pop, tu manax kopa' xex, ha manax te 12 nū'xip pām hah, xix mām hah.

Pet te' Yeyox yā Kunnix 'āktux

¹⁸ 'Āmnīy nōy 'īhā Yeyox puxehnāg xip, tu Topa pu hām'āktux, ha yāy yōg mō'pok xop nūn, tu Yeyox yīkāgnāg hā' pip, ha Yeyox te:

–Tikmũ'ũn te putep 'āktux 'ā'? Kaxīy.

¹⁹ Ha tik xop te:

–'Ūyāg te 'āmūn yā Yoām 'āktux, nōm tep-tox pix, ha' yāg nōy te 'āmūn yā 'Enit 'āktux, hōmā nō'ōm 'Enit te Topa pupi hām'āktux, ha' yāg nōy te: “Yeyox yā tik hittap nōy, tu Topa pupi hām'āktux, yā putpu hi nōmhā.” Kaxīy.

²⁰ Ha:

–Xix 'āxop? Putep 'āampe'āpanōm? 'Ok pek mūn? Kaxīy.

Ha Pet te:

–'Āmūn yā Kunnix, Topa te xa yāy kutnāhā'. Kaxīy.

Yeyox te' xok'ax 'āktux, xi' putpu' hi'ax 'āktux

²¹ Ha Yeyox te:

–Nāy, hām'āktux hok tikmũ'ũn nōy pu'. Kaxīy.

²² Tu xe hām'āktux, hu:

–'Ūgmūn yā Tikmũ'ũn Kutok, tuk xūy xexkap-tup, ha Yoneo xexka xop tek mūn putup nōg, xix 'āmānex xexka xop, xix hāmyūmmūg xop tek mūn putup nōg, tuk putex putup, ha 'āmnīy tikoyuk nōg, 'īhā put puk hip-tup. Kaxīy.

²³ Tu hāpxip kutōgnāg 'īhā xe hām'āktux, tu' xohix pu hām'āktux, hu:

–Tikmũ'ũn tek mūn mūtik hāpkumep putup, puxix yāy pe'paxexk-tōgnāg, tu mōktu yāy putup'ax xaxok, nūy 'āmnīy xohix hā' yāy yōg mīpkupnix tat, nūy xūy, nūy 'ūgmūn putuk xūy, tuk mūn mūtik hāpkumep xe'ēgnāg. ²⁴ Ha tikmũ'ũn te yāy xaxok hok, puxix tu' hi xe'e 'ohnāg, pa tikmũ'ũn xok 'ūgmūn hah, puxix tu hip-tup mō kuma' mōg, tu' hi kux 'ohnāg.

²⁵ Teptu hāpxexka yōg hāpxop xohix pop, pāyā' xok? 'Ūp-texop xexkah, tu' xok, tu hāpxop xohix xaxok, 'ūxok tu', puxix yā' hok xe'ēgnāg. ²⁶ Tikmũ'ũn tek mūn hā yāyhāhup, xix yōgnū hām'āktux hā

yāyhāhup, 'ūnōy xop pu yāyhāhup, hu: "Akmūn Yeyox yōg'ah", kaxīy, kopxix 'āte nōm tikmū'ūn hā yāyhāhup 'ūyānān tu'. 'Ātak Topa pu 'āte nōm xop hā yāyhāhup, 'īhāk nūn, hu: "ōhōm 'ā' yōg'ah," kaxīy, 'īhāk xexka xe'ēgnāg nūn, 'Ātak Topa putuk, xix pexkox yōg nū'pok xop putuk. ²⁷ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Āxop 'āyāg xok putup hok, tu mōktu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat xe'ēgnāg. Ta tu' kux. Kaxīy.

Yeyox xix Mōyyex xix 'Enit

²⁸ Ha 'āmñy te 8 nōg, 'īhā Yeyox te Pet mōgāhā', xix Tiak, xix Yoām, ha yīktix tu mō'kānīn ha' mōg tu pūnānep, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁹ Yeyox te hām'āktux 'īhā' pa yānām putuk, ha topixxax tūmnāg, tu kuyānān putuk. ³⁰ Hāpxip 'ohnāg 'īhā tik 2 tihi', tu Yeyox pu hām'āktux hā' nōy yānān, tik puxet 'āxet'ax Mōyyex, ha' nōy 'āxet'ax 'Enit, yā Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop hittap, hōmā Topa te' mōgāhā' pexkox tu', nūy tihi' hāmyāxatamuk xohix hā, ³¹ ha Topa yōg yānām xe'ēgnāg te pexkox tu' xakot, ha tik 2 te Yeyox xok'ax 'āktux, tu' xok putup kōmēn Yenoyanēn kopa 'āktux, tu Topa tep-tup kaxīy 'āktux, ³² 'īhā Pet xi' nōy xop mō'yōn ka'ok, tu yāy koxak, tu Yeyox xexka xe'ēgnāg pēnāhā', tu tik 2 xexka xe'ēgnāg pēnāhā', ³³ ha tik hittap 2 mōg putup, 'īhā Pet te:

—Yāyā', yā' max nūntek mūg pip. 'Āpu, yūmū mīptut kumex tikoyuk mīy, yāpxet 'ā pu', xix nōy Mōyyex pu', xix' nōy 'Enit pu'. Kaxīy.

Pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg. ³⁴ Tu hām'āktux, 'īhā hāmgōy xexka nūn, tu tik 2 xaxogāhā', tu mō'nīy, ha tik xop kuxānōg, 'īhā hāmgōy kopa' xip, hāmpēnā 'ohnāg hah, ³⁵ ha Topa yīy, tute hāmgōy xexka kopa hām'āktux, hu:

—Nūhū 'ūgkutok pit xe'ēgnāg. 'Āte nōm yāy kutnāhā'. 'Ūxupax!. Kaxīy.

³⁶ Tu hām'āktux kux, ha Yeyox puxehnāg xip, ha yāy yōg mūtik hāpkumep xop yīy 'ohnāg, 'ap hām'āktux'ah, tu hāpxopmā 'ūm pēnā'ax 'āktux 'ohnāg 'ūnōy xop pu nōmhā.

Yeyox te kaxxop pit hittupmāhā'

³⁷ Hāptup 'īhā yīktix tu 'ūyīxohoh, ha tikmū'ūn xohix punethok pip, tu Yeyox hip, ³⁸ ha tik xip, tu' yīy ka'ok tu:

—Notot, mā! 'Ūgkutok pit puxehnāg pakut. ³⁹ Yāmīy kummuk te' pakutnāhā', ha' yīy ka'ok, tu hām tu' nāhā', tu yāy pu xu'ux, ha yīkonnop te yīkox tu' xupep, 'ūyīy xax tu' xupep. Yā yāmīy te' xūygāhā', tu' nīm 'ohnāg. ⁴⁰ 'Āte 'ōg tik te 'āmulik hāpkumep xop tu' xak, tu nōm xop tu' xak, pu yāmīy xit pu mōg, pāyā 'ap xit yūmmūg'ah. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—Tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg, tu' kummuk 'āmñy xohix hā, 'āte 'āxop nōā'tot. Hām 'ūm hā' kux'ax? Kaxīy.

Tu' tak pu hām'āktux, hu:

—'Āk-tok putnū'. Kaxīy.

⁴² Ha' putnūn, 'īhā yāmīy kummuk 'ūkopa nuhukgāhā', tu hām tu' putxok, ha Yeyox te yāmīy xat pu mōg, yī' mōg, ha kaxxop hittup, ha Yeyox te' tak ha' mōgāhā'.

⁴³ Ha tikmū'ūn xohix kuxānōg, Topa mūn xe'ēgnēg ka'ok hah, tu' yēy,

Yeyox te' xok'ax 'āktux 'ūxeheh

Tikmū'ūn kuxa te' yēy, 'īhā Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

⁴⁴ —'Ūg'āpax, 'ūxaxok hok! 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha tik puxet te gāy xop mōgāp-tup 'ūghah, 'ūkoit'ax hāk mōgāp-tup, pu tuk putex. Kaxīy.

⁴⁵ Ha' xupak, pāyā nōm hām'āktux ka'ok, yīy tik xop kuxa yūm 'ohnāg, hu' yūmmūg'ah, 'ap yīkopit putup'ah.

'Ū' ūm xexkah?

⁴⁶ Tik xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, nūy pi'yā tik yāy xexka yūmmūg, nūy pi'yāk-tōgnāg yūmmūg, hu: —'Ūgmūn yāk xexkah, kaxiy, ha' nōy te: —'Ap 'ūxexka'ah, yāk-tōgnāg, pāyā' nōy yā' xexkah. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Yeyox te' yūmmūg, ha kaxxop te' yīka' xip, yī' put, ⁴⁸ tu:

—Tikmū'ūn tek putup, ha 'āte kaxxop putup, nōm yīpkox pip, puxix nōm tikmū'ūn yā kaxxop putup kamah. Tikmū'ūn tek putup, puxix 'Ātak Topa putup kamah, nōm te nūgkutnāhā'. 'Ūk-tōgnāg xop yīpkox pip, nōm xop te yāyhāp-tup xexkah xop, 'āxop mūtik. Kaxīy.

Tikmũ'ũn te 'ãxop tukmỹ hok, puxix 'ãxop mũtik tu hãpxopmã'

⁴⁹ Ha Yoãm te:

–Yãyã', 'ũgmũ'ãte tik pẽnãhã', tu yãmỹ kummuk xit, tu xa' xuktux, tu 'ãxuxet'ax 'ãktux hã' xut, hak mũ'ãte' tux hok pu mỹ hok, hamũn tek mũk mũtik hãpxopmã 'ohnãg hah. Kaxĩy. ⁵⁰ Ha Yeyox te hãm'ãktux Yoãm pu', xix yãy yõg mũtik hãpkumep xop pu hãm'ãktux, hu:

–'Ûtux hok pu mỹ. Tik te 'ãxop mũtik yãy tu yãnãn hok, puxix tu 'ãmũtik hãpxopmã'. Kaxĩy.

Xãmãnit yõg tikmũ'ũn te Yeyox putup nõg

⁵¹ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ũxexka xop te Yeyox putex putup, yã' xok'ax hũmnãg, ha' yũmmũg, hu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg putup, ⁵² tu tik xop mõ'pok hãmãxap, ha' mõg, tu mõktu hãpxexka Xãmãnit tu' mõxaha', nũy pip'ax xax, tu' mõg, nũy 'ãmuk xax, ⁵³ pãyã hãpxexka yõg tikmũ'ũn tep-tup nõg, tu kõmẽn Yenoyanẽn ha' mõg pẽnãhã', hup-tup nõg. ⁵⁴ Ha Tiak xix Yoãm gãy, tu:

–'Ok xatep-tup 'ũgmũ'ãte' xat, pu kuxap pexkox tu nũ'yõn, nũy tikmũ'ũn kummuk kix? Kaxĩy.

⁵⁵ Pa Yeyox te' mãnõg, tu' yokãnãm, ⁵⁶ tu' kep ha' mõg, tu xip tu xexka, nõy ha' mõg, ha yãy mũtik hãpkumep xop mõg kamah.

Tikmũ'ũn te Yeyox pe' mõg putup

⁵⁷ Tu' mõg, 'ĩhã tik te Yeyox pu hãm'ãktux hu:

–'Ãte 'ãmũtik hãpkumep putup, yã' hãm 'ũm tu 'ãmõg'ax 'ũgmõg kamah. Kaxĩy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

Kokexmax hex pet, xix putuxnãg xohix pet, pak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, 'ãk pet 'ũm pip'ah 'ũ kopak pihi'. Kaxĩy.

⁵⁹ Tu tik nõy xãnãhã', hu:

–'Ûgmũtik hãpkumep, kaxĩy.

Pa' nõy te:

–Nãy. Yãy pet hak mõg tap nũy 'ãtak nõ hãpkot, nũy 'ãmũtik hãpkumep kũnãy tu'. Kaxĩy.

⁶⁰ Ha:

–Pãyã xakix xop 'ũnõy xop nõ hãpkot, pa nũ', nũy 'ũgmũtik hãpkumep, nũy Topa yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux. Kaxĩy.

⁶¹ Ha tik nõy te:

–'Ûgmõg 'ãpehe, pak tux hok 'ũ xape xop pu 'ãneo, nũy hãpkumep'ax 'ãktux. Kaxĩy.

⁶² Ha:

–Tik hãm, tu ta' taxutnak nĩm, nũy hãm kumãgnãg mõg, puxix Topa nõm xe homip xat putup 'ohnãg. Kaxĩy.

10

Yeyox te tik te 72 mõ'pok

¹ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Yeyox te tikmũ'ũn pẽnãhã', tu tik nõy yĩmõgãtux, ha tik xohix te 72 yĩmõgãtux, tu tik 2 mõ'pok, xix tik 2 nõy mõ'pok, xix tik 2 nõy gã hu mõ'pok, tu mõktu xohix, nũy 'ũkeppa' mõg kõmẽn xohix hah, xix xip'ax xohix hah, ² 'ĩhã' xat, hu:

–Hãpxop xohix ta', xix yĩmpa', pa kãmãnat pip'ah pu hãpxop nũnnã'. 'Ãpu, Topa tu' xax, pu tikmũ'ũn nũ'pok, pu hãpxop nũnnã'. 'Ãpu, Topa tu' xax, pu tikmũ'ũn nũ'pok, pu hãm'ãpak max 'ãktux. ³ Mõg. 'Ãxop yã' gãy hok xop, kahnẽn putuk, ha 'ãte mõ'ãpok hãmgãy xop kopah, nõm gãy xop te kokex gãy putuk. ⁴ Tayũmak paxmõg hok, xix tuhut, xix pataxax tat hok. Putat kopa' hip hok, nũy hãm'ãktux hã' nõy yãnãn. ⁵ Mĩptut 'ũm tu 'ãmõxap-tup, hu ta hãm'ãktux hãmãxap, hu: "Pãyã' kuxa mãm nũ mĩptut kopah," kaxĩy, tuknãy tu' mõxa'ax. ⁶ Tikmũ'ũn max te mĩptut kopa tihi', puxi' kuxa mãm, pa tikmũ'ũn kummuk tihi', puxi' kuxa mãm 'ohnãg, pa 'ãkuxa mãm pax putup.

⁷ –Mĩptut kopa' nox pihi', hu ta' mõg hok mĩptut nõy tu', pãyã pi', nũy' xit, nũy xo'op. Mĩptut yõg tikmũ'ũn te 'ãp-tup, pu pihi', hu ta pi'. Yã' max tikmũ'ũn hãm punethok, tu' xit max kamah. ⁸ Tikmũ'ũn te 'ãp-tup, tu xa' hõm xit'ax, 'ãpu, 'ũpa', nũy mã', 'ĩhã kõmẽn tu' pip. ⁹ Kõmẽn yõg pakut xop hittupmã', tu hãm'ãktux, hu: "Hõnhã Topa te 'ãxop xat nũnte'. 'Ãpu 'ãyĩpkox pi'," kaxĩy.

¹⁰ –Pa kõmẽn tu mõxaha, ha nõm tikmũ'ũn te 'ãp-tup nõg, 'ãpu kõmẽn kotit hã mõg, nũy hãm'ãktux, hu: ¹¹ "Ap max'ah kõmẽn, tu Topa yõg hãm'ãktux putup nõg, yĩy kõmẽn yõg hãpkõnõn tek mũk pata tu' mõy, nũy Topa gãy 'ãktux. Pãyã' xaxok hok. Hõnhã Topa te 'ãxop xat nũnte, ha 'ãxop tep-tup nõg, tu yĩpkox 'ohnãg." Kaxĩy.

Tu xe hãm'ãktux, hu:

12 —Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'ihā Topa te kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kopit putup, tu' kummukgāp-tup 'ūyānān tu', tu kōmēn kummuk yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, ha kōmēn hittap Xonōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexka putup. Kaxīy.

Kōmēn xexka yōg tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg

13 Tu xe:

—Kōmēn Konāy yōg tikmū'ūn xūy putup, xix kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn xūy kamah. Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn kopah, pāyā hāpkummuk hā yāyhāhup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy pax. Paxpu Topa hāpxopmā xe'ēgnāg kōmēn hittap Tinok yōg tikmū'ūn keppah, xix kōmēn hittap Xinōm yōg tikmū'ūn keppah, puxix yāyhāhup xexkah, nūy tu kummuk mīy kux, tu xagok hā mō'tat'ax, tu putok hā yāy mō'nīy, pu tikmū'ūn xohix yā yāyhāhup pēnā'. 14 Hāptup mō'nāp-tup 'ihā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu kōmēn Metxax yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, xix kōmēn Konay yōg tikmū'ūn kuxa kak-tōgnāg, pāyā kōmēn Tinok yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah, xix kōmēn Xinōm yōg tikmū'ūn kuxa ka xexkah. 15 Ha kōmēn Kapānān yōg tikmū'ūn kummuk te pexkox ha' mōg putup, pāyā yāyhāhup 'ohnāg, nūy tu kummuk mīy kux, yīy Topa te mō'pok putup Hāmgāyāgnāg pet hah. Kaxīy.

16 Tu yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Tikmū'ūn te 'ōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxik mūn pu yīpkox pip kamah, yāy putuk yīnmūn. Tikmū'ūn te 'āp-tup nōg, puxik mūn putup nōg kamah. Tikmū'ūn tek mūn putup nōg, puxix Topap-tup nōg kamah, nōm tek mūn nūgkutnāhā'. Ta tu' kux. Kaxīy.

Tik te 72 nūn putpu'

17 'Āmnīy 'ūm 'ihā tik xop put pu' nūn nām, tik xop te 72 nūn, tu' kuxa hittup xexkah, tu:

—Yāyā! Xate 'āxuxet'ax 'ā' hōm, 'ūyīy yāmīy kummuk xop xit, hak mūk'āte' xit, pu mōg xupaha! Kaxīy.

18 Ha Yeyox te:

—Hamūn. 'Āte Hāmgāyāgnāg pēnāhā'. Tex yānām te hām tu' xakot mō'ka'ok, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te pexkox tu' nāhā', tex yānām putuk. 19 'Ūg'āpax, 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa nō kāyā gāy tonnok, nūy tup-tex, xi' xok pata kuhmīy tonnok nūy tup-tex, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax kuxyā', pu 'āxūygā hok, 20 pa 'ākuxa hittup hok, 'āxop ka'ok tu'. 'Āmhok. Topa te 'āxuxet'ax mō'kupix pexkox kopah, yā' xip'ax max xa' popmāhā' pexkox tu', pu 'āhittup. Kaxīy.

Yeyox kuxa hittup xexkah

21 Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa Koxuk te Yeyox kuxa hittupmāhā', ha Topa pu hām'āktux, hu:

—Ātak, 'āmūn yā pexkox hā 'āxuxyā', xix hām xexka hā 'āxuxyā'. 'Āmax, xate tikmū'ūn 'ūk-tōgnāg xop pu hāmyūmmūgāhā', tu tikmū'ūn xexka xop pu' xaptop, puyīy tu yūmmūg hok. Hamūn. Kaxīy xatep-tup. Kaxīy.

22 Tu xe:

—Yōg 'Ātak te 'ā' popmāhā hāpxop xohix, 'ū puxehnāg 'ātak yūmmūg, xix tik xop 'āte hāmyūmmūgā xop te 'Ātak Topa yūmmūg. Kaxīy.

23 Tu yāy yōg xop xānāhā', nūy tup-xehnāg pu hām'āktux, hu:

—Ākuxa hittup, hāpxopmā pēnā nūy, ha tikmū'ūn kuxa hittup te nōm pēnāhā kamah. 24 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu nōm hāpxopmā'ax xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', ha' xat'ax xop hittap te' pēnāp-tup kamah, pāyā' pēnā'ah, tu hām'āktux 'āpak putup, pāyā' xupak'ah, ha 'āxop te' xupak nōmhā. Kaxīy.

Xāmānit yōg tik max

25 Tik te hāmyūmmūg xip, tu Yeyox yīkopit putup, tu ta' nūn, nūy Yeyox yīkopit, tu:

—Notot, 'ātep-tep mūn mīy'ax nūy Topa mūtik 'ūghi xe'ēgnāg mōg kumak mōg, ha' kux 'ohnāg? Kaxīy.

26 Ha:

—Tep-te 'ūmāgāhā Topa yōg tappet hā? Topa tep-tep xat xa'? 'Ok xate' yūmmūg? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—Yamün. Topa tappet te Topap-tup pax xat hãmãxap, tu tikmũ'ün te Topap-tup pax xat, tu' kuxa hãp-tup pax xat, tup-tup pax ka'ok xat, tup-tox hãp-tup pax xat, tu yã' nøy putup pax xat, yãy putup pax putuk. Kaxĩy.

²⁸ Ha:

—Yamün. 'Äpu mĩy, tu hip-tup 'ap nøy'ah Topa mütik. Kaxĩy.

²⁹ Ha' nøy te yãy pe'paxex max, hu:

—'Û 'üm tek mün hãk nøy? Kaxĩy.

³⁰ Ha Yeyox te hãm'ãktux hã hãmýümmügãhã nüy Topa yög hãpxopmã'ax yümmügã', nüy 'ünöy pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, hu:

—Kömën Yenoyanën te yĩktix yĩmũ' yüm, ha ta Yoneo yög tik te kãmën tu kekpa' mög, tu kãmën Yenikot ha' mög putup, 'ihã tik kummuk xop te' müg, tu' yög topixxax hã' xupxet, tu' kix kakixnãg, tu' nĩm, ha' xok putümnãg. ³¹ Ha 'ãmãnex puxet tep-tat hã' nün, tu Yenikot ha' mög, tu tik pãnãhã', pãyã nõã'yën, tu' mög, ³² ha Nemix xop yög tik kama' nün, tu tu' pãnãhã', tu nõã'yën, tu' mög. ³³ Pa hãpxexka Xãmãnit yög puknög te putat hã' nün, tu nüktu xupep, tu tik pãnãhã', tu tik kayax punethok ha' kuxa ka', ³⁴ tu hũmnãg tu' xip, tu heptox hã kayax ku'uk, tu topixxax ponnok hã' kĩy, tu kãmãnok yĩmũ tu yãy keppa' yüm, tu' mög, tu möktu pip'ax tu' xupep, tu 'ãmuk ha' mög, nüy ti ka'ok, tu tik pakut pãnãmax. ³⁵ Hãptup nøy 'ihã' puknög te' pip'ax tu tu pagok, tu tayũmak hõm, tu: “'Ûpãnã max, xa tik hãpxop xex, nüy ta' xinnã'. Putpuk nün putup, tu xa' hõm'ax tayũmak nøy.” Ta tu' kux. Kaxĩy.

³⁶ Tu tik te hãmýümmüg pu' yĩkopit, hu:

—Putep 'ãmpel'ãpaxex? 'Û 'üm te tik hã' xape', nõm hãpxupxet xop te' kix kakixnãg? Kaxĩy.

³⁷ Ha:

—Tik puknög te nõm tik kuxa ka', hu' nøy hã' xape'. Kaxĩy.

Ha:

—Hamün. Mög, nüy kaxĩy 'ãnøy pu hãpxopmã'. Kaxĩy.

Yeyox te Mã'at xix Mãnix pet ha' mög

³⁸ Yeyox mög, tu ta' mög, xix yãy yög mütik hãpkumep xop, tu ta' mög, tu möktu

xip tu xexka tu' mõxaha', ha 'ün xip, 'ũxuxet'ax Mã'at, tu' xãnãhã', pu nũ', ha' nün, tu ta tu' pip, ³⁹ ha 'ün tutnøy 'ãxet'ax Mãnix, tu Yeyox nüktu keppa' yüm, nüy yög hãm'ãktux'ãpak, ⁴⁰ 'ihã Mã'at te 'ãmuk xexka, tup-xehnãg te 'ãmuk, tu hãpxop kutet, hu Yeyox yĩkãgnãg ha' nün, tu:

—Yãyã', putep 'ãpel'ãpaxex: 'ok max yãk puxet te 'ãmuk? 'Äpu, 'ũktutnøy xat, pu nũ', nüy hãk tehet. Kaxĩy. ⁴¹ Ha Yeyox te:

—Mã'at, Mã'at 'ãyãykuxop punethok, ⁴² pa hãpxop puxet 'ümax, ha 'ãtutnøy te nõm hãpxop max xe'ëgnãg yãyikutnãhã', tu Topa yög hãm'ãktux'ãpak hãmãxap, ha tik 'üm te' kuxa kopa' xut 'ohnãg. Kaxĩy.

11

Yeyox te Topa pu hãm'ãktux'ax yümmügãhã'

¹ 'Ämnỹ puxet 'ihã Yeyox xip, tu yãy yög xop mütik 'ãti', tu Topa pu hãm'ãktux, ha' yög tik puxet te:

—Yãyã', 'ügmük yümmügã kamah, 'üyỹ Topa pu hãm'ãktux. Hõmã Yoãm te yãy yög tik xop yümmügãhã'. Kaxĩy.

² Ha Yeyox te:

—'Äpu Topa pu hãm'ãktux kaxĩy, hu:

“'Ätak, püyã tikmũ'ün xohix kuxa' yëy 'ãkeppa, nüy 'ãmax xe'ëgnãg 'ãktux.

Püyã hãpxexka xohix yög tikmũ'ün 'ög xat'ax pu' yĩpkox pi'.

³ 'Ämnỹ xohix 'ihãk mük 'ã hãpxop 'üm nũ'kutnã, puyỹ' mã',

⁴ hak mü yög hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Tikmũ'ün nøy tek mü'ã kummugãhã', hak mü 'ãte nõm mĩy'ax xaxogãhã kamah,

tu xa tu' xak, xak müg kopitnã hok. 'Ükux.” Kaxĩy.

⁵ Tu xe hãm'ãktux, nüy Topa yög hãpxopmã'ax yümmügã', nüy tikmũ'ün kuxa teknög hok 'ãktux, hu:

—'Ämnỹ kote 'ihã 'ãmög'ax 'ãxape pet hah, tu möktu xupep, nüy ta tu' xak, hu: “Hãpxop hak nün, 'ögnũ 'ihã tu' hõm, ⁶ 'ũkxape nün, tu' xit pip 'ohnãg.” Kaxĩy.

⁷ —'Ok 'ãxape te xa hãm'ãktux'ax kummuk? Hu: “Mög, 'ãpep, 'ãmỹ koxtap hah, hak kutok tek mün mütik nõm, xa'

xõn putup'ah 'âte', tu hãpxop xit'ax xa' hõm putup'ah." Kaxiý. 'Ok 'ãxape te xa' xuk-tux'ax kaxiý? 'Ãmhok.

8 —'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ãxape yok putup hok, pãyã xate tu' xak, tu xe' xak, tu xe' xak, puxix 'ãxape tu' yok'ax, tuknãha' xip, tu' pa'ax hãpxop nũy xa' hõm, 'ãmõg xak tu'. Ta tu' kux. 9 Yã 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux, hu: 'Ãpu Topa tu' xax, ha xa' hõm putup, 'ũxa' mõg, tu' xipihì. Hãptopa tu' xip, tu' xãnã', puxix xa hãpxõn. 10 Tikmũ'ũn xohix te tu' xak, tu' xipihì, ha mõ'yinnin'ax xõn putup, 'ihã tikmũ'ũn 'ũm te hãptopa' xip tu' xãnãhã'. 11 'Ãk-tok 'ũm te xa tu' xak hu: 'Ãm mãm 'ũm hõm. Kaxiý. Xate nõm pu kãyã gãy hõm 'ohnãg 'ũyãnãn tu'. 'Ãmhok. 12 'Ãk-tok te xa tu' xak'ax puyiý xok xu'uk tu' hõm. Xate nõm pu' hõm xok pata kuhmĩy 'ohnãg 'ũyãnãn tu'. 'Ãmhok. 13 'Ãxop kummuk, tu hãpxopmã kummuk, pãyã 'ãk-tok pu hãpxop max popmãhã', ha 'Ãtak Topa te pexkox kopa' xip, tu' max xe'ẽgnãg, tu xa yãy Koxuk nũ'kutnãp-tup, nõm xop te ta tu' xak ha nũ'kutnãp-tup, tikmũ'ũn xop te 'Ãtak Topa ta tu' kax, puyiý nũ'kutnã'. Ta tu' kux. Kaxiý.

Yeyox xix Meyemo

14 Hãpxip kutõgnãg 'ihã Yeyox te yãmĩy kummuk xit, tu yãmĩy yiý hok xit pu mõg, tu' mõg, 'ihã tik te hãm'ãktux max, ha tikmũ'ũn kuxa te' yëy. 15 Pa' yãg te:

—Meyemo te yãmĩy xit, hu' yõg xat'ax, tu Yeyox xat pu yãmĩy xit tikmũ'ũn kopah, pu tu hittupmã'. Kaxiý.

16 Ha' yãg te' yĩkopit putup, tu Yeyox tu' xak, hu:

—'Ãpu, yĩ' mã' hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, 'ũgmũ'ã' pãnã, nũy 'ũgmũ'ã' yũmmũg, 'ũyiy Topa te 'ãp-tup pax yũmmũg. Kaxiý.

17 Pa Yeyox te tikmũ'ũn yõg hãmp'e'paxex yũmmũg, tu:

—Hãpxexka yõg tikmũ'ũn yãykix, puxi' nõg. 'Ãxape xop yãykix yãy mütik, puxix hãpxummãnãm. 18 Pax pu Hãmgãyãgnãg yõg yãmĩy yãykix, puxix 'ũnõg kamah. 'Ãxop tek mũn 'ãktux, tu Meyemo tek xat 'ãktux, 'ũ xit yãmĩy kummuk. 19 Xate yã koit. 'Õgnë tik xop te yãmĩy kummuk xit kamah. 'Û 'ũm te 'ãxop ka'õgãhã', xa mõy? 'Ap

Hãmgãyãgnãg'ah. Topa te 'ãka'ogã hok'ah. Ha kaxiý 'ũxohix te 'ãxop te koit'ax yũmmũg.

20 Topa tek mũn ka'ogãhã 'ũ yãmĩy xupemã', ha kaxiý 'ũxohix te' yũmmũg, tu Topa ka'ok yũmmũg, tu yãy yõg tikmũ'ũn xat kamah yũmmũg, nũnte 'ãxop te' pãnãhã'.

21 —Tik ka'ok xup mĩkax xexkah, tu yãyhã pãnãhã' xip, ha' nũn 'ohnãg kummuk xop, nũy xupxet, 22 pa tik ka'ok xexka nũn, nõm ta tut, tu' nõy yãyhã topoh, tu yãy mũg, tu mĩkax xexka xut, 'ũxexka tu', tu' nõy yõg hãpxop xohix hã' xupxet, tu' pop, tu yãy yõg tik xop pu' koxip.

23 —Tikmũ'ũn tek mũn mütik hãpxopmã hok, puxik mütik yãy tukmĩy. Tikmũ'ũn tek mũn mõ'nĩynãm hok pu hãpxop nũnnã', puxix hãpxummãhã'. Kaxiý.

Yãmĩy kummuk te put pu' nũn

24 Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Yãmĩy kummuk te tikmũ'ũn kopa' xip, tu' mõg, nũy 'ũnĩm, tu hãmnak tu hãpkumep, tu' xip'ax nõy xak, nũy xihip. 'Ûxipihok, puxix yãy pu hãm'ãktux, hu: Put puk mõg putup nõm tikmũ'ũn hah, nũy xihip. Kaxiý. 25 Tu' nũn tu nũktu xupep, pa tik te yãy kopa' xit, ha' max nõmhã, 26 yiy yãmĩy mõg, tu yãy nõy xop te 7 xãnãhã' pu nũ mütik nũn, ha yãmĩy kummuk xe'e, tu tikmũ'ũn ha' mõxaha', tu kopa' pip, ha tikmũ'ũn kuxa te' yëy. Hõmã 'ũkopa' xũy kutõgnãg, pãyã hõnhã' xũy xexkah. Ta tu' kux. Kaxiý.

Tikmũ'ũn kuxa hittup xe'e'

27 Hãpxip kutõgnãg 'ihã tikmũ'ũn xohix xexka pip, ha 'ũn xip kamah, tu' yiy ka'ok, hu:

—'Ûn kuxa te 'ãput hittup, xix xa pu yãy xo'opmãhã', tu' kuxa hittup. Kaxiý.

28 Ha Yeyox te:

—Hamũn, pãyã hittup'ax xexka tikmũ'ũn kuxa te Topa yõg hãm'ãktux 'ãpak, tu' yĩpkox pip. Kaxiý.

Tikmũ'ũn te hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg xak

29 Ha tikmũ'ũn te yãy tu nũ'nãhã', tu Yeyox 'ũxakot ha' pip, tu' xak pu tikmũ'ũn pu hãpxopmã ka'ok, puyiy' pãnã', nũy Topa tep-tup yũmmũg, yiy Yeyox te:

—Hõnhã' pip tikmũ'ũn kummuk, tu Topa tu' xak pu nõm pu hãpxopmã ka'ok xe'ẽgnãg, pãyã 'ap hãpxopmãp-tup'ah, ha mõnãyxop

hittap Yõn yõg hãpxopmã ka'ok puxehnãg pẽnãp-tup. ³⁰ Hõmã Yõn te kõmẽn xexka Nĩn yõg tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, tu Topa ta tu' gãy 'ãktux. Yã hõnhã 'ũgmũn, Tikmũ'ũn Kutok te tikmũ'ũn pu hãm'ãktux nõmhã, tu Topa te ta tu' gãy 'ãktux kamah. ³¹ 'Ãmnĩy mõi'nãp-tup 'ĩhã Topa te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' xũygãp-tup, ha 'ũn hittap te hãpxexka Xamah yõg tikmũ'ũn xat, tu hõnhã' pip tikmũ'ũn kummuk 'ãktux'ax. Hõmã, yã hittap, tu' nũn, nũy Xanomãm yõg hãm'ãktux 'ãpak, ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat, tu hãmyũmmũg xexkah. Pãyã nũntek xip, tuk mũn hãmyũmmũg yĩn koxuk xe'ẽgnãg. ³² 'Ãmnĩy mõi'nãp-tup 'ĩhã Topa te hõnhã' pip tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' xũygãp-tup, ha Nĩn yõg tikmũ'ũn te hõnhã' pip tikmũ'ũn kummuk 'ãktux'ax, yãyhãhup 'ohnãg hah. Hõmã Yõn te Topa pupi hãm'ãktux, nũy ta tikmũ'ũn pu' xuktux, tu Topa te Nĩn yõg tikmũ'ũn tu' gãy 'ãktux, ha nõm tikmũ'ũn te yãyhãhup, tu hãpkummugã'ax kux, pa hõnhã' pip tikmũ'ũn te yãyhãhup 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy pax, ha Yõn xexka kutõgnãg, yãk mũn xexka xe'ẽgnãg. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox te Topa yõg kũyãnãm 'ãktux

³³ Tu xe hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

–Tikmũ'ũn te kũyãnãm tat'ax paha', tu mĩmpe yĩmũ' xix, nũy hãptupmã max, yĩy tikmũ'ũn te mĩptut ha mõxakux, tu hãmpẽnãm max, pa nax kopa' xuk 'ohnãg kũyãnãm tat'ax, ka mõi'nĩy. Yã kũyãnãm max te hãptupmãhã', ha tikmũ'ũn xohix tep-tup pax. ³⁴ 'Ûpa te kũyãnãm putuk. 'Ûpa tup te' kuxa hittupmãhã', pãyã' pa ku'uk te' kuxa hittupmã 'ohnãg, tu yãyhã hãpkoxtap. ³⁵ 'Õg pa 'ãti', 'õg kũyãnãm tat'ax xaxok hok, ka yãyhã hãpkoxtap, kaxĩy Topa yõg hãmyũmmũg xaxok hok kamah, xayĩy Topa yõg putat hã mõg kuma mõg. ³⁶ Kũyãnãm te mĩptut kopa' xakot, tu hãptupmãhã', ha kaxĩy 'ãte hãm'ãktux'ax hã xa hãmyũmmũgãhã', pũyĩy hãmyũmmũg, nũy yõgnũ hãm'ãktux pu' yĩpkox pi', nũy 'ãkuxa tu hittup. 'Ûkux. Kaxĩy.

Yeyox te' xexka xop pu hãm'ãktux

³⁷ Tu hãm'ãktux kux, 'ĩhã Paniye xop yõg tik te' xãnãhã', pu' xit, ha ta' mõg tik pet hah, tu' xit, ³⁸ ha Paniye yõg tik te:

–Pute 'ũm? Teptu 'ãxit, pãyã 'ap yãy yĩm 'ũm pix'ah? Kaxĩy.

³⁹ Ha:

–'Ate xa hãmyũmmũgãhã'. 'Ãxop te kãnẽy xãm pix, xix kãnẽy xo'op'ax xãm pix, pa 'ãxop kuxa kopa tupmã 'ohnãg, ha yãy 'ĩgã, yã 'ãkopa kummuk xix yãykix yãy tukmĩy pax. ⁴⁰ 'Ãp-tox kummuk xop, tu hãmyũmmũg 'ohnãg. Topa te 'ãkuxa mĩy xix 'ãyĩn xax mĩy, pũyĩy 'ãkuxa tup, xix 'ãxax, pu tu' max. ⁴¹ 'Ãpu, 'õg hãpxop hõm 'ũhok xop pu', nõm hãpxop xate kãnẽy kopa' xex, tu tu' hok hõm, nũy 'ãkuxa tupmã'.

⁴² –'Ãkuxãnõg, 'ãxop Paniye xop! Xate mĩxux xuxpex te 100 pop, 'ũmã yĩmũ putup, tu Topa pu popmãhã te 10, pa xate hãmyok mĩy'ax xaxok, xix Topap-tup pax xate' xaxok. Yã' max hãmmax xohix mĩy, tu' xaxok 'ohnãg.

⁴³ –'Ãkuxãnõg 'ãxop Paniye xop! 'Ãxop te mĩmpe yũm'ax max xak, Topa pet kopa tu' xup, tu' yũm, tup-tup pu tikmũ'ũn 'ãxãnã', hu: Notot. Kaxĩy. Nũy 'ãxexka 'ãktux kõmẽn tu'.

⁴⁴ –'Ãkuxãnõg, 'ãxop te xukpot putuk, ha tikmũ'ũn te 'ãyĩmũ hãpkumep, tu' xukpot pẽnã'ah. 'Ûkux. Kaxĩy.

⁴⁵ Ha hãmyũmmũg xop yõg tik te:

–Nãy, xatek mũg mãnõg kamah! Kaxĩy.

⁴⁶ Ha:

–'Ãkuxãnõg, 'ãxop hãmyũmmũg xop! 'Ãxop te tikmũ'ũn xat, tu hãpxop putux tatnãhã', ha 'ĩm hã' tot 'ohnãg, pa 'ãxop te nõm mõi'nĩynãm 'ohnãg. ⁴⁷ 'Ãkuxãnõg! Hõmã tikmũ'ũn hittap te Topa pupi hãm'ãktux, nũy tikmũ'ũn pu' xuktux, ha 'õg mõnãyxop hittap te' kix, ha 'ãxop te nõm hãm'ãktux xop pu xukpot maxnãhã', ⁴⁸ pu tikmũ'ũn xohix yũmmũg, yã 'ãxop te 'õg mõnãyxop kummuk putuk. Mõnãyxop te' kix, ha 'ãxop te' yõg xukpot maxnãhã', ⁴⁹ yĩy Topa te hãmyũmmũg, tu hãm'ãktux, hu: “'Ate yãy pupi hãm'ãktux'ax xop mõi'pok putup, pu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, ha tikmũ'ũn te' yãg kix putup, xi' yãg xũygãp-tup.” Kaxĩy. ⁵⁰ Yĩy Topa te hõnhã' pip tikmũ'ũn xũygãp-tup, 'ũyãnãn tu' xũygãp-tup, yã hãmyãxatamuk

xohix xexka hã tikmũ'ün kummuk te Topa yõg tik xop kix. ⁵¹ Tikmũ'ün hittap te 'Ameo putex hãm'ãxap, yã 'Anão kutok 'Ameo putex, tu Topa yõg xop xohix kix, tu mõktu Yakanit putex, nõm Topa pet kopa' xip, nũy nõm pu xokxop mõ'hap nũy haxyã', pãyã tik kummuk te Topa pet kopap-tex. 'Äte xa hãpxe'e 'ãktux, yã hõnhã Topa te tikmũ'ün xũygãp-tup, hãpkummuk xohix mĩy ha' xũygãp-tup, nũy hãpkummugã'ax hã pago.

⁵² –'Äkuxãnõg, 'ãxop hãmyũmmũg xop! Topa te xa' hõm pipkup mõ'hãmyĩnnĩn'ax, nũy hãmyũmmũg'ax xõn, pãyã 'ãxop te hãmyũmmũg 'ohnãg, tu' xat hok pu tikmũ'ün yũmmũgã hok kamah. 'Ûkux. Kaxĩy.

⁵³ Tu' mõg, ha hãmyũmmũg xop xix Paniye xop gãy, tu Yeyox 'ãktux kummuk, tu' xupmãhĩy, tu' yĩkopit, ⁵⁴ tu Yeyox yõg hãm'ãktux'ax hã' kopit, tu' xupak, pũyĩy hãm'ãktux kummuk.

12

Yeyox te Mõ'ãmã'ax 'Äktux

¹ –'Õg pa 'ãti!' Paniye xop mõ'ãmã', yã' pa mũn max, pãyã' kuxa kummuk, tu' koit pax, tu pãm yõg tokatogã'ax putuk, ha pãm kopa' xip, tu' mõmmãhã tu mõktu xexkah, ha kaxĩy Paniye xop mõ'ãmã tikmũ'ün kopah, tu mõ'ãmã mũn mĩy. ² Tikmũ'ün kummuk te yãy yõg hãpkummuk mĩy'ax xap-top, tu mõ'nĩy, pa Topa te tikmũ'ün xohix tu' mũg putup, pu tikmũ'ün xohix' pẽnã'. ³ Tikmũ'ün yĩy pu'ũgnãg 'ãmñĩy koxtap hã, pa Topa te tikmũ'ün xohix pu' xupakgãp-tup, ha hãm'ãktux'ax pu'uk mĩptut kopah, pa tikmũ'ün xohix te' xuktux'ax ka'ok, tu hãm'ãktux'ax ka'ok hã' xupak putup. Kaxĩy.

Tep-te' yĩpkutuk?

⁴ Tu xe hãm'ãktux, hu:

–'Äxop tek mũn hã 'ãxape'. Tik xop kummuk yĩpkutuk hok. Nõm te 'ãyĩn xe'ep-tex, pa 'ãkoxuk putex 'ohnãg, ⁵ pa Topa mũn ka'ok xe'ẽgnãg, yĩy nõm yĩpkutuk, nõ'õm te 'ãp-tex'ax, tu mõ'ãkutnã'ax Hãmgãyãgnãg Pet ha, pu' xihip. Hamũn. Topa mũn yĩpkutuk.

⁶ –Putuxnãg xop 'a' takat'ah, tu tayũmak kutõgnãg hã' nõy yãnãn, pãyã Topa te nõm

xop xaxok 'ohnãg, ⁷ tu 'ãxe mõ'kupix, tu' xohix te xĩy yũmmũg. 'Äkuxãnõg hok. Topa te putuxnãg xop xohip-tup kutõgnãg, tu 'ãxop mũn putup xexkah. Kaxĩy.

Yã' max Kunnix 'ãktux 'ãnõy pu'

⁸ Tu xe hãm'ãktux, hu:

–'Ûgmũn ya Tikmũ'ün Kutok, tu xa hãm'ãktux nãm. Tikmũ'ün te' xohix pu hãm'ãktux, hu: 'Ûgmũn yã Yeyox yõg, kaxĩy, kopxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu pexkox yõg nũ'pok xop pu' xuktux putup, hu: Hamũn yã yõgnũ'. Kaxĩy.

⁹ Pa tikmũ'ün te' xohix pu hãm'ãktux, hu: 'Ak mũn yã Yeyox yõg'ah, kaxĩy, tuk mũn hã yãyhãhup tu' xuktux, kopxix 'ãte hãm'ãktux putup, tu pexkox yõg nũ'pok xop pu hãm'ãktux putup, hu: "Hãmũn 'ap yõgnũ'ah." Kaxĩy.

¹⁰ –Tikmũ'ün tek mũn 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup, pa tikmũ'ün te Topa Koxuk 'ãktux kummuk, puxix Topa xaxogãp-tup 'ohnãg.

¹¹ –Yũmũ yõg tik te tikmũ'ün xat'ax te 'ãxop mõgãp-tup Topa pet hah, nũy 'ãyĩkopit, tu gohenanok keppa 'ãyĩkopit, xix 'ũxexka xop keppa 'ãyĩkopit, pa kuxãnõg hok, tu xutigãhok, hu: "Pute 'ũm 'ãte 'ãktux putup, 'ãte 'ũggã'?" Kaxĩy. ¹² Yã Topa Koxuk te xa hãmyũmmũgãp-tup, tu hãm'ãktux'ax xa hãmyũmmũgãp-tup. Kaxĩy.

'Ûptexop xexka pa te hãmyũmmũg 'ohnãg

¹³ Ha tik te tikmũ'ün mũtik tihĩ', tu Yeyox pu hãm'ãktux, hu:

–Notot, 'ãpu, 'ũktaknõy mãnõg, nũy hãmyũmmũgã'. Hõmãk mũg tak xok, hak taknõy te 'ãtak yõg hãpxop xohix pop, tu' yãgnãg 'a' hõm putup'ah. 'Äpu, tu' xat, pu hãpxop koxip. Kaxĩy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

–'Ak pa te hãmyũmmũg'ah, nũy hãpxop koxip. Kaxĩy.

¹⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu:

–'Ûg'ãpax max. 'Äxupkũmĩy hok. 'Änõy yõg hãpxop putup hok. Tikmũ'ün hi xe'e', puxix 'ũptexop xi' hok xop te yãy putuk, yĩy 'ãxupkũmĩy hok, xa' hi xe'e'. Kaxĩy.

¹⁶ Tu tikmũ'ün yũmmũgãhã', hãm'ãktux'ax hã' hãmyũmmũgãhã', nũy Topa yõg

hãpxopmã'ax yümmügã', nüy xupkümïy hok 'ãktux, hu:

–Ûptexop yög hahãm xexkah, ha hãpxop ta xohix xexkah, tu ta hãpxop nünãhã', tu mïptut kutögnãg kopa nũ'xok hã' xohix, ha nũ'xip, ¹⁷ yïy hãmp'e'paxex, hu: “Yögnũ hãpxop punethok 'ãte nünãhã', pi'yã' xex putup 'ãte'? 'Ïntu'. ¹⁸ Nãy. 'Ãte mïptut kutögnãg koxyöy'ax, nüy 'nöy xexka mïy, nüy yögnũ hãpxop xohix nũ'xok, ¹⁹ tu yãy pu hãm'ãktux'ax, hu: 'Ûghittup xexkah, tuk mün 'üptexop xexkah, yã hõnhã puxi', 'ak hãm putup'ah 'üxeheh. 'Ûkux. 'Ûkteknög, huk xit'ax punethok, xix' xo'op'ax punethok, tuk kuxa hittup.” Kaxïy. ²⁰ Pa Topa te: “Ãp-tox kummuk, tu hãmyümmüg 'ohnãg. Hõnhã, 'ãmnïy hã, 'ãxok putup, ha 'ü 'üm te' pop'ax 'ögnũ hãpxop, 'ög hãpxop xate nöm nũ'xok?” Ta tu' kux. Kaxïy.

²¹ Tu xe:

–Kaxïy 'üptexop xohix xakix, nöm xop te Topa keppa 'ühok xop. Kaxïy.

Tikmũ'ün kuxa yüm ka'ok Topa kopah

²² Tu yãy yög tik xop pu hãm'ãktux, hu:

–Yïy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: 'Ãxutigãhok, yïy: “Putep mün 'ãte' mã'ax?” Kaxïy, xix: 'Ãte pi'ya' mün tat'ax topixxax?” Kaxïy. ²³ 'Ãhi'ax mün max xexkah, ha 'ãxit'ax max kutögnãg, xix 'ãyïn max xexkah, ha topixxax max kutögnãg. ²⁴ Putuxnãg katãmnãg pënã'. Yã hãpxop xap xok 'ohnãg, tu hãpxop ta'ax nünã 'ohnãg, nüy pet kopa nũ'xok, pa Topa te nöm pu hãpxop hõm, pũyï' mã'. 'Ûyümmüg hok, xate'? Topa te putuxnãg xop putup pax kutögnãg, pa 'ãxop putup pax xexkah. ²⁵ Tik te: “Ûkxok putup, pãyã 'üghi'ax tox xak, nüy hãmyãxatamuk kutögnãg nöy hi'.” Kaxïy. Pa' xutigã'ax hã tik hi tox 'ohnãg. ²⁶ Tikmũ'ün te hãxopmã kutögnãg 'a' yümmüg'ah, nüy tu hi tox, hu hãpxomã xexka yümmüg 'ohnãg, hu xutigã hok. ²⁷ 'Ãpu mïnnut pënã'. 'Ûtuk max, tu' hãm 'ohnãg, tu topixxax xap 'ohnãg yãy pu', ha' xax max. Hõmã mõnãyxop hittap Xanomãm yãp-texop xexkah, tu topixxax max mõi'tat mög kuma', pa Xanomãm xax 'ãnuk kutögnãg, ha mïnnut xax 'ãnuk xe'e'. ²⁸ Topa mün te xax max hõm mïnnut xop

pu', pu mõi'tat, tu hõnhã' xip, pa hãptup 'ihã' tu tap, ha kuxap kopa mõi'yõn. Yümmüg hok xate'? Topa te xa' hõm putup topixxax max kamah, xa mõi'tat. 'Ãkuxa yüm pu'uk Topa kopah. ²⁹ 'Ãkuxãnög hok, tu yãy yög hãpxop xak hok, nüy xit, nüy xo'op. ³⁰ 'Ãmhok. Tikmũ'ün te Topa yümmüg'ah, hu ta' xak, pãyã Topa yã 'Ãtak xe'e', tu pexkox tu' xip, tu 'ãpënã max, tu 'ãxix ka'ok, ³¹ tu yãy yög tikmũ'ün xat, yïy 'ïpkox pi' Topa pu hãmãxap, ha ta xa' popmãp-tup hãpxop xohix. Kaxïy.

Pexkox yög hãpxop xohix

³² Tu xe:

–'Ãkuxãnög hok. 'Ãxop yã 'Ãtak Topak-tok xop, ha mõi'ãyãy xe'ëgnãg, hu 'ãxat xe'ëgnãg kamah. ³³ 'Ög hãpxop xohix hãmenax, nüy tayümak pop, nüy hok xop pu' nïm. 'Ãpu 'ãxap tuhut nüy tayümak tat, nüy mõi'xuk ponnok, ha hãmyãxatamuk nög putup, 'ihã' tut ponnok tup, yïy 'ög tayümak xeh, nüy mõi'xuk pexkox kopah, ha tik kummuk te nõi' xupxet 'ohnãg, ha' kut te' mã 'ohnãg. ³⁴ 'Ãkuxa te yãy yög hãpxop xak, yïy xeh pexkox kopah, nüy yãy mün mög putup pexkox ha kamah, 'Ûkux. Kaxïy.

Kãmãnat xop te' pënãnã' pip

³⁵ Tu xe hãm'ãktux, nüy Topa yög hãpxopmã'ax yümmügã', nüy tikmũ'ün mõi'õn hok 'ãktux, hu:

–'Ãyok, mög 'ãxax tat, nüy hãm, tu 'ög kũyãnãm mõi'tat. ³⁶ Kãmãnat hãm 'ihã yãy xuxyã' hip, yã' xuxyã xape yãytaha', yïy 'ãmuk xexka ha' mög, tu putpu' nün tu nũktu yãy pet ha' nün, tu hãptopa ha' xãnãhã', ha kãmãnat xop te hãpxõn, tu hãpxõn mõi'ka'ok. ³⁷ Kãmãnet xop hãm max yãy xuxyã pu', puxix yãy kuxa hittup, ha nöm xuxyã kuxa hittup pax, hu kãmãnat xop pu hãpxop popmãp-tup, tu' xat pu' xit'ax puk, ha kãmãnat xop pu' hõm, ³⁸ yïy kuxa hittup, 'üyög hãpxop pënã max hah, tu mõi'yõn 'okpa 'ãmnïy koxtap, 'ihã' xuxyã xupep. ³⁹ 'Ûxaxok hok. Paxpu mïptut xuxyã hãmyümmüg, tu hãm 'üm hã tik te hãpxupxet nün yümmüg, puxi' xuxyã yãy pet pënã max, puyïy tik tu nõi hãpxop hã xupxet hok. ⁴⁰ 'Ãxop kamah mõi'õn hok, nüy 'ãmnïy xohix

hã pẽnãmax. 'Ûgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup putpu', ha hãm 'ũm hãk nũn putup, 'ap 'ãxop tek yũmmũg'ah 'ũgnũn'ax, hu 'õg pa 'ãti'! Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Kãmãnat max

⁴¹ Ha Pet te:

—Yãyã', 'ok xatek mũg puxehnãg pu' hãm yũmmũgãhã', tu hãm'ãktux hã hãm yũmmũgãhã', pe tikmũ'ũn xohix pu hãm yũmmũgãhã'? Kaxĩy.

⁴² Ha hãm'ãktux, nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Tik te hãm yũmmũg, tu hãm max yãy xuxyã pu', ha' xuxyã kuxa yũm ka'ok nõ'õm kopah, tu' xat, puyĩy kãmãnat xop hã mãxap, nũy hãpxop xohix pẽnã max, tu 'ãmñy xohix 'ĩhã tikmũ'ũn kãmãnat xop xĩnnã max. ⁴³ Ha' xuxyã nũn putpu', tu kãmãnat pẽnãhã', ha' hãm max, hu' kuxa hittup xexkah. ⁴⁴ 'Ate xa hãpxe'e 'ãktux: 'Ûxuxyã te kãmãnat pu hãm'ãktux putup, hu: "Hõmã xate yõgnũ hãpxop pẽnã max. Hõnhã yõg hãpxop xohix pẽnã'ax, nũy xeh max, tu yõgnũ kãmãnat xop xohix xat'ax kamah." Kaxĩy. ⁴⁵ Paxpu kãmãnat hãmpe'paxex, hu: "Yãk xuxyã mõg, tu putpu' nũn 'ohnãg," kaxĩy, tu' pit xop kute'ex kummuk, xi' hex xop kute'ex kummuk, xix kenmuk xo'op xexka tu mõktu' paptux, tu' xit xexkah, tu' hãm 'ohnãg, ⁴⁶ puxi' xuxyã nũn mõ'ka'ok, 'ap kãmãnat te' yũmmũg'ah, ha' gãy, tu: Mõg, mõg, nũy 'ãpep! Kaxĩy. Tu' kix hã' yãnãn putup, 'ũyĩpkox 'ohnãg hah.

⁴⁷ —Kãmãnat te yãy xuxyã pu' hãm, tu hãm yũmmũg, tu' xuxyãp-tup'ax yũmmũg, ha' yĩpkox 'ohnãg, puxi' xuxyã te' kix kakixnãg, 'ũp-tox ka'õgnãg hã' kix putup. ⁴⁸ Pa kãmãnat nõy te yãy xuxyã pu' hãm, tu' nõm tep-tup'ax yũmmũg 'ohnãg, hu 'ũhãm kummuk, puxi' xuxyã te' kix kutõgnãg putup. Topa te tikmũ'ũn hõm punethok, puxi' xat pu tu' hãm punethok 'ũyãnãn tu'.

Tikmũ'ũn te Yeyox hã yãy tukmĩy

⁴⁹ Tu xe:

—'Ûgnũn nũy Topa gãy 'ãktux, ha Topa gãy tikmũ'ũn kummuk tu'. Kuxap te hãmpuk, hã kaxĩy Topa te nõm tikmũ'ũn xũygãp-tup. Paxpu hãmpuk nõmhã, kopxik hittup. ⁵⁰ Tikmũ'ũn te kõnãg kox hã' mõxakux pup-tox pix, ha kaxĩy tikmũ'ũn tek xũygãp-tup,

tu mõktu' xũy xexkah, yĩk kuxa teknõg. ⁵¹ 'Ok 'ãmpe'ãpaxex, hu: "Yeyox nũn pu hãpxexka xohix yõg kuxa mãmmã'," kaxĩy? 'Ãmhok. 'Ap hamũn'ah. 'Ûgnũn pu tikmũ'ũn te yãytuk-mĩy, ⁵² 'Ûxape xop te 5 te yãytuk-mĩy putup, ha 3 yãytuk-mĩy putup 2 nõy mütik, ha 2 yãytuk-mĩy putup 3 mütik. ⁵³ Yã 'ãtak xop tek-tok pit xop mütik yãytuk-mĩy putup, hak-tok pit xop te' tak xop mütik tuk-mĩy putup yãy tu', 'ütut xop tek-tok hex xop mütik yãytuk-mĩy putup, hak-tok hex xop te' tut xop mütik tuk-mĩy putup yãy tu', ha' yĩpxox mük tut xop te' xetut xop mütik yãytuk-mĩy putup, ha' xetut xop te' yĩpxox mük tut xop mütik kũmĩy putup. Kaxĩy.

⁵⁴ Tu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux kamah, hu:

—'Ãxop te texgõy pẽnãhã', tu: "Tex tip-tup." Kaxĩy. Yã tehex xe'ẽgnãg. Yamũn. ⁵⁵ Ha 'ãmuuh xexka mõ'ko'uk, ha: "Hãmpukpex mĩy putup." Kaxĩy. Yã' pukpex. Yamũn. ⁵⁶ 'Ok hãm yũmmũg hok xate'? Yã 'ãpa hitop tu max, pãyã 'ãkuxa kummuk! Tu hãm yõg hãpxop yũmmũg, xix hãm nõgnõy yõg, pa hõnhã Topa te hãpxopmã ka'ok, ha xate' yũmmũg 'ohnãg. Kaxĩy.

'Ûgãy kuxyãhã'

⁵⁷ Tu hãm'ãktux kux putup, hu:

—Teptu 'ãxop te yãy yĩkopit hok, nũy hãpxopmã'ax yũmmũg hãmãxap, pe' kummuk, pe' max? ⁵⁸ Tik te 'ãkupex, tu pa te hãm yũmmũg xop ha 'ãmõgãp-tup, 'ãpu, nũmütik mõg, 'ĩhã yãy kix kuxyãhã', ka hãm yũmmũg xop xa' hõm xonat xop pu, pu mõg 'ãtat hah, nũy xip ka'ok. ⁵⁹ 'Ate xa hãpxe'e 'ãktux: Xate 'ã xupap-tup hok, 'ĩhã xate pago hok tayũmak xexka hã. Kaxĩy.

13

'Ãpu, hãpkummuk mĩy kux, ka 'ãxok

¹ Ha' nũn tikmũ'ũn, tu hãm'ãktux Yeyox pu', tu hãpxexka yõg tikmũ'ũn xat'ax Pinat 'ãktux, ha hõmã' xat pu xonat xop tik xop kix, ha hãpxexka Ganinet yõg tik xop xakix, 'ĩhã hãpxop mõ'hap, nũy Topa pu' haxyã'. ² Ha Yeyox te:

—Ganinet yõg tik xop xakix. Putep hãmpe'ãpaxex? 'Ok tik xop kummuk xe'e 'õhõm? 'Ok Ganinet yõg tikmũ'ũn nõy max? ³ 'Ãmhok. Xate yãy hãhup hok, nũy 'õg

hâpkummukgã kux hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop putuk. ⁴ 'Ok xate xip'ax Xino'e yög tik te 18 yümmüg? Mĩptut tox te yây koxyöy, tu tik yĩmũ' koxyöy tu tu' nãhã', tu' kix. 'Ok tik kummuk xe'e nõ'öm? 'Ok kômên Yenoyanên yög tikmũ'ün nõy max? ⁵ 'Ämhok. Xate yâyhãhup hok, nõy 'ög hâpkummukgã hup hok, hu ta xakix putup kamah, tik xop te 18 putuk. Kaxĩy.

⁶ Tu hãm'ãktux'ax hã' hãmyümmügãhã', nõy Topa yög hãpxopmã'ax yümmügã, nõy tikmũ'ün yâyhãhup 'ãktux, pu tu hâpkummuk mĩy kux, hu:

–Tik te hãpxa'ax tu' xip, ha nanũy kup xip, pa mĩnta 'üm xip 'ohnãg, ⁷ ha kãmãnat te hãpxop pãnãhã', ha' xuxyã te: “Pãnã! Hãmyãxatamuk tikoyuk hã 'ãte mĩnta ta xak, pa' xip 'ohnãg. Mõg, tu' kup xak, 'ükummuk hah, pu mĩnta kup nõy xok hãm kopah.” Kaxĩy. ⁸ Pa kãmãnat te: “Nãy, 'üxup nõg, tu hãmyãxatamuk nõy hip. 'Äte' kup yĩmap kot putup, tu 'anop hãpkox kopa' xuk putup, ⁹ ha hãmyãxatamuk nõy nõg, kopxix tu ta' pãnã', pe tut max, tu mĩnta punethok 'üta xupep. 'Ükup kummuk, tu mĩnta 'ohnãg tu ta panipnãg, kopxi' xak.” Ta tu' kux. Kaxĩy.

Yeyox te 'ün hittupmãhã 'ĩhã nit xap

¹⁰ Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã, nit xap 'ĩhã, Yeyox te Topa pet kopa hãmyümmügãhã', ¹¹ ha 'ün xip, tu hãmyãxatamuk xohix te 18 hã xãm xok, ha yãmĩy kummuk te' pakutnãhã', ha' xãm yok 'ohnãg, ¹² ha Yeyox te' pãnãhã', tu' xãnãhã', hu:

–Mã', yã hãg, Kaxĩy.

Tu xe':

–Topa te 'ãhittupmãhã! Kaxĩy.

¹³ Tu 'ün yĩmũ' yĩm xex, ha' yok, tu Topa max 'ãktux. ¹⁴ Pa tik te Topa pet kopa' xat, tu' gãy, Yeyox te nit xap hã' tikmũ'ün hit-tupmã', ha' gãy, tup-tup nõg, hu tikmũ'ün pu hãm'ãktux, hu:

–Ämnĩy te 6 hã tikmũ'ün hãm, tu' nũn, pũyĩy hittupmã', pa 'ap nit xap'ah. Kaxĩy. Nõ'öm Yoneo xop yög hãptup xe'e', ha Yoneo yög tikmũ'ün hãm 'ohnãg nit xap 'ĩhã'.

¹⁵ Ha Yeyox te:

–Xate mõ'ãmã'. 'Äpa mũn max, pãyã 'ãkuxa mũn kummuk! Tikmũ'ün te mũnũytut tak xip, 'ok pe yohmên xip, tu'

hĩy tu' xix hãmpak'ax kopah, tu nit xap 'ĩhã koah, nõy mõgã kõnãg hah, pu' xo'op, yã' max, ¹⁶ pa 'ün xip, tu mõnãyxop hittap 'Amanãm hã' mõkputox, ha Hãmgãyãgnãg te' xãm hĩy ka'ok, tu hãmyãxatamuk xohix te 18 hã' hĩy. Teptu 'ãxop tek tux hok pu' xut hok pu mõg? Kaxĩy.

¹⁷ Ha' gãy xop te yâyhãhup, tu' yĩy 'ohnãg, 'ĩhã tikmũ'ün te Yeyox yög hãpxopmã'ax xohix putup pax, tu' kuxa hittup.

Mõytat xap

¹⁸ Ha Yeyox te hãm'ãktux, nõy Topa yög hãpxopmã'ax yümmügã',

–Topa te tikmũ'ün xat te xĩy? 'Ok xate' yümmüg? 'Äte xa hãmyümmügã'ax, hu: ¹⁹ Tik te mĩpkup mõytat xap paha', tu hãpkot, ha' kopa' xok, ha xokax, tu' tuk, tu mõktu mõytat kup xupax, ha putuxnãg te yây pet mĩy mĩmmãg kopah. Kaxĩy tikmũ'ün kutõgnãg te Topa pu' yĩpkox pip hãmãxap, hak-nãy tu tikmũ'ün nõy yĩpkox pip, ha tikmũ'ün nõy xohix nõg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Tokatogã'ax

²⁰ Tu xe' yĩkopit, hu:

–Topa te tikmũ'ün xat te xĩy? 'Äte xa hãmyümmügã'ax, nõy Topa yög hãpxopmã'ax xa hãmyümmügã' hu: ²¹ 'ÜN te pãm yög tokatogã'ax paha', tu' xap xoxtix tinik kõnõn kopa' kanop, tu mõktu 'üpohot, ha pãm mõmmãhã'. Kaxĩy tikmũ'ün kutõgnãg yĩpkox pip hãmãxap, ha' nãg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix yĩpkox pip. Tu ta tu' kux. Kaxĩy.

Hãmyĩkox kutõgnãg

²² Yeyox te hãpkumep xix yây yög tik xop, tu ta kômên tu' mõg, xix xip tu xexka tu' mõg, tu hãmyümmügãhã', tu kômên xexka Yenoyanên ha' mõg, ²³ ha tikmũ'ün 'üm te' yĩkopit, hu:

–Yâyã', 'ok tikmũ'ün kutõgnãg te' kuxa kummuk xit, nõy tu kuxa max 'üyãnãn tu' tat? Kaxĩy.

²⁴ Yĩy Yeyox te:

–Äpu, hãpxopmã punethok, nõy hãmyĩkox kutõgnãg hã' mõxakux. Tikmũ'ün punethok mõxakux putup, pa' mõxakux 'ohnãg, tu ta yã 'ãtihi'.

25 —Ha mīptut xuxyā yok putup, tu mō'yīnnīn'ax hā mō'yīnnīn, 'īhā 'āxop tihi' hāptopa, tu' xānā-tup, hu: “Hāpxōn, hāpxōn,” kaxīy, pa' xuxyā te: “Kōmēn 'ūm yōg 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah, 'apxōn putup'ah, xayīy pexkox ha mōxakux hok.” 26 Ha 'āxop te hām'āktux putup, hu: “'Ūgmū'āte hāpxop māhā 'āmūtik, nūy ta xo'op. Xate yōg kōmēn kopak hāmyūmmūgāhā'.” Kaxīy. 27 Ha' yānān tu hām'āktux putup, hu: “'A 'āte 'āxop yūmmūg'ah. Mōg, mōy, nūy 'āpep, yā 'āxop te hāpkummuk mīy pax!” Kaxīy. 28 Ha Topa te' xat yāy yōg tikmū'ūn pexkox tu', ha 'āxop te pēnāp-tup hāptox tu', tu mōnāyxop pēnāp-tup, ha pexkox kopa' pip, ha mōnāyxop hittap 'Amanām pēnāp-tup, xix mōnāyxop 'Iyak, xix mōnāyxop Yako pēnāp-tup pax xix Topa pupi hām'āktux xop pēnāp-tup, 'īhā hāptopa 'ātihi', ha mō'āxakux putup, pa mō'āxakux 'ohnāg, tu potap-tup, hu 'āxox kāyāhā', 'āxūy xexka tu'. 29 Ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn nūn putup, hāptox tu' nūn putup, nūy 'āmuk xexka mīy, tu' mām putup, nūy tu' xit, tu Topa pu' yīpkox pip. 30 Pa nōm xop mōxa tap xop hā' ka'ax putup, ha nōm ka'ax hā nōm nūn, tu' māxap putup. Ta tu' kux. Kaxīy.

31 Hāpxip 'ohnāg 'īhā Paniye yōg tikmū'ūn nūn, tu:

—Mōy, mōg. 'Ūxat'ax 'Enot te 'āp-tex putup! Kaxīy.

32 Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āte mō'āpok, xa nōm mō'āmā'ax pu hām'āktux, hu: 'Āte' xupepmāhā yāmīy kummuk, tu tikmū'ūn hittupmāhā', 'āte' hōnhā' mīy, xix hāptup hā, nūy hāptup nōy, kopxix hāpxopmā'ax kux. 33 'Ūgmōg putup kōmēn Yenoyanēn hah, yā hōnhā 'āte hāpkumep putup, xix hāptup, xix hāptup nōy hāpkumep putup, nūy Yenoyanēn tuk xupep, pu tikmū'ūn tek putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, yā hōmā nōm xop xohix kix Yenoyanēn kopah.

34 —'Ūg'āpax, kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn! 'Āxop te Topa pupi hām'āktux xop punethok kix, Topa te kōmēn ha nū' pok tik xop, ha xate mīkaxxap xexka tux hā' kix. Xokakkak tek-tok xānāhā', nūy mō'tat yāy kaka, hā kaxīy 'āte kōmēn yōg

tikmū'ūn xānāhā', pāyā 'ūgha 'ānūn putup 'ohnāg. 35 Yīy 'āpet 'ūhok yūm putup, ha xatek pēnāp-tup 'ūxeheh, 'īhā 'ā 'āktux, hu: “Topa te yāy 'āxet'ax hōm xa', pu nū'. Pūyā xa hāmmax nā'.” Tu ta tu' kux. Kaxīy.

14

Yeyox te tik hittupmāhā'

1 Ha nit xap nōy 'īhā Yeyox te Paniye yōg tik ha' mōg, tu' pet ha' mōg, ha yā' xexkah, ha tikmū'ūn te' pēnā ka'ok Yeyox, 2 ha tik nūn, 'ūyīpkup mōm, xix patakup, tu Yeyox ha' nūn, 3 ha Yeyox te hāmyūmmūg xop pu hām'āktux, xix Paniye xop pu hām'āktux, hu:

—Mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi'. 'Ok xat hok pu tikmū'ūn hittupmā hok nit xap hā? Kaxīy.

4 Ha' yīy 'ohnāg, yīy Yeyox te tik pakut mūg, tu' hittupmāhā', tu' pet ha mō'kutnāhā', 5 tu' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—Pe 'āk-tok te hāpkox kopa mō'nāhā', pe 'ōg mūnūytut tak te hāpkox kopa mō'nāhā' nit xap hā, 'ok hāpxip 'ohnāg 'īhā xate' xut'ax pu mōg? Yā' xut'ax mō'ka'ok. Yā kaxīy 'āte tikmū'ūn hittupmāhā nit xap 'īhā. Kaxīy.

6 Ha' xutigāhā', tu hām'āktux yūmmūg 'ohnāg.

Yeyox te 'āmuk xexka hā' mōg'ax 'āktux

7 'Ūyūm Yeyox, tu' xexka xop pēnāhā', ha' yūm'ax max yāy kutnāhā yāy pu', ha tikmū'ūn te' mūtik mām yūmmūgāhā', tu hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā, hu:

8 —Tikmū'ūn yāytaha', ha' nōy te 'āxānāhā pu 'āmuk xexka ha mōg, 'āpu mōg, pa' yūm'ax max xak hok yāy pu'. 'Āmhok. Peyā tik xexka mōg kamah, ha 'āk-tōgnāg, 9 puxix mīptut xuxyā xa hām'āktux, hu: “'Āpu, yūm'ax nōy xax nūy tu yūm. Tik xexka te nū yūm'ax max putup, nūy tu yūm.” Kaxīy. Ha xate yāyhāhup, tu' yūm'ax nōy xak. 10 Kaxīy mīy hok. Pa tik te 'āxānāhā pu mōg 'ūpet hah, 'āpu, mōg, pa' yūm'ax kummuk yāy kutnā', nūy yūm, ha tikmū'ūn te xa hām'āktux'ax hu: “'Āmūn tek mūn hā 'āxape', mā', nūy 'ūyūm'ax max yīmū' yūm.” Kaxīy. Ha 'āhittup xexkah,

yā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu 'āxape te 'āp-tup pax pēnāhā, ha 'āhittup. ¹¹ Kaxīy Topa te' hupmāp-tup tikmū'ūn te yāy xexka pe' paxex, ha tikmū'ūn te yāy pe'paxexk-tōgnāg te yāyhāp-tup xexkah. Ūkux. Kaxīy.

¹² Tu Paniye yōg tik pu hām'āktux, tu tik te' xānāhā pu hām'āktux hu:

—Xate 'āmuk xexka mīy, 'āpu 'āxape xop xānā hok pu tu' xit, xix 'ānōy xop xānā hok, xip-texop xexka te 'āyīmap pip xānā hok, yā' xohix xāna hok, ka nōm xop te' yānān tu 'āxānā', nūy pago. ¹³ Pa 'āmuk xexka xate' mīy, 'āpu hāpxop hok xop xānā', xix hāpkumep hok xop xānā', xi' pa hok xop xānā'. ¹⁴ Hamūn. Ha Topa te xa hāmmaxnāp-tup, 'ūhok xop te xa pago 'ohnāg hah, yā Topa mūn te xa pago putup, 'īhā tikmū'ūn te hāmyok mīy xop hi' putpu'. Ūkux. Kaxīy.

Āmuk xexkah

¹⁵ Tik te mīmpe xit'ax tu' yūm, tu' xupak, tu hām'āktux Yeyox pu', hu:

—Tikmū'ūn kuxa hittup, nōm te Topa yōg 'āmuk xexka māp-tup. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn xānā 'āktux, hu:

—Tik te 'āmuk xexka mīy, tu tikmū'ūn punethok xānāhā', pu' pet ha' nū', nūy xit, ¹⁷ tu 'āmuk xexka mīy, ha' puk, ha kāmānat xat, pu tikmū'ūn yūmmūgā', hu: “Yā' puk, mā', nūy xit.” Kaxīy.

¹⁸ —Pa tikmū'ūn tep-tup nōg, yīy tik puxet te: “Āte hām max nōmenax, tu tayūmak 'ūyānān tu' hōm, nūy pop. 'Ūgmōg putup, nūy pēnā', 'a' māp-tup'ah.” Kaxīy.

¹⁹ —Ha' nōy te: “Āte mox te 10 pop. 'Ūgmōg putup nūy pēnā', 'ak xit putup'ah.” Kaxīy.

²⁰ —Ha nōy te: “Āte yāytaha, huk mōg putup'ah.” Kaxīy.

²¹ —Ha kāmānat nūn put pu', tu yāy xuxyā pu' xuktux, ha' gāy, tu: “Mōg, 'āmō'ka'ok, kōmēn kotit ha mōg, nūy kōmēn yōg tikmū'ūn hok xop nūnnā', 'ūk pet tu nūnnā'.” Kaxīy.

²² —Ha' mīy, tu hāpxip kutōgnāg 'īhā putpu' nūn, tu: “Xate' xat, ha 'āte' mīy, pa 'āmuk xexka punethok.” Kaxīy.

²³ —Ha' nōy xe mō'kutnāhā', hu: “Mōg, putat xexka hā mōg, xix putat kutōgnāg hā mōg, nūy tikmū'ūn xapit, tu nūnnā', pu 'āmuk xexka xohix mā'. ²⁴ Āte hāpxe'e 'āktux xa', hu: 'Ūxexka xop 'āte' xānāhā', hap-tup nōg, hu' yōg 'āmuk xexka māp-tup 'ohnāg.” Ta tu' kux. Kaxīy.

Tikmū'ūn te Yeyox mūtik hāpkumep'ax

²⁵ Āmnīy nōy tu ta hāpkumep, ha tikmū'ūn punethok te' mūtik hāpkumep, ha' yōkānām, tu hām'āktux, hu:

²⁶ —Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep putup, pūyāk putup pax xexkah, tu yāy yōg xape xop putup kutōgnāg. Tikmū'ūn tek mūn mūtik hāpkumep, pūyā yāy tak putup kutōgnāg, xi' mūg tut, xi' xetut, xik-tok, xi' tutnōy xop, xi' pit xop, xi' hex xop putup kutōgnāg, xix yāy pe'paxex kutōgnāg, nūy 'ūkputup xexkah. ²⁷ Tikmū'ūn te yāy yōg mīpkupnix tat hok, tu' xūy hok 'ūgmūn putuk, puxix yōgnū tikmū'ūn mūtik hāpkumep hok. ²⁸ Xate mīptut tox mīy'ax, hu 'āyūm hāmāxap, nūy yāy yīkopit, hu: Tayūmak xohix te xīy yōgnū'? Kaxīy. Tu 'ōg tayūmak mō'kupix. Paxpu 'ōg tayūmak punethok, 'āpu, mīptut mīy. ²⁹ Paxpu mīptut hām tu' xup, pa 'ōg tayūmak kutōgnāg, puxix mīptut kuxyā hok, ha' nōy te xa 'āktux'ax kummuk, hu: ³⁰ “Ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg 'ōhōm. 'Ūyōg tayūmak xohik-tōgnāg, pāyā mō'kupix yūmmūg 'ohnāg kamah.” Kaxīy. Ta tu' kux.

³¹ Tu xe hām'āktux, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—Hāpxexka yōg tik te' 'xat'ax, tu xonat xop xohix te 10,000 mō'pok, nūy hāpxexka nōy yōg xonat xop mūtik yāykix, pa xonat xop nōy xohix te 20,000, yīy tik te tikmū'ūn 'xat'ax yūm, nūy yāy yīkopit hāmāxap, hu: “Ok yōgnū xonat xop ka'ok, pe xonat nōy xop ka'ok?” Kaxīy. ³² Xonat xop nōy ka'ok, puxix tik xop mō'pok hāpxexka nōy hah, pu ta' xexka xop tu' xax, pu yāykix kuxyā', ha hāptox tu mō'pok'ax, nūy gāy kuxyā'.

³³ —Kaxīy 'āxop te yāy yōg hāpxop xohix nīm hok, hu 'ūgmūn mūtik xate hāpkumep hok kamah. Kaxīy.

Āmot Xuxpex

³⁴ Tu xe hām'āktux, hu:

—'Āmot xuxpex mūn max, pa yāy xuxpex nōg, puxix max'ah 'ehe', ³⁵ ha tikmū'ūn tep-tup nōg, hu hāptopa mō'yōn. 'Ūg'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Kaxīy.

15

Kahnēn te yāy xaxok

¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā tik xop nūn, nūy Yeyox yīy 'āpax, tu gohet pupi tikmū'ūn yōg tayūmak pop, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te nōm tik xop putup nōg, ² ha Paniye xop xix hāmyūmmūg xop te Yeyox 'āktux kummuk, hu:

Nū tik te tik kummuk hā' xape, tu nōm mūtik xit. Yā kummuk Yeyox. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', tu kahnēn 'āktux hā hāmyūmmūgāhā', nūy tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, hu:

⁴ —Tikmū'ūn yōg kahnēn te 100, tu kahnēn puxet xaxok, hu' mōg, tu' xip'ax kox, tu kahnēn xop te 99 nīm, nūy kahnēn puxet xak, tu' xak, tu mōktu xipihi', ⁵ tu xipihi', tu ta' kuxa hittup xexkah, tu' nūn putpu', tu kahnēn te' yīpak hā' tat, ⁶ tu' nūn tu nūktu xupep yāy pet tu', tu' xape xop xānāhā', xix hām yīmap ha' pip xop xānāhā', tu: “Ākuxa hittup 'ūgmūtik! Yā 'āte yāy yōg kahnēn xipihi!” Kaxīy. Ta tu' kux.

⁷ —Kaxīy pexkox kopa' pip xop kuxa hit-tup xexkah, tik kummuk yāyhāhup ha' hit-tup xexkah, pa' kuxa hittup kutōgnāg 'īhā tik xop te yāy pe'paxex, hu: “Ūgmax.” Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te tayūmak hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, hu:

—Ūn puxet te tayūmak 'ānuk te 10 pip, tup-xet xaxok, tu' xak, tu kuyānām hā' xak, tu' pet kunut xit max, tu' xak, ⁹ tu' xipihi', tu' paha', tu' kuxa hittup, tu' xape xop xānāhā', xix hām hūmnāg ha' pip xop, tu: 'Ākuxa hittup 'ūgmūtik, 'āxop. 'Āte yāy yōg tayūmak 'ānuk xipihi!'” Kaxīy. Ta tu' kux.

¹⁰ —Kaxīy pexkox yōg mō'pok xop kuxa hittup, tik kummuk ta yāyhāhup ha' kuxa hittup. Kaxīy.

Tik kutok xupaha'

¹¹ Tu xe hām'āktux nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', nūy

Topa te tikmū'ūn kummuk putup 'āktux, pu tu yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux. Tu hām'āktux, hu:

—Tik tek-tok pit 2, yā' xip tap, ¹² hak-tok te' nōy hā' kuhmōy te yāy tak pu hām'āktux, hu: “Ātak, 'āxok, koxix 'āte 'ōg hāpxop pop, 'ūyāg pop'ax, pa hōnhā 'āte' yāg putup, yā tayūmak putup tek putex. 'Āte' hip putup'ah, xa 'āxok. 'Ā' hōm nōmhā, 'ūyīy nōmenax, nūy tayūmak pop, nūy mōg hāptox tu'.” Kaxīy.

—Ha' tak te hāpxop xohix koxip, tuk-tok te kuhmōy tu tu' yāg popmāhā'. ¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhāk-tok te 'ūyāg tayūmak pop, tu' mōg hāptox tu', tu mōktu hāpxexka puknōg tu' xupep, tu hāpkummuk mīy pax, tu tayūmak xexka xaxogānāg, ha' nōg.

¹⁴ —Ha' hok, 'ūyōg tayūmak hoknāg, ha hām hōgnāg hāpxexka xohix tu', yīy putup tep-tex, xix hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix kix, ¹⁵ ha hāpxop 'ūm xak, nūy mā', tu: 'Ūm hōm. 'Ūgmā', kaxīy, ha' nōy te yāy yōg hām tu mō'kutnāhā', pu xapup pēnā', ¹⁶ ha putup tep-tex, hu xapup xit'ax xak, pa' hōm 'ohnāg tik te', ¹⁷ yīy yāy koxak, tu yāy mūtik hām'āktux, hu: “Ātak yōg kāmānat xop xit punethok, tu tu' hix ka'ok, ha putup tek putex. ¹⁸ Put puk mōg 'ātak hah, yāy 'Ātak pet hak mōg'ax, tu hām'āktux'ax, hu: “Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu yāyhāhup Topa tu', xix xa tu', ¹⁹ 'Āmax, hak mūn kummuk, tu xa' hupmāhā', puk mūn yā 'āk-tok 'āktux. 'Ūktux hok puk hām 'ōg kāmānat xop mūtik.” Kaxīy. ²⁰ Tu putpu' mōg yāy tak pet hah.

—Tu mōktu' pet tu' xupep, hak-tok te hāptox tu' xip, 'īhā' tak te' pēnāhā', tuk-tok te' nōy hā' kuhmōy kuxa ka', tu' mōg mō'ka'ok, tuk-tok mūg yāy kep hah, nūy tu 'āneo, ta tu' kuxa hittup tu 'āneo, ²¹ hak-tok te: “Ātak, 'āte hāpkummuk mīy pax, tu Topa pu hāpkummugāhā', xix 'āmūn pu', tu xa hupmāhā' puk mūn yā 'āk-tok 'āktux.” Kaxīy.

²² —Pāyā' tak te kāmānat xat, tu: “Mō'ka'ok, mōg, tu topixxax max popnū', pu xōnnū tat, ha hāpxop 'ūm yānām paxnū pu xōnnū tu yīpkutok ha mō'tat, ha pata xax max popnū', pu' tat, ²³ ha mūnūytut kutok tuktup max nūnnā', tup-tex. 'Āpu yūmū nō 'āmuk xexka mīy 'ūghittup tu'. ²⁴ Xōnnē nūn,

ha yūmūg kuxa hittup. Hōmā' xok putuk, tu' hittup nōmhā, hōmā' xupaha, tu' putpu' nūn nōmhā." Kaxīy.

—Tu 'āmuk xexka mīy!

²⁵ —Hak-tok te māxap xip, hāpxa xexka tu' xip, tu putpu' nūn yāy pet hah, tu kāyā 'āpak, xix hāmyā 'āpak, ²⁶ yīy: "Pute 'ūm nūhū? Tep tu tikmū'ūn kāyāhā yīy hāmyā?" Kaxīy.

²⁷ —Ha: "Ātaknōy nūn, ha 'ātak xat pu mūnūytut kutok putex, 'ūkuxa hittup tu', 'ūk-tok putpu' nūn ha' kuxa hittup." Kaxīy.

²⁸ —Pak-tok te māxap gāy, tu' mō'nāp-tup'ah mīptut hā', ha' tak nūn, tu ta tu' xapit, pu mōnāy, ²⁹ pak-tok te: "Hāmyāxatamuk xohix hā xatek-xat, hak yīpkox xip, tu' mīy, pāyā xate hāpxop 'ūm 'a' hōm'ah, xate mot kutok kutōgnāg 'a' hōm 'ohnāg, puk xape xop mūtik 'āmuk xexka mīy, ³⁰ pa 'āk-tok nōy nūn, tu' xotit xop punethok pēnāhā', tu 'ōg tayūmak hā' pagok, ha tayūmak nōg, ha 'āha' nūn putpu', ha xate 'āmuk xexka mīy!" Kaxīy.

³¹ Ha' tak te: "Xōnnū! Hāmyāxatamuk xohix hā 'ūgmūtik 'āxip, ha 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmāp-tup xa'. ³² Yā' max yūmūg kuxa hittup, nūy 'āmuk xexka mīy, 'ātaknōy put pu' nūn, ha yūmūg kuxa hittup. Yā' xok putuk, pāyā' hi', tu' xupaha', pāyā' putpu' nūn." Kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy Yeyox te tikmū'ūn yūmmūgāhā', tu Topa te tikmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

16

Kāmānat te māxap te hāpkohe' mīy

¹ Yeyox te xe hām'āktux yāy yōg tik xop pu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', hu:

—'Ūptexop xexka xip, ha tik te nō pēnānā' xip, yā kāmānat te māxap, ha tik nōy nūn, tup-texop xexka pu hām'āktux, hu: "Nōm kāmānat te māxap te 'ōg hāpxop xohix pēnāhā, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' kmū'ūn kummuk xak 'āktux, puyīy yāyhāhup, xix hāpkummuk mīy kux, nūy tu kuxa hittup.

Kāmānat te xaxogānāg 'ōg hāpxop." Kaxīy.

² Hap-texop te yāy yōg kāmānat ha' xānāhā', tu: "Xatep-te' mūn mīy? Tikmū'ūn

te 'ākummuk 'āktux. Hōnhā xate nō pēnā kux. Puxi'." Kaxīy.

³ —Ha kāmānat te yāy pu hām'āktux, hu: "Ātep-te mūn mīy'ax? 'Ūkxuxyā tek mūn putup nōg. 'Ak mūn ka'ok'ah, 'ūyīy mū' hāpxa'. Hāpxop 'ūhok tu' kax 'ātep-tup'ah, 'āte yāyhāhup tu'. ⁴ Nāy. 'Āte' yūmmūg. 'Ūkxape xe'e xop max, ha 'āte nōm xop pu hām'āktux hā hāmmaxnā'ax, puk mūn pu hāmmax hā yānān, 'ū pet kopak xihip, 'īhāk xuxyā tek xat pu mōg." Kaxīy.

⁵ —Hu' xuxyā yōg kāmānat nōy ha' xānāhā', xix kāmānat nōy ha' xānāhā', tu mōktu xohix, tu 'ōm te māxap pu hām'āktux, hu: "Hāpxop xohix te xīy xate ta nemēn yūmūg xuxyā pu?" Kaxīy.

⁶ —Ha' nōy te: "Hep tox yōg kānēy te 100 'āte ta nemēn." Kaxīy.

—Ha: "Ta nemēn yōg pa' tappet, tu mō'kupix, hu: 50 'ūyānān tu', nūy 'ōg hāpxop yāggā xate ta nemēn." Kaxīy.

⁷ —Tu tik tek-nāy tu' xānāhā', tu: "Xate ta nemēn hā xīy hāpxop?" Kaxīy.

—Ha: "Āte ta nemēn xuxnāg yōg panat xohix te 1.000." Kaxīy.

—Ha xe': "Ōgnū ta nemēn yōg pa' tappet, nūy mō'kupix ha' yūm, hu: 800 nūy 'ōg 'ūyānān tu'." Kaxīy.

⁸ —Ha' xuxyā te hāmyūmmūg, tu' yōg kāmānat te hāpkohe mīy yūmmūg, tu hāmyūmmūg 'āktux kamah. Ta tu' kux.

—Kaxīy Topa hā' puknōg xop te hāmyūmmūg xexkah, pāyā Topa yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu hāmyūmmūg kutōgnāg, ⁹ yīy 'āte xa hām'āktux: Yā' max tikmū'ūn te tayūmak hā hāmmaxnā', nūy' xape xop pu hāpxopmā max, puyīy nōm xop mō'ānīynām 'ūyānān tu', 'īhā 'ōg tayūmak nōg, puxix 'āmōgā pexkox hah, xa xihip ka'ok. ¹⁰ Tik te hāmyok mīy, tu hāpxop kutōgnāg pēnā max, puxix hāpxop xexka pēnā max kamah. Kaxīy tik kummuk te hāpxop kutōgnāg pēnā kummuk, puxix hāpxop xexka pēnā kummuk kamah.

¹¹ Tik te hāpkohe' mīy, tu tayūmak hā' pēnā kummuk, puxix kamah Topa yōg hāpxopmā max pēnā kummuk. ¹² Xate 'ānōy yōg hāpxop pēnā kummuk, puxix tikmū'ūn

kuxa 'ākopa yūm 'ohnāg, tu hāpxop max xa' hōm putup 'ohnāg kamah. 'Āmhok.

¹³—Tikmū'ūn te yāy xuxyā 2 pu' hām hok, ka xuxyāp-xet putup pax, 'ihā' nōy putup nōg. Ha tikmū'ūn xupkūmīy, puxix tayūmak tu' hām, pa tikmū'ūn te Topa xak, puxix Topa tu' hām. 'Ūkux. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux

¹⁴ Ha Paniye yōg xop te' xupak, tu Yeyox hah yīxix kummuk, hu' xox yīxix, tu tayūmak hā kūmīy, hu' gāy, tu' yīxix kummuk. ¹⁵ Pa Yeyox te:

—Tikmū'ūn te 'āpēnāhā', tu: 'Ūmax, kaxīy, 'āhā, pāyā Topa te 'ākuxa kopa pēnāhā', tup-tup nōg, 'ākuxa kummuk hah.

¹⁶ —Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te Topa yōg xat'ax kax'āmi, ha' nōy xop te Topa pupi hām'āktux, nūy tikmū'ūn pu' xuktux, tu hāmyāxatamuk xohix hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu Yoām xip, nōm tep-tox pix, ha hōnhā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, ha hām'āpak max 'āktux, ha' xohix yīpkox pip, puyīy Topa yōg putat ha' mōg.

¹⁷ —Ha pexkox te yāy xagogāp-tup, xix hahām, pāyā Topa yōg hāmāktux xip ka'ok, ha' xaxogā 'ohnāg.

¹⁸ —Tikmū'ūn te' xetut nīm, tu 'ūn nōy mūg, yā hāpxopmā kummuk, ha tik nōy te' nōy xetut mūg, nūy yāytax, yā hāpxopmā kumuk kamah, tu' nōy hā' xupxet. Kaxīy.

Ūptexop xexka xix Nay

¹⁹ Tu xe hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', puyīy Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip, hu:

—'Ūptexop xip, tu topixxax max tat, tu ta' mīy pax 'āmuk xexkah, ²⁰ ha tik hok xip, tu' pakut, tu' pip 'ūptexop yōg hāmyīkox tu', 'ūxuxet'ax Nay, 'ūkayax punethok tu' pip, ²¹ tu' xit'ax 'ūm xak, putup tep-tex hah, ha kokex xop te tik kayax xup, tu' yōyxōg hā' xup. ²² Hāpxip kutōgnāg tik hok 'āxet'ax Nay xok, ha pexkox yōg nū 'pok xop te' put, tu' tat, tu pexkox ha mō'tat, ha mōnāyxop hittap 'Amanām mūtik tihī pexkox kopah, tu' hittup, 'ihā 'ūp-texop xok kamah, ha nō hāpkot, ²³ ha' xakix xop yōg pip'ax tu' mōg, tu' xūy xexkah, tu mōnāyxop

hittap 'Amanām pēnāhā', ha hāptox tu' xip pepi', pa Nay te 'Amanām mutik pepi' tihī', ²⁴ yīp-texop te' xānā ka'ok, hu: “Yā 'āmāxap 'Amanām!’” kaxīy, ha: “Putep mūn putup xate’?” Kaxīy. Ha' nōy te: “Ūg 'ūm kuxa ka', 'ūkxūy hah. 'Āpu, Nay nū'kutnā', nūy yīpkutok hā 'ūgyōyxōg 'ūm pix, kōnāg hā' pix. Yāk xūy xexka kuxap kopah.” Kaxīy.

²⁵ —Pa 'Amanām te: “Xōnnū', Topa te xa hāmmaxnāhā hām tu', 'ihā Nay ha hāpkummugāhā', yā hōnhā' hittup pax 'ihā 'āxūy, ²⁶ ha hāpkanet xexka xip, ka mōnāy 'ūghah, ha kamak mōg 'ohnāg 'āha ku'u mōnāy.” Kaxīy.

²⁷ —Hap-texop te: “Nay nū'kutnā 'ūktak pet hah. ²⁸ Ūktaknōy xohix te 5 tihī', yīy mō'kutnā hām tu', ka nū pip'ax ha' nūn, hu' xūy.” Kaxīy.

²⁹ —Pa 'Amanām te: “Āmhok. 'A mō'kutnāp-tup'ah 'ātaknōy xop hah. Yā' xip Topa tappet, nūy mō'kupix, nūy yīpkox pi'. Yā' puxi'.” Kaxīy.

³⁰ —Ha' nōy te: Yāk-tōgnāg, 'ap punet'ah. 'Ūktaknōy xop kuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah. 'Āpu, mō Nay kutnā', nūy taknōy xop ha' mōg. Pax pu tik xok xe'e', tu put pu hi', tuk taknōy xop pu hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah, tu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux.” Kaxīy.

³¹ —Pa 'Amanām te: “Ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg tappet kopah, hu' mām hok tikmū'ūn hām'āktux'ax kopa kamah, tu tik xop tu putpu hi 'āpak'ax, 'ihā' kuxa mām 'ohnāg.” Ta tu' kux.

17

Hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux

¹ Yeyox te yāy yōg mūtik hāpkumep xop pu hām'āktux, hu:

—Āmnīy xohix 'ihā hāpxopmā'ax kummuk te' kummukgā'ax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, nūy nōy kummukgā', puxix Topa nōm xūygā xexka. ² Yā' max nōm tik te' kummukgā mūg, nūy mīkax xexka hīy 'ūmāykok tu', tu kōnāg xexka kopa tu' xok, ha' kummuk nōm te tikmū'ūn kutōgnāg pu hāpkummuk mīy'ax yūmmūgāhā'. ³ Ōg pa 'āti! 'Ānōy

te hâpkummukgâhâ'. 'Ăpu' mănög, pu yâyhâhup, ha ta xaxogâ'. ⁴ 'Ănöy te xa hâpkummukgâ pax, tu xe' mîy pu tu 7, 'ihâ xa tu' xak pu kummugâ'ax xaxogâ'. 'Ăpu' 'ănöy kuxa ka', nüy hâpkummuk mîy'ax xaxogâ', pu tu kux. Kaxîy.

'Ūkuxa yūm ka'ok

⁵ Ha yây yög xop te:

—'Ūgmū kuxa mām kutōgnāg. 'Ăpuk mū kuxa māmā', pu tu mām ka'ok. Kaxîy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām kutīgnāg? Pēnā mīm xexka kup 'āxet'ax mōytat, ha mīm xap kutīgnāg. Pax xa kuxa mām kutīgnāg kaxîy, hu ta mīm xexka kup nōy piget pu' xat, hu: "Hām tu yây xut, nüy kōnāg xexka kopa 'āxip, nüy kōnāg kaka yög hām kopa 'āxok," kaxîy, puxix mīm xexka kup yīpkox pi', nüy' mîy. Kaxîy.

Kāmānat hām'ax

Tu xe:

⁷ —'Ōg kāmānat te hâpxa', pe mūnūytut pēnā', tu 'āmñîy hā putpu' nūn 'āpet tu', pâyā xate' xapit hok pu yūhūm, nüy xit. ⁸ 'Ămhok, pâyā' xat, hu: "Hâpxop 'ūm puk, tu mōktu max, tu hâpxop ke'et, tu kânēy yīmū' xak-nāy 'ūkxit. 'Ūkxit kux yīy ta 'āxit 'ūk-nāy tu xix xo'op." Kaxîy. ⁹ Tu 'ög kāmānat pu hām'āktux hok, nüy: "Puxi', 'āhām max," kaxîy. 'Ămhok. ¹⁰ Kaxîy 'āxop yā Topa hā kāmānat xop. Topa xat'ax xohix pu 'āyīpkox pip, xapix tu hām'āktux, hu: "'Ūgmūg hām kummuk Topa pu', 'ūxat'ax mîy puxehnāg tu.'" Kaxîy.

Yeyox te tikmū'ūn xax kunut xop hitupmāhā'

¹¹ Tu ta hâpkumep, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha hâpxexka Xamānit te' keppa' yūm, xix hâpxexka nōy Ganinet te' xām pa' yūm. ¹² Tu' mōg tu mōktu' xupep xip tu xexka tu', ha tik te 10 pip, tu pakut, tu yây xax kunutnām, kayax punethok tu', hâptox tu' pip xip'ax tu', ¹³ tu' xānāhā', hu:

—Yeyox, Notot! 'Ūgmū kuxa ka'! Kaxîy.

¹⁴ Ha' pēnāhā', tu:

—Mōg, 'āmānex xop ha mōg pu 'āpēnā'. Kaxîy.

Ha' mōg. 'Ūmōg, 'ihā' hittup, ha' xax tap tup xupep tu max, ¹⁵ Ha tik puxet yā hâpxexka Xāmānit yög, yā' puknōg, tu yây xax tap max pēnāhā', yī' putpu' nūn, tu' yīy ka'ok, tu Topa max 'āktux, 'ūhittup tu', ¹⁶ tu' kopaxux ha' nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu: 'Ămax xe'ēgnāg! Kaxîy.

¹⁷ Ha:

—Tik xohix te 10 hittup. Pi'yā' pip nōm tix xohix te 9? ¹⁸ Tu putpu' nūn 'ohnāg, tu Topa max 'āktux 'ohnāg, pâyā' puknōg puxehnāg te Topa max 'āktux. Kaxîy.

¹⁹ Tu' puknōg pu:

—'Ăyok, nüy mōg, 'ākuxa yūm ka'ok, yīy Topa te 'āhittupmāhā'. Kaxîy.

Topa te yây yög tikmū'ūn xat putup

²⁰ Hâpxip kutōgnāg 'ihā Yeyox te hām'yūmmūgāhā', yīy Paniye yög xop te' yīkopit, hu:

—Hām 'ūm 'ihā Topa te hām xexka xohix yög tikmū'ūn xat putup hām tu'? Kaxîy.

Ha:

Tikmū'ūn te' xak, tu' pēnāp-tup, ²¹ 'A hām'āktux putup'ah, hu: "Hēnā', 'ūxip nūnte'," kaxîy. 'Ămhok. Xix 'ap hām'āktux putup'ah, hu: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxîy. 'Ămhok. Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg 'ihā Topa te yây yög tikmū'ūn xat. 'Ămhok. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kopa' xat. Kaxîy.

²² Tu yây yög mūtik mōg xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, ha 'āmñîy punethok nōg putup, 'ihā xe 'āxop tek mūn pēnāp-tup, pâyā 'ak pēnā'ah, ²³ ha tikmū'ūn te xa hām'āktux putup, hu: "Hēnā', Yeyox xip," kaxîy. Ha' nōy te: "Pēnā', 'ōnte' xip," kaxîy. Pak xip putup'ah. 'Ămōg hok nüy pēnā'. 'Ak xip putup'ah. ²⁴ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, huk nūn putup mō'ka'ok, 'ūgnūn putup tex yānām xexka putuk, ha hâpxexka xohix yög tikmū'ūn tek pēnāp-tup, ²⁵ pa hōnhāk xūy nām putup hāmāxap, ha tikmū'ūn tek putup nōg. ²⁶ Hōmā tikmū'ūn hittap te mōnāyxop Nōe putup nōg kamah, ²⁷ tu' xit, tu' xo'op, tu yāytaha', tu hām'yāxatamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yög hām'āktux pu', tu mōktu Nōe te mīptut xexka hā mō'nāhā', nōm mīptut te kōnāg hā' mōg ha mō'nāhā', ha

tex xexkah, ha kōnāg kox xohix nū'xip, tu' hāmnak hā' xupep nām, ha mōktu tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah. ²⁸ Ha tikmū'ūn hittap te mōnāyxop No putup nōg kamah, tu' xit, tu' xo'op, tu hāpxop hāmenax, tu' hām, tu' pet punethok, tu hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkox pip 'ohnāg Topa yōg hām'āktux pu', ²⁹ tu mōktu No te kōmēn Xonōm nīm, ha hāpxip 'ohnāg ĩhā kuxap te pexkox tu' xakot, xix mīkax xap pukpex te pexkox tu' nāhā', tu tikmū'ūn koxyōy, 'ūpuk ha' nōa'. ³⁰ Kaxīy tikmū'ūn te hāpxopmāp-tup ĩhāk nūn, hak mūn yā Tikmū'ūn Kutok, ³¹ tuk nūn ĩhā xupmān mō'ka'ok, pe yā mīptut kopa' pip, pe yā hām tu tihī'. 'Ūhip hok, 'ōg hāpxop nīm, pūyā' pi', pāyā 'āxupmān mō'ka'ok, ka 'āxok. ³² Mōnāyxop te xa No xetut 'āktux, tu' yōkānām hu' xok, 'ūxaxok hok nō'ōm! ³³ Tikmū'ūn xak, pūyīy hi, puxix tu' xok, pa tikmū'ūn xok puxix hi xe'ēgnāg. ³⁴ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'ūgnūn putup, ĩhā tikmū'ūn 2 mō'yōn, ha yā mōgāp-tup 'ūpxet, tu' nōy nīm putup, ³⁵ ha 'ūn 2 te xuxnāg xetox xap koxyōy putup, nūy nō pām mīy, hā mōgāp-tup 'ūn puxet, tu' nōy nīm putup, ³⁶ ha tik 2 hām putup, hā mōgāp-tup tik puxet, tu' nōy nīm putup. Kaxīy.

³⁷ Ha' yōg xop te Yeyox yīy'ax 'āpak, hu' yīkopit, hu:

—Yāyā', pi'ya' xip nūhū'? Kaxīy.

Ha:

—Kuptap xop te yāy tu nū' nāhā' nūy koxxax tu hāmhūmnāg pip. Kaxīy.

18

Tik pa te hāmyūmmūg xix 'ūn hok yūm

¹ Yeyox te hāmyūmmūgāhā hām'āktux'ax hā, nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy tikmū'ūn Topa pu hām'āktux pax, nūy kuxa teknōg hok, tu:

² —Tik pa te hāmyūmmūg, tu' xip kōmēn kopah, tu' kuxānōg 'ohnāg, hu Topa yīpkutuk hok, xix tikmū'ūn yīpkutuk 'ohnāg.

³ Ha kōmēn kopa' xip 'ūhūn, tu' hok yūm, tu 'āmnīy xohix hā tik pa te hāmyūmmūg ha' mōg, nūy ta tu' xak, hu: “Āpu, mōknīynām. Tikmū'ūn kummuk hupmā, pu tu 'ā hāpkummugā kux,” kaxīy. Pa tik te hāpkohē' mīy, tu' kuxyā 'ohnāg.

⁴ —Ha 'āmnīy xohix hā tik te' kuxyā 'ohnāg, pa 'āmnīy xohix hā 'ūn nūn, nūy ta tu' xax, pu hāpkummuk mīy kuxyā', hu 'āmnīy xohix hā' mīy, tu mōktu tik te yāy pu hām'āktux, hu: “Āte Topa yīpkutuk 'ohnāg, tu tikmū'ūn puk yīpkox 'ohnāg kamah, ⁵ pa 'ūn te 'a' xak pu' kummuk mīy xop kuxyā', tuk kuxa teknōg, 'ūn nūn kux 'ohnāg hah. Puxi'. 'Āte 'ūn mō'nīynām putup, puk putox kummugā hok.” Kaxīy. Ta tu' kux.

⁶ Tu xe:

—Tik pa te hāmyūmmūg, pāyā hāpkohē' mīy, ha 'ūn te ta tu' xak, tu xe tu' xak, tu' hup 'ohnāg, tu mōktu tik te mō'nīynām. ⁷ 'Ok Topa te yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām hok, mō nōm yāy xe'ēgnāg tu'? Hamūn. Yā' yīmōgatux, tu mō'nīynām xe'ēgnāg, nōm xop te 'āmnīy xohix hā ta tu' xak, xix hāptup xohix hā, pu tu mō'nīynām. ⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Topa te hāpkummuk mīy xop kuxyāhā', nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām mō'ka'ok. 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn putup putpu'. 'Ok tikmū'ūn kuxa mām putup 'ūgkopa ĩhāk nūn? 'Īntu! Kaxīy.

Paniye yōg tihik, xix tik te gohet pupi tāyūmak pop

⁹ Tu hām'āktux nōy hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pu tikmū'ūn yāy pe'paxex max hok, nūy nōy pe'paxexk-tōgnāg hok kamah, tu:

¹⁰ —Tik 2 mōg, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux, ha tik puxet Paniye xop yōg, xi' nōy te gohet pupi tayūmak pop,

¹¹ ha Paniye yōg tik te yāy pe'paxex max, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy pu' xuktux, hu: “Topah, 'ūgmūn max. Tikmū'ūn xohix kummuk pax, tu hāpxop hā' xupxet, xi' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy, nū tik kummuk putuk, tik te gohet pupi tāyūmak pop putuk, yā' kummuk, ha tak mūn max.

¹² 'Ūkxit hok xegōn pet xohix ĩhā', xix kīn pet xohix ĩhāk xit hok, nūy ta Topa pu hām'āktux, tu yōg tayūmak yāg 'āte Topa pu' hōm, yā tayūmak xohix te 10 yōgnū', hu Topa pup-xet hōm. Puxi. 'Ūkux.” Kaxīy. Pa Topa te nōm pe'paxex kummuk.

¹³ —Ha tik te gohet pupi tayūmak pop, tu yāyhāhup, tu hāptopa tu' xip 'ūgnīha', tu Topa yīpkutuk, hu pexkox pēnāp-tup 'ohnāg,

tu nũ' xup, tu yãy kep to'ok, tu: “Topa, 'ũg 'ũm kuxa ka', 'ãte hãpkummugã pax hah.” Kaxĩy. Ta tu' kux.

¹⁴ Tu xe:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tik te gohet pupi tayũmak pop, tu te yãy pet ha' mōg putpu', ha Topa te' kuxa yũmmãhã', pa Paniye yōg tik kuxa yũm 'ohnãg, Topa te' kuxa yũmmã 'ohnãg hah. Tik te yãy xexka pe'paxex, puxix Topa' hupmã', ha tik te yãk-tōgnãg pe'paxex, puxix tu yãyhã' xexkah. Kaxĩy.

Yeyox xix kaxxop

¹⁵ Ha 'ũn xop tek-tok tat Yeyox hah, pu' xupit, pũyĩy kaxxop pu hãm 'ũm maxnã', ha yãy yōg mũtik hãpkumep xop te' pẽnãhã', tu 'ũn xop mãnōg, ¹⁶ pa Yeyox te' xãnãhã', hu:

—Mã'. Pũyã kaxxop nũ 'ũghah, tu' tux hok pũyĩy nũ', yã Topa te' xat putup kaxxop kuxa tu'. ¹⁷ 'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux, 'ũxaxok hok: Kaxxop yĩpkox pip Topa yōg xat'ax pu', ha Topa tep-tup pu tikmũ'ũn yĩpkox pip kamah, kaxxop putuk, nũy Topa yōg tikmũ'ũn kopa' pi'. Kaxĩy.

'Ûp-texop xexka

¹⁸ Ha Yoneo yōg tik te' xat'ax, tu' nũn, tu Yeyox yĩkopit, hu:

—Notot, xate yũmmũgã'ax, yã 'ãmax. 'Ãtep-tep mũn mĩy'ax nũy 'ũghi xe'ëgnãg mō'kumak mōg? Kaxĩy.

¹⁹ Ha:

—Tep tu xatek mũn 'ãxet'ax max? 'Ap xip'ah tikmũ'ũn kuxa max. Topa mũn puxehnãg max. ²⁰ Xate Topa yōg xat'ax xohix yũmmũg, hu: “'Ãnōy' hã' xupxet hok, xip-tex hok, xix 'ãnōy yōg hãpxop hã' xupxet hok, xi' koit hok, xix 'ōg 'ãtak pu 'ãyĩpkox pi', xix 'ãtut pu 'ãyĩpkox pi'.” Kaxĩy.

²¹ Ha tik te:

—'A' yũmmũg. Hãmyãxatamuk xohix hã 'ãte' xat'ax yũmmũg, tuk yĩpkox xip. Kaxĩy.

²² Ha' xupak, tu:

—Pãyã hãpxopmã'ax puxet xate' xaxok, 'ap mĩy'ah. Mōy, nōmenax 'ōg hãpxop xohix, nũy tayũmak pop, tu' nĩm 'ũhok xop pu', ha Topa te' pexkox yōg hãpxop xa' xex putup pexkox kopa, ha nũn tu nũktu 'Ûkpe mōg. Kaxĩy.

²³ Ha tik te hãm'ãpak, tu' kuxa hittup 'ohnãg, 'ũp-texop xexka tu', tu Yeyox nĩm.

²⁴ Ha Yeyox te' pẽnãhã', tu:

—'Ûp-texop te yōg hãpxop nĩm putup hok, puxix Topa yōg xat'ax pu' yĩpkox hok kamah. ²⁵ Ha xoktut kãmẽn te 'ãmuxnãg ta kup kox hã mō'tat 'ohnãg, yã hãpxopmã ka'ok miax, pãyã 'ũp-texop te Topa pu' yĩpkox xip, yã hãpxopmã hok xe'ëgnãg. Kaxĩy.

²⁶ Ha yãy yōg xop te' xupak, tu:

—'Û'ũm mũn te Topa pu' yĩpkox xip'ax? Yã hãpxopmã ka'ok xexkah. Kaxĩy.

²⁷ Pa Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'a' ka'ok'ah, pa Topa mũn ka'ok xexkah, nũy tu hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg. Kaxĩy.

²⁸ Ha Pet te:

—Pẽnã', 'ũgmũg yãy pet nĩm, nũy 'ãpek mōg. Kaxĩy.

²⁹ Ha:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Tikmũ'ũn te yãy pet nĩm, tu' xetut nĩm, tu' tak yĩmot nĩm, tu' tut nĩm, tuk-tok nĩm, tu' nĩm nũy yãyhã Topa yōg tikmũ'ũn, puyĩy Topa nōm xat, ³⁰ puxix Topa nōm pu hãmmax hã' yãnãn putup hãm tu', ha' hi xe'ëgnãg putup pexkox tu', ha' kux 'ohnãg. Kaxĩy.

Yeyox te' xok'ax 'ãktux, xi' putpu hi'ax

³¹ Ha' mōg, ha Yeyox te yãy yōg tik xop xapit, tu:

—Pẽnã', pũm, yũmũ mōg kōmẽn Yenoy-anẽn tu', pu tik kummuk 'ũkputex. Hōmã tik xop te Topa pupi hãm'ãktux, tu kax'ãmi tap-pet tu', tuk mũn Tikmũ'ũn Kutok 'ãktux. Yã Topa yōg hãm'ãktux hittap hãk kummugãp-tup, ³² ha puknōg xop hak mōgãp-tup, pu 'ã tu yãyhãhupmã', tu' yĩy hep nũ'xok putup, ³³ tu 'ã' kix kakixnãg putup, tuk putex putup, 'ũtik xok xe'e', ha 'ãmnĩy tikoyuk nōg 'ĩhã putpuk hip-tup. Kaxĩy.

³⁴ Pa yãy yōg tik xop te hãmyũmmũg 'ohnãg. Hãm'ãpak, tup-tox ka'ok.

Yeyox te tik pa hok pu' pa nãhã'

³⁵ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxa kōmẽn Yenikot hãmhũmnãg tu', ha tik pa hok yũm, tu putat yĩka te tu' yũm, nũy hãpxop hok xak, ³⁶ tu hãm'ãpak nĩm 'ĩhã tikmũ'ũn xohix xexka nũn, tu' yĩkopit, hu:

—Tep ha' mōg tikmū'ūn xohix? Kaxīy.

³⁷ Ha:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te putat ha' nūn. Kaxīy.

³⁸ Ha tik pa hok te' xānāhā', hu:

—Yeyox, 'āmūn yā mōnāyxop hittap Namix hā 'āmōkputox, 'ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn nōy te' keppa' pip, tu:

—Puxi', 'āyīy hok. Kaxīy.

Pa' yīy nōy ka'ok, hu:

—'Āmūn yā mōnāyxop hittap Namix hā 'āmōkputox. 'Ūg 'ūm kuxa ka'. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox tu tu' hup, tu' xat, pu nūnnā', hu nūnnāhā', ha' yīka' xip, ha Yeyox te:

⁴¹ —Xatep-tek putup 'āte xa' mīy? Kaxīy.

Ha:

—Notot, 'Āte hām 'ūm pēnāp-tup. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—'Āpu, hāmpēnā'. 'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgkopah, yīy Topa te 'āpa maxnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Hāpxip 'ohnāg 'īhā hāmpēnā max, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Topa max 'āktux kamah.

19

Yeyox xix Yakeo

¹ Yeyox te kōmēn Yenikot tu' xupep, tu' kotit ha' mōg, ² ha tik 'āxet'ax Yakeo xip. Hamūn te puknōg yōg gohet pupi tayūmak pop, tu tikmū'ūn yōg tayūmak pop, tup-texop xexkah, ³ tu Yeyox pēnāp-tup, nūy tu' yūmmūg, pāyāk-tōgnāg, 'a' tox'ah, ha tikmū'ūn xexka punethok, yīy' pēnā 'ohnāg. ⁴ Tikmū'ūn xop mōg 'īhā tik yokoma' mōg, tu mōktu' nōy hip, tu' kup xexka piget pepi' mōg, tu' xip ha mōkahmāg, nūy Yeyox pēnā', putat ha' nūn hah, ⁵ tu' xupep, tu mōkahmāg tu' penāhā', tu Yakeo pu hām'āktux, hu:

—Yakeo, hām tu 'ānū mō'ka'ok, Hōnhā 'ūkxip'ax 'āpet kopah. Kaxīy.

⁶ Ha' kuxa hittup, tu hām tu' nāhā', tu hām tonnok, tu yāy pet ha' mōgāhā', 'ūkuxa hittup tu'. ⁷ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tup-tup nōg, hu:

—Yeyox te tik kummuk hā' xape', tu tik te hāpxop hā' xupxet mūtik mōg, nūy xhip, nūy tu xit. Kaxīy.

⁸ Ha' xit kux 'īhā Yakeo yok, tu hām'āktux Yeyox pu, nūy tikmū'ūn xupax, tu:

—Yōgnū hāpxop xohix 'āte' koxip putup, nūy xahix nīm 'ūhok xop pu'. Hōmā 'āte' nōy yōg tayūmak puxet hā' xupxet, kopxix hōnhā nōm pu tayūmak tehomi te 4 popmāp-tup, 'ūnōy yānān tu'. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—Hōnhā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', xix 'āxape kuxa kummuk xit kamah, 'āxape te 'āpet kopa tihi'. 'Āmūn yā mōnāyxop hittap 'Amanām hā 'āmōkputox kamah. ¹⁰ 'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk nūn, nūy tikmū'ūn xax, nūy xaxnām, nōm tikmū'ūn te Topa yōg putat xak, 'ū mōgā, puyīy Topa yōg putat ha' mōg 'ūxeheh. Kaxīy.

Tayūmak 'ānuk te

¹¹ Ha hām'āpak tikmū'ūn te', 'īhā Yeyox te hām'āktux'ax hā hāmyūmmūgāhā', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax yūmmūgā', pūyīy Topa pu hāpxopmā max, ha kōmēn Yenoyanēn hāmhūmnāg tu Yeyox xip, tu yāy yōg xop yūmmūgāhā', ka' pe'paxex, hu: “Topa te tikmū'ūn xop xohix xat putup nōmhā,” pāyā 'ap xohix xat'ah nōmhā, ¹² yīy Yeyox te:

—Tik te' xat'ax yāy kutok mōg hāpxexka nōy tu', hāptox tu' mōg, nūy yāyhā hāpxexka yōg tik te tikmū'ūn xohix xat, nūy hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg, puxix putpu nū'. ¹³ Tu kāmānat te 10 xānāhā', tup-xet pu tayūmak puxet hōm, xix kāmānat tuk-nāy tu' hōm tayūmak puxet, tu mōktu xohix pu tayūmak puxet hōm, tu: “Hāpxop hāmenax nūy tayūmak punethok pop, tu mōktu 'ūkxupep put pu'.” Kaxīy.

¹⁴ —Tu' mōg, pāyā 'ūyōg tikmū'ūn tep-tup nōg, tu tik xop mō'pok hāptox tu', 'ōm xat'ax ha mō'pok, nūy nō: “'Ūgmū'āte 'āp-tup nōg. 'Āpu, xhip hāptox tu'. Putpu 'ānūn hok, nūy mū'ā xat.” Kaxīy.

¹⁵ —Pa hāmyāxatamuk kutōgnāg nōg 'īhā' xupep putpu', tu kāmānat te 10 xānāhā', nōm xop te' yōg tayūmak pop, tu hāpxop hāmenax xi' nō' nōy yānān nūy tayūmak xexka pop, ha' xat'ax te tik xop te 10 xānāhā' nūy' yīkopit, nūy tayūmak xohix te xīy tik xop te' pop yūmmūg. ¹⁶ Ha kāmānat

hāmāxap nūn, tu: “Āte 'ōg tayūmak hā tayūmak nōy te 10 pop,” kaxīy.

¹⁷ Ha' xat'ax te:

—Yā' max, 'āhām max. 'Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 10 hah, xa pēnānā' xip. Kaxīy.

¹⁸ —Ha kāmānat tuk-nāy tu' nūn, tu: “Ōg tayūmak hā 'āte tayūmak nōy te 5 pop.” Kaxīy.

¹⁹ —Ha: “Āte mō'ākutnāp-tup kōmēn xohix te 5 hah, xa pēnāhā' xip.” Kaxīy.

²⁰ —Ha kāmānat te ka'ax tu' xip, tu' nūn, tu: “Nō pa 'ōg tayūmak. 'Āte topixxax hā' kīy, tu' xaptop, ²¹ 'ūgkuxānōg tu'. 'Āte 'āyīpkutuk, 'āmūn xupkūmīy hah. Xate 'ānōy yōg tayūmak paha', ha tik nōy te hāpxop xap xok, ha 'āmūn te nō nūnnāhā'.” Kaxīy.

²² —Ha' xat'ax te: “Āhām kummuk. 'Āte 'ākopit'ax, 'ōg hām'āktux'ax hā 'āte 'āhām kummuk yūmmūg. Xatek xupkūmīy 'āktux, tu 'ātu hāpxop nūnnā'āktux. ²³ Pax xa yōgnū tayūmak ma'āg kopa' xex, pu tikmū'ūn nōy hāpxop hāmenax, puxix tayūmak tu xohix punethok nōmhā.” Kaxīy.

²⁴ —Tu tikmū'ūn te' yīmmap tu 'ōm pip pu hām'āktux, hu: “Tayūmak xut tik tu', tu tik nōy pu' hōm, tik te tayūmak te 10 pop pu' hōm.” Kaxīy.

²⁵ —Ha tikmū'ūn te: “Yā' pip tayūmak punethok, yā' pip tayūmak te 10.” Kaxīy.

²⁶ —Ha: “Āte xa hāpxe'e 'āktux: Tikmū'ūn te hāpxop punethok pip ha hāpxop nōy nā' mōg'ax tu mōktu yā' xohix, ha hāpxop xohix xut'ax, tu' hok tu'. ²⁷ Tik xop nūnnā nōmhā, tik xop tek putup nōg, tuk mūn te' xat putup nōg. 'Āpu, 'ūnūnnā', nūy 'ūgkeppa' kix.” Ta tu' kux.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn tu' xupep

²⁸ Tu hām'āktux kux, 'ihā' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn ha' mōg, ha' yōg mūtik hāpkumep xop te' pe' mōg, ²⁹ tu' mōg, tu' xip'ax Metpaye te hāmhūmnāg tu' pip, xi' xip'ax Metān te hāmhūmnāg tu' pip, tu yīktix 'Onimet yīka' pip, ha yāy yōg tik 2 mō'pok, pu mōg nū peheh, tu:

³⁰ —Āmōg xip tu xexka tu', tu yohmēnnāg tuk tup pēnāp-tup, ha tikmū'ūn 'ūm te' yīmū' yūm hok. 'Ūxut, nūy nūnnā'. ³¹ Tik te

'āyīkopit, 'āpu, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūg xuxyā tep-tup, puyīy nō yīmu' yūm.” Kaxīy.

³² Ha' mōg, tu Yeyox te' xat'ax hā' mīy.

³³ Tu yohmēnnāg xut, 'ihā yohmēn xuxyā nūn, tu:

—Tep tu' xut 'āxop te nū yohmēn? Kaxīy.

³⁴ Ha:

—Ūgmūg xuxyā tep-tup, 'ūg mūg xut, yīk tux hok 'ū xut. Kaxīy. Ha' tux hok, ha' hīy'ax koah.

³⁵ Tu Yeyox ha' nūnnāhā', tu topixxax te yohmēn yīmū' yūm, tu' yūm, ³⁶ tu' mōg, ha tikmū'ūn te nū yāy xex topixxax putat kopah, ha Yeyox te nūktu yīmū' mōg, ³⁷ tu yīktux 'Onimet tu hāmhūmnāg tu' xip, ha tixmū'ūn xohix xexka te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' kuxa hittup xexkah, tu Topa max 'āktux, xix Topa ka'ok 'āktux, tu' yīy ka'ok hāpxopmā max xe'ēgnāg pēnāhā tu', ³⁸ tu hām'āktux, hu:

—Pūyā Topa tik te' xat'ax pu hāmmax nā'.

Yā yāy 'āxet'ax tu hōm pu nū', ha pexkox kopa' pip xop kuxa mām, yā Topa xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁹ Ha Paniye yōg xop te tikmū'ūn mūtik pip, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, 'āpu 'ōg tik xop mānōg, pu yīy hok. Kaxīy.

⁴⁰ Ha:

—Āte xa hām'āktux: Pax pu tik xop yīy hok, puxix mīkaxxap yīy ka'ok, 'ūhittup tu'. Kaxīy.

Yeyox te Kōmēn Yenoyanēn ha' potaha'

⁴¹ Tu' mōg, tu kōmēn Yenoyanēn te hāmhūmnāg tu' xip, tu kōmēn pēnāhā', hu' potaha', ⁴² tu kōmēn yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

—Pax xa hāmyūmmūg, tu hāmmax xak, nūy tu kuxa mām, puxix Topa xa hāmmaxnā', pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg xate', ⁴³ ha hāmyāxatamuk 'ūm nōg 'ihā' puknōg gāy xop te kōmēn yīmmap tu' pip putup, ha 'ānū'pap-tup, pāyā 'ānū'pa 'ohnāg, ⁴⁴ ha kōmēn koxyōy putup, xix tikmū'ūn te kōmēn kopa' pip kix putup, xix kakxop, tu mīptut yōg tiyot xohix koxyōy putup, 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg hah. Topa te 'āha' nūn, pāyā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xip Topa pet xexka kopah

⁴⁵ Hăpxip 'ohnăg 'îhă Yeyox te Topa pet xexka ha' mō'năhă', tu tikmũ'ũn te' kopa' pip xop papuk, nôm xop te hăpxop hămenax Topa pet xexka kopa' papuk, ⁴⁶ tu:

—Hômă tik te Topa tappet hă' kax'ămi, hu: “Tikmũ'ũn te Topa pet xexka hă' mōxakux nũy Topa pu hăm'ăktux,” kaxĩy, pâyă 'ăxop tep-tũynăg, ha yăyhă hăpxupxet pet. Kaxĩy.

⁴⁷ 'Ămnĩy xohix hă Yeyox te tikmũ'ũn yũmmũgăhă' Topa pet kopah, ha Yoneo yōg 'ămănex xop, xix hămyũmmũg xop, xix tikmũ'ũn xexka xop te Yeyox putup nōg, tup-tex putup, ⁴⁸ 'îhă tikmũ'ũn xohix kuxa măm ka'ok Yeyox yōg hăm'ăktux'ax kopah, yĩ' xexka xop te' xaptop, tu' găy.

20

Topa te Yeyox tu' hōm yăy 'ăxet'ax

¹ 'Ămnĩy puxet 'îhă Yeyox xip Topa pet xexka kopah, tu tikmũ'ũn yũmmũgăhă', xix hăm'ăktux max 'ăktũx, ha Yoneo xexka xop nũn, xix 'ămănex xexka xop nũn, xix hămyũmmũg xop nũn, xix tikmũ'ũn xat'ax xop nũn, ² tu Yeyox yĩkopit, hu:

—'Ũ 'ũm te xa' hōm yăy 'ăxet'ax, xa hămyũmmũgă tikmũ'ũn? Kaxĩy.

³ Ha' nōy yănăn tu' yĩkopit, hu:

—'Ăpu 'ă' hăm'ăktux: ⁴ 'Ũ 'ũm te Yoăm nũ'kutnăhă', pup-tox pix tikmũ'ũn? 'Ok Topa te nũ'kutnăhă', pe tikmũ'ũn te nũ'kutnăhă'? 'Ăyĩy. Kaxĩy.

⁵ Ha' xexka xop te yăy pu hăm'ăktux hă' nōy yănăn, tu:

—Yũmũ'ătep-putep mũn 'ăktux'ax? Pe yũmũ'ăte Topa te' xat 'ăktux, puxix tu hăm'ăktux, hu: “Putep-te xĩy 'ăkuxa yũm 'ohnăg 'ũp-tox pix'ax kopah?” Kaxĩy. ⁶ Pe yũmũ'ăte tikmũ'ũn te' xat'ax 'ăktux, puxix tikmũ'ũn mĩkaxxap pop, nũy nō' yũmũg kix. Yoăm putup pax tu', yă' xohix te hămpe'paxex, hu: “Yoăm te Topa pupi hăm'ăktux.” Kaxĩy.

⁷ Hu' xexka xop te hămyũmmũg, pa hăm'ăktux 'ũm putup'ah, hu:

—'İntu', 'ap yũmmũg'ah. Kaxĩy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'A 'ăte xa hăm'ăktux putup'ah kamah, tu 'ũ 'ũm te 'ă' xat 'ăktux putup 'ohnăg. Kaxĩy.

Kămănat xop Kummuk

⁹ Tu hăm'ăktux hă tikmũ'ũn yũmmũgăhă', nũy Topa yōg hăpxopmă'ax yũmmũgă', nũy yăy xok'ax 'ăktux, 'îhă' xuxyăk-tok 'ăktux, hu:

—Tikmũ'ũn 'ũm te mĩnta 'op xap xok punethok, tu yăy yōg hăpxa'ax hōm tikmũ'ũn nōy pu', ha tik te pupi pagok, ha' nōy yōg hahăm, ha ta hăpxexka nōy ha' mōg, tu mōktu mōxaha', tu hămyăxatamuk xohix hă' nox xip, ¹⁰ ha hămyăxatamuk xohix nōg, 'îhă hăpxa'ax xuxyă te mĩnta 'op yōg tayũmak xak, hu yăy yōg hăm tu kămănat nũ'kutnăhă', tu nũ'kutnăhă', pũyĩy mĩnta 'op yōg tayũmak pop, ha' nũn tu nũktu xupep, pâyă tikmũ'ũn xop te' kix kakixnăg, tu yă' hok mō'kutnăhă yăy pet hah. ¹¹ Ha nôm xuxyă te xe nũ'kutnăhă', tu kămănat nōy nũ'kutnăhă' nũy tayũmak pop, ha' nũn tu nũktu xupep, pâyă tikmũ'ũn xop te' kix kakixnăg kamah, tu' hupmăhă', tu yă' hok mō'kutnăhă yăy pet hah. ¹² Ha hăpxa'ax xuxyă te xe nũ'kutnăhă, ha tikmũ'ũn te' kix kamah, xix mō'kutnăhă'. ¹³ Yĩ' xuxyă te: “'Ăte putep mũn mĩy'ax? Tikmũ'ũn te kămănat xop putup nōg, tu' yĩpkox 'ohnăg. Năy, 'ăte 'ũgkutok pit mō'kutnă'ax, nôm te măxap mō'kutnă'ax, pũyĩy tikmũ'ũn nôm tu' yĩpkox pi'. 'Ũxexka pe'paxex tu'.” Kaxĩy. Tu nũ'kutnăhă', ha' nũn, tu nũktu xupep 'ütak yōg hahăm tu'.

¹⁴ —Ha tikmũ'ũn te hăm pupi pagok, tu' kummuk, tu hăpxa'ax xuxyăk-tok xe'e pênăhă', tu yăy pu hăm'ăktux, hu: “'Ōhōm 'ũxuxyăk-tok te măxap. 'Ăpu, yũmũp-tex, pũyĩy yũmũ yōg yăyhă hăpxa'ax.” Kaxĩy.

¹⁵ —Tu hăpxa'ax tu hăptopa mōgăhă', tup-tex, ha' xok. Putep mũn pe'ăpaxex, putep mũn mĩy putup mĩnta xuxyă te'? ¹⁶ 'Ũnũn putup tikmũ'ũn kummuk hah, tu' kix'ax, pu tu xakix xe'ėgnăg, tu mĩnta yōg hăpxa'ax hōm putup tikmũ'ũn nōy pu'. Ta tu' kux. Kaxĩy.

Ha tikmũ'ũn te' xupak, tu:

—'Ămhok! Pũyă Topa tux hok pu' hōm hok! Kaxĩy.

¹⁷ Pa Yeyox te' pênă ka'ok, tu:

—Hômă tik te Topa pupi hăm'ăktux, tu tappet hă kax'ămi', hu: “Tikmũ'ũn te mĩptut xexka mĩy'ax, tu mĩm xexkap-tup nōg, pa Topa te' mĩy mĩptut măykup xix mĩptut

koxuk, yīy mīm xexka xe'ēgnāg." Kaxīy.
 18 Tikmū'ūn te nōm mīm xexka tu' nāhā', tu yāy putex, pa mīm xexka te tikmū'ūn yīmū' nāhā', tu' koxyōy'ax tu mōktu' xok xe'e'. Kaxīy.

Gohet puknōg pu tayūmak hōm

19 Ha tik te hāmyūmmūg xop gāy, xix 'āmānex xexka xop gāy, tu Yeyox te' xuktux kummuk yūmmūg, tu' mūg putup nōmhā, nūy 'ūp-tex, pāyā tikmū'ūn yīpkutuk, 20 yī' xexka xop te' hip, tu Yeyox pēnānā' pīp, tu tik xop mō'pok, pu tu' pēnā max, yā' pa max, pāyā' kuxa kummuk, tu Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, nūy yāy xexka xop pu' xuktux, xaptop hā hām'āktux'ax, pūyī' xexka xop Yeyox kupex, nūy mūg, nūy gohet yōg xonat pupi' mūg, 21 ha' pēnā'ax xop te Yeyox ha' mōg, tu:

—Notot, xate tikmū'ūn yūmmūgā'ax, tu' yūmmūgā max, hak mū'āte' yūmmūg, ha xatep-tup tikmū'ūn xohix, tu hāpxe'e 'āktux pax, hu tikmū'ūn xohix mōgāhā, hāmyok mīy hā nō mōgāhā'. 22 'Āyīy. 'Ok Topa yōg xat'ax te' xat hok, 'ū puknōg yōg gohet pu tayūmak hōm hok, 'ok pe' xat 'ū tu' hōm? Kaxīy.

23 Pa Yeyox te nōm tik xop yā mō'āmā'ax yūmmūg, tu nōm pēnā'ax yōg hāmpē'paxex yūmmūg, 'ap max'ah, yīy hām'āktux, hu:

24 —'Ā' mūg tayūmak 'ānuk. Putep koxuk nūhū? Kaxīy.

Ha:

—Gohet yōg tik te' xat'ax koxuk. Kaxīy.

25 Yīy:

—Gohet pu' hōm gohet yōg hāpxop, xix Topa pu' hōm Topa yōg hāpxop. Kaxīy.

26 Ha tik pēnā'ax xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg, Yeyox te hāmyūmmūg, yī' yīy 'ohnāg.

Yeyox te putpu hi'ax 'āktux

27 Ha Xanoxeo yōg tik xop nūn, ha nōm xop te putpu tikmū'ūn hi 'ohnāg 'āktux, tu Yeyox yīkopit, hu:

28 —Notot, xate tikmū'ūn yūmmūgā'ax. Hōmā mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', tu: "Tik te yāytaha', tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, pūyā yāy taknōy 'ūxetut mūy, nūy yāy taknōy nōm xok pupik-tok put." 'Ūkux. Kaxīy. 29 Tu xe hām'āktux, hu:

—'Ūtaknōy xop xohix te 7 tihī 'āxa', ha 'ōm te māxap te yāytaha', tu' xok, pāyāk-tok xip 'ohnāg, 30 ha' taknōy tek-nāy tu' yāytaha', tu' taknōy nōm xok xetut mūg, tu' xok kamah, tuk-tok xip 'ohnāg. 31 Ha' taknōy tek-nāy tu', tu' taknōy nōm xok yōg xetut mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, tu mōktu taknōy xop xohix te 7 te 'ūn mūg, tu' xok, tuk-tok 'ohnāg, 32 ha' taknōy xop xetut puxet xok, 'ūka'ax hā' xok 'āxa'. 33 Hāptup mō'nāp-tup, 'īhā Topa te putpu' hīnāp-tup tikmū'ūn xakix xop. Tep te' xetut mūg'ax? Yā' taknōy xop xohix te 7 te 'ūn puxet hā' yīpoxox. Kaxīy.

34 Ha Yeyox te:

—Hōnhā tikmū'ūn te yāytaha', 35 pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xexkānāp-tup, pu tu hi 'ap kux'ah, hu yāyap-tup 'ohnāg, 36 tu pexkox yōg nū 'pok xop putuk, yā Topa hāk-tok xop xe'e', 'ūhi putpu hah, tu xakip-tup 'ohnāg, 37 ha mōnāyxop hittap Mōyyex te putpu hi'ax 'āktux, 'īhā Topa yā mōnāyxop yōg Topa 'āktux, tu 'Amanām yōg Topa 'āktux, xix 'Iyak yōg Topa 'āktux, xix Yako yōg Topa 'āktux, 38 yīy Topa te tikmū'ūn hi'ax xop yōg Topa, 'ap xakix xop yōg Topa'ah, yā 'ūxohix te Topa tu' hi xe'e". Kaxīy.

39 Ha hāmyūmmūg xop te:

—Xate hām'āktux max, xate yā hāmyūmmūgā max. Kaxīy.

40 Ha' yēy, hu xe' yīkopit 'ohnāg.

Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux

41 Yīy Yeyox te' yānān tu' yīkopit, hu:

—Tep te xīy Topa tappet te: "Topa yōg hāmyāyikutnā'ax te mōnāyxop hittap Namix hā' mōkputox?" 42 Namix mūn tek-tex'ax yōg tappet tu kax'āmi, hu: "Topa xe'ēgnāg tek xuxyā pu hām'āktux, hu: "Ūgyīp xe'e ha 'āyūm, 43 tu mōktu 'āte tik xop te 'āha gāy nōa', " kaxīy. 44 Yūmmūg. Namix te yāy xuxyā 'āktux, tu kama yāy mōkputox 'āktux. Tep tu Namix te' mōkputox'ax yā' xuxyā 'āktux? Kaxīy.

Yeyox te tik te hāmyūmmūg xop 'āktux

45 Ha tikmū'ūn xip, 'īhā Yexox te yāy yōg xop pu hām'āktux, tu:

46 —'Ōg pa mōxip! Hāmyūmmūg xop te topixxax tox mō'tat, tup-tup, pu tikmū'ūn 'āneo kōmēn kopah, ha' yūm'ax max xak,

tu Yoneo xop yōg Topa pet kopa mĩmpe max xak, nũy mähãm, tu 'ãmuk xexka ha' mōg pax, ha tikmũ'ũn te: "Ūxexka 'ōhōm." Kaxĩy. ⁴⁷ Ha Topa pu hãm'ãktux kumaknãg, pu tikmũ'ũn pẽnã', tu 'ũn hok mãm xop tu' mōy tayũmak xexkah, tu mō'ãmã hã Topa pu hãm'ãktux. Pa Topa te hãmýũmmũg, tup-tup nōg, hu' xũygãp-tup, Topa te mō'ãmã'ax xop xũygãp-tup xexka. Kaxĩy.

21

Ūn hok yũm te Topa pu tayũmak hōm

¹ Ha Yeyox te Topa pet xexka kopa' xip, tu tikmũ'ũn pẽnãhã', ha 'ũp-texop xexka nũn, tu tayũmak punethok mō'tat Topa pet yōg mĩpkox kopah, ² ha Yeyox te 'ũn pẽnãhã kamah, 'ũn hok yũm ha' pẽnãhã', ha tayũmak ka'ok 2 hōm. ³ Yĩy:

—'Ate xa hãpxe'e 'aktux: Nũhũ 'ũn te tayũmak kutōgnãg hōm, pãyã' xexkah, 'ũxohix tu', ⁴ ha 'ũp-texop xexka xop te tayũmak xexka hōm, pãyãk-tōgnãg, 'ũyãg tu', ha 'ũn 'ũhok te yãy yōg tayũmak xohix hōm. Kaxĩy.

⁵ Ha tikmũ'ũn te Topa pet xexka 'ãktux, tu mĩkaxxap max hã' pet 'ãktux, hōmã tikmũ'ũn hittap te' xap popmãhã, ha nō' pet, ha Yeyox te:

⁶ —Hãmýãxatamuk mō'nãp-tup, 'ĩhã' puknōg gãy xop te Topa pet koxyōy putup, ha' yōg mĩkaxxap max xohix putyōn putup. Kaxĩy.

Hãpkummugã'ax 'ãktux

⁷ Ha tikmũ'ũn te' yĩkopit, hu:

—Yãyã', hãm 'ũm hã' mĩy'ax? 'Ok hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, nũy tu hãm 'ũm hã' yũmmũg? Kaxĩy.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Ōg pa 'ãti', ka tikmũ'ũn kummuk xop putat kummuk hã 'ãmōgã', yã mō'ãmã'ax hã 'ãmōgã'ax, tu: "Ūgmũn yã Topa yōg hãmýãyikutnã'ax 'ãxet'ax Kunnix" kaxĩy, xix: "Hōnhãk nũn," kaxĩy. 'Ōg pa'ãti! Nōm tikmũ'ũn pe 'ãmōg hok! ⁹ Ha xa hãm'ãktux'ax, tu tikmũ'ũn xop xohix yãy kix'ax 'ãktux, pa 'ãkuxãnōg hok. Yã yãy kix punethok putup, pãyã 'ap 'ãmñy mōg putōynãg'ah. Kaxĩy.

¹⁰ Tu xe:

—Hãpxexka yōg tikmũ'ũn te yãy nōy yōg tikmũ'ũn gãyã'ax, xix gohet te yãy nōy gãyã'ax. ¹¹ Ha hãmýãynuhuk xexka putup, xix hãmhōgnãg, ha tikmũ'ũn te' xit'ax xak putup, pãyã hãmhōgnãg, xix hãmpakut xexka pip putup, ha tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax pẽnãp-tup, ha pexkox tu yĩmũ nãp-tup, ha tikmũ'ũn xohix kuxãnōg putup.

¹² —Ha' gãy xop te 'ãmũg putup hãmãxap, tu 'ãxũygãp-tup, xix yãy tu nũ'nã'ax pet ha 'ãmōgãp-tup, nũy 'ãyĩkopit, tu' xat'ax xop ha 'ãmōgãp-tup, 'ũgmũn hãh, ¹³ yĩy 'ãxop te hãm'ãpak max 'ãktux'ax, ¹⁴ hu xutigãhok, 'ãkuxãnōg hok, nũy: "Putep mũn 'ãktux'ax 'ãte'?" Kaxĩy. 'ãmhok. ¹⁵ Hãpxip 'ohnãg 'ĩhã 'ãte 'ãyũmmũgãp-tup, ha hãm'ãktux max'ax, pu tu 'ãkupex xop yẽy. ¹⁶ Ha yãy 'atak te 'ãmũg putup, xix 'ãtaknōy xop, xix 'ãxape xop, tu 'ãmũg putup, tu kanet ha mōgãp-tup, pũyĩy 'ãp-tex, tu 'ãxop yãg putex putup, ¹⁷ ha tikmũ'ũn xohix te 'ãp-tup nōg, 'ãxop yã yōgnũ tikmũ'ũn hah, ¹⁸ pa Topa te 'ãpẽnã max, tu 'ãpẽnãnã' xip, yĩy 'ãxe te 'ãp-tox tu 'ap nãp-tup'ah, nũy tu yãy xaxok hok, ¹⁹ yĩy Topa yōy putat xak hok, nũy 'ãhi xe'ẽgnãg. Kaxĩy.

Gãy xop te Yenoyanẽn koxyōy putup

²⁰ Tu xe hãm'ãktux, hu:

—'ãxop te kōmẽn Yenoyanẽn pẽnãp-tup, ha' puknōg yōg xonat xop te kōmẽn Yenoyanẽn xakot putup, nũy kōmẽn koxyōy, tu' koxyōy putup, hōnhã xate' yũmmũg. ²¹ Pũyã hãpxexka Yonex kopa' pip tikmũ'ũn nũ'mãn, tu yĩktix tu' mōg nũ'paha', pũyã kōmẽn kopa' pip tikmũ'ũn yãy papuk, pũyã kōmẽn tu hãptopa' pip tikmũ'ũn kōmẽn tu mō'xakux hok. ²² Ha Topa gãy Yoneo yōg tikmũ'ũn mũtik, tu' xũygãp-tup. Hōmã tik te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu' kax'ãmi', yã Topa yōg hãm'ãktux hittap hã' pẽnãp-tup nōmhã. ²³ Pa 'ũn tek-tok xuk yãy kopah, tu' xũy xexkap-tup, xix 'ũn tek-tok pu yãy xo'opmãhã', tu' xũy xexkap-tup. Nũ tikmũ'ũn xohix potap-tup, ha hãpxexka xohix yōg tikmũ'ũn xũy putup, yã Topa te' xũygãp-tup xexka, ²⁴ ha' kix'ax mĩkax xexka hã, yĩ' yãg'ax tikmũ'ũn 'ũyãg, tu' yãg nōy mũg putup, tu hãpxexka puknōg ha' mōgãp-tup. Hãmpuknōg xop te kōmẽn Yenoyanẽn

tonnok putup, nõm xop te Topa yũmmũg 'ohnãg, tu mõktu Topa te puknõg xop pu hãm'ãktux, hu: "Puxi'." Kaxiý.

²⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu:

—Tikmũ'ũn te hãpxopmã'ax ka'ok pãnãp-tup, mãyõn tu hãpxopmã'ax pãnãp-tup, xix mãyõn hex tu', xix mãyõnnãg tu', ha hãpxexka yõg tikmũ'ũn xohix kuxa teknõg, tu kõnãg xexka yo'ok xexka 'ãpak'ax, hu' kuxãnõg. ²⁶ Tik xop kuxa teknõg putup, 'ũkuxãnõg tu', ha hãpxop te hãmnõgnõy tu' pip xop te yã nuhuk putup, ²⁷ hak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, tuk nũn putup put pu', 'ihã tikmũ'ũn tek pãnãhã', hãmgõy xexka kopak nũn putup, 'ũgka'ok xe'ẽgnãg tu', tuk xexka xe'ẽgnãg nũn putup. ²⁸ Æxop te nõm hãpxopmã'ax ka'ok pãnã', 'ãpu pexkox yokomak pãnã'. Yã 'ãxuxyã' nũn, pu 'ãmõy, nũy 'ãxũy kuxyã'. Ta tu' kux. Kaxiý.

Tute piget kup 'ãktux

²⁹ Yeyox te hãm'ãktux nõy hã hãmyũmmũgãhã' nũy Topa yõg hãpxopmã'ax yũmmũgã', hu:

—Mim kup piget pãnã', xix mĩm kup xohix pãnã', ³⁰ 'ũmĩxux xupep, 'ũxokax puk tup, 'ihã xate' yũmmũg, yã hãm pukpex xupep. ³¹ Kaxiý 'ãxop te hãpxopmã'ax ka'ok pãnãhã', 'ihã hãmyũmmũg, tu Topa nũn yũmmũg, ha' nũn, pu yã yõg tikmũ'ũn xat, yã' hãmhuũmnãg.

³² —Åte xa hãpxe'e 'ãktux: Hõnhã' pip tikmũ'ũn yãg te hãpxopmã'ax xohix pãnãp-tup. ³³ Pax pu yõgnũ hãm'ãktux'ax nõg, puxix pexkox xix hahãm nõg hãmãxap, hãm'ãktux'ax ka'ok xe'ẽgnãg hah. Kaxiý.

Pu tikmũ'ũn yã' pãnãhã' pip

³⁴ Tu hãm'ãktux kux, tu:

—'Õg pa mõxip! Yãy pupi' pãnã max, pu yãy yõg hãpxop xak'ax 'ãhĩy hok, pu 'ãmuk xexka xix kenmuk xo'op xexka 'ãhĩy hok, ka 'ãxop hãmyũmmũg 'ohnãg, 'ihã Topa yõg hãptup xe'e mõ'nãhã'. ³⁵ Yã mõ'nãp-tup hãpxexka xohix tu', xix tikmũ'ũn xop xohix tu', ha pãmãg te xokxop mũg, 'ũxaptop ha' mũg, kaxiý Topa yõg 'ãmnĩy mõ'nãp-tup, 'ihã tikmũ'ũn pa pip 'ohnãg. ³⁶ 'Õg pa mõxip, xix yãy pupi' pãnã max. Topa pu hãm'ãktux, pũyĩy 'ãka'ogã', pu hãpxopmã kummuk tu hãpxupmã', nũy 'ũgmũn keppa' pi', 'ũgmũn yã Tikmũ'ũn Kutok hah. Ta tu' kux. Kaxiý.

³⁷ Æmnĩy xohix hã Yeyox te Topa pet xexka kopa hãmyũmmũgãhã', tu 'ãmãxak xohix 'ihã' mõg, tu yĩktix 'Onimet yĩmũ' mõg, nũy yĩmũ' pi', ³⁸ ha mãyõn kũynãg xut xohix, 'ihã' putpu' nũn, tu Topa pet xexka ha' nũn, nũy hãmyũmmũgã', ha tikmũ'ũn xohix xexka nũn, mãyõn xupep 'ihã' nũn, nũy Yeyox te hãm'ãktux 'ãpax.

22

Yoneo xexka xop te Yeyox putex putup

¹ Ha Yoneo yõg tikmũ'ũn te 'ãmuk xexka mĩy putup, 'ũxuxet'ax pãm tokatok hok, ha' xuxet'ax nõy te Nõa'yẽn, ² ha 'ãmãnex xexka xop xix hãmyũmmũg xop te Yeyox putex putup, tu' xaptop hãp-tex putup, tikmũ'ũn yĩpkutuk tu'. Yã tikmũ'ũn te Yeyox putup pax.

Yot pa mũn max, pãyã' kuxa kummuk

³ Ha Hãmgãyãgnãg te Yot kuxa kummũgãhã, ha Yeyox yõg tik xop mũtik hãpkumep. ⁴ Pãyã' mõg, tu 'ãmãnex xexka xop mũtik hãm'ãktux, ha yãy yãnãn, ha Yot te:

—Åte 'ãxop mõ'nĩynãm'ax, xayĩy Yeyox mũy. Kaxiý.

⁵ Ha' hittup, tu tu' hõm'ax tayũmak, ⁶ ha Yot te tayũmak putup, hu hãmp'e'paxex punethok, nũy xexka xop mõ'nĩynãm, pu' xaptop hah Yeyox mũy, pũyĩy tikmũ'ũn yũmmũg hok.

Åmuk xexka Nõa'yẽn mĩy

⁷ Ha 'ãmnĩy punethok nõg, 'ihã Yoneo xop te 'ãmuk xexka Nõa'yẽn mĩy, tu pãm tokatok hok mãhã', tu kahnẽn kutok putex, tu mõ'hap, pu tikmũ'ũn xohix' mã', ⁸ ha Yeyox te Pet xix Yoãm mõ'pok, tu:

—Mõg, nũy yũmũ'ã 'ãmuk xexka mĩy, nũy yũmũg mã'. Kaxiý.

⁹ Ha:

—Pi'yã' mĩy'ax? Kaxiý.

¹⁰ Ha:

—'Õg'ãpax. Kõmẽn xexka tu mõnãy, tu tikmũ'ũn 'ũm pãnãp-tup, ha nax tox hã kõnãg tat, tu 'ãha' nũn putup. 'Õpe mõg, tu mõktu mõxaha mĩptut tu', tu' mõxakux, ¹¹ tu mĩptut xuxyã pu hãm'ãktux, hu: "Õgmũg xuxyã tek mũg xat, pu 'ãyĩkopit, hu: Pi'a' xip mĩptut 'ũm kox, pu 'ãte 'ãmuk xexka 'ãxet'ax

Nõa'yēn mīy yāy yōg tik xop mūtik?" Kaxīy.
 12 Ha xa' mūg putup hāpkox xexkah, yā mīmpe yūm'ax punethok, xix mīmpe xit'ax punethok mām, ha mīptut mōkânin yīmū' yūm. 'Ōnte 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Nõa'yēn. Kaxīy.

13 Ha Yeyox te' xat kux, 'ihā Pet mōg, xix Yoām, tu' xat'ax xohi' mīy, yā Yeyox yōg hām'āktux'ax hā hāpxopmāhā', tu 'āmuk xexka mīy nōm mīptut kopah.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

14 Tu' mīy kux, ha Yeyox yūm, tu mīmpe xit'ax yīmū' yūm, ha yāy yōg mō'pok xop te nū mūtik mām, 15 ha:

—'Āte' xak, 'ūxit 'āxop mūtik, nūy 'āxop mūtik 'āmuk xexka 'āxet'ax Nõa'yēn mīy hāmāxap, tuk-nāy tuk xūy putup, 16 tu xa hām'āktux, hu: 'Ak 'ūm xit 'āmuk xexka 'ūxeheh nūnte, pāyā tikmū'ūn te Nõa'yēn xe'e yūmmūg, kopxik xit putup, 'ihā Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip. Kaxīy.

17 Tu kånēy paha', tu Topa pu:

—'Āmax! Kaxīy.

Tu xe:

—'Ūpa kånēy, xayīy 'āxop xohi xo'op.

18 'Āte xa hām'āktux: 'A 'āte mīnta hep xupyāg xe xo'op putup'ah, pa Topa yōg tikmū'ūn xohix yīpkox pip, kopxi' xo'op putup 'ūxeheh. Kaxīy.

19 Tu pām paha', tu' koxip, tu Topa pu: 'Āmax! Kaxīy. Tu yāy yōg tik xop pu' popmāhā', tu:

—Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi', 'ūkoxip, nūy tak xaxok hok. Kaxīy.

20 Ha' xit kux, 'ihā Yeyox te:

—Nū kånēy pa kamah, yā' hep te' kopa' xup. Topa te pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, hak hep 'āta nū'nāhā 'āxop pu', pu pa'ax tup mīy. 21 Pa tik mō'āmā'ax te yūmūk mūtik xit, tu gāyxop mōgāp-tup 'ūghah. 22 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok, tuk xok putup, pa Topa gāynām, tu tik mō'āmā'ax hā' gāy. Kaxīy.

23 Yeyox yōg tik xop te yāy yīkopit, hu:

—Pi'yā' nōm te' kummugā'? Kaxīy.

Pi'yā' tik te' xohix xat'ax

24 Tu kamah hām'āktux hā' nōy yānān, nūy tik 'ūm 'ūxohix xat'ax yūmmūg, 25 yīy Yeyox te:

—Hāmpuknōg xop yōg tik te' xat, ha' yōg tikmū'ūn yīpkox pip, tu' yōg gohenanok 'āxet'ax mīy, hu: Tik te tikmū'ūn hā' xape'. Kaxīy. 26 Pa 'āxop kopa 'ānōy xat hok. Pūyā' xat'ax hāpxopmā 'ūnōy xop pu', 'ātaknōy tu' ka'ax putuk, yā yāyhā'ax kutōgnāg, nūy tikmū'ūn xohix pu yīpkox pi'. 27 Pi'yā mūn xexka? 'Ok tik te mīmpe tu' yūm, nūy tu xit, pe tik te hāpxop tat nūy nōy xīnnā'? Nōm te' yūm yā' xexkah, pāyā 'āxop xohix pu 'āte hāpxopmāhā'.

28 'Āxop tek mūtik hāpkumep, tuk mūtik hāpxopmāhā' xix 'āxūy. 29 Yōg 'ātak te 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū tikmū'ūn xat, yā kaxīy 'āte yāy 'āxet'ax xa' hōm, xa tikmū'ūn xat, 30 nūy 'ūgmūtik 'āxit xi' xo'op, yōgnū hāpxexka tu' āxit'ax, xa' yūm'ax max yīmū' yūm, nūy 'Iyaet yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit.

Yeyox te Pet pu hām'āktux

31 Tu xe:

—Xīmām, 'ūg'āpax max. Hāmgāyāgnāg te 'āp-tup, nūy 'ānuhuk. Tikmū'ūn te xuxnāg nuhuk, pēnēn hā nuhut, hā kaxīy Hāmgāyāgnāg te 'āxut putup, 32 pa 'āte Topa pu hām'āktux, ta tu 'ā xak, pu 'āka'ogā', nūy 'ākuxa yūmmā ka'ok. 'Ūg ha 'ānūn'ax putpu', 'āpu 'ānōy xop ka'ogā'. Kaxīy.

33 Ha Xīmām Pet te:

—'Āte 'āmūtik 'ūgmōg, tu kanet hak mōg'ax 'āmūtik nōmhā, nūy xok 'āmūtik. Kaxīy.

34 Yīy:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, Pet: Xate tikmū'ūn yīpkutuk, huk nīm putup, tu hām'āktux putup, tu: "Yeyox 'ātep yūmmūg'ah." Kaxīy. Tu xe' xuktux putup, tu xe' xuktux putup. Xate koit kux, 'ihā xokakkak te xatap-xehnāg putup. Kaxīy.

Yeyox te yāy yōg tik xop yūmmūgāhā'

35 Tu yāy yōg xop pu hām'āktux hu:

—Hōmā 'āte mō'āpok, 'ūhok mō'āpok, 'ap pata xax 'āptat'ah, xix tayūmak 'ap tat'ah, xix xagok 'āxop tep tat'ah. 'Ok putup te 'āp-tex 'ihā 'āmōg? Kaxīy.

Ha:

—'Āmhok, yā puxi'. Kaxīy.

36 Ha:

—Pa hōnhā 'ōg tayūmak tat, xix xagok mō'tat. 'Ōg kayak hāmēnax, nūy tayūmak

pa', nŭy mĭkax xexka 'ŭm pa', tu' mō'tat.
³⁷ Hōmā tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu' yōg hām'āktux yā tappet tu kax'āmi', hu: "Tik te' kummuk xop mūtik mōg." Kaxīy. Huk mŭn 'āktux, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā tikmŭ'ŭn kummuk te hāpxopmāp-tup nōmhā, 'ŭkxok hāh hāpxopmāp-tup. Kaxīy.

³⁸ Ha' yōg tik xop te:

—Hēnā', mĭkax xexka 2 tihi'. Kaxīy.

Ha: —Puxi'. Kaxīy.

Yeyox te yĭktix 'Onimet tu' xip

³⁹ Tu' mōg, tu' āmnīy hā yĭktix 'Onimet ha' mōg, tu' āmāxak xohix 'ihā' mōg, ha' yōg tik xop te' mūtik mōg, ⁴⁰ tu' yĭktix yīmŭ' mōxaha', ha Yeyox te:

—Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xa hāpkummuk mīy hok. Kaxīy

⁴¹ Tup-xehnāg ha' mōg kutōgnāg, tu' kopaxux hā' xip, tu' Topa mūtik hām'āktux, hu:

⁴² —Ātak, 'āte xa tu' xak 'ŭyĭk xūy hok. Ka 'āte yāy yōg putup'ax mīy, 'ŭyā 'ōg putup'ax mīy hāmāxap. Kaxīy.

⁴³ Ha pexkox yōg nŭ'kutnā'ax xupep, tu' Yeyox ka'ogāhā', ⁴⁴ ha' xūy xexka, hu hāmpukpex hep te' xax tu' nāhā', yā' hep punethok, 'ŭhep 'āta putuk, tu' hām tu' nŭ' nāhā'.

⁴⁵ Ha Topa pu hām'āktux nām, tu' kux, tuknīhā' xip, tu' yāy yōg tik xop xak, tu' pipihi', ha mō'yōn ka'ok, 'ŭkuxa teknōg tu' mō'yōn, ⁴⁶ ha:

—Te xīy hu mō'ōn? 'Āyok, 'āknīhā 'ati', nŭy Topa tu' xax, pŭyīy 'āka'ogā', xa hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Xonat xop te Yeyox mŭg, tu' kīy

⁴⁷ Yeyox te hām'āktux, 'ihā tik xop nŭn, ha Yot te' nŭnnāhā', 'āmnīy xohix hā tu' Yeyox mūtik mōg, hu yāy kep ha' mŭg, nŭy tu' āneo. ⁴⁸ Pa Yeyox te:

—Xatep-tep mŭn mīy putup, Yot? 'Ūgmŭn yā Tikmŭ'ŭn Kutok. 'Ok xatek mŭg yāy kep hah, mō'āmā'ax hak mŭg, nŭy gāy xōp tuk mŭg? Kaxīy.

⁴⁹ Ha tik xop te' pēnāhā', nōm tik te Yeyox mūtik hāpkumep, tu' pēnāhā', tu' hāmŭmmŭg, hu:

—Yāyā, 'ok xatek putup 'ŭkix mĭkax xexka hā? Kaxīy.

⁵⁰ Hu tik te mĭkax xexka paha', tu' 'āmānex xat'ax yōg kāmānat yĭpkox xak, tu' yĭpkox xaxit, 'ŭyĭpxe'e hā nōm xip, ⁵¹ ha:

—Hup! Kaxīy.

Tu' yĭpkox 'āpit, tu' tapmāhā', ⁵² tu' 'āmānex xop pu hām'āktux, xix Topa pet yōg kapitām pu' xuktux, xi' xexka xop pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'ānŭn, nŭy tik te hāpxop hā' xupxet'ax mŭy? Tep tu' 'āxop te mĭkax xexka tat, xix mīhīm? ⁵³ 'Āmnīy xohix hā 'āte tikmŭ'ŭn yŭmmŭgāhā', Topa pet xexka kopa hāmŭmmŭgāhā', ha 'āxop tek mŭg 'ohnāg. 'Āka'ok nōmhā, xix Hāmŭgāyāgnāg ka'ok nōmhā, nōm te hāpkoxtap kopa' xip. Kaxīy.

Pet te Yeyox yŭmmŭg hok 'āktux

⁵⁴ Ha' mŭg, tu' mōgāhā 'āmānex xat'ax pet hah, ha Pet te hāptox tu' pe' mōg, ⁵⁵ ha 'āmānex yōg kāmānat xop te kuxap xexka mīy hāptopa', tu' kuh xexka yīmmap ha' mām, ha Pet te kāmānat xop mūtik mām, ⁵⁶ ha kāmānat hex te Pet pēnāhā', kuxap yōg kuyānām hā' pēnāhā', tu:

—Nŭ kāy te Yeyox mūtik hāpkumep! Kaxīy.

⁵⁷ Pa Pet te:

—'Āmhok! 'Āte nō'ōm 'ap yŭmmŭg'ah! Kaxīy.

⁵⁸ Hāpxip kutōgnāg 'ihā tik te' pēnāhā', tu: —Xate Yeyox yōg tik xop mūtik ti kamah. Kaxīy.

Pa Pet te:

—'Ak mŭn'ah. Kaxīy.

⁵⁹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā yā 'ŭnōy te:

—Hamŭn, tute Yeyox mūtik hāpkumep! 'Ūyīy'ax yā hāpxexka Ganinet yōg kamah! Kaxīy.

⁶⁰ Pa Pet te xe hām'āktux, hu:

—Pute 'ŭm? Xate putep mŭn xuktux? 'A 'āte' yŭmmŭg'ah! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā xokakkak tak xataha', ⁶¹ ha Yeyox te ha' yokānām, tu' Pet pēnā ka'ok, ha Pet te Yeyox yōg hām'āktux pe'paxex. Yā hōmā Yeyox te hām'āktux, hu: "Xate koit tikoyuk putup, tuk mŭn yŭmmŭg hok 'āktux, 'ihā xokakkak tak xatap-xehnāg." Kaxīy. ⁶² Ha Pet te yāyhāhup xexkah, tu' hāptopa' mōg, tu' pota punethok.

Xonat xop te Yeyox kix

⁶³ Ha tik xop te Yeyox mûg, tuk-tex'ex kummuk, tu' kix, ⁶⁴ tu topixxax hã Yeyox pa mō'nîy, tu' yîkopit, hu:

—'Ăpu, 'ûgmû'ă Topa pupi hãm'ăktux. 'Ū 'ûm nôm te 'ăkix? Kaxîy.

⁶⁵ Tu hãm'ăktux hã Yeyox kuxa xûygãhã', 'ămnîy tox hã' xûygãhã'.

Yoneo xexka xop te Yeyox yîkopit

⁶⁶ Ha mãyôn xupep, 'îhã' Yoneo xexka xop te yây tu nũ' nãhã ta tu 'ămãnex xexka xop mûtik, xix hãmýũmmûg xop mûtik yây tu nũ' nãhã', ha Yeyox mōgãhã', 'ămãnex xat'ax pet ha' mōgãhã', puyî' yîkopit. ⁶⁷ Tu:

—'Ok 'ămũn yã Kunnix? 'Ok Topa te xa yâykutnãhã'? 'Ăpu, 'ûgmû'ă' xuktux. Kaxîy.

Pa Yeyox te:

—'Ăkuxa mãm 'ohnãg yōgnũ hãm'ăktux tu'.

⁶⁸ 'Ăte 'âyîkopit, puxix 'ăxop 'ap hãm 'ũm 'ăktux putup'ah, ⁶⁹ pak mũn yã Tikmũ'ũn Kutok, yã hõnhãk yũm'ax Topa yîpxe'e hah, Topa ka'ok xe'ëgnãg yîpxe'e hak yũm'ax. Kaxîy.

⁷⁰ Ha' xexka xop te:

—'Ok 'ămũn yã Topak-tok xe'ëgnãg? Kaxîy.

Ha:

—Xate' xuktux. Kaxîy.

⁷¹ Ha' xexka xop te:

—Puxi! Kãy yây yî'ax hã 'ûgmû'ăte' xupak! Kaxîy.

23*Pinat te Yeyox yîkopit*

¹ Ha' xexka xop xohix 'ũknîha' tihî', tu Yeyox mōgãhã gohenanok ha', 'ũxuxet'ax Pinat, ² ha' kupex nãm, hu:

—Kãy te tikmũ'ũn yũmmûgã kummuk, tu' xat hok pu tayũmak hõm hok gohet pu', tu yây mũn yã tik te tikmũ'ũn xat'ax 'ăktux, tu Topa te' yâykutnã 'ăktux. Kaxîy.

³ Ha Pinat te Yeyox yîkopit, hu:

—'Ok xate Yoneo yōg tikmũ'ũn xat xe'ëgnãg? Kaxîy.

Ha:

—'Ă xate' xuktux. Kaxîy.

⁴ Yîy Pinat te 'ămãnex xop pu hãm'ăktux, xix tikmũ'ũn pu hãm'ăktux, hu:

—Yeyox te hãpkummugã 'ohnãg. Yã' max. Kaxîy.

⁵ Pãyã' xexka xop te:

—Yã' kummuk ta pax! Tute tikmũ'ũn gãyãhã', tu hãmýũmmûgã'ax hã' gãyãhã hãpxexka xohix tu', yã Yonex tu', xix Ganinet tu', xix nũnte kamah. Kaxîy.

⁶ Ha Pinat te' xupak, tu' yîkopit, hu:

—'Ok kãy mũn yã Ganinet yōg? Kaxîy.

⁷ Ha' kupex'ax xop te:

—Hamũn. Kaxîy.

Yîy Pinat te' xat, pu 'Enot ha' mōgã', ha 'Enot te Yoneo yōg tikmũ'ũn xohix xat, tu kōmẽn Yenoyanẽn tu' xip. ⁸ Ha xonat xop te' mōgãhã', tu mōktu mōxaha 'Enot pet hah, ha' pẽnãhã', hu' kuxa hittup, tu 'ămnîy xohix hã' pẽnãp-tup, pãyã pẽnã 'ohnãg, yã hõnhã pẽnã'ax, ha tikmũ'ũn te Yeyox 'ăktux 'Enot pu', ha 'Enot xak, puyîy Yeyox hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg, ⁹ hu' yîkopit, tu xe yã' yîkopit, pãyã Yeyox te' yēy. ¹⁰ Ha 'ămãnex xexka xop xix hãmýũmmûg xop tihî', tu Yeyox kupex nãm. ¹¹ Ha 'Enot tup-tup nōg, xix yōg xonat xop, tu' kute'ex kummuk, tu' xexka xop yōg topixxax mũn mō'tat nũy Yeyox kummukgã', tu put pu' mōgãhã Pinat hah. ¹² Hõmã 'Enot gãy Pinat hã', xix Pinat gãy 'Enot hã', pa hõnhã yây tu' gãy xit, tu yâyhã' xape.

Pinat te' xat pu Yeyox putex

¹³ Ha Pinat te 'ămãnex xop xãnãhã', xi' xexka xop xãnãhã', hay yây tu nũ'nãhã', ¹⁴ ha:

—'Ăxop te nũktu tik nũnnãhã', tu' kupex, tu tikmũ'ũn gãyã 'ăktux, pa 'ăte' yîkopit, ha yã' max, 'ap hãpkummuk 'ũm mîy'ah, ¹⁵ ha 'Enot te yîkopit kamah, tu' put pu nũ'kutnãhã'. Hãpkummuk 'ũm mîy 'ohnãg, puyîy tu xok, ¹⁶ Yîy 'ăte' xat putup pu' kix xikot hã, nũy xut pu mōg. Kaxîy.

¹⁷ Hãmýãxatamuk xohix 'îhã Pinat te tik kummuk xut, 'ămuk xexka Nõa'yẽn 'îhã' xut, tu kanet kopa' xip tik xut, pu mōg, ha Yoneo yōg tikmũ'ũn te yâykutnã tik puxet, pu mōg, ha Pinat te Yeyox xut putup pu mōg, ¹⁸ pa Yoneo yōg tikmũ'ũn xohix yîy ka'ok, hu:

—'Ūmōgã Yeyox, nũ' putex. 'Ūgmũ'ăteput nōg, pa Mahamax xut pu mōg. Kaxîy.

19 Ha Mahamax te' nōy putex, tu kanet kopa' xip, tu tikmũ'ün gāyāhā', pu tu' kix gohet yōg xonat xop.

20 Pa Pinat te:

—Nāy. Hāmpē'āpaxex max, 'ūyā xa' xut tik max, tu Yeyox xa' xut'ax. Kaxīy.

21 Pa tikmũ'ün tep-tup nōg, tu' yīy ka'ok, tu:

—'Ūp-tex, 'ūp-tex, mīpkupnix hāp-tex! Kaxīy.

22 Ha Pinat te xe hām'āktux tikmũ'ün pu', hu:

—Putep mūn mīy Yeyox te', xap-tex? Yā' max, hāpkummuk mīy 'ohnāg tute', yīy 'āte' xut'ax pu mōg. Kaxīy.

23 Ha xe tikmũ'ün yīy ka'ok, tu Yeyox putup nōg 'āktux, 24 yīy Pinat te' xat, pu Yeyox putex, xix Mahamax xut pu mōg, 25 ha' xut tik kummuk Mahamax, pu tikmũ'ün gāy Yeyox mōgā'.

Mīpkupnix tu Yeyox putex

26 Ha' mōgāhā', 'ihā xonat xop te Xinēn yōg tik Ximām xat, pu mīpkupnix tax, tu Yeyox pe' mōg, tu' taha'. 27 Ha tikmũ'ün xohix xexka te' pe' mōg, xix kōmēn yōg 'ün xop, tu' potahā' mōg, 28 ha Yeyox te' hā yokānām, tu:

—'Ūgmūn hā 'āpota hok, pāyā yāymūn hā 'āpotaha', xix 'āk-tok hā potaha'. 29 'Āmnīy mō'nāp-tup, 'ihā tikmũ'ün te hām'āktux, hu: “'Ūhūn kuxa hittup, nōm tek-tok 'ohnāg, ha kama' kuxa hittup nōm 'ün tek-tok yāy xo'opmā hok.” Kaxīy. 30 Ha tikmũ'ün kuxa teknōg'ax, tu: “Pūyā yīktix 'ūgmūk tu' nāy, nūy mōknīy.” Kaxīy. 31 Yā hōnhā mīm yīxux, ha' puk putup. Putep mūn mīy'ax mīm nak hā? Yā' puk putūmnāg. Kaxīy hōnhā tik max xok. Putep mūn mīy'ax tik kummuk hā? Kaxīy.

32 Ha xonat xop te tik kummuk 2 mōgāhā', nūy tu' kix Yeyox mūtik, 33 ha' mōg tu mōktu yīktix hāmhūmnāg tu' mōxaha, ha yīktix 'āxet'ax Gok, 'ūkuxoh tox putuk tu', ha xonat xop te Yeyox yīm xuhmīy, xix pata xuhmīy, pu mīpkupnix tu' xup, ha Yeyox te yāy kote' xip: yā tik puxet te 'ūyīpxe'e hā' xup, xix tik nōy te 'ūyīpxax hā' xup.

34 Ha Yeyox te:

—'Ātak, 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu ta tu' kux, hāmyūmmūg 'ohnāg hah. Kaxīy.

Ha xonat xop te Yeyox xax koxip, pāyā' max, 'ūkoxyōy putup'ah, hu mō'xap yōn, nūy tik yāyikutnā', pu pa'. 35 Ha tikmũ'ün xohix mō'xip, tu' pēnāhā', ha' xexka xop kute'ex kummuk, tu:

—Tute tikmũ'ün hīnnāhā putpu'. Pūyā yāy xit hōnhā', nūy mōg, puyīy tu' xok hok! Pax pu yā Kunnix, nōm Topa te yāyikutnāhā', puxix yāy xit hōnhā nūy mōg! Kaxīy.

36 Ha xonat xop kama xox yīxix kummuk, tuk-tex'ex kummuk, tu' xupyāg kummuk xo'opmāp-tup, 37 tu:

—'Ok xate Yoneo tikmũ'ün xat xe'e'? 'Āpu, mīpkupnix tu yāy xit. Kaxīy.

38 Ha tappet tu kax'āmi', tup-tox yīmū' hīy, mīpkup nix tu' hīy, tu kax'āmi', hu: “Nūhū tik te Yoneo yōg tikmũ'ün xohix xat.” Kaxīy.

39 Ha tik nōy te mīpkupnix tu' xup, tuk-te'ex kummuk kamah, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āmūn yā Kunnix? 'Ok Topa te xa yāyikutnahā'? 'Āpu yāy xit, xikmūg mōy kamah. Kaxīy.

40 Pa tik nōy te' mānōg, hu:

—'Ok xate Topa yīpkutuk hok? Hōnhā 'āxok, xate hāpkummugāhā' tu xok. 41 'Ūgmū'āte hāpkummuk mīy punethok, yīk mūg kix, pa nū tik te hāmyok mīy, tu hāpkummugā 'ohnāg. Kaxīy.

42 Tu Yeyox tu' xak, hu:

—Yeyox, 'ūkxaxok hok, 'ihā xate yāy yōg tikmũ'ün xohix xat. Kaxīy.

43 Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux: Hōnhā xatek mūn mūtik 'āxip putup pexkox kopah. Kaxīy.

Yeyox xok

44 Ha māyōn te pexkox kote' yūm, 'ihā hāpkoxtap te hāpxexka xohix tu' xip, tu' ot 3 hā' xip māyōn he', 45 'ihā māyōn kuyānām xok, ha Topa pet xexka yōg topixxax yāy koxip, nōm te hāmyīkox mō'yīnnīn. 46 Ha Yeyox yīy ka'ok, tu:

—'Ātak, 'āte xa' hōm yāy koxuk!. Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok xe'e'. 47 Ha xonat xop yōg kapitām te Topa max 'āktux, tu:

—Yamün! Nū tik te hāpkummugā 'ohnāg! Kaxīy.

⁴⁸ Ha tikmū'ün xohix xexka nūn, tu yāy tu nū'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxānōg, tu yāy kep to'ok, tu' yēy, 'ūkuxa teknōg tu'. ⁴⁹ Ha tikmū'ün te Yeyox hā' xape pip, xix 'ün pip, nōm xop te' pe' mōg, tu Ganinet tu' pip kōnāmāha', tu Yeyox mūtik hāpkumep tap, tu hāpxopmā'ax xohix pēnāhā nōmhā'.

Yoye te Yeyox nō hāpkot

⁵⁰ Ha tik max xip, 'ūxuxet'ax Yoye, tu hāpxexka Yonex tu' nāhā', tu kōmēn 'Animātex yōg tihik, tu Yoneo xexka xop mūtik mōg, yā' max, tu hāmyok mīy, ⁵¹ tu' xexka xop yōg hāpxopmā'ax putup nōg, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu' xak, pu Topa pu' yīpkox pi', ⁵² tu' mōg Pinat hah, tu ta tu' xak, pu Yeyox xokxax tu' hōm, puyīy nō hāpkot, ha' hōm. ⁵³ Ha mīpkupnix tu' xup Yeyox, ha Yoye te' xokxax xut, tu topixxax max hā' kīy, tu mīkax xap kox kopa nō hāpkot, ha' hok xip, mīkax xap 'ūkok, 'ūxokxax nōy te' kopa' xip 'ohnāg. ⁵⁴ Yā xexta pet, 'ihā Yoneo yōg tikmū'ün te nit xap yōg hāpxop mīy, yā 'āmāxak, 'ihā nit xap mō'nāhā'.

⁵⁵ 'Ūhūn xop te Ganinet tu' pip tap, tu Yeyox pe' nūn pax, tu xukpot pēnāhā', ha Yoye te Yeyox xokxax xex mīkax xap kox kopa ha' pēnāhā', ⁵⁶ tu putpu' mōg, tu hāpxop hax max'ax mīy, nūy xokxax xutxok.

Tu nit xap hā' hip. Yā hōmā, hāmyāxatāmuk hittap 'ihā', Topa te Yoneo xop xat hok, pu tu nit xap 'ihā hām hok.

24

Yeyox te putpu' hi'

¹ Ha yenomīn 'ihā, māyōn te hāpkanet tu' xupep 'ihā, 'ün xop te xokpot ha' mōg, tu hāpxop hax max'ax tat, ² tu' mōg tu mōktu mōxaha mīkax xap kox tu'. Hōmā mīkax xap te mō kox nīy, pāyā hōnhā' yīkūy tap, tu mīkax kox xōn, ha 'ün xop te' kox kopa pēnāhā'. ³ 'Ap Yeyox xokxax 'ūm xip'ah, tu mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ⁴ yīy 'ün te: “Pute 'ūm?” Tu hāpe'paxex, 'ihā tik 2 te' yīka' tihī', 'ūpata hā' tihī', yā' yōg topixxax tūmnāg, kuyānām putuk, ⁵ ha 'ün xop

kuxānōg, tu nūktettex, tu yāy pa mō'nīy, tu' yēy, ha pexkox yōg xop te:

—Tep tu 'āxop te yāy hi'ax xop xak hām xukpot tu'? ⁶ 'Ap xip'ah Yeyox, yā' putpu' hi'! 'Ok 'āxop te' xaxok? Tute xa hām'āktux 'ihā hāpxexka Ganinet tu' tihī', ⁷ ha tik kummuk te' mō'āmā', nūy gāyxop mōgā Yeyox hah. Yeyox yā Tikmū'ün Kutox, tu xa hām'āktux, tu yāy yōg xok'ax 'āktux, tu mīpkunix hā' xok'ax xa' xuktux, tu putpu' hi'ax 'āmnīy tikoyuk 'ihā xa hām'āktux. Kaxīy.

⁸ Ha 'ün xop te hāmpē'paxex, tu: “Hamün! Hōmā Yeyox tek mū'ā hām'āktux.” Kaxīy. ⁹ Tu putpu' mōg, tu Yeyox yōg tik xop te 11 pu hām'āktux, xix tikmū'ün te nōm mūtik hāpkumep pu' xuktux. ¹⁰ Nōm 'ūhūn 'āxet'ax Manix Mānanēn, xi' nōy 'āxet'ax Yoān, xi' nōy 'āxet'ax Mānix, ha Mānix yā Tiak mūk tu', ha 'ün xop te Yeyox yōg mō'pok xop pu hām'āktux, ¹¹ pa tik xop kuxa mām 'ohnāg 'ün yōg hām'āktux tu', tu: “Yā' xupmāhīy!” Kaxīy. ¹² Pāyā Pet yok, tu' mōg mō'ka'ok 'ūxukpot tu', tu' xupep, 'ihā pēnā tu' mōg, nūy mīkax kox kutōgnāg hā' mōnāy, tu topixxax te xokxax kīy'ax pēnāhā', yāp-xehnāg yūm, tu putpu' nūn mīptut tu', tu' kuxa te' yēy.

'Ēmā'ox yōg putahat

¹³ 'Ihā tik 2 hāpkumep, tu xip tu xexka 'Ēmā'ox ha' mōg, ha mō'āgmūg 2 kōmēn Yenoyanēn tu', ¹⁴ ha yāy pu hām'āktux, tu hāpxopmā'ax xohix 'āktux, ¹⁵ tu hām'āktux, 'ihā Yeyox xip, hāpxip 'ohnāg 'ihā' xip, tu tik mūtik mōg, ¹⁶ ha tik xop te' pēnāhā', pāyā' yūmmūg'ah. ¹⁷ Ha Yeyox te:

—Tep-tep 'āktux 'āxop te', 'ihā hāpkumep? Kaxīy.

Ha tik xop hāpkumep kux, 'ūhittup 'ohnāg tu', ¹⁸ ha tik puxet 'āxet'ax Kene'op, tu:

—Tikmū'ün xohix te kōmēn kopa' pip, tu hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Ok 'āp-xehnāg te' yūmmūg hok? Kaxīy.

¹⁹ Ha:

—Hāpxopmā'ax tute xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Kōmēn Nāyane yōg Yeyox te Topa pupi hām'āktux, tu hāpxopmā ka'ok, Topa keppa' mīy, xix tikmū'ün keppa' mīy, tu

hāmyūmmūgā ka'ok kamah, ²⁰ ha 'āmānex xop xik mū yōg xexka xop te xonat xop pu' hōm, pu tup-tex, tu mīpkupnix hāp-tex, ha' xok xe'ēgnāg, ²¹ pak mū'āte hāmpē'paxex tap, hu: “Pe Yeyox yā Topa yōg mō'kutnā'ax, ha' yāy'kutnāhā', pu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkānā'!” Hamūn, pāyā' xok, ha hōnhā 'āmnīy tikoyuk nōg. ²² Yā hōnhā 'ūn te hām'āktux, hak mū kuxānōg. Māyōn xupep 'īhā 'ūn mōg, 'ūxukpot ha' mōg, ²³ pāyā Yeyox xokxax xip 'ohnāg, mīkax xap kox kopa' xip 'ohnāg, ha putpu' nūn, tu pexkox yōg mō'pok xop 'āktux, tu' pēnāhā nō'ōm, ha Yeyox putpu' hi'ax 'āktux, ²⁴ ha tik te xukpot ha' mōg kamah, ha' kox xip, pāyā 'ap pēnā'ah Yeyox. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—Āp-tox kummuk, 'ākuxa yūm pu'uk hām'āktux'ax kopah! Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet hā kax'āmi', pāyā 'ākuxa yūm 'ohnāg hām'āktux'ax kopah. ²⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Topa te yāy'kutnāhā', pu tu' xūy, nūy yāyhā tu xexkah. Kaxīy.

²⁷ Tu Topa tappet hā tik 2 yūmmūgāhā', tu mōnāyxop Mōyyex yōg xat'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu mōktu tik xohix te Topa pupi hām'āktux xop 'āktux, tu kama yāy mūn 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā', nūy yāy mūn 'āktux.

²⁸ Ha mōktu xip tu xexka tu' mōxaha', ha Yeyox mōg'ax nō pehe', ²⁹ pa tik 2 te:

—Nāy, 'āmōg hok! 'Ūgmū 'ātu' xip, nūy mōhōn nūnte', yā hōnhā 'āmāxak. Kaxīy.

Yīy Yeyox te tik mūtik mōg, ³⁰ tu nōm mūtik xit, tu pām paha', tu Topa pu: “Āmax,” kaxīy, tu pām koxip, tu yāy xape pu' popmāhā', ³¹ ha Topa te tik pa maxnāhā', ha Yeyox yūmmūg, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā Yeyox xip 'ohnāg, yā yāy xaxogāhā', ³² ha yāy pu hām'āktux, hu:

—Yāk kuxa hittap xexka 'īhā hām'āktux putat kopah, tu Topa tappet hittap hā hāmyūmmūgāhā'! Kaxīy. Ha' nōy te: Yamūn! Kaxīy.

³³ Tu' yok mō'ka'ok, tu Yenoyanēn tu' mōg, tu mōktu mōxaha', ha tik te 11 te yāy tu nū'nāhā', xi' mūtik pip xop, ³⁴ tu:

—Hamūn! yā Yeyox te putpu' hi xe'ēgnāg! Yā Ximām te' pēnāhā'! Kaxīy.

³⁵ Ha tik 2 te Yeyox 'āktux, tu Yeyox te putat kopa hāmyūmmūgā 'āktux, tu pām koxip tu ta 'ōm xip hok 'āktux.

Yeyox xip tik xop mūtik

³⁶ Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā', hām'āktux 'īhā', Yeyox te nōm xop kopa' xip, tu:

—Pūyā Topa 'ākuxa māmā'! Kaxīy.

³⁷ Pāyā tik xop kuxānōg, tu' koxuk yīpkutuk, pāyā 'a' koxuk'ah, ³⁸ ha Yeyox te:

—Teptu 'ākuxānōg? Putep mūn hāpkīy hā xate'? ³⁹ Mā', 'ūgyīm pēnā', xik pata pēnā', yā 'ūgmūn yīnmūn. Mā', nūy 'ūg 'āpit. 'Ūkoxuk te' yīn xip 'ohnāg, xi' kup tox xip 'ohnāg, pak yīm pip, xik pata pip, xik yīn xe'e xip! Kaxīy.

⁴⁰ Tu hām'āktux kux, 'īhā yāy yīm tu' mūg, xix yāy pata tu' mūg, tikmū'ūn te mūtik hāpkumep tu' mūg, ⁴¹ ha tikmū'ūn kuxa hit-tup xexka nām, tu' yēy, hu yāy kuxa yīkopit, yīy Yeyox te:

—Ūpuk? Kaxīy.

⁴² Ha tu' hōm māhām, ha mō'hap kuxap xox yā' tu', ⁴³ ha' māhā', 'īhā tikmū'ūn xohix te' pēnāhā'. ⁴⁴ Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āmūtik 'ūkxip, tu 'āxop hāmyūmmūgāhā', tu Topa tappet hā 'āyūmmūgāhā', xayīy 'āyūmmūg, ha mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax kax'āmi', xix tik xop te Topa pupi hām'āktux te kax'āmi', ha kaxīy 'ūkxūy'ax xik xok'ax kax'āmi', yak mūn Kunnix. Kaxīy.

⁴⁵ Tu yāy yōg xop putox maxnāhā', pu tu hāmyūmmūg, nūy Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūg, ⁴⁶ tu xe hām'āktux, hu:

—Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, 'ūxuxet'ax nōy yā Topa yōg hāmyāy'kutnā'ax, ha tappet te' xok'ax 'āktux, tu nō hāpkot'ax 'āktux, tu 'āmnīy tikoyuk nōg 'īhā putpu' hi'ax 'āktux, yāk mūn 'āktux, ⁴⁷ tu' xat, pu hām'āktux, pūyīy hām'āpak max'ax 'āktux hām xexka xohix tu', 'ūhēp xohix pu', tu kōmēn Yenoyanēn kopa hām'āktux'ax hāmāxap, pu tikmū'ūn yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pūyīy Topa xaxogā', pu tu' kux. ⁴⁸ 'Āxop te nōmhā hāpxopmā'ax xohix pēnāhā xi' xupak, ⁴⁹ Nāy, 'ūhip, yā

Topa te 'āxop pu hām'āktux xex, ha 'āte xa nū'kutnāp-tup, pa kōmēn Yenoyanēn kopa 'āti', 'ūhip tu', tu mōktu Topa te 'āxop ka'ogāhā', tu Topa Koxuk nū'kutnāp-tup, pu 'āka'okgā', ha 'āxop te hāpka'ok'ax mō'tat putup, topixxax putuk. Kaxīy.

Yeyox mōg pepi pexkox tu'

⁵⁰ Tu' xip tu xexka Metān tu' mōgāhā', tu' yīm kute tex pepi', tu:

—Pūyā Topa xa hāmmaxnā'! Kaxīy.

⁵¹ Tu hām'āktux 'ihā pepi' mōg, tu pexkox ha' mōg, ⁵² ha nōm tikmū'ūn te' kopaxux ha' mōxip, tu nūktettex, tu' yēy, tu Yenoyanēn tu' putpu' mōg, tu' kuxa hittup xexkah, ⁵³ tu 'āmnīy xohix hā' pip Topa pet xexka kopah, nūy Topa max 'āktux pax.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE TOPA YŌG HĀM'ĀPAK MAX'AX KAX'ĀMI'

Topa yōg hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹ Hōmā 'ūhittap 'ap xip'ah hām xexka', ha ta' xip Yeyox, tu Yeyox 'āxet'ax nōy hā: Topa yōg Hām'āktux. Kaxīy. Yā tikmū'ūn pu Topa mūg. Topa yōg Hām'āktux te Topa mūti' tihī', tu Topa putuk, yā Topa xe'e'. ² Topa te hām xexka mīy, ha Topa mūti' tihī Topa yōg Hām'āktux. ³ Topa te Yeyox ka'ogāhā', puyīy hāpxop xohix xexka mīy. 'Ok Topa te yāpxehnāg hā' mīy hāpxop? 'Āmhok. 'Ok Topak-tok mūti' mīy hāpxop xohix xexka'? Hamūn, 'ūmīy hāpxop xohix xexka nūmūtik. ⁴ Topa yōg Hām'āktux te yōnnā'ī xohix hīnnāhā', ha' hi'ax te kuyānām putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn pu hāptupmāhā', puyīy hāmyūmmūg, ⁵ ha mō yānām yōn hāpkoxtap kopah, ha hāpkoxtap te kuyānām putex 'ohnāg. Hā kaxīy Yeyox nūn, tu nūktu tikmū'ūn kuxa kopa hāptupmāhā', pa' kummuk xop te Yeyox hupmā yūmmūg 'ohnāg.

⁶ Ha ta' xip tihik 'ūxuxet'ax Yoām, ha Topa te' yāy kutnāhā', tu' xut tikmū'ūn kopah, tu nū'kutnāhā tikmū'ūn hah.

⁷ Ha ta' nūn Yoām, nūy tikmū'ūn pu Topak-tok 'āktux, yā nōm te kuyānām putuk 'āktux, puyīy tikmū'ūn xohix hām'āktux 'āpax, nūy tu' kuxa mām ka'ok. ⁸ Yoām te kuyānām putuk'ah, pa' nūn, nūy nōm te kuyānām putuk 'āktux. ⁹ Nōm te kuyānām xe'e putuk, tu ta' nūn, tu nūktu tikmū'ūn xohix tu' xupep, yā' nūn Yeyox.

¹⁰ Kuyānām, yā Topa yōg Hām'āktux, yā Topak-tok, tu' xip nūnte hām xexka tu'. Hōmā Topa te yāy kutok ka'ogāhā', puyīy hām xexka mīy, pa tikmū'ūn te Topak-tok yūmmūg 'ohnāg nōmhā'. ¹¹ Yā' nūn Topa yōg Hām'āktux, tu nūktu yāy yōg hām xexka tu' xupep pa' xape xop tep-tup nōg, ¹² pa tikmū'ūn yāg te Yeyox putup, tu' kopa' kuxa mām, ha Topa te nōm xop ka'ogāhā', puyīy yāyhā xape xop Topa yōg, yā Topak-tok xop. ¹³ Yā Topa hā xape xop. 'Ok 'ūtut te'

put xi' tak te nō' tehe', yīy yāyhā xape xop Topa hā? 'Āmhok. 'Ok tut tep-tup xi' tak, hu' put? 'Āmhok. Pa yā Topa mūn hā xape xop. Yā Topa tep-tup, ha yāyhā Topa xape xop.

¹⁴ Ha ta' nūn Topa yōg Hām'āktux hām xexka tu' nūnteh, ha' tut te' put, yā tikmū'ūn Yeyox, tu tikmū'ūn mūti' tihī'. Yā' max xe'ēgnāg, yā' max tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxe'e 'āktux, yā Topa te yāy kutok pit puxet 'ūmax xe'ēgnāgāhā', yā Topa te' maxnāhā tikmū'ūn xohix pu', ha hāmyok xohix 'āktux.

¹⁵ Ha ta' nūn Yoām, tu nūktu hām'āktux ka'ok, hu:

—Hōmā 'āte xa hām'āktux hu: “'Ūg pe' nūn putup tihik. Hamūn xexka', ha tak mūn kutōgnāg, yā 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg pa yōgnū xohix miāx.” Kaxīy.

¹⁶ 'Ūkuxa max xe'ēgnāg, hu yūmūg xohix pu hāmmaxnāhā', tu xe hāmmaxnā mōkuma'mōg

¹⁷ Hōmā Topa te Mōyyex pu yāy yōg xat'ax popmāhā', puyīy Mōyyex Yoneo xop xat, pa Topa te Yeyox Kunnix pu hāmmaxnāhā', yīy ta Yeyox te tikmū'ūn pu hāmmaxnāhā', tu hāpxe'e 'āktux. ¹⁸ Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, pa Topak-tok puxehnāg te Topa putuk, tu Topa mūti' tihī', ha tikmū'ūn te Topak-tok pēnāhā', hu ta tu' yūmmūg Topah. Yā tute yūmū'ā Topa mūg.

Yoām te tikmū'ūn putox pix, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux

¹⁹ Ha ta' pip Yoneo xexka xop kōmēn Yenoyanēn tu', tu mō'pok 'āmānex xop xix Nemi yōg xop, puyīy Yoām yīkopit. Ha ta' nūn, tu nūktu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

²⁰ Ha Yoām te hām'āktux xe'e, hu:

—'Ak mūn Kunnix'ah, yā Topa te Kunnix yāy kutnāhā', puyīy tikmū'ūn kuxa kummuk xit. Kaxīy.

²¹ Ha xe' yīkopit hu: 'Ū'ūm 'āmūn? 'Ok 'Enit? Kaxīy.

Ha Yoām te:

—'Āmhok. Kaxīy.

Ha xe:

—'Ok 'āmūn nō'ōm, tu Topa pupi hām'āktux? 'Ok putpu 'ānūn? Kaxīy.

Ha:

'Āmhok. Kaxīy.

²² Ha:

—'Āpu hām'āktux, 'ū'ūm 'āmūn? 'Ūgmū'āte 'āyūmmūg putup, hu mōg, hu nōm te nūg mūg pok xop pu hām'āktux. Putep 'āktux? Kaxīy.

²³ Ha Yoām te:

—Yā yānmūn xupep'ax 'ūgmūn, tu hām'āktux ka'ok hām panip xexka tu', hu: 'Āpu 'āxop putat yoa'. Yūmūg xuxyā nūn. Yā 'ōg hāpxopmā'ax yoa'. Kaxīy.

Yā hām'āktux te' putuk 'Iyait yōg, nōm te Topa pupi hām'āktux.

²⁴ Yā Paniye xop te Yoām yīkopit, ²⁵ hu:

—'A 'āmūn yā Kunnix'ah Topa te nōm yāy kutnāhā', xix 'ap 'Enit'ah, xix 'ap nōy'ah nōm te Topa pupix hām'āktux. Teppe 'āxat xate tikmū'ūn putox pix? Kaxīy.

²⁶ Ha Yoām te:

—'Ātep-tox pix kōnāg hā, pa 'āxop kopa' xip nō'ōm, pa yā 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg, ²⁷ hak pe' nūn putup nō'ōm. Hamūn xexka', hak-mūn kutōgnāg, hu yōg pataxax ko'ap-tup 'ohnāg. Yāk-tōgnāg 'ūgmūn. ²⁸ Yā nōm hāpxopmāhā xiptuxexka Metān tu' kōnāg kox Yohnām xatapah. Yā Yoām te tikmū'ūn putox pix 'ōnteh.

Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup kahnēn xok putuk

²⁹ Hāptup 'īhā' nūn Yeyox Yoām hah, ha Yoām te' pēnāhā', tu:

—'Ūpēnā' nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup Topa yōg tihik kahnēn xok putuk. Tute tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit putup. ³⁰ Hōmā 'āte nōm 'āktux, hu: "Tik tek pe' nūn putup, tu' xexkah, ha tak mūn kutōgnāg. Yā 'ūyōg hāmyāxatumuk xohix kux 'ohnāg, pa yōgnū xohix miāx." Kaxīy. ³¹ Hōmā 'a' yūmmūg'ah nōm tihik, pak nūn, nūy tikmū'ūn putox pix, puyīy tikmū'ūn nōm yūmmūg. Kaxīy.

³² Tu xe: 'Āte' pēnāhā Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, yā kuxxuxtut putuk, tu nūktu tik tu' xupep, tu nōm yīmū' xip ka'ok. ³³ Yā 'āte' yūmmūg'ah tihik, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ūyīy tikmū'ūn putox pix. Topa te: "Xate pēnāp-tup Topa Koxuk yīxop-tup, tu nūktu tik yīmū' xip ka'ok putup, ha nōm te tikmū'ūn pu' hōm putup Topa Koxuk." Kaxīy. ³⁴ 'Āte nōm pēnāhā', tu xa' xuktux, tihik yā Topak-tok. Kaxīy.

Yeyox yōg tik xop te māxap

³⁵ Hāptup 'īhā xe' xip Yoām tik tix mūtik, yā Yoām mūtik mōg xop kopa' pip, ³⁶ ha' nūn Yeyox, tu nōā'yēn, ha Yoām te Yeyox pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—Nōm te tikmū'ūn pupi' xok putup, kahnēn xok putuk, yā' yīy 'ohnāg, yā Topak-tok. Kaxīy.

³⁷ Ha tik tix te' xupak, tu ta' mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe' mōg, tu' mōg, ³⁸ Ha Yeyox yōkānām, tu tik tix pēnāhā', tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha:

—Notot, pi'yā 'āpet yūm?

³⁹ Ha Yeyox te:

—Mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

Ta' mōg Yeyox xix tik tix, tu' pet pēnāhā' māyōn he 'īhā' tihi', 'īhā mōktu yā 'āmāxak.

⁴⁰ Yā tik tix, ha yāp-xet 'āxet'ax 'Ānene', yā Xīmām Pet taknōy. Yā hōmā tute Yoām yōg hām'āktux 'āpak, hu Yeyox pe' mōg.

⁴¹ Tu ta' mōg 'Ānene', nūy yāy taknōy xax, tu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte Kunnix xipihī', yā Topa te nōm yāy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴² Tu ta' nūn 'Ānene', tu' taknōy Xīmām nūn nā nā' nūn, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', ha Yeyox te Xīmām pēnāhā', tu:

—'Āmūn yā Xīmām, yā Yoām kutok. 'Āte xa 'āxet'ax nōy hōm, yā Xep. Kaxīy.

Yā Xep, yā 'āxet'ax nōy hā: Pet, yā tikmū'ūn yīy'ax hā: mīkaxxap. Kaxīy.

Yeyox te' xānāhā Pinip xix Nātānāyet

⁴³ Hāptup 'īhā Yeyox mōg putup hāpxexka Ganinet tu', tu Pinip xak, tu' xipihī', tu:

—Mā, 'ūg pe mōg! Kaxīy.

⁴⁴ Yā Pinip yōg kōmēn Betxax. Yā 'Ānene yōg kōmēn kamah, xix Pet yōg kamah.

⁴⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu Nātānāyet xak, tu mōktu' xipihī', tu:

—'Ūgmū'āte' xipihī nō'ōm. Hōmā 'ūhittap Mōyyex te nōm kax'āmi Topa yōg xat'ax yōg tappet tu', xix Topa pupix hām'āktux xop te nōm kax'āmi kamah. Yā Yeyox, yā Yoye kutok, yā kōmēn Nāyane yōg tihik. Kaxīy.

⁴⁶ Ha Nātānāyet te:

—'Ok 'ūm max tikmū'ūn 'ōnte Nāyane kopah? 'Āmhok. Kaxīy.

Ha Pinip te:

—Pu yūmū mōy, pēnā'. Kaxīy.

⁴⁷ Tu ta' mōg, pa' xip Yeyox, tu' nōy nūn pēnāhā', tu:

—Pēnā' 'Iyaet xop yōg tik xe'e, yā tik te' koit 'ohnāg. Tik te hāpxopmā yok. Kaxīy.

⁴⁸ Ha Nātānāyet te:

—Teptu xatek yūmmūg? Texīy? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āte 'āpēnāhā', yā 'āxip piget kup kakak, ha Pinip te 'āxānāhā'

⁴⁹ Ha Nātānāyet te:

—Notot, 'āmūn Topak-tok. Xate 'Īyaet xop xat.

⁵⁰ Ha Yeyox te:

—'Āte xa' xuktux 'āte 'āpēnāhā piget kup kakak, yīy 'ākuxa yūm 'ūgkopah. 'Ok kaxīy 'ākuxa yūm? Yā' max nūhū', pa xate xe' pēnāp-tup hāpxopmā max xohix xe'ēgnāg.

⁵¹ 'Āte xa hām'āktux xe'e xate pexkox xōn pēnāp-tup, ha ta pexkox yōg nū'pok xop pepi' mōg putup, tu putpu' yīxop-tup, tu nūktuk mūn xuka' xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok xuka' xup putup.

2

Yeyox te yāyta pēnāhā'

¹ 'Āmnīy tix nōg, 'Īhā tikmū'ūn yāytop-tup kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah, tu 'āmuk xexka mīy, ha Yeyox mūktut xip.

² Ha tikmū'ūn te' xānāhā Yeyox xix yōg tik te 12 xop, pu tu xit. Yīy ta' mōg, tu mōktu' mōxaha'. ³ Ha tikmū'ūn xohix te xupyāg xo'op, ha mōktu' kox, ha ta' xip Yeyox mūktut, tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—'Ūkox xupyāg. 'Ūnōg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Māy, hōnhā 'ūkxat hok, 'ūyīy hāpxopmā xate nōm putup. 'A hōnhā'ah. Pa hāpxip, 'Īhā Topa tek xat putup. Kaxīy.

⁵ Ha' tut te kāmānat pu:

—'Āpu hāpxopmā tute 'āxop xat. Kaxīy.

⁶ Ha ta' pip naxtox xexkanām mīkaxxap hā nō'ōm 'ūxohix te' 6, ha Yoneo xop te nōm hā yāy pix, xix nax pix, xix kānēy pix, nūy yāy yōg xat'ax mīy. Yā' xexkanām naxtox. Naxtox puxet te' tat nit xohix te' 80, xi' nōy 100.

⁷ Ha Yeyox te kāmānat xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu kōnāg pux, pu naxtox hā nū'xih. Kaxīy.

Ha' pux ha nū'xīmnāg.

⁸ Ha Yeyox te:

—'Āpu' hep kutōgnāg xut, nūy pax mōg, nūy 'āmuk xexka yōg xat'ax pu' hōm. Kaxīy.

Ha' xut, tu' pax mōg, ⁹ ha xat'ax te' hep xo'op, pa 'ap kōnāg'ah, yā yāyhā xupyāg. Hām 'ūm tu' nūn 'ūhep? Yā' yūmmūg 'ohnāg, pa kāmānat te' yūmmūg nōm te' hep xut, ha 'āmuk xexka yōg xat'ax te tik te yāyta xānāhā', ¹⁰ tu:

—Tikmū'ūn xohix te' popmāhā xupyāg max hāmāxap, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu mōktu hix ka'ok, hak-nāy tu' popmāhā xupyāg kummuk, pa nōmhā' pip xupyāg max 'ohnū'. Kaxīy.

¹¹ Yā hā kaxīy Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāmāxap, yā kōmēn Kānā tu' mīy hāpxexka Ganinet tu' Yeyox max xe'ēgnāg, ha Yeyox yōg tik xop kuxa mām Yeyox kopah.

¹² Hāpxip 'Īhā' mōg Yeyox, xi' tut, xi' taknōy xop, xix Yeyox yōg tik xop, tu' nox tihi kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox mōg Topa pet xexka tu'

¹³ Hāpxip 'Īhā Yoneo xop te' mīy putup 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. Ha ta' mōg Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', tu' mōg, tu mōktu' xupep. ¹⁴ Tu ta' mōg Topa pet xexka tu', pa' kopa' pip tikmū'ūn, tu nōmenex mūnūytut pit, xix kahnēn, xix kuxxuxtut, tu tayūmak hā' nōy yānān, ha mīmpe xit'ax 'Īhā' mām, ¹⁵ ha Yeyox te xikot mīy poxit hā, tu hāptopa papuk kahnēn xix mūnūytut pit, tu tayūmak nū'xok, yā tayūmak hā' nōy yānān xop yōg, tu' yōg mīmpe xit'ax nū'xok kamah. ¹⁶ Tikmū'ūn te kuxxuxtut nōnenex, ha Yeyox te nōm pu:

—'Āpu kuxxuxtut mōgā nūpeheh. 'Ūmīy hok nāpet nūnte 'ātak pet kopah. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox mūtik mōg xop te' xutigāhā', yā Topa yōg tappet tu' kax'āmi hu: “Yā kuxap putuk 'ūgkuxa kopah, yā 'āte Topa pet putuppax, tu Topa pet hā yīpkumīy.” Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, 'ūyīy yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā', xayīy xohix papuk Topa pet kūnāpah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te nū' pet putxok, kopxix xe' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā. Kaxīy.

²⁰ Ha:

—'Ok xate' mīy'ax 'āmnīy tikoyuk hā? Tikmū'ūn te Topa pet xexka mīy hāmyāxatamuk xohix te' 46 hā. Kaxīy.

²¹ Pa 'āmhok, Yeyox te yāy yīn 'āktux, yā Topa xip Yeyox kopah, Topa pet putuk.

²² Hāpxip ha ta Yeyox putpu' hi', 'ihā Yeyox yōg tik xop te' xutigāhā Yeyox yōg hām'āktux, hu' kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āktux kopa xix Yeyox yōg hām'āktux kopah.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yūmmūg

²³ 'Ūxip Yeyox kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā tikmū'ūn te' mīy 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn, ha Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok. Yā tikmū'ūn te' mīy yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

²⁴ Pa Yeyox kuxa yūm 'ohnāg tikmū'ūn kopah xix yōg hāmyūmmūg kopah, tute tikmū'ūn xohix yūmmūg tu'. ²⁵ 'Ok Yeyox pu tikmū'ūn yūmmūgāhā'? 'Āmhok. Yā tute tikmū'ūn xohix kuxa yūmmūg.

3

Yeyox xix Nīkonēm

¹ 'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Nīkonēm, yā Yoneo xop yōg xat'ax xop yōg tihik, yā Paniye xop kopa' xip. ² 'Āmnīy 'ihā' nūn Yeyox hah, nūy hām'āktux, hu:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te nū'ākutnāhā'. Yā xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Paxpu Topa 'āyōkāmū mōg hok, ha ta hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāpxop xe'e. Tep-te Topa pēnāp-tup xix yāy yōg tikmū'ūn, 'ihā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat putup, ha' yīpkox pip? Yā nōm nāhā 'ūxeheh. 'Ap nōy te' pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

⁴ Ha Nīkonēm te:

—Tep texīy tik xiptap 'ūm nāhā 'ūxeheh? 'Ok 'ūtut hā mō'nāhā 'ūxeheh, ha xe' put? Kaxīy.

⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yūmūg xakux. Yūmūg tut te yūmūg pop, ha ta Topa Koxuk te yūmūg mīy Topa yōg tikmū'ūn. Hā kaxīy yūmūg xakux 'ūxeheh, yā yūmūg xakux tix. Yūmūg xe xakux 'ohnāg, kopxix yūmūg mōxakux 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn xop kopah. ⁶ 'Ūn tek-tok pop, ha' hi 'ūk-tok. Ha ta Topa Koxuk te' hīnnāhā Topa yōg tikmū'ūn. ⁷ 'Āte xa hām'āktux, hu: "Āpu nāhāy 'ūxeheh. Hām'āktux hok hu: Xok 'ūm?" Kaxīy. ⁸ 'Āmuuh mōg hām 'ūm tup-tup, ha xate 'āmuuh 'āpak. Pi'a' nū'? Xate' yūmmūg'ah. Pi'a' mōg? Xate' yūmmūg'ah. Yā xate' pēnā 'ohnāg. Hā kaxīy xate' yūmmūg 'ohnāg, Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn, tu' hīnnāhā nōm xakux 'ūxeheh.

⁹ Ha Nīkonēm te:

—Texīy? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—Xate 'Iyaet yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', pa' yūmmūg 'ohnāg Topa Koxuk te' mīy Topa yōg tikmū'ūn. ¹¹ Hamūn, 'āte xa hām'āktux xe'e'. 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg, hu nōm 'āktux, tu hāmpēnāhā, hu nōm 'āktux, pa 'āxop te yōgnū hām'āktux 'āpak 'ohnāg. ¹² 'Āte xa hām xexka yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux, pa 'ākuxa yūm 'ohnāg. 'Āte xa pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Texīy 'ākuxa yūm putup? 'Ap yūm putup'ah. ¹³ Tikmū'ūn te pexkox tu' mōg 'ohnāg, tu yīxo 'ohnāg hām xexka tu', tu pexkox yōg xop yōg hāpxopmā'ax 'āktux 'ohnāg. 'Ūkpuxet yā Tikmū'ūn Kutok te nōm 'āktux, pexkox tuk yīxohoh tu'.

¹⁴ —Hōmā 'ūhittap Mōyyex te kāyā komut mīy hām panip xexka tu', tu mīm yīpaka' xup. Hā kaxīy tikmū'ūn tek mūn yīpaka xup putup, yā Tikmū'ūn Kutok yīpaka xup putup, ¹⁵ puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām 'ūgkopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. ¹⁶ Yā Topa te mō'yāyxe'ēgnāg hām xexka yōg xohix xop, hu yāy kutok pit puxehnāg nū'kutnāhā' hām xexka tu',

puyīy xohix 'ūm 'ūkuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, hu' xakix ka'ok putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup, ha' kux 'ohnāg. ¹⁷ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā hām xexka tu', nūy nōm hā hām xexka yōg xohix xop kuxa kummuk xit, nūy kuxa maxnā', nūy nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

¹⁸ –Topa te' kuxa mām xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān 'ohnāg, pa' yānān 'ūkuxa mām 'ohnāg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā, yā' kuxa mām 'ohnāg Topak-tok puxet kopa hah. ¹⁹ Teptu Topa te hāpkummuk mīy'ax hā yānān? Yā Yeyox nūn, yā kūyānām nūn putuk, tu nūktu' xupep nūnte hām xexka tu', pa tikmū'ūn tep-tup hāpkoxtap, 'ap putup'ah kūyānām, yā Yeyox putup'ah, hāpkummuk mīy tu'. ²⁰ Yā hāpkummuk mīy'ax xop tep-tup nōg kūyānām, tu' mōg 'ohnāg kūyānām hah, nūy hāpkummuk mīy'ax pēnā hok. ²¹ Pa hāmyoa'ax xop mōg Yeyox hah, yā kuyānām putuk hah, puyīy xohix pēnā', yā Topa 'āpak, hu hāmyok mīy. Kaxīy.

Yeyox xix Yoām, yā nōm tep-tox pix

²² Tu ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop, tu mōktu hāpxexka Yonex tu' mōxaha', tu' nox tihī', tu tikmū'ūn putox pix. ²³ Ha ta' xip Yoām, yā 'Ēnōm tu' xip, yā Xanīn yīkak, tu tikmū'ūn putox pix, kōnāg punethok hah, ha ta' nūn 'ūxohix, hap-tox pix. ²⁴ Yā xonat te Yoām mō'tat putup kanet ka'ok hā, pa hōnhā' xip'ah kanet kopah.

²⁵ Ha ta' pip Yoām mūtik mōg yāg xop, tu yāy mānōg kōnāmāhā Yoneo puxet mūtik. Yā Yoneo xop yōg 'āmuk xexka tu yāy mānōg, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Yāy Pix. Kaxīy.

²⁶ Ta' nūn Yoām mūtik mōg xop Yoām hah, tu:

–Yāyā, hōmā' xip tihik 'āmūtik kōnāg kox xatapa', yā hōmā xate nōm 'āktux. Hōnhā tik tep-tox pix, ha tikmū'ūn xohix te ha nū' yāy xix. Kaxīy.

²⁷ Ha Yoām te:

–Pexkox yōg Topa te tikmū'ūn xexka mīy, ha tikmū'ūn xohix te nōm pe' mōg, pa' xexka mīy hok, puxix tikmū'ūn nōm pe' mōg 'ohnāg. ²⁸ Hōmā 'āte xa yāy 'āktux, hu: “Ūgmūn 'ap Kunnix'ah, yā 'āte

tikmū'ūn kuxa kummuk xit 'ohnāg, pa Topa te nūgkutnāhā, 'ū mōg hāmāxap, haknāy tu nōm nūn.” Kaxīy. Ha xate' xupak, tu' yūmmūg. ²⁹ Yā hā kaxīy putuk: Tikmū'ūn te yāytap-tup, ha 'ūn te yāytaha yā tik te yāytaha yōg. Ha ta' xip tik te yāytaha xape', tu hām'āktux 'ohnāg, pa hām'āpak, tu tik te yāytaha yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa hittup xexka', tu' yāykūmīy 'ohnāg. Yāg mūn putuk. 'Āte tik te yāytaha xape putuk, tuk kuxa hittup xexka nōmhā, yā tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. ³⁰ Yā' max, nōm xexka nōy nā' mōg, pu tikmū'ūn xohix nōm pēnā', ha ta' max, 'ūgmūn kutōgnāg nōy nāg mōg, pu tikmū'ūn 'ūgmūn pēnāk-tōgnāg.

Nōm te pexkox tu' yīxohoh

³¹ Hōmā nōm xip pepi', tu' yīxohoh. Hamūn 'ūxexkanām, ha ta' xohix nōy 'ap xexka'ah. Hām xexka yōg tikmū'ūn yā hām xexka yōg xop xe'e', tu hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpxop 'āktux. Ha ta' nōm te pexkox tu' yīxohoh yā' xexkanām. ³² Tute hāpxop pēnāhā pexkox tu', tu' pēnā'ax 'āktux, tu' xupak'ax 'āktux, pa tikmū'ūn te yōg hām'āktux kopa' kuxa mām 'ohnāg. ³³ Pa tikmū'ūn 'ūm te 'ūyōg hām'āktux kopa' kuxa mām, puxix hām'āktux hu: “Topa 'ūmax xe'e'.” Kaxīy. ³⁴ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', ha tute Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Topa te nōm pu' hōm Topa Koxuk, ha nōm hā nū'xīmnāg Topa Koxuk hā, tu Topa Koxuk 'āpaknām. ³⁵ Yā' tak Topa te yāy kutok mō'yāy xe'ēgnāg, tu' nōy pu hāpxop xohix popmāhā', puyīy 'ūxohix xop xat. ³⁶ Tikmū'ūn 'ūm kuxa yūm Topak-tok kopah, tu' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Ha ta' nōy 'ūm te Topak-tok pit 'āpak 'ohnāg, tu 'a' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg putup'ah, pa Topa te nōm tu' gāy mōkunā'mōg, ha' kux 'ohnāg.

4

Yeyox xix hāpxexka Xāmānit yōg 'ūhūn

¹ Ta tikmū'ūn xohix te hām'āktux, ha Paniye xop te' xupak. Yā hām'āktux Yeyox mūtik hāpkumep xop xohix nōy nā' mōg xexka', ha ta' Yoām mūtik hāpkumep xop xohix tapax 'ohnāg. Tikmū'ūn te kama' hām'āktux, Yeyox te tikmū'ūn xohip-tox pix, ha ta' Yoām te tikmū'ūn tīgnāg putox

pix. ² Pa 'ām̄hok. Yeyox te 'ap-tox pix'ah, pa Yeyox yōg tik xop tep-tox pix.

³ Ha Yeyox te nōm 'āpak, tu ta' mōg hāpxexka Yonex kūnāpah, tu putpu' mōg hāpxexka Ganinet tu'. ⁴ Pa' xip hāpxexka Xāmānit, ha nōm hā yāykutut, yā Topa tep-tup.

⁵ Tu ta' nūn, tu nūktu kōmēn Xik tu' xupep hāpxexka Xāmānit kopah, yā Yako yōg hām yīkah. Yā hōmā Yako te yāy kutok Yoye pu hām hōm. ⁶ Yā' xip Yako yōg kōnāg xupup kox, ha ta' tuknōg Yeyox, hu kōnāg xupup kox kux tu' yūm, 'ihā māyōn te yāy kote' yūm.

⁷ Ha ta' nūn 'ūhūn hāpxexka Xāmānit yōg, nūy kōnāg tat xut. Ha Yeyox te:

—'Ā kōnāg 'ūm tat, 'ū xo'op. Kaxīy.

⁸ Yā Yeyox yōg tik xop 'ap xip'ah. 'Ūmōg kōmēn tu', nūy yāy xit'ax pop.

⁹ Ha 'ūn te:

—'Āmūn yā Yoneo xop kopa 'āxip, pak mūn yā Xāmānit xop kopak xip. Teptu 'ātu 'ākax, hu: “'Ā kōnāg 'ūm tat”? Kaxīy.

Yā Xāmānit xop te hāpxopmā 'ohnāg Yoneo xop mūtik.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok xate' yūmmūg Topa te tikmū'ūn pu nōm hok hōm, tu nū' nōm kutnāhā'? 'Ok xate' yūmmūg 'ūgmūn 'ū'ūm? Xate' yūmmūg, nūy ta' ātu 'ākax, yīy 'āte xa' hōm kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Kaxīy.

¹¹ Ha 'ūn te:

—Notot, naxtox 'ūm yūm hok, ha kōnāg xupup kox tox. Tep hā' xut xate kōnā'āg, nōm te tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg? ¹² Yūmū yōg mōnāyxop Yako te yūmū'ā hōm nūhū' kōnāg xupup kox. Yako te' xo'op nūhū' kōnā'āg, xik-tok te', xix yōg xokxop tut xop te'. 'Ok 'āmūn xexka', ha ta Yakok-tōgnāg? Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox te:

Tikmū'ūn te' xo'op kōnā'āg nūhū', pa hāpxip 'ihā kōnāg tup-tup xūy 'ūxeheh. ¹⁴ Pa 'āte tikmū'ūn pu kōnāg nōy hōm, ha tikmū'ūn te nōm xo'op, tu xe kōnāg putup xūy pip putup'ah. 'Āte tikmū'ūn pu' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha nōm te nāgyīkox putuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁵ Ha 'ūn te:

—'Ā' hōm nō'ōm kōnā'āg, ha xe kōnāg putup xūy 'ūm pip putup'ah, ha 'āte putpuk nūn putup'ah nūnteh, nūy kōnāg tat xut. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mōg, nūy 'āyīpxox xānā', pu nū'. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'ūn te:

—'Ap xip'ah 'ūgyīpxox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

¹⁸ —Hamūn, xate hām'āktux xe'e', 'a' xip'ah 'āyīpxox. Pa hōmā xate 'āyīpxox mūtik yāytaha', tu' nīm, nūy nōy mūtik yāyta', tu mōktu 'āyīpxox xohix te' 5 te kaxīy, ha ta hōnhā 'ātihi tik mūtik, pa yā 'a' īpxox'ah. Xate hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'ūn te:

—'Āte' yūmmūg nōmhā, xate Topa pupi hām'āktux, yā 'ūgyūmmūg xexkah. ²⁰ 'Ūgmū yōg mōnāyxop te Topa pu nūktettex yīktix tu' nūhū', pa 'āxop te' xuktux, 'ūmax, pu Topa pu nūktettex kōmēn Yenoyanēn tu'. Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—Nixxix, 'ūxupax. Hāpxip puxix tikmū'ūn te Topa pu nūktettex putup, pa yīktix tu nūktettex hok, xix Yenoyanēn tu' nūktettex hok. ²² 'Āxop te Topa pu nūktettex, pa nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgmū'āte Topa pu nūktettex, tu nōm yūmmūg. 'Ūgmūg xop yā Yoneo xop, ha ta' xip tik puxet Yoneo xop kopah, tu nōm te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, tu' kuxa maxnāhā'. ²³ Pa hāpxip 'ihā, yā hōnhā 'ihā tikmū'ūn te Topa pu nūktettex putup, tu Topa 'āktux max xe'ep-tup yāy kuxa kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e' yūmmūg putup. Topa tep-tup, puyīy tikmū'ūn Topa pu nūktettex hā kaxīy. ²⁴ Topa yā' koxuk, 'ap yīn xip'ah. Yā' max, pu tikmū'ūn Topa pu nūktettex yāy kuxa hā, tu Topa yōg hāmyūmmūg xe'e' yūmmūg. Kaxīy.

²⁵ Ha 'ūn te:

—'Ūnūn putup nō'ōm. Topa te nōm nū'kutnāp-tup, yā' xuxet'ax Kunnix, yā Topa te nōm yāykutnāhā'. 'Āte' yūmmūg 'ūnūn putup, tu yūmū'ā hāpxop xohix xexka yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—Yā hamūn, yāg mūn, nōm te 'āmūtik hām'āktux. Kaxīy.

27 Ha ta' nūn Yeyox yōg tik xop, tu nūktu' pēnāhā' Yeyox te hām'āktux 'ūn mūtik, tu' yēy, tu 'ūn pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Putep putup?” Kaxīy. Tu Yeyox pu' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep mūn 'āktux?” Kaxīy.

28 Ha 'ūn te yāy yōg naxtox nīm, tu ta' mōg kōmēn tu', tu tikmū'ūn pu hām'āktux, hu:

29 —Mā, nūy pēnā tihik, tute' xuktux 'āte hāpxopmā xohix xexka'. 'Ok nō'ōm yā Kun-nix, yā Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

30 Ha ta' mōg tikmū'ūn, nūy Yeyox pēnā'.

31 Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox mūtik hām'āktux, hu:

—Yāyā, 'āpu 'āxit'ax mā'. Kaxīy.

32 Ha:

—'Ūxip xit'ax yōgnū' xate' yūmmūg'ah. Kaxīy.

33 Ha Yeyox yōg tik xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—'Ok tikmū'ūn te tu' hōm 'ūxit'ax? Kaxīy.

34 Ha Yeyox te:

—Pute 'ūm 'ūgxit'ax? Yā 'āte hāpxopmā Topa te nōm putup. Yā 'ūgxit'ax putuk. Topa te nūgkutnāhā', hak hām kuxyāp-tup. Yā 'āte Topa puk hām, yā' xit'ax putuk. Yā 'āxop tep-tuppax 'āxit'ax, ha 'ātep-tuppax 'ūghām Topa te nōm putup. 35 Xate hām'āktux, hu: “Māyōnhex 'ānuk xohix te' 4 nōg putup, 'ihā' ta' mīnta'.” Kaxīy. Pa 'āte xa hām'āktux, hāmpēnā! Hōnhā 'ūta'. 'Ūnūnnā', pu' max hōnhā'. Pēnā tikmū'ūn nūn hōnhā, nūy kuxa mām 'ūgkopah, yā mīnta ta nūnnā putuk hōnhā. 36 Tikmū'ūn te mīnta ta nūnnāhā', ha xuxyā te tu' pago. Hā kaxīy nōm te 'ātu tikmū'ūn nūnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yīy ta' kuxa hittup nōm te hāpxop xap xok xix nōm te mīnta ta nūnnāhā', yā' hit-tup 'ūtix. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn māmāhā 'ūgkopah, yā' kuxa hittup 'ūtix.

37 Yā hām'āktux xe'e': “Tik te hāpxop xap xok, ha ta' nōy te mīnta ta nūnnāhā'”. Kaxīy. Hā kaxīy tik te tikmū'ūn puk mūn yūmmūgāhā', ha ta' nōy te tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. 38 'Āte mō 'āxop pok, xa mīnta ta nūnnā'. Xate hāmxa 'ohnāg. 'Ūnoy te hām xaha', ha xate mīnta nūnnāhā'. Yā xate tikmū'ūn kuxa māmāhā 'ūgkopah. Kaxīy.

39 Ha ta' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn xohix. Yā 'ūn te hām'āktux, hu: “Mā, nūy pēnā tihik, tute hām'āktux 'āte hāpxopmā xohix xexka’”. Kaxīy. 40 Ta' nūn kōmēn Xāmānit yōg tikmū'ūn, tu nūktu Yeyox tu' kax, pu nox xip. Ha' nox tihi' nūmūtik 'āmnīy tix hā.

41 Ha xe xape xohix te Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 42 tu 'ūn pu hām'āktux, hu:

—Hōmā 'ūgmū'āte 'ōg hām'āktux 'āpak, pa hōnhā Yeyox yōg hām'āktux 'āpak, hu' yūmmūg Yeyox te hām xexka yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Kaxīy.

Yeyox te tik xexkak-tok hittupmāhā'

43 'Āmnīy tix nōg, ha ta' mōg Yeyox hāpxexka Ganinet tu'. 44 Yā, hōmā Yeyox te' xuktux hu: “'Ūxape xop te Topa pupi hām'āktux xop 'āpak 'ohnāg yāy yōg hām tu', pa hām nōy yōg tikmū'ūn te nōm 'āpak. Kaxīy.

45 Ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xupep hāpxexka Ganinet tu', ha Ganinet yōg tikmū'ūn tep-tup Yeyox. Yā hōmā Ganinet yōg tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok kōmēn Yenoyanēn tu', 'ihā' xip 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn.

46 Ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep kōmēn Kānā tu' hāpxexka Ganinet kopah. Yā hōmā Yeyox te kōnāg hā xupyāg mīy Kānā tu', yā yāyhā xupyāg.

Ha ta' xip Kānā tu kōmēn Kapānām yōg tik xexka' hak-tok pakut. 47 Tik te Yeyox nūn 'āpak, tu ta' mōg, tu mōktu Yeyox tu' kax, pu nū', nūyk-tok pit hittupmā', yā 'ūxok putūmnāg. 48 Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, ha ta 'ākuxa yūm 'ohnāg. Kaxīy.

49 Ha tik te:

—Yāyā, mā hōnhā mō'ka'ok. 'Ūxok putūmnāg 'ūgkutok! Kaxīy.

50 Ha Yeyox te:

—Mōg, 'āk-tok hip-tup. Kaxīy.

Ha tik kuxa yūm Yeyox yōg hām'āktux kopah, tu ta' mōg, 51 pa yōg kāmānat xip putat kopah, tu hām'āktux, hu:

—'Ūhi 'āk-tok. Kaxīy.

52 Ha tik te:

–Pi'yā' yūm māyōn, 'īhā' hittup kōnāmāhā'? Kaxīy.

Ha:

–Yā māyōn te yāy kote' yūm, 'īhā xuxi'. Kaxīy.

⁵³ Ha tik te' yūmmūg yā māyōn te yāy kote' yūm 'īhā Yeyox te: “Āk-tok hip-tup”. Kaxīy.

Ha tik kuxa mām Yeyox kopah, xix' xape xop kuxa mām kamah.

⁵⁴ Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tix hāpxexka Ganinet tu'. Yā hōmā Yeyox xip hāpxexka Yonex tu', tu ta' nūn hāpxexka Ganinet tu'.

5

Yeyox te' hittupmāhā tik yīn mōg hok

¹ Hāpxip 'īhā' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka kōmēn Yenoyanēn kopah, ha ta' mōg Yeyox Yenoyanēn tu', tu mōktu' xupep.

² 'Ūxup puxhep max kōmēn yōg hāmpak'ax yīkox yīkah. Yā hāmyīkox 'ūxuxet'ax kahnēn yōg hāmyīkox, ha puxhep max 'ūxuxet'ax Metex, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. Yā' pip kuxkaxax xohix te' ⁵ puxhep max yīmap. ³ Ha kuxkaxax kopa' pip pakut xop, yā' pa hok xop xix hāpkumep hok xop xix yīn mōg hok xop. 'Ūxohix te kōnāg yo'ok hip. ⁴ Hāpxip ha ta' xupep pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu kōnāg kanop, ha ta pakut xop mōg kōnāg hah, ha nōm mō'nāhā hāmāxap, puxix tu' hittup.

⁵ Ha ta' xip tihik, tu' pakutpax hāmyāxatumuk xohix te' 38 hā. ⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā', tu' yūmmūg tik pakut mōkuma'mōg, ha Yexox te:

–'Ok xatep-tup 'āhittup? Kaxīy.

⁷ Ha tik pakut te:

–Yāyā, 'ap xip'ah 'ūnōy, nōm tek mōgāhā puxhep max tu', 'īhā kōnāg yo'ok. 'Āte mīkaxxap ku'īn hāg yīxohoh, pa' nōy xupep hāmāxap. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox te:

–Pu 'āg-nīhā xip! 'Ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg! Kaxīy.

⁹ Ha tik hittup mō'ka'ok, tu 'īxtet paha', tu ta' mōg. ¹⁰ Pa' pip Yoneo xop, tu tik pu hām'āktux, hu:

–Hōnhā nit xap. Yā' kax'āmi tikmū'ūn yōg xat'ax yōg tappet tu', tu hām'āktux, hu: “Nit xap hā 'īxtet tat hok”. Kaxīy.

¹¹ Ha tik te:

–Tik tek hittupmāhā', tu 'ā hām'āktux, hu: “Pu 'ōg 'īxtet pa', nūy ta mōg. Kaxīy.

¹² Ha:

–'Ū'ūm tihik nō'ōm, nōm te hām'āktux hu: “Pu 'ōg 'īxtet pa'”? Kaxīy.

¹³ Pa tik te' yūmmūg 'ohnāg, yā' mōg Yeyox. Yā' pip tikmū'ūn xohix 'ōnteh, yīy ta' mōg.

¹⁴ Hāpxip 'īhā' mōg Yeyox Topa pet xexka ha', tu mōktu tik xipihi', tu:

–Āpu yāy pēnā', yā 'āhittup. Pu 'ūxe hāpkummuk mīy hok. Hāpkummuk mīy, nūy ta putpu 'āpakut xexkanām. Kaxīy.

¹⁵ Ta' mōg tihik, tu Yoneo xop pu hām'āktux hu:

–Yeyox tek hittupmāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Yīy ta' gāy Yoneo xop, hu Yeyox kute'ex kummuk. Yā nit xap 'īhā tik hittupmāhā'.

¹⁷ Pa Yeyox te tu hām'āktux, hu:

–Yōgnū 'ātak hām mōkuma'mōg, tu' hup 'ohnāg, ha tak hām kamah. Kaxīy.

¹⁸ Yīy ta' gāy xexka Yoneo xop, hu Yeyox putex putup. Yā Yeyox te nit xap yōg xat'ax koxyōy, tu Topa 'āktux hu: “Yōgnū 'ātak”. Kaxīy. Yā Topa putuk Yeyox. Yīy ta' gāy Yoneo xop.

Topak-tok te' xat

¹⁹ Ha Yeyox te:

–Āte hām'āktux xe'e, 'ap koit'ah. 'Ūgmūn, yā 'ātak kutok pit, tu yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōg 'ātak te hāpxopmā', ha 'āte' pēnāhā', tu kama' mīy, hā' putuk.

²⁰ Ātak te mōgyāy xe'ēgnāg, yā mō yāy kutok yāy xe'ēgnāg, tuk-tok pu yāy yōg hāpxopmā'ax xohix mūg, puyīy pēnā'. Hōnhā tute tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax mūg, ta hāpxip 'īhā hāpxopmā'ax max xe'ēgnāg mūg putup, xayīy 'ākuxa yēy. ²¹ Yōgnū 'ātak te xakix xop putpu' hīnnāhā', yā tute' hīnnāhā', xixk mūn Topak-tok te tikmū'ūn hīnnāhā kamah, tu tikmū'ūn 'ūm putup tu nōm hīnnāhā'.

²² Yōgnū 'ātak te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit 'ohnāg, nūy yōg hāpkummuk mī'ax hā yānān 'ohnāg. Tute yāy kutok xat, pu kopit, ²³ puyīy 'ūgmūn pe tu paxeh xexkah, yā tikmū'ūn te 'ātak pe'paxex xexka putuk. Tikmū'ūn 'ūm tek-tok pe'paxex xexka 'ohnāg, tu 'ātak

pe'paxex xexka 'ohnāg kamah. Yā 'ātak te yāy kutok nū'kutnāhā'.

²⁴ —Nūhū yā hām'āktux xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu Topa kopa' kuxa mām ka'ok, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te nūgkutnāhā'. 'Āte nōm yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup'ah, ha' xakix xe'e putup'ah, pa' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ²⁵ Nūhū hām'āktux xe'e'. Hāpxip 'ihā, yā hōnhā 'ihā kamah, xakix xop te Topak-tok yōg hām'āktux 'āpak putup, tu' xupak xop hip-tup. ²⁶ 'Ātak kopa' xip 'ūhi'ax, yā tute hi'ax hōm. Tute yāy kutok pu' hōm, ha' xip 'ūhi'ax Topak-tok pit kopah. 'Ūgmūn, yā Topak-tok, tu hi'ax hōm kamah, ²⁷ ha 'ātak te yāy kutok xat, pu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax kopit. Hamūn, 'ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok.

²⁸ —Texīy 'ākuxa te' yēy? Hāpxip 'ihā xukpot tu xakix xohix xop te yōgnū hām'āktux 'āpak putup, ²⁹ tu xukpot nīm putup, tu ta' mōg. Nōm te hāpxopmā max te putpu' hip-tup, tu hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta nōm te hāpkummuk mīy te putpu' hip-tup, ha' kopit putup 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān.

Yeyox te' xat

³⁰ Yeyox te xe:

—'Āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa Topa te hām'āktux, ha 'āte' xupak 'ūxohix xexkah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' kopit xe'e'. 'Āte' mīy 'ohnāg 'āte nōm putup, pa 'āte' mīy Topa te nōm putup. Tute nūgkutnāhā 'ūgmūn.

³¹ —'Āte yāy 'āktux, ha ta 'āxop hām'āktux, Yeyox max'ah, yā hām'āktux 'ap xe'e'ah.

³² Pa' nōy tek mūn 'āktux kamah. Yā 'ātak tek mūn 'āktux kamah. 'Āte' yūmmūg tutek mūn 'āktux xe'e'. ³³ Hōmā 'āxop te mō' nōy pok Yoām hah, ha Yoām tek mūn 'āktux xe'e'.

³⁴ 'Ap 'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn tek mūn 'āktux. Pa 'āte xa Yoām 'āktux, xayīy 'āxop Yoām yōg hām'āktux 'āpax, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

³⁵ —Yoām te kuyānām tat'ax putuk, ha xatep-tup, tu 'ākuxa hittup Yoām yōg

kuyānām kopah. Yā kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat max pēnāhā'. Yā' xip Yoām, ha tikmū'ūn tek mūn yūmmūg xix hāmmax yūmmūg. ³⁶ Yoām tek mūn 'āktux, yā' max. Pa 'āte hāpxopmā max. Yā' max xe'ēgnāg. Yōg 'ātak te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Nōm te xak mūn mūg, ha xate' yūmmūg yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. ³⁷ 'Ātak tek mūn 'āktux max kamah. Tute nūgkutnāhā nūnteh. 'A xate Topa te hām'āktux 'āpak'ah, tu Topa pēnā 'ohnāg, ³⁸ ha 'ap xip ka'ok'ah Topa yōg hām'āpak max'ax 'ākuxa kopah, 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āpak max'ax kopah hah. Topa te nūgkutnāhā', pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. ³⁹ 'Āxop te Topa yōg tappet mōkupix punethok, tu hāmpē'āpaxex Topa yōg tappet mōkupix, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Pa 'āmhok. Yā Topa yōg tappet tek mūn 'āktux, ⁴⁰ pa 'a 'āxop tep-tup'ah, nūy 'ūg ha nū', nūy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

⁴¹ —'A 'āte' xak'ah, pu tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. ⁴² Yā 'āte 'āxop yūmmūg, yā 'āxop te Topap-tuppax 'ohnāg 'ākuxa hā. ⁴³ Yōgnū 'ātak te 'ā' hōm yāy yōg xuxet'ax, ha 'āte yāy 'ātak pupik xip, pa 'a 'āxop tek mūn pa 'ohnāg 'ākuxa hā. Yā 'āxop tek putup nōg. Ha ta' nōy nūn, yā 'ūyāy yōg xuxet'ax hā' nūn, ha ta 'āxop nōy pap-tup 'ākuxa hā, tu' nōy putup pax putup. ⁴⁴ 'Āxop tep-tup, pu tikmū'ūn 'āxop 'āktux max, pa 'āxop tep-tup'ah, pu Topa mūn 'āxop 'āktux max. Texīy 'ākuxa mām putup? ⁴⁵ Hāmpē'āpaxex hok 'āte yōgnū 'ātak pu 'āxop 'āktux kummuk putup. 'Āmhok. 'Ākuxa mām Mōyyex kopah, ha Mōyyex te Topa pu 'āxop 'āktux kummuk putup. ⁴⁶ 'Ākuxa mām xe'e Mōyyex kopah, nūy ta 'āxop kuxa mām 'ūgkopah, tuk mūn 'āpak. Hamūn Mōyyex tek mūn kax'āmi'. ⁴⁷ Pa 'ākuxa mām xe'e 'ohnāg Mōyyex yōg tappet kopah. Texīy 'āxop kuxa mām putup yōgnū hām'āktux kopah, tu nōm 'āpak? Kaxīy.

6

Yeyox te tikmū'ūn pu xit'ax nīm

¹ Hāpxip 'ihā' mōg Yeyox, tu kōnāg xexka xak, yā kōnāg xexka 'āxet'ax Ganinet yōg xix 'āxet'ax nōy yā Timenit. ² Ha tikmū'ūn xohix te Yeyox pe' mōg. Yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu pakut xop hit-tupmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā', hu' pe' mōg.

³ Ha ta' mōg Yeyox xix yāy yōg tik xop yīktix tu', tu' mām. ⁴ Ha' xip'ax Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. ⁵ Ha Yeyox te' pēnāhā', pa' nūn tikmū'ūn xohix, ha Yeyox te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Pi'yā yūmū'āte' pop'ax xit'ax tikmū'ūn xohix pu'? Kaxīy.

⁶ Yā Yeyox te nōm 'āktux, nūy Pinip yōg hāpxopmā'ax kopit. Yā Yeyox te' yūmmūg tute hāpxopmāp-tup.

⁷ Ha Pinip te:

—Pām yōg tayūmak xohix. Yā tik hām mey te' 4, nūy tayūmak pop, nūy nōm hā' pop pām, ha ta tikmū'ūn te pām kutōgnāg māp-tup. Kaxīy.

⁸ Ha 'Ānene te hām'āktux, yā 'Ānene te Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Pet taknōy. 'Ānene te:

⁹ —'Ūxip nūnte kakxop pit, tu yōg pām te xemat hā' mīy, tu' xohix te' 5, xix yōg mām tix pip kamah. Tu texīy tikmū'ūn xohix pu'? Kaxīy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxat, pu tikmū'ūn māhām. Kaxīy. Yā' xux xohix pip. Ha' xat, ha' mām tikmū'ūn, yā' xohix te' 5.000 tihik, ha 'ūn pip kamah xix kakxop. ¹¹ Ha Yeyox te pām pop, tu Topa pu hām'āktux, hu:

—'Ūmax pām xix māhām. Puxi'. 'Āmax. Kaxīy.

Tu pām koxip, tu tikmū'ūn pu' nīm, tu mām koxip kamah, tu tikmū'ūn pu' nīm, ha tikmū'ūn te xohix pop, hu ta' kux, 'ap nōy putup'ah. Puxix. ¹² Tu' mā kux, tu' hix ka'ok, ha Yeyox te yāy yōg tik xop pu:

—'Āpu yā 'āxit'ax yāg xohix mām tikmū'ūn te nōm putup'ah. Nōm putyōn hok. Kaxīy.

¹³ Ha Yeyox yōg tik xop te' xit'ax yāg mām, tu manax hā' tat, yā manax xohix te' 12, tikmū'ūn te nōm mā 'ohnāg. Yā Yeyox te pām xemat te' 5 hā' mīy xohix.

¹⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā', yā Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te:

—Topa yōg tappet tu' xuktux, 'ūnūn putup tik te Topa pupi hām'āktux hām xexka tu'. Hamūn, Yeyox yā nō'ōm. Kaxīy.

¹⁵ Tikmū'ūn tep-tup, nūy Yeyox mōgā mō'ka'ok, nūy Yeyox mīy tikmū'ūn yōg xat'ax, pa Yeyox te' yūmmūg, hu ta' mōg yīktix tu', tu yāp-xehnāg xip.

Yeyox te kōnāg yīmū' mōg pata hā

¹⁶ 'Āmāxak ha ta' mōg Yeyox yōg tik xop, tu yīktix tu' yīxoho' tu mōktu' mōxaha kōnāg xexka tu', ¹⁷ tu mīpkox tu' mōxaha', tu nōm mōxakux, tu kōnāg tu' mōg kōmēn Kapānām tu'. 'Āmnīy, ha ta' xupep 'ohnāg Yeyox yāy yōg tik xop tu'. ¹⁸ Pa 'āmuuh xexka te mō'kouk, ha kōnāg tot xexkah, ¹⁹ ha Yeyox yōg tik xop te mīpkox mōgāhā', tu mōktu 5 kīnōm ha' mōg pe' 6 ha' mōg, tu' pēnāhā', pa' xip Yeyox, ha kōnāg yīmū' hāpkumep, yā' kōnāg yīmū' mōg pata hā, tu mīpkox yīka' nūn, ha ta' yīpkutuk Yeyox yōg tik xop, ²⁰ ha Yeyox te:

—'Ūgyīpkutuk hok, yāg mūn. Kaxīy.

²¹ Tu ta mīpkox hā mō'nāhā Yeyox, yīy ta' hittup Yeyox yōg tik xop, yā mō'nāhā', ta hāpxip 'ohnāg ha ta' xupep mīpkox hāpkux nōy tu'.

Tikmū'ūn te Yeyox xak

²² Hāptup ha ta tikmū'ūn te kōnāg xexka xatapa' pip hāpkux nōy tu', tu' pēnāhā mīpkox kutōgnāg yāp-xehnāg mōg nōm te Yeyox yōg tik xop tat, pa Yeyox mō'tat 'ohnāg.

²³ Ha ta' nūn kōmēn Timenit tu' mīpkox xape xohix, tu nūktu' mōxaha hāpkux tu'. Yā hōmā tikmū'ūn te pām māhā 'ōnteh. Yā Yeyox te Topa pu pām 'āktux 'ōnteh.

²⁴ Ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ap xip'ah Yeyox, ha Yeyox yōg tik xop 'ap pip'ah kamah. Tikmū'ūn te mīpkox tu' mōxaha', tu ta' mōg kōmēn Kapānām tu', nūy Yeyox xax.

Yeyox te pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'

²⁵ Tu ta' mōg tikmū'ūn, tu kōnāg xexka xak, tu mōktu' mōxaha hāpkux nōy tu', tu Yeyox xak, tu' xipihi', tu Yeyox pu:

—Notot, hām'ūmhā 'āxupep nūnteh? Kaxīy.

²⁶ Ha:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop tek xak, xayīy pām mā', tu mōktu 'āhix ka'ok. 'Āte

hāpxopmā', pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūgka'ok, pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg.
²⁷ 'Āpu pām xax hok, yā hāpxip kutōgnāg 'īhāg-nox pām. 'Āpu pām nōy xax, yā' nōy xip ka'ok hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok, tu xa' popmāp-tup pām nō'ōm. Hamūn, Topa tek xat, 'ū' hōm nō'ōm. Kaxīy.

²⁸ Ha tikmū'ūn te:

—Topa te putep putup, pu tikmū'ūn mīy? Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—Topa tep-tup nūhū'. Tutep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām nōm kopah Topa te nōm nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te:

—'Āpu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, puyīy tikmū'ūn kuxa mām 'ākopah. Putep mūn mīy putup? ³¹ Hōmā 'ūhittap yūmū yōg mōnāyxop te' māhā nōm te pām putuk 'ūxuxet'ax mānā', yā hām panip xexka tu' māhā'. Hāmūn, Topa yōg tappet te: “Topa te pexkox tu' putxok pām, puyīy tikmū'ūn mā'. Kaxīy.

³² Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'A' Mōyyex te xa' pōpmā 'ohnāg pexkox yōg pām, pa yōgnū 'ātak te xa' popmāhā pexkox yōg pām xe'e'.

³³ Topa te pām 'ūm popmāhā'? Yā nōm te pexkox tu' nūn, ha nōm te tikmū'ūn xohix hīnnā mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Notot, 'āpu 'ūgmū'ā popmā' nō'ōm pām. 'Āpu nōm popmā mōkumamōg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte pām putuk nō'ōm pexkox yōg. Pām te tikmū'ūn hīnnāhā', ha 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg. Tikmū'ūn tek ha' nūn, puxix putup xūy nōāp-tup 'ūkuxa kopah. Tikmū'ūn tek mūn kopa' kuxa mām, puxix kōnāg putup xūy putuk nōāp-tup 'ūkuxa kopah, yā 'a xe kōnāg putup xūy putuk xip putup'ah 'ūkuxa kopah. ³⁶ Pa 'āte xa' xuktux, 'āxop tek pēnāhā', pa 'ākuxa mām ka'ok 'ohnāg. ³⁷ Yōgnū 'ātak te 'ā' popmāhā tikmū'ūn, puyīy' kuxa mām 'ūgkopah, ha nōm tek ha' nūn putup, ha 'āte xohix pop putup, tu 'ātep-tup nōg 'ohnāg putup, yā yōg xop, 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. ³⁸ Hamūn, 'āte

pexkox tuk nūn tuk yīxoho', nūy mīy Topa te nōm putup. Yā tute nūgkutnāhā'. 'Ak nūn'ah, nūy mīy 'āte nōm putup. ³⁹ Topa te nūgkutnāhā', 'ūyīy hāpxopmā', yā 'āte yāy yōg tikmū'ūn xaxok 'ohnāg. Yā nōm te' kuxa mām'ax xaxok putup'ah, ha Hāmgāyāgnāg te nōm pop putup'ah. 'Ātak te 'ā nōm popmāhā', ha 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā'. ⁴⁰ Hamūn, yōgnū 'ātak tep-tup hā kaxīy. 'Ūp-tup, puyīy nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, yā nōm xohix te Topak-tok pēnāhā', hu' kuxa mām Topak-tok kopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā putpu' hīnnāp-tup 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Ha Yoneo xop te Yeyox 'āktux kummuk kōnāmāhā'. Yā Yeyox te: “'Ūgmūn yā pām putuk, nōm te pexkox tu' yīxoho'”. Kaxīy.

⁴² Ha Yoneo xop te:

—Yā tihik nūhū', yā Yeyox. 'Ok Yoyek-tok? Yūmū'āte' yūmmūg 'ūyōg 'ātak xi' tut. Teptu hām'āktux pexkox tu' yīxoho'? Kaxīy.

⁴³ Ha Yeyox te:

—'Āhup. Yāy mūtik hām'āktux kummuk hok! ⁴⁴ Yōgnū 'ātak tek ha tikmū'ūn nūnnāhā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. Ha Topa te tikmū'ūn nūnnāp-tup'ah, yā' kuxa mām putup'ah 'ūgkopah. Ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā 'āte yāy yōg xop putpu' hīnnāp-tup. ⁴⁵ Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux xop te' kax'āmi, hu: “Topa te tikmū'ūn xohix xexka pu hāmyūmmūgāhā'. 'Ūxohix te 'ātak 'āpak, hu hāmyūmmūg, yā nōm xohix 'ūg ha' nūn putup. ⁴⁶ 'Ap 'āte hām'āktux'ah tik 'ūm te Topa pēnāhā'. Nōm te Topa ha' nūn, yā nōm puxehnāg te Topa pēnāhā'.

⁴⁷ —'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ⁴⁸ 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. ⁴⁹ Hōmā 'ūhittap mōnāyxop te pām mānā māhā hām panip xexka tu', pa' xakix pax. ⁵⁰ Pa tikmū'ūn 'ūm te pām nōy māhā', puxix xakix ka'ok putup 'ohnāg. ⁵¹ 'Ūgmūn yā pām putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā', ha' hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. 'Āte pexkox tuk yīxohoh. Tikmū'ūn 'ūm te' māhā', puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Pute 'ūm pām nō'ōm 'āte tikmū'ūn pu nōm hōm? Yā yāy yōg yīn. 'Āte yāy yīn hōm, puyīy tikmū'ūn xohix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha ta' gāy Yoneo xop, tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Texīy tik te yūmū'ā yāy yīn hōm, 'ū mā'? Kaxīy.

Yā tikmū'ūn kuxa mām'ax te' putuk tikmū'ūn te Yeyox yīn mähā'.

⁵³ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok yīn mā 'ohnāg, yāg yīn mā 'ohnāg, pixix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. Tikmū'ūn te Tikmū'ūn Kutok hep 'āta xo'op 'ohnāg, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg 'ohnāg. ⁵⁴ 'Ūxohix tek

yīn mähā', tuk hep 'āta xo'op, puxix hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, ha ta hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā 'āte nōm putpu' hīnnāp-tup. ⁵⁵ Hamūn, 'ūgyīn yā xit'ax xe'e, xik hep 'āta yā hep xe'e'.

⁵⁶ Tikmū'ūn 'ūm tek yīn mähā' xik hep 'āta xo'op, yā nōm kuxa mām 'ūgkopah, hak xip ka'ok nūmūtik. ⁵⁷ Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā', tuk hīnnāhā'. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn hīnnāhā', nōm tek yīn mähā', yā' kuxa mām 'ūgkopah. ⁵⁸ 'Āte pām putuk, tu pexkox tuk yīxohoh, yā' putuk'ah pām nōy. Mōnāyxop te nōm mähā', pa' xakixpax. 'Ūxohix 'ūm tek yīn mähā', yā' kuxa mām 'ūgkopah, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Kaxīy.

⁵⁹ Hā kaxīy hām'āktux Yeyox Yoneo yōg Topa pet kopah kōmēn Kapānām tu'.

Yeyox yōg hām'āktux'ax te tikmū'ūn hīnnāhā'

⁶⁰ Yā hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix, nōm te Yeyox pe' mōg, tu:

—Yā tute yūmū'ā hāmyūmmūg ka'ok yūmmūgāhā'. 'Ū'ūm te nōm 'āpak, nūy yīpkox pi'? Yā tik 'ohnāg. Kaxīy.

⁶¹ Hā kaxīy hām'āktux kummuk Yeyox pe' mōg xop. Tikmū'ūn te Yeyox pu hām'āktux 'ohnāg, pa Yeyox te tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax yūmmūg, tu:

—'Ok yōgnū hām'āktux te 'āxop kuxa nōā'? ⁶² Paxpu 'āxop te' pēnāhā 'ūgmūn, yā Tikmū'ūn Kutok pēnāhā', 'ihāg mōg pepix

putpu' yāy yōg xip'ax tu', nūy ta putep pe 'āxop paxex putup? ⁶³ Tikmū'ūn koxuk pip, puxix hi tikmū'ūn. Yōgnū hām'āktux te' koxuk putuk, tu tikmū'ūn hīnnāhā'.

⁶⁴ Pa' pip 'āxop kopah tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Kaxīy.

Yā hōmā 'ūhittap Yeyox te' yūmmūg mōkuma'mōg yāg xop kuxa mām 'ohnāg, tu kama' yūmmūg tik te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy xūygā'.

⁶⁵ Ha Yeyox te:

—Hamūn 'āte xa hām'āktux, Topa tek ha tikmū'ūn nūnnāhā, puxix 'ūg ha nū'. Pa Topa tek ha tikmū'ūn nūnnā 'ohnāg, puxix nūn 'ohnāg, yā 'ūgkopa' kuxa mām putup'ah. Kaxīy.

⁶⁶ Yīy ta Yeyox nīm tikmū'ūn xohix te', tu xe Yeyox pe' mōg 'ohnāg, ⁶⁷ ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu:

—'Ok 'āxop tek nīm putup kamah, nūy ta mōg? Kaxīy.

⁶⁸ Ha Xīmām Pet te:

—Tep pek mūg mōg putup? 'Ōg hām'āktux'ax tek mūg hīnnāhā', hak mūg hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

⁶⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'āmūn yā Kunnux, ha Topa te 'āmūn yāy kutnāhā'. Yā Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

⁷⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte 'āxop yīmōgātux tikmū'ūn kopah? Pa 'āxop kopa' xip yāp-xet, yā Hāmgāyāgnāg xop yōg tik te 'āxop kopa' xip. Kaxīy.

⁷¹ Hamūn, Yeyox te Yot 'āktux, yā Xīmām kutok Yot, yā' xip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah, pa hāpxip 'ihā Yot te' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūygā'.

7

Yeyox xix' taknōy xop

¹ Ta' mōg Yeyox, tu hāpkumep hāpxexka Ganinet tu'. 'A' putup'ah, nūy hāpkumep hāpxexka Yonex tu', yā Yoneo xexka xop tep-tup, nūy Yeyox putex Yonex tu'.

² Hāpxip kutōgnāg 'ihā' xip'ax 'āmuk xexka 'āxet'ax Mīptutnāg Yōg 'Āmuk Xexka'. ³ Ha ta' pip Yeyox taknōy xop, tu:

—'Āpu mōg Yonex tu', puyīy 'āmūtik hāpkumep xop pēnā' xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ⁴ Xatep-tup, pu tikmū'ūn

'āyūmmūg, ha ta yāy yōg hāpxopmā'ax xaptop putup'ah. Xate hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. 'Āpu 'ūmīy, puyīy tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyūmmūg. Kaxīy.

⁵ Yā 'a' taknōy xop mūn te Yeyox kopa kuxa mām 'ohnāg

⁶ Ha Yeyox te:

—Hōnhā 'ūmīy hok pu' max. 'Ap xe'e'ah hōnhā, pa 'āmnīy xohix 'ūxe'e 'āxop yōg.

⁷ Tikmū'ūn xohix te 'āxop putup nōg yūmmūg 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix tek putup nōg, yā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. ⁸ 'Āpu mōg 'āmuk xexka hah. 'Ap 'ūgmōg putup'ah nōmhā. 'A 'āmnīy xe'e'ah yōgnū'. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux, tu' nox xip hāpxexka Ganinet tu'.

Yeyox mōg 'āmuk xexka hah

¹⁰ Ha ta' mōg 'ūtaknōy xop 'āmuk xexka hah, ha hāpxip 'īhā' mōg kama Yeyox, pa yāy xaptop, yā tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg.

¹¹ Ha Yoneo xexka xop te Yeyox xak 'āmuk xexka tu', tu tikmū'ūn yīy kopit, hu:

—Pi'yā' xip Yeyox? Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te hām'āktux pū'ūgnāg punethok, ha' yāg te:

—Yā tik max nō'ōm. Kaxīy.

Pa' yāg nōy te:

—Tute mō'āmā'. Kaxīy.

¹³ Pa' xohix te hām'āktux pū'ūgnāg, yā hām'āktux xaptop, Yoneo xexka xop yīp kutuk tu'

¹⁴ Hāpxip 'āmuk xexka kote 'īhā' mōg Yeyox, tu mōktu Topa pet xexka hā mō'nāhā', tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā', ¹⁵ ha Yoneo xexka xop te' yēy, tu:

—Texīy kāy te hāmyūmmūg xexka', pa tap-pet mīy 'ohnāg? Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—'A 'āte yāy yōg hāmyūmmūg yūmmūgā'ah, pa Topa yōg, yā tute nūg mūn kutnāhā'.

¹⁷ Tikmū'ūn 'ūm tep-tup, nūy mīy Topa te nōm putup, puxix yūmmūg putup 'āte Topa yōg hāmyūmmūg 'āktux, 'a yōg'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn 'ūm te yāy yōg hāmyūmmūg 'āktux, puxip-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka nō'ōm. Ha ta' nōy tep-tup, pu tikmū'ūn hāmpē'paxex yā' xexka Topah. Yā Topa te nū nōm kutnāhā', yā tik yok, yā' koit

'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Mōyyex te xa' popmāhā Topa te nōm xat. Hamūn, pa 'āxop xohix te' mīy 'ohnāg Topa yōg xat'ax. Teptu 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex? Kaxīy.

²⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Yāmīy kummuk xip 'ākopah. Tep-te 'āp-tex putup? Kaxīy.

²¹ Ha Yeyox te:

—'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg puxet, yīy 'āxop kuxa te' yēy. ²² Hōmā 'ūhittap mōnāyxop tek-tok pit xop xax mep 'ūyīmap hāmāxap, ha ta hāmyāxatamuk punethok nōg, 'īhā Mōyyex te' xat, pu' mīy nō'ōm, yīy ta hōnhā 'āxop te' mīy 'āmnīy hām hok 'īhā'. ²³ 'Āxop tek-tok pit xax mep 'ūyīmap 'āmnīy hām hok 'īhā', nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy. Texīy 'āxop gāy, yā 'āte tik hittupmāhā 'āmnīy hām hok 'īhā'? ²⁴ 'Āxop te hāmpēnāhā mō'ka'ok, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok, tu hām'āktux mō'ka'ok 'ūgkummuk. Kaxīy hok! 'Āpu yōgnū hāpxopmā'ax kopit mō'ka'ok hok! Kaxīy.

'Ok Topa te Yeyox yāy kutnāhā'?

²⁵ Ha ta kōmēn Yenoyanēn yōg yāg xop te:

—'Ok nō'ōm tihik? 'Ok tikmū'ūn te' kāy putex putup? ²⁶ Pēnā'! Tute tikmū'ūn xohix mūtik hām'āktux, pa tikmū'ūn te Yeyox pa 'ohnāg, yā' mūg 'ohnāg. 'Ok xexka xop te' yūmmūg 'ohnāg yā Yeyox, Topa te nōm yāy kutnāhā'? ²⁷ 'Ūnūn nō'ōm, Topa te nōm yāy kutnāhā', puxix tikmū'ūn yūmmūg putup'ah 'ūyōg xip'ax, xix hām tu' nūn yūmmūg putup'ah, pa yūmūg xohix te' yūmmūg Yeyox yōg xip'ax, xix yōg hām tu' nūn, xix yōg 'ātak, xi' tut. Kaxīy.

²⁸ Ha ta' xip Yeyox Topa pet xexka kopah, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ok 'āxop tek mūn yūmmūg xe'e'? 'Ok 'āxop te' yūmmūg hām tuk nūn? 'Ak puxet nūn'ah, yā Topa xe'e te nūg kutnāhā', pa 'āxop te Topa yūmmūg 'ohnāg. ²⁹ Pa 'āte nōm yūmmūg. Yā 'āte nōm tuk nūn, ha tute nūg kutnāhā'. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' kax, pu xonat xop Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg, yā Yeyox mūg yōg 'āmnīy xe'e xupep 'ohnāg. ³¹ Pa tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu:

—Kunnix nūn, yā Topa te nōm yāykutnāhā', ha' nūn, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā Yeyox te' mīy punethok te kaxīy. Kaxīy.

Xonat xat, pu Yeyox mūy

³² Yā tikmū'ūn xohix te hām'āktux pū'ūgnāg te kaxīy, ha Paniye xop te' xupak, hu xonat xat xix 'āmānex xexka xop te xonat xat, pu Yeyox mūy.

³³ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutōgnāg hāg xip'ax 'āxop kopah, tu tak mōg putup nōm hah, yā nōm te nūgkutnāhā', yā nōm hak mōg putup.

³⁴ 'Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. Yā 'ūgmōg putup nōm hām tu', pa 'āmōg yūmmūg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Pi'yā' mōg putup? Texīy yūmū'āte nōm xipi tapax 'ohnāg? 'Ok mōg putup kōmēn tu' hāpxexka Genex tu'? Yā Yoneo xop pip 'ōnteh. 'Ok Genex yōg xop pu hāmyūmmūgāp-tup? ³⁶ Putep 'āktux? Tute: “Āxop tek xak putup, pak xipi tapax 'ohnāg. 'Āmōg yūmmūg 'ohnāg.” Kaxīy. Putep xuktux Yeyox? Kaxīy.

Kōnāg kox putuk tikmū'ūn kuxa kopah

³⁷ Ta 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xox putox, yā 'āmuk xexka yōg 'āmnīy xexka', 'ihā' xip Yeyox, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—'Ū'ūm te kōnāg putup xūynāg putuk 'ākuxa kopah. Mā 'ūg ha, nūy xo'op putuk.

³⁸ Yā Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn 'ūm 'ūgkopa' kuxa mām, tu' kuxa kopa' mōg putup kōnāg kox xexka punethok putuk, yā kōnāg xet putuk, tu hāptopa' mōg putup”. Kaxīy.

³⁹ Yā Yeyox te Topa Koxuk 'āktux, yā kōnāg kox putuk Topa Koxuk tikmū'ūn kuxa kopah, tu tikmū'ūn hīnnāhā'. 'Ūkuxa mām xop te Topa Koxuk pap-tup. Pa nōm 'āmnīy 'ihā Yeyox te hām'āktux, 'ihā' hōm 'ohnāg Topa Koxuk. Nāy, pu Yeyox xok, tu putpu' hi', tu yōg hām xe'ēgnāg tu' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu Topa Koxuk hōm putup.

Tikmū'ūn hāmp'e'paxex'ax yāy pot

⁴⁰ Tikmū'ūn te' xupak, ha punethok te:

—Yā tute Topa pupi hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

⁴¹ Ha ta' yāg te:

—Nōm yā Kunnix, yā Topa te nōm yāykutnāhā'. Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix nūn putup. Kaxīy.

Pa tikmū'ūn nōy te:

—'A' Ganinet tu' nūn putup'ah Kunnix.

⁴² Topa yōg tappet te hām'āktux Kunnix te Namix yōg xupepmā xop kopa' xip putup, tu nāp-tup kōmēn Menēg tu', yā Namix yōg xip'ax Menēg. Kaxīy.

⁴³ Ha tikmū'ūn hāmp'e'paxex'ax yāy pot.

⁴⁴ Yā yāg xop tep-tup, pu xonat Yeyox mūy, pa' mūg 'ohnāg.

Yoneo xexka xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

⁴⁵ Ha ta' mōg putpu' xonat xop 'āmānex xexka xop hah, tu paniye xop ha' mōg, ha' yīykopit, hu:

—Tepu Yeyox nūnnā 'ohnāg? Kaxīy.

⁴⁶ Ha xonat xop te:

—Yā hām'āktux max Yeyox te'. Tep-te hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā tik 'ohnāg. Hām'ūmhā hām'āktux nōm tik yōg hām'āktux putuk? Yā hām'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

⁴⁷ Ha Panixet xop te:

—'Ok 'ākuxa mām 'ūyōg mō'āmā'ax kopa kamah? ⁴⁸ Tik xexka 'ūm kuxa yūm kāy kopah, xix Paniye 'ūm? Hām'ūmhā'? Yā tik xexka 'ohnāg xix Paniye 'ohnāg kuxa mām kāy kopah. 'Āmhok. ⁴⁹ Tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Mōyyex yōg xat'ax, yīy Topa te nōm xūygāp-tup. Kaxīy.

⁵⁰ Pa' xip Nīkonēm, yā hōmā Yeyox ha' mōg Nīkonēm, yā Paniye xop kopa' xip. Tute:

⁵¹ —Yūmū yōg xat'ax te hām'āktux, hu: “Āpu tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, tuk-nāy tu' xuktux 'ūkummuk tihik.” Kaxīy.

⁵² Ha' nōy te:

—'Ok hāpxexka Ganinet tu' 'ānūn kamah Yeyox putuk? 'Āpu mōkupix max Topa yōg tappet, ha xate' yūmmūg putup Topa pupi hām'āktux xop te hāpxexka Ganinet tu' nūn 'ohnāg. Kaxīy. ⁵³ Ha ta' nūn tikmū'ūn yāy pet hah.

8

'Ūn te' nōy hā' xupxet

¹ Ha ta' mōg tikmū'ūn xohix xexka yāy pet hah, ha ta' mōg Yeyox yīktix 'Onimet Kup tu' ² Hāptup māyōn xupep 'ihā' mōg Yeyox tu mōktu putpu' xupep Topa pet xexka tu', pa tikmū'ūn xop xexka te Yeyox xakot, ha Yeyox yūm, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā kōnāmāhā'. ³ Ha ta' pip kama tik te hāmyūmmūg xop xix Paniye xop, tu' nūnnāhā 'ūhūn. Hōmā 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Nōm te 'ūn xix tikmū'ūn keppah, hak-nīhā' xip. ⁴ Ha nōm xop te Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Notot, nū 'ūn te' nōy hā' xupxet, ha tikmū'ūn te' pēnāhā'. Yā' xonnix. ⁵ Ha ta hōmā Mōyyex te' kax'āmi yūmū yōg xat'ax yōg tappet tu', tu kax'āmi, pu tikmū'ūn 'ūn te kaxīy tu' mīkaxxap hā tux, tu nōp-tex. Putep xuktux 'āmūn nōmhā'. Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Kaxīy.

⁶ Yā Paniye xop yōg hām'āktux te pamāg putuk. Yā 'ūp-tup, puyīy Yeyox hām'āktux kummuk, puyīy tikmū'ūn xuktux Yeyox 'ūkummuk. Pa Yeyox nū'xup, tu' yīm kutok hā' kax'āmi hām tu'. ⁷ Ha tik te xe' yīykopit punethok, ha' yok Yeyox, tu:

—'Ok xip nūnte tik te hāpkummuk mīy 'ohnāg? 'Ūxip, puxix mō xap yōn hāmāxap putup. Kaxīy.

⁸ Yeyox nū'xup 'ūxeheh, tu xe kax'āmi hām tu', ⁹ ha' xupak xop 'ūp-xet hu' mōg, yā kutut mōg hāmāxap, tu mōktu tik xip 'ohnāg Yeyox mūtik xix 'ūn mūtik. Yā' xip Yeyox xix 'ūhūn, ¹⁰ ha Yeyox yok, tu:

—Nixxix, pi'yā' mōg tihik? Pi'ā' pip tik te hām'āktux 'ākummuk? Kaxīy.

¹¹ Ha:

—Yāyā, 'ūmōg ka'mām, yā' pip'ah. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, 'a 'āte hām'āktux'ah 'ākummuk, 'a yā 'ākummuk'ah. Mōg, nūy xe hāpkummuk mīy hok. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn xohix yōg kūyānām putuk

¹² Ta xe' xip Yeyox xix tikmū'ūn, ha Yeyox te:

—'Āte kuyānām putuk tikmū'ūn xohix pu'. Nōm te 'ūg pe' mōg, yā' xip kuyānām putuk 'ūkuxa kopah, yā hi'ax kux 'ohnāg

yōg kuyānām, ha nōm xop 'a' pip'ah hāpkoxtap kopah. Kaxīy.

¹³ Ha Paniye xop te:

—Nōmhā 'āp-xehnāg te yāy 'āktux, yīy 'ōg hām'āktux 'ūxe'e 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpuk puxehnāg te yāy 'āktux, puxix 'ūxe'e yōg hām'āktux. Hamūn, 'āte' yūmmūg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama' yūmmūg. Pa xate' yūmmūg 'ohnāg hām tuk nūn, xix hām tuk mōg putup kama xate' yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ 'Āxop te hām'āktux mō'ka'ok 'ūnōy kummuk, yā 'āxop te tikmū'ūn xohix putuk. Pa 'āte hām'āktux 'ohnāg 'ūnōy kummuk. ¹⁶ Paxpu 'āte hām'āktux 'ūnōy kummuk, kopxix 'ūnōy yōg hāpxopmā'ax kopit xe'e'. 'Ūgpuxehnāg xip 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik. Tute nūgkutnāhā'. ¹⁷ Yā 'ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', 'ūtix te pēnā xop 'āktux, ha hām'āktux tix te yāy putuk, puxi' xe'e 'ūyōg hām'āktux. ¹⁸ 'Āte yāy 'āktux, ha yōgnū 'ātak tek mūn 'āktux kamah, yā hām'āktux tix te yāy putuk. Tute nūgkutnāhā' Kaxīy.

¹⁹ Ha nōm te:

—Pi'yā' xip 'ōg 'ātak? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Ap 'āxop tek yūmmūg'ah xix yōgnū 'ātak 'ap yūmmūg'ah kamah. Paxpu 'āxop 'ūgyūmmūg, hu ta yōgnū 'ātak yūmmūg kamah. 'A 'āxop tek 'ūgyūmmūg'ah. Kaxīy.

²⁰ Hā kaxīy Yeyox te xohix pu hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah. 'Ōnte tikmū'ūn te mīpkox kopa tayūmak nīm. 'A' xonat te Yeyox mūg'ah, yā yōg 'āmniy xe'e'ah, yī' mūg 'ohnāg.

'Ūm Yeyox

²¹ Ta xe hām'āktux Yeyox tikmū'ūn mūtik, hu:

—'Ūgmōg putup nūpeheh, ha xatek xak putup, pa' pip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'ihā 'āxakix putup, hu 'āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax, tu 'a' nōm tu 'āmōg putup'ah. Kaxīy.

²² Ha Yoneo xexka xop te:

—Tute hām'āktux: "Āmōg yūmmūg 'ohnāg yōgnū xip'ax. Putep xuktux? 'Ok yāy putex putup? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ōg pip'ax pip nūnte hām xexka tu', pa 'ūkxip'ax pip pepix pexkox tu'. 'Ōgnū pip'ax yā hām xexka', pa 'ūkxip'ax xip'ah hām xexka tu'. ²⁴ Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux, 'ūpip 'ōg hāpkummuk mīy'ax, 'īhā 'āxakix putup. 'Āxop kuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, 'īhā 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip ka'ok 'āxop mūtik. Hamūn, 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgmūn kopah, yā 'ūkxuxet'ax nōy yā 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm te:

—'Āmūn 'ū'ūm? Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux punethok

²⁶ 'Āte xe xa hām'āktux punethok, tu xe 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup punethok, nūy hām'āktux 'āxop te hāpkummuk mīy punethok. Topa te nūgkutnāhā', yā' xe'e', ha 'āte nōm yōg hām'āktux 'āpak, tu nōm 'āktux tikmū'ūn xohix pu', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Kaxīy.

²⁷ Ha tikmū'ūn te' yūmmūg 'ohnāg Yeyox yōg hām'āktux, yā Yeyox yōg 'ātak 'āktux'ax yūmmūg 'ohnāg. ²⁸ Ha Yeyox te:

—'Āxop tek mūn Tikmū'ūn Kutok xup putup pepix mīpkupnix tu', hak xup putup, tuk xok putup, 'īhā 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūn yāg mūn, tu 'āxop te' yūmmūg putup 'āte yāp-xehnāg hā hāpxopmā 'ohnāg, pa yōgnū 'ātak yōg hāmyūmmūg 'āktux 'āte', tu hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg, ²⁹ ha Topa te nūgkutnāhā', yā' xip 'ūgmūtik, tuk nīm putup'ah. Yā hamūn, 'āte hāpxopmā', hā Topa tep-tuppax, ha hāpxop nōy mīy 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ha tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, ha' punethok kuxa mām Yeyox kopah.

Nōm te hok hā hām putuk

³¹ Ha Yeyox te Yoneo xop yōg kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, hu:

—'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg tu 'īpkox pip, tu' mīy, nūy ta 'āxop yā yōgnū xop.

³² 'Āxop te nōm te hok hā hām putuk, ha' nōy te 'āxop xatpax. Pa 'āxop te' yūmmūg putup hāmyūmmūg'ax xe'e, ha hāmyūmmūg xe'e'ax te 'āxop mōy putup, xayīy mōg, tu xe nōm te hok hā hām xop putuk'ah. Kaxīy.

³³ Pa tikmū'ūn te:

'Amanām yōg xupepmā xop kopak mūg pip, tu nōm te hok hā hām putuk 'ohnāg. Yā' nōy tek mūg xatpax 'ohnāg. Teptu xate hām'āktux, 'ūgmūg mōy, nūy ta mōg? Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hām'āktux hāmyūmmūg xe'e'. Tikmū'ūn 'ūm te hāpkummuk mīy, ha hāpkummuk mīy'ax putup xūy'ax te tikmū'ūn xatpax, ha tikmū'ūn te nōm te hok hā hām putuk. ³⁵ 'A' nōm te hok hā hām xip ka'ok'ah xuxyā xop kopah, pa' mōg putup. 'A' xip ka'ok'ah. Ha tak-tok xip ka'ok xuxyā xop kopah, tu' mōg putup'ah, yā' xip ka'ok. ³⁶ Pak mūn Topak-tok te 'āxop mōy, xa mōg, yā 'āmōg putup xe'e', tu nōm te hok hā hām putuk putup 'ohnāg, ha hāpkummuk mīy'ax te 'āxop xat putup 'ohnāg. ³⁷ 'Āte' yūmmūg 'āxop yā mōnāyxop 'Amanām yōg xupepmā xop. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex. 'Āxop te yōgnū hāmyūmmūg pa 'ohnāg, hup-tup, nūy 'ūkputex. ³⁸ Yōgnu 'ātak te 'ā' mūg hāpxop punethok, ha 'āte xa nōm 'āktux, pa 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak yōg xat'ax. Kaxīy.

³⁹ Ha tikmū'ūn te:

—Yōgnū 'ātak yā 'Amanām. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

Paxpu 'āxop yā 'Amanām yōg xop, nūy ta hāpxopmā yā 'Amanām putuk. ⁴⁰ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa nōm 'āktux, yā hāpxop nōy 'āktux 'ohnāg. Pa 'āxop tep-tup, nūy 'ūkputex, yā 'a' 'Amanām putuk'ah. ⁴¹ 'Āxop te hāpxopmā 'ōgnū 'ātak putuk. Kaxīy.

Ha tikmū'ūn te:

—Topa mūn yā 'ūgmū yōg 'ātak, yā Topap-xehnāg, yāg mūg yā Topak-tok xe'e, yā 'ap 'āmūn putuk'ah. Kaxīy.

⁴² Ha Yeyox te:

—Paxpu Topa yā 'ōgnū 'ātak, nūy ta 'āxop putuppax 'ūgmūn. Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnteh. 'A' 'āte nū yāy kutnā'ah, pa yā Topa te'. ⁴³ Teptu 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg yōgnū hām'āktux. 'Ok' 'āxop te nōā' tot 'ohnāg yōgnū hām'āktux? ⁴⁴ 'Āxop yā Hāmgāyāgnāg kutok, tu 'āxop te' mīy 'ōgnū 'ātak te nōm putup. Yā hām xexka yōg hāmyāxatamuk tox hā Hāmgāyāgnāg te' kix-pax. Tutep-tup nōg hok'ah hāmyūmmūg'ax xe'e, yā Hāmgāyāgnāg 'ūyok 'ohnāg, tu' koitpax, yā Hāmgāyāgnāg te kaxīy, tu'

koitpax, yā koit'ax xohix xexka mīy. Koit'ax yā Hāmgāyāgnāg kutok. ⁴⁵ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' koit 'ohnāg, pa 'āxop kuxa mām 'ohnāg yōgnū hāmyūmmūg'ax kopah. ⁴⁶ Pi'yā 'āxop kopa te' xuktux'ax 'āte hāpkummuk mīy? Yā tik te nōm 'āktux 'ohnāg. 'Āte hāpxe'e 'āktux. Teptu 'āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg? ⁴⁷ Topa yōg tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip. Pa 'āxop 'a' Topa yōg'ah, hu 'āyīpkox pip 'ohnāg. Kaxīy.

Yeyox xix 'Amanām

⁴⁸ Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux 'āmūn te Xāmānit xop kopa 'āxip, ha' xip yāmīy kummuk 'ākopah? Yā hamūn. Kaxīy.

⁴⁹ Ha Yeyox te:

—'Ap xip'ah yāmīy kummuk 'ūgkopah. 'Āte yōgnū 'ātak max 'āktux, ha ta 'āxop tek mūn 'āktux kummuk. ⁵⁰ 'A 'āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn 'āktux max. 'Āte' xak 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn 'ūgmūn xexka mīy. Yā' nōy puxet tek mūn 'āktux max, tuk xexka mīy, tu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, tu' xuktux 'āxop kohe', pak mūn yok. ⁵¹ 'Āte hāpxe'e 'āktux. Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg yā xakix xe'e putup 'ohnāg. Kaxīy.

⁵² Ha Yoneo xop te:

—'Ūgmū'āte' yūmmūg nōmhā' 'ūxip yāmīy kummuk 'ākopah. 'Amanām xok, xix tik te Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah, pa xate' xuktux, hu: "Nōm 'ūm te yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix xakix xe'e putup 'ohnāg. ⁵³ Yūmū yōg 'ātak 'Amanām xok. Xate putep mūn 'āktux? 'Ok 'āmūn xexka', pa 'Amanām kutōgnāg? Yā Topa pupi hām'āktux xop xakix kamah. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āxexkanām? Kaxīy.

⁵⁴ Ha Yeyox te:

—Paxpu 'āte yāy max 'āktux, tu yāy xexka mīy, puxix tu' kummuk, yā hām'āktux kummuk. Pa yōgnū 'ātak tek mūn max 'āktux, tuk xexka mīy. Yā yōgnū 'ātak te' mīy. Yōgnū 'ātak yā 'āxop te' xānāhā', hu: "Topa yūmū yōg". ⁵⁵ Pa 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg hok'ah, pa 'āte nōm yūmmūg. Paxpu 'āte hām'āktux nōm yūmmūg 'ohnāg, kopix

koit, yā 'āxop putuk. Pa 'āte nōm yūmmūg, tu yōg hām'āktux'ax 'āpak, tuk yīpkox pip. ⁵⁶ Hōmā 'ūhittap 'ōg 'ātak 'Amanām kuxa hittup yā tute' yūmmūg 'āte hāpxopmā'ax, tu' yūmmūg, hu' kuxa hittup. Kaxīy.

⁵⁷ Ha Yoneo xop te:

—'A 'ōg hāmyāxatumuk te 50'ah. 'Ok xate 'Amanām pēnāhā'? Kaxīy.

⁵⁸ Ha Yeyox te:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmāg xip ha kunāy tu' xip 'Amanām. 'Ūgxip mōkumakmōg. Kaxīy.

⁵⁹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap pop, nūy nō Yeyox tux, nūy putex, pa Yeyox te yāy xap-top, tu ta' mōg Topa pet xexka kūnāpah.

9

Yeyox xix tik pa hok

¹ Ta xe hāpkumep Yeyox, pa' xip tihik, tu' pa hok. 'Ūtut te' put, 'īhā' pa hok, tu yōg hāmyāxatumuk tox hā' pa hok. ² Ha ta' pip Yeyox yōg tik xop, tu Yeyox pu' yīkopit, hu:

—Yāyā', tep-te hāpkummuk mīy, yīy tik pa hok, 'īhā' tut te' put? 'Ok pe tik te hāpkummuk mīy, 'ok pe' tak xi' tut? Kaxīy.

³ Ha Yeyox te:

—'A' tik te yāy pa hokgā'ah, xi' tak te' pa hokgā'ah, xi' tut te' pa hokgā'ah. Yā tik pa hok, puyīy tikmū'ūn yūmmūg Topa ka'ok xexka te tik pu' mīy putup hāpxop max xe'ēgnāg. ⁴ 'Āpu yūmū hām mōkumakmōg. Yā Topa te nūgkutnāhā', 'ū hām. 'Āpu yūmū hām. Hāpxip 'īhā yūmūg hām putup 'ohnāg, yā 'āmīy putuk 'īhā tikmū'ūn hām 'ohnāg. ⁵ 'Ūkxip nūnte hām xexka tu', tu 'āte tikmū'ūn pu Topa mūg xix hāmmax mūg. Yā 'āte kuyānām putuk, yā tikmū'ūn pu hāpxop xohix tupmāhā'. Kaxīy.

⁶ Ta Yeyox te mō' yīyhep yōn hām tu', tu hām kotīnnāhā', tu putōy mīy, tu putōy hā tik pa mō'nīy, ⁷ tu tik pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu'. Yā kōnāg kox te puxhep xetnāhā'. Kaxīy.

Yā Xino'e te tikmū'ūn yīy'ax hā: "Mōkutnāhā'" Kaxīy.

Ha ta' mōg tihik, tu yāy pa pix, tu hāmpēnāhā', tu putpu' nūn, tu nūktu' xupep. ⁸ Ha ta' pip tik xape xop xix tikmū'ūn nōy. Hōmā nōm te tik pēnāhā', 'īhā tik te ta

tu hāpxop kax xix tayūmak xak. Ha' xohix te:

—'Ok nō'ōm tihik. 'Ok hōmā' yūm, tu ta tu' kax, nūy tayūmak pop? Kaxīy.

⁹ Ha' yāg te:

—Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Ha ta' yāg nōy te:

—Āmhok, yā nōm putuk. Kaxīy.

Pa tik te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

¹⁰ Ha tikmū'ūn te:

—Texīy xate hāmpēnāhā nōmhā'? Tep-te 'āpa mīy? Kaxīy.

¹¹ Ha tik te

—'Ūxip tihik 'ūxuxet'ax Yeyox, tu putōy mīy, tu nōm mōg pa nīy, tuk xat hu: "Mōg, nūy yāy pa pix puxhep Xino'e tu". Kaxīy. Ha tak mōg, tu yāy pa pix, tu hāpxip 'ohnāg 'īhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹² Ha tikmū'ūn te:

—Pi'yā' xip nōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te:

—'Īntu', 'a 'ātep yūmmūg'ah. Kaxīy.

Paniye xop te' yīkopit

¹³ Ha ta tik mōgāhā tikmū'ūn te Paniye xop hah. ¹⁴ Yā nit xap, yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok 'īhā Yeyox te putōy mīy, tu tik pa mīy. ¹⁵ Ha Paniye xop te xe tik hā' yīkopit, texīy hāmpēnāhā nōmhā'. Ha tik te:

—Yā tute putōy hā mō 'ūgpa nīy, ha 'āte yāy pa pix, hu nōmhā hāmpēnāhā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paniye yāg xop te:

—Nōm te' nōy pa mīy, 'ap Topa yōg tik'ah. Yā tute 'āmnīy hām hok yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg. Kaxīy.

Pa yāg nōy te:

—'Ok tik kummuk te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg texīy mīy? Āmhok. Kaxīy.

Yā yāg tep-tup nōg Yeyox, ha ta yāg tep-tup, yā nōm putox puxet 'ohnāg. ¹⁷ Ha Paniye xop te xe:

—Tep-te xa 'āpa mīy? Xate putep mūn 'āktux? Texīy nō'ōm tihik? Kaxīy.

Ha tik te xe:

—Yā nōm te Topa pupi hām'āktux xop kopa' xip. Kaxīy.

¹⁸ Ha Yoneo xop yōg xexka xop kuxa mām 'ohnāg. Hōmā tik pa hok, pa hōnhā hāmpēnāhā', pa nōm kuxa mām 'ohnāg, hu' xānāhā tik yōg 'ātak xi' tut, ¹⁹ yīy ta' nūn, tu nūktu' mōxaha'. Ha Yoneo xexka xop te:

—'Ok nūhū 'āk-tok pit? Xate hām'āktux, xate' put, tu ta pa hok. Texīy hōnhā hāmpēnāhā'? Kaxīy.

²⁰ Ha' tak xi' tut te:

—Hamūn, 'ūgmūg kutok, hak mū'āte' yūmmūg 'ūnāhā', tu ta' pa hok, ²¹ pak mū'āte' yūmmūg'ah tu texīy tu hōnhā hāmpēnāhā', tuk mū'āte' yūmmūg'ah, tep-te tu pa mīy. 'Āpu 'ūgmūk-tok yīkopit. Yā' xiptap, tu hāmyūmmūg. Tute xa hām'āktux putup. Kaxīy.

²² Yā 'ātak te Yoneo xexka xop yīpkutuk xi' tut te', hu kaxīy hām'āktux. Yā Yoneo yōg xexka xop te' xat, pu tikmū'ūn Yoneo xop yōg Topa pet hā mōxa hok nōm te hām'āktux Yeyox yā Kunnix, yā Topa nū nōm kutnāhā'. ²³ Yīy ta hām'āktux hā kaxīy 'ātak xi' tut, yā hām'āktux hu: "Yā' xiptap. 'Āpu' yīkopit". Kaxīy.

²⁴ Ha Yoneo xexka xop te xe' xānāhā tihik, yā' tut te nōm put, tu ta pa hok. Ha ta tik nūn, ha' nōy te:

—'Āpu hām'āktux xeh Topa keppah. 'Āpu koit hok. 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ūkummuk Yeyox, yā hāpkummuk mīy. Kaxīy.

²⁵ Ha tik te:

—'Āte' yūmmūg'ah 'ok pe tu' max, 'ok pe tu' kummuk nō'ōm, pa 'āte' yūmmūg hōmā 'ūkpa hok, pa hōnhā 'āte hāmpēnāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha: Texīy? Putep mūn mīy? Tep texīy 'āpa mīy? Kaxīy.

²⁷ Ha tik te:

—'Āte xa hām'āktux, pa 'āyīpkox 'ohnāg. Tep texīy 'āxop te xe yīkopit? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ok xatep-tup, nūy Yeyox mūtik mōg? Kaxīy.

²⁸ Tuk-te'ex kummuk, tu:

—Yeyox mūtik 'āmōg, pak mūg mōg Mōyyex mūtik. ²⁹ 'Ūgmū'āte' yūmmūg Topa te Mōyyex mūtik hām'āktux, pa nō'ōm, yā hām 'ūm tu' nūn? Yā' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³⁰ Ha tik te:

—Texīy 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg? 'Āxop te' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' nūn, pa tutek pa mīy. ³¹ Yūmū'āte' yūmmūg Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg, pa Topa te' nōy xop 'āpak, yā nōm te Topa 'āpak, tu' yīpkox pip, tu' mīy Topa te nōm

putup. ³² Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xexka 'ihā tikmū'ūn te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, yā nōm putuk 'ohnāg. 'Ok xate' xupak tikmū'ūn te' pa mīy, nōm nāhā, hu ta pa hok? 'Āmhok. ³³ Paxpu Topa yōg tik 'ohnāg 'ōhōm, puxix hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg. Kaxīy.

³⁴ Ha:

—'Āmūn, 'ānāhā hāpkummuk mīy'ax mūtik, tu hāpkummuk mīypax. 'Ok xatek mū'ā hāmyūmmūgā'? 'Āmhok. Kaxīy.

Tu' ta tik putyōn Yoneo xop yōg Topa pet kūnāpah, tu' xat, pu xe mō'nā hok.

Pa hok xop putuk

³⁵ Yā' putyōn, ha Yeyox te' xupak, tu ta' mōg, nūy tik xax, tu' xipihī', tu:

—'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Tikmū'ūn Kutok kopah? Kaxīy.

³⁶ Ha tik te:

—Yāyā, 'āpu hām'āktux, 'ū'ūm nō'ōm? 'Ūgkuxa yūm putup nōm kopah. Kaxīy.

³⁷ Ha Yeyox te:

Yāk mūn, 'āte 'āmūtik hām'āktux nōmhā. Kaxīy.

³⁸ Ha tik te:

—Yāyā, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah. Kaxīy.

Tu' kopaxux hā' xip Yeyox keppah.

³⁹ Ha Yeyox te:

—'Ūgnūn hām xexka tu', nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tikmū'ūn xatat. Tikmū'ūn yāg te hām'āktux, hu: “'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pak mū'ātep-tup, 'ū hāmyūmmūg”. Kaxīy. Yā nōm te' pa hok xop putuk, pa hāpxip 'ihā hāmpēnāhā'. Ha ta tikmū'ūn yāg nōy te hām'āktux hitop, hu: “'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āktux yūmmūg”. Kaxīy. Yā nōm te pa hok xop putuk. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Paniye xop te' xupak, ha' yāg te' yīkopit, hu:

—Texīy, 'ok 'ūgmūg pa hok xop putuk? Kaxīy.

⁴¹ Ha Yeyox te:

—'Āxop te hām'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, pap-tup, nūy hāmyūmmūg, nūy ta' pa hok xop putuk, tuk-nāy tu hāmpēnāhā', yā 'āmax Topa keppah. Pa 'āxop te kaxīy 'ohnāg. Yā 'āxop te hitop 'āktux Topa yōg hām'āktux yūmmūg, nūy ta' pa

hok xop putuk, tu 'ākummuk Topa keppa mōkuma 'āmōg. Kaxīy.

10

Kahnēn

¹ Ta xe tikmū'ūn pu hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop, tu hāpxe'e 'āktux putup. 'Ūxip kahnēn yōg hāmpak'ax, ha' xupxet te hāmpak'ax 'ātex, pa hāmpak'ax yīkox hā' xupep 'ohnāg, ² pa kahnēn yōg pēnā'ax te hāmpak'ax yīkox hā' xupep, ³ ha hāmyīkox pēnā'ax te hāpxōn, ha' xupep kahnēn yōg pēnā'ax, tu kahnēn xānāhā', yā xuxet'ax xohix hā' xānāhā kahnēn, ha kahnēn te' xupak, hu' pe' mōg, ha kahnēn yōg pēnā'ax te kahnēn mōgāhā hāptopah, ⁴ tu hāptopa' pip, tu' pēnā'ax te māxap tu' mōg, ha kahnēn te' pe' mōg, kahnēn te' yūmmūg pēnā'ax yōg hām'āktux tu', ⁵ ha kahnēn te' nōy pe' mōg 'ohnāg. 'Ūnōy te kahnēn xānāhā', pa kahnēn nūpanām, kahnēn te' yūmmūg 'ohnāg 'ūnōy yōg hām'āktux tu'. Kaxīy.

⁶ Yeyox te nōm 'āktux, nūy tikmū'ūn pu hāpxop nōy yūmmūgāhā', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te hāmpē'paxex texīy hām'āktux.

Yeyox te kahnēn yōg pēnā'ax max putuk

⁷ Ta xe hām'āktux Yeyox te, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Kahnēn te hāmpak'ax yīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah. Yā' pip 'ūkopah, ha' nōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ⁸ Kahnēn te xupxet 'āpak 'ohnāg. Hā kaxīy yōg kuxa mām ka'ok xop te nōm te koit hā' yūmmūgā xop 'āpak 'ohnāg. ⁹ Kahnēn te hāmpak'ax yōg hāmyīkox hā mōxakux hāmpak'ax kopah, tu ta' mōg nōmhā hatō'ah kamah, nūy tu xit. 'Ūnōy te kahnēn koxyōy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āte yōg kuxa mām xop pēnāhā', ha' nōy te nōm koxyōy 'ohnāg. ¹⁰ Ha ta xupxet nūn, nūy tu xupxet, nūy kahnēn kix, nūy xohix koxyōy. Hā kaxīy 'ūnōy tep-tup, nūy yōg kuxa mām ka'ok xop kix, nūy koxyōy. Pa 'āte yōg kuxa mām ka'ok xop pēnā max,

ha' kuxa mām, tu' hittup, yā' kuxa hittup xexkah.

¹¹ –Ta 'āte kahnēn pēnā'ax max putuk kamah. Kahnēn pēnā'ax max te kahnēn pupi tu xok, yā 'āte tikmū'ūn pupik xok putup. ¹² Ha ta' xip kāmānat. Xuxyā te nōm pu pago, pu tu kahnēn pēnā', pa 'ap kahnēn yōg pēnā'ax xe'e'ah, yā kāmānat, yā 'ūyōg'ah kahnēn. Ta kokexkata nūn, ha ta mōxupaha kāmānat, yīy ta kokexkata te kahnēn pop, ha kahnēn xohix nūpānām. ¹³ Kāmānat mōxupaha'. Hamūn, tayūmak tu' hām, tu kahnēn putuppax 'ohnāg. ¹⁴⁻¹⁵ Pa 'āte kahnēn yōg pēnā'ax max putuk. Yōgnū 'ātak tek yūmmūg, ha 'āte yāy yōg 'ātak yūmmūg. 'Āte yāy yōg kuxa mām xop yūmmūg, ha yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg, ha 'āte mō nōm yāyxe'ēgnāg, hu nōm pupik xok putup.

¹⁶ –Ha ta kahnēn nōy xohix pip hāmpak'ax kūnāpah. Hā kaxīy tikmū'ūn panip xop kuxa mām ka'ok putup 'ūgkopah. Nōm tek mūn 'āpak putup, ha' kuxa mām ka'ok xop nōy mōxakux putup, ha xohix kuxap-xet, tup-tox puxet, ha 'āte xohix xexka pēnāp-tup.

¹⁷ –'Āte' tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex, puxix tikmū'ūn 'ūkputex, ha putpuk hip-tup. Hā kaxīy 'ātak Topa tek mōyāy xe'ēgnāg. ¹⁸ 'Āte tux hok, pu tikmū'ūn 'ūkputex hok, puxix tikmū'ūn 'ūkputex hok. 'Ātep-tup, puxix tikmū'ūn 'ūkputex. Topa te' xat, ha 'ātep-tup, kopxik xok putup, tu putpuk hip-tup. Kaxīy.

¹⁹ Tikmū'ūn te' xupak Yeyox yōg hām'āktux, tu yāy yōg hāmpē'paxex'ax te yāy putuk 'ohnāg. ²⁰ Tikmū'ūn punethok te:

–Yā' xip yāmīy kummuk Yeyox kopah! 'Ūp-tox kummuk! Teptu 'āxop te nōm 'āpak? Kaxīy.

²¹ Ha ta tikmū'ūn nōy te:

–Tik te hām'āktux max hā kaxīy 'ohnāg nōm kopa' xip yāmīy kummuk. Texīy tute tik pa hok pu' pa mīy? Kaxīy.

Yoneo xop te Yeyox putup nōg

²² Ha ta' xip 'āmuk xexkah kōmēn Yenoy-anēn tu', yā Topa pet xexka yōg 'āmuk xexkah. Yā hōmā 'ūhittap tikmū'ūn te xe' mīy Topa pet xexka', tu nō 'āmuk xexka mīy. Yā hām'āxīynāg. ²³ Ha ta' hāpkumep Yeyox

te Topa pet xexka kux kaxax kaka', yā kux kaxax 'āxet'ax Xanomām Yōg Kux Kaxax.

²⁴ Ha ta' nūn Yoneo xop, tu nūktu Yeyox xakot, tu:

–'Āmnīy xohix texīy hāg mū'āte' hip'ax, nūy hāmyūmmūg? 'Āpu hāpxe'e 'āktux. 'Ok 'āmūn yā Kunnix, Topa te nōm yāy kutnāhā'? Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

–Hōmā 'āte xa hām'āktux, pa 'ākuxa mām 'ohnāg 'ūgkopah. 'Āte hāpxopmā max yōgnū 'ātak te nōm putup, ha 'āxop te' pēnāhā', tu nōm hāg yūmmūg'ax. ²⁶ Pa 'āxop tep-tup 'ohnāg, nūy 'ākuxa mām, 'a 'āxop te yōgnū kahnēn putuk'ah tu', yā yōgnū kuxa mām ka'ok xop putuk'ah. ²⁷ 'Āte yāy yōg kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha nōm tek 'āpak, tu' yīpkox pip. 'Āte nōm yūmmūg, ha nōm tek pe' mōg, yā kahnēn putuk, yā kahnēn te kahnēn pēnā'ax pe' mōg putuk. ²⁸ Yā yōg kuxa mām ka'ok xop, ha' nōy te nōm pop putup'ah. 'Āte yāy yōg xop hīnnāhā', ha' pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā Topa yīka', yā' xakix xekap-tup'ah. ²⁹ Yōgnū 'ātak 'ā kuxa mām xop popmāhā'. Ha yōgnū 'ātak 'ūxexkanām. 'Ūkuxa mām xop yā yōgnū 'ātak yōg, ha' nōy te nōm pop putup'ah. ³⁰ Yōgnū 'ātak 'ūxexka xik mūn yā yāy putuk. Kaxīy.

³¹ Ha Yoneo xop te mīkaxxap pop, nūy Yeyox tux, nūy putex. ³² Ha Yeyox te:

–'Āte hāpxopmā max punethok 'āxop kopah. Yā yōgnū 'ātak te' xat, 'ū mīy. Hāpxopmā'ax 'ūm 'ūkummuk, yīy 'āxop tek tux putup mīkaxxap hā? Kaxīy.

³³ Ha Yoneo xop te:

–'Ūgmū'ātep-tup, nūy 'ātux mīkaxxap hā. Yā xate hāpxop kummuk mīy, yā Topa 'āktux kummuk, yā xate' xuktux 'āmūn yā Topah, pa 'āmhok, yā tihik 'āmūn. Kaxīy.

³⁴ Ha Yeyox te:

–'Ūkax'āmi 'ōg xat'ax yōg tappet tu', hu: "Āxop te Topa putuk". Kaxīy. ³⁵ Tu xe:

–Topa te nōm pu' hōm yāy yōg hām'āktux, tu nōm xānāhā', hu: "Topa putuk xop". Kaxīy. Yā' kax'āmi Topa yōg tappet tu nō'ōm, ha Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg. ³⁶ Ha Topa tek mūn yāy kutnāhā', tu nūgkutnāhā nūnte hām xexka tu', ha 'āte'

hām'āktux 'ūgmūn yā Topak-tok. Texīy 'āxop tek mūn 'āktux kummuk? ³⁷ Paxpu 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmā 'ohnāg, ha ta 'āpu 'ākuxa mām hok. ³⁸ Pa 'āte yōgnū 'ātak pu hāpxopmāhā'. 'Āxop tek kopa 'ākuxa mām 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mām yōg hāpxopmā'ax kopah, yā yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah, nūy yūmmūg xe'e yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, xik xip yōgnū 'ātak mūtik. Kaxīy.

³⁹ Ha Yoneo xop te xonat xat, pu Yeyox mūy, pa Yeyox te tikmū'ūn kopa' xip, tu' mōg, ⁴⁰ tu mōktu kōnāg kox Yohnām xak putpuk, tu mōktu' xupep Yoām yōg xip'ax tu', yā hōmā Yoām te tikmū'ūn putox pix nōnteh, ha Yeyox te' nox xip. ⁴¹ Ha ta' nūn tikmū'ūn punethok, tu nūktu Yeyox tu' mōxaha', tu hām'āktux, hu:

—Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, pa Yoām te Yeyox 'āktux, ha hām'āktux xohix 'ūxe'e', yā' koit 'ohnāg. Kaxīy.

⁴² Ha ta tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

11

Nay xok

¹ Ha ta' xip tihik 'āxet'ax Nay, yā' xip xip-tuxexka Metān tu', tu' pakut. Ha ta kama' tihī' Metān tu Mānix xi' tutnōy, yā Mā'at. ² Yā hōmā Mānix te hep haxnāg max pux, yā' takat, tu Yeyox pata yīmū' pux, tu' xe hā' pata nagāhā', yā Mānix te Yeyox putuppax. Manix taknōy yā Nay pakut. ³ Mānix te' nōy mō'kutnāhā xix Mā'at te', puyīy Yeyox xānā', hu:

—Yāyā, yā 'āxape 'ūpakut. Xate nōm mō'yāy xe'ēgnāg. Kaxīy.

⁴ Ha Yeyox te:

—Yā' pakut, pa' pakut, puyīy tikmū'ūn pēnā' Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tikmū'ūn te' pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg Topa xix Topak-tok. Kaxīy.

⁵ Yeyox te mō'yāy xe'ēgnāg Mā'at xi' tutnōy xix Nay. ⁶ Nay pakut, ha Yeyox te' xupak, tuk-nāy tu' nox xip 'āmnīy tix hā, yā' mōg'ah Nay hah. ⁷ Ūnōg 'āmnīy tix, ha Yeyox te yāy yōg tik te 12 xop pu hām'āktux, hu:

—'Āpu yūmū mōg hāpxexka Yonex tu'. Kaxīy.

⁸ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, hōmā hāpxip kutōgnāg 'ihā Yoneo xop tep-tup, nūy mīkaxxap hā 'āp-tex 'ōnteh. 'Ok xatep-tup, nūy putpu mōg. 'Āmōg hok!

⁹ Ha Yeyox te:

—Māyōn mōg puxet yōg 'ot xohix te' 12. Tik 'ūm te hāpkumep hāptup hah, hu nāp-tup'ah, yā hāmpēnāhā 'ihā' xip kuyānām. Kuyānām xip 'ihā 'āte hāpxopmāhā'. ¹⁰ Pa tik 'ūm te hāpkumep 'āmnīy 'ihā, hu' nāp-tup, yā hāpkoxtap. Hāpxip 'ihā hāpkoxtap'ax, 'ihā 'āte hāpxopmā 'ohnāg. Kaxīy.

¹¹ Tu xe:

—Yūmūg xape Nay te mō'yōn, pak mōg putup, nūy tuhuk. Kaxīy.

¹² Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Yāyā, mō'yōn, puyā xip, 'ūhittup putup. Kaxīy.

¹³ Pa Yeyox te xok'ax 'āktux, yā' xok, pa Yeyox yōg tik xop te hāmp'e'paxex, Yeyox te mō'yōn'ax 'āktux. ¹⁴ Yīy Yeyox te hām'āktux ka'ok, hu:

—Nay 'ūxok. ¹⁵ 'Ak xip'ah Nay mūtik, 'ihā' xok, pak kuxa hittup, yā 'āte 'āxop kuxa mām māp-tup. 'Āpu yūmū mōg Nay hah. Kaxīy.

¹⁶ Ha Tōmē', yā' xuxet'ax nōy te 'Ūktonnix, yā Tōmē' te:

—'Āpu yūmū mōg yāyā mūtik, nūy xakix nūmūtik. Kaxīy.

Yeyox te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu' xupak tikmū'ūn te hām'āktux hōmā 'āmnīy te' 4 'ihā Nay hāpkot. ¹⁸ Xiptuxexka Metān xix kōmēn Yenoyanēn yōg kinōm te' 3 kōmnāg. ¹⁹ Yīy ta' mōg Yoneo xohix, nūy Mā'at kuxa hit-tupmā' xix Manix kuxa hittupmā', yā' taknōy xok, ha' potaha'. ²⁰ Ūnūn Yeyox, ha Mā'at te' xupak, tu ta' mōg, nūy yāy tu xakux, pa Mānix nox xip yāy pet tu'. ²¹ Ha ta' mōg Mā'at Yeyox hah, tu mōktu' xupep, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnteh, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. ²² Pa 'āte' yūmmūg, xate Topa tu' xak hāpxop 'ūm nōmhā, puxix xa hāpxopmā'. Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—'Ātaknōy te putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁴ Ha Mā'at te:

—'Āte' yūmmūg, hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā putpu' hip-tup. Kaxīy.

²⁵ Ha Yeyox te:

—'Āte tikmū'ūn putpu' hīnnāhā', tu hi'ax hōm, yā hāmhīnnā'ax xip 'ūgkopah. Tikmū'ūn 'ūm kuxa mām 'ūgkopah, hu' hip-tup. Tikmū'ūn xakix, puxix tu hip-tup. ²⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm pip, tu' kuxa mām ka'ok 'ūgkopah, puxix tu xok xexka putup 'ohnāg. 'Ok 'ākuxa mām nū' hām'āktux kopah? Kaxīy.

²⁷ Ha Mā'at te:

—Yāyā, hamūn, 'ūgkuxa yūm. 'Āte' yūmmūg, 'āmūn yā Kunnix, yā Topak-tok, tu 'ānūn nūnte hām xexka tu'. Kaxīy.

Yeyox potaha'

²⁸ Tu ta' nūn Mā'at, tu nūktu' xupep, tu' tutnōy Mānix mūtik hām'āktux, yā' tix te yāy mūtik hām'āktux, 'ap nōy xip'ah. Mā'at te:

—Yāyā xip, tu 'āxak. Kaxīy.

²⁹ Ha Mānix te' xupak, tu ta' mōg mō'ka'ok, nūy Yeyox ha mōg. ³⁰ Yā Yeyox xupep 'ohnāg xiptuxexka tu', pa' xip nōm xip'ax tu', yā hōmā hām'āktux Mā'at mūtik 'ōnteh.

³¹ Ha ta' pip Yoneo xop mīptut kopah, nūy Mānix kuxa hittupmā', tu Mānix pēnāhā'. Yā' yok Mānix, tu ta' mōg mō'ka'ok hāptopah, ha Yoneo xop te hāmpe'paxex Mānix mōg xukpot tu', nūy pohoh.

³² Ta' mōg Mānix, tu mōktu Yeyox ha' xupep, tu Yeyox pēnāhā', tu hām tu' xip Yeyox pata yīkak, tu:

—Yāyā, pax xa xip nūnte, puxix 'ūktaknōy xok 'ohnāg. Kaxīy.

³³ Mānix potaha', ha Yeyox te pota pēnāhā' xix Yoneo xop pota pēnāhā' nōm nūn Mānix mūtik, tu' kuxa ka' xexkah,

³⁴ tu:

—Pi'yā 'āxop te nō hāpkot? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yāyā, mā, nūy pēnā'. Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox potaha'

³⁶ Yīy Yoneo xop te:

—'Ūpēnā', Yeyox te Nay mō'yāy xe'ēgnāg xexka'. Kaxīy.

³⁷ Pa' yāg te:

—'Ok tute tik pa hok pu' pa mīy? Hamūn. Paxpu Nay hittupmā, puxix tu xok 'ohnāg. Kaxīy.

'Ūputpu' hi Nay

³⁸ Ha' kuxa ka' xexka 'ūxehet Yeyox, tu ta' mōg xukpot tu', ha' xip Nay yōg mīkaxxap kox, ha mīkaxxap te mōhāmnīnyīn mīkaxxap kox. ³⁹ Ha Yeyox te xat, hu:

—'Āpu' xut mīkaxxap. Kaxīy.

Ha Mā'at, yā tik mūktutnōy te:

—Yāyā, 'ūhax kummuk xexka'ax. Yā' xok hōmā 'āmnyī te' 4. Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yeyox te:

—'Ok 'āte xa hām'āktux, 'ākuxa yūm, hu ta' pēnāp-tup Topa te hāpxopmā max xe'ēgnāg mīy putup? Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn te mīkaxxap yōkāmāhā', ha Yeyox te pepi pēnāhā', tu:

—Yōgnū 'ātak, 'āmax, xate yōg hām'āktux 'āpak. ⁴² 'Āte' yūmmūg, xate yōg hām'āktux 'āpak mōkuma'āmōg. Pa 'āte nū'āktux, puyīy tikmū'ūn hām'āktux 'āpax, hu' kuxa mām 'ūgmūn kopah, yā xate nūgkutnāhā'. Kaxīy.

⁴³ Ta hāpxip 'ihā Yeyox te' xānā ka'ok, hu:

—Ney, 'āpep, nūy nū'! Kaxīy.

⁴⁴ Ha ta' nōm xok xupep, yā' yīm kīy xix pata', yā xakix xop yōg topixxax kīy'ax hā, xix pa yīn kīy kamah. Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūko'a', nūy xut, pu mōg. Kaxīy.

Tikmū'ūn tep-tup puyīy xonat Yeyox putex

⁴⁵ Yā' pip Yoneo punethok, tu' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā' nūn, nūy Manix mūtik pip, tu' pēnāhā' Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', hu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

⁴⁶ Ha ta' yāg mōg putpu', nūy Paniye xop pu Yeyox yōg hāpxopmā'ax 'āktux, tu hām'āktux, ⁴⁷ yīy ta' yāy tu nū'nāhā' Paniye xop xix 'āmānex xexka xop xix tik pa te hāmyūmmūg xop, tu:

—Putep mūn mīy putup yūmū'āte'? Tik te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok.

⁴⁸ Yūmū'āte' tux hok, pu mīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hā kaxīy, puxix tikmū'ūn xohix xexka kuxa mām ka'ok putup Yeyox kopah, ha ta' nūn putup Hōm yōg xop, tu yūmū yōg Topa pet koxyōy putup, xix yūmūg xop xohix xexka kix putup. Kaxīy.

⁴⁹ Pa' xip yāp-xet 'ūxuxet'ax Kaxpax, yā nōm hāmyāxatamuk 'ihā 'āmānex xop xat Kaxpax te', tu:

—Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ⁵⁰ 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ohnāg? Yā' max, pu tik puxet tikmū'ūn pupi' xok, pa yā' kummuk, pu yūmūg xohix xexka xakix. Kaxīy.

⁵¹ Yā Kaxpax te yāy yōg hāmpē'paxex'ax 'āktux 'ohnāg, pa yā nōm hāmyāgxatamuk 'ihā 'āmanex xop xat Kaxpax te', tu Topa pupi' hām'āktux, tu Yeyox xok'ax 'āktux. Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup. ⁵² Yā Yeyox te Yoneo xop pupi' xok putup, tu' xok putup, nūy yāytunū'xoh nōm nōy kamah, yā hām panip tu' pip hāpxexka xohix tu', yā Topak-tok xop, tu Yoneo xop hā' mīy putup xi' nōy hā', pu tu' pip puxet, yā xop puxet.

⁵³ Ha ta Yoneo xexka xop te yāy mūtik hām'āktux kōnāmāhā nōmhā texīy Yeyox putex putup, ⁵⁴ yīy ta Yeyox te yāy xaptop hā hāpkumep hāpxexka Yonex tu', tu hāpxip 'ihā' mōg, tu mōktu' xupep hām nak yīka', tu' nox xip kōmēn 'Epayīy tu' yāy yōg tik xop mūtik.

⁵⁵ Ha ta hām hūmnāg Yoneo xop yōg 'āmuk xexka xuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg tikmū'ūn punethok kōmēn Yenoyanēn tu', nūy yāy pīx, nūy Yoneo yōg xat'ax mīy.

⁵⁶ Ha ta tikmū'ūn te Yeyox xak kōmēn tu', tu yāy mūtik hām'āktux, hu:

—Putep hāmpē'āpaxax, 'ok nūn putup Yeyox 'āmuk xexka hah? Kaxīy.

⁵⁷ Ha ta' xat 'āmānex xexka xop te' xix Paniye xop te', pu tikmū'ūn 'ūm Yeyox pēnā', mā', nūy nōm 'āktux, puyīy xonat xat, pu Yeyox mūy.

12

Yeyox xip xiptuxexka Metān tu'

¹ Ta xe 'āmnīy te' 6 'ihā' xip'ax 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, ha ta' mōg Yeyox, tu mōktu' xupep xiptuxexka Metān tu', yā Nay pet yūm Metān tu', yā hōmā Yeyox te nōm putpu' hīnnāhā'. ² Ha ta' puk 'āmuk, tu Mā'at te xit'ax nūnnāhā', nūy tikmū'ūn pu' nīm, ha ta' yūm Nay mīmpe xit'ax tu' Yeyox mūtik, ³ ha Manix te' paha hep haxnāg max takat xexkah, yā' kit xahix, yā mīnnut nān hā' mīy. Manix te nōm pux Yeyox pata yīmū', tu yāy xe hā' pata nagāhā'. 'Ūhax māynāg 'ūhep yōg, tu hāpxip 'ihā' mīptut hā nū'xip 'ūhax max. ⁴ Ha ta' xip Yot 'Ixkanot, yā Yeyox yōg

tik te 12 xop kopa' xip, yā' gāy xop mōgāp-tup, puyīy Yeyox xūygā'. ⁵ Yot te:

—Teptu hep haxnāg nōmenex 'ohnāg, nūy 2 xēmān yōg hām hā' pop tayūmak, nūy hok xop pu tayūmak nīm? Kaxīy.

⁶ Yā Yot te hām'āktux te kaxīy, pa hok xop putuppax 'ohnāg, pa' xupxet putup, yā tute' tat tayūmak Yeyox yōg xix Yeyox yōg tik xop yōg, tu nōm hā tat'ax kopa yāy pu tayūmak mōypax.

⁷ Ha Yeyox te:

—Pu yā xip 'ūhūn. Hām'āktux kummuk hok. Tute hep tat, nūy 'ūgyīn muk, yā 'ūkxok putup. ⁸ 'Ūhok xop pip ka'ok mōkuma'mōg 'āxop kopah, pa nox xip ka'ok 'ohnāg 'āxop kopah. Kaxīy.

Ūxexka xop tep-tup, nūy Nay putex

⁹ Ha ta tikmū'ūn xohix xexka te' xupak hato'a Yeyox xip xiptuxexka Metān tu', tu ta' mōg, nūy Yeyox pēnā' xix Nay pēnā', yā putpu' hi'. ¹⁰ Yīy ta 'āmānex xexka xop te yāy mūtik hām'āktux texīy yīp-tex Nay kamah. ¹¹ Yā Yeyox te Nay putpu' hīnnāhā', ha Yoneo punethok te' pēnāhā', tu' xupak, hu yāy yōg xexka xop nīm, nūy kuxa mām Yeyox kopah, yīy ta' xexka xop tep-tup nūy Nay putex.

Yeyox te kōmēn Yenoyanēn ha mō'nāhā'

¹² Hāptup ha ta' pip tikmū'ūn 'āmuk xexka tu' 'āxet'ax Nōā'yēn, tu' xupak Yeyox nūn kōmēn Yenoyanēn tu'. ¹³ Ha tikmū'ūn xohix te' pop patxap kup māg, tu ta' mōg Yeyox hah, tu' mōg, tu hām'āktux ka'ok hu:

—Ūmax xe'ēgnāg Topah. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā' xate nū nōm kutnāhā', yā tute 'Iyaet xop xat. Topa, 'āpu nōm pu hāmmaxnā'. Kaxīy.

¹⁴ Ha Yeyox te' paha yomēn kutok, tu nōm yīmū' yūm. Yā Topa yōg tappet te: ¹⁵ "Kōmēn Xiām yōg tikmū'ūn, 'āpu 'ākuxa nōg hok. 'Ūnūn 'ōg tik xexkah, yā yomēn kutok yīmū' yūm". Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox yōg tik xop te nōm kax'āmi xutigā 'ohnāg, pa Yeyox mōg putup pepi pexkox tu', 'ihā' yūmmūg putup Topa yōg tappet yōg hām'āktux xix tikmū'ūn te hāpxopmā yūmmūg putup kamah.

¹⁷ Yā tikmū'ūn te' pēnāhā Yeyox te Nay xānāhā mīkaxxap kox kopah, tu putpu'

hīnnāhā', ha tikmū'ūn te' xape xohix pu nōm 'āktux. ¹⁸ Ha' nōy te' xupak Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, hu ta' mōg Yeyox hah. ¹⁹ Yīy ta yāy mūtuk hām'āktux Paniye xop te', hu:

—Pēnā'. Tikmū'ūn tek mūg 'āpak 'ohnāg, pa tikmū'ūn xohix xexka te Yeyox pe' mōg. Kaxīy.

Genex yōg xop mōg, nūy Yeyox pēnā'

²⁰ Yā' pip tikmū'ūn xohix Yenoyanēn tu 'āmuk xexka tu', tu Topa pu nūktettex, ha nōm xop kopa' xip hāpxexka Genex yōg xop, ²¹ tu' nūn, tu nūktu Pinip ha' mōxaha', tu:

—Yāyā, 'ūgmū'ātep-tup, nūy Yeyox pēnā'. Kaxīy.

Yā Pinip yōg kōmēn yā Metxax, yā hāpxexka Ganinet kopa' xip.

²² Tu ta' mōg Pinip, tu mōktu 'Ānene pu' xuktux nō'ōm, ha ta' mōg tik tix, tu mōktu Yeyox pu' xuktux nō'ōm, ²³ ha Yeyox te:

—'Ūgmūn yā Tikmū'ūn Kutok. Hāpxip kutōgnāg 'īhāg xok putup, hak-nāy tu Topa te 'ūkxexka mīy putup, ha tikmū'ūn xohix tek mūn 'āktux max putup. ²⁴ Tikmū'ūn te hāpxop xap xok. Yāk-tōgnāg hāpxopxap, pa hāpxip 'īhā yāyhā kup, tu mīnta ta xohix popmāhā', yā' max xe'ēgnāg. Hā kaxīy putuk 'ūgmūn. 'Ūkxok putup, pa putpuk hip-tup, ha nōmhā' max xe'ēgnāg. ²⁵ Hā kaxīy kama tikmū'ūn. Tikmū'ūn te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, puxi' pop putup hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Ha ta' nōy te yāy yōg putup'ax mīy, puxi' pop putup'ah hāpxop max xe'ēgnāg, yā Topa yīka' pip putup'ah hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ²⁶ Yōgnū kāmānat te yāy putup'ax mīy'ah, pa' mīy 'āte nōm putup, tuk pe' mōg putup, nūy 'ūgmūtik pip, ha Topa te nōm xexka mīy putup. Kaxīy.

Yeyox te hām'āktux 'ūxok putup

²⁷ Tu Yeyox te xe:

—Hōnhā 'īhāg kuxa hittup 'ohnāg. 'Āte putep 'āktux putup? 'Ok 'āte hām'āktux putup, hu: “Yōgnū 'ātak, 'āpu 'ūkxūy xut”. Kaxīy. 'Āmhok, 'āte nōm 'āktux putup'ah. Pak nūn, nūy tu xok. ²⁸ 'Ātak, 'āpu 'āxexka nōy nā mōg tikmū'ūn xop kopah! Kaxīy.

Ha ta' hām'āktux Topa pexkox tu', hu:

—'Āte yāy xexka mīy nōy nāg mōg tikmū'ūn xop kopah, tu xe' mīy putup. Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn te' xupak, tu hām'āktux, hu:

—Yā tex tīnnāhā'. Kaxīy.

Pa' nōy te:

—Yā pexkox yōg nū'pok xop te hām'āktux. Kaxīy.

³⁰ Pa Yeyox te:

—Topa te hām'āktux, xayīy 'āxop xupax. Kaxīy.

³¹ Hāpxip kutōgnāg, 'īhā Topa te hep yāy koxuk xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te' pu'ugāp-tup nōm te Topap-tup 'ohnāg xop xat. ³² 'Āte mīpkupnix yīmūg xup putup, tu yāy pu' pop putup tikmū'ūn xohix hāpxexka xohix tu'. Kaxīy.

³³ Yā Yeyox te hām'āktux hā kaxīy, hu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā te kaxīy xok putup.

³⁴ Ha tikmū'ūn te:

—Pak mū'āte' mōkupix xat'ax yōg tappet tu Kunnix xip'ax hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, pa xate hām'āktux Tikmū'ūn Kutok xup putup mīpkupnix yīmū', tu' xok putup. 'Ū'ūm Tikmū'ūn Kutok? Kaxīy.

³⁵ Ha Yeyox te:

—Hāpxip kutognāg hāg xip'ax nūnteh. 'Āpu 'ūg 'āpax, nūy hāmyūmmūg, 'īhāg xip nūnteh. Yā 'āte kuyānām putuk. 'Ūkxip, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. Kuyānām xip, ha tikmū'ūn te hāmpēnāhā'. ³⁶ 'Āpu 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah, 'īhāg xip, nūy hāmyūmmūg. Kaxīy.

Yoneo xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah

Yeyox te hām'āktux kux, tu ta' mōg, tu yāy xaptop, ³⁷ tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', pa' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah. ³⁸ Yā hōmhā 'ūhittap 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, yā hōnhā putuk hāpxopmā'ax. 'Iyait te: “Topah, 'ū'ūm kuxa mām yūmū yōg hām'āktux kopah? Yā' kuxa mām 'ohnāg. Tep-te' yūmmūg, yā Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? Yā' yūmmūg 'ohnāg”. Kaxīy.

³⁹ Hã kaxĩy 'ükuxa mãm yũmmũg 'ohnãg. Hamũn, 'Iyait te:

⁴⁰ “Topa te tikmũ'ũn pa te hãmyũmmũg 'ohnãg mĩy, tu tikmũ'ũn putox ka'ok mĩy, puyĩy tikmũ'ũn pa hãmyũmmũg 'ohnãg, puyĩy tikmũ'ũn hãmyũmmũg hok, puyĩy tikmũ'ũn hãpkummuk mĩy kux hok, puyĩy Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk xit hok.”

Kaxĩy.

⁴¹ 'Iyait te hãm'ãktux, tute' yũmmũg Yeyox 'ũmax xe'ëgnãg tu', hu Yeyox 'ãktux.

⁴² Pa Yoneo xexka xohix xop kuxa mãm Yeyox kopah, pa nãm te Paniye xop yĩpkutuk, hu hãm'ãktux xaptop, puyĩy Paniye xop xat hok, pu Yoneo xop yõg Topa pet hã mõxakux hok. ⁴³ Yã' xexka xop tep-tup punethok, pu tikmũ'ũn nãm 'ãktux max, pap-tup kutõgnãg, pu Topa nãm 'ãktux max.

Yeyox yõg hãm'ãktux'ax te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit

⁴⁴ Ha ta xe hãm'ãktux Yeyox, hu:

–Tikmũ'ũn 'ũm kuxa mãm 'ũgkopah, yã' kuxa mãm kama nãm kopah, nãm te nũgkutnãhã'. ⁴⁵ Tikmũ'ũn 'ũm tek pẽnãhã', yã nãm pẽnãhã kamah, nãm te nũgkutnãhã'.

⁴⁶ 'Ügnũn hãm xexka tu', tuk mũn, yã hãm xexka yõg tikmũ'ũn yõg kuyãnãm putuk, yã' kuxa mãm 'ũgkopa xop kuxa te hãpkoxtap kopa' pip 'ohnãg. ⁴⁷ Tikmũ'ũn 'ũm te yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak, pa' yĩpkox 'ohnãg, koxix yõg hãpxopmã'ax kopit putup'ah. Yã 'ügnũn hãm xexka tu', nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, tu' kuxa max mõ'tat, 'üyãnãn tu', nũy yõg hãpkummuk mĩy'ax hã yãnãn hok. ⁴⁸ Tikmũ'ũn 'ũm tek putup nõg, xix yõg hãm'ãktux putup nõg, puxix Topa hãm'ãktux putup, hu: “Yã' kummuk nõ'õm. Nãm te Yeyox yõg hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg. Kaxĩy Topa te hãm'ãktux putup hãmyãxatamuk xohix xox putox 'ĩhã'.

⁴⁹ Hamũn 'ãte yãp-xehnãg hã hãm'ãktux 'ohnãg, pa yõgnũ 'ãtak te nũgkutnãhã', tu 'ã' hãm hãm'ãktux'ax, 'üyĩy tikmũ'ũn pu nãm 'ãktux. ⁵⁰ Ha 'ãte' yũmmũg Topa yõg xat'ax te tikmũ'ũn mõgãhã', puyĩy hĩ xe'ëgnãg mõkuma' mõg, ha'kux 'ohnãg. Yõgnũ 'ãtak te

'ã' hãm hãm'ãktux'ax, 'üyĩy tikmũ'ũn pu nãm 'ãktux.

13

Yeyox te yãy yõg tik xop pata pix

¹ Hãmhũmnãg, yã 'ãmnĩy puxet 'ĩhã' xip'ax 'ãmuk xexka 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn 'ĩhã Yeyox te' yũmmũg, hãpxip 'ĩhã hãm xexka nãm putup, nũy yãy 'ãtak ha mõg. Tute mõ'yãy xe'ëgnãg yãy yõg kuxa mãm xop, tu mõ'yãy xe'ëgnãg kux 'ohnãg.

² Ta' xit Yeyox yãy yõg tik te 12 xop mũtik. Hõmã Hãmgãyãgnãg te Yot 'Ixkanot mõgãhã', pu hãmpe'paxex texĩy gãy xõp mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy' xũygã'. ³ Ha Yeyox te' yũmmũg yãy yõg 'ãtak te tu' popmãhã 'ũxohix xexkah, puyĩy nãm xat. Yeyox te' yũmmũg Topa tu' nũn, tu Topa ha' mõg putup putpu'. ⁴ Yeyox yũm mĩmpe xit'ax tu', tu tak-nĩhã' xip, tu topixxax xut 'üyĩmũ nõ'õm, tu topixxax yãy nagã'ax paha', tu nõ yãy kunãy hĩy, ⁵ tu' pux kõnã'ãg pa pix'ax kopah, tu yãy yõg tik xop pata pix kõnãmãhã', tu topixxax yãy nagã'ax hã nagãhã' nãm tek-nãy hĩy hã, ⁶ tu' xupep Xĩmãm Pet yĩkak, pa Pet te:

–Yãyã, 'ãmhok. 'Ok 'ũkpata pix putup? Kaxĩy.

⁷ Ha Yeyox te:

–Hõnhã xate' yũmmũg'ah 'ãte hãpxopmãhã', pa hãpxip 'ĩha' yũmmũg putup xate'. Kaxĩy.

⁸ Ha Pet te:

–Xatek pata pix putup 'ohnãg. 'ãmhok!

Pa Yeyox te:

Paxpu 'ãpata pix 'ohnãg, ha ta 'ãmũn yã yõg'ah. Yã 'ãxip'ah yõg tik xop kopah. Kaxĩy.

⁹ Ha Xĩmãm Pet te:

–Yãyã, 'ãpu 'ũkpata pix, xix yĩm xix putox! Kaxĩy.

¹⁰ Ha Yeyox te:

–Tikmũ'ũn te tatxok, hu' xexka tup. 'A xe tatxok putup'ah, pa' pata pix putup 'ũxeheh. 'Ãxop xohix kuxa tup, pa yãp-xet 'ãmhok, yã' xutputux. ¹¹ Hamũn, Yeyox te' yũmmũg nãm te' gãy xop mõgãp-tup Yeyox hah, puyĩy xũygã'. Hã kaxĩy hãm'ãktux hu: “'Ãxop xohix kuxa tup, pa yãp-xet, 'ãmhok, yã' xutputux”. Kaxĩy.

¹² Yeyox te' pata pix kux, tu topixxax mō'tat putpu', tu ta' mōg yāy yōg xip'ax tu' mīmpe tu' xit'ax tu', tu:

—Ok 'āxop te' yūmmūg teptu 'āte 'āpata pix? ¹³ 'Āxop tek xānāhā, hu: “Notot”, Kaxīy, xix: “Yāyā”. Kaxīy. Hamūn, yāg mūn. ¹⁴ 'Āte 'āxop xat, tu 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āpata pix kamah. Yā 'ūkxexka', pa 'āpata pix, yīy ta 'āxop te' nōy pata pix, pu' max. Yā 'āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁵ 'Āte hāpxopmā', xayīy 'āxop pēnā', nūy mīy kamah. ¹⁶ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux nōm te' xat yā' xexka', pa kāmānat yāk-tōgnāg. Nōm te mō nōy kutnāhā' yā' xexka', pa nōm mōg yāk-tōgnāg. 'Ūkxexka', pa yā kāmānat putuk. Yā 'āte 'āpata pix, yā kāmānat putuk. 'Āte 'āxop hāg teheh. 'Āpu kāmānat putuk kamah, nūy tikmū'ūn hā 'ātehet. ¹⁷ 'Āxop te' yūmmūg nōm hāpxop xe'e nōmhā. 'Āxop te' mīy, nūy ta 'ākuxa hittup.

¹⁸ —'Āte 'āxop xohix xexka 'āktux 'ohnāg, tu tap-xet 'āktux. 'Āte yāy yōg yīmōgātux xop yūmmūg. Pa Topa yōg tappet te: “Tik xit 'ūgmūtik, tu 'ā tu' gāy”. Kaxīy. Ta hōnhā' gāy. ¹⁹ 'Āte nōm 'āktux hōnhā. Hāpxip 'īhā 'āxop te nōm hāpxopmā'ax pēnāp-tup. 'Āte nōm 'āktux hōnhā, xayīy 'ākuxa mām putup, tu' yūmmūg putup 'ūg'āxet'ax 'ūgmūn yāg mūn. Kaxīy. ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte mō'pok tihik, ha ta xohix 'ūm te nōm putuppax yāg putuppax putuk. Ha nōm tek putuppax te Topap-tuppax kamah, yā Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn.

Yot te' gāy xop mōgāp-tup

²¹ Yeyox te hām'āktux kux, tu' kuxa hittup 'ohnāg tu hām'āktux, hu:

—'Āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' xip 'ūp-xet 'āxop kopah, tu nōm te' gāy xop mōgāp-tup 'ūg hah, puyīy 'ūgxūygā'. Kaxīy.

²² Ha Yeyox yōg tik xop te yāy pēnāhā', tu' kuxa te' yēy. Putep 'āktux? ²³ Ha ta' xip tihik Yeyox yōg tik xop kopah. Yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg, ha' yūm Yeyox yīkak, ²⁴ ha Ximām Pet te nōm pu' yīm mahap, tu:

—'Āpu 'ūyīykopit, putep xuktux. Kaxīy.

²⁵ Ha nōm mōg Yeyox yīkāgnāg, tu:

—Yāyā, 'ū'ūm nō'ōm? Kaxīy.

²⁶ Ha Yeyox te:

—'Āte pām mō'tat putup hep kopah, tu pām hōm putup nōm tik pu'. Hamūn nō'ōm. Kaxīy.

Tu pām paha', tu mō'tat hep kopah, tu Yot pu' hōm, yā Ximām 'Ixkanot kutok. ²⁷ Ha Yot te pām paha', tu hāpxip 'ohnāg 'īhā Hāmgāyāgnāg te Yot hā mō'nāhā', ha Yot te Hāmgāyāgnāg 'āpak. Ha Yeyox te:

—Xatep-tup, nūy hāpxopmā'. 'Āpu 'ūmīy mō'ka'ok. Kaxīy.

²⁸ Pa xohix te mīmpe xit'ax tu' mām, tu' yūmmūg 'ohnāg, putep xuktux Yeyox Yot pu'. ²⁹ Yā Yot te Yeyox yōg tik xop yōg tāyūmak tat'ax pēnāhā', ha yāg te hāmp'e'paxex Yeyox te Yot xat, pu mōg, nūy pām pop 'āmuk xexka pu', ha ta yāg te hāmp'e'paxex Yeyox te' xat, pu mōg, nūy tayūmak popmā 'ūhok xop pu'.

³⁰ Yot te pām paha', tu ta' mōg hāptopah. Yā 'āmnīy.

'Ūxat'ax tup

³¹ Ha Yeyox te:

—Hōmā tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūmax xe'ēgnāg Tikmū'ūn Kutok. Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg. ³² Tikmū'ūn tek yūmmūg, hu' yūmmūg Topa 'ūmax xe'ēgnāg, yīy ta Topa te tikmū'ūn puk mūn mūg 'ūgmax xe'ēgnāg. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te nōm mīy putup. ³³ 'Ūkxape xop, hāpxip kutōgnāg hak xip kux'ax 'āxop kopah. 'Āxop tek xak'ax, pa 'āxop tek mōg'ax yūmmūg 'ohnāg. Yā hōmā 'āte Yoneo xop pu nōm 'āktux. ³⁴ 'Āte xa' hōm xat'ax tup, hu:

—'Āpu 'ānōy putuppax, 'āte 'āxop putuppax putuk. ³⁵ 'Āxop te 'ānōy putuppax, puxix tikmū'ūn xohix yūmmūg 'āxop pip yōg tik xop kopah. Kaxīy.

Yeyox te Pet mūtik hām'āktux

³⁶ Ha Ximām Pet te:

—Yāyā, piyā 'āmōg? Kaxīy.

Ha Yeyox te

—'Ūkpe 'āmog yūmmūg 'ohnāg, pa hāpxip 'īhāg pe 'āmōg putup. Kaxīy.

³⁷ Ha Pet te

—Texīy 'āpek mōg yūmmūg 'ohnāg hōnhā' 'Āte xa tuk xok putup. Kaxīy.

³⁸ Ha Yeyox te:

—'Ok xate 'ā tu 'āxok putup? 'Āmhok. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, xate hām'āktux tikoyuk putup, hu: “'Ākxip'ah 'ūgmūn Yeyox yōg tik xop kopah”. Kaxīy. Hak-nāy tu xokakkak pit xatap-tup. Kaxīy.

14

Yeyox te tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah

¹ Ta Yeyox te:

'Ākuxa nōg hok. 'Āpu 'ākuxa māhām Topa kopah. 'Āpu 'ākuxa māhām 'ūgkopah kamah. ² Yōgnū 'ātak pet kopa' pip pip'ax punethok. 'Ūgmōg putup, nūy 'āpip'ax max mīy. Paxpu te kaxīy 'ohnāg, kopxix xa' xuktux 'ohnāg nūhū'. ³ 'Ūgmōg putup, tu' max mīy putup 'āpip'ax, tu putpuk nūn putup, tu 'āxop mōgāp-tup, xayīy pip 'āpip'ax tu 'ūgmūtik. ⁴ 'Āxop te' yūmmūg putahat nō' mōg 'ūkxip'ax tu'. Kaxīy.

⁵ Ha Tōmē te:

—Yāyā, 'ūgmū'āte' yūmmūg'ah. Piyā' yūm 'āxip'ax? Texīy 'ūgmū'āte' yūmmūg putahat? Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

'Āte putat putuk, tu putat mōg yōgnū 'ātak hah. Hā kaxīy 'āte tikmū'ūn mōgāhā yāy tak hah. 'Ap xip'ah putat nōy. 'Āte tikmū'ūn pu hāpxe'e yūmmūgāhā', tu tikmū'ūn hīnnāhā', puyīy hi max, ha' kux 'ohnāg. ⁷ 'Āxop te' yūmmūg, tu yōgnū 'ātak yūmmūg putup kamah. Hamūn, 'āxop te' yūmmūg yōgnū 'ātak. Kaxīy.

⁸ Ha Pinip te:

—Yāyā, 'āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak mūg. 'Ūgmū'āte xa tuk kax putup'ah hāpxop nōy. Kaxīy.

⁹ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy xohix hāg xip 'āxop mūtik. Pinip, 'ok xatek yūmmūg 'ohnāg? Tikmū'ūn 'ūm tek pēnāhā', hu yōg 'ātak pēnāhā kamah. Teptu xate' xuktux, hu: “'Āpu 'ūgmū'ā 'ōg 'ātak mūg”? Kaxīy. ¹⁰ Pinip, 'ok 'ākuxa yūm 'ohnāg, 'ūkxip yōgnū 'ātak mūtik, ha yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, tu yā kuxap-xet. 'Āte xa hām'āktux, 'a yōg'ah hām'āktux. Pa yōgnū 'ātak xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max xe'ēgnāg. ¹¹ 'Āpu 'ākuxa mān nū hām'āktux kopah. Yā 'ūkxip yōg 'ātak mūtik, ha yōg

'ātak xip 'ūgmūtik, tu yā kuxap-xet. Pa yōg hām'āktux kopa 'ākuxa mān 'ohnāg, pa 'āpu 'ākuxa mān yōg hāpxopmā'ax kopah. ¹² 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, tikmū'ūn 'ūm kuxa mān 'ūgkopah, yā nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy putup, 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg mīy, pa nōm te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok mīy putup, yōgnū 'ātak hak mōg putup hah. ¹³ 'Āxop te Topa tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mān 'ūgkopah, kopxix xa' popmāp-tup nōm hāpxop xohix. Topa te 'ā' popmāp-tup, ha 'āte xa nōm popmāp-tup. Hā kaxīy 'āxop te Topa max xe'ēgnāg yūmmūg putup. ¹⁴ 'Āxop te 'ā tu' xak hāpxop 'ūm, kopxix nōm mīy putup. Kaxīy.

Topa te Topa Koxuk hōm putup

¹⁵ Tu Yeyox te xe:

—'Āxop tek putuppax, nūy ta mīy putup 'āte nōm xat. ¹⁶ 'Āte Topa tu' xak, ha tute xa Topa Koxuk hōm putup nōm te 'āxop hā' tep-tup, tute xa nōm hōm putup. Yāg mūn putuk, yā Topa Koxuk, yā hāpxe'e yōg, ha tute 'āxop mūtik nox xip'ax mōkuma'mōg hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ¹⁷ Ha ta' kuxa mān 'ohnāg xop te Topa Koxuk pa yūmmūg 'ohnāg. Topa Koxuk pēnā 'ohnāg tu'. Pa 'āxop te Topa Koxuk yūmmūg, yā' xip 'āxop mūtik hah. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe:

—'Āte 'āxop nīm tāmnāg putup'ah, yā 'āxop te' hok pip xop putuk putup'ah. 'Āte 'āxop nīm putup, tuk mōg putup, pak nūn putup putpuk 'ā hah. ¹⁹ Hāpxip 'īhā' kuxa mān 'ohnāg xop tek pēnāp-tup'ah, pa 'āxop tek pēnāp-tup, tu 'āxop pip putup, 'ūkxip putup hah. ²⁰ Nōm 'āmnīy 'īhā' 'āxop te' yūmmūg putup 'ūkxip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āxop pip 'ūgmūtik, yā kuxap-xet, hak xip 'āxop mūtik.

²¹ —Tikmū'ūn 'ūm te yōgnū xat'ax pop, tu nōm mīy, yā tutek putuppax, ha yōgnū 'ātak te nōm putuppax putup, nōm tek putuppax, ha 'āte nōm putuppax putup kamah, tu yāy mūg putup 'ōm pu'.

²² Yot xip, yā 'a' Yot 'Ixkanot'ah, pa' nōy, yā Yot te:

—Yāyā, texīy xate 'ūgmū'ā yāy mūg, pa' kuxa mān 'ohnāg xop pu yāy mūg 'ohnāg? Kaxīy.

²³ Ha Yeyox te:

—Tikmũ'ũn 'ũm tek putuppax, yã nõm te yõgnũ hãm'ãktux pap-tup, tu' mĩy putup, ha yõgnũ 'ãtak te nõm putuppax, tu' nũn putup, tu nũktu nõm ha' xupep, tu' xip putup nũmũtik. ²⁴ Tikmũ'ũn 'ũm tek putup nõg, puxix yõgnũ hãm'ãktux 'ãpak 'ohnãg, yã' yĩpkox 'ohnãg. 'Ãxop te hãm'ãktux 'ãpak. 'A' yõg'ah hãm'ãktux, pa yõg 'ãtak yõg. Tute nũgkutnãhã 'ũgmũn.

²⁵ —'Ãte xa nõm hãpxop 'ãktux nõmhã, tuk xip 'ãxop mũtik nõmhã. ²⁶ Yõgnũ 'ãtak te Topa Koxuk nũ'kutnãp-tup, ha tute 'ãxop hã' tep-tup, yã 'ãte 'ãxop hãg teheh putuk, 'ĩhã 'ãkuxa mãm 'ũgkopah. Topa Koxuk tek mũn pupi' xip putup. Tute xa hãpxop xohix yũmmũgãp-tup, tu 'ãxop pu xutĩgãhã yõgnũ hãm'ãktux xohix:

²⁷ —'Ãte 'ãkuxa mãmmãhã'. 'Ūgkuxa yũm ka'ok, ha 'ãte 'ãkuxa mãmmãhã', 'ũkputuk. 'Ãte hãm xexka yõg kummuk xop kuxa mãmmã 'ohnãg. 'Ãpu 'ũyĩpkutuk hok. 'Ãpu 'ãkuxa nõg hok. ²⁸ 'Ãxop te' xupak, yã 'ãte xa' xuktux hu: “'Ūgmõg putup, pa 'ãhak nũn putup putpu'. 'Ãxop tek putuppax, nũy ta 'ãkuxa hittup, yãg mõg putup yãy yõg 'ãtak hah. 'Ūkxexka, pa nõm xexka nãm. ²⁹ Hõnhã 'ãte xa hãm'ãktux hãptup yõg hãpxopmã'ax. Hãpxip 'ĩhã 'ãxop te nõm pẽnãp-tup, tu 'ãkuxa mãm putup 'ũgkopah. ³⁰ 'Ãte xe hãm'ãktux kutĩgnãg, yã Topa hã puknõg xop yõg xat'ax nũn hõnhã. Nõm tek xat 'ohnãg, ³¹ pa' max, pu tikmũ'ũn xohix yũmmũg 'ãte yõgnũ 'ãtak putuppax, nũy mĩy tute nõm xohix xat. 'Ãpu yũmũ mõg. Kaxĩy.

15

Yeyox te tox kup kũnĩy putuk

¹ Ta Yeyox te:

—'Ãte xa' yũmmũgãp-tup hãpxop. 'Ãte tox kup kũnĩy xe'e putuk, yã mĩnta 'op yõg, ha ta yõgnũ 'ãtak te tox pẽnã'ax putuk. ² 'Ūgkopa kuxa mãm xop te tox mãg max putuk xix tox yĩpkup max. 'Ūgkopa kuxa mãm xop te hãpxopmã max, ha nõm te mĩnta ta põpmã putuk. Ha tak kopa kuxa mãm hok xop te tox mãg kummuk putuk xix tox yĩpkup kummuk. 'Ūgkopa kuxa mãm

hok xop te hãpxopmã max'ah, tu mĩnta ta popmã 'ohnãg putuk. 'Ūkuxa mãm xop kuxa mãm 'ũgkopah. Hã kaxĩy tox mãg te tox kup xahix tu' pip xix tox yĩpkup te'. Yõgnũ 'ãtak tep-tup'ah kuxa mãm hok xop. Hã kaxĩy tox pẽnã'ax te mĩm mãg kummuk mep, tu' putyõn xix yĩpkup kummuk. 'Ūkuxa mãm hok xop te' kuxa mãm xop nĩm, ha' max nõmhã. Hã kaxĩy tox mãg kummuk pip'ah xix tox yĩpkup kummuk pip'ah, ha ta tox yĩpkup max te mĩnta ta punethok popmãhã nõmhã. ³ Hõmã 'ãkuxa mãm yõgnũ hãm'ãktux kopah, ha yõgnũ 'ãtak te 'ãkuxa kummuk xit. ⁴ 'Ãpu 'ã tu pip ka'ok, ha 'ãte 'ãxop tuk xip ka'ok putup. 'Ãxop 'ã tu 'ãpip ka'ok 'ohnãg, nũy ta hãpxopmã max 'ohnãg, tu 'ãxop te' mĩy 'ohnãg putup Topa te nõm putup. Hã kaxĩy tox mãg te tox kup xahix tu' pip'ah xix tox yĩpkup, puxix mĩnta ta popmã hok.

⁵ —'Ãte tox kup xahix putuk, ha 'ãxop te tox mãg putuk xix tox yĩpkup. 'Ãxop te 'ã tu 'ãpip ka'ok, nũy 'ãkuxa mãm ka'ok 'ũgkopah, tu 'ãxop tuk xip ka'ok, nũy hãpxopmã max xohix 'ãxop mũtik, ha ta 'ãxop hãpxopmã max punethok, nũy mĩy Topa te nõm putup. Pa 'ãxop te 'ã tu 'ãpip ka'ok'ah, nũy ta hãpxopmã max hok, tu' mĩy 'ohnãg Topa te nõm putup. Hã kaxĩy tox kup xahix xix tox mãg xix tox yĩpkup. ⁶ Tox pẽnã'ax te' putyõn tox mãg kummuk xohix xix tox yĩpkup kummuk xohix, ha' nak, ha tikmũ'ũn te nõm yãy tu nũ'xok, tu kuxap kopa mõ'pok, ha' puk. Hã kaxĩy putuk 'ũkuxa mãm hok xop, yã 'ãtu' pip ka'ok 'ohnãg. ⁷ 'Ãxop nox pip 'ã tu', ha yõgnũ hãm'ãktux te' nox xip 'ãxop tu', 'ĩhã 'ã tu' xak xate nõm putup, ha 'ãte xa' popmãp-tup 'ũxohix. ⁸ 'Ãxop te hãpxopmã max punethok, yĩy tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup, yã' max xe'ẽgnãg Topah. Hã kaxĩy kama tikmũ'ũn te' pẽnãp-tup 'ãxop mõg Yeyox mũtik, yã mĩnta max punethok putuk. ⁹ 'Ãte mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg, yã yõgnũ 'ãtak te mõg mũn yãy xe'ẽgnãg putuk. 'Ãpu nox pi 'ũgmũtik, 'ũyĩy mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg. ¹⁰ 'Ãxop te' mĩy 'ãte nõm xat, nũy ta nox 'ãpip putup 'ũgmũtik, ha 'ãte mõ 'ãxop yãy xe'ẽgnãg putup. Yã 'ãte' mĩy yõg 'ãtak te nõm xat. Hã kaxĩy putuk 'ãxop xik mũn.

11 —'Āte xa nōm hāpxop 'āktux, nūy 'ākuxa hittupmā', ha 'ākuxa hittup xexka'. 12 'Āte 'āxop xat, hu: 'Āpu 'ānōy putuppax 'āte 'āxop putuppax putuk. 13 Tikmū'ūn te yāy xape pupi' xok, puxix yāy xape-tuppax xexkanām. Yā tikmū'ūn xohix te yāy xape pupi' xakix 'ohnāg. 14 'Āxop te yōgnū xat'ax mīy, 'ihā 'ūkxape 'āxop. 15 'Āte 'āxānā kux, hu: “Yōgnū kāmānat xop”. Kaxīy. Yā kāmānat xop te' yūmmūg 'ohnāg 'ūxat'ax xop yōg hāpxopmā'ax. Pa 'āte 'āxop xānāhā, hu: “'Ūkxape xop”. Kaxīy. 'Āte 'āxop pu' xuktux yōg 'ātak te nōm 'āktux. 16 'Āxop tek mūn yāykutnā 'ohnāg, pa 'āte 'āxop mūn yīmōgātux, tu mō 'āxop pok, xayīy hāpxopmā max punethok, yā mīnta ta punethok putuk. 'Āxop te hāpxopmā max putup, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu' kuxa mām ka'ok putup, tu 'ā tu nox pip ka'ok putup. Ha 'āxop te yōg 'ātak tu' xak hāpxop 'ūm, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. 17 'Āte 'āxop xat, 'āpu 'ānōy putuppax. Kaxīy.

Tikmū'ūn te' kute'ex kummuk putup Yeyox yōg xop

18 Tu Yeyox te xe:

—'Ūkuxa mām hok xop te 'āxop putup nōg. 'Āpu hāmyūmmūg, nōm tek putup nōg hāmāxap.

19 Paxpu 'āxop kuxa mām hok xop kopa pip, nūy nūmūtik mōg, puxix 'āxop putuppax, yā yāy yōg xop putuppax. Pa 'āxop pip'ah nōm xop kopah. Pa 'āte 'āxop yāykutnāhā kuxa mām hok xop kopah. 'Āmūn 'ap kuxa mām hok xop'ah. Hā kaxīy nōm te 'āxop putup nōg. 20 Hōmā 'āte xa hām'āktux. 'Āpu hām'āktux'ax xaxok hok. 'Ūxat'ax xop yā' xexka', pa kāmānat xop yāg-tōgnāg. Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, puxix 'āxop kute'ex kummuk putup kamah. Tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix 'ōg hām'āktux 'āpak putup kamah, tu' yīpkox pip. 21 Tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk te kaxīy, 'āxop yōgnū hah. Yā nōm te' yūmmūg 'ohnāg Topah. Tute nūgkutnāhā'. 22 Paxpuk nūn 'ohnāg, puxix tikmū'ūn yāy hāpkummuk mīy'ax yūmmūg 'ohnāg.

Pak nūn, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'. Nōmhā tikmū'ūn te' yūmmūg yāy yōg hāpkummuk mīy'ax. 23 Tikmū'ūn tek putup nōg, xix yōg 'ātak putup nōg kamah. 24 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg tikmū'ūn kopah, yīy tikmū'ūn te' pēnāhā', tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg, hu' yāyhāhup. Tik nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'ohnāg, 'ak putuk'ah. Pa tikmū'ūn te' pēnāhā 'āte hāpxopmā max, tuk putupnōg xix yōg 'ātak putup nōg kamah. 25 Hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn tek putup nōg, pa 'āte hāpkummuk mīy 'ohnāg”. Kaxīy. Hamūn, hōnhā tikmū'ūn te kaxīy putuk, yā Topa yōg tappet te' koit 'ohnāg.

26 —Ta Topa Koxuk te xa hā' tep-tup, yā' xe'e Topa Koxuk. Hōnhā' xip yōgnū 'ātak mūtik, ha 'āte xa nōm nū'kutnāp-tup, ha tutek mūn 'āktux putup. 27 Ha 'āxop tek mūn 'āktux putup kamah, yā 'āxop pip 'ūgmūtik hāmyāxatamuk xohix hā nūnte hām xexka tu'.

16

1 Ta Yeyox te xe:

—'Āte xa' xuktux hāpxop xohix, xayīy putat max xak hok. 2 Tikmū'ūn te 'āxop xat putup, xa mōxa hok Yoneo yōg Topa pet hā. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te 'āxop kix putup, ha 'āxop xakix putup, ha tikmū'ūn te hāmpe'paxex putup Topa pu' hām. 3 Yā tikmū'ūn te' mīy putup yōgnū 'ātak kopa' kuxa mām 'ohnāg tu', xix mūn kopa' kuxa mām 'ohnāg tu'. 4 Pa 'āte xa hām'āktux tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup. Hāpxip ha ta tikmū'ūn te 'āxop kummugāp-tup, ha 'āxop te' xuktux putup, hu: “Yā hamūn Yeyox te nōm 'āktux hōmā. Yā hōnhā te kaxīy”. Kaxīy.

Topa Koxuk te hāpxopmāp-tup

Ta Yeyox te xe:

—Hōmā 'āte xa nōm 'āktux 'ohnāg, yāk xip 'āxop kopah. 5 Pa hāpxip 'ihāg mōg putup, yā nōm hak mōg putup, nōm te nūgkutnāhā', pa 'āxop te' yīkopit 'ohnāg, hu: “Tep hah?” Kaxīy. 6 Pa hōnhā 'āte xa nōm 'āktux, ha 'ākuxa hittup 'ohnāg. 7 Pa 'āte xa hāpxe'e 'āktux, yā' max noxk xip nūnteh, pa' max xe'ēgnāg 'ūgmōg. Paxpuk mōg 'ohnāg, puxix Topa Koxuk nūn putup'ah,

nūy 'āxop hā tu tehet. Pak mōg, kopxix nū nōm kutnāp-tup 'āxop hah. ⁸ Ha ta' nūn putup Topa Koxuk, tu nūktu tikmū'ūn pu hām yūmmūgā', hu: “Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu tikmū'ūn te hām yok yūmmūg 'ohnāg, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup.” Kaxīy. ⁹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, hu: “Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā Yeyox kopa' kuxa mām 'ohnāg.” Kaxīy. ¹⁰ Yāy yōg 'ātak hak mōg putup, ha ta Topa Koxuk nūn putup, tu nūktu tikmū'ūn pu hāmyok yūmmūgāp-tup, tu' xuktux putup, hu: “Yā' yok Yeyox”. Kaxīy. ¹¹ Topa Koxuk te hām'āktux putup, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup, tu nōm xūygāp-tup. Hamūn, Topa te' kuxa mām hok xop yōg xat'ax yānān, pu tu' kux, tu nōm xūygāhā', pu tu' kux.

¹² — Ūpip yōgnū hām'āktux nōy punethok. 'Āxop pu nōm yūmmūgāhā', pu' max, pa hōnhā 'āxop te hamyūmmūgā'ax xohix hā tot 'ohnāg. ¹³ Pa hāpxip 'ihā' nūn putup Topa Koxuk, tu xa hāmyok yūmmūgāp-tup. Tute 'āxop mōgāp-tup putat max hā, yā xa' yūmmūgāp-tup hāmyok xohix xexkah. Tute yāy yōg hām'āktux 'āktux putup'ah, pa hām 'āpak 'āktux putup, tu xa nōm 'āktux putup, tu hāptup yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. ¹⁴ 'Āte tu' popmāp-tup hām'āktux, ha tute xa nōm 'āktux putup. Hā kaxīy xate' yūmmūg putup 'ūgmax xe'ēgnāg. ¹⁵ Yōgnū 'ātak yōg hāpxopmā'ax xohix xexka yā yōgnū kamah. Hā kaxīy 'āte xa hām'āktux Topa Koxuk te' pop putup yōg hāpxop, tu xa nōm yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

Ūkuxa hittup 'ohnāg, tu' kuxa hittup

¹⁶ Ta Yeyox te xe:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox yōg tik yāg xop te:

—Teptu hām'āktux? Ūxuktux, hu: “Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup”. Kaxīy. Texīy hām'āktux? Ūxuktux, hu: “Hamūn, yōgnū 'ātak hak mōg putup”. Kaxīy. ¹⁸ Teptu 'ūxuktux, hu: “Hāpxip

kutōgnāg”? Kaxīy. Ūntu', putep mūn 'āktux? Yūmū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy. ¹⁹ Nōm tep-tup, nūy Yeyox yīkopit, ha Yeyox te' yūmmūg, tu:

—Hāpxip kutōgnāg yīy ta 'āxop tek pēnāp-tup'ah, tu xe hāpxip kutōgnāg yīy ta xek pēnāp-tup. 'Ok kaxīy 'āxop te yāy yīkopit? ²⁰ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āte 'āxop mūtik tip-tup'ah, ha 'āxop potap-tup, tu 'ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa' kuxa mām hok xop kuxa hittup'ax. 'Ākuxa hittup 'ohnāg putup, pa hāpxip 'ihā 'ākuxa hittup putup. ²¹ 'Āte xa' yūmmūgāp-tup hāpxop. Yā 'ūn tek-tok put putuk, yāk-tok put putup, ha' xūy. Pak-tok xip, ha ta' xūy xaxok, tu' hittup, 'ūk-tok pit xip hah, yā' xip 'ūk-tok pit nōy hām xexka tu'. ²² Yā 'āxop putuk. Hōnhā 'ākuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip 'ihā 'āxop hak nūn putup putpuk, ha 'ākuxa hittup putup, ha tikmū'ūn te 'ākuxa hittup'ax nōā' yūmmūg putup'ah.

²³ —Hāpxip 'ihā 'āxop tek mūn tu' xak putup hāpxop 'ohnāg, pa 'āte xa' xuktux 'āxop te yōgnū 'ātak mūn tu' xak putup hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha tute xa' popmāp-tup hāpxop xohix. ²⁴ Hōmā tu yā hōnhā 'āxop te Topa tu' xak 'ohnāg hāpxop, tu 'ākuxa mām 'ūgkopah. 'Āpu ta tu' xax, xayīy 'ākuxa hittup xexkanām.

Yeyox te' kuxa mām hok xop pop

²⁵ 'Āte xa hāmyūmmūgāhā, tu' xuktux tikmū'ūn te tox māg putuk xix kahnēn putuk. Hōnhā 'āte hām'āktux hā kaxīy. Pa hāpxip 'ihā kaxīy'ah, pa xa yāy 'ātak yūmmūgāp-tup mō'ka'ok. ²⁶ 'Āmnīy xupep 'ihā yōgnū 'ātak tu' xak putup hāpxop 'āxop te', tu 'ākuxa mām 'ūgkopah, ha 'āte xa hām'āktux'ah 'āte yāy yōg 'ātak tu' xak, pu xa' hōm hāpxop. ²⁷ Hamūn, yōgnū 'ātak te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, 'āxop tek putuppax hah, xix 'ākuxa mām hah. Yā 'ākuxa mām, tu' yūmmūg 'āte Topa tuk nūn. ²⁸ Hamūn, 'āte Topa tuk nūn, tu nūktuk xupep nūnte hām xexka tu', pa hōmāg mōg putup, yā hām xexka nīm putup, nūy yāy yōg 'ātak ha mōg putpu'. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox yōg tik xop te:

—Nōmhā xate hām'āktux mō'ka'ok, 'ap xate hām'āktux nōy hā yūmmūgā 'ohnāg.

³⁰ 'Ūgmū'āte' yūmmūg xate' yūmmūg hāpxop xohix xexka'. 'A xatep-tup'ah tikmū'ūn te xa hāmyūmmūgāhā'. Yā xate' yūmmūg tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex'ax xohix xexkah. Nōmhāg mū'āte' yūmmūg Topa tu 'ānūn. Kaxīy.

³¹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa mām hōnhā. ³² Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āxop te hāpxumā'ax yāy pet tu', kopxix puxet hā xip putup. Pa 'a 'ūkpuxet xip'ah, pa yāy yōg 'ātak xip putup 'ūgmūtik. ³³ 'Āte xa nōm 'āktux, xayīy 'ākuxa mām, yā 'ākuxa mām ka'ok 'ūgkopah. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āxūygāp-tup, pa 'ākuxa nōg hok, yā 'āte' kuxa mām hok xop pop, yā 'āte' xut. Kaxīy.

17

Yeyox te Topa pu hām'āktux

¹ Ta hām'āktux kux Yeyox, tu pepi' pēnāhā pexkox tu', tu Topa pu hām'āktux, hu:

—Tak, 'āmnīy nō'ōm xupep xate nōm 'āktux. 'Āpu 'ūgxexka xe'ēgnāg mīy, puyīy tikmū'ūn pēnā 'ūgmax xe'ēgnāg. Yā tikmū'ūn te' yūmmūg putup kama 'āxexka xe'ēgnāg xix 'āmax xe'ēgnāg. ² Xatek mūn mīy 'ūkxexka', yā tikmū'ūn xohix yōg xexka', tu tikmū'ūn xohix hīnnāhā', hā hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Xate 'ā' popmāhā 'ūxohix, ha' kuxa mām 'ūgkopah. Yā 'āte nōm hīnnāhā', ha' kux 'ohnāg. ³ Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn te 'āyūmmūg, yā Topa yūmmūg. 'Ap xip'ah Topa xe'e nōy. Texīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg? Yā tikmū'ūn tek mūn yūmmūg. Xate nūgkutnāhā'. ⁴ 'Āte tikmū'ūn pu 'āmax xe'ēgnāg yūmmūgāhā'. 'Āte hāpxopmā kux xate 'ā nōm xax. ⁵ Tak, 'ūkxip putup nōnteh 'āmūtik. 'Āpu 'ā' hōm hāpxop max xe'ēgnāg nōnteh, yā 'ūkxexka mīy. Hōmā 'ūhittap 'a hām xexka xip'ah, hak max xe'ēgnāg xix xexka'. 'Āpu 'ām popmā 'ūxeheh nō'ōm.

⁶ —Xate tikmū'ūn yīmōgātux hām xexka yōg tikmū'ūn kopah, tu 'ā tikmū'ūn popmāhā', pu 'ūgkopa kuxa mām, ha 'āte tu 'āyūmmūgāhā', yā yōgnū tikmū'ūn, ha xate 'ā' popmāhā nō'ōm, ha nōm te 'ōg

hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁷ tu nōm te' yūmmūg xate 'ā' popmāhā hām'ākux xohix, tuk ka'ogā punethok. ⁸ Xate 'ā' popmāhā hām'āktux, ha 'āte tikmū'ūn pu nōm 'āktux, tu' yūmmūg xe'e', 'ātuk nūn, tu' kuxa mām xate nūgkutnāhā'.

⁹ —'Āte yāy yōg kuxa mām xop 'āktux. 'A 'āte puknōg xop 'āktux'ah. Pa 'āte yāy yōg xop 'āktux xate 'ā nōm popmāhā', yā 'ōg kuxa mām ka'ok xop kamah. ¹⁰ 'Ūxohix xexka yōgnū tikmū'ūn xix 'ōgnū kamah, ha tikmū'ūn xohix xexka 'ōgnū xix yōgnū kamah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' yūmmūg 'āte hāpxopmā xe'ēgnāg. ¹¹ Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ā hak mōg putup, tu 'ap 'ūkxip putup'ah hām xexka tu'. Pa yōgnū xop te' kuxa mām hok xop mūtik yāy kotīnnāp-tup. 'Āpu yōg xop hā 'ātehet. 'Āpu nōm pēnā max, 'āka'ok hah. Yā 'āka'ok, ha xatek ka'ogāhā hā kaxīy. 'Āpu nōm pēnā max, pu' xohix tu' kuxap-xet, yā yūmūg putuk. ¹² 'Ūkxip yōg xop mūtik, tu nōm hāg teheh, tu' pēnā max. Xatek ka'ogāhā', hā kaxīy 'āte nōm hāk teheh, tu nōm xaxok 'ohnāg, yā' kuxa mām kux putup'ah, pa yā tik puxet xaxok. Yā hōmā 'ūhittap Topa yōg tappet te: "'Ūxaxogāp-tup yāp-xet". Kaxīy. Hā kaxīy 'āte' xaxok tik puxet. ¹³ Hōnhā 'ā hak mōg putup. Tak, 'āte 'āmūtik hām'āktux hōnhā, puyīy' kuxa mām xop kuxa hittup xexka' 'ūgkuxa hittup putuk. ¹⁴ 'Āte yāy yōg xop pu 'ōg hām'āktux hōm, ha' kuxa mām hok xop te' kuxa mām xop putup nōg. 'A' kuxa mām hok xop'ah nō'ōm, yāg mūn putuk. 'A' kuxa mām hok xop yōg'ah 'ūgmūn. ¹⁵ 'A' 'āte xa tuk kax'ah, xayīy yāy yōg xop mōy 'ūkuxa mām hok xop kopah. 'Āmhok, 'ūmōy hok. Pa 'āte xa tuk kax, xayīy nōm pēnā max, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm pop hok. ¹⁶ 'Ūgmūn 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah. Hā kaxīy nōm xop 'a' kuxa mām hok xop yōg'ah kamah. ¹⁷ 'Āte hāpxe'e' 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, tu' yīpkox pip, tu' mīy, tu' āputuk. 'Ātepxop nō'ōm. ¹⁸ 'Āte yāy yōg xop mō'pok hāpxexka xohix tu. Xate nūgkutnāhā hām xexka tu', yā yāy putuk. ¹⁹ 'Āte xa yāy mūn hōm, nūy mīy xate nōm putup, puyīy nōm xa yāy mūn popmā', nūy mīy xate nōm putup.

²⁰ —'Āte yāy yōg xop 'āktux 'āmūtik. Nōm

te hām'āpak max'ax 'āktux putup, ha ta' nōy xop kuxa mām putup 'ūgkopah, ha 'āte nōy xop 'āktux 'āmūtik kamah. ²¹ Tak, 'āte xa tuk kax, puyīy nōm xop xohix tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yā yūmūg putuk. 'Āxip 'ūgmūtik, hak xip 'āmūtik. 'Āteputup, puyīy nōm xop tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²² Xatek mīy 'ūkxexka', tuk max xe'ēgnāg mīy. Hā kaxīy 'āte yāy yōg xop max xe'ēgnāg mīy, puyīy tu kuxap-xet, nūy yāy putuppax yūmūg putuk. ²³ 'Ūkxip nūmūtik, ha 'āxip 'ūgmūtik, puyīy nōm xop tu kuxap-xehnāg, puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate nūgkutnāhā puyīy hām xexka yōg tikmū'ūn yūmmūg xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁴ Tak, xate 'ā nōm tikmū'ūn popmāhā', ha 'āteputup, puyīy nōm nox pi' 'āmūtik 'ūkxip'ax tu', puyīy' pēnā 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg. Yā xatek mīy 'ūkxexkah, tuk max xe'ēgnāg mīy. Hamūn, hōmā 'ūhittap hām xexka 'ap xip'ah, ha xate mōg mūn yāy xe'ēgnāg. ²⁵ Tak, xate hāpxopmā yok. 'Ūkuxa mām hok xop te 'āyūmmūg 'ohnāg, ha ta 'āte 'āyūmmūg, ha yāy yōg xop te' yūmmūg xate nūgkutnāhā'. ²⁶ 'Āte nōm pu 'āmūn yūmmūgāhā', tu xe nōm xop pu xe 'āmūn yūmmūgāp-tup punethok, puyīy' nōy putuppax xatek putuppax putuk. 'Āte xe tu 'āmūn yūmmūgāp-tup punenthok, nūy noxk xip nūmūtik. Kaxīy.

18

Ūgāy xop te Yeyox mūg

¹ Yeyox te Topa pu hām'āktux kux, tu ta' mōg yāy yōg tik te 12 xop mūtik, tu mōktu kōnāg kox Xet xak, ha ta' xip mīm mātiknāg max, ha Yeyox te nō' mōxakux yāy yōg tik xop mūtik. ² Pa Yot te mīm mūtiknāg yūmmūg. Tute' gāy xop mōgāp-tup Yeyox hah, puyīy Yeyox xūyā'. Yā mīm mūtiknāg yūmmūg. Yā Yeyox xix yāy yōg tik xop te yāy tu nū'nā punethok 'ōnteh. ³ Ha ta' nūn Yot xonat xop mūtik xix Topa pet xexka yōg xonat xop mūtik. Yā 'āmānex xexka xop te nū'pok Topa pet xexka yōg xonat xop xix Paniye xop te, ha mīkaxxaxka taha' xix mīm topnāg pop xix kuyānām tat'ax tat. ⁴ Ha

Yeyox te hāmyūmmūg hāpxopmā'ax xohix, hu ta' nōy ha' mōg, tu:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

⁵ Ha nōm te:

—Yā Yeyox mūn xak kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Yā' xip Yot 'ūgāy xop mūtik.

⁶ Ha Yeyox te:

—Yāg mūn. Kaxīy.

Ha nōm xop te' xām hā' mōg, tu hām tu' xakux.

⁷ Ha Yeyox te xe:

—Tep mūn xak? Kaxīy.

Ha nōm te:

⁸ —Yā Yeyox xak kōmēn Nāyane yōg. Kaxīy.

⁹ Yā hōmā Yeyox te Topa pu hām'āktux hu: “Tak, xate 'ā' popmāhā nōm xop, ha 'āte' xaxok 'ohnāg”. Kaxīy. Yā nōmhā putuk hāpxopmā'ax.

¹⁰ Ha' xip Xīmām Pet, tu' xut yāy yōg mīkaxxexka', tu' xak 'āmānex xexka yōg kāmānat yīpkox. Yā kāmānat 'ūxuxet'ax Mā'ok. ¹¹ Ha Yeyox te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Āpu mō'tat 'ōg mīkaxxexka 'ūxax hā. 'Ok xate hāmpē'āpaxex 'āte xūy hā tot putup'ah? Yā yōgnū 'ātak te 'ā xūy hōm putup. Kaxīy.

Yeyox te 'Ānān ha' mōg

¹² Hāpxip 'īhā xonat xop te Yeyox mūg xix xonat xop yōg kapitām te' xix Topa pet xexka yōg xonat xop te', tu Yeyox kīy, ¹³ tu ta' mōgāhā 'Ānān hah. 'Ānān yā Kaxpax xuxyā, ha Kaxpax te 'āmānex xop xat nōm hāmyāxatamuk hā. ¹⁴ Hōmā Kaxpax te Yoneo xop pu' xuktux 'ūmax, pu tik puxet te tikmū'ūn xohix xexka pupi' xok.

Pet te hām'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg

¹⁵ Ha Xīmām Pet te Yeyox pe' mōg, ha ta' nōy te' pe' mōg, yā' nōy xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā tik te 'āmānex xop xat hā xape' hu mō'nāhā tik te 'āmānex xop xat pet yōg hāmnuhnōg hā, yā Yeyox mūti' mōxaha', ¹⁶ ha ta' nox xip Pet hāptopa hāmpak'ax yīykox tu', tu 'ūn mūtik hām'āktux nōm te' yīykox pēnāhā', tu Pet nūnnāhā 'ūkopah, ¹⁷ ha 'ūn te Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok. 'Ak mūn'ah. Kaxīy.

18 'Ūxapxūy, yī' kuhu' xonat te', xix mīptut pēnā'ax xop te' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnā'ax xop te', tu kuxap xakot, tu nō xapuk. Ha Pet te kama nūmūtik xip, tu' xapuk.

Yeyox mōg tik te 'āmānex xop xat hah

19 Ha ta tik te 'āmānex xop xat te Yeyox yīkopit, hu:

—Texīy 'ōg tik xop. Xate putep mūn yūmmūgāhā'? Kaxīy.

20 Ha Yeyox te:

—Hōmā 'āte hām'āktux punethok tikmū'ūn xop kopah, ha' xohix te' xupak. 'Āte Yoneo yōg Topa pet kopa hām'āktux Yoneo xohix pu', ha' xohix te' xupak. 'Āte hām'āktux xaptop 'ohnāg. 21 Hamūn, teptu xatek yīkopit? 'Āpu' xupak xop yīkopit. Nōm te yōg hām'āktux 'āpak, hu hāmyūmmūg. Kaxīy.

22 Yeyox te hām'āktux, ha xonat xip, yā nōm te mīptut pēnāhā' xix mīptut yōg hāmnuhnōg pēnāhā', tu' yīm hā Yeyox kix, tu:

—Texīy xate hām'āktux kummuk tik te 'āmānex xop xat pu'? Kaxīy.

23 Ha Yeyox te:

—Paxpu hām'āktux kummuk, puxix' max, xa xuktux yā hām'āktux kummuk. Pa 'āte hām'āktux max. Teptu xatek kix? Kaxīy.

24 Yīy ta mō Yeyox kutnāhā 'Ānān te', yīy ta' mōg Yeyox, tu pipkup māxap hā' kīy, ha' mōg, tu mōktu Kaxpax ha' xupep. Yā Kaxpax te 'āmānex xop xat.

Pet te xe' xuktux Yeyox yōg tik'ah

25 Ha ta' nox xip tu kuxap hā xapuk, ha nōm te:

—'Ok 'āxip Yeyox yōg tik te 12 xop kopah? Kaxīy.

Ha Pet te:

—'Āmhok, 'ak mūn'ah. Kaxīy.

26 Ha ta' xip tik te 'āmānex xop xat yōg kāmānat, yā hōmā Pet te' nōm yōg xape yīpkox xak. Kāmānat te:

—'Ōk 'āte 'āpēnāhā Yeyox mūtik mīptut yōg hāmnuhnōg kopah? Kaxīy.

27 Ha Pet te:

—'Āmhok! Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'īhā xokakkak pit xataha'.

Yeyox mōg Pinat hah

28 Māyōn kutōgnāg ha ta' mōg Yeyox gohenanok pet tu'. Pa Yoneo xop mōxa 'ohnāg. Yā Yoneo xop yōg xat'ax te' tux hok, pu tu mōxa hok Hōm xop pet kopah, 'īhā 'āmuk xexka mīy, yā 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn. 29 Ha ta' mōg Pinat mīptut kūnāpah, nūy Yoneo xop mūtik hām'āktux, tu:

—Texīy hu' nūnnā'? Putep kummuk mīy? Kaxīy.

30 Ha Yoneo xop te:

—Hāpkummuk mīy 'ohnāg, kopxi' nūnnā 'ohnāg 'ā hah. Kaxīy.

31 Ha Pinat te:

—'Ūpip 'āxop yōg xat'ax, yā nōm kax'āmi tappet tu'. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā'ax kopit. Kaxīy.

Ha Yoneo xop te:

—'Āmhok, 'āpu 'ūkopit. 'Ūgmū yōg xat'ax te' xat 'ohnāg tikmū'ūn putex. Kaxīy.

32 Hamūn. Hōmā Yeyox te hām'āktux mīpkupnix yīmū' xok putup. Yā Hōm xop te tikmū'ūn kix mīpkupnix yīmū', pa Yoneo xop te tikmū'ūn kix 'ohnāg mīpkupnix yīmū'. Yā Yeyox te hām'āktux xe'e'.

33 Ha Pinat te putpu mō'nāhā mīptut hā, tu Yeyox pu hām'āktux hu:

—'Ōk xate Yoneo xop xat? Kaxīy.

34 Ha Yeyox te:

—'Ok yā 'āp-xet te hāmpē'āpaxex, huk yīkopit, pe' nōy te xa' xak, yīy xatek yīkopit? Kaxīy.

35 Ha Pinat te:

—'Ok hāmpē'āpaxex Yoneo xop kopak xip? 'Āmhok. 'Āxape xop te 'ānūnnāhā nūnteh. Putep kummuk mīy xate'? Kaxīy.

36 Ha Yeyox te:

—'Ūkxexkah, tu yāy yōg xop xat. Pa 'āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Hā kaxīy 'āte xat'ah. Paxpu hām xexka yōg xexka xop putuk, puxix yōg xop yāykix 'ūgāy xop mūtik, puyī' nōy 'ūgmōgā hok Yoneo xop hah. Pa 'āmhok. 'Āte hām xexka yōg xexka xop putuk'ah. Kaxīy.

37 Ha Pinat te:

—'Ok 'āmūn xexka'? Kāxīy.

Ha Yeyox te:

—Hamūn, xate nōm 'āktux 'ūkxexka'. 'Ūgnūn hām xexka tu', tuk nāhā', nūy hāpxe'e 'āktux, yā hāpxe'ēgnāg. Hāmyoa'ax yōg tikmū'ūn te yōgnū hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip. Kaxīy.

³⁸ Ha Pinat te:

—Pute 'ūm hāmyok? Yā' xip'ah hāmyok. Pute 'ūm hāpxe'e? Yā' xip'ah hāpxe'e'. Kaxīy.

Yoneo xop tep-tup nōg Yeyox

Tu ta' mōg hāptopa Pinat, nūy Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ap kummuk'ah tihik. ³⁹ Pa 'ōg hāpxopmā'ax te kaxīy. Yā hāmyāxatamuk xohix 'īhā' mīy 'āmuk xexka 'ūxuxet'ax Nōā'yēn, 'īhā' 'āte kanet ka'ok kopa' xut tik puxet, pu mōg. Pi'yā 'āxop tep-tup? 'Ok mōg putup nōm te Yoneo xop xat? Kaxīy.

⁴⁰ Ha Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—'Āmnok, 'a' mōg putup'ah. 'Āpu Mahamax xut, pu mōg. Kaxīy.

Yā' xupxet Mahamax.

19

¹ Ha Pinat te' xat ha xonat te Yeyox kix xikot hā. ² Ha xonat xop te' mīy 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, tu mōktu Yeyox putox yīmū' xix, puyīy xexka xop putuk, tu Yeyox pu mō' xax tat topixxax 'āta', puyīy xexka xop putuk. ³ Tu' nūn xonat, tu hāpkute'ex, hu:

—'Āmax. Xate Yoneo xop xat. Kaxīy.

Tu' yīm hā Yeyox kix. ⁴ Ha ta' mōg hāptopa 'ūxehet Pinat, tu Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxupax. 'Āte tik yōg hāpkummuk mīy'ax xak, pa' pipi 'ohnāg. 'A' kummuk'ah tihik. 'Āte nōm hā' nūnnāp-tup, xayīy yūmmūg 'āte yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, ti xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha ta' mōg Yeyox hāptopah, hap-tox yīmū' yūm 'ūkuxxax, yā mīmyām tox māg hā' mīy, ha mō'tat topixxax 'āta'. Ha Pinat te:

—'Ūpēnā' tihik! Kaxīy.

⁶ Ha 'āmānex xexka xop te hām'āktux ka'ok xix Yoneo xexka xop te', hu:

—'Āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā, 'āpu mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. Kaxīy.

Ha Pinat te' xat, hu:

—'Āpu 'ūmōgā, nūy mīpkupnix yīmūp-tex pipkup hā. 'Āte Yeyox yōg hāpkummuk mīy'ax pipi 'ohnāg, hu' xūygāp-tup'ah. Kaxīy.

⁷ Pa Yoneo xop te hām'āktux yānān, hu:

—'Ūkax'āmi 'ūgmū yōg xat'ax, tu nōm te' xat, pup-tex. Hamūn, tute hām'āktux, "Ūgmūn yā Topak-tok". Kaxīy.

⁸ Ha Pinat te' xupak, tu' kuxa nōg nōy nā' mōg. ⁹ Tu xe mīptut hā mō'nāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Hām 'ūm tu 'ānūn? Kaxīy.

Pa Yeyox te hām'āktux 'ohnāg.

¹⁰ Ha Pinat te:

—'Ok hām'āktux 'ohnāg? 'Ok xate' yūmmūg, 'āte' xat, xa mōg, pa' xat hok, xa mōg hok. 'Āte' xat, puxix xonat 'āp-tex mīpkupnix yīmū'. Kaxīy.

¹¹ Ha Yeyox te:

—Topa te' xat, xa' xat, pa' xat hok, xa' xat 'ohnāg. Xate hāpkummuk mīy, pa' nōy te hāpkummuk xexka mīy, nōm te 'āhak mōgāhā'. Kaxīy.

¹² Ha Pinat te' xupak, hup-tup, nūy Yeyox xat pu mōg. Pa Yoneo xop te hām'āktux ka'ok, hu:

—Paxpu Yeyox xat, pu mōg, hu ta Hōm xop xape 'ohnāg 'āmūn. Hōm xop tep-tup nōg nōm te yāy xexka mīy. Kaxīy.

¹³ Ha Pinat te' xupak, tu ta xe mō'nāhā mīptut hā, tu ta Yeyox mōgāhā hāptopah, tu pa te hāmyūmmūg xop yōg mīmpe yīmū' yūm hām tu 'ūxuxet'ax Mīkax Pet Xax. Yā 'āxet'ax nōy yā Gabatah, yā Yoneo xop yīy'ax kopah. ¹⁴ Māyōn te yāykote' yūm'ax. Hāpxip 'īhā' 'āmuk xexka mīy'ax, yā 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn. Ha Pinat te Yoneo xop pu hām'āktux, hu:

—'Ūxip nūnte 'ohnū xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Pa Yoneo xop te:

—'Āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex, 'āpu 'ūp-tex mīpkupnix yīmū'! Kaxīy.

Ha Pinet te:

—'Ok 'ātep-tex'ax mīpkupnix yīmū tik te 'āxop xat? Kaxīy.

Ha 'āmānex xexka xop te:

—Yā Hōm xop yōg xexkap-xehnāg tek mūg xat. Puxix. Kaxīy.

¹⁶ Ha Pinat te xonat xop pu Yeyox hōm, pup-tex mīpkupnix yīmū pipkup hā. Ha xonat xop te Yeyox pēnāhā'.

Yeyox putex mīpkupnix yīmū'

¹⁷ Ha ta' mōg Yeyox, tu mīpkupnix taha', tu' mōg, tu mōktu' xupep hām tu, yā hāhām 'ūxuxet'ax putox kup, yā Yonet xop yāy yīy'ax tu Gōk.

¹⁸ Ha xonat te pipkup hā' xuhnīy Yeyox mīpkupnix tu', ha' xup. Ha xonat te pipkup hā' xuhmīy kama tik tix nōy mīpkupnix nōy tu', hak-tetex tik tix, yāp-xet xup Yeyox yīpxax tu' xi' nōy xup Yeyox yīpxe'e tu', ha Yeyox xup yāykote'. ¹⁹ Ha Pinat te' kax'āmi', tu' xat, pu nōm xix Yeyox yōg mīpkupnix xox putox tu'. 'Ūkax'āmi, hu: "Kōmēn Nāyane yōg Yeyox. Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. ²⁰ Ha Yoneo punethok te nō mōkupix. Hām hūmnāg yūm kōmēn, tu yōg tikmū'ūn te' yīy'ax tikoyuk hā hām'āktux, yīy ta Pinat te nōm kax'āmi 'ūyīy'ax tikoyuk hā', yā Yoneo xop yōg yīy'ax hā xix Hōm xop yōg yīy'ax hā xix Genex xop yōg yīy'ax hā. ²¹ Pa 'āmānex xexka xop te Pinat pu hām'āktux, hu:

—'Ūkax'āmi hok, hu: "Tute Yoneo xop xat". Kaxīy. 'Āpu 'ūkax'āmi, hu: "Tik te hām'āktux hu: "Āte Yoneo xop xat' ". Kaxīy.

²² Ha Pinat te:

—Puxix. 'Āte xe kax'āmip-tup'ah. Kaxīy.

²³ Yā xonat te pipkup hā' xuhmīy Yeyox, tu Yeyox yōg topixxax mōy, tu mō topixxax koxip, tu mōktu topixxax xop te' 4 mīy xonat te' 4 pu'. Nōm te' paha Yeyox yōg kayak, yā 'ūyōg xap'ax xip'ah. ²⁴ Ha xonat xop te yāy mūtik hām'āktux, hu: 'Āpu yūmū kayak koxip hok. 'Āpu yūmū mō xap yōn, puyīy xonat puxet pa'. Yā hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg tappet tu', hu: "Nōm te mō'koxip yōgnū topixxax, tu mō xap yōn, nūy yōg kayak pa' ". Kaxīy. Hamūn, 'ūkax'āmi xe'e'. Hā kaxīy, yīy ta xonat te' mīy.

²⁵ Ha ta' xip Yeyox yōg mīpkupnix yīkāgnāg hā Yeyox mūktut xix Yeyox mūktut tutnōy, yā Mānix, yā Konop xetut, ha Mānix Mānanēn xip kamah. ²⁶ Ha Yeyox te' pēnāhā yāy tut xix tik te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yeyox te:

—Māy, nō'ōm 'āk-tok pit. Kaxīy.

²⁷ Tu xe hām'āktux 'ūnōy pu', nōm te Yeyox yōg tik te 12 xop kopa' xip, hu:

—Nō'ōm 'ātut. Kaxīy.

Ha tik te 'ūn mōgāhā yāy pet hah.

Yeyox xok

²⁸ Ha Yeyox te' yūmmūg 'ūhām kux, tu hām'āktux, hu:

—Kōnāg putup tek putex. Kaxīy.

Yā Topa yōg tappet yōg hām'āktux putuk. Hōmā 'ūhittap nōm te' kax'āmi Topa yōg tappet tu'.

²⁹ Ha ta' xip naxtox, ha kopa' xup xupyāg kummuk, ha 'ōm te tok hā hep tit, tu nōm mīm hā' xuhmīy, tu' xix Yeyox yīkox xax tu'.

³⁰ Ha Yeyox te xo'op, tu:

—'Ūkhām kux. Kaxīy.

Tup-tox put xok, tu' xok, ha ta' mōg 'ūkoxuk.

Xonat te Yeyox xuhmīy

³¹ Ta Yoneo xop te Pinat pu' xak. 'Ūp-tup, puyīy xonat xop xakix xop kup kūnākohoh. 'Ūp-tup kamah, puyīy mīpkupnix tu' mōy 'ūxakix xop. Yā xexta pet, ha nōm tep-tup nōg 'ūxakix xop kutetex pepix mīpkupnix yīmū nit xap hā. Nit xap yā Yoneo xop yōg 'āmīy tuknōg, yā hām hok, ha nōm nit xap xexkah.

³² Ha ta' mōg xonat xop, tu tik puxet kup xa'ah, tu tik nōy kup xa'ah nōm xakix Yeyox mūtik. ³³ Xonat nūn Yeyox hah, tu' pēnāhā 'ūxok tāmnāg, yīy' kup xa'a 'ohnāg. ³⁴ Xonat puxet te Yeyox puka xuhmīy pox xexka hā, tu hāpxip 'ohnāg 'ihā' xupep hep 'āta xix kōnā'āg.

³⁵ Tak mūn Yoām. 'Āte hāpxop xohix pēnāhā, tu nōm kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām Yeyox kopah. 'Āte' yūmmūg, yā hām'āktux xe'e'. 'Ap koit'ah. ³⁶ Yā xonat te Yeyox kup xa'a 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te hām'āktux putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Ūkup xa'ap-tup hok". Kaxīy. ³⁷ Yā Topa yōg tappet hām'āktux nōy putuk. Yā Topa yōg tappet te: "Nōm te' pēnāp-tup, yā 'ūxuhmīy pox xexka hā". Kaxīy.

Yeyox hāpkot

³⁸ Hōmā kōmēn 'Animātex yōg Yoye te Yeyox pe' mōg. Pa Yeyox pe' mōg yāy xap-top, yā Yoneo xexka xop yīpkutuk. Ta' mōg Yoye', tu mōktu Pinat tu' kax Yeyox yīn, ha Pinat te:

—Mōy pa'. Kaxīy.

Yīy ta' mōg Yoye', tu' paha Yeyox yīn, tu' mōgāhā'.

³⁹ Hōmā ha ta' mōg Nīkonēm 'āmnīy 'īhā', tu Yeyox mūtik hām'āktux. Tu ta' mōg Nīkonēm, yā Yoye mūtik mōg. Nīkonēm te' mōgāhā mīm kōnyōn hax max, yā' xohix te' 45 kit, yā' xuxet'ax 'anoex xix mīha'. ⁴⁰ Ta nōm tik tix te Yeyox yīn kīy topixxax tox hā, tu kopa' mām mīm kōnyōn hax max. Hā kākīy Yoneo xop te' mīy, nūy yīn hāpkot. ⁴¹ Ha ta' yūm xukpot max hām tu Yeyox putex yīkāgnāg, ha xukpot tu' yūm mīkaxxap kox, yā mīkaxxap kox tūmnāg. ⁴² Hāptup yā Yoneo xop yōg 'āmnīy hām hok, yā nit xap, ha Yeyox yīn yūm mīkaxxap kox kopah. Yā hām hūmnāg mīkaxxap kox.

20

Mīkaxxap kox kox

¹ Ye nomīy hāptup'ax, yā hāpkoxtap ha ta' mōg Mānix Mānanēn, tu mōktu' xupep mīkaxxap kox tu', tu' pēnāhā', pap xip hok mīkaxxap xexka hām mō'yīnnīn mīkaxxap yīkox tu'. Putep-te' xut? ² Ta' mōg mō'ka'ok, tu Xīmām Pet mūtik hām'āktux, xix' nōy mūtik hām'āktux, yā nōm xip Yeyox yōg tik xop kopah, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Mānix Mānanēn te:

—Tīkmū'ūn te' xut Yeyox yīn mīkaxxap kox kopah, hak mū'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm 'ūyīn. Kaxīy.

³ Ha ta' mōg Pet xi' nōy mīkaxxap kox hah. ⁴ Ūmōg mō'ka'ok 'ūtix, pa' nōy mōg mō'ka'ok xe'e', tu mōktu' xupep hāmāxap, ⁵ tu' mō' pa yūm, hu mīkaxxap kox hā mō' pa yūm, tu' pēnāhā topixxax tox, pa mō'nā 'ohnāg. ⁶ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' xupep Xīmām Pet, tu mō'nāhā mīkaxxap kox hā, tu' pēnāhā topixxax yūm. ⁷ Ha' xip topixxax tox nōy nōm te Yeyox putox kīy, yā' kīy, tu yāp-xehnāg tu' xip, yā topixxax nōy mūtik xip'ah. ⁸ Ha nōm te mīkaxxap kox hā' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', tu' pēnāhā', tu' kuxa yūm. ⁹ Pa nōm xop te' yūmmūg xe'e' 'ohnāg. Yā Topa yōg tappet te: “Ūputpu' hi'ax”. Kaxīy.

¹⁰ Tu ta' mōg putpu' Yeyox yōg tik xop yāy pet hah.

Yeyox te Mānix Mānanēn pu' yāy mūg

¹¹ Ha ta' xip Mānix mīkaxxap kox yīkak hāptopah, tu potaha', tu mō' pa yūm, tu kopa' pēnāhā'. ¹² Pa' pip pexkox yōg nū'pok xop yōg tik tix, tu topixxax ponnok mō'tat, tu' mām Yeyox yīn xip'ax tu', yā yāp-xet xip Yeyox pata xip'ax tu', ha' nōy xip Yeyox putox xip'ax tu', ¹³ tu:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Kaxīy.

Ha:

Tīkmū'ūn te' mōgāhā 'ūkxuyā'. 'A 'āte' yūmmūg'ah hām 'ūm tu' yūm. Kaxīy.

¹⁴ Tute hām'āktux, tu yōkänām, tu Yeyox pēnāhā, pa Yeyox yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Ha Yeyox te:

—Yāhāg, teptu 'āpotaha'? Tep mūn xak? Kaxīy.

Yā 'ūn te hāmpe'paxex yā tihik nōm te xukpot pēnāhā', tu:

—'Ok xate nōm mōgāhā'? 'Āpu 'ā' xuktux. Pi'yā yūm, hak mōg putup, nūy pa'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Mānix! Kaxīy.

Ha Mānix te hā' yōkanām, tu hām'āktux Yoneo xop yāy yīy'ax hā, hu:

—Hamōn! Kaxīy.

Yā tīkmū'ūn yīy'ax hā, “Yāyā”. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūgmūg hok. Yāg mōg putup putpu' yōgnū 'ātak hah. 'Āpu mōg 'ūkxape xop hah, nūy hām'āktux 'ūgmōg yāy yōg 'ātak hah, yā 'ōgnū, yā yōgnū Topa, yā 'ōgnū. Kaxīy.

¹⁸ Ha ta' mōg Mānix Mānanēn Yeyox yōg tik xop hah, tu mōktu hām'āktux, yā yāyā Yeyox pēnāhā', tu Yeyox yōg hām'āktux 'āktux.

Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg

¹⁹ Ye nomīy yōg 'āmāxak, ha ta' yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop, tu mōhāmyīnnīn pipkup hā, yā Yoneo xexka yīpkutuk. Ha ta' nūn Yeyox, tu nūktu' xip yāy yōg xop kopah, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁰ Yā tute hām'āktux, tu nōm pu yāy yīm mūg xix yāy puka mūg, yā kayax mūg, ha nōm te yāy xuyā pēnāhā', hu' hittup xexka'. ²¹ Ha Yeyox te:

—'Ākuxa nōg hok. Yōgnū 'ātak te nūgkutnāhā'. Hā kaxīy 'āte 'āxop mō'pok kamah. Kaxīy.

²² Tute hām'āktux, tu' nōy yīmū' xitxok, tu:

—'Āpu 'ūpa Topa Koxuk. ²³ 'Āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux kamah. Pa 'āxop te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok 'ohnāg, ha' kux 'ohnāg, puxix Topa hāpkummuk mīy'ax xaxok putup'ah, ha' kux 'ohnāg kamah. Kaxīy.

Yeyox xix Tōmē'

²⁴ Ha ta' xip Tōmē Yeyox yōg tik xop kopah, yā kama 'ūxuxet'ax kutonnix. 'Ap xip'ah 'īhā' xupep Yeyox. ²⁵ Ha Yeyox yōg tik xop te Tōmē pu hām'āktux hu:

—'Ūgmū'āte yāy xuxyā pēnāhā'. Kaxīy.

Ha Tōmē te:

—'Āte' pēnā 'ohnāg 'ūyōg kayax 'ūyīm tu', pipkup te nōm xuhmīy, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Tuk yīpkutok hā kayax 'āpit 'ohnāg, kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah, tuk yīm hā 'āpit 'ohnāg 'ūpuka', kopxix 'ūgkuxa yūm putup'ah. Kaxīy.

²⁶ Xēmān puxet nōg, 'īhā yāy tu nū'nāhā Yeyox yōg tik xop mīptut kopah, ha' xip Tōmē nūmūtik. Nōm te mōhāmniñyīn pipkup hā, pa Yeyox nūn, tu nūktu nōm xop kopa' xip, tu:

—'Ākuxa nōg hok. Kaxīy.

²⁷ Tu Tōmē pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'āyīm xix nūnte. 'Āpu 'ūgyīm pēnā'. 'Āpu 'āyīm hāg 'āpit 'ūkpuka'. 'Āpu 'ākuxa yūm 'ohnāg kuxyā'. 'Āpu 'ākuxa yūm. Kaxīy.

²⁸ Ha Tōmē te: Yāyā, yōgnū Topah. Kaxīy.

²⁹ Ha Yeyox te:

—'Ok 'ākuxa yūm, xate hāmpēnāhā tu?' 'Ūhittup tikmū'ūn kuxa mām, pa' pēnā 'ohnāg. Kaxīy.

³⁰ Ta Yeyox te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg nōy punethok, pa nōm kax'āmi 'ohnāg nū tappet tu'. ³¹ Pa hāpxopmā'ax kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Kunnix, yā Topa te nū'kutnāhā'. Yā' kax'āmi, xayīy 'ākuxa mām, yā Yeyox yā Topak-tok. 'Ākuxa mām Yeyox kopah, nūy ta hi xe'ēgnāg mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg.

21

Yeyox te yāy yōg tik te 7 pu yāy mūg

¹ Ta Yeyox te yāy yōg tik xop pu yāy mūg 'ūxeheh konāg xexka Timenit yōg hāpkux tu'. Yā' yāy mūg hā kaxīy. ² 'Ūpip Xīmām Pet, xix Tōmē 'ūxuxet'ax Kutonnix kamah, xix Nātānāyet, yā xiptuxexka Kānā yōg tihik hāpxexka Ganinet tu', xix Yemeneo kutok xop, xix tik tix nōy, yā Yeyox yōg tik xop kopa' pip. ³ Ha Xīmām Pet te' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ūgmōg, nūy mām xuk. Kaxīy.

Ha xape xop te:

—'Āpu yūmū mōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg ka'mām, tu mōktu mīpkox tu' mōxaha', tu' mōxakux, tu ta' mōg kōnāg xexka tu', tu mām xuk 'āmniy tox hā, pap xuk 'ohnāg. ⁴ Māyōn xupep, 'īhā' xip Yeyox hām kux tu', pa Yeyox yōg tik xop te' yūmmūg 'ohnāg, yā' xip Yeyox. ⁵ Ha Yeyox te:

—'Ūkxape xop, 'ok mām 'ūm xuk hok? Kaxīy.

Ha nōm te:

—'Ap xuk'ah. Kaxīy.

⁶ Ha Yeyox te:

—'Āpu mō māpxuk'ax yōn mīpkox yōg yīpxe'e hā' yūm, tu 'āxop te' pipip-tup. Kaxīy.

Ha nōm te' mīy, ha mām nū'xīmnāg 'ūxuk'ax hā, ha tik te māmxuk'ax mōy yūmmūg 'ohnāg. ⁷ Ha' xip tihik, yā Yeyox yōg tik xop kopa' xip, yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Tute Pet pu hām'āktux, hu:

—Yā yūmūg xuxyā nō'ōm. Kaxīy.

Ha Xīmām Pet xaxtop, hu mō toppixxax tat, tu' pūn kōnāg kopah. ⁸ Ha ta xape te yā' pip mīpkox kopah. Ha ta mīpkox xix hāpkux yōg mēn xohix te' 100. Ha ta' mōg, tu māpxuk'ax nūnnāhā kōnāg kopah, yā mām nū'xīmnāg. ⁹ Tu' mōg, tu mōktu' mōxaha hāpkux tu', tu hāpkux tu' mōg, tu mōktu kuxap pēnāhā', tu mām pugā pēnāhā xix pām. ¹⁰ Ha Yeyox te:

—Putnū' māhām 'āxop te' xuk. Kaxīy.

¹¹ Ha ta mō'nāhā Xīmām Pet mīpkox hā, tu māpxuk'ax yīkūy, tu' nūnnāhā', yā mām nū'xīmnāg mām xohix te' 153. 'Ūxohix māhām, pa māpxuk'ax yāy pot 'ohnāg. ¹² Ha Yeyox te:

—Mā, nūy 'āxit. Kaxīy.

Ha tik te' yīkopit 'ohnāg, hu:

—'Ū'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Yā hā kaxīy yīkopit 'ohnāg, pa' yūmmūg, yā' xuxyā'. ¹³ Yeyox te pām pop, tu tik pu' popmāhā', tu mām pop, tu tik pu' popmāhā'.

¹⁴ Hāmūn, Yeyox te putpu' hi', tu yāy yōg tik xop pu yāy mūg tikoyuk.

Yeyox xix Pet

¹⁵ Ta' xit kux, ha Yeyox te Xīmām Pet pu hām'āktux, hu:

—'Ok xatek putuppax xexka, pa 'ōm putuppax kutōgnāg? Kaxīy.

Ha Pet te:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pu yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy nōm pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁶ Ha Yeyox te:

—Xīmām, yā Yoām Kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha:

—Yāyā, hamūn, xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā' kahnēn pēnā'ax putuk. Kaxīy.

¹⁷ Ha Yeyox te xe hām'āktux, hu:

Xīmām, yā Yoām kutok, 'ok xatek putuppax? Kaxīy.

Ha Pet kuxa hittup 'ohnāg, Yeyox te' yīkopit tikoyuk hah tu:

—Yāyā, xate' yūmmūg hāpxop xohix xexkah. Xate' yūmmūg, 'āte 'āp-tuppax. Kaxīy.

Ha Yeyox te:

—'Āpu tikmū'ūn pēnā', kahnēn pēnā'ax putuk. ¹⁸ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. Hōmā 'ātuktup, tu yāy kūnāy hīy, nūy ta mōg, tu hāpkumep hām xohix tu' xatep-tup. Pa hāpxip 'īhā 'ākutut'ax, tu 'āyīm yoap-tup, ha' nōy te 'āyīm kīy putup, tu 'āmōgāp-tup hām tu xatep-tup'ah. Kaxīy.

¹⁹ Hā kaxīy Yeyox te hām'āktux hā kaxīy Pet putex putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūxexka Topah. Yeyox te Pet pu hām'āktux hu:

—'Āpu 'ūkpe mōg. Kaxīy.

Yeyox te tik nōy 'āktux

²⁰ Pa Pet te yōkāmām, tu tik nōy pēnāhā', yā Yeyox te mō nōm yāy xe'ēgnāg. Yā

hōmā nōm xip Yeyox yīkāgnāg, tu' yīkopit, hu: “Yāyā, tep-te' gāy xop mōgāp-tup 'ā ha, puyīy 'āxūygā'?” Hā kaxīy nōm te hām'āktux hōmā. ²¹ Ha Pet te nōm pēnāhā', tu Yeyox pu hām'āktux, hu:

—Yāyā, xix 'ōhōm tihik. Tikmū'ūn te nōm pu putep mūn mīy putup? Kaxīy.

²² Ha Yeyox te:

—Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnte, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah. 'Āpu 'ūkpe mōg! Kaxīy.

²³ Yīy ta Yeyox mūtik mōg xop kopa hām'āktux punethok, yā hām'āktux tik xok putup'ah. Pa 'āmhok. Yeyox 'ap xuktux'ah 'ūxok putup'ah. Pa Yeyox te: “Paxpu 'ātep-tup tik nox xhip nūnteh, ha mōktuk nūn putpuk, ha ta xate' yūmmūg putup'ah”. Kaxīy.

²⁴ Nō'ōm tihik yāg mūn. 'Āte hāpxop xohix xe'e 'āktux, tu nōm kax'āmi nūnteh. Yūmū'āte' yūmmūg 'ūxe'e nū hām'āktux.

Ūkux

²⁵ Yeyox te hāpxopmā nōy punethok kamah. 'Ūkax'āmi Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix xexka', puxix pip'ax tappet xohix xexkah. 'Āte hāmpekpaxex hām xexka putuk'ah tappet xohix. Yā hām xexka kutōgnāg, pa nōm tappet xexkah.

Tu ta tu' kux.

YEYOX YŌG MŌ'POK XOP TE HĀPXOPMĀHĀ'

¹ Teop:

Hōmā 'āte xa kax'āmi hāmāxap tappet tu', nūy Yeyox yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux xa', xi' yōg hāmyūmmūg'ax xohix 'āktux, ² ha Yeyox te yāy yōg tik xop yīmōgatux, tu mō'pok, pu hām'āpak max 'āktux, ha Topa Koxuk te Yeyox ka'ogāhā', ha Topa te Yeyox mōgāhā pepi pexkox tu', ³ nōm xok, tu putpu' hi', ha tikmū'ūn punethok te' pēnāhā', tu 'āmnīy te 40 hā' pēnāhā', yīy ta' xohix te hāmyūmmūg, yā' hi' putpu' Yeyox. Tute Topa te tikmū'ūn xat xe'ēgnāg 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, ⁴ tu yāy yōg mō'pok xop mūtik tihī', tu:

—Nāy, Yenoyanēn kopa nox pi'. Hōmā 'Ātak Topa te hām'āktux xex, hu: “Āte yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāp-tup tikmū'ūn xohix hah,” kaxīy. 'Āte xa hām'āktux, ha' xupak, hu' hip kōmēn Yenoyanēn kopah. ⁵ Yoām te kōnāg hāp-tox pix, pa hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āte Topa Koxuk xa nū'kutnāp-tup, 'āp-tox pix'ax putuk nū'kutnāp-tup, puyīy 'āka'ogā'. Kaxīy.

Yeyox te pexkox ha' mōg

⁶ Ha mō'pok xop te nū mūtik pip, tu:

—Hām 'ūm hā xate' puknōg xop mōy putup, nōm puknōg xop te yūmū yōg hām tu' pip? 'Ok hōnhā nō' nōy yānān putup, nūy yūmū yōg tikmū'ūn 'Iyaet xexkānā'? Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Āmnīy 'ūm hā' xexkānāp-tup, 'Ātak puxet te' yūmmūg. 'Ap nōy 'ūm te' yūmmūg'ah. 'A 'Ātak Topa te 'āyūmmūgāp-tup'ah. ⁸ Pa Topa Koxuk yīxop-tup, yā kaxīy Topa te 'āka'ogāp-tup, xak mūn 'āktux tikmū'ūn pu', kōmēn Yenoyanēn kopah hām'āktux putup, xix hāpxexka Yonex tu', xix hāpxexka Xāmānit tu', xix hāpxexka xohix tu hām'āktux putup. Kaxīy.

⁹ Tu hām'āktux kux, ha Topa te' mōgāhā pepi', pexkox ha' mōg, ha yāy yōg mō'pok xop te' pēnāhā', ha hāmgōy xexka te' xax-ogāhā', pāyā' kopa' mōg, tu mōktu' xupep.

¹⁰ Ha Yeyox yōg mō'pok xop te' pēnā ka'ok,

Yeyox pēnāp-tup tu', tu pepi pēnā', 'īhā pexkox yōg mō'pok xop 2 mōxa mō'ka'ok, tu topixxax ponnohnāg mō'tat, ¹¹ tu:

—Ganinet yōg tihik, tep mūn xak xate pexkox kopah? Topa te Yeyox mōgāhā pexkox hah, ha xate' pēnāhā', ha hāmgōy xexka kopa' putpu' nūn putup. Kaxīy.

Tik xop te Mātit yāy kutnāhā'

¹² Ha yīktix 'Onimet tu' pip tik xop, tu ta' mōg, tu mōktu Yenoyanēn tu' mōxaha'. Putahat 'ap tox'ah, yā' hūmnāg, kinōm puxet. ¹³ Tu mōktu' mōxaha mīptut tox tu', tu mīpku'īn tu mō'kānīn, tu mīptut kox tu' mōgāhā', tu' mōxakux. Tik xohix te: Pet, xix Yoām, xix Tiak, xix 'Anene', xix Pinip, xix Tōmē', xix Matēmēo, xix Māteo, xix 'Appeo kutok Tiak, xix Xīmām, nōm te Yoneo xop xexkanāp-tup, xix Tiak nōy kutok Yot. ¹⁴ Tu' kuxap-xet, xip-tox puxet, ha 'ūn xop nū mūtik yāy tu nū'nāhā', xix Mānix, Yeyox mūg tut, xix Yeyox taknōy xop. 'Ūxohix te Topa xak, tu nōm pu hām'āktux pax.

¹⁵ Hāpxip 'īhā yāy tu nū'nāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix te 120, ha Pet tek-nīhā' xip, tu hām'āktux, hu:

¹⁶⁻²⁰ —'Ūnōy mūnōp xop, hōmā, hāmyāxatamuk xohix punethok 'īhā, Topa Koxuk te hām'āktux, tu mōnāy xop Namix hā hām'āktux, ha kax'āmi' 'ūkte'ex yōg tappet tu', hu:

“Pūyā yāy hām'ax tu' xut, puyīy kāmānat nōy hām,” kaxīy. Tu kax'āmi', ha hāmyāxatamuk xohix nōg, ha Topa yōg hām'āktux hittap hā' mīy nōmhā. Yeyox te Yot xānāhā', pu yūmūg mūtik 'āti', tu hāpxopmāhā', yā yūmūg hā' xape'.

—Pāyā Yot te' gāyxop mōgāhā Yeyox hah, nūy tayūmak pop, tu hām hā' nōy yānān, tu yōkānām tu' nāhā', ha' yōn yāy koxyōy. Ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' xupak, tu nōm hām 'āxet'ax mīy 'Axenām, yāy yīy'ax hā: “Ūhep 'āta'ax tu hahām,” kaxīy.

²¹ —'Āpu, tik nōy yāy kutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', tik te yūmūg mūtik hāpkumep hāmyāxatamuk 3 hā, 'īhā Yeyox te yūmūg mūtik hāpkumep. ²² Tik te Yoām putox pix'ax pēnāhā', tu Yeyox te pexkox tu' mōg pepi' pēnāhā', yā' xohix pēnāhā', pu

Yeyox yā putpu' hi 'āktux, yūmūg mūtik tu hām'āktux. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²³ Ha tik xop te tik 2 yīmōgatux, 'ūxuxet'ax Yoye Maxamax, yā 'āxet'ax nōy Hāmyok, xix Mātīt, ²⁴ tu Topa pu hām'āktux, hu:

–Topa 'āxexkah, yūmū'āte xa tu' xak, xate tikmū'ūn kuxa xohix yūmmūg hah, hukmū'ā yūmmūgā': Pi'ā' mūn putup xate'? 'Ok pe Maxamax, 'ok pe Mātīt? ²⁵ Yot te Hāmgāyāgnāg pet ha' mōg, 'āpu yūmū'ā' nōy yāykutnā', pu Yot pupi hāpxopmā', nūy Yeyox yōg mō'pok xop kopa' xhip, nūy Yot hā' yānān hāpxopmā', Kaxīy.

²⁶ Tu mō'xap yōn, puyī' xap hāmyūmmūgā', ha' xut Mātīt, ha Mātīt te nōm tik te 11 mūtik hāpxopmāhā'.

2

Topa Koxuk te tikmū'ūn ha yīxohoh

¹ Hāpxip 'īhā Yoneo xop te 'āmuk xexka mīy, 'ūxuxet'ax Pētekot, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy kotīnnāhā mīptut puxet kopah, ² tu' mām, tu mō'ka'ok tīnnā ka'ok 'āpak, yā 'āmuuh gāy putuk, tu' xupep mīptut kopah, tu mīptut kopa nū'xip, ³ ha' yōyxōg punethok pēnāhā', yā kuxap putuk, tu hāpxummāhā', tu mōktu 'ūp-tox xohix xuka' mām, ⁴ ha Topa Koxuk te pexkox tu' yīxohoh, tu' xohix ka'ogāhā', pu tu hām'āktux. Yā Topa Koxuk te' yīgāhā'.

⁵ Ha hāpxexka xohix yōg Yoneo xop te Yenoyanēn kopa' tihi', nōm te Topa xak, ⁶ tu' xupak, tu yāy tu nū'nāhā', tu' nūn, tu nūktu mōxaha', tu yāy yīy'ax xohix 'āpak, tu' yēy, ⁷ tu kuxānōg, tu:

–Pēnā', 'ōhōm Ganinet yōg tihik, tu' yīy, pāyā' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux. ⁸ Pute 'ūm? Yūmūg nūn, tu hām'āpak, tu yāy yīy'ax hā hām'āpak. ⁹ Yā' yīy'ax xohix te: Pat yōg, xix Met yōg, xix 'Enamīt yōg, xix Mēyopatām yōg, xix Yonex yōg, xix Kapanox yōg, xix Po'ōn yōg, xix 'Ax yōg yīy'ax, ¹⁰ xix Pinik yōg, xix Pānpit yōg, xix 'Eyit yōg, xix Nip yōg, xix Xinēn yōg, xix nōm te Hōm tu' pip xop yāy yīy'ax nōm xop nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu' mōxaha', tu' pip. ¹¹ Yā' yāg Yoneo, xi' yāg yā' puknōg xop, nōm te Topa xak, xix Yoneo mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. Yā Kenet yōg, xix 'Anap yōg, yūmū'āte

Topa yōg hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āpak, tu yāy yīy'ax hā' xupak. Kaxīy.

¹² Hu kuxānōg, tu yāy pu yīkopit, hu:

–'Īntu', pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

¹³ Ha tik yāg kute'ex kummuk, tu:

–Yā mīnta hep xupyāg xo'op, hu nō pap-tux! Kaxīy.

Pāyā 'ap paptux'ah.

Pet te hām'āktux

¹⁴ Ha Pet yok, tuk-nīhā' xip tik te 11 kopah, tu' yīy ka'ok tu:

–Yonex yōg tihik, xix kōmēn Yenoyanēn kopa ti xop kamah: 'Ūg'āpax, 'āte 'ūm mūgā 'āpax. ¹⁵ 'A tik xop paptux'ah. 'Āmhok. Yā hōnhā māyōn te pexkox puka' yūm. ¹⁶ Pa hōmā tik hittap Yoeo te Topa pupi hām'āktux, hu:

¹⁷ “Hōmā, hāmyāxatamuk xohix nōg putup, 'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup 'ūhep xop xohix hah,

ha 'āk-tok pit xix 'āk-tok hex te Topa pupi hām'āktux putup,

ha' xiptap xop te yāy koxuk hā' pēnāp-tup, ha kutut xop te nō yōnkup putup.

¹⁸ Ha 'āmnīy 'ūm 'īhā Topa te yāy Koxuk yīxōnnāp-tup yāy yōg kāmānat xohix hah, tik xop xix 'ūn xop,

ha Topa pupi hām'āktux putup.

¹⁹ Ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg xa' mūg putup pexkox tu' xix hām tu',

ha' hep 'āta pēnāp-tup, xix kuxap, xix kugōy.

²⁰ Māyōn yānām xok putup hāpxoptap hah, ha māyōn hex yāyhā' hep 'ātap-tup,

ha 'āmnīy 'ūm puxet 'īhā Topa nūn putup, tu hām tu' nūn putup, pu hāpxopmā'ax xohix kopit.

²¹ Tikmū'ūn 'ūm te Topa 'āxet'ax hā' xānā', pu' xut, puxix Topa nōm xut putup, pe tihik, pe 'ūhūn.” Kaxīy.

²² Pet te xe:

–'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āyīpkox pi', tu hām'āpax. Topa mūn te Nāyane yōg Yeyox yāykutnāhā', tu 'āxop ha nū'kutnāhā', nūy xa' mūg. Tu Yeyox hā hāpxopmā max xe'ēgnāg 'āxop keppah, ha hāmyūmmūg xate'. ²³ Topa te hāmyūmmūg, tu Yeyox hōm 'āxop xohix pu', ha 'āxop tep-tup nōg, tu tik kummuk xop pu' hōm Yeyox, pu mīpkupnix tup-tex.

²⁴ Pa Topa te putpu' hīnnāhā'. 'Ūxok xe'e', pāyā Topa mūn ka'ok, tu putpu' hīnnāhā'.

Yā Yeyox te Topa hāk-tok xe'e'. ²⁵ Hōmā mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, tu Yeyox 'āktux kamah, 'a yāy 'āktux'ah, hu: "Āmnīy xohix hā 'ātek xuxyā pēnāhā', 'ūgyīp xe'e hā' xip, nūy mōknīynām, huk kuxānōg 'ohnāg.

²⁶ Huk kuxa hittup, xik yīy'ax hittup. Hōmāk xok putup, pāyāk kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, tuk hittup.

²⁷ Xatek koxuk nīm putup'ah. 'Ap xukpot tuk nīm putup'ah.

Xatek hep kutox 'āta tux hok, puk-tox 'ohnāg,

yāk mūn tik max xe'ēgnāg.

²⁸ 'Ōgnū putat xe'ēgnāg hāk mōg. Xate 'a' mūg putahat. 'Ūgyīkāgnāg hā 'āxip, yīk kuxa hittup," kaxīy.

²⁹ Tu xe:

—'Ūnōy mūnōm xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux: Mōnāyxop hittap Namix xok, ha nō hāpkot, ha' yōg hāpkox xip 'ūxukpot tu', tu yā' xip hōnhā. ³⁰ Namix te Topa pupi hām'āktux, tu Topa te hām'āktux xex yūmmūg, tu Topa yā' koit 'ohnāg yūmmūg, yā yāy 'āxet hā Topa te hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox xekanāp-tup, pu tikmū'ūn xohix tu xat," kaxīy. ³¹ Hōmā kumak Namix te hōnhā yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' koxuk hā' pēnāhā', tu Topa yōg hāmyāyikutnā'ax pēnāhā', tu' yōg putpu hi'ax pēnāhā', ha Topa te Yeyox nīm 'ohnāg xukpot kopah, ha Namix te' pēnāhā', tu Yeyox yāy hep 'āta kutox 'ohnāg pēnāhā'. ³² Hamūn, Topa te Yeyox hīnnhā putpu', hak mūg xohix te' pēnāhā'. ³³ Yīy Topa te' xexkānāhā 'ūyīpxe'e hah, tu hām'āktux xex, tu hām'āktux, hu: "Āte Topa Koxuk yīxōnnāp-tup tikmū'ūn hah," kaxīy. Ha hōnhā 'āxohix te' pēnāhā', tu' xupak. ³⁴ Namix mūn te pexkox ha 'a' mōg'ah. 'Ap pepi' mōg'ah, pāyā hām'āktux, hu: "Topa te hām'āktux 'ūkxuxyā pu', hu: —'Ūgyīpxe'e hā yūhūm. ³⁵ 'Āte xa tu' gāy xop hupmāp-tup, xayī' xat, ha 'āmūn pu' yīpkox pi', " kaxīy. ³⁶ 'Iyaet yōg tikmū'ūn, 'āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu'. 'Āte xa hām'āktux xe'e', 'ap koit'ah: Topa te Yeyox yāyikutnāhā', puyīy 'āxop hā 'āxuxyā xe'ēgnāg. Tu yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax xe'e'. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

³⁷ Ha' xohix te' xupak, tu yāyhāhup, tu' kuxa te' xak, tu hām'āktux Pet pu', xix mō'pok xop xohix pu', hu:

—'Ūnōy mōnōm xop, putep mūn mīy'ax? Kaxīy.

³⁸ Ha Pet te:

—'Āpu yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, hap-tox pix, xa Yeyox yā 'āxuxyā 'āktux, ha Topa te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu' kux, ha xa nū'kutnāp-tup yāy Koxuk Xe'ēgnāg. ³⁹ Topa te xa hām'āktux xex, hu: "Āte yāy Koxuk mō'kutnāp-tup xa', xix 'āk-tok hah, yā' xohix hah, nōm te hāptox tu' pip, Topa te nōm xop xānāhā'." Kaxīy.

⁴⁰ Ha Pet te hām'āktux punethok, nūy tu ka'ōgā', tu' xānāhā', hu:

—'Ānūn, tu tikmū'ūn kummuk nīm, Topa te tikmū'ūn kummuk xūyāp-tup hah. Kaxīy.

⁴¹ Ha tikmū'ūn xohix xexkah te hām'āpak, tu' yīpkox pip, hap-tox pix, yā yāy koxuk xop xohix te 3.000. ⁴² Ha Yeyox yōg mō'pok xop te hāmyūmmūgāhā mōkuma' mōg. Tu 'āmniy xohix hā Topa pu hām'āktux, tu nū mūtik hām'āktux xi' xit, nūy Yeyox nōm te' pupi' xok pe'paxeh.

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah

⁴³ Ha tikmū'ūn kuxānōg, 'ihā Yeyox yōg mō'pok xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg punethok, ⁴⁴ ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopa', tu yāy mūtik pip, tu hāpxop xohix koxip yāy pu', ⁴⁵ ha tik xop te yāy yōg hāpxop xohix hāmenex, nūy 'ūhok xop xohix pu' nīm, tu' xupkumīy 'ohnāg. ⁴⁶ 'Āmnīy xohix hā yāy tu nū'nāhā' Topa pet xexka kopa', tu yāy mūtik xit yāy pet kopa', nūy Yeyox xok'ax pe'paxeh, tu' kuxa hittup, yā kuxap-xet, ⁴⁷ tu Topa 'āktux max, ha tikmū'ūn xohix tep-tup, ha 'āmniy xohix hā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' xohix nāg nōy nā' mōgāhā', tu mōktu xohix.

3

Topa te tik te hāpkumep hok hittupmāhā'

¹ Māyōn he 'ihā Pet mōg xix Yoām, tu Topa pet xexka ha' mōg, nūy Topa pu hām'āktux

Yoneo xop mütik. ² Tik 'üm te häpkumep hok, tu' xip. 'Utut te' put tu häpkumep hok, yäy hi'ax tox hä. 'Ämnïy xohix hä tikmü'ün te Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax tu' tat, nō'ōm mō'yīnnīn'ax 'āxet'ax "Ümax", ha tikmü'ün nūn, ha tik te tu' kax, pu tu häpxop 'üm hok popmä', ³ ha Pet mōg nōmhā, xix Yoām, tu Topa pet xexka hä' mōxaha', ha tik te häpkumep hok te' pēnāhā', tu:

—'Äm hok hōm häpxop 'üm! Kaxīy.

⁴ Ha tik 2 te' pēnāhā', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Hēnā'! Kaxīy.

⁵ Ha tik te häpkumep hok te' pēnā ka'ok, nūy häpxop 'üm pa'. ⁶ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—'Ap pip'ah tayūmak, 'üyā xa häpxop 'üm nōy hōm. Yā Nāyane yōg Yeyox Kunnix tekümü'ā yāy 'āxet'ax hōm, 'ū 'āxat, hu: 'Äpu, 'āk-nīhā xihip, nūy häpkumep! Kaxīy.

Tu' yīy'ax hä' hittupmāhā'.

⁷ Tu' yīpxe'e mūg, tuk-nīhā' xip, ha' nōy yok mō'ka'ok, tu' kup ka'ok xi' pata ka'ok, ⁸ tu' hittup xexka', hu: Pūn, pūn, pūn, kaxīy, tu Topa 'āktux max. ⁹ Ha tikmü'ün te' pēnāhā', tu häpkumep pēnāhā', tu Topa 'āktux max 'āpak, ¹⁰ tu tik tupmāhā yūmmūg, hu hām'āktux, hu:

—'Ämnïy xohix hä' yūm, tu ta tu' xak Topa pet xexka mō'yīnnīn'ax 'Ümax tu'! Kaxīy.

Tu' yēy.

Pet te hām'āktux Topa pet xexka kopa'

¹¹ Ha tik te Pet yāy kep hä' mūg, xix Yoām, ha tikmü'ün kuxānōg, tu' nūn, tu yāy tu nū'nāhā', Xanomām yōg häptopa hāmyīkox tu yāy tu nū'nāhā', ¹² ha Pet te tikmü'ün pēnāhā', tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik: Teptu 'ākuxānōg, tuk pēnā ka'ok? Putep pe'āpaxex? 'Ak mūg ka'ok'ah, 'ak mūg max xe'e'ah, nūy tik hittupmā'. ¹³ Mōnāyxop hittap 'Amanām yōg Topah, xix Mōnāyxop 'Iyak yōg, xix Mōnāyxop Yako yōg Topah, xix mōnāyxop xohix yōg Topah, yā Topa te' yōg Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox xexkanā xe'ēgnāg, pa 'āxop tep-tup nōg, tu' puknōg xop ha' mōgāhā'. Pinat pa te hāmyūmmūg, tu' xut putup, pu mōg, pāyā xatep-tup'ah. ¹⁴ 'Ümax xe'ēgnāg Yeyox, pāyā xatep-tup nōg, hu Pinat tu' xak, pu tik kummuk xut 'üyānān tu', pu

mōg, nōm te' nōy putex. ¹⁵ Yeyox te' xohix hīnnāhā', ha xatep-tex Yeyox, pa Topa te' putpu' hīnnāhā', hak mū'āte' pēnāhā'. ¹⁶ Yā Yeyox mūn ka'ok, tu tik hittupmāhā'. Tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa', ha tik pata kup ka'ogā xe'e'. 'Äxop te' pēnāhā', tu' yūmmūg.

¹⁷ —'Ünōy mūnōm xop, hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, xix 'āxexka xop te hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹⁸ Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tikmü'ün hittap pu hām'āktux, hu: "Topa te Kunnix yāy kutnāhā', pu nū'kutnā 'āxop hah," kaxīy. Yā Topa yōg hām'āktux hittap hä Yeyox xok mīpkupnix tu' nōmhā. ¹⁹ 'Äpu yāyhāhup, nūy 'ōg häpkummuk mīy kux, tu Topa ha mōg, puyīy Topa 'ōg mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu' kux, ²⁰ puyīy Topa 'ākuxa ka'ogā', tu Yeyox yāy kutnā tap, nūy xa nū'kutnā', tu nū'kutnāp-tup putpu', ²¹ pa hōnhā pexkox tu' xip, tu Topa yōg häptup xe'e hip. Yā Topa pupi hām'āktux xop te' xuktux tap. ²² Mōnāyxop hittap Mōyyex te Yeyox 'āktux kamah, tu: "Hōmā Topa te tik te yāy pupi hām'āktux yāy kutnāp-tup, 'āxop kopa' yāy kutnāp-tup, tu tik puxet xānāp-tup, puyī' pupi hām'āktux, 'ükputuk. 'Üxupax, nūy xat'ax xohix mīy. ²³ Tikmü'ün te Topa pupi hām'āktux 'ax 'āpax, tu 'āyīpkox hok, puxix nōm xop yīpkox pip hok xop kix putup," kaxīy. ²⁴ Ha tik xop xohix te hām'āktux, yā' xohix te' xuktux, yā' Xāmō'eo, yā' xohix te' xuktux. ²⁵ 'Äxop xik mū'ūg yā nōm tik xop hāk mōkputox, ha hōmā Topa te pa'ax mīy yūmmūg mōnāyxop mütik, tu mōnāyxop 'Amanām pu hām'āktux, hu: "Ämōkputox te' hep xop xohix hä hāmmaxnāp-tup," kaxīy.

²⁶ —Tu nū Kāmānat Xe'ēgnāg Yeyox kutnāhā 'āxop ha hāmāxap, puyīy 'āhittupmā' xa häpxopmā kummuk kux. Kaxīy.

4

Pet xix Yoām te Yoneo xexka xop keppa' tihī'

¹ Häpxip 'ohnāg 'ihā Yoneo yōg 'āmānex xop nūn, xix Topa pet xexka yōg xonat xop kapitām, xix Xanoxeo xop nūn, ² ha Pet xix Yoām te hām'āktux tikmü'ün pu',

tu hāmyūmmūgāhā, tu Yeyox yōg putpu' hi'ax 'āktux, ha' xexka xop gāy, ³ tu Pet mūg xix Yoām, tu 'āmnīy hā kanet ha' mō'tat, ha' tihi', ha 'āmnīy, yā hāptup hip. ⁴ Pa nōm te hām'āpak kuxa mām ka'ok Pet yōg hām'āktux kopa', ha' kuxa mām tik xop xohix nōy nā' mōg, tu mōktu 5.000, yā' xohix xexka punethok.

⁵ Hāptup 'hā Yoneo xexka xop xix tik xop te hāmyūmmūg xop te yāy tu nū'nāhā Yenoyanēn kopa', ⁶ tu Yoneo 'āmānex xexka xop mūtik pip, 'ūxohix te: 'Anān, yā 'āmānex xop xohix xat'ax, xix Kaxpax mūtik pip, xix Yoām, xix 'Anexān, xi' xape xop, ⁷ tu Pet xix Yoām xānāhā', tu' yīkopit, hu:

—Putep te 'āxop xat, xa tik pakut hit-tupmā'? Putep hā 'āxop te nōm tik hit-tupmāhā'? Kaxīy.

⁸ Ha Topa Koxuk te Pet ka'ogāhā', ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Tikmū'ūn xexka xop, xix tik xop te hāmyūmmūg xop: 'Ūg'āpax! ⁹ 'Āxop tek mūn yīkopit, hu: “Putep te 'āxop xat, xa nōm tik hittupmāhā'? Putep hā 'āxop te' hittupmāhā'?” Kaxīy. ¹⁰ 'Ūg'āpax, 'āte xa hāmyūmmūgā'ax, xa hāmyūmmūg, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg. 'Āxop te Nāyane yōg Yeyox Kunnix putex mīpkupnix tu', ha Topa te' hīnnāhā putpu', hamūn te nōm tik hittupmāhā', Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā' hittupmāhā'. Pēnā'. Nōmhā' xip, tu hāpkumep. ¹¹ Yeyox yā mīptut hā' māykup putuk, xix koxuk. 'A 'āxop te Yeyox putup nōg, pa Topa te' xexkanāhā xe'ēgnāg. ¹² 'Ok xip tik nōy te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat? 'Ok xip hāpxexka xohix tu'? 'Ap xip'ah. Yeyox yāp-xet xip. Topa te Yeyox 'āxet'ax hōm tikmū'ūn pu', pu Yeyox yūmūg kuxa kummuk tu xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu'. Kaxīy.

¹³ Ha' xexka xop te Pet pēnāhā xix Yoām, ha' yīpkutuk 'ohnāg, yīy hāmpē'paxex, hu:

—Tappet xax yūmmūg kutōgnāg, pāyā tute Yeyox mūtik hāpkumep, yā' yōg tik xop, kaxīy.

¹⁴ Ha tik tupmāhā' xip, ha' xexka xop te' pēnāhā', hu yāyhāhup, tu' yīy 'ohnāg, ¹⁵ tu:

—Āpep, nūy hāptopa mōg. Kaxīy.

Ha' mōg, ha' xexka xop te yāy mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ¹⁶ hu:

—Putep mūn mīy'ax? Pet xix Yoām te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Tep tu yā' koit? Yā Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', tu' yūmmūg. ¹⁷ 'Āpu, nōm tik 2 xat hok, pu Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok tikmū'ūn pu', pu tikmū'ūn Yeyox xaxok. Kaxīy.

¹⁸ Tu Pet xānāhā xix Yoām, tu' xat hok, hu: —Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok, xix tikmū'ūn pu Yeyox yūmmūgā hok. Kaxīy.

¹⁹ Pa Pet xix Yoām te:

—'Āxop pa te hāmyūmmūg: Pi'yā' max, 'ok pe 'āxop puk yīpkox pip, 'ok pe Topa puk yīpkox pip? 'Āxop te hāmyūmmūg.

²⁰ 'Ūgmū'āte Yeyox 'āxet'ax 'āktux putup mō'kuma' mōg, Topa te' xat, hak mūg yīpkox pip Topa pu hāmāxap, hu hāpxopmā'ax pēnāhā 'āktux putup, xix hāpxopmā'ax 'āpak 'āktux putup kamah. Kaxīy.

²¹⁻²² Ha tik hittup yōg hāmyāxatumuk te 40, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux max, hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hah, ha' xexka xop te Pet xūygāp-tup, xix Yoām, pāyā tikmū'ūn yīpkutuk, hu' mīy 'ok pa' gāy, tu Pet xupepmāhā xix Yoām.

Yeyox yōg tik xop te Topa pu hām'āktux

²³ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha' xape pet tu', tu' xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux 'ūxape xop pu', tu 'āmānex xexka xop yōg hām'āktux'ax 'āktux, xix tik xop te hāmyūmmūg yōg hām'āktux'ax 'āktux. ²⁴ Ha' xupak, tu Topa pu hām'āktux, tu yāy yīy puxet hā hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka xe'ēgnāg, xate pexkox mīy, xix hahām, xix kōnāg xexka', xix hāpxop xohix te kopa' pip mīy. ²⁵ Hōmā 'Ākoxuk Xe'ēgnāg te hām'āktux, tu' xat, pu 'ōg kāmānat Namix hām'āktux, hu: “Tep tu' puknōg xop gāy? Ha' hep xop xohix te hāmpē'panōm, hu: “Ūkxexka”, kaxīy, pak-tōgnāg, tu xe: “Ūgka'ok”, kaxīy, pāyā' pu'ūgnāg. ²⁶ Hāpxexka xohix yōg xexka xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Topa hā kumīy, nūy Topa yōg hāmyāyikutnā'ax mūtik yāy tuk-mīy,” kaxīy.

²⁷ —'Ap koit'ah. Yā Yenoyanēn yōg xexka xop, yā Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop, xix Pinat, xix 'Enot, tu yāy tu nū'nāhā', nūy 'ōg Kāmānat Xe'ēgnāg hā kumīy, pāyā xate Yeyox yāyikutnāhā', tu nōm xexkanā

xe'ëgnäg. ²⁸ Hõmã xate hãmp'e'ãpaxex, tu hã'm'ãktux tap, yïy 'õgnũ hã'm'ãktux hittap hã Yoneo yõg tikmũ'ũn kummuk te Yeyox kummugãhã nõmhã, xi' puknõg kummuk xop te' kummugãhã nõmhã. ²⁹ Tu' gãy, tu' yïy gãynãm, yïg mũ'ãte xa tu' xak, xak mũg ka'ogã', 'üyïy hãpxopmã max, nũy nõm xexka xop yïpkutuk hok, nũy 'õgnũ hã'm'ãktux 'ãktux pax. ³⁰ Yã 'ãka'ok, hu tikmũ'ũn hittupmãhã', tu hãpxopmãhã', xix hãpxopmã ka'ok xe'ëgnäg, pu tikmũ'ũn pãnã', tu 'õg Kãmãnat Xe'ëgnäg Yeyox hã hãpxopmãhã'. Kaxïy.

³¹ Tu Topa pu hã'm'ãktux kux, ha mïptut yãy nuhuk, ha Topa Koxuk te' xohix ka'ogãhã', hu Topa yõg hã'm'ãktux 'ãktux, tu' yïpkutuk 'ohnäg.

Õkuxa mãm ka'ok xop te hãpxop xohix koxip

³² Yã' kuxa mãm ka'ok, tu' kuxap-xet, xip-tox puxet. 'Ap hã'm'ãktux'ah, hu: "Yõgnũ'", kaxïy. 'Ãmhok. Pãyã hãpxop xohix yã yã yõg, tu' xupkumïy 'ohnäg. ³³ Ha Yeyox yõg mõ'pok xop te hã'm'ãktux ka'ok, tu yũmũg xuxyã Yeyox putpu hi'ax 'ãktux, ha Topa te' kuxa mãm ka'ok xop ka'ogãhã', ha tikmũ'ũn tep-tup pax. ³⁴ 'Ap hok xop pip'ah, pap-te xop te mïptut hãmenex xix hahãm, tu tayũmak pop, tu' xape xop pu' popmãhã', ³⁵ Ha' mõ'pok xop te' pop, tu' hok xop pu' popmãhã'.

³⁶ Ha Xip yõg tik yã Nemi hã' mõkputox, tu' xuxet'ax Yoye Maname', ha' xuxet'ax te tikmũ'ũn yïy'ax hã: "Nõm te' nõy ka'ogãhã'", ³⁷ tu yã yõg hã hãmenex, tu tayũmak paha', tu mõ'pok xop pu' hõm.

5

Ãnãnĩn xix Xapit

¹ Tik 'ãxet'ax 'Ãnãnĩn, xi' xetut 'ãxet'ax Xapit, tu yã yõg hã hãmenex, ² ha' nõmenex, tu tayũmak paha', tu mõ'pot, tu' yãg xaptop, tu' yãg nõy paxnũn mõ'pok xop hah, Yã mõ'ãmã', hu:

—Yã tayũmak xohix, yã' kux, 'ap nõy xip'ah. Kaxïy.

Ha' xetut te yã' koit yũmmũg, tu mõ'ãmã kamah. ³ Pa Pet te:

—Ãnãnĩn, tep tu xate Hãmgãyãgnäg yõg hã'm'ãktux 'ãpak, tu 'ãyïpkox xip nõm hã'm'ãktux kummuk pu'? Yã Topa Koxuk pu yã' koit, tu tayũmak yãgnäg xaptop, tu' yïy 'ohnäg! ⁴ Hahãm 'õgnũ, xix tayũmak xohix 'õgnũ'. Putep mũn pe'ãpaxex 'ãkuxa kopah? Xate tikmũ'ũn pu' koit'ah, pa Topa mũn pu' koit. Kaxïy.

⁵ Ha' xupak, tu hãm tu' nãhã', tu' xok xe'e', ha nõm te' xupak kuxãnõg xexka'. ⁶ Tik xiptap te 'Ãnãnĩn kïy topixxax hã, tu mõ'tat, tu nõ hãpkot.

⁷ Ha 'ot 3 nõg, 'ĩhã' xetut mõ'nãhã', 'ap te yïpxox xok'ax yũmmũg'ah, ⁸ ha Pet te:

—Pu, 'ãyïy. 'Õgnũ hahãm yõg tayũmak xohix te xïy? Kaxïy.

Ha:

—Hamũn. Yã tayũmak xohix, 'ap nõy xip'ah. Kaxïy.

⁹ Pa Pet te:

—Tep tu 'ãyïpxox te koit, xix 'ãmũn? 'Ok Topa Koxuk pu' koit, nũy nõ gãyã'? 'Õxupax: Tik te 'ãyïpxox nõ hãpkot, tu ta' nũn, tu nũ', tu mõ'ãtat putup kama hãptopa'. Kaxïy.

¹⁰ Pet te hã'm'ãktux kux, 'ĩhã' xetut te hãm tu' nãhã', Pet pata yïka' nãhã', tu' xok, ha tik xiptap nũn, tu' pãnãhã', tu hãptopa mõ'tat, tu' yïpxox yõkãmã' xe nõ hãpkot.

¹¹ Ha' kuxa mãm ka'ok xop kuxãnõg xexka', ha tikmũ'ũn xohix te' xupak, tu kuxãnõg kamah.

Ha hãpxopmã ka'ok xe'ëgnäg

¹² 'Õkuxa mãm ka'ok xop te yã tu nũ'nãhã' Topa pet kux kaxax kaka hah, ha' kux kaxax 'ãxet'ax Xanomãm yõg, ha Yeyox yõg mõ'pok xop te hãpxopmã ka'ok xe'ëgnäg tikmũ'ũn kopah, puyï' pãnã', ¹³ yïy tikmũ'ũn kuxa mãm 'ohnäg xop kuxãnõg, tu' kuxa mãm xop yïpkutuk, 'ap te yãy tu nũ'nã'ah nõm xop mütik, pãyã' xohix te nõm hãp-tup pax. ¹⁴ Ha tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah, tu' nũn, tu' nõy tu' mõxaha', tu yãy tu nũ' kuxa mãm ka'ok xop xok, tik xop xix 'ũn xop, ¹⁵ ha tikmũ'ũn te' pakut xop tat putat kopah, tu mĩm xix 'extet tu' xex, pu Pet koxuk kopa nãy, nũy hĩttupmã'. ¹⁶ Ha kãmẽn punethok te Yenyoyanẽn yïka' pip, ha kãmẽn nõy yõg tikmũ'ũn nũn Yenyoyanẽn tu', tu' pakut xop

tat, xix yāmīy kummuk kopa' pip xop tat, ha' hittupmāhā'.

Ūxexka xop te tik xop kummugāhā'

¹⁷ Pa tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīpkumīy, xix Xanoxeo xop te' yīpkumīy, ¹⁸ tu' xat, pu Yeyox yōg mō'pok xop mūy, tu kōmēn yōg kanet ha mō'tat, tu' xex. ¹⁹ Pa 'āmnīy koxtap 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax nūn, tu hāmyīnnīn'ax xōn, tu tik xop mōy kanet kopah, tu hāptopa' mōgāhā', tu' xat, hu:

²⁰ –Mōg, mōg, Topa pet xexka ha mōg, nūy Yeyox 'āktux, nōm te tikmū'ūn xop xohix hīnnā'ax. Kaxīy.

²¹ Ha hām'āpak, tu' mōg, tu māyōn xupep 'īhā tikmū'ūn yūmmūgāhā Topa pet xexka kopah.

Ha ta tik te 'āmānex xop xat'ax nūn, xi' yōg xop xohix, tu Yoneo xexka xop xohix xānāhā', pu yāy tu nūnnāy, ha' xat, hu:

–Āpu, kanet tu nūnnāy Yeyox yōg mō'pok xop. Kaxīy.

²² Ha xonat xop mōg kanet hah, tu' xak, pāyā 'ap ti'ah, yīy putpu' nūn, tu' xexka xop pu' xuktux, ²³ hu:

–Pipkup ka'ok hā mō'yīnnīn, ha' xōn ha' xīy 'ohnāg, ha xonat xop te hāmyīnnīn'ax yīka' pip, nūy pēnā', hak mū'āte kanet yōg hāmyīnnīn'ax xōn, pāyā 'ap tik 'ūm xip'ah kanet kopah. Kaxīy.

²⁴ Ha Topa pet xonat xop yōg kapitām te' xupak, xix 'āmānex xexka xop te' xupak kamah, tu:

–Īhok, pute 'ūm? Kaxīy.

²⁵ Ha tik 'ūm nūn, tu:

–Hōmā 'āxop te tik tigāhā kanet kopah, yā hōnhā Topa pet xexka tu' pip, tu tikmū'ūn yūmmūgāhā'. Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop te tikmū'ūn yīpkutuk, tu hāmpē'paxex, hu “Pe yā 'ā mīkaxxap tux!” kaxīy. Hu mō'pok xop xūygā 'ohnāg, pāyā' mūg, tu' nūnnāhā', ²⁷ tu' xexka xop keppa' xex, ha tik te 'āmānex xop xat'ax te' yīkopit, hu:

²⁸ –'Ok 'āyīpkox hok? Hōmāg mū'āte xa' xat, hu: “Āyīy hok, Yeyox 'āxet'ax hā yūmmūgā hok!” kaxīy. Pa 'āxop te tikmū'ūn xohix yūmmūgāhā Yenoyanēn kopah, nūy 'ūgmūg kupex Yeyox xok'ax hah, pu tikmū'ūn 'ūgmūg 'āktux kummuk. Kaxīy.

²⁹ Pa Pet xix mō'pok xop te hām'āktux hā' nōy yānān, tu:

–'Ūgmū'āte Topa yīy'ax 'āpak, tu Topa puk yīpkox pip hāmāxap, tuk-nāy tu tikmū'ūn puk mūg yīpkox pip. ³⁰ Āxop te Yeyox putex mīpkupnix tu', pipkup hā' xup mīpkupnix tu', nūy tup-tex, ha mōnāyxop yōg Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ tu' xexkanāhā yāy yīpxe'e hā', nūy hāpkummuk mīy'ax xax-ogā', pu tu' kux. ³² 'Ūgmū'āte' pēnāhā', xix Topa Koxuk te' pēnāhā', tu hām'āpak, tu xe hām'āktux, ha Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nōm xop kuxa mām ka'ok xop ha nū'kutnāhā'. Kaxīy.

³³ Ha' xupak, tu' gāynām, tu' kix putup, ³⁴ pa Paniye xop yōg tik xip, 'ūxuxet'ax Gāmāniet. 'Ōhōm tik te hāmyūmmūg xexka', tu Topa yōg xat'ax yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn xohix tep-tup pax. Hak-nīhā' xip, tu' xat, hu:

–Āpu, tik xop hāptopa mōgā'. Kaxīy.

Ha' mōgāhā Yeyox yōg mō'pok xop. ³⁵ Ha Gāmāniet te' xexka xop pu hām'āktux, hu:

–'Iyaet yōg tik xop, 'ōg pa mōxip, xayīy 'āmpē'āpaxeh, nūy hāpkummuk 'ūm mīy hok. ³⁶ Hōmā Teot te tikmū'ūn xat putup, tu tik xop te 400 mōgāhā', hap-tex, ha nōm xop te' pe' mōg te' xaxok, ha' kux. ³⁷ Ha hāpxip 'īhā gohet te tikmū'ūn mō'kupix, tu tikmū'ūn xohix te xīy yūmmūg putup, hu mō'kupix, 'īhā Ganinet yōg Yot xip, ha tikmū'ūn punethok te Yot pe' mōg, ha' xok, ha tikmū'ūn te yīkām xupmāhā'. ³⁸⁻³⁹ Yīy hōnhā 'āte xa hām'āktux, hu: Tik xop nīm, tu' kummugā hok. Pi'yā'? 'Ok pe Topa te nōm nū'pok, 'ok pe tik 'ūm te nū'pok? 'Āte' yūmmūg'ah. Yī' hip, ka Topa mūtik yūmūg yāy tuk-mīy. Kaxīy.

Ha' xexka xop te Gāmāniet yōg hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox pip, ⁴⁰ tu Yeyox yōg mō'pok xop xānāhā', tu' kix xokxax hā', tu' xat, hu:

–Yeyox 'āxet'ax 'āktux hok! Kaxīy.

Tu' tux hok, pu mōg.

⁴¹ Ha' mōg, tu' kuxa hittup. Yā' xexka xop te' xūygāhā', Yeyox xūy putuk tu' xūygāhā', yī' hittup. ⁴² Tu 'āmnīy xohix hā hāmyūmmūgāhā Topa pet xexka kopah, xix mīptut xohix kopah, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Topa te nōm yāy kutnāhā xe'ēgnāg.

6

Tik te 7 te mō'pok xop hā' tehe'.

¹ Hāpxip 'ihā' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. Ha Genex yīy'ax yōg tikmū'ūn te:

—'Āmnīy xohix hā 'āxop tek xit'ax popmāhā yūmū yōg hok mām xop pu', pāyā 'ūgmūg yīy'ax xop xate' xaxok, tuk xit'ax 'ohnāg hōm, 'ihā Yoneo yīy'ax hok mām xop pu' popmāhā'. Kaxīy.

² Ha mō'pok xop te 12 te' kuxa mām ka'ok xop xohix xānāhā', tu:

—Topa tek-mūg xat, 'ūyōg hām'āktux yūmmūgā', hak mū'āte Yeyox tu hāpxopmāhā'. 'Ap hāmyūmmūgā kux putup'ah, nūy kuxa mām ka'ok xop tu' xit'ax popmā'. ³ 'Āpu, tik max te 7 yīmōgatux 'āxop kopah, pu hāpxop popmā', puyīy 'ūn xop xaxogā hok, ⁴ pak mū'āte Topa pu hām'āktux pax putup, tu Topa yōg hām'āktux yūmmūgāp-tup. Kaxīy.

⁵ Ha' xohix te nōm hām'āktux putup, hu' kuxa hittup, tu tik xop yīmōgatux, tu 'Extep yāykutnāhā hāmāxap. Yā' kuxa yūm ka'ok, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā'. Ha tik nōy yīmōgatux 'Extep mūtik, tik xohix te: Pinip, xix Ponok, xix Nīkānōg, xix Tīmām, xix Pām, xix kōmēn 'Ātikit yōg Nīkonao, yā Nīkonao te Yoneo xop hā' puknōg tap, pāyā hōmā nōm xop kopa mō'nāhā', tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat. ⁶ Ha tik te 7 mōgāhā mō'pok xop hah, tu' keppa tigāhā', ha Topa pu hām'āktux, tup-tox yīmū' yīm nōm, pu Topa Koxuk ka'ogā'. ⁷ Ha tikmū'ūn punethok te Topa yōg hām'āktux 'āpak, ha Yenoyanēn yōg tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix nōy nā' mōg. 'Āmānex xop kama te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pip.

'Ūgāy xop te 'Extep mūg ka'ok

⁸ Ha 'Extep te hāpxopmā xe'ēgnāg, pu tikmū'ūn pēnā', ha Topa te' ka'ogāhā', tup-tup pax, ⁹ ha Topa pet 'āxet'ax Nimet yōg, ha' yōg xop nūn, tu hām'āktux hā' nōy yānān 'Extep mūtik, ha tik xohix te: Xinēn yōg, xix 'Anexanit yōg, xix Xinix yōg, xix 'Ax yōg. 'Ūxohix te hām'āktux hā' nōy yānān nām 'Extep mūtik. ¹⁰ Pa 'Extep te hāmyūmmūg xexka', yā Topa Koxuk te nōm pu hāmyūmmūgāhā', ha' nōy xop te' yēy, tu'

gāy. ¹¹ Tu' nōy xop pu tayūmak xaptop hā' hōm, tu' xat, hu:

—'Āmōg, nūy yā' koit. Kaxīy.

Ha' mōg, tu' koit, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu Topa 'āktux kummuk xix Mōnāyxop Mōyyex 'āktux kummuk. Kaxīy.

¹² Tu' yīy hā tikmū'ūn gāyāhā', xi' xexka xop, xix hāmyūmmūg xop, tu' koit hā' xohix gāyāhā', tu 'Extep mō'tat, tu' xexka xop keppa' xix, ¹³ ha tik xop te koit hā hām'āktux, hu:

—'Extep te hām'āktux kummuk, tu' xuktux pax, ha' kux 'ohnāg, tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, xix Mōyyex yōg xat'ax 'āktux kummuk. ¹⁴ Kāy te hām'āktux, hak mū'āte hām'āpak, ha: Nāyane yōg Yeyox te Topa pet xexka koxyōy putup, tu Mōyyex yōg hāpxopmā'ax hittap nōāp-tup, nūy yā' xat'ax puknōg hā' nōy yānān. Kaxīy.

Pāyā' koit.

¹⁵ Ha tikmū'ūn xexka xop te 'Extep pēnā ka'ok, ha' pa hittup xe'ēgnāg, tu pexkox yōg mō'kutnā'ax putuk.

7

'Extep te yāy pupi hām'āktux

¹ Ha tik te 'āmānex xop xat'ax te 'Extep yīkopit, hu:

—'Ok tik te hāpxe'e 'āktux? Kaxīy.

² Ha 'Extep te:

—'Ūkxape xop xi' tak mūnōm xop, 'ūg'āpax: Topa xexka xe'ēgnāg te pexkox kopa' xip, tu hām'āktux mōnāyxop 'Amanām pu', ha hāpxexka Mēyopotām tu' xip hāmāxap. ³ Ha hām'āktux, hu: “Ōg hām nīm, xix 'āxape xop nīm, nūy mōg hām 'ūm tu 'āte xa' mūg putup,” kaxīy. ⁴ Ha' xip hāpxexka Kānet tu', tu' mōg, tu mōktu xupep kōmēn 'Anāg tu', tu' tihī', ha yāy tak xok, ha Topa te mō'kutnāhā 'ōg hām hah, nūnte'. ⁵ Pa Topa te 'Amanām pu hām 'ohnāg hōm, hām 'ūm kutōgnāg tu' hōm 'ohnāg, ha 'Amanām te' puknōg yōg hām tu' xip, pa Topa te hām'āktux xex, hu: “Hōmā 'āte xa nū hām hōm putup, tu 'āxok tehomip, 'āmōkputox pu' hōm putup,” kaxīy. Pāyā 'Amanām kutok hok. ⁶ Ha Topa te xe hām'āktux 'Amanām pu', hu: “'Āk-tok xupep-tup xop te' puknōg yōg hām tu' pip putup, ha hāmyāxatamuk xohix te

400 hã' puknõg xop te' xũygãp-tup, ha' hok hã' hãm putup. ⁷ 'Ūkpa te hãmyũmmũg, ha hãmyãxatamuk te 400 nõg, 'ihã 'ãte' gãy xop 'ũyãnãn tu' xũygãp-tup, ha 'ãmõkputox xupepmãp-tup, puk xax nũnte, nũy tu nũk tetex," kaxĩy. ⁸ Ha Topa te pa'ax mĩy 'Amanãm mũtik, pu tuk-tok xupep-tup xop xohix hãmyũmmũg, yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e', ha Topa te' xat, hu: "Ãxop yãy nãg xax xak kutõgnãg 'ũyĩmap. Puyã 'ãk-tok pit xupep-tup xop xohix yãy xax mep, ha 'a' kux'ah," kaxĩy. Ha 'Amanãm tek-tok 'Iyak put, ha 'ãmnĩy te 8 nõg, 'ihãk-tok pit yãy xax yĩmap tu' xak, ha 'Iyak tek-tok pit Yako put, ha Yako tek-tok put te 12, tuk-tok pit xohix yãy xax 'ũyĩmap tu' mep kutõgnãg.

⁹ —Ha mõnãyxop Yako kutok pit xop te' taknõy yĩpkumĩy, tu' taknõy Yoye putup nõg, hu' nõmenex hãpexka 'Eyit yõg puknõg xop pu', tu tayũmak pop, ha' mõgãhã', tu ta tu' mõg, tu mõktu xupep 'Eyit tu', ha Yoye kuxa teknõg, pãyã Topa te Yoye mũtik tih'i, ¹⁰ tu hãpkummuk tu' xut, tu mõ'nĩynãm, puyĩy hãmyũmmũg xexka', ha 'Eyit yõg tik te tikmũ'ũn xat'ax te Yoye putup pax, tu' xexkanãhã yãy pet kopah, xix hãpexka 'Eyit kopah. ¹¹ Ha hãmyãxatamuk 'ũm hã hãmhõgnãg, 'ap xit'ax pip'ah, ha putup te' kix 'Eyit yõg tikmũ'ũn, xix Kãnã'ãg yõg tikmũ'ũn, ha mõnãyxop te yãy xit'ax xak, pãyã xipi'ah. ¹² Pa tik 'ũm te hãm'ãktux Yako pu', hu: "Yã' pip xit'ax 'Eyit kopah." Kaxĩy. Ha Yako tek-tok pit te 10 mõ'pok 'Eyit tu', ha' taknõy te 10 mõg hãmãxap, tu ta tu' xit'ax xak. ¹³ Tuk-nãy tu' mõg 'ũxeheh, ha Yoye te hãm'ãktux yãy taknõy xop pu', hu: "Ūgmũn yã 'ãtaknõy Yoye!" kaxĩy. Ha tik te' xat'ax 'ãxet'ax Pana'o', tu Yoye xape xop yũmmũg. ¹⁴ Ha Yoye te yãy tak xãnãhã', xi' xape xop xohix, pu nũ', 'ũxohix te 75. ¹⁵ Hu' nũn, tu ta tu' nũn tu nũktu mõxaha 'Eyit tu', ha hãpxip 'ihã Yako xok xix Yoye', xi' taknõy xop. ¹⁶ Ha' yĩnxax tat Xikẽg tu putpu', tu nõ hãpkot. Hõmã 'Amanãm te nõm xukpot pop, tu tayũmak hã' yãnãn 'Emõg kutok mũtik.

¹⁷ —Ha 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xop xohix nõy nã' mõg, tu mõktu xohix xexka', ha hãmyãxatamuk xohix nõg, 'ihã Topa te yãy yõg hãm'ãktux xutigãhã', tu hãm xexka hõm 'Amanãm mõkputox pu'. ¹⁸ Ha tik

puknõg nõy xip 'Eyit tu', nõm te Yoye yũmmũg 'ohnãg, ¹⁹ tu kokexmax putuk, tu' gãynãm, tu yũmũg mõnãyxop xũygãhã', tu' xat 'ũgãy tu', hu: "Ūtut tek-tok pit put, puyã' nĩm hãptopa', puyĩ' xok!" kaxĩy. ²⁰ Ha Mõyyex mũg tut te' put, ha' mãyñãg, Topa te nõm putup pax, ha mãyõn hex 'ãnuk te 3 hã yãy tak pet kopa' xip, ²¹ ha hãptopa' xupep, tu' xex, ha nõm xat'ax kutok hex te' xipihi', tup-tup, 'ũmax hah, tu' nõy yãy. ²² Ha' puknõg xop te Mõyyex pu hãmyũmmũg'ax hãmyũmmũgãhã', puyĩy hãmyũmmũg xexka', ha hãm'ãktux ka'ok, xix hãpxopmã ka'ok kamah. Kaxĩy.

²³ 'Extep te xe:

—Hãmyãxatamuk te 40 nõg, 'ihã Mõyyex mõg, nũy xape xop pẽnã', ²⁴ tu' pẽnãhã', ha tik puknõg te 'Iyaet yõg tik kummugãhã', ha Mõyyex te' xape mõ'nĩynãm, tu 'Eyit yõg puknõg 'ũyãnãn tu' kix, ha' xok. ²⁵ Ha Mõyyex te hãmpe'paxex, hu: "Topa tek putup, 'ũxape xop mõ'nĩynãm," kaxĩy. Pãyã tik 'ũm te Mõyyex yõg hãmpe'paxex yũmmũg 'ohnãg. ²⁶ Ha hãptup nõy 'ihã tikmũ'ũn yãykix, ha Mõyyex te' pẽnãhã', tu' nõy nĩmãp-tup, hu: "Ãxop yã xape'. Putep tu yãykix?" kaxĩy.

²⁷ —Pa' nõy tep-tup nõg, tu: "Ū'ũm 'ãmũn? Ū'ũm te 'ãxexkanãhã', xayĩy hãpxopmã'ax tu kopit? 'Apa te hãmyũmmũg 'ohnãg. ²⁸ Hõmã xate 'Eyit yõg tik putex. 'Ok hõnhã xatek mũn putex'ax?" kaxĩy. ²⁹ Ha Mõyyex kuxãnõg, tu' xupaha hãptox hah, tu' nõy yõg hãpexka Mĩni'ãn tu' xip, tu hãpkumep, tuktok pit 2 pop.

³⁰ —Ha hãmyãxatamuk te 40 nõg, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax nũn, ha Mõyyex te' pẽnãhã', tu hãm panip xexka yõg yĩktix Xĩnãy yĩmũ' pẽnãhã', ha mĩxux te kuxap xakot, ha pexkox yõg nũ'kutnã'ax te' kopa' xip, ³¹ ha' pẽnãhã', tu kuxãnõg, tu hũmnãg tu' mõg, tu Topa yĩy'ax 'ãpak, ha: ³² "Ūgmũn yã Mõnãyxop hã Topah, xix Mõnãyxop 'Amanãm hã Topah, xix Mõnãyxop 'Iyak hã, xix Mõnãyxop Yako hã Topa kamah," kaxĩy. Ha Mõyyex kuxãnõg xexka', tu yãy puxu'ux nãm, 'ap pẽnãp-tup'ah, ³³ ha Topa te: "Hãm te 'ãk-nĩhã 'ãxip hãm tu', mõ'ãnã hok, Topa xip tu'. ³⁴ 'Ate yãy yõg tikmũ'ũn xũy pẽnãhã

'Eyit kopah, hu' kokõn 'āpak, tuk nūn, 'āhak nūn, nūy mō'ākutnā 'Eyit tu.'" kaxīy.

³⁵ 'Extep te xe:

—Hōmā tikmū'ūn te Mōyyex putup nōg, tu: “'Ū 'ūm te 'āxekanāhā', xayīy kopit?” kaxīy. Pa hōnhā Topa te Mōyyex nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, nūy Mōyyex xexkānā', nūy tikmū'ūn mōy hām puknōg kopah, ha Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā', nōm te mīxux kopa' xip, pu Mōyyex mūtik tu ti', tu mō'nīynām. ³⁶ Ha Mōyyex te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap mōy hāpxexka 'Eyit kopah, tu hāmyāxatamuk te 40 hā' mōgahā', tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg hāpxexka 'Eyit tu', xix kōnāg xexka 'Āta tu', xix hām panip xexka tu', puyīy nōm tikmū'ūn pēnā'.

³⁷ Hamūn, Mōyyex te tikmū'ūn hittap pu hām'āktux, hu: “Topa te tik yāyikutnāp-tup puyīy tu pupi hām'āktux, 'āxape xop kopa yāyikutnāp-tup, 'ānōy, 'ūkputuk,” kaxīy.

³⁸ Mōyyex xix tikmū'ūn te hām panip xexka tu' pip, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux yīktix Xīnāy yīmū', tu Mōyyex pu hām'āktux, xix yūmmūg mōnāyxop pu', ha Mōyyex te Topa yōg xat'ax pop, nūy yūmmūg xohix pu' popmā'.

³⁹ —Mōnāyxop te Mōyyex yōg hām'āktux 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, tu' nīm, tu hāpxexka 'Eyit xak, tu 'Eyit tu' mōg putup putpu', ⁴⁰ tu hām'āktux 'Anām pu', ha 'Anām te 'Iyaet yōg tikmū'ūn hā 'āmānex xat'ax hāmāxap, ha hām'āktux, hu: “'Āpu, Topa komut 'ūm pipkup hā mīy, 'ūyīy heyah, puyīy yūmmūg xohix tu mōgā'. Pi'yā' mōg Mōyyex, nōm tek mūg mōgāhā'? 'Ap yūmmūg'ah,” kaxīy. ⁴¹ Ha mūnūytut kutok komut mīy, pipkup yānāmānāg 'āta hā' mīy, hu nō heyah, ha xokxop mō'hap nōm mūnūytut kutok komut keppah, tu' haxyāhā', tu' kuxa hittup.

⁴² Pa Topa te nōm topa komut xop putup nōg, hu tikmū'ūn nīm, 'ūgāy tu', ha' kuxa mām ka'ok māyōn kopah, xix māyōn hex kopah, xix māyōnnāg kopah, ha Topa pupi hām'āktux xop hittap te tappet tu kax'āmi', Topa pupi kax'āmi', hu:

“Hāmyāxatamuk te 40 hā 'āxop te 'a' mō'hap 'ohnāg xokxop, 'ūhax, hām panip xexka kopah 'a mō'hap'ah. 'Āmhok.

⁴³ 'Āxop tep-tup puknōg xop yōg topahnāg komut xop, 'ūxuxet'ax Mōnok,

yā topahnāg komut Hēnpāg yōg māyōnnāg 'āxop tep-tup pax, tu hāpxop 'ūm 'āyīm hā' mīy putup, hu nō heyah.

'Āte mō'ākutnāp-tup Maminōn kūnāpa', hāptox tu.'" Kaxīy.

⁴⁴ —Mōnāyxop te Topa pet mīy hām panip xexka kopah, ha Topa te Mōyyex yūmmūgāhā', ha' mīy, topixxax ka'ok xexka hā' mīy. ⁴⁵ Ha mōnāyxop te Topa pet tat, ha Yoyoe te mōnāyxop mōgāhā', ha yāy yōg hām tu nū'tat, 'ihā Topa te' puknōg xop xohix hām kopa' mōy, nūy mōnāyxop pu' hōm. Ha mōnāyxop pip, ha hāmyāxatamuk xohix mōg, ha Namix te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ⁴⁶ Ha Topa te Namix putup pax, ha Topa pet max xexka mīy putup, mōnāyxop Yako yōg Topa pu' mīy putup, ⁴⁷ pāyāk-tok Xanomām te' mīy.

⁴⁸ —Pa Topa xexka xe'ēgnāg te mīptut 'ūm kopa' ti'ah, nōm mīptut yīm hā' mīy, ha tik te Topa pupi hām'āktux, tu:

⁴⁹ “Pexkox xexka yāk xip'ax xe'ēgnāg,

ha hahām yāk mūn hā hāptonnok'ax.

Xate 'a mīptut 'ūm mīy putup, puk pip'ax? 'Ak pip putup'ah.

⁵⁰ 'Ūgyīm te hāpxop xohix mīy.” Kaxīy.

⁵¹ Yā 'Extep te hām'āktux kux, tu:

—'Āyīpkox 'ohnāg! 'Ākuxa mām 'ohnāg Topa kopah! Yā 'āmniy xohix hā Topa Koxuk pu 'āyīpkox 'ohnāg, mōnāyxop yīpkox hok, xix 'āxop. ⁵² Mōnāyxop te Topa pupi hām'āktux xop kix, nōm te Yeyox nūn'ax 'āktux, ha 'āxop te Topak-tok hōm hām puknōg yōg xop pu', puyīp-tex. ⁵³ Pexkox yōg nū'pok xop te xa Topa yōg xat'ax hōm, pa 'āxop tep-tup nōg. 'Ūkux. Kaxīy.

⁵⁴ Ha' xexka xop te hām'āpak, tu' gāynām, tu' xox kāyānām, 'ūgāy tu'. ⁵⁵ Pa Topa Koxuk te 'Extep ka'ogāhā', tu mō pexkox kāgmāg, tu Topa yōg yānām xe'ēgnāg pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā kamah, ha Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip, ⁵⁶ tu:

—'Āte pexkox kopa' pēnāhā', tu Yeyox pēnāhā', yā Tikmū'ūn Kutok, tu Topa yīpxe'e hāk-nīhā' xip. Kaxīy.

⁵⁷ Pa Yoneo xexka xop gāynām, tu' yīy ka'ok, tu mō yīpkox yīnnīn, nūy hām'āpak hok, tu mō' nū'paha', ⁵⁸ tu kōmēn Yenoyanēn

kopa' xut, hak-nāpa' mōg, ha mīkax xexka tux, nūy putex, ha tik xop te' pēnāhā', tu' xax mōy, tu tik xiptap 'āxet'ax Xaot pata yīka mō'yōn. ⁵⁹ Ha mīkaxxap xexka tux nām, 'ihā 'Extep te Yeyox xānāhā', hu:

—Yāyā Yeyox, 'āte xa 'ūgkoxuk hōm, pa'! Kaxīy.

⁶⁰ Tu' kopaxux hā' xip, tu' yīy ka'ok, hu:

—Yāyā', 'āpu 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux! Kaxīy.

Tu hām'āktux kux, tu' xok.

Ha Xaot te' pēnāhā', tu 'Extep xok'ax putup, yī' kuxa hittup.

8

Ha Xaot te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā'

¹ Ha Yoneo xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā' kōmēn Yenoyanēn kopah, ha nū'paha', tu mō tika' mōg hāpxupmāhā tu', hāpxexka Yonex tu' mōg, xix hāpxexka Xāmānit tu' mōg, ha mō'pok xop te 12 nox pip Yenoyanēn kopah. ² Tik xop max te Topap-tup pax, tu 'Extep nō hāpkot, tu mō'nīy, tu ta pota ka'ok.

³ Pa Xaot te hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', tu' pet kopa' mōy, tu' yīm kīy ka'ok, tu kanet kopa' xex, tik xop xix 'ūn xop.

Tik xop te hām'āpak max 'āktux kōmēn Xāmānit kopah

⁴ Ha nōm nū'paha te Topa yōg hām'āktux 'āktux putat tox hā, xix kōmēn xohix kopah.

⁵ Ha ta' mōg Pinip, tu mōktu Xāmānit tu' xupep, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux. Yā 'ōhōm Yoneo yōg tikmū'ūn xat'ax xe'ēgnāg.

⁶ Ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxap-xet, xip-tox puxet, tu Pinip yōg hām'āktux 'āpak, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā'. ⁷ Ha Pinip te yāmīy kummuk mōy Xāmānit yōg tikmū'ūn kopah, ha yāmīy kummuk yīy ka'ok, tu' mōg, ha hāpkumep hok xop hittup, tu hāpkumep, yāy hi ha' mōg. ⁸ Yīy Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxa hittup xexkah.

⁹⁻¹¹ Pa tik 'āxet'ax Xīmām te' xut mīhīm, tu hāmyāxatamuk xohix hā kugōy hāp-tex, tu yāy 'āktux xexka', ha Xāmānit yōg tikmū'ūn kuxānōg Xīmām hā, 'ūxut mīhīm hah, tu' yīpkox pip Xīmām pu', tu: “Yā Topa mūn te Xīmām ka'ogāhā xexka'!” kaxīy.

¹² Pa Pinip nūn, tu Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, tu Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, ha tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hap-tox pix, tik xop xix 'ūn xop. ¹³ Ha Xīmām kuxa yūm ka'ok kamah, hap-tox pix, ha Pinip pe' mōg, tu hāpxopmā xe'ēgnāg pēnāhā', tu tikmū'ūn hittupmā'ax pēnāhā', tu kuxānōg.

¹⁴ Ha Yeyox yōg mō'pok xop pip Yenoyanēn kopah, tu Xāmānit yōg tikmū'ūn yāyhā Yeyox yōg xop yūmmūg, tu Pet xix Yoām mō'pok. ¹⁵ Ha' mōg, tu mōktu mōxaha Xāmānit tu', tu Topa tu' xak, puyīy yāy Koxuk nū'kutnā nōm tikmū'ūn hah. ¹⁶ Hōmā xix hōnhā Topa te yāy Koxuk Xe'ēgnāg nū'kutnā hok Xāmānit yōg tikmū'ūn hah, pa kōnāg hāp-tox pix puxehnāg, 'ihā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ¹⁷ Ha Pet xix Yoām tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa te tikmū'ūn ha nū'kutnāhā yāy Koxuk Xe'ēgnāg.

¹⁸⁻¹⁹ Ha Xīmām te' pēnāhā', tu mō'pok xop tep-tox yīmū' yīm xex pēnāhā', yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā tikmū'ūn hah, ha Xīmām te' pēnāhā', hu hām'āktux, hu:

—'A' nōmenex nōm hāpka'ok'ax, yīy xa tayūmak hā' nōy yānān 'ūyīy tikmū'ūn putox yīmūg yīm xeh, puyīy Topa Koxuk 'ūka'ogā'. Kaxīy.

²⁰⁻²¹ Pa Pet te' mānōg, tu:

—Topa te 'ōg tayūmak nōāp-tup, xix 'āmūn nōāp-tup kamah! Xate hāmpē'āpaxex tayūmak hā' nōy yānān, nūy Topa Koxuk pa'. Topa te' hok tu nū'kutnāhā', pāyā xa nū'kutnā hok, 'ākuxa kummuk hah. Topa te 'āka'ogāp-tup 'ohnāg. ²² 'Āpu, yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, tu Topa tu' xax, pu 'ōgnū hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu' kux. ²³ 'Āte 'āyūmmūg. 'Ōgnū hāpkummuk mīy'ax te 'āhīy yāy pu'. 'Āmūn yīpkumīy xexka nām. Kaxīy.

²⁴ Ha Xīmām te tu' xak, hu:

—'Āpu, Topa tu' xax, 'ūgmūn pupi tu' xax, pu tu nū hok hāpxopmā'ax kummuk, nōm hāpxopmā'ax kummuk xate hām'āktux. Kaxīy.

²⁵ Ha Pet xix Yoām te Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu ta' mōg putpu Yenoyanēn tu', hu putat tox hā Yeyox yōg hām'āpak max'ax

'āktux, nūy xip tu xexka xohix kopa' xuk-tux.

Pinip te hāpkumep

²⁶ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te Pinip pu hām'āktux, hu:

—'Āyok, nūy mōg Yenoyanēn yōg putat hā, nūy mōy kōmēn Gayat tu 'āpep. Kaxīy.

Ha putat te hām panip xexka kopa' xip.

²⁷ Ha ta' yok, tu' mōg, tu hāpxexka yōg 'Etxop yōg tapāyōg pēnāhā', ha tapāyōg yā 'Ennōk, tu 'Etxop yōg xat'ax hex Kānax hā kāmānat, tu hāpxexka yōg tayūmak xex, tu' pēnā max, tu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa xax, nūy Topa pu nū' xup. ²⁸ Tu putpu' nūn, tu te hāpxop yīkūy'ax yīmū' yūm, tu' nūn, tu mō'kupix, tu Topa pupi hām'āktux'ax 'Iyait yōg tappet mō'kupix, ²⁹ ha Topa Koxuk te Pinip pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy nū mūtik mōg hāpxop yīkūy'ax yīmū'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mōg mō'ka'ok, tu tapāyōg mō'kupix 'āpak, tu:

—'Ok yūmmūg xate hāpxop mō'kupix'ax? Kaxīy.

³¹ Ha' nōy yānān, tu:

—'Ap yūmmūg'ah. 'A tik 'ūm tek yūmmūgā'ah. Kaxīy.

Tu' xānāhā', pu mōg, pu yāy mūtik mōg. Ha hāpxop tat'ax yīmū' mām, tu' nōy mūtik mōg. ³² Ha mō'kupix hā kaxīy:

“Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, hā kaxīy tikmū'ūn te nōm tik mōgāhā', nūy putex.

Tikmū'ūn te kahnēn kutok xax xaxit, ha' yīy hok, yā kaxīy nōm tik yīy 'ohnāg.

³³ Tu' hok tu yāyhāhup, hāpkummuk mīy 'ohnāg tu', yīy tik xop te hāpkohe' mīy, 'īhā tik max pu hāpkummugāhā'.

'Ū 'ūm te tik mōkputox 'ūm pēnāhā'? 'Ap xip'ah, tik xok hah.” Kaxīy.

³⁴ Ha tapāyōg te:

—'Āyīy, tik 'ūm 'ōhōm? 'Ok pe 'Iyait te yāy kax'āmi', 'ok pe' nōy pupi kax'āmi'? Kaxīy.

³⁵ Ha Pinip te hām'āktux, tu hāmyūmmūgāhā'ūm te xa hāmyūmmūgāp-tup. Kaxīy. tu nōm tappet hittap hā Yeyox 'āktux, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux hittap hā hāmyūmmūgāhā'.

³⁶ Ha' mōg putat hā, tu kōnāgkox pēnāhā', ha tapāyōg te:

—Pēnā'! Kōnāgkox! 'Āpu, kōnāg hāk putox pix! Kaxīy.

³⁷ Ha Pinip te:

—'Āte 'āp-tox pix'ax. 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok xe'e'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Hamūn! 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox Kun-nix kopah. 'Ōhōm yā Topak-tok xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁸ Ha hāpxop yīkūy'ax tu' xakux, ha Pinip te tapāyōg putox pix kōnāg hā.

³⁹ Ha kōnāgkox tu' xupep, tu putpu' nūn, ha Topa Koxuk te Pinip putmōg, yīy tapāyōg te' pēnā hok, tu' kuxa hittup hā' mōg yāy pet hah. ⁴⁰ Ha tik 'ūm te Pinip pēnāhā kōmēn 'Ayot tu', ha kōmēn xohix tu hām'āktux hā' mōg, tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' mōg, tu mōktu xupep Xeyanet tu'.

9

Xaot te hāpkummuk mīy'ax hā yāyhāhup

¹ Pa Xaot gāy, tu' yīy gāynām, tu:

—'Āte Yeyox mūtik mōg xop xohix kix putup! Kaxīy.

Tu' mōg tik te 'āmānex xop xat'ax hah, ² tu tappet pop, pu kōmēn Namān yōg xexka xop tu' mūg, nūy Yeyox yōg putat hā' mōg xop mūy, nūy tik xop xix 'ūn xop mūy, nūy kīy, tu nūktu Yenoyanēn ha' mōgā'.

³ Tu ta' mōg Namān yōg putat hā' mōg, ha kōmēn hāmhūmnāg tu' xip, ha hāpxip 'ohnāg 'īhā kuyānām xexka xakot Xaot yīmap. ⁴ Ha Xaot te hām tu' nāhā', tu yānmūn xupep'ax 'āpak, ha:

—Xaot, Xaot, tep tu xatek xūygāhā'? Kaxīy.

⁵ Ha Xaot kuxānōg, tu:

—'Ū 'ūm 'āmūn? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—'Ūgmūn yā Yeyox. Xatek mūn xūygāhā', ⁶ pa 'āyok, nūy 'āk-nīhā xhip, tu mōg tu mōktu kōmēn Namān tu xupep. 'Ōnte tik

⁷ Ha tikmū'ūn te Xaot mūtik hāpkumep, tu' hip, tu' yēy. Tu' yīy'ax 'āpak, pāyā 'a tik 'ūm pēnā'ah. ⁸ Ha Xaot yok, tuk-nīhā' xip, pāyā hāmpēnā hok, ha tik te Xaot yīm mūg, tu' mōgāhā', tu mōktu mōxaha Namān tu'. ⁹ Ha

'āmnīy 3 hā Xaot te hāmpēnā hok, tu' xit hok, xi' xo'op hok kamah.

¹⁰ Ha kōmēn Namān kopa' xip tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, 'ūxuxet'ax 'Ānānīn, ha yāy koxuk hā hām'āpak, ha yūmūg xuxyā te' xānāhā', hu:

—'Ānānīn! Kaxīy.

Ha:

—Te 'ūm? Kaxīy.

¹¹ Ha yūmūg xuxyā te' xat, hu:

—'Āyok, nūy mōg putat yok hā Yot pet hah, nūy Tax yog tik 'āxet'ax Xaot xax. 'Ūpēnā! Tute Topa mūtik hām'āktux! ¹² Tu' yōtkup hā tik 'āxet'ax 'Ānānīn pēnāhā', ha' nūn, tu' xupep, tup-tox yīmū' yīm xex, pu xe hāmpēnā'. Kaxīy.

¹³ Pa 'Ānānīn te' yānān, hu:

—Yāyā', tikmū'ūn te Xaot 'āktux kum-muk. Tute 'ōg tikmū'ūn xūygāhā Yenoyanēn kopah, ¹⁴ tu Yenoyanēn tu' xip, tu tappet pop Yoneo yōg 'āmānex xexka xop tu', tu' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nōm xop te 'āxānāhā'. Kaxīy.

¹⁵ Pa yūmūg xuxyā te:

—'Āmōg. 'Āte Xaot yāyikutnāhā, puk mūn 'āktux hāmpuknōg xop pu', xi' xexka xop pu', xix Yoneo yōg tikmū'ūn pu', ¹⁶ tu' xūy putup 'ūgmūn hā, ha 'āte tu nōm 'āktux putup. Kaxīy.

¹⁷ Ha 'Ānānīn mōg, tu mīptut tu' xupep, tu mō'nāhā', tu Xaot putox yīmū' yīm xex, tu:

—'Ūgnōy Xaot, xate yūmūg xuxyā Yeyox pēnāhā putat kopah, hak xat xa', pu xe pēnā', pu Topa Koxuk 'ākuxa ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁸ Hāpxip 'ohnāg 'īhā 'ūxax 'ūm te Xaot pa tu' nāhā', ha' xax yā māpxax putuk, ha Xaot te hāmpēnā max, tu' yok, tuk-nīhā' xip, hāp-tox pix, ¹⁹ ha' xit, xi' xo'op, tu mōktu ka'ok.

Xaot te kōmēn Namān tu' xip

'Āmnīy kutōgnāg 'īhā Xaot te nōm xop kuxa mām ka'ok xop mūtik tihi Namān kopah. ²⁰ Tu' mōg Topa pet hah, nūy Yeyox 'āktux, tu hāmyūmmūgāhā', hu:

—Yeyox yā Topak-tok xe'ēgnāg! Kaxīy.

²¹ Ha' xohix kuxānōg, hu yāy pu hām'āktux, hu:

—'Ok yā Xaot xe'e'? Hōmā Xaot kuxa yūm 'ohnāg Yeyox kopah, tu' gāynām nōm xop tu', nōm xop te Yeyox 'āxet'ax hā Topa

xānāhā', ha' nūn, nūy mūy, nūy kīy, nūy Yenoyanēn yōg 'āmānex xop ha' mōgā'. Pāyā hōnhā Xaot kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Yeyox 'āktux! Kaxīy.

Tu' kuxa te' yēy.

²² Ha Xaot ka'ok, tu hām'āktux max, tu Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu yā Topa yōg hāmyāyikutnā'ax 'āktux, ha tikmū'ūn te Namān kopa' pip te' yēy.

²³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yoneo gāy xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Xaot putex. ²⁴ Tu' xaptop hā' pip Namān yōg mō'yīnnīn'ax tu', tu' Xaot hip, tu 'āmnīy xohix hā' hip, xix hāptup xohix hā mō'yīnnīn'ax hā pēnānā' pip, nūy Xaot mūy, nūy putex, pa tik 'ūm te Xaot pu' xuktux. ²⁵ Ha 'āmnīy koxtap 'īhā tik xop te Xaot mūtik hāpkumep te Xaot xix manax kopah, pu' gāy xop 'ūp-tex hok, 'ūxaptop tu' xix, tu hāpxux 'īhā' yūm, pu tu xupmān, ha' xut, ha' xupaha'.

Xaot te kōmēn Yenoyanēn tu' xip

²⁶ Tu ta' mōg, tu mōktu xupep Yenoyanēn tu', tu nōm xape xop pēnāp-tup, pāyā nōm xop kuxānōg, tu hāmpē'paxex, hu: "Xaot te yā mō'āmā'. Tute' koit. 'A Yeyox yōg'ah." Kaxīy. Tu' yīpkutuk. ²⁷ Pa Maname nūn, nūy Xaot mō'nīynām, tu' mōgāhā mō'pok xop hah, ha mō'pok xop te' pēnāhā, ha Maname te nōm xop pu hāmyūmmūgāhā'. Yā hōnhā Xaot te Yeyox 'āktux, tu yūmūg xuxyā yōg hām'āktux'ax 'āktux Namān kopah, tu' yīpkutuk 'ohnāg.

²⁸ Ha Xaot te nōm xop mūtik nox tihi', tu yūmūg xuxyā 'āktux Yenoyanēn xohix kopah, ²⁹ tu' yīpkutuk 'ohnāg, tu hām'āktux hā' nōy yānān Genex yī'ax xop mūtik, ha nōm gāy xop te Xaot putex putup. ³⁰ Pāyā' xape xop te' yūmmūg, tu Xaot mōgāhā Xeyanet tu', tu yāy yōg hām ha' kutnāhā kōmēn Tax tu'.

³¹ Ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop hittup, tu' kuxa mām, xix hāpxexka Ganinet yōg xop kuxa mām, xix hāpxexka Xāmānit yōg xop, tu' hittup, 'ūgāy nōg hah, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg putat hā' mōg, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha tikmū'ūn nūn, tu nōm xop xohix nōy nā' mōg.

Pet te kōmēn Nit tu' mōg, xix kōmēn Yop tu'

³² Ha Pet te hāpkumep punethok, tu kōmēn xohix tu' mōg, tu 'āmnīy ha ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Nit tu', tu' kuxa mām xop xape xop mūtik pip. ³³ Ha tik 'ūm 'āxet'ax 'Ēnēy xip, tu hāmyāxatamuk xohix te 8 hā hāpkumep hok, tu mīmpe mō'yōn'ax yīmū' pip. ³⁴ Ha Pet te:

—'Ēnēy, Yeyox Kunnix te 'āhittupmāhā'. Āyok, nūy 'āk-nīhā xip, xa 'ōg komenok yūm. Kaxīy.

Ha' yok, tuk-nīhā' xip. ³⁵ Ha Nit yōg tixmū'ūn xohix te' pēnāhā', xix Xanōn yōg xop te' pēnāhā', hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah, tu yāyhā Yeyox yōg tikmū'ūn.

³⁶ Ha 'ūn 'ūm xip, Yop kopa' xip, tu' xuxet'ax Tamit, yā' xuxet'ax nōy Nok, nōm tikmū'ūn yīy'ax hā: “Mūnūy.” Kaxīy. Ha Nok kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. Nōm 'ūn max, tu hāpxopmā max, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, ha hāpxop hok popmāhā', 'ūhok xop pu' nīm. ³⁷ Tu 'āmnīy 'ūm 'īhā' pakut, tu' xok, ha' pix, tu mīpku'īn yīmū' put mōg, tu' mōg, tu mō'tat pepi mīptut nōy yīmū' mōg'ax kopah, tu' xex. ³⁸ Ha Pet te Yop tu' yīkā' xip, ha' kuxa mām ka'ok xop te tik 2 mō'pok, ha Pet xānāhā', tu ta' mōg, tu mōktu Pet ha mōxaha', tu:

—Mā'! Ānūn mō'ka'ok! Kaxīy.

³⁹ Ha' yok, tu yōkāmū' nūn, tu nūktu mōxaha mīptut tu', ha 'ūn hok mām xop te Pet yīmap hā' potaha'. Hōmā Nok te topixxax xap, 'ūhok mām xop pupi' xap, yā hōnhā Pet tu nōm xax mūg, nūy Pet tu Nok mūn max mūgā'. ⁴⁰ Ha Pet te' xohix xat, hu:

—Hāptopa 'āmōxān. Kaxīy.

Ha' mōg, yīy Pet te' kopaxux hā' xip, tu Topa pu hām'āktux, tu hām'āktux kux, tu pepi' mōg, tu Nok yīnxax xat, hu:

—Tamit, 'āyok, nūy pepi xip. Kaxīy.

Ha' pa ko'a', tu' yūm. ⁴¹ Ha Pet te' yīm hā' mūg, tu' yoa', tu 'ūn xop xānāhā', xi' kuxa mām ka'ok xop, tu:

—'Ūpēnā'! Yā' hi'! Kaxīy.

⁴² Ha Yop yōg tikmū'ūn xohix te' yūmmūg, hu' kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ⁴³ ha 'āmnīy xohix hā' Pet te Yop kopa' nox xip, Xīmām mūti ti', ha xokxax hā hām Xīmām, tu xokxax xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak.

10

Pet xix Kohnēn

¹ Ha tik puknōg 'ūm 'āxet'ax Kohnēn, tu kōmēn xexka Xeyanet kopa' pet, tu 'Itat yōg xonat xop hā kapitām. ² Tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, xik-tok te', xi' xetut te', xi' xape xop xohix te Topa xak, nōm te Kohnēn pet kopa' tihī'. Tu Yoneo hok pip xop pu hāpxop hok nīm, tu' xup-kumīy 'ohnāg, tu 'āmnīy xohix hā Topa pu hām'āktux. ³ Ha māyōn he 'īhā Kohnēn te pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā', yāykoxuk hā' pēnāhā', tu' pēnā max, ha' nūn Kohnēn hah, tu hām'āktux, hu:

—Kohnēn. Kaxīy.

⁴ Ha' nōy te' yēy, tu kuxānōg xexka', tu' pēnā ka'ok, tu:

—Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', tu 'āxaxok 'ohnāg.

⁵ Āpu, tik 'ūm mō'pok kōmēn Yop tu', pu Xīmām Pet xānā', ⁶ ha Xīmām nōy pet tu' xip, nōm Xīmām nōy te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak, ha Xīmām pet te kōnāg xexka kux tu' yūm. Kaxīy.

⁷ Tu' mōg, pexkox yōg nū'kutnā'ax mōg, ha Kohnēn te' yōg kāmānat 2 mō'pok, xix xonat xe'ep-xet mō'kutnāhā', ha xonat te Topa xak kamah. ⁸ Ha Kohnēn te mō'pok xop pu hāmyūmmūgāhā', tu tu pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux 'āktux, tu Yop tu mō'pok.

⁹ Ha hāptup ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yop tu', 'īhā Pet te māyōn te yāy kote' yūm 'īhā pepi' mōg, tu mīptut xanep yīmū' yūm, nūy Topa pu hām'āktux. ¹⁰ Ūp-tup tep-tex, ha' xit putup, pa' xit'ax puk 'ohnāg, yī' hip, tu yāy koxxuk hā' pēnāhā', ha pexkox xōn, ¹¹ ha Pet te' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, ¹² tu xokxop kopa' xex, xix putuxnāg, xi' kep hā' mōg xop. ¹³ Ha yānmūn xupep'ax te:

—Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'! Kaxīy.

¹⁴ Pa Pet te:

—Ak mūn'ah. 'Āte' mā xet'ah xokxop mā hok xop. Kaxīy.

¹⁵ Ha' yānmūn xupep'ax te xe':

—Topa te nōm putup, yī' max. Kaxīy.

¹⁶ Ha' yīxohoh, tu' nūn tehomip tikoxyuk, ha pexkox tu' mōg, tu yāy xaxogāhā'.

¹⁷ Pa Pet te' yēy, tu:

—Topa tep-tep 'ūgyūmmūgāp-tup? Kaxīy.

Tu hāmpē'paxex, 'ihā Kohnēn yōg kāmānat nūn, tu nūktu mōxaha', tu Xīmām pet xak, tu yā' xipi', tu mīptut yōg mō'yīnnīn'ax tu' tihī',
¹⁸ tu' xānāhā', hu:

—'Ok xip Xīmām Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha Pet te hāpxopmā'ax pe'paxex, 'ihā Topa Koxuk te:

—'Ūpēnā'! Yā tik 3 te 'āxak. ²⁰ 'Āpu, nāhāy, nūy nōm xop mūtik mōg. 'Ākuxānōg hok, 'āte nōm tik nū'pok 'āhā. Kaxīy.

²¹ Ha Pet yīxohoh, tu:

—Yāk mūn Xīmām Pet. Tep ha 'ānūn? Kaxīy.

²² Ha' nōy te:

—'Āhak nūn. Kapitām Kohnēn tek mūg nū'pok, yā' māx, tu hāmyok mīy, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, ha 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm putup pax, ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te' xat, hāk mūg nū'pok, ha 'āxānāhā', pu Kohnēn pet ha mōg, 'ūyīy 'ognū hām'āktux'ax 'ūm 'āpax. Kaxīy.

²³ Ha Pet te tik 3 tu' kax, pu' xit, nūy mōhōn yāy pet kopah.

Hāptup ha ta' mōg Kohnēn yōg tik mūtik, ha' xape xop mōg kamah, ²⁴ tu mōktu hāptup nōy 'ihā' mōxaha Xeyanet tu', ha Kohnēn te' hip, tu' xape xop xohix mūtik hip, ²⁵ ha Pet nūn tu nūktu mō'nāhā', ha Kohnēn te' kopaxux hā' nāhā', tu nū'xup, nūy heyak, ²⁶ pa Pet te:

—Xihip 'āk-nīhā'. Yāk mūn tihik kamah. Kaxīy.

²⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān, tu mō'nāhā', tu tikmū'ūn punethok pēnāhā',
²⁸ tu hām'āktux, hu:

—Yoneo yōg xat'ax xate' yūmmūg, ha' xat hok, hu: "Mōnā hok tik puknōg pet kopah," kaxīy. Pa Topa tek mūn yūmmūgāhā', hu: "Hāmpē'āpaxeh hok, hu: —Topa te' puknōg xop putup nōg, kaxīy. 'Āmhok. Topa te nōm putup, puyīy yāyhā yāy yōg tikmū'ūn," kaxīy. ²⁹ Xatek xānāhā', 'āhak nūn. Putep hā xatek xānāhā'? Kaxīy.

³⁰ Ha Kohnēn te:

—Hōmā, 'āmnīy te 4 'ihā, māyōn he 'ihā, 'āte Topa pu hām'āktux, tu tik 'ūm pēnāhā', ha' yōg topixxax te yānām putuk, ³¹ ha: "Kohnēn, Topa te 'ōg hām'āktux'ax 'āpak, tu 'ōg hāpxop popmā'ax pēnāhā'. ³² 'Āpu, Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā', ha kōnāg xexka kux tu' xip Xīmām nōy pet kopah, ha Xīmām te xokxax hā' hām, tu' xut, tu' hīy, tu' xup, ha' nak," kaxīy. ³³ Hāpxip 'ohnāg 'ihā 'āte 'āxānāhā', ha 'ānūn, hak mūg hittup. Hōnhāk mūg pip, ha Topa tek mūg pēnāhā', hak mū'āte 'ōgnū hām'āktux'ax 'āpak putup, Topa te nōm 'āxat, xa' xuktux. Kaxīy.

Pet te puknōg xop pu hāmyūmmūgāhā'

³⁴ Ha Pet te hām'āktux, hu:

—Hōnhā 'āte hāmyūmmūg. Yā Topa te' xohip-tup, 'ok pe Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ok pe' puknōg, ha Topa pu' nōy putuk.

³⁵ Topa te hāmyok mīy'ax xop xohip-tup pax, ha tikmū'ūn 'ūm xohix te Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, puxix Topa nōm putup, ³⁶ tu yāy pupi hām'āktux'ax nū'kutnāhā' 'Iyaet yōg tikmū'ūn hah, tu Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', ha Yeyox te' kuxa mām yūmmūgāhā', xix yāy kep hā' mūg'ax kama yūmmūgāhā', 'ūyīy yūmmūg hittup. Yā Yeyox yūmmūg xohix hāg xuxyā'.

³⁷ Yoām te hām'āpak max'ax 'āktux hāmāxap, tup-tox pix, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux hāpxexka Ganinet kopah, xix hāpxexka Yonex xohix kopah. ³⁸ Hak-nāy tu

Topa te Nāyane yōg Yeyox ha yāy Koxuk nū'kutnāhā', nūy nō ka'ogā', ha yāyhā ka'ok xe'ēgnāg, tu hāpkumep hāpxexka xohix tu', tu hāpxopmā max, tu tikmū'ūn xohix hittupmāhā', Hāmgāyāgnāg te nōm xop kummugāhā', yā Topa te Yeyox mūtik xip.

³⁹ Hak mū'āte' pēnāhā Yoneo yōg hāpxexka tu', xix Yēnoyānēn kopah, pa Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu'. Kaxīy.

⁴⁰ Tu xe:

—Pa 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Topa te' hīnnāhā putpu', hak mū'āte' pēnāhā'. ⁴¹ Yāk mūg xit xi' xo'op Yeyox mūtik. 'Ap tikmū'ūn xohix te' pēnā'ah. ⁴² Ha Topa tek mūg xat, 'ū hām'āpak max'ax 'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix yūmmūga', ha Topa te Yeyox putpu nū'kutnāp-tup, pu tikmū'ūn

yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' puknōg yōg, 'ūxakix xop, xi' hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ⁴³ Hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox 'āktux, hu: “Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu' kux, nōm xop kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, 'ūka'ok hah,” kaxīy.

Topa Koxuk te Yoneo hā' puknōg xop ka'ogāhā'

⁴⁴ 'Ap Pet te hām'āktux kux'ah, 'ihā Topa Koxuk te' puknōg xop ha yīxohoh, nōm te hām'āpak ha' yīxohoh, ⁴⁵ ha Yoneo yōg kuxa mam ka'ok xop te' yēy, tu:

—Topa te kama' puknōg xop ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'! Kaxīy.

⁴⁶ Ha' puknōg xop te yāy pu' puknōg yīy'ax hā hām'āktux, Topa te' ka'ogāhā, puyī' xuktux, nūy Topa 'āktux max nōmhā'. ⁴⁷ Ha Pet te:

—'Ū 'ūm te' puknōg xop pup-tox pix'ax xat hok? 'Ak mūn'ah. Yā Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk! Kaxīy.

⁴⁸ Hu' xat, hu:

—Kōnāg hāp-tox pix, puyīy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. Kaxīy.

Ha Kohnēn te' xak, pu tu' āmnīy kutōgnāg hā' nox xihip yāy pet kopah, ha' nox xip.

11

Pet te hāpxopmā'ax 'āktux

¹ Ha hāpxexka Yonex kopa' pip Yeyox yōg mō'pok xop, xi' xape xop, tu' puknōg xop kuxa mām ka'ok'ax 'āpak, ² ha Pet nūn, tu nūktu xupep Yenoyanēn tu', ha' xape xop te' puknōg xop te yāyhā Yoneo hāmāxap putup, hu' māmōg, ³ tu:

—Tep mīy xate'? Tep tu 'āxit hāmpuknōg xop mūtik, nōm te yāy xax yīmap tu' mep 'ohnāg? Kaxīy.

⁴ Pa Pet te tik xop yūmmūgāhā', hu:

⁵ —'Āte Topa pu hām'āktux Yop kopah, tu yāy koxuk hā' pēnāhā', ha pexkox tu topixxax xexka yīxohoh, tu' kuxyā hā' hīy, tu' nūn tu nūktu 'ūgha' nūn. ⁶ 'Āte' pēnā ka'ok, ha xokxop gāy xop kopa' xuk, xi' kep hā' mōg xop, xix putuxnāg, ⁷ ha' yānmūn xupep'ax te: “Pet, 'āyok, nūy kix, nūy mā'!” kaxīy. ⁸ Pa 'āte: “Ak mūn'ah. 'Āte' mā

xet xokxop nōm mā hok xop,” kaxīy. ⁹ Ha' yānān, hu: “Topa te nōm putup, yī' max,” kaxīy. ¹⁰ Ha' xe yīxohoh te 3, ha pexkox tu' mōg putpu', tu yāy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Xeyanet yōg tik 3 nūn, tu nūktu mōxahā', tik puknōg te nōm mō'pok 'ā', ¹² 'ihā Topa Koxuk te: “Mōy, 'āmōg, tu' yīkopit hok.” Kaxīy. Ha tak mūg mōg, nū' xape te 6 mūtik mōg, tu mōktu mōxaha tik puknōg pet tu'. ¹³ Ha tik puknōg te hām'āktux, hu: “Hōmā 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pēnāhā mīptut kopah, ha' xat, hu: “Āpu, tik 'ūm Yop tu mō'pok, pu Xīmām Pet xānā'. ¹⁴ Pet te xa Topa yōg hām'āpak'ax yūmmūgāp-tup, xix 'āxape, pu 'ākuxa mām ka'ok nōm hām'āktux'ax kopah, pu Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy nō max tat 'ūyānān tu,' kaxīy.” ¹⁵ Yīy 'āte hām'āktux, 'ihā Topa Koxuk te' puknōg xop tu' yīxohoh, 'ūgmūg putuk. Hōmā Topa Koxuk te yūmū'ā tu' yīxohoh, tu yūmū'ā tu' xip hām tu kamah. ¹⁶ 'Āte hāmpe'paxex. Yūmūg xuxyā te hām'āktux, hu: “Yoām tep-tox pix kōnāg hā, pa 'āte xa nū'kutnāp-tup Topa Koxuk, puyīy 'āka'ogā',” kaxīy. ¹⁷ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah, ha Topa te yūmū'ā nū'kutnāhā yāy Koxuk. Yā hōnhā' puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopa kamah, ha Topa te yāy Koxuk nū'kutnāhā kamah, yā' nōy putuk. 'Āte Topa mutik yāy tuk-mīy putup'ah. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mō'pok xop te' xupak, tu' māmōg kux, tu' yēy. Tu Topa 'āktux max, hu:

—Yā Topa te' puknōg xop pu hūpmāhā', pu hāpkummuk mīy kux, nūy hi xe'ēgnāg! Kaxīy.

'Ātikit yōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah

¹⁹ Tikmū'ūn te 'Extep putex Yenoyanēn tu', ha' gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', tu' xūyghāhā', ha' xupmāhā hāptox tu', hāpxexka Penix tu', xix hāmīyīn yūm Xip tu', xix kōmēn 'Ātikit tu', tu hām'āpak max'ax 'āktux hā' mōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux, 'ap puknōg xop pu hām'āktux'ah. ²⁰ Pāyā Xip yōg tihik, xix kōmēn Xinēn yōg tik mōg, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu hām'āktux hā' mōg, tu yūmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak

max'ax 'āktux Genex yōg puknōg xop pu kamah, ²¹ ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop mō'nīynām, tu' ka'ogāhā', ha' puknōg xop punethok kuxa mām ka'ok yūmūg xūxyā Yeyox kopah, tu hāpkummuk mīy kux.

²² Ha' kuxa mām ka'ok xop te' xupak Yenoyanēn kopah, tu mō Maname kutnāhā 'Ātikit tu'. ²³ Ha ta' mōg, tu mōktu xupep 'Ātikit tu', tu Topa te nōm xop ha hāmmaxnā pēnāhā', ha' kuxa hittup xexka', tu hāmyūmmūgāhā', nūy ka'ogā', puyī' kuxa mām xe'e yūmūg xuxyā kopah, mō kuma' mōg. ²⁴ 'Ūmax Maname', yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', ha' kuxa yūm ka'ok xe'e', ha' puknōg xop xohix nūktu Yeyox tu yāy kotīnnāhā'.

²⁵ Ha ta' mōg Maname', tu mōktu xupep Tax tu', nūy Xaot xax, ²⁶ tu' xipihi', tu' nūnnāhā' 'Ātikit tu', ha hāmyāxatamuk puxet hā Xaot xix Maname te' kuxa mām ka'ok xop mūtik nūn tu nū'nāhā', tu nōm xop xohix pu hāmyūmmūgāhā', ha nū mūtik yāy kotīnnāhā', ha 'Ātikit yōg tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy kōnāmāhā', tu: "Kunnix yōg xop." Kaxīy.

²⁷ Ha Topa pupi hām'āktux xop te Yenoyanēn tu' pip, tu ta' nūn tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', ²⁸ ha tik te Topa pupi hām'āktux 'āxet'ax 'Āg, tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hām'āktux, Topa Koxuk te' yūmmūgāhā', ha 'Āg te:

–'Ūxit'ax nōg putup, yā hāmhōgnāg, ha putup te' kix putup tikmū'ūn xop xohix te hām xexka xohix kopa' pip. Kaxīy.

Ha hāmhōgnāg, 'īhā Kanao te Hōm yōg tikmū'ūn xat.

²⁹ Ha 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te:

–'Āpu, yūmūg tayūmak 'ūm mōgā', pu Yenoyanēn yōg xape xop pu' popmā'. Kaxīy.

³⁰ Ha' mōgāhā', ha Maname xix Xaot mōg Yonex tu', nūy tayūmak mōgā tik pēnā max'ax xop pu'.

12

'Ūgāy xop te xe hāpkummugāhā'

¹ Yā 'Enot te Yoneo yōg tikmū'ūn xat, tu hāpkummugāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xūyghāhā', ² tu Yoām taknōy Tiak putex

mīkax xexka hā. ³ Ha Yoneo xop hittup, yīy 'Enot te' pēnāhā', tu xe' nōy putex putup, hu Pet mūg kamah, ha kanet ha mō'tat, 'īhā Yoneo yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pām Tokatok Hok māhā'.

⁴⁻⁶ Ha 'Enot te Pet xix kanet kopah, ha xonat xop yāg te 4 te' pēnānā' pip, ha 'Enot te Pet putex putup hāptup 'īhā', 'āmuk xexka kux, 'īhāp-tex putup, yī' kuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, tu 'āmnīy tox hā Topa tu' xak, Pet pupi' xak, 'īhā Pet mō'ōn kanet kopah, ha pipkup māg xap 2 hā' hīy, ha xonat 2 te hāmyīnnīn'ax yīka' tihī', nūy pēnānā' ti'. ⁷ Hāpxip 'ohnāg 'īhā pexkox yōg nū'kutnā'ax xip, ha kuyānām xexka', ha pexkox yōg mō'kutnā'ax te Pet nuhuk, tu:

–'Ūpitnāy, nūy mōg mō'ka'ok! 'Āyok, nūy 'āk-nīhā xhip! Kaxīy.

Ha pipkup māg xap 2 te' yīy yāy ko'a'.

⁸ Ha nū'kutnā'ax te:

–'Āxax mō'tat, tu 'āpata xax tat. Kaxīy.

Ha' tat, ha nū'kutnā'ax te:

–Kap mō'tat tu mōyāy nīy, tuk pe mōg. Kaxīy.

⁹ Ha' pe' mōg, pa Pet te hāmpe'paxex, tu yāy koxuk hā' pēnā'ax pe'paxex. ¹⁰ Ha tik te xonat hā' yēn, tu' mōg, tu xonat nōy hā' yēn, ha pipkup mō'yīnnīn'ax yāy xōn, ha kōmēn kotit hā' mōg, ha nū'kutnā'ax te yāy xaxogāhā'. ¹¹ Ha Pet te hāmyūmmūg, 'ap yōtkup'ah, tu:

–Topa te pexkox yōg nū'kutnā'ax nū'kutnāhā' 'ūghah, pu 'Enot yōg kanet kopak xut, ha 'Enot tek xūyghāp-tup hok! 'Ap Yoneo yōg tikmū'ūn tek xok'ax pēnāp-tup'ah. Kaxīy.

¹² Tu ta' mōg, tu hāmpe'paxex, tu mōktu xupep Mānix pet tu', yā Yoām Mā'ak mūg tut, ha' kuxa mām ka'ok xop xohix te yāy tu nū'nāhā', tu Topa pu hām'āktux pax, tu Pet pupi hām'āktux. ¹³ Ha Pet te hāptopa tu' xānāhā', hu:

–Hāpxōn! Kaxīy.

Ha kaxxop hex 'āxet'ax Hone nūn, ¹⁴ tu Pet yīy'ax yūmmūg, tu' kuxa hittup xexka', hu' mōg mō'ka'ok 'ūxape xop tu', tu:

Ya' xip Pet! Kaxīy.

¹⁵ Ha' kuxa mām ka'ok xop te:

–'Āp-tox kummuk! 'Ap hamūn'ah! Kaxīy.

Pa Hone te:

–Hamūn! 'Āte' yīy'ax 'āpak! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, ha' xape xop te:
—'Ōhōm yā pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm
te Pet pēnā max. Kaxīy.

¹⁶ Pāyā Pet te:

—Hāpxōn, hāpxōn! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāpxōn! Kaxīy.

Ha hāpxōn, tu' pēnāhā', tu' yēy. ¹⁷ Ha Pet
te' yīm nuhuk, tu:

—'Āyīy hok, pu xonat xop nūn hok. Kaxīy.

Tu hām'āktux pu'uk, hu:

—Topa te hāpxopmā max, puk mūn xut.
Mōg, Tiak pu hām'āktux, nūy kanet kopak
xut 'āktux 'ūxape xop pu'. Kaxīy.

Tu' mōg, tu mōktu xupaha'.

¹⁸ Ha hāptup ha ta xonat xop te Pet xak
kanet kopah, pāyā 'ap xip'ah, ha xonat xop
kuxānōg, tu:

—Pi'yā' xip Pet? Kaxīy.

¹⁹ Ha 'Enot te' xat, pu tu Pet xax, ha' xak,
pāyā 'a' pēnā'ah, yīy 'Enot gāy xexka', tu
xonat xop mūg, tu' yīkopit, tu' kix kakixnāg,
ha' xakix.

Ha 'Enot mōg, tu ta' mōg tu mōktu
Xeyanet tu', tu 'āmnīy xohix hā' nox xip.

'Enot xok

²⁰ Tu ta tu' gāy Tinok yōg tikmū'ūn
tu', xix Xinōm yōg tikmū'ūn tu', hu 'ap
hāpxop mōgāp-tup'ah. Ha nōm tikmū'ūn
kuxānōg, tu' gāy kux xak, pu 'Enot te hāpxop
xe mōgā'. Ha yāy tu nū'nāhā' 'Enot pet
xexka kopah, tu 'Enot yōg kāmānat Manax
yūmmūgāhā', pu 'Enot pu nōm tikmū'ūn
pupi hām'āktux. ²¹ Hāptup nōy 'ihā 'Enot
te tik te' xat'ax yōg topixxax max mō'tat,
tu' xat'ax yōg mīmpe' yūm'ax yīmū' yūm,
nūy tu tikmū'ūn xat, tu hām'āktux tox, tu
hām'āktux kux, ²² ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu:

—Topahnāg 'ūm yīy'ax putuk, 'ap tik
yīy'ah. Kaxīy.

²³ Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā pexkox yōg
nū'kutnā'ax te 'Enot kix, tu' pakutnāhā', ha
puxō'ōy te' māhā', ha' xok, Topa 'āktux max
'ohnāg tu'.

²⁴ Ha' kuxa mām ka'ok xop mōg hāptox
tu', tu Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha
tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox
Kunnix kopah.

²⁵ Ha Maname xip Yenoyanēn tu', xix
Xaot, tu' yōg hām'ax kux, tu' mōg, tu ta' mōg

tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', tu Yoām Mā'ak
mōgāhā'.

13

Maname xix Xaot te hāpkumep kōnāmāhā'

¹ 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop
kopa' xip Topa pupi hām'āktux'ax xop, xix
hāmyūmmūgā'ax xop. 'Ūxohix te: Maname',
xix Xīmām Tapāyōg, xix Xinēn yōg Noxit,
xix Xaot, xix Mānā'ēm. Hōmā 'Enot mūg
tut te Mānā'ēm paha', ha 'Enot mūtik yāy tu
tittap, tu' taknōy putuk, pāyā 'a' taknōy'ah.
² Hāptup 'ūm 'ihā nōm tik xop te Topa pu
nūktettex, tu' kuxa te' yēy, tu' xit hok, nūy
Topa pu hām'āktux, ha Topa Koxuk te:

—'Āte Maname yāykutnāhā', xix Xaot
yāykutnāhā', tu nōm xānāhā', pu tu
hāpxopmā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux
hāptox tu'. Kaxīy.

³ Ha' xohix te Topa pu hām'āktux, hu' xit
hok, tu Maname putox yīmū' yīm xex, xix
Xaot, tu hāptox tu mō'pok.

Tu Xip tu' tihī'

⁴ Topa Koxuk te mō Maname kutnāhā',
xix Xaot, ha' mōg tu mōktu mōxaha kōmēn
Xeneo tu', tu mīpkox hā' mōg, nōm mīpkox
te kōnāg yīmū' mōg, tu mōktu mōxaha
hāmyīn yūm Xip tu', ⁵ tu ta' mōg, tu mōktu
mōxaha kōmēn Xanamīn tu', tu Topa yōg
hām'āktux'ax 'āktux Yoneo yōg Topa pet
kopah, ha Yoām Mā'ak te mō'nīynām. ⁶ Tu
ta' mōg hāmyīn yūm tu', tu mōktu mōxaha
kōmēn Pap tu'.

Ha Yoneo yōg tik yā' xut mīhīm, 'ūxuxet'ax
Mayeyox, tu Topa pupi hām'āktux'ax putuk,
pāyā mō'āmā'. 'A' max'ah Mayeyox. ⁷ Tu
tik nōy mutik xip, 'āxet'ax Xet Paot, tu Xip
yōg tikmū'ūn xat, tu hāmyūmmūg xexkah,
tu Maname tu' xānāhā xix Xaot, nūy Topa
yōg hām'āktux'ax 'āpax max. ⁸ Ha Mayeyox
'āxet'ax nōy 'Enip, ha tikmū'ūn yīy'ax hā:
“Ūxut mīhīm,” kaxīy. Tutep-tup nōg, tu Xet
Paot xut putup, puyīy Topa yōg hām'āktux
'āpax hok. ⁹ Ha Xaot 'āxet'ax nōy yā Paot
kamah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', yīy
mīm pēnā ka'ok, ¹⁰ tu:

—'Āmūn yā Hāmgāyāgnāg yōg. 'Ākuxa
kummuk, yā hāmmax hā'āpuknōg. Xate koit
pax. Topa te' yōg putat yok mīy, pāyā xate'

kohe' mīy. Paxīp! Āhup! ¹¹ Hōnhā Topa te 'ākix, ha hāpxip kutōgnāg 'ihā xate hāmpēnā hok putup, tu 'āmnīy xohix hā māyōn 'ūm pēnāp-tup 'ohnāg. Kaxīy.

Ha hāpxip 'ohnāg 'ihā hāmpēnāmnok, tu' pa hok, tu tikmū'ūn xak, puyi' yīm hā' mōgā', ¹² Ha Xet Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg pēnāhā', hu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, tu Topa yōg hāmyūmmūgā'ax 'āpak, tu' yēy.

Tu hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu' tihī'

¹³ Ha kōmēn Pap tu' tihī', ha ta' mōg Paot xi' xape xop, tu mīpkox hā' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pānpit yōg kōmēn Pehek tu', tu mīpkox hā' mōg 'ūxeheh, pa Yoām Mā'ak te' nīm, tu putpu' mōg, tu mōktu' xupep Yenoyanēn tu'. ¹⁴ Ha ta' mōg Maname xix Paot, Pehek tu' pip, tu' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Pixit yōg kōmēn 'Ātikit tu', tu Yoneo yōg Topa pet hā' mōxakux, nit xap 'ihā', ha Yoneo xop yōg hāptup xe'e', ha mām, ¹⁵ ha Yoneo yōg tik te Mōyyex yōg xat'ax mō'kupix, xix Topa pupi hām'āktux xop yōg tappet mō'kupix, tu mō'kupix kux, ha Topa pet yōg tik te' nōy xat, te:

—'Ūgnōy xop, 'āyīy, nūy 'ōgnū hām'āktux hā tikmū'ūn ka'ogā'. Kaxīy.

¹⁶ Ha Paot tek-nīhā' xip, tu' yīm xix, pu' nōy tu: “'Īy hok!” kaxīy. Tu hām'āktux, hu:

—'Iyaet yōg tihik, xik nōy xop, nōm te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah, 'ūg 'ūm 'āpax: ¹⁷ Hōmā hāmyāxatamuk punethok hā, 'Iyaet yōg Topa te mōnāy xop hittap yīmōgatux, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xexkanāhā hāpxexka 'Eyt kopah, tu' puknōg yōg hāpxexka tu' mōy, tu yāy yōg ka'ok'ax hā' mōy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn max 'ohnāg, pāyā hāmyāxatamuk te 40 hā Topa te hāpkummuk mīy'ax xop hā' tot, hām panip xexka tu nō'ātot, tu mō'nīynām, tu' nīm 'ohnāg, ¹⁹ tu' puknōg hep xop te 7 kix hāpxexka Kānā'āg kopah, tu' yōg hām pop, tu tikmū'ūn pu' hōm, pu tikmū'ūn mōkputox xohix pi' ²⁰ hāmyāxatamuk te 450 hā.

Ha hāmyāxatamuk te 450 nōg, ha Topa te tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg ka'ok xop yīmōgatux, puyīy tikmū'ūn xat, xix Topa pupi hām'āktux'ax Xāmō'eo yāy kutnāhā, puyi' xat. ²¹ Pa tikmū'ūn te tik te' xat

xexka xak, ha Topa te Xao yāy kutnāhā', yā Meyamīy yōg Kix kutok pit, ha' xexkanāhā', tu tikmū'ūn pu' hōm, ha hāmyāxatamuk te 40 hā Xao mūn te 'Iyaet yōg tikmū'ūn xat. ²² Ha Xao xok, ha Topa te Namix yāy kutnāhā', puyīy tikmū'ūn xat, tu hām'āktux, hu: “'Āte Namix putup pax, tuk kuxa hittap Yexe kutok pit hā. Yā' max. 'Āte' xat, ha' mīy.” kaxīy. ²³ Ha Namix mōkputox yā Yeyox, ha Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn ha nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²⁴ Yoām nūn hāmāxap, tup-tox pix, tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix pu hām'āktux, hu: “'Āpu, yāyhāhup, nūy hāpxop kummuk mīy kux,” kaxīy. ²⁵ Pāyā Yoām te hāpxopmā kux, tu: “Tep kunāy tu hāmpē'āpaxex? 'Ak mūn yā Topa yōg hāmyāy kutnā'ax'ah, pa' nōy tek pe' nūn putup, nōm 'ūm xexka xe'ēgnāg. 'Āte yāy kopaxux hāk yūm putup, nūy tu pataxax koa', pāyāk kutōgnāg, hu yāyhāhup.” Kaxīy.

²⁶ Yā Paot te xe:

—'Ūgnōy mūnōm xop, 'Amanām mōkputox, xix nōm nōy xop te Topa xak, nōm kuxa te' yēy Topa keppah: Topa te hām'āpak max'ax nū'kutnāhā 'āhah. ²⁷ Pāyā Yenoyanēn kopa tihī tikmū'ūn te hāmyūmmūg 'ohnāg, xi' yōg xexka xop, ha nit xap xohix 'ihā Topa pet ha' mōg, Yoneo xop yōg hāptup xe'e 'ihā' mōg, tu Topa yōg tappet mō'kupix'ax 'āpak, pāyā' yīpkox 'ohnāg, hu Yeyox putup nōg. Hōmā Topa pupi hām'āktux xop hittap te Yeyox xok'ax 'āktux, ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn gāy xop tep-tex, Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex. ²⁸ Yā' gāy nām Yeyox tu', tu Pinat tu' xak, pu Yeyox putex, pāyā Yeyox te hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg. ²⁹ Ha hōmā, Yeyox mūg tut te nōm put 'ohnāg, 'ihā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox xūy'ax kax'āmi', tu tappet tu' kax'āmi', ha hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te Yeyox putex mīpkupnix tu', Topa yōg hām'āktux hittap hāp-tex, ha mīpkupnix tu' xut, tu nō hāpkot. ³⁰ Pa Topa te' putpu' hīnnāhā', ³¹ ha 'āmnīy xohix hā' mōg, ha' xape xop te' pēnāhā', nōm te hāmyāxatamuk 3 hā hāpkumep Yeyox mūtik, tu Ganinet tu' pip hāmāxap, tu' nūn, tu nūktu Yenoyanēn tu', tu Yeyox putpu hi yā' pēnāhā', nūy

tikmũ'ün nõy pu hãm'ãktux.

³² –Hak mũ'ãte hãm'ãpak max. 'ax xa nũnnãhã'. Hõmã Topa te yũmũg mõnãyxop pu hãm'ãktux xex, ³³ tu hõnhã' mĩy Yeyox hĩnnã'ax hã, ha hõmã Topa te hãm'ãktux xex, ha Topa yõg hãm'ãktux'ax kax'ãmi 'ũktex yõg tappet 2 kopah, hu:

“Ãmũn yã 'ũgkutok.

Hõnhã 'ãte 'ãmũn yãg kutok 'ãktux.” Kaxĩy.

³⁴ –Tu Yeyox kutox 'ohnãg 'ãktux, tu putpu' hi 'ãktux, hu:

“Hõmã 'ãte Namix pu hãm'ãktux xex, nõy tu hãmmaxnã xe'ẽgnãg.” Kaxĩy.

³⁵ Tu xe hãm'ãktux, hu:

“Xatek hep kutox putup'ah, tu' tux hok puk hep kutox hok, 'ũgmũn yã 'õg kãmãnat max xe'ẽgnãg hah.” Kaxĩy.

³⁶ Tu xe:

–Ha Namix te Topa pu hãpxopmãhã', tu hãpxopmã kux, tu' xok, ha mõnãyxop mũtik nõ hãpkot, hak-tox, ³⁷ pãyã Topa te Yeyox hĩnnãhã putpu', 'ak-tox'ah. ³⁸ 'ũnõy mũnõm xop, 'ãte xa hãmyũmmũgãp-tup: Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãp-tup, tu Yeyox puxet hã' xaxogãp-tup, pu tu' kux.

³⁹ Tikmũ'ün kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa nõm hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu' kux. Mõyyex yõg xat'ax hittap pu'uk, tu hãpkummuk mĩy'ax 'ũm xaxogã hok, pãyã Yeyox ka'ok. ⁴⁰ 'Õg pa mõxip! 'Ãyĩpkox pip, nõy Topa gãy'ax pẽnã hok, ha Topa tappet te:

⁴¹ “Nãy, xa hip, 'ãxop yĩxix kummuk xop, 'ãxop kuxa mãm 'ohnãg xop.

'Ãpu 'ãkuxa yẽy, nõy yãy xaxogã', ha' kux.

Hõnhã 'ãte hãpxopmãp-tup,

ha tik 'ũm te xa hãm'ãktux'ax,

pãyã 'ãkuxa mãm 'ohnãg. 'ũkux. Kaxĩy.”

⁴² Tu hãm'ãktux kux, ha tikmũ'ün te Paot tu' xak, pu nit xap nõy 'ĩhã hãm'ãktux 'ũxeheh. Tu' mõg. ⁴³ Ha Yoneo yõg tikmũ'ün punethok yĩpkox pip, xi' puknõg te Topa xak xop, nõm te Yoneo xop hã' mõxakux, tu Paot pe' mõg, xix Maname', nõy hãm'ãktux'ax 'ãpax, ha tikmũ'ün yũmmũgãhã', puyĩ' kuxa mãm ka'ok xe'ẽgnãg Yeyox kopah.

⁴⁴ Ha nit xap nõy 'ĩhã kõmẽn 'Ãtikit yõg tikmũ'ün xohix te yãy tu nõ'nãhã', nõy Topa

te hãm'ãktux 'ãpax, ⁴⁵ ha Yoneo xop te' xohix pẽnãhã', tu' yĩpkumĩy, tu Paot mãnõg, hu:

–Paot te mõ'ãmã', yã' kummuk. 'ũxupax hok. Kaxĩy.

⁴⁶ Pa Paot te hãm'ãktux ka'ok xix Maname', tu' yĩpkutuk 'ohnãg, tu:

–Hõmã Topa tek xat, hu: “'Ãpu, yõgnũ hãm'ãktux'ax 'ãktux Yoneo xop pu hãmãxap,” kaxĩy. Pãyã 'ãyĩpkox 'ohnãg, tu 'ãkuxa hi xe'ẽgnãg putup nõg, yĩk mũg mõg hãm puknõg xop hah, 'ũyĩy hãm'ãpak max'ax 'ãpax, nõy yĩpkox pi', nõy kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah. ⁴⁷ 'ũgmũg xuxyã tek xat, hu: “'Ãte mõ'ãpok pu' puknõg xop pu hãmyũmmũgã', xa' hittupmã', nõy nõm xop pu Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, xix hãpxexka xohix yõg xop pu hãm'ãktux, 'ũyĩy tikmũ'ün kuxa kummuk xit, nõy kuxa max tat 'ũyãnãn tu',” kaxĩy. 'ũkux.

⁴⁸ Ha' puknõg xop te hãm'ãpak, tu' kuxa hittup, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux max. Hõmã Topa te nõm yĩmõgatux, pu' kuxa tu mãm ka'ok Yeyox kopah, nõy hi xe'ẽgnãg mõ'kuma' mõg.

⁴⁹ Ha Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãktux hãpxexka xohix tu', ⁵⁰ pãyã Yoneo xop te Yoneo xexka xop xix 'ũn xexka xop pu hãm'ãktux, hu:

–'Ãpu, tik kummuk xat, pu mõg hãptox tu'. Kaxĩy.

Ha 'ũn xop te Paot putup nõg, xix Maname', tu' xat, pu mõg hãptox tu'.

⁵¹ 'ũmõg, tu hãmnaq ha pataxax mõy, tuk-to'ok, pu hãpkõnõn nũnnãy, nõy Yoneo xop yõg hãpkummuk mĩy'ax 'ãktux. Tu' mõg, tu mõktu mõxaha kõmẽn 'Ikõn tu', ⁵² ha' kuxa mãm ka'ok xop kuxa hittup xe'ẽgnãg, yã Topa Koxuk te' ka'ogãhã'.

14

Tu 'Ikõn tu' tihì'

¹ Tu kõmẽn 'Ikõn tu' tihì', tu Topa pet hã' mõ'nãhã', tu hãm'ãktux max, yĩy Yoneo yõg tikmũ'ün xohix xexka', xix Genex yõg puknõg xop xohix xexka kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah. ² Pa Yoneo yõg tik 'ũm kuxa mãm 'ohnãg, tu' kuxa mãm xop putup nõg, hu' kummuk 'ãktux 'ũpuknõg xop pu', nõy gãyã'. ³ Ha 'ãmniy punethok hã' tihì', tu yũmũg xuxyã 'ãktux, tu' xuxyã

te hãmmaxnã 'ãktux, yã hãpxe'e 'ãktux, ha Yeyox te mō'pok xop yōg hãm'ãktux putup, hu' ka'ogãhã', puyi'y hãpxopmã ka'ok xe'ëgnãg, pu tikmũ'ün xohix pënã'.⁴ Ha tikmũ'ün te hãmpē'panōm, ha' yãg te: "Yoneo xop mün max," kaxi'y. Ha' yãg nōy te: "Hamũn'ah. Pãyã Yeyox yōg tik xop mün max," kaxi'y.

⁵ Ha' puknōg xop xix Yoneo xop xi' yōg xexka xop te mō'pok xop kummugãp-tup, tu mĩkaxxap xexka hã' tux putup, nũy kix, ⁶ ha' xupak, tu nũ'paha', tu mōktu mōxaha hãpxexka Nikōn yōg kōmen Nixtat tu', xix kōmēn Nep tu', xix hãm yĩmap tu', ⁷ tu Yeyox yōg hãm'ãpak max'ax 'ãktux.

Tu kōmēn Nixtat xix kōmēn Nep tu' tih'

⁸ Ha Nixtat kopa' xip tik 'üm te hãpkumep 'ohnãg, ha hãmyãxatamuk xohix hã' mōg 'ohnãg, 'ühi'ax tox hã, yã' yũm ka'ok, ⁹ tu Paot yōg hãm'ãktux'ax 'ãpak, tu' kuxa yũm ka'ok 'ühittupmã'ax kopah, ha Paot te' pënã ka'ok, tu' nōy kuxa yũm ka'ok pënãhã', ¹⁰ tu' yi'y ka'ok, tu:

—'Åk-nĩhã xhip! Kaxi'y.

Ha' yok, tuk-nĩhã' xip mō'ka'ok, tu' mōg kōnãmãhã nōmhã, tu hãpkumep. ¹¹ Ha tikmũ'ün te' pënãhã', tu' yi'y ka'ok, tu hãm'ãktux Nikōn yĩ'ax hã, hu:

—Yã topahnãg te mōxaha', tu tikmũ'ün mütik yãy putuk! Kaxi'y.

¹² Tu Maname pu' mĩy 'ũxuxet'ax nōy, hu: "Yop", xix Paot pu', hu: "Mēkot", hãm'ãktux punethok hah. ¹³ Ha topahnãg Yop yōg 'ãmãnex nũn, ha topahnãg pet te kōmēn kunãpa' yũm, ha münũytut pit nũnnãhã', xix mĩnnut max, tu hãmpē'paxex, hu: "Nōm tik 2 yã topahnãg, ha 'ãte münũytut pit kix putup, nũy nōm topahnãg 2 pu mō'hap, nũy haxyã', nũy heyah Nixtat yōg tikmũ'ün mütik," kaxi'y. ¹⁴ Pa tik nōy te mō'pok xop pu' xuktux, ha' xupak, hu yãy tu topixxax pot, nũy kuxa hittup 'ohnãg 'ãktux, tu tikmũ'ün ha' mōg, tu' yi'y ka'ok, tu:

¹⁵ —'Åhup! Putep mün mĩy putup? 'Ak mün yã Topa'ah, yãk mün tihik, 'ãxop putuk, tu hãm'ãpak max'ax ha xa' nũnnãhã', xa 'ãnĩm hãpxop 'üm 'ãyĩm hã' mĩy, nũy heyah, xa Topa xe'ëgnãg xax, yã' hi xe'ëgnãg, nōm te hãmnōgnōy mĩy, xix

hahãm, xix kōnãg xexka', xix hãpxop xohix kopa' pip. ¹⁶ Hōmã tikmũ'ün xop xohix te hãpxopmã xohix, 'ap Topa te' kuxyã'ah, pa' tux hok pu mĩy, nũy yãy putat hã' mōg, ¹⁷ ha xa' nũ'kutnãhã tehex, xayĩy hãpxop ta nũnnãy 'ãpet hah, nũy 'ãxit, nũy 'ãkuxa hittup. Kaxi'y.

¹⁸ Ha Paot te Nixtat yōg tik xat hok, pu mō'hap hok yãy pu', xix Maname pu', nũy heyah. ¹⁹ Ha 'Åtikit yōg Yoneo xop nũn, xix 'Ikōn yōg xop, tu Nixtat yōg tikmũ'ün pu hãm'ãktux, tu' gãyãhã Yeyox yōg mō'pok xop hã', ha tikmũ'ün te mĩkaxxap xexka tux punethok, nũy Paot putex, ha hãm tu' nãhã', tu' xok putũmnãg, ha tikmũ'ün te Paot hãm manit ha' mōg, tu kōmēn kotit hã' xut, tuk-nãpa' mōg, tu hãmpē'paxex, hu: "Nōmhã' xok xe'e'," kaxi'y. ²⁰ Pa' kuxa mãm ka'ok xop te yãy tu nũ'nãhã', tu Paot yĩmap hã' pip, ha Paot yũm, tu' yok, tuk-nĩhã' xip, tu' xupep putpu kōmēn tu', tu hãptup 'ĩhã Maname mütik mōg, tu mōktu mōxaha Nep tu'.

Tu Xit xix 'Åtikit ha putpu' mōg

²¹ Tu Yeyox yōg hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha Nep yōg tikmũ'ün punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, ha hãm'ãktux kux, ha putpu' mōg, tu mōktu mōxaha Nixtat tu', tu' mōg tu mōktu mōxaha 'Ikōn tu', tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Åtikit tu'. ²² Tu hãm'ãktux xe'e', tu hãmyümmügãhã', puyi' ka'ogã', nũy kuxa mãmã ka'ok Yeyox kopah, ha hãm'ãktux, hu:

—Nōm xop te Yeyox pu yĩpkox pip, puxi' xũy'ax hã' tot, 'ĩhã pexkox ha' mōg. Kaxi'y.

²³ Ha Paot te tik pënã max xop yĩmōgatux, 'ũkuxa mãm ka'ok xop xohix kopa' yĩmōgatux, tu' xat, pu' nōy xop pënã max, nũy tu xeh, ha Topa pu hãm'ãktux, hu' xit hok hã hãm'ãktux, tu' pënã max xop pu:

—'Åkuxa mãm ka'ok Topa kopah. Pũyã hōnhã Topa 'ãmōgã', xix 'ãpënã', xix 'ãnĩm hok! Kaxi'y.

²⁴ Tu ta' mōg, Pixit kotit hã' mōg, tu mōktu mōxaha Pãnpit tu'. ²⁵ Tu' mōg, tu mōktu mōxaha Pehek tu', tu Topa yōg hãm'ãktux'ax 'ãktux, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Atat tu', tu hãpxopmãhã', tu yã' kux, ²⁶ tu mĩpkox hã' mōg, nōm te kōnãg yĩmũ' mōg, ha mōktu mōxaha hãpxexka Xit yōg kōmēn 'Åtikit tu

putpu', nūy Topa yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg 'āktux, nūy kuxa mām ka'ok xop pu' xuktux. Hōmā 'Ātikit yōg kuxa mām ka'ok xop te Topa tu' xak, pu Paot pēnā max, xix Maname pēnā max, ha mō'pok, pu hām'āpak max'ax 'āktux kōmēn xohix tu', tu' mōg tap, tu hāpxopmāhā', tu ta putpu' nūn 'ūxeheh. ²⁷ Ha 'Ātikit tu' mōxaha', tu' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', ha' nūn tu nūktu nū'nāhā', ha tik te hām'āktux, tu Topa yōg hāpxopmā'ax xohix 'āktux, tu Topa te' puknōg xop pu yāy yōg putat yok mīy 'āktux, tu' puknōg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²⁸ Tu 'āmnīy xohix hā' nox ti kuxa mām ka'ok xop mūtik 'Ātikit kopah.

15

Tu Kōmēn Yenoyanēn xop mūtik yāykotīnnāhā'

¹ Hāpxip kutōgnāg 'īhā Yonex yōg tikmū'ūn nūn, tu nūktu mōxaha 'Ātikit tu', tu' nōy xop yūmmūgāhā', hu:

—'Āxop yā puknōg. 'Āpu, tik xop nāg xax mep 'ūyīmap, puyīy Topa 'āxop kuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Mōyyex yōg xat'ax hittap te 'āxat, yīy hōmā xix hōnhā, hāmyāxatamuk xohix punethok hā, Yoneo tik xop xohix te' mīy, yā kakxop pit 'īhā' mīy. Kaxīy.

² Pa Paot xix Maname te:

—Kaxīy hok! 'Āmhok! Topa te' puknōg xop xat 'ohnāg, pu yāy xax xak. Kaxīy.

Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām punethok, ha' kuxa mām ka'ok xop te Paot xix Maname yīmōgatux, tu mō'pok, xix 'Ātikit yōg nōy xop mō'pok, pu' mōg Yenoyanēn tu', nūy Yeyox yōg tik xop yīkopit, xix tik pēnā max xop yīkopit. ³ Tu ta' mōg, Penix kotit hā' mōg, xix Xāmānit kotit hā' mōg, tu' puknōg xop te Topa ha' mōg 'āktux, ha' kuxa mām xop xohix hittup xexka'. ⁴ Ha mōktu mōxaha Yeyoyanēn tu', ha' kuxa mām ka'ok xop hittup xexka kamah, xix Yeyox yōg mō'pok xop, xix tik pēnā max xop, ha Paot te Topa yōg hāpxopmā'ax 'āktux, Topa te hāpxopmā Paot hā, xix Maname hā, yī' xuktux. ⁵ Pa Paniye yōg kuxa mām ka'ok xop tek-nīhā' pip, tu:

—Topa te' xat, pu tik xop nāg xax yīmap mep. 'Āpu, hāmpuknōg yōg tik xop xax mep kutōgnāg, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puyīy Mōyyex yōg xat'ax hittap xohix pu' yīpkox pi'. Kaxīy.

⁶ Ha mō'pok xop, xix tik pēnā max xop nūn, tu nūktu nū'nāhā', nūy hāmpe tu pānōm. ⁷ Tu hām'āktux hā' nōy yānān nām, ha Pet tek-nīhā' xip, tu:

—'Ūkxape xop: Hōmā Topa tek yāykutnāhā 'āxop kopah, 'āxop te' yūmmūg, ha mōgkutnāhā', 'ū hām'āpak max'ax 'āktux hāmpuknōg xop pu', ha' puknōg xop te hām'āpak, tu' yīpkox pip, tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ⁸ Topa te tikmū'ūn xop kuxa yūmmūg, tu Topa Koxuk nū'kutnāhā' puknōg xop hah, 'ūgmūg putuk, ⁹ ha' puknōg xop te Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik yāy putuk Topa pu', tu' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu' kux. ¹⁰ Tep tu 'ākuxa mām 'ohnāg Topa yōg hāpxopmā'ax kopah? Mōyyex yōg xat'ax xohix tox xexka', yūmūg'āte yāy yūmmūgā hok, 'ap mīy yūmmūg'ah, xix mōnāyxop te' mīy hok kamah. Tep tu 'āxop te' puknōg xop xat, 'īhāg mū'āte Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy hok? 'Ap max'ah nūhu'. ¹¹ Pāyā yūmūg xuxyā Yeyox te' hok hā hāmmaxnāhā', tu yūmūg kuxa kummuk xit, xi' puknōg xop kuxa kummuk xit kamah, nūy yānān tu' kuxa max tat, yā yāy putuk. Yūmūg xuxyā Yeyox te' hok hā' yānān, nōm xop kuxa mām ka'ok nōm kopah. Kaxīy.

¹² Ha tik xop yīy 'ohnāg, yīy Maname yōg hām'āktux'ax 'āpak, xix Paot yōg, ha Topa te hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknōg xop pēnā', ha tik mō'pok'ax te' xuktux, ¹³ tu hām'āktux kux, ha Tiak te:

—'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: ¹⁴ Xīnām te xa hām'āktux, hu: "Topa te' puknōg xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūgāhā hāmāxap, tu nōm xop yīmōgatux hāmpuknōg xop kopah, ha yāyhā Topa yōg tikmū'ūn," kaxīy. ¹⁵ Hōmā tik hittap te Topa pupi hām'āktux kamah, hu:

¹⁶⁻¹⁸ "Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā, Topa te hām'āktux, hu: 'Hōmā 'āte mōnāyxop Namix xexkanāhā', ha' yōg tikmū'ūn tek xak,

ha hõnhâk nûn putup,
tu Namix mõkputox puxet xexkanâp-tup,
puyî' hep xohix xop 'ûk xax,
ha 'âte nõm puknõg xop mõi'yây xe'ëgnâg,
tu' nõy yây, nõy yây 'âxet'ax mîy yõgnû
tikmû'ûn,' kaxîy. 'Ûkux.

¹⁹ Ha Tiak te xe hãm'âktux, hu:

—'Âte 'âpekpaxex. Yâ' max hâmpuknõg xop
kuxa mãm ka'ok xop te Yoneo yõg xat'ax
mîy hok, xix mõi'nây xop yõg hâpxopmâ'ax
tat hok kamah, nõy kuxa mãm puxehnâg
Yeyox kopah. ²⁰ 'Âpu, yûmû'âte tappet
kax'âmi' kuxa mãm ka'ok xop pu', nõy tu'
xat hok, pu' mõi hok topa komut xop xit'ax,
xix xok xop 'ûm mây mûg tup-tex mõi hok,
xix xokxop hep 'âta mõi hok, xi' nõy hâ'
xupxet hok. ²¹ Yâ nit xap xohix 'îhâ Yoneo
xop te Mõyyex yõg xat'ax mõi'kupix Topa pet
kopah, tu Mõyyex te hãm'âktux 'âktux kõi mõi
xohix kopah. Yâ' puxi'. 'Ûkux. Kaxîy.

Tu tappet tu kax'âmi'

²² Ha mõi'pok xop, xix tik pẽnâ max xop,
xi' kuxa mãm ka'ok xop xohix te Tiak yõg
hãm'âktux'ax 'âpak, tup-tox puxet, hu tik 2
yîmõgatux, pu Paot xix Maname mûtik mõi,
tu 'Âtikit tu mõi'pok, ha tik 2 'âxet'ax Yot
Maxamax, xix Xinax, ha' xape xop tep-tup
pax, tu nõm pe'paxex max. ²³ Ha kax'âmi'
kuxa mãm ka'ok xop pu', tu tik hâ mõi tap-
pet kutnâhâ', ha tappet tu kax'âmi', hu:

“Yeyox yõg mõi'pok xop xix tik pẽnâ max
xop te 'âneo, 'ûkxape xop pu 'âneo, 'Âtikit yõg
kuxa mãm ka'ok xop, xix Xit yõg kuxa mãm
ka'ok xop, xix Xinix yõg kuxa mãm ka'ok
xop pu 'âneo.

²⁴ 'Ûgmû'âte' nõy xop yõg hãm'âktux'ax
'âpak, nõm te nûnte' tihî', tu 'âhâ' mõi, tu
'âxat, hu: “Âpu, tik xop xohix yây xax mep
kutõgnâg, pu Topa 'âkummuk mîy'ax xaxogâ
'ûyânân tu', kaxîy. Ha 'âkuxa hittup 'ohnâg.
'Ak mõi'âte nõm Yoneo tik xop mõi'pok'ah, 'ak
mûn te 'âxat'ah. ²⁵ Hu hõnhâk mõi'âte xohix
te tik 2 yîmõgatux, pu xa mõi'pok, ha Paot,
xix Maname mûtik mõi. 'Âxohix te Paot
putup pax, xix Maname', tu nõm pe'paxex
max. ²⁶ Yâ' hi Yeyox tu', yâ yây xuxyâ',
yîy xe yây yõg'ah. Yeyox te' xat, pu mõi,
ha' mõi, 'ok pe' hi', 'ok pe' xok. ²⁷ Hak

mõi'âte Xinax mõi'pok, xix Yot, ha xa' xo-
hix hâmyûmmûgâp-tup. ²⁸ Ha Topa Koxuk
te 'âxat hãmâxap, hak-nây tuk mõi'âte, hu:
²⁹ 'Ûmâ hok topa komut xop xit'ax, xix
xokxop 'ûm mây mûg tup-tex mõi hok, xix
xokxop hep 'âta mõi hok, tu 'ânõy hâ xupxet
hok. Puxi', yâ' max. Ha' kux.” Kaxîy.

³⁰ Ha ta' mõi tik xop, tu mõi'kte mõi'xaha
'Âtikit tu', ha' kuxa mãm ka'ok xop te yây tu
nû'nâhâ', nõy mõi'pok yõg tappet mõi'kupix,
³¹ tu mõi'kupix kux, ha' kuxa hittup xexka'.
³² Ha Yot xix Xinax yâ Topa pupi hãm'âktux
xe'e', tu' xape xop ka'ogâhâ'. ³³ 'Âmnîy
kutõgnâg 'îhâ' tihî', tu putpu' mõi, tu mõi'kte
mõi'xaha Yenoyanên tu'. ³⁴ Pa Xinax mõi'g'ah,
tu' nox xip 'Âtikit tu'.

³⁵ Ha Paot xip 'Âtikit tu', xix Maname', tu'
nox tihî', tu hâmyûmmûgâhâ', nõy Topa yõg
hãm'âktux'ax 'âktux, 'ûnõy xop mûtik.

Paot xix Maname te yây xatat

³⁶ Ha 'âmnîy punethok nõi, ha Paot te
Maname pu hãm'âktux, hu:

—'Âpu, yûmû mõi putpu', nõy xape xop
xohix pẽnâ', nõy kõi mõi xohix kopa' pẽnâ',
nõy Topa yõg hãm'âktux'ax xe 'âktux. Kaxîy.

³⁷ Ha Maname te Yoâm Mâ'ak mõi'gâp-
tup, ³⁸ pa Paot tep-tup nõi. Hõmâ Yoâm
Mâ'ak te' nõi Pânit tu', tu hâpxopmâ 'ohnâg.
³⁹ Ha Paot te hãm'âktux hâ' nõy yânân Man-
ame mûtik, tu' gây, ha Maname gây, tu yây
xatat, ha Maname te Yoâm Mâ'ak mõi'gâhâ',
tu' mõi, tu mîpkox hâ' mõi, nõm te kõi nõi
xexka yîmû' mõi, tu mõi'kte mõi'xaha hâmyîn
yûm 'âxet'ax Xip tu'. ⁴⁰ Pa Paot te Xinax
yâykutnâhâ pu mõi, ha' nõy xop te:

—Pûyâ Topa 'âmûtik mõi. Kaxîy.

⁴¹ Ha' mõi, tu Xit kotit hâ' mõi, xix Xinit
kotit hâ' mõi, tu' kuxa mãm xop ka'ogâhâ'.

16

Tîmõn te Paot mûtik mõi, xix Xinax

¹ Tu' mõi, tu mõi'kte mõi'xaha kõi mõi Nep
tu', xix kõi mõi Nixtat tu', ha tik 'ûm xip,
'ûxuxet'ax Tîmõn, tu' kuxa yûm ka'ok Yeyox
kopah, tu' mõi tut Yoneo hex, pâyâ' tak
Genex yõg, tu Yoneo xop hâ' puknõg. ² Ha
Nixtat tu' pip xape xop te Tîmõn putup
pax, xix 'Ikõn yõg xop te', ³ ha Paot te'
mõi'gâp-tup yây mûtik, hu' nõy yây xax yîmap

xak kutōgnāg, nūy Yoneo xop gāyā hok, yā' xohix te Tīmōn mūg tak yā' puknōg yūmmūg. ⁴ Ha ta' mōg kōmēn tu', tu Yeyox yōg mō'pok xop, xix Yenoyanēn yōg tik pēnā max xop pupi hāmyūmmūgāhā', tu' xape xop pu hāmyūmmūgāhā', ⁵ Ha' xape xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, 'ihā' xohix nōy nā' mōg.

Tik xop te kōmēn Tonot ha' mōg

⁶ Ha ta' mōg, tu mōktu hāpxexka Pinik kotit hā' mōg, xix hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, ha Topa Koxuk te hām'āktux xat hok, hu:

—'Ax yōg kōmēn kopa hām'āktux hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta' mōg, tu mōktu mōxaha Mīy tu', tu' mōg putup Mitīn tu', pa Yeyox Koxuk te' xat hok, pu mōg hok. ⁸ 'Ap mōg'ah, tu Mīy hā' yēn hā' mōg, tu mōktu Tonot tu' mōxaha'. ⁹ Ha 'āmnīy hā Paot te yāy koxuk hā hāpxexka Māxenōn yōg tik pēnāhā', hak-nīhā' xip, tu Paot tu' xak, hu:

—Mā'! Māxenōn tu 'ānū', nūy mōy 'ūgmūg nīynām. Kaxīy.

¹⁰ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Paot koxuk te' pēnā kux, hak mūg mōg putup Māxenōn tu', tu hāmpe'paxex, hu: "Topa tek mūg xānāhā', 'ū Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux Māxenōn yōg tikmū'ūn pu'," kaxīy. (Hak mūn Nok te kax'āmi'.)

Tu kōmēn Pinio tu' tihī'

¹¹ Tuk mūg pip Tonot kopah, tuk mūg mōg mīpkox hā, kōnāg xexka yīmū' mōg, tu mōktu hāmyīn yūm 'āxet'ax Xāmōtanax tu' mōxaha'. Hāptup 'ihāg mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Nēyap tu'. ¹² Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Māxenōn yōg kōmēn te māxap Pinio tu', ha' yōg gohet yā hāpxexka Hōm yōg, ha 'āmnīy punethok hak mūg tihī Pinio kopah. ¹³ Tu nit xap 'ihāk mūg mōg kōmēn kunāpa', tu Topa yōg hām'āktux'ax pet xak, nūy Topa pu hām'āktux, 'ihā kōnāgkox tu' mōxaha', hu kōnāg kux tuk mūg mām, ha 'ūn pip, hak mū'āte 'ūn mūtik hām'āktux. ¹⁴ Ha kōmēn Tittit yōg 'ūn xip, tu topixxax max hāmenex, 'ūxuxet'ax Nit, tu Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, tu Yeyox hām'āpak max'ax 'āpak, ha Topa te' kuxa tupmāhā', yīy Paot

yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīpkox xip, ¹⁵ hap-tox pix, xi' xape xop 'ūpet kopa tihī' xop putox pix, ha' xak, hu:

—'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, yīy 'ūkpet ha mōg, nūy nox pi'. Kaxīy.

Hak mūg mōg Nit pet hah.

Tu kanet kopa' tihī kōmēn Pinio tu'

¹⁶ 'Āmnīy kutōgnāg nōg, 'ihāk mūg mōg Topa pet hah, ha' mīm hex te putat hā' nūn, tu yāmīy pupi hām'āktux, tu hāpxopmā'ax pēnā hok 'āktux, tu hām'āktux hā tayūmak xexka pop, tu tik xop 'ūm pu' popmāhā', tu nōm tik xop pu' hok hā' hām. ¹⁷ Tu Paot pe' mōg, xik mūg pe' mōg, tu' yīy ka'ok, hu:

—Nū tik xop te Topa xe'ēgnāg hā kāmānat, hu xa hāmyūmmūgāp-tup, nūy Topa yōg putat hā 'āmōgā'. Kaxīy.

¹⁸ Tu xe hām'āktux hā kaxīy, 'āmnīy xohix hā' xuktux, ha hām'āktux kux 'ohnāg, yīy Paot gāy, tu' yōkānām, tu yāmīy kummuk mānōg, hu:

—Hōmā Yeyox te yāmīy kummuk mōy tikmū'ūn kopah, tu' mōg pexkox tu', tuk mū'ā yāy 'āxet'ax hōm, pu yāmīy kummuk mōy, hu 'āte 'āxat, hu: 'Āpep, nūy mīm hex 'āpe' nīm. Kaxīy.

Ha' nīm, tu' mōg xupaha'. ¹⁹ Pa tik xop nōy te mīm yōg tayūmak xak, hu' gāy xexkah, tu Paot mūg, xix Xinax, tu' xexka xop keppa' mōgāhā', ha' xexka xop te kōmēn yōg hām'nuknōg tu' pip, ²⁰ ha tik xop gāy, tu' kupex, hu:

—Nū tik yā Yōneo yōg xop, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hāpxopmā kummuk yūmmūgāhā', ²¹ ha Hōm yōg gohet te nōm hāpxopmā'ax putup nōg, tu' xat hok, 'ū mīy hok, hak mū'āte Hōm yōg tikmū'ūn. Kaxīy.

²² Ha tikmū'ūn te yāy tu nū'nāhā', tup-tox puxet, nūy Paot kix, xix Xinax kix, ha kōmēn yōg xexka xop te tik yōg topixxax koxip, tu' mōy, tu' xat, pu kix mīm mūnāg hā. ²³ Tu' kix kakixnāg, tu kanet ha' mōgāhā', tu kanet yōg xonat xat, hu:

—Pēnā ka'ok, pu tu xupa hok! Kaxīy.

²⁴ Ha hām'āpak, tu kanet hā mō'tat, tu' kopa tigāhā', tu' xex, tu tik kup hīy mīm ka'ax tu', ha' mōg 'ohnāg, tu' pip.

²⁵ Ha 'āmnīy kote 'ihā Paot xix Xinax te Topa pu hām'āktux, tuk-tex, nūy Topa 'āktux max, ha kanet kopa' pip tikmū'ūn te' xupak. ²⁶ Hāpxip kutōgnāg 'ihā hām yāy nuhuk nām, ha mīptut yōg hāpkopa mīkaxxap nuhut, ha mō'yīnnīn'ax te yāy xōn, ha tikmū'ūn te kanet kopa' pip, ha' hīy'ax koa', nōm te kanet kopa' xup, ha' mōxaha'. ²⁷ Ha kanet yōg xonat te yāy koxak, tu kanet mō'yīnnā'ax pēnāhā', pa yāy xōn, ha xonat te hāmpē'paxex, hu: "Yā' xohix nū'paha!" Kaxīy. Hu yāy putex putup mīkax xexka hā, ²⁸ pa Paot yīy ka'ok, tu:

—Yāy xuhmīy hok! Yāg mūg xohi' pip! Kaxīy.

²⁹ Ha' nōy te:

—Kuyānām paxnū'. Kaxīy.

Tu mō'nāhā', tu kuxānōg, tu yāy puxu'uxnām, tu' kopaxux hā' nāhā Paot keppah, xix Xinax keppah, ³⁰ tu' yok, tuk-nīhā' xip, tu hāpkopa' mōy, tu:

—'Ūgnōy, 'āte putep mīy'ax, puyīy Topa 'ūgkuxa kummuk xit, nūy 'ātu' gāy hok? Kaxīy.

³¹ Ha Paot xix Xinax te:

—'Ākuxa yūm ka'ok 'ūgmūg xuxyā Yeyox kopah, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy yānān tu 'ākuxa max tat, 'āmūn, xix 'āxape te 'āpet kopa' pip. Kaxīy.

³² Ha tik xop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux kanet yōg xonat pu', xix' xape xop pu'. ³³ 'Āmnīy kote 'ihā' xonat te' nōy yōg kayax pix, ha Paot xix Xinax te xonat putox pix, xi' xape xop, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. ³⁴ Ha xonat te yāy pet ha' mōgāhā', tu hāpxop pop nūn, ha' māhā', ha xonat kuxa yūm ka'ok Topa kopah, xi' xape xop kamah, hu' kuxa hittup.

³⁵ Hāptup ha ta Hōm yōg xexka xop te' xat, hu:

—Kanet kopa' mōy tik 2, pu mōg, tu nūmān. Kaxīy.

³⁶ Ha xonat te Paot pu hām'āktux, hu:

—Tik xexka xop te 'āmōy putup, ha 'ānūpap-tup, hu mōy, xa 'ākuxa mām. Kaxīy.

³⁷ Pa Paot te:

—'Āmhok! Kaxīy hok! Hōmā tik tek mūg kix kakixnāg, ha kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn te' pēnāhā'. Hak mūg yīkopit 'ohnāg, tuk mū yōg hāpxopmā'ax kopit, 'okpak mūg

hāpxexka Hōm yōg tihik, ha kanet kopak mūg tigāhā', yā hōnhā nūmān yāy xaptop tu'! 'Āmhok! 'Ak mūg mōg putup'ah. 'Āpu, tik xānā', pu nū', pu nūy 'ūgmūg mōy kanet kopah, nūy hāptopak mūg mōgā'. Kaxīy.

³⁸ Ha xonat xop te Hōm yōg xexka xop pu hām'āktux, ha' xexka xop kuxānōg, Paot xix Xinax yā hāpxexka Hōm yōg tik hah. ³⁹ Ha' nūn, tu tik 2 pu hām'āktux, hu:

—'Āgāy hok 'ātu'. 'Āte nūktu yāyhāhup hok'ah. Kaxīy.

Tu kanet kopa' mōy, tu ta' mōg, tu kōmēn kunāpa' mōgāhā', tu:

—'Āmōg. Kaxīy.

⁴⁰ Ha' mōg, tu Nit pet ha' mōg, tu' xape xop mō'nīynām, tu' mōg.

17

Tu kōmēn Texanōn tu' tihī'

¹ Tu ta' mōg, kōmēn 'Āppip kotit hā' mōg, xix kōmēn 'Aponōn kotit hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Texanōn tu', ha Yoneo yōg Topa pet yūm, ² ha nit xap yā Yoneo yōg hāptup xe'e', yīy nit xap xohix 'ihā Paot te Yoneo yōg Topa pet ha' mōg, hu hōnhā' mōg, tu nit xap ³ 'ihā hām'āktux hā' nōy kutnāhā'. Kaxīy.

⁴ Ha tik 'ūm te:

—Hamūn! Kaxīy.

Hu Paot xix Xinax mūtik yāy kotīnnāhā', ha Genex yōg puknōg xop te Topa xak, xix 'ūn xexka xop, tu nōm tik mūtik yāy kotīnnāhā'.

⁵ Pa Yoneo xop te' yīpkumīy, tu tik kummuk yīmōgatux, nōm hām hok xop, tu hāpkute'ex kummuk pax, 'ap max'ah, tu kōmēn xohix kopa hāpkummugāhā', tu kōmēn xohix gāyāhā', tu Paot xak xix Xinax, hu Yaxām pet hā' mōxakux. ⁶ Pāyā 'ap tī'ah, yīy Yaxām mūg, tu' xut yāy pet kopah, tu' xape xop mōy kamah, tu kōmēn yōg xexka xop keppa' mōgāhā', tu:

—Nū tik te hām xexka xohix tu hāpkummugāhā', tu nūktu nūn kamah, ⁷ tu Yaxām pet kopa' tihī', ha' xohix te hāpxexka Hōm yōg Xex putup pax, pa tik xop kummuk te hāpkummuk yūmmūgāhā', hu: "Hōm yōg Xex tek mūg xat 'ohnāg. Yā Yeyox tek mūg xat xe'ēgnāg! Kaxīy."

⁸ Ha Texanõn yõg tikmũ'ũn te hãm'ãpak, xix kãmẽn yõg xexka xop, hu' gãy, ⁹ tu tayũmak xak Yaxãm tu hãmãxap, xi' nõy xop tu', puyĩy Paot xix Xinax mõi, puyĩy kãmẽn Texanõn nĩm. Ha pago, tu nũ'paha'.

Tu kãmẽn Menet tu' tihì'

¹⁰ Ha 'ãmniy hã' kuxa mãm ka'ok xop te Paot xix Xinax mõiãhã', tu' mõi tu moktu mõiãhã kãmẽn Menet tu', tu Yoneo yõg Topa pet hã' mõiãkux. ¹¹ Ha Menet yõg Yoneo xop te hãm̃yok mĩy, pa Texanõn yõg xop te hãpkohẽ' mĩy. Yã Menet yõg tikmũ'ũn te Topa yõg tappet mõi'kupix nãm, puyĩy Paot yõg hãm'ãktux kopit, nũy hãm̃yũmmũg, nũy hãpxe'e yũmmũg. ¹² Hũ Menet yõg tikmũ'ũn punethok kuxa mãm ka'ok Yeyox kopah, xix Genex yõg 'ũn xexka xop, xix tik xop. ¹³ Ha Paot te hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha Texanõn yõg Yoneo xop te hãm'ãpak, hu' gãy, tu' nũn, tu nũktu tikmũ'ũn gãyãhã'. ¹⁴ Ha' xape xop te Paot xut, tu:

—Mõi, mõi, pu 'ãp-tex hok! Kaxĩy.

Ha' mõi, kõiãg xexka ha' mõi, pãyã Xinax nox xip, xix Tĩmõn, tu Menet kopa' tihì'. ¹⁵ Ha nõi xape xop te Paot mõiãhã kãmẽn xexka 'Atẽn tu', tu putpu' mõi Menet tu', tu Paot pupi hãm'ãktux, nũy Xinax xãnã', xix Tĩmõn, pu kãmẽn 'Atẽn tu' mõi mõi'ka'ok.

Tu kãmẽn 'Atẽn tu' xip

¹⁶ Ha Paot te 'Atẽn tu tik 2 hip, tu kãmẽn xexka pẽnãhã', tu topahnãg komut pẽnãhã', ha nõi komut yĩm hã' mĩy, nũy heyah, ha kãmẽn nũ'xip nõi hãpxop hã, yĩy Paot kuxa hittup 'ohnãg. ¹⁷ Tu' mõi Yoneo yõg Topa pet hah, nũy Yoneo xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm, xix nõi xop te Topa xak xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn. Tu nãpet ha' mõi kamah, ha 'ãmniy xohix hã hãm'ãktux hã' nõy yãnãn 'Atẽn yõg tikmũ'ũn mũtik. ¹⁸ Tu hãm'ãktux, tu hãm̃yũmmũg'ax xop 'ãxet'ax 'Epikoneo xop mũtik hãm'ãktux, xix 'Extox xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha' yãg te' yĩkopit, hu:

—Kãy te hãm'ãktux punethok. Putep mũn 'ãktux putup? Kaxĩy.

Ha' yãg nõy te' yãnãn, hu:

—Tute topahnãg puknõg 'ãktux. Kaxĩy.

Ha Paot te Yeyox 'ãktux, tu Yeyox putpu' hi 'ãktux. ¹⁹ Ha tik xop te hãm̃yũmmũg te

Paot yĩm mõi, tu 'Axenop yõg hãm̃yũmmũg xop ha' mõiãhã', pu hãm'ãktux'ax 'ãpax, tu' yĩkopit, hu: koneo xop mũtik hãm'ãktux, xix 'Extox xop mũtik hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, ha' yãg te' yĩkopit, hu:

—Kãy te hãm'ãktux punethok. Putep mũn 'ãktux putup? Kaxĩy.

Ha' yãg nõy te'

—Ok hãm̃yũmmũg'ax tup nũhũ xate hãm̃yũmmũgãhã'? ²⁰ 'Àpu, 'ãyĩy, tu hãm̃yũmmũg'ax puknõg 'ãktux, nũy 'ũgmũ yũmmũgã'. Kaxĩy. ²¹ Yã 'Atẽn yõg tikmũ'ũn hãm hok, xix puknõg xop te kãmẽn kopa' tihì' hãm 'ohnãg, pa hãm'ãpak pax, nũy tu xe' xuktux, tu 'ãmniy xohix hã hãm'ãpak tup 'ãpak, xi' xe' xuktux. ²² Ha Paot te hãm'ãktux, ha 'Anenop xop te Paot xakot, ha Paot te:

—'Atẽn yõg tikmũ'ũn: 'Àxop te 'õg topahnãg komut xop xohix xak. ²³ 'Àte hãpkumep, tu topahnãg komut punethok pẽnãhã', nõi mĩy nũy heyah, ha 'ãte topahnãg yõg mĩmpe pẽnãhã', ha tikmũ'ũn te topahnãg pu hãpxop 'ũm hõm, tu mĩmpe yĩmũ' xix, ha tik 'ũm te mĩmpe yĩmũ' kax'ãmi', hu: "Nũhũ topa puknõg pu'," kaxĩy. 'Àte xa nõi puknõg 'ãktux putup.

²⁴ —Topa xe'ẽgnãg te hãm xexka mĩy, xix hãpxop xohix mĩy, hu pexkox xix hahãm xat. 'A' pet mĩy xak'ah tikmũ'ũn yĩm hã. Yã mĩptut kopa ti 'ohnãg. 'Ûxexka xe'ẽgnãg Topah. ²⁵ Tu hãpxop 'ũm xak 'ohnãg, yã hãpxop xohix mĩy, nũy tikmũ'ũn pu' xit xut popmãhã', xi' hi'ax, xix hãpxop xohix yã' hok popmãhã'. ²⁶ Tu tik puxet mĩy hãmãxap, tu nõi hã' mĩy tikmũ'ũn xohix, xi' hep xohix, pu yõg hãm tu 'ãti', ha Topa te tikmũ'ũn pu hãm 'ũm hã' xakux'ax xat, xix hãm 'ũm hã' xakix'ax xat, tu' pip'ax 'ũm xat, pu mõi hãpxexka pu kopa 'ãti'. ²⁷ Puyĩy tikmũ'ũn Topa xax, nũy xipi', pãyã tikmũ'ũn yĩka hã Topa xip. ²⁸ Hõmã 'õgnũ tik te hãm̃yũmmũg te kax'ãmi', hu: "Topa hã yũmũ'ãte' xit xut, xix yũmũg mõi, xix yũmũg tihì'," kaxĩy. Ha' nõy te: "Yũmũ'ã Topa hã kutok xe'e'," kaxĩy. ²⁹ Hamũn, yũmũ'ã Topa hã kutok, hu hãmpe'ãpaxex hok, hu: "Topa te pipkup yãnãm putuk," kaxĩy. Xix hãmpe'ãpaxex hok, hu: "Topa te mĩkaxap putuk," kaxĩy. 'Àmhok. Tik

'üm te Topa xe'e mīy 'ohnāg, ³⁰ Hōmā tikmū'ün te hāmyümmūg'ah, ha Topa te nōā'tot, pa nōmhā Topa te' xat, xa yāyhāhup, tu hāpkummuk mīy kux, pu Topa 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ³¹ Yā Topa pa te hāmyümmūg, tu hāptup puxet yāyikutnāhā', 'ihā' tute hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tik te hāmyok mīy hā' kopit putup, tu Yeyox yāyikutnāhā, pu tu kopit, ha' putpu nōm hīnnāhā', nūy tikmū'ün xohix pu hāmyümmūgā'. Kaxīy.

³² Ha tikmū'ün te' xupak, ha' yāg te:

—Putep te hām'āktux? 'Üxok, tu putpu hi'?" Kaxīy.

Tu' yīxix kummuk. Ha' yāg nōy te:

—Yā' max. Hāptup 'üm nōy 'ihā xe xa 'āpak putup. Kaxīy.

³³ Ha Paot mōg, ³⁴ pāyā tik 'üm kuxa mām ka'ok, 'ūxohix te: 'Axenop yōg Nionīy, xix 'ün Nām, xi' nōy xop kuxa mām ka'ok.

18

Tu kōmēn Konīn tu' tihī'

¹ Ha Paot te 'Atēn tu' xip, tu ta' mōg, tu mōktu xupep kōmēn Konīn tu'. ² Ha Pō'ōn yōg Yoneo xip, 'āxet'ax 'Ak, xi' xetut Pinixit, tu hāpxexka 'Itat tu' tihī', tu hāpxip kutōgnāg nūn. Hōmā hāpxexka Hōm yōg tik te tikmū'ün xat'ax Kanao Xex te Yoneo xop nūmāhā', ha hōnhā Paot mōg 'Ak hah, xi' xetut hah. ³ Ha Paot xix 'Ak te yīmāgkox xexka mīy hā' hām, tu topixxax ka'ok hā' mīy, tu' nōmēnex, tu tayūmak pop, ha Paot te 'Ak mūtik tihī'. ⁴ Ha nit xap xohix 'ihā Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān nām Yoneo xop mūtik, xix Genex yōg xop mūtik hām'āktux, nūy hāmyümmūgā'.

⁵ Ha Xinax xix Tīmōn te Māxenōn tu' tihī', tu' nūn, tu nūktu mōxaha Konīn tu', 'ihā Paot te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Yeyox yā Kunnix, yā Topa te' yāyikutnāhā'. Kaxīy.

⁶ Pa tikmū'ün tep-tup nōg, tu' yīpkox 'ohnāg, tu' mānōg, tu Yeyox 'āktux kummuk, yīy Paot te yāy yōg topixxax kuto'ok, tu:

—Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk mīy'ax hā' yānān. Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

—Xate Topa yōg putat yok max putup nōg. 'Ak yāy kuxop'ah, huk mōg Yoneo xop hā' puknōg xop hah. Kaxīy.

⁷ Tu' mōg Tix Yox pet hah, ha Topa xak, tu' kuxa te' yēy Topa keppah, yā yāy pet te Yoneo yōg Topa pet yīka' yūm. ⁸ Ha Kinix te Topa pet yōg xop xat, tu' kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, xi' xape xop kamah, ha Konīn yōg tikmū'ün punethok te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' kuxa mām ka'ok, hap-tox pix.

⁹ Ha 'āmñīy koxtap 'ihā Yeyox te Paot pu hām'āktux, ha Paot te yāy koxuk hā' xupak, yīy:

—'Ākuxānōg hok, xix yāy xaptop hok.

¹⁰ Yā 'āmūtik 'ūktihi', tu 'āpēnānāg xip, pu tik 'üm 'āmūy hok. Yā yōgnū tikmū'ün punethok pip nū kōmēn tu'. Kaxīy.

¹¹ Ha' xip hāmyāxatamuk puxet xi' xahi', tu Topa yōg hām'āktux'ax yūmmūgāhā Konīn yōg tikmū'ün pu'.

¹² Ha Gat te hāpxexka Genex yōg tikmū'ün xat, ha Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', nūy Paot kupeh, tu' mūg, tu' mōgāhā kōmēn yōg xexka xop keppah, nōm xop pa te hāmyümmūg keppah, puyī' yīkopit. ¹³ Ha' kupex, hu:

—Kāy te Topa xak'ax yūmmūgāhā tikmū'ün pu', pāyā tik te yūmūg xat te' xat hok, kāy te hāmyümmūgā kummuk hah. Kaxīy.

¹⁴ Ha Paot te' yīkox xix, 'ūyīy putup tu', pāyā Gat te hām'āktux Yoneo xop pu', hu:

—Nāy. 'Ok pe kāy tep-tex, 'ok pe nō xupxet, kopxi' kopit, ¹⁵ pāyā 'āxop yīy'ax 'āte yūmmūg'ah, xix 'ōg xat'ax puknōg 'āte kama yūmmūg'ah, xi' xuxet'ax 'üm 'āte' yūmmūg'ah. 'Ak kopit putup'ah 'āte'. Kaxīy.

¹⁶ Tu papuk hāpxupmāhā', ha' mōg, tu' gāy. ¹⁷ Ha' xohix te Topa pet xop xat'ax Xox mūg, tu' kix Gat keppah, pāyā Gat te' pēnā hok, tu nūpe mō'kep, tu nūpe mō'kut.

Tu kōmēn 'Ātikit tu putpu' mōg

¹⁸ Ha 'āmñīy xohix nōg, 'ihā Paot te mīpkox hā' mōg, nōm te kōnāg yīmū' mōg, ha mōktu xupep hāpxexka Xit tu', ha Pinixit xix 'Ak te nūmūtik mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xēnkenex tu', ha Paot te' xe mep, tu' xut xok nām, Topa pu hām'āktux xex tu'. ¹⁹ Tu' mōg,

tu mōktu mōxaha kōmēn 'Ep tu', tu Pinixit xix 'Ak nīm, tu' mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu hām'āktux hā' nōy yānān Yoneo xop mūtik. ²⁰ Tu' mōg putup, pa Yoneo xop te:

—Nāy! Āmōg hok! Kaxīy.

²¹ Pāyā' mōg putup, hu:

—Topa tek putup, kopxix putpu 'āhāk nū'. Kaxīy.

Tu mīpkox hā' mōg. ²² tu mōktu xupep kōmēn Xeyanet tu', ha' mōg kuxa mām ka'ok xop hah, tu' mōg, tu mōktu mōxaha 'Ātikit tu', ²³ tu 'āmñiy punethok hā' tihi', tu' mōg, tu hāpxexka Ganax kotit hā' mōg, xix Pinik kotit hā' mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'.

Apot te kōmēn 'Ep tu' xip

²⁴ Ha kōmēn xexka 'Anexānit yōg Yoneo pit nūn kōmēn 'Ep tu', 'ūxuxet'ax 'Apot, tute Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux max, tu Topa yōg tappet hittap yūmmūg xe'e'. ²⁵ Tu Topa yōg putat yūmmūg, tu' hittup, tu Yeyox 'āktux, tu Topa yōg hāmyūmmūg'ax yūmmūgāhā', pa Yoām puxet yōg putox pix'ax yūmmūg, tup-tox pix'ax nōy yūmmūg'ah, 'ūp-tox pix nūy Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux yūmmūg'ah. ²⁶ Tu hām'āktux, tu' yīpkutuk 'ohnāg Yoneo yōg Topa pet kopah, ha Pinixit xix 'Ak te' xupak, tu yāy pet ha' mōgāhā', nūy Topa yōg putat yūmmūgā xe'e'. ²⁷ Ha 'Apot te hāpxexka Genex tu' mōg putup, ha 'Ep yōg kuxa mām ka'ok xop te mō'nīynām, tu tappet kaxāmi Genex yōg kuxa mām ka'ok xop pu', puyī' nū' nūnānām yāy nōy putuk. Ha' mōg, tu mōktu xupep Genex tu', tu nōm xop mō'nīynām punethok 'ūyānān tu', tu hāmyūmmūgāhā', tu' ka'ok, tu' nōy xop ka'ogāhā', ha Topa te hāmmāxnāhā'. ²⁸ Ha Yoneo xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān nām, tu Topa yōg tappet hā Yeyox yā Kunnix 'āktux, tu Topa te nōm yāy kutnāhā 'āktux, ha Yoneo xop te' yēy, tu' yīy 'ohnāg.

19

Paot te 'Ep tu' xip

¹ 'Apot te Konīn tu' xip, 'lhā Paot yīnāpa' nūn kōmēn xohix yīktix yīmū' pip tu', tu nūktu xupep 'Ep tu', tu' kuxa mām xop pipihi', ² tu' yīkopit, hu:

—'Ok Topa Koxuk te 'ākuxa ka'ogāhā', 'lhā 'ākuxa mām ka'ok tap Yeyox kopah? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Topa Koxuk 'ūm? 'Ak mū'āte' yūmmūg'ah. Kaxīy.

³ Ha Paot te:

—'Āp-tox pix'ax te xīy? Kaxīy.

Ha' nōy te:

—Yoām yōg putox pi'ax. Kaxīy.

⁴ Ha Paot te:

—Yoām tep-tox pix, xa yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy kux, xa kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, nōm te Yoām pe' nūn. Kaxīy.

⁵ Ha' xupak, hap-tox pix, 'lhā Yeyox yā yāy xuxyā 'āktux. ⁶ Ha Paot tep-tox yīmū' yīm xex, ha Topa Koxuk te nōm xop ha yīxohoh, ha' yīy'ax puknōg xohix hā hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux.

⁷ Ha tik xohix ya'omi' mōg te 12.

⁸ Ha Paot mōg Yoneo yōg Topa pet hah, tu māyōn 'ānuk 3 hā hām'āktux hā' nōy yānān tikmū'ūn mūtik, nūy Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux. ⁹ Pa tikmū'ūn yīpkox pip 'ohnāg, tu' kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, tu Topa yōg putat 'āktux kummuk tikmū'ūn nōy pu', yīy Paot mōg, tu' kuxa mām ka'ok xop mōgāhā', tu 'āmñiy xohix hā Tinān yōg tappet mīy'ax pet kopa hāmyūmmūgāhā'. ¹⁰ Hāmyāxatamuk 2 hā hāmyūmmūgāhā', ha hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, Yoneo xop te' xupak, xi' puknōg xop.

Xep kutok put te 7

¹¹ Ha Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Paot ka'ogāhā, pu hāpxopmā'. ¹² Ha nōm tikmū'ūn te Paot yōg topixxax yāg pop, tu' pakut xop pu' popmāhā', ha hāmpakut'ax te' pakut xop tu' xupepmāhā', ha' hittup, xix yāmīy kummuk xop tu' xupepmāhā kamah. ¹³⁻¹⁴ Ha Yoneo yōg taknōy xop te 7 pip, tu Yoneo yōg 'āmānex xop xat'ax Xep kutok, tu hāpkumep pax, nūy yāmīy kummuk xupepmā', tu Yeyox 'āxet'ax yūmmūg, 'lhā hāmpē'paxex, hu: "Yeyox 'āxet'ax yā' ka'ok. 'Apu, yāmīy kummuk tikmū'ūn kopa' xut Yeyox 'āxet'ax 'āktux hā'," kaxīy. Hu yāmīy tu' xat, hu:

—'Āte 'āxat, Yeyox 'āxet'ax hā, yā Paot te nōm 'āktux. Pu 'āpep xa mōg. Kaxīy.

¹⁵ Pāyā yāmīy kummuk te:

—Yeyox 'āte' yūmmūg, xix Paot yūmmūg, pa 'ū 'ūm 'āxop? 'Āte 'āyūmmūg'ah. Yeyox te 'āxop pu yāy 'āxet'ax hōm 'ohnāg. Kaxīy.

¹⁶ Ha tik nōm yāmīy kummuk kopa' xip te' yok mō'ka'ok, tu nōm taknōy xop te 7 kix kakixnāg, yīy kayax taha', tu' xax top hā mīptut tu nū'paha'. ¹⁷ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn xohic te' yūmmūg, Yoneo xop xix Genex yōg xop te' yūmmūg, tu' kuxānōg, tu Yeyox 'āxet'ax ka'ok 'āktux, tu' kuxa te' yēy. ¹⁸ Ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, tu' nūn, ha nōm te hōmā mīhīm, tu hōnhā yāyhāhup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy tu mīy kux. ¹⁹ Tu' mīm xop yōg tappet xax xohix popnūn, tu kuxap kopa mō'pok, ha' mō'xut, ha tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', ha tappet xax xohix yōg tayūmak te 50.000. ²⁰ Yā kaxīy hā tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu xe hām'āktux hāptox tu', ha tikmū'ūn punethok kuxa mām ka'ok, tu' yīpkox pip.

Nemēn te 'Ep yōg tikmū'ūn gāyāhā'

²¹ Ha hāpxip kutōgnāg 'Ihā Paot mōg putup Yenoyanēn tu', Māxenōn kotit hā' mōg putup, xix hāpxexka 'Akax kotit hā' mōg putup, tu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn tuk mōg, nūy mōy tu 'āpep, tuk-nāy tu 'āte Hōm pēnāp-tup kamah. Kaxīy.

²² Tu Timōn xix 'Enax mō'pok hāpxexka Māxenōn tu', tu hāpxip kutōgnāg 'Ihā Hōm yōg hāpxexka 'Ax tu' tihī'.

²³ Ha 'Ep yōg tikmū'ūn te Topa yōg putat tu' gāy, ²⁴ ha tik 'ūm 'āxet'ax Nemēn, tu topahnāg hex Niām komut mīy, xi' pet komut mīy, pu heyeh, tu pipkup yānām pon-nok hā' mīy, tu tayūmak xexka pop. ²⁵ Tu tik te topahnāg komut mīy xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Nemēn te:

—Tik xop: Yūmmūg hām, nūy tayūmak xexka pop, 'āxop te' yūmmūg. ²⁶ Pa Paot te hām'āktux, ha tikmū'ūn xohix te hām'āpak, ha hām'āktux, hu: “Tik te' yīm hā' mīy nōm topahnāg komut. 'Ap Topa xe'e'ah, yā hāpxop mō'āmā'ax, yīy hāpxop te mō'āmā'ax nīm,” kaxīy. Ha tikmū'ūn punethok yīpkox pip, hu topahnāg komut xop hāmenex putup'ah. ²⁷ Hak kuxānōg, pu tikmū'ūn topahnāg 'a pop putup hok, xix Niān pet 'a' putup hok, xix topahnāg hex Niān mūn

putup hok, 'Ihā hāpxexka 'Ax xohix te nōm pu heyeh, xix hāpxexka nōy xohix te'. Yīy yūmmū'āte tayūmak xak. Kaxīy.

²⁸ Ha' xupak, tu' gāy xexkah, tu' yīy ka'ok, hu:

—'Ep yōg Niān xexka xe'ēgnāg! Kaxīy.

²⁹ Ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux punethok kōmēn xohix kopah, hu hām'āpak 'ohnāg, tu yāy tu nū'nāhā mīptut xexka kopah, tixmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet kopah, ha Māxenōn yōg tik 2 tihī'. Yā Paot mūtik hāpkumep, ha tikmū'ūn gāy, tu nōm tik 2 mōgāhā tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet hah, ³⁰ ha Paot mōg putup, nūy tikmū'ūn pu hām'āktux, pa' kuxa mām ka'ok xop te' tux hok, pu mōg hok. ³¹ Ha 'Ax yōg xexka xop te Paot hā' xape, tu' xak, hu:

Tikmū'ūn yōg yāy tu nū'nā'ax pet ha 'āmōg hok pu gāyxop 'āpenā hok! Kaxīy.

³² Ha tikmū'ūn yīy ka'ok, tu hām'āktux punethok, hu hām'āpak 'ohnāg, tu tep tu yāy tu nū'nāhā' yūmmūg 'ohnāg. ³³ Ha Yoneo xop te Topa pet xop xat'ax 'Anexān xut, tu' kopa' mōgāhā', pu hām'āktux tikmū'ūn pu', ha 'Anexān yīm xix, hām'āktux putup tu', pu 'Ep yōg tikmū'ūn gāy hok Yoneo xop tu'. ³⁴ Pa tikmū'ūn te 'Anexān yā Yoneo yūmmūg, tu' yīy ka'ok, tu xe' yīy xexka', tu xe' yīy, tu yānmūn xupep'ax puxet putuk, tu 'ot 2 hā te:

—'Ep yōg Niān yā' xexka xe'ēgnāg. Kaxīy.

³⁵ Ha kōmēn yōg kaxāmi'ax te:

—'Āhup, 'āhup! Kaxīy.

Tu xe' xuktux, hu:

—'Ep yōg tikmū'ūn: 'Ū 'ūm te kōmēn 'Ep yūmmūg hok? Yā' xohix te' yūmmūg, ha 'Ep te topahnāg hex Niān pet xexka xix, tu topa xap xix, nōm te pexkox tu' nāhā', yā' xohix te' yūmmūg, ³⁶ yā' yūmmūg tap, yīy 'āhup, nūy hāpkummuk mīy hok. ³⁷ Xate tik 2 nūnnāhā', ha 'ap kummuk'ah, tu topa hex Niān 'āktux kummuk 'ohnāg, tu topa hex Niān yōg hāpxop 'ūm hā' xupxet 'ohnāg. ³⁸ Nemēn te hām'āktux 'ūm putup, xix yāy xop te', puxix tik pa te hāmyūmmūg tu' xax, puyī' kopit, yīy mōg, nūy tik 'ūm kupēh. ³⁹ Pe hāpxopmā'ax nōy kopit putup, puxix tikmū'ūn xohix kopit. ⁴⁰ 'Āte koit'ah, pa 'āte gohet yōg hāmpē'paxex yīpkutuk,

pax pu: “Ep yōg tikmũ'ũn yāykix kak-ixnāg,” kaxīy, puxix xonat xop nũ'pok 'Ep tu, puyīk yīkopit, tep tu 'āgāy nām. Pāyā 'ap yūmmũg'ah 'āte'. Kaxīy.

⁴¹ Tu hām'āktux, tu:

—Mōg. Kaxīy.

Ha' mōg.

20

Paot te Māxenōn tu' xip, xix Genex tu' xip

¹ Ha Paot te' kuxa mām ka'ok xop xānāhā', tu hām'āktux hā' kā'ogāhā', tu:

—Ūgmōg. Kaxīy.

Tu ta' mōg hāpxexka Māxenōn tu'. ² Tu hām xohix kotit hā hāpkumep, tu hām'āktux hā' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', tu' mōg tu mōktu hāpxexka Genex tu' xupep. ³ Tu' xip māyōn 'ānuk 3 hā, ha' mōg, ha Yoneo xop tep-tex putup, ha mīpkox te kōnāg yīmũ' mōg hā' mō'nāhā', nūy hāpxexka Xit kotit hā' mōg, tu Māxenōn tu putpu' nūn putup. ⁴ Ha Paot mūtik nūn kōmēn Menet yōg Pihoktok Xopat, xix kōmēn Texanōn yōg 'Ānixtah, xi' yōg Xegōn, xix kōmēn Nep yōg Gax, xi' yōg Tīmōn, xix hāpxexka 'Ax yōg Tikik, xi' yōg Tonop, ⁵ tu Paot keppa' mōg, hak mūn Nok te kax'āmi', hak mū'āte Paot hip kōmēn Tonot tu'. ⁶ Ha Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax “pām tokatok hok” kux, hak mūg pip Pinio tu', tu mīpkox hāk mūg mōg, tu kōnāg yīmũ' mōg, ha 'āmnīy te 5 nōg, 'īhāk mūg mōg tu mōktu mōxaha Tonot tu', ha' nōy xop mūtik yāy tu nū'nāhā', tu' pip 'āmnīy te 7 hā.

Paot te Tonot tu' xip

⁷ Tu yenomīy 'īhāk mūg yāy tu nū'nāhā', tu pām koxip, nūy mā', nūy Yeyox yā yūmmũg pupi' xok pekpxeh, ha Paot mōg putup hāptup 'īhā', hu hām'āktux tox, tu 'āmnīy kote 'īhā hām'āktux, tu' kux 'ohnāg. ⁸ Ha kuyānām tat'ax punethok te mīptut nōy yīmũ' mōg'ax kopa' pip, hak mūg yāy tu nū'nāhā', ⁹ ha tik xiptap 'Ettik xip, tu mīptut tox yāy yīmũ' mōg'ax 3 kopa' xip, tu yanēn kox yīmũ' yūm, ha kūmīm tep-tex, ha mō'yōn, Paot yōg hām'āktux tox hah, ha hām tu' nāhā', tu' xok. ¹⁰ Ha Paot te mīptut yīmũ tu' yīxohoh, tu 'Ettik mūg, tu' nōy xop pu hām'āktux, hu:

—Kuxānōg hok! Yā' koxuk te' kopa' xip, yā' hi'! Kaxīy.

¹¹ Tu xe pepi' mōg, tu pām koxip, tu' māhā', nūy Yeyox pe'paxeh, tu hām'āktux yūmmũg xape xop mūtik, ha xokakkak xataha', 'īhā hām'āktux kux, tu' mōg. ¹² Ha 'Ettik hi', yīy tikmũ'ũn kuxa hittup xexka', tu' yāy pet ha' mōg.

Tu Mīnet ha' mōg

¹³ Hak mūn Nok te xe kaxāmi', tuk mūg mōg mīpkox hā, tu' mōg, tu mōxaha hāmyīn yūm 'Axox tu', tu Paot hip, 'īhā Paot te hām tu yā' mōg. ¹⁴ Tu' xupep, 'ūgmũ'āte ta tu yāy tu nū'nāhā', hak mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mītinēn tu'. ¹⁵ Tuk mūg mōg mīpkox hā, tu Kiox hā' yēn, tu hāptup nōy kōmēn Xāmōy tu' mōxaha', tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Mīnet tu'. ¹⁶ Ha Paot mōg putup nōg kōmēn 'Ep tu', nūy mōg mō'ka'ok, nūy kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxān, nūy Yoneo yōg 'āmuk xexka Pētekot mīy.

Paot te hām'āktux

¹⁷ Tu kōmēn Mīnet tu' xip, tu 'Ep yōg tik pēnā max xop xānāhā', ¹⁸ ha' nūn, ha Paot te:

—Hōmāg nūn 'Ax tu hāmāxap, ha xatek yūmmũg, tu yōgnū hāpxopmā'ax yūmmũg kamah, 'īhā hāmyaxatamuk xohix hāk xip 'āxop mūtik. ¹⁹ Tu hāpxopmāhā Topa tu', tuk kutōgnāg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, yā Yoneo xop tek kummugāhā'. ²⁰ Ha xa hām'āktux xe'e, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu' xaxok 'ohnāg, tu xa hāmyūmmũgāhā', nūy 'āka'ogā', nūy mō'ānīynām, ha tikmũ'ũn tek xupak, 'īhā 'āte kōmēn kotit hā xa hāmyūmmũgāhā', xix mīptut xohix kopa hāmyūmmũgāhā kamah. ²¹ Tu xa hām'āktux xe'e, tu Yoneo yōg tikmũ'ũn pu hām'āktux, xix Genex yōg tikmũ'ũn pu hām'āktux, tu Topa pu yāyhāhup 'āktux, tu 'ōg hāpkummuk mīy kux 'āktux, tu 'ākuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. ²² Yā hōnhā 'ūg'āpax: 'Ūgmōg Yenoyanēn tu', ha Topa Koxuk tek xat, ha nōm puk yīpkox xip, tu 'a' hāmyūmmũg'ah, 'ok pek hip-tup, 'ok pek xok putup, ²³ pāyā Topa Koxuk te 'ā hām'āktux kōmēn xohix tu', hu: “Kanet kopa 'āxix putup, xix 'āxūy putup,” kaxīy. ²⁴ Pā 'ak kuxānōg'ah, 'a yāy mūn tuk hi'ah, pāyā Topa tuk hi'. 'Ok pek

hi', yā' māx, pek xok, yā' max, 'ūyīy yāy yōg hāpxopmā'ax kux. Yeyox tek yāy kutnāhā', 'ūyīy Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha'āte hāpxōpmāhā', yā Topa te' hep xop xohix pu hāmmāxnāhā'.

²⁵ —Hōmā 'āte Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat 'āktux, tu nūktu 'āxop pu hām'āktux, tu hōnhā hāmyūmmūg: Yā 'āxop tek 'ūm pēnāp-tup'ah 'ūxeheh. ²⁶⁻²⁷ 'Ūg'āpax: 'Āte xa hāpxe'e 'āktux, 'āte 'āxop pu hām'āktux, tu Topa yōg hām'āktux'ax xohix 'āktux, tu Topa yōg hām'āktux 'ūm xaxok 'ohnāg. Tik 'ūm yīpkox hok, puxix yāy yōg hāpkummuk mīy'ax tat. ²⁸ Pēnā ka'ok! Topa Koxuk te 'āxat, pu' kuxa mām ka'ok xop pēnā max, nūy ka'ogā'; Yā Topak-tok xok nōm pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy nōm xop kuxa tupmā'. ²⁹ 'Ūgmōg, ha nōm 'ākopa' pip putup, kokex gāy nām putuk, tu' nūn putup, nūy kuxa mām ka'ok xop kix 'āxop kopah. Kokex gāy te kahnēn kix, hā kaxīy nōm gāy xop te' kuxa mām ka'ok xop kix putup. ³⁰ Ha tik kummuk te 'āxop kopa' pip putup, tu hām'āktux hā mō'āmāp-tup, ha' kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup, pu Topa yōg putat xax. ³¹ 'Ōg pa mōxip! Pēnā max! 'Ūxaxok hok! Hāmyāxatamuk tikoyuk hā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'ok pe 'āmnīy tox hā, 'ok pe hāptup tox hā, 'āte' xohix yūmmūgāhā', tuk potaha', 'āp-tup pax tu'.

³² —Yā hōnhā 'āte: 'Āxop yā Yeyox yōg tikmū'ūn. Pūyā Topa 'āpēnā max, xix nū mūtik ti', xix xa hāmyūmmūgā', xix 'āxex, xix xa hāmmāxnā', xix xa pexkox yōg hāpxop popmā' yāy yōg tikmū'ūn mūtik. ³³ 'Ak xupkumīy'ah, tuk nōy yōg hāpxop putup 'ohnāg, tuk nōy yōg tayūmak yīpkumīy 'ohnāg, tuk nōy yōg topixxax yīpkumīy 'ohnāg. ³⁴ 'Āmhok. 'Ūghām punethok, nūy tayūmak pop, nūy hāpxop 'ūm pop, nūy mā', tu' nōy xop pu' popmāhā', ³⁵ nūy xa hāmyūmmūgā 'ūghām'ax hā, xayīy nōm hāpxop 'ūm pip hok xop pu' hōm, xi' pakut xop pu' hōm, nūy Yeyox yōg hām'āktux'ax xutigā', hu: "Tikmū'ūn te hāpxop 'ūm pa', puxi' kuxa hittup kutōgnāg, pa tikmū'ūn te hāpxop 'ūm hōm, puxi' kuxa hittup xexka'," kaxīy. 'Ūkux.

³⁶ Tu hām'āktux kux, tu' kopaxux hā'

xip, tu Topa pu hām'āktux 'ūnōy xop mūtik. ³⁷ Ha' potaha', tu yāy kep hā' mūg. ³⁸ Yā' kuxa te Paot xak, hām'āktux'ax hah. Yā' xuktux, hu: "A xe xatek 'ūm pēnāp-tup'ah," kaxīy. Ha' mōgāhā mīpkox hah.

21

Paot te Yenoyanēn ha' mōg

¹ Hak mūg mōg mīpkox hā, tu kōnāg xexka xak, mīpkox te kōnāg yīmū' mōg hā' xak, tuk mūg mōg tu mōktu hāmyīn yūm Kox tu' mōxaha', tu hāptup nōy ha tak mōg tu mōktu mōxaha hāmyīn yūm Honex tu', tu xek mūg mōg, tu mōktu kōmēn Pa'at tuk mūg mōxaha'. ² Ha mīpkox nōy mōg Penix tu', hak mū'āte' xipihi', tu nōm mīpkox hāk mūg mōg, ³ tu hāmyīn yūm Xip pēnāhā', tu 'īpxax ha' mōg, tu mōktu mōxaha hāpxexka Xit tu', tu kōnāg hā' mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Tinok tu', pu mīpkox hāpxop pop'ax xupepmāhā kōmēn Tinok tu', ⁴ ha' kuxa mām ka'ok xop pipihi', tu 'āmnīy xohix te 7 hā' nox pip kuxa mām ka'ok xop mūtik, ha Topa Koxuk te Paot xūy'ax yūmmūgāhā' kuxa mām ka'ok xop pu', yīy: "Yenoyanēn tu 'āmōg hok!" kaxīy. ⁵ Pa xemān nōg, 'īhāk mūg mōg, ha' nōy xop tek mūg mōgāhā kōmēn kunāpa', xi' xetut xop te', xix kakxop te', hak mūg kopaxux hā' pip, tu Topa pu hām'āktux hāpkux tu', ⁶ tu yāy kep mūg, xix yāy hax, tu 'āneo, nūy mōg, hak mūg mōg mīpkox hā, pa' nōy xop te putpu' mōg yāy pet hah.

⁷ 'Ūgmūg pip kōmēn Tinok tu', tu mōktu mōxaha kōmēn Tonēmāy tu', tu' kuxa mām xop yōg xape xop pēnāhā', tu' nox pip 'āmnīy tox hā. ⁸ Hāptup 'īhāk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Pinip pet tu' nox pip. Pinip te hām'āpak max 'āktux pax. Hōmā 'ūkuxa mām ka'ok xop te tik te 7 yīmōgatux, pu hāpxop xit'ax popmā', nūy hok xop pu' popmā', tu Pinip yāy kutnāhā kamah. ⁹ Ha Pinip kutok hex te 4, 'ap yāyta'ah, 'ūxohix yā Topa pupi hām'āktux. ¹⁰ Hak mūg nox pip Pinip pet kopah, 'ihā tik te Topa pupi hām'āktux nūn, 'ūxuxet'ax 'Ag, tu Yonex tu' xip, ¹¹ tu' nūn, tu nūktu xupep Xeyanet tu', tu Paot yōg nāy hīy'ax paha', tu nō yāy yīm kīy, xi' kup kīy, tu:

—Topa Koxuk te hām'āktux, hu: “Hā kaxīy Yenoyanēn yōg Yoneo gāy xop te Paot kīy putup, nūy puknōg xop ha mōgā’,” kaxīy.

¹² Ha' xupak, ha tikmū'ūn xik mū'āte Paot tu' xak, hu:

—Yenoyanēn tu 'āmōg hok! Kaxīy.

¹³ Ha Paot te:

—'Āxop tep-tep mūn mīy? Tep tu 'āpotaha', tuk kuxa xūygāhā? 'Ak kuxānōg'ah. 'Ok pe kanet kopak xip, 'ok pek xok Yenoyanēn tu', 'āte Yeyox tu hāpxopmāhā', nūy Yeyox 'āxet'ax 'āktux max. Kaxīy.

¹⁴ Tu hām'āktux kux, hak mū'āte' hup, tu:

—Pūyā Topa yāy putup'ax mīy. Kaxīy.

¹⁵ Tuk mūg mōg, tu yāy yōg hāpxop pop, tu' xuk, nūy Yenoyanēn tu' mōg. ¹⁶ Ha kōmēn Xeyanet yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūm 'ūgmūg mūtik mōg, tuk mūg mōgāhā hāmyīn yūm Xip yōg Mēnān hah, ha' kuxa yūm ka'ok tap, hāmyāxatamuk xohix hā' yūm, ha' pet kopak nox pip.

Paot te Tiak pēnāhā'

¹⁷ Tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn Yenoyanēn tu', ha' nōy xop tek mūg pēnāhā', tu' kuxa hittup. ¹⁸ Hāptup 'ihāk mūg mōg Tiak pet hah, ha Paot tek mūg mūtik mōg, ha tik pēnāmax xop xohi' pip.

¹⁹ Ha Paot te 'āneo, tu Topa te hāpxopmā max xohix 'āktux, tu Paot ka'ogāhā pu hāpxopmā'ax hāmpuknōg xop kopa 'āktux.

²⁰ Ha' xupak, tu' kuxa hittup xexka', tu Topa 'āktux max, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—'Ūgnōy: Yoneo xop punethok kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha xate' yūmmūg, ha Mōyyex yōg xat'ax xohix pu' yīpkox pip kamah, nūy māynāg mīy. ²¹ Ha tikmū'ūn te 'āmūn 'āktux, tu 'ākupey, hu: “Paot te Yoneo xop yūmmūgā kummuk, tu nōm xop te hāmpuknōg kopa' pip pu hāmyūmmūgāhā', hu: “'Āpu, Mōyyex yōg xat'ax nīm, tuk-tok pit nāg xax yīmap mep hok, tu mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax hittap tat hok kamah,” kaxīy. Pāyā tikmū'ūn te koit. ²² Putep mūn mīy? 'Ānūn, ha' xohix te hāmyūmmūg putup. ²³ Nāy, 'ūg'āpax, nūy mīy: Nūnte' pip tik te 4, nōm tik te Topa pu hām'āktux xex. ²⁴ 'Āmōg, tu nōm tik mōgāhā', tu tik xemep'ax hā' pago, pu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix pēnā', nūy 'āyīpkox xip Mōyyex yōg

xat'ax pu' yūmmūg. ²⁵ Yāk mū'āte' puknōg xop pu tappet kax'āmi', tu' xat, pu topa komut xop xit'ax mā hok, xix xokxop hep 'āta mā hok, xix xokxop 'ūm māy mūg tup-tex mā hok, xi' nōy hā' xupxpet hok. Kaxīy.

²⁶ Yīy Paot mōg, tu tik te 4 mōgāhā', tu hāptup nōy 'ihā yāy pix tik te 4 mūtik, tu Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox xip, tu' mīy, tu tik te Topa pet xexka xop xat'ax pu' xuktux, tu 'āmnīy 'ūm pix'ax kux putup yūmmūgāhā', ha 'āmnīy te 7 mō'nāp-tup, 'ihā yāy pix kux putup. Ha Paot te xokxop 'ūm putex putup, nūy Topa pu mō'hap, nūy tu' hāxyā'.

Yoneo gāy xop te Paot mūg

²⁷ Ha xemān puxet hā' nōg putup, ha Paot te Yoneo yōg Topa pet xexka kopa' xip, 'ihā 'Ax yōg Yoneo xop te' pēnāhā', tu Yoneo yōg tikmū'ūn gāyāhā', tu hām'āktux hā nūktu' xohix gāyāhā', tu Paot mūg, ²⁸ tu:

—'Iyaet yōg tihik, mā! Nū tik te hāmyūmmūgā kummuk hāpxexka xohix tu', pu Mōyyex yōg xat'ax xaxogā', tu Topa pet xexka 'āktux kummuk, tu Genex yōg puknōg xop nūnnāhā', pu Topa xip'ax yāyhāp-tup-tūynāg. Kaxīy.

²⁹ Hōmā Yoneo yōg tikmū'ūn te Paot pēnāhā kōmēn kopah, ha 'Ep yōg tik puknōg 'āxet'ax Tonop mōgāhā', ha hāmpē'paxex, hu: “Paot te' mōgāhā Topa pet xexka kopa kamah,” kaxīy. Pāyā' mōgā'ah. ³⁰ Ha nōm tikmū'ūn xohix gāy, tu yāy tu nū'nāhā mō'ka'ok, tu Paot mūg, tu Topa pet xexka kopa' xut, tu yāykumīy hāptopah, ha hāpxip 'ohnāg Topa pet xexka mō'yīnnīn. ³¹ Ha tikmū'ūn te Paot putex putup, ha tik 'ūm te xonat yōg Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Yenoyanēn yōg tikmū'ūn xohix gāy nām! Kaxīy.

³² Ha xonat xop yōg Kononeo te xonat xop xat, xix kapitām xop, ha' nūn mō'ak'ok, ha Yoneo yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', hu Paot kix kux. ³³ Ha Kononeo te Paot mūg, tu' xut gāy xop kopah, tu pipkup māg xap hā' hīy, tu' yīkopit, hu:

—'Ū'ūm nūhū'? Kaxīy.

Tu xe:

—Putep mūn mīy? Kaxīy.

³⁴ Ha nôm tikmũ'ün gây te hãm'âktux hã' yãnãn, yîy Kononeo te hãm'âpak 'ohnãg, hu' xat, hu:

—Kây mōgã xonat pet ka'ok hah. Kaxîy.

³⁵ Ha' mōgãhã mĩptut mĩpku'în tu', pa nôm tikmũ'ün tep-tex putũmnãg, yîy xonat xop te Paot pupi tu pepi' xup, tu mĩptut hã mōxakux. ³⁶ Ha Yoneo yōg tikmũ'ün xohix te' pe' mōg, tu' yîy ka'ok, tu:

—'Ûp-tex! 'Ûp-tex! Kaxîy.

Paot te yây pupi hãm'âktux

³⁷ Ha xonat pet ha' mōgãhã', 'îhã Paot te:

—'Ok xatek tux hok 'ũ hãm'âktux? Kaxîy.

³⁸ Ha Kononeo te:

—Xate Genex yîy'ax yũmmũg. 'Ok 'ãmũn yã 'Eyit yōg tihik, nôm te tik te 4.000 mōgãhã hãm panip tu', nũy gohet mũtik yâykix? Kaxîy.

³⁹ Ha Paot te:

—'Ak mũn'ah. Yãk mũn Tax yōg Yoneo, tu hãpxexka Xinit tuk nãhã', ha Tax mũn kōmẽn xexka hok'ah. 'Ok xatek tux hok, 'ãte hãm'âktux tikmũ'ün pu'? Kaxîy.

⁴⁰ Ha Kononeo te:

—'Äpu, 'âyîy. Kaxîy.

Ha Paot te mĩpku'în yĩmũ' xip, 'îhã' yĩm xix, pu tikmũ'ün yîy hok, ha Paot te hãm'âktux tikmũ'ün pu', Yoneo xop yây yîy'ax hã hãm'âktux, hu:

22

¹ —'Ûnõy mũnõm xop, xi' tak mũnom xop, 'ũg'âpax 'ãte hãm'âktux. Kaxîy.

² Ha Yoneo yōg tikmũ'ün te yây yîy'ax 'âpak, tu:

—Nây, hup, nũy 'îy hok. Kaxîy.

Tu' yîy 'ohnãg, ha Paot te:

³ —'Ûgmũn Yoneo, tu kōmẽn Tax yōg tihik, tu hãpxexka Xinit tuk nãhã', pa kōmẽn Yenoyanẽn kopak tittap, ha hãmýũmmũgã'ax Gãmãniet te 'ã hãmýũmmũgãhã', tu mōnãyxop hittap yōg hãpxopmã'ax xohix 'ã hãmýũmmũgãhã', ha 'ãte Topa xak 'ãxop xohix putuk, tu' xat'ax mĩy mãyñãg. ⁴ Hõmãg gây, tu' kuxa mãm ka'ok xop kix putup, Yeyox yōg putat putup nõg tu'. 'Ate' mũg, tu kanet kopa' xex nõm xop, 'ok pe tihik, 'ok pe 'ũhũn. ⁵ Ha tik te 'ãmãnex xop xat'ax te' yũmmũg, xix tik te hãmýũmmũg xop te' yũmmũg. 'A 'ãte

mō'ãmã'ah, pâyã hãpxe'e 'âktux. Nôm xop te 'a' popmãhã tappet, tu kōmẽn Namãn yōg Yoneo xop pu kax'ãmi', 'ũyîy kuxa mãm ka'ok xop mũy, tu' kîy, nũy kix. Kaxîy.

⁶ Tu xe hãm'âktux, hu:

—Tu tak mōg, tu kōmẽn Namãn tu hãmýũmnãg tuk xip, mãyõn yây kote' yũm 'îhãk xip, ha hãpxip 'ohnãg 'îhã kuyãnãm xexka te pexkox tu' xakot. ⁷ Hak nãhã hãm tu', tu yãnũn xupep'ax 'âpak, ha: “Xaot, Xaot, teptu xatek xũygãhã?” Kaxîy.

⁸ —Ha 'ãte: “'Û 'ũm 'ãmũn?” kaxîy.

—Ha tute: “'Ûgmũn Nãyane yōg Yeyox. Xatek xũygãhã,” kaxîy.

⁹ —Ha tikmũ'ün te 'ũgmũtik mōg te kuyãnãm pẽnãhã', pâyã 'a' yîy'ax 'ũm 'âpak'ah. ¹⁰ Ha 'ãte' yĩkopit, hu: Yâyã', putep xatek putup 'ũ mĩy xa?’ kaxîy.

—Ha: “'Äyok, nũy mōg, tu mōktu xupep Namãn tu', ha tik 'ũm te xa hãm'âktux putup, tu Topa yōg xat'ax xa hãmýũmmũgãp-tup,” kaxîy.

¹¹ —Yã 'ãte hãm pẽnã hok nôm kuyãnãm xexka hah, yîy tikmũ'ün tek mōgãhã', yĩm hã Namãn tu'. ¹² Ha tik te Topa xak, 'ũxuxet'ax 'Änãnĩn, ha Namãn yōg Yoneo xop xohix te nôm 'âktux max. ¹³ Hak ha' nũn, tuk yĩkãgnãg xip, tu hãm'âktux, hu: “'Ûgnõy Xaot, Topa te 'ãpa maxnãhã', xa xe hãm pẽnã,” kaxîy.

—Hak pa max, ha 'ãte 'Änãnĩn pẽnãhã', ¹⁴ ha: “Hõmã hãmýãxatamuk xohix 'îhã mōnãyxop yōg Topa te xa yâykutnãhã', xa Topa yōg putup'ax mĩy, nũy tik te hãmýok mĩy 'ãxet'ax Yeyox pẽnã', nũy nõm yîy'ax 'ãpax, ha hõnhã xate' xupak, xi' pẽnãhã', xix hãmýũmmũg, ¹⁵ tu Yeyox yōg hãm'âpak mãx'ax 'âktux putup tikmũ'ün xohix pu', tu hãpxopmã'ax xohix pẽnã'ax 'âktux putup. ¹⁶ Putep hip xate'? 'Äpu, 'ãte 'ãp-tox pix putup, pu Topa 'ãkuxa maxnã', nũy 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', 'îhã Yeyox yã 'ãxuxyã 'âktux,” kaxîy.

¹⁷ Tu xe hãm'âktux, hu:

—Tuk nũn putpu', tu nũktu xupep kōmẽn Yenoyanẽn tu', tu Topa pu hãm'âktux Topa pet xexka kopah, tu yây koxuk hã Yeyox

pēnāhā', ¹⁸ ha hām'āktux, hu: “Mōg, Yenoy-anēn kunāpa 'āmōg, yā tikmū'ūn tek mūn 'āktux'ax putup nōg,” kaxīy.

¹⁹ —Ha 'āte: “Yāyā', tikmū'ūn te 'āte hāpkummugāhā yūmmūg, ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop mūg Topa pet kopah, ha' yūmmūg kamah, yā 'āte kanet ha' mō'tat, tu' kix nōm xop kuxa mām ka'ok 'ākopah, ha tikmū'ūn xohix te' yūmmūg. ²⁰ Tikmū'ūn te 'ōg nū'kutnā'ax 'Extep putex, 'ihāk xip, tu pekpaex max, tup-tup, tu tikmū'ūn yōg topixxax pēnāhā' nōm te 'Extep putex,” kaxīy.

²¹ —Ha Yeyox te: “'Āmōg, 'āte 'āmōgāp-tup hāptox tu', hāmpuknōg xop hah,” kaxīy. Tu ta tu' kux. Kaxīy.

²²⁻²³ Ha tikmū'ūn te Paot yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu' yīy 'ohnāg, pa Paot te' puknōg xop 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tup-tup nōg, tu' yīy ka'ok tu:

—'Ūp-tex! 'Ūp-tex! Kaxīy.

—Tik kummuk putex! Kaxīy.

—Pūyā tu xok! Kaxīy.

Tu topixxax tox mahap, tu hāpkōnōn mō'pok pepi', 'ūgāy tu'. ²⁴ Ha xonat xop yōg Kononeo te' pēnāhā', hu Paot xut mō'ka'ok, tu' xat, pu xonat pet xexka ka'ok ha' mōgā', ha xe' xat, pu' kix xokxax hā, ha:

—'Ūxūy hā hām'āktux putup, tu 'ōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux putup. Kaxīy.

²⁵ Ha xokxax xit hā' hīy, nūy nō' kix 'ihā' Paot te Kapitām yīkopit, hu:

—'Ok Hōm yōg gohet te' xat, pu Hōm yōg tik 'ūm kix, 'ihā hāpkummuk mīy 'ohnāg? Kaxīy.

²⁶ Ha xonat xop yōg Kapitām te' xupak, tu Kononeo pu hām'āktux, hu:

—Nāy, paxip. Putep mūn mīy putup? Kāy yā Hōm yōg tihik! Kaxīy.

²⁷ Ha nōm Kononeo nūn, tu Paot yīkopit, hu:

—'Āyīy. 'Ok 'āmūn yā Hōm yōg tihik? Kaxīy.

Ha:

—Ya hamūn. Kaxīy.

²⁸ Ha Kononeo te:

—'Āte tayūmak xexka hā pago, nūy yāyhā Hōm yōg tihik. Kaxīy.

Pa Paot te:

—Yā Hōm yōg 'ūgnāhā', xik mūg tak, xik mūg tut. Yāk mūn Hōm yōg tik xe'e'. Kaxīy.

²⁹ Ha xonat xop nōm te' kix putup nū'paha', 'ūkuxānōg tu', ha Kononeo kuxānōg kamah, Paot kīy huh, 'ihā Hōm yōg gohet te' xat hok puyīy Hōm yōg tik kix hok.

Paot te' xexka xop keppa' xip

³⁰ Hāptup 'ihā Kononeo te Paot xut, tu Yoneo xop yōg tik xop pa te hāmyūmmūg ha' mōgāhā', xix 'āmānex xexka xop keppah, pu' yīkopit, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Ha Paot te Yoneo xexka xop keppa' xip.

23

¹ Tu tik xop pa te hāmyūmmūg pēnā ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop, Topa tek kuxa yūmmūg, ha hāmyok mīy 'ūghi'ax tox hā. Kaxīy.

² Ha tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn, tu' xat, pu Paot yīkox kix, ³ ha Paot te:

—Pūyā Topa 'ākix! 'Āpa max, pāyā 'ākuxa kummuk! Xate' nōy mōgāhā mō'āmā'ax hā. 'Āyūm, nūy hāpxopmā'ax kopit, nūy Mōyyex yōg xat'ax hā' kopit, pa Mōyyex te' kix'ax xat hok. Kaxīy.

⁴ Ha tik nōy te:

—Teptu xate 'āmānex xop xat'ax mānōg? Kaxīy.

⁵ Ha Paot te:

—'Ūgnōy, 'āte' yūmmūg'ah. 'Ok tik te 'āmānex xop xat'ax nō'ōm? Topa yōg tappet tek xat, hu: “Tik te 'āxop xat'ax 'ūm 'āktux kummuk hok,” kaxīy.

⁶⁻⁸ Tu' xexka xop pēnāhā', ha' yāg Paniye xop, ha' yāg Xanoxeo xop. Paniye xop xohix kuxa mām ka'ok putpu' hi'ax kopah, hu: “Tikmū'ūn xohix xakix, tu' putpu' hip-tup,” tu xe: “Yā' pip koxuk, xix pekkox yōg nū'pok xop,” kaxīy. Pa Xanoxeo xop xohix kuxa mām 'ohnāg, tu: “'Āmhok. 'A' koxuk 'ūm xip'ah. Yā' xakix xe'e', tu putpu' hip-tup 'ohnāg,” kaxīy. Yīy Paot yīy ka'ok, tu:

—'Ūnōy mūnōm xop: 'Ūgmūn Paniye yōg, huk kuxa yūm ka'ok putpu' hīnnā'ax kopah. Xatek yīkopit, 'ok pe' xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe' hip-tup hok. Kaxīy.

Ha Paniye xop te hām'āktux hā' nōy yānān Xanoxeo xop mūtik, tu' gāy nām. ⁹ Tu'

yīy ka'ok, tu yāykix putup Paot hā, ha tik te hāmyūmmūg yok, yā kama Paniye yōg, tu:

—Yā' max Paot! 'Ok pe koxuk 'ūm, 'ok pe pexkox yōg nū'kutnā'ax 'ūm te kāy pu hām'āktux, kopxix Topa mūtik yūmūg kumīy putup hok. Kaxīy.

¹⁰ Ha' gāy xexkah, yīy xonat yōg Kononeo te Paot hā' yīpkutuk, tu' xat, pu' xut, tu xonat pet ka'ok ha' mōgāhā'.

¹¹ 'Āmnīy koxtap 'ihā Yeyox xip Paot yīka', tu:

—'Ākuxānōg hok! 'Āmūn tek mūn pupi hām'āktux, tu 'ūgmūn 'āktux putup kōmēn Yenoyanēn tu', xix hāpxexka Hōm tu kamah. Kaxīy.

Ha' xaptop hā Paot putex putup

¹² Hāptup 'ihā Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', tu hām'āktux xex, tu Topa 'āxet'ax 'āktux hā hām'āktux xex, tu:

—Paot putex hok, kopxix xit hok! Kaxīy.

¹³ Yā tik te 40 tep-tex putup, ¹⁴ tu' mōg 'āmānex xexka xop hah, xix tik xop te hāmyūmmūg hah, tu:

—'Ūgmū'āte hām'āktux xex Topa pu', hu: "Paot putex hok, kopxix xit hok," kaxīy.

¹⁵ 'Āmōg, Hōm yōg xonat xop yōg Kononeo hah, nūy tu' xax, pu Paot nūnnāy, 'ūyīkopit nūy, pāyā mō'āmā'. 'Ūgmū'ātep-tex putup putat hā, 'ūxaptop huh 'ūp-tex putup. Kaxīy.

¹⁶ Pa Paot 'ūptix te' xupak, tu' mōg tu mōktu xupep xonat pet ka'ok xexka tu', tu Paot pu' xuktux, ¹⁷ ha Paot te xonat yōg Kapitām xānāhā', hu:

—Nū tik tuktup mōgā 'āxop yōg Kononeo hah, puyīy hām'āpak'ax 'āpax. Kaxīy.

¹⁸ Ha' mōgāhā' nōm Kononeo hah, tu:

—Paot te kanet kopa' xup, tuk xānāhā' pu tik tuktup mōgā 'āhah. Kaxīy.

¹⁹ Ha Kononeo te tik tuktup yīm hā' mūg, tu' xut, tu' yīkopit, hu:

—Xate putep 'āktux putup? Kaxīy.

²⁰ Ha tik tuktup te:

—Yoneo xop te yāy tu nū'nāhā', nūy 'āmūn tu' xax, xa hāptup 'ihā Paot mōgā', pu xe' yīkopit. Pāyā mō'āmā'. 'A' yīkopit putup'ah, pāyāp-tex putup. ²¹ Yā tik te 40 te hām'āktux xex Topa pu', tu' xit hok xi' xo'op hok, nūy Paot putex. Yā hōnhāp-tex putup. Kaxīy.

²² Ha Kononeo te tik tuktup pu hām'āktux, hu:

—Hām'āktux hok, 'a' xaptop hok'ah. Kaxīy.

Ha Paot mōgāhā Gohenanok Penik hah

²³ Tu Kapitām 2 xānāhā', tu' xat, hu:

—'Āmnīy koxtap 'ihā mōg kōmēn Xeyanet tu', yā hōnhā kāmānok te 200 pop, xix xonat xop te 200 pop kamah, pu kāmānok yīmū' mām, ha xonat nōy te 200, te yā' pata hā' mōg, tu pox tox tat pop. ²⁴ Ha Paot pu kāmānok nūnnāy, tu Gohenanok Penik ha' mōgā'. Kaxīy.

²⁵ Tu Gohenanok Penik pu tappet kax'āmi', hu:

²⁶ "'Ūgmūn Kononeo Kanao Nix, 'āte Gohenanok xe'e Penik pu kax'āmi', nūy hāmyūmmūgā', tu 'āneo.

²⁷ Yoneo xop te nū tik mūg, nūy putex, hak xut Yoneo gāy xop kopah. Yā hāpxexka Hōm yōg tik 'āxa. ²⁸ Tu' mōgāhā Yoneo yōg pa te hāmyūmmūg xop hah, nūy Paot yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. ²⁹ Ha Yoneo xop te yāy yōg xat'ax hā' yīkopit, tu' kupex, tu Paot yōg hāmyūmmūg'ax puknōg 'āktux, pāyā kāy te tik 'ūm putex 'ohnāg, tu yā' xupxet 'ohnāg, 'a' kummuk'ah, 'ap putex putup'ah 'āte', yā kanet kopa' xix 'ap putup'ah 'āte kamah. ³⁰ Ha Yoneo xop tep-tex putup 'ūxaptop huh, yīy hāpxip 'ohnāg 'āte xa mōgāp-tup, pu Yoneo xop kupeh, ha xate' kopit. Tu ta tu' kux." Kaxīy.

³¹ Ha ta 'āmnīy koxtap 'ihā xonat xop te kāmānok yīmū' mām xop mōg, ha xonat xop te pox tox tat mōg, tu' pata hā' mōg, tu putpu' mōg Yenoyanēn tu', ³² ha kāmānok yīmū' mām xop te Paot mūtik mōg. Tu' mōg, ³³ tu mōktu mōxaha kōmēn Xeyanet tu', tu Gohenanok Penik pu tappet hōm, tu Paot mōgāhā Penik keppah. ³⁴ Ha tappet mō'kupix hāmāxap, tuk-nāy tu' yīkopit, hu:

—Pi'yā 'ōgnū hahām? Kaxīy.

Ha Paot te:

—Yā Xinit. Kaxīy.

³⁵ Ha Penik te:

—Nāy, 'āte 'ōg hām'āktux'ax 'āpak putup, 'ihā kupex'ax xop nū'. Kaxīy.

Tu' xat, pu Paot xix 'ūxat'ax 'Enot yōg kopit'ax pet kopah, ha' mōgāhā', tu' xix.

24

Yoneo xop te Paot kupex

¹ 'Āmnīy te 5 nōg, 'Īhā tik te 'āmānex xop xat'ax 'Ānānīn nūn, tu nūktu xupep kōmēn Xeyanet tu', xix Yoneo xexka xop nūn, xix tik gāy xop yōg hām'āktux'ax Tet nūn, nūy Paot kupeh. ² Ha' xānāhā', ha Tet te nōm Gohenanok pu hāmyūmmūgāhā' hu:

—Gohenanok Penik: Tikmū'ūn xohix te 'āp-tup pax, 'ōg hāpxopmā'ax max hah, ha Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa xohix mām, tu' hittup, xate hāmyūmmūg hah, ³ yīy tikmū'ūn xohix te 'āmūn 'āktux max. Yā' puxi'. ⁴ 'Āte hām'āktux kutōgnāg putup. 'Ūg'āpax, kopxix hāpxip kutōgnāg hām'āktux kux. ⁵ Paot te hām'āktux kummuk, tu' yīy hā nūktu tikmū'ūn xohix gāyāhā', tu hāpxexka xohix tu' mōg, yā Nāyane yōg xop xohix xat. ⁶ Hōmā tute Yoneo yōg Topa pet xexka yāyhāp-tūynāg putup, tu tik puknōg mōgāhā Topa pet xexka kopah, pak mū'āte' mūg, nūy hāpxopmā'ax kummuk kopit 'ūgmū yōg xat'ax hā. ⁷ Pa 'āxop yōg Kononeo gāy, tu Paot xut, tu' mōgāhā', tu' xat, pu nū nōm xop kāy kupeh, nūy Paot kupeh 'ākeppah. ⁸ 'Āpu, 'ūyīkopit, nūy hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg. Kaxīy.

⁹ Ha Yoneo xop te:

—Ya hamūn! 'Ap koit'ah! Kaxīy. Pāyā' koit.

Paot te yāy 'āktux Penik keppah

¹⁰ Ha Gohenanok Penik te tu' yīm xix, nūy Paot pu':

—'Āyīy, kaxīy.

Ha Paot te:

—Gohenanok Penik, hāmyāxatamuk xohix hā xatek mū yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yāk hittup, nūy xa hām'āktux. ¹¹ 'Āmnīy xohix te ¹² 'Īhā 'āte Yenoyanēn tu' xupep nūy nūk xup Topa pu', 'ūxohix te' yūmmūg. ¹² 'Āte hām'āktux hā' nōy yānān 'ohnāg tikmū'ūn mūtik, tuk yīy hā gāyā 'ohnāg Topa pet xexka kopah, 'a kōmēn kopa hāk 'ūm gāyā'ah. ¹³ Yoneo xexka xop te koit. ¹⁴ Pa Yeyox yōg putat hāk xip, tu Topa xak, tu nōm pu nūk xup, tuk yīpkox xip Mōyyex yōg xat'ax xohix pu', xix Topa pupi hām'āktux xop xohix pu'. ¹⁵ Tuk kuxa yūm ka'ok: yā tikmū'ūn te hāmyok mīy te putpu' hip-tup, xix tikmū'ūn te hāpkohe mīy te putpu' hip-tup kamah, ha nōm Yoneo xop te yāy putpu' hi'ax hip

kamah, tu hāmmax hip. ¹⁶ Yāk hāmyok mīy, ha Topa tek yūmmūg, xix tikmū'ūn. Kaxīy.

¹⁷ Tu xe hām'āktux, hu:

—Ha hāmyāxatamuk xohix nōg, 'Īhāk nūn, tu nūktu xupep yōgnū hāpxexka tu', nūy hāpxop hok popmā Topa pu', xix yōgnū tikmū'ūn pu', ¹⁸ 'Īhā 'Ak yōg Yoneo xop nūn, tuk pēnāhā Topa pet xexka kopah, ha 'āte yāy pix, Topa yōg xat'ax tek xat hah, hak yīy 'ohnāg, yāk puxehnāg xip. ¹⁹ Pi'yā' pip 'Ax yōg Yoneo xop hōnhā? 'Ap nūn'ah, nūy 'ūgkupeh. ²⁰ Hōmā Yoneo xexka xop tek yīkopit. 'Āpu, nōm xexka xop 'ūyānān tu' yīkopit, 'ok pe 'āte hāpxe'e 'āktux, 'ok pe 'āte koit. ²¹ Pāyā hōmā nōm xop te yōgnū hām'āktux'ax putup nōg, 'Īhā 'āte hām'āktux, hu: “Hōnhā xatek yīkopit, 'ok pe xakix xop putpu' hip-tup, 'ok pe putpu' hip-tup hok,” kaxīy. Tu ta tu' kux.

²² Ha Penik te hāmyūmmūg, tu Topa yōg putat yūmmūg max, pāyā 'ap Paot yīkopit putup'ah, hu:

—Nāy, 'ūhip, pu xonat xop yōg Kononeo Nix nū'. 'Ūnūn, yīy ta 'āte 'ākopit. Kaxīy.

²³ Tu' xat, ha Paot xix mīptut kopah, pu xonat pēnā', pāyā hāpkumep mīptut xexka kopah, tu hāpxopmāp-tup, puxi' mīy, ha' tux hok kamah pu' xape xop pēnā', nūy hāpxop 'ūm popmā Paot pu'.

Paot te yāy pupi hām'āktux Penik keppah, xix Nonoxit keppah

²⁴ 'Āmnīy kutōgnāg 'Īhā' nōg, ha Penik nūn, xi' xetut Nonoxit nūn kamah, nōm Yoneo hex, ha Paot xānāhā', ha Paot te tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopa 'āktux, ha' xupak. ²⁵ Ha Paot te:

—Topa te' xak, pu tikmū'ūn xohix hāmyok mīy, ha' yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. Kaxīy.

Ha Penik kuxānōg, tu Topa te' kopit'ax yīpkutuk, hu:

—Mōg, mōg! Kaxīy.

Tu xe:

—Hāptup nōy kopxix 'āxānā'. Kaxīy.

²⁶ Pāyā tayūmak 'ūm hip, pu Paot tu tayūmak 'ūm xax, yīy xānā punethok, hām'āktux hā' nōy yānān nām huh, pa yā Paot te tu' hōm 'ohnāg.

²⁷ Ha hāmyāxatamuk 2 nōg, ha Penik mōg kuma' mōg, ha Pox Pex nūn 'ūyānān tu', ha

Penik te Paot xix mīptut kopah, nūy Yoneo xop kuxa hittupmā'.

25

Paot te Hōm yōg tik te' xohix xat'ax tu' xak, puyī' xut pu mōg

¹ Ha Pex nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, ha 'āmñy 3 nōg, 'īhā' mōg tu mōktu Yenoyanēn tu' xupep. ² Ha 'āmānex xexka xop te hāmyūmmūgāhā', xix Yoneo xexka xop te hāmyūmmūgāhā', tu Paot 'āktux, tu' kupex, tu' xak, ³ pu Paot nūnnāy Yenoyanēn tu', 'ūxaptop putex putup ha putat kopah.

⁴ Pa Pex te:

—'Āmhok. Yā' xip Xeyanet tu', hak mōg putup putpu Xeyanet tu'. ⁵ Nāy, pax xa Paot kupex, hu ta mōg 'ūgmūtik, nūy kupeh. Kaxīy.

⁶ Ha 'āmñy te 10 nōg, 'īhā Pex te Xeyanet tu putpu' nūn, tu hāptup nōy 'īhā' xat pu Paot nūnnāy. ⁷ Ha' nūn, ha Yenoyanēn yōg Yoneo xop te' kupex nām, tu yīkopit, pāyā hām'āktux hā koit, ha Pex te' gāy xop yōg hām'āktux 'āpak, tu:

—'Īntu'. 'Āte hāmyūmmūg'ah, 'ok pe Paot te hāpkummuk mīy, 'ok pe' mīy hok? Kaxīy.

⁸ Ha Paot te:

—'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, 'ok pe Yoneo yōg Topa pet xexka tu', 'ok pe Hōm yōg gohet puknōg tu'. Kaxīy.

⁹ Pa Pex te Yoneo xop kuxa hittupmāp-tup, hu:

—'Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit? Kaxīy.

¹⁰ Pa Paot te:

—'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, pu yōgnū hāpxopmā'ax kopit. Yā' max. 'Āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Pax pu Yoneo xop koit hok, kopxix xupap-tup hok. Yā 'āte' xok'ax yīpkutuk 'ohnāg. Pax pu Yoneo xop koit, ha 'āte hāpkummuk 'ūm mīy hok, 'āpu' xat puk putex hok. 'Āte Hōm yōg tik te' xohix xat'ax putup, yā 'āte Xex putup, puk yīkopit. Kaxīy.

¹² Ha Pex te' xexka xop mūtik hām'āktux hā' nōy yānān, ha hām'āktux kux, tu Paot pu hām'āktux, hu:

—Xate Xex mūn putup, hu Xex ha 'āmōg. Kaxīy.

Paot te 'Aginip keppa' xip

¹³ Hāpxip kutōgnāg 'īhā' 'Aginip nūn, tu tikmū'ūn xat, tu' nūn tu nūktu kōmēn Xeyanet tu' xupep, xix Menenīn, tu Pex ha' nūn, nūy 'āneo. ¹⁴ Tu' tihi', 'āmñy xohix hā' tihi', ha Pex te Paot 'āktux 'Aginip tu', tu hām'āktux, hu:

—Tik 'ūm xip, ha Penik te mīptut kopa' xix, tu' xut pu mōg 'ohnāg. ¹⁵ Hōmā 'ūkxip Yenoyanēn tu', ha Yoneo yōg 'āmānex xexka xop te' kupex, tup-tex putup, ¹⁶ pa 'āte: "Hōm yōg gohet te' xat hok pu tik 'ūm 'ūhok tup-tex hok. 'Āmhok. Hōm yōg gohet te' xat, pu' kupeh xop kāy ha' nūn, nūy kupeh, pu kāy yā yāy 'āktux, nūy kupex xop yōg hām'āktux hā' yānān," kaxīy. ¹⁷ Ha' nūn yāy tu nū'nāhā', ha 'āte' hip putup'ah, tu hāptup nōy hā' xat, pu Paot nūnnāy, 'ūyī' yīkopit. ¹⁸ Ha' kupex xop te' kupex, pa kāy te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tup-tex 'ohnāg, tu' xupxet 'ohnāg, ¹⁹ pāyā Yeyox 'āktux, nōm xok, ha Yoneo xop te hām'āktux hā' nōy yānān nām Paot mūtik, ha Paot te: "Yeyox hi putpu'. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Yeyox putpu' hi'ax kopah," kaxīy. ²⁰ 'Āte hāmp'e'paxex, hu: "Pute 'ūm nūhū'? Kaxīy. Tuk yīkopit, pāyā' yīkopit yūmmūg'ah, hu Paot pu': "Ok mōg putup Yenoyanēn tu', 'āte 'āyīkopit?" kaxīy. ²¹ Pa Paot te: "Āmhok. 'Ak mōg putup'ah. 'Āte Xex putup, puk yīkopit," kaxīy. 'Āte' xat, pu nūnte' xix, pu Xex ha mō'kutnā'. Kaxīy.

²² Ha 'Aginip te:

—'Āte kāy yōg hām'āktux 'āpak putup. Kaxīy.

Ha Pex te:

—Hāptup 'īhā hām'āpak putup. Kaxīy.

²³ Hāptup 'īhā 'Aginip nūn, tu tik te' xat'ax yōg topixxap max mō'tat, tu Pex yōg mīptut hām'āta kox xexka hā' mō'nāhā', tu kōmēn yōg xexka xop xix xonat yōg Kononeo xop mūtik mōxakux, ha Pex te' xat, pu Paot nūnnāy, ha' nūn. ²⁴ Ha Pex te:

—'Āxexka 'Aginip, xix 'āxexka xop xohix: 'Āxop te kāy pēnāhā', yā Yoneo yōg tikmū'ūn xohix te' xak, nūy tup-tex. ²⁵ Ha 'āte' yīkopit, ha hāpkummuk xexka 'ūm mīy 'ohnāg, pup-tex, ha yūmūg xat'ax xexka Xex mūn putup, pu' yīkopit, yīy Xex ha 'āte mō'kutnāp-tup. ²⁶ Tu tappet tu kax'āmi putup Xex pu kamah. Pute 'ūm 'āte kax'āmi'? 'Ap

yümmü'g'ah 'âte'. Hu 'âte Paot xat, pu hãm'äktux, xayïy yïkopit. Tu' yïkopit kux, kopxix kax'ämi', ²⁷ nüy tappet hã Paot yög hãpkummuk mïy'ax Xex pu hãmyümmü'gã'. Kaxïy.

26

Paot te yäy pupi hãm'äktux 'Aginip kep-pah

¹ Ha 'Aginip te Paot pu hãm'äktux, hu:

—'Äpu, 'äyïy. Kaxïy.

Ha Paot te' yïm pepi' xix, tu hãm'äktux, hu:

²⁻³ —'Äxexka 'Aginip, xate Yoneo xop xat, tu Mõyyex yög xat'ax yümmü'g, yïk kuxa hit-tup, tu kupex xop pu hãm'äktux hã' yãnãn putup. 'Üghip, nüy 'üg'äpax.

⁴ —Yoneo xop xohix tek yümmü'g, yã yögnü hãm tuk xip hãmãxap, tuk nün Yenoyanën tu', 'ihãk mün kakxop tuktup, xi' xip-tap. ⁵ Yoneo xop tek yümmü'g, hak mün Paniye xop yög, nöm xop te Topa xak xe'ëgnãg. ⁶ Yã hõnhã xatek yïkopit Topa te hãm'äktux xex hã, ha Topa te mõnãyxop pu hãm'äktux xex, hu: “Tikmü'ün xohix te putpu' hip-tup,” kaxïy. ⁷ Hõmã Topa te hãm'äktux xex, ha Yoneo yög tikmü'ün xohix te' xak, tu 'ãmñy xohix hã Topa pu nük tetex, pa Yoneo xop tek kupex, 'ihãk kux yüm ka'ok putpu' hi'ax kopah, xix hãmmax hip. ⁸ Teptu hãmp'e'ãpanõm? 'Ok Topa te hãpxopmã'ax ka'ok mïy hok? Yã' mïy. 'Ok Topa te putpu' 'ãhñn'ãp-tup hok? Yãp-tup. Kaxïy.

⁹⁻¹⁰ Tu xe hãm'äktux, hu:

—Hõma 'äte hãmp'e'paxex, hu: “Yeyox mün kummuk,” kaxïy. Tu Yeyox 'äktux kummuk, tu' kuxa mãm ka'ok xop xex kanet kopah, ha Yoneo yög 'ãmãnex xop tek xat, tu 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'üyïy tu xeh, tu' kix, tuk hittup. ¹¹ Tu' kix kakixnãg Yoneo yög Topa pet kopah, tu Yeyox 'äktux kummuk yïgãhã', tu' gãynãm, tu' pek mög hãptox tu', nüy müy, nüy xüygã'.

Paot te yäy kuxa yüm 'äktux

¹² —Yã 'ãmãnex xexka xop te 'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, tu kax'ämi tappet tu', ha 'äte nöm tappet mögãhã', tuk mög'ax Namãn tu', ¹³ tu putat hãk mög, mãyõn te yãy kote' yüm 'ihã',

'äte kuyãnãm ka'ok pënãhã', ha pexkox tu' xakot, ha mãyõn yãnãm kutõgnãg, pa Topa yög yãnãm xexka', hak nøy xop te' pënãhã kamah. ¹⁴ Hak müg xohix hãm tu' xakux, ha 'äte yãnmün xupep'ax 'ãpak, ha Yoneo xop yãy yïy'ax hã hãm'äktux, hu: “Xaot, Xaot: Teptuk xüygãhã'? Yã tu nõ yãy mün xüygãhã',” kaxïy.

¹⁵ —Ha 'äte: “'Ü'üm 'ãmün?” kaxïy.

—Ha:

“'Ügmün yã Yeyox, ha xatek xüygãhã' kuxa mãm ka'ok xop hã. ¹⁶ Pa 'äyok, tuk-nñhã xip. 'Ähak nün, nüy xã yãyknã', xak mün pu hãpxopmã', xak müg pënãhã hãmãxap, ha xa' müg putup 'üxeheh, xak mün 'äktux tikmü'ün pu'. ¹⁷ Yã 'äte mõ'äktunãp-tup Yoneo yög tikmü'ün hah, xix hãmpuknõg xop hah, tu 'ãpënãnã' xip, nüy 'ãxut nöm gãy xop kopah. ¹⁸ 'Äte nöm tikmü'ün kuxa hittupmãp-tup, 'ög hãm'äktux'ax hã' hittupmãp-tup, pu hãpkoxtap 'ükuxa nãm, ha Topa yög yãnãm xe'e te' kuxa hittupmãp-tup, pu yögnü putat hã' mög, ha xate hãm'äktux hã, 'äte nöm tikmü'ün möy putup Hãmgãyãgnãg tu', puyïy Topa' kummuk mïy'ax xaxogã', pu tu kux, puyïy yãyhã Topa yög tikmü'ün, nöm xop kuxa mãm ka'ok 'ügmün kopah.” 'Ükux. Kaxïy.

¹⁹ Tu xe:

—'Ok yümmü'g, 'äxexka 'Aginip? 'Ügmü'g xuxyã tek xat pexkox tu', hak yïpkox xip. ²⁰ Tu hãm'äktux Namãn tu hãmãxap, tuk-nãy tu Yenoyanën tu hãm'äktux, xix hãpxexka Yonex tu', xi' puknõg xop punethok pu', tu yãyhãhup yümmü'gãhã', pu hãpkummuk mïy kux, nüy Topa ha mög, puyïy hãmyok mïy, pu' xohix te yãyhãhup pënã'. ²¹ Pãyã Yoneo xop tek putup nõg, tuk müg, 'ihã Topa pet xexka kopak xip, hak putex putup. ²² Pa Topa tek ka'ogãhã', yïy 'äte hãm'äktux kux 'ohnãg, tu' xohix pu hãmyümmü'gãhã', tu Topa tappet hittap puxehnãg hã hãmyümmü'gãhã'. Hõmã Mõyyex te hãm'äktux, xix Topa pupi hãm'äktux xop te hãm'äktux kamah, yïy 'äte tikmü'ün xohix pu hãm'äktux hãmãxap, ²³ nüy Yoneo yög tikmü'ün kuxa kummuk xit, xi' puknõg xop kuxa kummuk xit, yã

hõnhâ' hep xop xohix kuxa max yânân'ax. Tu ta tu' kux. Kaxîy.

²⁴ Tu hãm'ãktux kux, ha Pex yîy ka'ok, tu: —Paot, 'ãp-tox kummuk! Xate tappet punethok mõ'kupix, ha tappet te 'ãp-tox kummugâhâ! Kaxîy.

²⁵ Pa Paot te: —'Ap 'ũkputox kummuk'ah. Yã hãpxe'e 'ãktux. Kaxîy.

²⁶ Tu 'Aginip pu hãm'ãktux, hu: —'Ãte yãyhãhup 'ohnãg, ha tikmũ'ũn xohix te' yũmmũg. 'Aginip, xate hãmyũmmũg kamah. Topa te' xaptop hã' mîy 'ohnãg. ²⁷ Hõmã Topa pupi hãm'ãktux xop te Topa te hãm'ãktux 'ãktux. 'Aginip, 'ok 'ãkuxa yũm ka'ok Topa pup hãm'ãktux xop kopah? Yã' yũm. 'A' yũmmũg. Kaxîy.

²⁸ Ha 'Aginip te: —Nãy, 'ok 'ãpe'ãpaxex, hu: “Hãpxip kutõgnãg 'ihã 'Aginip te yãhãp-tup Kunnix yõg”? 'Ãmhok! 'A yãyhãp-tup'ah 'ãte'. Kaxîy.

²⁹ Ha Paot te: —Yã' max 'ãmũn yãyhã Kunnix yõg. 'Ok pe hãpxip kutõgnãg 'ihã', 'ok pe hãpxip tap 'ihã', 'ãtep-tup 'ãxohix yãyhã Kunnix yõg, 'ũkputuk, pa kupuk mæg xap hã' hîy'ax 'a' putup'ah. Kaxîy.

³⁰ Ha 'Aginip tek-nîhã' xip, xix Pex, xix Menenîn, xi' xexka xop xohix te nũ mütik mãm xop, ³¹ tu' mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yânân, hu:

—Nũhũ tik max, ha' max'ah tik xix kanet kopah, tup-tex mũn kummuk. Yã tik te hãpxopmã max. Kaxîy.

³² Ha 'Aginip te Pex pu hãm'ãktux, hu: —Kãy xupa'ax, pãyã Xex mũn ha' mõg putup, pu hãpxopmã'ax tu' kopit. Pãyã' mõg! Kaxîy.

27

Paot te kõmën Hõm ha' mõg

¹ Ha Paot mõgãp-tup hãpxexka 'Itat tu' (hak mũn Nok te xe ka'ãmi', tuk mõg Paot mütik), mĩpkox hãk mũg mõg, nõm mĩpkox te kõnãg yĩmũ' mõg, ha xonat xop te 100 yõg kapitãm te Paot pẽnãhã' xip, tu' kãy nõy xop pẽnãhã kamah, yã Kapitãm Yot te xonat xop 'ĩpet yõg. ² Hak mũg mõg kõmën 'Anamãtĩn yõg mĩpkox hã, tu hãpkux te hãpküyãgnãg hãk mũg mõg, ha hãpxexka Mãxenõn yõg

'Anixtah te kõmën Texanõn, tu' xip, tu' nũn, tuk mũg mütik mõg. ³ Ha hãptup 'ihã kõmën Xinõm tu' mõxaha', ha Yot max Paot tu', tu hãm tu' mõg tux hok, pu mõg, nõy xape xop pẽnã', pu nõm Paot mõ'nĩynãm, nõy nõ hãpxop tu' popmã', ha 'ãmñiy hã' xape pet tu' nox xip, tu mõ'yõn. ⁴ Tu hãptup 'ihãk mũg mõg mĩpkox hã, tu hãmyĩn yũm Xip tu' yĩpxe'e hãk mũg mõg, 'ãmuuh ka'ok tu' keppa mõ'kouk hah. ⁵ Hak mũg mõg kõnãg xexka xak tu', ha hãpxexka Xinix yĩkãgnãg, xix hãpxexka Pẽnpit, tuk mũg mõg, tu mõktu mõxaha hãpxexka Nix yõg kõmën Mĩha tu'. ⁶ Ha xonat yõg Kapitãm te kõmën 'Anexãnit yõg mĩpkox xipihî', ha' nũn, tu hãpxexka 'Itat ha' mõg putup, hak mũg mõg nõm mĩpkox hã.

⁷ Tuk mũg mõgnãg, pak mũg mõg pu'ũgnãg, 'ãmuuh ka'ok hah, ha 'ãmñiy punethok 'ihã mõxaha hãmyok tu, kõmën Xinit keppah, pa 'ãmuuh gãy, ha mĩpkox mõg 'ohnãg, hak mũg mõg yĩpxax hah, hãmyĩn yũm Kenet tu', ha kõmën Xanmõn yĩkãgnãg.

⁸ Ha mĩpkox te hãm tu' xupep, tu hãpkux yĩkãgnãg hã' xip, tu' mõgnãg mõg, tu mõktu mõxaha hãmyĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max tu', ha kõmën Nayet te hãmhũmnãg.

⁹ Tuk mũg pip 'ãmñiy xohix hã, ha hãmyãxatamuk ka'ax, yã Yoneo xop te 'ãmuk xexka 'ãxet'ax “yãy kuxa mãxnã'ax” mîy tap, ha hõnhã 'ãmuuh gãy 'ãxi mõ'kouk, ha tex gãy, hu kõnãg xexka gãyãhã', ha Paot te tik te mĩpkox mõgãhã pu hãm'ãktux, hu:

¹⁰ —Tihik, hõnhã mĩpkox hãk mõg max'ah, 'ãmuuh ka'ok hah, Tu' gãy, hak mũg kix putup kõnãg gãy hã, ha kõnãg te mĩpkox kopa' pip hãpxop koxyõy putup, xix mĩpkox, xix tikmũ'ũn kix putup kamah. Kaxîy.

¹¹ Pãyã Kapitãm Yot te hãmpe'paxex, hu:

—Paot te mĩpkox mõg'ax yũmmũg kutõgnãg, pa mĩpkox xuxyã te' yũmmũg xexka', xix mĩpkox yõg tik mõgã'ax. Kaxîy.

Hu' yĩpkox pip 'ohnãg Paot pu'. Ha mĩpkox xuxyã xi' mõgã'ax mõg putup. ¹² Hãmyĩkox Kõnãg Xexka Yĩkox Max mũn max'ah, pu mãyõn 'ãnuk mēy 3 hãk nox pi', nõy 'ãmuuh gãy kux'ax hip, nõy hãm'ãxi hãk pip, hu kõmën Penix tu' mõg putup, nõy hãmyĩn yũm Kenet yõg hãmyĩkox tuk nox pi'. Penix

te mō'kouk yok ha' yūm, hu' max, pu mǎyōn
'ānuk nūn 3 hāk pip.

'Amuuh gāy te mō'kouk

¹³ Ha 'āmuuh te mō'kouk ha' xuxi', ha hāmpē'panōm, hu: "Yā hōnhā' max 'āmuuh," kaxīy. Ha pipkup putux te mīpkox hām tu' xup kōnāg kopah, ha' xut, tu' mōg, tu Kenet yōg hāpkux hām hūmnāg hā' mōg. ¹⁴ Hāpxip kutōgnāg īhā 'āmuuh gāy te hām tu' xupep, 'āmuuh 'āxet'ax Nōnet, tu' gāy xe'ēgnāg, ¹⁵ ha tik te mīpkox 'ūm mōgā hok, yā 'āmuuh te nuhuknām, yīy mīpkox yāy tu' mōgāhā'. ¹⁶ Ha hāmyīn yūm Kanap tuk mūg mōg, pu 'āmuuh hēnāhā', ha' mōg, īhā 'āmuuh te xuxik-tōgnāg, mīpkox kutōgnāg te kōnāg kopa' xip, ha' xut, kōnāg hā nōm nūnnāhā', tu mīpkox xexka kopa pepi' xex, tu' hīy. ¹⁷ Ha' hīy kux, hak mūg mīpkox xexka hīy ka'ok poxit xexka ka'ok hā, nōm kup tu' hīy ka'ok, pu 'āmuuh koxyōy hok, hak mūg kuxānōg, Nip yōg hāpkux kummuk yīpkutuk tu', tu mīpkox yōg topixxax xexka keppa nūnnāhā', 'āmuuh te nōm mō'kouk, tu' mōgāhā', pu Nip tu' mōg hok. ¹⁸ Ha 'āmuuh gāy te mīpkox mō'yōn, tu mahamnām kōnāg yīmū', ha mīpkox te hāpxop punethok tat, tup-tux, hak mūg kuxānōg, tuk mū'āte nōm hāpxop mō'pok kōnāg tu', pu mīpkox te tut-
nap. ¹⁹ Tu 'āmnīy 3 hāk mū'āte yāy yōg yīm hā mīpkox yōg hāpxop xupepmāhā'.

²⁰ 'Āmnīy xohix hāk mū'āte mǎyōn pēnā 'ohnāg xix mǎyōnnāg, ha ta 'āmuuh ka'ok, hak mū'āte hāmpekpaxex xakix putup.

²¹ 'Āmnīy punethok hāk mūg xit 'ohnāg, yīy Paot yok, tuk-nīhā' xip nōm tik xop kopah, tu:

—'Āxop, teptu 'āyīpkox 'ohnāg 'ūgmūn pu'? Teptu Kenet tu' nox 'āpip hok? 'Āte 'āyummūgāp-tup, pāyā xatep-tup nōg, yā hōnhā hāpxop punethok xaxogāhā' kōnāg xexka kopah. ²² Pa 'ākuxānōg hok! 'Ap tik 'ūm xok putup'ah, pa mīpkox mūn yāy koxyōy putup. ²³ 'Āte Topa pu hāpxopmāhā', yīy 'āmnīy koxtap hā pexkox yōg nū'kutnā'ax tek ha' nūn, tuk yīka' xip, ²⁴ tu 'ā hām'āktux, hu: "Paot, 'ākuxānōg hok. Xate Xex keppa xip putup, ha Topa te mīpkox kopa tikmū'ūn pēnānā' xip, xayīy 'āxakix hok, yā' hip-tup," kaxīy. ²⁵ Yīy 'ākuxa

hittup, Topa te hām'āktux xex hah, īhāk kuxa yūm ka'ok Topa kopah. ²⁶ Pa mīpkox te hāmyīn yūm yōg hāpkux ha' mōg putup. Kaxīy.

²⁷ Ha 'āmnīy te 14 nōg, īhāk mū'āte kōnāg xexka Mēnitehān tuk mōxaha', ha 'āmuuh ka'ok te mīpkox yāy mōgāhā', ha 'āmnīy kote īhā mīpkox yōg tik xop te hāmpe'paxex, hu:

—Hām 'ūm xip tu hām hūmnāg. Kaxīy.

²⁸ Tu kōnāg yōg mēt mō'kupix, ha kōnāg xet yōg mēt xohix te 36, ha xe' mōg, tu kōnāg yōg mēt xe mō'kupix, ha mēt te 27. ²⁹ Ha hāpkux yōg mīkaxxap xexka yīpkutuk, tu mīpkox te mīkax tu yāy koxyōy yīpkutuk, yīy mīpkox yōg pipkup putux te 4 kōnāg kopa mō'pok, nōm poxit hīy'ax mīpkox nā'kup tu nō'hāp, pu mīpkox tu mōg hok. Ha Topa tu' xak, pu hāptup mōnāy. ³⁰ Pa mīpkox yōg tik xop te nū'pap-tup, tu mīpkox kutōgnāg te kōnāg yīmū mōg hā' mōxakux, tu tu' xaptop hā' mōgāp-tup, tu hām'āktux, nūy mō'āmā', hu:

—'Ūgmūg mōg, nūy pipkup nōy mō'yōn kōnāg xexka kopah, pu mīpkox tu mōg kux. Kaxīy.

Pāyā' koit. ³¹ Ha Paot te xonat yōg Kapitām pu hām'āktux, xix xonat xop pu', hu:

—'Ūxat, pu' xohix mīpkox kopa' pi', ka 'āxop xakix. Kaxīy.

³² Ha Kapitām te' xat, pu mīpkox kopa' pi', ha xonat xop te mīpkox kutōgnāg xit xak, ha yāy xe'e tu' mōg, ha kōnāg gāy te' xupepmāhā'.

³³ Ha hāptup īhā Paot te:

—'Āpu, 'āxit. 'Āmnīy te 14 hā 'āxop xit 'ohnāg, 'ākuxānōg tu'. ³⁴ Yīy xa hām'āktux, xa 'āxit, nūy yāy ka'ogā'. Topa te hām'āktux xex, 'ap 'āxaxok putup'ah, 'ap xakix putup'ah, xix 'ap xūy putup'ah. Kaxīy.

³⁵ Tu hām'āktux kux, tu pām paha', tu Topa 'āktux max, tu' koxip, tu' māhā', ha' xohix te' pēnāhā'. ³⁶ Tu' kuxa hittup, tu' xit. ³⁷ Yā nōm xop te mīpkox kopa' pip xop xohix te 276. ³⁸ Tu' xit, tu' hi ka'ok, tu pām xap xuxnāg te xetox pop, tu kōnāg xexka tu mō'pok, pu mīpkox tu tutnep.

Tikmū'ūn xohix te hāmnak tu' mōxaha'

³⁹ Tu hāptup ha ta hām pēnāhā', hām 'ūm 'ap yūmmūg'ah, pa hāpkux pēnāhā', ha' max,

ha hāpkux tu mīpkox mōgāp-tup. ⁴⁰ Ha pip-kup te nīpkox putux yāhā', ha' mōg 'ohnāg, ha kōnāg xexka kopa mō'pok, tu mīmpe nōm mīpkox mōgā'ax ko'a', ha topixxax xexka hīy 'āmuuh te nōm tōmāhā', tu hāpkux ha' mōg. ⁴¹ Pa mīpkox xupup te 'āmot yīmū' pip, tu' mōg 'ohnāg, ha mīpkox ta kup te kōnāg yīmū' xup, tu yāy mahap, ha kōnāg xexka gāy te' koxyōy.

⁴² Ha xonat xop te tikmū'ūn nōm kanet kopa' pip xop kix putup, pu tu nū'pa hok, ⁴³ pāyā xonat yōg Kapitām te Paot putup pax, tup-tex putup'ah, hu' xat hok, pu nōm xop kix hok, tu xe' xat, pu kōnāg tu tuk-nīhām mōg. ⁴⁴ Ha nōm mōg yūmmūg hok xop te mīmpe hā' mōg, ha' xohix te nū'paha', tu hāpkux tu' mōxaha'.

28

Paot te Māot tu' xip

¹ Hak mūg nū'paha', tu hām 'ūm yūmmūg, ha hāmyīn yūm 'āxet'ax Māot. ² Ha Māot yōg tikmū'ūn tek mūg kuxa ka', tu kuxap xexka mīy, hām 'āxi hah, ha tex tihix, ha' xap tep-tex. ³ Ha Paot te kuh pop, tu kuxap yīmū mō'pok, ha kāyā gāy kuh tu' xupep, pukpex tu' xupep hah, tu Paot yīm putop, tu ta tu' xup. ⁴ Ha Māot yōg tikmū'ūn te' pēnāhā', tu' nōy pu hām'āktux, hu:

—'Ōhōm tik kummuk putuk. 'Āte nōm tik te' nōy putex pekpaex. Kōnāg xexka gāy tu' xupaha', pa Topa tep-tup nōg, tu kāyā pup-tōmāhā'. Kaxīy.

Ha kaxīy nōm tikmū'ūn te Paot pe'paxex kummuk.

⁵ Pāyā Paot te' yīm puhmīy, tu nō kāyā mō'yōn kuxap kopah, tu' pakut 'ohnāg, tu' xūy 'ohnāg. ⁶ Ha tikmū'ūn te Paot yīm mōm hip, tu' xok tu' nā' pēnāp-tup, tu xe' hip, pāyā Paot hittup pax, tu' pakut 'ohnāg, yīy tikmū'ūn te' yēy, hu:

—Hamūn yā topahnāg 'ūm! Kaxīy.

⁷ Ha Māot yōg xexka Pup, tup-texop xexkah, yā' yōg hām punethok pip, tu yāy pet ha tuk mūg xānāhā', 'ū non pix, ha 'āmnīy 3 hāk mūg pip. ⁸ Ha Pup mūg tak pakut, ha' xax pukpex, tu' xakuk xi' ta hep, ha Paot mōg, tup-tox yīmū' yīm xex, tu Topa pu hām'āktux hā' hittupmāhā', hā xax xuxi'. ⁹ Ha Māot yōg tikmū'ūn pakut xop

te' xupak, tu' nūn, ha' hittupmāhā'. ¹⁰ Ha' kuxa hittup xexka', tuk mūg hāpxop hok pōpmāhā', ha mīpkox kopak mūg mōg, ha nōm xop te hāpxop punethok 'ūgmū'ā' nīm.

Tu Māot nīm, nūy Hōm ha' mōg

¹¹ Ha mīpkox nōy te hāmyīn yūm Māot tu' xip, hām 'āxi' yōg mēy 3 hā' xip, tu kōmēn xexka 'Anexānit tu' nūn, ha mīpkox 'āxet'ax “topak-tonnix”, kaxīy. Ha mēy 3 nōg, hak mūg mōg mīpkox hā. ¹² Tu ta kōmēn Xina-kox tuk-mūg mōg, tuk pip 'āmnīy 3 hā. ¹³ Tu hām hūmnāg tu' mōg, tu 'Itat yōg kōmēn Hey pēnāhā', ha hāptup nōy 'ihā 'āmuuh max te mō'kouk, tuk mūg mōgā mō'ka'ok, tu mōktu 'āmnīy 2 hā kōmēn Potep tuk mūg mōxaha'. ¹⁴ Tuk mūg kuxa mām ka'ok xop xape pipihi', hak mū'āte' pet tu' pip 'āmnīy te 7 hā, tuk mūg mōg, tu mōktu mōxaha kōmēn xexka Hōm tu'. ¹⁵ Hak xape xop te' xupak, tu' nūn, tu nūktu 'Ap yōg hām nākok tu' mōxaha', xix Mēn tikoyuk tu' mōxaha', ha Paot ka'ogāhā', ha Paot te Topa 'āktux max, tu yāy kuxa hittup xexkah.

Tu Hōm tu' xip

¹⁶ Tu Hōm kopak mūg mōxaha', ha Paot te xonat puxehnāg mūtik tihi mīptut kopah, pu pēnānā' xip. Ha Paot te mīptut xuxyā pu tayūmak hōm nūy mīptut kopa 'āti'.

¹⁷ Ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā Paot te Hōm yōg Yoneo xop xānāhā', ha yāy tu nū'nāhā', ha Paot te:

—'Ūnōy mūnom xop, Yoneo xop tek mūg, pāyā 'āte hāpxopmā 'ūm kummuk 'ohnāg tikmū'ūn tu', xix mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax 'āte kummugā 'ohnāg, ha kanet kopak xix, tu' puknōg xop hak mōgāhā'. ¹⁸ Hak yīkopit, tuk xupagāp-tup, 'āte hāpkummuk 'ūm mīy 'ohnāg hah, 'ūyīk xok. ¹⁹ Pa Yoneo xop tek putup nōg, yāk putex putup, yīy 'āte tu' xak, pu Xex 'ūgyīkopit, yāg gāy 'ohnāg Yoneo yōg tikmū'ūn tu'. ²⁰ Tu 'āpēnāp-tup, nūy xa hām'āktux, hak hīy kupuk māg xap ha Yeyox hā, yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te nōm hip, hāmmax hip tu'. Kaxīy.

²¹ Ha' nōy te:

—'Ak mū'āte tappet 'ūm mō'kupix'ah, ha Yonex yōg xop te nū tappet kutnā 'ohnāg, ha Hōm yōg nōy xop te 'ākummuk 'āktux

'ohnäg. ²² Hak mû'âte 'õg hãm'ãktux'ax 'ãpak putup, nũy hãmyũmmũg. Teptu Yoneo xop xohix te Yeyox xop putup nõg? Kaxĩy.

²³ Ha Yoneo xop te hãptup 'ũm nũn, Yoneo xop punthok nũn, nũy hãm'ãpax, tu yãy tu nũ'nãhã Paot pet tu', ha Paot te Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat yũmmũgãhã', tu hãptup tox hã hãm'ãktux, tu 'ãmnĩy 'ĩhã hãm'ãktux kux, tu Yeyox 'ãktux, tu Mõyyex yõg xat'ax hã hãmyũmmũgãhã', xix Topa pupi hãm'ãktux xop hã hãmyũmmũgãhã kamah, nũy Yeyox yã Topa yõg hãmyãykutnã'ax 'ãktux. ²⁴ Ha' yãg kuxa mãm ka'ok, pa' yãg kuxa mãm 'ohnäg, ²⁵ tu yãy pu hãm'ãktux, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn, tu hãm'ãktux 'ĩhã' mõg, Ha Paot te:

—Hõmã Topa Koxuk te hãmyũmmũg, yĩy 'Iyait te Topa pupi hãm'ãktux, tu mõnãyxop pu hãm'ãktux, hu:

²⁶ “‘Ãmõg, tikmũ'ũn hah, tu hãm'ãktux, hu: ‘Ãxop te hãm'ãpak, pãyã hãm 'ũm 'ãpak 'ohnäg,

tu hãmpenãhã', pãyã hãm 'ũm pẽnã 'ohnäg.

²⁷ Yã tikmũ'ũn putox ka'ok, tu mõ'yãy yĩpkox yĩnnĩn, nũy hãm'ãpak hok, xi' pa kĩy kamah, nũy hãmpẽnã hok, ka hãmyũmmũg, xix yãyhãhup, ka Topa yõg putat hã' mõg 'ũxeheh, 'ãte nõm hittupmã'ax, pãyãp-tup nõg. Yã Topa te' xuktux tap.” Kaxĩy.

²⁸ Ha Paot xe hãm'ãktux, hu:

—'Ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa te hãm'ãpak max'ax nũ'kutnãp-tup hãmpuknõg xop hah, ha' yĩpkox pip, puyĩy Topa 'ũkuxa kummuk xit, nũy kuxa max tat 'ũyãnan tu'. Kaxĩy.

²⁹ Ha Yoneo xop mõg, tu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn nãm hã' mõg.

³⁰ Hãmyãxatamuk 2 hã Paot te' yõg mĩptut kopa' xip, ha' xape xop nũn, nũy Paot pẽnã', ha' kuxa hittup, tu Topa te yãy yõg tikmũ'ũn xat 'ãktux pax. ³¹ Tu Topa te Yeyox yãykutnãhã 'ãktux tikmũ'ũn pu', ha' puknõg xop te' tux hok, pu mĩy, 'ĩhã' xohix te' yũmmũg.

Ha Nok te Yeyox yõg mõ'pok xop yõg hãpxopmã'ax 'ãktux kux.

PAOT TE HŌM YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn yā Paot, Yeyox Kunnix tu hāpxopmāhā', ha Topa tek yāyikutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā', 'āte hām'apak max'ax 'āktux, hu xa kax'āmi nūhū tappet.

² Hōmā, hāmyāxatamuk xohix 'īhā Topa te mōnāyxop hittap pu hām'āktux xex, ha Topa yōg pupi hām'āktux xop hittap te' xuktux, tu tappet tu kax'āmi', hu: "Topa te tik xop mō' pok putup, pu xa hām'āpak max'ax 'āktux," kaxīy. ³ Yīy Topa tappet te Topak-tok 'āktux, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, hak mū yōg tikmū'ūn kutok pit, yā mōnāyxop hittap Namix mōkputox Yeyox. ⁴ Tu' max xe'ēgnāg, Topa putuk tu', yā Topak-tok xe'e', tu' xok xe'e', yīy Topa te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu' hīnnāhā putpu', pu' xohix yūmmūg, yā Yeyox mūn Topa hāk-tok. ⁵ Yā Topa tek yāyikutnāhā', nūy nūgkutnā', tu 'ā yāy 'āxet'ax hōm 'ū puknōg xop xohix kuxa māmā kamah, pu tu' yīpkox pi hām'āpak max'ax pu', ⁶ ha 'āxop kuxa mām ka'ok kamah, kōmēn Hōm tu 'āpip, ha Topa te 'āxānāhā', xa Yeyox Kunnix hā 'āxape'.

⁷ Kaxīy 'āte kax'āmi tappet, tu kōmēn Hōm yōg kuxa mām ka'ok xop pu ka'āmi', yā Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop xānāhā', xayīy yāyhā' yōg tikmū'ūn.

Pūyā Topa yūmūg Tak xik-tok Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux, tu' max 'āktux

⁸ 'Āte Topa pu hām'āktux pax hāmāxap, hu: 'Āmax, Topah! kaxīy. Tu Yeyox Kunnix hā' xuktux, tu xa hāk hittup kamah. Yā hām xexka xohix yōg tikmū'ūn xa hām'āktux max, 'ākuxa mām ka'ok hah. ⁹ Topa tu 'āte hāpxopmāhā, nūy mīy māynāg, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topak-tok 'āktux, ha' yūmmūg Topa te', tu 'āte hāpxe'e' 'āktux yūmmūg. 'Ap 'āte koit'ah, yā 'āxaxok 'ohnāg. ¹⁰ Tu Topa tu' xak pax, puyīy ka'ogā', tu' xak kamah, pu tu mōgkutnā 'āhah, yā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. ¹¹ 'Āhak mōg

putup pax. 'Āte' xak, 'ūyīy 'āhak mōg, nūy xa hāmmax nā', nūy 'āka'ogā' ¹² pu yūmūg xohix mō' yāy nīynām: 'Āxop te mōgnīynām, xik mūn te mō'ānīynām, hu Topa yōg putat hā yūmūg mōg kumak mōg.

¹³ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux xe'e': 'Ūgmōg putup 'āhah, yā 'āmnīy xohix hāk mōg putup, pak mōg 'ohnāg. 'Āhak mōg, 'okpa 'āte' xak, nūy kama 'āmōgā'. Hōmā 'āte' puknōg xop mōgāhā', nōm xop te Yoneo yōg tikmū'ūn hā' puknōg, Topa yōg putat hā' mōgāhā', yā kaxīy 'āte' xak, nūy 'āmōgā kamah. ¹⁴ Topa te mōgkutnāhā, 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, huk yīy hok'ah. Yā hām'āktux putup Yoneo yōg tikmū'ūn pu', xix puknōg xop xohix pu'. 'Āte ta nemēn, nūy hām'āpak max'ax 'āktux 'ūxohix pu'. 'Ap tayūmak ta nemēn'ah. Yā' nōy, yīy hāmyūmmūg xop pu 'āte hām'āktux, xix hāmyūmmūg 'ohnāg xop pu 'āte hām'āktux kamah, tu hām'āpak max'ax 'āktux putup 'ūxohix pu', ¹⁵ xix 'āxop pu' xuktux'ax kamah, ha kōmēn xexka Hōm tu 'āpip, yīk mōg putup 'ōgnū kōmēn Hōm tu', nūy xa hām'āktux hām'āpak max.

Hām'āpak max'ax mūn ka'ok

¹⁶ Topa tek xat 'āte hām'āpak max 'āktux, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu tu' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āpak'ax ka'ok, ha 'āte yāyhāhup 'ohnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux. Ha Yoneo xop te hām'āpak hāmāxap, yā hām'āpak'ax ka'ok, tu Yoneo yōg tikmū'ūn kuxa kummuk xit, xix yā' puknōg xop kuxa xit kamah, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', yā' nōy putuk. ¹⁷ Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Puxi', ha nōm tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg. Yā hām'āpak max xe'e'! Hōmā tik te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', nūy tikmū'ūn pu' xuktux, hu: "Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topa kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', pu tu max, puyīy tikmū'ūn hi xe'ēgnāg," kaxīy.

Yā' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk

¹⁸ Topa gāy tikmū'ūn kuxa kummuk hah, yūmū'āte' yūmmūg, yā Topa tep-tup hok, pu tikmū'ūn hāpxopmā kummuk

hok. Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa hā' puknōg, puxi' nōy Topa yūmmūg hok kamah. ¹⁹ Ha Topa gāy, tu' yānān tu' kummugāhā, tu' xūygāhā', tu nōm tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā tap, 'ūkuxa kopa' yūmmūgāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yūmmūg max, ²⁰ 'ihā' pēnā hok, ha hāmnōgnōy mīy, xix hahām, ha tikmū'ūn xop xohix te hāmnōgnōy pēnāhā', xix hahām, tu Topa te' mīy yūmmūg, hu Topa xexka xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa ka'ok xe'ēgnāg yūmmūg, xix Topa xok hok yūmmūg. Tep te xīy tikmū'un te Topa yūmmūg hok? Yā Topa hi xe'ēgnāg. ²¹ Yā hāmyūmmūg, pāyā tikmū'ūn te Topa xaxok, tu nōm pu hām'āktux 'ohnāg, hu: "Āxexka Topah, xix 'āmax, xatek mū'ā hāpxop xohix popmāhā'," kaxīy. Āmhok, 'ap xuktux'ah, pap-tox kummuk, tu hāmpē'paxex 'ohnāg, tu mōktu hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkummuk tu'. ²² Tu yāy hāmyūmmūg pe'paxex, 'ūhitop tu hāmpē'paxex, 'ūpa te hāmyūmmūg 'ohnāg tu', tup-tox kummuk. ²³ Yā Topa hi xe'ēgnāg, pa tikmū'ūn te nīm, nūy topa komut xop pu nūktetex 'ūyānān tu', ha' komut xop te tikmū'ūn putuk, xix putuxnāg putuk, xix xokxop putuk, xi' kep hā' mōg xop putuk.

²⁴ Yīy Topa te tikmū'ūn putox kummuk xop nīm, pu yāy putup'ax mīy, hu hāpxopmā kummuk, tu yāy kummugāhā', ²⁵ tu Topa nīm, tu hāpxop pu nūktetex 'ūyānān tu', nōm hāpxop Topa te' mīy, ha Topa xe'ēgnāg nīm, tu' xaxok, nūy 'ūkoit'āx putup 'ūyānān tu', pa Topa mūn max, tu' hi xe'ēgnāg, ha' nōg 'ohnāg. Hamūn!

²⁶ Yīy Topa te' nīm, ha hāpxopmā kummuk, tu' nōy pu' hupmāhā', ha 'ūn xop te 'ūn nōy pēnāhā', nūy nū mūtik tu yāyhā' xupxet, ²⁷ ha tik xop te tik nōy pēnāhā', nō mō'āmā, nūy nū mūtik tu nōm kummuk, tu 'ūn putup nōg, pu nū mūtik tu nōm, pa tik xop putup, yā' kummuk, hu yāy pu hāpkummugāhā', yīy Topa te' kummugāhā', ha' pago.

²⁸ Tikmū'ūn kummuk te Topa xaxok, tu hāmyūmmūg putup 'ohnāg, yīy Topa te' nīm, pu hāmpē'panōm kummuk, nūy hāpxopmā kummuk. ²⁹ Yā' kummuk xe'ēgnāg, 'ūxonnix, tu' xupkumīy nām,

tu' nōy pe'paxex kummuk, tu' nōy pu hāpkummugāhā', tu' yīpkumīy, tu yāykix, tu' nōy putex, tu yāy tuk-mīy, tu' koit, tu' xupmāhīy kummuk pax, ³⁰ tu' nōy 'āktux kummuk, tu Topap-tup nōg, tu yāy mūn pe'paxex xexka', 'ihā' nōy pe'paxex kutōgnāg, tu hāpkummuk mī'ax xak, tu yāy tak xi' tut pu' yīpkox 'ohnāg, ³¹ tu hāpkummuk mīy pax, tu hām'āktux xex, pāyā' xaxok, hu' hitop tu' xex, yā' mīy 'ohnāg, tu' nōy kuxa ka 'ohnāg. ³² Tu Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat hok pu' mīy hok, ka Topa te: "Pūyā tu' xok 'ūyānān tu'," kaxīy, pa' yīpkox 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, tu' nōy xop pu hāpkummuk yūmmūgāhā', yā' nōy xapit, puyīy hāpxopmā kummuk kamah.

2

Topa te hāpkummuk mīy ha' pago

¹ 'Ok 'āxop te 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit? Yā' kummuk 'āktux, pa 'āxop te hāpkummuk mīy 'ānōy putuk, hu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax kamah. Yā 'ātix kummuk. Tep te xīy 'āxop kama hāpkummuk mīy? ² Topa mūn max, ha yūmū'āte' yūmmūg, ha' kopit max, tu' xat hok puyī' xohix hāpkummuk mīy hok, ha' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ³ Pa 'āxop te hāpxopmā kummuk, 'ihā' 'ānōy tu: "Ūmīy hok' Yā Topa tep-tup nōg hāpxopmā'ax kummuk, hu 'āxūygāp-tup," kaxīy. 'Ok xate hāmpē'āpaxex, hu: "Topa tekūn pēnā'ah?" Kaxīy. Yā' koit! Yā' pēnāhā'! 'Ūxohix te Topa pu yāy putuk, yīy Topa te yā 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, tu 'ōg hāpkummuk mīy'ax hā 'āxūygāp-tup. ⁴ Topa pe'āpaxek-tōgnāg hok! Yā' max xe'ēgnāg Topa, tu' hip, xayī pēnā', nūy yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax nīm. Yā 'āxop te hāmyūmmūg. ⁵ 'Āyīpkox hok, puxix Topa 'āxūygā, 'āxūy kutōgnāg nā' mōg, tu mōktu 'āxūy xexka, 'ihā Topa te' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, pu' xohix hāmyūmmūg: Yā Topa te hāmyok mīy, ⁶ tu' xohix yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, tu pagop-tup 'ūyānān tu', yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, puxix Topa' kummugā', ha tikmū'ūn te hāpxopmā max, puxix Topa hāmmaxnā'. ⁷ Tikmū'ūn yāg te' xak, nūy hāpxopmā max, xi' xak, nūy tu max

xe'ëgnäg, Topa putuk, xi' xak, pu Topa te: "Äxop yä yõgnü!" kaxiy. Tu hãmmax hip, yiy nõm xop hĩnnãp-tup xe'ëgnäg nüy Topa mütik tu tihí'. ⁸ Pa tikmũ'ün nõy te yäy pe'paxex puxet, nüy yäy putup'ax mĩy, xix hãpxe'ep-tup nõg, nüy hãpxopmã kummuk pax, ha Topa gäyãhã', ha hãpkummugãp-tup 'üyãnãn tu', nüy pago. ⁹ Tikmũ'ün xohix te hãpxopmã kummuk, puxix Topa' yãnãn tu' xüygã', yõgnü Yoneo yõg tikmũ'ün hãmãxap, hak-nãy tu' puknõg xop xüygã'. ¹⁰ Tu tikmũ'ün max pu hãmmaxnãp-tup 'üyãnãn tu', pu tu yäyhã max xe'ëgnäg, Topa putuk, ha' xekãnãp-tup, xi' kuxa mãp-tup. Yã hãmmaxnãp-tup 'üyãnãn tu', tu Yoneo yõg tikmũ'ün pu hãmmax nãp-tup hãmãxap, xik-nãy tu' puknõg xop pu hãmmaxnãp-tup. ¹¹ Yã Topa pu 'ühẽp xohix te yäy putuk, tu hãpxopmã'ax xohix kopit nüy yũmmũg, 'ok pe hãpxopmã max, pe tu kummuk, nüy tu pago.

¹² Hãm puknõg xop te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg hok, tu hãpxopmã kummuk, ha Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu tikmũ'ün yäy xat'ax hã' kopit, 'ihã' xat'ax yũmmũg 'ohnäg, ha: "Ükummuk!" kaxiy. Ha Yoneo yõg tikmũ'ün te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg, tu hãpxopmã kummuk, puxix Topa' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu yäy yõg xat'ax hã' kopit, hu: "Ükummuk!" kaxiy. ¹³ Tikmũ'ün te hãpxopmã max, puxix Topa tep-tup pax, 'ok pe' xat'ax yũmmũg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg hok, ha tikmũ'ün te hãpxopmã kummuk, puxix Topa tep-tup nõg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg, 'ok pe' xat'ax yũmmũg hok.

¹⁴ Hãm puknõg xop te Mõyyex yõg xat'ax yũmmũg'ah, pa' puknõg te hãpxopmã max, puxix tu' mĩy, Topa yõg xat'ax mĩy, 'ihã' yũmmũg hok. ¹⁵ 'Üyũmmũg. Topa te yäy yõg xat'ax yũmmũgãhã', nõm xop kuxa kopa' yũmmũgãhã', yĩ' kuxa kopa' yũmmũg, 'ok pe hãpxopmã max, 'ok pe' kummuk. ¹⁶ Hãptup puxet mõ'nã'ax, 'ihã Topa te Yeyox xat, pu tikmũ'ün xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, nüy hãmpe tu panõm yũmmũg, nüy hãmpe tu pãnõm xaptop'ax xohix yũmmũg, ha 'ãte hãm'ãpak, max'ax hã hãm'ãktux, yã Topa te hãmpe'pãnõm xohix kopit putup, tu hãm'ãpak max'ax hã' kopit putup.

Yoneo xop xix Mõyyex yõg xat'ax

¹⁷ Ha 'ãxop te: "Ügmũ'üg Yoneo xop yõg," kaxiy. 'Äkuxa mãm ka'ok Mõyyex yõg xat'ax kopah, mõnãyxop hittap Mõyyex te kax'ãmi', ha 'ãkuxa mãm ka'ok nõ'õm kopah, tu: "Ügmũ'üg yã Yoneo xop yõg, ha Yoneo yõg tikmũ'ün yã Topa hã tikmũ'ün xe'e'," kaxiy. Yã' hitop tu yäy mũn xexka pe'ãpaxex. ¹⁸ Tu Topa yõg putup'ax yũmmũg, xayĩ' mĩy mãynäg. Tu hãmmax'ax yũmmũg, xayiy hãpxopmã max. Pãyã hitop tu hãm yũmmũg, ¹⁹ hu yäy pe'ãpaxex hitop, hu: "Äte hãm yũmmũg, hu hãm yũmmũg hok xop pu hãm yũmmũgã'ax," kaxiy. ²⁰ 'Äkuxa mãm ka'ok 'uxat'ax kopah, yã hãmmax xohix yũmmũgãhã', xix hãpxe'e yũmmũgãhã', yiy 'ãxop te' tuktup xop pu hãm yũmmũgã'ax, xix hãm yũmmũg hok xop pu hãm yũmmũgã'ax. ²¹ Pãyã yäy pu hãm yũmmũgã'ax xate' xaxok, tu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux, pãyã' mĩy 'ohnäg. 'Äxop te: "Äxupxet hok!" kaxiy, tu 'ãnõy pu' xat, pu tu' xupxet hok, 'ihã xate' xupxet. ²² Tu' xat hok, pu' nõy hã' xupxet hok, pa 'ãxop te 'ãnõy hã' xupxet kamah. Tu topa komut xop putup nõg, pãyã topa komut pet tu xate' xupxet, nüy puknõg xop gäyã'. Yã 'ãkummuk! ²³ 'Äxop te yäymũn xexka pe'ãpaxex, Topa te xa' hõm yäy xat'ax hah, pãyã 'a' mĩy'ah, 'äyĩpkox 'ohnäg tu', yĩ' puknõg xop te Topa 'ãktux kummuk, yã 'ãxop te Topa pu' hupmãhã', ha' yäyhãhup. ²⁴ Topa yõg tappet te: "Üpuknõg xop te Topa 'ãktux kummuk, 'ãxop Yoneo xop te hãpxopmã kummuk hah," kaxiy.

²⁵ Yoneo yõg yũmũg tikmũ'ün te kakxop pit xop yäy nãg xax yĩmap tu' mep, puyiy tikmũ'ün te hãm yũmmũg. Yã Topa yõg tikmũ'ün xe'e'. Yoneo xop te' xat'ax pu' yĩpkox pip, puxix tu max, pa' yĩpkox hok, puxix yäy xax mep 'ühitop tu'. ²⁶ 'Üpuknõg xop te' xat'ax pu' yĩpkox pi', puxix tu Topa hã tikmũ'ün xe'e', 'ihã yäy xax yĩmap mep 'ohnäg. ²⁷ Ha kaxiy puknõg xop te yũmũg yõg hãpxopmã'ax kopit putup, nüy hãpxopmã'ax yũmmũg, tu yäy xax yĩmap tu' mep 'ohnäg, pãyã Topa yõg xat'ax pu' yĩpkox pip, nüy hãpxopmã max, pa yũmũ'ãte Topa yõg xat'ax yũmmũg max, tu' pit xop yäy xax mep, pãyã' yĩpkox hok, tu hãpxopma

kummuk, puxi' puknōg xop te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup. ²⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Piyā' Yoneo xop yōg? Tikmū'ūn te xīy yā Topa yōg xe'e'? Tikmū'ūn te' xax xak puxet, tu yāyhā 'ohnāg Topa yōg tikmū'ūn. 'Āmhok. ²⁹ Pa tikmū'ūn kuxa te Topa xak, nō'ōm te Yoneo xop yōg xe'e', ha Topa Koxuk te' kuxa tupmāhā, pu tu Topa hā tikmū'ūn, 'ūxat'ax te' mīy hok hah. Yā Topa tep-tup, tu' max 'āktux. 'Ap tikmū'ūn nōy te hām'āktux'ah.

3

¹ Tikmū'ūn 'ūm te' yīkopit, hu: “Ok max 'ūgmūn yā Yoneo xop yōg?” kaxīy. Xix: “Ok max Yoneo xop pit yāy nāg xax yīmap nūy xak?” kaxīy. ² Yā' max xe'e'. Topa tek mū yōg Yoneo xop pu yāy yōg hām'āktux 'āktux, 'ūyīy tu xeh max. ³ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux, hu: “Pa Yoneo yōg tikmū'ūn punethok yīpkox pip 'ohnāg, tu Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg,” kaxīy. 'A' yūmmūg, pa Topa mūn max, tu Yoneo yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, tu' xaxok 'ohnāg. ⁴ Hamūn! Topa te hāpxe'e' 'āktux, tu hāmyok mīy, tu' koit 'okpa tikmū'ūn xohix te mō'āmā', yīy Topa tappet te: “Yā Topa te hāmyok mīy, tu hāpxe'e' 'āktux, tu' koit 'ohnāg, pu' pa te hāmyūmmūg xe'e' yīkopit, tu: 'Ūmax,” Kaxīy.

⁵ Yūmū'āte hāpxopmā kummuk, kopxix tikmū'ūn nōy pu Topa mūy, yā hāmyok mīy Topa te', ha yūmū yōg hāxopmā'ax kummuk hā yūmū'āte hāmyūmmūgāhā'. Yā tikmū'ūn punethok te hitop tu hām'āktux, hu: “Pūyā Topa 'ūgkummugā hok, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy hā' pago', 'Ap max'ah Topa 'ūgkummugā'! Kaxīy. ⁶ Nāy, Topap-xehnāg te hāmyok mīy' Yā Topa mūn pa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg, nūy tikmū'ūn xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. Paxpu Topa hāpxopmā kummuk, puxix tu tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit hok.

⁷ 'Āte xe hām'āktux, hu: Yāk mūn te koit, pāyā Topap-xehnāg te koit 'ohnāg. Tikmū'ūn xohix te yā koit pax, hu hāmyūmmūg. Yā Topap-xehnāg mūn max

xe'ēgnāg. Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu yīkopit, hu: “Teptu Topa te' yānān tuk kummugāhā', 'āte koit hah?” Kaxīy. ⁸ Tikmū'ūn nōy te hitop tu hām'āktux, hu: Yā' max yūmū'āte hāpkummuk mīy, puyīy Topa hāmmaxnā', yā' yānān tu hāmmaxnā',” kaxīy. Ha tikmū'ūn nōy tek mūn kummuk 'āktux, hu: “Paot te nōm 'āktux.” Kaxīy. Tu' koit. Topa te hām'āktux kummuk xop hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'.

Ūxohix te hāpxopmā kummuk

⁹ 'Ok Topa tek mū yōg Yoneo xop pe'paxex max, xi' puknōg xop pe'paxex kummuk? 'Āmhok! Yā' xohix te yāy putuk Topa pu', 'ūxohix te hāpxopmā kummuk putup pax, ha' kuxa hīy ka'ok, ¹⁰ yīy Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn yok 'ūm 'ap xip'ah.

¹¹ tu yā hāmyūmmūg 'ohnāg, xix Topa xak 'ohnāg.

¹² 'Ūxohix te Topa nīm, tu Topa yōg putat xak.

'Ū 'ūm te hāpxopmā max? 'Ap xip'ah, 'ap puxehnāg xip'ah.

¹³ 'Ūyīy'ax te xukpot hax xūy, yā' kummuk, tu yā mō'āmā' pax,

'Ūyīkox te kāyānox yīkox putuk, nūy tu yīy'ax hāp-tex.

¹⁴ Tu' mǎnōg, hu: 'Pūyā Topa 'āxat hā 'āp-tex' kaxīy.

¹⁵ Yā' xak, nūy tikmū'ūn xūygā', nūy putex,

¹⁶ tu hāpkut'ex kummuk pax nā' xip, tu hāpkoxyo' pax,

¹⁷ tu' nōy kuxa yūmmā 'ohnāg,

¹⁸ tu Topa yīpkutuk 'ohnāg, nūy tu nūktettex, yā' kuxa te' yēy 'okpa Topa xip.” Kaxīy.

¹⁹ Yūmū'āte hāmyūmmūg, tu Topa te' xat'ax hōm yūmmūg, ha Yoneo yōg tikmū'ūn pu' hōm, tu' hōm puyī' xohix yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy yāyhāhup Topa tu', ha Topa te tikmū'ūn xohix, xi' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpxopmā kummuk yūmmūg, nūy yānān tu' kummugā'. ²⁰ Paxpu tikmū'ūn Topa xat'ax pu' yīpkox pi', puxi' kuxa tupmā hok. 'Āmhok. 'Ūxat'ax te tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', pāyā' kuxa kummuk tupmā 'ohnāg.

Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā'

21 Pa Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmā nōmhā', tu' xat'ax hok hā' tupmāhā', ha Mōyyex yōg xat'ax te yũmũ'ā hāmyũmmũgāhā', xix tik hittap xop te Topa pupi hām'āktux, tu yũmũ'ā hāmyũmmũgāhā kamah, yīy Topa yōg tappet te: Ya hamũn! Kaxīy. 22 Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max. 'Ūkuxa yũm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' tupmāhā'. Yā' hep xohix te yāy putuk, yā Yoneo yōg tikmũ'ũn, xix nōm xop te Yoneo xop hā' puknōg, yā yāy putuk. Ha Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix tupmāhā', pu tu kuxa max. 23 'Ūhep xop xohix te Topa yōg putat xak, tu' nīm, tu hāpxopmā kummuk pax, hu Topa putuk 'ohnāg. 24 Pa Topa te hāmmāxnāhā', tu nōm kuxa kummuk tupmāhā', 'ūhok hā' tupmāhā', yā Yeyox Kunnix xok hā' tupmāhā', pu tu kuxa max. Yeyox Kunnix xok, nūy tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 25 Topa te tu' mūg Kunnix tu: "Ūpēnā," kaxīy, tu nōm yāy kutnāhā', pu mīpkupnix tu tu' xok, puyīy Topa tikmũ'ũn yōg hāpkummugā'ax xaxogā', pu tu kux, Yeyox Kunnix xok'ax hā Topa te' xaxogāhā', tu hāmyok mīy xe'ēgnāg tu' xaxogāhā', tikmũ'ũn kuxa mām ka'ok hā' xaxogāhā'. Hōmā Topa te nōā'tot tikmũ'ũn yōg hāpxopmā'ax kummuk, tu 'ap koit'ah, 26 pa hōnhā Kunnix mūg, ha' xok tikmũ'ũn pupi', pu tikmũ'ũn xohi' yũmmūg, nūy: "Yā Topa te hāmyok mīy, hamũn, Topa max xe'ēgnāg," kaxīy. Ha hāmyũmmũgāhā', puyīy yũmmūg. Yā Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop tupmāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopah.

27 Putep te xīy yā yāy pe'āpaxex? Putep te xīy 'āyōgkānāmnām hā 'āxip? 'Ok yũmũ'āte hāmyok mīy, pu Topa yũmūg putup? 'Ok yũmūg yīpkox pip Topa yōg xat'ax pu', nūy yũmūg kuxa tupmā'? 'Āmhok. 'Ap kaxīy'ah. Pāyā yũmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, hu Topa te yũmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. 28 Hu' yũmmūg, Topa te' kuxa yũm'ax puxehnāg hā tikmũ'ũn kuxa tupmāhā', tu' xat'ax hā' tupmā 'ohnāg, tu' yīpkox pip'ax hā' tupmā 'ohnāg. 29 'Ok Topa te Yoneo xop puxet hā yā Topah? 'Ok pe

Topa te' puknōg xop hā yā kamah? Hamũn! Yā' hep xohix xop hā Topah. 30 Topapxet, tu Yoneo yōg tikmũ'ũn kuxa tupmāhā', 'ūkuxa mām ka'ok hā' tupmāhā', tu' puknōg xop kuxa mām xop kuxa tupmāhā'. 31 'Ok Topa te' xat'ax nōā', puyīy tikmũ'ũn kuxa mām ka'ok Yeyox kopah? 'Āmhok. Topa te' nōā' 'ohnāg, hak mū'āte' xat, puyī' yīpkox pi', nūy māynāg mīy.

4

Paot te mōnāyxop 'Amanām 'āktux

1 'Āpu yũmũ'āte 'Amanām 'āktux, nōm te Yoneo yōg tikmũ'ũn xohix hā mōnāyxop hāmāxap. Putep 'āktux'ax yũmũ'āte'? 2 Yā Topa te 'Amanām max 'āktux. Teptu Topa te' xuktux? 'Ok hāpxopmā'ax hā' xuktux? 'Āmhok. Yā' hok tu Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, yīy 'Amanām te yāy mūn kutōgnāg pe'paxex. 3 Yā Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yũm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max." Kaxīy. 4 Tikmũ'ũn hām, hu tayūmak paha', 'ūhok hā' pa 'ohnāg, pāyā hām'ax tu' paha'. 5 Ha tikmũ'ũn kuxa kummuk, 'ap hāpxopmā max yũmmūg'ah, pa' kuxa yũm ka'ok Topa kopah, puxix Topa pēnā', nūy kuxa yũm'ax pēnā', tu' hok hā' kuxa kummuk tupmāhā'. 'Ok Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xohix tupmāhā'? 'Āmhok. Pa nōm xop te hāpxopmā max hok, tu' kuxa mām ka'ok, yā Topa te nōm kuxa tupmāhā'. 6 Hōmā mōnāyxop hittap Namix te hām'āktux, tu tikmũ'ũn hittup'ax 'āktux, Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā hāpxopmā'ax hok hā' tupmāhā', ha' hittup tikmũ'ũn, yīy Namix te:

7 "Tikmũ'ũn kuxa hittup, Topa te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā hah, pu tu kux.

8 Tikmũ'ũn kuxa hittup, Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax mō'kupix 'ohnāg, ha' hittup," kaxīy.

9 Pi'yā' tikmũ'ũn hittup? 'Ok Yoneo yōg tikmũ'ũn puxet hittup? 'Ok pe' puknōg xop hittup kamah? Namix te putep 'āktux? Yā Namix te' hep xop xohix 'āktux, nōm kuxa mām ka'ok xop 'āktux, yīy Topa yōg tappet te xe: "Amanām kuxa yũm ka'ok

Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max," kaxīy. ¹⁰ Hām 'ūm hā Topa te' tupmāhā'? Pi'yā'? 'Ok pe 'Amanām te yāy nāg xex xak 'ūyīmap tu hāmāxap, hak-nāy tu' tupmāhā'? 'Ok pe Topa te 'Amanām kuxa tupmā hāmāxap, hak-nāy tu yāy xax xak 'ūyīmap tu? Yā Topa te' tupmā hāmāxap, ¹¹ hak-nāy tu 'Amanām te yāy xax yīmap tu' xak, puyīy tu yāy kuxa yūm'ax yūmmūgā', yā' kuxa yūm 'ax ha Topa te 'Amanām putup, tu' kuxa tupmā hāmāxap, pu tu max, yīy 'Amanām te yūmū' hā mōnāyxop, ha yūmūg kuxa mām ka'ok hā yūmūg kuxa tupmāhā yāy pu', pa yūmūg yāg te yāy xax 'ūyīmap tu' mep hok. ¹² Ha 'Amanām te Yoneo yōg tikmū'ūn hā mōnāyxop yā kamah, nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'Amanām putuk, Topa yōg putat hā' mōg 'Amanām putuk tu', ha kaxīy 'Amanām kuxa yūm ka'ok hāmāxap, tuk-nāy tu yāy nāg xex yīmāp tu' xak.

Topa te hām'āktux xex

¹³ Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām mōkputox pu hām'āktux xex kamah, nūy tu hām xexka hōm'ax 'ōm pu', xi' mōkputox pu', puyīy yāy yōg nū hām xexkah, ha hām'āktux xex, 'Amanām kuxa yūm ka'ok hah. Teptu hām'āktux xex 'Amanām pu'? 'Ok xex 'ūxat'ax mīy hah? 'Āmhok. Topa mūn te hām'āktux xex hāmāxap, 'Amanām kuxa yūm ka'ok hah, hak-nāy tu 'Amanām te' xat'ax pu' yīpkox xip. ¹⁴ Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkox pip Mōyyex yōg xat'ax pu'. Paxpu Topa te hām'āktux xex 'ūyīpkox pip xop pu', puxik-tōgnāg, pu' kuxa mām ka'ok, puxix Topa hām'āktux hitop tu' xex. ¹⁵ 'Ūxat'ax te Topa te hāmyok mīy 'āktux. Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg Topa yōg xat'ax pu', nūy tu hāpxopmā kummuk, puxix yāy tu Topa gāyāhā', ha Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. Paxpu' xat'ax tu xip hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg, nūy xat'ax pu' yīpkox pi', puxix Topa tu gāy hok kamah.

¹⁶ 'Ūyūmmūg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te hām'āktux xex xe'e', tu' hok hōm'ax 'Amanām mōkputox pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu' hok hōm, nōm te Topa yōg putat hā' mōg, 'Amanām putuk,

ha yūmū'ā hā 'ātak, yā yūmūg kuxa kama mām ka'ok.

¹⁷ Ha Topa yōg tappet te: "Ūhēp xop xohix te 'Amanām 'āktux putup, hu: "Amanām yā yūmū'ā hā mōnāyxop, yā yūmūg kuxa mām ka'ok kamah, 'Amanām putuk," " kaxīy. Yīy Topa te hām'āktux xex ka'ok, ha 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yā Topa xexkah, tu tikmū'ūn xakix'ax hīnnāhā', tu hām xexka xohix yōg hāpxop mīy, tu hāpxop hok hā' mīy, 'ūxat'ax hā' mīy. ¹⁸ 'Amanām kutut, xi' xetut kutut, 'ūka'ok, tuk-tok 'okpa Topa te ta tu hām'āktux xex, hu: "Āmōkputox xohix xexka pip punethok," kaxīy. Yīy 'Amanām kuxa yūm ka'ok, tu hāmmax hip, pa' kutut xe'e 'Amanām, ¹⁹ 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix te 100, ha' yīn pu'uk, pa' kuxa yūm ka'ok, tu' yīkopit 'ohnāg, 'ihā' xetut ka'ok yūmmūg, ²⁰ tu' hittup, tu' kuxa yūm ka'ok, Topa te hām'āktux xex tu', tu nōm pu: "Āmax. Xate 'ā' hōm putup 'ūgkutok pit. Ya hāmūn. Puxi'," kaxīy. ²¹ Tu hāmyūmmūg, hu: "Topa te 'ā' hōm putup 'ūgkutok pit, tu' ka'ok xe'ēgnāg, nūy tu 'ā' hōm," kaxīy. ²² Hu' kuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ²³⁻²⁴ Topa yōg tappet te 'Amanām 'āktux, tu yūmū'ā 'āktux kamah, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop xohix kuxa tupmāhā', 'ū tu kuxa max, ha yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, nōm te yūmūg xuxyā hīnnāhā' putpu', yā Yeyox Kunnix mūn hīnnāhā', ²⁵ ha te Topa tux hok, pu tikmū'ūn putex, ha yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' xok hā' pago, ha Topa te putpu' hīnnāhā', nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā Topa tu'.

5

Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'

¹ Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', yūmūg kuxa mām ka'ok hah. Yā Topa gāy kux, ha yūmūg kuxa mām, nūy tu hittup. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa māmāhā', ² tu yūmūg mōgāhā', 'ūmōg Topa yōg putat hā. Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yīy Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', ha Topa yōg putat hā yūmūg mōg kumak mōg. Yā yūmūg kuxa hittup, 'ihā' mām ka'ok, tu hāmmax

hip, nŭy yāyhā tu max xe'ēgnāg, Topa putuk. ³ Yŭmŭ'āte' hip kamah, 'ihā yŭmŭg xŭy, pāyāk kuxa hittup, 'ihāk xŭy kamah. Yā kaxīy yŭmŭg xŭy hā' tot. ⁴ Yŭmŭ'āte nōā' tot, ha Topa te' pēnāhā', tu yŭmŭg putup, yīy yŭmŭ'āte hāmmax hip, nŭy yāyhā Topa putuk. ⁵ Yŭmŭg kuxa teknōg 'ohnāg, yā Topa te hām'āktux, tute mō yŭmŭg yāy xe'ēgnāg 'āktux, ha Topa Koxuk te yŭmŭg kuxa yŭmmŭgāhā', tu Topa te mō yŭmŭg yāy xe'ēgnāg yŭmmŭgāhā', ha Topa te yāy Koxuk nŭ'kutnāhā yŭmŭ'ā', yīy hāmmax hip.

⁶ Hōmā yŭmŭ'āte Topa hāk puknōg, tu hāpxopmā max hok, ha Kunnix xok, yŭmŭg pupi' xok, yŭmŭg kuxa kummuk, yī' xok, ha Topa te 'āmnŭy puxet yāy kutnāhā', ha Kunnix xok nō'ōm 'āmnŭy 'ihā', nŭy yŭmŭg kuxa ka'ogā', 'ūyīy yŭmŭg hāpxopmā max. ⁷ Tikmŭ'ūn 'ūm te' nōy pupi' xok'ax? 'Ok tik te hāmyok mīy pupi' xok'ax? Yā' ka'ok, nŭy nōy yānān tu' xok, pa tikmŭ'ūn kutōgnāg te tik max 'ūyānān tu' xok'ax. ⁸ Pa Topa te mō yŭmŭg yāy xe'ēgnāg, tu yŭmŭg yŭmmŭgāhā', yā Kunnix te yŭmŭg pupi' xok tap, 'ihā yŭmŭg kummuk nām! ⁹ Ha' xok, nŭy yŭmŭg kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max, puyīy Topa gāy kuxyā yŭmŭg pupi'. ¹⁰ Hōmā Topa te yŭmŭ'ā tu' gāy, pa Topak tok xok, nŭy yŭmŭg kuxa kummuk xit, nŭy kuxa max tat 'ūyānān tu', ha hōnhā Topa te yŭmŭ'ā hāk xape', ha Kunnix hi putpu', tu yŭmŭg kopa' xip. ¹¹ Yŭmŭg kuxa hittup xe'e', yā Topa yŭmŭ'ā hāk xape, xix Yeyox Kunnix te yŭmŭg kuxa hittupmāhā', yā yŭmŭg xuxyā', tu Topa gāy kuxyāhā', yīy Topa hā yŭmŭg xape'.

'Anāo xix Kunnix

¹² Tik te māxap puxet te hāpxopmā kummuk hām xexka tu', hu' xok, hāpxopmā kummuk tu' xok, yī' hep xop xohix xakix'ax, 'ūxohix te hāpxopmā kummuk tu'. ¹³ Hōmā, hāmyāxatamuk xohixnāg hā, 'ap xip'ah Topa yōg xat'ax, ha' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk, pāyā Topa te hāpxopmā'ax kummuk mō'kupix 'ohnāg, yā tikmŭ'ūn te' yōg xat'ax yŭmmŭg hok. ¹⁴ Mōnāyxop hāmāxap 'Anāo 'a' yīpkox pip'ah 'ūxat'ax pu', tu hāpkummuk mīy, ha' hep xop xohix te hāpxopmā kummuk, hu' xakix nām, 'ihā 'Anāo xip hāpxexka tu', ha' xohix

xakix, tu mōktu mōnāyxop hittap Mōyyex xip, nōm te Topa yōg xat'ax kax'āmi', yā' xohix xakix.

'Anāo yā tikmŭ'ūn kummuk hā mōnāyxop hāmāxap, ha Yeyox Kunnix 'ūk-nāy tu' nŭn, nŭy yāyhā tikmŭ'ūn kuxa tup xop hā mōnāyxop. ¹⁵ Ūyŭmmŭg. Topa te hāmmax nāhā', pāyāp-xet'ah. Topa te hām hok hā' hāmmaxnāhā', pa 'Anāo te hāpkummugāhā'. Ya hamŭn. 'Ūhep xop xohix xakix, 'Anāo te hāpkummuk mīy, ha' xakix, pa Topa mŭn max xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā' hām hok hā', tu tikmŭ'ūn kuxa kummuk xit, Yeyox xok hā' xit, nŭy kuxa max 'ūyānān tu' tat, Yeyox Kunnix te tikmŭ'ūn mō'yāy xe'ēgnāg hah.

¹⁶ Ūyŭmmŭg. Tik puxet te hāpkummuk mīy, ha Topa gāy, tu: "Yā' kummuk 'ōhōm!" kaxīy. Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop pu hāmmaxnāhā', 'ūhok hā hāmmax nāhā', tu hāpkummuk mīy'ax xexka xaxogāhā', tu' kuxa kummuk xit, 'ūhok hā' xit, nŭy kuxa max tat tu' yānān. ¹⁷ Hamŭn. Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax. Yā hāpxopmā xexkah, tu' xohix pu hāpkummugāhā'. Pa tik nōy te hāpxopmā xexka xe'ēgnāg, 'ūxuxet'ax Yeyox Kunnix, tu hāmmax xexka nāhā' 'ūxohix pu', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox kopa' xop pu hāmmaxnāhā', ha Topa te' kuxa kummuk tupmāhā', pu tu kuxa max, ha Kunnix te yŭmŭ'ā xexkānāp-tup, 'ūyīy nŭ mŭtik yŭmŭg hi xe'ēgnāg, nŭy hi mōkumak mōg.

¹⁸ Tik puxet te hāpkummuk mīy, yī' hep xop xohix xakix'ax, ha hāpxopmā'ax max puxet nōy te' xohix kuxa tupmāhā', tu' hīnnāhā'. ¹⁹ Tik puxet te' hep xop xohix pu hāpkummugāhā', tu Topa pu' yīpkox xip 'ohnāg, hu yāy putox xop xohix pu hāpkummugāhā', yā' hep xop xohix te hāpkummuk mīy kamah. Pāyā tik puxet nōy te' xohix pu hāmmaxnāhā', tu' yīpkox xip Topa pu', hu hāmmaxnāhā', tu' kuxa kummuk tupmāhā'.

²⁰ Topa te' xat'ax hōm, nŭy hāpkummuk yŭmmŭgā', ha hāpxopmā'ax kummuk te' nōy nā' mōg tu mōktu yā' xohix, pa Topa te hāpxopmā hok hā hāmmaxnāhā', tu nōy nā' mōg tu mōktu xohix xexkah. ²¹ Hōmā tikmŭ'ūn te hāpxopmā kummuk, ha' kuxa hīy ka'ok, pa hōnhā Topa te

hämmaxnähä', tu' hok hä tikmũ'ün kuxa kummuk tupmähä', pu tu max, puyiŷ hāmyok mīy, nūy tu hi xe'ēgnāg mō kuma' yūmūg xuxyā mūtik, nūy Yeyox Kunnix mūtik hāpxopmā'ax xohix xat.

6

Kunnix tek mūg kuxa tupmähä'

¹ Yūmũ'ātep-tep 'āktux'ax? 'Ok max, yūmūg hāpxopmā kummuk pax, puyiŷ Topa hāmmaxnā xexka'? ² 'Āmhok! Kaxiŷ hok! Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ha Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmähä', pu tu kuxa tup, nūy hāpxopmā kummuk putup hok, nūy kuxyā'. Tikmũ'ün xok, tu hāpxopmā kux, ha kaxiŷ yūmũ'āte hāpxopmā kummuk tu kux kamah, ³ Yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik nūy. Yā yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā kummuk tu kux, ha tikmũ'ün te yūmūg putox pix, puyi' xohix hāmyūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', pu yūmūg kuxap-xet yāy kuxa mūtik. ⁴ Yeyox Kunnix xok, ha nō hāpkot yūmūg pupi kamah, pu yūmũ yōg hāpxopmā'ax kummuk xaxogā'. Ha yūmūg putox pix, nūy yūmũ'ā hāmyūmmūgā', 'ūyīy hāpkummuk mīy kux. Ha Topa yūmūg Tak te Kunnix putpu hīnnähä', tu yūmūg ka'ogāhā kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e Yeyox mūtik, nūy tu hāpxopmā max.

⁵ Yā Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmũ'ā hāpxopmā kummuk tu kux, ha' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy yūmūg hi xe'e'. ⁶ Tu hāmyūmmūg. Hōmā yūmũ'āte hāpxopmā kummuk, tu' mīy pax, pa Kunnix te mīpkupnix yīmũ tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa tupmā', pu hāpkummuk yūmūg kuxa hīy hok, pu yūmũ'ā hāpxopmā kummuk tu kux, nūy yānān tu hāpxopmā max. ⁷ Tikmũ'ün xok, tu hāpkummuk mīy kux. ⁸ Kunnix xok yūmūg pupi', 'ūyīy hāpkummuk mīy tu kux, tu' putpu' hi yūmūg pupi kamah, 'ūyīy hi mō'kumak mōg yāy mūtik. ⁹ 'Ūyūmmūg. Topa te Kunnix hīnnähä' putpu', yīy xe xok putup 'ohnāg. Yā Topa te' hīnnähä', pu tu hi mō'kuma' mōg. ¹⁰ Yā' xok, ha hāpkummuk mī'ax xop te xe Kunnix putex 'ohnāg, 'ap xep xok putup'ah, pa Topa tu' hi xe'ēgnāg. ¹¹ Yā Kunnix xok 'āxop pupi', nūy 'ōg kummuk mīy'ax kuxyā'.

'Ūxaxok hok! Hōnhā Kunnix hi xe'e Topa tu', ha 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, nūy Topa tu 'āhi xe'e kamah.

¹² Hāpkummuk mīy hok, xix yāy putup'ax mīy hok, xayīy yāy kummugā hok. ¹³ Topap-xehnāg pu 'īpkox pi', pu tu 'āxat. Yā xa hāmmaxnā xexka! Tu 'āhīnnähä', ha Topa tu 'āhi', nūy hāmyok mīy, yīy 'ānōy pu 'āyīpkox hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. ¹⁴ Tikmũ'ün kummuk pu 'āyīpkox hok. Yā yūmūg xat hok. Pa Topa te yūmūg hīnnähä', 'ap xat'ax te yūmūg hīnnā'ah, pa Topa te yūmũ'ā hāmmaxnähä', tu' hok hä' nāhā', ha yūmūg hi xe'ēgnāg.

Yūmũ'ā Topa hā kāmānat xop

¹⁵ Mōyyex yōg xat'ax tap, ha Topap-xehnāg te nōmhā yūmūg xat, tu yūmũ'ā hāmmaxnähä'. 'Āxop te-putep pe'āpaxex? 'Ok Topa te yūmūg kuxa tupmähä', 'ūyīy yūmūg hāpkummuk mīy? 'Ap hamūn'ah! Yāmhok! ¹⁶ 'Āxop te hāmyūmmūg. Tik te' nōy pu' hām, puxix yā' nōy yōg kāmānat, tu' yīpkox pip, tu hām'āpak, nūy tu hām max. Ha kaxiŷ tikmũ'ün te Topa pu' yīpkox pip, tu Topa hā 'ūyōg kāmānat, ha nōm pu hāmmaxnähä', tu' kuxa kummuk tupmähä', pu tu kuxa max. Pāyā tikmũ'ün yīpkox hok, puxix tu hāpxopmā kummuk, tu yāy kuxa tupmā hok. Yīy Topa te nōm putup nōg, 'ūkuxa kummuk hah. Yā yāy kummugāhā'. ¹⁷ Nū mōy Topa pu hām'āktux, nūy: "Āmax Topah!" kaxiŷ. Yā hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk, pāyā hōnhā Topa pu 'āyīpkox pip, hām'āpak max 'āpak'ax tu', ha tikmũ'ün te xa hāmyūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy 'ākuxa tep-tup, tu' hittup xexka'. ¹⁸ Hōmā 'ākuxa hittup 'ohnāg, hāpxopmā kummuk tu', pāyā nōmhā Topa yōg putat hā 'āmōg, nūy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax māynāg mīy, hu 'ākuxa hittup xexka'. ¹⁹ 'A 'āxop te hāmyūmmūg'ah, yīy 'āte hām'āktux'ax hā xa hāmyūmmūgāp-tup. Hōmā 'āxop te' xak, nūy hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu 'ānōy hā'xupxet, tu 'ānōy kummugā pax, Hu mōy, hōnhā xax, nūy Topap-xehnāg pu hāpxopmā max, xayīy 'āhi xe'e', xayīy 'ānōy pu hāmmaxnā'.

²⁰ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, tu Topa pu 'āyīpkox 'ohnāg. ²¹ Nāy 'ūxutigā',

nūy 'ōg hāpxopmā'ax kummuk pe'āpaxeh. 'Ok 'āhittup, 'īhā hāmp'e'āpaxex? 'Ok pe xate yāyhāhup? Yā xate yāyhāhup, hāpxopmā kummuk tu'. Hōmā 'ākuxa hittup 'ohnāg, yā Hāmgāyāgnāg Pet ha 'āmōg'ax. ²² Pa Topa te 'ākuxa ka', tu 'ākuxa kummuk tupmāhā', xa kuxa max, nūy Topap-xehnāg pu 'āxop hāpxopmā max, nūy 'āhi xe'ēgnāg mō kuma 'āmōg. ²³ Tikmū'ūn te hāpxop kummuk hā yāy kummugāhā 'ūyānān tu', nūy pago, hu ta xakix. Pa Topa te hāmmāxnāhā', 'ūhok hā hāmmāxnāhā', nūy tikmū'ūn hīnnā xe'ēgnāg. Yeyox Kunnix xok hā' hīnnāhā', nō'ōm yūmūg xuxyā xe'e', ha yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

7

Paot te yāyta'ax xop hā hāmyūmmūgāhā'

¹ 'Ūkxape xop, 'āxop xohix te' xat'ax yūmmūg, hu hām'āktux yūmmūg kamah yōgnū'. 'Ūxat'ax yā' xat tikmū'ūn xohix, ha ta' xakix xop 'ap xat'ah. ² 'Ūyūmmūg. 'Ūn yāytaha', ha' xat'ax te 'ūgmīy ka'ok, tu' yīpxox mūggā ka'ok, pa' yīpxox xok, puxix 'ūhīy'ax koa', ha ta' nīm, tu' hok yūm. ³ Kaxīy, 'ūn te tik nōy mūtik nōm 'īhā' yīpxox xip, puxix tikmū'ūn te: "Yā 'ūn kummuk, tu' nōy hā' xupxet," kaxīy. Pa 'ūn yīpxox xok, puxix tup-xehnāg, nūy hok yūm, tu nōm pu' yīpkox xip kux, yā' max, 'ūn te tik nōy mūy, nūy nū mūtik yāyax. ⁴ 'Ūkxape xop, yā kaxīy 'āxop te 'āhok pip xop putuk. Yā Kunnix xok 'īhā Mōyyex yōg xat'ax pu 'āyīpkox kux, nūy hōnhā Kunnixp-xet pu 'āyīpkox pi'. Yā 'āxop te Kunnix hā' yīn xexka', tu yā hōnhā 'ūyōg, ha putpu' hi', 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max Topa pu'. ⁵ Hōmā yūmū'āte hāpxopmāhā', tu yā yāy yōg putup'ax xohix mīy, tikmū'ūn xop xohix putuk, yūmū'āte' mīy, ha' xat'ax te hāpkummuk mīy xat hok, 'ūmīy hok, hu hāpkummuk mīy putup xūy, tu mōktu yūmūg xakix. ⁶ Pa hōnhā yūmūg hok pip, ha yūmūg hīy'ax koa', yūmūg hok pip, nūy Topap-xehnāg pu hāpxopmā max. Topa Koxuk te yūmūg hīnnāhā xe'e', tu yūmūg putox kummuk tupmāhā, ha' xat'ax hittap te yūmūg xat kux. ⁷ Yūmū'ātep-tep'āktux'ax? 'Ok xat'ax kummuk? 'Āmhok! Yā' max, pāyā' xat'ax tek mūn pu hāmyūmmūgāhā', 'ū yūmmūg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk.

'Ūxat'ax tek xat hok, 'ūyīy hāpxop putup xūy hok. Paxpuk xat hok, kopxix hāpxop putup xūy hok, pa hōnhā 'āte hāmyūmmūg, hu hāpxop putup xūy xe'e'. ⁸ Yī' xat'ax tek xat, 'ūyīy tuk nōy yōg hāpxop putup xūy hok, hu 'āte hāpxop putup xūy. Pax puk xat hok, kopxix Topa yōg hāmp'e'paxex yūmmūg hok, xix yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk yūmmūg hok. Yā Topa pa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg, hu' xat, 'ūyīy hāpxopmā max. ⁹ Hōmā 'āte' xat'ax yūmmūg 'ohnāg, tu hāmp'ekpaxex, hu: "Yā 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Pa Topa tek xat, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok, ha 'āte' xupak, tu hāmyūmmūg, tu yāy kuxa kummuk yūmmūg, ¹⁰ hu yāy kuxa tu teknōg. Yā Topa te' xat'ax hōm, puyīy tikmū'ūn hīnnā', pak yūmmūgāhā', 'ū yūmū yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk. ¹¹ 'Āte hāpkummuk mīy, hu yāy pu mō'āmā', tu yāy mūn max pek'paxex, pāyā' koit. Hu 'āte yāy kuxa putex, tu: "Āte Topa yōg xat'ax mīy hok." Kaxīy.

¹² Yā Topa yōg xat'ax max xe'ēgnāg, tu hāpxe'e'. ¹³ Tepte xīy? 'Ok hāpxop max tek kummugāhā'? 'Āmhok! Pāyā 'āte hāpkummuk mīy, ha Topa yōg xat'ax max, tu yōgnū hāpxopmā'ax kopit, nūy 'ūgmūn yūmmūgā', yā 'āte hāpkummuk mīy xe'e'.

Tikmū'ūn kuxa te yāy tuk-mīy

¹⁴ Yūmū'āte hāmyūmmūg. 'Ūxat'ax yā Topa yōg, hak mūn pu'uk, hu hāpxopmā kummuk pax, tu hāpxopmā kummuk mō kumak mōg. ¹⁵ 'Īntu'. 'Āte hāpxopmā maxp-tup, pāyā 'ap mīy'ah, tu hāpxopmā kummuk putup nōg, pāyā 'ūmīy. ¹⁶ Tu hāpxopmā kummuk, 'īhā nōm putup nōg, kopxix: Yā hamūn. Topa yōg xat'ax max xe'e'. Kaxīy. ¹⁷ 'Ak mūn te' mīy'ah, pāyā hāpkummuk tek kuxa kopa' xip mūn te' mīy. ¹⁸ 'Āte' xak, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a' mīy yūmmūg'ah 'āte', 'ūgkuxa kummuk tu'. ¹⁹ Tu' xak, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a' mīy'ah, tu' yānān tu hāpxopmā kummuk. ²⁰ 'A 'āte hāpkummuk mīy putup'ah, pāyā' mīy, yīy hāpkummuk tek kuxa kopa' xip tek kummugāhā', ²¹ yīy 'āte hāmyūmmūg. 'Āte hāpxopmā max putup, 'īhā hāpxopmā kummuk 'ūp-xehnāg. ²² 'Ūgkuxa te Topa yōg xat'ax hā' hittup, ²³ pāyā 'āte hāpkummuk mīy pax, 'ūgkuxa kummuk tu'. Tu hāpxopmā

max xak, pāyāg kuxa kummuk tuk hīy, 'ū hāpxopmā max hok. ²⁴ Huk hittup 'ohnāg. 'Ū 'ūm mūn tek ka'ogā'ax, 'āte hāpxopmā max? ²⁵ Topa tek ka'ogāp-tup, yīy 'āte: "Topa 'āmax," kaxīy. Yā Yeyox Kunnix te 'ū 'ūm hā 'ātehet.

Kaxīy 'ūgkuxa kopa 'āte' xak, nūy Topa yōg xat'ax 'ūgyīpkox xhip, nūy 'ūgmāynāg mīy, pāyā 'āte' mīy yūmmūg'ah, hu hāpkummuk mīy pax.

8

Topa Koxuk tek mūg ka'ogāhā'

¹ Topa te yūmūg kummuk 'ūm 'āktux'ah nōmhā, yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, ha Topa te yūmūg 'ūm 'āktux kummuk 'ohnāg Yeyox Kunnix hah. ² Topa Koxuk te yūmūg hīnnā xe'e Yeyox Kunnix mūtik, tu yūmūg mōy, pu' xat'ax yūmūg kuxa hīy hok, 'ūyīy yūmūg hāpkummuk mīy hok, nūy yūmūg xakix hok kamah. ³ 'Ūxat'ax te yūmūg 'ūm kuxa tupmā'ah. Yūmū'āte yāy putup'ax mīy, yīy hāpxopmā kummuk pax, pa Topa ka'ok, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, tu hāpxopmā'ax kummuk 'āktux kummuk kamah, huk-tok pit nū'kutnāhā', ha yāyhā tikmū'ūn kutok nūy hāpkummuk kuxyā', ⁴ 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max, nūy tu' xat'ax xohix pu yūmūg yīpkox pi', yā' xat'ax max xe'e'. Ha Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyīy yāy putup'ax mīy hok. ⁵ Tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tute hāpkummuk mīy, pa tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, puxix tu hāpxopmā max, Topa Koxuk pekpaex tu'. ⁶ Tikmū'ūn te yāy putup'ax mīy, puxix tu xakix, hāmp'e'paxex kummuk tu', pa tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, nūy hāpxopmā max, puxix tu hī xe'e', tu' kuxa mām max, Topa Koxuk pe'paxex tu'. ⁷ Yīy tikmū'ūn gāy, tu Topap-tup nōg, nūy yāy putup'ax mīy, tu yā hāmp'e'paxex kummuk, tu Topa yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu' mīy 'ap yūmmūg'ah, ⁸ yīy Topa te nōm xop putup hok, nōm te yāy putup'ax mīy pax.

⁹ Pa 'āxop te yāy putup'ax mīy 'ohnāg. 'Āmhok. 'Āxop te Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip. 'Āxop te nōm pu 'āyīpkox pi', puxix

Topa Koxuk 'ākopa xip. Tikmū'ūn te Kunnix Koxuk xip hok, puxix Kunnix yōg hok. ¹⁰ Kunnix te 'ākopa' xip, puxix Topa Koxuk 'āhīnnā', Topa te 'ākuxa tupmāhā' hah, pa 'āyīn xok putup, xate hāpkummuk mīy pax hah. ¹¹ Topa Koxuk te Yeyox Kunnix hīnnāhā' putpu', tu 'ākopa' xip, yīy kamah hīnnāp-tup putpu 'āxop yīn, yā hōnhā' xip 'ākopah.

¹² 'Ūkxape xop: Yā Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', yīy yūmū'āte tu ta nemēn. 'Āpu yūmū'ā yāy yōg putup'ax mīy hok. ¹³ 'Āxop te' mīy, hu ta xok, pa Topa Koxuk pu 'āyīpkox pip, hu ta yā hī xe'ēgnāg. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, yā 'ōhōm Topak-tok xe'ēgnāg. ¹⁵ Yā Topa Koxuk te 'ākuxa kummugā 'ohnāg, pa' hittupmāhā', nūy tu kuxānōg hok. 'Ūyūmmūg. Yūmū'āte yāyhā Topak-tok xop, pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy Topa pu hām'āktux, hu: "Tak, yōgnū 'Ātak!" kaxīy. ¹⁶ Ha Topa Koxuk te yūmūg koxuk pu hām'āktux, nūy yūmū'ā Topak-tok xop 'āktux. ¹⁷ Yūmūg yā Topak-tok xop, hu pexkox yōg hāpxop max xohix pop putup, Topa te nōm xex yāy yōg tikmū'ūn pu', ha yūmū'āte' pop putup Kunnix mūtik. Yā Topa te nōm hāpxop max xex Kunnix pu', tu pexkox kopa' xex, ha yūmū'āte hāpxop mō'koxip putup Kunnix mūtik. Nōm mūtik yūmūg xūy, kopxix yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg Kunnix putuk.

Yūmū'āte yāyhāp-tup max xe'ēgnāg

¹⁸ 'Āte hāmp'e'paxex, hu: Yūmūg xūy kutōgnāg nōmhā, tuk kuxa hittup xe'ēgnāg putup hōmā, 'īhā hāptup xe'e nōy punethok mō'nāhā', 'īhā yūmūg yāyhāp-tup max xe'ēgnāg. ¹⁹ Topa te yōnnā'ī xohix mīy, ha' hip, tu' xak, pu Topa nōm tu yāy yōg kutok xop mūg. ²⁰ Hōmā hāpxopmā'ax xohix yāyhā hitop, Topa tep-tup hah, ha hāmmax hip, ²¹ puyīy Topa tux hok, pu tik-tox hok, 'ū yāyhā max xe'ēgnāg, Topak-tok xop xohix mūtik. ²² Yūmū'āte hāmyūmmūg, nōm yōnnā'ī xop tu' kokōn, tu' xūy, 'ūn tek-tok put putup, tu' xūy, tu' kokōn, ha kaxīy yōnnā'ī xohix xūy pu Topa' hittupmā'. ²³ Pāyā' hok pip'ah. 'Āmhok. Yā yūmū'āte kopa yā' kokōn kamah, ha Topa te yūmū'ā yāy Koxuk hok hōm hāmāxap, ha' hip, nūy

yūmūg yāyhā Topak-tok xop, yā yūmūg tupmāhā, 'ūyīy yūmūg tup mō'kumak mōg. ²⁴ Yā yūmūg kuxa tupmāhā', yūmūg kuxa mām ka'ok ha' tupmāhā', ha yūmū'āte hāmmāx hip. 'A hōnhā yūmū'āte' pēnā'ah, tuk kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā yūmū'āte' pēnāp-tup. Pax pu tikmū'ūn hāmpēnā', puxi' hip 'ohnāg. ²⁵ Pa tikmū'ūn te' pēnā hok, puxix tu kuxa mām ka'ok, tu hāmmāx hip, puyīy Topa 'ā' mīy.

²⁶ Ha Topa Koxuk te mō yūmūg nīynām, yūmūg kuxa pu'uk hah. Ha yūmū'āte Topa mūtik hām'āktux yūmmūg'ah, yīy Topa Koxuk te Topa tu ta tu' xak, yūmūg pupi tu' xak, 'ūkokōn 'īhā yūmūg pupi' xak, nūy 'ūyīy hok hā hām'āktux, nūy Topa pu hām'āktux. ²⁷ Ha Topa te tikmū'ūn kuxa kopa pēnāhā', tu yāy Koxuk pe'paxex tu' yūmmūg, ha yāy Koxuk xe'ēgnāg te Topa tu' xak, yāy yōg tikmū'ūn pupi' xak, tu Topa yōg putup'ax yūmmūg. ²⁸ Topa te yūmū'ā hāmmāxnāhā', tu hāmmāxnāp-tup mō'kuma' mōg, tu hāpxopmā'ax xohix hā yūmū'ā hāmmāxnāhā'. Yā yūmū'āte Topap-tup pax xexka', yūmūg yīmōgatux hah, tu yūmūg xānāhā', mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu', ha yūmū'āte' yūmmūg, hu yūmūg kuxa mām. ²⁹ Topa te yūmūg yīmōgatux tap, tu yāy pu yūmūg pop, 'ū yūmūg yāyhā 'āhā tuk-tok putuk, pu Kunnix yā māxap, ha yūmūg xohix yā nōm mō nū kuhmōy. ³⁰ Ha Topa te yāy pu yūmūg pop tap, xix yūmūg xānāhā', xix yūmūg kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūyīy yūmūg yāyhā max xe'ēgnāg, Kunnix putuk.

Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg Yeyox Kunnix hā

³¹ Hamūn, yīy yūmū'ātep-tep 'āktux'ax? Topa te yūmū mūtik tihi', yīy tikmū'ūn kummuk te hitop tu yūmū'ā hāpkummugāhā'. ³² Topa te yāy kutok pit puxet kumīy 'ohnāg, pa yūmū'ā' hōm. 'Ūk-tok hōm yūmū'ā', puxix tu hāpxop xohix yūmū'ā' hok popmāp-tup kamah. ³³ Topa te yāy yōg tikmū'ūn yīmōgatux. 'Ok tik 'ūm xip, nūy 'ūkummuk 'āktux? 'Ap tik 'ūm xip'ah, yā Topa mūn te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ³⁴ Yīy tikmū'ūn 'ūm 'a' kummuk 'āktux'ah. Kunnix xok, yā putpu' hi', tu Topa yīpxe'e hā' xip, tu yūmūg pupi Topa

tu ta tu' xak, ³⁵ tu mō yūmūg yāy xe'ēgnāg. 'Ap tikmū'ūn 'ūm xip'ah, xix hāpxopmā'ax 'ūm xip'ah, nūy Topa pu' hupmā hok, puyīy Topa yūmūg putup hok. Yūmūg xūy xix hāpxop xak'ax tat punethok, xix tikmū'ūn te yūmūg xūygāhā', ha putup te yūmūg kix, ha topixxax 'ūm yūmūg xip hok, xix tikmū'ūn kummuk te' xak, nūy yūmūg kix, puxix Kunnix mūn mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. ³⁶ Topa yōg tappet te: "Āmnīy xohix hā tikmū'ūn te yūmūg putup nōg, tu yūmūg kix putup, yūmū'ā yā Topa hā tikmū'ūn hah. Tikmū'ūn te kahnēn mōgāhā', nūy putex, ha taxīy yūmūg mōgāhā', nūy yūmūg kix," kaxīy.

³⁷ Pāyā tute yūmūg nōā hok, Yeyox Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, yīy yūmūg kuxa hittup xexka', 'īhā pexkox ha yūmūg mōg kumak mōg. ³⁸ Yīy 'āte hāmyūmmūg. Kunnix te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmūg nīm 'ohnāg. Pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, puxix Kunnix yūmūg nīm hok. Pexkox yōg xop xix yāmīy xop te yūmūg nīmā hok, ha hōnhā Kunnix te yūmūg mūtik tihi', tu hāptup hā yūmūg mūtik hi putup, xix hāptup nōy xohix hā Kunnix te yūmūg 'ūm nīm putup'ah, mō yūmūg yāy xe'ēgnāg tu'. ³⁹ Yā pexkox yōg xop te Kunnix nīmāp-tup hok yūmū'ā', xix hām xexka xix hām kaka' pip xop te yūmū'ā nīmāp-tup hok kamah. 'Ap xip'ah hāpxopmā'ax te Topa pu hupmāhā', puyīy yūmūg nīm, ha mō yūmūg yāy xe'ēgnāg, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā Topa te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg.

9

Topa xix yāy yōg tikmū'ūn

¹ 'Āte xa hāpxe'e 'āktux: 'Ūgmūn yā Kunnix yōg, hu 'ap koit'ah. Topa Koxuk tek kopa' xip, tuk kuxa pu hāmyūmmūgāhā', tu: "A xatep koit'ah," kaxīy. ² 'Ūgkuxa hittup 'ohnāg, yāk kuxa xūy, 'īhā 'āte yāy yōg tikmū'ūn pe'paxex. Yāk xape xe'e Yoneo yōg tikmū'ūn, 'ūgmūg hep puxet tu'. ³ 'Āte hām'āktux'ax hu: Pūyā Topa 'ūgkummugā', nūy 'ūkxape hā hāmmāxnā! Tu xe hām'āktux'ax, hu: Pūyā Kunnix 'ūgnīm, nūy tuk xape mō'nīynām 'ūyānān tu'. ⁴ Nō'ōm yā Topa yōg tikmū'ūn, ha'

yïmögatux, pu Topa hãk-tok xop, ha Topa te' xexkanãhã', yãy mütik, tu' pa'ax mïy nôm xop mütik, tu tu' xat'ax hõm. Yã 'õm te Topa xak, tu' yëy Topa keppah, ha Topa te nõ'õm mütik hãm'ãktux xex. ⁵ Ha mõnãyxop hittap mõkputox, ha Kunnix mün kama mõnãyxop hã mõkputox. Pÿyã' xohix Topa xexka 'ãktux mõ kuma' mõg, 'uxexka xe'ëgnãg hah. Hamün.

⁶ Pa 'a Topa te hãm'ãktux hitop tu' xex'ah. Ämhok. 'Ap kaxïy'ah, pãyã 'Iyaet yõg tikmũ'ün xohix 'a Topa yõg'ah. Ämhok. Topa te 'a xohix yïmögatux'ah. ⁷ Yã Mõnãyxop hittap nãm 'Amanãm mõkputox, pãyã' yãg Topa hã yãy kutok xop. 'Ap xohix'ah. Yïy hõmã Topa te 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "Äk-tok 'Iyak mõkputox yã 'ãmõkputox xe'e', 'ap nõy xop 'üm 'ãmõkputox'ah. Yã' puknõg," kaxïy. ⁸ Yïy Topa te 'Amanãm mõkputox xohix 'ap putup'ah, pa hãm'ãktux xex 'Amanãm mütik hu: "Äk-tok 'Iyak mõkputox, nõ'õm 'ãmõkputox xe'e', 'ãte xa hãm'ãktux xex hah," kaxïy. ⁹ Tu hãm'ãktux xex, hu: "Hãpxip 'ihã' putpuk nün'ax, ha 'ãxetut Xat tek-tok put putup," kaxïy.

¹⁰ Ha 'Iyak xetut Hemek, tuk-tok pit 2 pop, ha' tak 'Iyak 'üp-xet, ¹¹⁻¹² pa Topa tek-tok puxet yãy kutnã tap, hak-tok 2 te' tut tex kopa tihì, 'ihã Topa te' tut pu hãm'ãktux, hu: "Äk-tok hãmãxap te' taknõy pu' hãm putup, tu' taknõy 'ük-nãy tu' nãhã pu' hãm putup," kaxïy. Pa Topa te hãm'ãktux, 'ihãk-tok 2 te' tut tex kopa' tihì, tu hãpxopmã 'ohnãg, pe' mãx, pe' kummuk, pa Topa te' yãy kutnã tap, ¹³ yïy Topa yõg tappet te: "Äte Yako putup pax, tu 'Eyao putup nõg," kaxïy.

¹⁴ Yümũ'ãte putep 'ãktux'ax? 'Ok Topa te hãpxopmã kohe'? Ämhok. ¹⁵ Tu Mõnãyxop Mõyyex pu hãm'ãktux, hu: "Ätep-tup, nõy tikmũ'ün 'üm kuxa ka', kopxi' kuxa ka'. Yã puxi'," kaxïy. ¹⁶ Üyümmüg. Topa te nôm tikmũ'ün kuxa ka', 'ok pe tikmũ'ün tep-tup, 'ok pep-tup hok, 'ok pe tikmũ'ün te hãpxopmãhã', pe hãpxopmã hok, pãyã Topa te' kuxa ka'. ¹⁷ Topa yõg tappet te Pana'o hittap 'ãktux, ha Topa te nôm pu hãm'ãktux, hu: "Äte 'ãxexkanãhã', nõy xa hãmümmügã', xayïy 'ügmün ka'ok

yümmüg, puyïy hãm xexka xohix yõg tikmũ'ün tek xuxet'ax yümmüg," kaxïy. ¹⁸ Yïy Topa tep-tup, nõy tikmũ'ün kuxa ka', puxi' kuxa ka', tup-tup, nõy tikmũ'ün nõy kuxa mãmãm hok, puxi' mãm 'ohnãg.

Topa te tikmũ'ün kuxa ka', tu hãpkummuk hã' yãnãn kamah

¹⁹ Pa tikmũ'ün te: "Ok Topa te hãpkohe mïy, 'ihã tikmũ'ün kummuk 'ãktux? Topa te tikmũ'ün kuxa mãmãm hok, puxix tikmũ'ün kuxa mãm 'ohnãg, Topa mün tep-tup hah," kaxïy. ²⁰ Nãy. Yãy pe'ãpaxex xexka hok. 'Äk-tõgnãg, ha Topa mün xexka xe'ëgnãg. Xate putõy putuk, nôm hã tikmũ'ün te nax mïy. Pax pu putõy te: "Tep tu xãhã nax?" kaxïy. ²¹ Nãy. Tikmũ'ün te putõy hã nax mïy, yã hãmuyok miy, tu' nax hu' mïy, tu naxtox nünãp-tup, hu' mïy. 'Ûp-tup, hu' mïy, ha' yãg mãyngãg, xix 'ünõy max miãx.

²² Ha kaxïy Topa te hãmuyok mïy. Tute' xohix pu' gãy yümmügãp-tup, pu' xohix Topa yã 'üka'ok yümmüg, yïy tikmũ'ün kummuk hã' tot, tu nôm koxyõy'ax. ²³ Tu' max xe'ëgnãg, tu yümũ'ã hãmmaxnãhã', tu yümũ'ã hãmümmügãhã', 'ü yümmüg. Yïy Topa te yümüg kuxa ka', 'ü yümüg yãyhã max xe'ëgnãg kamah, hamün mütik, ²⁴ tu yümüg xãnãhã', Yoneo yõg tikmũ'ün kopa 'üyãg xãnãhã', xi' puknõg xop kopa 'üyãg xãnãhã'. ²⁵ Hõmã 'Oyex te Topa pupi hãm'ãktux, tu tappet tu kax'ãmi', hu:

"Äte' puknõg xop putup, yã yõgnũ tikmũ'ün, hõmã 'ãte tu nôm xop putup nõg, pãyã hõnhã nôm mõ'yãy xe'ëgnãg.

²⁶ 'Önte Topa xe'ëgnãg te nôm xop pu hãm'ãktux tap, tu:

'Yã 'ãxop puknõg, 'ap yõg'ah tikmũ'ün, kaxïy. Yã 'õnte Topa xe'ëgnãg te yãy yõg tikmũ'ün 'ãktux putup, yã Topa hi xe'ëgnãg," kaxïy.

²⁷ Ha 'Iyait kama te Topa pupi ham'ãktux, tu: "Yoneo yõg tikmũ'ün xohix punethok yã 'ãmot xap xohix punethok putuk, pa 'ãtek-tignãg yïmögatux, nõy kuxa kummuk xit, nõy kuxa max mõ'tat 'üyãnãn tu'. ²⁸ 'Ügnün mõ'ka'ok, tu' hep xop xohix tu pagop-tup, tu' kummügãp-tup 'üyãnãn

tu,” kaxīy. ²⁹ Hōmā 'Iyait te Topa pupi hām'āktux, tu: “Pax pu Topa xe'ēgnāg yūmūg mōkputox xohix kix, puxix yūmū yōg kōmēn te Xonōm putuk, xix Gōmōg putuk, yā' hok yūm,” kaxīy.

'Iyaet yōg tikmū'ūn te hām'āpak max'ax 'āpak

³⁰ Yūmū'ātep tep 'āktux'ax? Nūhū': Yā' puknōg te Topa xak ohnāg, tu hāpxopmā max hok Topa pu', pa Topa te' kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max, 'ūkuxa mām ka'ok tu', ³¹ 'ihā Yoneo yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax xak, nūy Topa pu' xat'ax hā yāy kuxa tupmā', tu' tupmā hok. ³² Tep tu' tupmā hok? 'Ūkuxa mām 'ohnāg, tu hāpxopmā punethok, nūy yāyhā 'ūmax, hu' kuxa mām 'ohnāg Topa kopah. Tu tikmū'ūn putuk, nōm tikmū'ūn te mīkaxxap xexka yīmū hām tu' nāhā', ha mīkaxxap yīmū' nāhā'. ³³ Yā Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, 'ihā mīkaxxap xexka 'āktux, tu:

“Pēnā! Yīktix Xiām tu 'āte mīkaxxap xexka mō'yūm,

pu tikmū'ūn hām tu nā', mīkaxxap te' kup hā' tak, ha' nāhā',

ha tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok mīkaxxap kopah,

puxix tu yāy pu' hūpmā hok,” kaxīy.

Yā tappet te Kunnix 'āktux, nūy tikmū'ūn kuxa mām'ax yūmmūgā'.

10

¹ 'Ūkxape xop, 'āte' xak, puyīy yōgnū tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'āte Topa tu' xak pax tikmū'ūn pupi', ² tu hāmyūmmūg, ha Topap-xehnāg xak, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. ³ 'Ap kuxa tupmā yūmmūg'ah, tu yāy pe'paxex hā yāy kuxa kummuk tupmāp-tup, pa Topap-xehnāg te tikmū'ūn kuxa tupmāhā', pu tu kuxa max. ⁴ Ha Kunnix nūn, nūy mīpkupnix tu' xok yūmūg pupi', puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok 'ōm kopah, puxix Topa' kuxa tupmā', pu tu kuxa max, yīy Yoneo xop hitop tu' xat'ax mīy. Yā' kuxa tupmā hok.

Topa te tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit'ax

⁵ Mōnāyxop hittap Mōyyex te' xat'ax 'āktux, hu: “Tikmū'ūn yīpkox pip 'ūxat'ax pu', puxi' xat'ax nōm hīnnāp-tup,” kaxīy. Ha

kaxīy 'ūxat'ax te tikmū'ūn kuxa tupmāhā Topa pu', 'ihā tikmū'ūn te nōm pu' yīpkox pip, ha Mōyyex te tu' xuktux. ⁶ Pa Topa yōg tappet te hām'āktux nōy yā kamah, tu Topa te' kuxa mām ka'ok xop kuxa tupmā 'āktux, hu: “Ūyīpkopit hok, hu: “Ū 'ūm te pekkox tu' mōg putup, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā'?” ” kaxīy. Tu Kunnix nū'kutnā'ax 'āktux, yā' nūn tap, nūy yūmūg kuxa tupmā'. ⁷ Tu xe' yīkopit, hu: “Ū 'ūm te xakix xop pet ha' mōg putup, nūy yūmūg kuxa tupmā'?” kaxīy. Yā Topa te Kunnix putpu' hīnnā tap 'āktux. ⁸ Tu xe hām'āktux, hu: “Topa te hām'āktux, tu hām'āktux 'ūm mō'kutnāhā xa', ha 'āxop te hām'āpak, tu xe' xuktux, yā 'ākuxa kopa' xip,” kaxīy. Hak mū'āte Topa yōg hām'āktux'ax xa' xuktux, xayīy 'ākuxa yūm ka'ok Topa kopah. ⁹ 'Ok xatep-tup, pu Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'? Xatep-tup, 'āpu 'ānōy pu hām'āktux, hu: Yeyox mūn yāk xuxyā! Kaxīy. Tu 'ākuxa yūm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, Topa te' putpu hīnnāhā hah. Xate hāpxopmā kaxīy, puxix Topa 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yūmūg kuxa mām ka'ok, ha Topa te yūmūg kuxa tupmā', pu tu kuxa max, yūmū'āte' yīkox hā xuktux, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk xit. ¹¹ Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok nōm kopah, puxix tu yāy pu hupmā hok,” kaxīy. ¹² Ha' hep xop xohix pu hāmmaxnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, tu Topa pu yāy putuk, Yoneo yōg tikmū'ūn xi' puknōg xop. Topa yā yūmūg xuxyā', tu hāmmaxnāhā 'ūhep xop xohix pu', nōm xop te Topa tu' xak, pu hāmmaxnā'. ¹³ Topa yōg tappet te xe: “Topa te' hep xop xohix kuxa kummuk xit putup, nūy kuxa max yānān tu' tat, nōm xop te Topa tu' xak, pu' xit,” kaxīy.

¹⁴ Pa' hep xop punethok te ta tu' xak hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', hu hām'āpak 'ohnāg. Tu hām'āpak hok, tikmū'ūn te hām'āktux 'ohnāg hah. ¹⁵ Tu hām'āktux hok, tikmū'ūn te mō'kutnā 'ohnāg hah. Topa yōg tappet te: “Yā' max tikmū'ūn nū', nūy hām'āpak'ax max 'āktux,” kaxīy.

¹⁶ 'A' xohix tep-tup'ah. Hōmā mōnāyxop

hittap 'Iyait te Topa pupi hãm'ăktux, tu kax'ămi', tu: "Topah, pi'yă' yîpkox 'ûm pip 'ûgmũ'ăte hãm'ăktux?" kaxîy.

17 Yîy tikmũ'ûn te Kunnix 'ăktux'ax 'ăpak hãmăxap, tuk-năy tu' kuxa yûm ka'ok nôm hãm'ăktux'ax kopah.

18 Pa 'ăte xe' yîkopit, hu: 'Ok tikmũ'ûn te hãm'ăpak hok? HamŪn. Yă' xupak. Topa yôg tappet te:

"Tikmũ'ûn xohix te' yîy'ax 'ăpak,

yă hãm xexka xohix yôg tikmũ'ûn te nôm hãm'ăktux'ax 'ăpak."

Kaxîy.

19 Hak yîkopit, hu: "Ok Yoneo yôg tikmũ'ûn te hãm 'ûm yûmmûg hok?" kaxîy.

Yă' yûmmûg. Pa hômă mônăyxop hittap Mōyyex te Topa yôg hãm'ăktux kax'ămi', tu:

"Ăte 'ăyîpkumîygăp-tup, 'ûpuknôg xop hă 'ăyîpkumîygăp-tup,

'ûpuknôg xop yă' hep puxet 'ohnăg, pâyă 'ăte 'ăyîpkumîygă-tup,

'îhă puknôg xop yăyhă yôgnũ tikmũ'ûn. 'Ăte 'ăgăyăp-tup nôm puknôg xop hah,

nôm puknôg xop pa te hămyûmmûg 'ohnăg hă

'ăte 'ăgăyăp-tup," kaxîy.

20 Ha mônăyxop hittap 'Iyait kuxănôg 'ohnăg, tu Topa pupi hãm'ăktux tikmũ'ûn pu', tu:

"Nôm xop tek 'ûm xak hok, pak xipihi,'" kaxîy.

21 Tu Yoneo xop 'ăktux, hu:

"Ăte tikmũ'ûn xănăhă', mō'yăy xe'ėgnăg tu', pâyă' yîpkox 'ohnăg, xix hãm'ăpak 'ohnăg," kaxîy.

11

Topa te 'Iyaet yôg tikmũ'ûn kuxa ka'

1 'Ăte xe' yîkopit, hu: 'Ok Topa tep-tup hok yăy yôg tikmũ'ûn? 'Ūp-tup! 'Ūgmũn kama nôm Yoneo tikmũ'ûn yôg. 'Ūgmũn 'Iyaet yôg tihik, yăk mũn mônăyxop 'Amanăm mōkputox, xix Meyamîy yôg xop kopak xip.

2 Topa te Yoneo tikmũ'ûn putup hok'ah, tu nôm yîmôgatux tap. Hômă mônăyxop hittap 'Enit te 'Iyaet yôg tikmũ'ûn 'ăktux kummuk Topa pu', 3 tu: "Topah, tikmũ'ûn te 'ôg tik xop kix, nôm xop te 'ămũn pupi hãm'ăktux, ha 'ôg mîmpe koxyôy, tu mîmpe

hăpxop mō'hap'ax Topa pu' koxyôy, hak mũn puxehnăg xip, hak putex putup kama nômhă," kaxîy. 4 Ha Topa te' yănăn tu hãm'ăktux, hu:

"Ăte tik max xop xohix te 700 yîmôgatux, ha topa komut Mat pu nũktettex 'ohnăg," kaxîy. 5 Yă hōnhă kaxîy kamah.

Topa te tikmũ'ûn kutôgnăg xop yîmôgatux, tu nôm xop ha hămmaxnăhă', tu' kuxa ka', 6 tu' yîmôgatux 'ûkuxa ka tu'.

Pax pu Topa hăpxopmă max hă' yîmôgătux, puxix tu tikmũ'ûn kuxa ka hitop tu', pâyă Topa te' hok hă hămmaxnăhă'.

7 Yîy Yoneo xop te' xak, puyîy 'ûxat'ax hă' kuxa tupmă Topa pu', pâyă' hitop tu' xak.

Ha tikmũ'ûn kutôgnăg Topa te yîmôgatux, nũy 'ûkuxa tupmă yăymũn pu', ha Yoneo nōy xop xexka te Topa pu' yîpkox 'ohnăg.

8 Topa yôg tappet te: "Topa te nôm xop putox ka'ogăhă', yă hōnhă hămyûmmûg 'ohnăg," kaxîy. 9 Ha Mōnăyxop Namix te:

"Pŷyă Topa 'ûyôg hăpxopmă'ax kummuk hă' pago.

Pŷyă yăy yôg kummũk'ax hă' kummuk xop mũg ka'ok.

10 Pŷyă' pēnă hok, xix hăpxop xak'ax tu' hittupmă hok," kaxîy.

11 'Ăte xe' yîkopit. Yoneo yôg tikmũ'ûn te Kunnix putup nōg, yîy Topa te nôm pu hăpkummugăhă'.

'Ok Topa tep-tup hok? Yăp-tup! Pâyă Topa te' hip, pu tu' puknôg xop yîpkox pi', puyîy Yoneo yôg tikmũ'ûn yîpkumîy puknôg xop hă, nũy tu' yîpkox pi kamah Topa pu'.

12 Yoneo yôg tikmũ'ûn te hăpxopmă kummuk, yîy Topa te' hep xop xohix ha hămmaxnăhă', tu hămmaxnăp-tup xexka', 'îhă Yoneo yôg tikmũ'ûn kama' yîpkox pip, 'îhă Yoneo yôg tikmũ'ûn punethok yîpkox pip hãm'ăpak max ta tu'.

Yă Topa te' xohix te xîy mō'kupix, pu yîpkox pi'.

Topa te Yoneo xop hă' puknôg xop kuxa kummuk xit'ax

13 'Ăte' puknôg xop pu hãm'ăktux nômhă. Topa te mōgkutnăhă' puknôg xop hah, pu hãm'ăpak max'ax 'ăktux, hak kuxa hittup.

14 Pŷyă Yoneo yôg tikmũ'ûn 'ûpuknôg xop pēnă', nũy kuxa măm ka'ok yûmmûg, hu' yîpkumîy, yă 'ăte' xak, pu' yîpkumîy, pu Topa 'ûkuxa kummuk xit, nũy kuxa max yănăn tu mō'tat. 15 'Ūpuknôg xop yăyhă Topa hă'

xape', 'ihā Topa te Yoneo xop putup nōg, tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix putup 'ūxeheh, puxix Topa' xakix xop putpu' hīnnā'.

¹⁶ Tikmū'ūn te pām koxip, nūy Topa pu 'ōm yāg hōm, puxix pām xohix Topa yōg. Tikmū'ūn te yīpxatit hōm Topa pu', puxix mīm xexka kup kama Topa yōg, xix mīmmāg kamah. Yā mōnāyxop hitap te mīm yīpxatit putuk, ha mīmmāg te hōnhā yōg Yoneo xop putuk. ¹⁷ Mīm xexka kup 'Onimet, tu hāmpak'ax xuka' yūm, ha' mīmmāg 'um xak, ha 'Onimet kup puknōg tu mīmmāg xut, 'ūkup te hāmhipak tu' yūm ha' xut, ha' mīmmāg xut, nūy kup nōy putox tu' hīy, pu tu tox, mīmmāg nōy putuk. 'Āxop puknōg xop te 'Onimet puknōg putuk, Topa te xa hāmmaxnāhā', tu xa hāmmaxnāhā Yoneo xop putuk. ¹⁸ Yīy Yoneo xop yāktōgnāg pe'āpaxeh hok: 'A 'āxop te yīpxatit putuk'ah. 'Āmhok. Pāyā 'āxop te mīmmāg putuk, yā mīmmāg te' yīpxatit tu' tup.

¹⁹ Pa 'āxop te: "Tikmū'ūn te mīmmāg xe'e' xut, nūy nō puknōg hīy 'ūp-tox tu', pu tu tox. Ha kaxīy Topa te yāy yōg Yoneo xop mōy, nūy 'ūgmūg nōy hā' yānān, puk mūg yā yāy yōg tikmū'ūn, mō 'ūgmūg yāy xe'ēgnāg tu'," kaxīy. ²⁰ Hamūn. Hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa tep-tup nōg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ha 'ākuxa mām ka'ok, yīy Topa te 'āp-tup pax, pa yāy pe'āpaxeh xexka hok. 'Ākuxānōg, ka 'ākuxa mām kux. ²¹ Hōnhā Topa te yāy yōg Yoneo xop putup nōg. 'Ākuxa te Topa nīm, puxix Topa kamah 'āp-tup nōg. ²² Topa te hāmyok mīy, tu tikmū'ūn kuxa ka kamah. Tu hāmyok mīy 'ihā tikmū'ūn kummuk xūygāhā', tu' yānān tu' kummugāhā', tu 'ākuxa ka', 'āyīpkox pip hah. 'Āyīpkox hok, puxix Topa 'āmōy kamah. ²³ Yoneo yōg tikmū'ūn te yāy putat kummuk nīm, nūy kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, puxix Topa' putpu' kuxa māmā', yāy yōg xīp'ax tu'. Ha tikmū'ūn te mīmmāg xe'e' hīy putpu', puyīy xīp ka'ok. Kaxīy Topa te Yoneo xop māmā'ax 'ūxeheh. ²⁴ 'Āxop puknōg, tu 'Onimet mīmmāg putuk. Tikmū'ūn te mīmmāg xut, nūy kup xe'e' tu' hīy, pu tu' kup xe'e' hā' mīmmāg. Yoneo yōg tikmū'ūn te 'Onimet kup xe'e' putuk, ha Topa te yā yāg putup nōg, tu' xep-tup'ax kamah, puyīy yāy

mūn hā tikmū'ūn xe'e' 'ūxeheh.

Yā Topa mūn max xe'ēgnāg

²⁵ 'Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, pa hāptup nōy xohix 'ihā' yīpkox pip putup, 'ihā' puknōg xop xohix punethok te Topa yōg putat hā' mōg, ha Topa te' xohix te xīy mō'kupix, pu mōg. 'Āte xa hām'āktux'ax 'āktux, xayīy yāy yōg hāmyūmmūg pe'āpaxeh hok. Ha Topa te hām'āktux xe'e', nūy yāy yōg tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā'. ²⁶ Tu Yoneo yōg tikmū'ūn xohix mōy putup, hāpkummugā'ax tu' mōy putup, yīy Topa yōg tappet te: "Tik te yīktix Xiām tu' xīp, tu' nūn putup, nūy tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy Mōnāyxop Yako mōkputox kuxa kummuk xit. ²⁷ 'Āte hāmpa'ax mīy putup tikmū'ūn mūtik, 'ihā 'āte' kuxa kummuk xit, tu' kuxa max yānān tu' tat," kaxīy.

²⁸ Yoneo xop te Topa hā' puknōg, hām'āpak maxp-tup nōg tu', ha kaxīy 'āxop yā Yoneo xop'ah, nūy Topa hā 'āxape', pa Topa te Yoneo xop yīmōgatux tap, mōnāyxop hitap ha' yīmōgatux, tu hām'āktux xex, hu: "Āte 'āmōkputox hāk xape mōg kumak mōg, tuk kux 'ohnāg," kaxīy. ²⁹ Topa te Yoneo yōg tikmū'ūn yīmōgatux, tu mō'yāy xe'ēgnāg, ha' hupmā 'ohnāg, yā Topa te' kuxyā 'ohnāg, tu nōm hā hāmmaxnāp-tup. ³⁰ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo xop'ah, 'āyīpkox 'ohnāg Topa pu', ha Topa te 'ākuxa ka', Yoneo xop yīpkox 'ohnāg ha 'ākuxa ka'. ³¹ Yā Topa te 'ākuxa ka', ha Yoneo xop yīpkox 'ohnāg nōmhā, pu Topa kama nōm xop kuxa ka'. ³² Yā' hep xop xohix yīpkox 'ohnāg Topa pu', yīy Topa te' hīy, yāy yōg hāpxopmā'ax ha' hīy, ha Topa te' xohix kuxa ka', pu' xohix tu' mūg.

Pūyā Topa max xe'ēgnāg 'āktux

³³ Topa te yā xohix ha hāmmaxnā xe'ēgnāg, pexkox yōg hāpxop xexka xe'ēgnāg hā, ha hāmyūmmūg xe'ēgnāg. 'A tikmū'ūn te Topa yōg hāpxopmā'ax xohix yūmmūg'ah, nūy tu nōy pu' yūmmūgā'. 'Āmhok. ³⁴ Yīy Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpa'paxex yūmmūg'ah,

tu Topa pu hāmyūmmūgā 'ohnāg,
³⁵ tu Topa pu hāpxop hōm 'ohnāg kamah, pu
 tu ta nemēn,

nūy yānān tu' pago. 'Āmhok." Kaxīy.

³⁶ Yā Topa-xet te hāpxop xohix mīy, tu
 hāpxop xohix hinnāhā', tu yāymūn pu' mīy,
 xix yāy pu hīnnāhā'. Yā Topa mūn xexka
 xe'ēgnāg. Pūyā tikmū'ūn te nōm xexka
 'āktux mō kuma' mōg! Hamūn!

12

Āpu yūmū'āte Topa tu hāpxopmā'

¹ Yīy 'āte xak xape xop xapit, xayīy Topap-
 xehnāg pu yāymūn hōm, tikmū'ūn te hāpxop
 hok hōm putuk. Yā 'āxop te ta nemēn,
 Topa te 'ākuxa ka hah, xayīy nōm pux-
 ehnāg pu 'āyīpkox pi'. Yā Topa tep-tup
 pax. Hamūn. Yā kaxīy 'āxop te Topa
 pu nū'āktettex xe'e'. ² Hām xexka tu' pip
 tikmū'ūn yā Topa hā' puknōg, yīy nōm pu
 'īpkox hok, nūy yōg hāpxopmā'ax tat hok.
 Pa Topa te 'āp-tox maxnā'ax, xayīy Topa
 yōg putup'ax yūmmūg, nūy hāpxopmā max.
 Topa te nōm putup, yīy 'ā māynāg mīy Topa
 tu'.

³ Topa tek mūn ha hāmmaxnāhā',
 tuk ka'ogāhā', yīy xa hām'āktux, hu:
 'Āmpe'āpaxeh max, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax
 kopit max. Topa te 'ākuxa māmā ka'ok,
 xayīy 'āxop xohix hāpxopmā max, Topa
 te yā 'āxat hah. ⁴ Tikmū'ūn yīn puxet,
 tu' kup punethok, xix hāpxop te yīn
 kopa' pip punethok, xi' mīy'ax punethok.
⁵ Kaxīy yūmūg xohix punethok, pāyā
 yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, yāk
 puxet, yā 'āyīn putuk. ⁶ Topa te yūmūg
 xohix ka'ogāhā', tu' hok hā ka'ogāhā', nūy
 hāpxopmā', tu' hok hā yāy yūmūg ka'ogāhā'.
 Tu tikmū'ūn puxet ka'ogāhā', pu Topa pupi
 hām'āktux. Pūyā nōm tikmū'ūn hām'āktux,
 Topa te' kuxa māmā ka'ok hah. ⁷ Xix
 tikmū'ūn nōy ka'ogāhā', pu' nōy hā tu
 tehet. Pūyā nōm tikmū'ūn hā tu' tehet. Xix
 tikmū'ūn nōy ka'ogāhā', pu hāmyūmmūgā'.
 Pūyā hāmyūmmūgā'. ⁸ Xix tikmū'ūn nōy
 ka'ogāhā', pu tu' xape xop mō'nīynām, nūy
 ka'ogā'. Pūyā mō'nīynām. Xi' nōy ka'ogāhā',
 pu hāpxop hok popmā'. Pūyā' popmā', nūy
 tu' xupkumīy hok. Xi' nōy ka'ogāhā' pu tu'
 xat. Pūyā tu' xat max. Xi' nōy ka'ogāhā', pu

tu' nōy kuxa ka', nūy tu hittupmā'. Pūyā tu
 hittup, 'ūnōy kuxa ka 'īhā'.

⁹ 'Āxape hā mō'āmā hok, pa nōm putup
 pax xe'e'. Hāpkummuk'ax putup hok, nūy tu
 hāmmax xax, nūy hāpxopmā max mō kuma'
 mōg. ¹⁰ 'Āxop xohix Kunnix hā 'āxape',
 yīy 'āxop xohix hā yāy xape'. 'Āpu, yāy
 putup pax, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexkanā
 xip. ¹¹ Hāpxopmā max, tu tuknōg hok,
 nūy Topa pu hāpxopmā, 'ākuxa hittup tu'.
¹² 'Ākuxa hittup 'īhā Yeyox Kunnix nūn'ax
 hā' hip, tu hāpxopmā ka'ok hā' tot, nūy
 hāmmax hip, xix Topa pu hām'āktux mō
 kuma mōg, yā' kux hok. ¹³ 'Āxupkumīy
 hok, tu 'āxape hok xop pu hāpxop hōm,
 xi' puknōg xop xānā', pu 'āpet kopa' mōy
 mō'xip.

¹⁴ Topa tu' xax, pu hāmmaxnā tikmū'ūn
 kummuk hah, nūy nōm xop te 'ākummugā
 xop ha hāmmaxnā', ha Topa tu' xax hok,
 puyīy nōm pu hāpkummugā 'ūyānān tu'.
 'Āmhok. ¹⁵ Tikmū'ūn potaha, 'āpu nū
 yōkāmū poho kamah. Tikmū'ūn hittup,
 'āpu nū mūtik 'āhittup kamah. ¹⁶ 'Ānōy mūtik
 'āti max, ha yāy tukmīy hok. Yāy pe'āpaxeh
 xexka hok, pa' nōy te 'āxat'ax pu 'āyīpkox pi',
 nūy nōm pu 'āhām max. Yāy pe'āpaxeh hok,
 hu: Yā puxehnāg 'āte hāmyūmmūg. Kaxīy.

¹⁷ Tikmū'ūn te xa hāpkummugā', 'āpu,
 'āyānān tu hāpkummugā hok. 'Āpu,
 hāpxopmā max, puyī' xohix yūmmūg, tu:
 "Hāpxopmā max 'ōhōm," kaxīy, nūy xa
 hām'āktux max. ¹⁸ 'Ūxax, nūy tikmū'ūn
 xohix mūtik yāykix ta tu yāytuk-mīy 'ohnāg,
 nūy 'āxohix kuxa māmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn
 te xa hāpkummugā', 'āpu 'ūyānān tu'
 kummugā hok. 'Āmhok. Pūyā Topa'
 kummugā', ha Topa yōg tappet te Topa yōg
 hām'āktux 'āktux, tu: "Ūgmūn yā Topah,
 tu hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu
 pago," kaxīy. ²⁰ Ha Topa yōg tappet te
 xa hāmyūmmūgāhā', hu: "Tikmū'ūn te xa
 tu' gāy, tup-tup xūy, 'āpu, tu' hōm hāpxop,
 puyī' mā'. 'Ūgāy xop te kōnāg tat xak, 'āpu,
 kōnāg tat, nūy hōm, puyī' xo'op. Kaxīy xate'
 gāy xop kuxyāhā', pu yāyhāhup xexka',
 yā' payīn pukpex," kaxīy. ²¹ Tux hok, xa
 hāpkummuk mīy hok, pa hāpxopmā max,
 xayīy hāmmax mīy.

13

Gohet yōg tik xop pu 'āyīpkox pi'

¹ Pūyā' xohix gohet pu yīpkox pi', nūy tik xop te tikmū'un xat'ax pu yīpkox pi'. Yā Topa te' tux hok pu tu tikmū'ün xat. ² Tikmū'ün te gohet xop pu' yīpkox hok, puxix Topa pu' yīpkox hok kamah, ha Topa te nōm tikmū'ün yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, tu' xūyġāp-tup, pu tu pago. ³ Tikmū'ün te hāpxopmā max, puxix gohet yīpkutuk hok, ha tikmū'ün te hāpxopmā kummuk, puxi' yīpkutuk. Xatep-tup nūy 'ākuxānōg hok, 'āpu hāpxopmā max, puyīy tik te 'āxat'ax 'āmax 'āktux. ⁴ 'Ōhōm te Topa pu' hām, nūy xa hāmmāxnā'. Xate hāpkummuk mīy, 'āpu 'āxat'ax yīpkutuk, tute 'āxūyġā'ax, xa tu pago. Topa te' xat'ax xop xat, pu' yānān tu tikmū'ün kummuk pu hāpkummugā'. ⁵ Yīy 'āxat'ax xop pu 'āyīpkox pi', Topa te 'āxat hah, 'ākuxa te 'āxat hāmāxap, ha 'āxūyġā hok kamah.

⁶ 'Ōg tayūmak hā pago kama gohet pu', gohet te nōm tayūmak xak hah. Yā' xat'ax xop te Topa pu hāpxopmāhā', 'īhā' 'āxat. ⁷ Hu pago tayūmak hā xate ta nemen, xix' xat'ax xop pe'āpaxex xexka kama xate ta nemēn.

'Ānōy ha hāmmāxnā'

⁸ Tikmū'ün pu ta nemēn hok, pap-tup pax xexka'. Tikmū'ün te Topa yōg xat'ax māynāg mīy, 'īhā' nōy putup pax. ⁹ 'Ūxat'ax te: "Ānōy hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Ūp-tex hok," kaxīy, xix: "Hāpxop hā xupxet hok," kaxīy, xix: "Ānōy yīpkumīy hok," kaxīy. Yā' xat'ax xohix te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha hāmyūmmūg'ax puxet, hu: 'Ānōy putup pax, yā yāy mūn putup pax putuk. Kaxīy. ¹⁰ Tikmū'ün te' nōy putup pax, puxi' nōy pu hāpkummugā 'ohnāg, yīy tikmū'ün te' xat'ax pu' yīpkox pip, 'īhā' nōy putup pax xe'e'. ¹¹ 'Āpu, 'ānōy putup pax. Yā hāptup xe'e mō'nā'ax, puxix Kunnix nū', nūy yāy yōg tikmū'ün yāy tu nū'xok, 'ākuxa tuknōg hok, nūy tikmū'ün mō'yōn putuk hok. Yā hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, ¹² pa yā hāptūmnāg, ha hāptup te hāpkanet hā mō'nā'ax, ha kaxīy yūmūg xuxyā xupep putup. 'Āpu, yūmū'āte hāpkummuk mīy kux,

nūy 'āmnīy koxtap kopa yōg hāpxopmā'ax kuxyā', nūy hāpkummuk mūtik yāy tuk-mīy māyōn xupep 'īhā'. ¹³ Yīy hāmyok mīy nōmhā, yāy xaptop hok. Hāpkute'ex kummuk hok, xix kenmuk xo'op hok, nūy 'āpaptux hok, xix 'ūpēnā pax hok, xayīy hāpkummuk mīy hok, xix 'ānōy hā xupxet hok, xix hāmpē'āpaxeh kummuk hok, xix yāy kix hok, xix 'āyīpkumīy hok. ¹⁴ Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'āpupi' xip, nūy 'āxeh, yī' tux hok pu xeh, ha yāy pu 'īpkox pip hok, nūy yāy yōg putup'ax mīy hok, ka hāpkummuk mīy.

14

'Ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok

¹ 'Āxop kopa' pip tikmū'ün kuxa mām pu'uk, 'āpu nōm putup pax, pa hām'āktux hā' nōy yānān hok, 'ūyōg hāmpē'paxex hā yāy tuk-mīy hok. ² Tikmū'ün kuxa yūm ka'ok, puxi' xit'ax xohix māhā', pa tikmū'ün kuxa yūm pu'uk te xogyīn mā 'ohnāg. ³ Tikmū'ün yāg te hāpxop xohix māhā'. Pūyā' nōy mūn putup, nōm te xogyīn ma hok, nūy nōm pe'paxeh kutōgnāg hok. Tikmū'ün yāg te xogyīn mā 'ohnāg. Puyā' nōy putup, nōm te hāpxop xohix māhā', pu nōm pe'paxex kutōgnāg hok. Topa te nōm putup pax, yā' puxi'. ⁴ 'Ok yāy pe'āpaxex xexka', nūy 'ānōy yōg kāmānat yōg hāpxopmā'ax kopit? Yūmūg xuxyā te' kopit putup, nūy hāmyūmmūg, 'ok pe kāmānat hām max, pe' hām kummuk. Yā' hām maxp-tup. Topa te' ka'ogā'ax, puyīy hāpxopmā max.

⁵ Tikmū'ün yāg te hāptup tuknōg putup, 'īhā' nōy te 'āmnīy xohip-tup, ha 'āmnīy xohix te yāy putuk hamūn pu'. Pūyā tikmū'ün kuxa xohix mām ka'ok, nūy hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk. ⁶ Tikmū'ün te hāptup tuknōg putup, puxix mōy Topa xexka 'āktux, 'īhā' nōm hāptup putup, ha tikmū'ün te hāpxop xohix mā', puxix Topa xexka 'āktux, 'īhā' hāpxopmāhā', hu: "Āmax Topah, tu hāpxop xohix 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā'," kaxīy. Ha tikmū'ün te xogyīn mā hok, puxix tu Topa xexka 'āktux 'īhā' mā hok, tu: 'Āmax Topah, xa hām yōg hāpxop punethok 'ā' hōm, nūy 'ūkxīnnā'."

kaxīy. ⁷ Tikmū'ūn puxeñāg hā 'ap hi'ah, tup-xehnāg hā 'ap xok'ah, pāyā Topa te yūmūg xat, 'ok pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix. ⁸ Yūmūg hi, kopxix Topa tu yūmūg hi'. Yūmūg xakix, kopxix Topa tu yūmūg xakix. Yā kaxīy, pe yūmūg hi', pe yūmūg xakix, kopxix Topa yōg yūmū'ā'. ⁹ Kunnix xok, tu putpu' hi', nūy tu yāyhā nōm hi xop yāy xuxyā', xi' xakix xop yāy xuxyā kamah. ¹⁰ Xix 'āmūn, tep tu xate 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy hāpxopmā'ax 'āktux kummuk? 'Ānōy 'āktux kummuk hok. Yūmūg xohix te Topa keppak pip putup, pu yūmūg yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy hāmyūmmūg, 'ok pe yūmū'āte hāpxopmā max, pe hāpxopmā kummuk. ¹¹ Yīy Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux 'āktux. Ha Topa te:

“Āte xa hāpxe'e 'āktux, tu xa hām'āktux xex: Yāk hi mōkumak mōg, yīy 'ūhep xohix xop tek keppa nūktettex putup, nūy tu kuxa' yēy, tutek mūn ha Topa xe'ēgnāg 'āktux putup,” kaxīy.

¹² Yīy yūmūg xohix te Topa keppak pip putup, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux.

Ānōy kummugā hok

¹³ Āxape kummuk 'āktux hok. 'Āmhok, hāpxopmā hok, nūy 'ānōy pu hāpkummugā hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. ¹⁴ Ūgkuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, hu 'āte hāmyūmmūg, ha hāpxop xit'ax xohix max, 'ūyī' mā', pa tikmū'ūn yāg te: “Nōm te xokxop mā hok xop. Yā' kummuk tikmū'ūn te' mā',” kaxīy, puxix nōm xit'ax yā nōm tikmū'ūn hā 'ūmā hok. ¹⁵ Xate nōm hāpxop mā', hu ta 'āxape kuxa hittupmā hok, tu' kummugāhā', hu nōm putup nōg. 'Āxit'ax hā 'āxape pu hāpkummugā hok, ka tute Topa yōg putat xak. 'Ok yūmmūg xate'? Yā Kunnix te 'āxape pupi' xok, nūy nō hāmmaxnā', pa xate' kummugāhā 'āxit'ax hā. 'Āpu 'ānōy kuxa putex hok! ¹⁶ Xate hāpxopmāhā', tu hāmpē'āpaxex, hu: “Yā 'āte hāpxopmā max,” kaxīy. Yā' max, pa 'āxape mūtik hām'āktux hok, nūy nōy yānān hok. Yā 'āxape te hāmpē'paxex nōy. 'Āyīy hok, xayīy 'āxape gāyā hok, ka 'āxape 'ōg hāpxopmā'ax kopit kummuk. ¹⁷ Topa te

yāy yōg tikmū'ūn xat, tu tikmū'ūn kuxa tu' xat, tu putep mūn mā'ax 'ap xat'ah, xix putep xo'op'ax 'ap xat'ah. 'Āmhok. Topa te tikmū'ūn xat, pu max, tu' xat, pu tu kuxa yūm ka'ok, tu' xat, pu tu kuxa hittup xexka', ha Topa Koxuk te' kuxa hittupmā'ax, tu hāpxopmā'ax max hā' kuxa yūmmā'ax. ¹⁸ Ha tikmū'ūn te Kunnix pu hāpxopmā kaxīy, puxix Topa nōm 'ūmax 'āktux, ha tikmū'ūn xohix te nōm 'ūmax 'āktux kamah.

¹⁹ 'Āpu yūmū'āte hāpxopmā maxnā', nūy kuxa yūmmā', nūy yūmūg xape ka'ogā'. ²⁰ Pa nūy ta nōy kummugā hok. 'Āxit'ax hā 'ānōy kummugā hok. 'Āmhok. 'Ōg pa 'āti!' 'Ānōy yā Topa yōg, ha Topa te nōm putup pax, 'ūyōg hah, ha' kummugā hok, nūy 'āxit max. ²¹ Topa tep-tup tikmū'ūn te xogyīn mā hok, xix ta hep xupyāg xo'op hok, ka' nōy hā hāpkummugāhā'. ²² Xate hāpxopmāhā', tu' max pe'āpaxex, 'ākuxa yūm ka'ok, hu 'āxit, xi' xo'op, ha xate' yūmmūg, xix Topa te' yūmmūg. Puxi'. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok yāy yōg hāpxopmā'ax kopah, puxix tu kuxa hittup xexka', ha' kuxa te yāy mūn tu: Yā' max. 'Āte hāpxopmā max hōnhā,” kaxīy. ²³ Pa tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk, tu yāy mūn yīkopit, 'ok pe' max, 'ok pe' kummuk, 'ū hāpxop 'ūm mā', puxix Topa' tux hok pu' mā hok, 'ūkuxa yūm 'ohnāg hah. Tikmū'ūn kuxa yūm pu'uk, 'ihā hāpxopmā', puxix hāpkummuk mīy, 'ūkuxa yūm pu'uk tu'.

15

Āpu, 'ānōy yōg putup'ax mīy

¹ Topa tek xat, 'ūyīy yūmūg xape xop mō'nīynām, nōm xop kuxa mām pu'uk mō'nīynām, nūy nō ka'ogā', nūy yūmūg yāy yōg putup'ax mīy hok. ² 'Ānōy yōg putup'ax mīy, nūy nōm ha hāmmaxnā', pu tu kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah. ³ Kunnix te yāy yōg putup'ax mīy 'ohnāg, yīy Topa yōg tappet te Kunnix 'āktux, tu hām'āktux, hu: “Tikmū'ūn te 'ākummuk 'āktux, puxik mūn kummuk 'āktux kamah,” kaxīy. ⁴ Hōmā tik xop hittap te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', ha mō'yūmūg nīynām, 'ūyīy nōā'tot, ha Topa yōg tappet te yūmūg ka'ogāhā', 'ū Kunnix putpu nūn'ax hip. ⁵ Topa te 'āka'ogāhā', xix xa hā' totnāhā'.

Pūyā Topa 'āxop kuxa puxetnā', xix 'āp-tox puxetnā kamah, xayīy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat, ⁶ nūy Topa yūmūg Tak max 'āktux, nūy 'āyīy'ax puxet hā Topa max 'āktux, yā 'ōhōm yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'Ātak.

Yā hām'āpak max 'āktux Yoneo xop hā puknōg xop pu'

⁷ Āpu, 'āxape putup, yā kaxīy Kunnix te 'āp-tup, tu mō'āyāy xe'ēgnāg. 'Āxape putup pax, pu tikmū'ūn te: "Topa mūn max xe'ēgnāg!" kaxīy. ⁸ Āte xa hāpxe'e 'āktux: Kunnix te Yoneo xop tu hāpxopmāhā', tu nōm xop ha hāmmaxnāhā', pu nōm xop yūmmūg, tu Topa te hāmyok mīy yūmmūg. Yā Topa te' yōg hām'āktux xex, tu mōnāyxop hittap pu' xex, tu' xaxok 'ohnāg, tu māynāg mīy. ⁹ Ha Kunnix te hāxopmāhā', pu' puknōg xop yūmmūg kamah, yā Topa te puknōg xop kuxa ka', puyīy Topa max 'āktux, yīy Topa yōg tappet te:

"Yā 'āmax Topah, yīy 'āte' puknōg xop pu hām'āktux putup, tuk-tex putup, nūy 'āmax 'āktux," kaxīy.

¹⁰ Tu xe hām'āktux, hu:

"Pūyā' puknōg xop kuxa hittup Yoneo xop mūtik.

Yā Topa te Yoneo yōg tikmū'ūn yīmōgatux," kaxīy.

¹¹ Tu xe:

"Pūyā' puknōg xop xohix Topa xexka 'āktux,

pūyā' hep xop xohix Topa pu hām'āktux punethok,

nūy tu: "Āmax xe'ēgnāg, kaxīy, Topa pu'," kaxīy.

¹² Ha mōnāyxop hittap 'Iyait te Topa yōg tappet tu kax'āmi', hu:

"Yexe mōkputox 'ūm nūn putup, nūy puknōg xop xat,

ha' hittup, tu' hip, pu mōkputox nū'," kaxīy.

¹³ Yā Topa te yūmūg kuxa hittupmāhā', pūyā 'ākuxa māmmā, xayī' hip, Yā yūmū'ā' hōm putup pexkox yōg hāpxop xohix, ha yūmū'āte' hip, nūy pop. Yā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xa hāmmax hip kamah, nūy pexkox yōg hāpxop tu pop.

Paot te hāpxe'e 'aktux

¹⁴ Ūkxape xop, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'ākopah, yā 'ākuxa max, tu hāmyūmmūg, ha 'āte 'āyūmmūg, ha hāmyūmmūg max, nūy 'ānōy pu hāmyūmmūgā'. ¹⁵ Pa 'āte xa kax'āmi tappet, tu xa hāpxe'e 'āktux, tuk kuxānōg 'ohnāg, nūy xa xaxogā hok. Yā Topa tek yāykutnāhā', 'ū hāpxopmā nōm pupi', tuk hittup xexka'. ¹⁶ Yā hāpxopmāhā Yeyox Kunnix tu', nūy hāmpuknōg yōg xop mō'nīynām, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, 'āmānex putuk tu', puyī' puknōg xop kuxa mān ka'ok Topa kopah. Yā mō'yāy xe'ēgnāg, ha Topa Koxuk te nōm xop yīmōgatux, nūy Topa kuxa hittupmā'. ¹⁷ Ūghittup xexka', Topa tu 'āte hāpxopmāhā', tuk kuxa hittup. Yāk kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. ¹⁸ 'Ap 'ūgkuxānōg'ah, tu hām'āktux xe'e', nūy Kunnix te hāpxopmā'ax 'āktux, 'a 'āte hām'āktux nōy 'āktux 'ūm putup'ah, pa Kunnix 'ūgmūg 'ūm hā hāpxopmā ka'ok, puyī' puknōg xop kuxa mān ka'ok Topa kopah, 'āte hām'āktux, nūy hāmyūmmūgā', puyī' puknōg xop yīpkox pi Topa pu'. ¹⁹ Topa Koxuk te mōgkutnāhā', tuk ka'ogāhā', 'āte hāpxopmā xe'ēgnāg, puyī' puknōg xop pēnā', hak ka'ogāhā', 'ū hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. Yā kaxīy tikmū'ūn 'ūm te' mīy hok, yīk xip Yenoyanēn tu', tuk mōg, tuk xupep hāpxexka 'Init tu', nūy hām'āpak max'ax xohix 'āktux, nūy Kunnix 'āktux. ²⁰ Āte hāpxopmā punethok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy Kunnix 'āktux puknōg xop pu', nōm xop te Kunnix 'āxet'ax 'āpak hok pu' xuktux, nūy nōy yōg hāpxopmā'ax mīy hok. Āte putup'ah, 'ūnōy te hāpxopmā hāmāxap, 'ūg-nāy tu hāpxopmā'.

²¹ Ha Topa yōg tappet te:

"Tikmū'ūn 'ūm te nōm 'āktux 'ohnāg, pāyā' puknōg te' pēnāp-tup, ha hām'āpak 'ohnāg xop te hāmyūmmūg putup," kaxīy.

Paot te kōmēn xexka Hōm tu' mōg putup

²² Āmnīy xohix hā 'āte' xak, nūy 'āhak mōg, pāyāk mōg'ah. ²³ Āte hāpxopmā kux nūnte, kopxix 'āhak mōg. Yā 'āte' hip hāmyāxatamuk xohix hā, 'ūg 'āha mōg. ²⁴ Huk mōg putup nōmhā. Ūgmōg putup hāpxexka 'Ēxpān hah, tu 'āp-tup, xa

mōgnīynām, 'ūyīy 'Expān tuk mōg, tu 'āxop mūtik 'ūkxip putup hāmāxap. ²⁵ Hōnhāk mōg Yenoyanēn tu', nūy Topa yōg tikmū'ūn tu hāpxopmā'. ²⁶ Yā hāpxexka Māxenōn yōg kuxa mām ka'ok xop, xix hāpxexka Genex yōg kuxa mām ka'ok xop te tayūmak pop, nūy Topa yōg tikmū'ūn pu' popmā Yenoyanēn tu', nūy hok xop pu' popmā'. ²⁷ Nōm kuxa mām xop te' popmāp-tup, nūy hok xop pu' popmā'. Yā' max 'ū popmā', Yoneo xop pu' yānān tu' popmāhā'. Yā Yoneo xop te' puknōg xop ha hāmmaxnāhā', yī' puknōg xop te tu ta nemēn, nūy yānān tu' hok xop pu hāpxop popmā'. ²⁸ 'Āte hāpxopmā kux, kopxi' hok xop pu hāpxop popmōg, tu 'Expān hak mōg putup, tuk mōg putat hā, kopxix 'āhak mōg kamah. ²⁹ 'Ūgmōg, nūy 'āha hāmmaxnā', pu Kunnix 'āha hāmmaxnā xexka'. ³⁰ 'Ūkxape xop, 'āte 'āxapit, yūmūg xuxyā te mō yūmūg yāy xe'ēgnāg hah, xix Topa Koxuk te mōgyāy hah, xa mōgnīynām, nūy Topa puk 'āktux nām, puk mūn ka'ogā', ³¹ tuk pēnā max, tuk mōgnīy, puyīy Yoneo yōg kuxa mām hok xop tek kummugā hok. 'Āpu, Topa tu' xax kamah, puyīy Yenoyanēn yōg kuxa mām ka'ok xop 'ūgputup, 'āte hāpxopmā max hah. ³² Topa tek putup, kopxik mōg 'ūm 'āhah, tuk hittup xexka', nūy 'āmūtik 'ūktihi', nūy 'āmūtik 'ūghittup. ³³ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix 'āmūtik tihī'. Hamūn!

16

Paot te' xape xop pu 'āneo

¹ Pep yā yūmūg xape hex, tu' max, tu kōmēn Xēnkenex yōg kuxa mām ka'ok xop pu hāpxopmāhā', tu' hok xop pu hāpxop popmāhā', ² yīy nōm putup, nūy nō tu 'ātehet, yā yūmūg xuxyā 'ūyōg kamah. Pūyā' xohix hā tu' tehet, yā tikmū'ūn punethok hā' xape, xix mūn hā' xape'. ³ 'Āte Pinixit xix 'Ak pu 'āneo hōm, yāk mūn mūtik Topa tu hāpxopmāhā', tu yāk mūn hā' 'ūkxape xe'e'. ⁴ Tu 'ā' xok'ax, yīy 'āte nōm pu: 'Āmax xe'e', kaxīy. 'Āte' puknōg xop yōg kuxa mām ka'ok xop xohix mūtik hām'āktux, hu: 'Āmax xe'e! Kaxīy. ⁵ 'Āte' kuxa mām ka'ok xop pu

'āneo hōm kamah, nōm xop te 'Ak pet tu yāy tu nū'nāhā'.

'Āte 'Ēpēn pu 'āneo hōm kamah, hak mūn hā 'ūkxape', tu 'Ax yōg tik te māxap, nūy kuxa yūm Yeyox kopah. ⁶ 'Āte Mānix pu 'āneo hōm, ha 'āxop pu hāpxopmāhā punethok. ⁷ Xix 'Ānenōn xix Yōn pu 'āneo hōm, ha kama Yoneo yōg tihik, 'ūgmūn putuk, tuk mūn mūtik pip kanet kopah. Yeyox yōg mō'pok xop te' yūmmūg max, ha' kuxa mām ka'ok hāmāxap, hak-nāy tuk kuxa yūm ka'ok kamah.

⁸ 'Āte 'Āpit pu 'āneo hōm, hak mūn hā yā 'ūkxape' xe'e, yāg mūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik. ⁹ Xix 'Ohmān pu 'āneo hōm, hak mū mūtik hāpxopmāhā', tu Kunnix tu hāxopmāhā', xix 'Extak pu 'āneo hōm, hak mūn hā 'ūkxape xe'e'. ¹⁰ Xix 'Apet pu 'āneo hōm, yā Kunnix tu hāpxopmā xexka', ha tikmū'ūn te' yūmmūg. Xix 'Anixtop pet kopa' pip xop pu 'āneo hōm. ¹¹ Xix 'Enoniām pu 'āneo hōm kamah, ha Yoneo yōg tik kamah, xix Nāxix pet kopa' pip xape xop pu 'āneo hōm kamah.

¹² Xix Tinipēn xix Tinipox pu 'āneo hōm, yā Topa tu hāpxopmāhā', xix Pex, hak mūn hā 'ūkxape', tu yūmūg xuxyā tu hāpxopmāhā xexka'. ¹³ Xix Hop pu 'āneo hōm, yā hāpxopmāhā xexka Topa tu', xi' tut pu 'āneo, yāk mūn hā yā' tut. ¹⁴ 'Āte 'Axīn pu 'āneo hōm, xix Penegōn pu' hōm, xix 'Ehēm pu' hōm, xix Pa'ot pu' hōm, xix 'Ehām pu' hōm, xix yūmūg xape xop te' pet kopa' pip pu 'āneo hōm. ¹⁵ Xix Pinot pu 'āneo hōm, xix Yonit pu' hōm, xix Neneo pu' hōm, xi' hex pu' hōm, xix 'Onīm pu' hōm, xix Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo hōm, nōm te' mūtik pip xop pu 'āneo hōm kamah.

¹⁶ Yāy kep ha yāy mūg, nūy tu 'āneo. Yā Kunnix yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pu 'āneo hōm.

Paot te hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ 'Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux: 'Og pa mōxip! Tikmū'ūn kummuk te xa hām'āktux hā' nōy yānān, puyīy 'āgāyā', puyīy yāy xakot, ha Topa yōg hām'āktux yūmmūgā kummuk. 'Āpu, 'ūnīm nōm kummuk xop. ¹⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk ha xīy, puxix Kunnix yūmūg xuxyā tu hāpxopmā 'ohnāg, pāyā hāpxop xak, nūy

xit. Tu hām'āktux māynāg, nūy yā tikmū'ūn pu mō'āmā', nūy tikmū'ūn hāmyūmmūg hok xop pu mō'āmā'. ¹⁹ Tikmū'ūn xohix te 'āyīpkox pip'ax yūmmūg, ha hām'āpak max'ax pu 'āyīpkox pip, 'āyīy xa tuk hittup, tup-tup, xa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max, pāyā 'a 'āte putup'ah, xa hāpxopmā kummuk yūmmūg. 'Āmhok. ²⁰ Topa te yūmūg kuxa māmāhā', tu hāpxip kutōgnāg 'īhā Hāmgāyāgnāg koxyōy putup, pu 'āxop totnok nām, tu' nōā'.

Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā'!

²¹ Tīmōn tek mūtik hāpxopmāhā', tu xa 'āneo hōm, xix Noxit, xix Yaxām, xix Xoxit, te 'āneo hōm kamah. Nū tik xop xohix Yoneo xop, 'ūgmūn putuk.

²² 'Ūgmūn Tex, tu Paot pupi tappet kax'āmi', tu 'āxop pu 'āneo hōm, yāk mūn Kunnix yōg, 'āxop putuk.

²³ Xix Gax te 'āneo, hak mūg pip Gax pet tu', ha' kuxa mām xop te nū pet tu ta tu yāy tu nū'nāhā', tu nū'āktettex. Xix 'Enax te 'āneo, ha kōmēn yōg tayūmak xex, xix Koat te 'āneo, ha yūmū'ā hā' xape'.

²⁴ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix ha hāmmaxnā'! Hamūn!

Paot te Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux

²⁵ 'Āpu yūmūg Topa xexka 'ūm 'āktux! Tu 'ākuxa māmā'ax ka'ok, xayīy 'ākuxa mām ka'ok mō' kuma' mōg. Yā hām'āpak'ax te' xuktux, 'āte nōm te xa' xuktux, tu Yeyox Kunnix xa' xuktux. Hōmā Topa te hāpxaptop, ²⁶ pa hōnhā hāmyūmmūgāhā', tu tik xop hittap hā' yūmmūgāhā', nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tappet tu kax'āmi', pu Topa yōg tikmū'ūn hāmyūmmūg, ha Topa hi xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu' xat, pu' hep xop xohix pu' xuktux, pu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn pu' xuktux, puyī' xohix yīpkox pi', xi' kuxa mām ka'ok hām'āpak max'ax kopah.

²⁷ Topap-xehnāg, 'ūnōy 'a' ti'ah, ha hāmyūmmūg xe'ēgnāg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux, Yeyox Kunnix ha hām'āktux.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' I

¹ Ūgmūn Paot, ha Topa tek mūn yāykutnāhā', tu nūgkutnāhā' āte hāpxopmā Yeyox Kunnix pu', tu xa kax'āmi', yūmūg xape Xox mūtik 'āte xa ka'āmi', ² nūy tappet xa mō'kutnā', nūy kōmēn Konīn yōg kuxa mām ka'ok xop xohix hah mō'kutnā', 'ākuxa xohip-xet Kunnix kuxa mūtik hah. Yā 'āxop Kunnix yōg xop, nūy Topa hā tikmū'ūn xe'e'. Hak mū'āte tappet mō'kutnā'ax kamah 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix hah, nōm xop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tu' xak, pu tu' kox ka'ogā'. Yā Yeyox Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xohix hā' xuxyā'.

³ Pūyā Topa yūmūg Tak 'ākuxa māmā', nūy tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmāxnā'.

Topa te Kunnix hā yūmū'ā hāmmāxnāhā'

⁴ Topa te xa hāmmāxnāhā', hak hittup, tu: 'Āmax, Topah! Kaxīy. Yā Topa te xa hāmmāxnāhā', Yeyox te 'āxop pupi' xok ha hāmmāxnāhā'. ⁵ Yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, pu hām'āktux ka'ok ha 'āyummūgāhā, xa hāmyūmmūg xohix. ⁶ 'Ākuxa mām ka'ok hām'āpak'ax kopah, ha Kunnix 'āktux, ⁷ yīy Topa te xa hāmmāxnā xexkah, 'ihā 'āxop te Topa yōg hāptup mō'nā'ax xexka hip, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putup putpu'. ⁸ Ha 'āka'ogāp-tup, 'ihā' nūn'ax hip, xayīy 'ākuxa tu max, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xupep, nūy 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit. ⁹ Topa xip ka'ok, tu mō'āgmūg xohix hā' xip ka'ok, tu yūmūg mūtik tihī', tu yūmūg xānāhā, 'ū nū', nūy yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, nūy Topak-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet.

Ūkuxa mām ka'ok xop te yāy tuk-mīy

¹⁰ Ūkxape xop, 'āte 'āxop tu' xak, xap-tox puxet xix kuxap-xet, nūy yāy mūtik ta tuk-mīy hok. Yā yūmūg xuxyā te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte xa' xak, xayīy 'āgāy hok. ¹¹ Kono xape te xa 'āktux, tu 'āxop te yāy tuk-mīy'ax 'āktux, ¹² ha kaxīy tikmū'ūn 'ūm

te: “Ūgmūn yā Paot yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Ūgmūn yā 'Apot yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Ūgmūn yā Pet yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Pak mūn yā Kunnix yōg,” kaxīy. ¹³ 'Ok 'āxop te Kunnix yōg tikmū'ūn koxip putup yāy pu? 'Ok 'ūgmūn te mīpkupnix tuk xok 'āxop pupi'? 'Āmhok! 'Ok 'āte yāy 'āxet'ax hōm, pu tikmū'ūn 'ūm 'āp-tox pix? 'Ap hōm'ah. Kunnix puxet te yāy 'āxet'ax hōm, pup-tox pix. 'Ak mūn'ah.

¹⁴ 'Āte Kinix xix Gax putox pix, pāyā tikmū'ūn nōy putox pix 'ohnāg, yīy 'āte: 'Āmax Topah! Kaxīy. Tuk hittup. ¹⁵ Yā tikmū'ūn te hām'āktux hok, hu: “Paot te yāy 'āxet'ax hōm puyīp-tox pix,” kaxīy. Yā' koit. ¹⁶ Nāy. 'Āte 'Exteo putox pix kamah, xi' xape xop, pap-tox nōy 'ap pix'ah 'āte'. ¹⁷ Kunnix te nū 'ūm kutnā'ah 'ūp-tox pix. 'Āmhok. Pa nūgkutnāhā', 'ūyīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'āte hām'āktux max pu kakxop tuk-tup yūmmūg max, nūy Kunnix xexkanā'. Yā yūmūg pupi' xok mīkupnix tu', yā hām'āpak max'ax 'ōhōm.

Topa te Kunnix hā tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā'

¹⁸ Tikmū'ūn kuxa yūm 'ohnāg hām'āpak'ax max kopah, puxi' yīxix, tu hām'āktux'ax putup nōg, tu: “'Āp-tox kummuk!” kaxīy, tu' yīpkox 'ohnāg. Pa yūmū'āte' xupak, tu: Hamūn! Yā hāmyūmmūg xe'e! kaxīy, tuk yīpkox pip hām'āktux'ax ka'ok pu', ha Kunnix yūmūg pupi' xok 'āktux, ha Topa ka'ok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Yā hām'āktux'ax ka'ok, tu yūmū'ā hā hām'āpak max xe'e'. ¹⁹ Yā Topa yōg tappet te:

“'Āte hām'āktux tox xop yōg hām'āktux kuxyāp-tup,” kaxīy.

²⁰ Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “'Āte hāmyūmmūg,” kaxīy. Piyāp xip tikmū'ūn te hitop tu yāy pe'paxex, hu: “'Āte hām'āktux max,” kaxīy. Yā' mōg, tu' yīpkox 'ohnāg. Topa te hām'āktux hitop'ax tu' mūg, hap-tox kummuk xop yōg hām'āktux.

²¹ Topa te hāmyūmmūg, tu' tux hok, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg hok, nūy hāmpe'paxex'ax hā Topa mūn yūmmūg hok,

ʾihāk mū'āte hām'āpak max'ax 'āktux, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, ha Topa te tikmū'un hā tu tehet, nōm xop kuxa mām ka'ok hām'āpak max kopah, hā tu tehet, ʾihā' kuxa kummuk xit, nūy nō kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. ²² Yoneo xop te Topa yōg hāpxopmā xe'ēgnāg xak, nūy pēnā', nūy hām'āpak max'ax yūmmūg, ha Genex yōg puknōg xop te hāmyūmmūg xak, ²³ pak mū'āte Kunnix 'āktux, ha mīpkupnix tu' xok yūmūg pupi', yā hām'āpak max. Pa Yoneo xop tep-tup nōg, xi' puknōg xop te hām'āpak'ax 'āktux kummuk, ²⁴ pa Topa te yāy yōg tikmū'ūn xānāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg, ha' yīmōgatux, pu hām'āpak max'ax 'āpax, ha Topa te Kunnix nū'kutnāhā', pu yāy yōg tikmū'ūn ka'ogā', nūy yāy yōg tikmū'ūn yūmmūgā'. ²⁵ Ha tikmū'ūn 'ūm te hitop tu hām'āktux, hu: “Yā hām'āpak'ax kummuk, tu hāmyūmmūgā hok,” kaxīy. Nāy, tikmū'ūn te hām'āktux kohe'. Nōm hām'āpak'ax yā Topa yōg hāmyūmmūg'ax xe'e'. Ha' nōy 'ūm te: “Yā hām'āpak max'ax pu'uk, tu' ka'ogā hok,” kaxīy. Pa Topa te' xuktux, yīy hām'āpak'ax ka'ok.

²⁶ Ūkxape xop, hāmpē'āpaxeh nōmhā. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu tikmū'ūn nōy xat 'ohnāg, ha Topa te 'āxānāhā', yā tikmū'ūn te xa 'āktux 'ūnōy pu', hu: “Hāmyūmmūg kutōgnāg 'ōhōm,” kaxīy. Tu xa pe'paxex 'ohnāg. ²⁷ Pa Topa te nōm tikmū'ūn pu' hupmāhā', ʾihā 'āyīmōgatux, 'āk-tōgnāg hah 'āyīmōgatux, xix 'āpuk'uk hah 'āyīmōgatux. ²⁸ Hōmā 'āxop yā hāmhok xop, yā Topa hā' puknōg 'āxop, yīy Topa te 'āyīmōgatux, nūy nōm tikmū'ūn xop yōg hāmpē'paxex kuxyā', ²⁹ pu tikmū'ūn 'ūm te yāy mūn xexka pe'paxeh hok Topa keppah. ³⁰ Pa Topa te 'āxop hā yāykotīnnāhā', tu yāy tu nū' xok Kunnix hā', ha Kunnix te hāmyūmmūg xohix, tu yūmūg hīnnāhā', 'ū tu hi xe'e', yā Topa te mō yūmūg yāy, tu yūmūg kuxa tupmāhā', pu Topa hā yūmū'ā tikmū'ūn. Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yūmūg yōg hāpxopmā'ax kummuk hā' pago. ³¹ Yīy Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn te hāmpē'paxex xexka putup, pūyā Topa yōg hāpxopmā'ax pe tu paxeh xexkah, nūy yāy yōg hāpxopmā

max pe tu paxeh 'ohnāg,” kaxīy.

2

Paot te Kunnix xok'ax 'āktux

¹ Ūkxape xop, hōmā 'āte xa hām'āktux, tu xa Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. Hōmā, hāmyāxatamuk xohix hā Topa yīy 'ohnāg, tu hām'āktux 'ohnāg, pāyā hōnhā Topa te hām'āktux, yīy 'āte xa' xuktux Topa pupi', tu hām'āktux max, puyīy kaxxop tuktup kama yūmmūg max. ² Yā 'āte hām'āktux'ax nōy putup 'ohnāg, nūy Yeyox Kunnix puxet 'āktux, nūy Yeyox xok'ax puxet 'āktux. Yā mīpkupnix tu' xok, yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ³ Hōmā 'āhak mōg, tu tak pu'uk, tuk kuxānōg, ⁴ tu Topa yōg hām'āktux xa' xuktux, xix xa hāmyūmmūgāhā', pāyā 'ap hām'āktux max'ah, puyīy tikmū'ūn te: “Yā hāmyūmmūg 'ōhōm!” kaxīy. 'Āmhok, pa Topa Koxuk tek ka'ogāhā', 'ūyīy Yeyox Kunnix 'āktux, hak ka'ogāhā kamah, 'āte hāpxopmā ka'ok, pu tikmū'ūn pēnā', nūy: “Yā Topa te Paot nū'kutnāhā', pu yāy pupi hām'āktux yūmū'ā', tu hāpxopmā ka'ok xe'e',” kaxīy. ⁵ Yīy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, hu 'ākuxa mām 'ohnāg tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax puknōg kopah, yā Topap-xet kopa 'ākuxa mām ka'ok, 'ūka'ok hah.

Topa te hāmyūmmūg xe'ēgnāg

⁶ Ha 'āte' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa Koxuk pu' yīpkox pip, ha 'āte Yeyox Kunnix 'āktux, 'ōhōm yūmūg pupi tu xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, pāyā hām xexka yōg tikmū'ūn te hām'āktux kohe', tu Yeyox Kunnix putup nōg, xi' xexka xop tep-tup nōg, ha tikmū'ūn te nōm xat'ax xop pu' yīpkox pip putup 'ohnāg. ⁷ Yā 'āte Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā hāmyāxatamuk xohix ʾihā', 'ap hām 'ūm xip'ah, pāyā Topa te hāmpē'paxex, tu yūmū'ā ha hāmmaxnā xexkap-tup, hu: “Pūyā yāy kutok tikmū'ūn pupi tu xok, nūy nō kuxa kummuk xit,” kaxīy. Pāyā' xaptop, tu' xuktux 'ohnāg, tu' yūmmūgā 'ohnāg. ⁸ Pax pu Topa hā' puknōg xop yūmmūg, puxix yūmūg xuxyāp-tex hok, 'ūgāy tup-tex. Pāyā' kuxa mām 'ohnāg, hu yūmūg xuxyā max xe'ēgnāg putex. ⁹ Pa Topa yōg tappet te hāmmaxnā xexka 'āktux,

tu yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi'ax 'āktux,
hu:

“Tikmū'ūn te' pēnā 'ohnāg, tu' xupak
'ohnāg,

tu' pe'paxex 'ohnāg,

pa Topa te hāmpē'paxex, nūy yāy yōg
tikmū'ūn pu hāmmax nā xexkah,

nūy tup-tup pax xop pu hāmmaxnā
xexkah,” kaxīy.

¹⁰ Yā hōmā Topa yīy 'ohnāg, pa hōnhā
yāy Koxuk te yūmū'ā hām'āktux, nūy yūmūg
yūmmūgā', puyīy xehomip xaptop 'ohnāg.
Yā Topa Koxuk te tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex
xohix yūmmūg, tu Topa yōg putup'ax xohix
yūmmūg, xix Topa yōg hāmpē'paxex xohix
yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn yāp-xet te yāy yōg
hāmpē'paxex xohix yūmmūg, yāp-xehnāg te
hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk yāp-xehnāg te
Topa yōg hāmpē'paxex yūmmūg. ¹² Ha Topa
te yāy Koxuk xe'ēgnāg yūmū'ā nū'kutnāhā',
tu' koxuk puknōg yūmū'ā nū'kutnā 'ohnāg,
yā Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā',
nūy Topa yōg hām'āktux yūmūgā'.

¹³ Yīk mū'āte Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax
'āktux putup, xa tikmū'ūn yōg hām'āktux'ax
pu 'āyīpkox hok. Yā kaxīy 'ūgmū'āte
hām'āktux, tu Topa Koxuk yōg hām'āktux'ax
yūmmūgāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn pu
hāmyūmmūgāhā', nōm xop te Topa Koxuk
pu' yīpkox pip. ¹⁴ Pa Topa Koxuk te
tikmū'ūn 'ūm kopa' xhip hok, puxix tu
nōm ka'ogā hok. Nōm tikmū'ūn yā Topa
hā' puknōg, tu' yōg hām'āktux 'āpak, pāyā'
yūmmūg'ohnāg. Yā' Koxuk xe'ēgnāg te Topa
yōg tikmū'ūn yāp-xet ka'ogāhā'. ¹⁵ Topa
Koxuk te tikmū'ūn kopa xhip, puxix
tikmū'ūn pa hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā'ax
xohix kopit, xix hāmyūmmūg, pe' max, pe'
kummuk. Pa' puknōg xop te nōm tikmū'ūn
yōg hāpxopmā'ax kopit hok. ¹⁶ Yīy Topa yōg
tappet te:

“Ōk tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hāmpē'paxex
yūmmūg?

'Ok tikmū'ūn 'ūm te Topa pu hāmyūmmūgāhā',
'Āmhok.

Topa yāp-xehnāg te yāy yōg hāmpē'paxex
yūmmūg,

xix yāy pu hāmyūmmūg xe'ēgnāg,” kaxīy.

Pa Kunnix te hāmyūmmūg, tu yūmū'ā
hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy putox puxet Kunnix
putox mūtik.

3

Yūmū'ā Topa hā kāmānat

¹ Āte xa hāpxe'e 'āktux. Yā 'āxop tek mūn
hā 'āxape', pa 'āte xa hām'āktux yūmmūg,
'okpa Topa Koxuk te 'ākopa' xip. Yā 'āxop te
hāmpē'āpanōm kummuk, Topa hā' puknōg
xop putuk 'āxop te hāmpē'āpanōm, nōm
te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, xix kaxxop
putuk hāmpē'āpanōm, nōm xop te Topa yōg
hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, yā kaxxop
putuk, 'ākuxa mām pu'uk tu'. ² Kaxxop
pu'ūgnāg te' yōktat hep xo'op, tu' xit'ax
ka'ok mā hok, ha kaxīy 'āxop pu'uk, tu Topa
yōg hām'āktux yūmmūg kutōgnāg, hōmā xix
hōnhā 'ākuxa mām pu'uk. ³ Āxop te Topa hā'
puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kummuk,
tu' yāy kix pax, xix yīpkumīy pax, tu Topa
hā' puknōg xop putuk, tu hāpxopmā kum-
muk. ⁴ Tikmū'ūn puxet te: “Ūgmūn yā Paot
yōg,” kaxīy, ha' nōy te: “Pak mūn yā 'Apot
yōg,” kaxīy. Yā Topa hā' puknōg xop putuk
hāpxopmāhā'.

⁵ 'Apot yā 'a' xexka'ah, xix mūn
'ak xexka'ah. Yāk mū'āte Kunnix tu
hāpxopmāhā', puxi'. Tu xa hām'āpak
max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok yūmūg
xuxyā kopah. Yūmūg xuxyā tuk mū'āte
hāpxopmāhā', yāk mūg xat, 'ūyōg kāmānat
hah. ⁶ Tikmū'ūn te hāpxa xexka hā' hām,
ha tik hāmāxap te hāpxop xap xok, ha'
nōy kūnāy tu' hām, tu kōnāg hā hāpxop
xokax pix, puyīy tu tuk mō'ka'ok. 'Ūtix
hām, pāyā Topa te hāmmaxnāhā'. Ha kaxīy
'āte xa hām'āpak max 'āktux, ha 'Apot te xa
hāmyūmmūgāhā'. Tikmūg hām, pāyā Topa
te xa hāmmaxnāhā', tu 'ākuxa māmāhā'.

⁷ Kāmānat xop 'a' xexka'ah, pāyā Topa mūn
xexka xe'ēgnāg, tu hāmmaxnāhā'. ⁸ Ha
kāmānat xop xohix yāy putuk, ha Topa
te' hām'ax tu' pagop-tup, tu kāmānat hām
xexka tu' pagop-tup punethok, ha kāmānat
hām kutōgnāg tu' pagok-tōgnāg putup.
⁹ Yā 'Apot xix mūn hām Topa tu', 'āxop ha
tikmūg hām, puyīy Topa 'āka'ogā', yīy 'āxop
te hāpxa putuk, ha Topa te xa hāmmaxnāhā',
ha 'āxop te mīptut putuk kamah, yā Topa

yōg mīptut. ¹⁰ Ūxuxyā te' xat, pu mīptut max mīy, tu tik puxet xat hāmāxap, pu mīkaxap mīm mōg hāpkox kopah, pu nō māykup mō'tat, ha' nōy kūnāy tu' xat, pu nōm mō'xix hāpkox kopah. Ha Kaxīy Topa tek ka'ogāhā', pu hām'āpak max 'āktux hāmāxap, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha 'Apot kūnāy tu' nūn, nūy kuxa mām ka'ok xop yūmmūgā max. ¹¹ Mīptut xuxyā te māykup ka'ok putup, yā māykup te mīptut ka'ogāhā', pu tu yūm ka'ok. Ha kaxīy Topa te Yeyox Kunnix yāykutnāhā', pu yāp-xehnāg hā' yūmūg pupi tu' xok, nūy yāp-xehnāg hā' kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. 'Ap nōy xip'ah. ¹² Ha tikmū'ūn yāg te pipkup yānām 'āta hā hām'āta max mīy, xi' nōy te pipkup yānām ponnok hā' mīy, xi' nōy te xap max hā hām'āta mīy. Ha' nōy te mīmpe hā hām'āta kummuk mīy, xi' nōy te xuxnak hā' mīy, xi' nōy te xuxnāg xux hā hām'āta' mīy. Hā kaxīy Topa yōg kāmānat hām kamah. 'Ūyāg hām max, tu Topa yōg hām'āktux 'āktux, tu Topa yōg tikmū'ūn ka'ogāhā' pu tu hāmyūmmūg. Ha' yāg nōy hām kummuk, yīy Topa yōg tikmū'ūn pu'uk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. ¹³ Ūxuxyā te mīptut kummuk mīy, puxix kuxap hā mō'xut mō'ka'ok, ha' nōg. Hā kaxīy Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup, 'īhā Topa te yāy yōg kāmānat xop yōg hāpxopmā'ax xohix kopit. Kāmānat hām kummuk, puxi' yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ¹⁴ Ūxuxyā te mīptut max mīy, puxix kuxap hā mō'xut 'ohnāg, yā' yūm ka'ok. Kaxīy kāmānat hām max Topa tu', puxix Topa yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy nō kāmānat ha hāmmaxnā xexka'. ¹⁵ Mīptut kummuk mō'xut kuxap hā, puxix kāmānat te hām hok xip, tu tayūmak pop 'ohnāg, pāyā' xok'ah. Kaxīy Topa yōg kāmānat hām kummuk, puxix yāy kuxa tup, Topa te' tupmā hah, tu Topa yōg putat hām hok hā' mōg, pāyā Topa te nōm kāmānat pu pexkox yōg hāpxop 'a' hōm putup'ah. ¹⁶ Yā 'āxop Topa pet xe'e', 'ākopa' xip tu', ha 'āxop te hāmyūmmūg, ha Topa Koxuk te 'ākopa' xip, ¹⁷ yīy Topa te 'āpēnā max, 'ākopa' pet tu'. Tikmū'ūn gāy te 'ākoxyōy putup, puxix Topa' yānān tu 'ūkoxyōy, 'āxop yā Topa pet xe'e'.

¹⁸ Pūyā 'āmūn yāy hā mō'āmā hok. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg xexka!" kaxīy, pāyā' hitop tu hāmpe'paxex, yā Topa te: "Ōhōm hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu'," kaxīy. ¹⁹⁻²⁰ Topa hā' puknōg xop te: "Yā hāmyūmmūg nō'ōm," kaxīy, puxix Topa te: "Pūyā yāy hā mō'āmā', hāmyūmmūg hok tu'!" kaxīy. Yīy Topa yōg tappet te: "Topa te yāy mūn hā' puknōg xop yūmmūg, tu' yōg hāmpe'pānōm yūmmūg, ha hāmyūmmūg 'ūhitop tu', tup-tox kummuk xop putuk," kaxīy. ²¹ Pūyā tikmū'ūn yāy mūn xexka 'āktux hok, tu yāy yōg hāpxopmā'ax tu' kuxa hittup hok. Yā hāpxop xohix 'ōgnū', pu Topa xa hāmmaxnā'. ²² Yīy Paot, xix 'Apot, xix Pet, 'ūxohix te 'āpēnā max, ha Topa te hām xexka mīy, nūy 'ākuxa hittupmā'. Tu 'ākuxa hīnnāhā', xayīy 'āxakix 'īhā, 'āmōg pexkox hah. Yā hōnhā Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hōmā mō'āyāy xe'ēgnāg, xix hāptup 'īhā mō'āyāy xe'ēgnāg putup. Yā' xohix 'ōgnū', ²³ ha 'āxop yā Kunnix yōg tikmū'ūn, ha Kunnix yā Topa yōg hāmyāyutnā'ax xe'ēgnāg.

4

Yeyox yōg mō'pok xop

¹ Ūgmū'āte xa hā Kunnix yōg kāmānat, tu hāpxopmāhā', nūy Kunnix pupi xa hāmyūmmūgā', nūy xa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, ² Yīy Topa tek mūg xat 'ū hāpxopmā max, nūy xa hāmyūmmūgā' max, ha yūmūg xuxyā tek mū yōg hāpxopmā'ax pēnāp-tup, nūy yūmmūg, 'ok pek mū'āte hāpxopmā max, 'ok pek mū'āte hāpxopmā kummuk. ³ Āxop tek mūg hām'ax pēnāp-tup. Pūyā tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg tuk mūg hām'ax pēnā'. Yā' hitop. Āte yāy yōg hām'ax pēnā hok yāy pu kamah. ⁴ Ūgkuxa te' mīy max 'āktux, pa yūmūg xuxyā puxet tek hām'ax pēnāhā', tu' yūmmūg, 'ok pek hām max, pek hām kummuk. ⁵ Yīy 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kopit hok, nūy nō 'āktux kummuk. Nāy, 'ūhip, pu Topa' kopit, 'īhā nū'. Tute hāpxop xaptop'ax mūg putup, xix tikmū'ūn yōg hāmpe'paxex yūmmūg putup, 'īhā Topa te hāpxopmā'ax max pu pago.

⁶ Ūkxape xop, 'āte xa hām'āktux tap, tuk mūn 'āktux, xix 'Apot 'āktux. 'Ātek mūg 'āktux, xayīy 'āxop hāmyūmmūg, ha tap-pet te' xat, hu: "Tappet yōg hām'āktux pu īpkox pi," kaxīy. Yā' kummuk, tik 'ūm 'āktux max, 'ihā' nōy 'āktux kummuk. ⁷ 'Ok 'āxop te yāy xexka pe'āpaxex? 'Ok 'āxop te 'ānōy kutōgnāg pe'āpaxex? Yā' kummuk. Topa mūn te xa hāmmaxnāhā', tu' hok hā hāmmaxnāhā', xayīy yāy hitop xexka 'āktux hok!

⁸ 'Āxop yā yāy pe'āpanōm 'ūptexop, tu yāy pe'āpanōm 'āxexka xop, tuk mūg pe'āpanōm kutōgnāg xop, Pāyā yāy mō'āmā'. 'Ūyā yūmūg xohix xexka xop! ⁹ 'Āte hāmpē'paxex. Yāk mū'ā mō'pok xop, pe Topa hā yūmūg ka'ax xop, nūy tikmū'ūn 'ūgmūg kix, 'ihā xohix te' pēnāhā', xix pexkox yōg nū'pok xop xohix te' pēnā kamah. ¹⁰ Ha Topa hā' puknōg xop te: "Ūp-tox kummuk," kaxīy, huk mūg 'āktux, tu 'āxop 'āktux max, pāyā yūmūg xohix Kunnix yōg tikmū'ūn. Hak mūg pu'uk, pa 'āka'ok, ha 'āp-tup pax, pak mūg putup nōg. ¹¹ Yā putup tek mūg kix, hak mū'āte kōnāg tat'ax xak. 'Ūgmūg xax kunox, ha' gāy xop tek mūg kix, tu mūg xūygāhā', 'ak pet 'ūm yūm'ah. ¹² Tuk mūg hām punethok nūy xit, 'ihā tikmū'ūn te: "Pūyā Topa 'ākix!" kaxīy. Hak mū'āte hām'āktux hā' yānān, hu: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā!" kaxīy. Hak mūg kummugāhā', pāyāk mū'āte' gāy xop yōg hām'āktux kummuk hā' tot, tu hāmmax hip. ¹³ Ha' gāy xop tek mū'ā hāpkummugāhā', tuk mūg mānōg, 'ihāk mūg yīy pu'uk, nūy nōy gāy kuxyā'. Yā Topa hā' puknōg xop tek mūg putup nōg, tu: "Mōg, nūy 'āpep!" kaxīy.

¹⁴ 'Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. 'Āte 'āxop putup pax, 'ūgkutok putuk hah, 'a 'āte xa' hupmāp-tup'ah. ¹⁵ Yā tik punethok te xa hāmyūmmūgā'ax, pak mūn puxet hā 'ōg 'ātak. 'Āte xa hā 'ātak, xa hām'āpak max'ax 'āktux tu', ha 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁶ Hu 'āte xa' kax, pu hāpxopmā max, nūy 'ūgmūn putuk. Yā 'āte hāpxopmā max, ¹⁷ hu 'āte Timōn mō'kutnāhā', tuk mūn hā 'ūgkutnā', pu hāpxopmā nū mūtik, hak mūg tix hām max yūmūg xuxyā pu'. 'Āxutigāp-tup, xayīy Topa

yōg putat hā 'āmōg ka'ok, yā 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ha taxīy 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'.

¹⁸ 'Āxop yāy xexka pe'āpanōm, kopxix 'āhak mōg hok. ¹⁹ Topa 'ūgputup, 'ū mōg, yā hāpxip kutōgnāg kopxix mōg, nūy nōm xop te hāpxopmā'ax yūmmūg. Ha' yīy ka'ok, yāy xexka pe'āpanōm tu'. 'Āpu hāpxopmā ka'ok kamah! ²⁰ Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat, puyīy yīpkox pi' xe'e', nūy hāpxopmā max. Tikmū'ūn te hitop tu hām'āktux, tu hāpxopmā max hok, puxix tu yīpkox 'ohnāg. ²¹ Pi'yā' mūn xatep-tup? 'Ok 'ūgmōg, nūy xikot hā 'ākix'ax? 'Ok pep-tup, 'ūyīy'ax pu'uk hā 'āhittupmāhā'? Piya' mūn xatep-tup? Yā xatep-tup 'ūg 'āhittupmā', yīy hāpxopmā max.

5

Tik te' nōy hā' xupxet

¹ Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, yā 'āxop 'ūm yōg tik 'ūm te' nōy hā' xupxet kummuk, yā' xonnix kummuk, ha tikmū'ūn nōy te Topa hā' puknōg te' mīy 'ohnāg. Yā tik te yāy tak xetut mūg, nūy nū mūtik 'ānōm, tu hāpkummuk mīy pax. ² Tep te xīy 'āxop te yāy mūn max pe'āpanōm? Yā 'ākummuk! 'Āpu yāyhāhup, nūy tik kummuk xupmā. ³ 'Ūyāk xhip nōmhā 'āxop mūtik! 'Āte tik yōg hāpxopmā'ax kummuk kopit, 'ihā hāptox tuk xip, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā' hōm yāy 'āxet'ax, 'āte tik hāpxopmā'ax kummuk kopit. ⁴ 'Ūyāk xhip 'āxop mūtik, 'ihā 'āxop te yāy kotīnnāhā', ha yūmūg xuxyā te 'āka'ogāp-tup, ⁵ xa tik kummuk hōm Hāmgāyāgnāg pu'. Pūyā tu xok, pāyā Topa te' kuxa kummuk xit, pu' koxuk tu xip ka'ok, 'ihā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix nūn putpu'.

⁶ 'Āxop yāy mūn max pe'āpaxex. 'Ap max'ah. Xate hām hittap yōg hām'āktux yūmmūg, yīy: "Pām yōg tokatogā'ax kutīgnāg te pām xexkanāhā'," kaxīy. ⁷ Yā tokatogā'ax te hāpkummuk mīy'ax putuk, yīy hāpkummuk mīy kux, nūy tu max, tu pām putuk'ax, pām tokatok hok putuk, yā' tūmnāg. Hāpxip kutōgnāg 'ihā 'ūgmū yōg Yoneo xop te 'āmuk xexka 'āxet'ax Nōā'yēn mīy putup, 'ihā kahnēn putex, pu' xohix'

mā'. Ha Kunnix te yūmū yōg kahnēn xe'e', tu mīpkupnix tu' xok tap yūmūg pupi', hu yūmūg hā kahnēn xe'e'. ⁸ Āpu yūmūg Kunnix pekpaxeh, nōm te yūmūg pupi' xok pekpaxeh, yā 'āmuk xexka Nōā'yēn putuk, yīy yūmū'āte hāpkummuk mīy kux, ha pām yōg tokatogā hok putuk. Yā pām te hāmyok mīy'ax 'āktux, xix hāmaxnā'ax 'āktux.

⁹ Āte xa kax'āmi tap, pu tikmū'ūn kummuk mūtik 'ākotīnā hok, nōm tikmū'ūn te' nōy hā' xupxet. ¹⁰ Āxop te hām xexka tu' pip, yīy hāpkummuk mīy xop te xa yāy kote' pip. Yī' xohix tu' āxop 'āxatat hok. Ha nōm kummuk xop te' nōy hā' xupxet, xi' nōy yōg hāpxop putup pax, xix hāpxopmā kummuk xix topa komut pu nū' xup. ¹¹ Pa tikmū'ūn te yāy 'āktux, tu' kuxa yūm ka'ok'ax 'āktux, tu hām'āktux max, pāyā' nōy hā' xupxet kummuk, xi' xupkumīy, xix topa komut pu nū'xup, xix kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xi' nōy kupex, xix hāpxop hā' xupxet, puxix nōm tu' āxatat, nūy nū mūtik 'āxit hok.

¹²⁻¹³ Āte Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit hok. Yā Topa mūn te' kopit putup. Pa 'āxop te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit'ax. Yā' max xa' kopit. Topa yōg tappet te: “Tikmū'ūn kummuk xupmā', puyīy 'āxop mūtik tu ti hok,” kaxīy.

6

Tikmū'ūn te' nōy kumīy kummuk

¹ Āxape te xa hāpkummugā', 'āpu 'āxape nōy ha mōg, 'āxape pa te hāmyūmmūg ha 'āmōg, pu 'ātix kopit. 'Āmōg hok Topa hā' puknōg xop hah, pu tu' kopit, pāyā 'āxape ha 'āmōg, tik kuxa yūm ka'ok Yeyox kopa ha 'āmōg. ² 'Ok yūmmūg hok xate'? Topa yōg tikmū'ūn te Topa hā' puknōg xop hāpxopmā'ax kopit putup. 'Ok 'āpa te hāmyūmmūg hok? ³ Yā yūmū'āte pekkox yōg nū'pok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup kamah, hu yāy xape yōg hāpxopmā'ax kopit'ax nōmhā, puyī' nōy hā tu xape 'ūxeheh. ⁴ Āxape te 'ākte'ex kummuk, yā hāpxopmā'ax kutīgnāg, ha 'āxape kummugāp-tup 'ūyānān tu', puxix tik puknōg tu' xax hok, puyīy tu' kopit. Kaxīy hok. ⁵ 'Ok yāyhāhup hok xate'? 'Ok 'āxop mūtik xip hok tik pa te hāmyūmmūg,

puyīy 'ātix hu' kopit max? ⁶ Yā' xip! 'Āte' yūmmūg! Pa 'āxop gāy, tu' kuxa mām hok xop ha 'āmōg, nūy tu' xax, pu 'ōg hāpxopmā kummuk'ax kopit.

⁷ Āxop yāytukmīy tik puknōg keppah, yā' kummuk. 'Ok xate hāmyūmmūg'ax xohix xaxok? 'Ūtux hok pu 'āxape 'ākummugā'. 'Ūtux hok pu 'āxape 'ōg hāpxop pa'. ⁸ Pa 'āxop te 'āxape pu kummugā pax, ha' nōy yānān tu' ākummugā pax. 'Āhup! Puxi!' Āxop xape xop. ⁹⁻¹⁰ Tikmū'ūn kummuk te pekkox ha' mōg 'ohnāg, nōm xop Topa pu' yīpkox 'ohnāg, 'ap mōg putup'ah hāpkummuk mīy'ax xop xohix, nōm te' nōy hā' xupxet, xix nōm te topa komut pu nū'xup, xix nōm te' nōy xetut hā' xupxet, xi' nōy yīpxox hā' xupxet, xix nōm tik te tik nōy pēnā kummuk, xix 'ūn te 'ūn nōy pēnā kummuk xix nōm te hāpxop hā' xupxet, xix nōm xupkumīy, xix nōm te kenmuk xo'op tu mōktu paptux, xix nōm te' nōy kupex, xix nōm te hāpxopmā kummuk pax. ¹¹ Hōmā 'āxop 'ūm te hāpxopmāhā kaxīy, pa Topa te 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max, ha hōnhā 'āxop te Topa hā tikmū'ūn, yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, xix Topa Koxuk hā 'āxop yā Topa yōg tikmū'ūn.

Topa tu hāpxopmā max

¹² Pa tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux'ax, hu: “Āte yāy putup'ax xohix mīy'ax,” kaxīy. Hamūn. Pāyā yāy putup'ax mīy, puxix xa kummugā'ax. 'Āte hāpxopmā'ax xohix kamah, pa 'āte' tux hok, pu nō hāpxopmā'ax 'ūgkummugā hok. ¹³ Pa tikmū'ūn nōy te hām'āktux'ax, hu: “Topa te hāpxop xit'ax mīy pu tikmū'ūn mā', ha Topa te tikmū'ūn tex mīy, puyīy tikmū'ūn nō tu xit,” kaxīy. Hamūn. Pa Topa te tikmū'ūn tex nōāp-tup, xi' xit'ax nōāp-tup kamah. Yā yūmūg yīn mīy, 'ūyīy yūmūg hāpxopmāhā yūmūg xuxyā tu', yūmūg yīn 'ūm mīy'ah, 'ūyīy yūmūg nōy hā' xupxet. 'Āmhok. Yā yūmūg yīn yā yūmūg xuxyā yōg. ¹⁴ Topa te yūmūg xuxyā putpu' hīnnāhā, hu yūmūg hīnnā'ax putpu kamah, 'ūka'ok tu'.

¹⁵ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? 'Āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, Yā' kummuk xexka, xa Kunnix yōg tik te xotit mūtik

'ānōm. Yā' xotit hā' yāyhā yīn puxet. Pūyā Topa 'āxtux hok, xayīy 'ānōm hok! ¹⁶ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā tik te xotit mūtik nōm, puxix 'ūn hā' yīn puxet, Topa yōg tappet te: “Yā' tix te yāyhā' yīn puxet,” kaxīy. ¹⁷ Pa tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yeyox kopah, puxix tu kuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik.

¹⁸ 'ūg'āpax, xayīy 'ānōy hā 'āxupxet hok. Hāpkummuk mīy'ax nōy tikmū'ūn yāy yīn kummugā'ah, pa tikmū'ūn xonnix, puxix yāy yīn kummugā'. ¹⁹ 'Ok 'āxop te hāmyūmmūg hok? Yā Topa Koxuk xip 'ākopah, ha Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmūtik tu xip ka'ok, 'āxop yā yāy mūn xat'ah, 'āmhok, yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn xat. ²⁰ Topa te 'āpop, tu hāpxopmā ka'ok, nūy 'ākuxa tupmā', yā yāy kutok xok 'āxop pupi', nūy 'ākuxa tupmā', yīy hāpkummuk mīy hok, puyī' puknōg xop pēnā', tu: “'Āxop yōg Topa max, tu 'āka'ogāhā', xayīy hāpxopmā max!” kaxīy.

7

Tikmū'ūn te yāyta'ax

¹ 'Āxop te 'ā' kax'āmi tappet tu, tu tappet tu yāy 'āktux, tuk yīkopit, tu: “'Ok max tikmū'ūn yāytax?” kaxīy. Yā' max pu yā tik yāytax hok, nūy yā' hok xip, ² pa tikmū'ūn punethok te' nōy hā' xupxet, yīy 'āte: Yā' max tik yāy yōg 'ūn mūy, pu 'ūn kamah yāy yōg tik mūy. ³ 'Āte xe' xat, pu' yīpxox yāy xetut mūtik tu nōm max, xi' xat, pu' xetut yāy yīpxox mūtik tu nōm max. ⁴ 'Ūxetut yīn yā' yīpxox yōg yīn, yī' yīpxox te' xat, ha' yīpxox yīn yā' xetut yōg yīn, yī' xetut te' xat. ⁵ Xatix yāy mūn hōm, nūy 'ū nū mūtik 'ānōm, nūy 'āti ka'ok. Pa Topa pu hām'āktux pax, 'īhā 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet, hu ta hāpxip kutōgnāg 'īhā 'āhok 'ānom. Pa hām'āktux kux, 'īhā nū mūtik 'ānōm 'ūxeheh, pu Hāmgāyāgnāg xatix kummugā hok, 'ānōm putup hah.

⁶ 'Āxep xat'ah 'āte nōmhā, pāyā xa hāmyūmmūgāhā'. ⁷ 'Ātep-tup, pu tikmū'ūn xohi' hok pi', 'ūgputuk nūy, pa Topa te tikmū'ūn xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā max, tu tik puxet ka'ogāhā pu' hok xip, xi' nōy ka'ogāhā pu yāyta max.

⁸ Yīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, puyī' hok pi', hu yāyta hok 'ūg putuk nūy. Ha' hok mām xop pu 'āte hām'āktux kamah, pu' hok mām. ⁹ Yāy tap-tup te 'āp-tex, 'āpu yāytax. Yāyta'ax 'ūmax, yāy tap-tup xūy mūn yā' kummuk, yā kuxap putuk 'ākopah.

¹⁰ Ha 'āte tikmū'ūn yāyta xop pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā te' xat, pu tu yāy xatat hok. ¹¹ Yāy xatat, puxi' hok xip, tu' nōy mūg hok, tu mōktu xe yāy yīpxox mūg, xix yāy xetut mūg, nūy nū mūtik tu ti ka'ok 'ūxeheh.

¹² Tikmū'ūn nōy pu 'āte hāmyūmmūgāhā', 'ap Topa te' xat'ah. Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, ha 'ūn mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, tu' yīpxox mūtik tip-tup, puxix 'āti'. Pūyā' xetut nīm hok.

¹³ Ha 'ūn nōy kuxa yūm ka'ok Kunnix kopah, tu tik mūg, nōm kuxa yūm 'ohnāg, ha' yīpxox te nū mūtik nōm putup, puxix 'āti'. Pūyā' yīpxox nīm hok. ¹⁴ Yā Topa te' yīpxox ha hāmmāxnā'ax, tu' xetut kuxa yūm'ax hā hāmmāxnā'ax, tu 'ūn nōy ha hāmmāxnā'ax, 'ūyīpxox kuxa yūm'ax hā' hāmmāxnā'ax, puyīy tuk-tok xohix hu Topa yōg, ka Topa hā' puknōg xop putuk, nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Pe' yīpxox kuxa yūm hok te' xetut nīm putup, pe' xetut kuxa yūm hok te' yīpxox nīm putup, pūyā 'ā' nīm, ha' kux. Pūyā' kuxa mām ka'ok xop pip. Yā Topa te yūmūg kuxa māmāhā', 'ūyīy nōy xop mūtik tu ti max. ¹⁶ 'A xate hāmyūmmūg'ah, 'a 'ānōy kuxa yūmmūg'ah. 'Ok pe' kuxa yūm'ax Kunnix kopah, 'ok pe' kuxa yūm hok. Pūyā mōg, 'ūgmīy hok.

Topa pu' yīpkox xihip

¹⁷ Pūyā tikmū'ūn xohix hāpxopmā max. Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopmā max tikmū'ūn kopah. Pūyā tu pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. Yā 'āte tikmū'ūn kuxa mām xop xohix pu hāmyūmmūgāhā'. ¹⁸ Tik te yāy nāg xax yīmap tu' xak tap, 'īhā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy koex xut. Ha tik te yāy xax xak 'ōhnāg 'īhā Topa te' xānāhā', puxi' xak hok, nūy xax xak hok. ¹⁹ Yā' xax xak'ax, xi' xax xak hok, yā Topa pu yāy putuk, pa Topa yōg xat'ax pu 'īpkox pi', nūy hāpxopmā max. ²⁰ Pūyā' xohix hāpxopmā max, Topa te' xānāhā', pu tu hāpxopma max tikmū'ūn kopah. Pūyā

tu' pip ka'ok, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax mīy. ²¹ 'Ok 'āhām 'āxat'ax pu, 'īhā Topa te 'āxānāhā'? 'Ok 'āhok hā 'āhām, tu tayūmak 'ūm pa hok? 'Ūxutigā hok, pa mōg'ax nūy 'ānōy pu 'āhām, nūy tayūmak pop, puxi mōy, tu' hām. ²² Yā yūmūg xuxyā te 'ākuxa kummuk xut, 'īhā 'āxānāhā', tu' xut, xa mōg, xayīy yūmūg xuxyā hā 'āptix, nūy nōm pu 'āyīpkox xihip. Kamah tik hām 'ūnōy pu', nūy tayūmak pop, yā kamah Kunnix hā 'ūptix, nūy yūmūg xuxyā pu' hām 'ūhok hā, nūy nōm pu' yīpkox xip. ²³ Topa te yāy kutok nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok. Yā yāy kutok yāp-xehnāg, ha Topa te mō'yāy xe'ēgnāg, pāyā nū'kutnāhā', pu 'āxop pupi tu xok, puyīy 'āxop hā 'āxuxyāp-xet. ²⁴ Topa te 'āxānāhā', tu 'āyīmōgatux. 'Āpu pi ka'ok, nūy Topa pu 'āhām mō kuma mōg.

²⁵ 'Ūkxape xop: Xatek yīkopit, hu: "Ok max tikmū'ūn yāytax?" kaxīy. Topa tek xat'ah, 'ūyīy 'āte' hok pip xop pu hām'āktux, pāyā 'āte hāmpe'paxex max, ha Topa tek kuxa ka', yīy 'āte nōm xop pu hāmyūmmūgā'ax. ²⁶ Hōnhā' gāyxop te yūmūg xūygā punethok, yī' max, pu tu tik yāyta hok. ²⁷ 'Ok xate 'ūn mūg'ax, nūy yāytax? 'Āpu, yāyta'. 'Ok yā' hok 'āxip? 'Āpu 'āhok xihip. ²⁸ Yā' max pu' xetut mūy, yā hāpkummuk 'ohnāg. 'Ūn hok yūm yāytax, hu ta hāmmax mīy, pāyā' yāykuxop'ax punethok, ha 'āte 'āp-tup'ah, xa yāykuxop.

²⁹ 'Ūkxape: 'Āte xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā'. Yā hāmyāxatamuk xohix yōg 'āmnīy xox putox, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn xohix hok pip'ax putuk hāpxopmāp-tup, 'ok pe' yāytaha', 'ok pe' yāytahok. ³⁰ Ha' kuxa hittup 'ohnāg xop te' kuxa hittup xop putuk'ax, xi' kuxa hittup xop te' kuxa hittup 'ohnāg xop putuk'ax, xix hāpxop pop xop te hāmhōgnāg pip xop putuk'ax, ³¹ ha nōm xop te hāpxop hā' hām xop te' nōy xop putuk'ax, nōm xop te' yāykuxop 'ohnāg putuk'ax. Yā hāpxip kutōgnāg 'īhā hām xexka nōg putup.

³² 'Āte 'āp-tup nōg, xa yāy kuxop, nūy hāpxop xak'ax tat. 'Ūhok pip xop te yūmūg xuxyā xak, nūy tu hām max, puyīy tu xuxyā kuxa hittupmā'. ³³ Pa' yīpxox xop te hāpxop xak'ax tat, puyī' xetut kuxa hittupmā'.

³⁴ Tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmā kamah, yīp-tox tix, xi' kuxa tix. Ha' xetut xop te yūmūg xuxyā pu hāpxopmāp-tup, yāp-tixix, pa' yīpxox kuxa hittupmāp-tup kamah, hu yāykuxop, tup-tox tix, xi' kuxa tix.

³⁵ 'Āte 'āxop hāk putup, nūy mō'ānīynām, yīy xa hāmyūmmūgāhā'. 'A 'āte 'ākummugāp-tup'ah, pāyā 'āp-tup, xa 'āxop hāpxopmā max, nūy tu māynāg mīy, nūy 'ākuxa hittup, nūy 'ap-tox puxet hā, xix 'ākuxa 'ākuxap-xet hā Topa xa tu hām.

³⁶ Tik te yāyta'ax, pa yāyta hok pe'paxex, tu' xetut 'ap nōm yūmmūg'ah, tu' mūg putup, pūyā' mūy. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah. ³⁷ Pa tik te' hok xip putup tu yāy hok, tu' max pe'paxex, pu' xetut nīm, nūy nū mūtik nōm 'ohnāg, puxix yāyta hok, pāyā' hok xihip. ³⁸ Tik te' xetut xip tap mūg, nūy nū mūtik yāytax, yā hāpxopmā max, pa tik te' mūg 'ohnāg, nūy yā' hok xip, yā hāpxopmā max xe'ēgnāg.

³⁹ 'Ūn te' yīpxox mūg, nūy nīm hok, pa' yīpxox xok, puxix tu kux. Yā' max. pu' nōy mūy, nūy xe yāytax, nūy nōy kuxa yūm ka'ok'ax mūtik yāytax. ⁴⁰ Pa 'āte hāmpe'paxex, hu: Yā' max xe'e, pu' hok tu xip ka'ok. Yā kaxīy Topa Koxuk te 'ā hāmyūmmūgāhā'.

8

Tikmū'ūn te xogyīn hōm topa komut xop pu'

¹ 'Āxop tek yīkopit, hu: "Ok max, 'ūgmūg xit'ax xohix mā'?" kaxīy. Yīy 'āte hāpxop xit'ax 'āktux putup, tikmū'ūn te' xit'ax hōm topa komut xop pu'. Tikmū'ūn te hāpxe'e 'āktux, hu: "Yūmūg xohix te hāmyūmmūg," kaxīy. Pa hāmyūmmūg'ax kutōgnāg te hāpkummugāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy mūn xexka pe'paxex, pāyā tikmū'ūn te' nōy putup pax, tu' nōy ka'ogāhā', tu hāmyūmmūg xe'e'. ² Tikmū'ūn te yāy pe'paxex, hu: "Āte hāmyūmmūg!" kaxīy, puxix hāmyūmmūg 'ohnāg, ³ pa tikmū'ūn te Topap-tup pax, puxix yā Topa te nōm yūmmūg.

⁴ 'Āte xa topa komut 'āktux'ax. Yūmū'āte' yūmmūg. Topa komut xop 'ap xe'e'ah. Yā mō'āmā'ax xop, Topa yāp-xehnāg xip

pepkox tu', ⁵ pa Topa hã' puknõg xop te komut xop 'ãxet "topah", ha topa komut pip punethok, hãmnõgnõy tu' pip, xix hãm tu' pip, ha kamah tikmũ'ũn xuxyã punethok pip. ⁶ Pa yũmũ'ãte Topap-xehnãg yũmmũg, yã Kunnix hã mũnũn tu yũmũg 'Åtak, tu hãpxop xohix mĩy, ha Topa tu yũmũg hi'. Ha yũmũg xuxyã yãp-xet xip kamah, yã Yeyox Kunnix, tu hãpxop xohix mĩy kamah, yã Tak mũtik, xi' hep xohix xop mĩy, hu yũmũg mĩy kamah.

⁷ Pãyã' kuxa mãm ka'ok xop yã xohix te' yũmmũg'ah, 'ũyãg te topa koumut xop pe'paxex tap, xix hõnhã pe'paxex kamah, tu hãpxop xit'ax pe'paxex, hu: "Yã tikmũ'ũn te nõm xit'ax hõm topa komut pu'," kaxĩy. Tu' kuxa hittup 'ohnãg, tu' tux hok pu tu xit hok, 'ap xit'ax mãp-tup'ah. ⁸ Pa hãpxop xit'ax 'ũm te yũmũg kuxa tupmã 'ohnãg, pu Topa yũmmũg putup! 'Åmhok. 'Ok pe' xit'ax mã', 'ok pe' xit'ax mã hok, puxix yũmũg kuxa kummugã 'ohnãg.

⁹ 'Õg pa 'ãti', yãy putup'ax mĩy hok, ka xate 'ãxape pu'uk pu hãpkummugã', tu' mõgã kummuk, pu tu yãy pu hãpkummuk mĩy. ¹⁰ 'Åxape kuxa yũm pu'uk, ha' kuxa te' tux hok pu' xit'ax 'ũm mã hok, tu 'ãxit pẽnãhã', xate komut xop yõg xit'ax mãhã', puxix 'ãxape' mãp-tup, 'ĩhã' kuxa te' tux hok pu' mã hok. ¹¹ Ha Kunnix xok 'ãxape pu'uk pupi', pãyã 'ãxape te Topa yõg putat xak, nũy 'ãpe mõg, nũy 'ãmũn pu' yĩpkox xip, yĩy ta 'ãnõy mõgã kummuk, ¹² tu 'ãxape kummugãhã', hu Kunnix pu hãpkummugãhã kamah, Kunnix te 'ãxape pupi' xok hah. ¹³ Yĩy 'ãte xogyĩn mã hok, kak xape mõgã kummuk, pu tu yãy kuxa pu hãpkummuk mĩy, 'ũkxit hah.

9

Yeyox te mõ tik kutnãhã'

¹ 'Ok 'ãte yãy xat hok? Yãk xat. 'Ok Yeyox Kunnix te nũgkutnã hok? Yã nũgkutnãhã'. 'Ok 'ãte yũmũg xuxyã Yeyox pẽnã hok? Yã' pẽnãhã'. Yeyox pu 'ãte hãpxopmãhã', 'ĩhã xa hãm'ãpak'ax max 'ãktux, yĩy 'ãkuxa mãm ka'ok yũmũg xuxyã kopah. ² Yeyox Kunnix te nũgkutnãhã', pãyã' kuxa mãm xop nõy tek mũn pu' yĩpkox 'ohnãg, ha

'ãxop tek mũn pu 'ãyĩpkox pip, yã 'ãmõg Topa yõg putat hã, ha tikmũ'ũn xohix te' pẽnãhã', hu hãmyũmmũg, yã yũmũg xuxyã te nũgkutnãhã', 'ãte hãm'ãpak max'ax 'ãktux.

³ Tikmũ'ũn tek kummuk 'ãktux, koxix yãy 'ãktux, ⁴ hu: 'Ok tux hok 'ã' hõm 'ũkxit'ax, xix xo'op'ax 'ũghãm hah? ⁵ Pax 'ũkxetut mũy, ha' kuxa mãm ka'ok, 'ok 'ãxop tek tux hok 'ãte nõm mõgã', pu nũ mũtik mõg, nũy hãm'ãpak max'ax 'ãktux? Yã mõ'pok xop nõy te' xetut xop mõgãhã', yã yũmũg xuxyã Yeyox taknõy xop te' mõgãhã', xix Pet kama te' xetut mõgãhã'. ⁶ Yã Maname xik mũn puxet hãm, 'ũgmũg yĩm hãk mũg hãm, nũy xit, nũy tu pip'ax tu' pago. Yeyox yõg mõ'pok xop nõy te' hok hã hãpxop pop, hãmyũmmũgã'ax tu' pop. ⁷ 'Ok xonat 'ũm hãm, 'ok yãy yĩm hã' hãm, nũy xit, nũy pip'ax tu' pago? 'Ap hãm'ah! Yã gohet te' pago. Tikmũ'ũn 'ũm te yãy yõg mĩnta xut hok, nũy mã'? Yã' mãhã'. 'Õxohix te yãy yõg kup tu' xut mĩnta, tu' mãhã'. Maket 'ũm te' yõg mũnũytut hep xo'op hok? Yã' xo'op!

⁸ 'Õxohix te' yũmmũg, yã hãpxopmã'ax max, pu yãy hãm'ax hã tu xit, xix tu pet, yĩy Mõyyex yõg xat'ax kamah yã hãm'ãktux, ⁹ tu: "Mũnũytut tak yĩkox hĩy hok, puyĩ' xit hok, 'ĩhã' xuxnãg xetox xap mõy tu' tonnok. Pũyã' xux mã'," kaxĩy. 'Ok Topa te hãm'ãktux, tu mũnũytut tak putup pax'ax 'aktux? 'Åmhok. ¹⁰ Pa yũmũ'ã' xuktux, 'ũyĩy yũmũg yãy hãm'ax hã yũmũg xit, xix pet. Tikmũ'ũn te hãm'ãpak max'ax 'ãktux, puxix tik putuk, nõm te hãpxop xap xok, ha tikmũ'ũn te hãmyũmmũgãhã', puxix tik putuk, nõm te hãpxop ta'ax nũnnãhã', yã' xohix te yãy hãm'ax hã' xit, xi' pet. Kaxĩy Maname xik mũn hãm, nũy Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux. Yã' hãm'ax xe'e! ¹¹ 'Õgmũ'ãte xa hãm'ãpak max'ax 'ãktux. 'Ok 'axop tek mũ'ã ta nemẽn hok, nũy hãpxop 'ũgmũ'ã popmã 'ũyãnãn tu'? Yã 'ãxop te ta nemẽn. ¹² Yũmũg xuxyã yõg tik mõ'pok xop te' hip, xa tu' popmã hãpxop. Yã' max, pa 'ãxop tek mũ'ã' ta nemẽn hãmãxap.

Pãyãk mũ'ãte xa tu' xak hã hãmhõgnãg, nũy 'ãxop pu hupmã hok, nũy Topa puk mũg hãm max. ¹³ 'Åxop te hãmyũmmũg. 'Åmãnex xop te Topa pet xexka kopa' hãm,

tu Topa pet tu' xit'ax pop, nūy mā', ha tikmū'ūn te xokxop mō'hap, nūy Topa pu hāxyā', ha 'āmānex xop te xogyīn yāg paha', tu' māhā'. ¹⁴ Ha kaxīy yūmūg xuxyā te' xat, pu' yōg kāmānat xop kama tu xit, tu yāy yōg hām'āx hā' xit, tu hām'āpak max'ax 'āktux hu hā' xit'ax pop hām'āpak xop tu'.

¹⁵ Hāmyāxatamuk xohix hā'āte hāmyūmmūgānā, tu hāpxop 'ūm xak 'ohnāg, xak mū'ā pago, xix hōnhā 'āte 'a' xak'ah kamah. 'Ūyāk xok, pāyā hāpxop 'ūm xak 'āte putup'ah. 'A xak xet'ah 'āte'. ¹⁶ 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux pax, tuk hittup, pa' kummuk 'āte yāy xexka pekpaex, hām'āpak'ax 'āktux tu'. Yā 'āte ta nemēn Topa pu', nūy hām'āktux. 'Āte hām'āktux hok, puxix Topa 'ūgkummugā'. ¹⁷ Yīy 'āte hām'āpak max'ax 'āktux putup pax, tu hāmmax hip kamah, pu yūmūg xuxyā 'ā hāmmaxnā'. 'Āte hām'āktux, Topa tek xat hah, yā Topa te 'ā' hōm 'ūghām'ax. ¹⁸ 'Ok Topa te 'ā' pagop-tup? Tu te pago hā xīy? Yāk kuxa hittupmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hok hā' xuktux, kaxīy Topa te 'ā' pago, tuk kuxa hittupmāhā', ha 'āte' nōy yōg tayūmak xak 'ohnāg.

¹⁹ 'Āte yāy xat, nūy Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, ha tikmū'ūn tek xat 'ohnāg! Pa tikmū'ūn xohix puk hām, tuk hok hāk hām, puyīy tikmū'ūn kuxa punethok mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ²⁰ 'Ūkhām Yoneo xop mūtik, kopxix 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, puyī' kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'A Mōyyex yōg xat'ax tek xat'ah, pa Yoneo xop mūtik xip, 'ihā 'āte' xat'ax puk yīpkox xip, nūy Yoneo xop hāk xape'. ²¹ 'Ūkxip puknōg xop mūtik, kopxix 'āte Mōyyex yōg xat'ax xaxogāhā', puyīy puknōg xop kuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā kopah. Pa Topa yōg xat'ax puk yīpkox xip, ha Kunnix yōg xat'ax tek xat xe'e'. ²² 'Ūxip kuxa mām pu'uk xop mūtik, kopxix 'āte' yōg hāpxopmā'ax tat, nūy tu ka'ogā', puyī' kuxa mām ka'ok. Ha kaxīy 'āte' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax tat, nūy hāpxopmā'ax xohix hā tikmū'ūn 'ūm mōgā Topa yōg putat hā.

²³ 'Āte hāpxopmā'ax xohix tat, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, pu Topa 'ā hāmmaxnā'. ²⁴ Tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, ha'

xohix mōg, pāyā yāp-xehnāg xupep tap, xī' yāg nōy xohix mōxa tu kunāy tu', pāyā' xohix mōg, puyī' mōxa tap. Ha kaxīy 'āxop mōg. ²⁵ Ha tik xop mōg punethok, tu' xak, nūy tu xupep tap, tu' mōg mō'ka'ok, pa tik puxehnāg xupep tap, tu kānēy māynāg paha'. Pa hāmyāxatamuk xohix nōg 'ihā' kānēy yāykoxyōy, pāyā yūmū'āte mōxap-tup, tu pexkox tu mōxap-tup, 'ūyīy pexkox yōg hāpxop xe'ēgnāg pop, ha yāykoxyōy 'ohnāg. ²⁶ Kaxīy 'āte hāpxopmā max, tu Topa Koxuk puk yīpkox xip, nūy hāmyok mīy. 'A 'āte hitop tu hāpxopmā'ah, pāyā māynāg hāpxopmāhā', tu Topa pu hāpxopmā max. ²⁷ 'Āte yāy yōg putup'ax mīy'ah, nūy tu hāpxopmā max mōg kumak mōg, tuk kuxa teknōg 'ohnāg, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux kux, puyīy Topa te: "Xate hāpxopmā māynāg, mā', mōnāy, nūy 'ūgyīkāgnāg 'āxip ka'ok!" Kaxīy.

10

Topa komut pu nū'āxup hok

¹ 'Ūkxape xop, 'āte hām'āktux putup, xayīy xaxok hok. Hōmā 'ūgmūg mōnāyxop hittap te Mōyyex pe' mōg, 'ihā hāpxexka 'Eyit tu nū'paha'. Hāmgōy xexka te' xohix mō'nīy, tu kōnāg xexka 'Āta' xak. ² Tu hāmgōy xexka kopa' pip, xix kōnāg xexka hā mōxakux, 'ihā Mōyyex pe' mōg, ³ 'Ūxohix te pexkox yōg hāpxop puxet māhā', ⁴ tu pexkox yōg hep xo'op. Yā mīkaxxap xexka tu' xo'op, ha kaxīy Kunnix tu' xo'opmāhā', tu Kunnix mūtik mōg putat tox hā. ⁵ Pa tikmū'ūn punethok te Topa gāyāhā', hu' xakix hām panip xexka tu'.

⁶ Ha Topa te' xat, pu tik tappet mīy, nūy yūmū'ā hāpxopmā'ax xohix yūmmūgā', 'ūyīy yūmūg hāpxop hitop xak hok. ⁷ 'Āpu topa komut xop pu nū'āktettex hok, nūy Topa xe'ēgnāg nīm hok. Yā Topa yōg tappet te tikmū'ūn hittap 'āktux, tu: "Tikmū'ūn mām, nūy xit, nūy xo'op, tu' yok, nūy hāmyā' topa komut xop pu'," kaxīy. ⁸ 'Āpu yūmūg xonnix hok, yā tikmū'ūn hittap xonnix punethok, yī' yāg xohix te 23.000 xakix, 'āmnīy puxet 'ihā' xakix. ⁹ 'Āpu yūmū'āte Topa gāyā hok, hāpkummuk mīy tu'. Yā tikmū'ūn hittap te' gāyāhā', tu hāpkummuk mīy pax, yīy kāyā

gāy te' kix. ¹⁰ Yā tikmū'ūn hittap te Topa gāyāhā', yīy pexkox yōg mō'kutnā'ax te' kix, yā mō'kutnā'ax 'āxet'ax 'Ūxok'ax.

¹¹ Ha tappet mīy, nūy yūmū'ā' yūmmūgā', 'ūyīy tikmū'ūn hittap putuk hok. Yā hōnhā hāmyāxatamuk xohix ka'ax, tu' xox putox.

¹² 'Ōg pa 'āti'. 'Ākuxānōg, Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, xayīy hāpkummuk mīy hok.

¹³ 'Āxop te hāpkummuk mīy putup, yāy yōg putup'ax kummuk tu' mīy, ha kaxīy tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy putup, pa Topa te xa hām'āktux xex, tu 'āka'ogā'ax, xayīy hāpkummuk mīy hok, yīy Topa tu' xax, hu: Topah, mōknīynām, 'ūyīy hāpkummuk mīy hok!" kaxīy, ha Topa te 'āka'ogāp-tup.

¹⁴ 'Āxop tek mūn hā 'ūg 'āxape xop, hu 'ōg pa 'āti', pu topa komut pu nū'āk-tettex hok. ¹⁵ 'Āte xa hām'āktux, 'āxop te hāmyūmmūg hah, hu yōgnū hām'āktux kopit max, 'ūyīy 'āxop yūmmūgā'. Yā Topa yōg hām'āktux xe'e'. ¹⁶ Hōmā Kunnix te tik xop pu' hōm kānēy, ha mīnta hep xupyāg 'ūkopa' xup, ha yūmūg xat, 'ū yūmūg xupyāg xo'op kamah, pu yūmū'ā ha hāmmāxnā', yīy yūmū'āte kamah kānēy hā' xo'op, tu Topa pu: "Āmax Topah. Xate yūmū'ā xupyāg xe'e' hōm, tu pexkox yōg xupyāg xe'e' hōm. Puxi'," kaxīy. 'Ok hāmyūmmūg hok, xate'? Xate xupyāg xo'op, hu ta 'āxape xop xohix mūtik xo'op, nūy yūmūg xohix pe'āpaxex, ha yūmūg xuxyā xok, mīpkupnix tu' xok, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmū'ā ha hāmmāxnā'. Ha yūmū'āte pām koxip, nūy yūmūg xape xop mūtik mā', nūy yūmūg xuxyā pekpaxex. Yā yūmūg xuxyā te mīpkupnix tu' xūy, nūy yūmū'ā hāmmāxnā'. ¹⁷ Yā pām puxet, ha' xohix te' māhā', yīy Kunnix hā yūmūg yīn puxet kamah, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik.

¹⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn pe'āpaxeh. Tu Topa pet kopa' xit'ax māhā', 'īhā' āmānex te mō'hap, nūy Topa pu' haxyā'. ¹⁹ 'Ātepet 'āktux putup? 'Ok topa komut ka'ok? 'Ap ka'ok'ah, yā' hitop. 'Ok hāpxop xit'ax ka'ok, tikmū'ūn te nōm topa komut xop pu' hōm? Yāmhok! ²⁰ 'Ap ka'ok'ah. Pa tikmū'ūn te nōm xit'ax hōm yāmīy kummuk pu', 'īhā komut xop pu' hōm, 'ap Topa pu' hōm'ah. 'Ātepet-tup'ah, xa yāmīy kummuk yōg hāpxop

pop. ²¹ 'Āxop te Topa yōg kānēy hā' xo'op, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy kummuk yōg kānēy hā' xo'op hok. 'Āxop te Topa yōg hāpxop māhā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex. 'Āpu yāmīy yōg hāpxop mā hok. ²² 'Ok yūmū'āte Topa gāyāp-tup? 'Ākuxānōg! Paxip! Topa ka'ok, ha ta yūmūg pu'uk.

'Ānōy yōg putup'ax mīy

²³ Tikmū'ūn 'ūm te: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Mōy mīy, pāyā' mīy'ax 'ūm te xa hāpkummugā'ax. Ha xe: "Yūmū'āte yāy putup mīy'ax," kaxīy. Hamūn. Pa xate' mīy'ax 'ūm 'ūhitop tu' mīy. ²⁴ Yāy putup'ax mīy hok, pa 'ānōy putup'ax mīy, nūy nōm kuxa hittupmā'.

²⁵ 'Ākuxa te yāy tux hok xa xogyīn mā', 'āpu, xogyīn xohix mā', tu' nōy yīkopit hok.

²⁶ Yā Topa yōg tappet te: "Hām xexka yā Topa yōg, xix hāpxop xohix 'ūyōg kamah," kaxīy.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa mām hok te 'āxānāhā xa 'āxit, 'āmōg putup, nūy mōg, nūy hāpxop xohix mā', hu 'ānōy yīkopit hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu 'āhittup 'ohnāg. ²⁸ Pa tikmū'ūn 'ūm te: "Nāy! 'Ūmā hok! Yā topa komut xop pu' hōm tap!" kaxīy, 'āpu' mā hok, ka 'ākuxa 'ākupex, hu' hittup 'ohnāg, ²⁹ xayīy 'ānōy pu hāpkummugā hok.

Ha tikmū'ūn 'ūm te: 'Tep tu 'ātek nōy pekpaxex, nūy xogyīn mā hok? Tep tuk yāy putup'ax mīy hok?' ³⁰ Nāy, 'āte Topa pu hām'āktux hāmāxap, hu: "Āmax Topah. Yā xate 'ā' hōm hāpxop,' kaxīy, tuk-nāy tuk xit. Tep tu tikmū'ūn te 'ā xuktux kummuk? Yā Topa te 'ā' hōm xit'ax 'ūg 'ūmā'," kaxīy.

³¹ Hāpxopmā max, nūy Topa kuxa hittupmā', pe 'āxop xit, peyā' xo'op, pe' yā hāpxopmā', nūy ta Topa pu: "Āmax Topah. Xate 'ā' hōm hāpxop max punethok. Puxi'," kaxīy. ³² 'Āpu hāpxopmā max, nūy Yoneo xop pu hāpkummugā hok, nūy puknōg xop pu hāpkummugā hok, nūy ta' kuxa mām ka'ok xop pu hāpkummugā hok. ³³ 'Āpu hāpxopmā', nūy yōgnū hāpxopmā'ax tat. 'Āte' xak, nūy xohix kuxa hittupmā', 'ap yāy pekpaxex'ah, pak xape xop pekpaxex, 'ūyī' xohix mōgā Topa yōg putat hā.

11

¹ Āpu yōgnū hāpxopmā'ax tat. Yā kaxīy 'āte Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Ūn xop te 'āmūtik kotīnnāhā'

² 'Āte xa hām'āktux max, xate yōg hām'āktux xaxok 'ohnāg hah, tu 'ā yīpkox pip. ³ Pa 'āte 'āp-tup, xa hāmyūmmūg. Yā Kunnix te' yīpxox xat, ha' yīpxox te yāy xetut xat, ha Topa te Kunnix xat. ⁴ 'Ap max'ah, pu tik xop kuxxax tat, nūy nō yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah kaxīy. ⁵⁻⁶ Pa 'ūn xop tep-tox mō'nīy, puxix tu max. Kunnix tep putup. 'Ūtux hok pu 'ūn tep-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pip, nūy Topa pu hām'āktux, xix Topa pupi hām'āktux 'āxape xop pu'. 'A Kunnix tep putup'ah, 'īhā 'ūn tep-tox mō'nīy hok, tu 'ūn nōy putuk, nōm te' xe mōy. Pūyāp-tox mō'nīy, nūy yāyhāhup hok. ⁷ Tik xop tep-tox mō'nīy hok. Yā Topa te' nōy yāy putuk ha' mīy, pu Topa kuxa hittupmā', ha 'ūn te tik kuxa hittupmāhā'. ⁸ Topa te tik mīy hāmāxap, tuk-nāy tu tik kup tu' xut, nūy 'ūxetut mīy. ⁹ 'Ap Topa te tik mīy'ah, puyī' xetut hā tu tehe'. 'Āmhok. pa 'ūn mīy, puyīy tik hā tu tehe'. ¹⁰ Yīy 'ūn xop tep-tox mō'nīy pexkox yōg nū'pok xop hah, nūy pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā' xetut te yāy yīpxox pu' yīpkox pip. ¹¹ Topa yōg putat hā tihik xix 'ūhūn te mō'yāy nīynām. ¹² Topa te tik tu' kup xut, nūy 'ūn mīy, ha kama tik te 'ūn tu' nāhā'. Yā Topa te hāpxopmā xohix.

¹³ Āpu 'āxop te' kopit: 'Ok max, 'ūn putox mō'nīy hok, nūy yāykotīnnāhā' pi', nūy Topa pu hām'āktux? ¹⁴ Tik mūn xe tox pu kummuk, yā Topa yōg tikmū'ūn te' yūmmūg, ¹⁵ pa 'ūn mūn xe tox pu max, tup-tox mō'nīy. ¹⁶ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āktux putup yānān tu', tu xe tox 'āktux putup, kopxix 'āte tu xe hām'āktux, hu: 'Ūgmū'āte' xat, xi' kuxa mām xop xohix te' xat, pu 'ūn xop tup-tox mō'nīy, nūy yāykotīnnā' pi', nūy Topa pu hām'āktux.

Yūmūg xuxyā yōg xit'ax

¹⁷ Hōnhā 'āte xa hāmyūmmūg'ax nōy 'āktux, 'āxop te hāpxopmā kummuk hah. 'Āxop te yāy tu nū'ānāhā', tu yāy kummugāhā'. ¹⁸ Tikmū'ūn te 'ā hām'āktux, tu

'āxop 'āktux, ha 'āxop yāy tuk-mīy pax, 'īhā yāy tu nū'ānāhā', nūy Topa pu hām'āktux, hak kuxa yūm kutōgnāg nōm hām'āktux kopah. ¹⁹ Yā' max 'āxop yāy xatat kutōgnāg, pu hāpxopmā'ax max xop tu mūg. ²⁰ 'Āxop yāy tu nū'ānāhā', nūy xit, nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, pu, 'āxit hok. ²¹ Yā 'ūyāg xit mō'ka'ok, nūy 'ūhi mō'ka'ok, ha' yāg putup xūy, ha' yāg nōy paptux. ²² 'Ok yā 'āpet 'ūm yūm hok, hu ta xit xix xo'op, nūy 'āhi'? Kaxīy 'āxop te' kuxa mām ka'ok xop putup hok, xi' hok xop pu' hupmāhā'. Xatep tep pe'āpaxex? 'Ok hāpxopmā'ax max nō'ōm? 'Ap max'ah! Yā' kummuk!

²³ Yūmūg xuxyā te 'ā hāmyūmmūgāhā', ha xa' yūmmūgā'ax, hu: Yūmūg xuxyā Yeyox te yāy yōg tik xop mūtik xit 'āmnīy hā, ha tikmū'ūn gāy te' mūg'ax, nūy tup-tex, yīy pām pa' tap, ²⁴ tu Topa pu: "Āmax Topah. Tuk mū'ā' hōm 'āxit'ax max. Puxi'!" kaxīy. Tu pām koxip, tu: "Nūhū 'ūgyīn, yāk xok 'āxop pupi'. 'Ūg pa', nūy mā', huk xaxok hok," kaxīy. ²⁵ 'Ūxit kux, 'īhā yūmūg xuxyā te kānēy pa', tu: "Topa te' pa'ax tup mīy tikmū'ūn mūtik, tuk yīn hep 'āta hā' pa'ax mīy, 'ūkxok tu'. 'Āte yāy hep 'āta nū'nāp-tup, nūy pa'ax tup mīy. Kānēy pa', nūy tu' xo'op, 'īhāk mūn pe'āpaxex, nūy huk xaxok hok," kaxīy. ²⁶ 'Āxop te pām māhā', xix kānēy tu' xo'op, puxix yūmūg xuxyā xok'ax 'āktux pax, ha mōktu putpu' nūn.

²⁷ Tikmū'ūn kuxa kummuk te nōm pām māhā', xix nōm xupyāg xo'op, puxix Topa gāy, yūmūg xuxyā pe'paxex 'ohnāg hah, yīy Topa te' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ²⁸ Yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy kunāy tu pām mā', xix kānēy hā' xo'op. ²⁹ Tikmū'ūn xit, xix xo'op, tu hāmpe'paxex 'ohnāg, tu yūmūg xuxyā pe'paxex hok, puxix Topa gāy, nūy tu' xūygā'. Yā yūmūg xuxyā xok yūmūg pupi', nūy yūmūg kuxa kummuk xit. ³⁰ Tikmū'ūn punethok te hāmpe'paxex 'ohnāg, hu' pakut, xi' pu'uk, ha tikmū'ūn 'ūm xakix tap. ³¹ Tikmū'ūn te yāy kuxa yīkopit hāmāxap, nūy yāy hāpxopmā'ax yūmmūg, puyīy Topa 'ūkuxa maxnā', puxix Topa' xūygā hok. ³² Pa Topa te yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy tu' yūmmūg, tu

yūmūg xūyġāhā', 'ūyīy Topa yōg putat xak hok, nūy Hāmġāynāgnāg pet hā yūmūg mōg hok Topa hā' puknōg xop mūtik.

³³ 'Āxop yāytu nū'ānāhā', nūy Topa yōg xit'ax mā', nūy yūmūg xuxyā pe'āpaxex, 'āpu 'āxape xop hip. ³⁴ Putup te 'āp-tex, yīy ta yāy pet tu 'āxit hāmāxap, tuk-nāy tu 'āxape xop mūtik yāy kotīnnāhā', pu Topa 'āxop xūyġā hok, 'āxop te hāpkummuk mīy hah. Ha hāpxopmā'ax nōy 'āte' kopit putup, 'ihā 'āxop mūtik 'ūkxip.

12

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax

¹ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup, xa 'āxop hāmyūmmūg max, nūy Topa Koxuk yā tikmū'ūn ka'ogā yūmmūg, ha' kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā max.

² 'Āxop te 'ōg hāpxopmā'ax hittap yūmmūg, 'ihā Topa hā 'āpuknōg, ha topa komut xop yīy hok te 'āxat, tu 'āmōgā kummuk. ³ Yīy 'āte xa hāmyūmmūgāhā. Tikmū'ūn 'ūm te: "Pūyā Topa Yeyox pu hāpkummugā," kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogā 'ohnāg, pu tu hām'āktux kummuk. 'Āmhok. Ha tikmū'ūn 'ūm te: "Yeyox yā yūmūg xuxyā!" kaxīy, yā Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu tu hāpxe'e 'āktux.

⁴ Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā max punethok, tup-xehnāg te' ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'. ⁵ Ha yūmū'āte hāpxopmā punethok, nūy yūmūg xuxyā tu hāpxopmā', yā yūmūg xuxyāp-xet puk hām. ⁶ Ha tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā', tu' nōy ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā nōy, ha Topap-xet te' xohix ka'ogāhā', pu tu hāpxopmā'. ⁷ Topa te' kuxa mām xop xohix ha hāmmaxnāhā', tu' xohix tu' mūg. Yā Topa Koxuk te' kuxa mām ka'ok xop xohix kopa' xip, ha Topa te' xip'ax tu' mūg, puyī' xohix pēnā'.

⁸ Topa Koxuk te tikmū'ūn 'ūm ka'ogāhā', puyīy' nōy mō'nīynām hām'āktux hā, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' nōy hāmyūmmūgā', ⁹ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy kuxa yūm ka'ok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nōy pakut hittupmā ¹⁰ xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā tikmū'ūn puxet te' mīy hok, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy Topa pupi hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy hāmyūmmūg, nūy

Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax yūmmūg, nūy 'ūkoxuk puknōg yōg hāpxopmā'ax yūmmūg kamah, xi' nōy ka'ogāhā', puyī' yīy'ax puknōg hā hām'āktux, xi' nōy ka'ogāhā', puyīy nō hām'āktux puknōg yūmmūgā'.

¹¹ Yā Topa Koxuk puxet, tu' kuxa mām xop xohix ka'ogāhā', tup-tup, hu tikmū'ūn ka'ogā'ax pu hāpxopmā punethok.

Kunnix hā 'āyīn puxet

¹² Tikmū'ūn yīn puxet, tu' kup punethok pip, ha' māg te' yīn kopa' pip punethok, xi' kuxa, xi' tex, yā' xohix, hā kaxīy yūmūg xohix, tu Kunnix hāk yīn puxet. ¹³ Yā yūmūg xohip-tox pix, Topa Koxuk te yūmūg putox pix, nūy Kunnix hā yūmūg yīn puxet. Yā yūmūg xohix, 'ok pe Yoneo xop, 'ok pe' puknōg xop, 'ok pe tayūmak pop tu yūmūg hām, 'ok pe' xuxyā xat'ax pu yūmūg hok hā' hām, yā yūmūg xohix te Kunnix hā' yīn puxet. Ha Topa Koxuk te yūmūg xohix kopa' xip, yīy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

¹⁴ Ha' yīn kup puxet'ah. 'Āmhok. Yā' kup punethok. ¹⁵ Pax pu' pata yīy, tu hām'āktux, hu: "Akmūn te yāk yīm'ah, huk yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Puxi' yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁶ Pax pu' yīpkox yīy, tu: "Ak pa'ah, huk mūn yīn yōg 'ohnāg," kaxīy. Pāyā yā' yīn yōg xe'e'. ¹⁷ Pax pu' pa puxet xip 'ūyīn kopah, puxix hām'āpak 'ohnāg. Pax pu' yīpkox puxet xip 'ūyīn kopah, puxix tu' hax 'ohnāg. ¹⁸ Yīy Topa te tikmū'ūn mīy, tu' yīn mīy, ha' kup punethok, xi' māg punethok, 'ūp-tup ha' mīy. ¹⁹ Pax pu' kuxap-xehnāg xip, puxix tu kuxap-xet, 'ap yīn'ah. 'Āmhok. ²⁰ Yā' kopa' pip xop xohix hā' yīn puxet.

²¹ Pax pu tikmū'ūn pa yīy, nūy tu' yīm pu hām'āktux, hu: "Mōg, 'āte 'āp-tupnōg," kaxīy. Yā' kummuk, 'ūhitop tu' xuktux. Ha kaxīy 'āxop yā 'ākuxa mām ka'ok xop, tu Kunnix hā 'āyīn puxet, tu 'āxape xupmā hok. ²² 'Āmhok. 'Ūyīm xut, puxi' yīn tu pu'uk, ha kaxīy 'āxop yāy xape xut hok, ka 'āxop 'āpu'uk kamah. ²³ Tikmū'ūn te yāy yīn mō'nīy, 'ūyāg mō'nīy, nūy nō xex max, ²⁴ tu mō' yāg nōy nīy 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yīn xohix mīy, ha' xohix max, ²⁵ ha' yāy xatat 'ohnāg, yīy yāy hā tu tehet. ²⁶ 'Ūyīn yāg xūy, puxix tu yīn xohix xūy

kamah. 'Ūyīn yāg tap, puxix tu yīn xohix tap. 'Ūkuxa mām ka'ok xop te tikmū'ūn yīn putuk, 'ūyāg xūy, ha' nōy xop xohix hittup 'ohnāg.

²⁷ 'Āxop te Kunnix hā 'āyīn, yā 'āxohix te Kunnix hā 'āyīn yāg. ²⁸ Topa te hāpxopmā māynāg 'ūkuxa mām ka'ok xop kopah, tu tik xop mō'pok hāmāxap, hak-nāy tu tik xop nōy te Topa pupi hām'āktux, hak-nāy tu tik xop nōy te hāmyūmmūgāhā', hak-nāy tu tik xop nōy te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn puxet te' mīy hok, hak-nāy tu tik xop nōy te' pakut xop hittupmāhā', xi' nōy xop te' nōy hā tu' tehet, xi' nōy xop te' nōy xat, xi' nōy xop te' yīy'ax puknōg hā' yīy. ²⁹ 'A' xohix mō'pok'ah, 'a' xohix te Topa pupi hām'āktux'ah, 'a' xohix te hāmyūmmūgā'ah, xix 'a hāpxopmā ka'ok'ah. ³⁰ 'A' xohix te' pakut'ax hittupmā'ah, xi' yīy'ax puknōg hā' yīy'ah, xi' nōy pu 'a' yīy'ax 'ūm yūmmūgā'ah. ³¹ Yīy Topa tu' xax, pu 'āka'ogā', xayīy 'ānōy ka'ogā 'ūyānān tu'.

Pāyā 'āte xa' mūg putup putat xe'ēgnāg.

13

Ānōy putup pax

¹ Pax tikmū'ūn yīy'ax hāk yīy, xix pexkox yōg nū'pok xop yīy'ax hāk yīy, pāyā 'ātek nōy putup pax hok, kopxi' hitop tuk yīy, yāk yīy'ax te 'āmānex te xap kāyā'ax putuk, yā' kax ka'ok, pāyā hitop hā' kax, tu' nōy yūmmūgā 'ohnāg. ² Pax 'āte Topa pupi hām'āktux, xix hāmyūmmūg xexka', xix hām'āktux xe'e yūmmūg, xix kuxa yūm 'ūm ka'ognāg, nūy yīktix xut hām tu', pap-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'. ³ Pax 'āte yāy yōg hāpxop xohix popmā', xix yāy yīn hōm pu mō'hap, nūy Topa pu haxyā', pa 'ātep-tup pax hok, kopxi' hitop hā hāpxopmā'.

⁴ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' hip, tu nōā' tot, tu' nōy kuxa ka'. 'Ap yīpkumīy'ah, tu yāy mūn kutōgnāg pe'paxex, 'a yāy mūn xexka 'āktux'ah, ⁵ tu' yīy pu'uk, nūy tu' nōy gāyā hok, 'ap yāy mūn te māxap pe'paxex'ah, 'ap gāy'ah, 'a' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax xutigā'ah, pāyā' xax-ogāhā'. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxi' nōy hāpkohe' mīy hā tu hittup hok, pāyā hāmyok mīy'ax hā' hittup. ⁷ 'Ap kuxa

teknōg'ah, pāyā nōā'tot, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', tu hāmmax hip, puyīy Topa hāpxopmā'.

⁸ Tup-tup pax, tup-tup kux 'ohnāg. Hōnhā tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, tu' xuktux kux putup. Ha' yīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, pāyā' kux putup kamah. Ha hāmyūmmūg, pāyā' xaxogāp-tup kamah. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmyūmmūg kutōgnāg, ha tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux kutōgnāg kamah, ¹⁰ pa 'āmñy 'ūm mō'nā'ax, 'īhā yūmūg xuxyā nūn, 'īhā' xexka xe'ēgnāg tu' nūn, ha Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogā'ax kux putup, yūmū'āte yāyhā ka'ok hah, ha hāpxopmā'ax hittap yāyxaxogāp-tup.

¹¹ Hōmāk kutīgnāg, yāk mūn hā kaxxop, tu hām'āktux, tu kaxxop putuk, xix 'āte hāmpekpaxex tu kaxxop putuk, pāyā hōnhāk xip tap, hu 'āte kaxxop yōg hāpxopmā putuk 'a mīy'ah. ¹² Hōnhā yūmū'āte yāy pa pēnā'ax hā yāy pa pēnāhā', tu' pēnā kummuk, pa 'āmñy 'ūm mō'nāp-tup, 'īhā yūmū'āte Topa pa pēnā max, 'ūyīkagnāg hā' tihi tu'. Hōnhā yūmūg'āte Topa yūmmūg kutōgnāg, pa 'āmñy 'ūm mō'nāp-tup, ha 'āte Topa yūmmūg maxp-tup, yā kaxīy hā Topa tek yūmmūg.

¹³ Hōnhā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Yā hāpxopmā'ax max. Xix yūmū'āte hāmmax hip, tu Kunnix putpu' nūn'ax hip, nūy yūmūg mōg pexkox hah. Yā hāpxopmā'ax max kamah. Xix yūmūg yāy putup pax, tu' kux 'ohnāg. Yā hāpxopmā max'ax xe'ēgnāg.

14

Topa Koxuk te tikmū'ūn ka'ogāhā'

¹ 'Ūmax, ta' nōy putup pax. 'Āpu 'ānōy putup pax xexka'. Topa tu' xax pu pexkox yōg hāpxop popmā xa'. Yā' max xe'e', pu Topa pupi hām'āktux. ² 'Ūyīy'ax puknōg hā tikmū'ūn yīy, puxix Topa tu hām'āktux, pāyā tikmū'ūn 'ūm pu hām'āktux'ah, 'ūyīy'ax yā' puknōg hah, ha Topa Koxuk te' ka'ogāhā', pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. ³ Pa tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn pu' xuktux, tu mō'nīynām, tu nō teheh. ⁴ Tikmū'ūn yīy, 'ūyīy'ax puknōg hā' yīy, puxix mō yāy nīynām, pāyā tikmū'ūn te Topa pupi

hām'āktux, puxi' kuxa mām ka'ok xop xohix mō'nīynām.

⁵ Āte 'āp-tup, xa yīy'ax puknōg hā 'āyīy, pāyā 'āte 'āp-tup xexka', xa Topa pupi hām'āktux, nūy 'ānōy xop ka'ogā', ha' nōy te yāy mūn puxet ka'okgāhā'. Yā' yīy'ax puknōg hā hām'āktux. Pāyā tikmū'ūn xip, nūy nōy pu hāmyūmmūgā', puxi' yīy'ax puknōg yōg hām'āktux yūmmūgā', nūy hām'āktux'ax hā' nōy ka'ogā'. ⁶ Ūkxape, 'āhāk mōg, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix mō'ānīynām 'okpa Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Pāyā 'āte xa hāmyūmmūgāhā', 'īhā tikmū'ūn yāy yīy'ax hā 'āte Topa pupi hām'āktux, tu xa' xuktux, kopxix mō'ānīynām xe'e'.

⁷ Ūg'āpax, xayīy hāmyūmmūg. Tikmū'ūn kutex, ha kama hāpxop kāyā'ax pip punethok. Tik kāyā kummuk, puxix tikmū'ūn kutex yūmmūg 'ohnāg. ⁸ Tik 'ūm te kāyā'ax, mīxux xop tut hā kāyāhā', nūy xonat xop xānā', tu kāyā kummuk, puxix xonat te hām'āpak, pāyā hāmyūmmūg 'ohnāg, 'ok yāy'ax, 'ok pe' xit'ax. ⁹ Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmāhā'. Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, puxi' nōy te hām'āktux 'ūm yūmmūg'ah, 'ūpuknōg hah, ha hām'āktux yāyxaxogā'ax. ¹⁰ Hām xexka yōg yīy'ax xohix punethok, ha' yīy'ax xohix hā' hep nōy xop te hām'āktux, tu yāy yīy'ax hā hāmyūmmūg. ¹¹ Āte' yīy'ax yūmmūg hok, puxix tik puknōg hām'āktux, tu 'āhā' puknōg, ha hamūn hāk puknōg kamah. ¹² Yīy xax, pu Topa Koxuk 'āka'ogā', pa' xax hāmāxap, pu 'āka'ogā, xayīy 'ānōy xop ka'ogā kamah.

¹³ Yā' max tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā' yīy, pāyā max xexka', 'ūnōy xop pu hām'āktux yūmmūgā', nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgā', puyīy hāmyūmmūg. ¹⁴ Topa pu 'āte hām'āktux, 'ūyīy'ax puknōg hāk yīy, kopxix kuxa te hām'āktux xe'e', pak putox te hāmyūmmūg 'ohnāg, 'āte' yīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁵ Āte putep mūn mīy'ax? Āte Topa pu hām'āktux yāy kuxa hā, tu' yīy'ax puknōg hāk yīy, pa yāy putox hā 'āte hām'āktux kamah, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, hu hāmyūmmūg. ¹⁶ Ākuxa hā xate Topa pu hām'āktux, puxix 'āxape'

xupax, pāyā' yīy'ax yūmmūg hok, puxix hām'āktux yūmmūg hok, nūy tu: Hamūn, kaxīy. Yā' hitop hā' xupak, 'ūyīy'ax puknōg yūmmūg 'ohnāg tu'. ¹⁷ Yīy xate hām'āktux māynāg, 'īhā Topa pu hām'āktux, pāyā 'āxape xop mō'nīynām 'ohnāg. ¹⁸ Āte Topa pu: Āmax Topah, xatek ka'ogāhā', 'ūg yīy'ax puknōg hāk yīy punethok, kaxīy. Yāk yīy punethok, ha ta 'āxop yīy kutōgnāg. ¹⁹ Pāyā yāy kotīnnā' xop mūtik tihī', kopxix tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hām'āktux, 'ātep-tup, pu tikmū'ūn yōg hām'āktux kutōgnāg 'āpax, puyīy Topa' ka'ogā, pu' nōy xop pu nō hām'āktux. Pa' yīy'ax puknōg hāk yōg tox 'āte putup'ah.

²⁰ Ūkxape: 'Āxop hā kakxop'ah, pāyā hāpkummuk mīy hok, kakxop putuk, 'īhā hāmpe'āpaxeh 'ūxip tap xop putuk. ²¹ Yā Topa yōg tappet te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

“Āte nūhū tikmū'ūn pu hām'āktux putup, tu' yīy'ax puknōg hā hām'āktux putup, xi' puknōg yīkox hā hām'āktux putup, pa yōg tikmū'ūn te hām 'ūm 'āpak 'ohnāg,” kaxīy.

²² Tikmū'ūn te' yīy'ax puknōg hā Topa pupi hām'āktux, puxix tu' kuxa mām hok xop pu hām'āktux, yā hāpxopmā xe'ēgnāg, pāyā' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'ūm 'āktux'ah. ²³ Āxop yāykotīnnāhā', 'āxohix te' yīy'ax puknōg hā 'āyīy, puxix hāmyūmmūg hok xop te: “Ūxohip-tox kummuhnāg!” kaxīy. ²⁴ Pa 'āxop xohix te Topa pupi hām'āktux, 'īhā' kuxa mām hok xop mōxakux, puxix hām'āpax, tu yāy yōg hāpxopmā'ax kummuk tu' yāyhāhup, ha Topa te' kopit putup, hamūn te hāmyūmmūg hah. ²⁵ Ha Topa te hāmpe'paxex yūmmūgāp-tup, yīy nū'xup putup, 'ūkuxa te' yēy tu', tu: “Ya hamūn! Topa te 'āxop mūtik pip!” kaxīy.

Hāpxopmā max 'īhā yāy kotīnnā' pip

²⁶ Ūkxape xop, 'āte xe xa hām'āktux putup. 'Āxop yāykotīnnā' pip 'īhā', yā' max 'āxape 'ūm kutex, nūy Topa 'āktux max, xi' nōy hāmyūmmūgā', xi' nōy te Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux, Topa te' yūmmūgā tu' xuktux. Xi' max, 'ānōy yīy'ax puknōg hā tu yīy, xi' nōy te yīy'ax

yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux, tu tikmū'ūn yāy yīy'ax hā hāmyūmmūgāhā', puyī' kuxa mām xop xohix mō'nīynām. ²⁷ 'Āxop 'ūm yīy'ax puknōg hā 'āyīy putup, 'ihā 'āyīy, 'āp-xet yīy hāmāxap, xik-nāy tu' nōy yīy, xik-nāy tu' noy, tu mōktu yā tikoyuk yīy, tu' hip, pu' nōy 'ūyīy'ax puknōg hā' yānān, nūy tikmū'ūn yāy yīy'ax hā' xuktux, puyī' xohix hāmyūmmūgā'. ²⁸ 'Ūxip hok tik te' yūmmūgā', ha ta' kux, tu yāy pu hām'āktux, xix Topa pu hām'āktux yāy kuxa kopah. ²⁹ Tikmū'ūn 2 tu yīy kux, pe 3 tu yīy kux, xa' hip, pu' nōy xop kopit, 'ok pe tik te Topa pupi hām'āktux, 'ok pe' kozuk puknōg pupi hām'āktux. ³⁰ 'Ūxape yok, tu hām'āktux putup, 'ihā' nōy te Topa pupi hām'āktux, puxix tikmū'ūn māxap hā hām'āktux kux, tu ta' yūm, pu' nōy Topa yōg hām'āktux 'ūyānān tu 'āktux. ³¹ 'Āxop xohix te Topa pupi hām'āktux'ax, 'ūp-xet hāmāxap, hak-nāy tu' nōy te', xik-nāy tu' nōy, tu mōktu 'āxohix te hām'āktux kux, ha kaxīy 'āxop te hām'āktux xohix yūmmūg putup, nūy tu hittup. ³² Tikmū'ūn te Topa pupi hām'āktux, puxix yāy mūn xat, 'ok pe' max hām'āktux, 'ok pe' kummuk hām'āktux. ³³ Yā Topa te yūmūg xānā hok, 'ūg hāpxopmā kummuk, pa yūmūg xānāhā 'ūg hāpxopmā max.

Ha kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop xohix yāykotīnnānā' pip. ³⁴ Ha 'ūn xop yīy hok. 'Ūxat hok, puyīy hām'āktux hok. Yoneo xop yōg xat'ax te' xat hok kamah, yīy tux hok, pu' 'ūn kuxa mām ka'ok xop xat hok kamah. ³⁵ 'Ūn te' yīkopit putup, puxi' hip, nūy yāy pet kopa yāy yīpxox yīkopit. 'Ūn te hām'āktux, 'ihā' xohix yāykotīnnānā' pip, puxix tu hupmā'.

³⁶ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux mīy? 'Ap mīy'ah. 'Ok pe Topa te mō'āp-xet kutnāhā'? 'Āmhok. ³⁷ 'Āxop 'ūm te yāy xexka pe'āpaxeh, nūy mō 'ākutnāp-xet pe'āpaxeh, xix Topa Koxuk te 'āka'ogā'ax pe'āpaxeh, kopxix xa hāmyūmmūgā'. Yūmūg xuxyā tek xat 'ūxa kax'āmi'. ³⁸ Tikmū'ūn 'ūm te hām'āpak hok, 'āpu nōm pu 'āyipkox pip hok kamah.

³⁹ 'Ūxape xop: 'Āpu, Topa pupi hām'āktux pax, tu' tux hok, pu yīy'ax puknōg hā tu yīy kamah. Yā' max. ⁴⁰ Pāyā hāpxopmā māynāg,

'ihā yāykotīnnāhā' 'āpip.

15

Kunnix te putpu' hi'

¹ 'Āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ka' xaxok. 'Āxop te hām'āpak, yā 'ākuxa mām ka'ok hōmā xix hōnhā'. ² Yā hām'āpak max'ax hā 'āxop kuxa tup, tu' mām ka'ok 'āmō kuma 'āmōg. 'Ok pe 'ākuxa te yā hitop hā' mām ka'ok.

³ Topa te 'ā hām'āktux, ha 'āte xa' xuktux, yā hām'āktux xe'e', hu: Kunnix xok, yūmūg pupi' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy pax ha' xok, ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁴ ha nō hāpkot, ha 'āmnīy 3 nōg, 'ihā' putpu' hi', ha Topa yōg tappet te' xuktux, ⁵ ha Pet te Kunnix pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop te 12 te' pēnāhā', ⁶ hak-nāy tu tikmū'ūn te 500 te' pēnāhā', nōm xop kuxa mām ka'ok te 500 te' pēnāhā'. Tikmū'ūn 'ūm yā' pip, pāyā' yāg xakix hittap. ⁷ Hak-nāy tu Tiak te' pēnāhā', hak-nāy tu mō'pok xop xohix te' pēnāhā'.

⁸ Ha ka'ax hā 'āte Kunnix pēnāhā', 'ūka'ax hāk kuxa te yūmūg xuxyā kopa' yūm ka'ok. ⁹ Yā 'āte mō'pok xop hāk ka'ax, tuk kutōgnāg, huk xax te kutuk, tu yāyhāhup, pāyā Yeyox te nūgkutnāhā 'ūka'ax hā. Hōmā 'āte kuxa mām ka'ok xop xūygāhā', huk xax te kutuk. ¹⁰ Pa Topa te 'ā hāmmaxnāhā', huk mōgkutnāhā, ha 'āte hāpxopmāhā punethok, ha mō'pok xop nōy hāpxopmā kutōgnāg, pak puxet'ah, yā Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy hāpxopmā ka'ok. ¹¹ Yīy 'ātep yūmmūg putup'ah, 'ok pek hām, 'ok pe yāk nōy hām, pak mūg xohix te hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ākuxa mām ka'ok hām'āktux'ax kopah.

Yūmū'āte putpuk hip-tup

¹² Hak mū'āte Kunnix te putpu hi'ax 'āktux. Tep te xīy 'āxop 'ūm te: "Yūmūg yog xakix xop te putpu hip-tup 'ohnāg," kaxīy. ¹³ Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Kunnix 'a putpu hi'ah kamah. ¹⁴ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg hitop hā hām'āpak max'ax 'āktux, ha yā 'ākuxa kama 'ūhitop hā' mām. ¹⁵ Kamah: Kunnix putpu tu hi hok, kopxik mūg yā' koit, 'ihā Kunnix putpu hi'ax 'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, puxix Topa yā Kunnix putpu hīnnā hok kamah. ¹⁶ Pax pu'

xakix xop putpu tu' hi hok, puxix Kunnix putpu tu hi hok. ¹⁷ Pax pu Kunnix putpu tu hi hok, puxix 'ākuxa hitop hā' mām ka'ok Kunnix kopah, ha 'ākuxa tup 'ohnāg. Yā' kummuhnāg. ¹⁸ Pax pu' xakix xop kuxa hitop tu' mām, tu Topa yōg putat hā' mōg hok, puxix tu Topa hāptox hā' pi nōmhā'. ¹⁹ Pax hām tup-xet hā yūmū 'āte Kunnix hip, xix pexkox hā yūmūg mōg hok, puxix yūmūg kuxa xakix putūmnāg, yūmūg hittup 'ohnāg tu', ha' kuxa mām hok xop tu hittup.

²⁰ Pāyā Kunnix te putpu hi xe'ēgnāg, 'āte hāpxe'e 'āktux, yī' xakix xop te putpu' hip-tup kamah. ²¹ Tik puxet 'Anāo te hāpkummuk mīy, yīy yā' xohix xakix, hā kaxīy tik puxet nōy te' putpu' hīnnāhā'. ²² Ūxohix xakix mōnāyxop te māxap 'Anāo hah, hā kaxīy 'ūxohix te putpu' hip-tup, Kunnix hāh. Yā Kunnix te' putpu' hīnnāp-tup. ²³ Tu ta putpu' hi hāmāxap, haknāy tu Kunnix yōg tikmū'ūn hip-tup, 'ihā Kunnix putpu' nūn. ²⁴ Yā hāmyāxatumuk ka'ax xohix yōg xox putox, ha Kunnix te hāpkummuk xop yōg xexka xop xohix nōāp-tup, xi' xat'ax kummuk xop xohix nōāp-tup, nūy Topa yūmūg Tak ha' nūnnā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. ²⁵ Ha Kunnix te' xat putup, tu mōktu Topa te' gāyxop kuxyā', tu mōktu hāmgāy xop xohix kuxyāhā', tuk-tok Kunnix ha' nūnnāp-tup, pu tu' nōa'. ²⁶ Ha' ka'ax hā Topa te' xat putup, puyīy tikmū'ūn xakix hok, ²⁷ yīy Topa yōg tappet te: "Topa te' xexka xop xohix nūnnāhā', pu tu' yīpkox pi'," kaxīy. Pāyā Topa mūn xexka', tu Kunnix ha' nūnnā'ax hāmgāy xop yōg xexka xop, ²⁸ tu' kuxyāhā', puxik-tok te yāy Tak pu' yīpkox xhip, pu tu' xat, tu' hep xop xohix xat'ax, 'ūxexka xe'ēgnāg tu'.

²⁹ Tikmū'ūn 'ūm te' nōy xok tup-tox pix, yīy 'āte 'āyīkopit, hu: Teptu xatep-tox pix 'āxape xok pupi', 'ihā xate' putpu' hi'ax 'āktux hok? ³⁰ Xik mū'āg. Tep tuk mūg xūy, xik mūg xakix putūmnāg, nūy hām'āpak max'ax 'āktux? ³¹ Ūxape xop, 'āte xa hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux. 'Āmnīy xohix 'ihāk xok putūmnāg. 'Āte xa hāpxe'e 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, yīk hittup, yā yūmūg kuxap-xet yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ³² Hōmāk xip nūnte kōmēn

'Epex tu', ha' gāy xop te hāmgāy putuk, tuk putex putup, 'āte hām'āpak max 'āktux hah. Pax 'āte hām'āktux, puyīy tikmū'ūn 'ūgmax 'āktux, kopxi' hitop hā hām'āktux. Pax pu' xakix xop putpu tu hi hok, kopxix max yūmūg hāpxopmā hāmpuknōg xop putuk, ha: "Āpu yūmūg xit, xix xo'op. Yā hāptup 'ihā yūmūg xakix," kaxīy. Yā' hitop hā hāpxopmāhā'.

³³ Yāy hā mō'āmā hok. Tik kummuk mūtik 'āmōg, hu ta 'ākummuk kamah. ³⁴ Āpu hāpxopmā kummuk kuxyā', tu Topa yōg putat hā 'āmōg putpu'. 'Āxop 'ūm te Topa yūmmūg 'ohnāg. 'Āte xa' xuktux nūy xa' hupmā'.

Yūmūg yīn te putpu' hip-tup

³⁵ Pa tikmū'ūn 'ūm xek yīkopit, hu: "Tep te xīy 'ūxakix xop putpu hip-tup?" kaxīy. "Ūyīn te xīy?" kaxīy. ³⁶ Āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Āxop te hāpxop xap xok 'ihā' xok, pu tu' xokax. ³⁷ Ha' xap, 'ok pe xuxnāg xetox xap, 'ok pe mīxux xap nōy, 'ūxap mūn 'ap mīxux yīnmūn'ah. ³⁸ Ha Topa te hāpxop xap xohix yāyhā mīxux, yā Topa tep-tup.

³⁹ Ha' hi'ax xop xohix punethok. Yā tikmū'ūn yīn puxet, xix xokxop yīn yā' nōy, xix putuxnāg xop yīn yā' nōy, xix mām xop yīn yā' nōy.

⁴⁰ Ha pexkox yōg xop yīn yā' nōy, xix hām xexka yōg xop yīn yā' nōy. Ha' xohix max, pāyā hāmmax nōy. 'Ap nōy putuk'ah. ⁴¹ Māyōn max, tu hāptupmāhā', ha māyōnhex max, tu 'āmnīy tupmāhā', ha māyōnnāg xop xohix max kamah, tu hāptupmā nōy. 'Ap nōy putuk'ah.

⁴²⁻⁴³ Ha kaxīy 'ūxakix xop te putpu hip-tup. 'Ūyīn yā hahām yōg, ha nō hāpkot, 'ūkummuk tu', yā' xok xe'e'. Pa putpu' hi, 'ihā' yīn tup, tu yīn ka'ok, tu yīn max, 'a xep xok putup'ah. ⁴⁴ Putpu' hi, 'ihā yā pexkox yōg yīn. 'Ūyīn hittap yā hām yōg, ha' yīn tup pexkox yōg. ⁴⁵ Yīy Topa yōg tappet te: "Tik te māxap 'āxet'ax 'Anāo, ha Topa te' hīnnāhā'," kaxīy. Pa 'Anāo nōy 'āxet'ax Kunnix, tu hāpxohix hīnnāhā'. ⁴⁶ Tu hām yōg yīn mīy hāmāxap, nūy kunāy tu pexkox yōg yīn mīy. ⁴⁷ Ha 'Anāo te māxap mīy, 'ihā hāpkōnōn hā' mīy, pa 'Anāo nōy te pexkox tu' nūn. ⁴⁸ Hām xexka yōg xop

te hām yōg 'Anāo putuk, ha pexkox yōg xop te 'Anāo nōy putuk, nōm te pexkox tu' nūn. ⁴⁹ Yūmū'āte hām yōg tik putuk nōmhā, pāyā tik nōy te pexkox tu' nūn, ha yūmū'āte Kunnix putuk putup.

⁵⁰ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup, hu: Tikmū'ūn yīn yā hām yōg, ha' yīn xi' hep 'āta hā' mīy, yīy Topa pēnā hok pexkox kopah, tu pexkox yōg hāpxop pop hok kamah.

⁵¹ Ūg 'āpax, nūy hām'āktux xe'e 'āpax. 'Ap xohix xakip-tup'ah. pāyā yūmūg yāyhāp-tup pexkox yōg tikmū'ūn, ⁵² hāpxip 'ohnāg 'īhā', tikmū'ūn pa xax te kutāgnāg, 'īhā yūmūg yāyhā pexkox yōg tikmū'ūn, 'īhā mīxux xop tut kāyāp-tup. Ha' xakix xop te putpu hip-tup, 'ūyīn yā pexkox yōg yīn, tu putpu' hip-tup, ha yūmū'āte yāyhāp-tup kamah. ⁵³ Yā Topa te hām yōg yīn xit putup, nūy pexkox yōg yīn hā yūmūg mō'tat 'ūyānān tu', pu tu xakix'ax xop yāyhā xakix hok xop, ⁵⁴ Ha pexkox yōg yīn hā mō yūmūg tat putup, 'ūyīy yūmūg xakix hok, yā Topa te' xat putup, nūy yūmūg xakix kuxyā', 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg mō kumak mog. Yā Topa yōg tappet te: "Topa te' xat hok pu tikmū'ūn xep xakix hok, yīy Topa te' xūy'ax kuxyā kamah, Topa mūn ka'ok xe'ēgnāg tu'."

⁵⁵ "Tep tu tikmū'ūn xohix xūy?"

Teptu tikmū'ūn xohix xakix?" kaxīy.

⁵⁶ Yā tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy, tu' xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, hu' xohix xūy, hu' xohix xakix. ⁵⁷ Pa yūmū'āte Topa pu hām'āktux, tu: "Āmax Topah. Xatek mū ka'ogāhā', 'ūyīg mūg xakix hok, yāk mūg xuxyā Yeyox Kunnix tek mūg hīnnā xe'ēgnāg," kaxīy.

⁵⁸ Yīy Topa yōg putat hā 'āmōy kuma 'āmōg. Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg xuxyā te xa pagop-tup, 'āxop te' yūmmūg.

16

Paot te tayūmak pop mōg putup hāpxexka Yonex tu'

¹ Hōmā 'āte hāpxexka Ganax yōg kuxa mām xop pu hāmyūmmūgāhā', pu tayūmak pop, nūy Yonex yōg 'ūhok xop pu mō'kutnā'. Yā' max 'āxop kaxīy pop kamah, nūy hok pu popmā', ² yīy: Yenomīn xohix 'īhā tayūmak 'ūm mōy, nūy xeh, nōm tayūmak 'āxop te'

pop'ax, tu mōktu 'āhak xupep, pu tayūmak pop hok 'īhā nūn. ³ Tuk xupep 'īhā, 'āte tappet mīy putup, nūy mō'kutnā', 'īhā 'āxop te tik xop yīmōgatux, pu tayūmak mōgā kōmēn Yenoyanēn hah. ⁴ Pek mōg kamah tik xop mūtik.

Paot te hāmpē'paxex

⁵ Ūgmōg putup hāpxexka Māxenōn ha hāmāxap, nūy kunāy tu 'āhak mōg, ⁶ Pak xip ka'ok putup 'āxop mūtik hām'āxī hā, ha 'āxop 'hā 'āte'ax, pu 'āte hāpkumep kumaknāg. ⁷ 'A 'ātep-tup'ah 'āxop tuk xip pu'ūgnāg. Topa 'ūkputup, 'ūkxip ka'ok.

⁸ Nūn tek xip putup 'Epex tu', tu' hip, pu Yoneo xop yōg 'āmuk xexka 'āxet'ax Pētekot mīy, ⁹ puk hām xexkah, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, tikmū'ūn xohix pu', pa tikmū'ūn yāg te hām'āpak max'ax putup nōg.

¹⁰ Timōn xupep 'īhā', mōy xānā' pu 'āpet kopa mō'xip, nūy nō hittupmā'. Yā hāpxopmāhā 'ūgmūn putuk, tu yūmūg xuxyā pu hāpxopmāhā'. ¹¹ Pūyā Tīmōn pe'āpaxeh kutōgnāg hok. 'Āmhok, pa hā tu' tehe', pu tu mōg, 'ūkuxa yūm 'īhā', nūy 'ūgha nū putpu'. 'Āte' hip, pu nūk xape xop mūtik.

¹² 'Āte 'Apot 'āktux putup. Hōmā 'āte tu hām'āktux, tu xe' xuktux, pu 'āha mōg, yūmūg xape xop nōy mūtik, pa tute hāmpē'paxex, tu hōnhā' mōg putup'ah. Hāpxip kutōgnāg, puxi' mōg.

Tu ta hām'āktux kux

¹³ 'Ōg pa mōxip, 'ākuxa mām ka'ok. 'Ākuxānōg hok, nūy ta 'aka'ok. ¹⁴ 'Āpu 'āhām, 'īhā 'ānōy putup pax xexka'.

¹⁵ 'Āxop te 'Exteo yūmmūg, xi' xape xop. Nōm xop kuxa mām hāmāxap hāpxexka Genex tu', tu Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxopmā max. 'Āte xa tu' xak, yāk xape xop, ¹⁶ pu nōm xop xi' xape xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu hām'āpak, nūy nū mūtik hāpxopmā, xa hā tu tehet.

¹⁷ Ūgkuxa hittup, 'ūkxape xop nūn, hak kuxa hittup. Yā 'Exteo nūn, xix Potōnān nūn, xix 'Ahkax nūn, ha mōgnīynām 'āxop pupi', 'āxop pip hok hah. ¹⁸ Ha mōgnīynām xexka', tu mō'ānīynām kamah. 'Āte' yūmmūg. Yā' max yūmū'āte nōm xop 'āktux max.

¹⁹ Hãpxexka 'Ax yõg kuxa mãm xop te 'ãneo. 'Ak xix Pinixit te 'ãneo, xi' kuxa mãm xop te nõm pet tu yãytu nũ'nãhã', tu 'ãxop pu 'ãneo hõm. ²⁰ Hayũmmũg xape xop nũnte' píp, tu xa 'ũyĩmã'õy, tu 'ãmũg putup yãy kep hã, 'ãp-tup pax tu'.

Yũmũg xape xop xohix pu 'ãneo hõm, 'ũgmũn pupi 'ãneo.

²¹ 'Ãte tappet kup paha', nũy tappet mĩy, hu: 'Ûgmũn Paot te xa 'ãneo.

²² Nõm xop te yũmũg xuxyã putup nõg, pũyã Topa nõm hã hãpkummugã'. Yã yũmũg xuxyã nũn putpu', yĩy mã', Yãyã'!

²³ Pũyã yũmũg xuxyã Yeyox xa hãmmxnã'!

²⁴ Yã 'ãte 'ãxop xohix putup pax Yeyox Kunnix hah. Tu ta tu' kux.

PAOT TE KONĪN XOP PU KAX'ĀMI' II

¹ 'Ūgmūn Paot. Topa tep-tup, huk xix Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopah. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet yāy taknōy Tīmōn mūtik. 'Ūgmū'āte 'āxop pu' kax'āmi, yā Topa kopa' kuxa mām ka'ok xop pu kōmēn Konĭn tu' xix Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Genex xexka tu'. ² 'Ūgmū'āte-p-tup, pu yūmū yōg tak Topa xa hāmmaxnā', puyīy 'ākuxa māmā' xix yūmū xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā' xix 'ākuxa māmā'.

'Ūmax Topah

³ 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūktak max pu hām'āktux, hu:

–Xatek mū'ā hā 'ātehe'. Yā 'āmax. Kaxīy.

Hamūn, yūmū yōg tak Topa te yūmūg pēnāhā', tu yūmūg kuxa ka', tu tikmū'ūn xohix xexka hā' tehe'. ⁴ 'Ūgmū yōg hāpkummuk pip, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yīk mū'āte tikmū'ūn hāg tehe'. Yā' pip tikmū'ūn yōg hāpkummuk xohix kamah. Topa tek mū'ā hā' tehe', hak mū'āte' pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn hāg tehe', yā Topa putuk. ⁵ Hōmā Kunnix xūy, ha ta hōnhā kamak mūg xūy, yā Kunnix putuk. Topa te Kunnix hā' tehe', ha ta Kunnix tek mū'ā hā' te xexka'. Yā yūmūg xūy, Kunnix putuk, ha Topa tek mū'ā hā' tehe', yā tute Kunnix hā' te putuk. ⁶ 'Ūgmūg xūy, tu 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy 'āxop hāg tehet, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy 'ākuxa max tat, 'ūyānān tu'. Topa te yūmū'ā hā' tute', kopxik mūg 'āxop hāg tehet kamah, nūy 'āxop ka'ogā', xayīy 'āxop xūy hā tot, tu hāmmax hip. Yāk mūg putuk, 'ūgmū'āte xūy hā tot kamah 'āxop putuk. ⁷ 'Ūgmū'āte xa hāmmax hip punethok. Yāg mū'āte' yūmmūg 'āxop xūy 'ūgmūg putuk, ha Topa te 'āxop hā tep-tup, tutek mū'ā' tep-tup putuk.

⁸ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa hām'āktux 'ūxeheh, hōmā 'ūgmūg xūy hāpxexka 'Ax tu'. Yā hāpkummuk xexka 'ūgmū yōg, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk,

huk mū'āte hāmpkaxex 'ūgmūg xakix kōmnāg. ⁹ 'Ūgmū'āte hāmpkaxex tikmū'ūn te' xat, puk mūg kix. Yā hāpkummuk pip, yā' kuxa mām hok xop tek mūg kute'ex kummuk, 'ūyīg kuxa mām ka'ok Topa kopah, 'ūyīy yāy yōg ka'ok'ax kopak kuxa mām hok. Yā Topa 'ūka'ok, tu tikmū'ūn putpu' hīnnā yūmmūg. Yā' ka'ok Topah. ¹⁰ 'Ūgmū yōg hāpkummuk xexka' pip, hak mūg xakix kōmnāg, pa Topa te' kummuk kopak mūg mōy, tuk mūg mōy putup kamah. 'Ūgmūg kuxa mām Topa kopah, tuk mū'āte' yūmmūg Topa te' kummuk kopak mūg mōy putup 'ūxeheh. ¹¹ 'Āxop tek mūg hā 'ā tehe kamah, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux, yā 'āxop te Topa puk mūg 'āktux punethok, ha Topa te' xupak putup, tu' mīy putup punethok, tuk mū'ā maxnāp-tup, ha xohix te' pēnāp-tup, hu hām'āktux putup, hu:

–Yā' max Topah. Kaxīy.

Paot te hāpxopmā nōy

¹² 'Ūgmū'āte yāy xexka 'āktux putup. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max punethok, huk yāyhāhup 'ohnāg, yāg mū'āte 'āxop pu hāpxopmā max xexka', tuk mū'āte hāmyūmmūg xaptop 'ohnāg, tuk mūg kuxa te' yūmmūg yā' max. Yā Topa tek mūg maxnāhā hā kaxīy, hak mū'āte tikmū'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux 'ohnāg, pa Topa yōg hāmyūmmūg'ax 'āktux. ¹³ 'Ūgmū'āte xa' kax'āmi hāpxop, ha 'āxop te nōm mōkupix, tu hāmyūmmūg mō'ka'ok, yā 'āte' kax'āmi 'āhīynāg 'ohnāg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup. ¹⁴ Hōnhā 'āxop te xahix yūmmūg, pa 'āte' yūmmūg, hāpxip 'īhā 'āxop te hāmyūmmūg xexkap-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux maxp-tup, 'īhā putpu' nūn Yeyox, hak mū'āte 'āxop 'āktux maxp-tup kamah.

¹⁵ Hōmā 'āte nōm yūmmūg xe'e, hu hāmpkaxex 'āxop hak mōg, nūy xa maxnā 'ūxeheh. ¹⁶ Yā 'āte hāmpkaxex 'ūgmōg hāpxexka Māxenōm tu', nūy 'āxop hak mōg kamah, nūy putpuk nūn, nūy 'āxop hak mōg 'ūxeheh, xayīy 'ā hā tehet, yā 'ā xit'ax hōm, ha ta putpuk nūn putup hāpxexka Yonex tu'. Yā 'āte hāmpkaxex te kaxīy, pa 'āmhok, 'ak mōg'ah. ¹⁷ 'Ok 'āxop te

hāmpē'āpaxex 'āte hāmpekpaxex hitop? 'Ok 'āte: “Ok pek mōg putup tikmū'ūn hah, pek mōg putup'ah? 'Īntu'.” Kaxīy. 'Āmhok, hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. Pa 'āte: “Ātep-tup. 'Ūgmōg putup.” Kaxīy. ¹⁸ Topa te hām'āktux xe'e', ha 'āte hām'āktux xe'e kamah. 'Āte hām'āktux 'ohnāg, hu: “Ok pek mōg putup, pek mōg putup'ah? 'Īntu'.” Kaxīy. Hā kaxīy 'āte hām'āktux 'ohnāg. ¹⁹ Hōmā Xonex te xa Topak-tok 'āktux, yā Yeyox Kunnix 'āktux xix Tīmōn te' xix 'āte'. 'Ok 'ūgmū'āte hām'āktux hitop? 'Āmhok. 'Ok 'ūgmū'āte: “Ok pe Yeyox te kaxīy pe' kaxīy? 'Īntu'.” Kaxīy. Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux 'ohnāg. Pak mū'āte: “Yeyox te kaxīy.” Hā kaxīy 'ūgmū'āte hām'āktux xe'e'. ²⁰ Hamūn, hōmā Topa te tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nūy Yeyox nū'kutnā'. Hāpxip 'īhā' nūn Yeyox. Yā Topa te hāpxe'e 'āktux. Hak mū'āte Yeyox 'āktux, tu hāpxe'e 'āktux kamah. ²¹ Ha Topa te yūmū'ā Yeyox yūmmūgāhā', ha yūmū'āte Yeyox yūmmūg xe'e', tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopah. Yā Topa te yūmūg yīmōgātux, kopxix yūmūg Yeyox yūmmūg. ²² Topa te yūmūg yīmū kax'āmi, hu: “Topa yōg”. Kaxīy. Tute yūmū'ā' hōm Topa Koxuk. Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg yūmūg yā Topa yōg xop, ha Topa te yūmū'ā popmāp-tup hāpxop xohix, yā yūmū'ā hāmmaxnāp-tup punethok.

²³ 'Āte hām'āktux, ha Topa te' xupak, tuk kuxa yūmmūg. Hōmā 'āxop hak mōg 'ohnāg. 'Ātep-tup'ah 'āxop mānōg, huk mōg 'ohnāg 'āxop ha kōmēn Konīn tu'. ²⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg 'ākuxa mām Yeyox kopah, yīy tak mū'āte xe 'āxop mōgāp-tup'ah, xayīy 'ākuxa mām ka'ok, pa yūmū'ātep-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', xayīy 'ākuxa hittup.

2

¹ Yā 'āte hāmpekpaxex 'a 'āxop hak mōg putup'ah, nūy 'āxop mānōg hok. Yā 'ātep-tup'ah 'ākuxa hittup 'ohnāg. ² 'Āte 'āxop kuxa hittup 'ohnāg mīy, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg kamah. Tep-te 'ūgkuxa hittupmāp-tup? Yā 'āxop te', pa 'ākuxa hittup 'ohnāg. ³ Hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, pa 'āxop hak mōg 'ohnāg, nūy 'āxop mānōg hok, pa

'āte 'āxop mānōg tappet tu'. Pax 'āxop hak mōg, kopxix 'ōg hāpkummuk mīy'ax pēnā', nūy 'ūgkuxa hittup 'ohnāg. Pa 'āxop tek kuxa hittupmāhā', pu' max. 'Āte' yūmmūg, 'ūgkuxa hittup, ha ta 'āxop kuxa hittup kamah. ⁴ Hōmā 'āte xa kax'āmi, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax 'āktux, nūy 'āxop mānōg, tuk kuxa hittup 'ohnāg, tuk kuxa nōg, tuk pota punethok. 'A 'āte putup'ah, nūy 'ākuxa hittup 'ohnāg mīy, pa 'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg 'āte 'āxop putuppax.

Tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux

⁵ Yā hōmā 'āte 'āxop pu tappet kax'āmi, nūy 'āxop pu hām'āktux hu: “'Āpu tik yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, nōm te' tut mūti' nōm, nōm te 'āxop kopa' xip”. Kaxīy. Yā' xip 'āxop kopah, ha 'āxop kummugā miax. Yā nōm tik xip'ah 'ūgmūtik, hu 'āte nōm kummugā 'ohnāg. ⁶ Pa 'āxop xohix te' yānān. Puxix. 'Ūkux. ⁷ 'Āpu 'ūxaxogā', pu tu kux. 'Āpu tik kuxa hittupmā', puyīy 'ūkuxa tuknōg xexka hok, nūy Topa yōg putat max xak hok. ⁸ 'Āpu tik pu hām'āktux 'āxop te' putuppax. ⁹ Texīy 'āte xa tappet kax'āmi'? Yā 'ātep-tup, nūy 'ōg hāxopmā'ax kopit. 'Ok 'āxop te' mīy 'āte nōm xat? 'Ok 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup? 'Ok 'āxop te' xaxok putup, pu tu' kux? ¹⁰ Yā 'āxop te tik yōg hāpkummuk mīy'ax xaxok, ha' kux, ha 'āte' xaxok kamah, ha' kux. Tik te 'ūgkummugā 'ohnāg, pa 'āte' xaxok, ha' kux. 'Āte Kunnix pu nōm 'āktux, 'āxop te' xaxok hah. Yā 'āxop te tik pu hām'āktux 'āxop te' xaxok. ¹¹ Yūmū'āte' xaxok, puyīy Hāmgāyāgnāg xut hok, pa yūmū'āte' xut. Hamūn yūmū'āte' yūmmūg Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy tik koxyōy.

Paot kuxanōg, hu ta' mōg

¹² Hōmāg mōg kōmēn Tonot tu', tu mōktuk xupep, tu Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tu' yūmmūg Topa tep-tup 'āte Topa pu hāpxopmā 'ōnteh, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹³ Pak kuxanōg, 'āte yūmūg taknōy Tit xipix 'ohnāg tu', hu' kuxa mām ka'ok xop pu hām 'āktux hu: “'Ūgmōg.” Kaxīy. Hu tak mōg hāpxexka Māxenōn tu'.

Topa yōg hām'āpakmax'ax 'āktux max

14 Yā' max Topah. Xonat xop mōg, tu mōktu xonat puknōg xop mūtik yāykix xix tikmū'ūn mūtik, tu' xut, tu' pop xonat puknōg xop xix tikmū'ūn, tu nōm nūnnāhā', tu nūktu' mōxaha'. Ha' xape xop te' pēnāhā, tu' yūmmūg xonat xop ka'ok. Hā kaxīy Topa te yūmūg mīy yāy yōg xop, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', 'ūka'ok Topah. Ha ta' hax max te hāpxumāhā'. Hā kaxīy tikmū'ūn te xohix nōy nā' mōg nōm te' yūmmūg 'ūmax Topah. 15 Ha ta 'āmānex xop te' puk kōnnōn kugōy hax max yōg, ha hax max mōg pepix Topa tu' hāptox tu'. Hā kaxīy yūmū'āte tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, ha mōktu tikmū'ūn xohix te Kunnix yūmmūg hāptox tu'. Yā yūmū'āte xohix pu Kunnix 'āktux, yā' kuxa kummuk xit xop pu', xi' kuxa kummuk xit hok xop pu'. 16 Pa yā hax max 'ohnāg 'ūkuxa kummuk xit hok xop pu', yā hax kummuk, yā xok kutox hax putuk, pa yā hax max 'ūkuxa kummuk xit xop pu', tu nōm hīnnāhā'. Yūmū'āte hax max putuk. 'Ok yūmūg max, nūy hax max putuk? 17 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max 'āktux, yā' max Topa yōg hām'āpak, tu hāpxop takat putuk. Yūmū'āte tikmū'ūn putuk 'ohnāg, nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux kummuk, tu hāpxop tamanat hāmenex putuk. Pa Topa te yūmūg mōkpok, kopxix hām'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah. Yūmū'āte hāpxe'e 'āktux. Yūmūg yā Kunnix yōg kāmānat.

3

Topa yōg pa'ax tup

1 'Āxop te putep mūn pe'āpaxex? 'Ōk 'ūgmū'āte yāy xexka 'āktux? 'Āmhok. Ōk 'ūgmū'āte tik nōy putuk? 'Āmhok. Yā tik tep-tup, puyīy tikmū'ūn tappet kax'āmi'. Tappet te: "Ūmax tihik nūhū'. 'Āpu nōm 'āpax!" Kaxīy. 'Ok 'ūgmū'ātep-tup tappet te kaxīy, 'āxop te nōm kax'āmi' pe' nōy te' kax'āmi'? 'Āmhok. 'Ātep-tup'ah. 2 Tikmū'ūn te nōm tappet mōkupix, tu' yūmmūg, 'ūmax tihik. Hā kaxīy tikmū'ūn xohix te 'āxop pēnāhā', tu' yūmmūg, 'āte 'āxop pu hāmyūmmūgā max, yā 'ūgkuxa max. 3 'Ūnōy te tappet kax'āmi', hak mū'āte' mōgāhā tikmū'ūn tu'. Hā kaxīy Kunnix tek mūg pu hām yūmmūgāhā',

hak mū'āte tikmū'ūn pu nōm yūmmūgāhā'. Hōmā tikmū'ūn te pipkup xox hā kax'āmi mīkaxxap pe yīmū'. Hā kaxīy Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', puyīy hāpxopmā max.

4 'Ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux nō'ōm, yā 'ūgmūg kuxa mām xe'e Topa kopah, yā 'ūgmūg kuxa mām Kunnix kopah. 5 'Ūgmūg ka'ok 'ohnāg, tu' yūmmūg 'ohnāg Topa pu hāpxopmā', nūy Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Pa Topa tek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā'. 6 Tutek mūg ka'ogāhā', 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax tup yūmmūgā'. Topa yōg pa'ax tup te Topa yōg xat'ax putuk 'ohnāg. Topa yōg pa'ax tup kax'āmi 'ohnāg tappet tu'. Pa Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, yīy ta' xakix tikmū'ūn. Pa Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa maxnāhā', tu tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn hīnnāhā'.

7 Hōmā 'ūhittap 'ūkax'āmi Topa yōg xat'ax mīkaxxap pe yīmū' pipkup xox hā, ha tikmū'ūn te' pēnāhā yā' max xe'ēgnāg Topah. Ha ta' xip Mōyyex, ha tikmū'ūn te' pēnāhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg, pa hāpxip 'īhā Mōyyex pa yīn max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg. Tikmū'ūn pa te māyōn yānām tot 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ūn te Mōyyex pa yīn pēnā tot 'ohnāg. Hā kaxīy Topa te yāy yōg xat'ax popmāhā'. Topa yōg xat'ax te hām'āktux tikmū'ūn 'ūkummuk, tu' xakix putup. Topa te' xat'ax popmāhā', ha tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūmax xe'ēgnāg Topah. Hā kaxīy 'ūmax xe'ēgnāg Topa te yāy xat'ax popmāhā', 8 pa' max xe'ēgnāgnām Topa Koxuk te tikmū'ūn mīy Topa yōg tikmū'ūn. 9 Topa yōg xat'ax te hām'āktux 'ūkummuk tikmū'ūn, pa' max xe'ēgnāg Topa yōg xat'ax, pa' max xe'ēgnāg Topa Koxuk te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy 'ūyānān tu' max tat. 10 Yā' max xe'ēgnāgnām hōnhā. Hōmā yā' max xe'ēgnāg, pa' nōg. 11 Hāmyāxatamuk xohix hā' pip 'ūxat'ax, tu' max xe'ēgnāg, pa' nōg. Pa hāmyāxatamuk xohix hā' max xe'ēgnāgnām hōnhā!

12 'Ūgmūg kuxa mām Topa yōg pa'ax tup kopah, huk mūg nōm 'āktux ka'ok, tuk mūg kuxanōg 'ohnāg. 13 'Ap Mōyyex

putuk'ah 'ūgmū'āte'. Mōyyex te yāy pa yīn mō'nīy topixxax hā, puyīy 'Iyaet yōg tikmū'ūn pēnā hok 'ūpa yīn te' max xe'ēgnāg kutōgnāg nōy nā' mōg, tu mōktu' nōg. ¹⁴ Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te nōm putuk. Hōmā xix hōnhā 'Iyaet yōg tikmū'ūn te' mōkupix Topa yōg pa'ax hittap yōg tappet, tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa yīn mō'nīy putuk, yīy ta hām yūmmūg 'ohnāg. Ha ta tik kuxa mām Kunnix kopah, tu' tihi Kunnix mūtik, hu' pa pip, tu hāmyūmmūg, ha 'ap xip'ah topixxax putuk, yā 'ūpa mō'nīy'ax xip 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg. ¹⁵ Hōnhā ha ta' pip Yoneo xop, tu' mōkupix Topa yōg xat'ax yōg tappet. Mōyyex te nōm kax'āmi', pa tikmū'ūn pa te hāmyūmmūg 'ohnāg, yā topixxax te' pa mō'nīy putuk. ¹⁶ Pa Topa tappet te Mōyyex 'āktux, hu: "Tute yōkanām, nūy yūmūg xuxyā pēnā', ha' xut topixxax 'ūpa yīn tu". Kaxīy. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mōy, ha tikmū'ūn te hāmyūmmūg. ¹⁷ Yā Topa yōg tappet te: "Yūmūg xuxyā'". Kaxīy. Yā Topa Koxuk. Topa Koxuk xip tikmū'ūn mūtik, puxix tikmū'ūn kuxa kummuk xit. ¹⁸ Topa 'ūmax xe'ēgnāg, ha hōmā Mōyyex te Topa mūtik hām'āktux, yīy ta' max xe'ēgnāg Mōyyex pa'. Hā kaxīy yūmūg xuxyā Topa Koxuk max xe'ēgnāg, tu' nūn tu nūktu yūmūg kuxa tupmā nōy nā' mōg.

4

Nax takat 'ohnāg te hāpxop max xe'ēgnāg tat

¹ Topa tek mūg pēnāhā', tuk mūg kuxa ka', tuk mūg xat, 'ūyīy tikmū'ūn pu Topa yōg pa'ax yūmmūgā', yīy tak mūg kuxanōg 'ohnāg. ² 'Ūgmū'āte hāpkummuk mīy'ax xohix xaptop'ax kux, nūy yāyhāhup hok, hu' koit 'ohnāg, tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max, tu' koit 'ohnāg 'ūgmū'āte', pak mū'āte hāpxe'e 'āktux, ha tikmū'ūn te' xupak, ha Topa te' xupak kamah, ha tikmū'ūn te yāy kuxa kopa' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxe'e 'āktux, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte hāpxopmā max. ³ 'Ūgmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūkuxa mām hok xop pa te Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg 'ohnāg, pa' nōy xop te' yūmmūg. ⁴ Teptu 'ūkuxa

mām 'ohnāg? Yā Hāmgāyāgnāg, yā nōm te hām xexka yōg tikmū'ūn xat, tu tikmū'ūn putox ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak kummuk, xix Yeyox max xe'ēgnāg 'āpak kummuk xix Topa max xe'ēgnāg yūmmūg 'ohnāg. Hamūn, Yeyox te Topa putuk xe'e'. ⁵ 'Ūgmū'āte yāy 'āktux 'ohnāg, pak mū'āte Yeyox Kunnix 'āktux nōm te tikmū'ūn xat, tuk mū'āte hām'āktux 'ūgmū'āte 'āxop pu hāpxopmāhā', yā Yeyox te nōm putup. ⁶ Hōmā Topa te: "Pu yā xip kūyānām, puyīy nōā' hāpkoxtap". Kaxīy. Topa te' mīy kama kūyānām putuk yūmūg kuxa kopah, yā yūmūg kuxa tupmāhā'. Yā yūmūg kuxa tup, kopxix yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Topah, tu Kunnix pa max yūmmūg kamah.

⁷ Yā hāpxop xohix max xe'ēgnāg pip yūmūg kopah, pa yūmūg max 'ohnāg, yā takat 'ohnāg putuk. Yā' nax putuk, yā nax te hāpxop max xe'ēgnāg tat, pa' pu'uk nax, tu' takat 'ohnāg. Tikmū'ūn te yūmūg pēnāhā', tu' yūmmūg Topa 'ūka'oknām, pa yūmūg pu'uk, yā nax putuk. ⁸ Tikmū'ūn kummuk te yūmūg kute'ex, pa yūmū'āte hāpxopmā max kux 'ohnāg. Hāpxip 'īhā yūmūg kuxa mām pu'uk, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn punethok te yūmūg tu' gāy, pa yūmūg xape pip. Yūmūg xūy, pa yūmūg kuxa mām kux 'ohnāg. ¹⁰ Yūmūg xakix kōmnāg punethok, yā Yeyox putuk, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. ¹¹ Hāpkummuk pip, ha yūmū yōg hāmyāxatamuk tox hā yūmūg xakix kōmnāg, tu Yeyox pu hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā' Yeyox mōg yūmūg mūtik. Yūmūg xakix putup, pa Yeyox hi hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ¹² 'Ūgmūg xakix kōmnāg, xayīy tu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xayīy hi xe'ēgnāg mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg.

¹³ Topa yōg tappet te: "Ūgkuxa yūm, hu 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux". Kaxīy. Topa Koxuk te yūmūg kuxa māmāhā kamah, ha yūmūg kuxa mām, hu yūmū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁴ 'Ūgmū'āte' yūmmūg, hōmā Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu' hīnnāhā', tuk mūg putpuk hīnnāp-tup kamah, tuk mūg mōgāp-tup 'āxop mūtik Topa hah, tu mōktu yūmūg

pip putup Topa keppah. ¹⁵ Pa hōnhā 'ūgmūg xūy, xayīy 'āxop hāpxop max pop, ha Topa te tikmū'ūn pu hāmmāxnāp-tup, ha nōm xohix nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux nōynāp-tup, tu Topa pu hām'āktux, hu: “Āmax, xatek mū'ā hāmmāxnāhā”. Kaxīy. Ha Topa te yāy xexka mīy nōynā' mōg putup 'ūkuxa kopah.

Yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg

¹⁶ Yīy tak mūg hup 'ohnāg, tuk mūg kuxa nōg 'ohnāg. 'Ūgmūg yīn pu'uk nōynā' mōg 'āmnīy xohix 'īhā, pa Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā 'āmnīy xohix 'īhā'. ¹⁷ Yūmūg xūy kutōgnāg hōnhā nūnte hām xexka tu', pa' nōg putup, ha hāpxip 'īhā' max xe'ēgnāg, tu' kux putup 'ohnāg pexkox tu'. Yā hōnhā yūmūg xūy, yā hāpxop kutōgnāg, pa pexkox tu' max xe'ēgnāg, yā hāpxop xexka'. ¹⁸ Yūmū'ātep-tup 'ohnāg hām xexka yōg hāpxop tikmū'ūn te nōm pēnāhā', pa yūmū'ātep-tuppax pepix pip xop Topa yōg tikmū'ūn te nōm pēnā 'ohnāg. Yā hāmpēnā xop 'ūnōg putup, pa hāmpēnā 'ohnāg xop pip mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

5

¹ Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy pet kopah. Hā kaxīy yūmūg pip yāy yīn kopa kamah nūnte hām xexka tu'. 'Ūkpet nōg. Hā kaxīy 'ūkxok putup, yāg yīn xok putup, puxix Topa yūmū'ā 'ūgyīn nōy mīy pexkox tu', ha yūmūg pip putup 'ūgyīn tup kopah, yā 'ūkpet tup putuk. Topa mūn te nōm mīy, ha' xip putup mōkuma' mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ² Pa hōnhā yūmū'ātep-tup xexka yāy pet pexkox tu', yā yūmūg yīn tup putup, nūy nōm kopa' pi'. ³ Yūmūg pip putup yāy pet tup kopah, yā yūmū'āte mō'tat putup yāy yīn tup, nūy yūmūg koxuk hok pip'ah. ⁴ Hōnhā yūmūg pip yāy pet kopah, yā yūmūg yīn kopah, tu yūmūg kokōn. 'Ap max'ah. 'A yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn putyōn, pa yā yūmū'ātep-tup pexkox yōg pet, yā yūmūg yīn tup putup. 'Ap yūmū'ātep-tup'ah yāy yīn nōm xok putup, pa yā yūmū'ātep-tup yāy yīn tup nōm xok putup 'ohnāg. Yūmūg yīn hittap xok putup, ha ta' pip putup yūmūg yīn tup pexkox tu'. ⁵ Topa te yūmūg mīy, 'ūyīy yūmūg yāy pet hā' nōy yānān, yā yāy yīn

hā' nōy yānān, hu Topa te yūmū'ā' hōm yāy Koxuk. 'Ūxip Topa Koxuk, kopxix yūmū' yūmmūg Topa te yūmū'ā yūmūg yīn tup popmāp-tup.

⁶ Hā kaxīy yūmūg kuxa hittup. Yūmū'āte' yūmmūg yūmūg pip yāy yīn kopa nūnteh, pa yūmūg pip 'ohnāg Topa pet kopa pexkox tu'. ⁷ Hamūn, 'a yūmū'āte' pēnā'ah pexkox yōg hāpxop, pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg. ⁸ Yūmūg kuxa hittup xexka', tup-tup, nūy xok, yā yāy yīn nīm, nūy pet nōy pa', yā yāy yīn tup pa', nūy Topa mūtik pi'. ⁹ Pa yūmū'ātep-tup, nūy Topa kuxa hittupmā', pe yūmūg pip yāy yīn kopah, pe yūmūg pip yāy yīn tup kopa pexkox tu'. ¹⁰ Hāpxip 'īhā yūmūg xohix mōg putup, nūy Kunnix keppak pi', ha tute yūmū yōg hāpxopmā'ax kopit putup yūmū'āte nōm mīy nūnte hām xexka tu', ha yūmūg xohix te' pop putup yāy yōg hāpxop. Yūmū'āte hāpxopmā kummuk nūnte hām xexka tu', kopxix hāpxop kummuk pop putup. Pa yūmū'āte hāpxopmā max nūnteh, kopxix hāpxop max pop putup.

Topa xape xop

¹¹ Yūmū'āte Topa yīpkutuk yūmmūg, hu yūmū'āte tikmū'ūn xapit, puyīy Topa yōg putat hā mōg. Topa te yūmūg yūmmūg xe'e'. 'Ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmūg yūmmūg kama 'ākuxa kopah. ¹² 'Ak mū'ātep-tup'ah, nūy xa yāy 'āktux 'ūxeheh, xayīy 'āxop 'ūgmūg putup. Pak mā'ātep-tup, xayīy 'āxop 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax max yūmmūg, xayīy 'āxop 'ūgmūg 'āktux max. 'Ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu hām'āktux max yūmmūg nōm te hāptopa pēnāhā', pa' kuxa yūmmūg 'ohnāg. ¹³ Pa 'āte yāy xexka 'āktux, kopxix putox kummuk putuk. Pa 'āte yāy xexka 'āktux, nūy Topa 'āktux max. Pa 'ūkputox max putuk, kopxix 'ūp-tup, xa hāmmāxnā'. ¹⁴ Kunnix te yūmūg putuppax, yīy yūmū'āte hāpxopmā max. Hamūn, yūmū'āte' yūmmūg tik puxet te' hep xop xohix pupi' xok, yā tikmū'ūn xohix 'ūkummuk, hu' xakix. ¹⁵ Kunnix te' hep xop xohix pupi' xok, puyīy tikmū'ūn yāy pu hāpxopmā pax hok, pa Kunnix pu hāpxopmā'. Tute nōm pupi' xok, tu putpu' hi'.

16 Tikmũ'ũn te Kunnix yõg hãpxopmã'ax kopit mō'ka'ok, yã hãmp'e'paxex kutõgnãg, tu hãm'ãktux mō'ka'ok, hu: “Kunnix 'ũkummuk”. Kaxĩy. Yã yũmũg putuk hõmã. Yã hõmã yũmũ'ãte Kunnix yõg hãpxopmã'ax kopit mō'ka'ok kamah. Pa hõnhã 'ap kaxĩy'ah. Yã 'ãte Kunnix yũmmũg xe'e'.
 17 Tikmũ'ũn 'ũm kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, yã tikmũ'ũn kuxa tup. Hãpxop kummuk xohix 'ũhittap nõg, pa hõnhã 'ũtup hãpxop xohix, yã hi'ax tup, tu' max.
 18 Yã Topa te hãpxopmã xohix te kaxĩy. Hõmã yũmũg 'ũgãy xop, tu Topap-tup nõg. Pa Topa te nũ'kutnãhã Kunnix, tu nõmhã yũmũg mĩy Topa xape xop, tu mō yũmũg pok, 'ũyĩy hep xop xohix mĩy Topa yõg xape xop.
 19 Yũmũ'ãte tikmũ'ũn pu hãm'ãktux Topa te Kunnix mũtik tikmũ'ũn xohix mĩy Topa xape xop, tu tikmũ'ũn yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxok, pu tu' kux.

20 'Ûgmũ'ãte Kunnix pu hãpxopmã max, tuk mũ'ãte Kunnix 'ãktux, yã Topa tek mũ'ã' hõm yãy 'ãxet'ax, 'ũyĩy hãm'ãktux max, tuk mũ'ãte 'ãxop xãnãhã'. 'Ûgmũ'ãte Kunnix mũtik 'ãxop xãnãhã'. 'Äpu 'ũtux hok, puyĩy Topa 'ãxop mĩy Topa xape xop, yã 'ãxop gãy tu' kux.
 21 Kunnix te hãpkummuk mĩy 'ohnãg. Pa Topa tep-tup, yĩy Kunnix te yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax tat, tu yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy yũmũg yãyhãk max xe'ëgnãg Topa keppah, tu yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik.

6

1 'Ûgmũ'ãte hãpxopmã max Topa mũtik, tu 'ãxop pu hãm'ãktux, hu: Hõmã Topa te 'ãxop pu hãmmaxnãhã'. 'Äpu hãpxopmã hitop hok hõnhã. Kaxĩy.
 2 Topa te hãm'ãktux. 'Äpu 'ũxupax. Topa te: “Nõmhã 'ãmnĩy max xupep. 'Äte 'ãxop 'ãpak nõmhã. 'Ätep-tup nõmhã, nũy 'ãkuxa kummuk xit, nũy 'ãxop hãg tehet”. Kaxĩy. 'Ûxupax. Topa tep-tup, nũy 'ãxop pu hãpxopmã max. 'Äpu nõm pop, puyĩy Topa 'ãkuxa kummuk xit, nũy 'ãkuxa max tat, 'ũyãnãn tu'.

3 'Ûgmũ'ãte Topa pu hãpxopmã max, tuk mũ'ãtep-tup'ah hãpkummuk mĩy. Tikmũ'ũn te' xak putup, pak mũ yõg hãpkohe xipip-tup'ah.
 4 Pak mũ'ãtep-tup, nũy hãmmax mĩy xohix, puyĩy tikmũ'ũn pẽnã', tu' yũmmũg

'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat. 'Ûgmũ'ãte hãmmax mĩy, tu hãpkummuk hã tot, xix hãpkute'ex kummuk hã tot, xix xũy hã tot.
 5 Yã tikmũ'ũn tek mũg kix xikot hã, tuk mũg xex kanet ka'ok kopah, tu tikmũ'ũn xohix te yãy tu nũ'nãhã', nũy 'ũgmũg kute'ex kummuk, hak mũ'ãte Topa pu hãpxopmã punethok, tu mõgyõn kutõgnãg, tuk mũg xit kutõgnãg.
 6 'Ûgmũ'ãte hãpxe'e mĩy, tu hãm yũmmũg, tu tikmũ'ũn pu hãmmax mĩy, yĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat. Topa Koxuk xip 'ũgmũtik, hak mũ'ãte Topap-tuppax xix tikmũ'ũn putuppax, ha Topa 'ũka'ok, tu' xip 'ũgmũg mũtik, yĩy tikmũ'ũn te' yũmmũg 'ũgmũg yã Topa yõg kãmãnat.
 7 'Ûgmũ'ãte hãpxopmã xe'e'. Hã kaxĩy 'ũgmũ'ãte Hãmgãyãgnãg kummugãhã', ha Hãmgãyãgnãg tek mũ'ã kummugã 'ohnãg.
 8 Tikmũ'ũn yãg tek mũg 'ãpak, pa' yãg tek mũg 'ãpak 'ohnãg. 'Ûyãg tek mũg 'ãktux kummuk, pa yã yãg nõy tek mũg 'ãktux max. 'Ûyãg te hãmp'e'paxex 'ũgmũ'ãte' koit, pa' yãg nõy te hãmp'e'paxex 'ũmũ'ãte' koit 'ohnãg.
 9 Tikmũ'ũn tek mũg yũmmũg 'ohnãg putuk, pa tikmũ'ũn xohix tek mũg yũmmũg. Tikmũ'ũn te hãmp'e'paxex 'ũgmũg xakix putũmnãg, pa yãg mũg hi'. Tikmũ'ũn tek mũg kix mĩm topnãg hã, pak mũg xakix 'ohnãg.
 10 'Ûgmũg xũy, pa yãg mũg kuxa hittuppax. 'Ûgmũg yã hok xop, pak mũ'ãte tikmũ'ũn putexop xexkanãhã putuk. Yũmũ yõg hãpxop pip 'ohnãg putuk, pa yã hãpxop xohix yũmũ yõg, yã Topa yõg hãpxop.

11 'Ûkxape xop kãmãn Konĩn tu', 'ũgmũ'ãte 'ãxop pu hãm'ãktux punethok, nũy xa' xuktux hãpxop xohix 'ũgmũg kuxa kopah.
 12 'Ûgmũ'ãte yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux. Yã xate yũmũg yũmmũg. Pa 'ãxop tep-tup, nũy yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux hok, hak mũ'ãte' yũmmũg 'ohnãg 'ãxop kuxa'.
 13 'Äte 'ãxop pu hãm'ãktux, yã yãy kutok pu hãm'ãktux putuk. 'Äte yãy kuxa yõg hãpxop 'ãktux. 'Äpu xuktux kama 'ãkuxa yõg hãpxop 'ũgmũg putuk.

'Ûkummuk xop nĩm

14 'Äpu kuxa mãm hok xop mũtik 'ãmõg hok. 'Ap max'ah. Texĩy max xop mõg

'ūkummuk xop mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuyānām xip hāpkoxtap kopah? 'Āmhok. 'Ūxip kuyānām, puxix tu' nōg hāpkoxtap. ¹⁵ Texīy Kunnix mōg Hāmgāyāgnāg mūtik? 'Ap mōg'ah, yā' max'ah. Texīy kuxa mām xop te kuxa mām hok xop hā' xape'? Yā 'ap xape'ah. ¹⁶ 'Ok max tikmū'ūn te Topa pet ha' mōg xix topa komut pet ha' mōg kamah? 'A' max'ah. Yā Topa te:

“Ūxip putup yāy yōg tikmū'ūn mūtik, tu nōm xop kopak xip putup.

Ūgmūn yā nōm yōg Topah, ha nōm yā yōgnū tikmū'ūn.” Kaxīy.

¹⁷ Topa te xe:

“Āpu kummuk xop nīm, nūy mōg.

Āpu xupxet xop nīm,
ha 'āte 'āxop pop putup,

¹⁸ nūy 'āxop hā 'ōg 'ātak ūgmūn,
hak-tok pit xik hex 'āxop.

Hā kaxīy hām'āktux Topa, nōm te hāpxop
xohix mīy yūmmūg.”

Kaxīy.

7

¹ Ūkxape max xop, Topa te yūmū'ā hāpxop xohix 'āktux xex. 'Āpu yūmū hāpkummuk mīy'ax kux, puyīy Topa yūmūg kuxa pix, tu yūmūg putup'ax kummuk nōā'. 'Āpu yūmū hāmmāynāg mīy, nūy Topa 'āpax max.

Ūkuxa hittup Paot

² Pu yā 'ākuxa 'ūkxax. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn kummugā 'ohnāg, tu tikmū'ūn koxyōy 'ohnāg, tu tikmū'ūn yōg hāpxop pop 'ohnāg.

³ 'A 'āte hām'āktux'ah 'āxop kummuk. Pa hōmā 'āte hām'āktux, xix hōnhā hām'āktux 'āte 'āxop xak, yā hōnhā 'āxop xak, xix pexkox tu 'āxop xak putup kamah. ⁴ Ūgkuxa yūm 'āxop kopah, tu hāmpekpaxex 'āxop max. Yōgnū hāpkummuk pip, pak kuxa yūm, tuk kuxa hittup xexka'.

⁵ Hōmāg mūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu mōktuk mūg mōxaha', hak mū yōg hāpkummuk punethok pip, yā tikmū'ūn tek mūg kute'ex kummuk, hak mūg kuxanōg.

⁶ Pa Topa te tikmū'ūn kuxa hittupmāhā', tuk mūg kuxa hittupmāhā kamah. Yā Tit nūn, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁷ Yā Tit xupep, yīg mūg kuxa hittup. Yā 'āxop max, yīy Tit

kuxa hittup, hu 'ā nōm 'āktux, yīg mūg kuxa hittup kamah. Tit te hām'āktux 'āxop tek xak punethok, tu 'āxop te nōm tik kummuk tu yāyhāhup, tu 'āxop tep-tup punethok, nūy 'ā hā 'ātehet.

⁸ Hōmā 'āte 'āxop mānōg tappet hā, yīy 'āxop kuxa hittup 'ohnāg. Pa puxix, 'ūmax tappet. 'Ok pe' kummuk 'ākuxa hittup 'ohnāg? 'Āmhok. Yā' max. Yā' max tappet.

⁹ Hōnhā 'ūgkuxa hittup. 'Ok 'ākuxa hittup 'ohnāg, 'ūyīg kuxa hittup? 'Āmhok. Pa 'ākuxa hittup 'ohnāg, hu hāpkummuk mīy'ax kuxyāhā'. Topa teptup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā'. ¹⁰ Yā Topa tep-tup 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, nūy hāpkummuk mīy'ax kuxyā, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit'ax. Yā hāmma, 'āxop kuxa hittup 'ohnāg, yā' max. Pax xa kuxa hittup 'ohnāg te' kuxa mām hok xop putuk, puxix tu' kummuk. Yā' kuxa hittup 'ohnāg te tikmū'ūn kix. ¹¹ Pēnā', Topa te hāpxop max mīy, 'īhā 'ākuxa hittup 'ohnāg. 'Āxop te hāmma xak punethok, tup-tup punethok, pu tikmū'ūn yūmmūg 'āxop te hāpxe'e mīy. 'Āxop te hāpkummuk mīy'ax putup nōg xexka', tu nōm hāpkummuk mīy'ax yīpkutuk xexka', tu 'āxop tek xak punethok. 'Āxop te nōm hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok, yā nōm tik kummuk yōg hāpkummuk mīy'ax yānān mō'ka'ok. Tikmū'ūn te' yūmmūg 'āxop te hāpxe'e xohix mīy.

¹² Yā hōmā 'āte xa tappet kax'āmi, xayīy 'āxop yūmmūg 'āxop tek mūg putuppax, tu Topap-tuppax kamah. Hā kaxīy 'āte xa tappet kax'āmi'. Nōm tik kummuk te' tut mūtik nōm, tu' tak pu hupmāhā'. Pa hā kaxīy 'āte xa' kax'āmi 'ohnāg. ¹³ Hōnhā 'ūgmūg kuxa hittup.

Yā 'āxop te Tito kuxa hittupmāhā', yīg mūg kuxa hittup punethok kamah.

¹⁴ Hōmā 'āte Tit pu hām'āktux 'āxop max. Hamūn, hōnhā 'āte hāmpekpaxex 'āxop max. 'Ūgmū'āte 'āxop pu hāpxe'e 'āktux mōkumakmōg, tu Tit pu hām'āktux 'āxop max. ¹⁵ Ha Tit te 'āxop putuppax nōy nā' mōg, tu' yūmmūg 'āxop yīpkox pip, tu Tit yōg hām'āktux 'āpak, tu' mīy. ¹⁶ Ūgkuxa hittup, yā 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah.

8

Tayūmak nīm punethok

¹ Ūkxape xop, ūgmū'ātep-tup, xayīy 'āxop yūmmūg Topa te hāmaxnāhā Yeyox kopa kuxa mām xop pu hāpxexka Māxenōn tu'. ² Ūyōg hāpkummuk punethok pip, nūy yōg kuxa mām'ax kopit, pa' kuxa hittup xexkanām, tu tayūmak punethok popmāhā'. Yāp-te xop kutōgnāg, pa' popmāhā 'ūpunethok. ³ Nōm te' popmāhā tayūmak xohix yāy yōg, tu tehomi' popmāhā'. Yā 'ūp-tup, ⁴ tuk mū'ā hām'āktux, hu: “Ūgmū'ātep-tup xexka' nū tayūmak popmā' Topa yōg tikmū'ūn pu hāpxexka Yonex tu'.” Kaxīy. ⁵ Ūgmū'āte hāmpexpaxex, yā' xohix popmāhā'. Yā' xohix, ha nōm te Topa pu yāy popmāhā hāmāxap, tuknāy tu 'ūgmū'ā yāy popmāhā kamah, ha Topa tep-tup. ⁶ Tit te 'āxop hā' tehe', xayīy tayūmak yāy tu nū'xoh, hak mū'āte Tit mūtik hām'āktux, puyīy xe 'āxop hā tu tehet, puyīy tayūmak yāy tu nū'xo kux. 'Āxop te' nōy putuppax, hu tayūmak popmāhā'. ⁷ Āxop yāp-te xop kutognāg, pap-te xop xexka putuk. Yā 'āxop kuxa mām xexka', tu hām'āktux max yūmmūg, tu hāmyūmmūg xexka', tu' nōy hā 'ātepax xexka', tuk mūg putuppax xexka'. Āpu tayūmak xohix popmā kamah.

⁸ Āte 'āxop xat'ohnāg, pa' ātep-tup, nūy 'ōg putuppax'ax kopit. Yā 'āxop te' nōy putuppax, yā Yeyox putuk. ⁹ Āxop te' yūmmūg yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te' nōy hā' tehe'. Hōmā 'ūhittap Yeyox 'ūp-te xop xexka pexkox tu', pa' nūn hām xexka tu', tu yāyhāp-te xop kutōgnāg, nūy yūmū'ā hā tu tehet. Yeyox 'ūp-te xop 'ohnāg, pa yūmūp-te xop xexka mīy, yā yūmū'ā hāmaxnāhā'.

¹⁰ Āte hāmpexpaxex hā kaxīy. Hōmā hāmyāxatamuk nōy 'īhā 'āxop te tayūmak yāy tu nū'xoh kōnāmāhā'. Hōnhā tayūmak yāy tu nū'xoh kux, pu' max. 'Āxop te tayūmak popmāhā', ha ta' nōy xohix te' popmā 'ohnāg. 'Āxop tep-tuppax, nūy tayūmak popmā'. ¹¹ Āpu tayūmak yāy tu nū'xoh kux hōnhā. 'Āxop te tayūmak nīm putuppax hāmāxap. Āpu tayūmak nīm putuppax hōnhā, nūy nīm kuxyā. ¹² Āxop te

tayūmak nīm pax, puxix Topa tep-tuppax 'ōg nīm'ax. Pa' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxix Topa pu' max kamah. ¹³ 'A 'ātep-tup'ah, xayīy 'āxop tayūmak xohix nīm, pa' nōy te' nīm 'ohnāg. Yā' max 'ūnōy te tayūmak nīm kamah 'āxop putuk. ¹⁴ Pa hōnhā 'ōg hāpxop punethok pip. Yā' max, 'āxop te nōm hā 'ātehet. Hāpxip, puxix tu' pip 'ohnāg 'ōg hāpxop, puxi' nōy 'āxop hā' tep-tup, yā' nōy yōg hāpxop punethok pip. Yā hā kaxīy 'āxop te hāpxop hok nīm putup, ha' nōy te hāpxop hok nīm putup yāy putuk. ¹⁵ Yā Topa yōg tappet te nōm 'āktux, hu:

“Tik te' pop hāpxop xohix, pap-te xop xexka 'ohnāg
Ha ta tik nōy te' pop hāpxop tūgnāg, pap hok xop 'ohnāg.” Kaxīy.

Tit xix yāy xape xop

¹⁶ Āte Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax. Xate Tit pu hām maxnāhā', ha tutep-tup tikmū'ūn hā' tehe 'ūgmūn putuk”. Kaxīy. ¹⁷ Hamūn, hōmā 'āte Tit pu' xak, ha tutep-tup xexka', nūy 'āxop hā tu tehet. Tutep-tup, hu 'āxop ha' mōg. ¹⁸ Ūgmū'āte taknōy mōkutnāp-tup Tit mūtik. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te nōm putuppax, tu nōm 'āpak. Tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ¹⁹ Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm yāykutnāhā', puyīg mūg mūtik mōg, nūy 'ōg nīm'ax xop mōgā', nūy yūmūg xuxyā Yeyox 'ūxexka mīy, xayīy 'āxop yūmmūg 'ūgmū'ātep-tup xexka', nūy 'āxop hāg tehet.

²⁰ Ūgmū'ātep-tup 'ohnāg, puyīy tikmū'ūn hām'āktux, hu: “Paot te tayūmak yāg hā' xupxet”. Kaxīy. Yā 'ātep-tup'ah. ²¹ Pak mū'ātep-tup, nūy hāpxe'e mīy. Yā Topa te' pēnāhā xix tikmū'ūn te' pēnāhā kamah.

²² Ūgmū'āte taknōy mōkutnāhā 'ūnōy mūtik. 'Ūgmū'āte taknōy yōg hāpxopmā'ax kopit punethok, huk mū'āte' yūmmūg 'ūmax, tup-tup xexka, nūy tikmū'ūn hā tu tehet. Nōm taknōy kuxa yūm 'āxop kopah, hu 'āxop hā tep-tup xexka'. ²³ Tit yā yōgnū kāmānat, tu hāpxopmāhā 'ūgmūtik, nūy 'āxop hā tu tehet. 'Ūmōg putup 'ūtaknōy xop Tit mūtik. Yā' max 'ūtaknōy xop. Yeyox kopa kuxa mām xop te nōm mō'pok, nūy Kunnix pu' mīy hāpxop max, nūy Kunnix 'āktux max. ²⁴ Āpu nōm putuppax, puyīy

Yeyox kopa kuxa mām xop yūmmūg 'āxop te nōm putuppax, tu' yūmmūg 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux max, tu' koit 'ohnāg.

9

Tayūmak nīm hāpxexka Yonex xop pu'

¹ Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hāpxexka Yonex yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pu' nīm tayūmak, ha 'āte xe xa kax'āmi putup'ah. ² 'Āte' yūmmūg 'āxop tep-tup, nūy tayūmak nō 'ā tehet, ha 'āte 'āxop 'āktux max hāpxexka Māxanōn xop pu'. 'Āte: “Āxape xop hāpxexka Genex yōg xop tep-tup, nūy tayūmak nōm hā tu tehet. Yā hāmyāxatamuk puxet hā Genex xop tep-tup”. Kaxīy. Ha Māxanōn xop te nōm mōkupix, tu hōnhā tutep-tup, nūy tayūmak nīm kamah. ³ Hōnhā 'āte 'ūtaknōy mō'pok 'āxop hah, nūy 'āxop 'āktux max hitop hok, pa 'āxop te tayūmak nīm putup. Yā hā kaxīy 'āte hām'āktux hōmā. ⁴ Pa Māxanōn yōg xop mōg 'ūgmūtik 'āxop hah, tu' pēnāhā 'āxop yōg tayūmak nīm'ax pip 'ohnāg, kopxix 'ūgyāyhāhup putup, xix 'āxop yāyhāhup putup kamah. Hamūn 'ūgkuxa yūm 'āxop kopah. ⁵ 'Āte hāmpekpaxex 'ūmax 'ūtaknōy xop mō'pok hāmāxap 'āxop hah, puyīy 'ōg tayūmak nīm'ax yāy tu nū'xoh, 'āxop te hām'āktux xex, hak-nāy tu 'āxop hak mōg putup, tuk xupep putup, ha' pip 'ōg tayūmak nīm'ax, ha tikmū'ūn te' pēnāp-tup 'āxop tep-tup, hu' nīm tayūmak, pa' nōy te 'āxop xat 'ohnāg, pu' nīm.

⁶ 'Āpu 'ūxaxok hok, tikmū'ūn te hāpxop xap xok tīgnāg, puxix mīnta ta tīgnāg pop, pa tikmū'ūn te hāpxop xap punethok xok, puxix mīnta ta punethok pop putup. Hā kaxīy 'āxop te' nīm tayūmak tīgnāg, nūy ta hāmmaxnāk-tōgnāg, pa 'āxop te' nīm tayūmak xohix, nūy ta hāmmaxnā punethok. ⁷ 'Āxop te hāmpe'āpaxex 'ākuxa kopa tayūmak xohix nīm putup. 'Āpu 'ūnīm. 'Ūxupkūmīy xop kuxa hittup 'ohnāg. 'Āpu 'āxupkūmīy hok. Tikmū'ūn te' nīm, 'ūnōy te' xat hah. 'Āmhok, yā' max'ah. Pa 'ākuxa tu hittup hā' nīm, yā' max, yā Topa tep-tuppax. ⁸ Ha Topa te 'āxop pu popmāhā 'ōg hāpxop xohix, ha mōktu 'ōg hāpxop xohix xexka' pip, tu 'āxop 'ūm hok'ah, yā

mōkuma 'āmōg, tu 'ōg hāpxop pip, nūy 'āxop hāpxopmā max. ⁹ Hamūn, Topa yōg tappet te: “Topa te' popmāhā hāpxop xohix 'ūhok xop pu', tu hāmmaxnāhā mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg”. Kaxīy.

¹⁰ Topa te hāpxop xap popmāhā', puyīy tikmū'ūn xoh hāpxopxap. Topa te xit'ax popmāhā', puyīy tikmū'ūn mā'. Topa te tikmū'ūn pu hāpxop xap xohix popmāp-tup, tu' tukgāp-tup, ha tikmū'ūn te mīnta ta xohix popmāp-tup. Hā kaxīy Topa te xa hāpxop xohix popmāhā', ha 'āxop te' nīm tayūmak xohix, ha Topa te tikmū'ūn pu' maxnāp-tup nōm te' pop. ¹¹ Topa te 'āxop mīy putup 'ūp-te xop xexka putuk, xayīy 'āxop tikmū'ūn pu' nīm mōkuma'āmōg, ha tikmū'ūn xohix te hām'āktux putup, hu: “Topa, 'āmax. Xatek mū'ā popmāhā hāpxop xohix”. Kaxīy. ¹² 'Āxop te tikmū'ūn pu' nīm hāpxop xohix, yīy yōg hāpxop pip, puxix tu Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax, xate' popmāhā hāpxop xohix”. Kaxīy. ¹³ 'Āxop te Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu' mīy mōkuma'āmōg, tu nōm 'āktux mōkuma'āmōg, tu tayūmak xohix nīm hāpxexka Yonex yōg xop pu' xix tikmū'ūn nōy pu'. 'Āxop te' nīm punethok, yīy tikmū'ūn xohix te Topa 'āktux maxp-tup. ¹⁴ Tikmū'ūn te Topa pu 'āxop 'āktux maxp-tup, tu 'āxop putuppax. Topa te 'āxop pu' hōm hāpxop max, yā Topa te 'āxop pu' hōm yāy Koxuk. ¹⁵ Topa te yāy kutok xe'ēgnāg hōm. 'Āpu yūmū Topa pu hām'āktux, hu: “Topa, 'āmax. Xate yāy Koxuk hōm”. Kaxīy.

10

¹ 'Ūgmūn Paot, tu yāy kutōgnāg pekpaxex, tuk gāy 'ohnāg, tu hām'āktux pu'uk, tu 'āxop puk max, yā Kunnix putuk. Pa tikmū'ūn te: “Paot te yāy kutōgnāg pe'paxex, tu hām'āktux pu'uk nūnte 'ūgmūg mūtik, pa hām'āktux ka'ok hato'ah”. Kaxīy. ² Hāpxip 'īhāg mōg'ax, nūy xhip 'āxop mūtik. 'Āxop yāg te hāpkummuk mīy, kopxix hām'āktux ka'ok. Pa 'a 'ātep putup'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy hok. Hamūn, 'āte hām'āktux ka'ok 'ūkummuk xop pu'. Nōm te hām'āktux 'āte hāpxopmā kummuk, nūy yāy yōg putup'ax mīy. Yā' koit. ³ Hamūn, 'ūkxip hām xexka tu', pa Topa pu hāpxopmā max, nūy tikmū'ūn

kuxa mām̄mā Yeyox kopah, tu tikmū'ūn mūtik yāy kix 'ohnāg, yā' kuxa mām hok xop putuk 'ohnāg 'āte'. ⁴ Ūkuxa mām hok xop te mīm topnāg hā yāy kix xix pox hā, xix mīkax hā. 'Ak mū'āte yāy kix hā kaxīy'ah. Pa Topa te 'ūgmūg ka'ogāhā', 'ūyīy Hāmgāyāgnāg yōg yāmīy xop yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax nōā', xix koit'ax nōā', xix hāmyūmmūgā'ax te koit nōā'. ⁵ Hām te' tux hok, pu tikmū'ūn Topa yūmmūg hok, ha 'āte nōm hāpxop ka'ok xohix koxyōy. 'Ūgmū'āte tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', puyīy Kunnix pe tu paxeh punethok, nūy Kunnix 'āpax. ⁶ Āxop te Kunnix tu' pip ka'ok, tu 'āyīpkox pip. Yā' max. Pak mū'āte yīpkox 'ohnāg xop te hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷ Āxop te hāmyūmmūg kutōgnāg. 'Ok xip tihik, tu hāmpē'paxex, yā Kunnix yōg tihik? 'Ūgmūg yā Kunnix yōg tihik kamah. ⁸ Topa tek xexkanāhā', pa 'āte nōm 'āktux kutōgnāg, pak yāyhāhup 'ohnāg. Nōm 'āktux, pu' max. Topa tek ka'ogāhā', 'ūyīy 'ākuxa hittupmā'. 'Ātep-tup'ah 'āxop nōā'. ⁹ 'Ap 'ātep-tup'ah 'ākuxanōā' yōgnū tappet hā. ¹⁰ Tikmū'ūn te: "Paot te hām'āktux ka'ok yāy yōg tappet tu', pa' xip nūnte yūmmūg kopah, puxix hām'āktux pu'uk, tu hām'āktux hitop mīy". Kaxīy. ¹¹ 'Ūmax, puyīy tikmū'ūn yūmmūg, pek mū'āte tappet kax'āmi', pek mū'āte 'āxop pu hām'āktux, yā yāy putuk. Pek xip nūnte, pek mōg, nūy 'āxop kopak xhip, yā yōgnū hām'āktux te yāy putuk.

¹² Ūtīhi 'āxop kopa Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop, tu yāy xexka 'āktux. 'Ātep-tup'ah yāy xexka 'āktux, nūy 'ōm xop putuk. Yā tik hitop. 'Ōm te yāy yōg hāpxopmā'ax kopit, tu Topa yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg, tu yāy yōg xat'ax mīy. ¹³ Topa tek mūg mōkpkok, 'ūyīy mūg tikmū'ūn kopa hāpxopmā max xix 'āxop kopa hāpxopmā max. 'Āte nōm 'āktux maxp-tup. Pa Topa tek mūg mōkpkok, 'ūyīy hāpxopmā nōy 'ohnāg. ¹⁴ Hōmāg mūg mōg 'āxop hah, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux 'āxop pu'. Topa tek mūg xat, 'ūyīy hāpxopmā', ha 'āte hāpxopmā nōy mīy putup'ah. ¹⁵ Pa tik nōy te Topa pu' hām, nūy tikmū'ūn kuxa mām̄mā', ha

'āte nōm 'āktux putup'ah 'āte nōm kuxa mām̄māhā'. 'Āmhok. Yā' nōy te nōm kuxa mām̄māhā'. Pak mū'āte' hip 'āxop kuxa mām nōy nā' mōg putup, hak mū'āte' hip, 'ūyīy mūg hāpxopmā nōy nāg mōg 'āxop kopah. 'Ūgmū'āte hāpxopmā max, ha Topa te nōm putup, hak mū'āte hāpxop nōy mīy putup'ah 'āxop kopah, ¹⁶ tuk mū'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux yūmmūg hāpxexka nōy tu', ha tik nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux kamah. 'Ap 'āte nōm 'āktux putup'ah 'ūkpuxet te hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āmhok. Yā' nōy te' kamah. ¹⁷ Pa Topa yōg tappet te: "Ok 'āxop te yāy xexka 'āktux putup? 'Āpu Topa xexka 'āktux". Kaxīy. ¹⁸ Topa te tikmū'ūn 'āktux max, puyīy tikmū'ūn tu max. Pa tikmū'ūn te yāy xexka 'āktux, puyīy tikmū'ūn tu kummuk.

11

Paot xix Yeyox yōg mō'pok te' koit xop

¹ Āte hām'āktux hā hāpkute'ex kutōgnāg putup. 'Āpu 'ūg 'āpax. ² Āte 'āxop yīpkūmīy, ha Topa te 'āxop yīpkūmīy. 'Ātak te yāy kutok hex xat, pu yāy tax tik puxet mūtik. Yāk-tok hex yā tuk tup max. Hā kaxīy 'āte 'āxop popmāhā Kunnix pu', yā yāp-xet pu'. Hā kaxīy 'āxop te hex tuktup max putuk. ³ Pa 'ūgkuxanōg. Hōmā 'āxop te Kunnix tu 'āpip ka'ok, tu Kunnix putuppax xe'e'. Pa 'āte hāmpē'paxex 'āxop te hāmpē'āpaxex kummuk putup, nūy Kunnix nīm, yā 'Ema putuk. Tute hāmpē'paxex kummuk. Yā kāyā yōg koit'ax kopa' kuxa yūm. ⁴ Hamūn nōm Yeyox yōg mō'pok xop te' koit xop te 'āxop ha' mōg, nūy Kunnix nōy 'āktux, yā yōgnū Kunnix xe'e 'ohnāg, pa 'āxop te tik yōg hām'āktux 'āpak. 'Āxop te' koxuk nōy paha', 'a Topa Koxuk'ah. Hōmā 'āxop te Topa Koxuk paha', hak mūg pip 'āxop kopah. Pa 'āxop te hām'āpak nōy paha', 'a yōgnū putuk'ah 'ūgmū'āte 'āxop pu nōm 'āktux.

⁵ Āxop te hāmpē'āpaxex Yeyox te mō'pok nōm te' koit xop. 'Ok xexka 'ōhōm, ha tak mūn kutōgnāg? 'Āmhok. ⁶ Āte' yūmmūg 'āte hām'āktux max yūmmūg 'ohnāg, pa

'āte hāmyūmmūg, tu nō hāmyūmmūgā max. 'Āxop tek mūg 'āpak punethok, hu' yūmmūg.

⁷ Hōmā 'āte 'āxop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pa 'ōg tayūmak pop 'ohnāg. 'Āte yāy kutōgnāg mīy, xayīy 'āxop 'āxexka'. 'Ok 'āte hāpkummuk mīy? 'Āmhok. ⁸ Hōmā 'āte hāpxopmā max 'āxop kopah, 'ihā Yeyox kopa kuxa mām xop nōy te 'ā' popmāhā tayūmak. 'Āte 'ūyōg hāpxop pop, nūy 'āxop hāg tehet, yā' xupxet putuk. ⁹ 'Āte hāpxopmā max 'āxop kopah, pa 'āte 'āxop yōg hāpxop xak 'ohnāg xix 'ōgnū tayūmak xak 'ohnāg, pa hāpxexka Māxenōn yōg taknōy xop te 'ā' nūnnāhā hāpxop xohix. Hōmā 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg, tu 'a 'āte 'ōg hāpxop pop putup'ah. 'Āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg putup. ¹⁰ 'Āte hām'āktux Kunnix mūtik. 'Āte hām'āktux 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux putup hāpxexka Genex yōg tikmū'ūn pu', pa 'āte 'ūyōg hāpxop pop putup'ah, ha tikmū'ūn tek hupmāp-tup'ah. ¹¹ Teptu 'āte nōm 'āktux? 'Ok 'āte 'āxop putuppax 'ohnāg? 'Āmhok. 'Āte 'āxop putuppax.

¹² Hōnhā 'āte Kunnix puk hām putup, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūkummuk Yeyox yōg mō'pok te' koit xop, puyīy yāy xexka 'āktux hok. Hamūn, nōm te hām'āktux hāpxopmā yāg mūn putuk. Pa' koit. ¹³ 'Āp Kunnix yōg mō'pok xop xe'e'ah nō'ōm, yā' koit xop. Nōm te hām'āktux hāpxopmā max, tu Kunnix yōg mō'pok xop putuk. ¹⁴ Hāmūn, Hāmgāyāgnāg te yāyhā pexkox yōg nū'pok xop putuk, yā' max xe'ēgnāg xop putuk. ¹⁵ Tikmū'ūn xohix te' yūmmūg Hāmgāyāgnāg yōg tikmū'ūn te hāpxe'e mīy xop putuk. Nōm te hāpkummuk mīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax xohix yānān putup.

Hāpxop kummuk Paot yōg

¹⁶ 'Āte xe hām'āktux, 'āpu hāmpē'āpaxex hok, 'āte hāpxopmā hitop. Pa 'āxop te hāmpē'āpaxex, 'āte hāpxopmā hitop, kopxix yāy xexka 'āktux, yā tik hitop putuk. ¹⁷ 'Āte hām'āktux putup, pa Topa te hām'āktux te kaxīy putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, kopxix tik hitop putuk. ¹⁸ Pa' pip tikmū'ūn xohix, tu yāy xexka 'āktux, yā hām xexka

yōg tikmū'ūn kummuk putuk, yīy 'āte yāy xexka 'āktux putup kamah. ¹⁹ 'Āxop te hāmpē'āpaxex hāmyūmmūg xexka', xayīy 'āxop hitop 'āpakpax. ²⁰ Tik te 'āxop xatpax, ha ta 'āxop nōm 'āpax, tu' mīy. Tik te 'ōg hāpxop pop, ha ta 'āxop nōm popmā'. Tik te 'āxop tuxhok, xa hāpxopmā hok, ha ta 'āxop nōm mīy 'ohnāg. Tik te yāy xexka 'āktux, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex 'ūxexka tihik. Tik te yāy yīm hā 'āpa yīn kix, ha ta 'āxop hāmpē'āpaxex yā' max tihik. ²¹ 'Ūgyāyhāhup, pa 'āte hām'āktux putup, 'ūgmūg pu'uk hu nōm tik te hāpxopmā putuk 'ohnāg.

Pa tik te yāy xexka 'āktux, kopxix yāy xexka 'āktux putup kamah, tu hām'āktux hitop. ²² 'Ok tik te 'Emeneo xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok tik te 'Iyaet xop kopa' pip? Hamūn, yāg mūn kamah. 'Ok 'Amanām yōg xupepmā xop kopa' pip tihik? Hamūn, yāg mūn kamah. ²³ 'Ok tik te Kunnix pu hāpxopmā max? Hamūn. 'Āte Kunnix pu hāpxopmā max punethok. Yā 'āte hām'āktux hitop, tup-tox kummuk putuk. 'Ūhām pu'uk tihik pak hām ka'ok. Tik pip kutōgnāg kanet ka'ok kopah, pak xip punethok kanet ka'ok kopah. Tikmū'ūn te nōm kix kutōgnāg xikot hā, pak kix punethok xikot hā. Tik xakix kutōgnāg kōmnāg, pak xok punethok kōmnāg. ²⁴ Yoneo xop tek kix xikot hā 'ūxohix te' 39. Hā kaxīy 'ūgkix xohix te' 5. ²⁵ Hōm xop tek kix punethok xikot hā. Hā kaxīy 'ūgkix 'ūxohix te' 3. Yoneo xop te mīkaxxap punethok hāg tux yāp-xet, nūy 'ūkputex. 'Ūgmū yōg mīpkox yāy koxyōy tikoyuk kōnāg yīmū', tuk xip puxet kōnāg kopa māyōn mōg tox hā xix 'āmnīy tox hā. ²⁶ 'Āte hāpkumep punethok, tuk xok punethok kōmnāg kōnāg xexka kopah, tu xupxet tep-tex punethok kōmnāg, ha Yoneo xop tek kummugāhā' xix Yoneo kūnāpa pip xop te'. 'Ūkxok kōmnāg kōmēn kopah, xix mīmātik kopah, xix kōnāg xexka kopah, ha' xape te' koit xop tek kummugāhā'. ²⁷ 'Ūghām ka'ok, hu 'āmnīy punethok 'ihā mōgyōn kutōgnāg, tu putup tek putex punethok, tu kōnāg putup tek putex punethok, tuk xit'ax pip kutōgnāg, xik pet pip kutōgnāg, xix yōg topixxax

kutōgnāg, ²⁸ xix hāpxop xohik-tōgnāg, tu 'āmnīy xohix hā 'āte hāpxopmāhā Yeyox kopa kuxa mām xop xohix pu', yāg hām ka'ok. ²⁹ Hamūn, Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'uk, kopxix 'ūgkuxa hittup 'ohnāg, tuk pu'uk kamah. Tikmū'ūn te Yeyox kopa kuxa mām xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, kopxix 'ūggāy, tuk kuxa hittup 'ohnāg.

³⁰ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix yāy pu'uk 'āktux putup. ³¹ Ūxip Topa yā yūmmūg xuxyā Yeyox mūktak. 'Ūmax xe'ēgnāg Topah, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. Tute' yūmmūg 'āte' koit 'ohnāg. ³² Hōmā 'ūkxip kōmēn Namān tu', ha tā' xip hāpxexka yōg xat'ax yōg gohenanok te mō'pok xonat, puyīy kōmēn pak'ax yōg hāmyīkox pēnā', puyīy xonat 'ūgmūy. Yā mīkaxxap hā nō'ōm hāmpak'ax, tu' tox. ³³ Pa' xip hāmkoxnāg hāmpak'ax tu', ha 'āte nōm hāg xupep, tu manex kopak yūm, hak xape tek yīyxohōnnāhā manex hā poxit hā, ha tak mōg.

12

Paot te hāpxop xe'ēgnāg pēnāhā pexkox tu'

¹ 'A' max'ah, yāy xexka 'āktux, yā' kummuk, yā 'āte xe yāy xexka 'āktux putup. 'Āte yāy yōnkup'ax 'āktux putup, yā Topa te 'ā' mūg hāpxop xohix 'ūgyōnkup hā. ² Hōmā hāmyāxatamuk te' ¹⁴ 'īhā hām tek mūg, nūy 'ūgmōgā pepix pexkox tu'. 'Āte' yūmmūg'ah, 'ok pek mōg, 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah. Yā Topap-xet te' yūmmūg. ³ 'Āte xe hām'āktux. 'Ok pe hām tek mūg, nūy mōgā pepix pexkox tu', 'ok pek yōnkup, 'āte' yūmmūg'ah, pa Topap-xet te' yūmmūg. ⁴ Ūkxip 'ōnte pexkox tu', tu hāpxop xe'ēgnāg 'āpak, pa nōm 'āktux yūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te nōm xop 'āktux yūmmūg 'ohnāg. ⁵ 'Āte yāy xexka 'āktux putup'ah, pa yāy pu'uk'ax 'āktux putup. ⁶ Pax 'ū yāy xexka 'āktux, kopxix hām'āktux hitop putup'ah, pa hāpxe'e 'āktux. Pa 'āte yāy xexka 'āktux putup'ah. 'Āte yāy xexka 'āktux, puxix tikmū'ūn hāmp'e'paxex 'ūgxexka'. Pa 'āmhok, tikmū'ūn te yōgnū hāpxopmā'ax pēnāhā', tu yōg hām'āktux 'āpak, puxix tikmū'ūn 'ūgyūmmūg.

⁷ Pa Topa tep-tup'ah, 'āte yāy xexka pekpaxex. 'Āte' pēnāhā' hāpxop max xe'ēgnāg pexkox tu', yīy ta 'ā' hōm Topa te' hāpxūy, yā mīmyām putuk 'ūgyīn kopah, yā Hāmgāyāgnāg yōg mō'kutnā'ax putuk tuk xūygāhā', 'ūyīy yāy xexka pekpaxex hok. ⁸ 'Āte Topa pu yāy xūy 'āktux tikoyuk, tu Topa pu' kax, puyīy 'ūkxūy xut. ⁹ Pa Topa te: "Āmhok, puxix. 'Ūkxip 'āmūtik, tu xa hāmmaxnāhā'. Puxix. 'Ūgka'ok, 'īhā 'āpu'uk". Kaxīy. Topa tek hittupmā 'ohnāg. Puxix, 'ūgkuxa hittup. 'Āte yāy pu'uk'ax 'āktux maxp-tup, ha Kunnix xip 'ūgmūtik, tu hāpxopmā max punethok putup. Yā' ka'ok Kunnix. ¹⁰ Ūgpu'uk, ha tikmū'ūn tek mūn 'āktux kummuk, hak xūy, ha tikmū'ūn tek kute'ex kummuk, ha' max'ah hāpxop, 'īhā 'āte Kunnix pu hāpxopmāhā'. Pa puxix. 'Ūgkuxa hittup. 'Ūkpu'uk, kopxix 'ūgka'ok.

Putep mūn mīy putup Yeyox kopa kuxa mām xop

¹¹ Hamūn, 'āte hām'āktux hitop nōmhā, pa 'āxop tep-tup. 'Āxop te hāmp'e'āpaxex 'ohnāg 'ūgmax. Hamūn, 'ūkpu'uk, pak max kamah, yā Yeyox yōg mō'pok te' koit xop putuk, nōm tihī 'āxop kopah. ¹² Ūkxip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. 'Āxop te' yūmmūg, tu' pēnāhā hāpxopmā'ax 'āte nōm mīy punethok. 'Āte hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg 'āxop kopah, ha 'āxop te' yūmmūg Topa te' mīy, ha 'ākuxa te' yēy. Yā hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg. ¹³ 'Āte 'āxop kopa hāpxopmāhā', Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix kopa putuk, pa 'āte 'ōg hāpxop pop 'ohnāg xix 'ōg tayūmak, pa Yeyox kopa kuxa mām xop nōy xohix te 'ā hā' teheh, tu 'ā' popmāhā hāpxop xix tayūmak. Yā hā kaxīy max'ah. 'Āte' kummuk mīy. 'Apu 'ūxaxogā', pu tu' kux.

¹⁴ Hōnhā putat tikoyuk 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'a' 'āte xa tuk kax putup'ah. 'Āte 'āxop putup, pa 'ōg tayūmak putup'ah. Hamūn, 'ūmax'ah 'ūk-tok te yōg 'ātak pu popmāhā hāpxop xohix xī' tut pu', pa' max 'ātak tek-tok pu' popmāhā hāpxop xohix xī' tut te'. ¹⁵ Hak kuxa hittup, tu yōgnū hāpxop xohix pōpmāhā', tu xa hok hām ka'ok putup, nūy 'āxop hāg tehet. 'Āte 'āxop

putuppax xexka'. 'Ok 'āxop tek putuppax putup kutōgnāg?

16 'Āxop te' yūmmūg 'āte' pop 'ohnāg 'ōg hāpxop, pa tikmū'ūn te hām'āktux putup 'āte 'āxop pu' koit, tu 'āxop mōgāhā, pa' koit. 17 Texīy? 'Ok 'āte tik mō'pok, puyīy 'ōg hāpxop pop? 'Āmhok. 18 'Āte Tit pu: "Āpu mōg tikmū'ūn hah". Kaxīy. Yīy ta' mōg Tit 'āxop hah. Ha 'āte taknōy nōy mō'kutnāhā Tit mūtik. 'Ok Tit te 'ōg hāpxop pop? Putep hāmpē'āpaxex? 'Āmhok. 'Ok Tit te hāpxopmā tek mūn putuk? 'Ok Tit tep-tup 'āte nōm putup? Hamūn. 19 'Ok 'āxop te hāmpē'āpaxex 'ūgmū'ātep-tup, tu hām'āktux punethok, xayīy 'āxop 'ūgmūn putup? 'Āmhok. Pak mū'āte hām'āktux, ha Topa te nōm 'āpak, ha Kunnix tep-tup nōm hām'āktux. 'Ūgmū'āte hāpxopmā xohix, nūy 'āxop hāg tehet. 20 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpēpaxex 'ūgmūg mōg putup 'āxop hah, pa 'āxop te yāyhā kummuk, tu' putuk 'ohnāg 'āte nōm putup. 'Āte hāmpēpaxex 'āte' putuk 'ohnāg 'āxop te nōm putup. 'Ūgkuxa nōg. 'Āte hāmpēpaxex 'āte 'āxop pēnāp-tup, 'īhā 'āxop te yāy mānōg, tu 'āxop te' yīpkumīy, tu 'āxop gāy, tu 'āxop te' xupkūmīy, tu hām'āktux kummuk, tu hāpxūmāhīy, tu yāy xexka pe'āpaxex, tu yāy kute'ex pax. 21 'Ūgkuxa nōg. 'Āxop hak mōg putup. 'Āte hāmpēpaxex Topa tek mūn yāyhāhupmāp-tup 'āxop kopah, hak kuxa hittup 'ohnāg putup. 'Āte' pēnāp-tup tikmū'ūn kummuk nōm te hāpkummuk mīy, pa' yāyhāhup 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, yā' nōy hā' xupxet, tu hāpkummuk mīy'ax xohix putuppax.

13

Hām'āktux kux'ax

1 Yā putat tikoyuk nōmhā, ha tak mōg putup 'āxop hah. Topa yōg tappet te: "Tikmū'ūn tix 'ok pe tikoyuk te, 'Nōm te hāpkummuk mīy, hak mū'āte hāpkummuk mīy'ax pēnāhā". Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax. Pa yāp-xet te nōm 'āktux, 'āpu nōm 'āpax hok." Kaxīy. 2 Hōmā putat tix 'īhā 'āte hāpkummuk mīy xop pu hām'āktux, hu, "Āxop te hāpkummuk mīy. 'Āpu 'ūhup!"

Kaxīy. Hōmā 'āte xe nōm 'āktux. Hāpxip 'īhāg mōg putup 'āxop hah, tu 'āte hāpkummuk mīy xohix xop xūygāp-tup. 3 'Āte hāpxop xe'e mīy putup, ha 'āxop te' pēnāp-tup, tu' yūmmūg Kunnix te 'ā yāy 'āxet'ax hōm. Kunnix 'ūka'ok. 'Āxop te nōm pēnāhā'. 4 Pa hōmā Kunnix 'ūpu'uk, yā tikmū'ūn tep-tex mīpkupnix yīmū', pa hōnhā 'ūxip, ha Topa te' hīnnāhā', yīy hōnhā' ka'ok. Yūmū'āte Kunnix kopa kuxa mām, tu nūmūtik mōg, tu yūmūg pu'uk, pak mūg tip-tup 'āxop kopah, ha Topa tek mūg ka'ogāp-tup.

5 'Āpu yāy yōg hāpxopmā'ax kopit. 'Āpu yāy kopit, nūy yāy kuxa yūmmūg. 'Ok 'ākuxa mām Yeyox kopah? Hamūn, 'āxop te' yūmmūg Yeyox xip 'ākuxa kopah. Pa 'ākuxa mām 'ohnāg Yeyox kopah, puxix Yeyox xip'ah 'ākuxa kopah. 6 'Āte' hip 'āxop te' yūmmūg putup 'ūgmūg xe'e', tuk mūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah. 7 'Ūgmū'āte Topa pu hām'āktux, tu' xak, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. 'Ak mū'ātep-tup'ah, pu tikmū'ūn hām'āktux 'ūgmūg hām max 'āxop kopah, yā 'āxop te hāmmax mīy, pak mū'ātep-tup, xayīy 'āxop hāmmax mīy, puyīy tikmū'ūn yūmmūg 'ūgmūg pu'uk, pa Topa 'ūka'ok. 8 'Ūgmū'āte hāpxe'e koxyōy 'ohnāg, pa hāpxe'e 'āktux yūmmūg. 9 'Ūgmūg pu'uk, ha tikmū'ūn tek mūg putup nōg, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āxop ka'ok, kopxik-mūg kuxa hittup, tuk mū'āte Topa pu hām'āktux, tu ta tuk kax, pu Topa 'āxop max xe'e mīy. 10 'Ūkxip hāptox 'āxop tu', tu nū' tappet kax'āmi', nūy 'ūggāy 'ohnāg 'āxop kopah, yā Topa tek xexka mīy putup 'āxop kopah, 'ūyīy 'āxop hāg tehet, 'ūyīy 'āxop koxyōy hok.

11 'Ūkux'ax tappet. 'Ūkxape xop, 'āpu 'ūxax, nūy hāpxopmā max xohix. 'Āpu yōgnū hām'āktux 'āpax. 'Āpu 'āp-tox puxet 'āxop. Yāy kix hok, ha Topa te mō 'āxop yāy xe'ēgnāg, tu 'āxop kopa xip putup, nūy 'ākuxa māmā'.

12 'Āpu yāy mūy xape max xop putuk. Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te hām'āktux 'āxop pe'paxex.

13 Topa yōg tikmū'ūn xohix te 'āxop pe'paxex. 14 'Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop pu hāmmaxnā', xayīy 'āxop mūtik mōg. Tu ta tu' kux.

PAOT TE HĀPXEXKA GANAX YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI'

Tute' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo

¹ 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa kax'āmi nūhū tappet. Yeyox Kunnix tek yāyikutnāhā', xix Topa tek yāyikutnāhā'. 'A tikmū'ūn tek nūnnā'ah. Pa Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā', xix yūmūg 'Ātak Topa te'. Yā nōm te Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā'. ² Nūnte ti yūmūg xape xop. Yā' xohix te xa 'āneo hōm, xix hāpxexka Ganax yōg kuxa mām ka'ok xop xohix pu 'āneo hōm.

³ Pūyā yūmū yōg 'Ātak Topa xa hāmmaxnā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa mām mā. ⁴ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yāy mūn hōm, nūy yūmūg pupi tu' xok, yūmū'āte hāpkummuk mīy hah. 'Ūxok, nūy yūmūg mōy hām xexka kummuk kopah. Yā yūmū yōg 'Ātak Topa tep-tup. ⁵ 'Āpu yūmūg xohix te Topa max xe'ēgnāg 'āktux mō'kumak mōg, tu' xuktux kux 'ohnāg. Hamūn.

Yā hām'āpak max puxehnāg Topa yōg

⁶ 'Āy! 'Āxop texīy tu Topa nīm mō'ka'ok. Tute 'āxop xānāhā', puyīy Kunnix xa hāmmaxnā'. Pa 'āxop te hām'āpak max nōy 'āpak nōmhā'. Yā hām'āpak'ax puknōg, 'ap Topa yōg'ah. ⁷ 'Ap xe'e'ah. Nōm xop te 'āxop kummugāhā', tu' xak, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax nōy yānān, pu tu' yāyhā hitop. ⁸ Pax 'ūgmūg xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūgkummugā', nūy pago. Pax pu pexkox yōg nū'pok xop nūn pexkox tu', tu xa hām'āpak max nōy 'āktux, puxix Topa 'ūkummugā', nūy pago. Hamūn. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, ⁹ 'ūgmū'āte hām'āktux tap, tu hōnhā nōm 'āktux 'ūxeheh. Tik 'ūm te hām'āpak max'ax puknōg 'āktux, pūyā Topa nōm kummugā', nūy tu pago. Yā nōm hām'āpak max puknōg. ¹⁰ Piyā 'āte' xak nōmhā'? 'Ok pe tikmū'ūn te yōg hāpxopmā'ax putup? 'Ok pe Topa te yōg hāpxopmā'ax putup? Yā Topah, 'a tikmū'ūn'ah. Pax 'ūg xak, puyīy

tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax putup, kopxik mūn hām hok Topa tu'. Yā tikmū'ūn tuk hām'ax. Pa Topa mūn puk hām xe'ēgnāg.

Texīy Topa te Paot mō'kutnāhā'

¹¹ 'Ūxape xop, 'āte 'āp-tup, xayīy hāmyūmmūg. 'Āte hām'āpak max'ax 'āktux, 'a tikmū'ūn tek xat'ah, 'āte nōm hām'āpak max'ax 'āktux. ¹² 'A tikmū'ūn te 'ā hāmyūmmūgā'ah, tu 'ā' xuktux'ah, pa Yeyox Kunnix te'.

¹³ Ha ta 'āxop te yūmū yōg hāpxopmā'ax yūmmūg tap. Hōmā 'āte Yoneo xop yōg hāpxopmā'ax tat, tu Kunnix kopa' kuxa mām xop kute'ex kummuk pax, tu' xak, nūy nōm pu hāpkummugā', puyīy nōm xop yāxatat, tu yāy nōā'. ¹⁴ Hak xexka nōynāg mōg Yoneo xop kopah, yā Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax xohix tat 'āte'. Yā' xat'ax xohix 'āte' mīy māynāg, tu' xat'ax 'ūm xaxok 'ohnāg.

¹⁵ Hōmā 'ūktut tek put xet'ah, 'ihā Topa 'ā yāyikutnāhā', tuk xānāhā', nūy mōgkutnā'. Yā Topa te 'ā hāmmaxnāhā', ¹⁶ tu 'ā' mūg yāy kutok pit, 'ūyīy hām'āpak max'ax 'āktux Yoneo xop hā' puknōg xop pu'. 'Āte tikmū'ūn 'ūm yīkopit 'ohnāg. Nōm te tuk mūn yūmmūgā 'ohnāg. ¹⁷ 'Ak mōg' ah kōmēn Yenoyanēn tu', tu hām'āktux 'ohnāg Yeyox yōg mō'pok xop mūtik. Yā Yeyox te nōm mō'pok hāmāxap, tuk-nāy tuk mūn mōgkutnāhā. Ha tak mōg 'Anap tu', tu mōktuk xupep. Hāpxip 'ihāg nūn putpu kōmēn Namēn tu', tu nūktuk xupep. ¹⁸ Hāmyāxatamuk tikoyuk nōg, ha tak mōg Yenoyanēn tu', nūy nox xip Pet pet tu', nūy hām'āktux, tu noxk xip 'amnīy te 15 hā. ¹⁹ Hamūn, 'āte pēnāhā Pet xix Tiak, yā yūmūg xuxyā yāy taknōy, pa mō'pok xop nōy 'a' pēnā'ah.

²⁰ 'Āte kax'āmi nūhū tappet, tu hāpxe'e kax'āmi', tu' koit 'ohnāg. Topa keppa 'āte' xuktux.

²¹ Hāpxip 'ihā tak mōg hāpxexka Xit tu', xix hāpxexka Xinx tu', ²² ha hāpxexka Yonex yōg kuxa mām ka'ok xop tek yūmmūg 'ohnāg, ²³ pāyā hām'āpak, hu: "Hōmā Paot tek mūg kummugāhā', pa hōnhā Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Hōmā tutep-tup, nūy Topa yōg putat max koxyōy, pa hōnhā Topa yōg

hãpxopmã'ax 'ãktux," kaxĩy. ²⁴ Tu' kuxa hitup 'ũgmũn hã, tu Topa 'ãktux max.

2

Paot xix Yeyox yõg mõi'pok xop

¹ Hãmyãxatamuk te 14 nõg, ha ta xek mõg kõmẽn Yenoyanẽn tu', Maname mütik mõg, tu Tit mõgãhã', ² Yã Topa te 'ã' pẽhãhã', tu 'ã' xuktux, tuk xat, 'ũmõg Yenoyanãn tu', hu tak mõg, tu mõktuk xupep, tu' pẽnã max'ax xexka xop mütik hãm'ãktux, 'ap nõy xop mütik hãm'ãktux'ah. 'Àte nõm hãmyũmmũgãhã hãm'ãpak max'ax, 'ãte nõm 'ãktux hãmpuknõg xop pu', nõm xop te Yoneo xop hã' puknõg, puyĩ xexka xop 'ũghãm'ax 'ãktux max. ³ Ha Tit mũn xip 'ũgmütik, tu hãpxexka Genex yõg tihik, yã Yoneo xop hã' puknõg, pa tik xop tek xat 'ohnãg, pu Tit yãy xax xax 'ũyĩmap. 'Ãmhok. ⁴ Pa' nũn mõi'ãmã'ax xop, 'ap Kunnix kopa' kuxa mãm'ah, yã xetxox hex putuk, tu' nũn, tu nũktu yũmũ yõg xop kopa' mõxahã', nũy yũmũ yõg hãpxopmã'ax max pẽnã'. Yã yũmũ yõg hãpxop xak'ax 'ap-tux'ah, yã yũmũg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mütik. Pa nõm mõi'ãmã'ax xop tek putup, nũy yũmũg mõgã putat kummuk hã, nũy yũmũg kuxa hĩy, 'ũyĩy hittup hok. Yã nõm te' xat pax nãm. Yã 'ũyõg hãpxop xak'ax putux. ⁵ Ha tak mũ'ãte nõm komut xop 'ãpak 'ohnãg. Hamũn, nõm 'ãpak 'ohnãg hok'ah, xayĩy 'ãxop pip ka'ok Topa yõg hãm'ãpak max tu'.

⁶ Ha ta' xexka xop, yã tikmũ'ũn te nõm pe'paxex xexka'. ('Ok xexka' pek-tõgnãg? Yã' nõy putuk. Topa te tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax xohix kopit, tu' xax max hã' kopit 'ohnãg, pãyã' kuxa kopa' pẽnãhã'.) Nõm xexka xop tehomi 'ã hãmyũmmũgãhã hãm 'ohnãg, ⁷ pa nõm xop tek yũmmũg, Topa te mõgkutnãhã 'ũgmũn, 'ũyĩy Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux Yoneo xop hã' puknõg xop pu', pa Topa te mõi Pet kutnãhã Yoneo xop hah. Ha nõm xexka xop te' yũmmũg. ⁸ Topa tek ka'ogãhã', tu nũgkutnãhã', 'ũmõg Yoneo hã' puknõg xop hah, ha ta Topa te Pet ka'ogãhã', tu mõi'kutnãhã', pu Yoneo xop ha mõg. ⁹ Topa te 'ã hãmaxnãhã', ha Tiak te' yũmmũg, xix Pet te', xix Yoãm te'. Yã' pẽnã max'ax xexka xop tek yĩm nuhuk, xix Maname

yĩm nuhuk, yãk mũg xohix xape xe'e'. 'Ūgmũ'ãte yãy mütik hãm'ãktux, tu' xuktux, 'ũmax 'ũgmũg hãm Yoneo hã' puknõg xop kopah, ha ta' nõm hãm Yoneo xop kopah. ¹⁰ Pa nõm tek mũ'ã' xak, pu hãpxop popmã pax 'ũhok xop pu'. Hamũn. 'ãtep-tup xexka', nũy hãpxop popmã pax.

Pet xix Yoneo hã' puknõg xop

¹¹ Hõmã ha ta' nũn Pet, kõmẽn 'Ãtikit tu' nũn, ha 'ãte tikmũ'ũn keppa hãm'ãktux, hu: "Pet, xate hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. ¹² Hamũn. Pet xit hãmpuknõg xop mütik, yã' kuxa mãm ka'ok xop, ha ta Tiak te nũ'kutnãhã tihik, ha nõm nũn tu nũktu' mõxaha', ha Pet te' puknõg xop nĩm mõi'ka'ok. 'Ap putup'ah, puyĩy nũmütik tu xit, Yoneo xop yĩpkutuk tu'. ¹³ Ha ta' pip kama 'Ãtikit yõg Yoneo xop, yã yũmũg xape xop, tu nõm te Pet yõg hãpxopmã'ax tat, tu' yĩpkutuk kamah. Hamũn, Maname kama te Pet pe' mõg, tu Pet yõg hãpxopmã'ax tat kamah. ¹⁴ 'Àte' pẽnãhã', 'ap hãmyok mĩy'ah, 'ap hãm'ãpak max'ax xe'e'ah. 'Àte Pet pu hãm'ãktux, 'ũxohix keppa' xuktux, hu: "Ãmũn yã Yoneo, pa 'a xate mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax tat'ah. Texĩy xate' xat, pu Yoneo hã' puknõg xop nõm hãpxopmã'ax tat?" Kaxĩy.

'Ūxohix kuxa mãm Yeyox kopah, yĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãhã'

¹⁵ 'Ūgmũg mũn yã Yoneo xop kopak pip. 'Ūgmũg tak yã Yoneo, xik mũg tut, yã Yoneo xe'e', 'a' puknõg kummuk xop yõg'ah, ¹⁶ pak mũ'ãte hãmyũmmũg: Tikmũ'ũn kuxa ka'ok Yeyox Kunnix kopah, yĩy Topa te' kuxa kummuk tupmãhã', puyĩy kuxa tu max. Pa tikmũ'ũn nõy te Topa yõg xat'ax 'ãpak, tu' mĩy. 'Ok hã kaxĩy yãy kuxa tupmã Topa keppa nõ'õm? 'Ãmhok. 'Ap kaxĩy'ah. Yũmũg mũn kama kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, pu Topa yũmũg kuxa kummuk tupmã. Yã hã kaxĩy Kunnix kopa yũmũg kuxa mãm ka'ok. Mõyyex xat'ax 'ũm te yũmũg kuxa tupmã hok. Tep te Topa yõg xat'ax mĩy, puyĩy Topa tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã', puyĩ' kuxa tu max? Yã tikmũ'ũn 'ohnãg. ¹⁷ Pa yũmũg kuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, nũy yũmũg kuxa

tu max, pa hāpkummuk mīy. 'Ok Kunnix te hāpkummuk mīy'ax nōynā' mōgahā'? 'Āmhok. ¹⁸ Hōmā 'āte hāpkummuk mīy kux. Pax xe' mīy, kopxix 'ūgkummuk, yā 'āte Topa yōg xat'ax koxyōy. ¹⁹ 'Ūgkummuk, ha Topa yōg xat'ax te' xat, puk putex, pa Kunnix tek pupi' xok, yīy Mōyyex yōg xat'ax tek xat hok. Hā kaxīy 'ūgmōg Topa peheh, tu Topa yōkāmūg mōg. ²⁰ Hōmā Kunnix tek pupi' xok mīpkupnix tu', ha Topa te' putpu' hīnnāhā'. Hōnhā 'ak puxet'ah, pa Kunnix xip 'ūgkopah. Hōnhā Kunnix mūtik 'ūgkuxa hi xe'ēgnāg. Yāg kuxa yūm ka'ok Topaktok pit kopah. Tute mōg yāy xe'ēgnāg, tuk pupi' xok. ²¹ Topah, 'āmax, tu 'ā' hok hā hāmmāxnāhā', yīg kuxa hi xe'ēgnāg. Paxpu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn kuxa kummuk maxnā', puxix Kunnix tu' hok hā' xok. Pa Topa te' hok hā' hōm. Yā yūmūg pupi' xok Yeyox, tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā'.

3

Hā texīy Topa te' kuxa kummuk tupmāhā'

¹ Hāpxexka Ganax yōg tikmū'ūn, yā 'āxop putox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Tikmū'ūn te 'āxop hitop mōgāhā hatohā, hām'āktux kummuk hā 'āmōgāhā'. Hōmāg mū'āte 'āxop xohix pu hām'āktux xe'e', Yeyox Kunnix xok mīpkupnix tu', ha xate' yūmmūg, tu 'ākuxa hā' pēnāhā'. Pa tikmū'ūn te 'āxop mōgāhā hatohā. ² 'Āpu hām'āktux puxet. 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, pu Topa yāy Koxuk nū'kutnā 'ā hah? 'Āmhok. 'A kaxīy'ah. 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, puyīy Topa Koxuk 'ākopa' xhip? Yā hamūn. ³ 'Āxop texīy 'āhitop xexka'? 'Āmōg kōnāmāhā Topa Koxuk mūtik, puyīy 'āka'ogā', pa hōnhā xatep-tup, nūy 'āp-xet hā mōg, nūy yāy ka'ogā', nūy 'āp-xet hā hāpxopmā'. Teptu 'āxop te' ka'ax hā yāp-xehnāg mōg Topa yōg putat hā? ⁴ 'Ok 'āxop te hitop hā xūy hā tot? Pūyā hitop hok! ⁵ 'Ok 'āxop te Mōyyex yōg xat'ax mīy, yīy ta Topa te xa nū'kutnā yāy Koxuk, tu 'āxop kopa hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg? 'Āmhok. Pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'ākuxa mām ka'ok, yīy ta Topa te

xa mō'kutnāhā yāy Koxuk, ha 'āxop kopa hāpxopmā max xe'ēgnāg. Hamūn. Yā kaxīy!

⁶ 'Āpu 'Amanām pe'āpaxeh. Topa yōg tappet te: "Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yīy Topa te' kuxa tupmāhā', pu kuxa tu max. Yā Topa te 'Amanām yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux." Kaxīy. Hā kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa te yāy Koxuk yūmū'ā nū'kutnāhā'. ⁷ Yā 'āxop te hāmyūmmūg: Yā 'Amanām hā' mōkputox xe'e', yā 'ākuxa mām ka'ok kamah. ⁸ Hōmā Topa yōg tappet te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu: "Hāpxip 'ihā Yoneo hā' puknōg xop kuxa mām ka'ok putup Yeyox Kunnix kopah, yīy Topa te' kuxa kummuk tupmāp-tup, puyī' kuxa tu max." Kaxīy. Tu xe 'Amanām pu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Topa te 'āmūn hā hāmmāxnāp-tup, yā' hep xop xohix ha hāmmāxnāp-tup, xexka xohix tu' hāmmāxnāp-tup," kaxīy. ⁹ Ha ta 'Amanām kuxa yūm ka'ok, yīy ta Topa te 'Amanām hā hāmmāxnāhā', tu' kuxa mām ka'ok xop xohix ha hāmmāxnāhā', yā 'Amanām putuk.

¹⁰ Tikmū'ūn 'um kuxa yūm ka'ok Mōyyex yōg xat'ax kopah, pu tu' kuxa maxnā Topa pu'. Pa Topa yōg xat'ax te hāpkummuk mīy'ax 'āktux kummuk. Hamūn, Topa yōg tappet te: "Ūxohix 'ūm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok, puxix Topa' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy nō kummuk mīy'ax hā pago." Kaxīy. ¹¹ Yā tikmū'ūn 'ohnāg te Mōyyex yōg xat'ax xohix mīy, puyīy Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Pa Topa yōg tappet te: "Ūxohix' kuxa mām ka'ok, puxix Topa' kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max. Yā nōm xop kuxa hi xe'ēgnāg," kaxīy. ¹² Pa nōm nōy xop te Mōyyex yōg xat'ax mīy putup, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ap putuk'ah nōm xop kuxa mām ka'ok Topa kopah, puyīy Topa' kuxa tupmā'. Yā yāy hāpxopmā'ax hā' kuxa maxnāp-tup. Yā Topa yōg tappet te Mōyyex yōg xat'ax mīy xop 'āktux, hu: "Nōm 'ūm te Topa yōg xat'ax xohix xexka mīy xe'ēgnāg, puxi' kuxa hi'." Kaxīy.

¹³ Topa te: "Yā' kummuk nōm te Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka mīy hok. Yā 'āte nōm ha hāpkummu nō gāp-tup, nūyhāpkummuk

mīy'ax hā pago.” Kaxīy. Pa Kunnix te hāpkummugā'ax hā' tot yūmūg pupi', tu yūmūg pupi' xok, yā tute yūmūg mōy, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Yā Topa yōg tappet te: “Yā' kummuk nōm te mīpkupnix tu' xup.” Kaxīy. ¹⁴ Ha mōktu Kunnix te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy yūmūg hi xe'ēgnāg. Topa te' hok hā hāmmaxnāhā', puyīy Yoneo hā' puknōg xop ha hāmmaxnā'. Yā hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu hāmmaxnā'ax hep xop xohix ha 'āktux, tu hōnhā Yēyox Kunnix hā hāmmaxnāhā', puyī' puknōg xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. Hōmā Topa te hām'āktux xex, tu' xuktux, yā yūmū'ā ha yāy Koxuk nū'kutnāhā'. Ha yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy ta Topa Koxuk te yūmūg kopa' xip.

Ūxat'ax xix hām'āktux xex'ax

¹⁵ Ūkxape xop, 'āte xa hāmyūmmūgāp-tup tu tikmū'un mīy'ax hā 'āyūmmūgāp-tup. Tik te' nōy pu hām'āktux xex, tu nō kax'āmi tappet tu'. 'Ok tikmū'un te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Āmhok. 'Ok tikmū'ūn te hām'āktux nōy kax'āmi xehomi'? 'Āmhok. ¹⁶ Hōmā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, xix 'Amanām yāy mōkputox pu hām'āktux xex. Yā mōkputox puxehnāg 'āktux, 'ap xohix'ah. Yā Kunnix te 'Amanām hā' mōkputox xe'e'. Yā Topa te yāy nōm kutnāhā'. ¹⁷ Ūyūmmūg. Hōmā Topa te nōm pu hām'āktux xex, yā Topa te' pa'ax hittap mīy tikmū'ūn mūtik, ha ta' nōg hāmyāxatamuk xohix te' 430, 'īhā Topa te tikmū'ūn pu popmāhā Mōyyex yōg xat'ax. 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te nō hām'āktux xex koxyōy? 'Ok pa'ax koxyōy? 'Āmhok. ¹⁸ 'Ok Topa te hāmmaxnāhā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah? 'Ok pe hām'āktux xex 'ūkopa' kuxa mām xop pu hāmmaxnāhā? Yā hāmmaxnāhā! Pax pu Topa hāmmaxnā Mōyyex yōg xat'ax mīy xop hah, puxix hām'āktux xex xop kuxa mām ka'ok xop ha hāmmaxnā hok. Pa Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex, tu nōm ha hāmmaxnāhā'.

¹⁹ Teptu Topa te' xat'ax xohix xat? 'Ūxat, pu tikmū'ūn hāmyūmmūg, nūy yāy yōg hāpkummuk mīy'ax yūmmūg. Mōyyex yōg xat'ax pip ka'ok, tu mōktu' xupep 'Amanām mōkputox, ha Topa te nōm pu hām'āktux xex, ha pexkox yōg nū'pok xop te tik pu

Mōyyex yōg xat'ax xohix popmāhā', ha tik te tikmū'ūn pu nōm popmāhā'. Nōm tik te yāy kote' xip. ²⁰ Pa tik te yāy kote' xip, puxix tu punethok. Pa Topa yāp-xet, 'ap punethok'ah. Topap-xet te hām'āktux xex.

Texīy 'ūxat'ax popmāhā'

²¹ 'Ok Mōyyex yōg xat'ax te Topa yōg hām'āktux xex'ax nōā'? 'Āmhok! Pax pu Mōyyex yōg xat'ax tikmū'ūn hīnnā', puxix tikmū'ūn nōm xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'. Pa 'āmhok, 'ūxat'ax te' kuxa tupmā hok. ²² Pa Topa yōg tappet te' kummuk 'āktux, tu tikmū'ūn xohix xexka kummuk 'āktux, xi' puknōg xop xohix xexka kummuk 'āktux, hāpkummuk mīy hah. Topa yōg tappet te nōm 'āktux, pu tu kuxa mām ka'ok, puyīy Topa hāmmaxnā'. Topa te nōm pu hām'āktux xex, tu' kuxa mām ka'ok xop pu hām'āktux xex, nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah.

²³ Hamūn, yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā, pa hōmā Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg kuxa hīy, kanet ka'ok kopa' hīy putuk, ha mōktu yūmūg kuxa mām ka'ok nōmhā. ²⁴ Hamūn, Mōyyex yōg xat'ax te yūmūg hāmyūmmūgāhā', nūy yūmūg mōgā', ha mōktu' xupep Yeyox Kunnix, pu tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, puxix Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy kuxa tu max. ²⁵ Hu nōmhā yūmūg kuxa mām ka'ok, ha Topa yōg xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', ha' kux.

²⁶ 'Āxop xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu ta 'āxop yā Topak-tok xop, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷ Yā 'āxohix mōxaha Kunnix yōg xop kopah, ha 'āp-tox pix, yā 'ākuxa mām Kunnix kopah, tu nōmhā Kunnix putuk, yā Kunnix xip 'āxohix kopah. ²⁸ Yā Topa te yūmūg xohix hā tehe', ha' yāy putuk 'ūkuxa mām ka'ok xop, yā Yoneo xop xi' puknōg xop te yāy putuk. Yā nōm te' hok hā' hām, xix nōm te tayūmak hā' hām, tu yāy putuk. Yā tik xix 'ūn te yāy putuk. Yā xohix te' nōy putuk, yā' xohix kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. 'Ap pip'ah 'ūxexka xop xik-tōgnāg xop. Yā yāp-xet, 'ūkuxap-xet, tu yāy putuk. ²⁹ Yā 'āxop mōxakux Kunnix yōg xop kopah, hu ta kama 'Amanām hā' āmōkputox,

ha Topa te xa hãmmaxnãp-tup kamah, yã tute hãm'ãktux xex 'Amanãm mőkputox pu'.

4

¹ 'Ûyũmmũg. 'Ûtak 'ũm yõg hãpxop xohix, tu' xok putup, hak-hãy tuk-tok te' pop putup, 'ũyõg 'ãtak yõg hãpxop pop putup. Pa' xip 'ãtak, hak-tok 'ũhok, yã' hok hã' hãm yãy tak pu'. 'Ûyõg 'ãtak te' popmã'ax hãpxop, yãk-tok yõg hãpxop, tu' pop putup, pa hõnhã' pop'ah. Yã hõnhã hãmhõgnãg 'ũk-tok. ² Ha ta' xuxyã te nõm kutok xat, nũy tu pẽnã max, ha ta' xuxyã nõy te hãpxop pẽnãhã' xip, nõm hãpxop 'ãtak tek-tok pu' popmã'ax, yã nõm tek-tok pẽnãhã', tu hãpxop pẽnãhã', tu mőkto nõm 'ãmnyĩ 'ũm mõi'nãhã', yã tik yõg 'ãtak te nõm 'ãmnyĩ 'ãktux tap. ³ Hã kaxĩy yũmũg mũn hõmã kamah. Yã yũmũ'ãte nõm kutok putuk, ha yãmĩy kummuk xop te yũmũg xat kummuk, ha nõm xop pu yũmũ'ãte' hok hã' hãpxopmãhã' yãmĩy xop pu', xix Topa hã' puknõg xop pu yũmũ'ãte hãpxopmãhã'. ⁴ Pa hãpxip 'ĩhã nõm hãptup mõi'nãhã', 'ĩhã Topa te yãy kutok pit nũ'kutnãhã', ha' tut te' put, yã Yoneo xop kopa' xip Topak-tok, ha ta Mõyyex yõg xat'ax xohix xexka pu' yĩpkox xip Topak-tok, nũnte hãm xexka tu' xip 'ĩhã'. ⁵ Topak-tok nũn, nũy nõkõpanat yũmũg xohix, puyĩy Mõyyex yõg xat'ax yũmũg xat hok, tu' nũn, nũy yũmũg kuxa hĩnnã xe'ẽgnãg, 'ũyĩy yũmũg xohix yãyhã Topak-tok xop.

⁶ Yã 'ãxop yã Topak-tok xop, yĩy ta Topa te nũ'kutnãhã yãy Koxuk 'ãkuxa hah, ha Topa Koxuk te Topa pu: "ãtak, yõgnũ 'ãtak!" Kaxĩy. ⁷ Hamũn, yã hõnhã' kux, 'ãxop te 'a hok hã 'ãhãm'ah, pa nõmhã 'ãxop yã Topak-tok, ha Topa te xa' popmãp-tup yãy yõg hãpxop, yã yãy kutok pu nõm popmãp-tup.

Paot kuxãnõg. 'Ok Ganax yõg xop kuxa mãm kux?

⁸ Pãyã hõmã 'ãxop te Topa hã 'ãpuknõg, ha ta topa komut xop te 'ãxop xat pax, tu yã mõi'ãmã'. ⁹ Pa nõmhã 'ãxop te Topa yũmmũg, yã Topa te 'ãxop yũmmũg hãmãxap, hak-nãy tu 'ãxop te Topa yũmmũg. Texĩy tu putpu 'ãxop mõg, nũy Topa hã' puknõg xop yõg hãpxopmã'ax tat 'ũxeheh? Nõm hãpxopmã'ax te 'ãxop hã te 'ohnãg. Yã 'ãkummũgã'ax

'ũxeheh. ¹⁰ Yã 'ãxat, xa nit xãn 'ĩhã 'ãhãm hok, tu 'ãmuk xexka mĩy'ax xat, xix mãyõnhex tup'ax yõg 'ãmuk xat, xix mõi'ãgmũ'ax yõg, xix hãmãyaxatamuk yõg. ¹¹ 'Ûgkuxãnõg. 'Ok hitop hãg hãm 'ũgmũn 'ãxop kopah? 'Ok 'ãkuxa mãm kux, nũy nõ xat'ax hittap mĩy?

¹² 'Ûkxape xop, 'ãpu yõg hãpxopmã'ax tat. Yã 'ãxop hãgxape, yãg kummũgã 'ohnãg. ¹³ Xatek yũmmũg, hõmã 'ũkpakut, 'ihã noxk xip 'ãxop mũtik, hu 'ãte Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux hãmãxap 'ãxop pu'. ¹⁴ 'Ûkpakut xexka', pa 'ãxop tek putup pax, tuk mũn tu yãyhãhup 'ohnãg, tuk kuxa ka', tu 'ãhãk tehe', tuk hã' tot, yã pexkox nũ'pok xop putuk, yã Yeyox Kunnix putuk, ¹⁵ ha 'ãxop tek mũn hã 'ãhittup xexka! Hamũn, hõmã 'ãxop tek mũn hã 'ãhittup xexka', pa hõmhã 'ãmhõk. Texĩy? ¹⁶ 'Ok 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux, hu yãyhã 'ãxop hãk puknõg? Pa tĩy! 'Ok 'ãhãg puknõg nõmhã?

¹⁷ Yã nõm xop te 'ãp-tup pax 'ãktux, nũy 'ãxop mõgã, pãyã yõg putat ka'ax kummuk, tu yũmũg yãy xatat putup, 'ãxop xik mũn, xayĩy nõm pe 'ãmõg. ¹⁸ Ta' max, pu nõm xop 'ãp-tup pax. Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, tu hãpxopmã max, 'ĩhã 'ãxop mũtik xip, 'ãxop mũtik xip hok kamah. 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux. ¹⁹ 'Ûgkutok xop, 'ũgkuxa xũy, yã' tut tek-tok put xũy putuk. Hã kaxĩy 'ãte 'ãxop hãg kuxa xũy, ha mőkto 'ãxop yãyhã Kunnix putuk. ²⁰ 'ãtep-tup, nũy noxk xip 'ãxop mũtik nõmhã, nũy 'õg hãmpe tu panõm hã' nõy yãnãn. 'Ûgkuxãnõg. 'A 'ãxop yõg hãpxopmã'ax max'ah.

Tu 'Agah xix Xat 'ãktux

²¹ 'ãpu, 'ã hãm'ãktux! 'ãxop tep-tup, nũy Mõyyex yõg xat'ax mĩy, nũy yãy kuxa tupmã Topa pu'. Mõyyex yõg xat'ax tep-tep 'ãktux? ²² 'Ûxuktux kaxĩy: Yã mõi'nyõxop 'Amanãm kutok 2. 'Ûk-tok puxet mũg tut yã' hok hã' hãm, yã' nõy te' xat, ha' hok hã' hãm, yã' puknõg. Pak-tok nõy mũg tut yã 'ũn xe'ẽgnãg, 'ap hok hã' hãm'ah, pãyã kãmãnat xat. ²³ Ha 'ũn yã' hok hã' hãm, tuk-tok pit put, yã kaxĩy 'ũn xohix tek-tok put. Pa 'ũn nõy yã' nõy xat, tuk-tok pit put, ha hãmhũmnãg 'ũnã'ax, ha Topa te hãm'ãktux xex, tu kaxop putnãhã'. ²⁴ Hamũn te yũmũ'ã hãmãyũmmũgãhã' hãpxopmã'ax nõy.

'Ūn 2 te hāpxopmā'ax yūmmūgāhā', Topa te' pa'ax mīy tikmū'ūn mūtik. 'Ūn puxet yā' hok hām. Yā' xuxet'ax 'Agah, ha 'ūn nōy te 'Agah xat. Hā kaxīy Topa te tikmū'ūn xat, tu' xat'ax xohix popmāhā yīktix Xīnāy tu', hā kaxīy 'Āgah hā' mōkputox, yā' hok hā' hām, tu' yāy xat 'ohnāg. ²⁵ Yīktix Xīnāy xip 'Anap tu', tu' yōg tikmū'ūn yā' hok hā' hām, xix kōmēn Yenoyanēn yōg tikmū'ūn yā' hok hā' hām. Nōm xop te 'Agah mōkputox putuk. ²⁶ Ha ta' xip kōmēn Yenoyanān nōy, tu pepi' xup pexkox tu'. Nōm yōg tikmū'un te yāy xat, 'ap hok hā' hām'ah, nōm kōmēn yūmū'ā hā' tut xe'e'. ²⁷ Yīy Topa yōg tappet te:

“Āhittup, xate 'āk-tok put xet'ah,

Āhittup 'āk-tok put tu 'āxūy 'ohnāg.

Yā tik te' xetut nīm, hak-tok xohix punethok.

Ha tik te' xetut mūtik nōm, hak-tok kutōgnāg.” Kaxīy.

²⁸ Hōmā Topa te hām'āktux xex 'Amanām pu', yī' xetut Xat tek-tok 'Iyak put. 'Ūkxape xop, hā kaxīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop, Topa te hām'āktux xex hah. ²⁹ Yā hōmā 'Amanām kutok puxet, pa Topa te nōm hāmāxap hā hām'āktux xex 'ohnāg. Ha taknāy tu' nōy put, ha Topa Koxuk te nōm hā hām'āktux xex, hak-tok te māxap te' taknōy tek-te'ex kummuk. Yā hā kaxīy hōnhā kamah. ³⁰ Putep xuktux Topa yōg tappet? Yā hām'āktux, hu: “Āpu' xat pu mōg, 'ūn te' hok hā' hām, xik-tok. Hāmūn, yā 'ātak te yāy yōg hāpxop popmāp-tup'ah nōm 'ūn kutok pu', pāyāk-tok nōy pu' popmāp-tup, tu yāy xetut xe'ek-tok pu' popmāp-tup.” Kaxiy. ³¹ Yīy ta 'ūkxape xop, yūmūg mūn yā' xetut xe'e hāk kutok xop, nōm te' nōy xat. 'Ap 'ūn nōy hā yūmūg kutok 'ohnāg, nōm te' hok hā' hām. 'Āmhok.

5

Tute' xat'ax 'āktux, xī' hi xe'ēgnāg 'āktux

¹ Yā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnā tap, 'ūyīy hi xe'ēgnāg. Hōmā Yoneo xop yōg xat'ax te yūmūg xat, ha yūmūg kuxa hīy, pa Kunnix te yūmūg mōy, ha yūmūg mōg. 'Āpu nox pi', puyīy' xat'ax 'ākuxa hīy hok 'ūxeheh, ka' hok hā 'āhām 'ūxeheh.

² Āpu 'ūg-āpax, 'ūgmūn Paot, tu 'āxop pu hām'āktux: 'Āxop te hitop yāy xax mep 'ūyīmap, nūy yāy kuxa kummuk tupmā Topa pu'. 'Ok Kunnix te hitop tu' xok 'āxop pupi'? ³ 'Āte xe hām'āktux, tik 'ūm te yāy xax mep 'ūyīmap, puxi' max, pu tu mīy Mōyyex yōg xat'ax xohix xexka', 'ap xahix'ah. Topa te' xuktux. ⁴ Nōm 'ūm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax mīy, puyīy Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', puyī' kuxa tu max, puxix Topa nōm 'ūm hā hāmmaxnā 'ohnāg, ha' kuxa tupmā 'ohnāg. 'A Kunnix yōg'ah. ⁵ Pa yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'āte hāmmax hip, pu Topa yūmūg kuxa kummuk tupmā' yā Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', ha' kux. Yā yūmū'āte hāmmax hip, 'ihā yūmūg kuxa mām ka'ok, yīy Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā'. ⁶ Yūmū'āte yāy xax mep 'ūyīmap, pe' yāy xax mep 'ūyīmap hok, yā' yāy putuk Topa pu', pa Topa tep-tup, yūmūg kuxa mām ka'ok, hu yūmū'ātek nōy putup pax nōmhā'.

⁷ Hōmā 'āxop mōg putat max hā, tu 'āyīpkox pip, hu hām'āpak max'ax xe'e 'āpak. Pa nōmhā 'āmhok. Putep te 'āxop mōgāhā', pu nōm putat xak? ⁸ 'A Topa'ah yā Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. ⁹ Āpu hāmyūmmūg. Tikmū'ūn te: “'Ūxip hāmāxap pām tokatogā'ax kutōgnāg, pa hāpxip 'ihā nōm pām xexka',” kaxīy. Hā kaxīy hāpkummuk te' xexka nōy nā' mōg. ¹⁰ 'Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, 'a 'āxop te hāmpe'āpaxex nōy putup'ah, pak mūn putuk hāmpe'āpaxex. 'Ūgkuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu hāmyūmmūg, Topa te nōm tik kummuk xūygāp-tup, nōm te 'āxop mōgāhā hato'a'.

¹¹ 'Ūkxape xop, putep hāmpe'āpaxex? 'Ok 'āte hām'āktux, pu tikmū'ūn Topa yōg xat'ax mīy, nūy yāy kuxa kummuk tupmā'? 'Āmhok. 'A 'āte' xuktux'ah. 'Ok tikmū'ūn tek kummugāhā'? Hamūn. 'Ok tikmū'ūn te Yeyox yōg xok'ax 'āpak, tu' xok mīpkupnix tu xupak, tu' gāy hok? 'Āmhok. Yā' gāy tikmū'ūn! ¹² Nōm te 'āxop kummugāhā', yā 'ātep-tup, pu nōm yāy mep xexka'!

¹³ Hamūn. 'Ūkxape xop, Topa te yāy ha 'āxop xānāhā'. Tutep-tup'ah pu' xat'ax 'āxop

xat pax nãm. Pa Topa te 'ãxop mõi, xa mõi. Pa nõmhã yãy putup'ax mõi hok, 'ãkuxa te nõm kummuk tep-tup, pa 'ãpu 'ãnõi putup pax, nõy ta 'ãnõi ha hãmmaxnã'. ¹⁴ Yã mõiyyex yõi xat'ax xohix te hãpxopmã'ax puxet 'ãktux, hu: "Ãpu 'ãnõi putup pax, yã yãy putup pax putuk," kaxĩy. ¹⁵ Pa 'ãxop yãy mãnõi, xix yãy kix, puxix xokxop putuk, yã yãy mãhã'.

Topa Koxuk xix tikmũ'ũn yõi putup'ax

¹⁶ Pa 'ãte xa hãm'ãktux, 'ãpu Topa Koxuk pu 'ãyĩpkox pip, nõy yãy yõi putup'ax mõi hok. ¹⁷ Yã tikmũ'un te yãy yõi putup'ax mõi, puxix Topa Koxuk pu' yĩpkox hok, ha Topa Koxuk pu' yĩpkox pip, puxix yãy yõi putup'ax mõi hok. Yã Topa Koxuk te yũmũg yãy yõi putup'ax hã' puknõi, ha yũmũg yãy putup'ax te Topa Koxuk hã' puknõi. 'Ap yãy putuk 'ohnãg, yĩy Topa Koxuk puxet pu 'ãyĩpkox pip. ¹⁸ Ha Topa Koxuk te 'ãmõiã', puxix Mõiyyex yõi xat'ax 'ãxat pax hok.

¹⁹ Yũmũ'ãte yãy putup'ax mõi. puxix tikmũ'ũn yũmũ yõi hãpxopmã'ax pẽnã'. Yã yũmũ'ãtek nõy hãk xupxet pax, tu 'ũn xop pẽnã kummuk, tu tik xop pẽnã kummuk, tu kokex putuk, tu yũmũ'ãte hã kaxĩy putup pax hãpxopmã'ax xut putux, ²⁰ tu topa komut xop pu nõktettex, tu mĩm mõi, tu yũmũg yãy putup nõg, tu yãy kute'ex kummuk, tu yãy tup-tup hãpxop xohix, tu yũmũg gãy, tu yũmũg xupkũmĩy, tu yũmũg yãy tukmĩy, tu yũmũ'ãte tikmũ'ũn xohix nĩm, nõy yãgnãg mõiã', ²¹ tu yũmũ'ãte yĩpkũmĩy, tu yũmũg paptux, tu yũmũg yãy hi pax, nõy hãpkute'ex pax. Nõm te yãy putup'ax mõi xop texĩy mõi. Hõmã 'ãte xa hãm'ãktux, tu hõnhã xe' xuktux. Tikmũ'ũn te' mõi nõ'õm, 'a' mõi'nãp-tup'ah Topa yõi xop kopah, yã Topa te nõm xat xop kopa' xip, pãyã hãpkummuk mõi xop xat 'ohnãg.

²² Pa Topa Koxuk xip yũmũg kuxa kopah, puxi' pip hãpxopmã max xohix yũmũg kopah. Yã mĩnta ta putuk yũmũg kopah. Yũmũ'ãtek nõy putup pax, tu yũmũg kuxa hittup pax, tu yũmũg kuxa mãm, tu yũmũ'ãte hãmmax hip, tu yũmũg gãy 'ohnãg, tuk nõy ha hãmmaxnãhã', tu' nõy tu yũmũg pip ka'ok, ²³ tu hãpkummuk yãnãn 'ohnãg, tu yãy putup'ax mõi 'ohnãg. 'Ûmĩy nõm

hãpxopmã max, puxix Mõiyyex yõi xat'ax hitop tu yũmũg xat. ²⁴ Ha Yeyox Kunnix yõi xop xohix te yãy putup'ax mõi kux. Yeyox Kunnix xok mĩpkupnix tu', puyĩy yũmũ yõi putup'ax kummuk kux. ²⁵ Topa Koxuk te yũmũg kuxa hĩnnãhã', nõy yũmũg mõiã', 'ũyĩy hãpxopmã max xohix. 'Ãpu nõm pu 'ãyĩpkox pi'. ²⁶ 'Ãpu yũmũg yãy xexka pek paxex hok, tuk nõy kute'ex kummuk hok, tuknõi tu yĩpkumĩy hok.

6

'Ãpu 'ãnõi pupi hãpxop putux tat

¹ 'Ûkxape xop: 'ũxip tikmũ'ũn 'ũm, tu hãpkummuk mõi. Ha ta nõy 'ũm xip 'ãxop kopah, nõm te Topa Koxuk pu' yĩpkox xip pax. Yã' max, nõm te Topa Koxuk 'ãpak pax te' nõy putpu' nõnnã putat max tu', tu' nõy te hãpkummuk mõi nõnnã putpu'. Pũyã' gãy hok, Topa Koxuk te nõm xat hah. Pũyã tu yãy kutõgnãg pe'paxeh. Yã paxip, nõy hãpkummuk mõi hok kamah ² 'Apu 'ãnõi yõi hãpxop putux tat, yã 'ãnõi yõi hãpkummuk hã' tat. Hã kaxĩy xate Kunnix yõi xat'ax mõi. ³ Tik 'ũm te yãy xexka pe'paxex, pãyãk-tõgnãg. Tute' yãy pu' koit. ⁴ 'Ãpu yãy yõi hãpxopmã'ax kopit, 'ãnõi yõi hãpxopmã'ax kopit hok pa 'õgnũ 'ũp-xet. 'Ãnõi yõi hãpxopmã'ax 'ãktux kummuk hok, pãyã' yõi max. Hã kaxĩy tu xate yãy yõi kopit, tu yãy pẽnãp-tup max, 'ĩhã 'ãnõi yõi hãpxopmã'ax kopit 'ohnãg. ⁵ Hamũn, 'ũxohix te yãy yõi hãpxop putux tat putup, yã yãy yõi hãpkummuk hã' tot putup.

⁶ Tik 'ũm te 'ãyũmmũgãhã Topa yõi tap-pet. 'Ãpu nõ mũtik yãy pu' pot 'õi hãpxop max xohix. ⁷ 'Apu hãmp'e'ãpaxeh hitop hok, yã Topa kuxa yũm 'ohnãg koit'ax kopah. Tik te hãpxopxap xok tu nõm hã' ta mõi putup, 'ap ta nõy'ah. ⁸ Tikmũ'ũn te pẽyõi xap xok hãm tu', puxix pẽyõi ta nõnnãp-tup yãy pet hah. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te yãy putup'ax mõi, puxix hãpkummuk hã' yãnãn, ha tikmũ'ũn te Topa Koxuk pu' yĩpkox xip, tu hãpxopmã max, puxix tu' hi xe'ẽgnãg mõi'kuma' mõi, ha' kux 'ohnãg. ⁹ 'Ãpu yũmũg hãpxopmã max, yã tuknõi hok. Yũmũg hup hok, kopxix hãpxip 'ĩhã hãmmaxnãp-tup, yãy ha hãmmaxnãp-tup. ¹⁰ Hu 'ãpu yũmũg

hãpxopmã max mō'kumak mōg tikmũ'ũn xohix pu', tu' xape xop pu hãpxopmã max xe'ëgnãg, yã' kuxa mãm xop xape xop pu'.

Ūkux'ax

¹¹ Ta hēnã', 'ãte xa kax'ãmi xexka', yã 'ũgyĩm hã kax'ãmi xexka'. ¹² Nõm tik tep-tup, pu tikmũ'ũn nõm 'ãktux max. Nõm tik tep-tup nũy 'ãxop mōgã', nũy 'ãxop xat, xayĩy 'ãxax mep 'ũyĩmap. Texĩy? 'Ap nõm xop te Kunnix xok'ax 'ãktux putup'ah. Yã mĩpkupnix tu' xok, pãyã nõm xop te' xaxok, puyĩy tikmũ'ũn nõm kute'ex kummuk hok. ¹³ Hamũn, nõm te yãy xax mep 'ũyĩmap, pa nõm te Mõyyex yōg xat'ax xohix mĩy 'ohnãg, pa nõm te 'ãp-tup, nũy 'ãxat, xayĩy 'ãxop yãy xax mep 'ũyĩmap. Texĩy? Nõm tik tep-tup, nũy yãy 'ãktux xexka', 'ũxohix te yãy xax mep 'ũyĩmap hah. ¹⁴ Pak mũn 'a yãy xexka 'ãktux putup'ah, pa 'ãte yũmũg Yeyox Kunnix 'ãktux putup ha' xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok. Yã Kunnix tek pupi' xok, 'ũyĩy hãm xexka yōg hãpxop xohix xak hok, puyĩy Kunnix puxet tuk kuxa hi nõmhã, 'ãte nõm pu hãpxopmã'. ¹⁵ Pe yãy xax mep 'ũyĩmap, pe yãy xax mep 'ũyĩmap hok, yã hãpxopmã'ax kutōgnãg. Pa Topa te yũmũg kuxa tupmãhã', yũmũg kuxa tu max, 'ũyĩy hãpxopmã max xexka'. ¹⁶ 'Āpu 'ãyĩpkox pi', xayĩy Topa yōg putup'ax mĩy. Pũyã Topa 'ãkuxa mãmã', xix 'ãkuxa ka', xayĩy Topa hã yãy yōg tikmũ'ũn xe'e'.

¹⁷ Nõmhã puxi'. 'Āpu tikmũ'ũn 'ũxek kummugã hok. Yã hamũn. hõmã tikmũ'ũn tek kummugãhã', yĩy kayax pip yōgnũ', yã Yeyos puk hok hãk hãm.

¹⁸ 'Ūxape xop, pũyã yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix xa hãmmaxnã mō'kuma' mōg. Hamũn.

Tu ta kux.

PAOT TE KŌMĒN 'EP YŌG TIKMŪ'ŪN KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmŭn Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nŭ'kutnā', ha 'āte kŏmĕn 'Ep yŏg tikmŭ'ŭn kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi, nŏm xop te Yeyox Kunnix tu' pip ka'ok, tu' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik, ² yīy 'āte: Pŭyā 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pŭyā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix kama xa hāmmāxnā xexka', yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mŭtik.

Topa te Kunnix hā hāmmāxnāhā'

³ Āpu yŭmŭg xuxyā yŏg 'Ātak Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax Topah," kaxīy. Yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg 'ātak, tu yŭmŭ'ā ha hāmmāxnāhā', yā yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, yīy Topa te hāmmāxnāhā', tu yŭmŭ'ā popmāhā pexkox yŏg hāpxop xohix. ⁴ Topa te yŭmŭg yīmŏgātux hāmāxap, nŭy yŭmŭ'ā ha yāy yŏg tikmŭ'ŭn, 'ūyīy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, hak-nāy tu hām xexka xohix mīy. Yā yŭmŭg yīmŏgatux, 'ū yŭmŭg yāyhā max xe'ēgnāg xop Topa pu', mŏ yŭmŭg yāy xe'ēgnāg hah, ⁵ hup-tup tap, 'ū yŭmŭg Topa hāg kutok xop, yŭmŭg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, hu hāmyŭmmŭg: Yā Topak-tok xop, kaxīy Topa tep-tup, ⁶ yīy 'āpu yŭmŭ'āte Topa xexka 'āktux, ha yŭmŭ'ā hā 'ūhok tu hāmmāxnāhā', 'īhāktok puxehnāg nŭ'kutnāhā yŭmŭ'ā', yā yāy kutok mŏ'yāy xe'ēgnāg.

⁷ Kunnix xok, mīpkupnix tu' xup, tu' xok, nŭy yŭmŭg mŏy pu mŏg, nŭy yŭmŭ yŏg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tu yŭmŭ'ā hāmmāxnāhā'. Yā' max xe'ēgnāg Topah, ⁸ tu yŭmŭ'ā' hok hā hāmmāxnā xexka', ⁹⁻¹⁰ yīy hāmpe'paxex, nŭy hāpxop xohix yāy tu nŭ'xok, nŭy pexkox yŏg hāpxop xohix, xix hām xexka yŏg hāpxop xohix yāy tu nŭ'nāhā', puxix Kunnix tu' xat, puyīy nŏm pu' yīpkox pi', yīy yŭmŭ'ā hāmyŭmmŭgāp-tup, hu' yŭmmŭgāhā'. Hŏmā Topa te nŏm

hām'āktux xe'e yŭmmŭgā 'ohnāg, pāyā hŏnhā' yŭmmŭgāhā', 'ūp-tup tu'.

¹¹ Topa te hāmpe'paxex, tup-tup hāmāxap, tu' mīy, tu yŭmŭg yīmŏgatux, 'ū yŭmŭg yāyhā 'ūyŏg tikmŭ'ŭn, nŭy yŭmŭg kuxap-xet Kunnix kuxa mŭtik, ha kaxīy Topa tep-tup. ¹² Hak mŭg kuxa mām ka'ok hāmāxap, tu Kunnix hip, tu Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux.

¹³ Āxop kamah te hām'āpak max'ax 'āpak, yā' nŏy te xa' xuktux, yīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, ha Topa te xa mŏ'xut 'ākuxa pu', yāy Koxuk hā xa mŏ'xut, yā kaxīy tikmŭ'ŭn te mŭnŭytut mŏ'xut nŭy yāy yŏg mŭnŭytut yŭmmŭgā', yā 'āxop yā Topa yŏg tikmŭ'ŭn xe'e'. ¹⁴ Kaxīy Topa te hām'āktux xex, nŭy yŭmŭ'ā popmā pexkox yŏg hāpxop xohix, tu yŭmŭg mŏy putup, 'ū mŏg, ha Topa Koxuk te: "Ya hamŭn! Yā pexkox yŏg hāpxop pop putup!" kaxīy. 'Āpu, yŭmŭg Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux!

Paot te Topa pu hām'āktux

¹⁵ Ākuxa mām ka'ok yŭmŭg xuxyā Yeyox kopah, tu' xape xohix xop putup pax, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix hā 'āxape, ha tikmŭ'ŭn te 'ā' xuktux, ¹⁶ yīy 'āte Topa pu hām'āktux nām, tu' kuxyā 'ohnāg, 'ap 'āxop 'ūm xaxok'ah. ¹⁷ Tu Topa tu' xak, 'ōhŏm yā yŭmŭg Tak, tu' max xe'ēgnāg, yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yŏg Topah, ha tu' xak, puyīy Topa Koxuk 'āha mŏ'kutnā', nŭy xa hāmyŭmmŭgā', xa Topa tu yŭmmŭg xe'e'. ¹⁸ xix tu' xak, pu 'āp-tox maxnā', xa hāmyŭmmŭg xexka'. Kuyānām te hāptupmāhā', ha kaxīy Topa te tikmŭ'ŭn kuxa yŭmmŭgāhā', pu tu hāmmāx hip, ha Topa te 'āxop xānāhā', ha' nŭ', xayīy pop pexkox yŏg hāpxop xohix. Kaxīy Topa te yāy yŏg tikmŭ'ŭn mŭtik hām'āktux xex, hu: "Āte 'āxop pu popmāp-tup pexkox yŏg hāpxop xohix," kaxīy. Ha 'āte Topa tu' xak, pu pexkox yŏg hāpxop xohihnāg xa' mŭg, xayīy yŭmmŭg, ¹⁹⁻²⁰ ha hāmyŭmmŭgāhā', xa hāmyŭmmŭg, nŭy Topa mŭn ka'ok xe'ēgnāg yŭmmŭg, ha' ka'ok, nŭy putpu Kunnix hīnnā', nŭy pexkox kopa' yŭmmā' Topa yīpxe'e hah, ha kaxīy Topa te yŭmŭg kuxa kopa hāpxopmāhā', nŭy yŭmŭg kuxa hīnnā kamah. ²¹ Yā Kunnix xexka xe'ēgnāg nŏmhā pexkox tu', tu pexkox yŏg xop xohix

xat, xix hām xexka yōg xop xohix xat, xix Hāmgāyāgnāg yōg xop xohix xat, xix hām xexka yōg gohet xohix xat, xix hām xexka yōg gohet mō'nā'ax xat putup. ²² Topa te Kunnix xexkanā xe'ēgnāg, tu' kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', puyīy 'ūp-xehnāg xat, yā' xuxyāp-xet. ²³ Ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix yīn putuk hah, 'ūkuxa mām xohix xop yā Kunnix hā' yīn, ha Kunnix te nōm xop tu' xip, tu yūmūg yāy putox, tu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max. Yā Kunnix te hām xohix xop xix pekkox xohix xop hā' xuxyā'.

2

Tu yūmūg hīnnāhā xe'ēgnāg

¹ Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk pax, yā 'āyīpkox 'ohnāg Topa pu', ² tup-tat kummuk hā 'āmōg, xix yāmīy kummuk pu' 'āyīpkox pip, ha' kummuk xop te 'āxat pax, nōm xop yīpkox 'ohnāg Topa pu' xop xat pax. ³ Yā yūmūg xohix te hāpxopmā kummuk, tu yūmū yōg yāy putup'ax mīy, tu yāy mūn xat kummuk, tu hāmpekpaxex kummuk, hu hāpxopmā kummuk kamah. Ha kaxīy hā Topa te yūmūg kummugā'ax 'ūyānān tu', tu yūmūg xūygā'ax, ⁴ pāyā tute yūmūg kuxa ka xexka', tu yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg ⁵ hu yūmūg hīnnāhā', 'ihā yūmūg pu'uk, yūmūg yīpkox 'ohnāg, huk hittup 'ohnāg, ha yūmūg kuxa hīnnāhā Kunnix mūtik, yā' hok hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ⁶ Topa te Kunnix putpu hīnnāhā', tu yūmūg hīnnāhā kamah, 'ūyīy hi xe'ēgnāg, yā Kunnix mūtik yūmū'āte' xat, tu pekkox tu' xat Kunnix mūtik. Yā yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁷ Topa te yūmū'ā ha hāmmaxnāhā', pu tikmū'ūn mōkputox tu' mūg, ha Topa te yūmū'ā ha hāmmax xe'ēgnāg nāhā', pu' hep xop xohix mōkputox yūmmūg, ha Topa te nōm mō'yāy xe'ēgnāg, ha Yeyox Kunnix te yūmūg pupi' xok, nūy hep xohix xop pu mō'yāy'ax yūmmūgā'. ⁸ Ha Topa te ta nemēn 'ohnāg, tu xa hāmmaxnāhā', 'ihā' hok tu 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu', 'ākuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa hah. 'Āxop te hāpxopmā max 'ohnāg, pu Topa' yānān tu' xa hāmmaxnā'. Yāmhok.

Topa te xa' hok hā' kuxa kummuk xit. ⁹ Hamūn. 'Āxop te hāpxopmā 'ohnāg, puyīy Topa ta nemēn, nūy 'ākuxa kummuk xit. 'Āmhok. Yīy yāy mūn max pe'āpaxeh hok. Yāk-tīgnāg. Yā 'ākummuk. ¹⁰ Topa te yāp-xehnāg hā 'ākuxa kummuk xit, ha Kunnix xok, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ūyīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putat hā yūmū mōy, nūy yūmūg kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik.

Yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik

¹¹ Hōmā 'āxop puknōg, 'ap Yoneo yōg tikmū'ūn'ah, yīy Yoneo xop te 'āxuxet'ax mīy. "Yāy nāg xax mep 'ohnāg xop." kaxīy, nūy yāy yōg xax mep'ax 'āktux. Yā' hittap hā xix hōnhā Yoneo yōg tikmū'ūn te' pit xop yāy xax mep 'ūyīmap tu'. Pa 'āxop yōg mōnāyxop te' xax xak 'ohnāg, yā Topa hā 'āpuknōg. ¹² Hōmā 'āxop Kunnix hā 'āpuknōg kamah, 'ap Topa yōg tikmū'un kopa 'āpip'ah, ha Topa te' pa'ax mīy Yoneo yōg tikmū'ūn mūtik, 'āxop mūtik 'ap mīy'ah, Topa yūmmūg 'ohnāg hah, tu hāpkutnā'ax Kunnix hip 'ohnāg, puyīy 'ākuxa tupmā'. Yā Topa hā 'āpuknōg, tu tu 'āpip 'ohnāg. ¹³ Pa hōnhā Yeyox Kunnix mūn te 'āxop nūnnāhā', tu Topa yīkāgnāg ha 'ānūnnāhā', ha Kunnix xok mīpkupnix tu', nūy 'ānūnnā', nūy tu kuxap-xet 'āxop kuxa mūtik. ¹⁴ Yā hōmā 'āxop xix Yoneo xop yāytuk-mīy punethok, ha Kunnix xok, xa 'āxop xix Yoneo xop yāyhā Kunnix yōg tikmū'ūn puxet, ha' xok, nūy yāytuk-mīy kuxyā', 'ū yūmūg kuxa xohix tu māmāhā', xayīy 'āxop yā Yoneo xop hā 'āxape', ¹⁵ ha Yoneo xop yōg xat'ax nōā', ha tikmū'ūn xop 2 yāyhā tikmū'ūn xop puxet, tu' yāyhā tikmū'ūn tup, ha Topa te' kuxa māmāhā', ¹⁶ Yā Kunnix te mīpkupnix tu' xok, nūy yāykix'ax kuxyā', puyīy Yoneo xop xi' puknōg xop yāy putup pax, yīy Topa ha putpu' nūnnāhā', puyīy Topa yīkāgnāg hā' pip. ¹⁷ Yā Kunnix nūn, tu hām'āpak max'ax 'āktux, tu Topa gāy kux'ax 'āktux, pu tikmū'ūn kuxa tu' mām, 'āxop puknōg xop pu hām'āktux, Topa tu hāptox tu 'āpip, xix Yoneo xop pu hām'āktux, nōm xop te Topa tu yīkāgnāg hā' pip. ¹⁸ Hamūn. Kunnix te yūmūg xohix nūnnāhā', pe Yoneo yōg tikmū'ūn, pe' puknōg yōg tikmū'ūn, ha yūmūg nūnnāhā Topa hah, ha Topa

Koxuk te yũmũg ka'ogãhã', yũmũg Topa hã yĩkãgnãg pi'.

¹⁹ Yĩy 'ãxop puknõg 'ohnãg nõmhã'. Yã Topa yõg tikmũ'ũn kamah, tu Topa hã 'ãxape'! ²⁰ Topa te tik xop nũ'pok pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tu tik xop nõy nũ'pok, pu Topa pupi hãm'ãktux, ha nõm tik xop 2 te Kunnix 'ãktux, tu Kunnix xok'ax 'ãktux, ha 'ãxop yĩpkox pip, tu' kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, ²¹ ha' xohix nõg nõy nã' mõgãhã', tu mõktu xohix, yã Topa yõg tikmũ'ũn xe'e'. ²² Kaxĩy 'ãkuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, pu Topa 'ãxop tu' xip ka'ok, nõy yãy Koxuk te 'ãxop tu' xip ka'ok.

3

Paot te Yoneo xop hã' puknõg xop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux

¹ Yãk mũn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hãpxopmãhã', yã kanet kopak xip, 'ãxop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux tu', tu Topa pu hãm'ãktux 'ãxop pupi'. ² Yã Topa te nũgkutnãhã 'ãhah, nõy xa hãmmaxnã', ha 'ãxop te hãm'ãpak, tu hãm'yũmmũg. ³ Hõmã, hãmhattap 'ĩhã', Topa te hãmpe'paxex, pa tikmũ'ũn 'ũm pu hãm'ãktux 'ohnãg, tu nõm pe'paxex'ax 'ãktux 'ohnãg hãm'yãxatamuk xohix hã, tu yãk mũn pu hãm'ãktux nõmhã. 'Áte xa kax'ãmi kutõgnãg nũhũ tappet tu'. Yã Topa te hãmpe'paxex tap, tu Yoneo xop xi' puknõg xop yãy kotĩnnãp-tup, pũyĩy yãyhã' xape', puyĩy Topa' xohix ha hãmmaxnã xexka'. ⁴ 'ãxop te tappet mõ'kupix, 'a' yũmmũg, yã 'ãte tappet mĩy, nõy yõg hãmpe'paxex'ax 'ãyũmmũgã', nõy xa Kunnix 'ãktux, 'õhõm xok mĩpkupnix tu', yũmũg pupi' xok, nõy Yoneo xop xi' puknõg xop ha hãmmaxnã'. ⁵ Hõmã Topa yĩy 'ohnãg, tu hãm'ãktux 'ohnãg, pa hõnhã Topa Koxuk te hãm'yũmmũgãhã', tu tik xop pu' xuktux, tu tik max mõ'pok, pu tu hãm'ãktux, xix tik max xop te Topa pupi hãm'ãktux tu' xuktux, ⁶ Yã hãm'ãktux xe'e', hu: Topa te' puknõg xop xix Yoneo xop ha hãmmaxnãhã', yã yãy putuk. 'Ûxohix te Kunnix hã 'ũyĩn. Tikmũ'ũn putox te yãy yĩn xat, nõy tu' pẽnã max, hã kaxĩy Kunnix te yũmũg xat, nõy tuk pẽnã max. Yã Topa te Kunnix hã hãm'ãktux xex, nõy hãm'ãpak max'ax hã

hãmmaxnã', nõy Yoneo xop xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', yã yãy putuk.

⁷ Topa tek xãnãhã', tu mõgkutnãhã', 'ũyĩy 'ã hãm'ãpak max'ax 'ãktux, tuk yãy kutnãhã', xik ka'ogãhã'. ⁸ Yãk-tõgnãg, ha Topa yõg tikmũ'ũn xohix xexka', pa Topa tek mũn yãy kutnãhã', 'ũyĩ' puknõg xop pu hãm'ãpak max'ax 'ãktux, ha hãm'ãpak'ax te Kunnix 'ãktux, ha Kunnix te' kuxa mãm xop ha hãmmax xe'ẽgnãg gãhã', yĩy tikmũ'ũn kuxa te' yẽy. ⁹ Ha Topa te nũgkutnãhã', 'ũ hãm'ãktux xe'e', nõy hãm'ãpak max'ax 'ãktux tikmũ'ũn xop xohix pu', tuk hit-tup. Hõmã Topa te hãmpe'paxex, nõy Yoneo xop, xi' puknõg xop ha hãmmaxnã', ha hãm'yãxatamuk xohix hã' yĩy 'ohnãg, pãyã hõnhãk xat, 'ãte tikmũ'ũn xohix pu hãm'yũmmũgã'. Yã Topa max xe'ẽgnãg, tu hãpxop xohix mĩy, tu kama' hep xohix xop ha hãmmaxnãhã'. ¹⁰ Tu' kuxa mãm ka'ok xop ha hãmmaxnãhã', nõy pexkox yõg xexka xop tu' mũy, nõy xat'ax xop tu' mũy, puyĩy hãm'yũmmũg, yã Topa te hãm'yũmmũg xe'ẽgnãg. ¹¹ Hõmã, hãm'yãxatamuk xohix 'ĩhã', 'ap xip'ah hahãm, xix pexkox 'ap xip'ah, 'ĩhã Topa te hãmpe'paxex, nõy Yeyox Kunnix xok'ax hã' hep xohix xop yãy tu nũnnãy, pu nõ yãyhã tikmũ'ũn yãp-xehnãg. Yã hõnhã Topa te' mĩy, yũmũg xuxyã Yeyox xok'ax hã 'ũmĩy, ¹² 'ũyĩy yũmũg kuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, hu' mãm ka'ok 'ũkopah, hu yũmũg kuxãnõg 'ohnãg, nõy Topa yĩkãgnãg hã yũmũg pi'. ¹³ 'Ûkũy, pa 'ãkuxa tuknõg hok, nõy Topa yõg putat hã mõg. Yã Topa tek xũy hã xa hãmmaxnãhã'.

Kunnix te mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg

¹⁴ Yĩk kopaxux hãk xip yũmũg Tak Topa pu'. Yã yũmũg Tak xe'ẽgnãg, tu hãpxop xohix mĩy, ¹⁵ tu yũmũg pẽnã max, yũmũg 'ãtak putuk, mõ yũmũg yãy xe'ẽgnãg tu', ha hãmmaxnãhã yãy kutok xop ha', tu pexkox yõg kutok xop, xix hãm xexka yõg kutok xop ha hãmmaxnãhã'. ¹⁶ Yã' max xe'ẽgnãg! 'Áte' xak, puyĩy Topa Koxuk 'ãkuxa ka'ogã', xa 'ãka'ok, ¹⁷ ha tu' xak kamah, pu 'ãkuxa mãm mãm ka'ok, pu Kunnix 'ãkuxa kopa xhip, xayĩy 'ãxape-tup pax, nõy kama Topap-tup pax xexka', ¹⁸ nõy Topa yõg tikmũ'ũn xohix mũtik

hāmyūmmūg. Yā Kunnix te tikmū'ūn mō'yāy xe'ēgnāg, yīy nōm pe'āpaxeh mōktu 'ākuxa te' yēy Topa pu', yā yūmūg putox ka'ok īhā nōm mō'yāy'ax pekpaxex. Ha kaxīy 'ākuxa hittup xexka', yā Topa mūn te 'ākopa' xip ka'ok, ¹⁹ tu mōktu 'āxop te hāmyūmmūg xe'e', yā Kunnix te yūmūg mō'yāy xe'ēgnāg mō kuma' mōg. 'Āpu' xak, nūy mō'yāy'ax yūmmūg, nūy 'ākuxa' yēy, ha kaxīy Topa xe'ēgnāg te 'ākopa' xip ka'ok.

²⁰ Pūyā' xohix Topa xexka 'āktux, ha yūmūg ka'ogāhā', tu yūmū'ā ha hāmmāxnā xexka', 'īhā yūmū'āte ta tu' xak, pu hāmmāxnāk-tōgnāg. Yā Topa te hāmpē'paxex xexka', ha yūmū'āte hāmpēkpaxex kutōgnāg. ²¹ Pūyā' kuxa mām ka'ok xop xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux, pūyā' xuktux mō kuma' mōg. Yā Yeyox Kunnix te yūmūg ka'ogāhā' 'ūyīy Topa max xe'ēgnāg 'āktux. Pūyā hāmyāxatamuk xohix hā' xuktux, pu tu kux 'ohnāg. Hamūn.

4

Kunnix hā yūmūg yīn puxet

¹ Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, hu kanet kopak xip, ha xa tu' xak, xa hāpxopmā max. Topa te 'āxānāhā', xa hāpxopmā max. ² Yāy kutōgnāg pe'āpaxex, nūy 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy hip, nūy nōā'tot, 'āxop te 'āxapep-tup pax tu'. ³ 'Ānōy gāyā hok, nūy yā 'āxop putox puxet, xix 'ākuxap-xet, yā Topa Koxuk te 'āxop nūnnāhā', xa yāyhā tikmū'ūn, nūy yāp-xet. ⁴ Topa Koxuk puxet, xix 'āxop yā Kunnix hā 'āyīn puxet, ha Topa te 'āxānāhā', xa Kunnix nūn'ax hip, xayīy pekkox tu nū mūtik 'āmōg, nūy 'āpip ka'ok. ⁵ Ha yūmūg xuxyāp-xet kamah, ha yūmūg kuxa mām Yeyox Kunnix yāp-xehnāg kopah, ha yūmūg putox pix kamah, 'ūyīy yūmūg xuxyāp-xet 'āktux. ⁶ Ha Topa yūmūg Tak yāp-xehnāg, tu' xohix hā' xuxyā, tu tikmū'ūn kopa hāpxopmāhā' tu' kopa' xip.

⁷ Kunnix te Topa Koxuk yūmū'ā ha nū'kutnāhā', pu yūmūg ka'ogā', 'ūyīy yūmūg hāpxopmā ka'ok, nūy yāy xape ka'ogā kamah. ⁸ ha Topa yōg tappet te: "Tik te pepi' mōg, tu' gāy xop kīy, nūy yāy mūtik mōgā',

xix kanet kopa' pip xop mōy, nūy mōgā kamah,

tu yā tu hāpxop hok popmāhā'," kaxīy

⁹ Tep tu hām'āktux, hu: "Tik te pepi' mōg," kaxīy? 'Ūxuktux, nūy tik kaka' mōg hāmāxap'ax 'āktux. Tu yā yūmūg xuxyā Kunnix 'āktux, 'īhā tik puxet 'āktux. ¹⁰ Yā tik puxet xok, ha nō hāpkot, tu putpu' hi, tu pepi' mōg pekkox ha, yā kaka' mōg hāmāxap, tuk-nāy tu pepi' mōg, hāmnōgnōy kūnāpa' mōg, tu hām xexka tu' xip, xix pekkox tu' xip kamah, nūy pekkox xop yīkāgnāg hā' xip, nūy tikmū'ūn yīkāgnāg hā' xip kamah. ¹¹ Tu Topa Koxuk hōm tikmū'ūn pu', puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Tu' yāg ka'ogāhā', nūy mō'pok, xi' yāg ka'ogāhā', pu Topa pupi hām'āktux tikmū'ūn pu', xi' yāg ka'ogāhā', pu hām'āpak max'ax 'āktux, xi' yāg ka'ogāhā', pu' kuxa mām xop pēnā max, xi' yāg ka'ogāhā', pu' kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgā'.

¹² Yīy Kunnix pu tu hāpxopmā max, puyī' kuxa mām ka'ok xop ka'ogā'. Yā' kuxa mām ka'ok xop te Kunnix hā' yīn puxet. Tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max, ha Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat kamah, nūy tu pēnā max. ¹³ Yā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, hu yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yā Kunnix hā yūmūg xohix yā tikmū'ūn puxet, nūy yūmūg Topak-tok xop xe'ēgnāg, tu mōktu Topa pu yūmūg xiptap xop putuk, tu mōktu Kunnix putuk. ¹⁴ Yā kaxxop putuk, 'īhā hāmpē'āpaxeh hok. 'Āpu hāmyūmmūg, xa tik kummuk xop pu 'āyīpkox 'ohnāg, tu hām'āktux'ax puknōg 'āpax hok, ka Topa yōg putat xax, tik kummuk te xa mō'āmā hah. ¹⁵ Hām'āpax hok. Pa hām'āktux xe'e', koit hok, 'ānōy putup pax tu hāpxe'e' 'āktux, nūy Kunnix putuk. Yā Kunnix yāk xohix hā yūmūg putox, nūy yūmūg pēnā max. ¹⁶ Kunnix hā yūmūg xohix yīn, nūy nōm hā hām'āpak nām, pu yūmūg xohix xat. Ha' kup te' yīn tu yāy hi', nūy tu mōg max, ha kaxīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok xop xape xop te yāy tu hi kamah, nūy Kunnix hā' yīn, tu yāy hittupmāhā', tu yāy putup pax.

Yūmūg kuxa hi xe'ēgnāg nōmhā

¹⁷ Yīy 'āte xa hām'āktux nām, hu: Tikmū'ūn te Topa yūmmūg hok, puxix hitop

tu hãmp'e'paxex. Yã Kunnix te yãy 'ãxet'ax 'ã' hõm, 'ãte 'ãxat, hu: Hãpxopmã'ax hitop kuxyã', nũy nõm hãmhitop hãmp'e'paxex xop mütik mõg hok, nõm xop yã Topa hã' puknõg. ¹⁸ Hap-tox ka'ok, tu hãmyũmmũg 'ohnãg, tup-tup nõg, pu Topa 'ũhĩnnã', tu' yĩpkox 'ohnãg Topa pu', yĩy nõm kummuk xop nĩm, nũy kummuk mĩy'ax xop pe 'ãmõg hok. ¹⁹ Ha yãyhãhup 'ohnãg, tu' nõy hã' xupxet pax, tu' xak, nũy hãpkummuk xohix mĩy.

²⁰ Pa 'ãxop te Kunnix yũmmũg max, hu hãpxopmã max, Kunnix te hãpxopmã max hah. ²¹ Hõmã tikmũ'ũn te xa Kunnix 'ãktux, ha 'ãkuxa mãm ka'ok nõm kopah, hu nõm mütik hãmyok mĩy, nũy Topa yõg putat hã 'ãmõg, ²² tu hãpxopmã'ax hittap nĩm, nũy tu yãy putup mĩy'ax hok, yã 'ãkummugã tap, ²³ ha Topa te 'ãkuxa xix 'ãp-tox tupmã'ax, ²⁴ xa 'ãxop max xe'ëgnãg Topa putuk. Yã Topa mũn te hãmyok mĩy, tu hãpxopmã max, tu hãmaxnã xe'ëgnãg.

²⁵ Yĩy koit hok, hu ta 'ãnõy pu hãpxe'e 'ãktux, yã yũmũg xohix te Kunnix hã' yĩn. ²⁶ 'ãgãy, 'ĩhã hãpkummuk mĩy hok, pãyã 'ãxuxi', nũy 'ãmñy tox hã 'ãgãy hok. ²⁷ 'Ûtux hok pu Hãmgãyãgnãg 'ãkuxa kummugã hok. ²⁸ Tikmũ'ũn te' xupxet tap, puxi tu' kuxyã' xupxet, nũy tu max, nũy xe tu xupxet hok, nũy tu hãm max, tu hãmyok mĩy, puyĩy tikmũ'ũn hok xop pu hãpxop popmã'. ²⁹ Hãm'ãktux kummuk hok, hu ta hãm'ãktux max, nũy mõ'ãnõy nĩynãm, nũy 'ãnõy hitupmã'. ³⁰ Topa Koxuk pu' hupmã hok, ka tu' kuxa hittup 'ohnãg. Yã Topa te xa yãy Koxuk nũ'kutnãhã', nũy tu hãm'ãktux xeh, nũy 'ãpẽnã max. 'Ap max'ah tikmũ'ũn te Topa Koxuk kuxa pu hupmã'. Yã 'ãpẽnã max xe'ëgnãg, tu 'ãkuxa hittupmãhã', tu xa hãm'ãktux xex, xayĩy Topa yõg tikmũ'ũn. Yĩy Kunnix te 'ãmõgãp-tup pexkox tu', 'ĩhã hãptup xe'e mõ'nã'ax, ha Kunnix nũn, nũy yãy xape xop mõgã'. ³¹ Yĩpkũmĩy hok, xix 'ãgãy hok, 'ãnõy mãnõg hok, hãpkute'ex kummuk hok, ³² pa 'ãnõy kuxa ka', nũy tu' yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', ha' kux, Kunnix xok'ax hã' xaxogãhã'.

5

Yũmũ'ã Topa hã yãy kutok xop

¹ Topa hã 'ãxop kutok xop, ha mõ'ãyãy xe'ëgnãg, yĩy hãpxopmã max, nũy 'ãtak Topa putuk 'ãxop, nũy hãpxopmã max. ² 'ãxape xop putup pax, yã kaxĩy Kunnix te mõg yũmũg yãy xe'ëgnãg, tu yũmũg pupi' xok, ha Topa tep-tup, tu' hittup.

³ Topa hã 'ãxop tikmũ'ũn xe'e', hu hãm'ãktux max, nũy tu hãpkummuk 'ãktux hok, nũy 'ãnõy yõg hãpxop putup hok, nũy xonnix hok, nũy 'ãnõy hã 'ãxupxet hok, 'ũmĩy hok. Yã Topa yõg tikmũ'ũn hãm'ãktux kummuk pu kummuk, ⁴ pa hãm'ãktux max, nũy hãm'ãktux kummuk tu kux, nũy hãm'ãktux hitop tu kux, nũy tu Topa max 'ãktux pax, hu: 'ãmax Topa! Kaxĩy. ⁵ 'ãte xa hãpxe'e 'ãktux: Topa xix Kunnix te tikmũ'ũn xop putup nõg, nõm te' nõy hã' xupxet xop, tu nõm mütik tikmũ'ũn xat 'ohnãg, yã' kummuk xop te hãpkummuk mĩy, tu' nõy hã' xupxet, tu' nõy yõg hãpxop putup pax, yã hãpxop 'ũm te nõm xop hã topa komut, 'ũp-tup pax xexka hah, tu Topa xe'ep-tup kutõgnãg, yã hãpxop xohix mũn putup pax xe'e'.

⁶ 'Ûtux hok pu' nõy 'ãmõ'ãmã hok hãm'ãktux hitop hã. Topa te hãpxopmã'ax kummuk putup nõg, tu' yĩpkox 'ohnãg xop kummugãp-tup 'ũyãnãn tu'. ⁷ 'ãpu, nõm kummuk xop nĩm. ⁸ Yã hõmã 'ãxop te hãpkummuk mĩy pax, ha hãpkoxtap te 'ãkuxa kopa' xip, pa Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa tupmãhã', hu hãpxopmã max nõmhã. ⁹ Topa te 'ãkuxa tupmãhã', 'ãpu hãpxopmã max, nũy 'ãnõy kuxa ka', nũy hãmyok mĩy, nũy hãpxe'e 'ãktux. ¹⁰ Xi' xak, nũy xe hãpxopmã max'ax hã Topa kuxa hittupmã'. ¹¹ Hãpxopmã hitop hok, tikmũ'ũn nõy xop mütik, hãpxopmã hok, nũy xetxox putuk hãpxopmã hok. Yã xetxox te hãpkoxtap 'ĩhã' xupxet, tu' xaptop. 'ãpu, 'õg hãpxopmã'ax mũg tikmũ'ũn tu'. ¹² Yã hãpxopmã'ax xaptop te yãy pu' hũpmãhã', ¹³ 'ĩhã tikmũ'ũn nõy te' yũmmũg, ha' kummuk, ¹⁴ ha tikmũ'ũn te' yũmmũgãhã', nũy tu' mũg, yĩy Topa yõg tappet te:

“'ãxop mõ'ãyõn xop, yãy koxak, 'ãyok, nũy 'ãxit, nũy 'ãhi', ha Kunnix te xa hãptupmãp-tup,” kaxĩy.

Yā hāptupmāp-tup, ha kaxīy Kunnix te yūmūg hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hāmyūmmūg max.

¹⁵ 'Ōg pa 'āti'. 'Āpu, Topa yōg putat hā 'āmōg kuma 'āmōg, tu hāmyūmmūg, nūy hāpxopmā max. ¹⁶ Yā hāmyāxatamuk te' nōy hā yāyikutut, yīy 'āmnīy xohix hā Topa pu hāpxopmā max, tikmū'ūn nōy te hāpxopmā kummuk hah. ¹⁷ 'Āp-tox ka'ok hok, hu hāmyūmmūg max, pa yūmūg xuxyā pu 'āyīpkox pi', nūy 'ūyōg hāmputup'ax mīy.

¹⁸ Ta hep xupyāg xo'op hok, xa paptux hok, ha 'ākummugā'. Pūyā Topa Koxuk 'ākopa xip, nūy 'ākuxa hittupmā'. ¹⁹ 'Āxape pu Topa yōg hām'āktux 'āktux, xix Topa yōg hām'āktux'ax kutex, nūy tu 'ānōy ka'ogā', tu yūmūg xuxyā Yeyox pu 'āxop kutex, nūy nōm pu: Yāyā', 'āmax! Kaxīy. ²⁰ 'Āpu Topa yūmūg Tak pu hām'āktux kamah, nūy 'ūmax 'āktux, ha yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tep-tup, 'ū yūmūg Topa max 'ūm 'āktux. ²¹ Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, yīy yūmūg yāy xape xohix puk yīpkox pip.

'Ūyīpxox xi' xetut 'āktux

²² Pūyā 'ūhūn yāy yīpxox pu' yīpkox xip, nūy yūmūg xuxyā Kunnix pu' yīpkox pi' kamah. ²³ 'Ūyīpxox te yāy xetut xat, ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, tu nōm pupi' xok, pu tu yāyhā Kunnix hā tu yīn, nūy Kunnix pu 'āyīpkox pi'. Yā tikmū'ūn putox te yāy yīn xat, nūy tu pēnā max. Ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop xat, nūy tu pēnā max. ²⁴ Pūyā 'ūn yāy yīpxox pu yā' yīpkox pi'. Kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Kunnix pu' yīpkox pip.

²⁵ Pūyā' yīpxox yāy xetut mō'yāy xe'ēgnāg, yā kaxīy Kunnix te' kuxa mām ka'ok xop mō'yāy xe'ēgnāg, tu nōm pupi' xok, ²⁶ puyīy Topa hā 'ūyōg tikmū'ūn, ha kōnāg hā' pix, xix yāy yōg hām'āktux'ax hā yūmūg yūmmūgāhā', ²⁷ 'ūyīy yūmūg māynāg hamūn pu', nūy hāpkummuk hok hā yūmmūg pip, nūy yāyhā max xe'ēgnāg. ²⁸ Tik te yāy mūn pēnā max. Pūyā yāy xetut kaxīy pēnā max kamah. Tik te' xetut pēnā max, puxix yāy mūn pēnā max kamah. ²⁹ 'Ok xip tikmū'ūn te yāy mūn putup hok? 'Āmhok, Yāp-tup. Yā' xohix te yāy mūn putup, hu yāy xīnnāhā', ha kaxīy Kunnix te' kuxa mām

ka'ok xop putup, tu nōm pēnā max. ³⁰ Yā yūmū'āte Kunnix hāk yīn, pu yūmūg xat, nūy yūmūg pēnā max, ³¹ yīy Topa yōg tappet te: "Pūyā tik yāy tak nīm, xi' tut nīm, nūy tu xetut mūy, nūy nū mūtik 'āti'. Yā yāyhā' yīn puxet. Kaxīy. ³² Ha kaxīy Topa yōg tappet te hām'āktux xe'e', tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', hu Kunnix xi' kuxa mām ka'ok xop 'āktux. Yā' kuxa mām xop te Kunnix hāp-tox puxet, ³³ tu 'āxop 'āktux kamah, nūy yīpxox yāy xetut pēnā max, yāy mūn pēnā max putuk, nūy xetut yāy yīpxox pu' yīpkox pi', 'ūyīpxox xexka pe'paxex tu'.

6

'Ātak mūnōm xop xik-tok xop 'āktux

¹ Kakxop, Topa te 'āp-tup, xa 'ōg 'ātak pu 'āyīpkox pi', xix 'ātut pu 'āyīpkox pi', yā hāmyok. ² Topa yōg tappet te: "Yā 'ātak mūn 'āktux max, xix māy 'āktux max," kaxīy. Yā Topa te 'āxat hāmāxap, xa 'ātak max 'āktux, hāk-nāy tu hām'āktux xex, pu tikmū'ūn tu hittup tox, ³ hu: "nūy 'āhittup, pu Topa xa hāmmaxnā', xa 'āhittup tox hām xexka tu'," kaxīy.

⁴ 'Ātak mūnōm xop, xix māy mōnōm xop: 'Āpu 'āk-tok kute'ex kummuk hok, nūy tu gāyā hok, tu nōm yūmmūgā', puyīy hāpxopmā max, yā Kunnix te xa' hōm yāy 'āxet'ax, xa 'āk-tok yūmmūgā max.

⁵ 'Āxop kāmānat xop, 'āxuxyā nōm te 'āxat'ax pu 'āyīpkox xip, 'ākuxānōg, nūy māynāg hāpxopmā', nūy Kunnix pu 'āhām. ⁶ 'Āxuxyā pu 'āyīpkox xip, nūy 'āhām max, 'āxuxyā te 'āpēnāhā 'īhā, xix 'āpēnā hok 'īhā' kama 'āhām max. 'Āmun yā Kunnix hā kāmānat, yīy Topa te 'āxat, xa 'āxuxyā yōg xat'ax mīy, 'āxop te Kunnix putup pax tu'. ⁷ 'Āhām max 'āhittup tu', Kunnix pu 'āhām, hu 'āhittup, 'āxuxyāp-xet pu 'āhām'ah, yā yūmūg xuxyā Kunnix pu 'āhām kamah. ⁸ Topa te yā 'āpēnāhā', tu tikmū'ūn xohix xop pu pagop-tup, tute tikmū'ūn te hāpxopmā max pu hāmmaxnāhā', xix tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pu hāpkummugāhā'.

⁹ 'Āxop 'āxuxyā xop: 'Āpu 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā max, xix nōm mānōg hok, tu: "Āte 'ākix'ax!" kaxīy. 'Ūxaxok hok: 'Āxuxyā

xop xix kāmānat xop xohix te Topa pu' hām, ha pekkox tu' xip, ha yā xohix Topa yōg kāmānat, yā 'āxohix te Topa pu yā' nōy putuk.

Topa yōg xonat xop

¹⁰ Hōnhā 'ākuxap-xet yūmūg xuxyā kuxa mūtik, hu 'āka'ok, yā yūmūg xuxyā te 'āka'ogāhā', ūyīy hāpkummuk mīy hok. ¹¹ Xonat xop te pipkup hā' yāy mō'tat, puyī' gāy xop kummugā hok. Ha kaxīy Topa te 'āka'ogāhā', pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹² Yā yūmū'āte tikmū'ūn gāy mūtik yāykix 'ohnāg. 'Āmhok. Pāyā pekkox yōg gāyxop mūtik yūmūg yāytuk-mīy. 'Ūxohix yā hāpkoxtap yōg gāy xop, tu yūmūg nōāp-tup, yīy Topa te yūmūg ka'ogā'ax, 'ūyī' gāy xop yōg kummuk mīy'ax kuxyā'. ¹³ Āpu, Topa yōg hāpka'ok pa', nūy 'āka'ok, xonat xop putuk, nūy gāy xop yōg hāpxopmā'ax kummuk kuxyā', nūy 'ānū pa hok, 'ākuxānōg 'ohnāg tu'. Yā 'ākuxa tu mām ka'ok 'āpi'. ¹⁴ Ha xonat te' xax ka'ok hā mō'tat, ha pipkup hā' xax mīy, pu xonat xop mō'yāy nīy, tu yāy kūnāy hīy pipkup hā'. Kaxīy Topa te 'āxat, xa hāmyok mīy, nūy yāyhāhup hok, yā yāy kūnāy hīy'ax putuk. Ha tikmū'ūn xohix te 'āxop 'āktux'ax, hu: "Yā' koit 'ohnāg," kaxīy. Kama xonat te pipkup xax mō'tat, nūy nō yāy kep mō'nīy, puyī' gāy xop xonat xuhmīy hok. Ha kaxīy 'āxop te hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn pēnā', hu: "Yā' max 'ōhōm. 'Ap hāpkummuk 'ūm mīy'ah," kaxīy. Tu yūmūg xuxyā 'āktux max. ¹⁵ Ha xonat xop te pataxax ka'ok tat, nūy hāpkumep mō'ka'ok, ha kaxīy 'āmōg mō'ka'ok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ākuxa hittup tu', ha hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā'. ¹⁶ Ha xonat xop te pipkup 'ānuk xexka tat, nūy mō'yāy nīy, nūy gāy xop yōg pox xox mō'hap'ax tu xok. Ha kaxīy 'ākuxa mām ka'ok Kunnix kopah, nūy Topa tu 'āpip ka'ok, pu Hāmgāyāgnāg 'ākuxa kummugā hok. ¹⁷ Ha xonat xop te mō'yāy kux xax ka'ok tat, nūy nō yāyputox pak, puyī' gāy xop 'ūp-tox tak hok. Hā kaxīy 'āxop te Topa pe'āpaxex, tu 'ākuxa tuknōg 'ohnāg, hāmpe'āpaxex max tu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit tap, nūy mō 'ākuxa max tat 'ūyānān tu'. Ha xonat xop te mīkax

xexka pop, nūy gāy xop kix. Ha kaxīy 'āxop te Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux, nūy yāmīy kummuk yōg hāpxopmā'ax kummuk nō'ā', ha Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy hām'āktux ka'ok. ¹⁸ Āxop te Topa yōg hām'āktux 'āktux, ta Topa pu hām'āktux pax, ha Topa Koxuk te xa hāmyūmmūgā'ax xa Topa pu hām'āktux max. 'Ōg pa 'āti', 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu'. ¹⁹ Tu Topa ta tu' xax, puyīy 'ūgmūn pu hām'āktux, nūy ka'ogā', 'ūg hām'āktux tikmū'ūn pu', nūy Topa yōg hām'āktux'ax xe'e yūmmūgā'. ²⁰ Tu te nūgkutnāhā', 'āte hām'āpak max'ax 'āktux, tu' xuktux kamah, 'ihā kanet kopak xip, yīy Topa ta tu' xax puk ka'ogā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux pax.

Paot te' xape xop 'āneo

²¹ Yūmūg xape Tikik te 'ūgmūtik hāpxopmāhā, nūy 'ūgmūn tu nō tu tehet, tu 'āha' mōg putup, hak mūn 'āktux'ax, nūy xa hāmyūmmūgā', ²² tu 'āha' mōg, nūy xa hām'āktux, nūy 'ūgmūg hām'ax 'āktux, xayīy 'āxop hittup kamah.

²³ Pūyā Topa yūmūg Tak xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa māmā ka'ok yāy mūn kopah. ²⁴ Pūyā Topa xa kāmmaxnā', 'ihā 'āxop te yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putup pax mō'kuma 'āmōg. Tu ta tu kux.

PAOT TE KŌMĒN PINIO YŌG KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'AMI'

¹ Ūgmū'ūg Paot xix Tīmōn, tu Yeyox Kunnix puk mū'āte hāpxopmāhā', tu nūhū tap-pet kax'āmi, tu kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn pu kax'āmi', nōm xop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopa' xop pu kax'āmi', ha' kuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik, xi' yōg tik pēnā max'ax xop pu kax'āmi', xix tik xop te' hok xop pu hāpxop popmāhā pu kax'āmi'.

² Pūyā Topa yūmmūg Tak xa hāmmaxnā'. Pūyā yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā kamah, nūy 'ākuxa māmā'.

Paot te Topa pu hām'āktux

³ 'Āte Topa pu hām'āktux, 'īhā 'āte 'āpekpaxex, tu: "Āmax Topa', yā xate Pinio yōg kuxa mām ka'ok xop ka'ogāhā'," kaxīy. ⁴ Hu Topa pu hām'āktux, 'ūgkuxa hittup tu', ⁵ 'īhā 'āte 'ōg hāpxopmā'ax pekpaxex. Yā 'āxop 'ūgmūn 'ahā 'ātehet, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu hōmā xix hōnhā 'ūgmūn mūtik hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux. ⁶ Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', tu xa hāmmaxnāhā', tu' kuxyā 'ohnāg, ha mōktu Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāhā', ha tute kuxyāp-tup, 'īhā Kunnix putpu' nūn. Yā 'āte' yūmmūg. ⁷ Tu 'āxop pekpaxex, 'āmnīy xohix hā hāmpekpaxex, tu 'āte 'āp-tup pax xexka', 'ūgmūn mūtik 'āxop te hāpxopmāhā'. Topa te 'āxop xexkanāhā 'ūgmūtik, tu yūmmūg xexkanāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, yā 'ōhōm Topa yōg hām'āktux xe'e. 'Āte nōmhā' xuktux, 'īhā kanet kopak xip, tu hōmā' xuktux, 'īhā 'āte hāpkumep hā, hām'āktux ka'ok hā tuk mōg. ⁸ Yeyox Kunnix te mō'āyāy xe'ēgnāg, ha kaxīy 'āte 'āp-tup pax kamah, 'ap koit'ah 'āte', Topa te' yūmmūg.

⁹ Ha 'āte Topa tu' xak, pu 'āxop 'āxape kuxa mām xop xohix 'ūp-tup pax, tu mōktu yāp-tup xe'ēgnāg, tu hāmyūmmūg, tu mōktu hāmyūmmūg xexka', ¹⁰ nūy hāmma 'ūm yāykutnā', nūy 'ākuxa tup tat, 'īhā Kunnix te putpu' nūn, xayīy yā 'ōg hāpxopmā'ax

xa' hupmā hok. Yā Kunnix yōg hāptup xe'e mō'nāp-tup. ¹¹ Ha Yeyox Kunnix yāp-xehnāg te 'ākuxa kopa hāpxopmā max, puyīy tikmū'ūn xohix Topa max xe'ēgnāg 'āktux.

'Āte Kunnix tu hāpxopmāhā'

¹² Ūkxape xop: 'Āte xa hāmyūmmūgāp-tup. Gāyxop tek xūygāhā', xik hīy kanet kopah, pāyā Topa te hāmmaxnāhā nōmhā', hak xape punethok te 'āhā' tehet, tu hām'āpak max'ax 'āktux, ¹³ ha kaxīy gohet yōg xonat xop te hām'āpak, tu 'āte hāpxopmāhā Kunnix pu' yūmmūg, tuk hām'āx ha kanet kopak xip yūmmūg. ¹⁴ Ha yūmmūg xape xop te' yūmmūg kamah, hu' kuxa mām ka'ok yūmmūg xuxyā Yeyox kopah, tu' hittup, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, 'ūkuxānōg 'ohnāg. ¹⁵ Yā' yāg yīpkūmīy, tu' yāykix pax, hu Kunnix 'āktux, pa' yāg hittup, nūy xuktux, ¹⁶ 'ūkputup pax tu 'āktux, Topa te mōgkutnāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'ōm te' yūmmūg, ¹⁷ Ha' yāg nōy te mō'āmā pax, tute 'ūgyīpkūmīy tu', 'ūyīy 'ūgkuxa hittup hok, yā' gāy tu hām'āktux max 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūn pu hupmā'.

¹⁸ Yā' xohix te Kunnix 'āktux, yā' puxi'. Yīk kuxa hittup pax, ¹⁹ tuk kuxa yūm ka'ok 'āxop kopah. Yā 'āxop te Topa tu' xak, puk xut kanet kopah, yīy Yeyox Kunnix Koxuk tek ka'ogāhā', hak kuxa yūm ka'ok. ²⁰ Ūgkuxa yūm ka'ok, nūy Topa pu hāpxopmā max, nūy 'āmnīy xohix hā xix hōnhā Topa pu 'āte hāpxopmāhā', nūy yā yāyhāhup 'ohnāg, xik kuxānōg 'ohnāg, pu tikmū'ūn Kunnix 'āktux max, 'ok pek hi'ax, 'ok pek xok'ax. ²¹ Tephak xip hām tu'? Hām tuk xip, nūy Kunnix xexka xe'ēgnāg 'āktux. 'Ūkxok, koxix pekkox hāk mōg, nūy Kunnix mūtik xīhip, nūy 'ūghittup xexka mō'kumak mōg. ²² Hām tuk xip, koxix hā hāpxopmā max Kunnix tu'. 'Ap yūmmūg'ah 'āte', piyā' mūn max, 'ok pek hām tuk xip, 'ok pek mōg pekkox hah. ²³ Yā' max 'ūkxip hām tu, pāyā 'āte' xak, nūy mōy xip Kunnix mūtik pekkox tu'. Yā' max xe'ēgnāg! ²⁴ Pāyā 'āxop puk max, nūy xīhip hām tu', ²⁵ tu hāmyūmmūg, hu 'āxop tuk xip putup, nūy 'āka'ogā', nūy 'ākuxa hittupmā', xayīy 'ākuxa hittup, 'īhā' mām ka'ok yūmmūg xuxyā

kopah. ²⁶ Āte putpu 'āhak mōg'ax, xa 'ākuxa tu hittup 'ūgmūn hah, yā 'ākuxap-xet Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ²⁷ Āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, tu 'āyīpkox pip, yīy hōnhā hāpxopmā max, nūy Kunnix putup hāpxopmā max. Kaxīy 'āte 'āxop putox puxet yūmmūg'ax, 'ōg hāpxopmā'ax hā 'āte hāmyūmmūg'ax, 'ok pe 'āhak mōg, 'ok pe 'ahak mōg hok. 'Āxop xohix hām max, kopxix 'āxop kuxap-xet yūmmūg, yā 'āxop te hām'āpak max'ax 'āpak, hu 'ākuxa mām ka'ok. ²⁸ 'Ūgāyxop yīpkutuk hok, nūy ta tu 'āka'ok, ha kaxīy 'ūgāyxop te' pēnā'ax, tu hāmyūmmūg'ax, hu: "Yā Topa te nōm xop mūtik ti xe'e', yīk mūg xūygāp-tup 'ūyānān tu', ha nōm kuxa mām ka'ok xop mōgāp-tup pexkox hah, pu tu pip ka'ok," kaxīy. ²⁹ Ha Topa te 'āxop xexkānāhā', xa hāpxopmā Kunnix pu', nūy 'ākuxa mām ka'ok 'ōm kopah, nūy 'āxūy kamah nōm pu'. ³⁰ Hōnhā 'āxop tek mūtik hāpxopmā'ax, nūy hām'āpak max'ax 'ūm 'āktux, xix 'ūghām'ax pēnāhā', ha 'gāy xop tek mūn pu hupmāhā', tu hōnhā kamak xūygāhā', kaxīy.

2

¹ Yā Kunnix te 'āxop mūtik tihi', tu 'āka'ogāhā', tu mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āhittupmāhā', ha Topa Koxuk te 'āmūtik yāy hi', ha 'āxape kuxa ka', ² xayīy 'āp-xet, nūy hāmpē'āpaxeh puxet. 'Āpu, 'āxop kuxap-xet kamah, nūy 'ānōy putup pax, xayīy 'ūgkuxa hittupmā xexka'. ³ Yā puxehnāg pe'āpaxeh hok, pāyā 'ānōy pe'āpaxeh kamah, nūy yāy pu hāpxopmā', tu' xak hok, pu tikmū'ūn xa hām'āktux max, pāyā yāy pe'āpaxek-tōgnāg, nūy 'ānōy pe'āpaxeh xexka'. ⁴ Topa tu' xax, pu 'ānōy ha hāmmāxnā kamah, nūy yāy puxehnāg pu xax hok.

⁵ 'Āpu hāpxopmā, nūy Yeyox Kunnix putuk, hu:

⁶ Kunnix yā Topa yāy putuk, pa Kunnix xupkūmīy 'ohnāg,

⁷ tu pexkox nīm, xix hāpxop xohix nīm, nūy yāyhā kāmānat, nūy yāyhā tikmū'ūn kutok.

⁸ Tu yāy pe'paxex 'ohnāg, tu Topa yōg putat hā' mōg,

nūy nōm pu' yīpkox xip, hu yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu',

⁹ yīy Topa te' xexkanā xe'ēgnāg, tu' xuxet'ax mīy,

pu tikmū'ūn xohix, xix pexkox yōg xop xohix Yeyox 'āxet'ax 'āpax, tu:

"Yā 'ōhōm xexka xe'ēgnāg, tu yūmūg xohix xat!" kaxīy.

¹⁰ Yā pexkox yōg xop xohix nūktetex Yeyox keppah,

xi' hep xop xohix, xi' xakix xop nūktetex,

¹¹ nūy Yeyox Kunnix 'āktux yāy xuxyāp-xet, nūy yūmūg 'Ātak Topa xexka 'āktux.

'Āxop te māyōnnāg xop putuk

¹² 'Āxop yāk mūn hā 'āxape xe'ēgnāg, tuk mūn pu 'ayīpkox pip, 'īhāk xip 'āmūtik, yīy 'āyīpkox pip max, 'īhāk xip hāptox tu', 'Āpi hāpxopmā max pax, tu 'ākuxānōg, nūy Topa yōg putat xak hok. ¹³ Yā Topa te 'ākuxa kopa hāpxopmāhā', xa hāpxopmā max, nūy nōm pu 'āyīpkox pi', nūy hāmpē'āpaxeh max kamah.

¹⁴ 'Āpu hāpxopmā max, nūy 'ānōy māmōg hok, nūy yāytuk-mīy hok. ¹⁵ 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, hu hāpxopmā max tikmū'ūn kummuk kopah, xix Topa hā' puknōg xop kopah, ¹⁶ ha kaxīy 'āxop te māyōnnāg putuk, yā 'āmnīy hā tikmū'ūn xohix te māyōnnāg pēnā'ax max, Ha kaxīy tikmū'ūn kummuk kopa 'āpip, ha Topa hā' puknōg xop te 'ōg hāpxopmā max pēnāhā', 'īhā nōm xop pu 'āxop te hām'āktux, 'īhā Topa yōg hām'āktux'ax 'āktux. 'Āxop te hāpxopmā max, kopxix hittup, 'īhā Kunnix putpu' hi nū hām tu', ha hāptup xe'e 'īhā' nūn putup, ha 'āpēnā', kopxix hittup, nūy hāmyūmmūg: yā 'āte hitop tu xa hām 'ūm yūmmūgā 'ohnāg.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hit-tupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hit-tupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

¹⁷ Hōmā 'āmānex te xokxop mō'hap, nūy Topa pu' haxyā', pūyīy Topa kuxa hit-tupmā', ha kaxīy 'āxop kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yāy mūn hōm, nūy Topa kuxa hittupmā', nūy nōm pu hām'āktux, nūy nōm pu hāpxopmā max. Hak mūn kuxa hittup kamah, nūy 'āxop mūtik Topa pu hāpxopmā max, pe yāk hi'ax, pe yā kamak xok'ax. ¹⁸ Ha kaxīy 'āxop kuxa hittup kama 'ūgmūtik.

Tīmōn xix 'Epaponit

¹⁹ Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek putup, kopxix Tīmōn 'āha mō'kutnā', puyīy nōm

tek yūmmūgā', 'ihā putpu' nū', 'āxop 'āktux tu', tu mōgnīynām. ²⁰ Tu 'āxop putup pax, 'ūgmūn putuk, tu 'āpēnā max kamah. ²¹ 'Ūxohix te yāy yōg hāpxop xak, tu Yeyox Kunnix xaxok, ²² pa Tīmōn te Yeyox Kunnix pu hāpxop xak, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, nūy 'āpēnā max, tuk mūtik hām, tuk mūn hāk-tok, hakmū'āte hāpxopmāhā', nūy hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' yūmmūg. ²³ 'Āte' hip, pu gohet 'ūgyīkopit kux, 'ūgyīkopit kux, kopxix mō'kutnā'ax, pu xa' xuktux. ²⁴ 'Ūgkuxa yūm ka'ok yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, tu' hip, puk xut, 'ūmōg 'āhah.

²⁵ Tu mō'kutnā'ax 'Epaponit kamah, hak mūn hā yā' xape, ha 'āxop te nū'kutnāhā', puk mūn hā tu tehet, tuk mūn mūtik hāpxopmā max, ²⁶ tu 'āxak, nūy 'āpēnā 'ūxeheh. Hōmā 'ūpakut, ha 'āxop te' yūmmūg, hu 'ākuxa tuknōg, ha 'Epaponit te hām'āpak, tu' kuxa hittup 'ohnāg. ²⁷ Yā' pakut xexka', tu' xok putūmnāg, pāyā Topa te' kuxa ka', xix yāk kuxa ka kamah, tu' hittupmāhā', xik kuxa hittupmāhā kamah. ²⁸ Yīy mō'kutnā'ax 'āha, xa' pēnā', nūy 'ūhittup tap yūmmūg, nūy 'ākuxa hittup, xix kamak kuxa hittup. ²⁹ 'Āpu 'Epaponit mūg ka'ok yāy kep hā, 'ihā' xupep, 'ākuxa hittup xexka tu', yā 'āxop hā' xape xe'ēgnāg, hamūn xix 'āxop mūn, yā yūmmūg xuxyā hā 'āxape', yī' xānā', pu mōy 'āpet tu' xhip, ha 'Epaponit xuktux max, xix tik nōy xop te Topa pu hāpxopmāhā 'āktux max. ³⁰ Yā' xok putūmnāg Kunnix tu', hāpxopmā punethok tu', nūy mō'ānīynām, xik mūn mōgnīynām, 'āxop pupi mōgnīynām.

3

Hāmyok mīy xe'ēgnāg

¹ 'Ūxape xop, pūyā yūmmūg xuxyā 'ākuxa hittupmā' punethok. 'Āte xa xe kax'āmi', tup-tup, nūy xa hāmyūmmūgā max. ² 'Ōg pa'āti!' Tikmū'ūn kummuk xop te' xat, pu' kuxa mām ka'ok pit xop yāy xax yīmap tu' mep, pu yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, ³ pāyā mō'āmā', yūmmūg yā Topa yōg tikmū'ūn xe'e'. Ha yūmmūg kuxa kopa hāpxopmāhā', ha ta' kummuk xop kopa hāpxopmā 'ohnāg, ha Topa Koxuk te yūmmūg yūmmūgāhā',

'ū Topa pu nū'āktettex, ha yūmmūg kuxa hittupmāhā'. Yā yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmmūg kuxap-xet, pa yūmmūg kuxa mām hok, nūy Yoneo xop mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat hok. Yā tikmū'ūn yāy yōg hāpxopmā'ax pu'uk, tu yūmmūg kuxa kummuk tupmā 'ohnāg Topa pu'. ⁴ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Yoneo yōg mīy'ax kopah, kopxik kuxa yūm'ax ka'ok kamah. 'Ūgmūn yā Yōneo xop yōg, tu nōm mīy'ax xohix mīy tap, 'ūyīy yāy kuxa kummuk tupmā', pāyāk kuxa maxnā 'ohnāg. ⁵⁻⁶ 'Ūktut tek put, ha 'āmnīy te 7 nōg, 'ihā tikmū'ūn tek nāg xax yīmap tu' xak. Yāk mūn 'Iyaet yōg tihix, tu mōnāyxop Meyamīy mōkputox 'ūgmūn, 'ūkhep Yoneo yōg yā xe'e', tu Paniye xop yōg kamah, hu' xat'ax xohix mīy māynāg, tu' kuxa mām ka'ok xop kummugāhā', ⁷ pāyā 'āte hāpxopmā 'Ūhitop tu', yīy 'āte' mīy kux, tu' xaxogāhā', nūy 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix yāp-xet kopah. ⁸ Hamūn. 'Āte hāpxop xohix xaxogāhā', xi' mīy'ax xohix xaxogāhā', yā' hitop. Yā hāmhōgnāg, yīy 'āte' mīy kux, nūy yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg max, ha' max xe'ēgnāg, hak kuxa te' yēy Kunnix keppah, hu hāpxop xohix nīm, nūy Kunnix tuk xip ka'ok. ⁹ Hu' xak, nūy 'ūgkuxap-xet Kunnix kuxa mūtik. Yāk kuxa max 'ohnāg, ha Yoneo xop yōg xat'ax tek kuxa maxnā hok, yīy 'āte' xak, pu Topa tek kuxa maxnā', 'ūgkuxa yūm ka'ok Kunnix kopa hah. ¹⁰ Yā 'āte' xak, nūy Kunnix yāp-xehnāg yūmmūg, nūy Topa yōg hāpka'ok yūmmūg. Ha' ka'ok, hu Kunnix putpu' hīnnāhā, yā 'āte' xak, nūy Kunnix 'ūgputuk, nūy Topa yōg tikmū'ūn puk xok kamah, ¹¹ puyīy Topa xe putpuk hīnnāhā' kamah.

'Ūmōg mō'ka'ok

¹² 'Āte hāpxe'e 'āktux: Hōnhā 'āte Kunnix putuk xet'ah, pāyā 'āte' xak, nūy yāyhā Kunnix putuk. Ha tikmū'ūn mōg mō'ka'ok, nūy tu xupep tap, nūy tayūmak xexka pop, nūy kānēy yānām 'āta māynāg pa'. Kaxīy 'ūgmōg kamah Topa yōg putat hā, tuk mōg kumag mōg, nūy hāpxopmā māynāg, nūy Kunnix putuk. ¹³ 'Āxop te hāmyūmmūg. 'A 'āte Kunnix 'ūm putuk xet'ah, pāyā 'āte hāpxopmā'ax tap xaxok, tu hōnhā hāpxopmā max, nūy

hāptup 'ihā xe hāpxopmā max. ¹⁴ Tik mōg mō'ka'ok, nūy xupep tap, nūy kănēy māynāg pa'. Ha kaxīy 'āte Topa yīy'ax 'āpak, hak xānāhā', 'ūghām, nūy Topa yōg hām'āktux 'āktux, ha Yeyox Kunnix tek hīnnāhā', 'ūyīk hi xe'ēgnāg, ha kănēy māynāg putuk.

¹⁵ Ūyā yūmūg hāmpē'paxex max kaxīy, yā Topa yōg putat hā yūmūg mōg tap, tikmū'ūn xip tap putuk, nūy yūmūg putox puxet, nūy hāmpē tu paxeh puxet, nūy hāmpē tu paxeh max, 'ūyāg te hāmpē'paxex nōy, puxix Topa' yūmmūgā'. ¹⁶ 'Āpu yūmūg mōg Topa yōg putat hā, nūy mōg kumak mōg. Kaxīy yūmūg mōg hōmā xix hōnhā', tu Topa yōg hām'āktux pu yūmūg yīpkox pip, nūy hāpxopmā max. ¹⁷ Ūkxape xop: 'Ūkpe mōg kuma mōg, nūy hāpxopmā max, 'ūgputuk, xix kuxa mām xop nōy pēnā', xa 'āxop hāpxopmā max kamah. ¹⁸ 'Āte xa hām'āktux tap, tu xe' xuktux, hu: Tikmū'ūn punethok gāy, tu Kunnix putup nōg, ha yūmūg pupi' xok mīpkupnix tu', pap-tup nōg, tu Kunnix hā' puknōg, yīy 'āte xa' xuktux, tuk potahak yūm, 'ihā' xuktux. ¹⁹ Ha' gāy xop te yāy putup'ax pu' yīpkox pip, tu yāy pu hāpxop xak, topa komut xop xak'ax putuk, tu hāpkummuk mīy, tu yāyhāhup 'ohnāg, pa yāy mīy'ax 'āktux xexka', tu pekkox yōg hāpxop xak 'ohnāg, yīy yāy koxyōy putup Hāmgāyāgnāg Pet kopah. ²⁰ Pa yūmūg yā pekkox yōg tikmū'ūn, tu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hip, ha' nūn putpu', nūy yūmūg mōy hām tu', nūy pekkox ha yūmūg mōgā', ²¹ tu yūmūg yīn pu'uk ka'ogāp-tup, tu mōktu yāy yīn putuk, tu yūmūg xexkanāp-tup xe'ēgnāg. Yā Kunnix te hām xexka xop xohix xat'ax, xix pekkox yōg xop xohix xat'ax, ha' yīpkox pip putup.

4

¹ Ūkxape xop: 'Āte 'āp-tup pax xexka', tu 'āxak, hak kuxa hittupmāhā', ha 'āte xa hām'āktux, yāk xape xop max! Yīy Topa yōg putat hā 'āmōg kuma mōg.

² Ūkxape hex 'Epot xix Xīn, 'āte xa tu' xak, xa yāytuk-mīy kux, xatix yā 'ānōy hā', 'ākuxa mām Kunnix kopah, hu 'ānōy hā tutnōy. ³ Ha 'āmūn, xatek mūtik hāpxopmāhā', yāk xape xe'ēgnāg, yīy xa tu' xak, xa 'ūn

2 hā 'ātehet, ha 'ūn te Kenemēn mūtik hāpxopmā max, xi' xape xop xohix mūtik hāpxopmā punethok, nūy hām'āpak max'ax 'āktux tikmū'ūn xohix pu', ha Topa te' xuxet'ax kax'āmi', yā yāy yōg tappetxax kopa kax'āmi', pu tu hi xe'e', ha' kux 'ohnāg.

⁴ 'Āmnīy xohix hā 'āhittup, yūmūg xuxyā te 'āmūtik tihī' hah, yā xe xa hām'āktux, hu: 'Āpu 'ākuxa hittup!

⁵ 'Ānōy kuxa ka'. Hapxip kutōgnāg 'ihā yūmūg xuxyā nūn. ⁶ 'Āxutigā hok, pa Topa tu' xax, pu xa hāpxop xohix popmā', 'ihā Topa 'ūmax 'āktux, hu: "Āmax Topah! Xate 'ā' hōm hāpxop xohix. Puxi'," kaxīy. ⁷ Yā Topa te 'ākuxa māmā'ax, yīy tikmū'ūn kuxa yūm, yāy kuxa yūm hā xīy tute' yūmmūg'ah, Topa te' kuxa yūmmā hah, tu kaxīy te 'āpēnā max, xa 'ākuxap-xet Yeyox kuxa mūtik, xix 'āp-tox puxet Yeyox Kunnix putox mūtik.

⁸ 'Āpu, hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxopmā max kamah. Kaxīy tikmū'ūn xohix te 'ākuxa tup yūmmūg. Hāmpē'āpaxeh max, nūy hāpxe'e 'āktux, nūy hāmmāxnā', nūy hāmyok mīy, nūy 'ānōy hā' xupxet hok, nūy 'ānōy putup pax, nūy yā' koit hok. Hāmpē'āpaxeh max, xayīy hāpkummuk mīy hok. ⁹ 'Āte 'āxop pu hāmyūmmūgāhā'. 'Āpu hāmyūmmūg'ax hā hāpxopmāhā', yā 'āte hāpxopmā max, ha 'āxop te' pēnāhā', xayīy hāpxopmā max kamah, ha Topa te 'āmūtik tihī', tu yūmūg kuxa māmāp-tup.

Paot te' kuxa mām ka'ok max 'āktux

¹⁰ Yūmūg xuxyā tek mūtik tihī', yīk kuxa hittup xexka'. Hāpxip punethok hā hāptox tuk xip, pak xaxok 'ohnāg 'āxop te', hu mōgnīynām, tu tayūmak nū'pok, pu 'āte ta tu hāpxop 'ūm pop, nūy puk, nūy mā'. Hōmā tikmū'ūn 'ūm nūn 'ohnāg, hu tayūmak paxnūn 'ohnāg, pa hōnhā' nūn, tu' paxnūn tayūmak, hak hittup. ¹¹ Hōmā 'āte hāmhōgnāg xip, pak hittup, xix hōnhā yōgnū hāpxop punethok, tuk hittup nōmhā kamah. Hōmā xix hōnhā Topa te 'ā' hōm hāpxop, tuk hittup, yā puxi'. ¹² Hōmā hāpxop putup xūy, ha hōnhā' yānān tuk xit max, hu 'āmnīy xohix hāk hittup, xix hāpxexka xohix tuk hittup. 'Ūghok, kopxix yāk hittup, 'ūkputexop, kopxix kamak

hittup. ¹³ Kunnix tek ka'ogāhā', yīy 'ate hāpxopmā'ax 'ūm yīpkutuk 'ohnāg.

¹⁴ 'Ūkxūy, ha 'āxop te hāpxopmā max, tuk mōgnīynām. ¹⁵ 'Āxop yā kōmēn Pinio yōg tikmū'ūn, tu mōgnīynām hittap. Hōmā 'āte hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka Maxenōn tu', tu' xuktux 'āmnīy kutōgnāg 'īhā', tu hāpxexka nīm, ha 'āxop kuxa mām ka'ok xop puxehnāg yāy hā 'ātehet, 'ap nōy 'ūm te 'āha te'ah, ha tayūmak 'ā' hōm 'āxop te'. ¹⁶ Hāpxexka Texanōn tuk xip, 'īhā 'āxop hāk tehet, tuk ha tayūmak nū'pok. ¹⁷ 'A 'āte tayūmak 'ūm xak'ah. 'Āmhok. Pa 'āteput, pu Topa xa hāmmxnā xexka'. ¹⁸ Yā 'āte' pop 'ōgnū tayūmak xohix, xate 'ā nōm nū'pok, yā tayūmak xexka'. Hōnha 'āte yōg tayūmak xohix punethok, 'Epaponit te' paxnūn hah. Ha Topa tep-tup pax, xa 'āxop hāpxop popmā', xix tayūmak tu' hok hōm, pu hām'āpak max'ax 'āktux 'ūhep xop xohix pu'. Topa pu hāpxop hōm'ax, yā' hax max putuk, tu Topa kuxa hittupmāhā'. ¹⁹ Yīy yōgnū Topa te xa' popmā'ax hāpxop xohix, 'ūp-texop xexka tu'. ²⁰ Pūyā tikmū'ūn xohix Topa yūmūg. Tak xexka xe'ēgnāg 'āktux, tu' xuktux mō'kuma' mōg. Hamūn!

Yā'ka'ax hā' xohix 'āneo

²¹ Topa yōg tikmū'ūn xohix pu 'āneo, 'ōhōm Yeyox Kunnix yōg. Nūnte' pip xape xop te xa 'āneo, ²² xix Topa yōg tikmū'ūn xohix te xa 'āneo, xi' xop te Hōm yōg xat'ax pet xexka tu' hām, tu xa 'āneo. ²³ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxohix ha hāmmxnā'! Tu ta tu' kux.

PAOT TE KÛMËN KONOX YÛG KUXA MÂM KA'OK XOP PU KAX'ÂMI'

¹ Ûgmün Paot, ha Topa tep-tup, pu Yeyox Kunnix nũgkutnã', yĩk mün xik xape Tĩmõn te nũhũ tappet kax'ãmi', ² kõmën xexka Konox yõg tikmũ'ün pu kax'ãmi', Konox yõg kuxa mãm xop pu kax'ãmi'. Yã Kunnix te yũmũ'ã hã' xape xe'e', yĩy yũmũg xape kamah. Pũyã Topa yũmũg Tak 'ãmũtik pip, nũy 'ãkuxa mãmã', nũy xa hãmmãxã'.

Tu Topa pu hãm'ãktux, nũy kuxa mãm ka'ok xop max'ax 'ãktux

³ Ûgmũ'ãte yũmũg Tak Topa max 'ãktux, 'ĩhã nõm pu hãm'ãktux 'ãxop 'ãxape xop pupi', yã Topa te yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hã' Tak. ⁴ 'Ãkuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu Topa yõg tikmũ'ün xohix putup pax, hak mũ'ãte' yũmmũg. ⁵ Hõmã 'ãxop te hãm'ãpak max'ax 'ãpak hãmãxap, hu hãmmax hip, nũy 'ãhi xe'e mõ kuma mõg, hu 'ãkuxa mãm ka'ok, xi' nõy putup pax 'ĩhã' hip, nũy hãpxip punethok 'ĩhã pexkox yõg hãpxop pop. ⁶ Yã Topa te hãm'ãpak max'ax hã tikmũ'ün xohix ha hãmmaxnãhã', yĩ' hep xop xohix pu hãm'ãktux, yã kama 'ãxop te hãm'ãpak, tu Topa te' xohix ha hãmmaxnã'ax 'ãpak, ha kaxĩy Topa te xa hãmmaxnãhã', 'ĩhã' xupak, ha hõnhã hãmmaxnã kamah. ⁷ Ha yũmũg xape 'Epap te xa hãmyũmmũgãhã', tuk mũg pupi hãpxopmãhã', tu Kunnix pu hãpxopmã punethok, ⁸ tuk mũ'ã Topa Koxuk 'ãktux, ha xa ka'ogãhã', nũy kuxa mãm xop xohix putup pax, yĩy 'Epap tek mũ'ã' xuktux.

⁹ Hak mũ'ãte' xupak, tu Topa tu' xak, pu 'ãxop pu hãmyũmmũgã', xayĩy hãmyũmmũg xe'e', nũy yã Topa putup, xayĩy 'ãxop yũmmũg, nũy Topap-tup'ax yũmmũg, hu yãy Koxuk te xa hãmyũmmũgãhã', ¹⁰ xayĩy hãpxopmã max, ha Topa te 'ãptup, xa hãpxopmã max mõ kuma 'ãmõg, tu mõktu yã Topa yũmmũg xe'ëgnãg. ¹¹ Topa ka'ok xe'ëgnãg, tu 'ãka'ogãp-tup, xayĩy nõã'tot, 'ĩhã 'ãkuxa hittup, ¹² hu yũmũg Tak Topa pu hãm'ãktux, hu: "Ãmax Topah, xatek mũg

ka'ogãhã', 'ũ pexkox yõg hãpxop pop, yĩy 'õg tikmũ'ün xohix mũtik pop," kaxĩy. Yã Topa te nõm hãpxop xex pexkox kopah, nũy yãy yõg xop pu' popmã'. Yã' popmãp-tup yãy yõg tikmũ'ün pu', nõm te Topa pu' yĩpkox pip. ¹³ Hõmã yũmũg kuxa kummuk, yã hãpkoxtap putuk yũmũg kuxa kopah, pãyã yũmũg Tak Topa te yũmũg kuxa maxnãhã', tu yũmũg nũnnãhã yãy kutok hah. Yã yãy kutok mõ'yãy xe'ëgnãg, 'ũk-tok yãp-xehnãg tu', puyĩy 'ũk-tok Yeyox Kunnix yũmũg xat, nũy 'ũkpãnã max. ¹⁴ Tu yũmũg pupi' xok tap, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux.

Tute Kunnix 'ãktux

¹⁵ Tikmũ'ün 'ũm te Topa pãnã hok, ha Kunnix te yãy Tak Topa pa putuk xe'ëgnãg, tuk-tok te mãxap, hak-nãy tu Topa te hãpxop xohix mĩy. ¹⁶ Yãk-tok mũtik Topa te hãpxop xohix mĩy, tu tu hãpxop xohix xat'ax, tu hãpxop pãnã'ax mĩy, xix hãpxop pãnã hok mĩy kamah, xix pexkox yõg xexka xop mĩy, xi' yõg xat'ax xop xohix mĩy. Topa tek-tok mũtik mĩy, xik-tok pu' mĩy hãpxop xohix. ¹⁷ Kunnix xip tap, 'ĩhã Topa te pexkox mĩy, xix hahãm, xix hãpxop xohix mĩy, tu nõm mũtik hãpxop xohix xex max, pu tu pip ka'ok. ¹⁸ Ha Kunnix te' kuxa mãm ka'ok xop hãp-tox. Yã tikmũ'ün putox te yãy yĩn xat, nũy tu pãnã max, ha kaxĩy Kunnix te' kuxa mãm xop xat, nũy tu pãnã max, tu nõm xop hĩnnãhã', yã Topak-tok te mãxap, tu putpu' hi tap, nũy hãpxop xohix hã tu xexka xe'ëgnãg. ¹⁹ Yã Topa tek-tok putup, yã Topa xe'ëgnãg kamah. ²⁰ Yĩy Topa te hãmpe'paxex, tu yãy kutok nũ'kutnãhã' hãm tu', pu tu xok mĩpkupnix tu', nũy tu' gãy nãm xop xohix nõã', puyĩy Topa hã tu xape'. Tu pexkox yõg gãy xop nõãp-tup kamah, puyĩ' xohix yã Topa hã tu xape'.

²¹ Hõmã Topa tu 'ãpip hãptox hah, tu 'ãyĩpkox 'ohnãg, tu Topa hã 'ãpuknõg, 'õg hãpxopmã'ax kummuk tu', xix hãpe'ãpaxex kummuk tu 'ãpuknõg, ²² pa Topak-tok xok, ha hõnhã' Tak te xa hã' xape, nũy yãy keppa 'ãnũnnã', tu 'ãkuxa tupmãhã', tu 'õg hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', nũy 'ãmax 'ãktux. ²³ Yĩy Topa yõg putat hã 'ãmõg ka'ok, hu' xak hok. 'Ãxop te hãm'ãpak'ax max 'ãpak, ha xa' hipmãhã', xayĩy pexkox yõg

hãpxop pop, hu' xaxok hok. 'Ûgmün Paot te hãm'âpak'ax max 'ãktux pax, tu hãpxexka yõg xop xohix pu' xuktux, hu hãpxopmãhã'.

Paot te' kuxa mãm ka'ok xop pupi hãpxopmãhã'

²⁴ Tuk xũy 'ãxop pupi', nũy Kunnix pupik xũy, huk kuxa hittup, Kunnix xop pupik xũy tu'. Yã Kunnix hã yũmũg yĩn puxet, ha yũmũg xat, nũy yũmũg pãnã max, yã yĩn pãnã max putuk. ²⁵ Topa tek mũn yãykutnãhã', nũy mõgkutnã' Kunnix yĩn xop hah, nũy Topa pupi hãm'ãktux, nũy xa hãm'ãktux xohix 'ãktux. ²⁶ Hãmyãxatamuk xohix punethok hã Topa te hãmp'e'paxex, tu' yĩy 'ohnãg, pa hõnhã' kuxa mãm ka'ok xop pu' hãmyũmmũgãhã', yã hãm'ãktux xe'e'. ²⁷ Topa te' hep xohix xop pu hãmyũmmũgãhã', tu hãm'ãktux'ax xe'e' yũmmũgãhã', ha hãm'ãktux nũhũ', hu: Kunnix te 'ãkuxa kopa' xip, nũy xa' popmã pexkox yõg hãpxop xohix, yĩy 'ãxop yãyhãp-tup max xe'ëgnãg, Kunnix putuk. ²⁸ Ha kaxĩy 'ũgmũ'ãte hãm'ãktux, tu Kunnix 'ãktux tikmũ'ũn xohix pu', tu hãmyũmmũg, nũy hãmyũmmũgã max, nũy 'ãmõgã Topa hah, xayĩy 'ãkuxap-xet Kunnix mũtik, nũy Topa hã 'ãtix tap, ²⁹ yĩy 'ãte hãpxopmã punethok, ha Kunnix tek ka'ogãhã', ha 'ãte hãpxopmãhã' punethok.

2

¹ 'ãte xa hãm'ãktux, xayĩy yũmmũg. 'Ûghãm punethok 'ãxop pupi', xix kõmẽn Namnixet yõg kuxa mãm xop pupi', yã' xohix pupi', nõm tek pãnã 'ohnãg pupik hãm. ² 'ãte hãpxopmãhã', nũy 'ũgnõy ka'ogã', puyĩ' kuxap-xet yãy putup, nũy hãmyũmmũg xexka', nũy hãm'ãktux xe'e' yũmmũg. Kunnix yã Topa yõg hãm'ãktux xe'e', Topa te tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã'. ³ Yãk-tok xe'e te Topa yõg hãmyũmmũg'ax xohix yũmmũgãhã'.

⁴ Yĩy 'ãte xa hãm'ãktux, hu: Koit'ax pu 'ĩpkox pip hok, yã' kummuk xop te mõ'ãmã pax. 'Ûpa max, ha ta' kuxa mũn kummuk. ⁵ Hãptox tuk xip, pak kuxa te 'ãkuxa mũtik yãp-xet, 'ãkuxa mãm ka'ok Kunnix kopah, hak kuxa hittup xexka'.

Kunnix te yũmũg hĩnnãhã'

⁶ 'ãxop te: "Yeyox Kunnix yã yũmũg xuxyã'," kaxĩy. Hu nũ mũtik 'ãkuxap-xet, nũy hãpxopmã max. ⁷ Mĩm yĩpxatit te hãm hã mõ'nãhã', tu hãm kopa' xip ka'ok, kaxĩy 'ãpip ka'ok Kunnix tu', puyĩy 'ãka'ogã', xayĩy 'ãkuxa mãm ka'ok xexka', hak mũ'ãte xa hãmyũmmũgãhã', 'ũxaxok hok, nũy Topa pu hãm'ãktux, nũy: "ãmax Topah!" kaxĩy.

⁸ 'Õg pa 'ãti! Tikmũ'un te 'ãkuxa hã' xupxet putup, mõ'ãmã'ax hã 'ãkuxa hã' xupxet putup, hãm'ãktux hitop hã nõm xupxet putup. Nõm hãm'ãktux yã Topa hã' puknõg xop yõg hãm'ãktux, 'ap Topa yõg'ah, ha pexkox yõg xexka xop te Topa tu' gãy, tu hãm'ãktux, pãyã Kunnix te' xuktux 'ohnãg. ⁹ Yã Kunnix te Topa xe'ëgnãg putuk, tu tikmũ'ũn kutok xe'e', tu yãy putuk xe'ëgnãg, ¹⁰ ha Topa te Kunnix mũtik 'ãhĩnnã xe'e', yã 'ãkuxap-xet Kunnix kuxa mũtik, ha Kunnix xexka xe'ëgnãg, tu pexkox yõg xop xat, xix hãm tu' pip xop xat, nõm xop hã' xat'ax, tu' xat.

¹¹ Yoneo xop te' pit xop yãy nãg xax mep 'ũyĩmap, pãyã Kunnix te 'ãkuxa kummuk xit, nũy ta' yãnãn tu kuxa max tat. ¹² 'ãp-tox pix 'ĩhã 'ãxop te hãpxopmã kummuk kux, ha Kunnix nõ hãpkot, ha Topa te' putpu' hĩnnã xe'e'. Yã 'ãkuxa mãm ka'ok Topa kopa', ha ka'ognãg xexka', tu Kunnix putpu' hĩnnãhã', tu kamah 'ãxop kuxa hĩnnã xe'ëgnãg. ¹³ Hõmã 'ãxop te hãpxopmã kummuk pax, yã Topa hã 'ãxop puknõg, tu kamah Yoneo yõg tikmũ'ũn hã 'ãpuknõg, pa Topa te 'ãkuxa hĩnnãhã', Kunnix hĩnnã putuk 'ãhĩnnãhã', tu hãpkummuk mĩy'ax xohix xaxogãhã', pu tu kux. ¹⁴ Yã Kunnix te yũmũg pupi' xok, tu yũmũg yãnãn tu' xok mĩpkupnix tu', 'ũyĩy Topa hãk xape', pũyĩy yũmũg kummuk mĩy'ax hã' pago. Yã yũmũg kuxa kummuk tupmãhã', puyĩy yũmũg kuxa tu max Topa pu'. ¹⁵ Ha hãpkummuk yõg xexka xop pu' kuxyãhã', tu mĩpkupnix tu' xup, nũy mõktuk-tõgnãg, tu pipkup mãkxap'ax hã' hĩy, tu' hupmãhã', ha' mõgãhã', pu' xohi' pãnã', tu' yũmmũg, tu Kunnix te' xat xe'ëgnãg yũmmũg, ha hãpxohix te nõm pu' yĩpkox pip.

¹⁶ 'Ûtux hok pu tikmũ'ũn 'õg hãpxopmã'ax kopit hok, nũy xo'op'ax hã 'ãxat hok, xix 'ãxit'ax hã 'ãxat hok, xix nit xãn hã 'ãxat

hok, xayīy 'āhām hok. 'Ūtux hok, pu 'āxat hok, xayīy nit xap yīy ta 'āhām hok, xix 'āmuk xexka mīy'ax hā 'āxat hok, xix māyōnhex tup 'īhā 'āxat hok. Yā' tux hok pu 'āxat hok. ¹⁷ Yā' xohix te nū pexkox yōg hāpxopmā'ax hā' komut, yā' koxuk putuk, 'ap xe'e'ah. Hōmā Topa te' xat pu Yoneo xop mīy. Topa te tu xo'op'ax xat, xix nōm hāpxop xohix xat, nūy tikmū'ūn pu Kunnix 'āktux, pa hōnhā Kunnix xip xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā'ax komut yāyhā' hitop, ha' kux. ¹⁸ Tikmū'ūn te koit'ax hā 'īpkox hok, nōm xop te yāy 'āktux xexka hā 'īpkox hok. Tu hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā'ax 'āktux, tu mō'āmā', 'īhā' xat, xa pexkox yōg nū'pok xop pu nūktettex, nūy nōm 'ūxexka 'āktux, ha hitop hā yāy kutōgnāg 'āktux, 'īhā yāy xexka pe'paxex, tu yāy putup'ax kummuk mīy. ¹⁹ Tu Kunnix nīm, ha' kuxa mām ka'ok xop hāp-tox, puyīy nōm xop xohix yā kuxap-xet, yāy yīn puxet putuk, ha' xohix nāg nōy nā' mōg, tu mōktu xexka', yā Topa tep-tup hah.

Kunnix mūtik yūmūg hi, xix yūmūg xakix

²⁰ Kunnix xok, nūy 'ōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', xayīy yāmīy kummuk yōg xexka xop nīm. Tep tu xate nōm 'āpak? ²¹ Ha 'āxat, hu: "Ūxupit hok nūhū'," kaxīy, tu xe: "Ūmā hok 'ōhōm," kaxīy, tu xe: "Ūpa hok nō'ōm," kaxīy. Pa nōm pu 'īpkox hok. ²² Hāpxop xohix nōg'ax, tu yāyxaxogā'ax, ha tikmū'ūn te' xat hok, pu mīy hok, pa Topa te' xat 'ohnāg. ²³ Yā' xat'ax puknōg te hāmyūmmūg putuk, pāyā' hitop, ha' xat pu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, nūy yāy xax te kutuk, pāyā' koit, yā' hitop, tu tikmū'ūn yōg hāpe'paxex maxnā 'ohnāg, tup-tup'ax kummuk pu hupmā 'ohnāg kamah.

3

¹ Kunnix mūtik 'āhi xe'e'. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kummuk kux, hu pexkox yōg hāpxop xax nōmhā, yā Kunnix yūm 'ōnte', tu Topa yīpxe'e hā' yūm. ² Pexkox yōg hāpxopmā'ax pe'āpaxeh, nūy hām yōg hāpxopmā'ax xaxogā'. ³ Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy pax, pa Topa te 'āhīnnāhā', tu Kunnix hīnnā putuk, tu 'āpēnā max, yā 'āxop kuxap-xet Kunnix mūtik, xix Topa mūtik. ⁴ Kunnix te 'āhīnnā xe'e', nūy 'ākopa tu' xip ka'ok, tu putpu' nūn putup, pu'

hep xop xohi' pēnā', ha' nūn, 'īhā 'āxop xexkanāp-tup, ha mōktu yā 'āxexka', Kunnix mūtik yā 'āxexka putup, pu' xohi' pēnā'.

Yūmūg hi xe'ēgnāg

⁵ Yāy yōg putup'ax kummuk mīy hok, nūy hāpkummuk mīy kux, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet, xi' xonnix, xi' gāy, xi' nōy yōg hāpxop putup. Tikmū'ūn te hāpxop putup pax xexka', puxix tu Topap-tup hok, ha kaxīy hāpxop te topa komut xop putuk, tikmū'ūn tep-tup xexka hah, tu mōktu Topa xe'ēgnāg xaxogāhā', ⁶ ha Topa gāy tikmū'ūn te hāpkummuk mīy tu', nōm xop te Topa pu' yīpkox 'ohnāg, yī' kummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁷ Hōmā 'āxop te yāy putup'ax kummuk mīy, hu' mīy pax, Topa pu 'āyīpkox 'ohnāg tu'

⁸ Pa' kuxyā nōmhā, xayīy mīy hok 'ūxeheh, yāy putup'ax kummuk mīy hok, xix 'āgāy hok, xix 'ānōy pu hāpkummugā hok, xatep-tup nōg tu', xi' kupeh hok, xix 'āyīy kummuk hok, nūy 'ānōy māmōg hok. ⁹ Koit hok 'ānōy pu'. Yā Topa te 'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max tat 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yīy hāpkummuk mīy'ax xohix kux, pu Topa 'ākuxa tupmā 'āmnīy xohix hā, nūy xa hā yāy putup, xayīy Topa yūmmūg xe'ēgnāg. ¹¹ Yī' kuxa mām ka'ok xop puxet, yā Kunnix hā' kuxap-xet, xip-tox puxet, 'ap 'āxop Yōneo xop yōg'ah, xi' puknōg xop yōg'ah, xix tikmū'ūn yōg'ah, xix 'āyuhuk yōg'ah, xix kamoka xop yōg'ah, xix kāmānat xop yōg 'ah, xi' xat'ax xop yōg'ah, pāyā 'āxop yā Kunnix yōg, ha' xexka xe'ēgnāg, tu yāy yōg tikmū'ūn xohix kuxa kopa' xip, ha' xohix te yā yāy putuk Kunnix pu'.

¹² 'Āxop yā Topa yōg tikmū'ūn, ha mō'āyāy xe'ēgnāg, tu 'āyīmōgatux yāy mūn pu', yīy 'ānōy kuxa ka', tu nōā'tot, tu nōm pu hāmmaxnāhā', xix yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy 'ānōy pe'āpaxex max, xix 'āyīy pu'uk, nūy 'ānōy gāyā hok, ¹³ nūy 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', 'īhā 'ānōy te xa hāpkummugā'. Yā kaxīy yūmūg xuxyā te 'āxop yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹⁴ Ha ta mōy 'ānōy putup pax xexka', nūy nōm hā 'ākuxap-xet, xix 'āp-tox puxet. ¹⁵ Pūyā Kunnix 'ākuxa māmā',

nŭy 'ānōy mŭtik tu ti max, nŭy yāytuk-mŭy hok. Yā Topa te 'āxānāhā', nŭy 'ākuxa māmā', nŭy nōm hā 'āp-xet, 'āyīn puxet putuk. 'Ūxaxok hok, nŭy Topa max 'āktux, hu: "Āmax Topa, tu yŭmŭ'ā hāpxop xohix popmāhā', yā' puxi'," kaxīy. ¹⁶ Pŭyā Kunnix yōg hām'āktux xe'e 'ākuxa kopa' xip, tu xa hāmyŭmmŭgāhā', xa' yŭmmŭg, nŭy 'ānōy pu' yŭmmŭgā', tuk-tex, nŭy Topa xexka 'āktux, nŭy 'ākuxa yā Topa max 'āktux. ¹⁷ 'Ok pe 'āxop te hāpxopmāhā', pe hām'āktux, hu ta yŭmŭg xuxyā Yeyox 'āktux, nŭy Topa yŭmŭg Tak pu: 'Āmax Topah. Xate yŭmŭg xuxyā Yeyox yŭmŭ'ā nŭ'kutnāhā'. 'Āmax! kaxīy.

Te xīy hā hāpxopmāhā'

¹⁸ 'Āte 'ŭn xop xat, pu' yīpxox pu yīpkox pi', yā Kunnix te' xat.

¹⁹ Ha' yīpxox xop xat, pu' xetut putup pax, hu' kuxa ka'.

²⁰ Hak-tok xop xat, pu' yāy tak pu yīpkox, xi' tut pu yīpkox. Yā Topa te' xat.

²¹ 'Āk-tok gāyā hok, ka 'āk-tok kuxa tuknōā'.

²² Kāmānat xop, 'āxuxyā' nōm tik te 'āxat pu 'īpkox pi', nŭy tu hām max, yā 'āmnŭy xohix hā hām max, 'ok pe 'āpēnā', 'ok pe 'āpēnā hok, yīy Topa pu hām max, 'āxop tep-tup pax tu'. ²³ 'Āpu hāpxopmā max, pu Topa pēnā', nŭy 'ōg hāpxopmā'ax putup, ha Topa pu hāpxopmā', 'āhittup tu'. ²⁴ 'Ūxaxok hok: Yŭmŭg xuxyā te pagop-tup hok'ah xa', tu pexkox yōg hāpxop xex yāy yōg tikmŭ'ŭn pu', yā Kunnix te 'āxop hā 'āxat'ax xe'e', ²⁵ tu' yānān tu pago, tu hāpkummuk mŭy xop kummugāhā 'ūyānān tu'. Yā Topa te hāmyok mŭy, nŭy xohix pu pago, yā Topa pu 'ūxohix te' nōy putuk.

4

¹ 'Āxop 'āxuxyā xop, 'āpu hāmyok mŭy, nŭy 'ōg kāmānat pu pago max, Topa yā 'āxuxyā xe'e', tu 'āxat, tu pexkox tu' xip, yīy 'ōg kāmānat xop pu pago max, nŭy nōm pu hāmmaxnā'.

Paot te hāmyŭmmŭgāhā'

² Topa pu hām'āktux pax, tu 'ōg pa mōxip, mō'ōn hok, nŭy Topa max 'āktux, xa' popmā hāpxop xohix hah. ³ Ha kamak mŭg pupi tu' xax, pu Topa 'ūgka'ogā', 'ūgmŭ Topa yōg

hām'āktux xe'e 'āktux, nŭy Kunnix 'āktux. Yā kanet kopak xip, 'āte Kunnix 'āktux tu'. ⁴ Ha Topa tu' xax, puk ka'ogā', 'ū Kunnix hā hāmyŭmmŭgā max, yā Topa tep-tup pax.

⁵ Hāmyŭmmŭg, nŭy 'ŭkuxa mām hok xop pu hāpxopmā max 'āmnŭy xohix hā, xayīy hāmyŭmmŭg'ax hā Kunnix 'āktux max tikmŭ'ŭn pu'. ⁶ Hāmyŭmmŭg, nŭy hām'āktux max, nŭy tu hām'āktux hā' nōy yānān max.

Tuk-nāy tu 'āneo

⁷ Yŭmŭg xape Tikik te Kunnix pu hāpxopmāhā', tuk mŭg mŭtik hāpxopmāhā', tu xa hām'āpak'ax 'āktux putup, nŭy 'ūgmŭn 'āktux. ⁸ 'Āte 'āxop hah mō'kutnāhā', pu 'āka'ogā', nŭy putpu' nŭ', nŭy xak mŭg 'āktux. ⁹ Tu yŭmŭg xape 'Ōnēy mŭtik mōg, ha 'ōgnŭ kōmēn yōg tihik, tu xa hām'āpak'ax xohix 'āktux'ax, tuk mŭg 'āktux'ax.

¹⁰ 'Anixtah 'ūgmŭtik kanet kopa' tihi', tu 'āneo, xix Maname tiktak Mā'ak te 'ā 'āneo kamah. 'Āte xa hām'āktux tap, tu 'āha Mā'ak mōg'ax 'āktux, pu tu 'āpet kopa' xip, 'īhā putpu 'āha' mōg. ¹¹ Yoyoe 'āxet'ax nōy yā Hāmyok, tu xa 'āneo kamah. Nŭ tik 2 te Yoneo yōg tihik, tuk mŭtik hām, ha Yoneo xop nōy hām 'ōhnāg 'ūgmŭtik, puyīy Topa yāy yōg tikmŭ'ŭn xat, ha' yīpkox pip, ha tik 3 te hāpxopmāhā' punethok, nŭy tu yāy hāk tehet.

¹² 'Epap te 'ōgnŭ kōmēn yōg tihik kamah, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', tu 'a 'āneo, tu Topa tu' xak pax, 'āxop pupi' xak, puyīy 'āka'ogā', nŭy Topa hā 'āxiptap, nŭy Topa pu 'āxop hāpxopmā'. ¹³ Yā 'Epap hām punethok, 'āte' yŭmmŭg, ha 'āxop pupi' hām punethok, xix kōmēn Namnixet yōg tikmŭ'ŭn pu' hām punethok, xix Yenap yōg tikmŭ'ŭn pu' hām punethok. ¹⁴ Notot Nok yŭmŭ'ā hā' xape, tu 'ā' 'āneo, xix Nep te 'ā' 'āneo kamah.

¹⁵ 'Ūgmŭ'āte Namnixet yōg xape xop pu 'āneo, xix Nī'ip pu 'āneo, xi' kuxa mām ka'ok xop pu 'āneo, nōm Nī'ip pet tu yāy tu'nāhā 'āneo kamah. ¹⁶ 'Āpu nŭ tappet mō'kupix hāmāxap, nŭy kunāy tu Namnixet yōg xop ha mō'kutnā', pu mō'kupix kamah. Mō'kupix Namnixet xop yōg tappet 'ūyānān tu'. ¹⁷ 'Āpu 'Akup pu hām'āktux, hu: "Yŭmŭg

xuxyã te 'ãxat, xa hãpxopmã', yĩy hãpxopmã
max, nũy nõ kuxyã Kunnix pu'," kaxĩy.

18 'Ate Kax'ãmi yãy yĩm hã, hu: 'Ūgmũn
Paot te 'ãxop pu 'ãneo. Kanet Kopak xip, yãk
xaxok hok!

Pũyã Topa xa hãmmxnã!
Tu ta tu'kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI I

¹ 'Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nŭhŭ' tap-pet, yā 'āxop pu kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kax'āmi kōmēn Texanŏn tu', yā yŭmŭg 'Ātak Topa yōg xop pu', yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu' kax'āmi'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tīmŏn te' kamah. Pu yā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

'Āxop kuxa mām Topa kopah

² 'Ūgmŭ'āte Topa pu hām'āktux mōkumak mōg, hu: "Kunnix kopa kuxa mām xop pu 'āmax." Kaxīy. Yā 'āxop pu' max Topah. 'Ūgmŭ'āte Topa pu 'āxop 'āktux mōkumak mōg. ³ Hamŭn, 'ŭgmŭ'āte yāy 'Ātak Topa pu hām'āktux, tu hāmpe'paxex, 'āxop kuxa mām ka'ok, hu hāpxopmā max xohix. 'Āxop te' nōy putup pax, hu 'āxop te hāpxopmā max punethok. Xate yŭmŭg xuxyā Kunnix hip kumaknāg. Hā kaxīy yŭmŭ'āte hāmpe'paxex, tu Topa pu hām'āktux. ⁴ 'Ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax, tu tikmŭ'ŭn xohix kopa 'āxop yīmōgātux, tu 'āxop mīy Topa yōg tikmŭ'ŭn xe'e'. Hā kaxīy 'ŭgmŭ'āte pe'paxex, tu Topa pu hām'āktux. ⁵ Hōmā 'ŭgmŭ'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Ūgmŭ'āte nōm 'āktux, tu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu Topa Koxuk mŭtik xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mŭg kuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah. Hōmāg mŭg tihi 'āxop kopah, ha xatek mŭ yōg hāpxopmā max'ax pēnāhā', yāg mŭn max xa'. ⁶ Xate 'ŭgmŭg max pēnāhā', xix yŭmŭg xuxyā Yeyox yōg, tu nō' max putuk. 'Ūnōy te 'āxop kute'ex kummuk, pa 'āxop te Topa yōg hām'āpak max'ax paha', tu 'ākuxa hittup, yā Topa Koxuk te 'ākuxa hittupmāhā'. ⁷ 'Āxop max, ha 'āmax pēnāhā Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxexka Māxenŏn tu', xix hāpxexka Genex tu', tu nō' max kamah, yā 'āxop putuk. ⁸ Hamŭn, 'āxop te yŭmŭg xuxyā Yeyox 'āktux hāpxexka Māxenŏn tu',

xix hāpxexka Genex tu', yā' xohix yīmāp te' yŭmmŭg, 'ākuxa mām ka'ok. Putep nōy 'āktux putup 'ŭgmŭ'āte'? Puxi'. ⁹ Hōmāg mŭg tihi 'āxop kopah, ha 'āxop te topa komut xop nīm, tu ta Topa xe'e pe 'āmōg, ha tikmŭ'ŭn xohix te 'āyīmāp te' xupak, tu hām'āktux. ¹⁰ Xate Topak-tok hip, Yā pexkox tu yīxop-tup Topak-tok. Hōmā Topa te yāy kutok Yeyox putpu' hīnnāhā'. Yeyox te yŭmŭg mōy putup, 'īhā Topa gāy 'ŭkummuk xop mŭtik.

2

Paot te hāpxopmā max kōmēn Texanŏn tu'

¹ 'Ūkxape xop, hōmāg mŭg tihi 'āxop kopah, tu hāpxopmā max, 'ap kummuk mīy'ah, 'a yāg mŭg hitop ti'ah 'āxop kopah. ² Hōmā tikmŭ'ŭn tek mŭg kute'ex kummuk komēn Pinio tu', tuk mŭg māmōg, pa hāpxip 'īhāg mŭg mōg, tu mōktu 'āxop tuk mŭg mōxaha 'ōnte kōmēn Texanŏn tu', ha kōmēn Pinio yōg tikmŭ'ŭn tek kute'ex kummuk, 'āxop te' yŭmmŭg. Pa yŭmŭ yōg Topa tek kuxa hittupmāhā', ha 'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. ³ 'Ūgmŭ'āte Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, tuk mŭ'āte pe'paxex kummuk 'ohnāg, tuk mŭ'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tuk mŭ'āte 'āxop kupex 'ohnāg. ⁴ 'Ūgmŭ'āte putep mŭn 'āktux? Topa te nō putup, 'ŭgmŭ'āte nōm 'āktux mōkumak mōg. Hamŭn. Topa tek mŭg putup, tuk mŭ'ā Topa yōg hām'āpak max'ax hōm, tuk mŭg mō'pok, ha 'āte tikmŭ'ŭn xohix pu nōm 'āktux. 'Ūgmŭ'āte putep mŭn 'āktux? 'Ok pe tikmŭ'ŭn te nōm putup pax hām'āktux? 'Ok pe Topa te nōm putup pax hām'āktux? Yā tikmŭ'ŭn yōg'ah, pa Topa tek mŭ yōg putup'ax kopit. ⁵ 'Āxop te' yŭmmŭg. Hōmāg mŭg tihi 'āxop kopah. 'Ak mŭ'āte xa hā xape komut'ah. 'Ūgmŭ'āte 'āxop kupex 'ohnāg. 'Ok 'ŭgmŭ'āte hām'āktux max, pa 'ōg hāpxop putup? 'Āmhok. 'Ak mŭ'āte'p-tup'ah 'ōg tayŭmak. Topa te' yŭmmŭg. ⁶ 'Ak 'ŭgmŭ'āte'p-tup'ah, puyīy tikmŭ'ŭn 'ŭgmŭg 'āktux max. 'Agmŭ'āte 'ōg hām'āktux max xak 'ohnāg, xix tikmŭ'ŭn nōy yōg kamah. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix yōg mō'pok xop tikmŭ'ŭn yōg hāpxop xak, pak mŭ'āte nōm hā xak 'ohnāg, 'a' xat'ax

xop putuk'ah, pak mū'āte xa' hāpxop popmāhā', yā 'ūn tek-tok pu' popmā'ax putuk. ⁸ Ūgmū'āte 'āxop putup pax, hu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, xix 'āxop pu yāy mūn popmāhā, yāg mū'āte 'āxop ka'ogāhā'. ⁹ Hamūn, 'ūkxape xop, xate' yūmmūg. Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tuk mū'āte hāpxopmā max punethok. Māyōn mōg tox hāg mūg hām, xix 'āmnīy hā, nūy pop hok 'ōg hāpxop xix 'ōg tayūmak, tuk mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux.

¹⁰ 'Āxop te' pēnāhā', xix Topa te' pēnāhā', 'ūgmū'āte hāpxopmāhā max 'āxop pu', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yāg mū'āte hāpxopmā max xe'ēgnāg, xix hāpxopmā yok. 'A' hāpxopmā kummuk 'ūm mīy'ah. ¹¹ Ūgmū'āte 'āxop xohix hāg tehe', yā 'ātak te yāy kutok hā' tehe putuk. 'Āxop te' yūmmūg. ¹² Ūgmū'āte 'āxop xapit, tu 'āxop kuxa hittupmāhā', tu 'āxop xapit, xayīy hāpxopmā max. Topa te nōm putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy Topa yōg tikmū'ūn xop mōkukox, xayīy Topa max xe'ēgnāg pēnā'.

¹³ Hōmāg mū'āte xa' Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha 'āxop te' xupak, tu 'āyīpkox pip. Xate' pe'paxex, yā Topa yōg hām'āktux, 'a' tikmū'ūn yōg'ah. Hamūn, Topa yōg. Topa te hāpxopmā max 'āxop kopah, yā' kuxa mām ka'ok xop kopah, ha mōktuk mūg hittup, tu Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. 'Āmax nōm tikmū'ūn pu'." Kaxīy. ¹⁴ Ūkxape xop, hōmā Yoneo xop te Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn xop xohik-te'ex kummuk hāpxexka Yonex tu', xix 'āxape xop te 'āxop kute'ex kummuk kamah, yā' nōy putuk. ¹⁵ Hōmā Yoneo xop te yūmūg xuxyā Yeyox putex, tu Topa pupi hām'āktux xop kix, ha' xakix, tu ta hōnhā yūmūg kute'ex kummuk kamah. Topa te nōm xop putup'ah. Nōm te tikmū'ūn xohik-te'ex kummuk. ¹⁶ Hamūn, 'ūgmū'āte Yoneo xop kūnāpa pip xop pu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Yā Topa yōg hām'āpak max'ax te tikmū'ūn kuxa māmāhā Topa kopah, ha Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ha ta Yoneo xop tep-tup, nūy nōm hā hām'āktux kuxyā'. Hā kaxīy Yoneo xop te hāpkummuk

mīy xexka', ha' gāy Topah, tu nōm kopit, nūy yōg kummuk hā yānān.

'Ūgmū'āte 'āxop xak

¹⁷ Ūkxape xop, hōmā yūmūg yāy xatat hāpxip kutōgnāg hā. Yūmūg yāy xatat, pak mū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop xak nām, tu 'ā hak mūg mōg putup pax. ¹⁸ Ūgmū'āte 'ā hak mōg putup pax. 'Ūgmūn Paot, 'ā hak mōg putup punethok, pa Hāmgāyāgnāg tek kummugā', hak mōg 'ohnāg. ¹⁹ Yā hamūn, yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, 'ihā 'āxop pip putup Yeyox keppah, tu ta 'āte hāpxop max hip putup, ha 'āxop tuk mūg kuxa hittup putup, tuk mū'āte 'āxop 'āktux xekap-tup, yā xut'ax 'āktux putup. Yā mō'tat'ax 'āktux putup. ²⁰ Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pekpaxex punethok, tu 'āxop tuk mūg kuxa hittup.

3

¹ Hōmā yūmūg yāy xatat, hak mū'āte 'āxop xak. 'Āte yāy xatat hā tot 'ohnāg, huk nox xip kōmēn 'Atēn tu', ² nūy 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, yāg taknōy, yā Topa pu' hāpxopmā max 'ūgmūtik, nūy Kunnix yōg hām'āpak max'ax 'āktux. 'Āte 'ā ha nō mō'kutnāhā', pu 'āxop mūtik tu hāpxopmā max, xayīy 'ākuxa mām ka'ok nōy nā mōg, ³ xayīy 'āxop xe hāpkummuk mīy hok, tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk hah. Yā hamūn, xate' yūmmūg, Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yūmūg kute'ex kummuk. ⁴ Hōmāg mūg tihi 'āxop kopah, tu 'āxop mūtik hām'āktux, hu: "Nōm tek mū'āk-te'ex kummuk putup." Kaxīy. Yā hāpxip 'ihā tikmū'ūn tek mū'āk-te'ex kummuk. Hamūn. ⁵ 'Āte' hip'ax hā' tot 'ohnāg, hu 'ā ha mō'kutnāhā Tīmōn, pu 'ākuxa mām yūmmūg. 'Ok Hāmgāyāgnāg te 'āmōgāhā'? 'Ok 'ūgmū yōg hāpxopmā'ax koxyōy? 'Āte' yūmmūg putup.

⁶ Ha ta' mōg, Tīmōn, tu putpu' nūn, tu hām'āktux, 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, tu 'āxop te yāy putup pax, xix Topap-tup pax. Tīmōn te hām'āktux, 'āxop tek mū'ā hām'āktux max, tu xatek mūg pēnāp-tup pax. Hamūn, 'ūgmū'āte 'āxop pēnāp-tup pax kamah. ⁷ Ūgmūg xūy, yā nōm tek mūg kute'ex kummuk, pak mū'āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax 'āpak, huk kuxa hittup.

'Ūkxape xop, 'ūgmũ'āte 'ākuxa mām ka'ok 'āpak, tuk mūg kuxa hittup. ⁸Topa yōg putat max hā 'āxop mōg kuma mōg, kopxik kuxa hittup. ⁹'Ūgmũ'āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, timũ'ūn pu'. Tikmũ'ūn max, kopxik mūg kuxa hittup. 'Āmax. Puxi'." Kaxīy. ¹⁰Hāptup kopxix Topa pu hām'āktux xexka xix 'āmnīy, tu hām'āktux, hu: "Āpu 'ūgmūg xat, 'ūgmūg mōg tikmũ'ūn hah." Kaxīy. Hamūn, 'āxop hak mūg mōg putup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā xate nōm yūmmūg 'ohnāg Topa yōg putat max yōg hāpxop.

¹¹'Ūgmũ'ātep-tup, pu yūmūg 'Ātak Topa 'āxop tuk mūg mō'pok, xix yūmūg xuxyā Yeyox 'āxop tuk mūg mō'pok. ¹²'Ūgmũ'ātep-tup, xayīy 'āxop yāy putup pax nōy nā mōg, xix 'āxop tikmũ'ūn xohix putup pax nōy nā mōg, hā mōktu 'āxop tek mūg putuk, yāg mū'āte 'āxop putup pax. ¹³Ha mōktu Topa te 'āxop ka'ogāp-tup, ha 'āxop maxp-tup, tu 'āxop max xe'ēgnāg yūmūg 'Ātak Topa kep-pah, 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup 'ūyāy yōg xop mūtik.

4

Hāpxopmā'ax max, Topa te nōm putup

¹'Ūgmũ'āte xe hām'āktux. Hāg mū'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā max, Topa te nōm putup, ha 'āxop te hāpxopmā max. 'Āte xa hām'āktux xix yūmūg xuxyā Yeyox te xa hām'āktux, hu: "Āpu hāpxopmā max mīy nōy nā mōg." Kaxīy. ²Yā hamūn, hōmā yūmūg xuxyā Yeyox tek mūg mō'pok, 'ūgmũ 'āxop pu hāmyūmmūgā'. Xate' yūmmūg. ³Topa tep-tup, xayīy 'āxop hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. Topa tep-tup xayīy 'ānōy hā xupxet hok. ⁴'Ūmax, pu tik yāy pu xetut xax, nūy nōm mūy, tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Tikmũ'ūn max te nōm putup. ⁵'Ūkummuk, pu tik yāy putup'ax kummuk hā xetut xax, yā puknōg xop putuk, yā nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg xop putuk. ⁶'Ūkummuk, pu tik yāy taknōy kute'ex kummuk, nūy yāy pu' xetut xax. Hōmāg mū'āte xa' hām'āktux, hu: "Pa 'ātix, yūmūg xuxyā Yeyox te nōm kummuk yānān putup." Kaxīy. ⁷Topa te yūmūg xat, 'ūyīy yūmū nōy hā xupxet hok.

Pa Topa te yūmūg xat, yūmūg hāpxopmā kummuk kux, nūy ta Topa putuk. ⁸Tep te nū hāmyūmmūgā'ax 'āpak 'ohnāg? 'Ok tikmũ'ūn yōg hāmyūmmūg'ax 'āpak 'ohnāg? 'Āmhok. Yā Topa yōg. Yā Topa te xa' hōm Topa Koxuk.

⁹'Ok 'āte xa putup pax'ax kax'āmip-tup, yā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg putup pax'ax? 'Āmhok. 'A 'āte xa kax'āmip-tup'ah. Hōmā Topa te xa' yūmmūgāhā', xayīy xohix putup pax, ¹⁰ha 'āxop tep-tup pax Kunnix kopa kuxa mām xop xohix hāpxexka Māxenōn tu'. 'Āpu tikmũ'ūn xohixp-tup pax nōy nā mōg. ¹¹'Āpu hāmyīmtuk, nūy 'ōg hāpxopmā mīy, nūy ta 'ānōy yōg hāpxopmā'ax kute'ex hok, nūy ta 'āhām, xayīy 'ōg tayūmak pi'. Yā hōmā 'ūgmũ'āte xa nōm 'āktux. ¹²Hā kaxīy nōm xop kuxa mām 'ohnāg Yeyox kopa te 'āmax pe'paxex putup, ha ta' nōy te 'āxop hā' te 'ohnāg putup.

Yūmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup

¹³'Ūkxape xop, 'ūgmũ'āte-tup, xayīy hāmyūmmūg xakix xop yōg hāpxopmā'ax, nūy xakix xop hā 'ākuxa xūy hok, nūy 'āpota xexka hok, nūy xate' putuk hok nōm te hāpxop max hip 'ohnāg. ¹⁴Yūmūg kuxa kopa' yūmmūg, Yeyox xok xe'e', tu putpu' hi', tu putpu' nūn putup, ha Topa te Yeyox mūtik xakix xop nūnnāp-tup, yā nōm kuxa mām ka'ok Yeyox kopa xop nūnnāp-tup. ¹⁵Topa Xexka te nōm 'āktux, hak mū'āte nōm 'āktux. Yūmūg xuxyā Kunnix te putpu' nūn putup, 'īhā xakix xop putpu' hip-tup, tu' mōg hāmāxap putup Kunnix hah, hak-nāy tu hi xop mōg putup Kunnix hah. ¹⁶Pexkox yōg nū'pok xop yōg xat'ax te' xat ka'ok putup, ha' nōy te Topa yōg mīxux xop tut kaxyāp-tup, 'īhā yumū xuxyā Kunnix mūn te pexkox tu' yīxop-tup! Ha ta putpu' hip-tup xakix xop, nōm kuxa mām ka'ok Kunnix kopah. ¹⁷Hag-nāy tu nōmhā hi xop mōgāp-tup pepix kamah, tu mōktu' xohix yāy tu nū' nāp-tup hāmgōy xexka kopah, nūy yūmūg xuxyā Kunnix mūtik mōg. Hā kaxīy nōm te Yeyox mūtik tip-tup, tu xe' yāy xatat putup'ah. ¹⁸'Āpu tikmũ'ūn kuxa hittupmā nū hām'āktux hā.

5

'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip

¹ 'Ūkxape xop, hām 'ūm hā' xip'ax nōm hāpxop? Mō'āgmū'ax 'ūm? 'Āmnīy 'ūm? Putep putuk putup hāpxop xohix, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox? Hām 'ūm hā'? 'Āte' yūmmūg'ah, hu' kax'āmip-tup'ah. ² Yūmūg xuxyā Yeyox yōg hāptup xupep putup, ha Yeyox te putpu' nūn putup, yā xupxet'ax xupep putuk, 'ihā tikmū'ūn te nōm hip 'ohnāg. 'Āxop te' yūmmūg. ³ Tikmū'ūn te hām'āktux putup, hu: "Yāmyīptuk nūnte. 'A' hām xūy 'ūm pip'ah. Yā' max hāpxop xohix." Kaxīy. Pa hāpxip 'ohnāg 'ihā hām xūy pip mō'ka'ok, tu xohix koxyōy, yā 'ūn tek-tok put xūy putuk, yā' xupep mō'ka'ok. 'Ap nūpaptup'ah tikmū'ūn. ⁴ Pa 'ākuxa kopa hāpkoxtap 'ohnāg, hu Yeyox yōg hāptup hip, yā Yeyox te putpu' nūn hip, yā 'ap xupxet'ax xupep'ax putuk'ah xa'. ⁵ 'Āxop xohix yā kuyānām yōg tikmū'ūn, yā hāptup yōg yā 'ākuxa tup. Yūmūg mūn 'a 'āmnīy yōg'ah, 'a hāpkoxtap yōg'ah, pa hāmyūmmūg. ⁶ 'Āpu mō yūmū yōn hok, yā 'ap nōy putuk'ah. 'Āpu yūmū pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. ⁷ 'Āmnīy 'ihā mō'yōn pax tikmū'ūn, yā 'āmnīy 'ihā paptux xop paptux. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop te kaxīy. ⁸ Pa 'āxop yā hāptup yōg. Pu yūmūg pa ka'ok, nūy hāmpēnā', nūy Yeyox hip. 'Āpu yūmū mō'tat kuxa mām ka'ok'ax xix putup pax'ax. Yā nōm te xonat yōg pipkup hā kep xax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu yūmū mō'tat kama Topa yōg hāpxop max hip'ax. Hamūn, Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Ta nōm te xonat xop yōg pipkup hā kuxxax putuk. 'A hāpxop kummuk te mō'nāp-tup'ah. 'Āpu mō'tat. ⁹ Topa te yāy ha yūmūg xānāhā', nūy yūmū'ā tu' gāy hok, pa yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix hā yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. ¹⁰ Yeyox te yūmūg pupi' xok, 'ūyīy nū mūtik 'āti', pe yūmūg pip 'ihā putpu' nūn Kunnix, pe yūmūg xakix, 'ihā putpu' nūn Kunnix. ¹¹ 'Āpu yāy mūtik hām'āktux, pu yīpkutuk tu nōg. 'Āpu tikmū'ūn kuxa

hittupmā'. Yā xate nōm mīy nōmhā. 'āpu 'āhup hok.

'Āpu hāpxopmā te kaxīy

¹² 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak, 'āpu hām'ax xupax, nōm te hāpxopmā max 'āxop kopah. Yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy 'āxop mōgā', puyīy 'āxop pu hāmyūmmūgā'.

¹³ 'Āpu nōm hām'ax xupax xexka'. 'Āpu nōm putup pax, tute hāpxopmā max hah. 'Āpu yāy kix hok.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'ūgmū'āte xa' xak. 'Āpu tuknōgnāg xop pu hām'āktux, pu tu hām. 'Āpu 'ūyīpkutuk xop kuxa hittupmā'. 'Āpu pu'uk xop hā 'ātehet. 'Āpu 'ūyōg hāpxopmā max hip punethok. ¹⁵ 'Āpu hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok. Pa 'āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max 'āxop. 'Āpu hāpxopmā max mōkuma mōg tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu yāy pu hāpxopmā max 'āxop.

¹⁶ 'Āpu yā māyōn mōg tox hā 'ākuxa hittup pax xix 'āmnīy tox hā 'ākuxa hittup pax.

¹⁷ 'Āpu Topa pu hām'āktux mōkuma mōg.

¹⁸ 'Āpu hāpxop xohix 'āyīmap 'āktux Topa pu', hu: "Puxi'. 'Āmax xohix pu'. 'Āmax." Kaxīy. Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax 'ihā 'āxop mōg Yeyox Kunnix mūtik.

¹⁹ Yā Topa Koxuk yōg hāpxopmā'ax kuxyā hok. ²⁰ Hāmpē'āpaxeh hok: "Yā' kummuk, Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux," kaxīy. Yā' max 'ūyōg hām'āktux. ²¹ Pa 'āpu hāpxopmā'ax xohix kopit. 'Āpu hāpxop max putyōn hok, xix hāpxopmā'ax max putyōn hok. ²² 'Āpu hāpxop kummuk mīy'ax xohix kux.

²³ Topa te yūmū'ā' hōm hāmyīptuk'ax. 'Āteptup, pu Topa yāy pu 'āxop xohix pop, yā 'ūyōg xop xe'ēgnāg 'āxop. 'Āteptup, pu Topa 'āxop pēnā max, yā 'ākoxuk pēnā', xix 'ākuxa, xix 'āyīn, xayīy 'ōg hāpkummuk mīy'ax pip putup'ah, 'ihā' putpu' nūn putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix. ²⁴ Hamūn, Topa tep-tup nōm hāpxopmā'ax. Tute 'āxop xānāhā', tu 'āxop tu' xip ka'ok. Topa tep-tup.

²⁵ 'Ūkxape xop, 'āpu Topa pu 'ūgmūn 'āktux.

²⁶ 'Āpu taknōy xohix pu hām'āktux, hu: "Ūgmū'āte 'āxop xaxok 'ohnāg." Kaxīy. 'Āpu

xape xop yǎy kep hǎ mǔy, yǎ taknōy max putuk.

²⁷ 'Āte xa' xak, ha yǔmǔg xuxyā Yeyox te' xupak, 'āpu nǔ tappet mōkupix taknōy xohix pu', xix tukǔm xohix pu', yǎ Kunnix kopa kuxa mǎm xop pu'.

²⁸ Puyā yǔmǔg xuxya Yeyox Kunnix xa hǎmmaxnǎ'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE KŌMĒN TEXANŌN YŌG TIKMŪ'ŪN PU TAPPET KAX'ĀMI II

¹ Ūgmŭn Paot. 'Āte' kax'āmi nŭhŭ' tappet, 'āxop pu' kax'āmi', yā Kunnix kopa kuxa mām xop pu' kōmēn Texanōn tu', yā yŭmŭg 'Ātak Topa yōg xop pu', xix yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix yōg xop pu'. Xinax te 'āxop pe'paxex xix Tīmōn te kamah.

² Pu yā Topa xix yŭmŭg xuxyā Yeyox xa hāmmaxnā', xayīy 'ākuxa mām.

Yeyox nŭn putup, ha Topa te xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup

³ 'Ākuxa mām nōy nā 'āmōg xexka', tu 'āxop te' xohix putup pax nōy nā 'āmōg, yīy ta' max, 'ūyīy 'ūgmŭ' 'āxop 'āktux punethok Topa pu, hu: "Yā' max. Puxi'. 'Āmax 'ūkxape xop pu'." Kaxīy. ⁴ Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux max Kunnix kopa kuxa mām xop xohix pu'. Hamŭn, 'ākuxa mām ka'ok'ax xexka', 'ihā tikmŭ'ŭn te 'āxop kummugāhā', ha xate kummuk xohix hā tot.

⁵ Tikmŭ'ŭn te 'āxop kummugāhā', yīy ta Topa te tikmŭ'ŭn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nŭy tu' kummugā 'ūyānān tu'. Yā' kopit'ax yok, 'ap kohe'ah. 'Ūxohix te 'āxūy pēnāhā', hu' yŭmmŭg, Topa te tikmŭ'ŭn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok. 'Āxop te 'āxūy hā tot, yā' kummuk hā tot, ha Topa te' yŭmmŭg. 'Āmax, yā Topa Xexka yōg tikmŭ'ŭn xop pu 'āmax. Hamŭn, 'āxūy, Topa Xexka yōg tikmŭ'ŭn xop pu 'āxūy. ⁶ Topa te tikmŭ'ŭn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā' yok, yā' xe'e'. Tute kummugā yānān putup, yā nōm te 'ākummugā hā yānān putup, ⁷ 'ihā yŭmŭg xuxyā Yeyox te pexkox tu' nŭn pexkox yōg nŭ'pok xop mŭtik, yā kuxap kopa' nŭn putup, tu 'āxūy nōāp-tup. ⁸ Tu kummugā hā yānān putup Topa yŭmmŭg 'ohnāg xop pu', xix 'ūyīpkox 'ohnāg xop pu'. Yā nōm te yŭmŭg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āpak 'ohnāg. ⁹ Nōm xop xūy putup mōkuma' mōg, hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, tu Topa mŭtik pip putup'ah, xix yŭmŭg xuxyā Yeyox mŭtik pip putup'ah.

Nōm te yŭmŭg xuxyā Yeyox max xe'ēgnāg pēnāp-tup'ah, xix yŭmŭg xuxyā Yeyox yōg ka'ok'ax yŭmmŭg putup'ah, ¹⁰ 'ihā nōm hāptup mō'nāp-tup, 'ihā putpu' nŭn yŭmŭg xuxyā Yeyox, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop te Yeyox 'āktux max, tu Yeyox pe'paxex max, yā' kuxa mām ka'ok xop xohix xexka te kaxīy. 'Āxop kama nŭ mŭtik pip putup. Hamŭn, 'ākuxa mām ka'ok Topa yōg hām'āpak max'ax kopah, 'ūgmŭ'āte xa nōm 'āktux.

¹¹ Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu, xayīy 'āxop 'āmax xe'e Topa pu'. Yā Topa te 'āxop yīmōgatux, xayīy 'āmax xe'e'. Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āxop hāpxopmā max xohix putup, 'āxop te nōm putup. Topa ka'ok te 'āxop hā tute'ax. Ūgmŭ'āte 'āxop 'āktux Topa pu, xayīy 'āhām xohix kux, yā 'ākuxa mām, hu 'āhām ka'ok. ¹² Hā kaxīy yŭmŭg xuxyā Yeyox 'ūmax xe'e nōy nā' mōg putup 'ākuxa kopah, ha ta 'āxop max nōy nā 'āmōg putup Yeyox mŭtik, ha tikmŭ'ŭn te' pēnāp-tup, tu Topa 'āktux maxp-tup. 'Ūmax Topa xix yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix, tu xa hok hāpxopmāhā'.

2

Tik kummuk xexka'

¹ 'Āte yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nŭn'ax kax'āmi xix yāy tu nŭ yŭmŭg nā'ax Kunnix mŭtik kax'āmi'. ² Tik 'ŭm te' koit, hu: "Yā' xip yŭmŭg xuxyā Kunnix yōg hāptup. Yā putpu' nŭn Kunnix tu nŭktu' xip." Kaxīy. 'Āpu 'ūyōg hām'aktux pa hok. 'Ākuxanōg hok. Tep te' nōm 'āktux, pe Topa pupi hām'aktux xop, pe' nōy te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, pe' nōy te hām'aktux, 'āte nōm kax'āmi'. 'Āmhok. 'Ūyōg hām'aktux pa hok. Yŭmŭg xuxyā Kunnix yōg hāptup xip'ah, pa' nŭn putup, xix Yeyox xip'ah nōmhā, pa' nŭn putup. ³ 'Āpu' koit'ax 'āpak hok. Yŭmŭg xuxyā Kunnix yōg hāptup nŭn putup, yā Yeyox te putpu' nŭn putup, pa' xohix te Topap-tup nōg hāmāxap putup, ha ta nōm tik kummuk xexka xip putup hāmāxap, tu tikmŭ'ŭn pu yāy mŭg putup, yā Hāmgyāgnāg yōg tihik. ⁴ Nōm tik kummuk xexka te Topap-tup nōg putup, xix Topa yōg hāpxop xohix putup nōg putup. Tute yāy xexka mīy putup, tu Topak-tōgnāg 'āktux

putup. Tu ta' mōg putup, tu' yūm putup Topa pet xexka kopah, tu hām'āktux putup, hu: “Ūgmūn, yā Topah.” Kaxīy.

⁵ Xate' yūmmūg nō'ōm. Hōmā 'ūgxip 'āxop kopah, tu nōm 'āktux. ⁶ Hōnhā hām te' tux hok, pu' mīy hok nōm hāpxop kummuk. Xate' yūmmūg. Hāpxip 'ihā nōm tik kummuk xexka xip'ax. ⁷ Hamūn, hōnhā 'ihā hāpxop kummuk mīy'ax xexka pip, tu' xaptop, pa hāpxip 'ihā xut putup hām te' tux hok, ha' nōm hāpxop kummuk mīy'ax pip putup. 'Ap xaptop putup'ah hāpxop kummuk mīy'ax. ⁸ Yā xip'ax nōm tik kummuk xexka', pa yūmmūg xuxyā Yeyox te putpu' nūn putup, tup-tex putup, yā xitxut hāp-tex putup, yā Yeyox yōg kuyānām hāp-tex putup. ⁹ Hamūn, Hāmgāyāgnāg te nōm tik kummuk xexka ka'ogāp-tup, puyīy hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg xohix. Tute' koit putup, ha tikmū'ūn te yōg mō'āmā'ax pap-tup. Yā tikmū'ūn kuxa mām tik kummuk yōg hāpxopmā'ax ka'ok xe'ēgnāg kopah. ¹⁰ Nōm tik kummuk xexka te Topa yūmmūg 'ohnāg xop pu' koit xohix xexkap-tup. Nōm te hāmyūmmūg xe'e yūmmūg 'ohnāg, tu hāmyūmmūg xe'ep-tup pax 'ohnāg, ha Topa te nōm mōy 'ohnāg hāpkummuk mīy'ax kopah. Nōm te Topa pēnāp-tup'ah, pa yāy koxyōy putup. ¹¹ Yīy ta Topa te' xat putup, pu nōm kuxa mām ka'ok koit'ax kopah. ¹² Yīy ta Topa tep-tup nōg putup nōm kuxa mām 'ohnāg hāmyūmmūg xe'e kopah. Yā nōm tep-tup pax koit'ax.

Topa te 'āxop yīmōgātux

¹³ Ūmax, 'ūgmū'āte 'āxop 'āktux punethok Topa pu', hu: “Āmax tikmū'ūn pu'. Puxi'. 'Āmax.” Kaxīy. Hamūn, 'ūkxape xop, Topa te 'āxop putup pax. Topa te 'āxop yīmōgatux tikmū'ūn xohix kopah. 'A hōmā' xip'ah hām xexka', 'ihā Topa te 'āxop yīmōgatux, nūy 'āxop kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yā Topa Koxuk ka'ok hā 'āxop kuxa kummuk xit, xayīy 'āxop yāyhā Topa yōg tikmū'ūn, tu 'ākuxa mām hām'āktux xe'e kopah. ¹⁴ Hōmāg mū'āte xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, ha Topa te nōm hā 'āxānāhā', xayīy pēnā hāpxop xe'ēgnāg xohix yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁵ Ūkxape xop, 'āpu Topa tu nox

pi'. 'Āpu hāmyūmmūg max tu nox pi'. Yāg mū'āte xa' yūmmūgāhā nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux nō'ōm, tu xa' kax'āmi nō'ōm kamah.

¹⁶ Yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix te yūmmūg putup pax xix yūmmūg 'Ātak Topa te', tuk mū'ā hok hāpxopmāhā, tu yūmmūg kuxa hittupmāhā mōkuma' mōg ha' kux 'ohnāg tu hāpxop max hipmāhā'. ¹⁷ Ūgmū'ātep-tup, puyīy yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'ākuxa hittupmā' xix yūmmūg 'Ātak 'ākuxa hittupmā', nūy 'āxop ka'ogā', xayīy hāpxopmā max, xayīy hām'āktux max.

3

'Āpu Topa puk mūg 'āktux

¹ Ūkxape xop, 'āpu Topa puk mūg 'āktux, 'ūyīy 'ūgmūg yūmmūg xuxyā Yeyox yōg hām'āpak max'ax 'āktux hāpxexka xohix tu' mō'ka'ok, puyīy xohix nōm 'āpax, puyīy xohix putup pax xexka Yeyox yōg hām'āpak max'ax, yā 'āxop putuk kōmēn Texanōn tu'. Xate nōm 'āpak, tup-tup pax. ² 'Āpu Topa puk mūg 'āktux, puyīy Topa 'ūgmū'ā hā tu tehet, 'ihā tikmū'ūn kummuk tek mūg kute'ex kummuk. Hamūn, tikmū'ūn xohix xexka'ah te Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak. Yā' yīpkox 'ohnāg.

³ Pa Topa te yāy yōg xop tu' xip ka'ok. Tute 'āxop ka'ogāp-tup, tu 'āxop hā tu tep-tup, puyīy Hāmgāyāgnāg 'āxop kute'ex hok. ⁴ Yūmmūg xuxyā Yeyox tek mūg kuxa māmāhā 'āxop kopah, yā 'āxop te' mīy nō'ōm. 'Ūgmū'āte xa hām'āktux, tu' mīy putup. 'Ūgmū'āte' yūmmūg xe'e'.

⁵ Ūgmū'ātep-tup, pu yūmmūg xuxyā Yeyox 'āxop mōgā', xayīy 'āxop Topap-tup pax, xayīy 'āxop nox pi' Topa yōg putat max kopah, yā Yeyox putuk.

Tikmū'ūn hām 'ohnāg, puxi' xit hok

⁶ Yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix tek xat, tuk mūg xex Yeyox xip'ax kopah, yīk mū'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop taknōy tuknōgnāg xop tu nox pi' hok, nōm hām 'ohnāg xop, nōm tek mū yōg xat'ax 'āpak 'ohnāg.

⁷ Ūmax, xayīy 'āxop hāpxopmā', 'ūgmūg putuk. Hōmāg mūg pip 'āxop kopah, 'ihāg mūg tuknōg 'ohnāg. ⁸ Ūgmū'āte hok pop'ah tikmū'ūn yōg hāpxop, pa hāpxop xohix hā

pago. Tuk mŭ'āte hāpxopmā max mōkumak mōg. Hāptup 'ihāg mŭg hām pax xix 'āmnŭy 'ihā, xayīy 'āxop pago 'ohnāg. ⁹ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg xexka xop 'ōg hāpxop pop, pak mŭ'āte 'ōg hāpxop xak 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg, xayīy 'āxop 'ūgmŭg pēnā', nŭy kama' mŭy 'ūgmŭg putuk. ¹⁰ Hōmāg mŭg tihi' āxop kopah, tuk mŭ'āte hām'āktux, hu: “Tikmŭ'ūn hām 'ohnāg, puxix xit hok, pu' max.” Kaxīy.

¹¹ 'Ūgmŭ'āte kax'āmi nŭhŭ', 'ūgmŭ'āte' xupak tu', yā tikmŭ'ūn tuknōgnāg pax pip 'ōnte, yā hāpxumāhŭygā pax. ¹² Yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix te' xat, tuk mŭg xex Yeyox xip'ax kopah, yīg mŭ'āte 'āxop xat, xayīy 'āxop tuknōgnāg pax xop pu hām'āktux: “Āmax'ah. 'Āpu 'āxumāhŭy hok, nŭy hām hā' pop yāy yōg hāpxop.” Kaxīy. ¹³ 'Ūkxape xop, 'āpu 'ākuxa tuknōg hok, 'ihā hāpxopmā max. ¹⁴ Pa' pip 'ōnte, nōm te nŭ' tappet putup nōg putup, tu nōm 'āpak putup'ah. 'Āpu tik te kaxīy tu 'āti hok, puyīy yāy yōg hāpkummuk mŭy'ax hā yāyhāhup. ¹⁵ Pa 'āpu nōm tik pu' mŭy hāpxop, 'ap puknōg putuk'ah, pa yā 'ātaknōy putuk.

Pu yā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok

¹⁶ 'Ūgmŭ'ātep-tup, yŭmŭg xuxyā Yeyox 'ākuxa māmā', 'ihā 'ākuxa mām Yeyox kopah, nŭy 'ākuxa mām ka'ok mōkuma' mōg, 'ihā 'āxop te hāpxopmā xohix. Pu yā yŭmŭg xuxyā Yeyox 'āxop tu xhip ka'ok.

¹⁷ 'Āte' kax'āmi nŭhŭ, hu: “'Ūgmŭn Paot te 'āxop pu kax'āmi', hu 'āte 'āxop pe'paxex.” Kaxīy. 'Āte yāy yōg 'āxet'ax kax'āmi hā kaxīy. Yā yōg tappet xohix te kaxīy.

¹⁸ Pu yā yŭmŭg xuxyā Yeyox Kunnix 'āxop xohix pu hāmmaxnā punethok.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI I

¹ 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā xix Yeyox Kunnix te', tu Yeyox Kunnix yōg mō'pok xop kopak xix. Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'. Yūmū'āte max hip, yā Yeyox Kunnix hip. ² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu', yā 'āmūn yā 'ūgkutok pit putuk, yā Topa yōg putat max kopah yūmūg mōg. 'Ātep-tup, puyīy Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāpxopmā max, nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa yūm.

Tik te hāpkummuk yūmmūgāhā'

³ Hōmā yūmūg mōg hāpxexka Māxenōn tu', tu 'āte 'āxak, xayīy hāpxopmā'. Ha ta hōnhā 'āte xe 'āxak nō'ōm. 'Āpu nox xihip kōmēn 'Ep tu'. 'Ōnte' pip nōm te hāpkummuk yūmmūgāhā'. 'Āpu' xat, pu hāpkummuk yūmmūgā kux, ⁴ nūy hām'āktux hitop hā mō'āmā kux, nūy mōnāyxop hittap 'āxet'ax xohix xexka kax'āmi hok. Nōm te hām'āktux hā kaxīy, tu' kax'āmi, puxix tikmū'ūn kuxa mām 'ohnāg. Pa Topa tep-tup, pu tikmū'ūn kuxa mām ka'ok nōynā' mōg Topa yōg putat max kopah. ⁵ Putep mūn putup Topa xik-mūn? Yā' kuxa tup te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa max te tikmū'ūn putup pax, tu' kuxa mām xe'e, nūy nōy putup pax. ⁶ Pa yāg xop te nō putat max xaxok, tu yāy xaxok hām'āktux hitop kopah. ⁷ Nōm tep-tup, nūy Mōyyex yōg xat'ax yūmmūgā', pa yāy yōg hām'āktux yūmmūg 'ohnāg, xix Mōyyex yōg xat'ax yūmmūg 'ohnāg, pa hām'āktux punethok.

⁸ Yūmū'āte' yūmmūg, yā' max Mōyyex yōg xat'ax, pa xat'ax yūmmūgā kummuk, tu xat'ax mīy kummuk, yā' kummuk. ⁹ Hamūn, tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yīy ta Topa te hāpkummuk mīy xop pu yāy yōg xat'ax popmāhā'. Hāpkummuk mīy xop te 'ūxat'ax mīy 'ohnāg, tu 'īpkox pip 'ohnāg, tu Topap-tup nōg pax, tu hāpkummuk mīy xohix pax, tu' kuxa kummuk te Topa yūmmūg 'ohnāg, tu yāy tak kix pax, tu

yāy tut kix pax, tu tikmū'ūn xohix kix pax. ¹⁰ Tu' nōy hā' xupxet pax, tu pit tix yāy mūtik nōm kummuk xix hex tix, tu' xupxet pax, tu' koit pax, tu hām'āktux xex koxyōy pax, tu hāpxop nōy kummuk xohix mīy, tu hāmyūmmūg xe'e 'āktux kummuk. ¹¹ Yā hāmyūmmūg xe'e', yā Topa yōg hām'āpak max. Topa 'ūmax xe'ēgnāg, tu 'ā' hāmyūmmūg hōm, 'ūyīy hām'āktux.

Topa max te yūmūg kuxa ka'

¹² Yeyox Kunnix yā yūmūg xuxyā, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max. Yeyox kuxa yūm 'ūgkopah, hu mōgkutnāhā, 'ūyīy Topa pu hāpxopmā max, yā 'āte Yeyox pu hām'āktux, hu: "Āmax." Kaxīy. ¹³ Pa hōmā 'āte Yeyox 'āktux kummuk, tu Kunnix kopa kuxa mām xop kute'ex kummuk, yā Yeyox kute'ex kummuk, tu Yeyox tuk gāy. Pa Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka', 'ūgkuxa yūm 'ohnāg tu', yā 'āte yāy yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg. ¹⁴ Tu yūmūg xuxyā Yeyox te 'ā hāpxopmā max, tu 'ā' popmāhā mō'yāy xe'ēgnāg'ax xik kuxa yūm'ax. Nōm hāpxop xohix popmāhā, hak kuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁵ Ta nū hām'āktux xe'e', ha tikmū'ūn te hām'āktux paha', tu' kuxa mām hām'āktux kopah. Hām'āktux te kaxīy: Yeyox Kunnix te hām xexka tu' nūn tu nūktu' xupep, nūy kummuk xop kuxa kummuk xit, nūy nō' nōy yānān, tu' kuxa max tat, ha tak mūn kummuk xexka nām. Kaxīy. ¹⁶ 'Ūgmūn kummuk xexka nām, ha Yeyox Kunnix te yōg kummuk mīy'ax hā' tot mōkuma', pu tikmū'ūn pēnā', nūy hāmyūmmūg. Yā nōm te' kuxa mām putup Yeyox Kunnix kopah, yā nōm hi xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg, yā nōm te hāmyūmmūg putup. Hā kaxīy Topa tek pēnāhā', tuk kuxa ka'. ¹⁷ 'Ūmax Topah, tu' xexka'. 'Ūyōg hāmyāxatamuk xohix xexkah. 'Ūyōg hāmyāxatamuk māxap 'ohnāg, 'ap nā'ah. Nōm te māxap tu' xip Topah. 'Ap tut xip'ah, xix' yōg hāmyāxatamuk nōg putup'ah, yā' xok putup'ah. Topa yāy xat 'ohnāg. Topap-xet, yā' nōy xip'ah, ha' nōy te nōm putuk'ah. 'Āpu Topa xexka mīy nōynā mōg, xix 'ākuxa kopa Topa xexka mīy nōynā mōg hāmyāxatamuk kux 'ohnāg mōkuma'. Hamūn.

18 Tīmōn xōnnē', hōmā Topa pupi hām'āktux xop te 'āmūn 'āktux, yīy ta 'āte 'āxat hā kaxīy kamah. 'Āpu Topa pupi hām'āktux xop yōg hām'āktux xaxok hok. Hā kaxīy xate' xut putup, tu Topa pu hāpxopmā max putup. 19 'Āpu 'ākuxa yūm mōkuma', nūy 'ākuxa max. Tikmū'ūn 'ūm yīpkox 'ohnāg, tu mōktu yāy yōg kuxa mām'ax koxyōy. 20 Ha yā kaxīy mīy 'Īmēnēm xix 'Anexān, ha 'āte Hāmgāyāgnāg pu nōm popmāhā', pu nōm pu hāmyūmmūgā', puyīy Topa 'āktux kummuk hok.

2

Topa pu hām'āktux

1 'Āte xa hām'āktux putup. 'Āpu nū hāpxop mīy hāmāxap. 'Āpu Topa pu hām'āktux, nūy tikmū'ūn xohix pu hāpxop xax, nūy hāpxop pop tikmū'ūn xohix pu'. 'Āpu Topa pu hām'āktux, hu: "Tikmū'ūn xohix pu 'āmax. Xate tikmū'ūn xohix pu hāpxop popmāhā'. Puxi'. 'Āmax." Kaxīy. 2 'Āpu Topa pu tikmū'ūn 'āktux hā kaxīy, xix Topa pu xat'ax xohix xop 'āktux, xix Topa pu xexkanāg xohix xop 'āktux, puyīy tikmū'ūn kuxa mām, puyīy tikmū'ūn yāy kix hok, puyīy 'ūyōg hāpxopmā'ax te Topa yōg putuk, nūy hāpxop max mīy. 3 'Ūmax, Topa pu tikmū'ūn 'āktux, ha Topa tep-tup pax. Tute yūmūg kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu yūmūg kuxa max mō'tat. 4 Topa tep-tup, nūy tikmū'ūn xohix xexka kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxe'e yūmmūg. 5 'Ūxip Topap-xet. Ha Topa te tikmū'ūn mūtik yāy nīm. Ha ta' nōy puxet xip, yā Yeyox Kunnix, yā tihik, tu nōm te' nōy ta' yāy tu' mōxa ha' mām. 6 Yeyox te' yāy mūn hōm, tu' xok, nūy Topa pu tikmū'ūn xohix popmā', ha mōktu xohix te' yūmmūg, Topa tep-tup, nūy kuxa kummuk xit, nūy nōy yānān, tu' kuxa max mō'tat. 7 Ha Topa te Yeyox yōg mō'pok xop kopak xix, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Yoneo kūnāpa pip xop pu hāmyūmmūgā', nūy kuxa mām 'āktux, xix hāpxe'e 'āktux. 'Āte' koit'ah, yā hāpxe'e 'āktux.

8 'Ātep-tup, pu hām xexka yōg tik max xohix te Topa pu hām'āktux, nūy pepi' yīm tigā, nūy gāy hok, nūy yāy mānōg hok.

9 'Ātep-tup kamah, puyīy 'ūn hāmp'e'paxex max, nūy yāy pu topixxax max pop, yā' xax yā tikmū'ūn max tep-tup. Yāy xax mō'tat, pa' xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok, pu tu tikmū'ūn xax max xe'ēgnāg pe'paxex hok. 'Ūmax, pu 'ūn yāy xe pahix xexka hok. 'Ūmax, pu 'ūn pipkup yānām xop xohix ta hok, xix xap max xohix ta hok, xix xax te takat xexka tat hok. 10 Pa' max, pu' kuxa max mō'tat, nūy hāpxopmā max, yā Topa kopa kuxa mām xop yōg 'ūn max putuk. 11 'Ūmax, pu 'ūn hāmyūmmūg nōynā' mōg, pa hām'āktux kutōgnāg, xix yāy kutōgnāg pe'paxex. 12 'Āte' xat'ah, pu 'ūn tik pu hāmyūmmūgā', pu 'ūn tik xat, yā' max'ah. 'Ūmax, pu 'ūn hām'āktux kutōgnāg. 13 Hamūn, Topa te 'Anāo mīy hāmāxap, tuknāy tu 'Ema mīy. 14 'Anāo te koit kopa kuxa yūm 'ohnāg, pa 'Ema te koit kopa kuxa yūm, tu Topa yōg xat'ax koxyōy. 15 'Ūmax, pu 'ūn kuxa mām ka'ok mōkuma', xix' nōy mō'yāy xe'ēgnāg mōkuma', xix hāmyok mīy mōkuma', xix yāy kutōgnāg pe'paxex, xix-tok pop. Topa te nōm hāpkummuk mīy'ax kopa xupepmāp-tup.

3

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka'

1 Hām'āktux xe'e nūhū', tik 'ūm tep-tup, nūy yāyhā Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka', yā' max, yā hāpxopmā max. 2 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka xohix hā kaxīy, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu' xetut puxet, tu' gāy 'ohnāg, tup-tox max, ha tikmū'ūn te nōm pe'paxex max. Nōm te puknōg xop pu hāpxōn pax, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā max, 3 tu 'ap paptux'ah, tu yāy kix pax 'ohnāg, pa' pax yīmūg tāmnāg, tu tikmū'ūn mānōg 'ohnāg, tu tayūmak putup pax 'ohnāg, 4 tu' yāy kutok xat max, xix xetut xat max, hak-tok yīpkox pip, tu' tak 'āpagnām. 5 Pa tik 'ūm tek-tok xat kummuk xix xetut xat kummuk. 'Ok nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnāp-tup max? 'Āmhok. 6 'Ūmax, Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xexka te Topa yōg putat kopa' xip hāmyāxatamuk xohix hā, 'a' tup'ah Topa yōg putat kopah.

'Ūtup, tu yāyhā xexka', puxix yāy xexka pe'paxex putup, yā Hāmgāyāgnāg putuk, tu Topa tep-tup nōg putup. ⁷ 'Ūmax, pu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop nōm tik 'āpagnām, puyīy Kunnix kopa kuxa mām xop nōm tik hāhup putup'ah, puyīy Hāmgāyāgnāg nōm tik pa hok.

Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā'

⁸ Ha ta' max kamah, pu hāpxopmā max Kunnix kopa kuxa mām xop yōg nōm te hok xop pu hāpxop popmāhā', tup-tox max, tu 'ap te kexmuk xo'op xet'ah, tu xupkumīy 'ohnāg, ⁹ tu Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg tu' pip ka'ok, tu' kuxa tup. ¹⁰ 'Ūmax, pu tikmū'ūn nōm tik yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap. 'Ūmax, puxix hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu', ¹¹ ha ta' max, pu' xetut kuxa max kamah, tu' nōy hā xūmāhīy 'ohnāg, tu' paptux 'ohnāg, tu' koit 'ohnāg. ¹² 'Ūmax pu' xetut puxet xip, tu' xat max 'ūxetut xik-tok, puyīy yīpkox pip. ¹³ 'Ūhām max, puxix tikmū'ūn nōm 'āpak, ha nōm te Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux max putup, tu' mōg Topa yōg putat kopa Yeyox Kunnix mūtik.

Topa yōg hāmyūmmūg

¹⁴ Ta 'āte xa nū' tappet kax'āmi', tup-tup, nūy mōg hāpxip kutōgnāg 'ihā, nūy 'āxop pēnā'. ¹⁵ Kak xip ka'ok nūnte, puxix nū' tappet xa hāpxopmā'ax yūmmūgāp-tup Kunnix kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax. Topa hi xe'e, ha Kunnix kopa kuxa mām xop te hāpxe'e yūmmūg. ¹⁶ Hāmyūmmūg yok xe'ēgnāg yūmū yōg Topa yōg putat kopah, ha Topa te yūmūg pēnānā' xip hā kaxīy: "Yeyox nūn, tu nūktu' nāhā' tu tikmū'ūn putuk, ha Topa Koxuk te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', Yeyox yā' xe'e', ha pexkox yōg nū'pok xop te' pēnāhā', ha tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux hāpxexka xohix tu', ha hāpxexka xohix tu xohix te Yeyox kopa' kuxa mām, ha ta Topa te Yeyox mōgāhā pexkox tu'."

Kaxīy.

4

Tik te tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāp-tup

¹ Topa Koxuk tek mū'ā' yūmmūgāhā hak mū'āte' xupak max. 'Ūyūmmūgāhā hā kaxīy: Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā tikmū'ūn yāg te Topa yōg putat max kopa' mōg, tu' xak putup, nūy Hāmgāyāgnāg yōg xop te koit xupax, nūy yāmīy xop yōg hāxopmā'ax yūmmūg, nūy mīy. ² Ha nōm tik te nōm hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' nōy pu nōm hāpxop yūmmūgāp-tup. Tik te' koit, tu' kuxa kummuk, tu tikmū'ūn pu hāpkohe yūmmūgāhā'. ³ Nōm tik kummuk te' yūmmūgāhā hā kaxīy: "Ūmax'ah yāytaha', yā yāyta hok, xix xit'ax yāg mā hok," Kaxīy. Pa Topa te' xit'ax mīy, pu tikmū'ūn mā'. Topa tep-tup, pu kuxa mām hāmyok yūmmūg xop te Topa pu hām'āktux hāmāxap, nūy Topa pu: "Yā 'āmax. 'Ūxit'ax max. Puxi'." Kaxīy. Tuk-nāy tu' māhā'. ⁴ Topa te hāpxop xohix mīy, ha hāpxop xohix yā' max. 'Āpu hāmpē'paxeh hok, yā hāpxop 'ūm kummuk. 'Āpu hāpxop xohix pop, nūy Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Hāpxop max. Puxi'." Kaxīy. ⁵ Topa yōg hām'āktux xip, ha tikmū'ūn te Topa pu hām'āktux, puxix Topa pu hāpxop xohix 'ūmax.

Yeyox Kunnix yōg kāmānat max

⁶ 'Āpu Kunnix kopa kuxa mām xop pu' yūmmūgā nō'ōm. 'Ūyūmmūgā', nūy ta 'āmūn yā Yeyox Kunnix yōg kāmānat max. Pu yūmmūgā nūy Topa yōg hām'āktux 'ākokuk hā pa', yā 'ākokuk te Topa yōg hām'āktux māhā putuk, yā' xit'ax putuk. Topa yōg hām'āktux te' yūmmūgāhā 'ākuxa yūm xix hāpxopmā yok. 'Āmōg nōm putat max kopah. ⁷ 'Āpu nōm hām'āktux nōy pa hok, yā Topa yōg'ah, yā hām'āktux hitop. 'Āpu hāpxopmā', xayīy yāy koxuk ka'ogā', nūy Topa putuk. ⁸ Hāpxopmā', nūy yāy yīn ka'ogā', yā' max, pa hāpxopmā', nūy yāy koxuk maxnā', yā' max xe'e'. Yā 'ākokuk xip nūnte, xix hām nōy tu' xip putup kamah, pa 'āyīn xok putup. ⁹ 'Āpu 'ūpa nū hām'āktux xe'e'. 'Āpu 'ākuxa yūm nū hām'āktux tu'. ¹⁰ Topa xip, tu tikmū'ūn xohix kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', tu' kuxa mām ka'ok xop kuxa kummuk xit punethok. Topa xip, yīy ta yūmū'āte

hāmmax hip, hu yūmũ'āte hāpxopmā max punethok, tu yūmũ'āte hāpkummuk hāg tot.

11 'Āpu 'ūxat nūhū', nūy nōm yūmmūgā'.

12 'Āmūn tuktup, pa tux hok, pu tikmũ'ūn hām'āktux hok, 'āxexka'ah. 'Āpu hāpxopmā max, ha' nōy te' pēnāhā', tu kama' mīy 'āmūn putuk, tu 'ōg hām'āktux 'āpak, tu kama' hām'āktux 'āmūn putuk. 'Āpu tikmũ'ūn putup pax, ha' nōy te' tikmũ'ūn putup pax putup kamah, tu 'ākuxa yūm pēnāhā', tu' kuxa mām kamah, tu 'ōg hāpxopmā yok pēnāhā', tu kama' mīy.

13 'Āpu hāpxopmā max punethok māyōn mōg tox hā, ha mōktu xa tuk xupep. 'Āpu Topa yōg tappet mō'kupix, puyīy tikmũ'ūn xohix xexka' xupax. 'Āpu Topa 'āktux, nūy yūmmūgā'.

14 Ta hōmā Topa Koxuk te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā' max, yā Topa pupi hām'āktux xop te hām'āktux, 'ihā tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te 'āyīmūg yīm xex. 'Āpu nōm hāpxopmā mōkuma mōg. 15 'Āpu nōm hāpxop xohix mīynām ha tikmũ'ūn te 'ōg hāpxopmā max nōynā' mōg pēnāp-tup. 16 'Āpu 'ōg hāpxopmā'ax kopit, xix 'ōg hāmyūmmūg kopit. 'Āpu nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg. Nōm hāpxopmā mōkuma 'āmōg, nūy ta hāpkummuk mīy'ax hā yāy xatat, ha ta' nōm te' xupak xop hāpkummuk mīy'ax nīm putup.

5

Tīmōn xix Kunnix kopa kuxa mām xop

1 'Āpu tik kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tak tu' kax putuk. 'Āpu tik tuktup xop tu 'ākax 'ātaknōy putuk. 2 'Āpu 'ūn kutut xop māmōg hok, pa nōm tu 'ākax, 'ūk-tok te' tut tu' kax putuk. 'Āpu 'ūhex tuktup xop tu 'ākax 'āhex putuk. 'Āpu hāpxopmā yok.

3 'Āpu 'ūn hok mām xop hā 'ātehet nōm xuxyā xop ti 'ohnāg. 4 Pa xuxyā xop 'āti 'ūn hok mām xop yōg, puxi' max, pu xuxyā xop hok mām xop pēnā'. Hā kaxīy kutok te yāy pix xīnnāhā 'ūtut pu', xi' tak pu'. Topa tep-tup. 5 Ha ta 'ūn hok mām xop pip, ha xuxyā ti 'ohnāg, nōm kuxa mām ka'ok

Topa kopah, tu Topa yōg hāpxop max hip, tu Topa pu hām'āktux mōkuma' mōg, tu Topa yōg hāpxop xohix xak 'āmnīy 'ihā xix hāptup 'ihā'. 6 Pa 'ūn hok mām xop nōy te hāpkute'ex pax. 'Ūxip, pa xakix xop putuk.

7 'Āpu nū' xat, puyīy tu nōy māmōg hok yā yāy kix hok. 8 Xuxyā 'ūm te' xape pēnā 'ohnāg, puxix Topa yōg putat max xak. Yā' kuxa mām 'ohnāg xop 'ūkummuk, pa nōm kummuk xexka nām.

9 Ta hok yūm 'ūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'. Yā' max, pu yōg hāmyāxatamuk 60 tuhomi' mōg, tu yāy tap-xet, tu yīpxox nīm 'ohnāg, 10 tu hāpxopmā max, yā tikmũ'ūn te' yūmmūg, tuk-tok hā' tep max, tu puknōg xop hā' tehe' yāy pet tu', tu Kunnix kopa kuxa mām xop pata pix, tu hāpkummuk pip xop hā tehe'. Yā nōm hok yūm hām putup Kunnix kopa kuxa mām xop pu'.

11 Pa tux hok, pu hok mām xop kutut 'ohnāg xop Kunnix kopa kuxa mām xop pu' hām hok. Hāpxip 'ihā yāy tap-tup xūy, tu Kunnix nīm putup. 12 Yā' kummuk Topa pu'. Yā Kunnix pu hām'āktux xex, pa' koxyōy. 13 Tu hāpkumep pax, tu' hām 'ohnāg yā tuknōgnāg, tu xūmāhīygā pax, tu' nōy xop yōg hāpxop kute'ex pax, tu hāpxop xaptop 'āktux. 14 Yā' max, pu nōm yāy tax, nūy tuk-tok pop, nūy yīnmūn pēnā max, ha mōktu Kunnix kopa kuxa mām xop kūnāpa pip xop hām'āktux kummuk mīy hok. 15 Hamūn, hōmā 'ūn hok mām xop yāgnāg te Topa yōg putat max xak, nūy Hāmgyāgnāg pe mōg. 16 Ha ta 'ūn 'ūm xip, tu Topa kopa kuxa yūm ka'ok, tu' yōg yīnmūn xop kopa' xip hok yūm. 'Ūmax, pu nōm hok yūm hā tu tehet, 'ap Kunnix kopa kuxa mām xop te'ah. Yā Kunnix kopa kuxa mām xop te 'ūn hok mām xop hā tutep-tup, nōm xuxyā pip 'ohnāg.

17 Ta tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max'ax xop kopa' pip, tu' hām max. Tute hāpxopmā max, tu' nōy mōgā max. 'Āpu nōm hā pago tix. Yā hamūn, nōm hām ka'ok, nūy nōy pu Topa 'āktux, nūy nōy pu hāmyūmmūgā'. 'Āpu nōm hā pago max xe'e'. 18 Yā hamūn, Topa tappet te hām'āktux, hu: "Mūnūytut tak xexka yīkox mō'yīnnīn hok, nōm te mītkup hep māhā'." Kaxīy. Tu xe:

“Āpu kāmānat max tu pago max.” Kaxīy.
 19 Nōm puxet 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu:
 “Yā 'ōm te hāpkummuk mīy.” Kaxīy. 'Āpu
 nōm 'āpax hok. Pa nōm tix pe tikoxyuk
 'ūm te nōm tik 'ūm 'āktux, hu: “Yā 'ōm te
 hāpkummuk mīy.” Kaxīy. 'Āpu nōm 'āpax.
 20 'Āpu nōm te hāpkummuk mīy mānōg, puyīy
 tikmū'ūn xohix xupax, puyīy kuxānōg.

21 Topa te' xupak, xix Yeyox Kunnix te'
 xupak xix pexkox yōg nū'pok xop te' xu-
 pak. Yā Topa te nōm yīmōgātux pexkox yōg
 nū'pok xop. 'Āpu yōg hām'āktux 'āpax, nūy
 mīy. 'Āpu xohix yāy putuk, nūy yāy hā tu
 tehet. 22 Nāy, mōg pu'uk, nūy 'ūnōy putox
 yīmū 'āyīm xeh, nūy nōm ka'ogā', puyīy
 Topa pu hāpxopmā max. Ta 'āpu' nōy hā
 'āte hok, puyīy hāpkummuk mīy hok. 'Āpu
 hāmyok mīy.

23 'Āpakut 'āhīynāg. 'Āpu kōnāg xo'op, xix
 xupyāg kutōgnāg xo'op, nūy 'ātex hā 'ātehet.

24 Xate tik yāg yōg hāpkummuk mīy'ax
 pēnā mō'ka'ok, ha tikmū'ūn te kama'
 pēnāhā', Topa te' kummuk hā' nōy yānān
 putup. Pa tik yāg nōy yōg hāpkummuk
 mīy'ax xaptop, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-tup,
 hāpxip 'īhā' kummuk hā' nōy yānān putup.
 25 Hā kaxīy kama xate' nōy yōg hāpxopmā
 max pēnā mō'ka'ok, tu ta' nōy yōg hāpxopmā
 max pēnāk-tōgnāg, pa hāpxip 'īhā' pēnāp-
 tup. 'Ap xaptop'ah.

6

1 'Āte xa hām'āktux nūhū: 'ūhok hām'ax
 xop, 'āpu 'āxuxyā 'āpax, puyīy tikmū'ūn
 Topa 'āktux kummuk hok, xix yūmū yōg
 hāmyūmmūg 'āktux kummuk hok. 2 'Ūhok
 hām'ax 'ūm xix xuxyā te Kunnix kopa kuxa
 mām xop kopa' tihī'. 'Ūhok hām'ax, 'āpu
 'āxuxyā 'āpax. 'Āpu hām'āktux hok hu:
 “Hamūn 'ūktaknōy putuk. 'Āte nōm 'āpak
 putup'ah.” Kaxīy. 'Āpu nōm pu hām max,
 xayīy 'āxuxyā pu hāpxopmā max, yā' xip
 Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm
 hok hām'ax tep-tup pax Kunnix kopa kuxa
 mām xop. 'Āpu tikmū'ūn pu nū hāpxop
 yūmmūgā'.

'Ūptexop xexka'

3 Ta nōm 'ūm te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax
 nōy yūmmūgāhā', yā yūmūg xuxyā Yeyox
 Kunnix yōg hāpxopmā'ax putuk'ah, xix
 yūmū yōg putuk'ah. 4 Hamūn te yāy mūn
 xexka pe'paxex, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Yā
 nōm te yāy mānōg putup xūy, tu hām'āktux
 hitop, tu yāy mānōg putup pax. Ha hāpxip
 'īhā tikmū'ūn te' nōy yīpkumīy putup, tu
 tikmū'ūn xop tu mō'yāy pot putup, tu yāy
 mānōg putup, tu' nōy kopa kuxa mām
 putup'ah, 5 tup-tox kummuk xop te yāy
 mānōg putup, tu' kuxa kopa hāpxe'e 'ūm
 xip'ah, tup-tup, nūy yāyhā 'ūp-texop xexka
 nōynā' mōg Topa yōg putat kopah. Yā'
 hāmpē'paxex kummuk. 6 Hamūn, Topa te
 tikmū'ūn putexopmā xexka Topa yōg putat
 kopah. 'Texīy 'ūp-texop xexka'? Yā nōm
 te hāmpē'paxex, hu: “Puxi'. 'Āte hāpxop
 nōy 'ūm putup'ah.” Kaxīy. Hā kaxīy 'ūp-
 texop xexka'. 7 Hamūn, yūmūg xakux, 'īhā
 putep paxnūn hām xexka tu'? Yā hām
 'ōhnāg. Ta yūmūg xakix putup, tu hām
 xexka nīm putup, 'īhā putep paxmōg'ax?
 Yā hām 'ōhnāg. 8 'Ūpip yūmū yōg xit'ax xix
 topixxax, puxi'. 9 Pa nōm 'ūm tep-tup, nūy
 tup-texop xexka', yā nōm te hāpkummuk
 mīy'ax yūmmūg putup. Nōm te hāpxop
 xohix hitop putup, xix hāpxop kummuk
 tu hāpxop kummuk mīy'ax hā yāy koxyōy
 putup, tu mōktu mō'pip, pamāg kopa
 mō'pip putuk. 10 Tayūmak putup xūy'ax te
 tikmū'ūn mōgāhā hāpkummuk mīy'ax xohix
 tu'. 'Ūyāg xop te Topa yōg putat max xak,
 nūy tayūmak pop, tu mōktu' kuxa hittup
 'ohnāg.

'Āpu hā kaxīy mīy

11 Tīmōn, 'āmūn yā Topa yōg tihik. 'Āpu
 nō kaxīy hok. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy
 Topa putuk, nūy 'ākuxa yūm, nūy nōy putup
 pax, nūy hāpxop xohix hā tot, nūy 'āgāy
 'ohnāg. 12 'Āmōg Topa yōg putat max kopah,
 yā' kuxa mām'ax yōg putat kopah. 'Āpu
 mō'ka'ok, nūy hi xe'ēgnāg mōkuma mōg ha'
 kux 'ohnāg. Hōmā Topa te 'āxānāhā', xa
 Topa yōg putat hā mōg, yīy xate tikmū'ūn
 xohix keppa 'ākuxa yūm'ax 'āktux, 13 tu Topa
 keppa nōm 'āktux kamah. Yā Topa te'
 yōnnā'ī hīnnāhā'. Xate Yeyox Kunnix keppa
 nōm 'āktux kamah. Yā hōmā Yeyox te Pōn

Pinat keppa hām'āktux max kamah. 'Āte 'āxat, ¹⁴ 'āpu 'āyīpkox pi', nūy mīy mōkuma mōg, ha mōktu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te putpu' nū'. Yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg hāptup xe'e 'ihā' nū'. ¹⁵ Nōm hāptup xe'e 'ihā Topa te Yeyox nū'kutnāp-tup. Topa 'ūmax, yā' xexkap-xet, 'ap nōy xip'ah, yā gohet yōg xat'ax xi' xuxyā xop yōg xuxyā'. ¹⁶ Topap-xet 'ap nā'ah. 'Ap tut xip'ah, 'ūtut te' put'ah. Hōmā xip'ah hāpxop xohix, pa Topa mūn xip. Topa xok putup'ah, tu' yōg hāmyāxatamuk xohix mō'kupix 'ohnāg. Yōnnā'ī xohix xexka hā kaxīy'ah. Kūyānām te Topa xakot, ha tikmū'ūn te Topa tu mōxap-tup'ah. Tikmū'ūn te Topa pēnā 'ohnāg, tu pēnāp-tup'ah. 'Āpu, Topa te xexka nōynā' mōg 'ākuxa kopah. 'Ūyōg hāpxop xohix xexka ka'ok, yā Topa yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.

¹⁷ 'Āpu, 'ūp-texop xexka xop xat, pu yāy xexka pe tu paxeh hok, puyīy yōg hāpxop punethok kopa kuxa mām hok. Yā hāpxop punethok 'a' pip ka'ok'ah. 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu Topa kopa kuxa mām. Yā Topa mūn xip ka'ok. Yā Topa te yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā' 'ūyīy yūmū kuxa tu hittup. ¹⁸ 'Āpu 'ūp-texop xexka xop xat, pu hāpxopmā max, yā hāpxopmā max hā tahix, nūy hok nīm pax, nūy popmā yāy yōg hāpxop. ¹⁹ Hā kaxīy nōm te yōg hāpxopmā max'ax xex putup pexkox kopa Topa yīka hāmyāxatamuk nōy pu', tu hāpxop nōy pop putup kamah, yā hi xe'egnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

²⁰ Tīmōn, 'āte 'āxat punethok. 'Āpu nōm hāpxopmā'. 'Āpu hām'āktux hitop 'āpax hok xix hāmyūmmūg kummuk 'āpax hok. Yā tikmū'ūn te' xuxet'ax mīy, tu: "Hāmyūmmūg." Kaxīy. Pa yā' koit, yā hāmyūmmūg kummuk. ²¹ Ha tikmū'ūn yāg te nōm hāmyūmmūg kummuk xak, tu Topa yōg putat max xak. 'Ātep-tup, pu Topa hāpxopmā'ax max 'āxop xohix pu'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE TĪMŌN PU TAPPET KAX'ĀMI II

¹ 'Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū tappet. Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, tu Yeyox Kunnix yōg mōkpok xop kopak xix. Yā Topa tep-tup. Tute mōgkutnāhā', 'ūyiy hi'ax kux 'ohnāg 'āktux, yā yūmū yōg hi'ax Yeyox Kunnix mūtik hi'ax kux 'ohnāg. Yā hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, nūy yūmū'ā hi'ax kux 'ohnāg hōm, yā yūmūg hi xe'ēgnāg mōkumak mōg, ha' kux 'ohnāg.

² 'Āte xa' kax'āmi', yā Tīmōn pu'. 'Āmūn 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat kopah. Pu yā Topa xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā', nūy 'ākuxa ka', xayīy 'ākuxa mām.

Āpu nō hāpxop max pēnā max

³ 'Āte Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax, puxi'. 'Ūmax hāpxop xohix." Kaxīy. 'Āte Topa pu hāpxopmā max, tuk kuxa max, yāg xape xop hittap putuk. 'Āte 'āxutigāhā', yā Topa pu hām'āktux 'āmñiy 'ihā xix hāptup 'ihā', yā Topa pu hām'āktux, hu: "Āmax. Puxi'." Kaxīy. Tu Topa pu 'āmūn 'āktux.

⁴ Hōmā 'āpotaha', ha 'āte 'āpota xutigāhā', tup-tup xexka', nūy yāy tu 'āmōxān, nūy 'ūgkuxa hittupmā'. ⁵ 'Ākuxa yūm ka'ok Topa kopah, ha 'āte 'ākuxa yūm ka'ok xe'e pekpaxex, yā 'āxukux Nox kuxa yūm ka'ok putuk, xix 'ātut 'Ēnnīy putuk. 'Āte' yūmmūg, 'ūkuxa mām, yā 'āmūn putuk. ⁶ 'Ākuxa yūm. 'Āpu hāpxopmā xe'ēgnāg. Hōmā Topa te 'āka'ogāhā', xayīy Topa pu hāpxopmā max, 'ihā 'āte 'āyīmūg yāy yīm xex. 'Āpu hāpxopmā punethok nō'ōm. ⁷ Hamūn. Topa te yūmū'ā Topa Koxuk hōm. 'Ok Topa Koxuk te yūmūg pu'ugāhā xix yīpkutugāhā'? 'Āmhok. Topa Koxuk te yūmūg ka'ogāhā', 'ūyiy xohix putup pax, tu yūmū'āte yāy yōg hāpkummuk mīy'ax mō'nīy.

⁸ 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix 'āktux, nūy Yeyox hā yāyhāhup hok xix-mūn hā yāyhāhup hok kamah, 'ūgmūn yā Topa yōg kāmānat. 'Āpu hāpkummuk hā tot, nūy tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux, ha Topa te

'āka'ogāp-tup. ⁹ Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ha yūmū'āte yāyhā Topa yōg tikmū'ūn. 'Ok yūmū'āte hāpxopmā max, yīy Topa te yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', puyīy kuxa tu' max? 'Āmhok. Pa Topa tep-tup, yā 'ūhok mīy putup, hu yūmūg kuxa kummuk xit. Hōmā' xip'ah hām xexka', 'ihā Topa te yūmū'ā nō hāpxop hok hōm, yā yūmū'ā Yeyox Kunnix hok hōm, ha' pip hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. ¹⁰ Ha ta' nūn Yeyox Kunnix. Ha ta hōnhā' pip nōm hāpxop max yūmū yōg Yeyox mūtik. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Yeyox te xakix'ax nōā', tu tikmū'ūn pu hām'āpak max 'āktux, yā tikmū'ūn pu hi'ax kux 'ohnāg hōm putup.

¹¹ Topa te mōgkutnāhā 'ūgmūn, 'ūyiy hām'āpak max 'āktux, 'ūyiy tikmū'ūn pu hāmūmmūgā'. ¹² 'Āte hām'āpak max 'āktux, yīy ta' nōy tek kutex kummuk, yīk xūy nūnteh. Pa yā 'āte yāyhāhup'ah. 'Āte Topa yūmmūg, tuk kuxa yūm Topa kopah. 'Āte Topa pu popmāhā hāpxop xohix, ha tute nō hāpxop pēnāp-tup nōm hāptup 'ihā. Yā hāptup mō'nāp-tup, ha Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, 'ok pe max, 'ok pe kummuk. 'Āte' yūmmūg.

¹³ Hōmā 'āte xa' yūmmūgāhā hāpxopmā xohix xe'e'. 'Āpu, nō kopa 'ākuxa yūm mōkuma mōg. 'Āpu tikmū'ūn putup pax mōkuma mōg. Yā' pop nō hāpxop yūmū yōg Yeyox Kunnix mūtik. ¹⁴ Yā xa' popmāhā hāpxop max xohix. Topa Koxuk xip yūmūg kopah. 'Āpu nō hāpxop max pēnā', 'ihā Topa Koxuk te xa hā tu tehe'. ¹⁵ Xate' yūmmūg, hāpxexka 'Ax yōg tikmū'ūn xohix tek nīm, xix Piy xix 'Ehmōg tek nīm kamah. ¹⁶ Puyā Topa 'Ōnēxip xuxyā xop kuxa ka', nūy nōm pu hāpxopmā max. Hamūn, 'Ōnēxip tek kuxa hittupmāhā punethok. 'Ūkxip kanet ka'ok kopah, pa 'Ōnēxip te 'ā tu yāyhāhup 'ohnāg. ¹⁷ 'Ūnūn tu nūktu kōmēn Hōm tu' xupep tuk xak, tuk xak, tu nūktuk xipihi'. ¹⁸ Pu yā Topa 'Ōnēxip kuxa ka' nō hāptup 'ihā Kunnix te putpu' nūn. Yā 'Ōnēxip te 'ūgmūg hā tu tehe' punethok kōmēn 'Ep tu'. Xate' yūmmūg.

2

Xonat max putuk Yeyox Kunnix yōg

¹ Xōnnē, 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah, tu nūmūtik 'āxip. Tute xa hok hāpxopmāhā'. 'Ūmax, pu Yeyox 'āka'ogā'.
² Xate yōg hām'āktux 'āpak tikmū'ūn xohix mūtik. 'Āpu tik max xop pu' yūmmūgā nōm hām'āktux, puyīy nōm hā tikmū'ūn xohix pu' yūmmūgā'.

³ 'Āpu kummuk hā tot, Yeyox Kunnix yōg xonat max putuk. ⁴ Xonat max te hāpxopmā' puyīy 'ūyōg kapitām tu hittup. Xonat max te hāpxopmā te xonat xop kūnāpa xop hāpxopmā putuk 'ohnāg. ⁵ Ha ta mō'motyōn yūmmūg xop te pēnā'ax 'āpak 'ohnāg, puxix mūn xut 'ohnāg. ⁶ Ha ta tik 'ūm te hām xa ka'ok, puxix hāpxop xohix yīkūy. ⁷ 'Āpu yōg hām'āktux pe'āpaxeh, ha ta yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te xa' yūmmūgāp-tup hāpxop xohix.

⁸ 'Āpu Yeyox Kunnix pe'āpaxeh, yā Namix hā mōkputox, yā' xok tāmnāg, pa yā putpu' hi'. 'Āte nōm hām'āpak max 'āktux. ⁹ Yā 'āte Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te kanet ka'ok kopak xix, tuk yīm kīy xik kup kīy pipkup māxap hā, yā xupxet putuk, pe' nōy kix xop putuk. Pa tikmū'ūn te Yeyox yōg hām'āpak max'ax hīy 'ohnāg pipkup māxap hā. ¹⁰ 'Āte' kummuk xohix hā tot Kunnix kopa kuxa mām xop pu', yā Topa te nōm yīmōgātux, puyīy nō kuxa mām Yeyox Kunnix kopah, puyīy Topa nō kuxa kummuk xit, puyīy pēnā hāpxop xohix max xe'ēnāg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹¹ Hām'āktux xe'e hu:
 "Yūmūg xakix Kunnix mūtik, kopxix ti Yeyox mūtik.

¹² Yūmū'āte kummugā hā tot Kunnix mūtik, kopxix yūmūg tikmū'ūn xat putup Kunnix mūtik.

Paxpu yūmū'āte nōy pu' xuktux Kunnix yūmmūg 'ohnāg, ha ta Kunnix te' xuktux putup yūmūg yūmmūg 'ohnāg.

¹³ Paxpu yūmū'āte Kunnix tu pip ka'ok 'ohnāg, puxix Yeyox yūmūg tu' xip ka'ok. Yā Kunnix te kaxīy, tu hāpxop nōy mīy'ah."

Kaxīy.

Kāmānat max

¹⁴ 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā nūhū'. 'Āpu tikmū'ūn yūmmūgā Topa keppa hā kaxīy, hu: "Pa 'ātix. Yāy māmōg hok. Yāy kix hok." Kaxīy. Hamūn, 'ūyāy māmōg, puxix hāpkummugā', yā' xupak xop koxyōy. ¹⁵ 'Āpu hāpxopmā max, puyīy Topa 'ōg hāpxopmā'ax putup pax xayīy 'ōg hāpxopmā'ax hā yāyhāhup hok. 'Āpu Topa hām'āpak max yūmmūgā max. ¹⁶ 'Āpu hām'āktux hitop 'āpak hok, 'ap Topa yōg hām'āktux'ah. Nōm hām'āktux hitop te tikmū'ūn papuk, pu Topa nāpa mōg. ¹⁷ Kayax te yīn māmā'. Hā kaxīy nōm hām'āktux te hāpkummugāhā', yā hām'āktux te 'Īmēnēm yōg hāmāktux putuk, xix Pinet yōg putuk. ¹⁸ Nōm te Topa yōg putat max xak, nūy Kunnix kopa kuxa mām xop kuxa mām'ax koxyōy. Nōm te' yūmmūgāhā, hu: "Hōmā xakix xop yīn putpu' hi'." Kaxīy. Pa yā' koit. 'Ūputpu' hi'ah hōmā, pa' putpu' hip-tup. ¹⁹ Pa Topa 'ūka'ok, xix Topa yōg tikmū'ūn 'ūka'ok, yā mīptut mīm māykup ka'ok putuk, ha Topa te nō mīm māykup yīmū kax'āmi hu: "Topa te yāy yōg tikmū'ūn yūmmūg." Kaxīy. Tu xe: "Kunnix kopa kuxa mām xop, 'āpu hām'āktux mīy'ax nīm!" Kaxīy.

²⁰ Mīptut max xexka kopa' pip kāmāyepxax max xix kanenām max. Yā' pipkup yānām 'ātā yīxux hā' mīy xix yānām ponnok hā' mīy. Yā 'āmuk xexka pu' max. Ha ta' pip kama nōm nōy kummuk, yā mīm hā' mīy xix putōy hā' mīy. Yā 'āmuk pu'. ²¹ Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xohix kux, puxix kāmāyepxax max putuk xix kanenām max putuk. Topa te nōm hā hāpxopmā max, yā Topa xexka yōg tikmū'ūn, yā' max Topa pu', yā' max mōkuma' mōg hāpxopmā max xohix pu'.

²² 'Āpu tuktup xop yōg hāpkummuk mīy'ax kux. 'Āpu hāpxopmā yok, nūy 'ākuxa mām ka'ok, nūy xohix putup pax, nūy yāy kix hok. 'Āpu nōm mīy 'ūkuxa tup xop mūtik, yā Topa tu' kax xop mūtik. ²³ Tikmū'ūn te hām'āktux hitop, tu hāmyūmmūg 'ohnāg. Hāpxopmā hā kaxīy hok 'āmūn. Hāpxip 'Īhā tikmū'ūn te yāy māmōg xexkap-tup, tu yāy kix-tup. ²⁴ Pa Topa yōg kāmānat te

kaxīy'ah, yā yāy mǎnōg'ah, pa' xohix pu' max, tu' nōy pu hāmyūmmūgā max, tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax hā' tot. ²⁵ tu' nōy yōg hāpkummuk kohe' mīy'ax yoa', 'ihā' gāy 'ohnāg, yīy ta Topa tep-tup nūy kuxa max popmā'. Topa tep-tup, pu tikmū'ūn yāyhāhup, nūy hāpkummuk mīy'ax kux, nūy hāmyok yūmmūg, ²⁶ tu Hāmgāyāgnāg yōg pamāg putuk kopa mōxaha'. Hamūn, hōmā Hāmgāyāgnāg te nōm mūg, tu nōm xat pax, yā pāmāg putuk.

3

Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox

¹ Hāmyūmmūg nūhū'. Hām xexka yōg hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā tikmū'ūn pu hāpkummugāp-tup. ² Hamūn. Tikmū'ūn te yāy putup pax putup, tu tayūmak putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu xuxet'ax kummuk 'āktux putup, 'ap 'ātak 'āpak putup'ah, xix' tut 'āpak putup'ah, tu' xuktux putup'ah hu: "Puxi'. Topa, 'āmax." Kaxīy. Tu Topa putuk 'ohnāg putup, ³ tu' nōy putup nōg putup, 'a' yāy kix kux putup'ah, tu' nōy kupex putup, tu yāy yōg hāpkummuk mīy'ax putup xūy kuxyāp-tup'ah, tu' gāy putup, tu hāpxopmā max putup nōg putup, ⁴ tu' gāy xop mōgāp-tup, puyīy yāy xape xūygā', tu' pa te hāmyūmmūg 'ohnāg putup, tu yāy xexka pe'paxex putup, tu' yāy pu hāpxop max xohix xak putup, pa Topa xak 'ohnāg, ⁵ tu Kunnix kopa kuxa mām xop putuk putup, pa yā 'ap-tup'ah, puyīy Topa hāpxopmā max nōm kopah, yā' kuxa kopah. 'Āpu nōm tikmū'ūn pe mōg hok. ⁶ Nōm tikmū'ūn kopa' pip nōm te' nōy yōg xuxyā xop hā mō'xaha', kokex putuk, tu 'ūn mōgāhā', ha 'ūn te' pe' mōg, yā 'ūn te hāmyok yūmmūg kutōgnāg, tu' koit 'āpak pax, tu hāpxop kummuk mīy pax, 'ūp-tup pax hāpxop kummuk, tu' pe' mōg. ⁷ Tu tikmū'ūn xohix yōg hāmyūmmūg 'āpak, pa hāmyūmmūg xe'e' ohnāg. ⁸ Hamūn, Yān xix Yām putuk. Hōmā nōm te Mōyyex putup nōg. Hā kaxīy kama hōnhā nōm te hāmyūmmūg xe'ep-tup nōg. Yā 'ūp-tox kummuk, tu' yōg putahat 'ap Topa yōg putat xe'e'ah. ⁹ Pa yā hāptox ha' mōg putup'ah. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn xohix

te' yūmmūg putup, nōm yōg hāmyūmmūg 'ap xe'e'ah. Hamūn, Yān xix Yām putuk.

Āpu hāmyūmmūg max

¹⁰ Pa xate yōg hāmyūmmūg 'āpak, tu yōg hāpxopmā'ax pēnāhā', tu' yūmmūg yōg putahat, nōm 'ātep-tup, tu' kuxa yūm'ax yūmmūg. 'Āte nōm hāpxopmā kux'ah, ha xate' pēnāhā'. 'Āte xohix putup pax, ha xate' yūmmūg. 'Āte Topa yōg putat xak 'ohnāg, ha xate' yūmmūg. ¹¹ Tikmū'ūn tek kute'ex kummuk kōmēn 'Ātikit tu' xix kōmēn 'Ikōn tu' xix kōmēn Nixtat tu', yīk xūy, ha xate' yūmmūg. 'Āte' kummuk hā tot, pa Topa te' xūy nōā', ha tak mōg. ¹² Tikmū'ūn max tep-tup, nūy hāpxopmā max Yeyox Kunnix mūtik, yā Topa putuk, tu nōm xohix xexka te' xūy hā tot putup, yā tikmū'ūn nōy te nōm xohix xexka kute'ex kummuk putup. ¹³ Yā kummuk xop kummuk nōynā' mōg putup, xix Kunnix kopa kuxa mām te' koit xop kummuk nōynā' mōg putup. Nōm te' koit, ha tikmū'ūn kuxa mām koit kopah, ha nōm kuxa mām yāy yōg koit kopa kamah. ¹⁴ Pa 'āmūn kaxīy'ah. 'Āpu nox xhip hāmyūmmūg kopah, yā xa nōm yūmmūgāhā'. Yā 'ākuxa yūm, nōm kopah. Xate' yūmmūg nōm te xa' yūmmūgāhā'. ¹⁵ Hōmā 'āmūn kakxop xix hōnhā 'ihā' yūmmūg Topa tappet xe'e'. Topa tappet te xa' yūmmūgāhā', Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, nūy kaxa max mō'tat, 'ūyānān tu', 'ihā' 'ākuxa yūm Yeyox Kunnix kopah. ¹⁶ Topa te kax'āmīgāhā hāpxop xohix xexka Topa yōg tappet tu', yā Topa yōg hām'āktux xohix xexkah. Topa yōg tappet te' yūmmūgā max, tu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax mǎnōg, tu hāpxopmā kohe yoa', tu hāpxopmā yok yūmmūgāhā', ¹⁷ puyīy Topa yōg tikmū'ūn yāyhā tu' ka'ok, tu hāpxopmā max xohix yūmmūg, nūy hāpxopmā max xohix.

4

¹ 'Āte xa hām'āktux, ha Topa te' xupak xix Yeyox Kunnix te'. Yeyox Kunnix te' kopit putup tikmū'ūn xohix xexka yōg hāpxopmā'ax, yā hi xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup xix xakix xop yōg, tu' max mō'pot xix' kummuk, 'ihā putpu' nūn putup Kunnix, yā' xip yūmūg xuxyā Yeyox

Kunnix, tu' xat, yāy yōg tikmū'ūn. ² Āte xa hām'āktux, 'āpu Topa hām'āpak max 'āktux mōkuma mōg 'āmnīy hā' max 'īhā xix 'āmnīy hā' kummuk 'īhā kamah. 'Āpu hāpkummuk mīy'ax xop pu' yūmmūgā putat max. 'Āpu tikmū'ūn tu' kax, puyīy hāpxopmā max. 'Āpu tikmū'ūn yōg hāpxopmā max hip mōkuma' mōg. 'Āpu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā mōkuma mōg. ³ Hāpxip 'īhā tikmū'ūn te hāmyūmmūgā xe'e 'āpak putup'ah, pap-tup, nūy hāpxop nōy 'āpax, tu notot xop xak putup punethok, ha ta notot xop te' yūmmūgāp-tup hāpxop nōy nōm hāpxop xohix tikmū'ūn tep-tup, nūy xupax. ⁴ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg xe'e kux putup, nūy hām'āktux hitop 'āpax. ⁵ Pa 'āmūn, 'āpu 'ōg hāxopmā hitop mō'nīy mōkuma mōg. 'Āpu' kummuk hā tot. 'Āpu Topa hām'āpak max 'āktux Yeyox yūmmūg 'ohnāg xop pu'. 'Āpu 'ōg hāpxopmā nōy xohix mīy, tu mōktu' kux. Yā Topa pu 'āhām.

⁶ Ha tak xok putūmnāg. Hāpxip 'īhāg mōg putup. ⁷ Topa puk hām max, ha' kux. Putat kux ha tak xupep. 'Ūgkuxa yūm kux 'ohnāg. ⁸ Topa te 'ā' hōm putup 'ūxut xop yōg hāpxop xe'ēgnāg pexkox tu', yā kuxa tupnāg hōm putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix keppah. Yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Tute 'ā' hōm putup nōm hāptup, 'īhā' nūn, tu' nōy xohix pu' popmāp-tup 'ūkuxa tupnāg kamah, yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn putup pax xop pu' popmāp-tup.

Hā kaxīy 'ūgmūn

⁹ Ta Tīmōn, 'āpu hāpxip 'ohnāg 'īhā nū'. ¹⁰ Hamūn, Nep te hām xexka yōg hāpxop max putup pax, huk nīm, tu ta' mōg kōmēn Texanōn tu'. Ha ta' mōg Kenexēn kama hāpxexka Ganax tu', ha ta' mōg Tit hāpxexka Namāy tu'. ¹¹ Ta Nok puxehnāg xip 'ūgmūtik. Mōy, Mā'ak xak, nūy nūnnā', pu tu hām 'ūgmūtik. 'Ūhām max. ¹² Ta 'āte Tikik mō'kutnāhā kōmēn 'Ep tu'. ¹³ Ānūn, nūy paxnū' yōg kayak. 'Āte nōm nīm hāpxexka Tonot tu' Kap pet tu'. 'Āpu tappetxax paxnū kama xix tappet nōy.

¹⁴ Ha ta 'Anexān tek kummukgā xexka', yā pipkup hā' hām 'Anexān. Yūmūg xuxyā

Yeyox te 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ¹⁵ Paxip tik tu nō'ōm. Tute yūmū yōg hām'āktux mūtik yāy kix pax.

¹⁶ Ha ta hōmā gohet yōg tik pa te hāmyūmmūg te yōg hāpxopmā'ax kopit hāmāxap, 'īhā tikmū'ūn pip 'ohnāg 'ūgmūtik. 'Āte-tup'ah, puyīy Topa nōm tikmū'ūn yōg kummuk mīy'ax yānān. ¹⁷ Pa yūmūg xuxyā Yeyox xip 'ūgmūtik, tuk ka'ogāhā', 'ūyīy Topa yōg hām'āpak max xohix 'āktux, puyīy puknōg xop hām'āpak max 'āpax. Yā yūmūg xuxyā Yeyox tek xut hāmgāy yīkox kopa putuk. ¹⁸ Yūmūg xuxyā Yeyox tek xut putup hāpkummuk xohix kopah kamah, tuk mōgāp-tup pexkox tu'. Yā 'ōnte yūmūg xuxyā Yeyox te' xat putup yāy yōg tikmū'ūn. Yā' max xe'ēgnāg mōkuma' mōg. Hamūn.

Āte-tup, pu Topa nox xihip 'āxop mūtik

¹⁹ 'Āpu Pinixit pu hām'āktux xix 'Ak pu xix 'Ōnēxip xuxyā xop pu'. 'Āte nōm xaxok 'ohnāg. ²⁰ Ha ta 'Enax nox xip kōmēn Konīn tu'. Ha ta 'āte Tonop pi' komēn Mīnet tu'. Yā' pakut. ²¹ Ta 'āpu nū' mōg'āgmūg 'āxix hāmmūmū'. Ta 'Eop te xa' hām'āktux xix Pononēn te', xix Nīn te' xix Kanap te' xix Kunnix kopa kuxa mām xop xohix xexka te hām'āktux, 'āxop xaxok 'ohnāg.

²² Āte-tup, pu Topa nox xihip 'ākokuk mūtik. 'Āte-tup, pu Topa xa hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

PAOT TE TIT PU TAPPET KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Paot. 'Āte xa' kax'āmi nūhū' tappet. 'Āte hāpxopmā max Topa pu'. Yeyox Kunnix te mōgkutnāhā 'ūgmūn. Topa tek yāy kutnāhā 'ūgmūn tikmū'ūn kopah, tu mōgkutnāhā', 'ūyīy Topa yōg tikmū'ūn hāg tehe', puyīy tu' kuxa mām ka'ok nōy nā mōg. Topa yōg hāmyūmmūg xe'e'. ² Topa yōg putat max kopa tikmū'ūn te hi'ax kux 'ohnāg hip. Topa te' koit 'ohnāg. Hōmā tute hām'āktux xex, 'ihā hām xexka xip'ah. Tute hām'āktux, hi'ax kux 'ohnāg hōm putup, yā tikmū'ūn hīnnāp-tup, puyīy hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. ³ Hāpxip 'ihā Topa te 'ā yāy yōg hām'āpak max'ax 'āktux nō 'āmnīy xe'e 'ihā. Tute 'ā' hōm yāy yōg hām'āpak max'ax, 'ūyīy tikmū'ūn pu nōm 'āktux. Topa te' xat. Yā Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu'.

⁴ 'Āte xa' kax'āmi', yā Tit pu' 'ūgkutok pit putuk Topa yōg putat max kopah. Pu yā yūmūg 'Ātak Topa xa hāmmāxnā', xayīy 'ākuxa yūm.

Tit te hāpxopmā max hāpxexka Kenet tu'

⁵ 'Āte 'āxix hāpxexka Kenet tu', xayīy hāpxopmā max, yā 'āte nōm kuxyā 'ohnāg, xayīy yīmōgātux tihik, nōm te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max kōmēn xohix tu'. 'Āte' xa nōm 'āktux. ⁶ Ūmax, pu tik te Kunnix kopa kuxa mām xop pēnā max xop te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha yāpxehnāg 'ūxetut, yā' xetut nīm 'ohnāg, hak-tok xohix kuxa mām Yeyox kopah, tuk-tok gāy 'ohnāg, tu' tak 'āpak, xi' tu' 'āpak.

⁷ Kunnix kopa kuxa mām xop yōg pēnā'ax xop yōg xat'ax te Topa pu hāpxopmā max kamah. Ūmax, pu hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex 'ohnāg, tu' gāy mō'ka'ok 'ohnāg, tu paptux 'ohnāg, tu' gāy 'ohnāg, tu hāpxop putup xūy 'ohnāg.

⁸ Ūmax, pu nōm puknōg xop pu hāpxōn pax, tu hāpxopmā max putup pax, tup-tox max, tu hām yok mīy, tu' max Topa pu', tu' kuxa max. ⁹ Ūmax, pu' kuxa mām ka'ok hāmyūmmūg xe'e kopah, tute nōm

yūmmūg hōmā. Hā kaxīy tute tikmū'ūn pu hāmyūmmūg xe'e yūmmūgāp-tup, tu tikmū'ūn hā tu' tep-tup, tu hāmyūmmūg xe'e putup nōg xop mūtik hām'āktux max putup, puyīy kuxa mām.

¹⁰ Hamūn, tikmū'ūn punethok te Topap-tup nōg, tu' nōy mōgāhā koit'ax hā, yā hām'āktux hitop hā, yā Kunnix kopa kuxa mām xop mōgāhā koit'ax hā. Hōmā nōm te' koit pax xop te Yoneo xop nīm, tu hōnhā' pip Kunnix kopa kuxa mām xop kopah. Yā nōm punethok te tikmū'ūn mōgāhā koit'ax hā. ¹¹ Ūmax, xayīy nōm hām'āktux kummuk kuxyā'. Hamūn, nōm te tikmū'ūn pu hāpxop kummuk yūmmūgāhā', nūy tayūmak pop pax, tu xuxyā xop xohix koxyōy. ¹² Hamūn, hōmā hāpxexka Kenet yōg tik te hāmyūmmūg, tu hām'āktux, hu: "Hāpxexka Kenet yōg xop te' koit pax, tu xokxop gāy mūn putuk, tu' tuknōgnāg pax, tu' xit pax." Kaxīy. ¹³ Hamūn. 'Āp koit'ah. 'Āpu hām'āktux, hu: "Kaxīy hok!" kaxīy, puyīy tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, ¹⁴ puyīy tikmū'ūn Yoneo xop yōg hām'āktux hitop 'āpak hok, puyīy 'āpak hok tik yōg xat'ax, yā nōm tik kummuk te hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. ¹⁵ Ūmax xop pu' max hāpxop xohix, pa' kummuk xop pu' kummuk hāpxop xohix, yā' kuxa mām 'ohnāg xop pu' kummuk. Hamūn, 'ūp-tox kummuk, tu' kuxa kummuk. ¹⁶ Nōm te hām'āktux, Topa yūmmūg, pa hāpxopmā kummuk. Tikmū'ūn te' pēnāhā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax, tu' yūmmūg nōm te Topa yūmmūg 'ohnāg. Yā Topa pu' kummuk, tu' yīpkox pip 'ohnāg, tu hāpxopmā max xohix pu' kummuk.

2

Hāmyūmmūg xe'e'

¹ Pa 'āpu tikmū'ūn pu' yūmmūgā hāpxopmā'ax max, yā hāmyūmmūg xe'e. ² 'Āpu yūmmūgā', puyīy tik kutut xop tu paptux hok, nūy putox max, nūy gāynām hok, nūy kuxa mām ka'ok pax, nūy nōy putup pax, nūy Topa yōg putat xak hok. ³ 'Āpu 'ūn kutut xop pu hām'āktux, puyīy hāpxopmā max Topa te nōm putup, nūy xūmāhīy hok, nūy paptux hok, nūy tikmū'ūn pu hāmyūmmūgā max, ⁴ yā 'ūhex

tuk tup xop pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy yã yĩpxox putup pax xik-tok putup pax, ⁵ nũy putox max, nũy hãpxopmã max Topa te nôm putup pax, nũy tu hãm max 'ũxuxyã xop pu', nũy yã yĩpxox 'ãpax. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg putat yõg hãm'ãktux 'ãktux kummuk putup'ah.

⁶ Hã kaxĩy kamah, 'ãpu 'ũpit tuk tup xop pu hãm'ãktux, puyĩy tup-tox max. ⁷ Xix 'ãmũn, 'ãpu hãpxopmã max xohix, puyĩy tikmũ'ũn pãnã', tu kama' mĩy putup. 'ãpu tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã hitop hok, yã kutex hok. ⁸ 'ãpu hãm'ãktux yok, puyĩy tikmũ'ũn hãm'ãktux kummuk hã kutex 'ohnãg. Paxpu kute'ex, puxix yãyhãhup, tu' yẽy.

⁹ 'ũhok hãm'ax xop, 'ãpu 'ãxuxyã 'ãpax, nũy hãpxopmã max xohix, puyĩy 'ãxuxyã nôm putup. 'ãpu hãm'ãktux hã' nõy yãnãn hok. ¹⁰ 'ũmax, pu hok hãm'ax xop xat'ax xop yõg hãpxop hã tu xupxet hok, pa xat'ax xop pu' max mõkuma' mõg. Pu yã nôm tu' pip ka'ok mõkuma' mõg. Hã kaxĩy tikmũ'ũn te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãktux max putup. Topa te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'.

¹¹ Topa te hok hãpxopmã max tikmũ'ũn pu', nũy tikmũ'ũn xohix kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. Tutep-tup. ¹² Topa te hok hãpxopmã max yũmũ'ã'. 'ãpu yũmũ Kunnix kopa kuxa mãm xop kũnãpa xop hãpxopmã putuk hok. 'ãpu yũmũ hãm xexka yõg hãpxop xohix xak pax hok. Pa 'ãpu yũmũ yã yõg putup'ax kummuk mõ'nĩy, nũy hãm yok mĩy, nũy Topa putuk, 'ĩhã yũmũg pip nũnte hãm xexka tu', ¹³ tu yũmũ'ãte' hip, yã Topa max xe'ẽnãg hip, xix yũmũg xuxyã Yeyox Kunnix hip. Tute yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. ¹⁴ Yeyox xok, 'ũyĩy yũmũ 'ãti'. Yeyox xok, nũy yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', nũy yũmũg kuxa pix, pũy yũmũg pop, yã 'ũyõg tikmũ'ũn yã nôm te' max mĩy.

¹⁵ Tit, 'ãpu tikmũ'ũn pu nũ hãpxop yũmmũgã'. 'ãpu tikmũ'ũn tu' xax, pu nôm mĩy. 'ãpu xat 'ũyĩpkox pip hok xop. Yã Topa te 'ãxexka mĩy. 'ũtux hok, pu tikmũ'ũn yĩpkox pip hok.

3

Hãpxopmã max Kunnix tep-tup

¹ 'ãpu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, pu gohet yõg xat'ax 'ãpax, nũy yõg xat'ax mĩy, nũy hãpxopmã max xohix. ² 'ãpu tikmũ'ũn pu hãm'ãktux, pu tikmũ'ũn 'ãktux kummuk hok, pu yã kix hok, pa tikmũ'ũn hã tu tehet, yã tikmũ'ũn xohix xexka pu' max. ³ Hamũn, hõmã yũmũg hitop, tu yũmũg yĩpkox 'ohnãg, tu putat max xak, tu yũmũ yõg putup'ax kummuk te yũmũg papuk pax, tu yũmũp-tox kummuk, tu yũmũg yĩpkumĩy, ha tikmũ'ũn te yũmũg putup nõg, ha yũmũ'ãte tikmũ'ũn putup nõg. ⁴ Pa hãpxip 'ĩhã yũmũ'ãte' yũmmũg hãpxop max Topa yõg, yã Topa te yũmũg putup pax, tu yũmũg hã tu tehe', ⁵ tu yũmũg kuxa kummuk xit, nũy yũmũg kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu'. 'Ok yũmũ'ãte hãmyok mĩy, yĩy ta Topa te yũmũg kuxa kummuk tupmãhã? 'ãm hok. Pa Topa te yũmũg pãnãhã', tu yũmũg kuxa ka'. Tute yũmũg kuxa tupmãhã', 'ũyĩy yũmũg kuxa tu max, yã hãpxop xohix 'ũtup, yã Topa Koxuk hã' mĩy. ⁶ Topa te Topa Koxuk hã yũmũg mõgkukoho', 'ĩhã yũmũg kuxa mãm Yeyox Kunnix kopah. Yeyox te yũmũg kuxa kummuk xit, nũy kuxa max mõ'tat, 'ũyãnãn tu', ⁷ 'ũyĩy yũmũg kuxa tu' max. Topa te' hok mĩy, tu yũmũ'ã' hõm hi'ax kux 'ohnãg. Yã yũmũ'ãte nôm hip, yã yũmũg hi xe'ẽgnãg mõkumak mõg, ha' kux 'ohnãg.

⁸ Yã hamũn. 'ãtep-tup, xayĩy 'ũ yũmmũgã' xe'e' nũ hãpxop xohix, puyĩy Topa kopa kuxa mãm xop hãpxopmã max xohix, yã' max xe'e tikmũ'ũn pu'. ⁹ Pa 'ãpu 'ãpak hok hãmyũmmũg hitop, xix mõnãyxop hittap 'ãxet'ax 'ãktux hitop, xix yã mãnõg'ax, xix Mõyyex yõg xat'ax 'ãktux hitop. Yã' xohix te hãmmaxnã 'ohnãg. Yã' max'ah. ¹⁰ 'ũtux hok, pu yã kix hok yã kix pax xop. 'ũtux hok, tu xe' tux hok, pa' yĩpkox pip'ah. 'ãpu nôm tik nãm. ¹¹ Yũmũ'ãte' yũmmũg, yã nôm tik kohe', yã' kuxa kummuk, tu yã xũygãp-tup.

Puyã Topa xa hãmmaxnã'

¹² 'ãte mõ'pok putup 'Ahat pe Tikik. 'õnte xupep, 'ĩhã nũ' kõmẽn Nĩkop tu'. Noxk xip'ax 'õnte mõ'ãgmũg 'ãxix hã. ¹³ 'ãpu nõ

'ãtehet Yën, nõm te xat'ax yũmmũg, xix 'Apot nõ 'ãtehet, pu mōg, pu hãpkumep. ¹⁴ 'Ûmax, pu' xohix hãpxopmã max, pu nõ 'ãtehet 'ũhok xop, puyĩy xohix hãpxop popmã'.

¹⁵ Yã 'ũxohix nõnte te xa hãm'ãktux hu: "Ãneo." Kaxĩy. 'Ápu, 'ãneo 'ãktux nõm te yũmũg putup pax Topa yōg putat max kopah. Pu yã Yeyox xa hãmmaxnã'.

Tu ta tu' kux.

PAOT TE PINĒM PU KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Paot, 'ūkxip kanet kopah, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu kanet kopak xip, ha yūmūg xape Tīmōn tek mūtik tihi', yīk mū'āte xa kax'āmi', Pinēm, yāk mūg mūtik hāpxopmāhā', ² ha 'kuxa mām ka'ok xop pu kax'āmi kamah, nōm te yāy tu nū'nāhā 'āpet tu', hak mū'āte kamah nū mīy tappet, yūmūg xape hex 'Apit pu' mīy, xix 'Akip pu' mīy, yā yūmūg mūtik hām kamah.

³ Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'.

Pinēm te' xape xohix putup pax

⁴ Pinēm, xatek mūn hāk xape xe'e', yīy 'āte Topa pu hām'āktux pax, tu 'āpekaxex, tu Topa pu hām'āktux, hu: 'Āmax Topah! Kaxīy. ⁵ 'Āte hām'āktux tap, hu: Xate Topa yōg tikmū'ūn xohix putup pax, ha tikmū'ūn te' yūmmūg, tu' xuktux, ha 'āte' xupak, tu 'ākuxa yūm ka'ok'ax yūmmūg, ha 'yūm ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox kopah. ⁶ Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', tu Kunnix hā hāmmaxnāhā', yīy 'āte Topa tu' xak, puyīy yūmū'ā yūmmūgā', 'ūyīy hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa mām ka'ok yūmmūg, yā yūmūg kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik hah. ⁷ Xatek mūn hā 'āxape', tuk mūn putup pax, tuk kuxa hittupmāhā', ha mōgnīynām. Yā xate Topa yōg tikmū'ūn kuxa xohix ka'ogāhā'.

Paot te Pinēm tu' xak, pu 'Onēy mō'nīynām

⁸ Yīy 'āte xa' xat'ax, 'āhā 'ātaknōy hah, xa hāpxopmā max. ⁹ Pa 'āte 'āp-tup pax xexka', hu xa tu' xak puxehnāg, yāk mūn Paot, tu Yeyox Kunnix pu hāpxopmāhā', huk xip kanet kopah Yeyox 'āktux tu', pa 'āte 'āxat 'ap putup'ah. ¹⁰ Hu xa tu' xak, 'Onēy pupi' xak, hak kutok putuk. 'Āte nō mōgāhā Topa yōg putat hā, yīy 'āhak-tok, ha kanet kopak xip 'ihāk mūn 'Onēy hā' tak, tu hāmyūmmūgāhā'. ¹¹ Hōmā 'Onēy hām kummuk 'āmūn pu', pa' hām max 'ūgmūn pu', xix 'āmūn pu hām maxp-tup nōmhā.

¹² Yīy mō'kutnāhā 'āha putpu', 'ihāk kuxa te' xak. ¹³ 'A 'āte mō'kutnāp-tup'ah, pāyā

tu xip ka'ok nūnte, hu mōgnīynīynām, 'ihāk xip kanet kopah hām'āpak max'ax 'āktux tuk xip, pu 'Onēy 'ā miy pupi nō tuk tehet, ¹⁴ pāyā 'āte yāy pu' mīy putup'ah, tup-tup, xate 'ā hām'āktux, hu: "Yā' max, 'Onēy xihip 'āmūtik, nūy 'āhā 'ātehet," kaxīy. Yīy 'āte mō'kutnāhā 'āha, xayīy' tux hok pu putpu nū'.

¹⁵ Pe 'Onēy te xa hāptox ha' xip, nūy hōnhā tu' xip ka'ok 'āmūtik. ¹⁶ Hōmā' hām putup'ah, tu 'ōg kāmānat, tu' hok hā' hām, pa hōnhā 'āmūn hā' xape, 'ātaknōy putuk, tu Kunnix hā 'āxape', ha yūmū'ātep-tup pax, 'āmūn xik mūn, yā yūmū'ā hā' xape xe'e'.

¹⁷ Xate 'āhā 'āxape, 'ihā 'Onēy xānā', pu 'āpet tu mō'xip, xatek mūn xānā'ax putuk.

¹⁸ Ha hāpxop 'ūm xa' xupxet, koxix tu pago. ¹⁹ Nūnte 'āte kax'āmi tappet tu',

hu: 'Ūgmūn yā Paot, tu 'Onēy pupi pagop-tup. Kaxīy. Hōmā 'āte xa hām'āpak max'ax 'āktux, tu yā Kunnix 'āktux, ha 'ākuxa yūm ka'ok, ha Kunnix te 'ākuxa hīnnā xe'e', 'āte xa' xuktux hah, yīy xatek tu 'ā tu yāy xit'ax hā ta nemēn, pāyā 'a 'āte xa' xuktux putup'ah. ²⁰ 'Ūkxape: 'Āpu 'ūgmūn pupi 'Onēy putup pax, yūmūg xuxyā pupip-tup pax, nūy 'ūgkuxa 'ūm hittupmā', nūy 'āmūn te 'āhā' taknōy.

²¹ 'Āte xa kax'āmi', 'ihāk kuxa yūm ka'ok xa', tu hāmyūmmūg. Yā xate hāpxopmāp-tup māynāg, nūy 'Onēy hā 'āxape xe'e'. ²² 'Āxop te Topa pu hām'āktux, tu tu' xak, pu 'āhak mōgā', ha 'āte' hip, pu Topa xe mōgkutnā', yīy 'āte 'āpet tu mō'xip putup.

Tuk-nāy tu 'āneo

²³ 'Epap te 'āneo, yā kanet kopa' xip 'ūgmūtik. Yeyox Kunnix pu' hām, hu kanet kopa' xip. ²⁴ Xix Mā'ak, xix 'Anixtah, xix Nep, xix Nok te 'āneo. Yā' xohix tek mūtik hām.

²⁵ Pūyā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix xa hāmmaxnā'. Tu ta tu' kux.

'EMEO XOP YŌG TAPPET

Topak-tok

¹ Hōmā hāmyāxatamuk xohix hā Topa te hām'āktux pax, tu hām'āktux punethok Yoneo xop yōg mōnāyxop pu', ha tik xop te Topa pupi hām'āktux, nūy mōnāyxop pu' xuktux, ² pa Topak-tok te yāy Tak pupi hām'āktux nōmhā, tu yūmū'ā' xuktux. Nō'ōm te Topa yūmūg Tak mūtik hām xexka xop xohix mīy, ha Topa tek-tok yāykutnāhā', pu hām xexka yōg hāpxop xohix pop, xix pexkox yōg hāpxop xohix pop kamah, ³ yāk-tok max, tu Topa max xe'ēgnāg putuk, tu yā Topa xe'ēgnāg kamah. 'Ūyīy'ax ka'ok, hu hām xexka xop xohix xat, xix pexkox xop xohix xat, pu tu pip ka'ok, ha māyōn xop mām ka'ok, xix kōnāg xexka xup ka'ok kamah, ha tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', tu' tupmā kux, 'ihā pexkox ha' mōg, tu Topa xexka xe'ēgnāg yīm xe'e hā' yūm.

Topak-tok xix pexkox yōg nū'pok xop

⁴ Pexkox yōg nū'pok xop xexkak-tōgnāg, ha Topak-tok xexka xe'ēgnāg, yīy Topa te nū'pok xop 'āxet'ax ka'ok mīy, tuk-tok 'āxet'ax mīy max xe'ēgnāg. ⁵ 'Ap ta nū'pok xop pu hām'āktux'ah, nūy yā nōm xop yāy kutok 'āktux hok, pa yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Āmūn yā 'ūgkutok.

Hōnhā 'āte 'āmūn yāk kutok 'āktux,” Kaxīy.

Tu xe hām'āktux, hu:

“Ūgmūn yā 'ōg 'Ātak.

Yā 'āmūn yāk kutok,” kaxīy.

Tuk-tok pu' xuktux. ⁶ Tuk-tok puxet nū'kutnāhā hāhām tu', ha' xip ta tu', ha:

“Pūyā pexkox yōg nū'pok xop xohix kuxa' yēy 'ākeppah,

nūy tu nūktettex,” kaxīy.

⁷ Pa nū'pok xop 'āktux, hu:

“Pūyā tu hām mō'ka'ok, kuxap putuk,

pūyā nōm kāmānat xop yā ka'ok,

tu 'āmuuh putuk kamah,” kaxīy.

⁸ Tu yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Topah, xate' xat mō kuma 'āmōg, tu' xat kux 'ohnāg,

tu 'ōg tikmū'ūn xat max, nūy tu hāmyok mīy.

⁹ Xate hāmyok mīy'ax putup pax, xix hāpkohe mīy'ax putup nōg,

yīy 'ōgnū Topa te xa yāykutnāhā', xa tikmū'ūn hā 'āxexka',

nūy 'ākuxa hittup xexka', ha 'āxapek-tōgnāg xop,” kaxīy.

¹⁰ Tu xe yāy kutok pu hām'āktux, hu:

“Hōmā 'āmūn te māxap, tu hām xexka xohix mīy,

yāy yīm hā pexkox mīy, tu hāpxop xohix mīy.

¹¹ Ha pexkox te yāy xaxogāp-tup, tu' nōg,

xix hāhām te yāyxaxogāp-tup, tu' nōg,

pa ta tu 'āxip ka'ok,

ha hāmyāxatamuk xohix punethok nōg, puxix pexkox xix hāhām kutut,

tu' nōg putup, tu topixxax kutut putuk nōg,

¹² ha tikmū'ūn te topixxax kutut xut,

nūy nō tup hā' yānān, nūy tu mō'tat,

ha kaxīy xate pexkox xut putup, xix hām xut putup,

nūy nō nōy yānān tup mīy,

pa 'āxip ka'ok, tu kutut 'ohnāg,” kaxīy.

¹³ Ha Topa te pexkox yōg nū'pok xop xānā 'ōhnāg, pu yūhūm, pa yāy kutok xānāhā', hu:

“Yūhūm 'ūgyīp xe'e hā, 'āte nōm kummuk xop nōā',

yīy hip, 'āte nōm kummuk xop nōā',

tu nōm xop xa tu' gāy xop nōā', tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu',

ha ta xate' hip, puyī' xohix yīpkox pi' 'āxat'ax tu,” kaxīy.

¹⁴ Tep te xīy pexkox yōg nū'pok xop? Yā' koxuk xe'e xop, tu Topa pu hāpxopmāhā', ha nū'pok, nūy yāy yōg tikmū'ūn mō'nīynām, puyī' mōg, hu mōxakux pexkox tu'.

2

Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit

¹ Āpu yūmūg yīpkox pip, hām'āpak max'ax pu yūmūg yīpkox pip, 'ūyīy hāpxopmā kummuk hok. ² Pexkox yōg nū'pok xop

te hām'āktux, tu hāpxe'e 'āktux, ha Topa te' yīpkox hok xop pu hāpkummugāhā', ³ Tu

yūmūg kuxa kummuk xit'ax, tu yūmū'ā hāmmax xe'ēgnāg nā'ax, pa yūmūg yīpkox hok,

puxix Topa yūmū'ā hāpkummugā xexka', yūmū'āte Yeyox yōg hām'āktux

putup nōg hah. Ha' xuktux hāmāxap, ha hām'āpak xop te' yīkopit, tu hāpxe'e 'āktux,

4 ha Topa te hāpxe'e 'āktux kamah, hu hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, yā hāpxopmā xe'ēgnāg punethok, pu tikmū'ūn pēnā, nūy kuxa' yēy, yā tikmū'ūn te nōm mīy hok. Ha Topa Koxuk tep-tup pax, hu tikmū'ūn ka'ogāhā', pu hāpxopmā ka'ok.

Yeyox Kunnix te' kuxa kummuk xit

5 Ha Topa te pekkox yōg nū'pok xop yīmōgatux 'ohnāg, pu pekkox tu 'ūyōg tikmū'ūn xat. 'Āmhok. Pāyā yāy kutok Yeyox yāy kutnāhā pu tu xat. 6 Ha Topa yōg tappet te:

“Tikmū'ūn yāk-tōgnāg, pāyā Topa te nōm hāmpē'paxex, nūy 'ūxutigā'.

7 Ha hōnhā tikmū'ūn kutōgnāg, ha pekkox yōg nū'pok xop xexka',

pa Topa te tikmū'ūn xexkānāhā', pu tu xat,

8 Tu' ka'ogāhā', pu tu hep xop xohix xat,” kaxīy.

Hamūn. Tappet te' hep xop xohix xat'ax 'āktux, 'a yūmū'āte' pēnā'ah nōmhā, 'ap tikmū'ūn te' hep xop xohix xat pēnā'ah. 9 Pāyā yūmūg kuxa te Yeyox pēnāhā', yā hāpxip kutōgnāg 'ihāk-tōgnāg, Topa tep-tup hak-tōgnāg, ha nū'pok xop xexka', pa Yeyox xok, tu' hep xop xohix pupi' xok, pu Topa yūmū'ā hāmmāxnā', hu' xexkānā xe'ēgnāg nōmhā, 'ūxok hah xexkānāhā'. 10 Topa te hāpxop xohix mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tuk-tok xop putup, puyīy tu max xe'ēgnāg, nūy Topa putuk tu max xe'ēgnāg. Yīy Yeyox xūy, pu Topa' xūy'ax hā Yeyox yōg hāpxopmā'ax kuxyā'. Yā Yeyox te Topa yōg putat hā yūmūg mōgāhā'.

11 Tu tikmū'ūn kuxa kummuk tupmāhā', ha nōm xop te Topa hā' Tak, yā Topa te' kuxa mām ka'ok xop hā 'Ātak, yīy Yeyox yāy xape xop 'āktux, 'ap xape tu yāyhāhup'ah. 12 Yīy tappet te Yeyox yōg hām'āktux'ax 'āktux, hu:

“Topah, 'ātek xape xop pu 'āmūn 'āktux putup,

tu 'ōg hāpxopmā'ax ka'ok 'āktux putup,

tu xa kutex putup, nūy Topa hām'āktux max,

puyīy tikmū'ūn xohix yāy kotīnnānā' pip,” kaxīy.

13 Ha tappet te xe:

“Topah, 'ūgkuxa yūm ka'ok 'āmūn kopah,” kaxīy.

Tu xe:

“Nūntek xip, 'ūgkutok xop tek mūtik pip, Topa te 'ūgkutok popmāhā',” kaxīy.

14 Yeyox tek-tok 'āktux, ha tikmū'ūn xe'e', 'ap koxuk'ah, yā' yīn pip, xi' yīn hep 'āta', yīy Yeyox te yūmū'ā hā tikmū'ūn kutok, nūy tu xok, nūy Hāmgāyāgnāg nōā', nōm tep-tex. 15 Ha tikmū'ūn kuxānōg, tu' xok'ax yīpkutuk, 'ūyōg hāmyāxatamuk xohix hā' yīpkutuk, ha Yeyox te nōm xop kuxa māmāhā, nūy nō kuxānōg kuxyā', pu tu hittup. 16 Yeyox nūn. Tep ha' nūn? 'Ok nūn, nūy pekkox yōg nū'pok xop mō'nīynām? 'Āmhok. Yā Topa yōg tappet te: 'Ūnūn, nūy mōnāyxop hittap 'Amanām mōkputox hā tu tehet,” kaxīy. 17 Hamūn. Yīy Yeyox yāyhā tikmū'ūn kutok, nūy tu xape xop putuk, nūy xape hā 'āmānex xexka xe'ēgnāg. 'Ūmax, tu tikmū'ūn kuxa ka', tu Topa tu hāpxopmāhā', tu tuknōg 'ohnāg, nūy tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. 18 Yā Yeyox xūy, tu yāy putup'ax mīy 'ohnāg, hu hōnhā tikmū'ūn hā tu' tehet, tu' ka'ogāhā', puyīy tu yāy putup'ax mīy hok kamah, nūy hāpxopmā kummuk hok.

3

Yeyox xix Mōyyex

1 'Ākuxa mām ka'ok Yeyox kopah, huk mūn hā 'āxape xop, ha Topa te 'āxānāhā kamah. 'Āpu Yeyox 'ūm pe'āpaxeh, yā Topa te nū'kutnāhā', pu 'āmānex xat'ax yōg hām'ax hā tu' hām, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nō 'āmānex xat'ax kopah. 2 Topa te Yeyox yāy kutnāhā', pu tu hāpxopmā', ha kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex te hāpxopmā max, yāy xape xop xohix kopa hāpxopmā max, tu' tuknōg 'ohnāg. 3 Tikmū'ūn te mīptut max pe'paxex kutōgnāg, pa tikmū'ūn te mīptut mīy, ha nōm tu pe'paxex xexka'. Kaxīy mōnāyxop hittap Mōyyex yā xexka 'Iyaet yōg tikmū'ūn kopah, ha Yoneo xop te nōm 'āktux max, pāyā Yeyox mūn xexka xe'ēgnāg, tu Topa yōg tikmū'ūn xohix hā' xuxyā', yā Topak-tok xe'e'. 4 Kaxīy mīptut 'ūm te yāy 'ūm mīy 'ohnāg, ha Topa te hāpxop xohix mīy. Hōmā Topa te 'Iyaet yōg mōnāyxop xānāhā', puyīy yāy hā tikmū'ūn. 5 Mōyyex hām Topa pu', 'ūyōg kāmānat tu', tu

yāy xape xop kopa' hām, tu tuknōg 'ohnāg, tu Topa pupi tikmū'ūn pu hām'āktux, tu: "Topa te hām'āktux putup," kaxīy. ⁶ Pa Kunnix te hāpxopmā xexka', tu' tuknōg 'ohnāg, yāy Tak pu' hām tu', tu yāy xape xop pēnā max, ha Kunnix hā yūmūg xape, 'īhā yūmūg kuxānōg hok, 'īhā yūmūg kuxa mām ka'ok, tu hāmmax hip.

⁷ Yīy Topa Koxuk te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak,

⁸ 'Āpu, 'īpkox pi', ka 'ōg mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax mō'tat, ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg, tu Topa gāyāhā',

'īhā hām panip xexka tu' pip," kaxīy.

⁹ Tu xe:

"Ōnte 'ōg mōnāyxop tek yīkopit, tuk gāyāhā', pāyā yōgnū hāpxopmā'ax xe'ēgnāg pēnā tap, hāmyāxatamuk xohix te 40 hā' pēnāhā',

¹⁰ Yīk gāy nām nōm tikmū'ūn tu', tu:

'Yā' kummuk pax, tu hāmpe'paxex kummuk,

tu yōgnū putat xak punethok, hāpkummuk mīy hu',

¹¹ huk gāy, tu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mō'āxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok,' kaxīy."

¹² 'Ūkxape xop, 'ōg pa 'āti', ka Topa yōg putat xak, 'ākuxa kummuk tu' xak, xix 'ākuxa mām hok tu' xak, ka Topa xe'ēgnāg nīm.

¹³ 'Āpu hōnhā mō 'ānōy mō'nīynām, 'āmnīy xohix hā mō'nīynām, 'īhā Topa te tikmū'ūn xānāhā', puyīy Topa pu' yīpkox pi'. Yā hōmā Topa yōg tappet te hōnhā 'āktux, tu: "Hōnhā Topa te hām'āktux," kaxīy. 'Āpu, 'āxop yāy nōy ka'ogā', ka 'āyīpkox mo' yāy yīnnīn, yāy pu' koit tu', xayīy hāpxopmā kummuk hok.

¹⁴ Hōmā yūmūg kuxa mām ka'ok Kunnix kopah, yā yūmūg kuxa mām ka'ok mō kumak mōg, kopxix Kunnix hā yūmūg xape'.

¹⁵ Yīy Topa yōg tappet te:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpax, 'āpu 'āyīpkox pi',

ka mōnāyxop yōg hāpxopmā'ax tat,

ha mōnāyxop yīpkox 'ohnāg,

tu Topa mūtik yāytuk-mīy," kaxīy.

¹⁶ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, tu nū mūtik yāy tuk-mīy? Yā mōnāyxop te

Mōyyex pe' mōg, tu hām'āpak, tu yāytuk-mīy, ha Mōyyex te nōm mōy tap hāpxexka 'Eyit kopah. ¹⁷ 'Ū 'ūm tu Topa gāy hāmyāxatamuk xohix te 40 hā ta tu' gāy? Yā tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, hu' xakix hām panip xexka tu'. ¹⁸ 'Ū 'ūm te Topa yōg hām'āktux'ax 'āpak, 'īhā' yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu: "Ōm xop 'ūkxip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūg mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy? Yā tikmū'ūn te hām'āktux'ax 'āpak, tu Topa mūtik yāytuk-mīy. ¹⁹ Yīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yā' mōxa 'ohnāg, nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu' mōxa 'ohnāg.

4

¹ Hōmā Topa te yūmū'ā hām'āktux xex, tu hām'āpak max'ax 'āktux, hu: "Ūkxip'ax hā mō'āxakux'ax, nūy 'ūgmūtik 'āpi'," kaxīy. 'Āpu, yūmūg pa 'āti', nūy Topa yōg xip'ax hā mōxakux xe'e'. ² Tikmū'ūn hittap te' xupak, ha yūmū'āte' xupak kamah, tu hām'āpak max'ax 'āpak, kamah, pa tikmū'ūn hittap kuxa 'ūm mām 'ohnāg Topa kopah, yīy Topa te nōm pu hāmmaxnā 'ohnāg, 'ūkuxa mām 'ohnāg hah, ³ ha yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Topa xip'ax hā mō yūmū xakux, nūy Topa mūtik hāpxopmā kux, ha:

"Ūggāy, hu yāy 'āxet'ax hā hām'āktux xex, hu:

'Nōm xop tek xip'ax hā mōxakux hok, nūy 'ūgmūtik tu hāpxopmā kux hok.' Kaxīy."

Topa te' xuktux tap, 'īhā tu hām xexka xohix mīy tu hāpxopmā kux. ⁴ Yā Topa yōg tappet te hāptup te ⁷ 'āktux, yā hāptup xe'e', hu: "Topa te hāpxopmā kux, tu hāptup te ⁷ 'īhā hāpxopmā 'ohnāg, hāpxopmā kux tu'," kaxīy. ⁵ Tu xe: "Nōm xop te Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nū mūtik tu hāpxopmā kux hok," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn hittap te hām'āpak'ax max 'āpak hāmāxap, tu Topa xip'ax hā mōxakux hok, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux hok, 'ūkuxa mām 'ohnāg tu', pāyā' nōy xop mōxap-tup, nūy Topa mūtik tu hāpxopmā kux. ⁷ Hāmyāxatamuk xohix nōg 'īhā Topa Koxuk te xe hām'āktux, ha mōnāyxop Namix te Topa pupi hām'āktux, yīy:

"Hōnhā 'āxop te Topa yīy'ax 'āpak,

'Āpu, 'ipkox pi'," kaxīy.

⁸ Pax pu mōnāyxop hittap Yoyoe te tikmū'ūn mōgā, pu Topa xip'ax hā mōxakux, nūy tu hāpxopmā kux, puxix Topa xe' xuktux hok mōnāyxop Namix pu'. Pāyā mōnāyxop mōxa 'ohnāg, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', yīy Topa te' xuktux 'ūxeheh. ⁹ Pa hāptup xe'e mō'nāhā Topa yōg tikmū'ūn pu', nōm xop kuxa mām ka'ok xop pu mō'nāhā', tu Topa yōg hāptup te 7 putuk, 'ihā Topa te hāpxopmā kux. ¹⁰ Tikmū'ūn te Topa xip'ax hā mōxakux, nūy nōm mūtik tu hāpxopmā kux, puxix hāpxopmā'ax xohix tu kux, tu xe hāpxopmā 'ohnāg, Topa te hāpxopmā kux putuk. ¹¹ Āpu yūmū'ā Topa xip'ax hā mōxakux kamah, nūy Topa mūtik yūmūg hāpxopmā kux. Āpu yūmūg yīpkox pip Topa pu', ku'u yūmūg tikmū'ūn kummuk putuk, tu yūmū'āte mōxakux 'ohnāg.

¹² Yā Topa yōg hām'āktux xip ka'ok. Tikmū'ūn mīkax xexka 'ūxox tix hā' xuhmīy, tu' xuhmīy nūy 'ūyīn xit, nūy tu' kup mūggā'. Ha kaxīy Topa yōg hām'āktux ka'ok, tu yūmū'ā yāy kuxa yūmmūgāhā'. Yūmū'āte mō'kupix, xix hām'āpax, puxix nōm hām'āktux yāy pekpaxex'ax yūmmūgā', tu yāy pekpaxex xohix yūmmūgāhā' xix yāy putup'ax yūmmūgāhā', 'ūyīy yāy kuxa yūmmūg, ¹³ yīy tikmū'ūn te hāpxopmā'ax xaptop hok Topa pu'. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix pēnāhā', tu hāmyūmmūg, tu tikmū'ūn yōg hāmpē'paxex xohix yūmmūg, ha Topa pu yūmūg xohix te yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup.

Yeyox te 'āmānex xop xohix xat'ax

¹⁴ Āpu yūmūg kuxa mām ka'ok, yā hōmā yūmū'āte hām'āktux, tu yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox kopa 'āktux. Yūmū yōg 'āmānex xat'ax xe'ēgnāg te Topa ha' mōg, tu' keppa' xip, yā' xuxet'ax Topak-tok Yeyox. ¹⁵ Tu yūmūg kuxa ka', yūmūg pu'uk ha yūmūg kuxa ka', ha' kummuk xop te yūmū'ā' kummugāhā', 'ūyīy hāpkummuk mīy, tu Yeyox kummugāhā kamah, puyīy hāpkummuk mīy, pāyā hāpkummuk mīy 'ohnāg. ¹⁶ Āpu yūmūg mōg, yūmūg kuxānōg hok. Yā Topa ha yūmūg mōg, nūy nōm pu hām'āktux, ha Topa te yūmū'ā hāmmaxnāhā', xix yūmūg kuxa ka', xix mō yūmūg nīynām.

5

¹ Topa te 'āmānex xat'ax yāy kutnāhā', tu tikmū'ūn kopa' yāy kutnāhā', pu tikmū'ūn pupi hām'āktux Topa pu', ha Topa te 'āmānex xohix yīmōgatux, pu xokxop mō'hap, xix hāpxop, nūy Topa pu haxyā', puyīy Topa tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. ² Ha 'āmānex xat'ax yā pu'uk kamah, nūy hāmyūmmūg hok xop hā' tot, nūy hāpkummuk mīy'ax xop kuxa ka'. ³ Ūpu'uk, hu yāy mūn pu hāpxop mō'hap hāmāxap, nūy Topa pu' haxyā', puyīy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux, hak-nāy tu 'āmānex te tikmū'ūn pu mō'hap kamah, puyīy Topa' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā kamah. ⁴ Tikmū'ūn te' xak 'ohnāg pu Topa yāy kutnā', puyīy tu 'āmānex xat'ax. Āmhok. Topap-xehnāg te yāy kutnāhā', tu mōnāyxop 'Anām yāy kutnā hāmāxap.

⁵ Ha kaxīy Kunnix te' xak 'ohnāg, pu Topa' yāy kutnā', puyīy yāyhā 'āmānex xat'ax. Āmhok. Pa Topa te:

“Āmūn yāk kutok!

Hōnhā 'āte xa hā 'ūgkutok 'āktux,” kaxīy.

⁶ Ha Topa yōg tappet te xe hām'āktux, hu: “Tik hittap Mēkiyēnek yā 'āmānex mō kuma' mōg,

hā kaxīy 'āmūn yā 'āmānex mō kuma mōg kamah,

tu' kux 'ohnāg,” kaxīy.

⁷ Yeyox xip hām tu', 'ihā Topa pu hām'āktux, tu ta tu' xak, tu' yīy ka'ok, tu' potaha', pu Topa' tux hok pu tikmū'ūn putex hok, ha Topa te' xupak. Yā yāy kutōgnāg pe'paxex hah. ⁸⁻⁹ Ūk-tok, pāyā' xūy, nūy tu yīpkox pip yūmmūg, tu hāmyūmmūg max, hu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, tu tikmū'ūn yīpkox pip xop kuxa kummuk xit'ax, nūy tu mō kuxa max tat 'ūyānān tu'.

¹⁰ Yā Topa te yāy kutok yāy kutnāhā', puktok yāyhā' xat'ax, tuk-tok pu hām'āktux, hu:

“Āmūn yā 'āmānex xat'ax, tu tik hittap Mēkiyēnek putuk,” kaxīy.

'Ōg pa mōxip, xaxīy kuxa yūm kux

¹¹ Yā 'ūgmū'āte 'āmānex 'āktux pu' max, nūy xa Yeyox 'āktux, yā yūmū yōg 'āmānex xat'ax, ha xa hām'āktux punethok, nūy xa hāmyūmmūgā', pāyā 'āp-tox ka'ok. ¹² Hāpxip

punethok hã 'ãxop te Topa yõg hãm'ãktux'ax 'ãpak, pãyã 'ãxop te hãpxaxok, hu 'ãnõy pu hãm'yũmmũgã hok. Kakxop te hãm'yũmmũg 'ohnãg, tu' yõktat puxehnãg xak, hu' xo'op, 'ap te xogyĩn mã'ah. Hã kaxĩy 'ãxop te hãm'ãpak kutõgnãg, tu hãm'yũmmũg 'ohnãg, kakxop putuk, 'ap hãm'ãktux ka'ok 'ãpak'ah, 'ãp-tox tuknõg tu'. ¹³ Kakxop pu'ũgnãg te' yõktat hep xo'op, tu hãm'yũmmũg 'ohnãg, 'ok pe hãm'yok, 'ok pe hãpkohe'. Hã kaxĩy 'ãxop te hãm'ãktux te mãxap yũmmũg, pãyã hãm'ãktux ka'ok yũmmũg 'ohnãg, hu hãpxopmã'ax kopit kummuk. ¹⁴ Yã' xiptap xop te xogyĩn mãhã', tu hãm'yũmmũg, tu hãm'ãktux ka'ok pe'paxex, nũy tu hãmmax yũmmũg, nũy tu hãpkummuk yũmmũg, puyĩy hãpxopmã max.

6

¹ 'Äpu yũmũ hãmpe'paxex max, nũy hãm'yũmmũg, nũy 'ũxiptap xop putuk yũmũ'ãte hãm'yũmmũg, nũy hãm'yũmmũg'ax te mãxap yũmmũg max. Yã nõm hãm'yũmmũg'ax te: Topa te tikmũ'ũn kuxa kummuk xit, hãpxopmã'ax hok hã' xit, nũy kuxa max mõ'tat 'ũyãnãn tu'. Tikmũ'ũn kuxa yũm ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hok hã' kuxa xit. Kaxĩy. Yã hãm'yũmmũg'ax te mãxap 'õhõm, ha yũmũ'ãte hãm'yũmmũg. ² Ha kama hãm'yũmmũg'ax te mãxap, pu' kuxa mãm ka'ok xop 'ũnõy putox pix, 'ũkuxa yũm ka'ok hah, ha' nõy putox yĩmũ' yĩm xix, puyĩy Topa Koxuk ka'ogã', 'ãxop te hãm'yũmmũg kamah. Yã kama hãm'yũmmũg te mãxap, hu: Topa te' xakix xop putpu' hĩnnãp-tup, ha hãptup xe'e mõ'nãp-tup, 'ĩhã Topa te' hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' kummugãp-tup 'ũyãnãn tu', tu hãpxaxok 'ohnãg. Yã hãm'yũmmũg te mãxap 'õhõm. ³ 'Äpu yũmũ'ãte hãm'ãktux kuxyã', 'ũyĩy hãm'ãktux nõy 'ũm 'ãktux, puyĩy Topa yũmũ'ã hãm'ãktux ka'ok yũmmũgã'.

⁴ Topa yõg putat xak hok. 'Äxop te putat xak, nũy hãpxopmã kummuk, ta putpu 'ãnũn hok. Tikmũ'ũn te Topa yõg putat hã' mõg tap, tu pexkox yõg hãpxop paha', Topa Koxuk te nõm ka'ogãhã', ⁵ ha Topa yõg hãm'ãktux max xex 'ũkuxa kopah, tu pexkox ka'ok'ax yũmmũg, ⁶ tu Topa yõg putat xak, nũy putpu tu nũn hok, puxix Topa

xe' hupmã hok, puyĩy yãy yõg hãpxopmã'ax kummuk kux. 'Ämhok. Yã' nõy te Topaktok 'ãktux kummuk, tu Yeyox mũn pu hãpkummugãhã'. Tu tep putep putuk? Tu' kummuk xop putuk, nõm xop te Yeyox putex, ha' kummuk xop putuk, hu ta Topa yõg putat xak. Yã Yeyox pu' hupmã xexka'.

⁷ Hãm max te tex punethok pop, ha hãpxop punethok xokax, tu' tuk, ha hãpxa xuxyã hittup, ha Topa te nõm pu hãmmaxnãhã'. ⁸ Ha hãm nõy te mĩmyãm punethok pip, xix mĩxux kummuk pip, yĩy Topa te nõm pu hãpkummugãhã', ha tikmũ'ũn te' gõy hax nãm. Tikmũ'ũn te Topa yõg putat xak, tu hãpxa kummuk putuk, hãpxopmã kummuk tu'.

⁹ 'Ükxape xop: 'Äte hãm'ãktux hã xa hãm'yũmmũgãhã', tu hãpxa 'ãktux, nũy xa tikmũ'ũn kuxa 'ãktux. Yã Topa te xa hãmmaxnãhã', 'a 'ãxop te hãpxa kummuk putuk'ah, nõm Topa tep-tup nõg. 'Ämhok. Pãyã 'ãxop te hãpxa max putuk, yã 'ãmõg kuma mõg Topa yõg putat hã. ¹⁰ Topa te hãm'yok mĩy, tu 'õg hãpxopmã'ax xaxok 'ohnãg, ha 'ãxop te Topap-tup pax, yĩy 'ãxape hã tu tehet, nũy nõm xop mõ'nĩynãm. ¹¹ 'Ügmũ'ãte 'ãp-tup, xa 'ãhittup hã Topa yõg putat hã 'ãmõg, nũy tu mõ kuma mõg, nũy pexkox yõg hãpxop hip, nũy pop. ¹² 'Äkuxa tuknõg hok, pa 'ãkuxa mãm ka'ok, nõm xop putuk, nõm xop te Topa yõg putat hã' mõg tap, xayĩy pexkox yõg hãpxop pop kamah. Yã Topa te xa hãm'ãktux xex kamah, nõm xop putuk.

Topa te hãm'ãktux xex

¹³ Hõmã Topa te hãm'ãktux xex mõnãyxop 'Amanãm pu', tu yã' hitop xex hok, tu' xexka xe'ẽgnãg, ha' xohik-tõgnãg, yĩy yãy 'ãxet'ax hã hãm'ãktux, nũy hãm'ãktux xex, ¹⁴ hu 'Amanãm pu hãm'ãktux, hu: "Äte xa hãm'ãktux xe'e", yã 'ãte xa hãmmaxnãp-tup, xate yãy kutok pit put putup, pu 'ãmõkputox xohix punethok," kaxĩy. ¹⁵ Yĩy 'Amanãm te' hip, tu mõktu yãy kutok put, tu yãy mõkputox pẽnãhã'. ¹⁶ Tikmũ'ũn 'ũm te' nõy pu hãm'ãktux xex, hu: Hãptup, kopxix nũ', nũy xa pago. Topa te hãm'yũmmũg. 'Äte' koit'ah." Kaxĩy. Tu Topa 'ãxet'ax 'ãktux 'ĩhã ta tu hãm'ãktux xex, puyĩ' nõy kuxa

yūm ka'ok hām'āktux'ax kopah, nūy nōy kuxa' yēy. ¹⁷ Topa te hām'āktux xe'e', pu tikmū'ūn yīkopit hok, hu yāy 'āxet'ax 'āktux, 'īhā yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xex, nōm xop te hāpxop pop'ax pu hām'āktux xex. ¹⁸ Topa 'ap te koit'ah, tu hām'āktux xex, xix hāpxopmāhā', tu yāy 'āxet'ax hā hāpxopmāhā', tup te koit 'ohnāg, pu yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy tu hip, pu Topa yūmū'ā hāmmaxnā', 'ū yūmūg kuxa hit-tup. ¹⁹ Hu yūmūg kuxa mām ka'ok, tu yāy pu yīkopit 'ohnāg, pāyā yūmū'āte' hip, 'ūyīy Topa keppa yūmūg pi'. Mīpkox te kōnāg yīmū' mōg, ha pipkup putux xexka te mīpkox tu' hīy, tu kōnāg kopa' yūm, puyīy mīpkox mōg hok kōnāg yīmū', ha kaxīy yūmūg kuxa mām ka'ok, tu Yeyox puxehnāg kopa' mām ka'ok. Kamah 'āmānex xexka te Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', tu topixxax max mō'yīnnīn'ax hā mō'nāhā', nūy Topa keppa' xhip. Ha yūmū'āte' hip kamah, nūy pekkox yōg xip'ax tu 'āmōxaha', nūy mōxakux, nūy Topa keppa yūmūg pi'. ²⁰ Yeyox te pekkox tu' xupep hāmāxap, tu mō'nāhā', nūy yūmū'ā hāmmaxnā', yā 'āmānex xop xat'ax xe'ēgnāg mō kuma' mōg, tu tik hittap Mēkiyenek putuk.

7

¹ Nōm tik Mēkiyenek te kōmēn Xanēm yōg tikmū'ūn xohix xat, tu Topa xe'ēgnāg hā 'āmānex, ha 'Amanām te' gāy xop mūtik yāykix, tu' xexka xop kix, tu yāykix kux, tu ta' mōg, yāy pet ha putpu' mōg, ha ta Mēkiyenek te' pēnāhā', tu: “Pūyā Topa xa hāmmaxnā',” kaxīy. ² Ha 'Amanām te' popmāhā hāpxop, 'ūyōg hāpxop yāg te 10, tu 'āmānex pu' yāg puxet hōm, ha 'Amanām te nōm hāpxop mōy tap 'ūgāy xop tu'. Yā Mēkiyenek 'āxet'ax nōy mīy, tu: Hāmyok xat'ax, kaxīy. Ha kōmēn Xanēm 'āxet'ax mīy, hu: 'Ūkuxa yūm'ax, kaxīy. Yīy 'āmānex 'āxet'ax nōy te: Tik te tikmū'ūn xat'ax, tu tikmū'ūn kuxa māmā'ax, kaxīy. ³ Ha tikmū'ūn te 'āmānex yāy tak yūmmūg'ah, xi' tut yūmmūg'ah, xi' yōg mōnāyxop yūmmūg'ah, xix hām 'ūm hā 'ūtut te' put'ax 'ūm yūmmūg'ah, xix 'āmñīy 'īhā' xok yūmmūg'ah, yā Topak-tok putuk,

tu yā hāmyāxatamuk xohix hā 'āmānex, ha' kuxa 'ohnāg.

⁴ 'Ūyūmmūg. Mēkiyenek yā' xat'ax, yīy mōnāyxop hittap 'Amanām te' hōm hāpxop yāg puxet, ha' gāyxop tu nōm hāpxop mōy tap. ⁵ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox te tikmū'ūn tu' yāg puxet pa', 'ūnōy yāg te 10 yā tikmū'ūn yōg, ha Nemi yōg xop te yāy yōg tikmū'ūn tu' paha', yā kama 'Amanām hā' mōkputox. ⁶ Pa Mēkiyenek mūn 'a Nemi hā' mōkputox'ah, pa 'Amanām tu hāpxop ta tu' yāg puxet paha', tu: “Pūyā Topa xa hāmmaxnā',” kaxīy. Yā Topa te 'Amanām pu hām'āktux xex tap. ⁷ Yā tik xexka xop te hām'āktux, ha tik kutōgnāg xop te hām'āpak. 'Āxop te hāmyūmmūg. Yīy Mēkiyenek te hām'āktux, ha 'Amanām te' xupak. ⁸ Ha 'āmānex xop te' yāg paha', tu hāpxip 'īhā' xakix, ha' nōy te' yānān tu' paha', tu mōktu xakix kamah, tikmū'ūn xohix putuk. Pa Topa te Mēkiyenek hi xe'e 'āktux, ha mōnāyxop yōg hāpxop 'ūyāg paha'. ⁹ Yā Nemi te 'Amanām mūtik pago, ha' mōkputox te yāy yōg tikmū'ūn tu' pop. ¹⁰ Tikmū'ūn te hām'āktux hu: Nemi mūg tut te' put 'ohnāg, 'īhā' xuxyā 'Amanām te Mēkiyenek pu pago, yīy Nemi te 'Amanām mūtik pago kamah. Kaxīy tikmū'ūn te hām'āktux. Yā mōnāyxop 'Amanām te yāy putix pupi pago.

¹¹ 'Īyaet yōg tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax yūmmūg, ha' xat'ax te 'āmānex xop 'āktux, 'ōhōm 'Anām mōkputox, yā 'Anām xop te Nemi hā' mōkputox, tu mōktu Topa pu' hām, 'ap puxi'ah, 'ūkuxa tupmā hok tu', yīy 'āmānex nōy nūn, yā Yeyox Kunnix nūn, tu Mēkiyenek putuk, tu 'Anām yōg 'āmānex xop putuk 'ohnāg. ¹² Yā 'āmānex nōy, yī' xat'ax nōy kamah. ¹³⁻¹⁴ Yā yūmūg xuxyā Yeyox nūn, nūy 'āmānex yōg hām'ax hā' hām, tu Yona xop yōg tihik, 'ap Nemi yōg tik'ah, ha Yot xop te 'āmānex yōg hām'ax hā' hām 'ohnāg, yā Mōyyex te Yona xop xat 'ohnāg, pu tu hām.

Āmānex xat'ax yā Mēkiyenek putuk

¹⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg'ax. 'Ūnūn 'āmānex nōy, tu Mēkiyenek putuk, 'ap Nemi hā' mōkputox'ah. ¹⁶ Mōyyex te' xat, pu Nemi mōkputox puxet hām, nūy Yoneo yōg

tikmũ'ün hã 'ãmãnex, ha tikmũ'ün te yãykutnãhã', pu tu hãm, pãyã yũmũg xuxyã te yũmũ'ã hã 'ãmãnex xexka', 'ũhi kux 'ohnãg hã yũmũ'ã hã 'ãmãnex. ¹⁷ Yĩy Topa yõg tappet te: "Tik hittap Mēkiyenek yã 'ãmãnex, tu' kux 'ohnãg, hã kaxĩy 'ãmũn yã 'ãmãnex kamah, 'akux putup 'ohnãg!" kaxĩy. ¹⁸ Yĩy Topa te' xat'ax nõã'. Yã tikmũ'ün pu'uk, 'a hãpxopmã max yũmmũg'ah, tu' yĩpkox pip Mõyyex yõg xat'ax pu', Mõyyex te' xat, ¹⁹ pãyã yã kuxa tupmã hok, pu tu max, tu hãmmax hip, pu Topa nõnnã', puyĩy tu yã yũmũtik ti mõ'kuma' mõg. Pãyã Yeyox nõn, yĩy yũmũ'ãte' hip, puyĩy yũmũg mõgã Topa yĩkãgnãg hah.

²⁰ Yã Topa te' xat, pu Nemi yõg 'ãmãnex xop tu hãm, pãyã nõm xop pu hãm'ãktux 'ũm xex 'ohnãg, pu tu hãpxopmã kux. 'Ãmhok. ²¹ Pãyã hãm'ãktux xex 'ãmãnex nõy pu', yã Yeyox mũn pu hãm'ãktux xex, hu:

"Topa te xa hãm'ãktux xex,
tu yã pu' hupmãp-tup 'ohnãg, tu:
'Amũn yã 'ãmãnex xe'e', 'ap 'ãkux 'ohnãg.' "

Kaxĩy.

²² Hu Yeyox mũn yã 'ãmãnex xe'e', tu' pa'ax tũmnãg yõg 'ãmãnex, yã' pa'ax tup mũn max xe'e', ha' pa'ax hittap mũn miãx.

²³ 'Ûyõg 'ãmãnex xop xohix punethok, 'ũxakix tu', yĩ' nõy mõxaha', nõy tu hãm. ²⁴ Pa Yeyox hi mõ kuma' mõg, 'ũxok putup 'ohnãg, yĩ' nõy nõn 'ohnãg, nõy yãnãn tu tu' hãm, pãyã Yeyox yã 'ãmãnex yãp-xet, ²⁵ tu hõnhã tikmũ'ün kuxa kummuk xit'ax, xix hãptup 'ĩhã' xit'ax, 'ap kux'ah, tu nõm xop kuxa te Topa xak xop mõ'nĩynãm, puyĩy Topa yĩkãgnãg hã nõ'. Ha Yeyox te nõm pupi' xak, nõy mõ'nĩynãm, yã' hi mõ kuma' mõg, nõy Topa tu' xax, pu mõ tu xape nõynãm.

²⁶ Hu Yeyox yã 'ãmãnex xat'ax xe'ẽgnãg, ha yũmũg xohix tep-tup pax, ha hãpkummuk mĩy 'ohnãg, yã' max xe'ẽgnãg. Topa te Yeyox yãykutnãhã', tu' xut, tu' xexkanã xe'ẽgnãg, pu pexkox yõg xop hã tu xexka'. ²⁷ Ha 'ãmãnex xat'ax nõy te mõ'ãpxop hap, nõy Topa pu' haxyã', tu 'ãmñĩy tu xohix puxix mõ'hãp, puyĩy yã yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', xix tikmũ'ün xohix yõg mĩy'ax xaxogãhã'. Pa Yeyox yã pu mõ'hãp 'ohnãg, hãpkummuk mĩy 'ohnãg

tu', tu tu yã yũmũ hõm, tu' xok 'ãmñĩy puxet 'ĩhã', nõy tikmũ'ün yõg hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', pu tu kux. ²⁸ Ha Mõyyex te' xat, pu tik xop yĩmõgatux, pu tikmũ'ün nõ 'ãmãnex xat'ax, ha' max miãx, pa Topa te hãm'ãktux xex 'ũk-nãy tu', tuk-tok yã hãmyãykutnãhã', yã Topak-tok max xe'ẽgnãg mõ kuma' mõg.

8

Yeyox yã yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg

¹ Yeyox mũn yũmũ yõg 'ãmãnex xe'ẽgnãg, yã pexkox tu' xip, tu Topa xexka xe'ẽgnãg yĩpxe'e hã' yũm, nõy nõm mũtik tu xexka'. Yã hãmyũmmũg xe'e 'õhõm. ² Hõmã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã Yoneo yõg 'ãmãnex te Topa pet hã mõ'nãhã', tikmũ'ün te nõm pet mĩy topixxax ka'ok hã, pu tu xokxop hep 'ũm nõnnãy. Pãyã yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax, tu' hãm pexkox kopah, yã nõ'õm Topa xip'ax xe'e', tu pexkox tu' yũm.

³ Topa te 'ãmãnex xat'ax xop xohix yĩmõgatux, pu hãpxop xix xokxop mõ'hãp, nõy Topa pu haxyã', nõy Topa pu' hõm, yĩy yũmũ yõg 'ãmãnex xat'ax hãm kamah, nõy Topa pu yã yũmũ hõm, nõy yũmũg xohix pupi tu xok. ⁴ Pax pu Yeyox hãm tu' xhip, puxix yũmũ'ã hã 'ãmãnex hok. Yã Mõyyex te' xat, pu mõnãyxop Nemi mõkputox tu tu' hãm, nõy mõ xokxop hãp, nõy Topa pu' haxyã', ha Yeyox yã Nemi yõg xop hã' puknõg. ⁵ Ha Topa te Mõyyex xat, pu topixxax ka'ok xexka hã Topa pet mĩy, tu' mĩy'ax yũmmũgãhã', ha' mĩy, ha' pet te pexkox yõg pet hã pet komut. ⁶ Pa Yeyox te 'ãmãnex yõg hãpxopmã'ax mĩy, tu' mãynãg mĩy, yã 'ãmãnex xat'ax xe'ẽgnãg, hu' pa'ax tup mĩy Topa mũtik, xix tikmũ'ün mũtik, Topa te hãm'ãktux xex ha' pa'ax mĩy. Yã pa'ax hittap yõg max miãx, ha pa'ax tup yõg max xe'ẽgnãg.

⁷ Pax pu' pa'ax hittap tu ka'ok xe'ẽgnãg, puxix pa'ax tup mĩy hok, ⁸ pãyã Topa te tikmũ'ün yũmmũg, ha hãpxopmã kummuk punethok, yĩy Topa te:

"Ãmñĩy mõ'nãp-tup, 'ĩhã 'ãte pa'ax tup mĩy'ax,

'Iyaet yõg tikmũ'ün mũtik mĩy'ax,
xix Yona yõg tikmũ'ün mũtik mĩy'ax.

⁹ Yã' pa'ax nõy, 'ũtup, ha 'ãte nõm hittap mĩy mõnãyxop mũtik,

nũy mōgā', nũy hāpxexka 'Eyt tu 'ūxupmā',
pa mōnāyxop tek xaxok, tuk pa'ax xaxok
kamah,

yīy 'ātep-tup nōg," kaxīy.

¹⁰Tu xe hām'āktux, hu:

“Āte pa'ax tup mīy putup,
tu 'Iyaet yōg tikmū'ūn mūtik yōgnũ
hām'āktux xex putup,

'āte tikmū'ūn putox tu' xex putup, xi' kuxa
kopa' xex,

'āte nōm tikmū'ūn hā Topah,
hak mūn hā yā tikmū'ūn xe'e, 'ūyānān tu'.

¹¹Tute hāmyūmmūg putup, yā' xohix tek
yūmmūg putup,

hu' nōy yūmmūgā'ax hitop tu',

'a hām'ūm 'āktux putup'ah, nũy: 'Topa
yūmmūg.' Kaxīy.

Yā' xohix tek yūmmūg putup, 'ūk-tōgnāg
xop tek yūmmūg nām,

ha mōktu xexka xop tek yūmmūg nām.

¹²Ha 'āte hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup,
pu tu kux," kaxīy.

¹³Hāpxop kutut te yāy xaxogā tāmnāg,
Topa te' pa'ax hittap kux, ha yāy xaxogā'ax,
yīy pa'ax tup mīy.

9

Tikmū'ūn kuxa te' yēy Topa keppah

¹Nōm pa'ax hāmāxap te Topa pu nū'xup
yūmmūgāhā', ha tikmū'ūn te Topa pet mīy,
nũy Topa pu nū 'āxup, 'ūpa'ax te' pet mīy
yūmmūgāhā', ²Ha Topa pet kox hā mōxakux
hāmāxap, ha topixxax ka'ok xexka hā' mīy,
ha' xuxet'ax mīy, hu: Topa xip'ax. Kaxīy.
Ha kuyānām kup yūm, xix mīmpe xup, ha
mīmpe yīmū pām mām, tu Topa keppa'
mām. ³Ha topixxax max te hāmyīkox nōy
mō'yīnnīn, ha' pet kox 'āxet'ax Topa xip'ax
xe'ēgnāg, ⁴ha' kopa' xup mīmpe', tu pipkup
yānām hā mō'nīy, pu mīm xax mō'hap, xix
mō xokxop hap, nũy Topa pu haxyā', ha'
pa'ax yōg mīpkox yūm, ha pipkup yānām
hā' mīy, tu mīpkox kopa nax māynāg yūm,
ha' xit'ax 'āxet'ax māmāg xex nax kopah,
yā pām putuk, xix mōnāyxop 'Anām yōg
kup tōy xex mīpkox kopah. Hōmā mīxux
te nōm kup tōy nak tu' xokax, Topa te
hām'āktux hah, ha' xat'ax yōg mīkaxxap yūm
mīpkox kopah, ha' xat'ax kax'āmi' mīkaxxap
tu'. ⁵Ha mīpkox yīmū' pip 'ūyōnnā'ī' 2, yā

pekkox yōg yōnnā'ī' hā' komut xop, tu Topa
xip'ax yūmmūgāhā', 'ūyīmāg kup te mō'kox
nīy, 'ōnte Topa te hāpkummuk mīy'ax xax-
ogāhā', pu tu kux. Yā' puxi'. 'Āte hām'āktux
nōy putup kamah.

⁶Āmnīy xohix 'īhā 'āmānex xop te Topa
xip'ax hā mōxakux, nũy 'āmānex yōg hām'ax
hā tu' hām, ⁷pa Topa xip'ax xe'ēgnāg
hā mōxa 'ohnāg, yā 'āmānex xat'ax pux-
ehnāg te' xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā',
tu hāmyāxatamuk yōg 'āmīy puxet, 'īhā
Topa xip'ax xe'ēgnāg hā mō'nāhā', nũy
xokxop hep 'āta nūnnāy 'ūxip'ax kopah, tu
yāy mūn pu nū'nāhā', xix tikmū'ūn xo-
hix pu nū'nāhā', pu Topa tikmū'ūn yōg
hāpkummuk mīy'ax xaxogā', tikmū'ūn te
hāpkummuk mīy hāmyūmmūg 'ohnāg tu', ha
Topa te' xaxogāhā'. ⁸Ha kaxīy Topa Koxuk
te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā nōmhā, 'ūyīy
yūmūg yūmmūg max, yā 'āmānex xat'ax te
xokxop hep nū'nāhā', puyīy tu hām mōnāy,
pāyā tikmū'ūn nōy te Topa xip'ax xe'ēgnāg
hā mōxakux 'ohnāg, yā Topa te' xat hok,
pu xip'ax xe'ēgnāg hā mō tu xakux hok.

⁹Ha 'āmānex te Topa pu mō'āpxop hap, xix
xokxop, pu tikmū'ūn Topa pu nū'āktettex,
pāyā 'ap te puxi'ah, yā tikmū'ūn kuxa 'ūm
tupmā 'ohnāg. ¹⁰Yā Mōyyex te' xat hok, pu'
xit'ax 'ūm mā hok, xi' xat hok, pu xo'op'ax
'ūm xo'op hok, xi' xat, pu yāy xax pix, xix
kānēy pix, nũy Topa pu maxnā', pāyā yāy
kuxa tupmā 'ohnāg, hu' hip, puyīy Topa'
kuxa kummuk tupmā'.

¹¹Yīy Kunnix nūn, tu yāyhā 'āmānex xo-
hix xat'ax, tu yūmū'ā hāmaxnāhā', tu Topa
pet xe'e kopa' hām, ha tikmū'ūn te nōm pet
mīy 'ohnāg, 'ap hām xexka tu' yūm'ah, yā
pekkox tu' yūm. ¹²Ha Kunnix nūn, tu' pet
hā mō'nāhā yāp-xet, tu Topa xip'ax xe'ēgnāg
kopa mō'nāhā', tu' hep 'āta nū'nāhā', pāyā
'a mūnūytut hep 'āta 'ūm nū'nā'ah, xix 'a
mot hep 'āta 'ūm nū'nā'ah. 'Āmhok. Yā
yūmūg pupi' xok, tu yāy hēp 'āta nū'nāhā',
nũy yūmūg kuxa kummuk 'ūm xit, nũy tu
mō kuxa max tat 'ūyānān tu', pu yūmūg
hi xe'e, 'ap kux'ah. ¹³Āmānex xop nōy
te mot hep 'āta nū'nāhā', xix mūnūytut pit
hep 'āte nū'nāhā', tu mūnūytut kutok pit
mō'hap Topa pu', tu xogyīn putok nū'xok
tikmū'ūn tu', pu tu nō xax maxnā Topa pu',

nũy tu hãpkummuk xit, pu tikmũ'ũn Topa keppa nũ'ãktettex, nũy kuxa' yẽy. ¹⁴ Topa Koxuk hi xe'ẽgnãg, tu Kunnix ka'ogãhã', pu tu xok mĩpkupnix tu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', tu yãy mũn hõm Topa pu', nũy tikmũ'ũn pupi tu' xok. Ha xokxop hep 'ãta ka'ok kutõgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã hok, pa Yeyox yãy hep 'ãta ka'ok xexka', tu yũmũg kuxa kummuk xit, tu yũmũ yõg hãpxopmã'ax hitop kuxyã', nũy yũmũg ka'ogã', yũmũ'ãte hãpxopmã Topa xe'ẽgnãg pu'.

¹⁵ Yĩy Kunnix te tikmũ'ũn xapit, pu Topa hã yãy xape xop, tu' pa'ax tup hã' xape, puyĩy Topa nõm pu hãmmaxnã', tute nõm xop xãnãhã', nũy tu hãmmaxnã mõ'kuma' mõg, tu hãm'ãktux xex tap. Kunnix xok, hu tikmũ'ũn mõy pu mõg Topa yĩkãgnãg hã, nũy hãpxopmã kummuk kux, yã hõmã' mĩy, 'ũpa'ax hittap xip, 'ĩhã' mĩy.

¹⁶ Tikmũ'ũn xok putup, ha yãy xape te' yõg hãpxop xohix pop putup, yĩy tappet tu kax'ãmi', pu tikmũ'ũn xexka xop mõ'kupix, nũy yũmmũg, nũy tu' xape xop pu hãpxop popmã'. Ha' xok, puxi' xexka xop 'ũyõg hãpxop popmã', tik xape xop pu' popmã', tappet tu' kax'ãmi tap hah, tu ta' xok xe'e'.

¹⁷ Nõm tikmũ'ũn hi', ha ta' pop 'ohnãg, pa' xape xop hip, pu tu xok, ha tappet pu'uk. Pa tikmũ'ũn xok, puxix tappet ka'ok, tu' yõg hãpxop popmã'ax yũmmũgãhã', pu tu xape xop pop.

¹⁸ Hã kaxĩy 'ũpa'ax hãmãxap te' xat, pu xokxop kix Topa pu, nũy hep 'ãta nũnnãy. ¹⁹ Mõyyex te' xat'ax 'ãktux hãmãxap tikmũ'ũn pu', tuk-nãy tu mũnũytut pit xix mot kix, tu' hep 'ãta kanop kõnãg hã, tu nũ' xok, pu topixxax nõm 'ãta xup, nũy nũ'xok, xix mĩxux 'ixop hã nũ'xok, tu' xat'ax yõg tappet yĩmũ nũ'nãhã, xix tikmũ'ũn xohix yĩmũ nũ'nãhã', ²⁰ tu: "Topa yõg pa'ax ka'ok, yĩy 'ãte nũhũ hep 'ãta nũ'xok, xa 'ãxop xohix pẽnã', nũy 'ãyĩpkox pi pa'ax tu'," kaxĩy.

²¹ Kaxĩy Mõyyex te' xat, pu' hep nũ'nã Topa pet kopah, xix Topa xak'ax yõg kãnẽy tu nũ'xok. ²² Yã' xat, pu' hep 'ãta nũ'xok, pu hãpxop tu max Topa pu'. 'Uhep 'ãta puxehnãg hã Topa te hãpkummuk mĩy'ax xaxogãhã', pu tu kux.

Yã Kunnix te yũmũg kuxa kummuk xit, 'ũxok tu'

²³ Mõnãyxop Mõyyex te' xat, pu Yoneo 'ãmãnex hep 'ãta nũ'xok Topa pet yõg hãpxop tu', puyĩy tu hãpxop maxnã Topa pu'. Tu xokxop hep nũ'xok, nũy hãpxop maxnã', xix xogyĩn putok nũ'nãhã', nũy tikmũ'ũn xax maxnã Topa pu', pãyã nõm hãmmaxnã'ax te tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã 'ohnãg, yĩy Kunnix xok, yũmũg pupi' xok, nũy yũmũg kuxa maxnã Topa pu', tu yãy hep 'ãta nũ'nãhã', nũy pexkox yõg hãpxop maxnã Topa pu kamah. ²⁴ Yĩy Kunnix xok hãmãxap, tuk-nãy tu pexkox yõg pet xe'e hã mõktu mõ'nãhã', tikmũ'ũn te nõm mĩy 'ohnãg, ha Topa yĩpxe'e ha' yũm nũy yũmũg pupi hãm'ãktux Topa pu'.

²⁵ Yoneo xop yõg 'ãmãnex xat'ax te Topa xip'ax hã mõ'nãhã', tu hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõ'nãhã, tu hãmyãxatamuk yõg 'ãmniy tup-xet 'ĩhã mõ'nãhã', tu Topa xip'ax kopa mõ'nãhã', tu xokxop hep 'ãta tat 'ũxeheh. Pa Kunnix xok puxehnãg, ²⁶ nũy tu' xũy puxet, tu' xok, nũy tikmũ'ũn kuxa kummuk tu xit, 'ap xep xok'ah, yã' kux, yã' puxi'.

²⁷ 'Uhep xop xohix xakix puxet, hak-nãy tu Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit putup, 'ok pe hãpxopmã max, 'ok pe' kummuk, tu' kummuk xop pu hãpkummugãp-tup, nũy tu yãnãn, tu' max xop pu hãmmaxnãp-tup 'ũyãnãn tu'. ²⁸ Ha kaxĩy Kunnix xok 'ãmniy puxet 'ĩhã', nũy hãm xexka xohix yõg hep xop xohix pupi tu' xok, nũy hãpkummuk mĩy'ax xaxogã', 'ap xep xok putup'ah, pãyã putpu' nũn putup, nũy yãy yõg tikmũ'ũn hãm tu' mõy, puyĩy nũ mũtik tu pip ka'ok, tu' hip nõmhã, pu nũ'.

10

¹ Mõyyex te 'Iyaet yõg tikmũ'ũn xat, pu mõ xokxop hap, nũy haxyã', ha' xat, nũy tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgã', puyĩy 'ãmãnex xe'e hip, nõm te tikmũ'ũn pupi' xok'ax. Yã Yeyox Kunnix mũn yũmũ yõg 'ãmãnex xe'e, tu yũmũ'ã hãmmaxnãhã'. 'ãmãnex xop te mõ xokxop hap pax, yã hãmyãxatamuk xohix 'ĩhã mõ'hap, tu tikmũ'ũn kuxa kummuk tupmã 'ohnãg. Yã tikmũ'ũn xak, nũy yãy kuxa maxnã Topa pu', puyĩy Topa yĩkãgnãg hã' mõg, pãyã yãy kuxa tupmã hok. ² Pax pu tikmũ'ũn hãpxop mõ'hap'ax hã' yãy kuxa tupmã Topa

pu', puxix hăpkummuk mÿ'ax xaxogã', ha hăpxop mō'hap'ax kuxyãhã', ³ pa tikmũ'ün te hăpxop mō'hap, nÿy Topa pu haxyã', ha mō'hap'ax te yã yōg hăpxopmã'ax kummuk xutigãhã', yÿ' xaxok 'ohnãg, tu hămyãxatamuk xohix hã xe mō'hap, tu xe mō'hap, ⁴ Mũnÿtut hep 'ãta, xix mot hep 'ãta te hăpkummuk mÿ'ax xaxogã 'ohnãg.

⁵ Yÿy Kunnix nÿn, tu yÿy hãm tu' nÿn 'ihã, tu' Tak Topa pu hãm'ãktux, hu:

“Ãtak, xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nÿy tu haxyã',

pak yÿn mÿy.

⁶ 'Ap 'ãkuxa hittup'ah, 'ihã tikmũ'ün te 'ãkeppa mō'hap,

pu yÿy hăpkummuk mÿ'ax xaxogã'.

⁷ Yÿy 'ãte hãm'ãktux, hu: 'Yãk xip, Topah,

tuk nÿn, nÿy 'ōg putup'ax mÿy, ha kaxÿy tik te' xat'ax yog tappet tu kax'ãmi', nÿy 'ũgmũn 'ãktux,” kaxÿy.

⁸ Tu hãm'ãktux hãmãxap, hu: “Xatep-tup'ah tikmũ'ün te xokxop mō'hap, nÿy haxyã', 'Ap 'ãkuxa hittup'ah, 'ihã tikmũ'ün te 'ãkeppa mō'hap, nÿy hăpkummuk mÿ'ax xaxogã',” kaxÿy. Tup-tup 'okpa' xat'ax te' xat. ⁹ Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: “Yãk xip, Topah, tuk nÿn, nÿy 'ōg 'ũm putup'ax mÿy,” kaxÿy. Yã kaxÿy Topa te mō'hap'ax hitop kuxyãhã', nÿy Kunnix 'ãktux 'ũyãnãn tu', ha yÿmũg pupi' xok. ¹⁰ Yeyox Kunnix te Topa pu' yÿpkox pip, hu yÿmũg kuxa kummuk tupmãhã', yã 'ãmnÿy puxet 'ihã' xok, tu yÿmũg pupi' xok mÿpkupnix tu', 'a xep xok'ah.

¹¹ Yoneo yōg 'ãmãnex xop xohix hãm, tu 'ãmñÿy xohix 'ihã' hãm Topa pet kopah, tu mō hăpxop hap punethok, xix xokxop mō'hap punethok, nÿy Topa pu' haxyã', pa mō'hap'ax te yÿmũg kuxa tupmã hok. 'ãmhok. ¹² Yÿy Yeyox xok yÿmũg pupi', 'ãmñÿy puxehnãg 'ihã' xok, tu xehomip xok 'ohnãg, yã' puxi', 'ũkux, ha Topa yÿpxe'e hã' yÿm, nÿy nÿ mÿtik tu' xexka', ¹³ tu' hip, pu Topa tu ta tu gãyxop nōã', tu' kummugãhã 'ũyãnãn tu', pu yÿ' xohix yÿpkox pi' Yeyox xat'ax pu'. ¹⁴ Ha Yeyox xok puxet, nÿy tikmũ'ün kuxa tupmã, pu kuxa tu max Topa pu', yÿy hõnhã Topa yÿkãgnãg hã' pip.

¹⁵⁻¹⁶ Ha Topa Koxuk te hãm'ãktux hãmãxap, tu tikmũ'ün kuxa tupmã'ax 'ãktux, hu:

“Hãmyãxatamuk xohix nōg, kopxix pa'ax nōy mÿy,

yã Topa te' xuktux, tu yã yōgnũ xat'ax xep putup,

tikmũ'ün putox tu' xep putup, xi' kuxa kopa' xep putup,” kaxÿy.

¹⁷ Tuk-nãy tu hãm'ãktux, hu: “'ãte' xaxogãp-tup 'ōg hăpkummuk mÿ'ax, xix 'ōg hăpkummugã'ax 'ãte' xutigã 'ohnãg,” kaxÿy.

¹⁸ Tu hăpkummuk mÿ'ax xaxogãhã', ha' kux, 'ap xe mō'hap'ah, 'ap xehomi xokxop mō'hap putup'ah. Yã' puxi'.

Topa yÿkãgnãg hã yÿmũg pip

¹⁹ Yÿy yÿmũg mōg Topa keppah, nÿy nÿ mÿtik hãm'ãktux. Yã Yeyox Kunnix xok yÿmũg pupi', nÿy yÿmũg nÿnnã', 'ũyÿy yÿmũg mōg, nÿy Topa mÿtik hãm'ãktux, tu kuxãnōg 'ohnãg.

²⁰ Hõmã topixxax max te nōm hãmyÿkox mō'yÿnnÿn, pu tikmũ'ün mō tu xakux hok, ha Yoneo yōg 'ãmãnex xat'ax te' xut, nÿy mōnãy, ha kaxÿy Yeyox xok, yÿmũg pupi' xok, nÿy yÿmũg mōgã Topa yÿkãgnãg hã', nÿy yÿmũg hi xe'ëgnãg. ²¹ Ha yÿmũ yōg 'ãmãnex xe'ëgnãg te Topa pet xe'ëgnãg kopa' xat, tu pexkox tu' xat, 'ũxuxet'ax Yeyox Kunnix. ²² 'ãpu yÿmũ mōg Topa yÿkãgnãg hã, pãyã yã yÿmũg kuxap-xet, tu yã pu mō'ãmã hok, 'ũmãm ka'ok tu', Topa te yÿmũ yōg hăpkummuk mÿ'ax xaxogã hah, pu tu kux, ha yÿmũg putox pix, 'ũ yÿmũ hăpxopmã kummuk kux, 'ũyÿy yÿmũg hăpxopmã max 'ũyãnãn tu'. ²³ Topa te hãm'ãktux xep, 'ãpu yÿmũg kuxa mãm ka'ok nōm hãm'ãktux kopah, Topa te yã koit 'ohnãg, yÿy 'ũgmũ'ãte' hip, pu Topa yÿmũ'ã pexkox yōg hăpxop popmã', ha yÿmũg nōy pu' xuktux. ²⁴ 'ãpu, yÿmũg xape kuxa ka', nÿy 'ũm hãk tehet, 'ũp-tup pax tu', nÿy tu xape hã hãmmãxnã'. ²⁵ 'ũkuxa mãm ka'ok xop te yãykotÿnnã' pip, ha ta mōy kamah, nÿy nōm xop mÿtik pi', nÿy Topa pu hãm'ãktux. 'ũxaxok hok. Tikmũ'ün nōy mōg'ax kuxyãhã', 'a' max'ah. Pãyã 'ãmōg pax, nÿy 'ãnōy mÿtik Topa tu 'ãkax, nÿy mō yã nÿynãm. Yã yÿmũg xuxyã nÿn putup, yÿy yã tu nÿ'nã' pax.

²⁶ Topa te xa hāmyūmmūgāhā', yīy 'āxop te' yōg hām'āktux xe'e yūmmūg, hu hāpkummuk mīy kux, nūy xehomip hāpxopmā kummuk hok, 'ūp-tup hu' mīy hok, ka Topa 'ōg hāpkummuk mīy'ax xe xax-ogā hok. Pāyā' xax, xa Topa pu hāpxopmā max. Yā Kunnix xok tap, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy'ax kux. ²⁷ Hu 'ākuxānōg, yā Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu kuxap xe'e hā' gāy xop kix xexkap-tup, yā Topa te' yīpkox hok xop nōāp-tup kuxap xe'e hā. ²⁸ Yoneo yōg tikmū'ūn hittap te Mōyyex yōg xat'ax pu' yīpkox 'ohnāg, tu hāpkummuk mīy pax, tikmū'ūn nōy 2, pe 3 te' pēnā', puxi' xexka xop nōm putex, tu' kuxa ka 'ohnāg. ²⁹ Topa te putep-tep mīy putup, 'ihā tikmū'ūn te nōm kutok putup nōg? Yā nōm kummuk xop te Yeyox hep 'āta kutōgnāg pe'paxex, hu: "Yāk-tōgnāg, pu Yeyox Kunnix 'ūgkuxa tupmā'," kaxīy. 'Ūyīpkox hok, puxix Topa' yānān tu' kummugā xexka', hāpkummuk xexka mīy ha'. Yā Topa Koxuk te mō'yāy xe'ēgnāg, ha tikmū'ūn te Topa Koxuk kummuk 'āktux, tu' mānōg, puxix Topa' yānān tu' kummugā xexka', hāpkummuk xexka mīy hah. ³⁰ Yūmū'āte hāmyūmmūg, tu Topa te hām'āktux yūmmūg, ha: "Āte hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu nōy yōg kummuk mīy'ax tu pago," kaxīy. Tu xe: "Topa te yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy nō hāpxopmā'ax yūmmūg, 'ok pe max, 'ok pe kummuk," kaxīy. ³¹ Topa gāy tikmū'ūn tu', tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk tu' gāy, yīy 'ākuxānōg, nūy Topa xe'ēgnāg gāyā hok.

³² Hōmā Topa te xa hāmyūmmūgāhā', ha 'āxop xūy, ha' kummuk xop te 'ākummugāhā', pāyā 'ākuxa tuknōg 'ohnāg. 'Ūxaxok hok. ³³ Ha' gāy xop te' yāg mānōg, tu' xūy gāhā', pu tikmū'ūn xohi' pēnā', ha' yāg nōy xūy 'ūnōy xop mūtik, yā 'ākuxap-xet 'ānōy kuxa mūtik. ³⁴ Tu kanet kopa' pip xop kuxa ka', tu 'ākuxa hittup 'ihā' kummuk xop te 'ōg hāpxop xohix hā' xupxet, hāmyūmmūg tu hā hittup, yā 'ōg hāpxop māynāg pip ka'ok pexkox tu', ha' nōg 'ohnāg. ³⁵ Yīy 'ākuxa tuknōg hok, ka Topa yōg putat xax, ha Topa te xa hāmmāxnā xexkap-tup 'ūyānān tu'. ³⁶ Hāpxopmā'ax ka'ok hā' tot, nūy Topa pu

'āyīpkox pi', nūy nōm putup'ax mīy, xayīy pexkox yōg hāpxop pop, yā Topa te xa hām'āktux xex. ³⁷ Yīy Topa yōg tappet te:

"Nāy. Hāpxip kutōgnāg kopxik nūn putup mō'ka'ok.

³⁸ Ha tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu' kuxa mām ka'ok, puxix tu hi xe'e', pa tikmū'ūn te yōgnū putat xak, nūy putpu' mōg, kopxik kuxa hittup 'ohnāg," kaxīy.

³⁹ Pa yūmū'āte Topa yōg putat xak putup'ah, hu yāy 'ūm nōāp-tup'ah. 'Āmhok. Yūmūg kuxa mām ka'ok, nūy yūmūg hi xe'e, nūy Topa yōg putat hā yūmūg mō kumak mōg.

11

Tikmū'ūn kuxa mām ka'ok Topa kopah

¹ Yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah, hu hāmmāx hip, pu Topa pexkox yōg hāpxop yūmū'ā' popmā', ha ta yūmū'āte nōm hāpxop pēnā hok nōmhā. ² Yā mōnāyxop hittap kuxa mām ka'ok kamah, yīy Topa tep-tup pax.

³ Yūmūg kuxa mām ka'ok, hu hāmyūmmūg, yā Topa te pexkox mīy xix hahām, yā hāpxop xohix mīy, hām'āktux'ax hā' mīy, tu hāpxop pēnā hok hā hāpxop mīy, pu tikmū'ūn pēnā'.

⁴ Yā mōnāyxop hittap 'Ameo kuxa yūm ka'ok, hu mō kahnēn hap, nūy Topa pu haxyā', ha Topa tep-tup pax, pāyā' taknōy Kāyīy yōg mō'hap'ax putup 'ohnāg. Ha 'Ameo te hāmyok mīy, 'ūkuxa yūm ka'ok tu', ha Topa tep-tup pax, ha yūmū'ā hāmyūmmūgāhā'.

⁵ Xix mōnāyxop hittap 'Ēnōg kuxa yūm ka'ok, hu' xok 'ohnāg. Yā Topa te hām tu' xut, nūy pexkox ha' mōgā', ha tikmū'ūn te 'Ēnōg xak, nūy tu pēnā', pa' pēnā'ah, ha' kux. Ha Topa yōg tappet te: "Topa te 'Ēnōg putup pax," kaxīy. ⁶ Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix Topa nōm putup nōg. Pāyā tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok tu: "Yā Topa xip!" kaxīy, tu Topa xak, puxix Topa nōm tikmū'ūn ha hāmmāxnā'.

⁷ Xix mōnāyxop hittap Nōe kuxa yūm ka'ok, hu Topa te nōm pu hāmyūmmūgāhā', tu 'āmnīy mō'nā'ax yōg hāpxopmā'ax

yümmügãhã', ha' yĩpkox xip, tu mĩpkox xexka mĩy, kõnãg xexka yĩmũ' mõgãhã', pu nõm mõnãy, nõy kopa' pi', xi' xape xop te' kopa' pi', nõy kõnãg hã mõ' tutnã hok, puyĩy tu xakix hok. Ha kaxĩy Nõe te Topa hã' puknõg xop yã' kummuk 'ãktux, 'ũkuxa mãm 'ohnãg hah, ha Topa te Nõe kuxa tupmãhã', 'ũkuxa yũm ka'ok hah.

⁸ Xix mõnãyxop hittap 'Amanãm te Topa te' xãnã'ax 'ãpak, tu' yĩpkox xip, hu' mõg hãptox ha, Topa te hãm'ãktux xex hah. Ha' kuxa yũm ka'ok, tu yãy yõg hãm nĩm, tu piyã' mõg yũmmũg, 'okpa' mõg, ⁹ tu' kuxa yũm ka'ok, hu' puknõg xop mũtik tihĩ', ha Topa te 'Amanãm pu nõm hãm xexka hõm putup. Tu topixxax ka'ok hã' pet, 'ũk-tok 'Iyak mũtik, hak-tok Yako pet kama topixxax ka'ok hã, ha Topa te nõm mũtik hãm'ãktux xex kamah, nõy tu hãpxexka hõm. ¹⁰ Yã 'Amanãm te' hip, nõy Topa yõg kõmẽn xe'e tu' xhip, ha pexkox tu' yũm kõmen, ha' koxyõy hok, Topa te' mĩy hah.

¹¹ Xix mõnãyxop hex Xat kuxa yũm ka'ok kamah, huk-tok put, tu ta kutut, tu Topa yõg hãm'ãktux xex yũmmũg, tu' kuxa yũm ka'ok, pu Topa 'ũk-tok putnã. ¹² Hã kaxĩy 'Amanãm kutut, tu' pu'uk, pãyã' mõkputox xohix xexka punethok, mãyõnnãg putuk, xix hãpkux yõg 'ãmot xohix putuk.

¹³ Ha nõm xop kuxa mãm ka'ok, tu mõktu' xakix, tu Topa yõg hãpxop 'a' pop'ah, pa hãptox tu' pẽnãhã', tu hãm yũmmũg, tu yãy mũn puknõg 'ãktux, tu hãm yãxatamuk xohix hã hãpkumep, tu' pet 'ohnãg hãm xexka tu', ¹⁴ tu hãm'ãktux, tu yãy yõg hahãm xak pexkox tu', ¹⁵ 'a putpu' mõg putup'ah. Pax pu yãy yõg hãm hittap xax, nõy putpu' mõg, puxi' mõg, ¹⁶ pap-tup nõg, tu pexkox tu hãm nõy xak, nõy ta tu' pi', ha Topa te nõm tikmũ'ũn hã Topa xe'ẽgnãg, tu nõm tu yãyhãhup 'ohnãg, hu' kõmẽn xe'ẽgnãg mĩy pexkox kopa, tu ta tu tu' pip ka'ok.

¹⁷ Xix 'Amanãm kuxa yũm ka'ok, yĩy Topa te' yõg hãpxopmã'ax kopit, tu' xat, puk-tok 'Iyak mõ'hap, pu Topa 'Amanãm kuxa kopit, nõy ta tu hãm yũmmũg, 'ok pe 'Amanãm yĩpkox xip, 'ok pe' yĩpkox 'ohnãg. Hõmã Topa te hãm'ãktux xex tap, ha 'Amanãm mõkputox punethok 'ãktux, pa 'Amanãm yĩpkox xip, tu mõk-tok puxehnãg hap'ax,

¹⁸ 'ĩhã' kuxa yũm ka'ok hãm'ãktux xex'ax kopah, ha: "Ãk-tok 'Iyak hã 'ãmõkputox tu punethok," kaxĩy. ¹⁹ Pa 'Amanãm te Topa yũmmũg, tu tikmũ'ũn putpu hĩnnã'ax yũmmũg, Pax puk-tok xok, puxi' tak putpu' put, ha 'Amanãm kuxa yũm ka'ok.

²⁰ Xix mõnãyxop 'Iyak kuxa yũm ka'ok, hu' Topa te hãmmaxnã'ax 'ãktux 'ũk-tok Yako pu', xik-tok 'Eyao pu' xuktux,

²¹ Xix mõnãyxop Yako kuxa yũm ka'ok, tu' xok putup, 'ĩhãk-tok Yoye kutok pu hãmmaxnã'ax 'ãktux, tu kup tõy tu' xup, 'ĩhã' kuxa te' yẽy Topa keppah.

²² Xix mõnãyxop Yoye kuxa yũm ka'ok kamah, tu' xok putup, 'ĩhã 'ãmnyĩ mõ'nã'ax 'ãktux, tu tikmũ'ũn te hãpxexka 'Eyit tu nõ'pa'ax 'ãktux, tu' xat, pu' yõg xokxax mõ'tat, nõy hãpxexka nõy tu nõ hãpkot.

²³ Ha tik te hãpxexka 'Eyit yõg tikmũ'ũn xohix xat, tu xonat xop xat, pu 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kutok pit xop xohix kix, 'ĩhã' tut te' put, ha mõnãyxop Mõyyex mũg tak, xi' mũg tut tek-tok pit put, tu' xaptop, tu mẽy 3 hã' xaptop, puyĩy xonat xop pẽnã hok. Yã mãynãg kakxop, yĩ' tak xi' tut te' xat'ax pu yĩpkox 'ohnãg, tu' xaptop, puyĩ' gãy xop 'ũk-tok putex hok.

²⁴ Xix Mõyyex kuxa yũm ka'ok, tu' tuk, tu mõktu xiptap, tu' xat'ax kutok hex nĩm, pu tikmũ'ũn te yã' xat'ax kutok hex kutok 'ãktux hok, ²⁵ Yãp-tup, tu Topa yõg tikmũ'ũn mũtik xũy putup, tu hãpkute'ex kummuk putup nõg, ²⁶ tu hãmpe'paxex, hu: "Yã' max Topa yõg yĩmõgatux xop hãk xũy, pãyã' kummuk, 'ãte hãpxexka 'Eyit yõg tayũmak xohix pop," kaxĩy. Tu pexkox yõg hãpxop puxet xak, puyĩ' pa'.

²⁷ Yã' kuxa yũm ka'ok 'ĩhã hãpxexka 'Eyit nĩm, tu tik te' xat'ax yĩpkutuk 'ohnãg, xi' gãy'ax yĩpkutuk 'ohnãg, tu mõ'kuma' mõg, tu Topa 'ãtigãhã', 'ĩhã' pẽnã hok, ²⁸ tu' kuxa yũm ka'ok, tu 'ãmuk xexka hãmãxap mĩy 'ũxuxet'ax Nõã'yẽn, ha' xat, pu hãm yãxatamuk xohix 'ĩhã' mĩy, tu' xat, pu kahnẽn hep 'ãta hã mõ'yĩnnĩn'ax muk, pu pexkox yõg nõ'kutnã'ax mõ tu nã hok, nõy tikmũ'ũn kutok hãmãxap xohix kix hok.

²⁹ Xix 'Iyaet yõg tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok, hu' kõnãg xexka 'Ãta xak, ha hãmnaq, tu' xup 'ohnãg, 'ĩhã tikmũ'ũn te' xak. Ha

'Eyit yōg xonat xop xak putup, ha ta kōnāg xexka te mō'nīy, ha kōnāg hāp nūm, tū kopap-nūm.

³⁰ Xix 'Iyaet yōg tikmū'ūn kuxa mām ka'ok, tu kōmēn xexka Yenikot yīmap hā' mōg, tu xe' mōg, tu mōktu xohix te 7, ha kōmēn hām'āta ka'ok, tu kōmēn xohix yīmap, tu yāy koxyōy, ha': No'! ³¹ Xi' xotit Ha'ap kuxa yūm ka'ok, ha ta 'Iyaet yōg tik 2 te kōmēn puknōg Yenikot ha' nūn, nūy puknōg yōg kōmen pēnā', ha Ha'ap te tik pēnā'ax 2 xaptop, puyīy xonat xop kix hok, yīy Ha'ap 'a xok'ah, pāyā Yenikot yōg tikmū'ūn xohix xakix.

³² 'Āte putep mūn 'āktux'ax? Yā hām'āktux tox 'ātep-tup'ah, nūy Yīne'ām 'āktux, xix Manak 'āktux, xix Xānxām 'āktux, xix Yepte 'āktux, xix Namix 'āktux, xix Xāmō'eo 'āktux, xix Topa pupi hām'āktux'ax xop 'āktux.

³³ 'Ūxohix kuxa mām ka'ok, hu hāpxexka yōg tikmū'ūn xohix mūtik yāytuk-mīy, tu hām paha', ha' mōg, ha hāpxopmā max, yīy Topa te tu' hāpxop popmāhā', hām'āktux xex tu tu' popmāhā', ha Topa te' ka'ogāhā', pu tu hāmgyā yīkox mō'yīnnīn, pu' kix hok, ³⁴ ha kuxap xexka kuxyāhā', tu' xupaha', pu mīkax xexka hāp-tex hok, ha' pu'uk, ha Topa te' ka'ogāhā'. Yā' puknōg xop mūtik yāykix tu mōktu hām paha'. ³⁵ Ha 'ūn kuxa mām ka'ok, yī' xape te putpu hi', 'ūxakix ka'ok, tu putpu hi'.

Ha' gāyxop te' yāg xūygāhā', tuk-te'ex kummuk, tu mōktu' kix, ha' xupmāp-tup 'ohnāg, nūy tu hi xe'ēgnāg. ³⁶ Ha' gāyxop te' yāg pu' hupmāhā', tu' kix kakixnāg, tu' yāg nōy hīy, nūy kanet kopa nū'xok, ³⁷ tu' yāg nōy kix mīkaxxap putux hā, xi' yāg nōy pot xehot hā', xi' yāg nōy kix mīkax xexka hā. Ha hāpkumep hitop tu', tu kahnēn xokxax mō'tat, xix mot xokxax mō'tat, tu hām hok, ha' xūygāhā', tuk-te'ex kummuk, ³⁸ ha hām panip tu hāpkumep, tu yīktix pepi' mōg, tu hāpkox kopa' pet. Tu' max, ha hām xexka yōg Topa hā' puknōg xop kummuk.

³⁹ Ha' kuxa mām ka'ok, yīy Topa tep-tup pax, tu nōm pu hām'āktux xex, pa Topa yōg hāpxop 'ap pop'ah. ⁴⁰ Yā Topa te nōm xop hipmāhā', pup-xehnāg hā' pop hok, pāyā' hip, nūy yūmūg mūtik pexkox yōg hāpxop xohix pop.

12

Topa te yūmū'ā hā 'Ātak

¹ Yā nōm tikmū'ūn xohix te' hip, 'ūyīy yūmūg kuxa mām ka'ok, yūmūg xape hitap kuxa mām ka'ok putuk, 'ūyīy yūmūg xohix pexkox yōg hāpxop pop. Yūmūg mōg mō'ka'ok Topa yōg putat hā, kopxix hāpxop putux nīm, nūy mōg xupmān. Yā kaxīy yūmū'āte hāpkummuk mīy hok, nūy Topa puk yīpkox pi'. Yā hāpkummuk mīy'ax te hāpxop putux putuk, yīy mīy hok, 'ūyīy yūmūg mōg mō'ka'ok Topa yōg putat hā', tu kuxānōg 'ohnāg. ² Yeyox pe yūmūg paxeh, 'īhā yūmūg mōg. Yā Yeyox mūn te yūmūg kuxa mām māmāhā', 'ūyīy mām ka'ok nōm kopah, ha yūmūg ka'ogāhā', 'ūmōg Topa yōg putat hā yūmūg. Yeyox kuxa tuknōg 'ohnāg, tu' xok mīpkupnix tu', yūmūg pupi' xok, tu' xūy xexka', pāyā yāy pe'paxex, hu: "Yāk xūy kutōgnāg," kaxīy, 'īhā' gāy xop nōm pu' hupmāha'. Pāyā Yeyox kuxa hittup xexka', tu Topa hip tu', pu Topa pexkox yōg hāpxop popmā', ha Topa yīpxe'e hā' yūm nōmhā, nūy yāy 'Ātak mūtik tu xexka pexkox kopah.

³ Yeyox yāy xūy'ax pe tu paxeh, xi' kummuk xop gāy'ax pe tu paxeh. Yā Yeyox xūy punethok hā' tot, 'ūyīy kamah yūmūg kuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat xak hok. ⁴ 'Āxop te yāy putup'ax mīy kutōgnāg. Topa pu 'āyīpkox pip, pāyā kama yāy putup'ax mīy. Yā' max xa Topa putup'ax puxet mīy, xayīy hāpkummuk mīy'ax xohix tu kux.

⁵ 'Ok 'āxop te Topa yōg hām'āktux xaxok? 'Āxop yā Topa hā 'āk-tok xop, yīy xa hām'āktux, hu: "Xonnē', 'ūg'āpax! 'Ākuxa tuknōg hok 'āte 'āmānōg hah.

⁶ Yā 'āmānōg, nūy xa hāmyūmmūgā', xayīy 'āmax, 'āmūn yāk mūn hā 'āk-tok xop tu', ha mō'āyāy xe'ēgnāg," kaxīy.

⁷ 'Āxūy, tu xa hā' tot, Topa yā 'āxop hā 'Ātak, tu xa hāmyūmmūgāhā', 'ōg 'ātak putuk. 'Ok xip kakxop 'ūm, 'ūyōg 'ātak te nōm māmōg hok? 'Ap xip'ah. ⁸ Pax pu Topa 'āmānōg hok, yīy ta 'āxop 'a Topak-tok'ah, hak-tok xohix māmōg, nūy tu hāmyūmmūgā', puyīy hāpxopmā max

'üyānān tu'. ⁹ Yūmūg tak xohix te yūmūg mǎnōg, nūy tu hāmyūmmūgā', ha yūmūg yīpkox pip, tu' tak max pekpaex. Yīy 'āpu yūmūg Tak Topa pu 'āyīpkox pi', xayīy 'āhi xe'ēgnāg. ¹⁰ Yūmūg tak te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'īhā yā yūmū'ā hā kaxxop, hāmyok tu hāmpē'paxex hah, pa Topa te hāmyūmmūgāhā' 'ū yūmūg tu max, nūy Topa putuk yūmūg tu max xe'ēgnāg. ¹¹ Topa te yūmūg mǎnōg, ha yūmūg kuxa hittup 'ohnāg, pa hāpxip kutōgnāg, 'īhā yūmūg kuxa mām, ha yūmū'āte hāpxopmā max, tu hāmyok mīy 'üyānān tu'.

Topa te hāmyūmmūgāhā'

¹² 'Āyok, 'āknīhā xhip, 'ākuxa tuknōg hok, nūy Topa yōg putat hā mōg. ¹³ Tu hāmyok hā mōg, nūy tikmū'ūn pu'uk mōgā max, nūy nōm ka'ogā'.

¹⁴ Tikmū'ūn te 'āyīmap hā' pip, yīy nōm mūtik yāytuk-mīy hok, pāyā hāpxopmā max, xayīy Topa pēnā'. Yā hāpxopmā'ax kummuk xop te Topa pēnā hok. ¹⁵ Topa te xa hāmmaxnāhā', 'ōg pa 'āti', nūy Topa yōg putat xax hok, xa tikmū'ūn kummugā hok, xix xūygā hok, ka 'āxop mīnta xūy putuk, nōm te tikmū'ūn xūygāhā', yā 'ānōy pu' xūygā hok. ¹⁶ 'Ōg pa 'āti', nūy 'ānōy hā xupxet hok, xix Topa yōg hāpxop 'āktux kummuk hok, 'Eyao putuk. Tik hittap 'Eyao yā mōnāyxop 'Iyak kutok hāmāxap, tu yāy tak yōg hāpxop xohix pop'ax. Ha Topa te hām'āktux xex tap, tu 'Iyak kutok hāmāxap ha hāmmaxnā'ax. Pāyā 'Eyao kummuk, tu' tak yōg hāpxop pe'paxex 'ohnāg, 'ap hāmmaxnā'ax 'ūm putup'ah, yīy 'ūxohix nōy yānān, tu' taknōy kuhmōy Yako mūtik nōy yānān, nūy 'āmuk kutīgnāg pa', 'ūp-tup xūy tu'. ¹⁷ 'Āxop te mōnāyxop yōg hām'āktux yūmmūg max. Hāpxip 'īhā 'Eyao te hāmpē'paxex, tu yāy tak yōg hāpxop xak, xix hāmmaxnā'ax xak, hu xe yā nō' nōy yānān putup, tu' potaha', tu' xak, pāyā' kux. 'Ap xe' nōy yānān'ah.

¹⁸ 'Āxop te Topa yīkāgnāg hā 'āpip. Yā 'Iyaet yōg tikmū'ūn hittap te yīktix Xināy kaka' pip, tu hāpxahīgnāg tu' pip, tu yīktix mō'kāmnāg pēnāhā', tu Topa yōg kuxap xexka pēnāhā', tu hāptup 'īhā hāpkoxtap pēnāhā', xix texgāy tu' yānām pēnāhā',

tu kuxānōg xexka'. Pāyā 'āxop te nōm hāpxopmā ka'ok pēnā 'ohnāg nōmhā, yā 'ākuxānōg 'ohnāg. ¹⁹ Ha nōm tikmū'ūn te mīxux xop tu kāyā'ax 'āpak, xix Topa yīy 'āpak, tu hām'āpak, tu kuxānōg xexka', hu' xak, puyīy tu yīy hok, ²⁰ Topa yīy hā' tot 'ohnāg hah, ha' xat, hu: "Yīktix 'āpit hok, pe tikmū'ūn, pe xokxop, ka mīkaxxap hā tikmū'ūn 'ātux, tu 'āp-tex!" kaxīy. ²¹ Tikmū'ūn te Topa yōg hāpxopmā ka'ok'ax pēnāhā', tu' kuxānōg xexka', yīy Mōyyex te: "Āte yāy puxu'ux, 'ūgkuxānōg tu'!" kaxīy.

²² Pa 'āxop kuxānōg 'ohnāg, yā yīktix Xiām tu 'āmōxaha', Topa xe'ēgnāg yōg kōmēn tu 'āmōxaha', pexkox yōg kōmēn Yenoyanēn tu 'āmōxaha', tu pexkox yōg nū'pok xop xohix punethok pēnāhā', ²³ xix Topak-tok xop te māxap pēnāhā', ha yāy tu nū'nāhā', tu' kuxa hittup xexka'. Yā Topa te nōm xop 'āxet'ax kax'āmi pexkox kopah, pu yāy mūtik tu pip ka'ok pexkox tu', xix 'āxop te Topa pēnāhā', ha' pa te hāmyūmmūg, tu' hep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn yōg mīy'ax xohix tu pago. Xix tikmū'ūn xakix xop pēnāhā', ha hāmyok mīy, yā' kuxa tup, Topa te' tupmāhā', pu tu kuxa max xe'ēgnāg. ²⁴ Xix Yeyox pēnāhā', ha' pa'ax tup mīy, tu' xok yūmūg pupi', tu yāy hep 'āta nū'nāhā mīpkupnix tu', yā tik hittap Kayīy gāy, tu' taknōy 'Ameo putex, tu' yōg hep 'āta nū'nāhā', pāyā Yeyox hep 'āta nū'nāhā', pu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'.

²⁵ 'Ōg pa 'āti! Tikmū'ūn yīpkox 'ohnāg, puxix tu xakix, tu mōxa hok, nūy Topa mūtik tu pip ka'ok, yīy 'āpu yūmūg yīpkox pip Topa yōg hām'āktux pu', nūy yā yūmūg hi xe'e'. ²⁶ Hōmā Topa yīy'ax te hām nuhuk, pa hōnhā Topa te: "Hāpxip 'īhā 'āte xe hām nuhuk putup, ha mōktu pexkox yāy nuhuk kamah," kaxīy. ²⁷ Tu xe hām nuhuk 'āktux, ha ta hām xexka yōg hāpxop nōāp-tup, pu pexkox yōg hāpxop tu pip ka'ok.

²⁸ Yīy 'üyā yūmūg kuxa te Topa max 'āktux. Yā Topa mūtik yūmū'āte' xat putup, tu' xat kux 'ohnāg. Yūmū'āte Topa max 'āktux, tu nōm pu yūmūg nūktettex, nūy yūmūg kuxa' yēy, yā Topa tep-tup kaxīy. ²⁹ Hamūn. Yūmū yōg Topa ka'ok, tu kuxap putuk. Yā kuxap te hāpxop xohix nōā', ha

kaxīy Topa te tikmū'ūn kummuk nōāp-tup, nūy 'ūmīy'ax kummuk tu pago.

13

¹ Āxape xop putup pax, nūy tu nōm putup kux hok. 'Ōhōm yā Kunnix yōg tikmū'ūn, yīy 'āxop hā 'āxape'. ² Āxape puknōg xapit, putnū, nūy 'āpet kopa xihip. Hōmā tikmū'ūn hittap te' puknōg xop xānāhā', nūy yāy pet tu' pi', nūy nūy mō'nīynām, tu hāmyūmmūg hok, 'īhā pexkox yōg nū'pok xop xānāhā', ha tikmū'ūn pet kopa mō'xip. ³ Kanet kopa' pip xop xaxok hok, pāyā mō'nīynām, xa tep-tup kamah, pu 'ānōy 'āhīy'ax xaxok hok. Xix 'āxape xop xūy'ax xaxok hok, nūy tu mō'nīynām. Xatep-tup kamah pu 'ānōy 'āxūy xaxok hok, nūy mō'ānīynām. ⁴ Yā' max pu yāytax, nūy tu xetut mūtik yāy kep mūg nōm, xi' yīpxox mūtik yāy kep mūg nōm. Topa te' nōy hā' xupxet xop kopit putup, xi' xonnix xop kopit putup, nūy nō hāpkummugā'.

⁵ 'Ok tayūmak putup te 'āp-tex? 'Ūxupkumīy hok, xix 'ānōy yōg hāpxop putup hok, xayīy 'ōg hāpxop tu 'āhittup, yā' puxi'. Topa te xa hām'āktux xex, hu: 'Āte yā 'ānīm 'ohnāg, nūy 'āmūtik 'āti,'" kaxīy. ⁶ Yīy yūmūg kuxānōg 'ohnāg, nūy tu hām'āktux, hu: "Topa te mōgnīynām, yīy 'ūgkuxānōg 'ohnāg. Yā tikmū'ūn 'ūm tek kuxa kummugā hok," kaxīy.

⁷ Āpēnā max'ax xop xaxok hok, Topa yōg hām'āktux xa' xuktux hah, ha' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah 'īhā' xakix, yīy xax, xa 'ākuxa yūm ka'ok kamah, nūy yā 'ānōy yōg hāpxopmā'ax tat. ⁸ Yeyox Kunnix xip ka'ok. Yā hōmā hāmyāxatamuk xohix hā' xip ka'ok, xix hōnhā' xip ka'ok, xix hāptup xohix 'īhā' xip ka'ok putup mō'kuma' mōg. Yamūn yīnmūn, tu yāyhā' nōy 'ohnāg, tu yāy yānān 'ohnāg. ⁹ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg kummuk hā xa hāmyūmmūgāp-tup, ha ta 'āyīpkox hok, pu 'āmōgā kummuk hok. Yā Topa te yūmūg kuxa ka'ogāhā', 'ūtu max, pu yūmūg'ā hāmmaxnāhā'. Ha' puknōg xop te 'āxat, tu' xat hok, xa' xit hok, yīy 'āka'ogā 'ohnāg.

¹⁰ Mōyyex te Yoneo yōg 'āmānex xop xat hok, pu xogyīn mō'hap 'ax mā hok, tikmū'ūn te Topa pu nōm xogyīn mō'hap,

nūy haxyā', ¹¹ ha' yōg 'āmānex xat'ax te xokxop hep 'āta tat Topa xip'ax xe'ēgnāg tu', pu Topa yā tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Ha xokxop yīn tat, Yoneo yōg tikmū'ūn te' pip'ax kūnāpa' tat, nūy mōy mō'hap, ha' nōg. ¹² Yīy Yeyox xok kōmēn xexka kūnāpa kamah, nūy yāy hep 'āta nūnnāy, pu Topa tikmū'ūn kuxa kummuk tupmā', pu tu kuxa max. ¹³ Āpu yūmū mōg Yeyox hah, nūy Yeyox pe mōg, nūy yūmūg xūy kamah. Hōmā Yeyox xūy, 'ūkummuk xop te nōm pu' hupmāhā', ha' xūy, ha kaxīy yūmūg xūy kamah, ha' kummuk xop te yūmū'ā' hūpmāhā'. ¹⁴ Hām xexka yōg kōmēn xohix nōāp-tup, 'āpu yūmū'āte pexkox yōg kōmēn xax, yā nōm kōmēn xip ka'ok, yīy yūmū'āte' xak, nūy pexkox ha yūmūg mōg. ¹⁵ Hu yūmū'āte yāy mūn popmāhā Topa pu', nūy nōm max tāmnāg 'āktux, tu Topa pu hām'āktux, puyī' xupax, hu: 'Āmax xe'ēgnāg, Topah! Kaxīy. ¹⁶ Hāpxopmā max, tu' xaxok hok, nūy 'ānōy hā 'ātehet. Yā Topa tep-tup.

¹⁷ Āpēnā max xop pu 'āyīpkox pi', nūy nō xat'ax mīy. Nōm xop hām Topa pu', tu 'āpēnānā' pip, tu Topa pupi 'āpēnā max, xa 'āxop mō kuma mōg Topa yōg putat hā. 'Āyīpkox pi', puxix 'āpēnā max, nūy yāy hāpxopmā'ax tu kux. 'Āyīpkox pip hok, puxix yāy pu hāpkummugā', ha 'āpēnā'ax xop yāy hāpxopmā'ax tu' kuxa hitup 'ohnāg.

¹⁸ Topa pu hām'āktux pax, nūy ta tu tu' kax, puk mūg ka'ogā'. Hak mūg kuxa te yāy yīkopit, tu yāy yōg hāpxopmā'ax 'āktux. Yāk mū'āte' xak nūy hāpxopmā max pax. ¹⁹ Tu xa tu' xak nām, xa 'āxop Topa tu xax, puyīy mōgkutnā ka'ok 'āhah.

Topa pu hām'āktux

²⁰ Topa te yūmūg xuxyā Yeyox putpu hīnnāhā', ha Topa yōg tikmū'ūn pēnānā' xip. Yā' pēnā max'ax xexka'. Kaxīy tik te yāy yōg kahnēn xop pēnā max, yīy Topa te' pa'ax tup mīy, ha Yeyox xok, tu' hep 'āta nū'nāhā', pu Topa pa'ax mīy. Ha' pa'ax kuxyā 'ohnāg. ²¹ Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix xa hāmmaxnā', xa 'āyīpkox pi'. Pūyā Topa 'āka'ogā', xayīy hāpxopmā max, nūy Topa yōg putup'ax mīy. Pūyā Topa yūmūg

kuxa tupmã, 'ũ kuxa tu max, tuk putup tu'.
Pũyã tikmũ'ũn xohix Kunnix max xe'ëgnãg
'ãktux, nũy tu' xuktux mō'kuma' mōg.

Tute hãm'ãktux kux

²² 'Ūkxape xop, 'ãte xa tu' xak, xa 'ãpax,
nũy tuk 'ãhã' tot. 'Ãte xa kax'ãmi', nũy
'ãk'ogã', xa 'ãkuxa tuknōg hok. 'Ap tox'ah
nũhũ tappet. ²³ 'Ãte xa hãm'ãpak'ax max
'ũm 'ãktux, xayĩy hãmyũmmũg. Yã yũmũg
xape Timõn te kanet tu' xip tap, ha' xut pu
mōg. 'ũg ha' nũn, kopxix mō'kutnã 'ãxop
hah, puyĩy 'ãpẽnã.

²⁴ 'Ãpẽnã max'ax xop xohix pu 'ãneo,
xix Topa yōg tikmũ'ũn xohix pu 'ãneo.
Hãpxexka 'Itat yōg yũmũg xape xop te 'ãneo
kamah.

²⁵ Puyã Topa' xohix ha hãmmaxnã'. Tu ta
tu' kux.

TIAK TE KAX'ĀMI'

¹ Ūgmūn Tiak. Topa pu 'āte hāpxopmāhā', xix yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', tu Topa yōg tikmū'ūn te hāpxexka xohix tu' pip xop pu 'āneo.

Ākuxa yūm ka'ok, nūy tu hāmyūmmūg

² Ūkxape xop, 'ākuxa hittup 'ihā 'āxūy xexka', ³ yā 'ākuxa mām ka'ok, hu' xūy'ax hā' tot, nūy Topa yōg putat xak hok, ⁴ nūy 'āmōg kuma 'āmōg, nūy Topa hā 'āxiptap xop, nūy tu hāpxopmā max xe'e'. ⁵ Tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok, puxix Topa tu' xax, pu tu hāmyūmmūgā', ha Topa hittup, tu hāmyūmmūgā' punethok, tu mōktu xohix, yā Topa mūn max, tu' hok hā tikmū'ūn xohix pu hāmyūmmūgāhā', ⁶ yīy ta tu' xax, 'ihā 'ākuxa yūm ka'ok 'ōm kopah, tu 'ikopit hok. Tikmū'ūn kuxa yūm hok te kōnāg xexka mahap'ax putuk, tu' kuxa kopa mahapnām, tu' yūm 'ohnāg. ⁷ Topa te nōm xop pu hāmyūmmūgā' 'ohnāg, ⁸ 'ūpu'uk hah, 'ap-tox puxet'ah Kunnix putox mūtik, 'ap hāpxopmā'ax yūmmūg'ah.

Ūp-texop xexka xi' hok xop

⁹ Pūyāk xape hok hittup, 'ihā Topa te nōm ha hāmmaxnāhā'. ¹⁰ Pūyāk xape tup-texop hittup kamah, 'ihā Topa te hāmhōgnāgāhā'. Yā' yōg tayūmak yāyxaogā'ax, tu mōktu' xok, tu mīnnut puxet putuk, 'ūhok tu'. ¹¹ Māyōn ka'ok, tu mīxux mō'hap, ha' nak, tu tapmāhā', yīy mīnnut nāhā hām tu', tu' mām, tu' nōg, ha kaxīy 'ūp-texop xexka xok.

Hāpkummuḡā'ax

¹² Tikmū'ūn xūy, puxix Topa yōg putat xax hok, pāyā' kuxa hittup. Yā Topa te hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' kopit kux, 'ihā 'ūhīnnā xe'ēgnāg, tu ta tu hām'āktux xex, nūy hīnnā', Topap-tup pax hah. ¹³ Pūyā tikmū'ūn Topa kupex hok, 'ihā hāpkummuk mīy putup, 'ihā' xūy'ax hā' tot putup'ah, hu: "Topa tek xapit, 'ū hāpkummuk mīy," kaxīy. Yā' koit. Topa te hāpkummuk mīy 'ohnāg, tu tikmū'ūn xapit 'ohnāg, puyīy hāpkummuk mīy. ¹⁴ Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, 'ūp-tup tu' mīy, tu yā mō'āmā', nūy mīy. ¹⁵ Tu hāpkummuk pe'paxex, tu' mīy putup, hu

hāpkummuk mīy, tu' mīy pax, tu mōktu' xok, tu Topa hā' puknōg xe'e'.

¹⁶ Ūkxape xop, yāy pu koit hok. ¹⁷ Topa te māyōn xop xohix mīy, tu' māynāg mīy pexkox tu', yā pexkox yōg hāpxop xohix māynāg. Yā hāmmax xohix Topa te' mīy, tu pexkox tu yūmū'ā hāmmaxnāhā'. Yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu yā yīnmūn, tu yāy yānān 'ohnāg, xix yāyhā' nōy 'ohnāg kamah. ¹⁸ tu yūmūg putup, hu' xat, pu yūmūg tut yūmūg put, tu hāpxe'e 'āktux, ha yūmūg kuxa mām ka'ok nōm hām'āktux kopah, ha yūmūg xe xanāhā', 'ūyīy yūmūg yāyhā Topak-tok xop te māxap, pu hāpxop nōy xohix Topa hāk-nāy tu' xop.

Hām'āpax, nūy hāpxopmā max

¹⁹ Ūkxape xop, 'ūxaxok hok: 'Ānōy yōg hām'āktux 'āpax punethok, nūy hām'āktux kutōgnāg, yā 'āgāy hok. ²⁰ Tikmū'ūn gāy, puxix hāpxopmā kummuk, ha Topa tep-tup nōg, hāmyok mīy'ax putup tu'. ²¹ Yīy hāpkummuk mīy hok, xix hāpxopmā kummuk hok, yāy mūn kutōgnāg pe'āpaxeh, yā Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, yīy 'īpkox pi', nūy 'ākuxa hi xe'e'.

²² Yāyhā 'āmō'āmā hok. Topa yōg hām'āktux 'āpax, xa 'īpkox pi', nūy hāpxopmā max. ²³ Tikmū'ūn te nōm hām'āktux 'āpak, tu' yīpkox hok, puxix tikmū'ūn hāmyūmmūg 'ohnāg putuk, ha 'īypex hā tute yāy pēnāhā', tu yāy pa pēnāhā', tu hāmyūmmūg: Yā yāy pa xe'e', ²⁴ pa putpu' mōg, tu yāy pa xaxok, ha' kux. Ha kaxīy tikmū'ūn te hāmyūmmūg hok te Topa yōg hām'āktux xaxok. ²⁵ Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg, tu' xat'ax max xe'ēgnāg 'āpak, nūy hāmyūmmūg max, puyi' māynāg mīy, puxi' xat'ax hāmyūmmūgā', puyīy tu' hi' xe'e. Topa te nōm tikmū'ūn ha hāmmaxnāp-tup.

²⁶ Tikmū'ūn te: "Ūgkuxa te Topa xak," kaxīy, pāyā' yīy kummuk pax, puxix tu Topa xak 'ohnāg, tu yā yāyhā mō'āmā', ²⁷ Pa tikmū'ūn te Topa yūmūg Tak xak xe'e', puxix 'ūn hok mām xop hā tu tehet, xix kaxxop yāy tak pip hok xop hā tu tehet, nūy nōm ha hāmmaxnā', tu Topa hā' puknōg xop yōg putat kummuk xak, nūy Topa yōg putat hā' mōg kuma' mōg.

2

'Ūxohix yā yāy putuk

¹ Ūkxape xop, 'ākuxa mām ka'ok yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha' max xe'ēgnāg, yī' hok xop xix 'ūp-texop xexka putup pax, yā' nōy putuk yūmūg xuxyā pu'.
² Pa tikmū'ūn yāg te' hok xop putup nōg, tup-texop xexka putup pax, hap-texop te 'āxop mūtik yāy tu nū'nāhā' tu' xax max mō'tat, tu pipkup kōnāmōg tat yīpkutok hā', ha tik hok nūn, kamah, tu' xax kummuk mō'tat.
³ Pe 'āxop tep-texop pu: "Yūhūm, nūy nū mīpe max yīmū yūm," kaxīy. Tu' hok pu: Pe yīy 'āknīhā xihip 'ōnte', pe yā hām tu yūhūm," kaxīy.
⁴ Puxi', 'āp-tox 2 'ānōy hā, yā 'āxop hā yāy putuk 'ohnāg.

⁵ Ūkxape xop, 'ūg'āpax: Topa te' hok xop yīmōgātux, pu' kuxa mām ka'ok hamūn kopah, nūy yīpkox pi', 'ihā Topa te' xat, Topap-tup pax tu', yā Topa te hām'āktux xex nōm xop mūtik, ⁶ ha 'āxop te' hok xop putup nōg, pāyā putexop xexka te xa hāpkummugāhā', tu tik pa te hāmyūmmūg ha 'āmōgāhā', nūy 'ākupeh, ⁷ tu Yeyox Kunnix 'āktux kummuk, ha xa' hōm yāy'āxet'ax. Hap-texop te xa 'āktux kummuk, ha Topa te xa hāmmaxnaha'.

⁸ 'Āxat'ax pu yīpkox pi', puxix hāpxopmā max, ha' xat, hu: "Ānōy putup pax, xate yāy mūn putup pax putuk," kaxīy.
⁹ 'Āxop te hām hok xop putup nōg, xip-texop putup pax, 'ūxax pēnā tu', puxix Topa yōg xat'ax pu 'āyīpkox pip hok, tu hāpkummuk mīy, ha Topa te' kummuk 'āktux.
¹⁰ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax puxehnāg pu' yīpkox hok, puxix tu xat'ax xohix pu' yīpkox 'ohnāg. Yā Topa te' xat, pu' xat'ax xohix pu' yīpkox pi'.
¹¹ Ha' xat, hu: 'Āxonix hok," kaxīy. Tu xe: "Ūp-tex hok," kaxīy. 'Ap xatep-tex'ah, pāyā' xonnix, puxix 'āyīpkox hok, tu' xat'ax koxyōy.
¹² Topa te 'ōg hāpxopmā'ax kopit'ax, yī' xat'ax pu 'āyīpkox pi'. Yā' xat'ax te yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg hi xe'e', nūy hāpxopmā max.
¹³ Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, ha tikmū'ūn te' nōy kuxa ka hok, puxix Topa' ka hok xop kuxa ka hok 'ūyānān tu', pa tikmū'ūn te' nōy kuxa ka',

puxix Topa te nōm xop pu hāpkummugā hok.

'Ākuxa yūm ka'ok nūy hāpxopmā max

¹⁴ Ūkxape xop, 'ā' max'ah, yāy kuxa yūm'ax 'āktux, 'ihā 'ānōy te 'ōg hāpxopmā max pēnā 'ohnāg. Yā 'ākuxa yūm pu'uk, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.
¹⁵ 'Āxape xax kummuk, ha putup tep-tex, ¹⁶ ha tu hāpxop hōm 'ohnāg, xix topixxax hōm 'ohnāg, pa: "Pūyā Topa xa hāmmaxnā', xayīy 'āxit max, nūy 'āxax max tat kamah," kaxīy,
¹⁷ puxix 'ākuxa yūm pu'uk, 'ihā 'ānōy pu hāpxopmā 'ohnāg, 'ap 'ākuxa yūm xe'e'ah.

¹⁸ Tikmū'ūn te: "Ākuxa yūm ka'ok, ha 'āte hāpxopmā max," kaxīy. Yīy 'āte: Tikmū'ūn te 'ākuxa yūm'ax pēnā hok, 'ihā xate hāpxopmā 'ohnāg. Pāyā 'āte hāpxopmā max'ax hā xa' mūg, xayīy pēnā', nūy tuk kuxa yūm ka'ok yūmmūg. Yā hāpxopmā'ax max hā tikmū'ūn te' pēnā'ax," kaxīy.
¹⁹ 'Ok 'ākuxa yūm ka'ok Topap-xehnāg kopah? Yā' max. Yāmīy kummuk xop kuxa mām ka'ok kamah, tu Topa yīpkutuk, tu yāy nuhuknām 'ūkuxānōg tu'.
²⁰ 'Āptox ka'ok, tu hāmyūmmūg 'ohnāg! 'Ākuxa yūm ka'ok, 'ihā hāpxopmā max 'ohnāg, tu' hitop hā 'ākuxa yūm, 'ap puxi'ah.
²¹ Tep te xīy Topa te mōnāyxop hittap 'Amanām max 'āktux? 'Amanām tek-tok 'Iyak hōm'ax, nūy kuxap hā mō'hap Topa pu', hu Topa te 'Amanām max 'āktux, 'ūyīpkox xip hah.
²² Yūmmūg. 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, tu' yīpkox xip, tu hāpxopmāhā kamah.
²³ Yīy Topa yōg tappet te: 'Amanām kuxa yūm ka'ok Topa kopah, yī' kuxa tupmāhā', pu tu max," kaxīy. Ha Topa te 'Amanām hā' xape'.
²⁴ Yī' yūmmūg. Yā Topa te tikmū'ūn putup pax, 'ūyōg hāxopmā'ax hāp-tup pax, 'ūkuxa yūm ka'ok ha hāpxopmāhā', ha' kuxa tupmāhā'.

²⁵ Xotit Ha'ap te 'Iyaet yōg tik xop hā tu tehet, nōm xop te' puknōg yōg hām pēnā'ax, ha putat nōy ha' mōgāhā', puyīy tu nūmān, yīy hāpxopmā max, ha Topa tep-tup pax.

²⁶ Tikmū'ūn koxuk te' yīn nīm, puxix tikmū'ūn tu xok, hā kaxīy tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok, tu hāpxopmā hok, puxi' hi xe'e hok.

3

Tikmũ'un yõyxõg

1 'Ūkxape xop: 'Ap max'ah, tikmũ'ũn punethok te' nõy xop pu hãmyũmmũgã', 'ihã yã kotĩnnãhã' pip. 'Ūyũmmũgã'ax, puxix Topa' yĩkopit putup, nõy yũmmũg, pẽyã hãmyũmmũgã max, pẽyã hãmyũmmũgã kummuk. 2 Yũmũg xohix te hãpkummuk mĩy, ha tikmũ'ũn yã yĩ'ax hã hãpkummuk 'ãktux hok, puxix 'ũmax xe'ẽgnãg, tu yã mõgã max. 3 Tikmũ'ũn te kãmãnok mõgãhã', tu pipkup kohe te kamãnok yĩkox kopa' xip hã mõgãhã', pu mõg, ha yũmũ'ãte yĩmũ' mãm, nõy nõ mõg. 4 Kamah mĩpkox xexka te kõnãg yĩmũ mõg, ha 'ãmuuh ka'ok te' mõgãhã', pa tikmũ'ũn te mĩm kutõgnãg hã' mõgãhã, nõy nõ hãpkux xuhmĩy yĩmũ 'ãpep hãmnak hah. 5 Ha tikmũ'ũn yõyxõg kaxĩy, 'ũk-tõgnãg, pãyã 'ũyĩ'ax te hãpxopmã xexka'. Kuxap kup kutĩgnãg, pãyã hãmhipak xexka mõ'xut xexka', 6 hã kaxĩy 'ũyõyxõg kutĩgnãg, pãyã' yĩ'ax te hãpkummugã xexka', tu Hãmgãyãgnãg yõg kuxap gãy putuk, tu' nõy kuxa tuknõgãhã', tu mõktu kummugã xexka', 'ũxupmãhĩy kummuk tu'. 7 Tikmũ'ũn te xokxop xohix mũg'ax xix putuxnãg, xix xokxop yã hi xip mũg'ax, xix xokxop yĩkũy mũg'ax, xix mãm xohix mũg'ax, 8 pa tikmũ'ũn te' yõyxõg 'ũm mũg hok, puyĩy tu yĩ kux, 'ũkummuk hah, tu kãyã gãy yõyxõg putuk, tu' yĩ'ax hã' mõy putex. 9 Yũmũ'ãte yã yĩ'ax hã yũmũg Tak Topa max 'ãktux, xiknõy mãnõg, hu: "Pũyã Topa xa hãpkummugã'," kaxĩy, tu' mãnõg, yã Topa te' hep xop xohix mĩy yãymũn putuk, ha yũmũ'ãte' xaxok.

10 Tikmũ'ũn yĩ'ax 2, tu Topa pu hãm'ãktux max, 'ihã' nõy pu hãm'ãktux kummuk. 'Ūkxape xop, kaxĩy 'ãktux hok! 11 Kõnãg xupup kox puxet te kõnãg xut, ha kõnãg puxet, pẽyã' xuxpex, 'ok pẽyã' kohãgnãg, tu kõnãg 2 'ohnãg, pap-xet. 12 Tikmũ'ũn te xupxak xut hok tepta kup tu', tu gõyap xut hok nanũy kup tu'. 'Ãmhok! Yã kaxĩy kõnãg kox kummuk tu kõnãg xuxpex tat 'ohnãg.

Hãmyũmmũg xe'e'

13 Piyã' xip tikmũ'ũn te hãmyũmmũg? 'Ok xip 'ãxop kopa'? Pũyã hãpxopmã

max, tu yã mũn kutõgnãg pe'paxeh, nõy hãmyũmmũg xexka'. 14 Pa 'ãyĩpkumĩy hok, tu yã mũn xexka pe'ãpaxex hok, xi' koit hok, nõy mõ'ãmã hok, puyĩ' nõy 'ãpe'paxex, hu: "Yã 'õhõm te hãmyũmmũg!" kaxĩy. 15 Yã hãpxopmã'ax kummuk te yãmĩy xop kummuk yõg hãmyũmmũg'ax putuk, xix xokxop yõg, xix Topa hã' puknõg xop yõg hãmyũmmũg'ax putuk. Yã' kummuk. 16 Tikmũ'ũn kummuk te yã mũn pe'paxex xexka', tu' yĩpkũmĩy, tu tikmũ'ũn xohix kummugãhã', tu' mõgã kummuk, yĩy hãpxopmã kummuk punethok. 17 Topa te pekkox tu' xip, tu hãmyũmmũg xe'ẽgnãg, tu yã yõg tikmũ'ũn pu hãmyũmmũgãhã', puyĩy tikmũ'ũn kuxa tu tup, puyĩy yãytuk-mĩy kuxyã', puyĩ' kuxa yũm, ha Topa te hãmyũmmũgãhã', nõy hãmmãxnã', nõy tikmũ'ũn hã' xape', tu' kuxa ka', puyĩy hãpxopmã max 'ũyãnãn tu', 18 ha' kuxa yũmmãhã', puyĩy hãmyok mĩy pax.

4

Topa hã' puknõg xop yã 'ãxape hok

1 Teptu yã tuk-mĩy 'ãnõy mũtik? 'Ãxop te yã putup'ax kummuk mĩy, tu yãykix. 2 Tu hãpxop putup xũy, pãyã' pa hok, hup-tex putup, nõy nõm hãpxop pa', tu 'ãnõy yõg hãpxop putup, 'ap pa yũmmũg'ah, hu yãykix, tu Topa tu' xak 'ohnãg, pu xa' hõm. 3 Xate Topa tu' xak, tu' pa 'ohnãg, 'ũxak kummuk tu'. Tu' xak, nõy yã putup'ax mĩy. 4 'Ãxop te Topa nĩm'ax. Topa hã' puknõg xop te Topap-tup nõg. 'Ok yũmmũg hok xate'? 'Ãxop te nõm puknõg xop hã 'ãxape', hu ta Topa hã 'ãpuknõg kamah. 5 Topa yõg tappet te tikmũ'ũn kuxa 'ãktux, tu' hitop tu' xuktux 'ohnãg, hu: "Topa te tikmũ'ũn kuxa mĩy, ha' yĩpkũmĩy, tup-tex," kaxĩy, 6 Pa Topa ka'ok xe'ẽgnãg, tu tikmũ'ũn kuxa ka'ogãhã', yã Topa yõg tappet te xe: "Tikmũ'ũn yã mũn xexka pe'paxex, puxix Topa putup nõg, pak-tõgnãg xop pu hãmmãxnãhã', nõm xop yãymũn kutõgnãg pe'paxex ha hãmmãxnãhã'," kaxĩy. 7 Yĩy 'ĩpkox pi Topa pu', nõy Hãmgãyãgnãg yĩpkutuk hok, nõy nõm mũtik kumĩy, ha' xupap-tup. 8 'Ãxop yã hãpxopmã kummuk xop, 'ãpu Topa hã mõg, nõy yĩka hã' pip, ha 'ãha' nũn putup, nõy

'ākuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu'. Hāpkummuk mīy kux, 'āyīm pix putuk, nūy 'ākuxa tup, nūy 'āmax, nūy 'āp-xet Topa kuxa mūtik, ⁹ 'Ākuxa hittup hok, nūy pota punethok, nūy hāpkummuk mīy kux, ¹⁰ tu Topa tu' xax, pu mō'ānīynām, nūy 'āka'ogā', ha 'āxexkanāp-tup.

Ānōy 'āktux kummuk hok

¹¹ 'Ūkxape xop, 'ānōy 'āktux kummuk hok, 'ūxuktux kummuk, puxix 'āxop 'ānōy yīkopit, tu Topa yōg xat'ax kopit kamah, yā 'ākummuk. Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax kopit, puxix Topa tu' yīpkox 'ohnāg. ¹² Topap-xet te 'āxat, 'ūpa te hāmyūmmūg, tup-xehnāg hā 'ūhep xop xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup, tu tikmū'ūn kuxa kummuk xit'ax, nūy yānān tu' kuxa max tat, tu' kummuk mīy pax xop kix'ax. Yāy 'āpe'āpaxeh hok, nūy 'āxape yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy Kunnix yōg xop yīkopit. Kunnix yāp-xet te hāpxopmā'ax xohix kopit, nūy tu hāmyūmmūg, pe yā' max, pe yā' kummuk.

Hāptup pe'āpaxek-tōgnāg

¹³ 'Āxop te: “Pe hōnhā, pa hāptup, kopxik mōg kōmēn tu', nūy nox xhip, nūy hāpxop hāmenex, 'ūyīy tayūmak xexka punethok pop,” kaxīy. Nāy. 'Ūg'āpax: ¹⁴ 'Āxop te hāptup yōg hāpxopmā'ax yūmmūg 'ohnāg! Tu hāmgōy putuk, yā hōnhā' xip, tu hāpxip kutōgnāg 'ihā yāyxaxogāhā', ha hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āxop xakix putup, ha kama yāy xaxogāp-tup. ¹⁵ 'Āpu hām'āktux kaxīy, hu: “Topa tek putup, kopxik mūg mīy,” kaxīy. ¹⁶ Pa 'āxop te yāy mūn xexka pe'āpaxex, tu yāy mūn xexka 'āktux. 'Ap max'ah. ¹⁷ Tikmū'ūn te hāpxopmā'ax yūmmūg, tu' mīy hok, puxix hāpxopmā kummuk.

5

Ūp-texop xexka pu hām'āktux

¹ 'Āp-texop, 'ūg'āpax nōmhā: 'Āpota punethok putup, 'āxūy tu'. ² 'Ōg tayūmak kunox, ha' kut te 'āxax kunoxyāhā'. ³ 'Ōg tayūmak kutut te yāy koxyōy, 'āxupkūmīy hah, ha tikmū'ūn te' pēnāhā', tu 'ākummuk 'āktux putup, 'āxop te tayūmak punethok pop, tu yāy tu' xex. ⁴ 'A 'āxop te 'ōg kāmānāt

xop pu' pago'ah, 'ūhām'ax yānān tu' pago 'ohnāg, yīy 'āxop kummuk 'āktux, tu Topa xe'ēgnāg pu hām'āktux, ha' xupak. 'Ok 'āxop te' xupak hok? ⁵ 'Āxop te hāpkute'ex, tu 'āmuk xexka punethok mīy hām tu', tu yāy topmāhā', nūy xok, mūnūytut top putuk 'āxok putup, ha Topa te xa hāpkummugāp-tup 'ūyānān tu'. ⁶ Yā 'āxop te' hok xop kix, ha hāpkummuk mīy 'ohnāg, pāyā' pu'uk, 'ūhok tu', hu' xakix.

Yūmūg xuxyā nūn'ax hip

⁷ 'Ūkxape xop, yūmūg xuxyā pu yūmūg hip, put nū', 'ūxuxyā xop te yāy yōg hāpxop hip, puyīy hāpxop ta punethok nūnnā yāy pet hah, hu tex hip, xix tex ti hip. ⁸ 'Āpu 'ūhip kamah, nūy yūmūg xuxyā hip, ha' nūn putup mō'ka'ok, yīy 'ākuxa tuknōg hok.

⁹ 'Ūkxape xop, 'āxupmāhīy kummuk hok, ka Topa 'āyīy'ax kummuk 'āktux, 'ūpa te hāmyūmmūg tu yūmūg yīka' xip, yā hāpxip kutōgnāg 'ihā' nūn putup. ¹⁰ Topa yōg tik xop pe'āpaxeh, nōm xop te Topa pupi hām'āktux, tu tikmū'ūn pu' xuktux, ha Topa te tu yāy 'āxet'ax hōm, ha' xūy'ax hā' tot. ¹¹ Yūmū'āte nōm xop 'āktux max, 'ūxūy'ax hā' tot hah, xix mōnāyxop hittap Yo 'āktux, yā nōā'tot punethok, yīy Topa te hamūn ha hāmmaxnāhā', yā Topa mūn max xe'ēgnāg, tu tikmū'ūn kuxa ka', nūy nōm pu hāmmaxnā'.

¹² 'Ūkxape xop, 'āte xa hāpxe'e 'āktux. Topa 'āxet'ax 'āktux hok, 'ihā hām'āktux xex, xix pexkox 'āktux hok, xix hām 'āktux hok 'ihā hām'āktux xex. 'Āpu hām'āktux kutōgnāg, hu: “Hamūn,” kaxīy, xix: “Āmhok,” kaxīy. Yā' puxi', ka Topa 'ākummugā', xate hām'āktux kummuk hah.

¹³ 'Āxūy, 'āpu mōg, nūy Topa pu hām'āktux. 'Āhittup, 'āpu 'ākteh, nūy Topa max 'āktux. ¹⁴ Tikmū'ūn pakut, puxix tik te 'āpēnā max xop xānā', pu Topa pu hām'āktux, nūy tu hep tox pux, 'ūpakut putox tu' pux, puyīy Topa 'ūhittupmā', yā yūmūg xuxyā te' hōm yāy 'āxet'ax, pu tikmū'ūn hittupmā'. ¹⁵ Topa pu hām'āktux, 'ihā' kuxa mām ka'ok Yeyox kopah, puxix Topa' hittupmā', tu hāpkummuk mīy'ax xaxogā'ax, pu tu kux. ¹⁶ 'Āpu yāy pu 'ōg hāpkummuk mī'ax 'āktux, nūy tu yāy pupi hām'āktux, puyīy Topa

'āhittupmā'. Pūyā' kuxa mām xop xohix yāy xape xop pupi hām'āktux Topa pu'. Ha Topa te tikmŭ'ŭn yōg hām'āktux 'āpak, ha 'āxape kuxa te Topa xak, puxix Topa hām'āktux 'āpax. ¹⁷ Mōnāyxop hittap 'Enit te Topa pupi hām'āktux, tu yūmūg putuk, tu Topa xak, tu nōm mūtik hām'āktux ka'ok, tu tu' xak, pu tex hok, ha hāmyāxatamuk 3 hā xi' xahix tex ti 'ohnāg, ha hāmnak mō'nāhā'. ¹⁸ Ha xe Topa tu' xak, ha tex xat, ha' tihī', ha hāpxop punethok nūnnāhā'.

¹⁹ ūkxape xop, 'āxop te Topa yōg putat xak, ha ta 'ānōy te putpu 'āmōgāhā', xayīy Topa yōg putat hā mōg 'ūxexheh, puxix 'ānōy xa ha hāmmāxnā'. ²⁰ Ūxaxok hok: Tikmŭ'ŭn te' nōy mō'nīynām, puyīy hāpkummuk mīy kux, ha ta hāpxopmā max, ha nōm mōgā max Topa yōg pūtāt hā, puyīy hi xe'ēgnāg. Ha Topa te' yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāp-tup, pu tu kux. 'Ap Hāmgāyāgnāg Pet ha' mōg putup'ah 'ōhōm. Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI I

¹ Ūgmūn Pet, ha Yeyox Kunnix te nūgkutnāhā'. 'Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'āxop yīmōgātux, yā Topa yōg xop 'āxop. 'Āte xa' kax'āmi', tu xa nū tappet mō'kutnāhā hāpxexka Pō'ōn tu', xix hāpxexka Genex tu', xix hāpxexka Kapanox tu', xix hāpxexka 'Ax tu', xix hāpxexka Mitīn tu', yā hāpxexka xohix tu 'āxop nūpaha'.
² Hōmā 'ūhittap yūmūg 'ātak Topa tep-tup, hu 'āxop yīmōgātux, ha Topa Koxuk te 'āxop hā' mīy Topa yōg xe'e xop, xayīy 'āxop Yeyox Kunnix 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', ha Yeyox Kunnix te 'āxop pupi' xok, hu 'ākuxa kummuk xit. Puyā Topa xa maxnā xexka'. Puyā Topa 'ākuxa māmā xexka'.

Hāmmax hip

³ Āpu yūmū yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix mūttak pu hām'āktux, hu: "Xate yūmū'ā maxnāhā'. 'Āmax". Kaxīy. Topa te yūmūg kuxa ka xexka', tu Yeyox Kunnix putpu' hīnnāhā', nūy yūmū'ā kuxa tup popmā'. Yūmūg kuxa 'ūtup, hu' max hip punethok.
⁴ Topa te yūmū'ā' popmāp-tup hāpxop max xohix pekkox tu', tu yūmū'ā hāpxopmā maxp-tup. Yūmū'āte nōm hip, ha Topa te yūmū'ā nōm popmāp-tup pekkox tu'. Pa hōnhā Topa te nōm pēnāhā 'ōnteh pekkox tu'. 'Āk-nox putup'ah, tu 'a hāpxop kummuk hā kotīnnāp-tup'ah, tu 'ap kutut putup'ah.
⁵ Yā 'ōgnū hāpxop, ha Topa 'ūka'ok, tu 'āxop pēnā max, ha 'ākuxa mām Topa kopah, ha hāmyāxatamuk xohix xox putox 'ihā Topa te' mōy putup 'ōg hāpkummuk xohix.

⁶ Yā' max. 'Āpu 'ākuxa hittup. Pa hōnhā 'a 'āhittup'ah. Yā 'āxop xūy punethok, ha' kuxa mām hok xop te 'āxop kute'ex kummuk.
⁷ 'Āxop te 'ūkummuk hā tot, ha Topa te' yūmmūg 'ākuxa mām ka'ok. Yā hāpkummuk pip, pa 'ākuxa mām xe'e'. Tikmū'ūn te yānām 'āta yīxux kopit kuxap kopah. Hā kaxīy Topa te 'āxop yōg hāpxopmā'ax kopit, 'ihā' pip 'ōg hāpkummuk. Pa yānām 'āta yīxux yāy koxyōy, pa tikmū'ūn te nōm kopit kuxap kopah. Takat 'ūyānām 'āta yīxux, pa takat xexka 'ākuxa mām'ax. Tikmū'ūn

te yānām 'āta yīxux kopit, ha ta Topa te 'ākuxa mām'ax kopit kamah, pu tu xip ka'ok 'ākuxa mām'ax. 'Āxop te' kummuk hā tot, pu tu' kux, ha ta' putpu' nūn putup Yeyox Kunnix, ha Topa te 'āxop 'āktux max putup, tu xa max xe'ēgnāg mīy putup, tu hām'āktux putup 'āxop max.
⁸ 'Āxop te Yeyox Kunnix pēnā 'ohnāg, pa 'āxop te Yeyox putup-pax. 'Āxop te nōm pēnā 'ohnāg, pa 'ākuxa mām nōm kopah, tu mōktu 'ākuxa hittup max xexka'. Tep-te nōm hāpxop max 'āktux yūmmūg? 'Ap yūmmūg'ah. Yā 'ākuxa hittup xexka'.
⁹ 'Ākuxa hittup xexka', yā Topa te 'āxop mōy xet putup hāpkummuk mīy'ax kopah. 'Ākuxa mām, puyīy 'ākuxa mōy hāpkummuk mīy'ax kopah.

¹⁰ Hōnhā Topa te Yeyox Kunnix nū'kutnāhā', puyīy 'ākuxa kummuk xit. Ha ta hōmā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox nūn yūmmūg xak, tu' yūmmūg xak punethok, tu hām'āktux Topa te yāy kutok nū'kutnāp-tup.
¹¹ Hām'ūmhā nū'kutnāp-tup? Texīy hu' nūn putup? Yā nōm te' yūmmūg xak. Topa Koxuk, yā Kunnix Koxuk te Topa pupi hām'āktux xop pu Yeyox xok 'āktux, tu putpu' hi 'āktux, tu pekkox tu' mōg 'āktux.
¹² Topa pupi hām'āktux xop te yīy kopit, hu: "Hām'ūm'hā' nūn? Hām'ūmhā' xok putup, nūy putpu' hi'?" Kaxīy. Ha Topa te: "Yā hōnhā'ah. Yā 'āxape mōgputox xop te' pēnāp-tup". Kaxīy. Ha ta hōnhā 'āxop te' xupak, tu' yūmmūg. Yā Topa te 'āxop pu tik nū'kutnāhā', pu xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux. Ha ta' xip Topa Koxuk pekkox tu', ha Topa te nōm nū'kutnāhā', pu tikmū'ūn ka'ogā', puyīy xa Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux max. Ha ta pekkox yōg nū'pok xop te' xak, nūy Topa yōg hām'āpak max'ax yūmmūg.

Topa te 'āxop xānāhā', xayīy Topa putuk

¹³ Āpu hāmpē'āpaxeh xe'e', nūy hāpxopmā max. 'Āpu pa 'ātix. 'Āpu hāpxop max hip punethok. Topa te xa nōm popmāp-tup, 'ihā putpu' nūn putup Yeyox Kunnix.
¹⁴ 'Āpu Topa 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. Hōmā 'āxop te hāmyūmmūg 'ohnāg, tu' mīypax xate nōm putup. 'Āpu xe' mīy hok xate nōm putup, yā hāpxopmā'ax kummuk.
¹⁵ Pa 'āpu 'ākuxa tup tat. 'Āpu hām yok mīypax, nūy Topa putuk.

Yã Topa te 'ãxop xãñãhã', xayïy Topa putuk.
 16 Yã Topa te yãy yõg tappet kopa hãm'ãktux,
 hu: "Åpu 'ãkuxa tup tat, nũy hãmyok mïypax,
 nũy 'ũgmũn putuk". Kaxïy.

17 'Åxop te Topa pu hãm'ãktux, hu:
 "Åtak". Kaxïy. Topa te tikmũ'ũn xohix
 yõg hãpxopmã'ax kopit. Tikmũ'ũn
 te hãpkummuk xexka mïy, puxix yãñãn
 xexka'. Tikmũ'ũn te hãpkummuk kutõgnãg
 mïy, puxix yãñãn kutõgnãg. Tikmũ'ũn te
 hãmma xexka mïy, puxix hãpxop max xohix
 popmã'. Tikmũ'ũn te hãmma kutõgnãg
 mïy, puxix hãpxop max kutõgnãg popmã'.
 Yã tikmũ'ũn yõg hãpxopmã'ax kopit xe'e',
 tu' kopit yãy putuk. Xate' yũmmũg. 'Åpu
 Topa yïpkutuk 'õg hãmyãxatamuk tox hã.
 18 Hamũn, 'ãxop te' yũmmũg hõmã 'ãxop
 te mõnãyxop yõg hãpxopmã'ax hitop tat,
 pa Topa te pago takat, yã yãy kutok
 nũ'kutnãhã, xayïy 'ãxop mõnãyxop yõg
 hãpxopmã'ax hitop tat kuxyã'. Yã tute
 pago takat xexkanãm, Topa te yãñãm
 ponnok pago'ah xix yãñãm 'ãta yïxux
 pago'ah. Yã nõm takat miãx. Pa Topa
 te' pago xexkanãm. 19 Yã tute Kunnix
 nũ'kutnãhã', puyïy 'ãxop pupi tu' xok, nũy
 'ãkuxa kummuk xit. Kunnix xok, yã kahnën
 max putuk. Yã kahnën max kup kohe
 'ohnãg xi' kup yãy xa'a 'ohnãg. Hã kaxïy
 putuk Kunnix, yã hãpkummuk mïy 'ohnãg.
 20 Hõmã 'ũhittap 'ap xip'ah hãm xexka',
 ha Topa te Kunnix yãy kutnãhã', puyïy
 yũmũg pupi tu' xok. Hõnhã yã hãm xexka
 yõg hãmyãxatamuk xox putox 'ihã Topa te
 yũmũ'ã Yeyox mũg. 21 'Åkuxa mãm Yeyox
 Kunnix kopah, tu mõktu 'ãkuxa mãm Topa
 kopa kamah. Yã Topa te yãy kutok putpu'
 hïnnãhã', tu yãy kutok xexka mïy, puyïy
 tikmũ'ũn xohix Yeyox 'ãktux max. Yã 'ãkuxa
 mãm Topa kopah, tu hãpxop max hip Topa
 yõg. 22 'Åxop te hãm'ãktux xe'e' 'ãpak, tu
 'ãyïpkox pip, tu yãy kuxa kummuk xit,
 nũy hãpkummuk mïy hok, nũy Yeyox kopa
 kuxa mãm xop putuppax xe'ëgnãg. 'Åpu
 nõm putuppax xexkanãm. 23 Topa yõg
 hãm'ãktux pip ka'ok, tu yõg hãmyãxatamuk
 xohix kux 'ohnãg. Topa te hãm'ãktux, yïy
 ta 'ãxop yãyhã Topa yõg tikmũ'ũn. Topa
 yã yũmũg 'ãtak, tu yõg hãmyãxatamuk xohix

kux 'ohnãg. 24 Hamũn, Topa yõg tappet tu'
 kax'ãmi, hu:

"Hãpxip kutõgnãg 'ihã mïxux nak,
 ha hãpxip kutõgnãg 'ihã nũ'nãhã mïnnut.
 Hã kaxïy tikmũ'ũn xohix xexka', yã hãpxip
 kutõgnãg 'ihã' xakix.

25 Pa Topa xexka yõg hãm'ãktux pip ka'ok
 mõkuma'mõg hãmyãxatamuk xohix
 kux 'ohnãg hã." Kaxïy.

Topa yõg hãm'ãktux, yã Topa yõg hãm'ãpak
 max'ax, yã 'ũgmã'ãte xa nõm 'ãktux

2

Topa pet yã Topa yõg tikmũ'ũn

1 'Åpu hãpkummuk xohix mïy kux. 'Åpu'
 koit kux, nũy mõ'ãmã kux. 'Åpu 'ãyïpkũmïy
 kux. 'Åpu hãm'ãktux kux. 2 kaxxop
 pu'ũgnãg te yõktat hep putup xexka', tu
 xo'op, tu' tuk. Hã kaxïy 'ãxop. 'Åpu kaxxop
 pu'ũgnãg putuk. Topa yõg hãm'ãktux te
 yõktat hep putuk. 'Åxop te Topa yõg
 hãm'ãktux pop, ha hãpxop max xohix nõy
 nã' mõg 'ãkuxa kopah, tu 'ãxop tuk putup.
 Yã Topa te 'ãkuxa kummuk xit, tu 'ãkuxa
 maxnãhã'. 3 Yã Topa yõg tappet te: "Õxit'ax
 max yã' xuxpex. Hã kaxïy 'ũmax tikmũ'ũn
 te Topa yũmmũg, yã' xuxpex putuk." Kaxïy.

4 'Åxop kuxa mãm yũmũg xuxyã Yeyox
 kopah. Mïkaxxap hi 'ohnãg, pa Yeyox
 hi'. 'Õkuxa mãm hok xop te Yeyox putup
 nõg, pa Topa tep-tup, tu' yũmmũg 'ũmax.
 5 Tikmũ'ũn te mïkaxxap hã' mïy mïptut. Hã
 kaxïy 'ãxop te mïkaxxap putuk, ha Topa te
 'ãxop hã mïy yãy pet, ha Topa Koxuk xip
 'ãkuxa kopa xix 'ãxop kopah. Mãm, puyïy
 Topa 'ãxop hã' mïy yãy pet. 'Åmãnex te Topa
 pet kopa Topa pu' hãpxopmãhã'. Hã kaxïy
 Topa Koxuk te 'ãxop ka'ogãhã', ha Yeyox
 Kunnix te 'ãxop maxnãhã', xaxïy Topa pu
 hãpxopmã xe'ëgnãg. 'Åmãnex xop te Topa pu
 mõ'hap xoxxop, nũy Topa pu' popmã'. Hã
 kaxïy 'ãxop te Topa pu hãpxopmã max. 6 Yã
 Topa yõg tappet te:

"Åte yãy nõm kutnãhã', yã' max nõ'õm, yã
 takat.

'Õxip putup kõmën Xiãm tu'.

Hã kaxïy mïptut mïy xop te' yãy kutnãhã
 mïkaxxap takat, tu nõmhã' mïy
 'ũkupkũnïy. Hã kaxïy nõm te yãy

yōg xop ka'ogāhā'. Tikmũ'ün te nōm kopa' kuxa mām, tu yāyhāhup putup 'ohnāg, yā' kuxa hittup." Kaxīy.

⁷ 'Āxop kuxa mām Yeyox kopah, tu' yūmmūg 'ūmax xe'ēgnāg Yeyox, yā takat xexka putuk. Pa' kuxa mām hok xop tep-tup nōg Yeyox. 'Ūp-tup nōg, pa Topa te' mīy 'ūxexka', yā Topap-tup xop yōg xexka'. Hā kaxīy Topa yōg tappet te:

"Mīptut mīy'ax te mīkaxxap putup'ah, pa' nōy te nōm hā' mīy 'ūkupkūnīy xexka', ha mīptut te nōm yīmū' yūm." Kaxīy.

⁸ Topa yōg tappet te xe:

"Mīkaxxap te tikmũ'ün nū'xok.

Hā kaxīy tikmũ'ün te nōm kopa kuxa mām putup'ah,

tu nōm hā yā koxyōy putup." Kaxīy.

Hamūn, 'ūkuxa mām 'ohnāg Topa yōg hām'āktux kopah, yā Topa te nōm xat.

⁹ Pa Topa te 'āxop yīmōgātux, yā hep puxet yīmōgātux putuk. 'Āmānex xop te Topa pu hāpxopmāhā'. Hā kaxīy 'āxop te Topa xexka pu hāpxopmāhā'. 'Āxop te hām xexka yōg tikmũ'ün putuk 'ohnāg, pa yā Topa yōg xop 'āxop. Topa te 'āxop yīmōgātux, xayīy tikmũ'ün pu Topa max xe'ēgnāg 'ākutux. Hōmā 'āxop te hāpkummuk mīy, yā hāpkoxtap putuk. Pa Topa te 'ākuxa kummuk xit, tu 'ākuxa maxnāhā', yā kuyānām putuk Topa yōg. ¹⁰ Hōmā 'āxop yā Topa yōg tikmũ'ün 'ohnāg, pa hōnhā 'āxop yā Topa yōg. Hōmā Topa te 'āxop kuxa ka', pa 'āxop te' yūmmūg 'ohnāg. Pa hōnhā 'āxop te' yūmmūg.

Topa yōg kāmānat

¹¹ Ūkxape xop, 'āxop te hām xexka yōg puknōg xop putuk, yā' kuxa mām hok xop hā puknōg. 'Āpu hāpkummuk mīy hok, 'āxop te nōm putup. Pox te xonat putex. Hā kaxīy hāpkummuk mīy'ax te tikmũ'ün koxyōy. ¹² Topa yūmmūg 'ohnāg xop pip, hu 'āxop xakot. 'Āpu hāpxopmā max xexka'. Nōm te 'ōg hāpxopmā max pēnāp-tup. Nōm te hām'āktux putup 'āxop kummuk, pa nōm te' yūmmūg putup 'āxop te hāpxopmā max punethok. Nōm te' yūmmūg putup nōm hāptup 'ihā putpu' nūn Yeyox Kunnix. Nōm te' yūmmūg putup 'āxop max. Yā Topa 'ākutux max putup.

¹³ 'Āpu hām xexka yōg gohet yōg xat'ax xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax 'āpax, yā' xexkanām. ¹⁴ 'Āpu gohet yōg gohenanok xop 'āpax kamah, nūy 'āyīpkox pi', yā Topa xexka tep-tup. Yā Hōm yōg xat'ax te gohenanok xop yīmōgātux, puyīy tikmũ'ün hāpkummuk mīy'ax hā yānān, puyīy tikmũ'ün hāmmax mīy xop pu hāpxopmā max. ¹⁵ Tikmũ'ün te hām'āktux hitop, yā tikmũ'ün hitop. Topa tep-tup, puyīy tikmũ'ün 'ōg hāpxopmā max pēnā', nūy tu' yēy, yā hām'āktux hitop kux. ¹⁶ Kāmānat xop te' xuxyā pu' hām, ha' xuxyā te nōm xatpax. Topa yōg xat'ax te tikmũ'ün xat kamah, tu hām'āktux 'ūkummuk tikmũ'ün. Pa Topa yōg xat'ax te xa hām'āktux te kaxīy 'ohnāg. Pa 'āpu xe hāpxopmā kummuk hok, pa 'āpu Topa 'āpax, nūy Topa pu hāpxopmā'. ¹⁷ 'Āpu tikmũ'ün xohix 'āpax. 'Āpu' kuxa mām xop putuppax. 'Āpu Topa yīpkutuk. 'Āpu Hōm yōg xat'ax 'āpax.

Kunnix te yūmmūg pupi' xūy

¹⁸ Kāmānat xop, 'āpu 'ūxat'ax xop 'āpax max, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu xuxyā 'āpax, yā nōm max 'āpax xix nōm gāy kamah. ¹⁹ 'Āxop te' mīy, puxix Topa xa maxnā'. 'Āxop te' yūmmūg Topa tep-tup. 'Āxop te hāpkummuk hā tot, puxix Topa xa maxnāp-tup. Yā 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmũ'ün te 'ākummugāhā', ²⁰ pa 'āxop te hāpkummuk mīy, ha' nōy te 'āxop kix, ha ta' kummuk hitop hā tot. Pa 'āxop te hāpxopmā max, pa tikmũ'ün te 'āxuygāhā', ha 'āxop te' xūy hā tot max, puxix Topa xa maxnā'. ²¹ Yā Topa te' xat, xayīy 'āxūy. Yā hōmā Kunnix te 'āxop pupi' xūy, xayīy 'āxop nōm pēnā', tu kama' mīy Kunnix putuk. ²² Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, hu' koit 'ohnāg. Tikmũ'ün te Yeyox te' koit 'āpak 'ohnāg. ²³ Tikmũ'ün te Yeyox pu hām'āktux kummuk, pa Yeyox te' yānān 'ohnāg. Tute' xūy hā' tot, pa hām'āktux kummuk yānān 'ohnāg, pa Topa kopa' kuxa yūm, ha Topa te tikmũ'ün yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy kummuk hā yānān. ²⁴ Kunnix te yūmmūg pupi' xok. Kunnix te hāpkummuk mīy 'ohnāg, ha ta' yūmū'āte hāpkummuk mīy, ha Topa te yūmmūg pupi' Kunnix xūy gāhā

mīpkupnix yīmū', kōpxix yūmūg hāpkummuk mīy kux, nūy hāpxe'e mīypax. Kunnix kayax pip, puyīy yūmūg hittupmā'. ²⁵ Kahnēn te yāy xaxok, tu putat yūmmūg 'ohnāg. Hā kaxīy 'āxop hōmā, tu Topa yōg putat max yūmmūg 'ohnāg. Kahnēn pēnā'ax te kahnēn xipihī', tu 'nūnnāhā', ha kahnēn te 'pe' mōg, ha pēnā'ax te kahnēn pēnāhā'. Hā kaxīy Topa te 'āxop nūnnāhā', Topa yōg putat tu' mōxaha', ha 'āxop pip Topa mūtik, ha Topa te 'āxop pēnāhā', tu 'ākuxa maxnāhā'.

3

Īpxox xi' xetut xop

¹ Kāmānat xop, 'āpu xat'ax xop 'āpax. Xetut xop, 'āpu 'āyīpxox xop 'āpax kamah. 'Āyīpxox kuxa mām hok Topa yōg hām'āktux kopah, puxix 'ōg hāpxopmā max pēnā', hu' kuxa mām putup. Yā xate hām'āktux putup'ah, ² pa 'āyīpxox te' pēnāp-tup xate hāpxe'e mīy, tu 'āyīpxox 'āpak. ³ Ūn te yāy xe panip xap, tu xapmax xohix tat, tu topixxax max mō'tat, puyīy tikmū'ūn xohix 'ūn 'āktux max. 'Āpu kaxīy hok. ⁴ Pa 'āpu 'āmax yāy putuk 'ākuxa kopah, yā 'ākuxa yūm, tu 'ākuxa gāy 'ohnāg. Hā kaxīy 'āmax yāy putuk xexka Topa pu'. ⁵ Yā hōmā 'ūn xop hā kaxīy, yā' kuxa max, tu Topa kopa kuxa mām, nūy hāmmax hip, tu yāy kuxa max mīy, yā 'īpxox 'āpak, tu' yīpkox pip. ⁶ Hōmā Xat te kaxīy, tu 'īpxox 'Amanām 'āpak, tu' yīpkox pip. Xat te 'īpxox pu: "Āpu xat. 'Āte nō' mīy putup." Kaxīy. Xix hōnhā 'āxop te hāpxopmā max, tu 'ākuxa mām, nūy ta Xat putuk.

⁷ Hā kaxīy 'īpxox xop. 'Īpxox xop, 'āpu yāy xetut pe'āpaxeh max, yā 'āxetut pu'uk, ha ta 'āmūn ka'ok. 'Āpu yā xetut 'āpax. Yā Topa te 'āxop hīnnāhā mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg, xix 'āxetut hīnnāhā kamah, ha' kux 'ohnāg. Xate yāy xetut pu 'āmax, nūy ta Topa pu hām'āktux maxp-tup. Pa xate yāy xetut pu 'ākummuk, nūy ta Topa pu hām'āktux kummuk putup.

Nōm te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te nōm xūygāhā'

⁸ Xix 'āxop kamah. Yā' max 'āp-tox puxet xix 'ākuxap-xet. 'Āpu yāy putup-pax, nūy 'ātaknōy xop max putuk. 'Āpu tikmū'ūn pu hāpxopmā max, nūy nōm 'āpax.

⁹ Tikmū'ūn te 'āxop kummugāhā'. 'Āpu 'ūyānān hok. Tikmū'ūn te 'āmānōg kummuk. 'Āpu 'ūyānān hok. Pa 'āpu nōm kummuk xop pu hāpxopmā max. 'Āpu nōm pu hām'āktux max. Hamūn, Topa te 'āxop xānāhā', tu xa hām'āktux xex, nūy xa hāpxopmā max. ¹⁰ Yā Topa yōg tappet te: "Ok xatep-tup hāpxop max 'ōg hāmyāxatemak xohix tox hā, nūy 'ākuxa hittup?"

'Āpu hām'āktux kummuk hok, nūy koit hok, ¹¹ nūy hāpkummuk mīy kux, nūy yāy kix kuxyā pax, nūy yāy kix kux.

¹² Hamūn, Topa te' pēnā max hāpxe'e mīy xop,

ha nōm te Topa pu hām'āktux, ha Topa te' xupak, nūy mīy.

Pa Topa te hāpkummuk mīy'ax xop 'āpak 'ohnāg." Kaxīy.

¹³ 'Āxop te hāpxopmā max putuppax, puxix 'ākoxyōy ka'ok putup'ah. ¹⁴ Pa 'āxop te hāpxe'e mīy, pa tikmū'ūn te 'āk-te'ex kummuk, ha ta 'ākuxa hittup. 'Āpu tikmū'ūn yīpkutuk hok. 'Āpu 'ākuxanōg hok. ¹⁵ Pa 'āpu Kunnix 'āpax, nūy nōm xexka mīy 'ākuxa kopah, yā 'āxuxyā xexka'. Texīy 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāmmax hip? 'Āpu nōm pe'āpaxeh. Hāpxip 'ihā tikmū'ūn te xa yīkopit putup, hu: "Texīy 'ākuxa mām? Texīy xate hāmmax hip?" Kaxīy. Yā xate nōm 'āktux yūmmūg putup nōmhā. ¹⁶ Xate yāy kuxa mām'ax 'āktux putup, tu xate hām'āktux max putup, tu' nōy 'āpak max putup.

¹⁷ 'Āxop te hāpxopmā max, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, yā' max, yā Topa tep-tup. Pa 'āxop te hāpxopmā kummuk, yīy tikmū'ūn te 'āxop kute'ex kummuk, puxix tu' kummuk. ¹⁸ Hamūn, Kunnix te tikmū'ūn pupi' xok. Kunnix 'ūmax, pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy, yā nōm max te nōm kummuk xop pupi' xok, nūy tikmū'ūn kuxa māmā Topa kopah. Kunnix yīn xok, pa' koxuk hi', ¹⁹ tu ta' mōg Kunnix koxuk, tu mōktu yāmīy pu hām'āktux kanet ka'ok kopah. ²⁰ Yā tikmū'ūn yōg yāmīy. Hōmā 'ūhittap nōm tikmū'ūn pip hām xexka tu', tu Topa kopa kuxa mām 'ohnāg, ha Topa te' hip punethok, ha Nōe te mīpkox xexka mīy, yā mīptut xexka', yā kōnāg yīmū' mōg

nõ'õm. Hãpxip 'ihã tikmũ'ün xohix xakix kõnãg kopah, pa xohix te' 8 mõxakux mĩpkox kopah, tu' xakix 'ohnãg, 'ap xakix'ah kõnãg kopah. ²¹ Yã mĩpkox kopa' xakix 'ohnãg, yã' hi'. Hã kaxĩy tikmũ'ün hi xe'ëgnãg mőkuma'mõg, ha' kux 'ohnãg. Tikmũ'ün kuxa tup, tu' kuxa mãm Topa kopah, haptox pix. Yã putox pix'ax te tikmũ'ün xax pix 'ohnãg. Yeyox Kunnix putpu' hi', nũy tikmũ'ün hĩnnã'. ²² Tu ta' mõg Yeyox Kunnix pepix pexkox tu', tu mõktu' yũm Topa yĩm xe'e tu', tu pexkox yõg nũ'pok xop xohix xat, xix pexkox yõg xexka xop xat, xix pexkox yõg xexkanãg xop xat.

4

¹ Hõmã Kunnix yĩn xũy. Hã kaxĩy 'ãxop xũy putup kamah. 'Äpu hãmp'eãpaxeh Kunnix te hãmp'e'paxex putuk. Hamũn, tikmũ'ün xũy, puxix hãpkummuk mĩy putuppax'ah. ² 'Äpu 'ũmĩypax Topa te nõm putup, tu mõktu 'ãxakix, ha Topa te 'ãxat putup. 'Äpu 'ũmĩy hok xate nõm putup. ³ Hõmã 'ãxop te nõm mĩy punethok, tu Topap-tup nõg xop te' mĩy putuk. Yã Topap-tup nõg xop te hãpkummuk mĩy pax, tu' nõy hã xupxetpax, tu' paptuxpax, tu hãpkute'expax, tu' xitpax tikmũ'ün xohix mütik, tu yãy kotĩnnãhã', nũy kenmuk xo'oppax, tu topa komut xop pu hãm'ãktuxpax. ⁴ Pa hõnhã 'ãxop te hã kaxĩy mĩy 'ohnãg Topap-tup nõg xop mütik. Ha Topap-tup nõg xop te: "Teptu 'ãxop te hãpxopmã hok 'ũgmũg mütik?" Kaxĩy. Yã 'ãxop gãy 'ohnãg, tu hãpkummuk mĩy 'ohnãg nũmütik, yĩy 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk. ⁵ Pa hãpxip 'ihã nõm kummuk xop te Topa keppa' pip putup, ha Topa te nõm yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha nõm te yãy yõg hãpxopmã'ax 'ãktux putup. Yã Topa te hi xop yõg hãpxopmã'ax kopit putup, ha ta' xakix xop putpu' hip-tup, ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit putup kamah. ⁶ Hã kaxĩy xakix xop te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak. Hõmã nõm xakix xop yã tikmũ'ün, tu' pip hãm xexka tu', ha Topa te yõg hãpxopmã'ax kopit. Nõm xop yõg yãmĩy te Topa yõg hãm'ãpak max'ax 'ãpak, nũy hãpxopmã'ax te Topa yõg putuk.

⁷ Hãpxip 'ihã hãpxop xohix nõg putup. Yã' kux. 'Äpu 'ãp-tox max. Pa 'ãtix, nũy Topa pu hãm'ãktux max. ⁸ 'Äpu 'ãnõy putuppaxnãm. Xate 'ãnõy putuppax, nũy ta' nõy yõg hãpkummuk mĩy'ax yũmmũg kutõgnãg. ⁹ 'Äpu 'ãpet xõnpax, puyĩy puknõg xop mõxakux. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: "Ätep-tup'ah puknõg xop nũnteh." Kaxĩy. ¹⁰ Topa te tikmũ'ün ka'ogãhã', puyĩy Topa pu hãpxopmã max. Tute yãp-xet ka'ogãhã', pu hãpxopmã', tu' nõy ka'ogãhã', pu hãpxopmã' nõy mĩy, yã 'ũxohix ka'ogãhã te kaxĩy. 'Äpu nõm xohix mĩy, nũy tikmũ'ün hã 'ãtehet, ¹¹ Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop tikmũ'ün xohix pu hãm'ãktux. 'Äpu Topa yõg hãm'ãktux 'ãktux tikmũ'ün pu'. Topa te 'ãka'ogãhã', xayĩy 'ãxop kuxa mãm xop pu hãpxopmã max. 'Äpu hãpxopmã max, 'ihã Topa te 'ãka'ogãhã', puyĩy tikmũ'ün te: "Yã' max xe'ëgnãg Yeyox Kunnix". Kaxĩy. 'Äpu Topa pu nõm 'ãktux kamah, hu: "Ämax xe'ëgnãg. 'Äka'oknãm. 'Ügmũ'ãte nõm 'ãktux putup hãm'yãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã. Kaxĩy.

Yeyox kopa' kuxa mãm xop xũy

¹² 'Ükxape xop, 'ãte 'ãp-tuppax. 'Äxop te' xũy xexka hã tot, yã tikmũ'ün te 'ãxop kute'ex kummuk. 'Äpu hãm'ãktux hok, hu: "Teptu 'ũkxũy xexka?" Kaxĩy. Hã kaxĩy hãm'ãktux hok. Yã Topa te' xat, pu' kuxa mãm xohix xop xũy hã tot. ¹³ 'Äpu 'ãkuxa hittup. Yã Kunnix te' xũy hã tot, ha ta 'ãxop te xũy hã tot kamah. 'Äxop te xũy hã tot, xayĩy 'ãxop kuxa hittup xexka putup, 'ihã putpu' nũn Yeyox, ha tikmũ'ün xohix te' yũmmũg putup 'ũmax xe'ëgnãg Yeyox. ¹⁴ 'Äxop kuxa mãm Yeyox kopah, tu Kunnix mütik 'ãmõg, yĩy ta tikmũ'ün te 'ãxop mãnõg, nũy 'ãxop 'ãktux kummuk. 'Äpu 'ãkuxa hittup. Tikmũ'ün te 'ãxop kute'ex kummuk, Topa Koxuk mõg 'ãxop mütik hah, yã' Koxuk xe'ëgnãg. ¹⁵ Pa xate' nõy putex, pe' xupxet, pe hãpkummuk mĩy, pe hãpxũmãhĩy, ha' nõy te xa hã yãnãn, yĩy 'ãxũy. 'Ämhok! Kaxĩy hok. Yã hitop 'ãxũy. ¹⁶ Pa 'ãkuxa mãm Yeyox Kunnix kopah, yĩy ta' nõy te 'ãkute'ex kummuk, ha 'ãxũy. Hamũn. Yã' max nõmhã'. 'Äpu 'ãyãyhãhup hok. 'Äpu

Topa pu hām'āktux, hu: “Kunnix, 'āmōg 'ūgmūtik. 'Āmax”. Kaxīy.

¹⁷ Hāpxip 'ohnāg 'ihā Topa te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax xohix kopit putup, tu yāy yōg tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit putup hāmāxap. Texīy Topa te tikmū'ūn yōg hāmoxpmā'ax kopit kux putup? Yā tute Topa yōg hām'āpak max'ax 'āpak hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy hāpkummuk hā yānān. ¹⁸ Yā Topa yōg tappet te:

“Yā hāpxopmā'ax ka'ok Topa te tikmū'ūn kuxa kummuk xit, puyīy hāpkummuk mīy'ax hā yānān hok.

Texīy Topap-tup nōg xop nōm te hāpkummuk mīy? Yā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup.” Kaxīy.

¹⁹ 'Āxop te' xūy hā tot, Topa te' xat hah. 'Āpu Topa kopa 'ākuxa mām ka'ok. Topa te 'āxop mīy. 'Āpu 'ākuxa mām Topa kopah, nūy hāpxopmā max. Topa te xa hām'āktux xex, tu nōm xohix mīy.

5

Yeyox kopa kuxa mām xop pēnā'ax xop

¹ 'Ūkuxa mām xop pēnā'ax max xop, 'āte xa' kax'āmi'. 'Ūgmūn yā' kuxa mām xop yōg pēnā'ax max kamah 'āxop putuk. Hōmā Yeyox xūy, tu' xok, ha 'āte' pēnāhā', tu tikmū'ūn pu nōm 'āktux, yīy tikmū'ūn tek kummugāhā'. Hāpxip 'ihā putpu' nūn putup Yeyox, ha 'āte Kunnix pēnāp-tup yā' max xe'ēgnāg, ha Kunnix te xa maxnāp-tup.

² 'Āpu 'ūkuxa mām xop pēnā max, yā kahnēn pēnā'ax te kahnēn pēnā max putuk. Topa te xa' popmāhā 'ūkuxa mām xop, xayīy pēnā'. 'Āpu 'ūp-tuppax, nūy nōm pēnā'. Yā Topa tep-tup. 'Āpu 'ākokōn hok, pa nōm xop pēnā max. Xate' kuxa mām xop pēnāhā', nūy tayūmak pop, puxix tu' kummuk. Pa xate' kuxa mām xop pēnāp-tuppax, puxix tu' max.

³ 'Āpu' kuxa mām xop xatpax hok, xate nōm pēnāhā', pa 'āpu hāpxopmā max, puxix nōm 'āpēnā', nūy kama' mīy 'āputuk. ⁴ Hāpxip 'ihā putpu' nūn putup Yeyox. Kahnēn xuxyā te' pēnā'ax pēnā max. Hā kaxīy Yeyox te 'āxop pēnā max, tu xa' popmāp-tup 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax max xe'ēgnāg, nūy 'āxexka mīy.

⁵ Tik tup xop, 'āpu tik hitap xop 'āpax, nūy 'āyīpkox pi'. 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh, nūy nōy hā 'ātehet. Yā Topa yōg tappet te: “Topa tep-tup'ah yāy xexka pe'paxex xop, pa Topa te yāy kutōgnāg pe'paxex xop pu hāmmaxnāhā”. Kaxīy. ⁶ 'Āpu yāy kutōgnāg pe'āpaxeh nōy nā mōg, ha Topa ka'ok te 'āxop hā tep-tup, tu hāpxip 'ihā tutep-tup putup, tu 'āxop xexka mīy putup. ⁷ 'Ok 'ākuxanōg? 'Āpu hām'āktux Topa mūtik, nūy 'ākuxa mām ka'ok Topa kopah, nūy 'ākuxanōg kux.

⁸ Pa 'ātix! Hāmpēnā'. Yā Hāmgāyāgnāg 'ūgāy, tu hāpkumep. Hāmgāy te': mit, mit, mit. Yā xok xak, nūy putex. Hā kaxīy Hāmgāyāgnāg tep-tup, nūy 'ākuxa mām'ax kuxyā'. ⁹ 'Āpu 'ākuxa mām mōkumamōg. 'Āpu 'ūtuxhok, pu Hāmgāyāgnāg 'āxop mōgā hok, xayīy hāpkummuk mīy hok. Yā xate' yūmmūg 'āxape kuxa mām xop xohix pip hāpxexka xohix tu', ha' kuxa mām hok xop te nōm kummugāhā', yā 'āxop kummūgā putuk. ¹⁰ 'Āxop xūy putup 'ūxeheh, pa hāpxip 'ihā' kux, ha Topa max xe'e te xa maxnāp-tup, tu 'āxop xānāp-tup, xayīy pi' 'āxop Kunnix mūtik mōkuma'āmōg, ha' kux 'ohnāg. Yā' max xe'ēgnāg. Topa te 'ākuxa mām māmāp-tup, tu xa ka'ok hōm putup. 'Ākuxa mām putup Topa ka'ok kopah. ¹¹ Yūmū'āte: “Topa 'ūka'ok xexka hāmāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn.” Kaxīy.

Tikmū'ūn te 'āxop pe'paxex

¹² 'Āte hām'āktux, ha Xinax te hām'āktux kax'āmi nū tappet tu'. 'Āte' yūmmūg Xit yā yūmmūg taknōy putuk, tu 'ātu' xip ka'ok. 'Ātep-tup, nūy 'ākuxa hittupmā'. 'Āte xa hām'āktux 'ūxe'e nūhū hām'āktux Topa max yōg. 'Āpu 'ākuxa mām Topa yōg hām'āktux kopah.

¹³ 'Ūpip Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop hāpxexka Maminōn tu', yā 'āxape xop. Topa te nōm yīmōgātux. Nōm te 'āxop pu hām'āktux 'āxop pe'paxex. Ha ta' xip kama 'ūk-tok pit putuk Mā'ak, tu 'āxop pu hām'āktux kamah 'āxop pe'paxex.

¹⁴ 'Āxop yāy tu nū'nāhā'. 'Āpu yāy putup-pax, yā xape xop max putuk. 'Ātep-tup,

xayĩy 'ãxop kuxa mãm max, yã 'ãxop yã
Kunnix yõg xop. Hamũn.
Tu ta tu' kux.

PET TE TAPPET KAX'ĀMI II

¹ Ūgmūn Xīmām Pet. Yeyox Kunnix tek xat, tu nūgkutnāhā'. Āte 'āxop pu' kax'āmi nūhū tappet. Topa te 'ākuxa tupmāhā xix Yeyox Kunnix te', xa tu 'ākuxa max. Yeyox Kunnix te yūmūg kuxa kummuk xit. Topa te 'ākuxa māmā max xix Yeyox Kunnix te', 'ūgmūg putuk. Yā' max kuxa mām'ax, yā hāpxop takat putuk.

² Ātep-tup, puyīy Topa xa maxnā punethok, nūy 'ākuxa māmā punethok, xayīy 'āxop Topa yūmmūg xix yūmūg xuxyā Yeyox yūmmūg.

Topa te tikmū'ūn xānāhā', tu nōm yīmōgātux

³ Topa 'ūka'ok, tu yūmū'ā hāpxop xohix popmāhā', 'ūyīy hāmmax mīy, nūy Topa max putuk, tu Topa yūmmūg. Topa te yūmūg xānāhā', 'ūyīy yūmū nūmūtik pi', nūy 'ūyōg max xe'ēgnāg pēnā'. Yā' xexka', tu' max Topah. ⁴ Ha kaxīy Topa te yūmū'ā hāpxop xe'ēgnāg 'āktux xex, 'ūyīy hāpxopmā kummuk putup xūy kux, tu hām xexka xohix yōg tikmū'ūn putuk hok nōm te yāy kummugāhā', pa yūmū'āte Topa putuk putup. ⁵ Āxop kuxa mām ka'ok Topa kopah. Āpu hāpxopmā max nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā max. Āpu hāmyūmmūg nōynā mōg. ⁶ Āxop te hāmyūmmūg. Āpu hāpxopmā kummuk putup xūy kux nōynā mōg. 'Āxop te hāpxopmā kummuk putup xūy kux. Āpu hāpkummugā hā tot nōynā mōg. 'Āxop te hāpkummugā hā tot. Āpu Topa putuk nōynā mōg. ⁷ Āxop te Topa putuk. Āpu Yeyox kopa mām ka'ok xop putuppax nōynā mōg. Āxop te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop putuppax. Āpu 'ānōy putuppax nōynā mōg. ⁸ Āxop te' mīy punethok te kaxīy, nūy ta Yeyox Kunnix yūmmūg xexka', tu tikmū'ūn pu Yeyox 'āktux max putup. ⁹ Pa xate' mīy 'ohnāg te kaxīy, nūy ta 'āxop hāmyūmmūg kutōgnāg, nūy hāmpēnāg-tōgnāg putuk, nūy pa hok xop putuk. Yā Yeyox te 'ākuxa kummuk xit, pa xate' xaxok.

¹⁰ Ūkxape xop, Topa te 'āxop xānāhā', tu 'āxop yīmōgātux. Āpu Topa yōg putat hā mōg kuma mog. Hā kaxīy 'ākuxa mām kux putup'ah, ¹¹ tu pexkox hā mōxakux putup, pa' pip putup yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yōg tikmū'ūn, yā' kuxa tup xop, ha Topa te 'āxop xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

¹² Hōmā 'āxop te' xupak nōm hāpxop xe'e xohix, tu 'āyīpkox pip, tu' mīy punethok. 'Āxop te nōm yūmmūg xexka'. Pa xa nōm yūmmūgāhā 'ūxeheh, pu' max. Āte nōm xop 'āktux putup punethok 'ūxeheh. ¹³ Āte hāmpekpaxex 'ūkxip, kopxix xa nōm yūmmūgā 'ūxeheh. ¹⁴ Āte' yūmmūg, hāpxip 'īhāg xip kux putup, yāg xok putup, yā yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix te 'ā nōm 'āktux. ¹⁵ Hōmā 'āte xa yūmmūgāp-tup punethok 'ūxeheh, xayīy 'āxop nōm xaxok hok. Hāpxip 'īhāg xok putup, ha 'a 'āxop te nōm hāpxop xaxok putup'ah.

Kunnix xe'ēgnāg 'āktux

¹⁶ 'Ok 'ūgmū'āte xa yāy yōg hām'āktux hitop 'āktux, nūy xa hām'āktux yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix putpu' nūn'ax max xe'ēgnāg? Āmhok. 'Ap hitop'ah hām'āktux. Pak mū'āte' pēnāhā Yeyox 'ūxexka', tu' max. ¹⁷ Yā hōmāg mū'āte' pēnāhā'. Yūmūg 'ātak Topa xip pepix pexkox tu', ha ta' xip Yeyox nūnte 'ūgmūg mūtik, hak mū'āte' xupak, Topa te: "Nūhū yā 'ūgkutok pit. Āte mō'yāy xe'ēgnāg xexka'." Kaxīy. Hā kaxīy Topa te yāy kutok xexka xe'ēgnāg mīy. ¹⁸ Yā nōm yānmūn xupep'ax te pexkox tu' nūn, ha tak mūg pip yīktix yīmū', tuk mū'āte nōm 'āpak, 'īhā' xip yūmūg xuxyā Yeyox xip. Yā' max xe'ēgnāg.

¹⁹ Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop te Topak-tok 'āktux, ha ta hōnhāg mū'āte Yeyox pēnāhā'. Yā Topa pupi hām'āktux xop te kax'āmi hām'āktux xe'e', yā' koit'ah. Yā' xe'e'. Āpu nōm hām'āktux 'āpax, ha 'āxop te hāmyūmmūg putup. Kuyānām tat te putat tupmāhā'. Hā kaxīy Topa pupix hām'āktux xop yōg hām'āktux te Topa yōg putat max tupmāhā', yā Topa yōg putat tupmāp-tup, ha mōktu yā Yeyox Kunnix te putpu' nūn nōm hāptup 'īhā'. Māyōnnāg xexka xupep. Hā kaxīy Yeyox xupep

putup kamah. ²⁰ 'Āpu hāmyūmmūg xe'e'. Hōmā 'ūhittap tik te Topa pupi hām'āktux, tu hām'āktux kax'āmi Topa yōg tappet tu'. Texīy hām'āktux? 'Ok hām yūmmūg xexka', hu hām'āktux? 'Āmhok. ²¹ 'Ok tikmū'ūn tep-tup, hu Topa pupi hām'āktux? 'Āmhok. Pa Topa te tu' popmāhā hām'āktux, ha Topa Koxuk te' yīyġāhā'.

2

¹ Hōmā Topa pupi hām'āktux koit xop te kuxa mām ka'ok xop mūtik yāy kotīnnāhā', tu hām'āktux Topa pupi' hām'āktux, pa yā' koit. Hā kaxīy tikmū'ūn te 'āxop mūtik yāy kotīnnāp-tup, nūy 'āxop pu hāmyūmmūgā', pa yā' koit, tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāp-tup, nūy tikmū'ūn kuxa mām kuxyā', tu hām'āktux Topa yōg putat yōg hāmyūmmūg 'āktux, pa yā' koit, tu yūmūg xuxyā' Yeyox 'āktux kummuk putup. Yeyox te tikmū'ūn pupi' xok, pa nōm te hām'āktux putup, hu: "Yeyox 'ap xe'e'ah." Kaxīy. Hā kaxīy mīy, ha Topa te yōg kummuk mīy'ax hā yānān putup mō'ka'ok. ² Topa te' yānān putup, pa nōm kummuk xop te yāy yōg putat kummuk kopa' mōg, ha tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu Topa yōg putat max 'āktux kummuk putup. ³ Nōm tikmū'ūn kummuk te tayūmak putuppax, hu xa yāy yōg hām'āktux hitop yūmmūgāp-tup, xayīy 'āxop tu' pago. Pa Topa te' yūmmūg, hu' hip. Hāpxip kutōgnāg 'īhā Topa te nōm xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁴ Hōmā 'ūhittap pexkox yōg nū'pok xop te hāpkummuk mīy pexkox tu', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax yānān, yā nōm putyōn pexkox kūnāpa', tu nōm xex Hāmgāyāgnāg pet kopah, yā kanet ka'ok putuk, tu nōm kīy. Yā hāpkoxtap xexka'. Nōm te' hip, yā hāpxip 'īhā Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ⁵ Hōmā 'ūhittap, ha ta tikmū'ūn xohix te hāpkummuk mīy kamah, tu Topap-tup nōg. Ha Nōe te tikmū'ūn pu Topa yōg hām'āktux xe'e 'āktux. Pa tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kux 'ohnāg, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān. Yā Topa te' xat, ha kōnāg xexka te hām xexka mō'nīy, ha tikmū'ūn xohix xakix kōnāg kopah. Pa' xakix hok Nōe xix yā

xape xohix te' 7. Yā' pip mīpkox kopah, yā mīptut xexka kopah, tu kōnāg yīmū' mōg. Pa tikmū'ūn nōy xohix xakix kōnāg kopah. ⁶ Hōmā 'ūhittap ha ta kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn xohix te Topap-tup nōg xix kōmēn Gōmōg yōg tikmū'ūn xohix te', ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān, ha kuxap te nōm kōmēn tix puk xix yōg tikmū'ūn xohix, ha' xakix. Topa te nōm Topap-tup nōg xop tu' yānān. Hā kaxīy tikmū'ūn te' yūmmūg Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpkummuk mīy'ax yānān putup. ⁷⁻⁸ Yā No te' pēnāhā'. Yā No te yāykotīnnāhā kōmēn Xonōm yōg tikmū'ūn kummuk mūtik. Yā tik max No, tu' pēnāhā tikmū'ūn te' nōy hā xupxetpax, tu' yīpkox 'ohnāg. No te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax pēnāhā', tu' xupak, hu' kuxa hittup 'ohnāg, yā 'āmnīy xohix hā' kuxa hittup 'ohnāg. Kōmēn yōg tikmū'ūn xohix xakix, yā kuxap te' kix, pa Topa te No xut, ha' xok 'ohnāg. ⁹ Hā kaxīy yūmū'āte' yūmmūg Topa te Topap-tuppax xop mōy'ax hāpkummuk kopah, pa Topap-tup nōg xop kīy'ax, ha mōktu nōm 'āmnīy xupep. Yā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān putup. ¹⁰ Hamūn, Topa te tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān xexkap-tup, yā nōm tep-tuppax hāpxopmā'ax kummuk, hu' mīy 'ūxohix, tu Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg.

Hā kaxīy nōm te' koit xop, nōm te Yeyox kopa kuxa mām ka'ok xop pu hāmyūmmūgāhā', pa yā' koit, tu hām'āktux ka'ok, pa hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yāy xexka pe'paxex, tu pexkox yōg max xop 'āpak 'ohnāg, pa nōm 'āktux kummuk. ¹¹ Nōm te' koit xop 'ūpu'uk, pa pexkox yōg nū'pok xop 'ūka'ok xexka', pa pexkox yōg nū'pok xop te pexkox yōg max xop 'āktux kummuk 'ohnāg. ¹² Xokxop gāy xop te hāmp'e'paxex max 'ohnāg, pa' gāy. Ha tikmū'ūn te nōm xak, nūy kix. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāmp'e'paxex max 'ohnāg, pa' gāy, ha Topa te' kuxyāp-tup. ¹³ Nōm te' koit xop te tikmū'ūn kummugāhā', ha Topa te nōm tu' yānān putup. Tikmū'ūn te hāpkummuk mīy'ax xaptop, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā hok. Pa nōm te' koit xop tep-tuppax hāpkummuk mīy, puyīy tikmū'ūn nōm pēnā'. Nōm te pām māhā 'āxop mūtik, yā 'āxop te

pām mähā', nūy Yeyox xok'ax pe'āpaxeh. Yā 'āxop te nōm te' koit xop mūtik yāyhāphup. Nōm te pām mähā 'āxop mūtik, tu' koit putuppax, ¹⁴ tu 'ün kummuk pēnāpax, tu hāpkummuk mīy'ax putup xūy kux 'ohnāg, tu' kuxa mām pu'uk xop pu hāmyūmmūgā kummuk, ha' kuxa mām koit'ax kopah. Nōm koit xop te tayūmak putup xūy, ha Topa te hām'āktux, hu: “Yā' kummuk nō'om”. Kaxīy. Topa te nōm xūygāp-tup. ¹⁵ Nōm te' koit xop te Topa yōg putat max xak, tu yāy xaxogāhā', yā hāpxe'e yūmmūg 'ohnāg. Hōmā Mana'ām, yā Meot kutok te tayūmak putuppax, tu hāpkummuk mīy, nūy tayūmak pop, ¹⁶ pa Topa te: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Yā Topa te Mana'ām yōg yomēn yīgāhā', yīy hām'āktux, hu: “Kaxīy hok”. Kaxīy. Tu Mana'ām hupmähā'. Mana'ām xip Topa pupi hām'āktux xop kopah, pa' kummak. Hā kaxīy nōm te' koit xop te hāpkummuk mīy, yā Mana'ām putuk.

¹⁷ Tikmū'ün te kōnāg xupup kox tu' mōg, nūy kōnāg 'üm tat, pa' nak, puxi' tat 'ohnāg. Tikmū'ün te hāmgōy xexka pēnāhā', tu hāmpē'paxex tex tip-tup. Pa 'āmuuh te hāmgōy xexka xit, ha tex ti 'ohnāg. Hā kaxīy tikmū'ün mōg, nūy nōm te' koit xop yōg hāmyūmmūg'āpax, pa hāmyūmmūg max 'ohnāg. ¹⁸ Nōm te' koit xop te yāy xexka 'āktux, tu hām'āktux hitop tikmū'ün pu', tu' yūmmūgāhā tikmū'ün te yāy yōg putup'ax mīy, pu' max. Yā' koit, pa tikmū'ün te' xupak, tu' mīy. Yā hōmā tikmū'ün te' kummuk xop nīm, pa hōnhā putpu' mōg. ¹⁹ Nōm te' koit xop te: “Āpu 'ūmīy 'āxop te nōm putup, puyīy 'ünōy 'āxop xat hok.” Kaxīy. Pa yā' koit. Xuxyā xop te kāmānat xop xatpax. Hā kaxīy tik yōg putup'ax te tik xatpax. Hamūn, nōm te' xat te xuxyā putuk, ha' nōy te' mīypax te kāmānat xop putuk. ²⁰ Hā kaxīy tikmū'ün xohix. Tikmū'ün te yāy putup'ax mīypax, yā' kummuk. Pa hāpxip 'ihā' kuxa mām yūmmūg xuxyā Yeyox Kunnix kopah, ha Yeyox te' kuxa kummuk xit, nūy' yānān tu' kuxa max tat. Pa hāpxip 'ihā putpu' yāy putup'ax mīy. Nōmhā' kummuk xexka'. ²¹ Hamūn, tikmū'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg 'ohnāg, yā' kummuk miāx. Pa tikmū'ün te Topa yōg putat xe'e hā' mōg. pa' xak, tu' mōg, yā' kummuk xexka'. ²² Yā

hām'āktux hittap putuk. Yā hām'āktux hittap, tu: “Kokex yōgmīy, tu putpu' mähā'.” Kaxīy. Tu xe: “Tikmū'ün te xapup pix, pa putpu' xe nō yāy muk putōy hā.” Kaxīy. Hā kaxīy tikmū'ün te hāpkummuk mīy kux, pa putpu hāpkummuk mīy.

3

Yeyox putpu' nūn putup

¹ Ūkxape xop, hōmā 'āte xa tappet kax'āmi'. Hōnhā 'āte xa' kax'āmi 'ūxeheh nūhū tappet. 'Āte tappet tix kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā 'ūxeheh, xayīy hāmpē'āpaxeh xe'e'. ² Hōmā 'ūhittap Topa pupi hām'āktux xop xe'ēgnāg te Topak-tok putpu' nūn'ax 'āktux, ha Yeyox yōg mō'pok xop te 'āxop pu nōm 'āktux kamah, yā Yeyox yōg hām'āktux 'āktux. 'Ātep-tup, xayīy xe nōm pe'āpaxeh. ³ Āpu nū pe'āpaxeh hāmāxap. 'Āpu hāmyūmmūg. 'Āxop te' yūmmūg, hām xexka yōg hāmyāxatamuk xox putox 'ihā' pip putup tikmū'ün kummuk, tu yāy yōg putup'ax kummuk mīypax putup, tu 'āxop kute'ex kummuk putup, ⁴ tu: “Yeyox te hām'āktux xex 'ūputpu' nūn putup. 'Ok kaxīy hām'āktux? Teptu putpu' nūn 'ohnāg? Hōmā Topa te' mīy hām xexka' xix hōnhā', yā 'āmnīy xohix te yāy putuk. 'Ap nūn'ah. 'Ūpip mōnāyxop, tu' xakix, pa' nūn 'ohnāg.” Kaxīy. ⁵ Pa nōm tep-tup'ah, nūy hāmpē'paxeh max. Hōmā 'ūhittap Topa te' mīy hām xexka', yā kōnāg hā' mīy, tu kōnāg hā' xut, ⁶ tu ta hāpxip 'ihā kōnāg hā hām xexka xohix xexka koxyōy xix tikmū'ün xohix kōnāg hā' kix. Yā Topa te' xat. ⁷ Tu ta' xat putup, tu kuxap hā' koxyōy putup hām xexka xix pekkox yokomak xop. Yā Topa te' hip. Hāpxip 'ihā tute Topap-tup nōg xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup, nūy yōg hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

⁸ Āpu' xaxok hok nū hāpxop puxet. Hāmyāxatamuk te' 1.000 te 'āmnīy puxet putuk Topa pu', yā Topa pu' yāy putuk. ⁹ Topa te hām'āktux xex Topak-tok putpu' nūn putup. Tikmū'ün te hāmpē'paxeh hāmyāxatamuk xohix xexka nōg, pa' nūn 'ohnāg. Pe 'āmhok, 'ap xohix'ah. Topa pu hāmyāxatamuk xohix 'ohnāg. Pa Topa te' hip punethok, puyīy tikmū'ün yāy

yōg hāpkummuk mīy kux. Tutep-tup'ah tikmū'ūn koxyōy.

¹⁰ Pa nōm hāptup mō'nāp-tup, ha yūmūg xuxyā Yeyox putpu' nūn putup. Tikmū'ūn te xupxet hip 'ohnāg, tu hāmpē'paxex 'ūnūn putup'ah xupxet. Hā kaxīy tikmū'ūn te Yeyox hip putup'ah, tu hāmpē'paxex 'ūnūn putup'ah. Yā nōm hāptup mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te' xupak putup hāmnūhūn xexka', yā' nōg putup pexkox yokoma' xop, yā māyōnnāg xohix puk putup, xix māyōn, xix māyōn hex, yā' xohix puk putup, ha' nōg putup hām xexka xix hām xexka yōg hāpxop xohix. ¹¹ Hā kaxīy 'ūnōg putup hāpxop xohix. 'Āxop te' yūmmūg. Texīy 'āxop hōnhā? Putep mūn mīy putup hōnhā? Yā 'āpu hāpxopmā xe'e, yā Topa putuk. ¹² 'Āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Topa te yāy kutok putpu nū'kutnāp-tup. 'Āpu hāpxopmā max, puyīy hāpxip kutōgnāg 'īhā' nū' Yeyox. Yeyox nūn putup, ha pexkox yokoma' xop puk putup, ha' nōg putup, yā hāmpukpex xexka', ha māyōn hep pognām putup, xix māyōn hex, xix māyōnnāg xop. ¹³ Pa Topa te hām'āktux xex, ha yūmū'āte nōm hip, yā pexkox yokoma' xop tup hip, xix hām xexka tup. Yā Topa te' mīy putup. Ha 'ōnte tikmū'ūn te hāpxe'e mīy putup.

¹⁴ 'Ūkxape xop, 'āpu Yeyox te putpu' nūn'ax hip. Pu yā 'ākuxa tup, nūy hāpkummuk mīy hok, yā Topa pu 'āmax, nūy yāy kix hok Topa mūtik. ¹⁵ 'Āpu hāmpē'āpaxeh hōnhā Topa te' hip, yā 'ap xupep'ah Yeyox hōnhā. Tute 'āxop xānāhā'. 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux, ha Topa te 'ākuxa kummuk xit putup, nūy yānān, tu kuxa max tat. Yā yūmūg taknōy Paot te nōm hāpxop kax'āmi kamah. Yā Topa te Paot pu nōm yūmmūgāhā'. ¹⁶ Paot yōg hām'āktux te yōgnū putuk, tu nōm kax'āmi tappet tu'. Yā' pip hāpxop ka'ok 'ūyōg tappet tu', ha tikmū'ūn te' yūmmūg mō'pu'uk. Pa' pip tikmū'ūn, tu hāmyūmmūg 'ohnāg, tup-tox kummuk, tu tikmū'ūn pu Paot yōg tappet yūmmūgā kummuk, tu' koit, yā Topa tappet xohix yūmmūgā kummuk, tu yāy kuxa mām kux.

¹⁷ 'Ūkxapexop, 'āte xa nōm kax'āmi', ha 'āxop te nōm yūmmūg. Pa 'ātix, nūy hāmyūmmūg, puyīy nōm koit xop xa

yūmmūgā kummuk hok. Pa 'ātix, puyīy 'ākuxa mām kux hok. Yā nōm koit xop te Topa yōg xat'ax mīy 'ohnāg. ¹⁸ Topa te xa maxnāhā'. 'Āpu 'ūtuxhok, puyīy Topa xa maxnā nōynā'āmōg. 'Āpu yūmūg xuxyā Yeyox Kunnix yūmmūg nōynā'mōg. Yeyox te yūmūg kuxa kummuk xit. 'Āpu yūmū hām'āktux, hu: "Yeyox 'ūmax xe'ēgnāg." Kaxīy. 'Āpu yūmū Yeyox Kunnix xexka mīy hōnhā, xix' xexka mīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI' I

Hām'āktux te tikmū'ūn hīnnāhā'

¹ Ūgmū'āte xa ka'āmi', nūy xa Topak-tok Yeyox Kunnix 'āktux, ha Topa yōg Hām'āktux putuk. Hōmā hāmyāxatamuk xohixnāg 'īhā', 'ap xip'ah hām xexka', xix pexkox, pa nōm Hām'āktux xip tap, yā Topak-tok, hak mū'āte' xupak, xi' pēnāhā', xik mū'āte' ūgyīm hā' xupit, ha nōm Hām'āktux yā Topak-tok, tu' xohix hīnnāhā'. ² Tu ta tu' xip hām tu, hak mū'āte' pēnāhā', huk mū'āte' nōm hām'āktux 'āktux putup, yā' hi xe'ēgnāg, tu' hi kux putup 'ohnāg, tu yūmūg Tak Topa mūtik ti ka'ok, ha yūmū'ā tu' mūg, ³ tu xa hām'āktux, nūy xa hāmyūmmūgā', yāk mū'āte' pēnāhā', tu' xupak, tu xa' xuktux, xayīk mūg kuxa mūtik yā 'ākuxap-xet. Kaxīy yūmūg kuxap-xet yūmūg Tak Topa kuxa mūtik, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik. ⁴ Ūgmū'āte tappet mīy, nūy 'ākuxa hittupmā', ha mōktu yā hittup xexka'.

Tu Topa te hāptupmāhā' 'āktux

⁵ Kunnix tek mū'ā hām'āktux, hak mū'āte xa' xuktux, hu: Māyōn te hāptupmāhā', tu 'āmnīy koxtap nōā', hā kaxīy Topa yā max xe'ēgnāg, tu hāpxopmā kummuk 'ohnāg. ⁶ Tikmū'ūn te: “Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik,” kaxīy, tu hāpxopmā kummuk pax, puxix tu mō'āmā', tu yā' koit. ⁷ Tikmū'ūn te hāpkumep hāptup 'īhā, puxix putat pēnā max, ha' nōy xop xohix te' yōg hāpxopmā'ax pēnāhā'. Hā kaxīy yūmū'āte hāmyok mīy, Topa putuk yūmū'āte hāmyok mīy, kopxix yūmūg kuxap-xet, ha Topak-tok Yeyox Kunnix yūmūg pupi' xok tap, tu yāy hep 'āta nū'nāhā', nūy yūmūg kuxa tupmā, ū yūmūg kuxa tu max.

⁸ Hu: “A 'āte hāpkummuk 'ūm mīy'ah,” kaxīy, kopxix yā' koit, 'ap hāpxe'e 'āktux'ah. ⁹ Pa yūmū'āte yāy hāpkummuk mīy'ax 'āktux, xix Topa pu' xuktux, puxix Topa' mīy'ax kummuk xaxogā', pu tu kux, Topa te hām'āktux xex hah, tu hāmyok mīy, nūy yūmūg kuxa kummuk tupmā', 'ū kuxa tu

max. ¹⁰ Yūmū'āte: “Yāk kuxa max. 'Āte hāpxopmā kummuk 'ohnāg,” kaxīy, kopxix yā' koit, yā Topa te' koit 'āktux, tu Topa pu yūmūg yīpkox 'ohnāg.

2

Kunnix te yūmūg mōgnīynām

¹ Ūgkutok xop, 'āte nū mīy tappet, xayīy 'āxop hāpkummuk mīy hok. Yūmūg 'ūm te hāpkummuk mīy, puxix Yeyox Kunnix te hāmyok mīy pax, tu yūmūg Tak Topa pu hām'āktux, yūmūg pupi' hām'āktux, ² ha Topa te yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', yā Kunnix xok yūmūg pupi', nūy hāpkummuk mīy'ax xaxogā', pu tu kux. Yā' hep xop xohix yōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā' kamah.

³ Topa yōg xat'ax pu yūmūg yīpkox pi', kopxix yūmūg Topa yūmmūg, tuk kuxa mām. Yā Topa yūmmūg xe'e'. ⁴ Tikmū'ūn te: “Āte Topa yūmmūg,” kaxīy, pa' yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix yā' koit, tu hāpkohe mīy. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox pi', puxix Topa mō'yāy xe'ēgnāg, hā kaxīy yūmūg kuxap-xet 'ūkuxa mūtik. ⁶ Tikmū'ūn te: “Ūgkuxap-xet Topa kuxa mūtik,” kaxīy, pūyā mōg, nūy hāpxopmā max, nūy Yeyox Kunnix yōg hāpxopmā'ax tat.

Tu' xat'ax tup 'āktux

⁷ Ūkxape xop: Ūxat'ax hittap 'āte xa kax'āmi'. Yā hōmā tikmū'ūn te xa' xat'ax 'āktux, tu xa hām'āktux hāmāxap. ⁸ Pa kama' tup 'ūxat'ax. Yā Kunnix te' yūmmūgahā', 'īhā tu hāpxopmā max. Yā' xohix te' pēnāhā', tu' hittup. Yā 'āmnīy tox kux putuk. Kunnix nūn, tu hāpxopmā max, tu yā hāptup koa putuk. Yā māyōn xupep, tu hām xexka xohix tupmāhā', ha kaxīy Kunnix nūn, tu hāmmax yūmmūgāhā', tu hāmmaxnāhā', ha mōktu 'āxop kama te hāpxopmā max.

⁹ Tikmū'ūn te: “Āte hāpxopmā max,” kaxīy. Yāy xapep-tupnōg, puxix yā hitop tu hāpxopmāhā', tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te 'āmnīy koxtap hā hāpkumep, tu hāmpēnā 'ohnāg, xix hāmyūmmūg 'ohnāg, tu yā yāy mō'āmā'. ¹⁰ Tikmū'ūn te xapep-tup pax, puxix hāmyūmmūg, tu' nōy mō'nīynām, puyīy hāpxopmā max, tu' kummugā'ohnāg. Tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te hāptup 'īhā

hāpkumep. Tu hāmpēnā max, nūy nōy mōgā max. ¹¹ Tikmū'ūn te' xapep-tup nōg, puxix tu tikmū'ūn nōy putuk, nōm te yāyxaxok hāpkoxtap kopah. Tu hāmpēnā 'ohnāg, tu tik pa hok putuk, tu hāmyūmmūg 'ohnāg.

¹² Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', hu: Yā Kunnix te 'ōg hāpkummuk mīy'ax xaxogāhā', pu tu kux. ¹³ Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xiptap, 'ihā Topa te hām xexka mīy, ha 'āxop te nōm yūmmūg. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā.

¹⁴ Ūgkutok xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg Tak Topa yūmmūg hah, 'Ātak mūnōm xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te yūmūg xuxyā yūmmūg hah, ha' xip tap, 'ihā Topa te hām xexka mīy. 'Ātuk tup xop: 'Āte xa kax'āmi', 'āxop ka'ok hah. Topa yōg hām'āktux te 'ākopa' xip, ha 'āxop te hāpkummugā'ax kuxyāhā'.

¹⁵ Topa hā' puknōg xop tep-tup nōg, yīy nōm pu 'ayīpkox hok, xi' yōg hāpxop putup hok. 'Āxop te 'ānōy yōg hāpxop putup xūy, hu ta yūmūg Tak Topap-tup hok. ¹⁶ Topa hā' puknōg xop te hāpxopmā kummuk, yā' yōg hāpxopmā'ax xohix te: yāy yōg putup'ax kummuk mīy, xi' nōy yōg hāpxop putup, xix hāpxop nū'xok, nūy yāy xexkānā'. Yā' xohix te Topa hā' puknōg xop yōg hāpxopmā'ax, 'ap pexkox yōg'ah. ¹⁷ Ha hām xexka nōg putup, xi' yōg hāpxopmā'ax xohix nōg putup, pa tikmū'ūn te Topa pu hāpxopmā max, xix nōm pu' yīpkox pi', puxix tu hi xe'e kux 'ohnāg.

Tikmū'ūn te Kunnix hā' puknōg

¹⁸ Ūgkutok xop: Hāmyāxatamuk xohix xox putox te mō'nāp-tup. Tikmū'ūn te xa hām'āktux, ha hām'āpak, yā tik gāy xexka nūn, tu Kunnix tu' gāy, ha hōnhā tik gāy xop punethok, nōm te Kunnix tu' gāy, ha taxīy yūmū'āte' yūmmūg: Yā hāmyāxatamuk xohix xox putox. ¹⁹ Nōm Kunnix tu' gāy xop te yūmū'ā nīm, 'ūpuknōg tu', 'ūkuxa mām xet tu'. Pax pu yūmū yōg, puxix yā tu pip ka'ok. Pa' mōg, nūy mōy 'ūxohix pu' mūg, yā yūmū'ā hā' puknōg.

²⁰ Kunnix te Topa Koxuk nū'kutnāhā 'āxop hah, ha 'āha yīxoho', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā'. ²¹ 'Āte xa kax'āmi', 'āxop te hāmyūmmūg hah, yā' koit'ax te hāpxe'e hā' puknōg, tu yāy putuk 'ohnāg.

²² Ū 'ūm te' koit? Tute' koit, nōm te: "Yeyox mūn 'ap Kunnix'ah, Topa te Yeyox yāy kutnā 'ohnāg," kaxīy. 'Ōhōm Yeyox tu' gāy, tu Topa yā Yeyox hā' Tak 'āktux hok, tu Yeyox yā Topa hāk-tok 'āktux hok, tute' koit tu hām'āktux. ²³ Tikmū'ūn te Topak-tok 'āktux hok, puxix kamah 'Ātak 'āktux hok, ha tikmū'ūn te Topak-tok putup, puxix tu' Tak putup kamah.

²⁴ Yīy hām'āktux'ax hittap xeh 'ākuxa kopah, nūy 'āhi xe'ēgnāg Topa yūmūg Tak mūtik, xik-tok mūtik, tu' kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xik-tok kuxa mūtik. ²⁵ Yā Kunnix mūn te yūmū'ā hām'āktux xex, tu yūmūg xohix hīnnāp-tup xe'ēgnāg, 'ūg pip Topa yīkāgnāg pexkox tu'.

²⁶ 'Āte xa kax'āmi', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. ²⁷ Kunnix te Topa Koxuk yīxōnnāhā 'āxop hah, ha tikmū'ūn 'ūm te xa hāmyūmmūgā hok. Yā Topa Koxuk mūn te 'ākopa' xip, tu xa hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xohix yūmmūgāhā', tu xa hāpxe'e yūmmūgāhā', yīy hāmyūmmūgā'ax pu 'īpkox pi', nūy Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet.

²⁸ Ūgkutok xop: Ya hamūn. Kunnix kuxa mūtik 'ākuxap-xet, hu ta kuxānōg hok, 'ihā Kunnix te putpu' nūn, yīy yāyhāhup hok, 'ap yāy 'ūm xaptop putup'ah. ²⁹ Kunnix te hāmyok mīy, yīy yāy yōg tikmū'ūn te hāmyok mīy kamah, yā Topap-tok xop nō'ōm. Yā' max 'āxop te hāmyūmmūg.

3

Tu Topak-tok xop 'āktux

¹ Topa te mōg yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu mōg yāy xe'ēgnāg, hu yūmūg 'āxet'ax mīy Topak-tok xop. Yā Topa hā yūmū'ā kutok xop xe'e'. Topa hā' puknōg xop te yūmūg putup nōg, Topa mūn yūmmūg 'ohnāg tu'. ² Ūkxape xop: Hōnhā Topa hā yūmūg kutok xop, ha yūmūg xuxyā nūn, kopxix yūmūg yāy yānān 'ūtup'ax, ha xīy 'a yūmū'ātep yūmmūg'ah, pa Kunnix nūn, kopxix yūmūg yāy yānān, nūy

Kunnix putuk, yūmūg xuxyā xe'e pēnāp-tup tu'. ³ Ha tikmū'ūn te Kunnix nūn'ax hip, tu' xak, nūy hāpxopmā max, nūy Kunnix yōg hāpxopmā max tat.

⁴ Tikmū'ūn te Topa yōg xat'ax pu' yīpkox hok, puxix tu hāpkummuk mīy. Yā hāpkummuk mīy, 'ihā' xat'ax tu yīpkox 'ohnāg. ⁵ Kunnix nūn, nūy yūmū yōg hāpkummuk mīy'ax kuxyā', tu hāpkummuk mīy 'ohnāg. Yā 'āxop te' yūmmūg tap, ⁶ yīy tikmū'ūn kuxap-xet Kunnix kuxa mūtik, puxix tu hāpxopmā max, tu 'a hāpkummuk mīy pax'ah. Pa tikmū'un te hāpxopmā kummuk pax, puxix Kunnix pēnā hok, xi' yūmmūg hok kamah.

⁷ Ūgkutok xop: 'Ōg pa 'āti', puyīy tikmū'ūn xa mō'āmā hok. Tikmū'ūn max te hāmyok mīy, ha kaxīy Kunnix te hāmyok mīy.

⁸ Tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk pax, puxix Hāmgāyāgnāg yōg, yā Hāmgāyāgnāg te hāpxopmā kummuk tap. Topa te hām xexka mīy, 'ihā Hāmgāyāgnāg te hāpkummuk mīy tap. Ha Kunnix nūn, nūy Hāmgāyāgnāg yōg hāpxopmā'ax nōā', pu tu nōg.

⁹ Topa Koxuk te Topak-tok xop ka'ogāhā', puyīy hāpxopmā kummuk hok, Topak-tok xop tu'. ¹⁰ Topak-tok xop xix Hāmgāyāgnāg kutok xop 'ap yāy putuk'ah. Yā Hāmgāyāgnāg kutok xop te hāpkohē mīy, tu' nōy putup hok.

Tu yāy putup pax 'āktux

¹¹ 'Āxop te hām'āktux hittap 'āpak, hu: "Ūyā yūmūg xohix yā yāy putup pax." Kaxīy. ¹² Tik hittap Kāyīy te yāy taknōy 'Ameo putex. 'Ānōy putex hok, nūy Kāyīy putuk hāpxopmā hok. Ha Hāmgāyāgnāg xop yōg, tu yāy taknōy putex. Tep tu Kāyīy tep-tex? Yāy kūmīy'ax kummuk tup-tex, 'ūtaknōy te hāpxopmā max, yīy Kāyīy tep-tex.

¹³ Ūkxape xop: Topa hā' puknōg xop te 'āp-tup nōg, pāyā 'ākuxānōg hok. ¹⁴ Hōmā yūmū'āte hāpxopmā kummuk pax, pāyā Kunnix te yūmūg kuxa hīnnāhā', yīy yūmūg nōy putup pax xexka nōmhā. Yā taxīy hā yūmūg yāy kuxa hi'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te' nōy putup hok, puxi' kuxa hi 'ohnāg. ¹⁵ Tikmū'ūn te' xapep-tup hok, puxix tu kuxa kopap-tex, ha tikmū'ūn tep-tex, puxix

tu kuxa hi 'ohnāg. ¹⁶ Ha yūmū'āte putup pax yūmmūg. Yā Kunnix xok yūmūg pupi', nō yūmūg yāy xe'ēgnāg, tu yūmū'ā tu' xok, 'ūyā yūmūg xape pupi xakix kamah!

¹⁷ Ūptexop xexka te' nōy hok 'ūm pēnāhā', tu hāpxop 'ūm hōm hok, 'ūkuxa ka tu', puxip-texop te Topa 'ūm putup pax 'ohnāg.

¹⁸ Ūgkutok xop: 'Āxop te 'ānōy putup, ha hāpxopmā max, nūy 'āyīy'ax hāp-tup puxet hok. Pa hāpxopmā max, nūy 'ānōy hā 'ātehet, nūy tup-tup pax xe'e'.

Tu kuxānōg hok Topa keppa 'āktux

¹⁹ Hā kaxīy yūmū'āte hāmyūmmūg, yāy yōg hāpxopmā'ax max hā yūmū'āte hāmyūmmūg. Yā yūmūg mūn Topa yōg, hu yūmūg kuxa mām ka'ok Topa kopah.

²⁰ Yūmū'āte yāy kuxa yīkopit, tu yā yāy kupex, puxix Topa hāmyūmmūg, nūy yūmūg kuxa tu yūmmūg kamah. ²¹ Yūmūg kuxa yā yāy kupex hok, koxix yūmūg mōg yāy nīynām, nūy Topa keppa' pi', nūy nōm pu hām'āktux, nūy yūmūg kuxānōg hok.

²² Topa pu yūmūg yīpkox pip, yīy ta yūmūg xat, 'ū hāpxopmā max, hu Topa tu' xak, 'ū yūmū'ā hāpxop 'ūm popmā', ha' popmāhā'.

²³ Ha Topa te' xat, hu: "Ākuxa mām ūgkutok Yeyox Kunnix kopah," kaxīy. Tu xe: "Āpu 'āxohix yāy putup pax," kaxīy. Yā kaxīy Kunnix te yūmū'ā xat tap. ²⁴ Tikmū'ūn yīpkox pi', puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mūtik, xix Topa kuxa nōm mūtik kuxap-xet, tu yāy Koxuk yīxonnāhā', pu yūmū'ā hāmyūmmūgā'.

4

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

Tu' Koxuk xe'e 'āktux, xi' koxuk te mō'āmā'ax 'āktux

¹ Tikmū'ūn punethok te: "Topa Koxuk tek kopak xip," kaxīy. Nāy, 'āpu nōm xop yīkopit, nūy hāmyū mmūg. Pe yā Topa Koxuk xe'e te nōm kopa' xip. Yā tikmū'ūn punethok te hām'āktux max, pa Topa pupi hām'āktux'ah. Yā mō'āmā'! ² Hā kaxīy 'āxop te' kopit'ax, hu: Tikmū'ūn te Yeyox Kunnix 'āktux, tu Yeyox yā tikmū'ūn kutok 'āktux, puxix Topa Koxuk xip nōm xop kopah. ³ Pa nōm tikmū'ūn te hām'āktux hok, tu: "Ap

tikmũ'ũn kutok xe'e'ah," kaxĩy, puxix Topa Koxuk 'ũkopa tu xip 'ohnãg. 'Ămhok. Pa' koxuk puknõg te' kopa' xip, nõm te Yeyox tu' gāy. Hõmã tikmũ'ũn te' koxuk puknõg nũn'ax 'ãktux, ha hõnhã hãm xexka tu' xip.

⁴ 'Ūgkutok xop: Yã 'ãxop Topa yõg, hu hãm'ãktux hã mõi'ãmã'ax xop kuxyãp-tup. Yã Topa Koxuk te' ãkopa' xip, tu' ka'ok xe'ëgnãg, ha' koxuk puknõg pu'uk. ⁵ Topa hã' puknõg xop te yã yõg hãpxopmã'ax 'ãktux, ha yã yõg xape xop te hãm'ãpak, tu Topa hã' puknõg xop hã' xape, hu hãm'ãpak. ⁶ Pãyã yũmũg mũn Topa yõg. Tikmũ'ũn te Topa yũmmũg, puxix yũmũ yõg hãm'ãktux 'ãpax, ha tikmũ'ũn te Topa yũmmũg hok, puxix hãm'ãpak hok. Ha kaxĩy yũmũ'ãte Topa Koxuk yũmmũg, xi' koxuk te mõi'ãmã'ax yũmmũg kamah.

Topa te tikmũ'ũn mõi'yãy xe'ëgnãg 'ãktux

⁷ 'Ūkxape xop: 'Ūyã yũmũg yãy putup pax, yã Topa te yũmũg ka'ogãhã', 'ũ xape putup pax. Tikmũ'ũn te' xape putup pax, puxix yã Topak-tok, tu Topa yũmmũg. ⁸ Tikmũ'ũn tep-tup pax hok, puxix Topa yũmmũg hok, yã Topa te mõi'yãy xe'ëgnãg. ⁹ Tu yũmũg yũmmũgãhã', tu tak-tok puxehnãg nũ'kutnãhã', tuk-tok puxehnãg nũ'kutnãhã hãm xexka tu', pu yũmũg pupi tu' xok, nũy yũmũg kuxa hĩnnã xe'ëgnãg. ¹⁰ Ha Topa te yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg. 'A yũmũ'ãte Topa 'ũm mõi'yãy xe'ëgnãg'ah. 'Ămhok. Pa Topa te yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg, huk-tok nũ'kutnãhã', pu yũmũg pupi tu' xok, hak-tok xok, nũy yũmũ yõg hãpkummuk mĩy'ax xohix xaxogã', pu tu kux.

¹¹ 'Ūkxape xop: Topa te yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg, 'ãpu yũmũg kamah yãy putup pax. ¹² 'A tikmũ'ũn te Topa 'ũm pẽnã xet'ah. Yũmũg yãy putup pax, puxix Topa yũmũg kuxa hã yã tu kuxap-xet, ha mõi'ũtu yã mõi'yãy xe'ëgnãg. ¹³ Hã kaxĩy yũmũg kuxa mãm ka'ok, 'ũyĩy kuxap-xet Topa kuxa mũtik. Yã Topa te yũmũg kopa' xip, tu yã Koxuk xe'ëgnãg yĩxõnnãhã', yũmũ'ã'. ¹⁴ Hak mũ'ãte Topak-tok pẽnãhã'. Yã Topa tek-tok nũ'kutnãhã hãm hah, pu Topa hã' puknõg xop pupi tu' xok. ¹⁵ Tikmũ'ũn te Yeyox Kunnix yã Topak-tok 'ãktux, puxix Topa kuxa nõm mũtik kuxap-xet. ¹⁶ Yã yũmũ'ãte Topa

yõg mõi'yãy'ax yũmmũg, ha yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg, ha yũmũg kuxa mãm ka'ok nõm kopah.

Topa mũn mõi' yãy'ax xe'ëgnãg, ha tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxix tu kuxap-xet Topa kuxa mũtik, ha Topa kuxa te nõm mũtik kuxap-xet 'ũyãnnã tu'. ¹⁷ Topa te mõi yãy xe'ëgnãg, tu mõi'ũtu yũmũg kuxa kopa' xip ka'ok, ha yũmũ'ãte mõi yãy nĩynãm. Ha hãptup xe'e mõi'nãp-tup, 'ĩhã Kunnix xe'e te putpu nũn, nũy hep xop xohix yõg hãpxopmã'ax kopit. 'Ūyã yũmũg hãpxopmã max, Kunnix te hãpxopmã max putuk! ¹⁸ Tikmũ'ũn te' nõy putup pax, puxix tu' yĩpkutuk hok, tup-tup pax, hu' yĩpkutuk hok. Tikmũ'ũn te' nõy yĩpkutuk, puxip-tup kutõgnãg, tu' gãy'ax yĩpkutuk, hu' kuxa xũy.

¹⁹ Topa te yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg hãmãxap, yĩk-nãy tu yũmũ'ãte Topap-tup pax. ²⁰ Tikmũ'ũn te: "Ăte Topap-tup pax," kaxĩy, tu' xape 'ũm nõy putup nõg, puxi' koit. Tikmũ'ũn te' nõy pẽnãhã', tup-tup hok, puxix Topap-tup hok kamah. 'Ap pẽnã xet'ah. ²¹ Yĩy Kunnix te yũmũg xat, hu: "Tikmũ'ũn te Topap-tup pax, puxi' xape putup pax kamah," kaxĩy.

5

Tute' gãy xop kuxyã 'ãktux

¹ Tikmũ'ũn kuxa mãm ka'ok Yeyox Kunnix kopah, tu yã Topa yõg hãm'yãy'kutnã'ax yũmmũg, puxix nõm tikmũ'ũn Topa hãk-tok. Tikmũ'ũn te' Tak 'ũm putup pax, puxik-tok xop putup pax kamah. ² Yũmũ'ãte Topap-tup pax, tu 'õg xat'ax mĩy, hu Topak-tok xop putup pax kamah, tu' yũmmũg. ³ Tikmũ'ũn te Topap-tup pax, tu tu' yĩpkox pip, 'ap xat'ax ka'ok'ah, yũmũg mõi yãy xe'ëgnãg hah. ⁴ Yã Topak-tok xop te' gãy xop kuxyãp-tup, yũmũg kuxa mãm ka'ok, puxix Topa hã' puknõg xop kuxyãp-tup. ⁵ 'Ū'ũm te' kuxyãp-tup? Nõm xop kuxa mãm ka'ok Yeyox kopa xop, tute' kuxyãp-tup, nõm te hãm'yũmmũg, yã Yeyox mũn Topak-tok.

Tu Yeyox Kunnix 'ãktux

⁶ Tu' nũn, hap-tox pix kõnãg hã, ha' hep 'ãta nũ'nãhã'. 'Ūp-tox pix, 'ĩhã Topa te yãy kutok 'ãktux, ha yũmũg pupi' xok, 'ũyĩy

yūmū'ā Topa hā kutok xop kamah. Ha Topa Koxuk te: “Hamūn! Yā hām'āktux xe'e!” kaxīy. ⁷⁻⁸ Yeyox Kunnix yā Topak-tok xe'ēgnāg. Topa Koxuk te yūmūg kuxa kopa hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy hāmyūmmūg, xix Yeyox putox pix, 'ihā Topa te hām'āktux, xix Yeyox te yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy tu kuxa maxnā', yā hāpxopmā'ax 3 hā yūmūg kuxa mām ka'ok Yeyox Kunnix kopah. ⁹ Tikmū'ūn te hām'āktux, kopxix yūmūg xupax, ha Topa te hām'āktux, kopxix yūmūg yīpkox pi', hāpxe'e 'āktux hah, ha Topa te Yeyox yā yāy kutok 'āktux. ¹⁰ Tikmū'ūn kuxa yūm ka'ok Topak-tok kopah, puxix yāy kuxa tu: “Hamūn!” kaxīy. Tikmū'ūn kuxa yūm hok, puxix tu Topa te yā' koit 'āktux, Topa yōg hām'āktux pu' yīpkox 'ohnāg hah, ha Topa te: “Yeyox mūn yā 'ūgkutok xe'e!” kaxīy. ¹¹ Tu xe: “Āte 'ākuxa hinnā xe'ēgnāg, 'ūgkutok hā 'ākuxa hinnāhā, ha 'āhi kux 'ohnāg,” kaxīy. ¹² Topak-tok te tikmū'ūn mūtik tihī', puxix tu kuxa hi xe'e', ha tikmū'ūn mūtik ti hok, puxix tu hi 'ohnāg.

Tu' hi xe'ēgnāg, ha' kux 'ohnāg 'āktux

¹³ Āte xa kax'āmi', nūy xa hāmyūmmūgā'. Āxop kuxa mām ka'ok Topak-tok kopah, tu 'ākuxa hi xe'ēgnāg. ¹⁴ Topa keppa yūmūg pip, tu' yīpkutuk 'ohnāg. tu Topa tu' xak, pu hāpxop 'ūm hōm, 'ūyīy yūmūg hāpxopmā max, puxix yūmū'ā' hōm. ¹⁵ Yūmū yōg hām'āktux 'āpak hah, hu yūmū'ā' hōm putup.

¹⁶ Pēyā tikmū'ūn te' xape pēnāhā', ha hāpkummuk mīy miāx, yīy Topa te' xūygāp-tup, pāyāp xok putup'ah. 'Āpu Topa tu' xax, pu 'āxape hinnā', puyīy tu' xok hok. Yā hāpkummuk miāx. Pēyā' xape te hāpkummuk xexka mīy, pūyā Topa tu' xax hok, puyī' hinnā'. Yā' xok putup. ¹⁷ Hāpkummuk mīy'ax xohix te yāy pu hāpkummugāhā', pa 'ap xohix tep-tex'ah.

¹⁸ Topak-tok xop 'ap hāpxopmā kummuk pax'ah, Topak-tok te' pēnā max hah, yīy Hāmgāyāgnāg te' kummugā hok, ha yūmū'āte' yūmmūg.

¹⁹ Yā yumū' mūn Topa yōg, ha Hāmgāyāgnāg te Topa hā' puknōg xop xat.

²⁰ Yā Topak-tok nūn tap, tu yūmū'ā hāmyūmmūgāhā', 'ūyīy yūmūg Topa xe'ēgnāg yūmmūg. Topa kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet, xik-tok Yeyox Kunnix kuxa mūtik yūmūg kuxap-xet. Yā Topa xe'ēgnāg, tu yūmūg kuxa hinnāhā xe'ēgnāg.

²¹ 'Ūgkutok xop: Topa 'ūm komut nīm! Nōm pu nū'āktetex hok! Tu ta tu' kux.

YOĀM TE 'ŪN KUXA YŪM KA'OK'AX PU KAX'ĀMI' II

¹ 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape hex pu kax'āmi', xik xape kutok xop pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'. 'Ak puxet'ah. Yā tikmū'ūn te hāmyok mīy, tu 'āp-tup pax kamah. ² 'Ūgmū'āte 'āp-tup pax, hāpxe'e tek mū kuxa kopa' xip hah. Yā' xip ka'ok mō kuma' mōg.

³ Pūyā yūmūg Tak Topa xa hāmmaxnā', xix ākuxa ka', xix 'ākuxa māmā'. Pūyā-tok Yeyox Kunnix mūtik xa hāmmaxnā', xi mō'āyāy xe'ēgnāg, hāmyok mīy tu'.

Tu hāpxe'e 'āktux, xix yāy putup pax 'āktux

⁴ Tikmū'ūn te 'āxop 'āktux, yā 'āk-tok te hāmyok mīy, ha tikmū'ūn te' xuktux, ha kaxīy yūmūg Tak Topa te yūmūg xat, yīk kuxa hittup. ⁵ 'Ūkxape hex, 'ūyā yūmū yāy putup pax. Yā Topa te' xat tap, 'ūyā yūmūg yāy putup pax. ⁶ Tikmū'ūn te' nōy putup pax, puxix Topa yōg xat'ax mīy. Yā 'āte xe' xat'ax 'āktux, hu: “'Ūyā yūmū yāy putup pax mōg kumak mōg,” kaxīy.

⁷ Tikmū'ūn punethok te' nōy pu mō'āmā', tu hāpxexka xohix tu' pip. Tu Yeyox Kunnix 'āktux, hu: “'Ap tikmū'un kutok xe'e'ah,” kaxīy. Yā Kunnix tu' gāy xop, tu yā' koit.

⁸ 'Ōg pa 'āti', ka 'āhām'ax xaxok, puyīy pexkox yōg hāpxop hā Topa xa pago.

⁹ Kunnix te hāmyūmmūgāhā', yā' puxi', pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg putup xūy, hu yāy pu hāmyūmmūg'ax puknōg yūmmūgāhā', puxix Topa nōm tikmū'ūn mūtik tu ti hok. Pa tikmū'ūn te hāmyūmmūg'ax 'āpax, puxix Topa nōm mūtik 'ati', hak-tok te nōm mūtik tihi'.

¹⁰ 'Āha tikmū'ūn nōy mōg, tu Kunnix yōg hām'āktux xe'e yūmmūgā hok, yīy ta 'āpet tu' xānā hok, pu mō'xip, xix hāmmaxnā'ax 'āktux hok, nūy: “Pūyā Topa 'ākuxa yumā,” kaxīy. 'Ūxuktux hok. ¹¹ Yā tikmū'ūn te' kummuk xop pu hāmmaxnā'ax 'āktux, puxi' kummuk xop mūtik hāpkummuk mīy.

Tu hām'āktux kux

¹² 'Āte xe xa hām'āktux putup, pa kax'āmi'ax hā 'āte 'ap hām'āktux putup'ah xa'. 'Ūgmōg putup 'āha, nūy xa hām'āktux, xa 'āxop yānān tu 'ā hām'āktux, 'ūyīy yūmūg kuxa hittup xexka'.

¹³ Topa te 'āxape hex yāy kutnāhā', hak-tok xop te xa 'āneo. Tu ta tu' kux.

YOĀM TE' XAPE 'ĀXET'AX GAX PU KAX'ĀMI' III

¹ 'Ūgmūn yā tik pēnā max'ax, tuk xape Gax pu kax'āmi', 'āte nōm putup pax xe'e'.

² 'Ūkxape', 'āte Topa tu' xak tap, puyīy xa hāmmāxānā', xayīy 'ākuxa hittup putuk 'āhittup. ³ Yūmūg xape nūn, tu 'āmūn 'āktux, hak kuxa hittup xexka', hak xape te xate hāpxopmā max 'āktux, xix xate hāpxaxok hok 'āktux, xix xate hāmyok mīy 'āktux, ⁴ yīk kuxa hittup, 'āmūn tek mūn hā 'ūgkutok tu'.

Tu Gax 'āktux max

⁵ 'Ūkxape: Yūmūg xape pu 'āhām max, xix yūmūg xape puknōg pu 'āhām max kamah. ⁶ Ha 'āmūn 'āktux, 'ihā' kuxa mām ka'ok xop yāykotīnnā' pip, xix xate 'āxape-tup pax 'āktux. Hōmhā 'āte xa' xak, xa nūhū 'āxape xop mō'nīynām, pu xe' mōg, nūy hām'āpak'ax max 'āktux, 'āhittup hah, nūy 'āhā 'ātehet, nūy Topa kuxa hittupmā'. ⁷ Yā Kunnix pu' hām, tu hāpkumep, nūy hām'āpak max'ax 'āktux, tu tikmū'ūn kuxa mām hok xop tu tayūmak pop 'ohnāg. ⁸ Yīy yūmū'āte nōm 'a tet'ax, nūy nōm xop mūtik yūmūg pupi' hām, nūy hām'āktux xe'e 'āktux hāpxexka nōy tu'.

Tu Niot 'āktux, xix Nemēn 'āktux

⁹ Hōmā 'āte tappet kutōgnāg mīy, tu 'āxop kuxa mām ka'ok xop ha mō'kutnāhā', pa Niot tep-tup nōg, yāy pe'paxex xexka tu', tu 'āxop xat putup, ¹⁰ yīy 'āhak mōg, tu mōktuk xupep, tu Niot pu hām'āktux putup, tu' yōg hāpxopmā'ax 'āktux putup. Yāk mūg 'āktux kummuk, tu' koit xexka', Tu hāpxopmā kummuk kamah, tu' xape xop 'ap xānā'ah, nūy pet tu mō'xip. Tu' xat hok kamah, pu yāy xape nōy xānā hok, ha' mīy, puxix' xat hok, pu yāykotīnnā tu' xip hok 'ūxape xop mūtik.

¹¹ 'Ūkxape,: 'Ānōy yōg hāpxopmā'ax max tat, tu hāpxopmā'ax kummuk kuxyā'. Yā Topa yōg xop te hāpxopmā max, pa tikmū'ūn te hāpxopmā kummuk, 'ap Topa 'ūm pēnā xet'ah.

¹² 'Ūxohix te Nemēn 'āktux max, ha hāmyok mīy, yīg mū'āte' xuktux max, ha xate' yūmmūg, yāg mū'āte hām'āktux xe'e'.

Tu 'āneo hōm

¹³ 'Āte xa hāpxopmā'ax xohix 'āktux'ax, pa tappet tu 'āte' mīy putup'ah, ¹⁴ Hu 'āte' hip, nūy 'āpēnā', 'ihā xa hām'āktux putup.

¹⁵ Pūyā Topa 'ākuxa yūmmā'. Yūmūg xape xohix te 'āneo. 'Āte yūmūg xape xop xaxok 'ohnāg, nōm xop te 'āmūtik pip. Hu xa' xak, xak mūn 'āktux, nūy yūmūg xape xohix pu' xuktux. Tu ta tu' kux.

YOT TE' KUXA MĀM KA'OK XOP PU KAX'ĀMI'

¹ 'Ūgmūn Yot, Yeyox Kunnix pu 'āte hāpxopmāhā', yā Tiak hāk taknōy, tu xa kax'āmi', Topa te 'āxop xānāhā hah, ha Topa yūmūg Tak te mō'āyāy xe'ēgnāg, xix Yeyox Kunnix te 'āpēnānā' xip, nūy 'āpēnā max.

² Pūyā Topa 'ākuxa māmā', xix mō'āyāy xe'ēgnāg, xix 'ākuxa ka', ha mōktu yā 'ākuxa hittup xexka'.

Yot te mō'āmā'ax xop 'āktux

³ 'Ūkxape xop, 'āte 'āp-tup pax, tu xa kax'āmi', nūy 'ākuxa ka'ogā', nūy yūmūg xuxyā 'āktux. Yā yūmūg pupi' xok, nūy yūmūg kuxa kummuk xit, nūy yānān tu' kuxa max tat. Yīy 'āte nū mīy tappet, nūy mō'ānīynām, xayīy kuxa mām hok xop pu hām'āktux hā' nōy yānān. Yā Topa te yāy yōg tikmū'ūn pu hām'āktux xe'ēgnāg, tu 'ap xep 'āktux putup'ah. ⁴ Yā tik xop kuxa mām 'ohnāg, tu' xaptop hā' kuxa mām ka'ok xop kopa' tihī', tu Topa yōg tikmū'ūn pu' koit, tu hāmyūmmūgāhā', tu mō'āmā'ax hā hāmyūmmūgāhā', tu Topa yōg hām'āktux xe'e hā' yānān hām'āktux nōy. Yā yūmū yōg Topa te yūmū'ā hāmmāxnāhā', tu yūmūg kuxa kummuk tupmāhā', pāyā tik te koit xop te' nōy xop pu yā mō'āmā', nūy yāy putup'ax kummuk mīy, tu' nōy hā' xupxet pax, tu yūmūg xuxyā puxehnāg putup nōg, nōm te yūmū'ā hāmyūmmūgā xe'ēgnāg. Ha Topa yōg tappet te nōm tik te koit xop 'āktux tap. Yā Topa te' yōg hāpxopmā'ax kummuk 'āktux, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu', nūy tu pago. ⁵ 'Āxop te hāmyūmmūg tap, pāyā' xaxok hok: Yā Topa te 'Iyaet yōg tikmū'ūn mōy hāpxexka 'Eyit kopah, ha hāmyāxatamuk punethok nōg, 'ihā' kuxa mām hok xop kix. ⁶ Pexkox yōg nū'pok xop xohix, pāyā' yāg yīpkox 'ohnāg Topa pu', tu Topa 'āxet'ax xe'ēgnāg pa', nūy Topa yānān tu' xat, yāy xexka pe'paxex, tu' hitop hā yāy xexka pe'paxex, tu' xat kummuk nām, tu yāy xip'ax nīm. Yīy Topa gāy kāmānat kummuk xop tu', tu pexkox yōg kāmānat kummuk hā' gāy, tu pipkup māxap'ax hā'

hīy ka'ok, ha nōm koa hok, ha kaxīy Topa te' kummuk xop mōgāhā', tu' tat, ha hāpkoxtap tu' mām, tu' hip, pu Topa' yānān tu' xūyā xexka', ha' xūy kuxyā 'ohnāg. ⁷ Tikmū'ūn te xa kōmēn Xonōm 'āktux, xix kōmēn Gōmōg 'āktux, xix kōmēnnāg te hāmhumnāg tu' pip 'āktux. 'Ūxohix kōmēn hittap. Ha' yōg tikmū'ūn xop te hāpxopmā kummuk pax kamah, nū'pok xop putuk, tu' nōy mūtik nōm kummuk pax, xi' nōy hā' xupxet. Yā kuxap te mō'hap mō'kuma' mōg, tu' xūyāhā'. 'Ūxaxok hok, xa 'āxop kaxīy 'āxūy hok.

⁸ Yā nōm te koit xop yāy yōnkup hā hāpxopmāhā', nūy yāy yīn kummugā', 'a Topa yōg hām'āktux 'ūm 'āpak'ah, 'ūyīpkox 'ohnāg tu', tu pexkox yōg nu'pok xop max māmōg kummuk. ⁹ Yā nū'pok xop yōg xat'ax yā Mīget, tu 'ap nōy xop māmōg'ah. 'Āmhok. Hōmā Mīget te Hāmgyāgnāg pu hām'āktux, tu Mōyyex yōg xokxax 'āktux, ha' nōy yānān, 'ihā Mīget māmōg 'ohnāg, tute: "Pūyā Topa 'āmānōg!" kaxīy. ¹⁰ Pa tik te' koit xop te māmōg, pa hāmyūmmūg 'ohnāg. Tu hām yōg hāpxopmā'ax puxet yūmmūg, xokxop putuk, ha' nōg. ¹¹ Pūyā tu kuxānōg, nōm tik te koit xop! Tute tik hitap Kāyīy yōg putat kummuk hā' mōg, nūy yōg hāpxopmā'ax kummuk tat, tu tayūmak putup xūy, tik hittap Mana'ām putup, yīy hāpxopmā kummuk kamah. Hōmā Kone gāy Topa tu', ha Topa tep-tex, hāpkummuk mīy hah, ha tikmū'ūn te hāpkummuk mīy kamah, Kone putuk, ha Topa te' kix kamah. ¹² Ha tikmū'ūn te' koit xop te 'āxop yōg 'āmuk xexka hā' mōg, tu kenmuk xo'op, tu mōktu paptux, tu' nōy xop pu' hupmāhā'. Tu yāy pe'paxex, pa' nōy 'ūm pe'paxex 'ohnāg. Yā texgōy xexka putuk, 'āmuuh te 'ūnōā mō'ka'ok. Tu mīnta kup kummuk putuk, yā hāmyāxatamuk xohix hā mīnta 'ohnāg taha', ha mīm kup putuk, tikmū'ūn te nōm xut hām kopah, ha yīpxatit te hāptopa tu' tap. ¹³ Tu kōnāg kox xexka gāy putuk, ha yāy mahapnām. Kaxīy tikmū'ūn te' koit te hāpxopmā'ax kummuk hā' hupmāhā'. Ha māyōnnāg 'ūm putuk, nōm te pexkox yōg putat xaxok, ha hitop hā hāpkumep, tu' xupep 'ohnāg, yīy Topa te' koit xop pu' pet, ha hāpkoxtap kopa' pip ka'ok, mō'kuma' mōg,

tu' pip kux 'ohnāg, yā hāptupmā 'ohnāg.

¹⁴ Mōnāyxop hittap xexka 'Ēnōg te Topa pupi hām'āktux, tu tik te māxap 'Anāo hā mōkputox. Yā 'Anāo tek-tok put, ha tehomik tok put, ha tehomik-tok put, ha tehomik-tok put, tu mōktu xohix te 7, ha mōkputox 'āxet'ax 'Ēnōg, tu tikmū'ūn te' koit xop 'āktux, hu: “Pēnā! Yūmūg xuxyā nūn, pexkox yōg nū'pok xop xohix te 1.000 punethok mūtik nūn,¹⁵ nūy tikmū'un yōg hāpxopmā'ax xohix kopit, tu' nūn, nūy kuxa mām hok xop yōg hāpxopmā'ax kopit, nūy yōg hām'āktux'ax kummuk hā' kopit, Topa 'āktux kummuk ha' kopit putup, tu' kummugāp-tup 'ūyānān tu',” kaxīy.

¹⁶ Yā' koit xop yīy, yā' nōy nāg, hu yāy pupi' gāy nām, xi' nōy kupex, tu yāy yōg putup'ax mīy, tu yāymūn xexka 'āktux, tu tikmū'ūn nōy pu' hitop hā hām'āktux, hu: “Āte 'āp-tup pax,” kaxīy. 'Ūnōy yōg hāpxop pop'ax tu hām'āktux max, pāyā' kuxa kummuk!

Tute hāmyūmmūgāhā'

¹⁷ Pa 'āxop yā 'āhā 'āxape, yīy yūmūg xuxyā yōg mō'pok xop pe'āpaxeh, ha Topa pupi hām'āktux, ¹⁸ tu: “Hāmyāxatamuk xox putox mō'nāp-tup, 'īhā tikmū'ūn te' koit'ax nūn putup, tu xa hā yīxix kummuk. Yā nōm xop kuxa mām 'ohnāg, hu yāy putup'ax mīy,” kaxīy. ¹⁹ Tu 'āxop gāyāp-tup, xayīy 'āyāyaxat. Yā Topa Koxuk pu' yīpkox 'ohnāg, pa yāy pup-xet yīpkox pip. ²⁰ 'Ūkxape xop, 'āpu 'āxop mō'kuma 'āmōg Topa yōg putat hā, 'ākuxa mām ka'ok tu 'āmōg, nūy yāy ka'ogā'. Yā Topa te hām'āktux max xe'ēgnāg, tu 'ākuxa tupmāhā', xa 'ākuxa max. Topa te 'āka'ogāhā', xa Topa pu hām'āktux pax. ²¹ Topa te mō'āyāy xe'ēgnāg, yīy hāpxopmā max nōm pu', 'īhā yūmūg xuxyā Yeyox Kun-nix hip, puyīy 'ākuxa ka', nūy 'ākuxa hīnnā xe'ēgnāg.

²² 'Āpu tikmū'ūn yāy kuxa yīkopit'ax xop 'ūm kuxa ka', yāp-tox 2. ²³ Tu' kuxa xakix putūmnāg, 'ūmām pu'uk tu'. Tikmū'ūn te kuxap tu hāpxop max mōy, ka mō'hap, hu' nōg, kaxīy 'ānōy xop kuxa ka' kamah, pu Topa yā 'ūkuxa ka xexka', pa 'ākuxānōg, ka 'ūyōg putup'ax kummuk te 'āmōgā', xa hāpkummuk mīy.

Tu Topa pu hām'āktux, nūy tu' xuktux max

²⁴ Topa te 'āpēnā'ax max, xa Topa yōg putat xak hok, tu 'ākuxa tupmā'ax, xa 'ākuxa max xe'ēgnāg, xix 'ākuxa hittupmā'ax, xa Topa keppa 'āpi'. ²⁵ Pūyā Topa yāp-xehnāg max xe'ēgnāg, xi' xexka xe'ēgnāg, xi' ka'ok xe'ēgnāg, xi' xohix xat xe'ēgnāg, yā hōmā xix hōnhā, xix hāmyāxatamuk xohix xox putox 'īhā', mō kuma' mōg. Pūyā' xohix Topa xexka xe'ēgnāg 'āktux. Hamūn!

TOPA TE YOĀM TU' MŪG YEYOX KUNNIX XIX HĀPXOP XOHIK

¹ Yeyox Kunnix te yūmū'ā' mūg hāpxop punethok, tu yāy mūn mūg, ha 'āte nōm kax'āmi tappet tu'. Topa te' xat, pu' mūg yāy yōg tikmū'ūn tu', yā yāy yōg kāmānat xop tu'. Hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm hāpxop xohix pēnāp-tup, ha Yeyox Kunnix te yūmū'ā nōm hāpxop xohix mūg. Kunnix te nū'kutnāhā pexkox yōg nū'pok xop, puyīy Yoām tu nōm mūg. ² Yoām te' pēnāhā, tu hāpxop xohix kax'āmi', yā' kax'āmi nū tappet tu'. Topa te' popmāhā', ha Yeyox Kunnix te tu' mūg, ³ ha tikmū'ūn te nū tappet mōkupix, puxix tu' kuxa hit-tup. Tikmū'ūn te nū tappet 'āpak, tu' yīpkox pip, puxix tu' kuxa hittup. Nū tappet tu' kax'āmi hāpxopmā'ax, ha hāpxip kutōgnāg 'īhā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup.

Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7

⁴ Ūgmūn Yoām, tu nū tappet kax'āmi Yeyox kopa kuxa mām xop xohix te' 7 pu' hāpxexka 'Ax tu'. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop ha hāmmaxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Hōnhā' xip Topah, tu ta' xip hōmā, tu ta' nūn putup.

Ha ta' pip 'ūkokuk xohix te' 7 Topa kep-pah xix yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppah. 'Ātep-tup, pu Topa 'āxop pu hāmmaxnā', nūy 'ākuxa māmā kamah. ⁵ 'Ātep-tup kamah, pu Yeyox Kunnix 'āxop ha hāmmaxnā', nūy 'ākuxa māmā'. Yeyox te yūmū'a hāpxe'e xohix 'āktux. Yā Topak-tok te māxap xip tu' xok tāmnāg, tu putpu' hi', tu hām xexka yōg xat'ax xop xat. Tute yāy yūmūg xe'ēgnāg, tu' xok, hu yūmūg kuxa kummuk xit, tu kuxa max mō'tat, 'ūyānān tu', ⁶ tu yūmūg mīy 'āmānex xop, yā Topa yōg xop. Tute yūmūg xat, ha yūmū'āte Topa pu hāpxopmā max, yā yūmūg 'ātak Topa pu hāpxopmā max. Yeyox Kunnix yā' max xe'ēgnāg, tu' max xe'ēgnāg mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Hamūn.

⁷ Pēnā', 'ūnūn putup hāmgōy xexka kopah! Tikmū'ūn xohix xexka te' pēnāp-tup. Hōmā ha ta' tikmū'ūn te pox xexka hā'

xuhmīy. Yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup, hu potap-tup. Hamūn. Hā kaxīy.

⁸ Topa xexka 'ūka'ok, tu hām'āktux, hu: “Ūgmūn yā māxap xix ka'ax. Hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'īhāg xip putup. Hōnhāg xip, tu tak xip hōmā, tu tak nūn putup.” Kaxīy.

Yoām te Kunnix pēnāhā'

⁹ Ha tak mūn yā 'ātaknōy Yoām. 'Āte' xūy hā tot, yā 'āxop putuk. 'Ūkxip Topa te nōm xat xop kopah 'āxop mūtik, tu Yeyox tuk xip ka'ok 'āxop putuk. Hōmā 'āte tikmū'ūn pu Topa 'āktux xix Yeyox 'āktux, ha tikmū'ūn tek mūg, tuk xix nūnte hām tot tu', ha kōnāg te' yīmap, yā hām tot 'ūxuxet'ax Pat. ¹⁰ Yenomīy 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', pa 'āte yānmūn xupep'ax ka'ok 'āpak 'ūkxām tu', yā mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, ¹¹ tu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūpēnā xop kax'āmi', tu tappet hōm Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pu', yā kōmēn 'Ep tu', xix kōmēn 'Exmīy tu', xix kōmēn Pek tu', xix kōmēn Tittit tu', xix kōmēn Xahat tu', xix kōmēn Pinanep tu', xix kōmēn Namnixet tu'.” Kaxīy.

¹² Ha 'ūgyōkānām, nūy 'ūkxāmpa' pēnā', nūy nōm te hām'āktux pēnā'. Pa' pip kuyānām tat'ax xohix te' 7. Yā yānām 'āta yīxux hā' mīy kūyānām tat'ax. ¹³ Pa' xip nōm te Tikmū'ūn Kutok putuk kuyānām tat'ax kote'. 'Ūyōg topixxax tox, tu' pata tu' kux, tu' tat 'ūkotex hīy'ax, yā yānām 'āta yīxux hā' mīy, ¹⁴ tu' xep-nok, yā kahnēn xep-nok putuk, pe tex xap ponnok putuk, tu' pa te kuxap xexka putuk, ¹⁵ tu' pata te kuyānām mō'yōn, yā pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. Tute hām'āktux ka'ok, yā xamoka xexka putuk. ¹⁶ Tu' yīpxe'e hā' tat māyōnnāg xohix te' 7, tu' yīkox tu' xupep mīkax xexka', yā' xox mut tix, tu' pa te kuyānām xexka mō'yōn, yā māyōn putuk mēynix 'īhā'.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā', tuk nāhā 'ūpata yīkak, tuk xok putuk. Pa tik nūn, tu nūktuk yīmū' yīm xix, tu:

—'Ākuxa nōg hok. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix 'īhāg xip. Ha ta' nōg putup

hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip putup. ¹⁸ 'Ūkxip. Hōmā 'ūkxok, pa pēnā' 'ūkhi putpu', tuk xip putup mōkumakmōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Ūgka'ok. 'Āte' xat, puxi' xakix 'ūxohix. 'Āte' xat hok, puxi' xakix hok. 'Āte' xakix xop xat kamah. ¹⁹ 'Āpu hāmpēnā'ax kax'āmi yā hōnhā yōg hāpxopmā'ax kax'āmi xix hāptup yōg hāpxopmā'ax kax'āmi kamah. ²⁰ 'Āte' xa' yūmmūgāhā hāpxop xaptop, yā tikmū'ūn te nōm yūmmūg 'ohnāg. 'Ūpip māyōnnāg xohix te' 7 'ūgyīpxe'e kopah, ha' pip kūyānām tat'ax te' 7. Māyōnnāg te' 7 yā pexkox yōg nū'pok'ax te' 7, yā nōm te Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7 pēnāhā'. Ha ta kuyānām tat'ax yā kōmēn te' 7 yōg Yeyox kopa kuxa mām xop te' 7. Kaxīy.

2

Kōmēn 'Ep yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Ep yōg Yeyox kopa kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi', hu:

“'Āte' xa hām'āktux. 'Āte' māyōnnāg te' 7 tat 'ūgyīpxe'e hā, tu hāpkumep kuyānām tat'ax yānām 'āta yīxux kote'. ² 'Āte' 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te hāpxopmā max punethok, tu Yeyox tu 'āxop pip ka'ok. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' tot 'ohnāg tik kummuk. Tik kummuk te: 'Ūgmūg pip Yeyox yōg mō'pok xop kopah.' Kaxīy. Pa 'āxop te yōg hāpxopmā'ax kopit, tu' koit yūmmūg. ³ 'Āxop te hāmmax hip. 'Āxop yā yōgnū xop, hu 'āxop xūy, pa 'āxop te hāpxopmā max kux 'ohnāg. ⁴ 'Āxop te hāmmax mīy, pa 'āxop te hāpkummuk mīy kamah. Yā hōmā 'āxop tek putup pax max, pa hōnhā 'āmhok. ⁵ 'Āpu hāmpē'āpaxeh. Hōmā 'āxop te hāmmax mīy, pa hōnhā 'a kaxīy'ah. 'Āpu hāpkummuk mīy kux, nūy putpu mōg, nūy xe' mīy 'āxop te nōm mīy hāmāxap. Pa 'āxop te hāpkummuk kux 'ohnāg, kopxix 'āxop hak mōg, nūy xut 'ōg kuyānām tat'ax. ⁶ Pa 'āxop max, yā 'āxop tep-tup nōg Nīkonax xop yōg hāpxopmā'ax. 'Āte'p-tup nōg kamah. ⁷ 'Āyīpkox pip, nūy

ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'.” Kaxīy.

Kōmēn 'Exmīy yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

⁸ Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn 'Exmīy yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte' xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā māxap xi' ka'ax. Yā hōmā' xip'ah hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip. Ha ta' nōg putup hām xexka xix yōg hāpxop xohix, 'ihāg xip putup, tuk xok tāmnāg pa putpuk hi'. ⁹ 'Āte' yūmmūg 'āxop xūy. 'Āte' yūmmūg 'āxop putexop 'ohnāg, pa 'āmhok, 'āxop putexop xexka!' 'Āte' yūmmūg tikmū'ūn te 'āxop 'āktux kummuk, tu hām'āktux hu: 'Ūgmūg yā Yoneo xop kopak pip.' Kaxīy. Pa 'āmhok, yā' koit, yā Hāmgāyāgnāg yōg xop kopa' pip. ¹⁰ Hāpxip 'ihā' 'āxop xūy'ax, pa 'āpu 'ākuxanōg hok. 'Ūxupax. Hāmgāyāgnāg te 'ōg hāpxopmā'ax kopit putup, yā' xat putup, pu tikmū'ūn 'āxop xeh kanet ka'ok kopah, ha 'āxūy'ax 'āmnīy te' 10 hā. 'Āpu 'ātu pip ka'ok, hu mōg hu yā 'āxakix, ha 'āte' xa popmāp-tup 'āhi'ax kux 'ohnāg yōg xexka xop yōg kuxxax.

¹¹ 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

Tikmū'ūn te xakixp-tup, tuk-nāy tu' mōg putup Hāmgāyāgnāg pet tu', tu' xūy, pa' xut xop mōg putup'ah.” Kaxīy.

Kōmēn Pek yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

¹² Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Pek yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte' xa hām'āktux. Yōgnū mīkax xexka xox mut tix xip. ¹³ 'Āte' yūmmūg 'āpip'ax. Yā Hāmgāyāgnāg yōg xexka xop yōg mīmpe yūm'ax xip 'ōg kōmēn kopah, yā Hāmgāyāgnāg yā' xexka', tu' xat kōmēn yōg xop. 'Āxop'ātu 'āpip ka'ok, hu yōgnū putat max xak 'ohnāg. Hōmā' xip 'Ātip, yā yōgnū kāmānat, tu 'ā tu' xip ka'ok, ha tikmū'ūn tep-tex nōnte Hāmgāyāgnāg yōg xip'ax tu', pa 'āxop te yōgnū putat max xak 'ohnāg.

14 Pa 'āxop te hāpkummuk mīy, yā yāg pip nōnte, tu Manak yōg hāmyūmmūg tat. Yā hōmā Manak te 'Iyaet xop mōgāhā', pu hāpkummuk mīy, yā xit'ax māhā tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmāhā'. Tute tikmū'ūn pu' yūmmūgāhā', pu' nōy hā xupxet kamah. 15 'Ūpip kama 'ūyāg xop, tu Nīkonax xop yōg hāmyūmmūg tat. 16 'Āpu 'ōg hāpkummuk mīy kux. 'Ūkux 'ohnāg, kopxik mōg, nūy yāykix nōm tikmū'ūn mūtik. Yā 'āte yāy kix putup mīkax xexka hā nōm xip 'ūgyīkox kopah.

17 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!

'Āte pām mānā popmāp-tup 'ūxut xop pu'. 'Āte nōm pu' popmāp-tup kama mīkaxxap ponnok, tu nōm yīmū' kax'amip-tup 'ūxuxat'ax tup, ha nōm te' pop te 'āxet'ax yūmmūg putup, pa' nōy te' yūmmūg putup 'ohnāg.' Kaxīy.

Kōmēn Tittit yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

Tu xe:

18 —'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nōm te kōmēn Tittut yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Ūgmūn yā Topak-tok, tuk pa te kuxap xexka putuk, tuk pata te kuyānām mō'yōn, tu pipkup monōn pukpex xexka putuk, tu' xutnuk. 19 'Āte 'ōg hāpxopmā'ax yūmmūg. 'Āte' yūmmūg 'āxop te' nōy putup pax, tu 'āxop te' ātu 'āpip ka'ok, tu 'ā hāpxopmā max punethok, tu 'āxop te hāmmax hip punethok. Hōmā 'āxop te hāpxopmā kōnāmāhā', pa hōnhā 'āxop te hāpxopmā max punethok. 20 Pa 'āxop te hāpkummuk mīy. Yā' xip nōnte 'ūhūn 'ūxuxet'ax Yeyamet, tu hāpkummuk mīy, pa 'āxop te nōm hupmā 'ohnāg. Tute hām'āktux, hu: 'Topa te nūgkutnāhā'. Kaxīy. Tu tikmū'ūn pu hāmyūmmūgāhā', tu' koit, nūy yōgnū kāmānat xop mōgā', puyī' nōy hā' xupxet, puyī' xit tikmū'ūn te topa komut xop pu nōm popmā'. 21 'Āte' hip, tu 'ūn kummuk pu' popmāhā 'āmnīy xohix, puyīy hāpkummuk mīy kux, pa 'ap-tup'ah, yā' kux 'ohnāg. 22 Yīy 'āte 'ūn xat putup, puyīy mīmpe mō'yōn'ax tu' xihip ka'ok, tu'

xūy xexka putup. Ha ta tik te nūmūtik xon-nix, yā Yeyamet putuk, tu' xūy xexka putup kamah. Yā hāpxip kutōgnāg 'ihā 'āte nōm mīy putup. Pa tik te hāpkummuk mīy kux, kopxi' mīy 'ohnāg. 23 'Āte Yeyamet kutok kix putup, ha mōktu' kuxa mām xohix xop te' yūmmūg putup, 'āte tikmū'ūn kuxa pēnāhā', xip-tox kopa pēnāhā', tu hāpkummuk mīy'ax hā yānān.

24 Pa 'āxop nōy te kōmēn Tittit tu' pip, tu nōm hāmyūmmūg kummuk tat 'ohnāg. Yā hāmyūmmūg 'ūxuxet'ax, hu: 'Hāmgāyāgnāg yōg hāmyūmmūg xaptop.' Kaxīy. Pa tikmū'ūn te xa nōm yūmmūgā 'ohnāg, yīy 'āxop te nōm yūmmūg 'ohnāg. Nōmhā 'āte xa hām'āktux, 'ap 'āte 'āxop xat putup'ah 'ūxeheh, xayīy hāpxop nōy mīy. Puxix.

25 'Ūpip 'āxop yōg hāpxopmā'ax. 'Āpu 'ūxe' mīy, ha mōktuk nūn putpu'. 26-28 'Āte' xat putup, puyīy xut xop hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm te' mīy 'āte nōm putup ha mōktu hāmyāxatamuk xohix xox putox, ha 'āte' xat putup, puyīy nōm hām xexka yōg xohix xop xat. Yā nōm xat putup, 'ihā 'āte nōm xat kamah. Yōgnū 'ātak te' xat, 'ūyīy hām xexka yōg xohix xop xat. Yā Topa tek xexka mīy, hā kaxīy 'āte nōm xop xexka mīy putup, puyīy hām xexka xohix xop xat. Yā' xat ka'ok putup. Tik te nax koxyōy pipkup xexka tox hā. Hā kaxīy 'ūxat ka'ok putup. 'Āte nōm xat xop pu' hōm putup māyōnnāg xexka'.

29 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu'!" kaxīy.

3

Kōmēn Xahat yōg kuxa mām xop pu hām'āktux

1 Tu xe:

—'Āpu kax'āmi pexkox yōg nū'kutnā'ax pu', nōm te kōmēn Xahat yōg Yeyox kopa' kuxa mām xop pēnāhā'. 'Āpu kax'āmi, hu:

“'Āte xa hām'āktux. 'Āte yāy yīm hā' tat 'ūkoxuk xohix te' 7 Topa yōg xix māyōnnāg te' 7. 'Āte 'āxop yōg hāpxopmā'ax yūmmūg. Tikmū'ūn te hāmpe'paxex 'āxop hi', pa 'āmhoek, 'āxop te' xakix xop putuk. 2 'Āpu yāy koxah. 'Āpu yāy ka'ogā', nūy hāpxopmā'ax

ka'ogã', nÿy hãpxopmã max hupmã hok. 'Äte' yÿmmÿg 'ãxop yÿg hãpxopmã'ax 'ap xe'e'ah Topa keppah, yã Topa pu' kummuk. ³ Hõmã 'ÿnÿy te xa hãpxop max yÿmmÿgãhã', ha 'ãxop te' xupak. 'Äpu nõm pe'ãpaxeh, nÿy mÿy, nÿy 'ãxop yÿg hãpkummuk mÿy'ax nõã'. Pa 'ãxop yãy koxak 'ohnãg, kopxix 'ÿgnÿn putpu' xupxet nÿn putuk, yã tikmÿ'ÿn te xupxet hip 'ohnãg. Texÿy 'ÿgnÿn? Hãm'ÿmhãg nÿn? 'Äxop te' yÿmmÿg putup 'ohnãg. ⁴ Pa' yãg tihi Xahat tu', tu yÿg topixax tup, yã xutputux 'ohnãg. 'Äxop te hãpkumep putup 'ÿgmÿtik, tu topixxax ponnok tat putup. Yã' max te kaxÿy. ⁵ 'ÿxut xop te topixxax ponnok tat putup, ha 'a 'äte' mÿy putup'ah 'ÿyÿg xuxet'ax tappet tu', Topa te nõm kax'ãmi', yã Topa te nõm tu' kax'ãmi', tikmÿ'ÿn 'ãxet'ax nõm hi xe'ëgnãg mÿkuma'mÿg, ha' kux 'ohnãg. 'Äte hãm'ãktux putup, hu: 'Yÿgnÿ tikmÿ'ÿn nõ'õm.' Kaxÿy. Yã Topa keppa 'äte nõm 'ãktux putup xix pexkox yÿg nÿ'pok xop keppah.

⁶ 'Äyÿpkox pip, nÿy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu!' Kaxÿy.

Kõmën Pinanep yÿg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

⁷ Tu xe:

—'Äpu kax'ãmi pexkox yÿg nÿ'kutnã'ax pu', nõm te kõmën Pinanep yÿg Yeyox kopa' kuxa mãm xop pënãhã'. 'Äpu kax'ãmi hu:

“Äte xa hãm'ãktux. 'ÿgmax xe'ëgnãg, tu 'äte hãpxe'e mÿy, tuk yÿm hã tat Namix yÿg pipkup hãmÿÿnnÿn'ax. Tute hãpxõn, ha ta tikmÿ'ÿn te mÿhãmÿÿnnÿn yÿmmÿg 'ohnãg. Tu tu mÿhãmÿÿnnÿn, ha ta tikmÿ'ÿn te hãpxõn yÿmmÿg 'ohnãg. ⁸ 'Äte 'ãxop yÿg hãpxopmã'ax yÿmmÿg. 'Äte' yÿmmÿg 'ãxop ka'ok kutÿgnãg. 'Äte 'ãxop pu hãmÿÿmmÿgãhã', ha 'ãxop te' mÿy, tu 'ätu 'ãpip ka'ok. 'Äte xa hãpxõn, ha ta tikmÿ'ÿn te mÿhãmÿÿnnÿn yÿmmÿg 'ohnãg. ⁹ 'ÿxupax. 'ÿpip Hãmgãyãgnãg nõnteh, tu hãm'ãktux, hu: “ÿgmÿg pip Yoneo xop kopah.’ Kaxÿy. Pa yã' koit. 'Äte' xat putup, ha nõm nÿn putup, tu nÿktu hãm tu' pip putup 'ãxop keppah, tu' yÿmmÿg putup, 'äte mÿ 'ãxop

yãy xe'ëgnãg. ¹⁰ 'Äxop te yÿgnÿ xat'ax mÿy. 'Äte xa' xat, hu: “Äpu hãpxop max hip. 'Äpu putat max xak hok.’ Kaxÿy. Ha 'ãxop te' mÿy. Yÿy 'äte 'ãxop pënã maxp-tup, ha ta' nÿn putup hãpxop xohix kummuk, puyÿy hãm xexka yÿg tikmÿ'ÿn xohix yÿg hãpxopmã'ax kopit. ¹¹ Hãpxip kutÿgnãg 'ÿhãg mÿg putup 'ãxop hah. 'ÿpip 'ÿg hãpxopmã'ax max. 'Äpu nõm pënã ka'ok, nÿy mÿy kux hok, yÿy ta' nõy te 'ap xupxet putup'ah. 'ÿxut xop yÿg kuxxax yã 'ÿgnÿ'. ¹² 'Äte' xut xop hã' mÿy mãykup putuk yãy pet yÿg. 'Äte 'ãxop ka'ogãp-tup, ha xate xek pet nÿm putup'ah. 'Äte xut xop yÿmÿ' kax'ãmip-tup Topa 'ãxet'ax xix Topa yÿg kõmën yÿg 'ãxet'ax kax'ãmip-tup kamah, yã' xuxet'ax kõmën Yenoyanën Tup. Kaxÿy. Yenoyanën Tup te pexkox tu' yÿxop-tup. 'Äte xut xop yÿmÿ' kax'ãmi putup 'ÿyÿg xuxet'ax tup kamah.

¹³ 'Äyÿpkox pip, nÿy ta xupax Topa Koxuk te nõm 'ãktux Yeyox kopa' kuxa mãm xop pu!' Kaxÿy.

Kõmën Namnixet yÿg kuxa mãm xop pu hãm'ãktux

¹⁴ Tu xe:

—'Äpu kax'ãmi pexkox yÿg nÿ'kutnã'ax pu nõm te kõmën Namnixet yÿg Yeyox kopa kuxa mãm xop pënãhã'. 'Äpu kax'ãmi, hu:

“Äte xa hãm'ãktux. 'Äte Topa tuk xip ka'ok, tu Topa yÿg xat'ax mÿy pax, yãg hup 'ohnãg, tu tikmÿ'ÿn pu Topa yÿg hãm'ãktux xe'e 'ãktux. Hõmã 'äte' mÿy Topa mÿtik hãpxop xohix. ¹⁵ 'Äte 'ÿg hãpxopmã'ax yÿmmÿg. 'Äxop pukpex 'ohnãg xix xuxix 'ohnãg, yã 'ãxop tek putup pax xexka 'ohnãg xix putuppax kutÿgnãg 'ohnãg. 'Ätep-tup pe pukpex pe xuxix, ¹⁶ pa 'ãxop pukpex miãx, yÿy 'äte 'ãxop yãy yÿkox kopa mÿ'yõn. ¹⁷ 'Äxop te: “ÿgmÿg pute xop xexka', tu hãpxop xohix xexka pip 'ÿgmÿ yÿg. 'Ak mÿ'äte hãpxop nõy putup'ah. Puxix.’ Kaxÿy. Pa 'ãxop te hãmÿÿmmÿg 'ohnãg 'ãxop yãy'ÿgã', xix 'ãhittup 'ohnãg, xix 'ãp-te xop 'ohnãg, xix 'ãpa hok, xix 'ãxax top. ¹⁸ Hõmã 'äte xa hãm'ãktux, hu: Mã, ha 'äte 'ãxop mÿy putup 'ÿp-te xop xexka 'ãkuxa kopah. Mã, nÿy pop topixxax ponnok, nÿy 'ãxax top kummuk pak. Mã,

nūy pop hehmēn 'āpa pu', nūy hāmpēnā', nūy hāmyūmmūg. ¹⁹ 'Āte mō tikmū'un yāy xe'ēgnāg, ha nōm te hāpkummuk mīy, ha 'āte: Kaxīy hok, yā' max'ah. Kaxīy. Tu nōm xūygāhā'. Yā 'āte mō nōm yāy xe'ēgnāg. 'Āpu hāmpē'āpxeh, nūy hāpkummuk mīy kux. ²⁰ 'Ūxupax. 'Ūkxip hāmyīnnīn'ax yīkah, tu hām'āktux, hu: Hāpxon! Kaxīy. Tikmū'ūn 'ūm'ūkopa' xip, tu' xupak, tu hāpxōn, kopxix mōnāy 'ūpet hā, tuk xit putup nūmūtik, ha' xit putup 'ūgmūtik.

²¹ 'Āte' xut xop xat putup puyīy māhām 'ūgmūtik 'ūxexka xop yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha 'āte' xohix xat putup, yā nōm te' xat putup kamah, yāh mūn putuk putup. Hōmā 'āte' xut, tu hōnhāg yūm yōgnū 'ātak mūtik 'ūyōg mīmpe yūm'ax yīmū 'ūxexka xop yōg.

²² 'Āyīpkox pip, nūy ta xupax Topa Koxuk te nōm 'āktux Yeyox kopa' kuxa mām xop pu!' Kaxīy.

4

Topa 'āktux max pexkox tu'

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pexkox tu', ha hāmyīnnīn'ax xōn, ha nōm yīy 'ūxeheh nōm te 'ā hām'āktux hōmā, yā' yīy te mīxux xop tut kaxyā'ax putuk, tu hām'āktux, hu:

—Mā nūnte pexkox tu', ha 'āte xa mūg hāpxopmā'ax pip'ax hāpxip kutōgnāg 'īhā, yā tikmū'ūn te nōm pēnāp-tup! Kaxīy.

² Hāpxip 'ohnāg 'īhā Topa Koxuk tek mōgāhā', hak mōg, pa' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ³ tu' pa te mō kuyānām yōn, yā mīkaxxap takat putuk, yā mīkaxxap yax putuk, xix mīkaxxap xanōn putuk, ha ta' xip texxux, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā texxux yīxux, tu mīkaxxap 'exmēnat putuk. ⁴ Ha ta' pip kama 'ūxexka xop yōg mīmpe mām'ax xohix te' 24, tu nōm te' xat xakot, ha mīmpe mām'ax te' 24 yīmū' mām tik xexka te' 24, tu topixxax ponnok tat, tu' xexka xop yōg kuxxax yānām 'āta yīxux mō'tat, ⁵ ha nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax te kote' xip, ha ta nōnte tu' xupep yānām kō'āynām, xix hāmnāhūn, xix tex tīnnāhā'. Ha ta' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kuyānām tat'ax xohix te' 7, tu yōg kuyānām pip, yā' koxuk te' 7 Topa yōg.

⁶ Ha ta' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppa kōnāg xexka', yā gahap putuk, yā mīkaxxap ponnok max putuk.

Ha ta 'ōm pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot, yā yōnnā'ī te' 4, tu' pa pip 'ūkeppa xi' xāmpah. ⁷ Yā yōnnā'ī te' 4 ha yāp-xet te xoktut putuk, ha ta' nōy te mūnūytut kutok putuk, ha ta' nōy pa te tik pa putuk, ha ta' nōy te mōmōka putuk, tu topahah.

⁸ 'Ūxohix te' 4 yōg yīmāg pip. Yāp-xet yōg yīmāg xohix te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6, ha' nōy yōg te' 6. Yōnnā'ī xohix pa xohix pip 'ūyīmap xi' kopah. Yōnnā'ī tek-te'ex hāptup tox hā xix 'āmnīy tox hā, tu' hup 'ohnāg, tu:

—Topah, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg, 'āmax xe'ēgnāg. 'Āka'ok xexkanām, nūy hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hōmā 'āxip xix hōnhā 'āxip, tu' ānūn putup. Kaxīy.

⁹ Hā kaxīy yōnnā'ī tek-te'ex nōm te' xat pu, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, yā nōm ti mōkuma'mōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, ¹⁰ 'īhā tik xexka te' 24 te hām tu' xakux nōm keppah, tu' nōm 'āktux max, nūy nōm xexka mīy yāy kuxa kopah, tu yāy yōg xexka xop yōg kuxxax xex hām tu' nōm keppah, yā nōm te' xat keppah, tu:

¹¹ —'Āmūn yūmūg xuxyā', yā yūmū yōg Topah. 'Āmax, ha' xohix te' yūmmūg 'āmax xe'ēgnāg, xix 'āxexkanām, xix 'āka'ok xexkanām.

Hamūn, xate' xohix xexka mīy. Xatep-tup, yīy ta' pip 'ūxohix, tu' hi'.

Kaxīy.

5

Tappet tox xix Kahnēn Kutok

¹ Ha ta' pēnāhā 'āte, pa' xip tappet tox kīy xahix 'ūyīpxe'e kopah, yā nōm te' xat 'ūyīm kopah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, ha tappet tox kīy xahix yīmū' pip kax'āmi'ax punethok 'ūkeppa xi' xāmpah, ha kīy'ax xohix te' 7 te tappet tox kīy. ² Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax ka'ok, yā Topa yōg kāmānat, ha hām'āktux ka'ok, hu:

—Pi'ā' xip nōm max, yā nōm te kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah? Kaxīy.

³ Pa' xip'ah pexkox tu' xix hām xexka tu' nōm max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁴ 'Ūkpotaha', yā' xip'ah nōm

max, yā nōm te tappet tox ko'ah, nūy kopa' pēnā'. ⁵ Ha ta' xip tik xexka', tu hām'āktux, hu:

—Āpota hok. Pēnā', Ūxip nōm ka'ok, tu xoktut putuk, yā xuxet'ax Yona xop yōg xoktut, yā Namix yōg xupepmā xop kopa' xip, yā tute' xut. Tute kīy'ax mep yūmmūg, nūy tappet tox ko'ah. Kaxīy.

⁶ Āte' pēnāhā', pa' xip nōm xuxet'ax Kahnēn Kutok. Kaxīy. Ūk-nīhā' xip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax yīmū', ha yōnnā'ī te' 4 te Kahnēn Kutok xakot, ha tik xexka te' 24 te Kahnēn Kutok xakot kamah, ha Kahnēn Kutok xok tap, payā' putpu' hi', tup-tox kup xohix te' 7, tu' pa xohix te' 7. Ūp-tox kup xi' pa yā koxuk te' 7 Topa yōg, yā koxuk mō'pok hāpxexka xohix tu'. ⁷ Ha ta' mōg Kahnēn Kutok, ha' xip tappet tox 'ūnōy yīm kopah, yā nōm te' xat yīm kopah, yā nōm yūm mīmpe yūm'ax yīmū', ha Kahnēn Kutok te tappet paha', ⁸ yā' paha', ha yōnnā'ī te' 4 te hām tu' pip Kahnēn Kutok keppah xix tik xexka te' 24 te hām tu' pip kamah Kahnēn Kutok keppah. Ha yōnnā'ī yōg 'ap pip, nūy yōg tutxiit kaxyā', xix tik xexka xop te' kamah, tu' xohix yōg kănēy yānām 'āta yīxux pip kamah, nūy nōm kopa mō'hap 'ūkōnnōn, nūy tu hax max 'āpep pepix. Hā kaxīy 'ūkuxa mām ka'ok xop te Topa pu hām'āktux, ha hām'āktux te pepi' mōg. ⁹ Ūxohix tek-tex tup hāk-tex, hu:

—Āmax 'āpu tappet tox pa', nūy kīy'ax mep.

Hamūn, hōmā tikmū'ūn te 'āp-tex, yā tikmū'ūn pupi 'āxok, nūy tikmū'ūn mōgā Topa hah.

Yā' xohix mōgāhā',

yā hep xohix xop yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop,

xix hām xexka xohix yōg xop, xix xop xohix.

¹⁰ Ūxohix te 'āmānex xop putuk, tu Topa pu hāpxopmā max.

Topa te nōm xat, yā' yōg tikmū'ūn, ha Topa yōg tikmū'ūn te' nōy xohix xat putup hām xexka tu'.

Kaxīy.

¹¹ Āte' pēnāhā' ūxeheh, tu pexkox yōg nū'pok xop 'āpak, yā' xohix te' 10.000 punethok xi' 1.000 punethok. Ūxohix te

nōm te' xat xakot, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4 xakot, xix tik xexka te' 24 xakot. ¹² Ūxohix tek-tex ka'ok, hu:

—Hōmā tikmū'ūn tep-tex Kahnēn Kutok.

Pa hōnhā 'āxip, yā 'āmax, yā 'āka'ok nōynā'āmōg.

Xate' xohix yōg hāpxop pop. Xate hāpxohix yūmmūg,

ha' xohix te 'āmūn 'āpak, nūy 'āxexka mīy, nūy 'āmūn 'āktux max.

Kaxīy.

¹³ Ha ta' xupak 'āte 'ūhi xop xohix pexkox tu' xix kōnāg xexka tu', yā xohik-tex, hu:

—Yā' max xe'ēgnāg nōm te' xat, nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm.

Yā' max xe'ēgnāg Kahnēn Kutok.

Yūmū'āte nōm pu' popmāhā hāpxop xohix.

Yūmū'āte nōm 'āktux max, tu nōm 'āpak,

tu' xexka mīy yāy kuxa kopah.

Tute yūmūg xat putup mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg.

Kaxīy.

¹⁴ Ha yōnnā'ī te' 4 te:

—Hamūn! Kaxīy.

Ha tik xexka xop te hām tu' pip, tu' kuxa te' yēy, tu Topa 'āktux max xix Kahnēn Kutok 'āktux max.

6

Ūkīy'ax

¹ Āte xe' pēnāhā', ha Kahnēn Kutok te' kīy'ax māxap xak. Ha ta' xip yōnnā'ī puxet, nōm te' 4 xop kopa' xip. Ūyīy te tex tinnā'ax putuk. Tute:

—Mā! Kaxīy.

² Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm, tu pox kīy tat, ha' nōy te tu' hōm 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux. Ha ta' mōg, nūy hām xexka pop xix yōg tikmū'ūn pop.

³ Ha ta xe' xak kīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax tix, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' tix te hām'āktux, hu:

—Mā! Kaxīy.

⁴ Yīy ta' xupep kāmānok nōy, yā xuttah, ha 'ōm te' yīmū' yūm, ha' nōy te nōm ka'ogāhā', puyīy tikmū'ūn yāykix kakīynāgā'. Ha nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu' pop mīkax xexka tox. ⁵ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax Kahnēn Kutok

te', yā' tikoyuk, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā tikoyuk te:

—Mā! Kaxīy.

'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā' mūnnīy. Ha nōm te' yīmū' yūm, tu' tat hāpxop mōmūg'ax. ⁶ Ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī te' 4 te hām'āktux, hu:

—Māyōn puxet ha' hām'ax yōg tayumak te' pop xuxnāg xe tox xap nit puxet pe xenat xap yōg nit tikoyuk. Pa' nōy hok 'ayet hep tox xix xupyāg mōy hok, yā nōnenex hok! Kaxīy.

⁷ Ha ta xe' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā 4, ha 'āte' xupak, ha yōnnā'ī nōy, yā' 4 te:

—Mā! Kaxīy.

⁸ 'Āte' pēnāhā', pa' xip kāmānok nōy, yā pap-nok putuk. Ha 'ōm te' yīmū' yūm, tu' xuxet'ax yā Xakix'ax, kaxīy, xix Hāmγāyāgnāg Pet, kaxīy, tu kāmānok nōy pe' mōg 'ūyīkāgnāg. Ha' nōy te nōm kā'ogāhā', puyīy xat, hām xexka yōg tikmū'ūn yōg yāg te' 4 yōg yāg puxet kix, yā tikmū'ūn te yāy kix kakīynāg putup, tu' putup xūy hā' xakix putup, tu hāmpakut hā' xakix putup, ha xokxop gāy te' kix putup.

⁹ Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 5, ha 'āte' pēnāhā', pa' pip yāmīy xohix xokxop mō'hap'ax kakak. Hōnhā yā yāmīy, pa hōmā yā tikmū'ūn, tu hām xexka tu' pip, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, yīy ta tikmū'ūn gāy, tu' kix, ha' xakix, tu nōmhā yā' yāmīy, tu' pip xokxop mō'hap'ax kakak, ¹⁰ tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Topa, xatek mūg xat, yā 'āka'oknām. Xate' xohix xat. 'Āmax xe'ēgnāg, tu hāpxe'e mīy. Hām 'ūmhā xate hām xexka yōg tikmū'ūn yōg hāpkummugā'ax hā nōy yānān putup? Yā nōm tek mūg kix, hak xakix. Kaxīy. ¹¹ 'Ūxohix te' pop topixxax ponnok tox, ha' nōy te:

—Nāy, 'ūhip kutōgnāg, ha mōktu' xohix xexka nūn, tu nūktu' mōxaha nūnteh, yā Topa yōg kāmānat kamah, yā 'āxop putuk, yā 'āxape xop. Tikmū'ūn te nōm kix putup kamah, ha' xakix putup. Kaxīy.

¹² Ha ta' xak 'ūkīy'ax nōy Kahnēn Kutok te', yā' 6, ha hām xexka nuhuknām, tu yāy pot, ha ta māyōn yāyhām-nīy, tu topixxax mūnnīy putux putuk, ha ta māyōn

hex yāyhā xuttah, tu hep 'āta putuk. ¹³ Ha ta māyōnnāg te pexkox tu' yīxohoh, yā mīnta pik xakux'ax putuk, yā 'āmuuh xexka te' kup nuhuk, hā kaxīy putuk. ¹⁴ Ha ta' nōg pexkox, tu tappet tox kīy putuk, ha yīktix xohix xexka te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg xix hām tot kōnāg yōg xohix te yāy pip'ax nīm, tu ta' mōg. ¹⁵ Ha ta' pip 'ūxat'ax xop, xix xexka xop, xix xonat xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xi' ka'ok xop, xix kāmānat xop, xix xuxyā xop. Yā' xohix xexka te yāy xaptop mīkaxxap xexka kakak xix yīktix tu', ¹⁶ tu yīktix pu hām'āktux xix mīkaxxap pu hām'āktux, hu:

—'Āpu 'ūgmū yīmūg nāy, nūy 'ūgmū mō'nīy, nūy 'ūgmū xaptop, puyīy nōm tek mūg pēnā hok nōm te' xat, yā nōm te mīmpe yīmū' yūm, puyīy Kahnēn Kutok tek mūg yānān hok. ¹⁷ Yā hōnhā nōm gāy xexka'. Tep te' gāy'ax hā' tot putup? Yā 'ap hā' tot putup'ah. Kaxīy.

7

'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000

¹ Hāpxip 'īhā 'āte' pēnāhā pexkox yōg nū'pok'ax te' 4, ha' pip hām xexka tu', ha yāp-xet xip nōntix tu' ha' nōy xip xot tu', ha' nōy xip māyōn mō'nā'ax tu', ha' nōy xip māyōn xupep'ax tu'. Yā' xohix te 'āmuuh mūg 'ūyīm hā, puyīy 'āmuuh mōkoux hok hām xexka tu', xix kōnāg xexka tu', xix mīmātik tu'. ² Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu māyōn xupep'ax tu' nūn, tu Topa yōg kax'āmi'ax tat, yā Topa xe'ēgnāg yōg, yā Topa hi xe'ēgnāg. Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok yāy xape te' 4 pu'. Yā Topa te nōm 4 xop ka'ogāhā', puyīy hām xexka koxyōy xix kōnāg xexka koxyōy. ³ Ha nōm pexkox yōg nū'kutnā'ax te:

—Hōnhā' koxyōy hok hām xexka xix kōnāg xexka', xix mīhīm. Nāy, puk mū'āte' kax'āmi Topa yōg kāmānat xohix xexka kux tu'. Kaxīy.

⁴ Hā 'āte' xupak 'ūxohix texīy 'ūkux tu' kax'āmip-tup, yā Topa yōg xop, yā hep puxet 'Iyaet yōg tikmū'ūn xohix te' 144.000, ⁵ yā Yona yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ho'op yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Gat yōg xupepmā xop yōg

xohix te' 12.000, ⁶ xix 'Axe yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nāptanix yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Mānāxex yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁷ xix Xīmēām yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Nemi yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Ixakat yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, ⁸ xix Yemonōm yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Yoye yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000, xix Meyamīy yōg xupepmā xop yōg xohix te' 12.000. Yā xohix te' 144.000.

Tikmū'ūn xohix xexka'

⁹ Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ūn xohix xexka', yā' xohix. Tep-te' mōkupix? Yā mōkupix yūmmūg 'ohnāg. Yā' pip punethok, yā xop xohix yōg, xix hep xohix xop yōg, xix hāpxexka xohix yōg xop, xi' yīy'ax xohix yōg xop. Yā' xohix tek-nīhā' pip nōm te' xat keppah, yā nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm, xix Kahnēn Kutok keppa' pip, tu' xohix te' tat topixxax ponnok tox, tu paxxap xux pop 'ūyīm hā, ¹⁰ tu' xohix te hām'āktux ka'ok, hu:

–Topa te yūmūg kuxa kummuk xit, nūy kuxa max mō'tat 'ūyānān tu', yā Topa xexkanām, xix Kahnēn Kutok, tu' xat'ax yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Kaxīy.

¹¹ Ha pexkox yōg nū'pok'ax xohix xexka tek-nīhā' pip, tu nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax xakot tik xexka te' 24 mūtik xix yōnnā'ī te' 4 mūtik, tu hām tu' pip, tu hām tu nūktettex, tu' pip nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah, tu Topa xexka mīy yāy kuxa kopah, tu:

¹² –Hamūn, 'āpu yūmū Topa 'āktux max mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa yā' max xe'ēgnāg, tu hāmyūmmūg xexkanām mōkuma' mōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te yūmū'ā' popmāhā hāpxop xohix, yīy yūmū'āte hām'āktux, hu: “Āmax. Puxix. Ūmax.” Kaxīy. 'Āpu yūmū hām'āktux hā kaxīy hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. 'Āpu yūmū yāy yōg Topa 'āpax mōkumagmōg, ha' kux 'ohnāg. Topa te hāpxop xohix yūmmūg tu' ka'oknām hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Hamūn. Kaxīy.

¹³ Ha ta tik xexka puxet xip, tuk yīkopit, hu:

–Ū'ūm 'ōhōm, yā topixxax ponnok tox tat? Hām 'ūm tu' nūn? Kaxīy.

¹⁴ Ha 'āte:

–'Īntu', xate' yūmmūg. Kaxīy.

Ha:

–Yā hōmā 'ūyōg hāpxop kummuk xexka', tu' xūy xexka', tu yāy yōg topixxax pix Kahnēn Kutok hep 'āta kopah, yīy topixxax ponnok. ¹⁵ Nōm xop pip Topa keppa xix Topa yōg mīmpe yūm'ax keppah. Topa pet kopa' pip 'āmnīy 'ihā xix hāptup 'ihā, ha nōm te mīmpe yūm'ax yīmū' yūm te nōm xop hā tep-tup. ¹⁶ 'A xe putup 'ūm pip putup'ah xix kōnāg putup pip putup'ah 'ūxeheh. Ha māyōn yānām ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh, xix kuxap ka'ok te nōm xop puk putup'ah 'ūxeheh. ¹⁷ Hamūn, Kahnēn Kutok xip, 'ūxat'ax yōg mīmpe yūm'ax tu' xip, tu nōm xop pēnāp-tup, yā Kahnēn pēnā'ax max putuk, tu nōm mōgāp-tup hāmmax tu', xix kōnāg xupep'ax tu', ha yōg kōnāg te tikmū'ūn hīnnāhā', ha Topa te' pota pa hep xohix nagāp-tup. Kaxīy.

8

Ūkīy'ax, yā' 7

¹ Ha ta xe kīy'ax nōy xak Kahnēn Kutok te', yā kīy'ax 7, ha' yēy, yā hām'āpak 'ohnāg 'ot xahix hā. ² 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok'ax te' 7 nōm te Topa keppa' pip, tu' pop mīxux xop tut te' 7, nūy kaxyā'.

³ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu kōnnōn mō'hap'ax yīka' xip. Tute' pop kugōy hax max yōg kōnnōn, nūy pugā', nūy kugōy yāy kotīnnā 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, puyīy kugōy mōg pepix Topa pu hām'āktux mūtik Topa hah. 'Ūpugāhā kōnnōn mō'hap'ax yānām 'āta yīxux yīmū' nōm te' xat yōg mīmpe yūm'ax keppah. ⁴ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn nū'xok kōnnōn mō'hap'ax yīmū', ha kōnnōn yōg kugōy mōg pepi' 'ūkuxa mām ka'ok xop yōg Topa pu hām'āktux mūtik, tu mōktu Topa tu' mōxaha', ⁵ ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te kōnnōn yōg kōnnōn paha', tu kōnnōn mō'hap'ax tu' paha kuxap, tu' xix kōnnōn kopah, tu mō'yōn hām xexka tu', yīy ta tex tīnnā punethok, ha yānām kō'āynām, ha hām xexka nuhuk, tu yāy pot.

Mīxux xop tut kaxyāhā'

⁶ Ha ta' pip pekkox yōg nū'pok'ax te' 7, tu' pop mīxux xop tut, nūy kaxyā'.

⁷ Ha pekkox yōg nū'kutnā'ax māxap te mīxux xop tut kaxyāhā', ha tex xap nū'nāhā xix kuxap hep 'āta mūtik tu nūktu: "Po," kaxīy hām xexka tu', ha' puk hām xexka yāg puxet, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīm yāg puxet puk, ha ta yāg tix puk 'ohnāg, ha mīxux yīxux yāg puxet puk, ha ta' yāg tix puk 'ohnāg.

⁸ Ha pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy xip, yā' tix, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pekkox tu' xip hāpxop, yā yīktix xexka putuk, tu kuxap xexka hā' puk, ha nōm te' paha', tu hām tu nū'yōn yīktix, ha ta' nāhā', tu nūktu: "Po," kaxīy, kōnāg xexka tu'. Ha kōnāg xexka yāg puxet te yāyhā hep 'āta', ha ta' yāg tix te yāyhā hep 'āta 'ohnāg. ⁹ Ha ta' xakix kōnāg xexka kopa' pip xop yāg puxet, ha ta' xakix 'ohnāg yāg tix, ha ta' yāy koxyōy mīpkox yāg puxet, ha ta' yāg tix yāy koxyōy 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy pekkox tu', yā pekkox yōg nū'kutnā'ax tikoyuk, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta pekkox tu' nāhā māyōnnāg, tu' puk, yā kuyānām tat'ax xexka putuk. 'Ūnāhā, tu nūktu: "Po", kaxīy, kōnāg kox yāg puxet tu', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg, tu kōnāg xupup kox yāg puxet hā mō'nāhā', ha ta' yāg tix hā mō'nā 'ohnāg. ¹¹ Yā māyōnnāg 'ūxuxet'ax, tu: kohāgnāg'ax. Kaxīy. Ha kōnāg yāg puxet yāyhā kohāgnāg, ha ta' yāg tix yāyhā kohāgnāg 'ohnāg, ha tikmū'ūn punethok te' xo'op, hu' xakix.

¹² Ha ta' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy pekkox tu', yā pekkox yōg nū'kutnā'ax 4, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha hāpxop te' kix 'ūyāg puxet māyōn yōg, xix māyōn hex yōg, xix māyōnnāg yōg, ha ta' 'ūyōg yāg tix kix 'ohnāg, yīy ta' xohix te yāy yōg kuyānām yāg puxet xaxok, ha ta' yāg tix xaxok 'ohnāg, ha ta hām xexta tu hāpkoxtap hāptup yāg puxet, ha ta' yāg tix hāpkoxtap 'ohnāg, ha 'āmniy te kaxīy kamah.

¹³ 'Āte' pēnāhā', pa' xip mōmōka', tu' topaha pepi' mōg, tu hām'āktux, hu:

—Hāpkummuk! Hāpkummuk! Yā' kummuk xexka hām xexka xohix xop yōg, ha pekkox

yōg nū'pok tikoyuk nōy te mīxux xop tut kaxyāp-tup. Kaxīy.

9

¹ Ha ta' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy pekkox tu', yā pekkox yōg nū'kutnā'ax 5, tu mīxux xop tut kaxyāhā'. 'Āte' pēnāhā, pa' xip māyōnnāg hām xexka tu'. Yā hōmā nōm te pekkox tu' nāhā'. Ha' nōy te tu' hōm pipkup mōhāmyīnnīn'ax hāpkox tox xexka yōg, ² ha māyōnnāg te hāpxōn, ha kugōy xexka xupep, yā 'āmuk'ax xexkanām yōg, tu kugōy te māyōn yānām pak, ha yāykote hāpkoxtap. ³ Ha ta' pip kunihit kugōy kopah, tu ta' mōg, tu mōktu mōxaha hām xexka tu', ha' nōy te kunihit ka'ogāhā', ha' ka'ok, yā xokpatakuhmīy putuk. ⁴ Ha' nōy te' xat, pu xux mā hok, xix mīm xux mā hok, xix mīxux puk mā hok, pa' xat, pu tik kute'ex. Hamūn, yā' pip 'ohnāg Topa yōg kax'āmi'ax nōm tik tu'. ⁵ 'Ūxat, pu kunihit tik kix hok, pa' xat, pu tik kute'ex māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā, tu' xūygāhā', yā xokpatakuhmīy te' xuhmīy putuk. ⁶ Ha māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā' xūy tihik, tup-tup 'ūxakix, pa' xakix 'ohnāg, 'a' xakix putup'ah.

⁷ Yā kunit te xonat yōg kāmānok putuk, nōm te' yāy kix. Tup-tox hā mō'tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax yānām 'āta yīxux putuk, tu' payīn te tikmū'ūn payīn putuk. ⁸ Tu' xe te 'ūn xe putuk, tu' xox te xoktut xox putuk, ⁹ tu' kep xax te xonat yōg kepxax putuk, yā pipkup hā' mīy, tu' yīmāg payāhā te hāmnhūn xexkanām putuk, yā xonat xop yōg kāmānok hāmnhūn putuk, xix hāpxop yīkūy'ax te hāmnhūn putuk, yā xonat yōg hāpxop yīkūy'ax, ¹⁰ tu' nā'kup xox te xokpatakuhmīy nā'kup xox putuk, tu' nā'kup xox te tik xūygāhā māyōn 'ānuk xohix te' 5 hā. ¹¹ Ha ta' xip kunihit xop yōg xexka', yā pekkox yōg nū'kutnā'ax. Tute hāpkox tox xexka pēnāhā', yā' xuxet'ax 'Amanōm, yā 'Emeneo xop yīy'ax kopah, xi' xuxet'ax 'Apōyām, yā Genex yīy'ax kopah. Yā tikmū'ūn yīy'ax kopah, hu' 'ūkoxyōy'ax. Kaxīy.

¹² Tu ta' kux hāpkummuk māxap, ha' nūn putup hāpkummuk nōy tix.

¹³ Ha ta' xip pekkox yōg nū'kutnā'ax nōy pekkox tu', yā pekkox yōg nū'kutnā'ax 6,

tu mĩxux xop tut kaxyãhã', ha 'ãte' yãnmũn xupep'ax 'ãpak, yã xokxop mō'hap'ax yōg xup'ax tu' nũn, yã xokxop mō'hap'ax yãnãm 'ãta yĩxux xip Topa keppah. ¹⁴ Ha yãnmũn xupep'ax te pexkox yōg nũ'kutnã'ax pu hãm'ãktux, yã nōm te' 6 pu hãm'ãktux, hu:

—'Äpu 'ãyĩm ko'a', pu mōg pexkox yōg nũ'pok'ax te' 4, nōm pip kōnãg kox 'Eppanat kũnãpah. Kaxĩy.

¹⁵ Ha 'ĩm ko'a', pu mōg. Nōm te' hip nōm 'ot, xix nōm hãptup, xix nōm mãyõn 'ãnuk, xix nōm hãmyãxatamuk. 'Ūhip, nũy tikmũ'ũn yãg puxet kix, puyĩy tu xakix, ha ta' yãg tix kix 'ohnãg. ¹⁶ Ha 'ãte' xupak 'ũxohix nō'õm, yã xonat te kãmãnok yĩmũ' mãm, yã xonat xohix te' 200.000.000.

¹⁷ Ha 'ãte' pẽnãhã, tu kãmãnok pẽnãhã xix nōm te' yĩmũ' mãm, ha yōg kep xax pip, yã' xutta te kuxap 'ãta putuk, xix yĩxux te mĩkaxxap xapit putuk, xix xutta yĩxux te mĩkaxxap 'ũxop putuk. Ha kãmãnok putox te xoktut putox putuk, ha' yĩkox kopa' xupep kuxap xix kugõy xix mĩkaxxap 'ũxop. ¹⁸ Yã hãpxop xũygã'ax tikoyuk pip, yã kuxap, xix kugõy, xix mĩkaxxap 'ũxop, tu tikmũ'ũn yãg puxet kix, ha' xakix. Ha ta' yãg tix kix 'ohnãg. ¹⁹ Ha kãmãnok te' yĩkox hã' nōy kix, xi' nãgkup hã' kix kamah. Yã' nãgkup te kãyãp-tox putuk, ha' xox pip, tu nōm hã tu tikmũ'ũn putop.

²⁰ Ha ta' pip 'ũhi xop. Yã hãpxop xũygã'ax te nōm kix 'ohnãg. Nōm xop te hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu yãmĩy puk-te'ex kux 'ohnãg, tu topa komut xop pu nũktettex kux 'ohnãg, yã pipkup yãnãm 'ãta yĩxux hã' mĩy topa komut xop, xix yãnãm ponnok hã' mĩy, xix pipkup monõn hã' mĩy, xix mĩkaxxap hã' mĩy, xix mĩm hã' mĩy. Yã topa komut xop te hãmpẽnã 'ohnãg xix hãm'ãpak 'ohnãg, xix hãpkumep 'ohnãg. ²¹ Tikmũ'ũn te' nōy kix-pax, pa yãyhãhup 'ohnãg, nũy hãpkummuk mĩy kux 'ohnãg, tu mĩm mĩy, tu' hup 'ohnãg, tu' nōy hã xupxet, tu hãpxop xupxet, tu' hup 'ohnãg.

10

Tappet tox kĩy kutõgnãg

¹ Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip pexkox yōg nũ'kutnã'ax ka'ok pexkox tu', tu kugõy tat, yã topixxax putuk, tu texxux tep-tox xakot,

yã' kuxxax putuk, tu' pa te mãyõn putuk, tu' kup te kuxap putuk, tu ta' yĩxohoh. ² Tu tappet tox kĩy kutõgnãg tat 'ũyĩm kopah, ha' pata xe'e te kōnãg xexka tonnok, ha' pata nōy te hãm tonnok, ³ ha' yĩy ka'ok, yã xoktut punethok yĩy'ax putuk. 'Ūyĩy ka'ok, ha tex tĩnnã'ax xohix te' 7 te' yãnãn. ⁴ 'Ūyĩy kux, ha 'ãte' kax'ãmi putup, pa 'õm yĩy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:

—'Äpu hãm'ãktux xaptop. 'Äpu textĩnnã'ax yōg hãm'ãktux kax'ãmi hok. Kaxĩy.

⁵ 'Äte' pẽnãhã pexkox yōg nũ'kutnã'ax te kōnãg xexka tonnok xix hãhãm, ha' yĩm pepi' xix, ⁶ tu hãm'ãktux, hu:

—Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã' nũn. Topa te yõgnũ hãm'ãktux yũmmũg, yã Topa te' yũmmũg, yã Topa hi mōkuma'mōg hãmyãxatamuk xohix kux 'ohnãg hã, tu pexkox mĩy xix yãykoteh, xix nōm kopa' pip xop, xix hãm xexka mĩy, xix nōm tu' pip xop, xix kōnãg xexka mĩy, xix nōm te kopa' pip xop. ⁷ Hõmã Topa te Topa pupi hãm'ãktux xop pu hãm'ãktux xex, yã hãpxop xaptop. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã Topa te nōm hãpxopmãp-tup, ha pexkox yōg nũ'pok'ax te' 7 te mĩxux xop tut kaxyãp-tup. Kaxĩy.

⁸ Ha ta xe' yĩy pexkox tu', ha 'ãte' xupak, ha hãm'ãktux, hu:

—Mōg, nũy pa tappet tox nōm xip pexkox yōg nũ'kutnã'ax yĩm kopah nōm te kōnãg xexka tonnok xix hãhãm. Kaxĩy.

⁹ Ha tak mōg pexkox yōg nũ'kutnã'ax hah, tu:

—'Ä' hõm tappet tox kĩy kutõgnãg. Kaxĩy.

Ha:

—'Ūpa, nũy mã'. Xate' mãhã', ha' yãyhã' xũy putup 'ãtex kopah, pa' xuxpex 'ãyĩkox kopah, yã pukhep putuk. Kaxĩy.

¹⁰ Ha 'ãte' paha tappet tox 'ũgyĩm kopah, tu' mãhã', ha' xuxpex 'ũgyĩkox kopah, yã pukhep putuk. 'Äte' mãhã', ha hãpxip 'ĩhã' xũy 'ũktex kopah. ¹¹ Ha tute:

—Xate Topa yōg hãm'ãktux pop. Xate hãm'ãktux putup tikmũ'ũn xohix pu', xix hãpxexka xohix xop pu', xi' yĩy'ax yōg xohix xop pu', xix hãpxexka xohix yōg tik xat'ax xohix pu'. Xate hãm'ãktux putup, hãpxop kummuk nũn. Kaxĩy.

11

Tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux

¹ Ha' nōy te 'ā' hōm mōhāmmūg'ax tox, tu:

—Āpu mō Topa pet xexka mūy, nūy mēn xohix texīy yūmmūg, xix xokxop mō'hap'ax yōg mēn kamah. Āpu mōkupix 'ūxohix te Topa keppa nūktettex Topa pet xexka kopah. ² Pa 'āpu mō hām mūy hok hām nuhnōg Topa pet xexka kūnāpah, yā Topa pet xexka yīkāgnāg hā. Hamūn, Topa te hām hōm Yoneo xop kūnāpa pip xop pu', ha nōm te hām tonnok putup māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, xix kōmēn xe'ēgnāg tonnok putup kamah. ³ Āte mō'pok putup tik tix, puyīy yōgnū hām'āktux 'āktux hām xexka tu'. Nōm te topixxax kummuk mō'tat, nōm hāg tu xago. Hamūn, yā' kuxa hit-tup 'ohnāg, yā tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Nōm te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup 'āmñy xohix te' 1260 hā. Kaxīy.

⁴ Yā Topa yōg hām'āktux tat'ax tix te mīm kup 'onimet tix putuk, xix kuyānām tat'ax tix putuk. Nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka keppa pip putup. ⁵ Tikmū'ūn 'ūm te nōm tik tix kute'ex kummuk, puxix tik tix yīkox kopa' xupep kuxap, nūy puknōg gāy xop kummuk koxyōy, nūy nōm kix, ha' xakix putup. ⁶ Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, hu pexkox mō'nīy, yīy tex tip-tup 'ohnāg, ha tik tix te Topa yōg hām'āktux 'āktux putup. Ha Topa te tik tix ka'ogāp-tup, ha nōm te' xat putup, yīy ta kōnāg xupup kox xohix yōg kōnāg te yāyhā hep 'ātap-tup. Ha Topa te nōm ka'ogāp-tup, puyīy hām xexka kix, yīy ta' nūn putup hāpxop kummuk xohix, tik te nōm putup.

⁷ Tu ta Topa yōg hām'āktux 'āktux kux, ha ta hāpkox tox xexka kopa' xupep xok xexka', nūy tik tix mūtik yāy kix, tu' xat putup, tu' nōy kix putup, ha' xakix, ⁸ ha' yīn pip putat kopa kōmēn xe'ēgnāg kopah, yā tikmū'ūn tep-tex Yeyox mīpkupnix yīmū' kōmēn xe'ēgnāg tu'. Yā kōmēn yōg tikmū'ūn te hāpkummuk mīy. Yā kōmēn 'āxet'ax Xonōm Putuk xix 'Eyit Putuk. ⁹ 'Ūxohix xop te tik tix yīn pēnāp-tup 'āmñy tikoyuk xix xahix hā. Hāmūn, 'ūxat putup, pu nō hāpkot hok. 'Ūxohix te' pēnāp-tup, yā hām xexka yōg xohix xop, yā' hep xohix xop

xix yīy'ax xohix xop, xix xop xohix, ¹⁰ tu hām xexka yōg tikmū'ūn xohix kuxa hittup putup, 'ūxakix tik tix hah. 'Ūxohix kuxa hit-tup, tu yāy pu hāpxop max hok popmāp-tup. Hamūn, nōm tik tix te Topa pupi hām'āktux, tu' xat, pu hām xexka yōg tikmū'ūn xūyāg'. ¹¹ Pa 'āmñy tikoyuk nōg, 'īhā Topa te tik tix kopa xitxok, nūy putpu' hīnnā', yīy tak-nīhā' pip, ha' xohix te' pēnāhā', hu' yīpkutuk xexkah, ¹² ha tik tix te' xupak, pa nōm te' xānā ka'ok hu:

—Mā nūnte pepi'. Kaxīy

Ha ta' mōg tik tix pepi', tu hāmgōy xexka hā' mōxaha', tu ta' mōg pepi pexkox tu', ha ta' pip 'ūgāy xop hām xexka tu', tu' pēnāhā'. ¹³ Ha hām nuhuk xexka', tu' yāy pot, yīy ta kōmēn yāg puxet koxyōy, ha ta' yāg te' 9 koxyōy 'ohnāg, yīy ta tikmū'ūn xohix te' 7.000 xakix hām nuhuk hā. Ha ta tikmū'ūn nōy kuxanōg, tu pexkox yōg Topa 'āktux māx.

¹⁴ 'Ūnōg hāpkummuk tix. 'Ūpēnā', 'ūnōy nūn.

Mīxux xop tut kaxyāhā' yā' 7

¹⁵ Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā pexkox yōg mōkutnā'ax 7, tu mīxux xop tut kaxyāhā', ha ta' yīy ka'ok pexkox tu', hu:

—Yūmūg xuxyā xexka te' xohix xat, yā Kunnix te' xat hāpxexka xohix yōg xexka xop, xix yōg tikmū'ūn, tu nōm xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. Kaxīy.

¹⁶ Ha ta' pip tik xexka te' 24 pexkox tu', tu' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām, tu ta' yok, tu Topa pu nūktettex, ¹⁷ tu:

—Topa xexka', 'āka'ok, yā 'āxip mōkuma'āmōg hōnhā xix hōmā. 'Āmax, 'āka'ok xexka', tu hōnhā 'āxexka', yā tikmū'ūn xohix xat kōnāmāhā'. ¹⁸ Ha Topap-tup nōg xop 'ūgāy xexka', yā' yūmmūg 'āgāy hōnhā, tu xakix xop yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Nōmhā xate 'ōg kāmānat xop pu hāpxopmā maxp-tup, xix tik te' 'āpupi hām'āktux xop pu hāpxopmā maxp-tup, tu 'ōg tikmū'ūn pu hāpxopmā maxp-tup, nōm te' 'āyīpkutuk, yā' xexka xop xik-tōgnāg xop. Nōmhā xate' koxyōy putup nōm te hām xexka koxyōy. Kaxīy.

¹⁹ Ha ta' xōn Topa pet xexka pexkox kopah, pa' pēnāhā 'ūkopa Topa yōg pa'ax yōg mīpkox. Ha ta yānām kō'āynām, ha tex

tinnã xe xexka', tu tex xap nũ'nãhã', ha ta hãm xexka nuhuk punenhok.

12

Ūhũn xix xok xexka 'ãta'

¹ Ha 'ãte' pẽnãhã', pa' xip 'ũhũn, ha hãpxopmãhã'. Yũmũ'ãte' pẽnãhã', hu' yũmmũg hãpxopmã'ax nũn putup. 'Ūn te mãyõn tat, yã topixxax putuk, ha mãyõn hex xip 'ũpata kakah, ha mãyõnnãg te' 12 te yõg kuxxax putuk. ² 'Ūn tek-tok xuk, tu' put putũmnãg, hu' xũy, hu' potaha'.

³ 'ãte' 'ũn pẽnãhã', pa' xip xok xexka 'ãta', tu': Kẽm. Yã' xexka nãm, pa kakxexka putuk. 'Ūp-tox xohix te' 7, tup-tox kup xohix te' 10, ha' xat'ax xexka yõg kuxxax te' 7 pip 'ũp-tox xohix yĩmũ'. ⁴ Xok xexka 'ãta te' nãgkup hã' paha mãyõnnãg yãg puxet, ha' yãg tix pop 'ohnãg, tu hãm xexka tu' mõ nõy yõn, ha mõktu: Po. Kaxĩy. Ha 'ũn tek-tok put putup, ha ta' nũn xok xexka 'ãta, tu nũktu 'ũn keppa' xip, nũy kutok mã', ⁵ ha 'ũn tek-tok pit put, yãk-tok te hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix xop xat putup, yã pipkup tox xexka hã' xat putup, yã' xat ka'ok putup. 'Ūk-tok put, ha hãpxip 'ohnãg ha ta 'õm xip, tuk-tok paha', tu nõm mõgãhã pexkox tu', yã Topa ha' mõg xix Topa yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu'. ⁶ Ha ta 'ũn mõxupaha' hãm nak tu'. Yã Topa te 'ũn pu' xip'ax mĩy. Ha Topa te nõ tehe 'ãmnĩy xohix te' 1260 hã.

⁷ Ha ta' yãy kix kakĩynãg pexkox tu' Mĩget mũtik xok xexka 'ãta xix Mĩget yõg pexkox yõg nũ'pok xop mũtik. ⁸ Nõm te xok xexka 'ãta putyõn pexkox kũnãpa'. ⁹ 'Ū'ũm xok xexka 'ãta'? Yã Hãmgãyãgnãg, yã Xatanãy. Yã tute hãm xexka yõg xohix xop pu' koit pax. Yã' putyõn pexkox kũnãpã', xix yãy yõg pexkox yõg nũ'pok xop, yã yõg xape xop, ha' yĩxohoh, tu nũktu hãm xexka tu' mõxoha'.

¹⁰ Ha 'ãte' xupak, pa' yĩy ka'ok pexkox kopa hu:

—Hõnhã Topa te tikmũ'ũn mõy hãpkummuk kopah. Hõnhã tikmũ'ũn te' pẽnãhã 'ũka'ok Topah, yã' xexka'. Hõnhã Topa yõg Kunnix te' xohix xat! Hamũn, hõmã Hãmgãyãgnãg xip pexkox tu', tu Topa mũtik hãm'ãktux, hu: "Topa kopa

kuxa mãm xop te hãpkummuk mĩy." Kaxĩy. Yã 'ãmnĩy xohix hã hãm'ãktux te kaxĩy xix hãptup xohix hã. Pa' putyõn pexkox kũnãpah. ¹¹ Hõmã ha ta yũmũg xape xop te' xut, ha ta Hãmgãyãgnãg te' xut 'ohnãg. Yũmũg xape xop te' xut Kahnẽn Kutok hep 'ãta hã xix hãm'ãktux xe'e hã, tu' xakix yĩpkutuk 'ohnãg. ¹² Pexkox yõg xop, 'ãpu 'ãkuxa hittup! Pa hãm xexka tu' kummuk xexka' xix kõnãg xexka tu', yã Hãmgãyãgnãg te hãm xexka tu' xupep. 'Ūgãy xexka'. Tute' yũmmũg hãpxip kutõgnãg puxix tu' kux. Kaxĩy.

¹³ Ha xok xexka 'ãta te' pẽnãhã', yã hãm xexka tu' xip. Pa' xip 'ũhũn, tuk-tok pit put. Ha ta 'ũn yĩnnãhã' xok xexka te'. ¹⁴ Pa 'õm xip, tu 'ũn pu' yĩmãg tix popmãhã', yã' xexka 'ũyĩmãg, yã mõmõka yĩmãg putuk. Ha ta topaha pepix 'ũhũn, tu' mõg, tu mõktu' xupep hãm nak tu', ha' nõm nõy te 'ũn hã' tehe' hãmyãxa'amuk tikoyuk xix xahix hã, ha xok xexka 'ãta te' xũygã 'ohnãg. ¹⁵ Yã xokxexka 'ãta yĩykox kopa' xupep kõnãgkox, nũy 'ũn mõgã'. ¹⁶ Pa hãpxexka te 'ũn hã' tehe', tu yãy pot, ha kõnãg te hãpkox hã mõ'nãhã', ¹⁷⁻¹⁸ yĩy ta' gãy xok xexka 'ãta', tu ta' mõg, nũy yãykix 'ũn xupepmã xop mũtik, xix Topa yõg xat'ax mĩy xop xohix mũtik, xix Yeyox yõg hãm'ãktux xe'e 'ãpak xop mũtik, tu' xip hãm kux tu' xok xexka 'ãta'.

13

Xok xexka tix

¹ 'ãte' pẽnãhã', pa' xip xok xexka nõy, ha' xip kõnãg xexka kopah, tu' xupep, tu ta' mõg, tup-tox kup xohix te' 10, tup-tox xohix te' 7, ha xat'ax xexka yõg kuxxax te' 10 tat 'ũp-tox kup te' 10 yĩmũ', ha xuxet'ax kummuk kax'ãmi 'ũp-tox yĩmũ'. ² Yã xok xexka te neppat putuk, yã hãmgãy kõmnãg putuk, tu' pata te 'ux pata putuk, tu' yĩkox te xoktut yĩkox putuk. Ha xok xexka 'ãta te xok xexka xexkanãhã', tu ka'ogãhã', pu' xat. ³ Pa xok xexka putox puxet xok putuk, pa hãpxip 'ĩhã' hittup, yĩy ta' yẽy hãm xexka yõg tikmũ'ũn xohix, hu xok xexka putup, hu' pe' mõg, ⁴ tu xok xexka pu nũktettex. Hamũn, xok xexka 'ãta te

xok xexka xexkanāhā', tu' ka'ogāhā', ha tikmū'ün te xok xexka pu nūktettex, tu:

—Yā xe'ēgnāg xok xexka'. Yā' ka'ok xexka'. Tep-te yāykix putup xok xexka mūtik? Yā yāykix putup'ah. Kaxīy.

⁵ Ha' tux hok, ha xok xexka te hām'āktux kummuk xexka māyōn 'ānuk xohix te' 42 hā, tu' xat pax kamah, ⁶ tu Topa 'āktux kummuk kōnāmāhā', xix Topa yōg xip'ax 'āktux kummuk, xix pexkox tu' pip xop 'āktux kummuk. ⁷ Ha ta' tux hok, ha xok xexka te yāykix Topa kopa kuxa mām xop mūtik, ha xok xexka te' xut. Ha' tux hok, ha xok xexka te' xat 'ūhep xop xohix, xix hāpxexka xohix yōg xop, xix 'ūyīy'ax xohix yōg xop, xix xop xohix. ⁸ Hām xexka yōg xohix xop te xok xexka pu nūktettex. Hōmā ha ta hām xexka xip'ah, ha Topa te yāy yōg xop 'āxet'ax kax'āmi', yā Topa kopa kuxa mām xop 'āxet'ax kax'āmi yāy yōg tappet kopah, pu tu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg, yā Kahnēn Kutok yōg xop nō'ōm. Yā tikmū'ün te Kahnēn Kutok putex. Pa' nōy xop pip, ha' xuxet'ax kax'āmi 'ohnāg nōm tappet tu'. Nōm xohix te xok xexka pu nūktettex.

⁹ 'Āyīpkox pip, 'āpu xupax. ¹⁰ Topa te' xat, puxix tikmū'ün Topa kopa kuxa mām xop pop putup, nūy mōgā yāy yōg hām tu'. Pa Topa te' xat hok, puxix nōm mōgā hok. Topa te' xat, puxix tikmū'ün Topa kopa kuxa mām xop kix putup mīkax xexka hā. Pa' xat hok puxi' kix hok, yīy ta' max, pu Topa kopa kuxa mām xop Topa tu' pip ka'ok, nūy 'ūkuxa mām ka'ok.

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip xok xexka nōy, tu hām kopa' xupep, tu' xip, yā 'ūp-tox kup tix, yā Kahnēn Kutok putox kup putuk, tu hām'āktux te xok xexka 'āta yōg hām'āktux putuk. ¹² Xok xexka yā' xexka', yā' xat'ax ka'ok, yā xok xexka māxap te nōm xexka mīy, ha nōm te xok xexka māxap pu' hām xopmāhā', tu' xat, pu hām xexka yōg xohix xop te xok xexka māxap pu nūktettex. Yā hōmā xok xexka māxap yōg kayax xexka xip, tu' xok putūmnāg, pa' hittup mō'ka'ok. ¹³ Ha xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yā kuxap xānāhā', ha pexkox kopa' xupep kuxap, tu nū'nāhā', tu nūktu hām tu: Po. Kaxīy. Ha tikmū'ün xohix xexka te' pēnāhā'. ¹⁴ Yā xok xexka

te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy, yīy tikmū'ün kuxa mām xok xexka kopah. Xok xexka te' koit, yīy tikmū'ün kuxa mām koit'ax kopah. Xok xexka te hāpxop ka'ok xe'ēgnāg mīy xok xexka māxap keppah, tu tikmū'ün xat, pu topa komut mīy, yā xok xexka māxap putuk. Hāmūn 'ūnōy te xok xexka māxap xuhmīy mīkax xexka hā, pa' hi'. ¹⁵ Topa te' tux hok, ha xok xexka te xit xok topa komut kopah, yīy ta' hi', hu hām'āktux, tu' xat, pu' kix nōm te topa komut pu nūktettex 'ohnāg. ¹⁶ Tu' xat pu kax'āmi hām xexka yōg tikmū'ün xohix yīm xe'e tu', xi' kux tu'. Yā tikmū'ün xohix xat te kaxīy, yā kutōgnāg xop xix xexka xop, xix 'ūp-texop xexka xop, xix hok xop, xix kāmānat xop, xix xat'ax xop. Yā' xohix. ¹⁷ 'Ūkax'āmi'ax xip 'ohnāg, puxix hāpxop hāmenex 'ohnāg. Yā' kax'āmi xok xexka 'āxet'ax, pe xok xexka yōg xohix texīy.

¹⁸ 'Āpu hāmyūmmūg. Hāmyūmmūg, xayīy yūmmūg putup texīy xok xexka yōg xohix texīy. Yā tik yōg xohix texīy. Yā' 666.

14

Topa yōg xop tek-tex'ax tup hāk-tex

¹ 'Āte' pēnāhā', pa' xip Kahnēn Kutok yīktix Xiām yīmū', ha ta' pip tikmū'ün xohix te' 144.000, ha yūmūg 'ātak Topa xuxet'ax kax'āmi pip 'ūxohix kux tu'. ² 'Āte' xupak, pa' xip 'ūyānmūn xupep'ax pexkox tu', yā xamoka xexka te hām nāhūn putuk, xix tex tīnnā xexka putuk, xix 'ap kaxyā'ax putuk. ³ Ha tikmū'ün te 144.000 te pēnāhā nōm te mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū' yūm, xix yōnnā'ī te' 4, xix tik xexka'. 'Ūxohix tek-tex'ax tup hāk-tex, yā Topap-tup pax xop te' yūmmūg nōm kutex tup, pa' nōy te' yūmmūg 'ohnāg. Topa te nōm kuxa mām xop pop, yā Topa yōg tikmū'ün, ⁴ yā nōm kuxa tup, tu 'ün mūtik xonnix 'ohnāg, yā' tup, tu Kahnēn Kutok pe' mōg. Hōmā nōm te hām xexka yōg xohix xop mūtik yāy kotīnnāhā', ha Topa te nōm yīmōgātux, tu nōm pop, yā Topa yōg xop xix Kahnēn Kutok yōg xop. ⁵ Yā nōm xop te' koit 'ohnāg, yā hāpkummuk mīy 'ohnāg.

Topa yōg nū'pok'ax tikoyuk te hām'āktux

6 'Āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu topaha', tu pepi' mōg, tu Topa yōg hām'āpak max'ax 'āktux, nūy hām xexka yōg xohix xop pu nōm 'āktux, yā xop xohix pu', xix hep xohix pu', xix yīy'ax xop xohix pu', xix hāpxexka xohix yōg xop pu'. Yā Topa yōg hām'āpak xip ka'ok, tu yōg hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg. 7 Pexkox yōg nū'kutnā'ax te hām'āktux ka'ok, hu:

—Āpu Topa yīpkutuk, nūy Topa xexka 'āktux max. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'ihā Topa te tikmū'ūn xohix yōg hāpxopmā'ax kopit putup. Yā hōmā tute' mīy pexkox xix yāykoteh, xix hām xexka', xix kōnāg xexka', xix kōnāg xupep'ax xohix. 'Āpu Topa pu nūktettex. Kaxīy.

8 Pexkox yōg nū'kutnā'ax te' nōy te māxap pe' mōg, tu:

—'Ūkoxyōy, ha' nōg kōmēn xexka Mam-inōn. Maminōn xexka yōg tikmū'ūn te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', pu tu nōy hā xupxet, yā' kummuk, yā xupyāg xūy xexka putuk.

9 Ha pexkox yōg mō'kutnā'ax nōy xape tix pe' mōg, tu hām'āktux ka'ok, hu:

—Tep-te xok xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex? Tep-te' paha xok xexka yōg kax'āmī 'ūkux tu', xix 'ūyīm tu'? 10 Yā nōm te' pop putup Topa yōg gāy'ax xexka', yā xupyāg xūy xexka pop'ax putuk, yā' xūy xexka 'ūkuxa kopah, yā 'ūxop yōg kuxap kopah, 11 tu' xūy pip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā, 'ihā kugōy te pepi' mōg. Ha' xūy kux 'ohnāg hāptup 'ihā xix 'āmnīy 'ihā'. Yā' xūy nōm xop, yā xok xexka pu nūktettex xix xok xexka yōg komut pu nūktettex, tu' pop xok xexka 'āxet'ax kax'āmī'. Kaxīy.

12 'Ūmax, pu' kuxa mām xop te Topa yōg putat kopa' pip ka'ok, yā Topa yōg xat'ax mīy xop, yā Yeyox tu' pip ka'ok xop.

13 Ha 'āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu', tu:

—Āpu kax'āmi nūhū', tu: "Ūkuxa hittup nōm te yūmūg xuxyā Yeyox mūtik mōg 'ihā' xakix." Kaxīy

Ha Topa Koxuk te:

—Hamūn. Hōmā 'ūhām ka'ok, pa nū'yāynōynāg putup pax putup, ha yōg

hāpxopmā'ax max mōg putup nūmūtik. Kaxīy.

Mō' put yōn hām xexka yōg tikmū'ūn

14 Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip hāmgōy xexkam-nok, ha 'ōm te' yīmū' yūm, yā tik putuk, tu' xat'ax xexka yōg kuxxax tat, yā pipkup yānām 'āta yixux hā' mīy 'ūkuxxax, ha' xip kupukhe xexka 'ūyīm kopah. 15 Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy te Topa pet xexka kopa' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, hu:

—Āpu 'ōg kupukhe xexka pa'. Mōg, nūy hāpxop xohix put. Hamūn, hōnhā yā hāptup xe'e'. Hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te mīnta ta putuk. 'Ūmax, xayīy nōm put hōnhā'. Kaxīy.

16 Ha nōm te hāmgōy xexka yīmū' yūm, tu yōg kupukhe xexka paha', tu mō' put yōn hām xexka yōg, tu' put hām xexka yōg tikmū'ūn.

17 Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox yōg Topa pet xexka kopa' xupep, ha' xip kama 'ūyōg kupukhe xexka xox max.

18 Ha ta' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy. Tute kuxap pēnāhā, yā xokxop mō'hap'ax yōg kuxap Topa pet xexka kopah, tu xokxop mō'hap'ax yīka' xupep, tu hām'āktux ka'ok 'ūnōy pu', yā nōm te kupukhe xexka xox max mūg, yā nōm pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'ōg kupukhe hā put mīnta 'op hām xexka yōg. Hamūn, yā' ta'. Kaxīy.

19 Ha ta' mōg, tu kupukhe mō' put yōn hām xexka tu', tu mīnta 'op mep, tu mō' nōm yōn hāpxop hep xut'ax kopah, yā Topa 'ūgāy, ha tikmū'ūn koxyōy putup.

20 Yā mīnta 'op hep xut kōmēn kūnāpa', ha tikmū'ūn hep 'āta xupep, tu puxhep xexka mīy, 'ūxexka te' 300 mēn putuk, xī' xet te mēn puxet xix xahix putuk.

15

Pexkox yōg nū'pok xop te hāpxūygā'ax tat

1 'Āte' pēnāhā', pa' pip pexkox yōg nū'pok xohix te' 7 pexkox tu', tu hāpxūygā'ax te' 7 tat, yā ka'ax, yā Topa gāy kux putup. Yā 'āte' pēnāhā hāpxop xe'e xaptop. 2 'Āte'

pēnāhā', pa' xip kōnāg xexka', yā xun-nuk te minino putuk, xix kuxap mūtik yāykotīnnā'ax putuk. 'Āte' pēnāhā', pa' pip nōm te' xut xop, pa xok xexka te' xut 'ohnāg, xix yōg komut te' xut 'ohnāg, xix nōm te xok xexka yōg xohix texīy'ax tat, yā 666 kax'ami nōm yīmū', yā' xut 'ohnāg. Ha nōm te' xut xop pip kōnāg xexka yōg hām kux tu', yā kōnāg xexka te minino putuk yōg. Nōm te' xut xop te 'ap mūg, nūy nōm kaxyā'. Yā Topa te tu' popmāhā', ³ haktex Mōyyex yōg kutex, yā Mōyyex te Topa pu' hāpxopmā max. 'Ūk-tex kama Kahnēn Kutok yōg kutex, tuk-tex, hu:

—Topah, 'āxexka, tu' xohix xat. Xate hāpxopmā max xe'ēgnāg. 'Āmūn yā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn yōg xat'ax xexka'. Xate hāpxe'e mīy, yā hāpxopmā xe'e'. ⁴ Tep-te 'āyīpkutuk 'ohnāg? Tep-te 'āmax xe'ēgnāg 'āktux putup'ah? 'Āp-xet yā 'ākuxa tup xe'ēgnāg, ha hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn nūn putup, nūy xa nūktettex. Hamūn, xate hāpxe'e mīy, ha' xohix te' pēnāhā'. Kaxīy.

⁵ Hāpxip 'ihā 'āte' pēnāhā', pexkox xōn, pa' xip Topa pet xexka', yā topixxax ka'ok hā' mīy. Topa xip, ha nōnte tikmū'ūn te Topa yūmmūg. ⁶ Ha ta Topa pet xexka kopa pexkox yōg nū'pok te' 7, tu hāpxūygā'ax te' 7 tat, tu topixxax tup 'ānuk tat, yā topixxax nīn, tu' tat 'ūkote hīy'ax, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy. ⁷ Ha ta' pip nōm yōnnā'ī te' 4, ha ta yāp-xet te pexkox yōg nū'pok te' 7 pu' popmāhā' 'āmuk xak'ax xohix te' 7, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy. 'Āmuk xak'ax hā nū'xīmnāg Topa gāy'ax, yā Topa xip hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā. ⁸ Ha ta' xip Topa yāy pet kopah, ha' pet hā nū'xīmnāg Topa yōg hāmmax xe'ēgnāg xī' yōg ka'ok'ax, yīy ta nū'xīmnāg kugōy hā. Ha tikmū'ūn te' mōxakux yūmmūg 'ohnāg, ha mōktu' kux hāpxūygā'ax te' 7. Yā pexkox yōg nū'pok te' 7 te nōm xat. Hak-nāy tu' tikmū'ūn te mōxakux putup.

16

'Āmuk xak'ax kopa' pux Topa yōg gāy'ax

¹ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax ka'ok Topa pet xexka kopah, tu pexkox yōg nū'pok xop pu hām'āktux, hu:

—Mōg, nūy 'āmuk xak'ax kopa' pux Topa gāy'ax hāpxexka tu'. Kaxīy.

² Ha ta' mōg pexkox yōg mōkutnā'ax māxap, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux hām xexka tu', ha ta' pip kayax kummuk xexka tikmū'ūn yōg. Yā nōm yīmū' pip xok xexka yōg kax'ami, ha nōm te topa komut pu nūktettex.

³ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' tix, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg xexka tu', ha ta kōnā'āg te yāyhā hep 'āta, yā' xakix xop yōg, yīy ta' xakix kōnāg kopa hi xop xohix xexka'.

⁴ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā tikoyuk, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox tu', xix kōnag xupepe'ax tu' yīy ta kōnāg te yāyhā hep 'āta'. ⁵ 'Āte' xupak, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, yā nōm te kōnāg pēnāhā'. Tute:

—Topa 'āmax xe'ēgnāg. Xate hāpxe'e mīy, tu hāpkummuk mīy'ax yānān. 'Āmax xe'ēgnāg. 'Āxip hōnhā xix hōmā. ⁶ Hamūn. Tikmū'ūn te Topa kopa kuxa mām xop xuhmīy, xix Topa pupi hām'āktux xop xuhmīy, ha' hep 'āta nū'nāhā', yīy ta xate tikmū'ūn pu' hōm hep 'āta', pu' xo'op. Yā' yānān. Kaxīy.

⁷ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax xokxop mō'hap'ax tu', tu hām'āktux, hu:

—Topah, 'āxexka', 'āka'ok. Xate tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit max, yā' xe'e', yā' yok. Kaxīy

⁸ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 4, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux māyōn tu', yīy ta' pukpex xexka', ha Topa te' xat, pu' tikmū'ūn xax mō'hap. ⁹ Hāmpukpex xexka te' tikmū'ūn xax mō'hap, ha nōm te:

—Yā' kummuk xexka Topah. Kaxīy.

Yā Topa te' xat, pu' xūygā'. Pa nōm te yōg hāpkummuk mīy'ax kux 'ohnāg, tu Topa xexka 'āktux max 'ohnāg.

¹⁰ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 5, tu' yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux xok xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', yīy ta hāpkoxtap xok xexka yōg tikmū'ūn yōg pip'ax tu', ha tikmū'ūn te yāy yōyxōg putop, 'ūxūy xexka tu'. ¹¹ tu:

—Pexkox yōg Topah, 'ākummuk xexka'. Xatek mūg xūygā pax, tuk mū'ā kayax popmāhā'. Kaxīy.

¹² Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 6, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux kōnāg kox 'Eppanat tu', yīy ta' nak. Nōmhā' xip putat nak, puyīy hām tu māyōn xupep tu' nūn 'ūxexka xop. ¹³ Ha 'āte' pēnāhā, pa' pip yāmīy yāy'īgāhnāg tikoyuk, yā hupnāg putuk, tu' pip xok xexka 'āta yīkox kopah, xix xok xexka yīkox kopah, xix Topa pupix hām'āktux mō'āmū'ax xop yīkox kopah, tu ta' mōg. ¹⁴ Yāmīy kummuk te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, tu ta' mōg hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop hah, nūy nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāy'ix kakihnāg Topa ka'ok xexka yōg hāptup 'ihā'.

¹⁵ “Ūg'āpax: 'ūgnūn putup, yā xupxet nūn putuk. 'Āpu 'āpa ka'ok, nūy hāmpēnā'. 'Āpu 'āxax xix 'āyīkāgnāg hā nū tat mō'ka'ok, nūy 'āxax top hok, nūy yāyhāphup hok. Xate' mīy, nūy ta' ākuxa hittup.” Kaxīy. ¹⁶ Hāpxip ha ta yāmīy te yāy tunū'xoh 'ūxexka xop hāpxexka tu', yā' xuxet'ax 'Ahmāget hāpxexka', yā Yoneo yīy'ax te kaxīy.

¹⁷ Ha ta' mōg pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, yā' 7, tu yōg 'āmuk xak'ax kopa' pux pexkox yokoma tu'. Ha ta Topa pet xexka kopa' xip yānmūnxupep'ax, tu:

—Puxix. 'Ūkux. Kaxīy.

¹⁸ Ha yānām kō'āynāg, ha hāmnāhūn, ha tex tūnnāhā', ha hām xexka yāy nuhuk xexka', tu yāy pot. Yā hām yāy nuhuk xexka nām. Hōmā Topa te' mīy tihik hāmāxap xix hōnhā hām yāy nuhuk kutōgnāg, pa nōmhā hām yāy nuhuk xexka nām. ¹⁹ Ha ta kōmēn yāy koxip tikoyuk. Ha ta koxyōy hāpxexka xohix yōg kōmēn xohix. Ha Topa te kōmēn Maminōn xexka pe'paxex, tu' gāy xexka', tu yōg tikmū'ūn xūygāhā'. ²⁰ Ha ta' nōg hāptox xohix kōnāg yōg xix yīktix xohix. ²¹ Ha ta pexkox tu' pip texxap xexka', tu ta nū'nāhā texxap xexka', yā yāp-xet nō hāptux ha' 40 kit. 'Ūnū'nāhā', tu nūktu tikmū'ūn tu nū'nāhā', ha tikmū'ūn te:

—'Ūkummuk xexka Topah. Kaxīy.

Hāmūn, 'ūxūy xexka', yā hāpkummuk, yīy Topa 'āktux kummuk.

17

Xotit xexka'

¹ 'Ūkxip, pa' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, nōm xip 'ūxape xop te' 7 kopah, yā hōmā 'āmuk xak'ax te' 7 tat. 'Ūnūn tu nūktu:

—Mā. 'Āte xa mūg putup 'ūxūygāp-tup xotit xexka', yā kōmēn, yā kōnāg kox punethok puka' pip. ² Ha hām xexka yōg xat'ax xexka xohix xop te xotit xexka mūtik yāy kute'ex, tu hāpkummuk xexka mīy nūmūtik, yā' paptux putuk. Kaxīy.

³ Ha Topa Koxuk tek mōgāhā', ha ta pexkox yōg nū'kutnā'ax tek tat hām nak tu', ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūhūn, tu kāyā xexka 'āta yīmū' yūm, yā kāyā xexka 'āta yīmū' pip kax'āmi'ax kummuk punethok, yā xuxet'ax kummuk kax'āmi, yā kāyā xexka putox te' 7, tup-tox kup te' 10. ⁴ Ha 'ūn te topixxax 'āta tat, tu' tat xapmax, xix yīm hi'ax, xix yīpkutok tat'ax, xi' yīpkox xap, xix patakup hīy'ax, yā' xohix te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, xix mīkaxxap te takat hā' mīy, xix kupxat xap hā' mīy. Tute' tat kānēy, yā pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, ha kopa' pip hāpxop punethok yāyīgāhnāg xi' xut putux, yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax yōg hāpxop. ⁵ Ha' kux tu' pip 'ūkax'ami 'ūxuxet'ax xap-top'ax, hu: “Kōmēn Maminōn Xexka', yā xotit xop mūktut, xi' kummuk xop mūktut hām xexka yōg.” Kaxīy. ⁶ 'Āte' pēnāhā' 'ūn paptux, yā Topa kopa kuxa mām xop hep 'āta xo'op. Ha Yeyox tu' pip ka'ok, yīy ta' nōy te' kix.

Ha 'āte' pēnāhā', yā 'ūn kummuk. 'Ūgkuxa te' yēy. ⁷ Ha' nūn pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu 'ā' yīy'kopit, hu:

—Xate xīy tu 'ākuxa te' yēy? 'Āte xa hām yūmmūgāp-tup. 'Ūhūn xix kāyā xexka', yā nōm te 'ūn tat, yā nōm putox te' 7 xix putox kup te' 10. ⁸ Xate' pēnāhā kāyā xexka'. Hōmā 'ūhi', pa' xok. Tute hāpkox tox xexka kopa' xupep putup, ha ta' nōy tep-tex putup. Ha ta' nūn putup tikmū'ūn. Hōmā xip'ah hām xexka', 'ihā nōm tikmū'ūn yōg 'āxet'ax kax'āmi 'ohnāg 'ūhi'ax yōg tappet kopah, putu hi xe'e, ha' kux 'ohnāg. Nōm nūn putup, tu' pēnāp-tup kāyā xexka xok, hu' yēy. Hōmā 'ūhi', tuk-nāy tu' xok, pa hāpxip 'ihā putpu' xip'ax.

⁹ –'Āpu hāmyūmmūg, 'ūp-tox te' 7 te yīktix te' 7 putuk, ha 'ūn te yīktix te' 7 yīmū' yūm. 'ūp-tox te' 7 te tikmū'ūn yōg xat'ax xexka te' 7 putuk, ¹⁰ tu' xat'ax xexka te' 5 xakix, ha hōnhā yāp-xet 'ūxexka', tu' tikmū'ūn xat, ha nōy xexka nūn putup, tu hāpxip 'īhā' xip'ax. ¹¹ Ha ta kāyā xexka', yā 'ūxat'ax xexka nōy, yā' 8. Hōmā' xip, pa hōnhā' xip 'ohnāg. Yā' xip 'ūxape xop te' 7 kopah. 'Ūnōy tep-tex pūtop.

¹² –Ha xate' pēnāhā 'ūp-tox kup te' 10, nōm te' xat'ax xexka te' 10 putuk, tu hāpxip nōm te tikmū'ūn xat putup. Yā Topa te' xat putup, ha nōm te tikmū'ūn xat putup kāyā xexka mūtik hāpxip kutōgnāg hā, ¹³ tup-tup hāpxop puxet. 'Ūp-tup, nūy kāyā xexka xexkanā', ¹⁴ tu' yāyax putup Kahnēn Kutok mūtik, pa Kahnēn Kutok te' xut putup, xix Kahnēn Kutok te nōm xānā'ax xop te' xut putup, yā yōg yīmōgātux xop, yā nōm te Kahnēn Kutok tu' pip ka'ok. Hamūn te' xut putup. Kahnēn Kutok, yā xuxyā xop yōg xuxyā', xix xat'ax xexka xop yōg xat'ax xexka'. Kaxīy.

¹⁵ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux 'ūxeheh, hu:

–Pute 'ūm kōnāg kox xohix xotit te nōm puka' yūm? Yā hām xexka yōg xop xohix xexka', yā tikmū'ūn xop xohix, yā' hep xop xohix, yā' yīy'ax xop xohix. ¹⁶ Xate' pēnāhā 'ūp-tox kup te' 10 xix kāyā xexka pēnāhā'. Nōm te xotit putup nōg putup. Nōm te' pop putup 'ūyōg hāpxop xohix, ha' xax top'ax, tu xotit yīn māp-tup, tu kuxap hā' koxyōy putup. ¹⁷ Hamūn, Topa te' xat, ha tikmū'ūn te kāyā xexka 'āta yōg xat'ax mīy, yā tikmū'ūn tep-tup, yā Topa te' xat.

¹⁸ –Xate' pēnāhā, yā' xip 'ūhūn. Yā 'ūn te kōmēn putuk, ha kōmēn kopa' pip tihik, tu nōm te hām xexka yōg xat'ax xexka xop xat putup. Kaxīy.

18

Ūkoxyōy kōmēn Maminōn

¹ Hāpxip 'īhā' āte' pēnāhā', pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax nōy, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, yā' xexka', tu' xat punethok, ha hām xexka yōg tikmū'ūn xohix te' pēnāhā', yā' max xe'ēgnāg, ² tu hām'āktux ka'ok, hu:

–'Ūnōg, yā kōmēn Maminōn xexka 'ūnōg. Hōnhā yā yāmīy pet xix yāmīy yāy'īgānāg pet, xix putux kummuk yāy'īgānāg pet. ³ Hōmā tute tikmū'ūn mōgāhā', puyīy hāpkummuk xut putux mīy, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop te' nōm nūmūtik, ha tikmū'ūn te yāy hām texop xexka', tu' nōmenex kōmēn Maminōn xexka yōg hāpxop xohix. Kaxīy.

⁴ 'Āte' xupak, pa' xip yānmūn xupep'ax pexkox tu, tu hām'āktux hu:

–Yōgnū tikmū'ūn, mā, 'āpu kōmēn nīm! Mōg!

'Āpu hāpkummuk mīy hok nūmūtik, nūy 'āxūy hok nūmūtik.

⁵ Yā 'ūyōg hāpkummuk mīy'ax punethok, tu' xexka te yīktix putuk,

tu yīktix xanep te pexkox xuhmīy, ha Topa te yōg hāpkummuk mīy'ax 'ātigāhā'.

⁶ Kōmēn yōg xop te 'āxop kute'ex kummuk. 'Āpu' yānān.

'Āpu' yānān tix.

Kōmēn yōg xop te 'āxop xūygāhā'. 'Āpu' yānān, nūy nōm xūygā tix.

⁷ Kōmēn yōg xop te yāy xexka mīy, tu yāy putexop xexka mīy. 'Āpu nōm xūygā xexka', yā' kummugā xexka'.

Hamūn, kōmēn yōg xop te yāy mūtik hām'āktux, hu:

“'Ūgmūg, yāg ka'ok, yā' xohix xat.

'Ap hok yūm'ah 'ūgmūn.

'A 'āte hāpkummuk pēnāp-tup'ah!” Kaxīy.

⁸ Pa 'āmhook. Tute hāpkummuk mīy, yīy ta' nūn mōka'ok hāpkummuk 'āmnīy puxet 'īhā. Yā' xakip-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, tu putup te' kix putup,

ha kuxap te' koxyōy putup.

Yā' ka'ok Topa xexka', tu' nōy yōg hāpkummuk mīy'ax yānān.

Kaxīy.

⁹ Ha hām xexka yōg xexka xop te hāpkummuk mīy nūmūtik, ha kōmēn mō'hap, ha kugōy te pepi' mōg, ha xat'ax xexka xop te' pēnāp-tup, tu' potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnāg putup, ¹⁰ tu' xūy yīpkutuk, tu' pip hāptox tu', tu hām'āktux, hu:

–Tu texīy, tu' kummuk? Kōmēn Maminōn yā' xexka', tu' ka'ok, pa 'ot puxet nōg

ʼhã' kux. Yã Topa te 'õg hãpkummuk mĩy'ax yãñã.

¹¹ Ha hãm xexka yõg nõmenex xop te kõmẽn hã potaha', tu' kuxa hittup 'ohnãg. Yã tikmũ'ũn te yõg hãpxop hãmenex kux. ¹² Yã nõmenex 'ohnãg 'ũyõg hãpxop, yã pipkup yãñãm 'ãta yĩxux hã' nõ'õm, xix pipkup ponnok hã' nõ'õm, xix mĩkaxxap te takat, xix kupxat xap, xix topixxax te nĩn hã' mĩy, xix topixxax yĩxux mũnnĩy, xix topixxax te xet hã' mĩy, xix topixxax 'ãta', xix hãpxop mãynãg mĩm max hã' mĩy, xix hãpxop xohix xoktox xox hã' mĩy, xix mĩm te takat hã' mĩy, xix pipkup monõn hã' mĩy, xix pipkup hã' mĩy, xix mĩkaxxap mãm hã' mĩy, ¹³ xix mĩpxax kõnnõn kãnẽn hã' mĩy, xix tẽpet xuxpex, xix kõnnõn mõ'hap ha' hax max, xix mĩha' haxnãg max, xix hep haxnãg max, xix xupyãg, xi' top hep 'ayet, xix xuxnãg max kõnnõn, xix xuxnãg xe tox, xix mũnũytut, xix kahnẽn, xix kãmãnok, xix hãpxop yĩküy'ax, xix tikmũ'ũn kãmãnax xop, xix tikmũ'ũn kuxa'. Yã hãpxop xohix hãmenex kux. ¹⁴ Ha nõmenex xop te kõmẽn 'ãktux, hu:

–Kõmẽn yõg tikmũ'ũn tep-tup hãpxop max xohix, pa hõnhã' nõg. 'Ûp-te xop xexka tu' kux. Hõmã kõmẽn max te yãy putuk, pa' nõg, tu xep xip putup'ah. Kaxĩy.

¹⁵ Ha nõmenex xop te nõmenex punethok kõmẽn kopah, tu hõnhã' xũy yĩpkutuk, tu' pip hãptox tu', tu potap-tup, tu' kuxa hittup 'ohnãg.

¹⁶ Tu:

–Tu texĩy tu' kummuk kõmẽn xexka'. Hõmã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te topixxax max tat, yã nĩn hã' mĩy, yã topixxax 'ãta', xix topixxax yĩxux mũnnĩy, xix kahnẽn xe hã' mĩy topixxax 'ãta', tu xapmax taha', xi' yĩm hĩy'ax, xi' yĩpkutok tat'ax, xi' yĩpkox xap, yã pipkup yãñãm 'ãta yĩxux hã' mĩy, xix mĩkaxxap te takat hã' mĩy, xix kupxat xap hã' mĩy. ¹⁷ Pa 'ot puxet nõg, ʼhã yõg hãpxop xohix xexka xaxok. Kaxĩy.

Ha ta mĩpkox mõgã'ax xexka xop te' pẽnãp-tup hãptox tu', xix nõm te mĩpkox hã' mõg xop, xix mĩpkox mõgã'ax xop, xix nõm te mĩpkox hã tayũmak pop, ¹⁸ Yã' xohix te hãm'ãktux ka'ok putup, hu:

–Hãmãyaxatamuk xohix xexka hã' xip 'ohnãg kõmẽn nõy te nõm putuk. Kaxĩy.

¹⁹ Tu yãy putox yĩmũ hãpkõnnõn mõ'pok, yã' kuxa hittup 'ohnãg, tu' potaha', tu' kuxa xũy, tu:

–Tu texĩy tu' kummuk? Yã' kummuk kõmẽn pu'. Hõmã mĩpkox yõg tikmũ'ũn xohix mõg kõmẽn tu', tu yãyhãp-texop xexka'. Pa 'ot puxet nõg ʼhã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te hãpxop xohix xexka xaxok. Kaxĩy.

²⁰ Ha ta pekkox kopa' pip xop te:

–'Apu kõmẽn koxyõy'ax hã 'ãkuxa hittup. Yeyox kopa kuxa mãm xop, 'ãpu 'ãkuxa hittup, xix Yeyox yõg mõ'pok xop, xix Topa pupi hãm'ãktux xop. Hamũn, Topa te kõmẽn yõg tikmũ'ũn yõg hãpxop mã'ax kummuk yãñãm. Kaxĩy.

²¹ Ha ta' xip pekkox yõg nũ'kutnã'ax, tu mĩkaxxap xexka paha', yã' xexka', te mĩkaxxap kõnnõnã'ax putuk. Tute' paha', tu nũ'yõn kõnãg xexka tu', tu hãm'ãktux, hu:

–Kaxĩy kõmẽn Maminõn xexka nũ'yõn putup, yã nũ'yõn mõ'ka'ok putup, ha tikmũ'ũn te' xe pẽnãp-tup'ah. ²² Tikmũ'ũn te xe 'ap kaxyã'ax xupak putup'ah kõmẽn kopah, xix kaxyã'ax xop, xix panao kaxyã'ax, xix tonõmet kaxyã'ax, yã xe' xohix xupak putup'ah. Tikmũ'ũn te 'a' xupak putup'ah kãmãnax hãm, xix mĩkaxxap kõnnõnã'ax 'ãpak putup'ah 'ũxeheh, ²³ tu xe pẽnãp-tup'ah kuyãñãm tat'ax xix yõg kuyãñãm kõmẽn kopah. Tikmũ'ũn te xe' xupak putup'ah yãyta xop yõg hãm'ãktux kõmẽn kopah. Hõmã kõmẽn yõg nõmenex xop 'ũka'ok xexka', pa hãpxexka nõy yõg nõmenex xop ka'ok kutõgnãg. Hõmã kõmẽn yõg tikmũ'ũn te' koit pax. Kaxĩy.

²⁴ Hõmã kõmẽn Maminõn yõg tikmũ'ũn te' kix Topa pupi hãm'ãktux xop xix Yeyox kopa kuxa mãm xop kõmẽn kopah, tu' kixgãhã' 'ũxohix hãpxexka xohix tu'. Hã kaxĩy Topa te yõg hãpkummuk mĩy'ax yãñãm.

19

¹ Hãpxip ʼhã 'ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax xexka pekkox tu', yã tikmũ'ũn xohix yõg hãm'ãktux putuk. Tu hãm'ãktux, hu:

–'Ûmax Topah. Topa te tikmũ'ũn mõy hãpkummuk kopah. Topa 'ũmax xe'ẽgnãg,

tu' ka'ok xexka'. ² Yā' xe'e, tu' yok Topah, hu tikmū'ūn yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Tute xotit xexka yōg hāpkummuk mīy'ax yānān. Xotit xexka te hām xexka yōg tikmū'ūn xohix mōgāhā', puyīy hāpkummuk mīy nūmūtik. Tute' kix Topa yōg kāmānat, yīy Topa te nōm xūyghāhā'. Kaxīy.

³ Tu xe hām'āktux ka'ok, hu:

—Ūmax Topah. Kōmēn xexka mō'xut, ha kugōy te pepi' mōg putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā'. Kaxīy.

⁴ Ha ta' pip tik xexka te' 24, xix yōnnā'ī te' 4, tu Topa pu nūktettex, tu Topa 'āktux max, ha Topa yūm mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg yīmū'. Ūxohix te:

—Hamūn. ūmax Topah. Kaxīy.

Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka'

⁵ Ha ta' xip 'ūyānmūnxupep'ax 'ūxexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu', tu:

—Topa yōg kāmānat xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Tihik, yā' xexka xik-tōgnāg, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Topa yīpkutuk xop, 'āpu yūmū yōg Topa 'āktux max. Kaxīy.

⁶ Ha 'āte' xupak, pa' xip hāmnūhūn, yā tikmū'ūn xohix yōg hām'āktux putuk, pe xamoka xexka yōg hāmnūhūn putuk, pe tex tīnnā'ax putuk. 'Āte' xupak, ha nōm te:

—Ūmax Topah. Yūmū yōg Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. Hamūn, 'ūxexka'.

⁷ 'Āpu yūmū hittup, tu yūmūg kuxa hittup. 'Āpu yūmū Topa 'ūxexka 'āktux. Hamūn, hāpxip kutōgnāg 'īhā yāyap-tup Kahnēn Kutok hah, ha 'ūn te yāyap-tup te yāy maxnāhā, nūy yāyax, ⁸ tu' pop topixxax tup, yā nīn hā' mīy, yā' xunnuk 'ūyōg topixxax. Kaxīy.

Hamūn, nōm topixxax nīn te Topa kopa kuxa mām xop yōg hāpxopmā'ax max putuk.

⁹ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu kax'āmi, hu: “Ūkuxa hittup nō'ōm. Yā Topa te nōm xānāhā', pu nū' Kahnēn Kutok yōg yāyta yōg 'āmuk xexka hah.” Kaxīy.

Tu xe:

—Topa te hām'āktux xe'e'. Kaxīy.

¹⁰ Ha 'āte pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nū'xup, pa tute:

—'Āmhok. Kaxīy hok. 'Āte Topa pu hāpxopmā max yā 'āmūn putuk xix 'āxape putuk, yā Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

Yā Topa pupi hām'āktux xop te Yeyox yōg hām'āpak xe'e 'āktux.

'Ōm te kām'ānok ponnok yīmū' yūm

¹¹ 'Āte' pēnāhā', ha pexkox xōn, pa' xip kāmānok ponnok, ha nōm te' yīmū' yūm 'ūxuxet'ax Nōm Te' Nōy Tu' Xip Ka'ok xix Nōm Xe'e'. Tute 'ūxohix yōg hāpkummuk mīy'ax kopit, yā' yok, tu' nōy mūtik yāykix.

¹² 'Ūpa te kuxap putuk, tu' tat 'ūxat'ax xexka yōg kuxxax punethok, tu' 'ūxuxet'ax kax'āmi tat, pa' xohix te' xuxet'ax yūmmūg 'ohnāg, pa nōm puxet te' yūmmūg yāy yōg xuxet'ax.

¹³ 'Ūtat topixxax tox, yā' patok 'ūhep 'āta hā. 'Ūxuxet'ax “Topa yōg Hām'āktux.” Kaxīy.

¹⁴ Ha pexkox yōg xonat xop te' pe' mōg, tu kāmānok ponnok yīmū' mām kamah, tu ta' mōg, tu topixxax nīn ponnok tup tat, ¹⁵ ha mīkaxxexka xox max xip 'ūyīkox kopah, tu' xupep. Tute mīkax xexka hā' xut putup, ha ta hām xexka yōg xop xohix te' xut putup'ah. Tute hām xexka yōg xop xohix xat putup pipkup xexka tox hā. Tute' koxyōy putup, yā mīnta 'op hep xut'ax putuk. Yā' gāy Topah. Topa te hāpxop xohix xexka mīy yūmmūg. ¹⁶ Nōm te kāmānok yīmū' yūm, tu topixxax tu' kax'āmi, hu: “'Ūxat'ax xexka yōg xat'ax xexka xix xuxyā xop yōg xuxyā’”. Kaxīy. Tu' paxix yīmū nōm kax'āmi kamah.

¹⁷ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax māyōn yānām tu', tu' xānā ka'ok putux xohix xop nōm topaha'. 'Ūxānāhā, hu:

—Mā, Topa yōg 'āmuk ha nū'. ¹⁸ Mā, nūy 'ūxat'ax xexka yīn mā', xix xonat yōg xat'ax xop yīn, xix xonat yīn, xix kāmānok yīn, xix kāmānok yīmū' mām xop yīn, xix tik xohix yīn, yā kāmānat xop yīn, xix xuxyā xop yīn, xī' xexka xik-tognāg xop yīn. Kaxīy.

¹⁹ Ha 'āte' pēnāhā, pa' xip kāyā xexka 'āta, xix hām xexka yōg xat'ax xexka xop pip xix yōg xonat xop. 'Ūxohix tu yāy tu nū'nāhā', nūy yāykix nūmūtik, yā nōm te kāmānok yīmū' yūm mūtik xix yōg xonat xop mūtik. ²⁰ Ha kāyā xexka 'āta te' xut

'ohnāg, ha' nōy te' mūg, tu' hīy, tu Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax mūg, tu' hīy. Yā hōmā Topa pupi hām'āktux mō'āmū'ax xop te hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg kāyā xexka 'āta pu'. Tute hāpxopmā ka'ok xe'ēgnāg, pa' koit, yīy ta' pe' mōg tikmū'ūn, yā tikmū'ūn tu' xip kāyā xexka 'āta yōg kax'āmi'ax, tu kāyā xexka 'āta yōg topa komut pu nūktettex.

Ta mō kāyā xexka 'āta yōn kuxap 'ūxop yōg kopah, yā' hi', xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax xop kamah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk. ²¹ Ha ta nōm te kāmānok yīmū' yūm yōg mīkax xexka te' yīkox kopa' xupep, tu' xuhmīy xonat xop, tu' kix, ha' xakix, ha ta putux yāy'īgā xop nūn, tu nūktu xonat xop yīn māhā', tu' hix ka'ok.

20

Hāmāxatamuk te' 1.000

¹ 'Āte' pēnāhā, pa' xip pexkox yōg nū'kutnā'ax, tu pexkox kopa' xupep, tu ta yīxohoh, tu' yīm kopa' tat hāpkox tox xexka yōg pipkup hāmyīnnīn'ax xix pipkup māgxap tat, ² tu xok xexka 'āta paha'. 'Ū'ūm xok xexka 'āta? Yā nōm kāyā hittap, yā Hāmgāyāgnāg, yā Niap, yā Xatanāy. Pexkox yōg mōkutnā'ax te nōm hīy hāmyāxatamuk xohix te' 1.000 hā, ³ Yā' putxok hāpkox tox xexka kopah, tu mō'yīnnīn, tu' kīy, puyīy hāpxexka yōg tikmū'ūn xe mōgā hok, puyīy tikmū'ūn hāpkummuk mīy hok, ha mōktu' nōg putup hāmyāxatamuk xohix te' 1.000, hak-nāy tu Hāmgāyāgnāg xut, pu mōg hāpxip kutōgnāg hā.

⁴ Ha 'āte' pēnāhā', pa' pip nōm xop te' xexka xop yōg mīmpe mām'ax yīmū' mām. Topa te' xat, ha nōm te tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. Ha 'āte' pēnāhā', pa' pip tikmū'ūn yāmīy. Hōmā nōm tikmū'ūn te Topa yōg hām'āktux kopa kuxa mām, tu hōnhā Yeyox yūmmūg, tu ta' mōg, nūy Yeyox yōg hām'āpak max 'āktux, yīy ta tikmū'ūn te' kix, ha' xakix. Nōm te kāyā xexka pu nūktettex 'ohnāg, xix yōg topa komut pu nūktettex 'ohnāg, tu' pop 'ohnāg kāyā xexka yōg kax'āmi'ax yāy kux tu', pe' yīm tu'. Pa hōnhā hi', tu yāyhā xexka xop Kunnix mūtik hāmyāxatamuk xohix te 1.000 hā. ⁵ Hamūn, 'ūputpu' hi hāmāxap, pa xakix xop nōy te putpu' hi 'ohnāg, ha mōktu' nōg

hāmyāxatamuk te' 1.000. ⁶ Yā' kuxa hittup nōm te putpu' hi hāmāxap. Yā xe xakix putup'ah, pa' nōy xe xakix putup, tu' pip putup Topa yōg hāptox tu', yā xakix tik putuk. Pa' nōy xe xakix putup'ah. Nōm te Topa yōg 'āmānex xop putuk xix Kunnix yōg, tu' xohi' xat putup Kunnix mūtik hāmyāxatamuk xohix te' 1.000 hā.

Hāmgāyāgnāg nu'xok

⁷ Hāmyāxatamuk te 1.000 nōg putup, ha ta 'ōm te Hāmgāyāgnāg xut putup 'ūyōg kanet ka'ok kopah. ⁸ Ha ta' mōg putup, nūy koit, nūy mōgā hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hāpxexka xohix tu', yā Goge' xix Māgoge'. Ha Hāmgāyāgnāg te nōm yāy tu nū'xoh, puyīy yāykix, yā tikmū'ūn xohix, yā xohix te 'āmot xap xohix putuk hāpkux yōg.

⁹ Yā' xohix te hām panip tu' pip, tu ta' nūn putup, tu nūktu Topa kopa kuxa mām xop xakot, xix Topa yōg kōmēn xakot, yā Topa te nōm putup pax. Pa hāpxip 'īhā kuxap te pexkox kopa' xupep, tu nūktu' nāhā', tu nūktu nōm tikmū'ūn koxyōy. ¹⁰ Yā Hāmgāyāgnāg te tikmū'ūn pu' koit. Ha' nōy te' mūg Hāmgāyāgnāg, tu nū'xok kuxap kopah, yā mīkaxxap 'ūxop yōg kuxap kopah. Yā kuxap te kōnāg xexka putuk, ha' pip kama kāyā xexka xix Topa pupi hām'āktux mō'āmā'ax. Yā' xohix xūy hāptup 'īhā xix 'āmnīy 'īhā hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit

¹¹ Ha 'āte' pēnāhā', pa' xip 'ūxat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xexka ponnok, ha 'ōm te yīmū' yūm. Ha nōm keppa 'ūnōg hām xexka xix pexkox yokoma'. Yā 'ap pip'ah. ¹² 'Āte' pēnāhā', pa' pip xakix xop, yā' xexka xik-tōgnāg xop, ha' xat'ax xexka yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg keppak-nīhā' pip, ha' xōn tappet, tu' nōy xōn. Yā hi'ax xop yōg tappet yā hi'ax xop 'āxet'ax pip tappet tu', hu' hi mōkuma'mōg, ha' kux 'ohnāg. Yā Topa yīkak pip putup. Ha tikmū'ūn hāpxopmā'ax yōg kax'āmi'ax pip tappet tu'. Ha 'ōm te' mōkupix, nūy tikmū'ūn yōg hāpxopmā'ax kopit. ¹³ Ha ta' putpu' hi' xakix xop, nōm xakix kōnāg kopah. Ha putpu' hi xakix xop, yā nōm pip xukpot tu', tu' xohix nūn, ha' nōy te yōg hāpxopmā'ax kopit.

¹⁴ Ha' putxok kuxap kopa hãpxakix'ax xix xakix xop. Yã kuxap te kõnãg xexka putuk. Kuxap xexka yã xakix'ax tix. ¹⁵ Tikmũ'ün yõg xuxet'ax kax'ãmi 'ohnãg 'ũhi xop yõg tappet tu', puxix nõy nõm nũ'xok kuxap kopah, nõm te kõnãg xexka putuk.

21

¹ 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip pekkox yokoma' nõy tup xix hãm xexka nõy tup. Hamũn, 'ũnõg pekkox yokoma mãxap xix hãm xexka mãxap. ² 'Ãte' pẽnãhã', pa' xip kõmẽn xe'ẽgnãg, yã kõmẽn Yenoyanẽn nõy tup, tu pekkox kopa' xupep, tu ta yĩxohoh. Yã' max yãy putuk. Yã 'ũn te yãytap-tup putuk, tu' xax max tat, tu' mõg, nũy yãy yĩpxox mũy. ³ 'Ãte' xupak, pa' xip yãnmũn xupep'ax 'ũxat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg tu', tu hãm'ãktux, hu:

—Hõnhã Topa te yã kotĩnnãhã tikmũ'ün mũtik. Tute yãkotĩnnãp-tup nũmũtik. Yã yõg tikmũ'ün. Topa xip putup nũmũtik, yã tikmũ'ün yõg Topah. ⁴ Topa te tikmũ'ün pa hep kutux putup. 'A xep xakix putup'ah, tu xe' kuxa hittup 'ohnãg putup'ah, tu xe' xũy putup'ah. Yã' nõg hãpxop hittap. Kaxĩy.

⁵ Ta nõm te' xat'ax xexka yõg mĩmpe yũm'ax xe'ẽgnãg yĩmũ' yũm, tu:

—Nõmhã 'ãte hãpxop xohix tup mĩy putup. Kaxĩy.

Tu xe 'ã hãm'ãktux, hu:

—'Ãpu nõm kax'ãmi' yã hãm'ãktux xe'e'. 'Ũmax, pu tikmũ'ün kuxa mãm hãm'ãktux kopah. Kaxĩy.

⁶ Tu xe:

—Puxix. 'Ũkux. 'Ũgmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'Ōm. 'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? 'Ãte xa hok hõm putup kõnã'ãg, yã kõnãg xupep'ax yõg, ha nõm te 'ãxop hĩnnãp-tup. ⁷ 'Ãte 'ã tu' pip ka'ok xop pu nõm hõm, hak mũn yã 'ũyõg Topah, yã 'ũk-tok xop nõ'õm. ⁸ Pa' pip 'ũkuxanõg xop, xi' kuxa mãm 'ohnãg xop, xix yãy'ĩgã xop, xix nõm te' nõy kix xop, xi' nõy hã xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix topa komut pu nũktettex xop, xi' koit xop. Yã' xohix yõg pip'ax pip, yã mĩkaxxap 'ũxop yõg kuxap kopah, yã kõnãg xexka putuk, yã xakix'ax tix. Kaxĩy.

Kõmen Yenoyanẽn tup

⁹ Ha ta' xip pekkox yõg nũ'kutnã'ax, nõm te' xape te' 7 xop kopa' xip. Hõmã nõm xop te 'ãmuk xak'ax te' 7 tat, ha nõm kopa' pip hãpxũygã'ax te' 7. Yã nõm pekkox yõg nũ'kutnã'ax 'ũkha' nũn, tu nũktu:

—Mã, 'ãte xa mũg putup 'ũn te yãytap-tup, yã Kahnẽn xetut. Kaxĩy.

¹⁰ Ha Topa Koxuk tek xat, tuk mõgãhã yĩktix xox putox tu', tu 'ã mũg Yenoyanẽn, yã kõmẽn xe'ẽgnãg, ha pekkox kopa' xupep, xix Topa yĩka' xupep, tu ta' yĩxohoh. ¹¹ 'Ũyõg kuyãnãm yã Topa yõg hãmmax xe'ẽgnãg'ax. Kõmẽn te kuyãnãm mĩy, yã mĩkaxxap te takat putuk, yã mĩkaxxap yax putuk, xix 'ũtup te mĩkaxxap kinixat putuk. ¹² Kõmẽn yõg hãmpak'ax tox xexka', ha yõg hãmpak'ax yõg hãmyĩnnĩn'ax xohix te' 12, ha pekkox yõg nũ'pok te' 12 te nõm pẽnãhã'. Ha' pip 'ũkax'ãmi'ax hãmyĩnnĩn'ax tu', yã 'Iyaet xop yõg hep xop te' 12 yõg xuxet'ax. ¹³ Ha' patpe tu' pip hãmyĩnnĩn'ax te' tikoyuk, yã patpe xohix te kãxĩy, yã mãyõn xupep tu' tikoyuk, ha xot tu' tikoyuk, ha nõntix tu' tikoyuk, ha mãyõn mõ'nã'ax tu tikoyuk. ¹⁴ Ha kõmẽn yõg hãmpak'ax xip mĩkaxxap te' 12 yĩmũ'. Mĩkaxxap te' 12 tu' pip kax'ãmixa, yã Kahnẽn Kutok yõg mõ'pok te' 12 'ãxet'ax kax'ãmi'.

¹⁵ Ha pekkox yõg nũ'kutnã'ax te hãm'ãktux 'ũgmũtik, tu' tat mõhãmmũg'ax, nũy kõmẽn yõg mẽn mõkupix, xix hãmyĩnnĩn'ax yõg mẽn, xix hãmpak'ax yõg mẽn. ¹⁶ Kõmẽn yõg hãmpak'ax yõg patpe te' 4. Patpe xohix yõg mẽn te yãy putuk. Pekkox yõg nũ'kutnã'ax te kõmẽn yõg mẽn mõkupix, 'ũtox te 2.200 kinõm, xix patpe xix patpe nõy yõg 2.200 kinõm kamah. Ha kõmẽn tox pepix yõg kinõm te' 2.200 kamah, yã' yãy putuk. ¹⁷ Pekkox yõg nũ'kutnã'ax te hãmpak'ax yõg patpe tix yõg mẽn mõkupix, yã' xohix te' 64, yã tikmũ'ün yõg mẽn hã' mõkupix pekkox yõg nũ'kutnã'ax te'. ¹⁸ Kõmẽn yõg hãmpak'ax te mĩkaxxap yax hã' mĩy, ha ta kõmẽn te pipkup 'ãta yĩxux hã' mĩy, yã kuyãnãm mĩy tu' tup, tu minino putuk. ¹⁹ Kõmẽn yõg hãmpak'ax yõg kupkũnĩy yĩmũ' pip mĩkaxxap te takat punethok. Yã 'ũkupkũnĩy kakak yõg mĩkaxxap yax, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ' xip tix yõg mĩkaxxap xapit, xix 'ũkupkũnĩy yĩmũ'

xip tikoyuk yōg mīkaxxap 'ak, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 4 yōg mīkaxxap 'exmēnat, ²⁰ xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 5 yōg mīkaxxap xanōn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 6 yōg mīkaxxap xahnix, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 7 yōg mīkaxxap kiniyot, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 8 yōg mīkaxxap menit, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 9 yōg mīkaxxap topay, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 10 yōg mīkaxxap kiniyop, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 11 yōg mīkaxxap yaxīn, xix 'ūkupkūnīy yīmū' xip 12 yōg mīkaxxap 'āmātix. ²¹ Ha hāmyīnnīn'ax te' 12 te kupxat xap te' 12 hā' mīy, yā yāpxet te kupxat xap puxet hā' mīy. Ha kōmēn yōg putat te pipkup yānām 'āta yīxux hā' mīy, yā yānām mīy, tu' tup, yā minino putuk.

²² Ha 'āte' pēnā 'ohnāg Topa pet xexka kōmēn kopah. 'Ap xip'ah. Yā Topa xip kōmēn kopah xix Kahnēn Kutok xip. Puxix. Topa 'ūxexka', tu hāpxop xohix xexka yūmmūg. ²³ Ha 'ap xip'ah māyōn, xix māyōn hex, yā 'ap putup'ah māyōn yānām xix māyōn hex yānām. Hamūn, Topa max xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok, hu kuyānām punethok pip. Puxix. ²⁴ Ha ta' pip tikmū'ūn hām xexka tu', ha kōmēn te nōm yīmū mō kuyānām yōn, ha hām xexka yōg xat'ax xexka xop nūn putup, tu hāpxop max nūnnāp-tup, tu nūktu kōmēn hā mōxakux. ²⁵ Ha kōmēn yōg mōhāmyīnnīn'ax xōn hāptup tox hā, tu nōhāmyīnnīn putup 'ohnāg. Hāmūn, 'ap xip'ah 'āmniy 'ōnteh. ²⁶ Ha hām xexka xohix yōg hāpxop xe'ēgnāg nūnnāp-tup kōmēn tu', xix yōg hāpxop max. ²⁷ Pa hāpxop yāy'īgā nūnnāp-tup 'ohnāg kōmēn tu', yā hāpkummuk mīy'ax nūnnāp-tup 'ohnāg xi' koit'ax nūnnāp-tup 'ohnāg. Pa mō'nāp-tup nōm tikmū'ūn, yā 'ūyōg xuxet'ax kax'ami Kahnēn Kutok yōg hi'ax xop yōg tappet tu'.

22

¹ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā' mūg kōnāg kox, ha yōg kōnā'āg te tikmū'ūn hīnnāhā', tu kuyānām mīy, tu' tup, tu kinixat putuk. Kōnāg kox te Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg tu' xupep xix Kahnēn Kutok yōg, ² tu ta' mōg putat kote', ha ta' pip kōnāg kox yōg hāpkux tix tu' mīm kup tix, yā hi'ax yōg, tu mey puxet 'īhā mīnta ta

punethok, ha mey nōy 'īhā mīnta ta' nōy punethok. Yā hā kaxīy mey te' 12 yōg mīnta ta xohix te' 12. Ha yōg mīm xux te hāpxexka xohix yōg tikmū'ūn hittupmāhā'. ³ 'Ap xip'ah hāpxop kummuk, Topa te nōm putup nōg. Ha ta' xip kōmēn kopa Topa yōg mīmpe yūm'ax xe'ēgnāg xix Kahnēn Kutok yōg, ha yōg kāmānat te Topa pu nūktettex xix Kahnēn Kutok pu nūktettex, ⁴ tu Topa pa pēnāp-tup xix Kahnēn Kutok pa pēnāp-tup, ha Topa 'āxet'ax pip tikmū'ūn kux tu', xix Kahnēn Kutok 'āxet'ax. ⁵ Ha 'ap xip putup'ah 'āmniy 'ūxeheh, yīy ta 'ap xip putup'ah kuyānām tat'ax xix māyōn yānām. Yā Topa xexka te hāptupmāp-tup, ha Topa yōg xop te' xohix xat putup hāmyāxatamuk xohix kux 'ohnāg hā.

Yeyox te putpu' nūn

⁶ Ha pexkox yōg nū'kutnā'ax te 'ā hām'āktux, hu:

—Nōm hām'āktux 'ūxe'e. 'Ūmax, pu tikmū'ūn hām'āktux kopa kuxa mām. Ha Topa xexka te Topa pupi hām'āktux xop pu Topa Koxuk hōm, ha ta nōmhā Topa te yōg pexkox yōg nū'kutnā'ax mōkutnāhā', nūy Topa yōg kāmānat pu hām'āktux hāpxopmā'ax texīy pip'ax hāpxip kutōgnāg 'īhā. Kaxīy.

⁷ Ha Yeyox te:

—'Āpu 'ūxupax. Hāpxip kutōgnāg 'īhāg mōg putup 'āxop hah. 'Ūkuxa hittup nōm te nū hām'āktux 'āpak, nūy mīy. Nū hām'āktux te 'āxop pu hāpxop xohix yūmmūgāhā'. Hāpxip 'īhā' pip putup nōm hāpxop xohix. Kaxīy.

⁸ 'Ūgmūn Yoām. 'Āte' xupak nōm hāpxop xohix, tu nōm pēnāhā'. 'Āte' xupak kux, tu' pēnā kux, tu pexkox yōg nū'kutnā'ax pu nūkxup, yā nōm te 'ā hāpxop xohix mūg. ⁹ Pa tute 'ā hām'āktux hu:

—'Āmhok. 'Ūgmūn pu nū'āxup hok. 'Ūgmūn yā Topa yōg kāmānat 'āmūn putuk, xix 'ātaknōy xop putuk, xix Topa pupi hām'āktux xop putuk, xix nōm te nū tappet yōg hām'āktux 'āpak xop putuk. 'Āpu Topa pu nū'āxup. Kaxīy.

¹⁰ Tu xe 'ā hām'āktux, hu:

—'Āpu tikmū'ūn pu nū hām'āktux 'āktux. Nū hām'āktux te tikmū'ūn pu hāpxopmā'ax mūg nōm pip putup. Hāpxip kutōgnāg 'īhā

nõm hãpxopmã'ax pip putup. ¹¹ Tikmũ'ũn te hãpkummuk mĩy, puxix xe hãpkummuk mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxop yã'y'ĩgã mĩy, puxix xe hãpxop yã'y'ĩgã mĩy putup. Tikmũ'ũn te hãpxopmã max, puxix xe hãpxopmã max putup. Tikmũ'ũn 'ũmax xe'ëgnãg, puxix xe' max xe'ëgnag. Kaxĩy.

¹² Ha Yeyox te:

—'Äpu 'ũxupax. Hãpxip kutõgnãg 'ĩhã 'ãxop hak mõg putup. 'Äte 'ãxop pu hãpxop popmãp-tup. 'Äte nõm te hãpxopmã max punethok pu' popmãp-tup hãpxop punethok. 'Äte nõm te hãpxopmã max kutõgnãg pu' popmãp-tup hãpxop tĩgnãg. ¹³ 'Ügmũn yã mãxap xix ka'ax, yã 'Appa xix 'Õm.

¹⁴ 'Ükuxa hittup nõm te yãy topixxax tox pix, ha' tup. Topa te' xat, ha nõm te mĩnta ta mãp-tup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg. Tute kõmẽn hãmyĩkox hã mõxakux putup. ¹⁵ Pa kõmẽn kũnãpa' pip 'ũnõy hã' xupxet xop, xix mĩm mĩy xop, xix yã'y'ĩgã xop, xix nõm te topa komut pu nũktettex, xi' koit xop, tu hãpxop mõ'ãmũ' mĩy

¹⁶ Ha Yeyox te:

—'Ügmũn Yeyox. 'Äte pexkox yõg nũ'kutnã'ax mõkutnãhã', puyĩy nũ hãpxop 'ãktux Topa kopa kuxa mãm xop pu'. 'Ügmũn yã Namix hã xupepmã'. Yõgnũ

kuyãnãm ka'ok, yã 'ũgmax xe'ëgnãg, yã mãyõnnãg xexka kuyãnãm putuk. Kaxĩy.

¹⁷ Ha Topa Koxuk te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha 'ũn te yãy tap-tup te:

—Mã'. Kaxĩy.

Ha' xupak xop te:

—Mã'. Kaxĩy.

'Ok kõnãg putup te 'ãp-tex? Mã', nũy kõnãg hok pa', yã kõnãg te tikmũ'ũn hĩnnãhã nõ'õm.

Hãm'ãktux kux'ax

¹⁸ Hak mũn Yoãm. 'Äte xa hãm'ãktux, hu: Xate' xupak nũ hãm'ãktux, tu xa hãpxopmã'ax 'ãktux nõm pip putup. Xate tehomi kax'ami', pe hãm'ãktux nõy, puxix Topa 'ãxũygãp-tup, yã' putuk nõm hãpxũygã'ax kax'ãmi nũ tappet tu'. ¹⁹ Ha xate nũ' hãm'ãktux yãg xut, puxix Topa te 'õg hãpxop max xut putup, yã nõm mĩnta ta xut putup 'ũhi'ax yõg mĩm kup yõg, tu 'õg hãpxop xut putup, yã kõmẽn xe'ëgnãg yõg Yã nũ tappet te nõm 'ãktux.

²⁰ Yeyox te:

—Nũ tappet 'ũmax. Hamũn, 'ãxop hak mõg putup hãpxip kutõgnãg 'ĩhã'. Kaxĩy.

Hãmũn Yãyã Yeyox, mã' mõ'ka'ok!

²¹ Pu yã yũmũg xuxyã Yeyox 'ãxop xohix ha hãmaxnã'.

Tu ta tu' kux.